CHRONICUS CANON

ÆGYPTIACUS

EBRAICUS

GRÆCUS

&

Disquisitiones

D. JOANNIS MARSHAMI

Eq. Aur. & Bar.

LONDINI,

Excudebat *Thomas Roycroft,*

anno MDCLXXII.

Wg. 3. 19.

J3. 19.

ΧΑΛΕΠΟΝ,
ἘΚ ΤΩ῎Ν ΜΗ᾽ ΚΑΛΩ῎Σ ἘΧΟΝΤΩΝ,
ΛΕΓΕΙΝ ΚΑΛΩ῎Σ.

Ariſtoteles.

ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

ÆGYPTI Dynaſtiæ.

VIR ſummus Joſephus Scaliger, cum Euſebianis, edidit [a] *Dynaſtias Ægypti : ſeriem & ſucceſſionem* earum connectens, & cœleſtes characteriſmos adjiciens, [b] *aliam Periodum Julianam* poſtulat; nè *abjectis quatuor Dynaſtiis, temporum vinculum interrumperetur*; cùm caput Dynaſtiarum *modum Periodi Julianæ excedat*, & [c] *antevertat epocham Moſaicarum rationum annis* 1336. Dionyſius Petavius è Societate Jeſu, vir doctiſſimus, Scaligero oppoſitus, illum hoc [d] *ſine ullo judicio feciſſe* judicat. [e] *Ægyptiorum*, inquit, *Origenes & Dynaſtias, quas Africanus & Euſebius ſcriptis prodiderunt, fabuloſas & quod ad vetuſtatem attinet ementitas eſſe, cùm res ipſa loquitur, tum nos breviter ſignificavimus.* Αὐτὸς ἔφα· neque in tanto molimine chronologico iſtas Ægypti antiquitates vel levi manu tetigit. Mihi viſum eſt Dynaſtias iſtas neque in immenſum extendi debere, neque omnino rejici.

[a] *Can. Iſag. l. 2. p. 122.*
[b] *Ib. p. 274.*
[c] *L. 3. p. 309.*
[d] *Doct. Temp. l. 9. c. 15.*
[e] *L. 10. c. 17.*

Georgius Monachus, Syncellus Taraſii Patriarchæ CP, Chronographiam ſcripſit, non ità pridem [f] editam: hic Dynaſtias Ægypti, ex Africani Euſebiique calculo, recenſet: ex hoc tranſcripta ſunt excerpta Scaligeri. Quicquid ſupellectilis hodie ſupereſt ad inſtaurandas Ægyptiorum origines, id ferè totum debetur Syncello: neque tanti ſunt momenti, quæ Herodotus omnium primus, aut illum ſecutus Diodorus, de Regibus Ægypti tradiderunt.

[f] A.D. 1652.

Apud Syncellum memorantur Antiquitatum Ægypti auctores, tum Ethnici, tum Chriſtiani: Illi, tres; *Vetus Chronicon, Manetho*, & *Eratoſthenes*: Hi, itidem tres; *Africanus, Euſebius*, atque ipſe *Georgius*. De ſingulis videamus.

§. I. VEtus *Chronicon*, cùm ſit anonymum, ex Syncelli fide profe-
[a] *Sync. p.* 51. b. rendum eſt. [a] *Fertur* (ait ille) *apud Ægyptios vetus quoddam Chronicon, continens* XXX *Dynaſtias, in Generationibus* CXIII, *immenſum tempus annorum* 36525. *Primum Autitôn; ſecundum Meſtræôn; tertium Ægyptiorum. Deorum regnum ità ſe habet. Vulcani nullum eſt tempus: Soli tribuuntur anni* 30000: *Saturno ac reliquis* XII *Diis anni* 3984. *Deinde regnârunt* VIII *Semidei annis* 217. *Poſt hos recenſentur Generationes* XV *Cycli Cynici, annis* 443. Reliquæ deinceps Dynaſtiæ ſuo ordine recitantur. XVI *Tanitôn*; XVII *Memphitôn*,
[b] 52. a. &c. [b] *Summa* XXX *Dynaſtiarum, anni* 36525 (legendum enim ut ſupra Mγ', id eſt, μυριάδας γ', ͵ϡκε φ κ ε', non ͵γ') *qui ſunt Cycli Caniculares* XXV.

Chronicon hoc, licèt *Veteris* nomen obtineat, antiquitatem tamen præ ſe fert non niſi Ptolemaicis temporibus proximam; cum ad Nectanebi fugam perducatur, quæ fuit anno tertio Olympiadis CVII, ante expeditionem Alexandri annis quindecim.

§. II. MAnetho [c] *vir Ægyptius erat, Græcâ diſciplinâ eruditus: ſcripſit*
[c] *Joſeph. con. Apion. p.* 1039. d. *enim Græcè hiſtoriam patriam, ex ſacris (ut ait ipſe) libris interpretatus. Herodotum frequenter arguit, rerum Ægyptiacarum ignoratione mentitum.* Illius ætatem & patriam noſcimus ex operis
[d] *Sync. p.* 40. c. dedicatione. [d] *Magno Regi, Ptolemæo Philadelpho* (σεβαςῷ,) *Manetho Sacerdos, & Notarius ſacrorum penetralium per Ægyptum, genere Sebennita, Heliopolitanus, Domino meo Ptolemæo, Salutem.* Dicitur
[e] *Sync. p.* 52. d. Manetho à Vetere Chronico [e] *plurimum diſſentire*; ϰ πολὺ διαφωνεῖν· quod mihi quidem non facilè apparet. Scripſit enim
[f] *p.* 40. d. Manetho [f] *de Deis, Semideis, Heroibus, & Mortalibus*; & [g] *immenſum tempus*, quod in Chronico memoratur, ὃ αὐτὸν ὁ Μανεθὼ tractâſſe dicit Syncellus; illúmque, eo nomine, πεπλανῆσθαι *in*
[g] *p.* 51. b. c.
[h] *p.* 52. d. *errorem duci* putat. Continebant etiam Manethonis *tres libri* [h] *Generationes* CXIII *in Dynaſtiis* XXX. Manethoni [i] *Nectanebus rex eſt*
[i] *p.* 53. a. *Ægypti ultimus*, XV *annis* πρὸ τῆς τοῦ μακεδόνος *Alexandri*. Neque mirum inter hos convenire: tam [k] Manetho, quàm [l] Chronicon, origines Ægypti ex *libris Mercurii* traduxiſſe dicuntur.
[k] *p.* 40 b.
[l] *p.* 52. b.

Quod autem tempora, quæ à [m] Manethone Diis aſſignantur,
[m] *Syncel. p.* 18. c. eadem omninò non ſint, quæ in Chronico; id quidem interpolatorum

polatorum vitio contigiſſe videtur. Numeri enim iſti (de quibus mox erit dicendi locus) non tam Manethonis ſunt, quam Euſebii, vel Panodori; ex quorum excerptis depromptum eſt, quicquid Manethonis legitur apud Syncellum; quem ego nunquam inſpexiſſe ipſos Manethonis libros, non immeritò ſuſpicor.

Cæterum in Manethone, uti etiam in Chronico, maximè deſiderantur Origines Dioſpolitanæ. Chronicon illorum regum meminit primùm in Dynaſtiâ XIX; quæ Africano XVIII numeratur. Joſephus, ex Manethone, reges iſtius Dynaſtiæ recenſet: & quidem veriſimile eſt veteſtiores Thebæorum reges à Manethone omninò fuiſſe prætermiſſos. Nam quæ ab Africano, in Dynaſtiis XI, XII, XIII ſuggeruntur, rejicienda ſunt, tanquam ἄλογα & incongrua: quod [a] ſuo loco palam facimus.

[a] *ad Sæc. XIV.*

§. III.

ERatoſthenes itaque Cyrenæus imperfectam Dioſpolitanorum regum ſeriem ſupplevit: illum Euergetes Ptol. Philadelphi filius Athenis accerſiverat; & quod Muſæi (uti reor) Bibliothecarius [b] *Secundus eſſet, illum Muſæo-præfecti vocabant* Βιβλιοθήκαις. Hic [c] *Ægyptiorum illorum, qui Thebæi dicuntur, regnum deſcripſit: Regum* XXXVIII, *annorum* MLXXVI; *quorum notitiam ex Ægyptiacis Commentariis & nominum ſignificatione, mandato Regis, Græco ſermone expoſuit.* Si Manetho, ſub Philadelpho, hanc regum ſeriem collegiſſet, nihil opus eſſet Eratoſtheni, juſſu Euergetis, ut actum ageret. Reges iſtos Apollodorus in ſuis Chronicis recitaverat: ex Apollodoro, vel potius ex Africano, Syncellus. Ac licet [d] LIII *aliorum deinceps Thebanorum regum nomina ab Apollodoro tradi dicantur*; quæ Syncellus dicit *ſe tanquam ſuperflua omiſiſſe*: tamen Eratoſthenis eclogen non ultra illos XXXVIII extenſam fuiſſe arbitror. Nam Dioſpolitanos reges, quos ex Manethone recenſet [e] Joſephus, Eratoſthenæis ſucceſſiſſe [f] monſtrabimus. Eſt autem hoc Eratoſthenis laterculum venerandiſſimum antiquitatis monumentum, & ad ſtabilienda Ægyptiorum tempora imprimis neceſſarium.

[b] *Marcian. Heracl. in Periplo.*
[c] *Sync. p. 91. c. p. 147. d.*
[d] *Ibid.*
[e] *Con. Apion. p. 1041.*
[f] *ad Sæc. XI.*

In hac Scriptorum claſſe etiam cenſeri meretur *Dicæarchus* Meſſenius, qui fuit Ariſtotelis auditor. Ille enim Ægyptiaca tempora tractavit; ex profeſſo, an obiter, incertum. Hujus quidem Syncellus non meminit: verùm ex veteſtiſſimo Apollonii

[a] *ad Sæc.* X. Rhodii Scholiaſte ſupereſt egregium Dicæarchi fragmentum,[a] ſuo loco proferendum.

§. IV. AD Chriſtianos venio Ægyptiacarum rerum ſcriptores; qui id ſibi negotii propoſuerunt, ut demonſtrarent Origines Moſaicas nullis Regnorum initiis, nullis Deorum natalibus recentiores fuiſſe. Hujus ſententiæ auctorem habuerunt Joſephum; qui antiquitates Ebraicas Græcaſque inter ſe comparans, res ſuas longè nimiùm protrudit in anteriora, atque colligit, *Exodum Iſraelitarum præceſſiſſe Excidium Trojæ, annis pene mille.* De quo πολυχρονισμῷ pleniùs dicendum eſt ad Sec. IX.

Ut ut ſit, iſtâ auctoritate ſecurus, Juſtinus Martyr collocat *Moſem in temporibus Ogygis & Inachi.* Juſtinum ſequutus eſt Tatianus, & Clemens Alexandrinus.

Poſt hos *Sex. Julius Africanus* (qui Chriſtianorum primus doctrinæ temporum ſeriò operam dedit) cùm ex Hellanico & Philochoro didiciſſet, [b] *Ogygem* MXX *annis ante Primam Olympiadem extitiſſe*, ipſe totidem annos ſtatuit ab Egreſſu Moſis ad Primam Olympiadem; & inſigne nactus Græcorum σύγκρισμα, conſequentia tempora per Olympiadas, præcedentia per LXX Seniorum numeros (omiſſo Cainane ſecundo) facilè deduxit. Ægyptiacas autem res cum Ebraicis connectit, ſecundùm rationes Joſephi. Ille *Paſtorum* Dynaſtiam de Iſraelitis interpretatus, Paſtores iſtos temporibus Joſephi Patriarchæ accommodavit: idque Chriſtianis Patribus [c] pro conceſſo obtinuit, Joſephum ſub *Aphophe* in Ægypto floruiſſe. Africanus itaque regem hunc de quarto loco in ſextum dimovit, ut ſuis rationibus quadraret: & interpoſitis duabus aliis *Paſtorum* anonymorum Dynaſtiis, [d] ſub *Amoſe*, primo Thebanorum regum, in Dynaſtiâ 18, Egreſſum Moſis collocat. Inſequentia tempora per Græcorum epochas diſtincta ſunt: quales ſunt *Appulſus Danai*; *Excidium Trojæ*; de quibus ſuo loco. Eſt autem res perquàm inepta, in Ægypto regnantes ponere Paſtores illos, ante deportationem Joſephi, cujus progeniem illos fuiſſe volunt.

[b] *Euſeb. Præ. Evang. l.* 10. *c.* 10. *p.* 490.

[c] *Sync. p.* 62. d.

[d] *Sync. p.* 62, 69.

Illud autem maximè mirum videtur, quòd cùm Africanus XVI Manethonis Dynaſtias rejiciat, ſuperſit tamen integer XXX Dynaſtiarum uumerus. Tam ex iis quæ de Vetere Chronico &

de

de Manethone diximus: quàm ex illâ Dynaſtiarum Notitiâ, in quâ [a] Panodorus Manethonem ad ſuos vocat calculos; atque ex editis à [b] Scaligero Latino-barbaris ſatis conſtat, vetuſtiſſimas Dynaſtiarum illarum, quæ Manethoni omnino XXX ſunt, aſſignari *Diis Semideiſque*. Verùm quæ Manetho [c], μιαρῶν ἱερῶν ἀρχιερεὺς γεγράφει, ψευδηγορῶν περὶ θεῶν μηδέποτε γεγενότων, *impurorum ſacrorum pontifex ſcribit, mentitus de Diis qui nuſquam extiterunt*; iſta omnia Africanus, tanquam ſcriptore Chriſtiano indigna, aſpernatur; & in illud tempus rejicit, quod præceſſit Diluvium. Dynaſtiæ Africani iſtam præ ſe ferunt epigraphen: [d] Περὶ τῶν μετὰ τὸν Κατακλυσμὸν Αἰγύπτου Δυναστειῶν. *De Dynaſtiis Ægypti poſt Diluvium.* Sequitur: Μετὰ Νεκύας ἡμιθέους πρώτη βασιλεία καταριθμεῖται βασιλέων ὀκτὼ, ὧν πρώτος Μήνης Θινίτης. *Poſt Semideos manes, numeratur Primum regnum octo regum; quorum primus Menes Thinites.* Semidei igitur præceſſerunt Diluvium: Reges autem poſt Diluvium regnare cœperunt. Nihilominus Africanus à Diluvio ſuarum XXX Dynaſtiarum initium deducit. Eſt itaque certiſſimum, in Dynaſtiarum diſpoſitione, Africanum à Manethone quàm plurimùm diſcrepare. Quod à Syncello olim obſervatum. [e] *Chronicæ diſquiſitiones à Manethone traditæ diſcrepant ab Eccleſiaſticis hiſtoricis* (Africano ſc. & Euſebio) *tum illarum appellatione, tum regnorum duratione.* Neque nomina, neque tempora utrobique eadem. Neque rectè ponitur à Scaligero titulus iſte; [f] *Dynaſtiarum Succeſſio, juxtà editionem Africani, ex tomis Manetho Ægyptii.* Sanè maximus Manethonis interpolator Africanus vetuſtiores ſuas Dynaſtias (ſi quid video) ex mero ſuo ipſius arbitrio diſpoſuit: ſi penitiùs inſpiciamus, alias illarum fruſtula tantùm eſſe Dynaſtiarum; alias [g] reperiemus meros eſſe numeros, inaniter turgentes. Sed nec illud ſatis capio. Africanus à Diluvio ad Exodum numerat annos 1464: Menen collocat poſt Diluvium: nihilominus ſecundùm Dynaſtiarum Africani rationes, à Mene ad Amoſin (ſub quo Exodus) [h] colliguntur anni 3986,

[a] *Sync. p. 19.*
[b] *Euſeb. Scal. p. 60.*
[c] *Sync. p. 18. c.*
[d] *Syncel. p. 54.*
[e] *Sync. p. 53. c.*
[f] *Can. Iſag. p. 122.*
[g] *Ad fin. Sec. VII.*
[h] *Can. Iſag. p. 126.*

Hæc cum ità ſe habeant, veniam impetravero, ſi in digerendis Ægyptiorum originibus, Africanum non fuero ſequutus κατὰ πόδα. Vixit autem Africanus ſub M. Aur. Elagabalo; & Chronologiam ſuam perduxit ad conſulatum *Grati et Seleuci*, anno Domini 221.

§. V.

[a] P. 54, 55.

Eusebius, Cæsareæ Palestinæ Episcopus, omnes Africani Dynastias transcripsit; quod ex [a] Syncelli comparatione liquet: *Chronicum* autem *Canonem* pertexens à natalitio Abrahami anno, tot tantùm adhibet, quot suis rationibus convenire putabat: abscissis itaque XV prioribus, annos inanes circiter trecentos *Thebæis* & *Pastoribus* anonymis producit; & à XVIII demùm Dynastiâ Ægyptiorum regum seriem exorditur. Ista quidem Chronologia, præfractè instituta, à recentioribus securè recepta est.

[b] *Can. Isag. L. 2 p. 125.*

Hæ XV Dynastiæ (quarum colliguntur anni 3317, ex ratiocinio [b] Scaligeri) antevertunt Diluvium; quod anno 74 Dynastiæ XVI contigisse volunt. In istis planè exscriptor Africani est Eusebius: Veruntamen inter hunc & illum non parùm disconvenit: neque constarent rationes Eusebii, nisi ab Africano dissentiret, quem 284 annorum πρόχρονισμῷ peccâsse repererat. Sanè Eusebii præcipua laus est, quòd epocham Exodi, nimis in antecedentia summotam, primus Veterum emendaverit. Hic enim, rectè constituto intervallo ab Abrahamo ad Exodum, indè ad Primam Olympiadem numeravit annos tantùm 736; non, ut Africanus, 1020. Secundum nostras rationes colliguntur anni 712.

[c] *Can. n. 266.*

[d] *Can. n. 506.*

Eusebius, etiam [c] *venditionem Josephi* sub *Aphophe Pastore* collocat: Exitum verò Israelitarum (missis duabus anonymis Pastorum dynastiis) non sub initio XVIII Dynastiæ; sed [d] sub *Acherre*, rege 12, collocat. *Armain*, regem 14, *Danaum* fuisse dicit; an ex auctoritate Africani, incertum. In intervallo indè ad *Casum Trojæ* Africanus *Rameſſem* (in XVIII Dynastiâ) Eusebius alterum *Rameſsem* (in XIX) omittit; ut Troja caperetur [e] ultimo *Thuoris* anno, quem *Polybum* illum esse volunt qui excepit Menelaum; quod tamen non est satis congruum. Nam Menelaus non nisi post longos errores à Polybo exceptus est.

[e] *Can. n. 835.*

Syncellus cum Eusebio acerbè expostulat, & post Syncellum Scaliger. Verùm Eusebius non tantum sibi permisit in temerando Africano, quantum Africanus in Manethone. Eusebius Chronicon perduxit usque ad annum 20 Constantini Magni, qui est D^{i}. 326.

Georgius

GEorgius monachus vixit A. D. DCCC. Hic collatis adinvicem [a] Africani atque Eusebii Dynastiis, novam Ægyptiorum regum seriem [b] *ab anno Mundi* 2776 *ad annum* 4986, sive quintum Cambysis annum, [c] *per Dynastias* X, *reges verò* LXXXVI, contexuit. Prima Dynastia reges habet XXV, annos DCC. Quæ quidem notatu digniſſima est; tum quòd diverſiſſima sit ab istis quæ vel ex Manethone, vel ex Africano & Eusebio supersunt; tum quòd miro compendio totum illud tempus amplectatur, à *Mene* sc. usque ad *Pastores*, quod Africanus in XVI dynastias distribuerat. & Scaliger (in productiſſimâ illarum concatenatione) ultra MMM & DCC annos extendit. Etiam Syncelli forsan mens fuit, in hâc unâ, XVI dynastias contineri. XV enim illius reges primi (quorum sunt anni 443) videntur esse XV illæ [d] *Cynici Cycli* Γενεαὶ, in *Vetere Chronico*, quibus par annorum numerus attribuitur. Reliqui X reges dynastiam XVI conficiunt. Nam *Concharis*, illorum ultimus, [e] numeratur Ἐπὶ τῆς ις΄ δυναστείας ἧς Κιωιχὸς λεγομένου κύκλου ᾧ καὶ τῷ Μανεθῶ, *in* XVI *Dynastiâ Cycli*, *Cynici à Manethone dicti*. Cycli autem illius epocha, secundùm Syncellum, eadem est quæ Dynastiarum.

§. VI.

[a] p. 54. ad p. 78.
[b] p. 91. ad p. 210.
[c] p. 210. d.
[d] p. 51. d.
[e] p. 103. c.

Mihi quidem gratiſſima obvenit prima hæc Syncelli Dynastia; ex quâ spes in ordinem Ægypti origines redigendi prima emicuit. Neque curiosus quæro, unde istam ille hauserit: penès eum sit illius fides: qualiscunque sit, cum primævis cæteris, in nostrâ Dynastiarum Synopsi, locum habet.

Reliquæ IX Syncelli dynastiæ, quæ non κατὰ δυναστείαν distinctæ, continuatâ regum serie producuntur, non tanti habendæ sunt: in quibus licèt Eusebium, quem solet insectari, sequatur, illum tamen deserit, post XVIII dynastiam Africani, usque ad XXII, regésque comminiscitur, qui neque apud Eusebium sunt, neque Africanum; annósque & successiones mutilat vel extendit, prout ipsi visum est, magnâ nominum, maximâ numerorum interpolatione. Ut imprudentiam hominis non possis non mirari, qui cum aliis rixatur, ipse cùm sit reprehensioni maximè obnoxius.

§. VII.

HIS modis luculentiſſimæ Ægypti Antiquitates κατὰ συγκλυδῆ καὶ ἀλλόκοτον καὶ ἀφάτως miserè vexatæ, spiſſis involutæ sunt tenebris ab ipsis temporum interpretibus; qui om-

nia ſúſque déque permiſcuerunt, ut cum ſuis Ebraicorum temporum rationibus paria facerent: peſſimo ſanè exemplo, & religioſis ſcriptoribus indigno.

Illud autem maximam hominum admirationem excitat, quòd eam in conditionem res redacta ſit, ut cùm cæterarum plerumque gentium Origines mancæ ſint & ἄδηλαι, Ægyptiacarum ſuperſit ingens πλεοναζμὸς, tantáque Succeſſionum redundantia, quanta ad intelligentiam popularem accommodari nequeat. Unde evenit, ut quàm plurimæ Ægypti Dynaſtiæ, tanquam fabuloſæ, & ex inſcitiâ, vel inſanâ Vetuſtatis καινοζηλίᾳ natæ, rejiciantur: neque quiſquam inter tot Veteres Recentioréſque temporum emendatores adhuc repertus ſit, qui errori huic ſubvenerit.

Quandoquidem igitur conclamatum eſt de Ægyptiorum Originibus, operæ precium me facturum exiſtimavi, ſi priſca Templorum ſcrinia à falſi crimine vindicavero, & Antiquitates nobiliſſimas ad fidem hiſtoricam redegero.

Periodus Aſtronomica.

DIximus Manethonem XVI Dynaſtias Diis Semideíſque aſſignâſſe; atque Africanum tempus illud Mythicum ab Hiſtorico per Diluvium diremiſſe. Dynaſtiæ iſtæ *Aſtronomiam* Ægyptiorum *Theologiámque* ſpectant; neque incongrua eſt illarum immenſitas, cùm Deos æternitate donari æquum ſit.

[a] *Hor Apoll. Hier.* 1.

Scilicet Ægyptii putabant Elementa fuiſſe æterna. [a] Αἰῶνα σημαίνοντες Ηλιον καὶ Σελήνην γράφουσι, διὰ τὸ αἰώνια εἶναι τοιχεῖα, *Ævum ſignificantes, Solem & Lunam pingunt, quòd æterna ſint elementa.* Quod ab aliis gentibus uſurpatum. In ſtatere Syriaco, penès me, in honorem *Antiochi Epiphanis* percuſſo, ſtat Heros dextrâ Solem, ſuper caput Lunam habens: deſignatur *Æternitas*, ſive regis ὑποθέωσις. Apud Romanos, in Divi Veſpaſiani, in Divi Hadriani nummis, *Æternitas* Dea ſtat ſtolata, ſingulis manibus Solis & Lunæ radiata capita tenens.

Cæterùm Sol & Luna, eminentiſſima cœlorum lumina, Dii gentium communes fuerunt: Numen autem Ægyptiis peculiare fuit Canis Cœleſtis, ſtellarum inerrantium ſplendidiſſima, apud quos

[b] *Oppida*

[a] *Oppida tota Canem venerantur* ——

[b] *Isis apud eos sidus est, quod Ægyptiacè* Σῶθις, *Græcè* Ἀστρονόων *dicitur, quod in reliqua etiam sidera regnare videtur.* Sothis hæc, apud Vettium Valentem MS, ex libris Petosiris, vocatur Σηθ, masculino genere. Τῷ Σηθ ἀνατολή.

In Dynastiis Deorum *Isis* cum Osiride, atque *Anubis semideus* suas habent regnandi vices. Ἀποθέωσις ista à benefico Nili fluvii incremento; absque quo deserta foret Ægyptus. Nam ad ortus illius stellæ exundat fluvius; & ex illius aspectu solebant [c] σημαίνειν καὶ πάντων τῶν ἐν ἐνιαυτῷ μελλόντων· *Prognosticon facere de iis quæ toto anno futura sunt.* Etiam [d] *Ceos accepimus ortum caniculæ diligenter quotannis solere servare, conjecturámque capere, (ut scribit Ponticus Heraclides) salubris ne, an pestilens annus futurus sit.* Indè autem [e] *Ægyptiis principium anni, non Aquarius, ut apud Romanos, sed Cancer. Nam prope Cancrum est Sothis, quam Græci Canis sidus dicunt. Neomenia autem est ipsius Sothidis ortus, quæ generationis Mundi ducit initium.* Hinc tot annorum myriades, & periodus omnem temporis modum transcendens. Nam immensa illa Ægyptiorum chronologia est astronomica; neque res gestas, sed motus cœlestes designat. [f] Αἰγύπτιοι μὲν καὶ τὰς καλουμένας ἡμέρας ἐτῶν, καὶ θέσιν τῶν παρ' αὐτοῖς ἀστρολογουμένων ἔξέθεντο· *Ægyptii statuunt periodos & annorum myriades secundùm astronomiam suam.*

[a] *Juvenal. Sat. 15. v. 8.*
[b] *Hor. Apoll. Hier. 3. Plutar. de Iside, p. 359. d.*
[c] *Hor. Apoll. Hier. 3.*
[d] *Cic. Divin. l. 1. prope finem.*
[e] *Porphyr. de Nymph. antro, p. 123. edit. Holst.*
[f] *African. apud Syncel. p. 17. c.*

§. 1.

EX diuturnâ stellæ orientis observatione didicerunt Ægyptii Sothin quotannis abire in consequentia sex horis, sive quartâ diei parte; ità ut in uno quadriennio fiat recessus unius diei: in 365 quadriennis, sive annis 1460, deficiant dies 365, sive annus unus; nec nisi anno sequente, qui est 1461 [g], *ad idem revolvatur principium.* Nam anni Ægyptiaci 1461 sunt naturales 1460.

Hæc est decantatissima illa [h] Ἀποκατάστασις τοῦ Ζωδιακοῦ, *Zodiaci in primum statum reparatio, nimirum ab eodem signo ad idem signum.* Quæ etiam vocatur *Annus Magnus*; de cujus initio dicemus ad XI Seculum.

[g] *Censorin. c. 18.*
[h] *Syncell. p. 25. a.*

Periodus hæc annorum 1461 juxta numerum Cycli Lunaris multiplicata quinquiès & vigesiès (est enim in XXV vagis annis eadem Lunæ ratio quæ in XIX fixis) efficit periodum annorum 36525; [i] quæ est Ἀποκατάστασις Κοσμική; in quâ existimabant

[i] *Syncell. p. 35. d.*

Ægyptii siderum omnium & cœlorum fore ad natalitios carceres reditum, ac totius Universi renovationem. Nam inerrantium stellarum motus [a] ante Hipparchum, sub Ptolemæo Physcone, fuit omnino incognitus.

[a] *Ptol. l. 3. initio.*

Talis fuit Ægyptiorum Astronomia, ex Mercurii libris. Duas tradunt revolutiones; unam *Zodiaci*, alteram *Mundi*. Minore Syncellus historiam Ægyptiacam regúmque successiones metiri videtur: à Majore Vetus Chronicon suam mensuram recipit. Numerat enim XXX Dynastiarum annos 36525.

[b] *Jambl. de Myst. Ægypt. c. De Diis, p. 153.*

Neque alius fuit Manethonis calculus, teste Jamblicho. [b] *Mercurius ipse tradit viginti millibus voluminibus: vel sicut Maneteus* (Manethos) *recensèt, tradidit voluminibus triginta millibus, itémque sex millibus, & quingentis, atque viginti quinque; & in eis perfectè omnia demonstravit.* Versio est Marsilii Ficini; Græca non vidi. Ex numero palàm est, non libros intelligi, sed orbium cœlestium circumvolutiones.

[c] *Ovid. Metam. l. 2.*

——[c] *Assiduâ rapitur vertigine Cœlum,*
Sideráque alta trahit, celerique volumine versat.

§. II.

AD motum Octavæ sphæræ forsan composita est periodus illa, cujus meminit Julius Firmicus. [d] *Trecentorum* (inquit) *millium annorum Major ἀποκατάστασις* (hoc est, *redintegratio per ἐκπύρωσιν, aut per κατακλυσμὸν*) *spatio perficitur. Exustionem Diluvium sequitur*, &c. Mundi ἐκπύρωσιν tradiderunt Ægyptii; & quotannis adhibere soliti sunt [e] τὸ πυρωτὸν ἀλεξητήριον τῆς ἰδίας πληγῆς, *igneum istius calamitatis amuletum.* Nam *ad Solstitium Vernum, omnes Ægyptii oves, & arbores, & ficus, & alia ejusmodi, rubricâ inficiunt; dicentes, illo die totum Mundum conflagrasse.* [f] Καὶ Αἰγυπτίων ἦν οἱ λόγοι ἱστοροῦντες, *Eadem Ægyptiorum traditio* ad Græcos transiit. Φασὶ δὴ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, κατ' ἐκπύρωσιν δὲ καὶ διακόσμησιν παλιγγενεσίας· καὶ ἐξῆς αὐτῇ ἀφανίζεσθαι παντὶ ἀπαραλλάκτως ἔχοντα. *Dicunt Stoici, juxtà quandam seculorum periodum, fuisse Incendium Universi; deinde ejusdem formationem, quæ omnia eadem habuit.* Ante Stoicos, id docuit Heraclitus. [g] *Norat enim Ephesius ille* (ἐκ τῆς Βαρβάρου φιλοσοφίας μαθὼν, *è Barbarâ philosophiâ edoctus*) τὴν διὰ πυρὸς κάθαρσιν τῶν κακῶς βεβιωκότων, ἣν ὕστερον ἐκπύρωσιν ἐκάλεσαν οἱ Στωϊκοί, *Expurgationem per Ignem eorum, qui malè vixerunt; quam Stoici posteà ἐκπύρωσιν dixerunt.* Ipse Jupiter, ætate Deucalionis, Diluvium meditans,

[d] *Lib. 3. c. 1. p. 47.*

[e] *Epiphan. Hæres. 19. p. 39.*

Ibid.

[f] *Origen. c. Cels. l. 5. p. 245.*

Ibid. p. 244.

[g] *Clem. Strom. V. p. 549. c.*

[a] *Esse*

[a] *Esse quoque in fatis reminiscitur; affore tempus* [a] *Metam.* 1.
Quo mare, quo tellus, correptaque regia Cæli
Ardeat, & Mundi moles operosa Laboret.

Magnum Platonis annum non adduco. [b] *Est prætereà Annus, quem Aristoteles Maximum potiùs, quàm Magnum, appellat; quem Solis, & Lunæ, vagarumque quinque stellarum orbes conficiunt, cum ad idem signum, ubi quondam simul fuerunt, unà referuntur: cujus anni* [c] *hyems summa est κατακλυσμὸς, quam nostri diluvionem vocant; æstas autem ἐκπύρωσις, quod est mundi incendium. Nam his alternis temporibus Mundus tum exigneſcere, tum exaqueſcere videtur. Hunc Aristarchus putavit esse annorum vertentium* 2484. *Aretes Dyrrachinus,* 5552. *Heraclitus & Linus,* 10800 (*vel* [d] 18000.) *Dion,* 10884. *Orpheus,* 100020. *Cassandrus, tricies sexies centum millium. Alii verò infinitum esse, nec unquam in se reverti existimarunt.* Ex conjecturis variis, varii calculi.

[b] *Censor.* c. 18.

[c] v. *Arist. Meteor. l.* 1. c. 14.

[d] *Plut. placit. Phil. l.* 2. *c. ult.*

CUM Ægyptiorum Astronomiâ conspirat illorum Theologia: utraque nimirum ex Mercurii libris. Cœlestia corpora Dii præcipui fuerunt; & Periodus magna, ad φαινόμενα astrorum excogitata, in Deorum βασιλείας distributa est. Mythici temporis constitutæ sunt [e] *sexdecim Dynastiæ*: *Deorum septem, &* [f] *Semideorum novem Dynastiæ*; quæ ad hunc modum se habent: ℣. III.

[e] *Syncell. p.* 18. c.

[f] *p.* 41. b.

[g] *p.* 19.

[g] Dyn. I.	*Vulcanus regnavit*	an.	724. ½ dies 4.
II.	*Sol, Vulcani F.*	an.	86.
III.	*Agathodæmon*	an.	56. ½ dies 10.
IV.	*Saturnus*	an.	40. ½
V.	*Osiris & Isis*	an.	35.
VI.			
VII.	*Typhon*	an.	29.
	[h] Summ.		969.

[h] *p.* 41 b.

VIII.	*Semideus Orus regnavit*	an.	25.
IX.	*Semideus Mars*	an.	23.
X.	*Semideus Anubis*	an.	17.
XI.	*Semideus Hercules*	an.	15.
XII.	*Semideus Apollo*	an.	25.
XIII.	*Semideus Ammon*	an.	30.
XIV.	*Semideus Tithoes*	an.	27.
XV.	*Semideus Sosus*	an.	32.
XVI.	*Semideus Jupiter*	an.	20.
	Summ.		214.

Est

Eſt uniquique ſua Dynaſtia: aſſignati autem annorum numeri non ſunt genuini. Manetho retulit, [a] *primum Deum Vulcanum regnáſſe annos* 9000. Chronicon [b] *Vulcano nullos dedit annos, Soli* 30000, *Saturno & reliquis Diis* 3984. [c] *Ab Oſiride & Iſide ad Alexandri regnum numerant annos plus* 10000; *vel, ut nonnulli ſcribunt, paulò minùs* 23000. Neque mirum inter mythologos non convenire.

[a] *Syncell.* p. 18. c.
[b] p. 51. c.
[c] *Diod. Sic.* l. 1. p. 13. d.

Poſt [d] Euſebium, Panodorus monachus Ægyptius (ſub Arcadio Aug.) exiſtimans Deorum annos fuiſſe [e] Lunares, & ἐν Σελινιηῖς τριακονθημέρῳς κύκλοις peragi, commenta iſta fuiſſe S. Scripturæ ſatis conſona demonſtrare contendit. Ab Adamo ſtatuit [f] tempus ἀβασίλευτον annorum 1058: eo [g] Mundi anno οἱ Ἐγρήγορι κατῆλθον. Exinde dicit [h] annos Lunares 11985 (legendum ε, non η) qui Diis attribuuntur, conficere annos Solares 969: & [i] Semideorum ὥρων, ſive *trimeſtres annos*, 858 facere annos Solares 214 cum dimidio. Eo modo componitur numerus annorum 2242: quot ſcilicet fuerunt, ſecundùm Græcam Bibliorum verſionem, ab initio rerum ad Diluvium.

[d] *Syncel.* p. 40. d.
[e] p. 41. c.
[f] p. 32. c.
[g] p. 16. d.
[h] p. 41. b.
[i] p. 40. d.

1058	
969	
214 ½	
2241 ½	

Non opus eſt rationes iſtas ad Lydium lapidem revocare. His itaque leviter præmenſis, ad tempus Hiſtoricum revertamur.

EBRAICA Chronologia.

RES Ebræorum cum Ægyptiacis quàm plurimùm permixtæ ſunt. Ut igitur Ægyptiorum tempora ex ſacris literis firmarentur; ut ex utriuſque hiſtoriæ collatione lux mutua emicaret; opportunum duximus Diatribam noſtram redintegrare, & ſynchronicum rerum Ebraicarum canonem apponere.

Moſaica chronologia ex παλιγγενεσίαις conficitur: ætates verò Patrum diverſi Bibliorum interpretes adeò diverſas proferunt, ut inter viros doctos, de ætate Mundi, aut Diluvii tempore, non ſatis conveniat. Eccleſia Chriſtiana codice Græco uſa eſt, donec S. Hieronymus libros Ebraicos tranſtuliſſet: Latina deinde verſio plerumque in Occidente, Græca autem in Oriente obtinuit. Qui Græcæ favent, antiquitatem jactant, & Evangelicam auctoritatem: negant textum Ebraicum, literis Chaldaicis exaratum, eſſe ab ipſo Moſis autographo; ſed à lectionum varietate per Rabbinos & Maſſoretas ſerò purgatum eſſe affirmant.

Nos hâc graviſſimâ quæſtione ſuperſedentes, Ebraici codicis numeros

numeros ideo ſequuti ſumus, quòd ſint breviſſimi. Nam ſi immenſa Ægyptiorum chronologia intra terminos iſtos contineri poterit, nullum omnino ſupereſt dubium de laxioribus Græcorum temporibus.

Omiſſis itaque Antediluvianis, numeramus

A Diluvio ad profectionem Abrahami ——— an. 426.
A profectione Abrahami ad Exodum ——— an. 430.
Ab Exodo ad Templum fundatum ——— an. 480.
Stetit Templum ——— an. 400.
Duravit captivitas Babylonica ——— an. 70.
Sunt omnes anni ——— 1806.

Primus annus Cyri Babylone regnantis, quo ſoluta eſt Judæorum captivitas, eſt Nabonaſſari 210, & Periodi Julianæ 4176. Contigit igitur Diluvium an. Per. Jul. 2370. De ſingulis intervallis ſuo loco diſſerendum.

IN genealogicis primorum temporum rationibus, varietatem numerorum uno conſpectu videas.

Geneſ. c. 11. ver. 10.	LXX.	*Samar.*	*Joſeph.*	*Ebraic.*
Sem genuit Arphaxad, an. poſt Diluvium	2	2	12	2
Arphaxad genuit Cainan, an. ætatis ——	130			
—— *genuit Sala, an. ætatis* ——	135	135	135	35
Sala genuit Heber, an. ætatis ——	130	130	130	30
Heber genuit Phaleg, an. ætatis ——	134	134	134	34
Phaleg genuit Rhagau, an. ætatis ——	130	130	130	30
Rhagau genuit Seruch, an. ætatis ——	132	132	130	32
Seruch genuit Nachor, an. ætatis ——	130	130	132	30
Nachor genuit Thara, an. ætatis ——	{179 / 79}	79	120	29
Thara genuit Abram, Nahor, Aran, an. æt.	70	70	70	70
Sum.	{1172 / 1072}	942	993	292

Aran, Tharæ primogenitus, natus eſt anno patris 70: Abram autem poſt annos 60, anno patris 130. Vixit enim Thara [a] annos 205. Abram profectus eſt in Canaan [b] *poſt mortem patris*, cùm ipſe ageret ætatis ſuæ [c] annum 75; cùm à Diluvio, ſecundùm Ebræos, præteriiſſent anni 426. Natus autem eſt Abram anno Tharæ 130, anno poſt Diluvium 352, anno Periodi Julian. 2722.

[a] *Gen.* 11. 23.
[b] *Act. Apoſt.* 7. 4.
[c] *Gen.* 12. 4.

Thara natus eſt anno poſt Diluvium 222, anno Per. Jul. 2592:

quoto autem patris ſui anno, non dicam. Nam Romana LXX Interpretum editio attribuit *Nachori* annos 179; codex Alexandrinus,& verſio Samaritana annos 79; Joſephus 120; libri Ebraici 29. Diſcordiam hanc diſſipare oportet, antequam ulteriùs progredi, aut certam Diluvii epocham ſtatuere liceat.

Porrò LXX Interpretes *Cainanem* Secundum habent, à cæteris rejectum. Codex Ebraicus centenariis numeris omnibus caret, qui in cæteris leguntur.

[a] *L. 1. c. 7. p. 15.* Apud [a] Joſephum dicitur Abrahamum natum eſſe anno poſt Diluvium 292; cùm tamen Joſephi rationes faciant annos 993. Nimirum emendator aliquis, S. Hieronymo fortaſſe recentior, in colligendis Joſephi numeris, centenarios omnes ſubtraxit, ut Ebraicis pares faceret. Iſta verò indicâſſe ſatis eſt.

GRÆCA Chronologia.

ALiquandiu mecum reputabam, utrùm Græca etiam tempora hîc locum haberent. Bene novi Græcos cum Ægyptiis ſerò admodum rem habuiſſe; ſeriùs cum Ebræis. Veruntamen cùm omnis, quantam habemus, Ægypti notitia Græcis literis tradita ſit; cùm Græci ipſi, Originibus ſuis ſuperbientes, Cecropem Danaúmque ex Ægypto; Apin, Iönen, Telegonum, Epaphum, alios in Ægyptum migrâſſe tradant; cùm denique totam, in hoc opere, complexuri ſimus primorum temporum antiquitatem, ſi modò Græcam adhibeamus (Aſſyriaca enim tenuiſſima ſunt, & incertæ fidei; quod poſthac pleniùs dicetur) viſum eſt uno conatu triplicem vetuſtiſſimæ hiſtoriæ adornare Chronologiam.

Serò Græci res ſuas mandârunt literis; Chronologiam multò ſeriùs adhibuerunt. [b] *In ſcriptis Publicis nihil vetuſtius fuit Draconis legibus*, quæ circa Olympiadem XXXIX latæ ſunt: & [c] *Vetuſtiſſimi hiſtoricorum expeditionem Perſarum contra Græcos paululùm præceſſerunt*, (i.) Olymp. LXXII. Doctrina verò temporum adhuc longè fuit recentior; quod poſthàc monſtrabitur. Hinc tenebræ ſuperioribus ſeculis; hinc fabulæ.

[b] *Joſeph. con. Apion. l. 1. p. 1035. c.*

[c] *p. 1034. f.*

[d] *Cenſorin. de die Nat. c. 21.* M. Varro [d] Primam Olympiadem terminum ponit inter μυθικὸν tempus, & Hiſtoricum.

[e] *Diodor. Sic. l. 4.* [e] *Ephorus Cumanus Iſocratis diſcipulus, cùm res publicè geſtas ſcribere inſtituiſſet, veteres quidem fabulationes omiſit; illa verò quæ à Reditu Heracli-*

Heraclidarum facta colligens, hoc initium fecit historiæ suæ.

[a] Diodorus Siculus, *Apollodorum sequutus, Bellum Trojanum* statuit ὡδάπησμα non tam historiæ quàm chronologiæ. *Quæ*, inquit, *Troïca præcesserunt non definimus certo spacio: quia nullus occurrit fixus illorum terminus, cui fidamus.* [a] *Præf. p. 4. a.*

Hellanicus Lesbius historiam suam digessit per [b] ætates Ἱερέων Ἥρης, *Sacerdotum Junonis.* Fuit autem [c] *Callithyia, prima Junonis Argivæ sacerdos*, uno ferè seculo Cecrope vetustior. [b] *Constant. Them. 2. 10. ex Stephano. Dionys. Hal. l. 1.* [c] *Euseb. n. 376.*

[d] Africanus, ex Acusilai aliorúmque auctoritate, statuit τῆς Αἰγυπτίας χρονογραφίας terminum *Ogygis diluvium, quod, regnante Argis Phoroneo, contigit annis* MXX *ante Primam Olympiadem.* [d] *Euseb. Præp. Evang l. 10. c. 10.*

Cæterùm perierunt illorum aliorúmque lucubrationes: neque normam habemus satis idoneam, ad quam Græciæ res veteres dirigantur.

Æra Attica.

§. I.

NOS itaque *Æram Atticam* constituimus, auctoritate freti *Marmoris Arundelliani*, quod [e] jampridem edidit atque illustravit V. Cl. Joannes Seldenus, æternum nostri seculi decus. Quod autographum cùm sit, idque longè antiquissimum, maximam præ se fert in dirimendis litibus auctoritatem, in emendandis temporibus utilitatem. Hinc ἐμπίςωσις eorum quæ statuuntur rectè; διόρθωσις eorum quæ secús: Ad hanc amussim Panhellenicam examinentur res Græcæ; absque quâ vacillat admodum ista Chronologia. [e] *A. D. 1628.*

Veneranda hæc stela, in quâ nobiliores Græciæ Epochæ justo disponuntur ordine, ab initio *Cecropis* ad *Diognetum Archontem* numerat annos MCCCXVIII. Anni isti expansi conficiunt Æram Atticam, quæ produci potest usque ad Olympiadem CLX; quo tempore Græciæ nomen cum libertate evanuit, & cum gloriâ Virtus. Illius autem epocha incidit in annum Per. Jul. 3132.

§. II.

RES autem *Argivæ* Atticis vetustiores sunt. Ex fide Castoris Rhodii, profertur novem regum Dynastia, ab Inacho usque ad appulsum Danaï, qui regnârunt annos 382. Danaus in Græciam venit anno æræ Atticæ 72: initium igitur Inachi antevertit æram nostram annos 310, & attingit annum Per. Jul. 2822. Verùm Inachus est fluvii, non regis nomen. [f] *Anticlides Phoroneum antiquissimum Græciæ regem* appellat; qui tamen secundus censetur. [f] *Plin. l. 7. c. 56.*

[a] *Clem. Alex. Strom. 1. p. 321. a.*

[a] *Acuſilaus dixit Phoroneum Argivum fuiſſe Primum hominem; & poëta Phoronidis eum nuncupavit*

—— πατέρα θνητῶν ἀνθρώπων.

[b] *In Tym. co.* [c] *Syncell. p. 68. a.*

Neque [b] Platonis ævo, innotuit tempus aliquod Phoronei Niobéſque ætate vetuſtius. Hinc Syncellus [c], οὐδὲν πρὸ Ἰνάχου καὶ Φορωνέως παιδὸς τοῦ πρώτως Ἄργους βασιλεύσαντος, Ἕλλησιν ἱστορεῖται, *Nihil in hiſtoriis Græcis continetur ante Inachum ejuſque filium Phoroneum, qui primùm regnarunt Argis.*

§. III.

HÆC cùm ità ſe habeant, *Sicyoniorum regum* laterculum rejiciendum eſſe exiſtimamus. Non enim Phoroneus eſſet regum vetuſtiſſimus, ſi ante illum per 200 ampliùs annos Sicyone regnatum fuiſſet. Sed & alias ob cauſas iſtam regum ſeriem ſuſpectam habemus.

[d] *L. 2. initio.*

Ægialeus, rex primus, eſt Phoronei frater, apud [d] Apollodorum; qui de illius proſapiâ, aut ſucceſſoribus, omnino tacet.

[e] *In Supplic. ver. 264.*

Apis rex quartus numeratur: verùm Æſchylus docet [e], Apim, non Sicyoniorum Regem, ſed advenam ex Ætoliâ, regionem noxiis beſtiis purgaſſe. Ipſe *Sicyon*, rex 19, à quo urbi nomen, Pelopis filius fuit, ut tradit [f] Ibycus: hic tamen [g] Sicyone priùs regnare dicitur quàm [h] Pelops Argis. Neque ſanè *Sicyonii*, ſed alio quopiam nomine vocandi eſſent reges, ſiquidem fuiſſent aliqui, illo priores.

[f] *Pauſan. l. 2. p. 96.* [g] *Euſeb. n. 667.* [h] *698.*

Polyphides, rex 24, nemini vetuſtiorum Græcorum, nè Pauſaniæ quidem, in ſuo horum regum catalogo, agnoſcitur. Fingunt Trojam illius tempore captam eſſe. Apud Homerum verò nullus eſt è Sicyone dux contra Trojam; quippe urbs illa tunc temporis ſub ditione fuit Agamemnonis, qui regnabat Mycænis: inter ejus urbes recenſet

Iliad. β'. ver. 572.

[i] Καὶ Σικυῶν', ὅθ' ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν.
Etiam Sicyona, ubi Adraſtus primùm regnavit.

[k] *Animad. p. 48. Can. Iſag. p. 328.*

Adraſti meminit Marmor anno Attico 325. [k] Scaliger, nè corrueret tanta Sicyoniorum vetuſtas, πρῶτος intelligit ἀντὶ τοῦ πρότερον. Quaſi regnaverit Adraſtus Sicyone priùs quàm Argis. Regnavit quidem utrobique. Sed concedamus illum non fuiſſe *primum Sicyonis regem*; tamen ex Homero liquet, neminem ibi regnâſſe dum bellum contra Trojam gerebatur. Ob verſus iſtos Homericos, [l] Cliſthenes, Sicyonis tyrannus, Rhapſodos Sicyone certare vetuit.

[l] *Herodot. l. 5. c. 67.*

Sit igitur à [m] Phoroneo rerum Græcarum exordium.

[m] *Sec. VI.*

CHRONICI CANONIS

LIBER PRIMUS

continet annos DCC.

OPUS aggredior vetuſtate obſoletum, fide ambiguâ obſcurum, tenuitate faſtiditum: ſed difficultates ſuperat Veritatis amor; illi litâſſe pulchrum; illam ſtudiorum amœnitatibus prætuliſſe honeſtum eſt.

Hinc conſilium obſcura longinquiſſimi temporis veſtigia perſequi; inconditas hiſtoriæ naufragæ reliquias componere; ſalebroſa & perplexa eò uſque luſtrare, donec ad plana & incontroverſa perventum fuerit.

[a] Ολίγοις μὲν ἂν ἔτεσι ἁμαρτεῖν τὴν χρόνων διὰ πολλῶν ἂν ἰσοεννέας ἀνδρῶν ἀρχαίας καὶ πολυτελεῖς συντεθειμένοις πραγματείας· ψευσάμενον δὲ δυοῖν ἢ τριοῖν ὅλαις ἀποπλανηθῆναι τῆς ἀληθείας, οὐκ ἂν ἐπιτρέπειν. *In ſupputatione temporum, ſi quis paucis annis fallatur in vetuſtâ & multorum annorum hiſtoriâ, ferendum ſit: ſed totis duabus aut tribus* (imo plurimis) *ætatibus à vero aberrare non permittitur.*

[a] *Dionyſ. Halic. l. 7. initiò p. 418.*

Hujus autem intervalli Synopſin primò dabimus; dein Synchroniſmi rationem.

Sec.	Æra Æg.	Reges Thebani (ex Eratosthene) an.	Thinitæ (ex Manethone) an.	Memphitæ (ex Manethone) an.	Inferioris Ægypti (ex Syncello) an.
I.	1	1. MENES *Theban.* 62	1. MENES *Thinit.* 62	MENES *Memphim condidit.* Herod. l. II. c. 99.	1. *Menes, qui & Mestraim,* 35
	10	*exponitur* Διὸς Ζ, *Jovius.*			(Sync. p. 91.)
	20		(I. Dynastia Africani) Sync. p. 54.		2. *Curudes* 63
	30		*Hic ab Hippopotamo raptus periit.*	III. Dynastia Africani) Sync. p. 56.	
	40				
	50				
	60				
	70	2. ATHOTHES *f.* 59	2. ATHOTHES *f.* 57	1. TOSORTHRUS.	
	80	*exponitur* Ερμῆς ὁ, *Mercurio genitus.*	*Hic regiam construxit in Memphi: ejus feruntur libri anatomici. Erat n. Medicus.*	*Æsculapius dictus, est ob Medicinæ peritiam: invenit sectoris lapidum structuram, & scribendi artem.*	
	90				
	100				3. *Aristarchus* 34
II.	110			2. TYRIS 7	
	120		3. CENCENES *f.* 31	3. MESOCHRIS 17	
	130	3. ATHOTHES 32		4. SOIPHIS 16	4. *Spanius* 36
	140	ὁμώνυμος, *ejusdem nominis.* (Sync. p. 96.)		5. TOSERTASIS 19	
	150				
	160	4. DIABIES *fil.* 19	4. VENEPHES *f.* 23	6. ACHIS 42	
	170	φιλέταιρος, *amicus amicorum*	*Magna fames in Ægypto. Hic Pyramides struxit in Cochome.*		5. * * * * 32
	180	5. PEMPHOS 18	5. USAPHÆDUS *f.* 20		
	190	*Athothis f. qui dicitur Heraclides.*			
	200	6. TOEGAR AMACHUS MOMCHIRI 79	6. MIEBIDUS *f.* 26		
III.	210	*Memphites: exponitur* Ἀνὴρ πελωμηλὸς,		7. SIPHURIS 30	6. * * * * 40
	220	*vir membris redundans.*	7. SEMEMPSIS *f.* 18		
	230		*Magna lues in Ægypto.*	8. CERPHERES 26	
	240		8. BIENACHES *f.* 26	(IV. Dynastia Afr.)	7. *Serapis* 23
	250		(II. Dynastia Africani.)		
	260				
	270	7. STOECHUS *fil.* 6	9. BOCHUS 38	9. SORIS 29	8. *Sesonchosis* 49
	280	Ἄρης ἀναίσθητος, *Mars sine sensu.*			
	290	8. GOSORMIES 30	*Ad Bubastum multi terræ hiatu perierunt.*	10. SUPHIS 63	
	300	*qui est Etesipantus* (Αἴτησις πανδε Scal.)		*Hoc Pyramidem.*	
IV.	310	9. MARES *fil.* 26	10. CAECHOS 35	*Maximam evexit.*	9. *Amenemes* 29
	320	Ἡλιόδωρος, *Solis donum.* (p. 101.)	*Sub hoc Apis in Memphi, Mnevis in Heliopoli, & Mendesius caper Dii sunt habiti.*	*Hic librum sacrum conscripsit.*	(Sync. p. 96.)
	330				10. *Amasis* 1
	340	10. ANOYPHES 20	11. BINOTHRIS 47		11. *Acesephthres* 13
	350	*qui est* ὑὸς ἐπίκουρος, *filius communis.*	*Sub hoc sancitum Mu-*	11. SUPHIS 66	

Sec.	Per. Jul.	Post Dil.	*Ebraica* (Genes. XI. 10.)	Post Dilu.	*Secundum* LXX.
I.	2371	1		781	Rehu *annos natus* 130.
	2380	2	Arphaxad *natus*, *anno 2 post Diluvium.*		
	2390			793	Serug *natus, anno* 132 *Rehu.*
	2400				
	2410	37	Salah *natus, an.* 35. *Arphaxad.*		
	2420				
	2430	67	Heber *natus an.* 30 *Salah.*		
	2440				
	2450				
	2460				
	2470				
II.	2471	101	Phaleg *natus, an.* 34 *Heber.*		
	2480				
	2490				
	2500	131	Rehu *natus, anno* 30 *Phaleg.*		
	2510				
	2520			923	Nachor *natus, an.* 130 *Serug.*
	2530	163	Serug *natus, anno* 32 *Rehu.*		
	2540				
	2550				
	2560	193	Nachor *natus, an.* 30 *Serug.*		
	2570				
III.	2580				
	2590				
	2600	222	Thara *natus, an.* 29 *Nachor.*	1002	Thara *natus, an.* 79 *Nachor,* (anno 179. Edit. Rom.)
	2610				
	2620				
	2630				
	2640				
	2650				
	2660	292	Aran *natus, anno* 70 *Tharæ.*	1072	Aran *natus, anno* 70 *Tharæ.*
	2670				
IV.	2680				
	2690				
	2700		(Ab anno 2698 incipit Canon Eusebianus.)		
	2710				
	2720				

Sec.	Æra Æg.	Reges Thebani (ex Eratosthene.)	an	Thinitæ (ex Manethone)	an.	Memphitæ (ex Manethone)	an.	Inferioris Ægypti (ex Syncello)	an.
IV.	351	11. SIRIUS	18	*Mulieres in regno successionis jus habere.*					
	360	Τὶὸς κόρης, *filius genæ : aliis* Ἀδάμαντος, *cui nemo invidet*						12. *Achoreus*	9
	370	12. CHNUBUS GNEU-						13. *Armiyses*	4
	380	RUS 22. Χρύσης Χρύσου ὑὸς *Auræ Aurei filius*						14. *Chamois*	12
	390	13. RAÜOSIS	13	12. TLAS	17				
	400	Ἀρχεκράτωρ, *Princeps robustior*						15. *Amesises*	65
V.	410	14. BIYRIS	10	13. SETHENES	41				
	420	15. SAOPHIS	29			12. MENCHERES	63		
	430	Κομαστὸς, *Comatus : aliis* Χρηματιστὸς, *Negotiator.* (Sync. p. 104.)						(*Huc XV Tyrsai.*) (Sync. p. 51.)	
	440								
	450	16. SEN-SAOPHIS	27					16. * * * *	14
	460			14. CHÆRES	17				
	470	17. MOSCHERIS	31	15. NEPHER-CHERES	25			17. *Use*	50
	480	Ἡλιόδωρος, *à Sole datus.*		*Sub hoc Nilus melle commixtus 11 diebus fluxit.*		13. RATÆSES	25		
	490			16. SESOCHRIS	48				
	500			*Hujus proceritas fuit pedum quinque, latitudo trium.*					
VI.	510	18. MUSTHIS	33			14. BI-CHERES	22	18. *Rameses*	29
	520					15. SEBER-CHERES	7	(Sync. p. 101.)	
	530	19. PAMMUS ARCHONDES	35	17. CHENERES	30	16. THAMPHTHIS (VI. Dynastia Africani.)	9	19. *Rameso-Menes*	15
	540					17. OTHOES * * *à satellitibus occisus.*			
	550					18. PHIUS **		20. *Thusi mares*	31
	560	20. APAPPUS MAXIMUS	100	18. NECHEROPHES	28	19. METHU-SUPHIS	7		
	570	*Unâ horâ minùs.*		*Sub hoc Libyes defecerunt ab Ægyptiis ; sed auctu Lunæ territi, sese dediderunt.*		20. PHIOPS	100	21. *Rameses-Seos*	23
	580					*Hic sexennis regnare cœpit.*			
	590								
	600			Desiit regnum, an. 593.					
VII	610								
	620			(V. Dynastia Afr.)				22. *Rameses-Menos*	19
	630			(*Reges Elephantini* hîc forsan locum habent.)					
	640	21. ACHESCUS OCARAS	1					23. *Rameses-Tubaete*	39
	650					21. MENTE-SUPHIS	1	(Sync. p. 104.)	
	660	22. NITOCRIS	6			22. NITOCHRIS	12	24. *Rameses-Vaphres*	29
	670	Ἀθηνᾶ Νικηφόρος, *Min Vict.*				*Flavo capillitio formosissima.*			
	680	23. MYRTÆUS	22			*Hec tertiam Pyramidem erexit.*			
	690	Ἀμμωνιάδης, *Ham. datus.*						25. *Concharis*	5
	700	24. THYOSI Mares	12						
		Κεφαλαὶς, *Fortis (i.) Sol.*							

Sec.	Per. Jul.	Ebraica.	Græca.
IV.	2722	ABRAM *natus, ann.* 130 *Tharæ.* (*anno* 352 *post Diluvium.*)	
	2730		
	2740		χρόνοι.
	2750		
	2760		
	2770		
V.	2780		
	2790		
	2797	*Abram, an. æt.* 75. *migrat in Canaan.* (*Anni Peregrinationis* 430 *inde numerantur.*)	
	2800		Ἀδηλοι.
	2	*Abram cum Sarâ in Ægyptum.*	
	2810	12 *Ismael natus, an.* 86 *Abrami.*	
	2820		
	25	CIRCUMCISIO *instituta, an.* 99 *Abrami.*	
	2830	26 ISAAC *natus, an.* 100 *Abrahami.*	
	2840		
	51	*Isaac à patre immolandus, an. æt.* 25.	
	2850		
	63	*Sara moritur an. æt.* 127.	
	2860	66 *Isaac an. æt.* 40, *uxorem ducit Rebeccam.*	Æra Argiva.
	2870		
VI.	2872		1 I. PHORONEUS, *an.*60. *Primus leges judiciáque constituit.*
	2880		
	86	JACOB *natus, an.* 60 *Isaaci.*	
	2890		
	2900	100 *Abrahamus moritur, an. æt.* 175.	18 *Telchines & Caryatæ cum Phoroneo & Parrhasiis bellum gerunt.* Euseb.
	2910		
	2920		51 *Ogygis Diluvium.* Eus.
	2930		61 2. APIS, *an.* 35.
	2940	149 *Ismael moritur, an. æt.* 137.	66 *Telchines Peloponneso pulsi Rhodum migrant.* Eus.
	2950		
	2960	163 *Jacob servit Labano an.* 14.	
	2970		96 3. ARGUS, *an.* 70.
VII.	2972	177 JOSEPHUS *natus, an.* 91 *Jacobi.*	100
	2980		
	2990	194 *Josephus venditur in Ægyptum, an. æt.* 17.	
	3000	200	
	3010	206 *Isaac moritur, an. æt.* 180.	
	3020	207 *Josephus, an. æt.* 30, *præficitur Ægypto.*	
	3030	216 *Jacobus an. æt.* 130, *in Ægyptum, habitat in Goshen, in terra Rameſſis.*	
	3040	233 *Jacobus moritur, an. æt.* 147. 240 *cùm vixisset in Ægypto an.* 17.	166 4. CRIASUS, *an.* 54. *Callithyia Peranthi filia prima Junonis Argivæ sacerdos.* Eus.
	3050	250	
	3060	260	
		270 *Israelitæ in Ægypto multiplicati sunt valdé.*	
	3070	273	

Ad Seculum Primum.

Menis ætas.

PRima ac præcipua sit disquisitio de Originibus Ægyptiorum, nimiâ hactenus vetustate laborantibus. Extra controversiam positum est, *Menen fuisse primum Ægypti regem*, [a] Πρῶτον φασὶ βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου Μῆνα. Hoc Herodotus & Diodorus Siculus; hoc Eratosthenes, & ex Manethone Africanus, Eusebius, Syncellus uno ore prædicant. Cæterùm in obscuro sunt ipsius Menis tempora. Nos, missis Græcorum prochronismis, Sacerdotes Ægyptios, maximè idoneos suorum temporum testes, in hanc rem citabimus. [b] Ἀρξαι λέγει) τὸν Μῆνα τοῦτον ἀπογόνους δύο πρὸς τοῖς πεντήκοντα τοῦτ' ἄπαρξαι ἔτη πλείω τῶν χιλίων καὶ τετρακοσίων· ἐφ' ὧν μηδὲν ἄξιον ἀναγραφῆς γενέσθαι· *Regnâsse ferunt Menis posteros* LII, *annos plùs* MCCCC; *à quibus nihil actum est literis dignum.* Huic Sacerdotum traditioni lucem affert [c] Herodotus, qui ante Sesostrim οὐδὲν εἰ) λαμπρότερον, *nihil splendoris fuisse* affirmat. Sanè [d] Sesostrim tradunt ἀποφαίνεσθαι καὶ μεγίστας τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀπελέσαι πράξεις, *Res illustrissimas & usque ad id tempus maximas gessisse.* Ille enim Ægyptiorum imperium longè latéque prolatavit. A Mene igitur ad Sesostrim elapsi sunt anni circiter 1400: ante Sesostrim regnârunt reges 52.

[a] *Herod. 2. 4. Diod. Sic. l. 1. p. 29. c.*

[b] *Diod. ib. d.*

[c] *L. 2. c. 101.*

[d] *Diod. Sic. l. 1. p. 34. b.*

Ætas Sesostris, Græcis omnino incognita, in Sacris Ebræorum διφθέρας conservatur. [e] Josephus enim, ubi *Hierosolyma à Sesaco Ægypti rege capta* narrat, Ἱερόδοτος, inquit, τὰς πράξεις αὐτοῦ Σεσώστρει προστίθησι· *Herodotus illius res gestas adscribit Sesostri.* Qui Græcis *Sesostris*, idem Ægyptiis *Sethosis*, Ebræis *Sesac* vocatur. Successio Regum LII, per XIV annorum centurias, in sequentibus, ex magnâ rerum temporúmque concentione manifesta est.

[e] *Antiq. l. 8. c. 4. p. 279.*

[f] *Venit Sesac rex Ægygti contra Hierosolymam, anno quinto Rehoboami regis Judæ.* Quintus iste Rehoboami annus (secundùm rationes nostras) fuit annus Per. Jul. 3747; annus post Diluvium 1577, secundùm calculos Ebraicos. Sacerdotes autem, dum annos putant à Mene ad Sesostrim plus MCCCC, & Menis & Sesostris tempora inclusivè numerant. Vixit igitur Menes, Nohæ σύγχρονος, temporibus Diluvio proximis; & ab ipsis renovati Orbis initiis deducitur Canon.

[f] *1 Reg. 14. 26.*

CUM

CUM verò initium Menis in tantam aſſurgat vetuſtatem, videndum utrùm conſenſu chronologiæ Sacræ ſe tueri poterit. Nota eſt Græcorum Ebraicique codicis diſcrepantia. Si Græcos ſequamur, epocha Diluvii plurimis annis antevertit res Ægypti; neque verbis opus eſt: ſin Ebraicos numeros amplecti neceſſe ſit, dicendum eſt *Chamum*, Noachi filium, eſſe ipſum Ægyptiorum *Menen*; illúmque proximis poſt Diluvium temporibus in Ægyptum migrâſſe, illam inhabitâſſe, poſteríſque tradidiſſe.

Sanè Veteres in eâ ſunt ſententiâ. Tradunt Noachum, cui terra ante Diluvium cognita, [a] *velut totius orbis hæredem, à Deo deſignatum, tribus ſuis filiis univerſum mundum diſtribuiſſe: Chamo autem obtigiſſe terram à Rhinocorurâ uſque ad Gades, verſus Meridiem.* Philaſtrius [b] Brixienſis temerè pro hæreticis habet negantes *quòd beatus Noe orbem terræ univerſum ſuis filiis tribus, poſt diluvium, diviſerit, dederit ac definierit, & partierit ordine.*

[a] *Epiphan. Ancorat. c. 114. hæreſ. 66. §. 83. Syncell. p. 45. b.*
[b] *Hæreſ 118.*

Sententiæ auctores ſunt Ebræi, ipſi aliquando Ægypti incolæ. Rex enim David, ſcriptor vetuſtiſſimus, appellat Ægyptum [c] *Regionem Chami*, & de eâdem intelligit [d] *Tentoria Chami.* [e] Plutarchus (cui tamen ignota fuit nominis ratio) Επ, inquit, [f] Αἰγυπτίων Χημία καλεῖσθαι. Et [f] S. Hieronymus, *LXX*, inquit, *interpretes Cham tranſtulerunt pro eo quod eſt Ham, à quo & Ægyptus uſque hodie Ægyptiorum linguâ Ham dicitur.*

[c] *Pſal. 105. 23, 27. 106. 21, 22.*
[d] *78. 51.*
[e] *De Iſide.*
[f] *Quæſt. in Gen. p. 1316.*

Neque obſtat, quòd *Phaleg* nomen ſuum habuit, quoniam [g] *illius diebus terra diviſa fuit.* Id enim de peculiari aliquâ diviſione intelligi poteſt, factâ inter [h] *Semi poſteros*, de quibus eſt ſermo; vel inter *filios Eber* (i. Ebræos.) Cùm enim Phaleg ſit Noachi trinepos, dubitari non poteſt, quin terrarum orbis pars magna illius ætate dudum habitata fuerit.

[g] *Gen. 10. 25.*
[h] *Ver. 21.*

Operis diſtributio.

INtervallum hoc MCCCC annorum, ad res Ægypti pertinens, in duas partes diſtinguendum eſt: Prima continet annos DCC, ab initio *Menis* uſque ad incurſionem *Paſtorum*: quo temporis ſpatio Ægyptus, in diverſas partita Dynaſtias, & ſecurâ pace potita, neque bellum cum exteris, neque commercium exercuit. Primus hic Liber iſtos habet terminos. I.

II. Liber Secundus alteros DCC annos perſequitur, ab adventu *Paſtorum* ad Seſoſtris expeditionem in Aſiam. Iſtis temporibus Ægyptus à *Paſtoribus* diutiſſimè oppreſſa; tandem à ſervitute liberata, in Monarchiam coaluit.

III. Tertius Liber res Ægypti ſplendidiſſimas refert, & Imperium ampliſſimum Seſoſtris ſucceſſoribus propagatum. Refert etiam (mutatâ fortunâ) alteram Ægypti ſervitutem; alteram πολυχοιρανίαν.

Hæc filo temporis ſatis continuo, hiſtoriæ autem ſtylo nimis interrupto; non per Annales, ſed per annorum Centurias, ſive Secula. Sic vult materiæ penuria.

IV. Liber Quartus, accuratiore fretus chronologiâ, res Græcas per Olympiadas, res Orientis per annos Nabonaſſaræos digerit. Regnum Ægyptiorum inſtauratum; peſſundatas Ebræorum fortunas; Aſſyriaca, Babylonica, Medica, Lydica, Medoperſica percurrit; donec tandem in Perſarum poteſtatem omnia devenerint: Perſarum tempora delibat uſque ad *Tranſitum Xerxis*, ſive Secundam Diodori Siculi Decadem. Ex illo tempore Chronologia ſanior procedit; Ἀναχρονισμοὶ recentiores minoris ſunt momenti.

Diverſa Ægypti Regna.

[a] *Sync. p. 91.* SYncello [a] *Menes* Μεσραὶμ, *Miſrajim* dicitur, ὁ πρῶτος οἰκήσας Μεσραΐδα χώραν, ἤτοι Αἴγυπτον • *Qui primus incoluit Meſtræam regionem, id eſt, Ægyptum.* Fuit autem *Miſrajim* Chami filius; [b] *Gen. 10. 14.* è quo ortæ ſunt ſeptem gentes, inter quas [b] *Pathroſæi* recenſentur, qui Auſtraliores Ægypti partes tenuerunt. Nam *Pathros* eſt *Thebaïs.* Id primus docuit, vir in litteris primus, [c] *Geog. S. l. 4. c. 27.* Samuel Bochartus. Adeò ut illa Ægypti partitio, quâ Thebais ab Ægypto propriè dictâ disjungitur, quæ in infima Romanorum tempora duravit, etiam ab ultimâ antiquitate obtinuerit.

[d] *C. 11. v. 11.* Hinc Prophetæ ſacri terram utramque diſtinguunt. [d] Eſaias, *Ab Aſſur, & à Miſrajim, & à Pathros, & à Chus,* (i.) Ab Aſſyriâ, [e] *C. 44. v. 1.* & ab Ægypto, & à Thebaide, & ab Arabiâ. Et [e] Jeremias ſeparatim nominat *habitantes in terrâ Miſrajim*, & *in terrâ Pathros*: (i.) in Ægypto propriè dictâ, & in illi conterminâ Thebaide.

Porrò

Porrò vox *Misrajim*, cum sit dualis, non tam hominis nomen haberi potest, quàm terræ; neque unius terræ, sed duplicis. Nimirum Ægyptus, ità propriè dicta, & â Thebaide distincta, in duas partes divisa fuit: una *Superior Ægyptus* vocatur, Thebaîdi contermina; cujus metropolis fuit Memphis; altera *Inferior*, quæ loca continet Judææ proxima; cujus metropolis olim Heliopolis, &, Pastorum temporibus, Tanis.

In hâc degebant Israelitæ. Nam in illorum exitu, Deus [a] *mirabilia fecit in terrâ Ægypti, in campo Taneos*, (i.) in Ægypto Inferiore. Superiorem verò, τὰ ἀνώτερα Αἰγύπτου, habemus in historiâ [b] Tobiæ.

[a] *Psal.* 78. *ver.* 12.

[b] *C.* 8. *ver.* 3.

Tres has Ægypti, latè sumptæ, partes exprimit Jeremias alloquens [c] *Judæos habitantes in terrâ Ægypti; qui habitant Migdol & Taphnes; & Noph; & in terrâ Pathros.* Migdol & Taphnes, Μάγδωλος & Δάφναι Πηλουσίου, sunt Inferioris Ægypti; *Noph*, sive Moph, Memphis, Superioris: diversa terra est *Pathros*, Thebais.

[c] *Loco cit.*

Recentiores omittimus, Strabonem, Ptolemæum, alios, qui Ægyptum tripartitam agnoscunt: nos illam ab initio ità se habuisse contendimus.

VEtus hæc Ægypti distributio à primævâ Ægyptiorum politiâ ortum habuit. Non enim primis istis temporibus omnis Ægyptus unius suberat imperio, sed regiones diversæ diversos habuerunt reges. Hoc Scaligero, quasi incauto, excidit. [d] *Patet*, inquit, *diversos reges eodem tempore, in Ægypto, in diversis partibus imperium obtinuisse.*

[d] *Can. Isag. p.* 312.

Ex ipsis Ægypti Dynastiis manifestum est, πολυκεφαλίαν istam contigisse in ipsis rerum Ægyptiacarum incunabulis. Cùm enim Menes, extra controversiam, sit Ægyptiorum regum primus; cùm plures regum successiones Menem hunc coryphæum atque ἀρχηγέτην sibi vendicent, parique ambitione apicem rerum attingant, neque sibi invicem cedant; fieri non potest, quin, ætate post Menem proximâ, Dynastiæ istæ sint contemporaneæ: tanquam diversi ex unâ radice simul germinantes surculi. Lustremus singulas.

Regnum Thebanorum.

I. THebanorum regum Dynastiæ primum locum non immeritò tribuimus, tum ob regni diuturnitatem, tum splendorem. De hujus Dynastiæ interprete, Eratosthene; & de illius epochâ diximus: de continuatione ejus, ad Sec. XI dicemus. Ex hoc chronologiæ Eratosthenææ fragmento longè nobilissimo fit Æra Ægyptiaca; ad quam Dynastiæ reliquæ, omnisque vetustissimi populi historia accommodari debet.

[a] *Sync. p. 91. d.* In illius principio [a] *Menes*, rex primus, & *Thinites*, & *Thebanus* appellatur. Θηβαινίτης vox à Syncello corrupta, nè hic idem videretur cum *Mene* Africani, quem rejecerat: nè cum suo *Mene* eundem faceret, hunc illo aliquantò juniorem ponit. Nempe Menes Syncelli ponitur [b] *anno* 5° *Phaleg*; quo contigit (secundùm illius rationes) Confusio linguarum, & *Dispersio gentium*: Menes Eratosthenis cœpit ἔτεσιν ϱκδ΄ μετὰ τὴν σύγχυσιν τῶν γλωσσῶν, *annis* 124 *post confusionem linguarum*; quod in [c] epilogo Dynastiæ dicitur. In [d] prologo numerus iste turpiter auctus αϱκδ΄. Neque aliter in [e] Græcis Scaligeri. Depravatis his numeris deceptus, Scaliger immani peccat metachronismo in [f] statuendâ horum regum epochâ.

[b] *Sync. p. 89. d.*

[c] *Syncell. p. 147. d.*
[d] *p. 91. d.*
[e] *Euseb. p. 18. lin. 23.*
[f] *Can. Isag. p. 125, 130. 312.*

Hujus regni regia Thebæ, caput Thebaidis, urbs ad Arabicam Nili ripam sita; ob magnitudinem celeberrima; ob antiquitatem [g] dicta: Homero Ἑκατόμπολις, à Ptolemaicis temporibus Διόσπολις vocatur; unde Manethoni, Africano, Eusebio reges hi *Dispolitani* nuncupantur.

[g] *Steph. in Διόσπ.* χλίσμα Οὐερδῶ καὶ Ἰσιδῶ

Regnum Thinitarum.

II. THinitæ reges proximum locum obtinent, ob vetustatem indubitatissimam. Satis notum est horum initium, à *Mene* deductum. Nam inter Dynastias, apud Africanum & Eusebium, hæc primum locum occupat. & immensæ istius Chronologiæ caput constituitur. Africanus horum regum seriem in duas partitus est Dynastias, ut augeretur Dynastiarum numerus.

Regnum hoc, ad Libycam Nili ripam positum, per fluvium à Thebano

Thebano diremptum esse videtur: ejus metropolis fuit *This* urbs antiqua, propè Abydum posita; unde reges isti *Thinitæ* dicti sunt. [a] ΘΙΣ πόλις Αἰγυπτία, πλησίον Αβύδου. ὁ πολίτης Θινίτης. Αλέξανδρος Αἰγυπτιακῶν πρώτῳ. [a] *Stephan. in Θ.*

Regnum hoc, non ab ipso Mene, sed ab ejus nepotibus institutum esse colligimus ex comparatâ utriusque laterculi serie. Ipse *Menes* & Thinites fuit, & Thebanus: ejus filius *Athothes* pariter in utrâque censetur Dynastiâ: sequitur inter Thebanos *Athothes* alter, inter Thinitas, *Cencenes:* quasi tum demum inter nepotes pactum esset, ut divisâ Thebaide, alter ad Nili Orientem imperaret, alter ad Occidentem. Uterque originem jactabat à Mene deductam.

Post aliquot secula, deficiente horum regum successione, regnum hoc cum Thebano iterum in unum corpus coaluit. This autem urbs primaria fuit usque ad Sesostris tempora; cùm ab illâ [b] *nomus Thinites* nomen acceperit: postquam verò Memnon regiam in Abydo construxerat, This posthabita est, fuitque [c] *Abydus urbs magna, & secunda post Thebas:* tandem This periit; superfuit verò Abydus, oppidum [d] *Memnonis regiâ & Osiris templo inclytum.* Ibi etiam Magnatum sepulcra. [e] *Abydus & Memphis urbes, in quibus verè Osiris sepulcrum: Ægyptiorum qui fortunâ & potentiâ præcipui studiosè ambiunt Abydi humari; ut idem cum Osiride habeant sepulcrum.*

[b] *Ptol. l. 4. c. 5.*
[c] *Strab. l. 17. p. 813. c.*
[d] *Plin. l. 9. p. 72. l. 31.*
[e] *Plutar. de Iside & Osir. p. 359. a.*

Cùm verò Dynastia hæc terminetur intra primum hoc temporis intervallum, in quo cum exteris nullum fuit Ægyptiis commercium; evenit, ut horum regum res gestæ & tenues sint, & obscuræ.

Regnum Memphitarum.

MEmphitæ reges tertio loco collocantur; non quòd essent illi minùs illustres, sed quòd illorum successio magis turbata sit, & incerta: neque enim, primo intuitu, Menes hujus propaginis auctor fuisse videtur. Africanus horum regum seriem non tantùm in tres dilaceravit Dynastias (interpositis quibusdam Elephantinis regibus, de quibus ad Sec. VI dicemus) sed etiam caput illi miserè truncavit; nè repetitum Menis nomen auctarum Dynastiarum sequelam suspectam redderet. III.

Nos duas ob causas Memphitici regni originem ab ipso Mene petendam esse censemus. Una ab Herodoto est, qui testatur [a] *Mena Memphim condidisse*: ac licèt alii [b] *Memphim interpretantur portum bonorum*, alii *Sepulcrum Osiridis*; tamen urbs ipsa conditoris nomen retinere videtur.

[a] *L. 2. c. 99.*
[b] *Plutar. de Iside & Osir. p. 359. a.*

Altera causa est consensus chronologiæ. Recensentur [c] Μεμφιτῶν βασιλέων nomina XXI; quorum primus, post Menem, *Tosorthrus, qui & Æsculapius*, (non *Necherophes*) ultima *Nitocris*. Hujus reginæ ætatem ex Thebanâ chronologiâ deprehendimus. Non enim fuit illa [d] *alia Nitocris, quæ regnavit anno post hanc* 2294; sed omnino eadem est; de quâ ad Sec. VII. Æsculapii autem tempus ex Thinitanâ chronologiâ colligitur. Sub secundo Thinitarum rege, notatur [e] *Regiam in urbe Memphi constructam, & libros anatomicos scriptos fuisse.* Sub secundo Memphitarum rege, notatur pariter [f] *τὴν ἰατρικὴν, καὶ τὴν ἀπὸ ξεστῶν λίθων οἰκοδομίαν, καὶ τὴν γραφικὴν, Medicinæ, sectis lapidibus ædificandi, & scribendi artes inventas fuisse.* Quis hæc contemporanea esse non discernit? Quo tempore ædificandi medicandique artes inventæ sunt, eodem constructa est in Memphi regia, & de Anatomiâ libri sunt conscripti. Quis enim istam Africani ἀτοπίαν concoquere potest, qui sexto demùm seculo, post extructam Regiam, collocat inventorem ædificandi; & Medicinæ auctorem, tamdiu post scriptos de re medicâ libros?

[c] *Sync. p. 56.*
[d] *Scal. Can. Isag. p. 310.*
[e] *Sync. p. 54.*
[f] *p. 56.*

Nos igitur regibus Memphitis, ab ipso Mene oriundis, Dynastiam propriam meritò assignavimus: Regum autem anni non sunt usquequaque sani.

Fuit autem urbs Memphis, hujus regni & Superioris Ægypti, metropolis, supra Delta posita, in Occidentali Nili ripâ; floruitque multis post regnum seculis. Stetit nempe post [g] *Babylonem à Cambyse conditam*; & post Alexandriam, à Macedonibus. Nam sub Romanis, quum jam Thebæ à Cornelio Gallo essent deletæ, Memphis erat urbs [h] *magna & populosa, & secunda post Alexandriam*; *Regiæ verò dirutæ & desertæ.*

[g] *Joseph. Antiq. l. 2. c. 5. p. 65. c.*
[h] *Strab. l. 17. p. 807. d.*

Regnum

Regnum Inferioris Ægypti.

QUarto Synchroniſmi noſtri laterculo cenſetur illa Regum ſeries, à quâ Georgius Syncellus ſuam Ægypti æram exorditur: continet illa reges XXV, annos DCC. De hâc æra, de hoc intervallo diximus. *Menes* illi eſt [a] Μεσρεὶμ *Miſrajim*, *qui primus incoluit Meſtræam regionem, id eſt, Ægyptum.* Inferiorem Ægyptum intelligere oportet. Nam qui horum regum ſedes occupârunt Paſtores, [b] *Tanitæ* dicti ſunt. [c] Τάνις, πόλις μεγάλη Αἰγύπτου. ὁ πολίτης, Τανίτης. Paſtores hi [d] *condiderunt urbem in Sethroïte nomo, ex quâ Ægyptios aggreſſi, ceperunt Memphim.* [e] Σέθρον, πόλις Αἰγύπτου. ὁ πολίτης, Σεθροΐτης. Tam *Sethron* quàm *Tanis* fuerunt Inferioris Ægypti urbes præcipuæ; à quibus nomi *Tanites* & *Sethroïtes* poſtea nomen habuerunt. Ptolomæo [f] *Sethroïtis nomi metropolis eſt Heracleopolis Parva*, Macedonibus ità dicta.

IV.

[a] *Sync. p. 91. a.*

[b] *Syncel. p. 103. d.*

[c] *Steph. in T.*

[d] *African. apud Sync. p. 61. b.*

[e] *Steph. in Σ.*

[f] *Ptol. l. 4. c. 5. p. 106. (124.)*

Inter Dynaſtias Africani, [g] duæ ſunt Ἡρακλεωπολιτῶν, ſive Ἡρακλεωπολιτῶν βασιλέων, quas ille inter vetuſtiſſimas haberi voluit; cùm ex [h] *primo Manethonis tomo* illas ſe deprompſiſſe dicat; neque ab *Athothe*, Menis filio, multùm abludit *Achthoes*, unicum regis nomen in Dynaſtiis iſtis; quæ ſunt magni annorum numeri, præterea nihil. Hinc levis accidit dubitatio, utrùm *Heracleotica* regio Africani ſit eadem cum *Meſtræâ* Syncelli? & an reges ab Africano omiſſi (ſi modò illum reges omiſiſſe, & non numeros ad placitum potiùs finxiſſe dicamus) ſint iidem cum regibus iſtis quos ponit Syncellus?

[g] *Sync. p. 59. p. 60.*

[h] *p. 59. c.*

Veruntamen neque illud Syncelli laterculum nobis admodum ſatisfacit. *Miſrajim* ibi nomen eſt Ebræum; *Ariſtarchus*, Græcum; *Serapis*, Dei; *Seſonchoſis* (ſi Dicæarcho fides) aut inter Semideos fuit, aut poſt illos primus. Sed penès auctorem ſit iſtius Dynaſtiæ fides.

Priſcis autem hiſce temporibus Heliopolis videtur eſſe hujus regni metropolis; [i] *Arabiæ conterminum, claritatis magnæ Solis oppidum*: Sub Paſtoribus autem *Tanis*; unde reges *Tanitæ*.

[i] *Plin. l. 5. c. 9. lin. ult.*

Quatuor itaque in Ægypto regna ab origine fuerunt; duo Thebaidis, duo Ægypti propriè dictæ. Horum omnium ſucceſſiones, cum regum nominibus, & annorum regnandi numeris, beneficio Georgii Syncelli, ex Manethone & Eratoſthene adhuc ſuperſunt. Nos autem, ſolutâ Africani catenâ, ſecundùm menſuram Syncelli Dynaſtiarum iſtarum ſynchroniſmum exhibuimus; atque res ſingulas pro virili illuſtrabimus.

Menes, Hammon, Belus.

TRES ſunt Primi hujus ſeculi Reges, *Menes*, *Athothes*, *Toſorthrus*; qui in Deorum numerum relati ſunt omnes. [a] *Hic eſt Antiquiſſimus referendi bene merentibus gratiam mos, ut tales Numinibus adſcribantur.*

[a] *Plin. l. 2. c. 7.*

Menes in Dynaſtiis omnibus Primus eſt: & *Thebanus* dicitur, & *Thinites*: etiam *Memphites* dicendus, cùm ſit illius urbis conditor. Nimirum ille Ægypto omni præfuit: ejus autem poſteri, diverſis potiti Dynaſtiis, illum communem omnium parentem venerantur.

§. I.

Ex interpretatione Eratoſthenis, [b] *Menes* ἑρμηνεύε) Διόνι@, *exponitur Jovius.* Qui Ebræis *Ham*, Ægyptiis *Jupiter Hammon* vocatur. [c] Αμμῶν Αἰγύπτιοι καλέου@ι τ᾽ Δία, *Ægyptii Jovem appellant Hammûn.* [d] Αμμῆς, ὁ Ζεὺς Αρι@οτέλει, *ſecundùm Ariſtotelem.* [e] Plutarchus dicit, ἴδιον πα῀ Αἰγυπτίοις ὄνομα τ῀ Διὸς εἶ) τ᾽ Αμῶν, ὃ πα῀ράγοντες ἡμεῖς Αμμωνα λέγομεν, *Proprium Jovis nomen apud Ægyptios eſſe Hamûn; unde Græci Hammonem deducunt.* Notiſſimum eſt Jovis Hammonis Oraculum: & Thebæ Ægyptiæ [f] prophetis ſacris *Hamon-No*, Græcis vocantur Διόσπολις.

[b] *Sync. p. 91. d.*
[c] *Herodot. l. 2. c. 42.*
[d] *Heſych. Am.*
[e] *In Iſide, p. 354. c.*
[f] *Ezech. 30. 15.*

Sanchuniathoni, vetuſtiſſimo rerum Phœnicicarum ſcriptori (quem, Græcè verſum, *Philo Byblius* Hadriano Aug. obtulit) Menes eſt Saturnus. [g] Ελθὼν, inquit, ὁ Κρόνο@ εἰ@ Νότου χώρα@, ἅπα@αν τ᾽ Αἰγυπτον ἔδωκε θεῷ Ταυτῳ, ὅπω@ βα@ιλεύ@ον αὐτῷ γῆ), *Saturnus in Meridiem veniens, totam Ægyptum Deo Taauto in regnum dedit.* Tautes Phœnicum eſt *Thoth* Ægyptiorum, ſive *Mercurius* filius Menis, qui patri ſucceſſit in Thebaide. Phœnicibus autem duo ſunt Saturni, [h] Εγγονήθη@ δ᾽ Κρόνῳ τρεῖ@ παῖδες, Κρόνο@ ὁμώνυμο@ τῷ πατρὶ, καὶ Ζεὺ@ Βῆλο@, καὶ Απόλλων, *Saturno tres liberi nati ſunt, Saturnus ejuſdem cum patre nominis, Jupiter Belus, & Apollo.*

[g] *Euſeb. Pr. Evang. l. 1. p. 39. b.*
[h] *ibid. 37. d.*

Docuerunt jampridem [i] viri doctiſſimi *Saturnum* mythologorum eſſe ipſum *Noam.* Sicut *Jupiter* natu minimus erat è tribus Saturni filiis, qui Orbis imperium inter ſe partiti ſunt; ſic *Ham* [k] *natu minimus* filiorum Noæ, quos Orbem tripartitò obtinuiſſe diximus. Ante Diluvium, [l] *Jupiter* Semideorum poſtremus eſt; poſt Diluvium, *Menes* Regum primus: *Ham* & ante Diluvium vixit, & poſt Diluvium Ægypto potitus eſt.

[i] *Bochart. in tio Geogr. Sacræ.*
[k] *Gen. 9. 24.*
[l] *ſuprà p. 11.*

Denſa

Denſa aſpiratio vocabuli *Ham* aliquando vertitur in X Græcum; unde *terra Chami*, & Χημία· aliquando aſpiratio iſta mutatur in Θ. Socrates cum Phædro diſſerens de Thoth, [a] Βασιλέως, inquit, τότε ὄντος Αἰγύπτου ὅλης Θαμοῦς περὶ τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ ἄνω τόπου, ὃν οἱ Ἕλληνες Αἰγυπτίας Θήβας καλοῦσι, καὶ τὸν θεὸν Ἄμμωνα, *Erat tunc totius Ægypti rex Thamus in magnâ ſuperioris regionis urbe, quam Græci vocant Thebas Ægyptias; ipſumque appellant Deum Hammonem.* Menes igitur *Chamus, Thamus, Deus Hammon.*

[a] *Plato in Phædro, p. 1240. b.*

Vox Θαμοῦζ apud Ezechielem legitur. [b] *Ecce ſedebant mulieres plangentes Thamuz.* LXX, Θαμμοῦζ. S. Hieronymus vertit, *Ecce mulieres plangentes Adonidem.* Qui Phœnicibus *Adonis*, Ægyptiis *Oſiris* dictus eſt: Eædem in ſolennitatibus cæremoniæ; ἀφανισμὸς, ſive mors; ζήτησις cum luctu, εὕρησις cum lætitiâ; Menſis Junius utrique dicatus. Cyprii nomen utrumque conjungunt [c] Ἄμαθους πόλις Κύπρου ἀρχαιοτάτη· ἐν ᾗ Ἀδωνις Οσιρις ἐτιμᾶτο· ὃν Αἰγύπτιον ὄντα Κύπριοι καὶ Φοίνικες ἰδιοποιοῦνται), *Amathus urbs Cypri vetuſtiſſima, in quâ colebatur Adonis-Oſiris; quem, utpote Ægyptium, Cyprii & Phœnices ſibi vendicant.* Thamuz itaque, Oſiris, Adonis, idem numen.

[b] *Ezech. 8. 14.*

[c] *Stephan. Am.*

De planctu *Thamuz Pſeudo-prophetæ* fabulam, *ex libro Zabiorum*, refert [d] Maimonides. Nec minùs ineptè Philaſtrius Brixienſis, [e] *Thamus* (inquit) *Pharao ille dicebatur rex Ægyptiorum, qui ſub B. Moyſe Ægyptiis præſidebat illo tempore.* Is, ſcilicet, qui in mari Rubro periit.

[d] *More Nebochim. p. 426.*

[e] *Hæreſ. 23.*

Planctus autem iſte non malè referri poteſt ad id, quod ex Manethone notat Africanus ad primum hunc Ægypti regem. [f] Ὑπὸ Ἱπποποτάμου ἁρπαγεὶς διεφθάρη, *Ab Hippopotamo raptus interiit.* Quod non tam verè, quàm myſticè dictum videtur. Ægyptiorum enim mythologia tradit [g] τὸν Οσιριν ὑπὸ Τυφῶνος ἀναιρεθῆναι τοῦ ἀδελφοῦ, *Oſirim à Typhone fratre interemptum fuiſſe*: exhibet etiam [h] Τυφῶνα Ἱπποποτάμῳ εἰκασμένον, *Typhonem Hippopotami ſpecie formatum.* Tale fuit in Hermopoli [i] Typhonis ſimulacrum: [k] *Apollonopolitæ autem Crocodilum oderunt, quia Typhonem ejus formam induiſſe aiunt.*

[f] *Syncell. p. 54. b.*

[g] *Diod. S. l. 1. p. 12. d.*

[h] *Euſeb. Pr. Euang. l. 3. c. 12. p. 116. d*

[i] *Plutarch. Iſide, p. 371. c.*

[k] *Ælian. hiſt. l. 10. c. 21.*

Sanè numen incertiſſimum erat Oſiris; qui non pro *Jove* tantùm, ſed etiam pro Deorum pleriſque habebatur. [l] Τὸν Οσιριν οἱ μὲν

[l] *Diod. S. l. 1. p. 15. b.*

μὲν Σάραπιν, οἱ δὲ Διόνυσον, οἱ δὲ Πλούτωνα, οἱ δὲ Ἄμμωνα, τινὲς δὲ Δία, πολλοὶ δὲ Πᾶνα νενομίκασι, *Osirin quidam Sarapin, alii Bacchum, alii Plutonem, alii Hammonem, nonnulli Jovem, multi Pana esse existimant.* Neque enim tanta fuit πολυθεότης Gentium, quanta fuit Deorum πολυωνυμία. Ejusdem Dei, pro patriis institutis, diversus erat cultus, diversæ appellationes. Ipse Bacchus, apud [a] *Dionysiac. l. 40. v. 397.* [a] Nonnum, inter alia plurima, *Astrochitona* sic invocat.

Βῆλον ἐσ' Εὐφρήτα, Λίβυς κεκλημένον Ἄμμων,
Ἄπις ἔφυς Νείλῳο, Ἄραψ Κρόνος, Ἀσσύριος Ζεύς.
Belus Euphratensis, Libycus vocatus Hammon,
Apis es Niliacus, Arabs Saturnus, Assyrius Jupiter.

§. III.

Qui Afris & Ægyptiis *Hammon*, idem Syris & Babyloniis dicitur *Belus*. Ζεὺς Βῆλος [b] Sanchuniathoni unus est è tribus Saturni filiis. [c] Xephilino, Ὁ Ζεὺς, ὁ Βῆλος ὀνομαζόμενος, καὶ ἐν τῇ Ἀπαμείᾳ τῆς Συρίας τιμώμενος, *Jupiter, Belus dictus, & in Apameâ Syriæ cultus*: Celeberrimum autem Babylone fuit [d] Διὸς Βήλου ἱερὸν χαλκόπυλος, *Jovis Beli templum æneis portis.*

[b] *Euseb. Pr. Ev. p. 37. d.* [c] *in Caracallâ.* [d] *Herodot. l. 1. c. 181.*

[e] Pausanias, author minimè vanus, Ὁ ἐν Βαβυλῶνι Βῆλος ἀπὸ ἀνδρὸς Αἰγυπτίου Βήλου καὶ Λιβύης ὄνομα ἔσχεν, *Belus Babylonius à Belo homine Ægyptio Libyes filio nomen habet.* Et Hestiæus, apud [f] Josephum, illum advenam fuisse innuit, cùm dicat, Τῶν ἱερέων οὓς ἀφανισθέντας καὶ τὰ Ἐνυαλίου Διὸς ἱερώματα λαβόντας, εἰς Σεναὰρ τῆς Βαβυλωνίας ἐλθεῖν, *Sacerdotes qui effugerant, sacra Jovis Enyalii rapientes, in Senaar Babyloniæ agrum pervenisse.* Ζεὺς Ἐνυάλιος est Βῆλος Ἄρειος, *Belus Martius. Arius* ille *Belus* is est (ni fallor) qui in Ctesianâ Assyriorum regum serie recensetur quartus: Post *Ninum* & *Semiramidem* regnabat [g] Νινύας, ὁ καὶ Ζάμης, υἱὸς Νίνου καὶ Σεμιράμεως. Eusebio [h] *Assyriorum tertius Zameis, qui & Ninyas, filius Nini & Semiramidis*: Succedit Ἄρειος, *Quartus Arius.* Hunc *Belum* nominari, & pro Deo haberi, ex Cedreno discimus. *Semiramis*, inquit, *filios habuit Jovem, Belum, & Ninum* (qui Ctesiæ *Ninyas* dicitur.) [i] Dein, Μετὰ Νῖνον Θεὸς ἦν Ἀσσυρίων βασιλεύς. Ὃν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ζάμης Ἄρεα ἐκάλεσεν. τοῦτῳ τῷ Ἄρει πρώτῳ ἐπιστήλας ἀνέστησαν οἱ Ἀσσύριοι, καὶ ὡς θεὸν προσκυνοῦσι, Βάαλ ὀνομάζοντες, *Post Ninum* (Ninyam) *Thurus imperavit Assyriis*; *quem Zamis ejus pater* Ἄρεα (Arium) *appellavit*: *Illi primam statuam posuerunt Assyrii, & ceu*

[e] *Messeniac. p. 261.* [f] *Antiq. l. 1. c. 5.* [g] *Syncel. p. 97. a.* [h] *Euseb. n. 53.* [i] *Cedren. p. 16.*

ceu Deum adorârunt, *Baalum nominantes.* Paulò antè de eodem dixerat, [a] Τοῦτον οἱ Ασύριοι Βάαλ θεὸν, ἤτοι Βῆλ μεθερμηνεύοντες, καὶ ἀναστηλώσαντες σέβον), *Hunc Assyrii Baalum, sive Belum deum appellârunt, & statuam excitantes coluerunt.* [b] Castor tamen Belum Nino præposuit, & ab illo regum Assyriorum initium duxit. Ista autem omnia παραχρονισμῷ peccant. De coloniâ istâ, in Babyloniam ex Ægypto à Belo deductâ, ad Sec. VIII; de Ctesianâ serie, ad Sec. XVII dicemus.

[a] p. 15.

[b] *Syncell.* p. 206. a.

Βααὰλ, sive Βεὲλ, unde Βῆλ, est *Dominus.* [c] Τὸν Ηλιον Βεελσάμεν καλοῦσι, ὅ ἐστι παρὰ Φοίνιξι Κύριος οὐρανοῦ, Ζεὺς δὲ παρ' Ελλησι, *Solem vocant Beelsamen (samaim,) id est, Phœnicum linguâ, Dominus Cœli, Græcorum verò Jupiter.*

[c] *Euseb. Pr. Ev. l. 1. p. 34. c.*

In Phœniciâ *Beli,* sive *Joves* fuerunt plurimi. Gazæ colebatur *Marnas,* id est [d] *Dominus hominum*; quem Cretenses pro suo [e] *Jove* habuerunt. Azoti cultus est *Dagon,* qui etiam *Jupiter* dictus. [f] Ὁ Δαγὼν ἐπεὶ εὗρε σῖτον καὶ ἄροτρον, ἐκλήθη Ζεὺς Αρότριος, *Dagon, quòd frumentum & aratrum invenisset, nuncupatus est Jupiter Aratrius.* Et [g] *Vulcanum Phœnices vocabant* Δία Μίχον· *Jovem Machinatorem* vertit [h] Bochartus, πυρίτεχνίτην. [i] Τὸν Δία Ηλιοπολίτην in Syriâ *Ægypto profectum, & ferculo vectum,* refert Macrobius. [k] Hesychius, Θαλάσσιος Ζεὺς ἐν Σιδῶνι τιμᾶται, *In Sidone colitur Jupiter Thalassius:* atque alibi, [l] Βῆλος, οὐρανὸς καὶ Ζεὺς Ποσειδῶνος υἱὸς, *Belus, Cœlum & Jupiter Neptuni filius.* Græci quidem Belum ex Ægypto petunt, illúmque [m] Neptuni & Libyes filium faciunt. Neptunus nomen est Ægyptium; illi [n] Νέφθυν καλοῦσι τὴν γῆς τὰ ἔσχατα, καὶ παράλια καὶ φαύσιμα τῆς θαλάττης, *Nepthyn appellant terræ extrema, & promontoria, & quæ mare attingunt.* Neque Belus tantùm, sed etiam [o] *Phœnix & Cadmus de Thebis Ægyptionem in Syriam profecti, apud Tyrum & Sidonem regnaverunt.* Cadmus Deorum cultum in Europam dilatavit; quod suo tempore dicendum.

[d] *Scalig. in fragm. p. 36.*
[e] *Stephan. in* Γάζα.
[f] *Euseb. p. 37. d.*
[g] *ibid. p. 35.*
[h] *Phœnic. l. 2. c. 1.*
[i] *Saturnal. l. 23.*
[k] *Hesych.* Θ.
[l] *ibid.* Β.
[m] *Apollodor. de Diis, l. 2.*
[n] *Plutarch. in Iside, p. 366. b.*
[o] *Euseb. Chron. n. 562.*

Plures in Oriente *Joves* est investigare: Græcis Romanisque, longe recentioribus, nullus datur hîc locus. [p] *Varro trecentos Joves (sive Jupiteres dicendum) introducit:* Nos Originem quærimus, non multitudinem.

[p] *Tertull. Apolog. c. 14.*

Sanè omnis de Jove theologia ex Ægypto derivata est; nec Jovis solùm, sed omnium etiam Deorum numina inde petenda sunt. Idololatria à Phœnicibus quidem propagata, sed ab Ægyptiis in-

venta est. [a] Δυώδεκα θεοὺς ἐπωνυμίας ἔλεγον πρώτους Αἰγυπτίους νομίσαι, καὶ Ἕλληνας παρ' ἐκείνων παραλαβεῖν· βωμούς τε καὶ ἀγάλματα καὶ ναοὺς θεοῖς ὀνομαστὶ πρώτους, *Dicunt Ægyptios* XII *Deorum cognomina primos in usu habuisse; & Græcos ab iis fuisse mutuatos: illos etiam aras, & simulacra, & delubra Diis primos statuisse.* Consentit Lucianus, Assyriacæ scrutator antiquitatis. [b] Πρῶτοι μὲν ἀνθρώπων Αἰγύπτιοι λέγονται θεῶν τε ἐννοίαν λαβεῖν, καὶ ἱερὰ εἰσαγαγεῖν, καὶ τεμένεα, καὶ πανηγύρεις ἀποδεῖξαι· πρῶτοι δὲ καὶ ὀνόματα ἱερὰ ἔγνωσαν, καὶ λόγους ἱεροὺς ἔλεξαν. Μετὰ δὲ ὀλίγον τοῦτον παρ' Αἰγυπτίων λόγον Ἀσσύριοι ἐς θεοὺς ἤκουσαν, καὶ ἱερὰ καὶ ναοὺς ἵδρυσαν, ἐν τοῖς καὶ ἀγάλματα ἔστησαν, καὶ ξόανα ἐστήσατο. Τὸ δὲ παλαιὸν καὶ παρ' Αἰγυπτίοις ἀξόανοι νηοὶ ἦσαν, *Primi hominum Ægyptii dicuntur & Deorum notitiam percepisse, & templa constituisse, & delubra, conventúsque solennes edidisse: Primi etiam nomina sacra intellexerunt, & sermones sacros docuerunt. Non multo pòst tempore Assyrii ab Ægyptiis doctrinam de Diis acceperunt, & sacra templáque erexerunt, in quibus & simulacra posuerunt & statuas dedicârunt. Antiquitùs verò etiam apud Ægyptios templa fuerunt sine statuis.* Tantundem de Ægypto Ammianus. [c] *Hic*, inquit, *primùm homines longè ante alios ad varia Religionum incunabula (ut dicitur) pervenerunt; & initia prima Sacrorum cautè tuentur condita scriptis arcanis.*

[a] *Herod. 2. 4.*

[b] *De Deâ Syriâ initio.*

[c] *Am. Marcel. l. 22. p. 235.*

Thoth Mercurius. Dii Cabiri.

POST excessum Menis Ægyptus divisa est: *Athothes* Thebis, Memphi regnabat *Tosorthrus*, sive Æsculapius; Uterque pari consecrationis honore donatus. [d] Τῶν παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρώπων ποτὲ, γενομένων δὲ ἀνθρωπίνῃ δόξῃ Θεῶν, Ἑρμῆς τε ὁ Θηβαῖος, καὶ Ἀσκληπιὸς ὁ Μεμφίτης, *Ex iis qui in Ægypto aliquando fuerunt homines, sed Dii facti sunt opinione hominum, Mercurius Thebanus & Æsculapius Memphites.*

[d] *Clem. Alex. Strom. I. p. 334. b.*

In Dynastiâ dicitur Ἀθώθης υἱὸς Μιήεως, ὃ ἑρμηνεύεται Ἑρμογενὴς, *Athothes filius Menis, quod exponitur Mercurio-genitus. Athothes* is est [e] *quem Ægyptii vocant* Θωὺθ, *Alexandrini* Θὼθ, *Græci* Ἑρμεῖν, *Mercurium.* Expositio autem ista ad successorem pertinet: hic Menis, ille autem Mercurii filius.

[e] *Euseb. Pr. Eu. l. 1. p. 32. a.*

M. Cicero quinque *Mercurios* enumerat; quorum tres priores Græci sunt, neque ad rem nostram. [f] *Quartus*, inquit, *Nilo patre natus,*

[f] *Nat. Deor. l. 3. p. 248.*

natus, quem Ægyptii nefas habent nominare: Quintus, quem colunt Pheneatæ, qui Argum dicitur interemisse, ob eamque causam Ægypto præfuisse, atque Ægyptiis Leges & Literas tradidisse. Hunc Ægyptii Thoyth appellant; eodemque nomine Anni primus mensis apud eos vocatur. Ultimus hic is est de quo agimus, omnium antiquissimus: Cicero autem illum cum Mercurio Arcade confundit. [a] *Pheneum, oppidum Arcadiæ*; & Ἀργιφόντης Mercurius fuit ille, [a] *Plin. 2. 4.*

——[b] *Quem candida Maia* [b] *Virgil. Æn. l. 8. v. 138.*
Cyllenes gelido conceptum vertice fudit.

Ciceroni præivit Homerus; qui *Mercurium* Ψυχοπομπὸν *Ægyptiorum, Cyllenium* vocat.

[c] Ἑρμῆς ὃ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεγείρει, [c] *Odyss. Ω. initio.*
Mercurius Cyllenius animas evocat.

Manilius eodem nomine Mecurium Secundum invocat, Astronomiæ auctorem;

[c] *Tu princeps authorque sacri, Cyllenie, tanti:* [c] *L. 1. v. 33.*
Per te jam Cœlum interius, jam sidera nota.

Ineffabile *Quarti* nomen nescire liceat: nisi sit *Siphoas*, ὁ καὶ Ἑρμῆς; scilicèt, Secundus; non *Nili* filius, sed cui successit *Nilus* rex Thebanorum, Seculo X.

Mercurius hic inter Deos Cabiros recensetur: Eorum pater (secundùm Theologica Sanchuniathonis) fuit Jupiter. [d] Ἐκ δὲ Συδὺκ Διόσκουροι, ἢ Κάβειροι, ἢ Κορύβαντες, ἢ Σαμοθράκες, *Ex Sydyk Dioscuri, seu Cabiri, seu Corybantes, seu Samothraces* orti sunt. De *Corybantum & Samothracum* nomine posthac, [e] ubi de Cadmo. *Sydyk* esse Jovem indicat *Dioscurorum* nomen, quod à Patre accipiunt, οἱ δὲ Διὸς κοῦροι, *Jovis filii.* Cabiri dicti sunt in Ægypto atque Oriente. *Cabir* Ebraicè est *magnus & potens*: *Dii* Κάβειροι *sunt potes, potentes.* [f] *In Augurum libris Divi potes sunt, in Samothrace* θεοὶ δυνατοί. Et *Cassius Hemina*, apud [g] Macrobium, *dicit Samothracas Deos* (id est, Cabiros) *propriè dici* θεοὺς μεγάλους, θεοὺς χρηστούς, θεοὺς δυνατούς. Horum templum Memphi vetustissimum fuit; [h] ἐς τὸ δὲ τέμενος ὅτι ἐσιέναι ἄλλον γε ἢ τὴν ἱρέα, *quod in accessum alteri quàm Sacerdoti*; donec Cambyses *ingressus simulachra concremavit,* πολλὰ καταγελάσας *multa jocatus in ea.* Erant enim *Vulcani statuis similia, quas* ille *malo risu excepit.* Fuerunt autem [i] Ἑπτὰ Συδὲκ παῖδες, Κάβειροι, *Septem liberi*

[d] *Euseb. Pr. Ev. l. 1. p. 36. a.* ℣. 1.
[e] *Sec. IX.*
[f] *Varro L. L. l. 4.*
[g] *Saturnal. l. 3. c. 4.*
[h] *Herodot. l. 3. c. 37.*
[i] *Euseb. ib. p. 39 c.*

liberi Sydec, Cabiri; qui non uno tempore Dii facti sunt, [a] Οἱ ὧν δύο εἶ) θεοὺ Καβείρους φασὶ πρότερον· πρεσβύτερον μὲν Δία, νεώτερον δὲ Διόνυσον, *Quidam ferunt Cabiros priùs duos fuisse; seniorem quidem Jovem, & Bacchum juniorem.* Ipse Jupiter Cabirorum primus; cui accessit ejus filius Bacchus. Aliorum trium nomina, ex Mnaseâ, profert Scholiastes Apollonii Rhodii. *Axieros, quæ est Ceres; Axiokersa, Proserpina; Axiokersos, Pluto:* ὁ δὲ πρὸς τὰδέλφου τέταρτος Κάσμιλος ὁ Ερμῆς ὢν, ὡς ἱστορεῖ Δονυσόδωρος, *Additus est & quartus Casmilus, qui est Mercurius, ut refert Dionysodorus.* De Orientalium horum nominum etymologiâ, [b] Bochartum adeas.

[a] *Schol. Apoll. l.1. v.917.*

[b] *Phœnic. l.1.c.12.*

Mercurius autem, in inferiore ordine positus, Deorum minister erat. [c] *Casmillus nominatur in Samothraces mysteriis Deus quidam administer Diis Magnis.* [d] *Tusci Camillum appellant Mercurium*; unde Romanorum *camilli*, qui serviebant sacerdotibus. Juba dixit, [e] Τὸν ὑπηρετοῦντα τῷ ἱερεῖ τοῦ Διὸς ἀμφιθαλῆ παῖδα λέγεσθαι Κάμιλλον, ὡς καὶ τὸν Ερμεῖον ἔνιοι τῶν Ελλήνων Κάμιλλον ἀπὸ τῆς διακονίας προσαγορεύουσιν, *Pubescentem puerum ministrantem in æde Jovis dici Camillum, quo nomine Græcorum nonnulli Mercurium à ministerio vocârunt.*

[c] *Varro LL. l.6.*

[d] *Macrob. Saturn.3.8.*

[e] *Plutar. Numâ. p.64.d.*

§. II. Sanchuniathoni [f] *Mercurius est Saturni* Γραμματεύς. [g] Diodorus dicit illum fuisse Γραμματέα *Osiridis.* Fuit autem Osiris Saturni filius. Vox Γραμματεὺς legitur in [h] Actis Apostolorum, ubi de festo Dianæ agitur. In sacris Græcorum ludis quinam fuerint Αλιτάρχης, Γραμματεὺς, Αμφιθαλὴς, docet [i] Joannes Antiochenus, Oxonii imprimendus.

[f] *Euseb. Pr. Ev. p.36.d.*

[g] *L.1.p.10.b.*

[h] *Act.19.35.*

[i] *MS.p.268.*

Dicunt Osirim cum Mercurio [k] ἅπαντα συνδιατεθεικέναι, καὶ μάλιστα χρῆσθαι τῇ τούτου συμβουλίᾳ, *omnia communicâsse, ejúsque consilio maximè usum fuisse*; [l] illúmque in honore ante omnes habuisse, διαφόρως φύσει κεχορηγημένον πρὸς ἐπίνοιαν τῶν δυναμένων ὠφελῆσαι τὸν κοινὸν βίον, *cùm esset perspicacis ingenii in excogitandis humanæ vitæ commodis. Hic enim primus communem loquelam articulatim distinxit; & rebus multis nomine destitutis nomen indidit: Literas invenit: Deorum cultus & sacrificia ordinavit; hic primus Astrorum ordinem, Vocúmque harmonias & naturas observavit* [Palæstræ *inventor*] *concinnitatis & corporis decorè effingendi artifex* [Lyram *trichordem*] *invenit & Oleam.* Diodorus autem hìc Mercurium Ægyptium cum Græco

[k] *L.1.p.10.b.*

[l] *L.1.p.51.*

misçet:

miſcet. Ipſe enim paulò pòſt tradit Ægyptiis non licere, *Palæſtram, aut Muſicam diſcere.* Cicero *Leges* addit; ut & [a] Ælianus, Αἰγύπτιοί φασι δ' Ερμῆ τὰ νόμιμα ἀναθεῖναι. Sanè [b] *Ægyptii ſcriptores, putantes omnia inventa eſſe à Mercurio, libros ſuos Mercurio inſcribebant: Mercurius præeſt Sapientiæ & Eloquio.*

[a] *Æl. l. 14. c. 34.*
[b] *Iambl. de myſter. Ægypt. initio.*

De Literarum initio hæſitat Plinius. [c] *Literas*, inquit, *ſemper arbitror Aſſyrias fuiſſe: ſed alii apud Ægyptios à Mercurio, ut Gellius; alii apud Syros repertas volunt. — Anticlides in Ægypto inveniſſe quendam nomine Menona (ἢ Μηνᾶν) tradit, XV annis* (imò XV ætatibus, ſive V ſeculis) *ante Phoroneum, antiquiſſimum Græciæ regem; idque monumentis approbare conatur.* Patri attribuit, quod filio debetur. Gellius autem, Diodorus & Cicero ſuæ ſententiæ auctores habuerunt Sanchuniathonem & Platonem. [d] Τάαυτος εὗρε πρῶτος τὴν τῶν στοιχείων γραφὴν, *Taautus invenit primorum elementorum ſcripturam.* Et ejus interpres [e] Philo, Πρῶτός ἐστι Τάαυτος ὁ τὴν γραμμάτων εὕρεσιν ἐπινοήσας, καὶ τὴν τῶν ὑπομνημάτων γραφῆς κατάρξας, ὃν Αἰγύπτιοι Θωὺθ, *Taautus primus literas excogitavit, & ad memoriæ ſubſidium ſcribendi author fuit; quem Ægyptii vocant Thoth.* Socrates, apud [f] Platonem, *Audivi*, inquit, *apud Naucratim Ægypti, quendam fuiſſe priſcorum deorum, cui avis quam Ibim vocant ſacrata eſt; αὐτῷ δ' ὄνομα τῷ δαίμονι εἶναι Θεύθ. Τοῦτον δὴ πρῶτον ἀριθμόν τε καὶ λογισμὸν εὑρεῖν, καὶ γεωμετρίαν καὶ ἀστρονομίαν, ἔτι δὲ πεττείας τε καὶ κυβείας, καὶ δὴ καὶ γράμματα, Ipſi deo nomen eſſe Theuth. Hunc primum Numeros & Computationem inveniſſe, & Geometriam & Aſtronomiam, Talorúmque & Alearum ludos, etiam & Literas,* [g] μνήμης καὶ σοφίας φάρμακον. Idem alibi dicit, quòd [h] *Theuth in Ægypto primus literas vocales à conſonantibus διήρει τὰ τ' ἄφθογγα καὶ ἄφωνα, & mutas à liquidis diſtinxit, & γραμματικὴν τέχνην ἐπιφθέγξατο, Artem Grammaticam protulit.* Quod quidem nimis ſpeciatim dici videtur, & primis hiſce temporibus parùm congruè. Primæ Ægyptiorum literæ fuerunt hieroglyphicæ:

[d] *Euſeb. Pr. Euang. l. 1. p. 36. a.*
[e] *ib. p. 31. d.*
[f] *In Phædro, p. 1240. a.*
[g] *ibid. c.*
[h] *In Philebo p. 374. c.*

[i] *Nondum flumineas Memphis contexere biblos*
Noverat: & ſaxis tantùm volucréſque feræque
Sculptáque ſervabant magicas animalia linguas.

[i] *Lucan. l. 3. ver. 222.*

Triplex erat apud Ægyptios Characterum ratio: [k] Επιſτολογραφικὴ, *ad ſcribendas epiſtolas apta*, ſive Vulgaris; Ιερατικὴ, *quâ utuntur* Ιερογραμματεῖς, *qui de rebus ſacris ſcribunt*; & Ιερογλυφικὴ, *ſacra ſculptura*;

[k] *Clem. Alex. Strom. l. 5. p. 555. d.*

ſculptura: Hujus duæ ſunt ſpecies; Κυριολογικὴ, *propriè loquens per prima elementa*; & Συμβολικὴ, *per ſigna*; cujus *alia propriè loquitur per imitationem, alia tropicè, alia allegoricè per ænigmata. Primi generis exemplum ſit; Solem circulo, Lunam Lunæ figurâ exprimunt: ſecundi; Regum laudes Theologicis fabulis tradunt: tertii; obliquam Aſtrorum converſionem Serpentum corporibus aſſimilant; & Solem ſcarabeo.* Symbolicum hoc per ænigmata ſcribendi genus omnium vetuſtiſſimum fuit, & ipſius Mercurii inventum: cujus egregium ſpecimen habemus in theologicis Sanchuniathonis. [a] *Taautus deus Cælum expreſſit, & Deorum vultus, Saturni atque Dagonis aliorúmque ſacros elementorum characteres effinxit: Saturno autem pro regni inſignibus excogitavit quatuor oculos in vultu & in occipite, quorum duo aperti, duo clauſi; & in humeris quatuor alas, quarum duæ expanſæ, duæ demiſſæ. Symbolum erat, Saturnum dormientem videre, & vigilantem dormire; eundem quieſcentem volare, & volantem quieſcere. Reliquis Diis duas tantùm alas dedit, utpote qui Saturnum ſequerentur. Affinxit etiam ad caput Saturni duas alas; unam ob mentem gubernatricem, alteram ob ſenſum.*

[a] *Euſeb. Pr. Ev. p. 39. a.*

Ex occultâ hâc Symbolologiâ orta eſt inſana Ægyptiorum Theologia, & monſtroſa Deorum ſimulacra. [b] Κριοπρόσωπον τύπλασμα Διὸς ποιεῦσι αἰγύπτιοι, *Ægyptii ſimulacrum Jovis faciunt Arietinâ facie.* —[c] *Stat tortis cornibus Ammon.*

[b] *Herodot. l. 2. c. 42.*

[c] *Lucan. l. 9. v. 514.*

[d] Ἐβούλετο ὁ καὶ Ἀλέξανδρος Ἄμμωνος υἱὸς εἶναι δοκεῖν, καὶ κερατοφόρος ἀναπλάττεσθαι πρὸς τῶν ἀγαλματοποιῶν, *Alexander etiam volebat Ammonis filius videri, & Cornutus à ſtatuariis effingi.*

[d] *Clem. Alex. προτρεπτ. p. 36. a.*

Mercurius, ipſe Myſteriorum author, κυνίμορφος, *caniformis* effingitur. [e] *Ille Superûm commeator & Inferûm, nunc atrâ, nunc aureâ facie ſublimis, attollens Canis cervices arduas, lævâ caduceum gerens, dextrâ palmam virentem quatiens.* Qualis in nummis & gemmis conſpicitur. Servius, ad Virgilii —[f] *Latrator Anubis.*

[e] *Apuleius l. 11. p. 384.*

Æn. l. 8. v. 698.

Mercurius, inquit, *capite canino pingitur, ideo quia nihil eſt cane ſagacius.* [g] Κυνοκέφαλον Ἑρμοπολίται colunt. [h] Ἔστιν ὁ Κυνοπολίτης νομὸς, καὶ Κυνῶν πόλις, ἐν ᾗ ὁ Ἄνουβις τιμᾶται, καὶ τοῖς κυσὶ τιμὴ καὶ σίτησις τέταχταί τις ἱερά, *Eſt & Nomus Cynopolites, & Canum urbs, in quâ Anubis colitur, & Canibus honor, & ſacer quidam cibus conſtituitur.* Mercurius *Anubis* & Ἑρμάνουβις in ſacris vocatur: & inter *Semideos* cenſetur [i] *tertius.* De Caducei ſymbolo, vide [k] Macrobium.

[g] *Strab. l. 17. p. 812. d.*

[h] *c.*

[i] *Suprà p. 11.*

[k] *Saturn. l. 1. c. 19.*

Ἱερογραμματικὴ verò ſcribendi ratio longe inferioris fuit ævi,

&

& primùm (quod ſcimus) à [a] Mercurio Secundo uſurpata. Manetho in libro Sotheos, quem Ptolemæo Philadelpho dicavit, [b] *Ex ſtelis*, inquit, *poſitis ἐν τῇ Συριαδικῇ γῇ, & exaratis ſacrâ dialecto & hierographicis literis à Thoth, qui eſt Mercurius Primus, Secundus Mercurius, Agathodæmonis filius, Tati pater, libros traduxit, quos in templorum Ægypti adytis repoſuit.* Primus *ſtelas* exaravit, Secundus *libros*: ex his ſua [c] Sanchuniathon in linguam Phœniciam, ſua Manetho in Græcam tranſtulit. Stelæ autem iſtæ in antris conditæ ſunt ſubterraneis, [d] *apud Thebas, trans Nilum, non procul à ſonante Memnonis ſtatuâ: locum τὰς Σύριγγας appellant.* Ammianus, [e] *Sunt Syringes ſubterranei quidam & fluxuoſi ſeceſſus, quos (ut fertur) periti rituum veteſtorum (adventare Diluvium præſcii, metuentéſque nè ceremoniarum obliteraretur memoria) penitus operoſis digeſtos ſcalmis per loca diverſa ſtruxerunt: & exciſis parietibus, volucrum ferarúmque genera multa ſculpſerunt, & animalium ſpecies innumeras, quas Hieroglyphicas literas appellârunt.*

[a] *Sec. X.*
[b] *Syncel. p. 40. b.*
[c] *Euſeb. p. 32. b.*
[d] *Pauſan. l. 1. p. 78.*
[e] *Am. Marcellin. l. 22. p. 232.*

Judæi tradunt Seth, Adami filium, duas ſtelas poſuiſſe, [f] quibus ἐνέγραψαν τὰ θεσπεσία *inſcripſerunt inventa*: harum alteram Joſephus dicit *ad ſuum tempus manſiſſe* ἐν τῇ Συριάδι. [g] *Sculpturæ prope Sebirath* Τὰ Γλυπτὰ juxta Σεφρωθὰ, fuerunt locus in tribu Ephraim.

[f] *Joſeph. l. 1. c. 3. in fin.*
[g] *Judic. c. 3. v. 26.*

Toſorthrus Æſculapius.

POST Menem Memphi regnabat *Toſorthrus*, ſive Æſculapius, qui etiam inter Deos recenſetur. Memphitica Chronologia nimis incerta eſt, non tam injuriâ temporis, quàm temeritate Africani; de quâ [h] diximus. Regum XXI, quorum ſuperſunt nomina, poſtrema eſt Nitocris, primus eſt Æſculapius, cujus ætas ex cognatione dignoſcitur: fuit enim Jovis filius, Mercurii frater. Patrem teſtatur Sanchuniathon. [i] οἱ ἑπτὰ Συδὲκ παῖδες Κάβειροι, καὶ ὄγδοος αὐτῶν ἀδελφὸς Ασκληπιὸς, Sunt *Sydek filii ſeptem Cabiri, & Octavus illorum frater Æſculapius.* Κάβειροι, Διόσκουροι, *Jovis filii.* Damaſcius in vitâ Iſidori, apud [k] Photium, Σαδύκῳ, inquit, ἐγένοντο παῖδες, οὓς Διοσκούρους ἑρμηνεύουσι καὶ Καβείρους. Ὄγδοος δ' ἐγένετο ἐπὶ τούτοις ὁ Ἔσμουν, ὃν Ἀσκληπιὸν ἑρμηνεύουσιν, *Sadyco filii fuerunt, quos Dioſcuros & Cabiros interpretantur: Octavus autem præter illos fuit Eſmunus, quem Æſculapium exponunt.* Et paulò pòſt, Τὸν Ἔσμουν Ὄγδοον ἀξιοῦσιν ἑρμηνεύειν, *Eſmunum Octavum ſignificare exiſtimant.*

[h] *ſuprà p. 27*
[i] *Euſeb. Pr. p. 39. b.*
[k] *Biblioth. p. 1074.*

existimant. Ebræis *Hasmini* Octavus est. Æsculapius igitur, licèt inter Cabiros non habeatur, Jovis tamen filius, & Mercurii frater censendus est.

Circumferuntur, sub Trismegisti nomine, colloquia quædam inter Mercurium & Æsculapium. Ψευδεπίγραφον iste liber à nonnullis Ecclesiæ Patribus receptus est: neque dubitârunt illi Æsculapium Mercuriúmque fuisse coætaneos: solus Africanus huic illum aliquot seculis postposuit. Nos verò non sine ratione Æsculapium suo tempori restituimus.

Ὑπομνηματικὰ ista, quæ in Dynastiis Mercurio atque Æsculapio adjiciuntur, illos ambos æquales fuisse demonstrant. In primâ Africani Dynastiâ de Mercurio dicitur, [a] Τὰ ἐν Μέμφει βασίλεια οἰκοδομήσας· ἃ φέρον βίβλοι ἀναλομικαί· ἰατρὸς γὰρ ἦν, *Hic in urbe Memphi Regiam construxit; cujus feruntur libri anatomici: Erat enim medicus.* In tertiâ demum, de altero, [b] Οὗτος Ἀσκληπιὸς Αἰγυπτίοις διὰ τὴν ἰατρικὴν νενόμισται· καὶ τὴν ἐκ ξεστῶν λίθων οἰκοδομικὴν εὗρεν· ἀλλὰ καὶ γραφῆς ἐπεμελήθη, *Ille apud Ægyptios ob medicinæ peritiam Æsculapius habetur: ille quadratorum lapidum structuram invenit: quin & insculpendo literas operam dedit.* Hæc ab Africano D ampliùs annorum intervallo disjuncta sunt: quàm incongruè, [c] modò dictum. Sanè res est eadem; tempus idem. Neque sunt res istæ inter se satis distinctæ: aliæ Mercurio tribuuntur, quæ Æsculapio potiùs competere videntur; aliæ contrá. Mercurius *Regiam Memphiticam condidit*: Memphis autem Æsculapii sedes erat. Mercurius *Medicus Anatomicos libros conscripsit*; cùm tamen Æsculapius sit πολυθρύλλητος Medicinæ author. Ista in *Thinitarum Dynastiâ* annotantur, cùm regnum illud nondum cœperat. Rursus, Æsculapius hîc γραφῆς ἐπεμελήθη· cùm Literæ à Mercurio sint inventæ. Promiscuæ hujusmodi transpositiones, quæ hîc alibique in sequentibus sparsim interseruntur, satis evincunt res istas non tam Reges ipsos, quibus adduntur, quàm illorum tempora spectare.

[a] *Syncell. p. 54. c.*

[b] *ib. p. 56. b.*

[c] *suprà. p. 28.*

Quod autem dicitur, *Æsculapium operam literas insculpendo dedisse*; id quidem non de illarum inventione intelligi debet, sed de curâ secundariâ, operâque ex præcepto Mercurii navatâ. Neque enim ille tantùm, sed etiam VII Cabiri stelarum exarandarum curam gerebant. Sanchuniathon de Theologicis suis, quæ ex Mercurii monumentis

numentis traducta sunt, [a] Ταῦτα, inquit, πρῶτοι πάντων ἐπεμνημονεύσαντο οἱ ἑπτὰ Συδὲκ παῖδες, Κάβιροι, καὶ ὄγδοος αὐτῶν ἀδελφὸς Ἀσκληπιὸς, ὡς αὐτοῖς ἐνετείλατο θεὸς Ταάυτος, *Ista primi omnium monumentis mandârunt septem Sydek liberi, Cabiri, & Octavus eorum frater Æsculapius, sicut illis faciendum injunxit Deus Taautus.*

[a] *Euseb. Pr. Evang. l. 1. p. 39. c.*

Neque à vero absimile est, artem *Anatomicam*, quæ hîc Mercurio atttribuitur, ab Æsculapio fuisse inventam; & in Syringicis etiam stelis memoriæ traditam: Mercurium autem Secundum, qui libros suos ex monumentis istis transtulit, tam Æsculapii quàm Mercurii inventa edidisse. Sanè [b] *ex XLII Mercurii libris, XXXVI ad Ægyptiorum philosophiam, VI reliqui ad artem Medicam pertinent*; quorum primus fuit *anatomicus*, περὶ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς, *de constructione corporis.* Ceterùm [c] Οἱ Αἰγύπτιοι οὐκ ἰδίᾳ μὲν τὰ Ἰατρικὰ, ἰδίᾳ δὲ τὰ Ἀστρολογικὰ, καὶ τὰ Τελεστικὰ, ἀλλὰ ἅμα ταῦτα συνέταξαν, *Ægyptii non seorsum Medicinam, & Astrologiam, & ritus Sacros composuerunt; sed omnia simul conjunxerunt.*

[b] *Clem. Alex. Strom. l. 1. p. 634. b.*

[c] *Scholiast. in Ptol. Tetrabib. l. 1.*

Utcunque sit, non immeritò [d] *Medicinam Ægyptii apud ipsos volunt repertam* fuisse; & *Æsculapius Memphites inter primos hominum numeratur, qui opinione humanâ dii facti sunt*; quod à Clemente [e] dictum. Fuitque deinceps [f] *urbs Memphis præsentiâ numinis Æsculapii clara.*

[d] *Plin. l. 7. c. 56. p. 128.*

[e] *suprâ p. 54.*

[f] *Am. Marcellin. l. 22. p. 288.*

Græci Æsculapium hunc non agnoscunt: *Medicinam invenisse aiunt* [g] Ἄπιν Αἰγύπτιον αὐτόχθονα, πρὶν εἰς Αἴγυπτον ἀφικέσθαι τὴν Ἰὼ μητέρα τοῦ Ἀσκληπιὸν τέχνην αὐξῆσαι; *Apim Ægyptium indigenam, priusquam veniret Io in Ægyptum: postea autem Æsculapium artem amplificâsse.* Certè Apis in Ægypto, præter Bovem, nullus erat. [h] Apis, Phoronei filius, regnabat Argis, καὶ νομισθεὶς θεὸς, ἐκλήθη Σάραπις, *relatus inter Deos, Sarapis appellatus est.* Hunc [i] *cum populo ad Ægyptum navigâsse*, & [k] *Memphim condidisse* somniant μυθολόγοι Græci. Quæ autem de Isidе ejúsque erroribus Ægyptii; eadem ferè de Astarte, Phœnices; de Ione, Græci fabulantur. [l] Τὸ τοῦ Ἰοῦς ἄγαλμα ἐὸν γυναικήιον βούκερών ἐστι, κατάπερ Ἕλληνες τὴν Ἰὼ γράφουσι, *Isidis simulacrum muliebre bubulis cornibus, quemadmodum Græci describunt Ionem.* Dicitur quidem [m] Ἑρμῆν κατασκευάσαι βύκερων αὐτῇ κράνος, *Mercurium Isidi imposuisse galeam è bovis capite factam.* Erat autem Isis, Luna; &

[g] *Clem. Alex. Strom. l. 1. p. 307. a.*

[h] *Apollodor. l. 2. initio.*

[i] *Euseb. p. 272.*

[k] *279.*

[l] *Herodot. 2. 41.*

[m] *Plutarch. de Isidе, p. 358. d.*

[n] ——*Inerant Lunaria fronti*
Cornua—— —

[n] *Ovid. Met. l. 9.*

[a] *Euseb. Pr. p. 38. c.* Sic & [a] *Astarte* ἐπέθηκε τῇ ἰδίᾳ κεφαλῇ βασιλείας σῆμον κεφαλὴν ταύρου, *Bovis caput capiti suo imposuit, pro regni insignibus,* πᾶσαν οἰκουμένην, *terram universam peragrans.*

[b] *Diod. l. 1. p. 15. b.* Ifidem autem, [b] φαρμάκων πολλῶν πρὸς ὑγείαν εὑρέτιν *medicamentorum multorum inventricem*, gloriantur Ægyptii *â toto orbe venerari* διὰ τὴν ἐν ταῖς θεραπείαις ἐπιφάνειαν, *ob præsens in medicando numen: illâmque invenisse* τὸ τῆς ἀθανασίας φάρμακον, *quo filium Orum non tantùm in vitam reduxit, sed etiam immortalitatis participem fecit. Orum interpretantur Apollinem, qui* τὴν τε ἰατρικὴν καὶ μαντικὴν *ab Isidè matre edoctus est.* Dea hæc Græcis Υγεία, Romanis *Salus* dicta est. [c] *Epidauri templum ab Antonino Senatore constructum est* Υγείᾳ, καὶ Ασκληπιῷ, καὶ Απόλλωνι ἐπικλήσει Αἰγυπτίοις, *Saluti, Æsculapio, & Apollini Ægyptiis.* Apollo enim deus erat Ægyptius.

[c] *Pausan. l. 2. p. 135.*

[d] *Herodot. l. 2. c. 155.* [d] Hujus *& Dianæ templum erat in Buto*, Ægypti urbe. SALUS AUG. in [e] æneo Claudii nummo, in quo Isis cum sistro & situlâ.

[e] *Pignor. Mensa Isiaca.*

§. I.

[f] *Macrob. Sat. l. 1. c. 20* [f] *Simulacris Æsculapii & Salutis Draco subjungitur*; quod in nummis obvium. Servius, in illud [g] Virgilii,

[g] *Æn. l. 11. v. 260.* ——*Scit triste Minervæ Sidus,*

Numina, inquit, *quæ inter sidera non videmus, licèt sua signa propria non habeant, cum aliis potestate sunt permista: ut Ophiuchus ipse est Æsculapii.* Quod quidem de Æsculapio Græco, non autem de Ægyptio, accipiendum. Μόρφωσις ista in Sphærâ Græcanicâ conspicitur; & inter Arati Φαινόμενα canitur: & Manilio,

[h] *L. 5. p. 120. v. 32.* [h] *Anguitenens magno circundatus orbe Draconis.*

[i] *L. 8. c. 15.* [k] *c. 28.* In *Sphærâ Barbaricâ* Julii Firmici, [i] *In primis partibus Capricorni oritur Ophiuchus:* ideóque μυριοφύσεως [k] *decimæ tertiæ partis Capricorni facit Marsos, venena vendentes.* Marsi in Italiâ, quales Psylli in Africâ, & Ophiogenes Pariani in Asiâ, serpentum incantatores. Etiam in sphærâ barbaricâ Ptolemaicâ, quam ex Aben-Ezrâ edidit Josephus Scaliger, in *Virgine, Librâ, Scorpio, Sagittario, & Capricorno, Pars Draconis.*

[l] *In Manilii l. 5.*

Veruntamen in Ægyptiacâ astronomiâ omnino nullus est ὀφιοῦχος. Hoc docuit [m] Achillis Tatii εἰσαγωγὴ ad Phænomena Arati. Ἐν γοῦν τῇ τῶν Αἰγυπτίων Σφαίρᾳ ὅτε ὁ Δράκων οὐ νομίζομενος, ἢ ὀνομαζόμενος, ὅτε Αγχίοι, ὅτε Κηφεῖς, ἀλλ' ἕτερα σχήματα εἰδώλων καὶ ὀνόματα πεφευμένα. ὅτο ὃ καὶ ἐν τῇ τῶν Χαλδαίων, *In Sphærâ Ægyptiacâ*

[m] *P. ult.*

gyptiacâ neque Draco cenſetur aut nominatur, neque Urſæ, neque Cepheus; ſed aliæ formæ, alia nomina ſunt indita ſimulacris. Ità etiam in Chaldæorum ſphærâ; & in ſphærâ Perſicâ & Indicâ, ex eodem Aben-Ezrâ [a] editis. Serpentes quidam [b] circa Thebas Jovi ſacri fuerunt; nulli autem Æſculapio dicati, aut inter ſidera recepti: Apud Græcos verò Draco ſignum cœleſte; & [c] *ſerpentes Epidaurii, ἐς τὸ ξανθότερον ἐπονίες χρόας fulvo colore conſpicui, Æſculapio ſacri habentur, & ſunt hominibus cicures.*

[a] *Scal. ib.* [b] *Herod. 2. 74.* [c] *Pauſan. l. 2. p. 136.*

[d] Cicero *tres* recitat *Æſculapios Græcos.* Numeri anſa ex Μυθολόγων inconſtantiâ; de quâ [e] Pauſanias. Fuit autem *Æſculapius Epidaurius.* [f] *Τὰ γὰρ Ασκληπια τὰ ἐπιφανέστατα ἐξ Επιδαύρου, Illuſtriſſima Æſculapii ſacra ex Epidauro: Athenienſes diem Æſculapio feſtum vocant Epidauria: Archias in Epidauriâ ſanatus Dei cultum tradidit Pergamum; à Pergamenis accepere Smyrnæi.* [g] *Anguis* demum *Epidaurius Romam advectus eſt*, an. U. C. 462.

[d] *Nat Deor. l. 3. p. 248.* [e] *L. 2. p. 133.* [f] *Ibid.* [g] *Liv. Epit. XI.*

[h] *Fabulantur Græci Plutonem actionem apud Jovem inſtituiſſe in Æſculapium ὡς τῆ ἐπαοχίας αὐτὸ ταπεινωμένης, de imminutâ regni Inferni potentiâ; quòd medicatione Æſculapii decreſceret mortuorum numerus; & Jovem fulminis ictu Æſculapium necâſſe.* Medicina, inquit [i] Plinius, *Diis primùm inventores ſuos aſſignavit & cœlo dicavit. Auxit deinde famam etiam crimine, ictum fulmine Æſculapium fabulata, quoniam Tyndaridem revocâſſet ad vitam.* [k] Lactantius; *Æſculapius quid fecit aliud divinis honoribus dignum, niſi quòd ſanavit Hippolitum?* Illud avaritiæ crimen pœnámque decantat [l] Pindarus.

[h] *Diod. l. 4. p. 190. a.* [i] *L. 29. c. 1.* [k] *L. 1. c. 10.* [l] *Pyth. Od. 3.*

Iſta verò non ſunt hujus ævi: Æſculapius enim Græcus mille annis recentior eſt Ægyptio. [m] Clemens Alexandrinus *Herculis & Æſculapii γενεθλίων conjicit in annum 53um ante excidium Trojæ*; & ex *Apollonio Rhodio* dicit, illum *cum Jaſone navigâſſe.* Licèt verò ejus nomen inter Argonautas ab Apollonio non recenſeatur, tempus tamen non malè convenit; cùm [n] *Machaon Æſculapii filius* bello Trojano militaverit.

[m] *Strom. l. 1. p. 322. a.* [n] *Homer. Il. N. 193.*

Cæterùm duo hîc memorantur primorum temporum utiliſſima inventa, *Medicina* atque *Architectura.* Inter Artes, quas ferè omnes Ægyptus peperit, illæ primùm enatæ ſunt quibus obſtetricavit Neceſſitas: ſubſidia vitæ contra infirmitates corporis, contra injurias Cœli, dictante Naturâ, comparata ſunt. Hinc præmaturum medicandi ædificandíque ſtudium. [o] *Tentoria Chami* de peregri-

[o] *Pſalm. 78. 51.*

nantibus Patribus intelligenda ſunt: poſtquam verò illi ſedes in Ægypto fixerant, conſtruxerunt domicilia, & politias, totius terrarum orbis vetuſtiſſimas, conſtituerunt. Paulatim acceſſit Magnificentia. Menes urbem *Memphin* condidit; ejus ſucceſſor, *Regiam*; neque multò pòſt ſurrexêre *Pyramides*: in tantum crevit inventa recèns ἡ λίθων οἰκοδομία, *quadratorum lapidum ſtructura.*

Cum his iſta comparare liceat quæ de Græcis memorantur; ut appareat, his illa quantò & recentiora ſint, & viliora. [a] *Laterarias, ac domos conſtituerunt primi Euryalus & Hyperbius fratres Athenis; antea ſpecus erant pro domibus. Gellio Doxius Cœli filius Lutei ædificii inventor placet, exemplo ſumpto ab hirundinum nidis. Oppidum Cecrops à ſe appellavit Cecropiam, quæ nunc eſt arx Athenis. Aliqui Argos à Phoroneo rege antè conditum volunt; quidam & Sicyonem: Ægyptii multò antè apud ipſos Dioſpolin,* atque Memphim.

[a] *Plin. l. 7. c. 56.*

Ad SECULUM II.

Thinitarum initium.

THinitarum *Dynaſtia*, à Mene licèt deducta, non niſi Secundo demum ſeculo initium habuit. Sicut *Ægyptus* tota poſt obitum Menis diviſa fuit, ità etiam *Thebais* poſt deceſſum Athothis in duas partita eſt Dynaſtias. Thebis regnabat *Athothes* alter, (Ἐμψής) *Athothis F. Menis N.* ad Arabicum Nili latus: ad Libycum pariter regnabat *Cencenes*, *Athothis F. Menis N.* Hujus regni ſedes fuit [b] *This*, *urbs prope Abydum poſita.* Unde reges *Thinitas* appellari [c] diximus. Horum regum tempora ſatìs certa ſunt, & ab Africano minùs turbata: illorum autem res geſtæ tenues ſunt & obſcuræ. Annotatiunculæ enim, quæ huic Dynaſtiæ paſſim interſeruntur, ad alias plerumque pertinent, & earum chronologiam illuſtrant.

[b] *Stephan. Θ.*

[c] *p. 27.*

Calamitates Ægypti.

ÆGyptus terrarum beatiſſima, belli immunis, Artium parens, omni rerum abundantiâ affluens;

[a] *Terra*

[a] *Terra ſuis contenta bonis, non indiga Mercis,*
Aut Jovis: in ſolo tanta eſt fiducia Nilo; [a] *Lucan. l. 8.*

Felix, inquam, Ægyptus exemplo ſit, Nullam in humanis unquam fuiſſe felicitatem, infelicitatis expertem. Primis enim aureiſque iſtis ſeculis Ægyptus variis afflicta eſt infortuniis.

Jam [b] *Sub Venephe Rege,* Λιμὸς κατέχεν τ᾽ Αἴγυπτον μέγας, *Ingens fames invaſit Ægyptum.* Seculo proximo, *ſub Semempſe Rege,* Φθορὰ μεγίστη κατέχεν τ᾽ Αἴγυπτον, *Lues maxima in Ægypto graſſata eſt.* [b] *Syncell. p. 54.* [c] Euſebius addit, καὶ πολλὰ θαύσιμα ἐγένετο, *& pleraque viſa ſunt prodigia.* Neque ſuſpicionem afferat tanta harum obſervationum vetuſtas. Τερατοσκοπία enim in uſu vetuſtiſſimo fuit apud Ægyptios. [d] *Plura ab eis comperta ſunt prodigia quàm ab omnibus aliis hominibus.* Γενομένου δὲ τέρατος, φυλάσσουσι γραφόμενοι τὸν ποιήσαντον· καὶ ἢν ποτε ὕστερον παραπλήσιον τούτῳ γένηται, καὶ τὸ αὐτὸ νομίζουσι ἐπιδήσεσθαι, *Nam quum extitit prodigium, eventum ſcriptis ſervant; & ſi ſimile poſtmodum acciderit, de eventu conjecturam faciunt, exemplo prioris.* [c] *Ib. p. 55.* [d] *Herod. l. 2. c. 82.*

Paulò pòſt (ut hæc ſimul expediam) ſub *Bacho Rege, Χάσμα καὶ Βύβαστιν ἐγένετο, καὶ πολλοὶ ἀπώλοντο, *Hiatus ad Bubaſtin contigit, unde multi perierunt.* In *Thinitarum* Dynaſtiâ memorantur iſta; cùm tamen *Bubaſtis* ſit urbs Inferioris Ægypti; [e] *Feſto Dianæ frequentiſſimo* celebris, & [f] *conſpicuo in urbe mediâ Templo Bubaſtis, quæ Græcè* Ἄρτεμις *Diana dicitur.* De feſto & templo legendus Herodotus. Urbs autem in plano poſita ad Arabicum latus alvei, * *Syncel. p. 55.* [e] *Herod. l. 2. c. 60.* [f] *Ibid. c. 137.*

[g] *Quâ dividui pars maxima Nili*
Ad vada decurrit Peluſia Septimus amnis, [g] *Lucan. l. 8.*

contra fluminis auctum, terrâ exaggeratâ muniebatur: Rupto jam Aggere, pleraque diluvio obruta ſunt. Hâc clade monitis, hujus urbis munitio Principibus inſequentibus in curâ fuit. [h] *Sub Seſoſtre urbes munitæ ſunt; dein ſub Sabacone valdè excelſæ factæ ſunt: Maxima autem ad urbem Bubaſtin erat terræ exaggeratio.* [h] *Herod. l. 2. c. 137.*

Pyramides.

AD Memphitas autem pertinere videtur id, quod eidem *Venepbi Cencenis F. Thinitæ* attribuitur. Οὗτος τὸν Κωχώμιον ἤγαγε Πυραμίδας, *Hic in Chocome ſtruxit Pyramidas.* Celeberrimæ

ſunt in Memphitico territorio conſtructæ Pyramides: in cæteris Ægypti partibus prorſus nulla eſt Pyramidum memoria. Vox *Chochome*, vel, ut Euſebius, Κωχώνη, vix alibi legitur; neque liquet quiſnam ſit iſte Ægypti locus. [a] *Pyramides tres, quæ orbem terrarum implevêre famâ, ſitæ ſunt in parte Africæ, monte ſaxeo ſterilique, inter Memphim oppidum & Delta.* Ingentia iſta Ægypti miracula æmulatione quâdam in tantam creverunt magnitudinem; neque ignota ſunt regum inſequentium nomina, qui iſtos lapidum montes cumulârunt. Primæ autem hæ *in Chochome Pyramides*, ut famâ, ſic mole minores habendæ ſunt.

[a] *Plin. l. 36. c. 12.*

Joannes Gravius V. Cl. (dum vixit ob eximiam eruditionem morúmque ſuavitatem mihi chariſſimus) tum ex proſpectu ſuo, tum ex Ibn Almatongi libro de miraculis Ægypti didicit, XVIII Pyramides, hinc indè ſparſas in planicie Libycâ, hodie conſpiciendas ſe præbere. In deſerto forſan iſto *Chochome*.

[b] *Herodot. l. 2, c. 123.*

[b] *Ægyptii primi ſunt, qui Animam hominis immortalem eſſe dicerent,* ὡς ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι. *Ejus tranſmigrationem in alia animalia terreſtria, marina, volucria, rurſúſque in corpus humanum, docuerunt:* ἢν δὲ περιέλθῃσιν ἐς αὐτὴν γένεας ἐν τρισχιλίοισι ἔτεσι, *circuitum hunc ab eâ fieri intra* 3000 *annos.* Hinc tantum [c] condiendi cadaveris ſtudium: tantæ in ſtruendis repoſitoriis impenſæ. Hinc Ægyptii [d] τὰ μὲν οἰκίας καταασκευῶν ἧσσον φροντίζουσι, ὡς ἐν τάφοις ἐσομένου σφι τοῦ πολλοῦ χρόνου τοῦ ἀπολείπουσι φιλοτιμίας, *de ſtructurâ Domuum minùs ſunt ſolliciti; in Sepulcris verò omnem ſuperant magnificentiam.* Auguſtiſſima etiam fuerunt *Thebanorum* regum ſepulcra, ſicut ex Oſimandis [e] poſthac videbimus: neque contemnenda ſunt [f] *Saïtarum* regum monumenta ἐν Σαΐ, ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηναίης, *apud Sain urbem in delubro Minervæ, prope Palatium.* Iſtis verò omnibus quantò diuturniores ſunt Memphitarum Pyramides?

[c] *ib. c. 86.*

[d] *Diod. S. l. 1. p. 33. b.*

[e] *Lib. 3.*

[f] *Herodot. l. 4. c. 169.*

Mirum eſt nuperam hanc ædificandi artem tam citò in tantam excreviſſe magnificentiam, ut vetuſtiſſimis hiſce ſeculis aſſurgerent ſtupenda illa monumenta, quæ durant adhuc, & cum terrarum orbe ſunt duratura: [g] Ἀΐδιοι οἶκοι, *Æternæ habitationes*; modò non ejiciantur domini. Tanta eſt ἐν τῇ ἀκεραίᾳ incolumitas.

[g] *Diod. S. ib.*

Ad

Ad SECULUM III.

Pyramidum conditores.

CÆterùm Pyramides non ſunt omnes unius Seculi: proximo, *Memphitarum regum octavus* cenſetur Κεφρέης, quem [a] Herodotus Χεφρηνα vocat, illúmque *minorem Pyramidem* condidiſſe refert. *Decimus* numeratur Σουφις· [b] *ille Maximam erexit Pyramidem, quam Herodotus dicit à Cheope fuiſſe poſitam.* Iteratur in Dynaſtiâ Suphidis nomen. Africanus Pyramidem priori attribuit, Euſebius poſteriori. Dubitari poteſt utrùm duo eſſent Suphides, quì regnârunt uterque ſupra annos LX, an unus ſit idémque rex *Suphis.*

[a] *L.2. c. 127.*

[b] *Syncell. p.56.d.*

Septimo demum Seculo (ut ſimul tractemus) tam Memphi quàm Thebis regnabat *Nitocris* Regina, [c] *quæ tertiam excitavit Pyramidem.* Fabulam de Rhodope meretrice meritò rejicit [d] Herodotus; qui Μυκερῖνον refert ([e] *ὃν τινες μετὰ Χεφρῖνον ὀνομάζουσιν, quem quidam Mencherinum vocant*) hujus Pyramidis auctorem fuiſſe: is in Memphitarum ſerie *duodecimus, Men-Cheres* appellatur, Seculo V. Iſtæ *tres* [f] *conſpicuæ undique annavigantibus*, reliquis longè eminentiores ſunt: de quibus tamen [g] *non convenit neque inter indigenas, neque ſcriptores: alii illas à regibus jam dictis, alii ab aliis extructas ferunt: Maximam ſcilicet ab Armæo; Secundam ab Amaſe; Tertiam ab Inarone.* Secundùm hos Lucanus,

[c] *Syncel. p.58.*

[d] *Herodot. l.2.c.134.*

[e] *Diodor. p.40.b.*

[f] *Plin.36. 12.*

[g] *Diod. S. l.1. p.41.b.*

— [h] *Pyramidum tumulis evulſus Amaſis.*

[h] *L.9.v.155*

[i] Cujus tamen Sepulcrum fuit in urbe Saï, inter Reges Saïtanos. Alibi illas ad Ptolemæos refert, ſed per Synecdochen.

[i] *Herodot. 2.169.*

[k] *Cùm Ptolemæorum manes ſeriémque pudendam*
Pyramides claudant indignáque Mauſolea.

[k] *L.8. v. 698.*

Iſta autem rationi temporum non ſunt conſentanea: Pyramides enim à Memphitis regibus extructæ ſunt; quorum ſeries vix ultra Seculum VII perduravit: intra tempus illud adeò increbuit πυραμιδολεχνία, ut tot ferè ſuperſint Pyramides, quot Memphitarum regum nomina: neque litigandum de conditoribus, cùm unicuique regi ſit ſua Pyramis.

[l] Joſephus, inter Ἀλαμπρείας Iſraelitarum in Ægypto, dicit illos

[l] *Antiq. l.2.c.5.*

illos *in extruendis Pyramidibus laborâſſe.* Iſraelitæ quidem (juxta Canonem noſtrum) regnante Nitocre, habitabant in Goſhen; in ſervitutem autem non ſunt redacti ante adventum Paſtorum: poſt tempus illud nullæ extructæ ſunt Pyramides, niſi ævo longè inferiore in Mœridis inſulâ, aut Labyrintho.

[a] *Etymolog. Mag.* [a] Alii ineptiſſimè exiſtimârunt illas fuiſſe ὠφεῖα βασιλικὰ σιτοδόχα ἃ κατεσκεύασε Ἰωσὴφ, *horrea regia frumentaria extructa à Joſepho* Patriarchâ; [b] *Stephan.* Πυρ. nomenque ἀπὸ τοῦ πυροῦ, non ἀπὸ τοῦ πυρὸς, deducunt.

[c] *Plin. 36. 12.* Pyramides [c] Plinio habentur *Regum pecuniæ otioſa ac ſtulta oſtentatio: quippe faciendi eas cauſa, nè Pecuniam ſucceſſoribus aut æmulis inſidiantibus præberent; aut nè plebs eſſet otioſa.* Et [d] *L. 2. p. 152.* Herodoto *aiebat interpres, ex inſcriptione Pyramidis Maximæ,* 1600 *talenta pecuniæ in operarios pro raphano, cepis & alliis erogata fuiſſe.* Quaſi extra dubium eſſet, Pecuniæ uſum priſcis iſtis temporibus invaluiſſe.

[e] *L. 2. c. 134.* Incredibilia quædam de illarum conſtructione narrantur. [e] Herodotus dixit Tertiam eſſe λίθου ἐς τὸ ἥμισυ Αἰθιοπικοῦ, *ex lapide Æthiopico uſque ad medium:* [f] *L. 17. p. 808. b.* Strabo, *ex lapide nigro, ex quo mortaria faciunt; qui ex longinquo veniens ab Æthiopiæ montibus, durus eſt & operatu difficilis:* [g] *L. 1. p. 39. d.* Diodorus, *ex nigro lapide uſque ad* ιε̅ *contignationem.* [h] *L. 36. c. 12.* Plinius, *Tertia minor prædictis, ſed multò ſpectatior Æthiopicis lapidibus aſſurgit.* Veruntamen Joannes Gravius αὐτόπτης (ſalvâ Veterum reverentiâ) totam illam Pyramidem, ab imâ ad ſummam, ex lapidibus candentibus conſtare teſtatur.

[i] *Herod. 2. 124. Diod. 1. p. 40. a.* In ſtruendâ Maximâ, volunt [i] *Lapides ex Arabici montis lapidicinis trans Nilum vectos.* Quid autem obſtat Lapidicinas eſſe viciniores, quum *Pyramides ſitæ ſint in monte ſaxeo?* Nullæ, inquies, apparent Lapidicinæ. Illas arenis jamdudum oppletas puta.

Herodoti Chronologia.

CUM verò Herodotus Pyramides tractet, poſt narratam Seſoſtris hiſtoriam; liceat nobis hìc Ægyptiacam Herodoti chronologiam parumper examinare; ut appareat, quo pacto tres illi reges hiſce temporibus conveniant, quámque conſentanea noſtris ſint iſta, quæ *Pater hiſtoriæ* de cæteris Ægypti regibus tradidit.

Herodotus

Herodotus dicit primum Græcorum cum Ægyptiis commercium fuisse sub Psammitticho; & indè res Ægypti notiores. Vetustiora narrat ille non suâ, sed sacerdotum fide: κατ' ἤκουον, inquit, *Quæ audivi.* Neque verò propositum illi fuit veterrimos Ægypti reges enumerare singulos, sed maximè illustres carptim delibare. Thebanam igitur percurrens seriem, orsus à *Mene*, pergit ad *Nitocrin reginam*, quæ regnabat seculo VII; dein ad *Mœrin*, qui X; indè ad *Sesostrin*, qui XIV; ejúsque successores *Pheronem* & *Rhampsinitum*, qui XV vixerunt seculo: His adjicit nonnulla de *Proteo* & *Helenâ*, ex Sacerdotum placitis. A *Thebanis* demum regibus transit ad *Memphitarum* seriem; quorum ex numero tres tantùm recensèt, Pyramidum maximè conspicuarum structurâ nobiles. Neque enim re aliâ sunt Memphitæ magis illustres. [a] *L. 2. c. 99.*

Diodorus Siculus, in Regum serie, Herodoti vestigiis insistit: quædam tamen omittit; quædam non melioris notæ de suo interserit; & nomina plerumque variat. Utrumque inter se comparemus.

Sec.	*Reges Thebani* ex Herodoto,	è Diodoro.	Sec.	*Reges Memphitæ* ex Herodoto,	è Diodoro.
I.	MEN.	MENAS.			
		Busiris.	VI.	CHEOPS.	CHEMBES, sive *Chemmis.*
		Uchoreus.			
VII.	NITOCRIS.		III.	CHEPHREN.	CEPHREN, aliis *Chabryis.*
X.	MŒRIS.	MYRIS.	V.	MYCERINUS.	MYCERINUS, sive *Mencherinus.*
XIV.	SESOSTRIS.	SESOOSIS.			
	Reges alii.	Reges alii.			

Menes hîc, sicut in in Dynastiis, primus: [b] Βασιλεῦσαι δ' πρῶτον ἀνθρώπων ἔλεγον Μῆνα, *Ferunt Menem primum mortalium regnâsse.* Herodotus indè ad Nitocrin transilit: apud Diodorum autem, Reginâ omissâ, ponuntur *Busiris* & *Uchoreus:* Illum dicit *Thebas*, hunc *Memphim* condidisse: neutrum rectè. Sanè Busiris in Græcorum fabulis decantatissimus fuit. [c] *Quis*

—illaudati nescit Busiridis aras?

Verùm Isocrates, in *Busiride*, illum à ξενοκτονία absolvit; & Strabo [d] illum unquam regnâsse negat: οὐδὲ βασιλέως, μὰ Δία, οὐδὲ τυράννου γνωμίμου τινὸς ὄντος Βουσίριδος, *Cùm, medius fidius, nullus neque rex fuerit Busiris, neque tyrannus.* Sed & ipse Diodorus [e] alibi fatetur, *Busiridis nomen, non Regi alicui, sed tumulo Osiridis competere.*

[b] *Herodot. l. 2. c. 4.*

[c] *Virgil. Georg. III. ver. 5.*

[d] *Strab. l. 17. p. 802. c.*

[e] *L. 1. p. 56. a.*

Οὐχορεὺς rex vix alibi occurrit, nisi forsan *regem* 12 *Achoreum* hinc mutuatus fuerit Syncellus.

Post Sesostrim reges alii (tam apud Herodotum quàm Diodorum) ante Memphitas interseruntur; de quibus libro Tertio differendum.

Tres istos *Memphitas* reges, non temporis, sed Pyramidum ordine ab Herodoto recitari, eorúmque Parentes non rectè statui, constat ex Manethonis Dynastiâ.

Qui Herodoto Χέωψ, vel Χαίωψ Græcè, is Diodoro *Chemmis* Ægyptiacè, ab infuscatâ forsan facie, vocatur. Uterque illi *Pyramidem Maximam* attribuit, quam Manetho à *Suphide* extructam dicit. Sin Χέωψ ille Herodoti idem haberi poterit qui in Memphitarum Dynastiâ dicitur Φίωψ, seculo VI; sanè & serior regis istius ætas, & regni tum amplitudo tum diuturnitas tanto operi satiùs convenire videatur.

Quandoquidem igitur Pyramides vetustissima sunt Mundi [a] *Miracula*, [b] *Solâque non norunt hæc monumenta mori*; juvabit illarum præcipuam penitiùs intueri, & ex Joannis Gravii (nunquam satis laudati) Pyramidographiâ Anglicè [c] editâ, illius mensuram colligere. Ille enim Maximæ superficiem radio decempedali, duplici statione; & interiora ejus normâ & lineâ accuratissimè metitus est.

[a] *Strab. l. 17.*
[b] *Martial. l. 10 ep. 2.*
[c] *An. 1646.*

Pyramis Maxima.

MOns saxeus, à planitie Ægypti facili stadiorum duorum ascensu supra centesimum pedem tumescens, Pyramidi Maximæ situm spectabilem stabilémque exhibet. Basis quadrata est, lata pedes 693: ità ut circuitus sit pedum 2772; area pedum 480249 contineat acras terræ Anglicanas XI, cum parte acræ paulò plus 40. Latera quatuor triangularia, mutuò inclinantia, infrà spectantibus in punctum supernè desinere videntur. Triangulorum æqualia sunt latera, pedum sc. 693: Altitudo autem perpendicularis pedum 481. Assurgunt circumcirca gradus 207 paulatim decrescentes: inferiores crassi pedes ferè 4, superiores vix 3. Cacumen latitudinem habet pedum 13 cum quadrante, ex lapidibus novem, præter angulares duos, qui desiderantur.

Meatus internus declivis pedes 92½ in locum ducit defossum & rudem

ped. 89.

ped. 89. *Indè per transitum acclivem ped.* 110 *itur ad Puteum rotundum hodie pedum* 20, *olim verò* [a] 86 cubitorum; flumen illò admissum arbitrantur. *Hinc via duplex: quæ ad lævam plana est pedum* 110, *ad minus ducens penetrale, longum vix ped.* 20, *latum* 17, *altum* 15, *arcuatum, & ruderibus semiplenum: altera via acclivis est ped.* 154, *ex politissimo marmore, alta pedes* 26, *lata ferè* 7, *quæ ad majus penetrale ducit in meditullio Pyramidis: ejus longitudo, latitudini dupla, est pedum* 34, $\frac{180}{1000}$; *altitudo pedum* 19 *cum dimidio. Laquear ex junctis* 9 *trabibus marmoreis constat. In medio stat cista marmorea aperta, vacua, ad mensuram corpusculi regii cavata; longa scilicet pedes* 6 *cum dimidio ferè, lata ped.* 2. *cum quadrante ferè, alta minùs* 3 *ped.*

[a] *Plin.* 36. 12.

Pro tantillo cadavere tanta saxorum strues inauspicatò congesta; cùm contigerit [b] ἐν ἀσήμῳ τόπῳ κ) λάθρα θάψαι τὸ σῶμα, *corpus in loco obscuro funerari*;

[b] *Diod. l* 1. *p.* 40. d.

Ex isto autem sandapilæ modulo satis liquet homines non indies nasci pusilliores;

[c] Nec *genus hoc vitio jam decrescebat Homero.*

[c] *Juvenal. Sat.* 13. *v* 69.

Frustrà enim post annos plus [d] *mille, vates ille Homerus non cessavit minora corpora mortalium, quàm prisca, conqueri.*

[d] *Plin. l.* 7. *c.* 16. *vide Gell. l.* 3. *c.* 10.

Ad SECULUM IV.

ΘΕΟΠΤΙΑ.

POrrò Rex *Suphis*, [e] ὅτος ὢν κ) θεόπτης εἰς θεὸς ἐγένετο, κ) τ' ἱερὰν συνέγραψε βίβλον, *Hic etiam contemplator in Deos fuit, & sacrum conscripsit librum.* Ità Africanus. Eusebius aliter legit; [f] ὃς κ) καθόπτης εἰς θεὸς γέγονεν, ὡς μεθανάσης αὐτ' τ' ἱερὰν συγγράψαι βίβλον, *qui contemptor Deorum fuit, pœnitentiâque ductus sacrum conscripsit librum.* Sed qui transcripsit Manethonem, Africanus præferendus Eusebio, qui Africanum. Sunt enim verba ipsius Manethonis; quod ex eo liquet quod [g] sequitur. Ἣν ὡς μέγα χρῆμα ἐν Αἰγύπτῳ γνόμενον ἐκτησάμην, *Quem librum, ut rem magni precii, in Ægypto cùm essem, comparavi*: librum se nactum fuisse gloriatur Manetho. Dubium verò an ars Libraria adhuc obtinuerit; an Theologica ista stelis hieroglyphicis exarata, in librum postea translata fuerint.

[e] *Syncell. p.* 56. d.

[f] *Ibid. p.* 77. c.

[g] *Ibid.*

[a] *Joseph. c. Appion. l. 1. p. 1052. d.*

[a] Alibi tradit Manetho *Amenophin regem affectâsse* Θεῶν γνώσεως θεατὴν, ὥσπερ Ὧρος ἕνας τῶν πρὸ αὐτοῦ βεβασιλευκότων, *Deorum esse contemplatorem; sicut Orum quendam regum priorum.* Cui responsum est ὅτι δυνήσεται θεοὺς ἰδεῖν, *Quòd posset videre Deos, si regionem à leprosis & immundis hominibus purgaret.*

[b] *Ib. p. 1054. c.*

[b] Josephus ad hunc Manethonis locum, *Concupivit*, ait, *videre Deos. Quos? si Bovem, & Hircum, & Crocodilos, & Cynocephalos, qui apud eos solennes erant; videbat: Cœlestes autem quomodo poterat?* Et respexisse videtur Josephus ad illud [c] Dei dictum, ὃ δυνήσῃ ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ζήσεται, *Non poteris videre faciem meam. Non enim videbit me homo, & vivet.*

[c] *Exod. 33. 20.*

Verùm hîc non agitur de Essentiâ Divinâ; sed de loquendi formulâ, tam ab Ægyptiis usurpatâ, quàm Ebræis, adeóque Josepho non incognitâ. [d] Ἐκάλεσεν Ἰακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Εἰδὼν Θεοῦ. Εἶδον γὰρ Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, *Jacob vocavit nomen loci illius Phanuel, dicens, Vidi Deum facie ad faciem.* Libani montis promontorium [e] Straboni, Ptolemæo, Scylaci vocatur, τὸ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον. Moyses etiam θεόπτης erat. [f] Ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐνώπιον ἐνωπίῳ, ὡς εἴπῃς λαλήσαι πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον, *Loquebatur Dominus ad Moysen facie ad faciem, sicut solet loqui homo ad amicum suum.* Et de eodem ipse Deus: στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ ἐν εἴδει, καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων, καὶ τὴν δόξαν μου εἴδεν, *Ore ad os loquar ei, & visione* (apertâ) *non per ænigmata, & ideam Domini vidit.*

[d] *Genes. 32. 30.*

[e] *Str. l. 16. p. 654. d.*

[f] *Exod. 33. 11.*

Hinc propheta *Balaam* (sub exitum ex Ægypto) dicitur [g] *Apertus oculis.* Nam [h] *Prophetæ antiquitùs vocabantur Videntes*, ὁ Βλέπων. & προορᾶν *prævidere* de vatibus tam Græcè dicitur, quàm Latinè. Unde Epiphanius, de excessu [i] Zachariæ, Prophetarum postremi, οὐκ ἴσχυον, ait, οἱ ἱερεῖς ἰδεῖν οὐκ ἔτι ὀπτασίαν ἀγγέλων Θεοῦ, *Non potuerunt Sacerdotes amplius videre apparitiones angelorum Dei.* Dionysio Areopagitæ Sacerdotalis ordo θεοπτικὸς dicitur, quòd putentur Sacerdotes Deum conspicari.

[g] *Num. 24. 4.*

[h] *1 Sam. 9. 9.*

[i] *Vita Zachariæ, p. 249, 250.*

[k] *Cic. Nat. Deor. l. 2. p. 214.*

[l] *Gentes, l. 6.*

Neque aliter apud Gentes: [k] *Præsentiam sæpe Divi suam declarant: sæpe visæ formæ Deorum.* Ethnicus quidam, apud Arnobium, Templorum originem inde deduxit. [l] *Non idcircò*, inquit, *attribuimus Diis templa, tanquam humidos ab his imbres, ventos, pluvias arceamus, aut soles: sed ut eos possimus coràm & cominùs intueri, affari de proximo, & cum præsentibus quodammodo venerationum colloquia miscere.* Isis

[a] *à toto orbe venerabatur*, ἀφ' ἧς ἐν ταῖς θεοφανείαις ἐπιφάνειαν, *ob præsentiam suam in medicando.* [*] Ἐγνίον, *Enguium Siciliæ oppidum est, non magnum, sed pervetustum*, καὶ ἀφ' ὧν θεῶν ἐπιφανείων ἐνδόξων, ἃς καλοῦσι Ματέρας, *& Dearum apparitionibus nobile, quas Matres vocant.* Cicero, [b] *Matris Magnæ fanum apud Enguinos est.* Ea est, [c] *Mater Idæa*; & Deorum Mater, de quâ, ad Sec. IX. *Epiphaniæ* autem istæ, seu manifestationes fuerunt Deorum patriorum maximè & domesticorum. [d] Φασὶ γοῦν οἰκιστὰς Ἥρωας, καὶ Θεοὺς πολλάκις ἐπισκέπτεσθαι τὰς αὐτῶν πόλεις, τοῖς ἄλλοις ὄντας ἀφανεῖς, ἔν τε θυσίαις καὶ τισιν ἑορταῖς δημοτέλεσιν, *Dicunt, conditores Heroas, ac Deos urbes suas frequenter adire in festis & diebus solemnibus; aliis autem inconspicuos esse.*

[e] *Qualis, ubi hybernam Lyciam Xanthique fluenta*
Deserit, ac Delum maternam invisit Apollo.

[f] *Constat Apollinem sex mensibus hyemis apud Pateram Lyciæ civitatem dare responsa, & sex mensibus æstivis apud Delum.* [g] Maximinus Aug. ad Tyrios scripsit, *civitatem eam τῇ πρὸ ὀφθαλμῶν θεῶν ἐπιδημίᾳ αὐξεῖν, cœlestium numinum adventu* (seu præsentiâ) *florere.* Hujusmodi Deorum Epiphaniæ signis subitis & insolito delubri splendore testatæ sunt. [h] *Jam mihi cernuntur trepidis delubra moveri*
Sedibus, & clarum dispergere culmina lumen,
Adventum testata Dei— (id est) θεοφάνιον.

Adulatio demùm hanc ἐπιφανείας vocem ad Reges Orientis transtulit. Nummum habeo æneum ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΘΕΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ. [i] *Antiochus, Antiochi Magni filius, Syriâ potitus, à Syris cognominatus est Epiphanes, quòd expulsis tyrannis, ipse βασιλεὺς οἰκεῖος ἄφθη, Rex domesticus* (quasi numen patrium) *apparuisset.* Ab illo urbs [k] *Epiphania* nomen habuit. Sed nec Seleucidis, aut Lagidis cognomen id peculiare fuit: alius est, penès me, nummus æreus ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥΣ. *Nicomedes* ille, rex Bithyniæ: *Tigranes* etiam Armenus, & *Arsaces* Parthus cognomen illud in Nummis obtinent. Horum exemplo, [l] *Caius Cæs. Petronio Syriæ præfecto præcepit*, ἀνδριάντα ἑαυτῷ, Διὸς Ἐπιφανοῦς καλουμένου, ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀναθεῖναι, *statuam Hierosolymis sibi poni, sub nomine Jovis Epiphanis*, id est, *Jovis præsentis, sive apparentis.* Et in numismatibus Romanis, ADVENTUS AUG. est ἐπιδημία Numinis Majestatisque Imp. Sed in callem.

[a] *supra* p. 42.
[*] *Plutarch. in Marcel.* p. 309.
[b] *In Verrem* IV.
[c] *Ibid.* V.
[d] *Dio Chrysost. Orat. Tarsic.* 1. p. 408.
[e] *Virg. Æn. l.* 4. *v.* 143.
[f] *Servius ib.*
[g] *Euseb. hist. l.* 9. *c.* 7. *p.* 352.
[h] *Claudian. Rapt. l.* 1.
[i] *Appian. Syr. p.* 117. *a.*
[k] *Joseph. l.* 1. *c.* 14. *p.* 14. *d.*
[l] *Syncel. p.* 331. *b.*

Hanc Suphidis ætatem, hunc illius librum intellexiſſe videtur Iamblichus cùm dixerit, [a] *Primi omnium Ægyptii præſentiam participationémque Deorum ſortiti ſunt.* Sanè ex hâc regis θεοπλία nova in Ægypto Religionum ludibria excogitata ſunt, & ſacris tradita commentariis. Nam ex *Thinitarum* ſynchroniſmo manifeſtum eſt Boûm Hircíque λιποθέωσιν eo ipſo tempore originem habuiſſe.

[a] *Myſter. Ægypt. p. 151.*

Idololatriæ vetuſtas.

§. I. IMmenſa res eſt Ægyptiorum Religio, ſeu cultûs vetuſtatem ſpectemus, ſeu varietatem. Deorum Semideorúmque Dynaſtias ante Diluvium [b] collocavimus: neque refragatur chronologia Moſaica, quæ ſuperſtitionem Gentium refert ad *Enoſi* ætatem: fuit is *Sethi* F. *Adami* N. [c] *Tunc profanatum eſt, in invocando nomine Jehovæ.* Id eſt, Nomen Dei rebus creatis impiè tributum eſt. Ità vertit [d] Seldenus noſter, Paraphraſten utrumque ſecutus & Rabbinos, qui locum de novorum Numinum initiis intelligunt. Joſephus autem ad Enochi tempora refert. [e] *Homines*, inquit, *per VII generationes agnoviſſe Deum* Δεσπότην ἐπὶ πᾶσι ὄλων, *dein verò ab inſtitutis patriis degenerâſſe.* Apocrypha *Enochi de Egregoris*, ſive Angelis, apud [f] Syncellum leguntur.

[b] *ſuprà p. 11.*

[c] *Geneſ. c. 4. ver. ult.*

[d] *Diis Syr. proleg. p. 28. 43.*

[e] *Antiq. l. 1. c. 4. initio.*

[f] *Syncell. p. 11, & 24.*

Chriſtianorum nonnulli Patrum, ex his Apoſtoli verbis, [g] ὁ βάρβαρος, ὁ Σκύθης, ὁκ Ἕλλην, ὁκ Ἰουδαῖος, totidem deducunt Religionum ſive ſectarum intervalla: [h] Βαρβαρισμὸς ad Diluvium; Σκυθισμὸς indè duravit ad tempus Serug; dein Ἑλληνισμὸς obtinuit uſque ad Abrahamum; cujus à Circumciſione Ἰουδαϊσμὸς. Equidem non ſatìs aſſequor cur vel Noachidæ iſti vocarentur Σκύθαι· vel Helleniſmus poneretur ante Abrahamum, qui fuit ipſo Phoroneo ſenior.

[g] *Coloſſ. 3. 11.*

[h] *Epiphan. hereſ. l. 1. §. 8.*

Initium autem Idololatriæ (poſt [i] Euſebium) ab Epiphanio non malè refertur ad Serug, qui hiſce, de quibus agimus, temporibus floruit. [k] Ραγὰμ γὰρ γυνὴ τοῦ Σερούχ· καὶ ἤρξατο εἰς ἀνθρώπους ἡ εἰδωλολατρεία τε καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς, *Rehu genuit Serug: cœpitque inter homines Idololatria atque Helleniſmus.* In iſtâ autem εἰδωλομανίᾳ Pictura fuit Statuariâ antiquior. [l] Οὔπω δ' ἐν ξοάνοις καὶ τορείαις λίθων, ἢ ξύλων, ἢ ἐγγεγλυμμένων, ἢ χρυσοῦ, ἢ ἄλλης ὕλης πεποιημένων, μόνον δὲ ἀπὸ χρωμάτων καὶ εἰκόνων, *Nondum verò in ſimulacris & ſignis*

[i] *Cedren. p. 45. d.*

[k] *Epiphan. ib. §. 6.*

[l] *ib.*

signis sculptilibus de lapide, vel ligno, vel argento, vel auro, vel aliâ materiâ factis; sed tantùm per colores & imagines. Sequitur Statuarum origo. [a] Ναχὼρ ὃ γνᾶ τ Θάῤῥα. ἐνθεῦθεν γέγονεν ἀνδριαντοπλαστία ἀπὸ πηλουργίας καὶ κεραμικῆς ἀπορήμης, ἀφ' ὃ Θάῤῥου τοῦτο τέχνης. *Nachor genuit Tharam: tunc simulacra ficta sunt figlino opere ex argillâ, artifice Tharâ.* De eodem Suidas, [b] ἦν γὰρ ἀγαλματοποιὸς, ἀπὸ ἀφορέων ὑλῶν εἰκόνας ἐργαζόμενος, καὶ λέγων τούτους εἶναι θεοὺς, καὶ ὀφείλειν προσκυνεῖσθαι, ὡς αἰτίους τοῦ ἀγαθῶν, *Erat Thara statuarius, qui imagines ex variâ materiâ faciebat; dicebatque illos esse Deos, & adorandos esse, ut bonorum autores.*

[a] *ib.*

[b] *Suidas in* Σαρούχ.

[c] Cedrenus (ex Eusebio forsan) Seruchi ætatem respicit. *Tunc,* ait, *defunctos virtute insignes,* ὡς ὄντας αὐτοῦ προπάτορας, ἀνδριάσι λίθων ἐτίμησε, καὶ ὡς θεοὺς προσκυνεῖν αὐτοὺς, καὶ ἐθυσίαζον, *ut majores suos, statuis stelarum honorârunt, & ut Deos odorârunt, eisque sacrificârunt.* Ἀνδριάντας λίθων vocat lapides informes & impolitas statuas, quum ἀγάλματα & ars affabrè cœlandi nondum extiterit. [d] Sanchuniathon *Bætylia* vocat: Ἐπενόησε θεὸς Οὐρανὸς βαιτύλια, λίθους ἐμψύχους μηχανησάμενος, *Deus Uranus* (Cœlum) *excogitavit bætylia, cùm fabricâsset lapides animatos.* [e] Bochartus vertit *lapides unctos.* Sanè non ità multò pòst (Seculo VI) [f] *Jacob lapidem, quem pro cervicali supposuerat capiti,* ἔστησεν αὐτὸν στήλην, *erexit in statuam, & effudit oleum in summitatem ejus; & vocavit nomen loci Bethel,* Οἶκος Θεοῦ, *Domus Dei.* Consecrationem hanc Deus ratam habuit: dixit enim ei, [g] *Ego sum Deus Bethel, ubi unxisti lapidem.* Ex traditione [h] Judæorum, *Quanquam ille cippus amatus fuit à Deo temporibus Patriarcharum, postea tamen odit eum, propterea quòd Chananæi deduxerunt illum in ritum idololatriæ.* Ab eo lapide *Bætylorum* nomen.

[c] *Cedren. p. 45. d.*

[d] *Euseb. Præp. Ev. l. 1. p. 37. d.*

[e] *Phœnic. l. 2. c. 2. p. 785.*

[f] *Gen. 28. 18.*

[g] *Gen. 31. 13.*

[h] *Scalig. in Euseb. p. 198. b.*

Nam & alios lapides eodem ritu veterum superstitio Diis diversis consecravit. Apud [i] Photium Damascius tradit τοὺς Βαιτύλων ἄλλους ἄλλῳ ἀναπεῖσθαι θεῷ, Κρόνῳ, Διΐ, Ἡλίῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις, *Bætulorum alium alii Deo consecratum esse, Saturno, Jovi, Soli, & aliis.*

§. II.

[i] *p. 1063.*

Saturnus, in fabulis, Jovem lapidem deglutiit, id est, [k] Βαίτυλον· ὅτως ἐκαλεῖτο ὁ δοθεὶς λίθος πρὸς Κρόνῳ, ἀντὶ Διὸς, *ità vocabatur lapis pro Jove datus Saturno.* De Bætulis [l] *Veneris Aphacitidis inter Byblum & Heliopolim,* μυθία τερατολογεῖ *multa miracula narrat Asclepiades* apud [m] Damascium in vitâ Isidori, quem consulas.

[k] *Hesych. Bail.*

[l] *Zosimus in Aureliano.*

[m] *Photii Cod. 242.*

[a] *Plutar. Philadel. p.478.initio*

[a] *Spartani* Δόρατα (*trabica*) *vocant vetusta Castorum simulacra: sunt autem duo ligna æqualiter distantia, duobus aliis transversis conjuncta.* Qualis est Astrologis *Geminorum* character, II.

[b] *Pausan. l.9.p.577.*

[b] *In Hyetto Bœotiæ, Herculis est templum;* ὄνλ ἀχὶ ἀγάλμαλ οὐὸ τέχνῃ, λίθος ἦ ἀρχαῖος, τὸ ἀρχαῖον; *Simulacrum non arte factum; sed rudis lapis, more prisco;* ante Dædali ætatem. [c] *Thespienses venerantur Cupidinem; cujus signum vetustissimum est* ἄρρης λίθος, *rudis Lapis.*

[c] *Ib.p. 581.*

[d] *Ib.p. 600.*

[d] *Apud Orchomenios, est templum vetustissimum Gratiarum:* Τὰς μὲν δὴ πέτρας σέβεσι, *sed saxa venerantur; eaque, de cœlo delapsa, Eteoclem excepisse ferunt.* Κίονα *Junonis Argivæ, & Apollinis in Delphis; & Bacchi Thebani* ξύλον ex veteribus poëtis, habet [e] Clemens: Πρὶν γ' ἄν ἀκριβῶς λιθουργῆσαι τὰς ἀπὸ ἀγαλμάτων σχέσεις, κίονας ἱστάντες οἱ παλαιοὶ ἔσεβον τούτους, ὡς ἀφιδρύμασι τοῦ θεοῦ, *Antequam statuæ essent affabrè formatæ, veteres erexerunt Columnas, easque colebant tanquam Dei simulacra.* Cœpit igitur Idololatria ab impolitis columnis, rudibúsque lapidibus; & simulacra Deorum, quò informiora, eò vetustiora habenda sunt.

[e] *Strom. l.1. p.348.*

Postquam etiam ars statuaria in admiratione fuit, & supra fidem humanam evecta; rudiora ista simulacra, ob antiquitatis venerationem, in honore pristino manebant. *Dei Solis Elagabali* simulacrum vehiculo imposuit *Antoninus Aug.* ejus *Sacerdos.* [f] Λίθος τις ἐστὶ μέγας κάτωθεν στρογγύλος, λήγων εἰς ὀξύτητα, *Lapis est maximus, ab imo rotundus, & sensim fastigiatus:* sicut in [g] Nummis cernitur. In [h] Nummo Caracallæ cernitur vetustissimum Veneris Paphiæ [i] *simulacrum, nulli rei magis assimile, quàm albæ pyramidi.* Erat enim [k] *continuus orbis latiore initio tenuem in ambitum metæ modo exsurgens.* In [l] Nummis Ἀπολλωνιαδῶν stat columna acuminata, intra sertum: hoc ludos designat; illa autem est Apollinis [m] Ἀγυιέως effigies.

[f] *Herodian. l.5.p.563.*
[g] *Ducis Croy.t.55. 20. Tristan. II. p.220.*
[h] *Erizzo in Caracalla.*
[i] *Max Tyrii Serm.*
[k] *Tacit. hist.2.p.338*
[l] *Goltz. Gr. tab.2.*
[m] *Suid.* Αγ.

§. III.

Ista de sacris Syrorum Græcorúmque originibus: Ægyptiorum autem superstitio magis antiqua fuit, & diversa. [n] *Dicunt Ægyptios primos XII Deorum cognomina instituisse, & Græcos ab illis accepisse: & aras, & statuas, & templa illos primos Diis posuisse.* Templa autem statuis priora fuerunt. Nam [o] *antiquitùs apud Ægyptios templa fuerunt sine statuis.* Et in in magnificentissimis insequentium temporum templis [p] ξόανον δ' οὐδὲν, ἢ οὐκ ἀνθρωπόμορφον, ἀλλὰ τῶν ἀλόγων ζώων τινὸς,

[n] *supra, p. 34.*
[o] *Ibid.*
[p] *Strab. l. 17.p.805.d.*

πνὸς, Aut *ſtatua nulla, aut non ad hominis formam, ſed alicujus beſtiæ, effigiata.*

Plutarchus Chæronenſis, ſcriptor πολυμαθέσαλος, & rituum Ægyptiorum non imperitus, de religioſis eorum inſtitutis aſſerit ; [a] ὐδὲν ἄλογον, ὐδὲ μυθώδες, ὐδὲ ὑπὸ δεισιδαιμονίας (ὥσπερ ἔνιοι νομίζουσι) ἐληλεγμένον ἱερουργίας· ἀλλὰ τὰ μὲν ἠθικὰς ἔχοντα καὶ χρησίμους αἰτίας, τὰ δὲ οὐκ ἄμοιρα κομψότητος ἱστορικῆς ἢ φυσικῆς ἐστίν· *In ſacris eorum operationibus nihil inſtitutum eſt à ratione alienum, nihil fabuloſum, nihil à ſuperſtitione profectum (ut nonnulli cenſent:) ſed alia habent morales, utileſque cauſas; alia verò expertia non ſunt elegantiæ cujuſdam, aut hiſtoricæ, aut naturalis.* Exempla dat, cur *Sacerdotes* [a] *De Iſide, p. 353. c*

cepam averſantur; cur *Suem cenſent* ἀνίερον ζῶον. Et quando Rex *aliquis è Militibus creabatur, is ſtatim Sacerdotibus ſe dabat, ut particeps fieret* τῆς φιλοσοφίας ἐπικεκρυμμένης τὰ πολλὰ μύθοις καὶ λόγοις, ἀμυδρὰς ἐμφάσεις τῆς ἀληθείας καὶ ἀσαφάσεις ἔχουσιν, *iſtius philoſophiæ, quæ occultat pleraque fabulis & ſermonibus, Veritatis ſub obſcura indicia & argumenta habentibus. Nimirum id ipſi declarant; Sphinges plerumque ante templa collocantes: quaſi eorum Theologia ænigmaticam ſapientiam contineret.* Ἡ μὲν οὖν βιλαίβεια τῆς περὶ τὰ θεῖα σοφίας Αἰγυπτίων τοιαύτη τις, *Adeò circumſpecta erat Ægyptiorum ſapientia circà cultum divinum.* Symbolologiam Ægyptiorum leviter [b] tetigimus. Ut- [ib. p. 345. c.] [ib. d.]

cunque verò Sacerdotes iſti intrà penetralia ſua ſecum philoſophati fuerint: illorum tamen Religio, apud gentes exteras, nunquam non malè audivit. *Arabes* (Sec. VIII.) Ægypto potiti, *templa Deorum everterunt.* Perſis (Sec. XIX.) Ægyptiorum numina [c] ludibrio fuerunt. Ptolemæis quidem in Alexandriâ dominantibus, Theologia Ægyptiaca ad Græcanicam, ab eâdem ortam, quàm fieri potuit, accommodata eſt. Sed ſub Romanis demùm, Ægyptiorum pietas prorsùs ridicula, & demens habebatur. Vulgus oculis judicat; ſpeculationes arcanas negligit. [b] *Suprà p. 38.* [c] *ſuprà p. 35.*

Ægyptii (aiunt) [d] *colunt effigies multorum animalium, atque ipſa magis animalia: ſed alii alia; adeò ut quædam eorum, etiam per imprudentiam, interemiſſe capitale ſit: & ubi morbo aut fortè extincta ſint, ſepelire ac lugere ſolenne ſit.* Cicero: [e] *Ne fando quidem auditum eſt Crocodilum, aut Ibim, aut Felem violatum ab Ægyptio.* Et paulò pòſt, rationem comminiſcitur. [f] *Ipſi*, inquit, *qui irridentur Ægyptii nullam belluam, niſi ob aliquam utilitatem, quam ex eâ caperent, conſecraverunt.* [d] *Mela, l. 1. c. 9.* [e] *Nat. Deor. l. 1. p. 207.* [f] *ib. p. 210.*

Ibes maximam vim ſerpentium conficiunt, cùm ſint aves excelſæ, cruribus rigidis, corneo proceróque roſtro; avertunt peſtem ab Ægypto, cùm volucreis angueis ex vaſtitate Libyæ vento Africo invectas interficiunt atque conſumunt: ex quo fit ut illæ non morſu vivæ noceant, nec odore mortuæ. Poſſum de Ichneumonum utilitate, de Crocodilorum, de Felium dicere; ſed nolo eſſe longus. Concludam belluas à Barbaris propter beneficium conſecratas.

[a] *Cic. Nat. Deor. l. 2. p. 201.*

Ex hâc Ægyptiorum theologiâ philoſophiam ſuam hauſit [a] *Perſeus, Zenonis auditor. Eos dicit eſſe habitos Deos, à quibus magna Utilitas ad vitæ cultum eßet inventa: ipſaſque res utiles & ſalutares Deorum eſſe vocabulis nuncupatas: ut nè hoc quidem diceret, illa inventa eſſe Deorum, ſed ipſa divina.*

Apud Gentes fœcunda Deorum mater fuit *Utilitas.* Cœleſtium luminum adoratio non tam à ſplendore, quàm ab illorum utilitate dimanavit. Ob beneficia Homines hominibus Dii habiti ſunt.

[b] *ib. p. 223.*

[b] *Suſcepit vita hominum conſuetudóque communis, ut beneficiis excellentes viros in Cœlum famâ ac voluntate tollerent;* & ſtatuis (ut jam dictum) honorarent. Stupidiſſima autem viſa eſt illa, quæ per Ægyptum fuſa, Beſtiis gratificandi ſuperſtitio. Neque erga *boves* tantùm & *hircos* grati, ſed [c] *omne ferè genus beſtiarum Ægyptii conſecraverunt.*

[c] *Cic ib. l. 3. p. 245.*

[d] *Herodot. l. 2. c. 65.*

[d] Αἴγυπτος δὲ μάλα θηρίων ἐστὶ, τὰ δὲ ἐόντα σφι ἄνωθεν ἱερὰ νενόμισται, *Ægyptus beſtiis non admodum abundat: quæ verò illic ſunt, ea omnes pro ſacris habentur.* Juvenalis, ſatis ſatyricé:

[e] *Sat. 15. initio.*

—[e] *Quis neſcit qualia demens*
Ægyptus portenta colit? Crocodilon odorat
Pars hæc; illa pavet ſaturum ſerpentibus Ibin:
Effigies ſacri nitet aurea Cercopitheci.
Illic cæruleos, hîc piſcem fluminis, illic
Oppida tota Canem venerantur—

Tandem eò inſaniæ proceſſit iſta ſuperſtitio, ut rebus vilibus ſordidiſque ac minimi pretii honor divinus attribueretur;

[f] *Ibid. v. 9.*

[f] *Porrum & cepe nefas violare, ac frangere morſu.*
O ſanctas gentes, quibus hæc naſcuntur in hortis
Numina!

Sed nec ipſi Romani omnimoda Ægyptiorum ſacra averſabantur; ISIA & SERAPIA feſta ſunt annua, in Kalendario Romano: & urbis Romæ Regio III, *Iſis & Serapis* denominata eſt, à templo. Verùm ad ſacras Ægyptiorum Origines redeamus. *Apis,*

Apis, Mneuis.

INter [a] *animalia antiquis observationibus consecrata Mneuis & Apis sunt notiora: Mneuis Soli sacratur, super quo nihil dicitur memorabile; sequens Lunæ. Est autem Apis bos diversis genitalium notarum figuris expressus, maximéque omnium corniculantis Lunæ specie lateri dextro insignis: Qui cùm, post vivendi spatium præstitutum sacro fonte immersus è vitâ abieret, alter cum publico quæritur luctu; & si omnibus signis consummatus reperiri potuerit, ducitur Memphim, urbem frequentem, præsentiâque numinis Æsculapii claram. Cúmque initiante antistitum numero centum inductus in thalamum esse cœperit sacer, conjecturis apertis signa rerum futurarum dicitur demonstrare.*

[a] *Am Marcell. l. 22. p. 227.*

[b] *Apis populorum omnium numen est: bos niger, certis maculis insignis, & caudâ linguâque dissimilis aliorum. Rarò nascitur, nec coitu pecoris, ut aiunt, sed divinitus & cœlesti igne conceptus; dieíque quo gignitur genti maximè festus est.*

[b] *Mela. l. 1. c. 9.*

[c] Ὁ ἐν Ἡλιοπόλει τρεφόμενος βοῦς, ὃν Μνεῦιν καλοῦσιν, Ὀσίριδος ἱερὸν, ἔνιοι δὲ καὶ τοῦ Ἄπιος πατέρα νομίζουσι, μέλας ἐστὶ, καὶ δευτέρας ἔχει τιμὰς μετὰ τὸν Ἄπιν, *Qui Heliopoli nutritur Bos, Mneuis dictus, Osiridi sacer, pater Apis quorundam sententiâ, niger est, & secundos post Apin honores obtinet.*

[c] *Plutarch. Iside p. 364. c.*

Inter causas τῶν ζώων ἀφιερώσεως *consecrationis animalium* (quâ de re fusè differit [d] Diodorus) adducitur μετεμψύχωσις in cultu Boum. [e] Dicunt, ὅτι τελευτήσαντος Ὀσίριδος εἰς βοῦν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετέστη, *Defuncti Osiridis animam in bovem transmigrâsse*; & in posteros perpetuò transfusam esse, καθ' ἃς ἀναδείξεις αὐτοῦ, *secundùm ejus apparitiones.* Hinc [f] sacerdotes docuerunt, ὡς εὔμορφον εἰκόνα χρὴ νομίζειν τῆς Ὀσίριδος ψυχῆς τὸν Ἄπιν, *Apin censendum esse pulchram imaginem animæ Osiridis.* Ideóque [g] *mense Athyr*, quo *dicunt Osiridem* ἀφανισθῆναι *periisse, Sacerdotes* Βοῦν λάρνακι χρυσῇ ἱματίῳ μέλανι βυσσίνῳ περιβάλλοντες ἐπὶ πένθει τῆς Θεοῦ δεικνύουσι. Βοῦν γὰρ Ὀσίριδος εἰκόνα νομίζουσι, *Bovem auratum pullâ veste byssinâ amictum ostendunt in luctu Deæ* (Isidis, ob necem Osiridis.) *Nam Bovem putant esse Osiridis imaginem.* [h] Strabo eundem esse dicit: ὁ Βοῦς Ἄπις, ὅ ἐστιν ὁ αὐτὸς Ὀσίρις, *Bos Apis, qui idem est Osiris.*

[d] *L. 1. p. 52. b.*

[e] *p. 54. b.*

[f] *Plutarch. de Iside, p. 362. d.*

[g] *ib. p. 366 e.*

[h] *L. 17. p. 807. b.*

[i] Diodorus itaque statuit θεοῦ ζώντος θεοῦ ἱεροὺς, τόν τε ὀνομαζόμενον

[i] *L. 1. c. 13. b.*

μῆνον Ἄπιν καὶ Μνεῦιν, Ὀσίριδι καθιερωθῆναι, *Tauros ſacros, tam Apin, quàm Mneuin, Oſiridi conſecratos eſſe.* Verùm Ammiano, [a] Ælian, Porphyrio, *Mneuis Soli ſacratur, Apis Lunæ.* [b] Apis autem *Solis & Lunæ ſigna præferebat*: Solis inſigne τὸ μέλαν ἐν σώματι καὶ ὑπὸ τῇ γλώττῃ κάνθαρος, *Nigror corporis, & nodus ſub linguâ, quem cantharum vocant*; *Lunæ autem ſymbolum*, τό τε διχότομον καὶ ἀμφίκυρτον, *Dimidiatæ & utrinque incurvæ* Lunæ figura. Neque aliam ob cauſam Apis *Lunæ ſacer* habendus eſt.

[a] Ζώων, l. 11. c. 11.
[b] Euſeb. Pr. Evang. l. 3. c. 13.

In menſâ Iſiacâ Bembinâ conſpicitur Apis; & [c] *inſigne ei in dextro latere candicans macula cornibus Lunæ creſcere incipientis* cernitur in [d] nummo Hadriani Aug. in quo literæ iſtæ L. ENNA. & infrà E.Λ.K.Δ. Eadem inſcriptio (ut eam obiter illuſtrem) legitur in alio Hadriani [e] numiſmate, in quo Æſculapii imago. Tam Apis, quàm Æſculapius Memphi cultus eſt. Legendum Λέξρῳ ἐνιάτῳ. Ετὶ Λ καὶ Δ. Luſtro IX. Anno XXXIV. Λξξρον tam per L quàm per Λ in ſaxis & nummis exprimi ſolet. Hadrianalia tum annua fuerunt, tum quinquennalia. Octo luſtra conficiunt annos 32: annus 34 eſt ſecundus Noni luſtri. Ob ludos iſtius anni, poſt ἀποθέωσιν Hadriani eò loci celebratam numerati, iſta percuſſa ſunt numiſmata.

[c] Plin. l. 8. c. 46.
[d] Triſtan. l. 1. p. 514.
[e] Erizzo p. 223.

De Oſiridis animâ dubitare liceat, utrùm illa in tauros duos tranſmigraverit. Nemo enim veterum duplicis Conſecrationis rationem adhibet; nec bene conſtat quâ de causâ, uno eodémque tempore, duo *Boves*, οἱ βόες Ἄπις ἐν Μέμφι καὶ Μνεῦις ἐν Ἡλιουπόλι Θεοὶ ἐνομίσθησαν, & *Apis in urbe Memphi & Mneuis in urbe Solis, Dei habiti ſunt.* Ex iſtis quæ de primâ Ægyptiorum politiâ [f] diſſeruimus, patet Ægyptum propriè dictam in duas Dynaſtias ab initio diviſam fuiſſe. Memphis fuit *Superioris*, Heliopolis *Inferioris* Ægypti metropolis. Pro regnorum diverſitate, diverſa paſſim conſtituta ſunt Numina. [g] Θεοὺς δὲ οὐ τοὺς αὐτοὺς ἅπαντες ὁμοίως Αἰγύπτιοι σέβονται, πλὴν Ἴσιός τε καὶ Ὀσίριδος, *Univerſi Ægyptii non colunt ſimiliter Deos eoſdem, præter Iſin & Oſirim.* Cùm igitur Divus Oſiris in regno utroque ὁμοίως coleretur; & obtineret religio cultum, abſque vivâ numinis imagine, non ritè peragi; neque quotidianus de regno in regnum pateret tranſitus; cœpit in ſacris Schiſma, & ſacerdotes utrinque ſuum inveſtigârunt Bovem, & veram Oſiridis ὕβρισιν utrobique jactitârunt.

[f] ſuprà p. 28.
[g] Herod. l. 2. c. 42.

Ejus

Ejus rei exemplo, poſt annos mille, quum X̄ tribus à regno Hieroſolymitano defeciſſent, Jeroboam, ex Ægypto reverſus, in novi regni terminis *erexit duos vitulos aureos*, qui pro Deo colerentur ; [a] *Dixitque, Revertetur regnum hoc ad domum Davidis, ſi aſcenderit populus iſte ad offerenda ſacrificia in domum Domini Hieroſolymis : & convertetur animus populi iſtius ad Roboamum regem Judæ.* [a] 1 Reg. 12. 26.

Græci interpretes & [b] Joſephus iſtos Jeroboami vitulos appellant δύο δαμάλεις χρυσᾶς, *duas juvencas aureas* ; & [c] Tobias, αἱ φυλαὶ αἱ σωναποστᾶσαι ἔθυον τῇ Βάαλ τῇ δαμάλει, *Tribus, quæ defecerant, ſacra faciebant Baali juvencæ.* Neque id quidem à ritu Ægyptiaco alienum. Boves & mares & fœminæ in Ægypto ſacri. [d] *Memphi nutritur θήλεια βοῦς ἱερὰ vacca ſacra, ut Apis Memphi, Mneuis Heliopoli : Atque illi quidem Dii putantur. At qui alibi aluntur (à multis enim tam intra quàm extra Delta vel mas, vel fœmina bos alitur) non Dii putantur, ſed Sacri.* [b] L. 8 c. 3. [c] C. 1. v. 5. [d] Strab. l. 17. p. 803.

Sequioris ſexûs adoratio forſan vetuſtior. [e] *Fertur enim Iſis Oſiridis à Typhone occiſi membra, εἰς ἕδν ξυλίνην ἐμβαλεῖν, βύσσινα ἀμφιβεβλημένην, καὶ ἀφ' ἑνὸς τῶν πόλιν ὀνομασθεῖσαν Βούσιριν, in Boue ligneâ byſſinis obtectâ condidiſſe : unde urbs Buſiris nuncupatur.* Tam ſimulacra boûm, quàm viva animalia, in Ægyptiorum ſacris adhibita ſunt. [e] Diod. S. l. 1 p. 54. b. & Stephan. in Bus.

Seculo huic proximo, *Mencheres*, Memphitarum rex 12 (qui Diodoro *Mencherinus*, Herodoto *Mycerinus* vocatur) deam Iſidem imitatus, [f] *defunctam filiam, quam habuit unicam, in Bovis ligneæ atque inauratæ utero ſepelivit, & in conclavi exornato poſuit, ut ei odores omnifarii quotidie adolerentur, & lucerna ſingulis noctibus incenderetur.* [f] Herodot. l. 2. c. 129.

Veteri hâc Ægyptiorum ſuperſtitione inquinati Iſraelitæ, etiam cùm ſervitutem exuiſſent, [g] *Fecerunt Vitulum in Horeb, & incurvaverunt ſe conflatili ; & mutaverunt Gloriam ſuam in ſimilitudinem Bovis comedentis herbam.* Neque enim cultus iſte novus erat, aut temerè ſuſceptus ; ſed ad ritus ſolitos compoſitus. Græci μόσχον vertunt ; & [h] Herodoto ὁ μόσχος ὁ Απις καλεόμενος, *Vitulus appellatur Apis.* De Idololatriâ iſtâ, Philo Judæus. [i] *Cum Moſes montem aſcendiſſet, quidam illius abſentiam in impietatis occaſionem verterunt, oblitique pietatis* πρὸς τὸν Ὄν *in Ens* primum, ζηλωταὶ τῆς Αἰγυπτιακῶν γένους) πλασμάτων· εἶτα χρυσοῦν ταῦρον κατασκευάσαντες, μίμημα ἔτι καὶ νῦν κόρην ἱερωτάτου ζώου δοκοῦντος εἶναι, θυσίας ἀνθυσθῦ ἀνήγαγον καὶ [g] Pſalm. 106. v. 19. [h] L. 3 c. 28. [i] V. Moſis, l. 3. p. 524. 2.

χορὸς ἀχορεύτων ἴσασι, *Ægyptiacorum figmentorum æmulatores facti ſunt; fictoque juvenco aureo, ad imitationem animalis, quod in eâ regione (Ægypto) ſacratiſſimum habebatur, ſacra profana faciebant, & choreas inconditas agebant.* Et paulò pòſt; Τεκτηνάμενοι ζῶντα χρυσοῦν, Αἰγυπτιακοῦ μίμημα τύφου, χορὸς ἴσασι, *Fabricato juvenco aureo, ad exemplar typhi Ægyptiaci, choreas agitabant.* [a] *Sedit populus ut manducaret & biberet; & ſurrexit, ut luderet.* Sicut etiam Ægyptii, in honorem Apidis, [b] πανδαισίαν, *convivium* agebant. S. Hieronymus, [*] *Videtur*, inquit, *mihi idcirco & populus Iſrael in ſolitudine feciſſe ſibi caput Vituli quod coleret, & Hieroboam filius Nabath Vitulos aureos fabricatus, ut quod in Ægypto didicerant, Απιν καὶ Μνεῦιν, qui ſub figurâ Boum coluntur, eſſe Deos; hoc in ſuâ ſuperſtitione ſervarent.* Μνεῦιν potiùs intelligerem quàm Απιν· quoniam Iſraelitæ, in Ægypto Inferiore degentes, Heliopolim frequentabant magìs, quàm Memphim. In eâ re, *Caput Vituli*, vel *Bovis*, pro Bove, ὡσεφεγσικῶς dixerunt, poſt Tertullianum, Lactantius, Optatus, Hieronymus, alii.

p.536.c.

a *Exod.* 32.6.

b *Suid. in* Απις.

* *In Hoſea c.4.v.15. p.33.a.*

Mythologi Græci conſecrationem Apidis referunt ad Apin Phoronei filium: & qui contra Gentes ſcripſerunt Græcè Chriſtiani, Tatianus, Clemens Alex. alii commentum illud amplexi ſunt; nos miſſum facimus.

Oracula Ægypti.

[c] *Apis inventus deducitur Memphim à ſacerdotibus: ſunt delubra ei gemina, quæ vocant thalamos, auguria populorum: alterum intrâſſe lætum eſt, in altero dira portendit. Reſponſa privatis dat è manu conſulentium cibum capiendo: Germanici Cæſaris manum averſatus eſt, haud multò pòſt extincti.* [d] Eudoxi Cnidii *pallium circumlingebat: Prædixere Sacerdotes illum illuſtrem fore, non longævum.* [e] *Cæterò ſecretus; cùm ſe proripuit in cœtus, incedit ſummotu lictorum, grexque puerorum comitatur, carmen honori ejus canentium: intelligere videtur, & adorari velle. Hi greges repentè lymphati futura præcinunt.* Ægyptii enim, [f] quòd Iſis *à pueris* certior facta eſſet de arcâ Oſiridis, *putant pueros* μαντικὴν δύναμιν ἔχειν, *divinandi facultate præditos eſſe, & omina maximè captant ex fortuitis eorum ſermonibus ludentium in templis.* Pauſanias oraculum Mercurii in Pharis reſponſa ad hunc modum dediſſe

c *Plin. l.8. c.48.*

d *Diog. Laert. l.8. in fine Eudoxi*

e *Plin. ibid.*

f *Plutarch. de Iſide, p.356.e.*

dediſſe refert. [a] *Thure accenſo, ac interrogato in aurem Deo, ſibi aures obturant; tunc foràs egreſſis vox prima, à quovis obvio prolata, pro oraculo accipitur.* Adjicit, Τοιαύτη καὶ Αἰγυπτίοις ἑτέρα περὶ τὸν Ἄπιδος τὸ ἱερὸν μαντεία κατέστηκε, *Tale apud Ægyptios in Apidis templo celebratur Oraculum.* [a] *L.7.p.441. 2.*

Quando cœperit Apis *ſigna rerum futurarum demonſtrare* non liquet: inter vetuſta Ægypti oracula nulla eſt illius ratio. [b] *Apud Ægyptios nullus homo divinandi arte præditus eſt, ſed certi quidam Dii. Illic enim eſt oraculum Herculis, & Apollinis,* in eorum urbibus, *& Minervæ* in urbe Saï, *& Dianæ* in urbe Bubaſti, *& Martis* in urbe Papremi, *& Jovis* Thebani, *&, quod ex omnibus oraculis præcipuè colitur, Latonæ in urbe Buti. Verùm vaticinia iſta non eodem modo, ſed diverſis, conſtituta ſunt.* Mycerino regi Memphitæ, Seculo V, [c] *venit oraculum ex urbe Buti, fore ut ſex omnino annos viveret, ſeptimo defuncturus.* Neque occurrit apud gentes χρησμὸς vetuſtior. [b] *Herod.l.2. c.83.* [c] *Ib.c.133.*

A Jovis Thebani oraculo originem duxerunt illud Hammonis in Libyâ, atque illud Jovis Dodonæi in Theſprotiâ, quod [d] νενόμιζο δὲ καὶ ὁδε τὸ Ἑλλησι χρηστηρίων εἶναι, *oraculorum, quæ apud Græcos ſunt, vetuſtiſſimum habetur.* Quo autem tempore cœperit Dodonæi oraculi uſus non ſatis conſtat: προφήτας *prophetas* jam Trojanis temporibus eo operatos eſſe teſtatur Homerus, [d] *Ib.c.52.*

[e] Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε, Πελασγικὲ— [e] *Iliad.π'. v. 233. Strab. l.7.p.327.*

Neque rectè Euſebius ad Olympiadem XXXIII, *Oraculo Dodonæo primùm Græcia uſa eſt.* Tunc potiùs defeciſſe putaſſem, ſi non nominâſſet Herodotus tres ſuæ ætatis ſacerdotes, *Promenæam, Timaretam, & Nicandram*; à quibus fabulam accepit de Columbis.

[f] *Narrabant ſacerdotes Jovis Thebani,* δύο γυναῖκας ἱερείας, *duas fœminas ſacerdotes Thebis abductas à Phœnicibus, quarum unam in Libyâ, alteram in Græciâ venundatam fuiſſe; quæ primæ Oracula in illis gentibus conſtituerunt.* [g] *Sacerdotes autem Dodonææ aiebant Thebis Ægyptiis* δύο πελειάδας μελαίνας *duas Columbas nigras advolâſſe, unam ad ipſos, quæ fago inſidens humanâ voce edixit in fatis eſſe, ut Jovis Oraculum eo loci conderetur; alteram in Libyam, quæ Jovis Hammonis oraculum condi juſſit.* Sacerdotes in fabulis Græcis *Columbas* nuncupari, ex Phœnicicarum vocum alluſione, docet [h] Bochartus. Indè apud [i] Homerum, *Columbæ* [f] *Herod.l.2. c.54.* [g] *c.55.* [h] *Phœnic. p.823. l.2.c.11.*

Ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν, *Ambroſiam Jovi patri ferunt.* [i] *Odyſſ.μ'.*

Indè [a] *Cteſilla Alcidamantis Cei filia*, atque *Oenotropæ Anii filiæ* finguntur— [b] *in niveas abiiſſe Columbas.*

[c] *Oracula autem, & quod apud Thebas Ægyptias, & quod apud Dodonam, inter ſe ſunt ſimilia. Εσι ὂ κὴ τῷ ἱρῶν ἡ μαντικὴ ἀπ' Αἰγύπτου ἀπισμένη, Et divinandi in templis ratio aſcita eſt ab Ægypto.*

[a] *Ovid. Metam. l. 7. fab. 12.*
[b] *Ib. l. 13. fab. 4.*
[c] *Herodot. l. 2. c. 58.*

Hircus Mendeſius.

§. I. QUO tempore *Boves Memphi & Heliopoli*, eodem etiam *Caper Mendete* ſacratus eſt. Mendes urbs eſt ἐν Delta, ad Mendeſium Nili alveum poſita. [d] Pindarus urbem *ad mare* collocat: ſed Ariſtides totum Nomum à mari procul eſſe docet. Ab eâ urbe *Nomus Mendeſius* poſthàc nomen habuit: ætatè autem Ptolomæi, [e] Θμῦις erat *Mendeſii nomi metropolis*: quæ etiam [f] Ammiani, *Urbs maxima.*

De cultu Mendeſio [g] Herodotus; Τὰς αἶγας κὴ θὺ τράγους ὀ θύουσι, *capras & hircos non mactant, hâc de cauſâ: Mendeſii numerant Pana inter VIII Deos, quos aiunt XII Diis priores extitiſſe. Pictores & Statuarii faciunt ſimulacrum Panos, ſicut Græci, αἰγοπροσώπου κὴ τραγοσκελέα, caprinâ facie & hircinis cruribus; non talem eum eſſe exiſtimantes, ſed ſimilem Diis cæteris.* Σέβονῦ ὂ πάντας τὰς αἶγας οἱ Μενδήσιοι, κὴ μᾶλλον θὺ ἔρσενας τῶν θηλέων; *Mendeſii omnes capras colunt, ſed mares magis quàm fœminas; & capreoli in magno ſunt honore: ex iſtis autem unus maximè, qui quum deceſſerit, luctus magnus toti nomo Mendeſio imponitur. Vocatur* autem ὅ τε τράγος κὴ ὁ Πὰν Αἰγυπτιστὶ Μένδης, *& Hircus & Pan Ægyptiacè Mendes.* Εγίνετο ὂ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ ἐπ' ἐμοῦ, inquit [h] Herodotus, ἔτο τὸ τέρας· γυναικὶ τράγος ἐμίσγετο ἀναφανδόν. ἔτο ἐς ἐπίδειξιν ἀνθρώπων ἀπίκετο. Rem turpem non repeto. Idem cecinit Pindarus, à [i] Strabone & [k] Æliano citatus. [l] Plutarchus fœditatem accipit non pro oſtento, ſed pro ſacro frequentique ſalaciſſimi animalis cultu. Ο Μενδήσιος τράγος λέγεται πολλαῖς κὴ καλαῖς συνειςνύμφοις γυναιξὶν, οὐκ εἰκῆ μίσγυσθαι τοῖς ἀνοήτοις, ἀλλὰ τοῖς τῶν αἶγας ἐπιθυμοῦσι μᾶλλον. Adeò ut τὰ ἄλογα λόγῳ χρῆσθαι *Bruta ratione uti*; & ſuperſtitione cæci maximè videantur ἀλογίζειν.

Strabo [m] *Mendetis* meminit, *Ubi*, inquit, [n] ἱερὰ Πᾶνα τιμῶσι κὴ ζῶον τράγον

[d] *Strab. l. 17. p. 802. b.*
[e] *Ptol. l. 5. c. 5.*
[f] *L. 22. p. 233.*
[g] *L. 2. c. 46.*
[h] *Ib.*
[i] *Strab. l. 17. p. 802.*
[k] *Animal. l. 7. c. 19.*
[l] *In Gryllo. p. 989.*
[m] *Str. p. 802.*
[n] *Strab. ib.*

τράγον, *Pan colitur, & hircus vivus.* Paulò pòst [a], αὖγα καὶ τράγον Μενδήσιοι, *capram & hircum Mendesii* colunt. [a] p.812.d.

[b] Diodorus cultûs causam addit; Τὸν τράγον ἀπεδέωας, καθάπερ καὶ ὧδέ τοῖς Ελλησι τετιμῆσθαι λέγουσι τὸν Πρίαπον, διὰ τὸ γενητικὸν μόριον, *Hircum inter Deos retulerunt, ut apud Græcos Priapum coli dicunt, propter genitalem partem. Est enim animal hoc salacissimum. Neque tantùm Ægyptii, sed alii non pauci* τὸ αἰδοῖον *in mysteriorum ritibus religiosè habent,* ὡς αἴτιον τῆς ζώων γενέσεως, *ut causam generationis animantium. Et sacerdotes in Ægypto, paterna sacerdotia accipientes, isti Deo primùm initiantur. Etiam Panas & Satyros, Hirci naturam imitantes, in templis dedicant, significantes gratiarum actionem* ὡς τὴν πολυτεκνίας τῆς ἑαυτῶν, *pro gentis suæ fœcunditate.* [c] *Priapus autem apud Ægyptios vocatur Horus.* [b] L.1.p.55.c [c] Suid. in Priap.

Ex hoc Mendetis sacrario prodiit tota veterum theologia de *Pane, Fauno, Sylvano, Silenis, & Satyris,* qui etiam *hircorum* nomen habent. [d] *Tragœdia dicta est, quòd chori plerumque* ἐκ Σατύρων συνίσανλο, ὃς ἐκάλουν τράγους, *ex Satyris constabant, quos vocabant Hircos.* [d] Etymolog. Mag.

Sicut Pan *hirci* specie cultus est in Ægypto, ità Jupiter *arietis,* Mercurius *canis* (quod [e] dictum est) Diana, quæ *Bubastis* dicta, *felis.* [f] *Ægyptii* βύβαστον τὸν αἴλουρον φασι, *Bubastum felem dicunt:* & [g] *salita felium cadavera in urbe Bubasti sepeliuntur.* [h] Diodorus *causas consecrationis animalium* recitans, *Sacerdotes,* ait, *arcanam de his opinionem habuisse: in fabulis autem esse, Deos se in animalia transformâsse, ut crudelitatem & vim terrigenarum hominum effugerent.* Ovidius illos Typhonis metu eo modo latuisse cecinit. [e] Supra p. 38. [f] Stephan. [g] Herodot. 2 67. [h] L. 1. p. 54.c.

[i] *Huc quoque terrigenam venisse Typhoëa narrat,*
Et se mentitis Superos celâsse figuris.
Dúxque gregis, dixit, fit Jupiter; unde recurvis
Nunc quoque formatus Libys est cum cornibus *Ammon.*
Delius in corvo, *proles Semeleia* capro,
Fele *soror Phœbi, niveâ Saturnia* vaccâ,
Pisce *Venus latuit, Cyllenius* ibidis *alis.*

[i] Metam. l.5 fab.5.

Quæ quidem fabulas Græcanicas nimis sapiunt. Paulò aliter [k] Antoninus Liberalis, ex Nicandro, & plures enumerat. Ἀπόλλων μὲν ἐγχέλυς ἱέρακος, Ερμῆς ἢ ἶβις, Αρης ἢ λεπιδωτὸς ἰχθὺς, Αρτεμις ἢ αἴλουρος, τράγῳ ἢ εἰκάζεται Διόνυσος, ἑλλῷ ἢ Ηρακλῆς, [k] In Typhone. 28.

βοὶ δ' Ηφαιστος, μεγάλη δ' Λητὼ, *Apollo factus est* accipiter, *Mercurius* ibis, *Mars* lepidotus *piscis*, *Diana* felis, *Bacchus autem in* hircum *mutatus est*, *Hercules in* hinnulum, *Vulcanus in* bovem, *Latona in* murem araneum. Fabulam deridet [a] Lucianus.

[a] *de Sacrif. ad finem.*

[b] *Diod. l. 1. p. 53. c.* [b] *Porrò quæ circa Crocodilum in Myridis lacu, Leonem apud Leontopolitas, & alia ejusdem generis plurima peraguntur, narrare quidem facile est, sed narranti credere difficile.* Neque lubet singula Ægyptiacæ pietatis deliramenta investigare. Chronologiam damus, non Mythologiam. Ex istis liquet, superstitionem Ægypti à priscis seculis usurpatam fuisse.

Ad confirmandam Vetustatem apprimè conducunt leges Mosaicæ. Nam nisi *vanitates* istæ obtinuissent ante Israelitarum introitum in Ægyptum, quomodo potuissent illi istis pollui? Nisi polluti essent, quorsum leges contra inquinamenta latæ? *Ex malis* Ægyptiorum *moribus*, *bonæ* Israelitarum *leges*. In hac re testes luculenti sunt Josue; [c] *Auferte Deos quibus servierunt patres vestri in Mesopotamiâ & in Ægypto*; & Ezechiel, [d] *Scortatæ sunt in Ægypto, in adolescentiâ suâ scortatæ sunt*; rursus, *Scortationes suas ab Ægypto allatas non dereliquit.* De legibus istis, ad Sec. IX.

[c] *Jos. c. 24. v. 14.*

[d] *Ezech. 23. 3, 8.*

Ex cultu, abstinentia. Impium enim erat deorum carnibus vesci: & pro diversitate cultûs, esus carnis aut licitus erat, aut illicitus. [e] *Qui Jovis Thebani templum incolunt, aut ex nomo sunt Thebano, ii omnes abstinentes ab ovibus, capras immolant. Nam omnes Ægyptii non colunt similiter eosdem deos, præter Isin & Osirim, quem Bacchum esse aiunt: hos universi similiter colunt. Qui verò Mendetis templum obtinent, aut ex nomo sunt Mendesio, ii à capris abstinentes, oves immolant.* Strabo ad Nitrioten nomum refert. [f] *Apud hos solùm in Ægypto mactatur Ovis.* Neque satis cautè Poeta,

[e] *Herod. 2. c. 42.*

[f] *Strab. p. 803. c.*

[g] *Juvenal. Sat. 15. v. 11.*

— [g] *Lanatis animalibus abstinet omnis*
Mensa: nefas illic fœtum jugulare capellæ.

Regnandi

Regnandi jus Muliebre.

DE Theologicis satis: Politica horum temporum rariora sunt. [a] *Sub Binothri Thinitarum rege* undecimo (qui Eusebio [b] *Biophis* vocatur) ἐκράτησε γυναῖκας βασιλείας γένος ἔχειν, *Sancitum est ut mulieres regnandi honorem haberent*, vel ad successionem regni admitterentur. Nulla tamen in *Thinitarum* serie Regina. Fœminarum prima quæ regno potita est in Ægypto, *Nitocris*, tam in *Thebano* laterculo occurrit, quàm in *Memphitico*; utriusque regni compos, Seculo VII, post annos circiter trecentos. [c] Scaliger ab hâc lege latâ ad *Memphiticum* hujus Heroinæ regnum numerat annos 1066; indè ad aliam *Thebanam*, annos 2292. Post eam, in Dynastiâ Thebanâ, [d] *Amenophi* successit *Ameſſes ejus soror*; & post Sesostrim, [e] *Scemiophris soror Ammenemis*. Adeò ut non tam ex paterno testamento, quàm ex Ægyptiorum jure civili dixerit Cæsari [f] Cleopatra.

[a] *Syncell.* p. 54. d.
[b] *Ibid.* 55.
[c] *Can. Isag.* p. 310.
[d] *Joſ. c. Apion.* p. 1041.
[e] *Syncell.* p. 59.
[f] *Lucan.* l. 10. v. 90.

—*Non urbes prima tenebo*
Fœmina Niliacas: nullo discrimine sexûs
Reginam scit ferre Pharos. Lege summa perempti
Verba patris, qui jura mihi communia regni
Et thalami cum fratre dedit.

[g] *Præter communem aliorum hominum consuetudinem, Ægyptiis lege permissum est Sorores ducere: quòd hoc feliciter succesſisset Isidi, quæ nupsit Osiridi fratri, eóque mortuo, juravit se nemini in complexum venturam, & cædem viri ulta, regnavit* φιλανθρώπως, *omnibúsque hominibus quàm plurimùm benefecit. Has ob causas in more positum est, ut penes Reginam plus sit potestatis & honoris quàm penes regem; & inter privatos, in tabulis dotalitiis, assignetur imperium fœminæ in virum; maritis profitentibus se per omnia uxoribus obtemperaturos.* Apud Ægyptios igitur jus muliebre in successione regni erat hâc Lege vetustius, & ab Isidis exemplo deductum: & paterfamiliâs γυναικοκρατούμενος.

[g] *Diod. l. 1. p. 16. b.*

Sed nec antiquissima tantùm, sed etiam justissima fuit lex hæc, & ab omnibus gentibus receptissima.

—[h] *Medis levibúsque Sabæis*
Imperat hic sexus, Reginarúmque sub armis
Barbariæ pars magna jacet.

[h] *Claudian. in Eutrop. l. 1.*

Præter [i] Candacem, fœminas in *Æthiopiâ* regnâsse, ex Strabone, Plinio,

[i] *Act. 8. 27.*

Plinio, Dione, notum eſt. In Geographo, à Gothofredo edito, *Mulieres Saracenis*, id eſt, Arabibus, *imperare dicuntur*; [a] Regina *Sabæorum* ad Solomonem olim venit. *Aſſyria* Semiramis, & *Babylonia* Nitocris ſunt celeberrimæ. Apud *Perſas*, Cepheo ſucceſſit Perſa jure materno. [b] Ἐτύγχανε γὰρ ἄπαις ἐὼν ὁ Κηφεὺς ἔρσενος γόνου, *Cepheus enim nullos habebat liberos mares*. Et Cyaxares *Medoperſarum* regnum ad filiam ſuam pertinere dixit, [c] οὐδὲ γὰρ ὅτι μοι ἄρρεν παῖς γνήσιος, *Neque enim eſt mihi filius legitimus*. [d] Teuthras rex *Myſiæ*, ἄπαις ὢν ἀρρένων *non habens mares liberos*, regnum Argiope filiæ reliquit. Apud Græcos, Phoroneo primo regi ſucceſſit [e] Argus Φορωνέως θυγατριδοῦς *Phoronei ex filiâ nepos*. Apud *Lacones* [f] Eurotæ, οὐκ ὄντων αὐτῷ παίδων ἀρρένων, *cum illi non eſſent liberi mares*, ſucceſſit Sparte ejus filia, cum Lacedæmone viro. Singulis immorari longum. In Latio, Lavinia Latino regi

[g] *Sola domum & tantas ſervabat filia ſedes.*

Apud Britannos, Boudicea illuſtris regina: [h] *Neque enim ſexum in imperiis diſcernunt* illi. Apud omnes gentes jure vetuſtiſſimo, ubi deficit mas, fœmina ſuccedat.

a 1 *Reg.* 10.
b *Herodot. l.* 7. *c.* 61.
c *Xenophon. Cyropæd. l.* 8. *p.* 228. *b.*
d *Diod. S. l* 4 *p.* 167. *a.*
e *Pauſan. l.* 2. *p.* 112.
f *Pauſan. l.* 3. *p.* 158.
g *Virgil. Æneid.* 7. *v.* 50.
h *Tacit. in V. Agric. p.* 457.

Ætas Abrahami,

IN Ebraicis temporum rationibus jam tandem exoritur LX annorum differentia circa natalem Abrahami annum: utrùm ſcilicet natus ſit ille anno patris 70, an 130. Prolixas aliorum eâ de re diſceptationes referre non juvat: ſententiam noſtram dedimus in [i] Prolegomenis. Vixit pater annos 205: *poſt mortem patris*, Abram agebat annum ætatis 75: non itaque naſci potuit ante annum patris 130. Qui aliter ſentiunt, acriter urgent [k] *Tharam vixiſſe annos* 70, *& genuiſſe Abram, Nabor, Haran.* Non autem indè conſtat omnes natos iſto anno, non omnes iſto ordine. Abram ibi prærogativâ, non primogeniturâ primus. Sic numerantur [l] *filii Abraham, Iſaac & Iſmael*: at Iſmael natus anno patris 86, Iſaac 100. Sic inter Noæ filios *Shem* [m] aliquoties primus nominatur: at in recenſendis genealogiis, ſecundùm naturæ ordinem, tam [n] *Japhet* quàm *Iſmael* primum locum obtinent.

i *P.* 13.
k *Geneſ. c.* 11. *v.* 26.
l 1 *Chron.* 1. 28.
m *Gen.* 5. 32.
n 1 *Chron.* 1. 5, 29.

Ad

Ad Seculum V.

Æra Peregrinationis.

ABram cum Tharâ patre de Chaldæâ venit in Haran: [a] *Vixit Thara annos* 205, *& mortuus est in Haran.* [b] Μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, *Post mortem patris sui,* [c] *Abram annum ætatis agens septuagesimum quintum, cùm egrederetur de Haran, venit in terram Chanaan.* Lxxv[us.] iste Abrami annus claudit Primum Ebraici temporis intervallum; in quo [d] ex Genealogiis, in Canone expansis (secundùm calculos Ebraicos) colliguntur à Diluvio anni 426. Incidit autem annus iste in annum Per. Jul. 2797.

[a] *Gen.* 11. 32. [b] *Act.* 7. 4. [c] *Gen.* 12. 4. [d] *Gen.* 11. 10.

Ab istâ Abrami profectione numeranda est *Peregrinatio* Ebræorum usque ad eorum exitum ex Ægypto. Tempus ab ipso Mose designatur: [f] *Habitatio filiorum Israel, quâ manserunt in Ægypto, fuit* ccccxxx *annorum.* Sed est manifesta Synecdoche, quam Lxx Interpretes pulchrâ explicatione sic reddunt: Ἡ δὲ μετοίκησις τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ἣν ᾠκησαν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, [καὶ ἐν γῇ Χαναὰν, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν] ἔτη τετρακόσια τριάκοντα, *Habitârunt in Ægypto* [& *in terrâ Chanaan, ipsi & patres eorum*] *an.* 430. Neque aliter codex Samaritanus. Intelligendum enim est non tantùm de posteris Israelis, sed etiam de parentibus; nec tam de servitute, quàm de peregrinatione. Quod & ipsa Prophetia circa annos 30 post egressum Abrami, nato jam Isaaco, edita docet: [g] *Scito prænoscens quòd peregrinum futurum sit semen tuum in terrâ non suâ, & subjicient eos servituti, & affligent eos quadringentis annis.* Suffragatur [h] Apostolus, qui *à Promissione* terræ illius, in quâ peregrinari cœperat Abram, *ad Legem,* pauló post exodum latam, numerat *annos* 430.

[f] *Exod.* 12. 40. [g] *Gen.* 15. 13. [h] *Galat.* 3. 17.

Pietas Abrami.

MAjores Abrami idololatræ fuerunt. Josue Israelitas sic alloquitur; [i] *Patres vestri ab initio habitaverunt trans fluvium, Thara pater Abram & pater Nachor, servierúntque Diis alienis.* Et paulò pòst, [k] *Auferte Deos quibus servierunt patres vestri in Mesopotamiâ.* Eximium est Abrami elogium, [l] Πρῶτος τολμᾷ Θεὸν ἀπο-

[i] *Josue* c. 24. v. 2. [k] v. 14. [l] *Joseph. l.* 1. c. 8.

φήναδς δημιυργὸν τῶν ὅλων ἕνα, *Primus ausus est prædicare Deum Unum, universi creatorem.* Non coluit Abram eundem deum cum fratre, aut cum patre. Dixit [a] Laban Jacobo, *Deus Abraham & Deus Nachor judicent inter nos, Deus patris eorum.* Deus *Nachor* est Transeuphratensis *Tharæ* deus; Deus *Abraham* est Verus Deus. Fuit etiam alius *Nachor*, pater Tharæ, filius *Seruchi*; ad cujus tempora superstitionis instaurationem referri [b] diximus: recentiores illam sub [c] *Phaleg* cœpisse volunt.

[a] *Gen.* 31. 53.

[b] *p.* 55.
[c] *Beda Chro. Isid Chron.*

Profectionis itaque causa, Religio: [d] ὅτι οὐκ ἐβουλήθησαν ἀπολουθῆσαι τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων αὐτῶν, οἳ ἐγένοντο ἐν γῇ Χαλδαίων, *Quoniam noluerunt sequi Deos patrum suorum, qui fuerunt in terra Chaldæorum.* Neque defuisse videtur Chaldæorum persecutio. [e] Καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῶν θεῶν αὐτῶν, *& ejecerunt eos à facie deorum suorum. Unde* (inquit [f] S. Augustinus) *manifestum est domum Tharæ persecutionem passam fuisse à Chaldæis pro verâ pietate.* [g] S. Hieronymus ex Ebræis tradit, *Quòd Abram in ignem missus sit, quia Ignem adorare noluerit, quem Chaldæi colunt, & Dei auxilio liberatus de idololatriæ igne profugerit.* Fabulæ ea est occasio: *Ur Chasdim* est *Ignis Chaldæorum.* LXX ad vitandam homonymiam, non πῦρ, sed χώραν vertunt. [h] Maimonides, *ex libro de Agriculturâ Ægyptiorum*, scribit *Abramum, quòd Solem adorare recusaret, incarceratum fuisse; dein bonis spoliatum à rege, & exterminatum in Canaan.*

[d] *Judith. c.* 5. *v.* 7.
[e] *Ibid. v.* 8.
[f] *De Civ. l.* 16 *c.* 13.
[g] *Tradit. in Gen.*
[h] *Doct. Perplex. l.* 3. *c.* 29.

Abramus in Ægyptum.

ABramus autem, Deo vocante, migravit in Canaan: neque multò pòst, cogente fame, concessit in Ægyptum, cum uxore ferè septuagenariâ, [i] *ut peregrinaretur ibi.* Sara uxor, cùm esset εὐπρόσωπος *pulchra*, vitandi periculi causâ, ejus soror vocatur; quæ protinus in domum rapitur Pharaonis, qui [k] *accepit illam sibi in uxorem*; verùm monitus, statim restituit illam cum muneribus; omnesque Ebræi ex Ægypto dimittuntur incolumes.

[i] *Gen.* 12. 10.
[k] *v.* 19.

Hic primus est extraneorum qui in Ægyptum penetrâsse memoratur. [l] *Eratosthenes autor est*, κοινὸν μὲν εἶναι τοῖς βαρβάροις πᾶσιν ἔθος τὴν ξενηλασίαν, *consuetudinem esse omnibus Barbaris communem, ut hospites pellant: Ægyptios verò accusari inhospitalitatis, propter ea quæ de Busiride in fabulis dicta sunt; cùm mehercle nullus neque rex fuerit Busiris,*

[l] *Strab. l.* 17. *p.* 802. *b.*

Buſiris, neque tyrannus. Ægyptii [a] τῷ Ἀβράμ δῶ ἐχρήσαντο, *Abramo bene fecerunt*; ille auctior familiâ divitiiſque locupletior reverſus eſt, [b] *dives valde pecore, & argento, & auro.*

[a] *v.16.*

[b] *c.13.v.2.*

Cùm autem non longa eſſet Abrami in Ægypto mora, [c] *ubi tres tranſegit menſes*; neque tempus illud curis periculíſque vacuum; veriſimillimum eſt illum Ægyptum Inferiorem non tranſiiſſe: neque malè collocatur ab [d] Eupolemo ἐν Ἡλιουπόλει, *in Heliopoli.* Quod autem idem aliíque dicunt de ſacerdotibus Ægyptiis Numerorum Siderúmque ſcientiam ab Abramo diſcentibus, non eſt rationi ſatis conſentaneum. Et [e] Joſephus indè perperàm colligit ſcientias iſtas *à Chaldæis in Ægyptum veniſſe*; *hinc ad Græcos.* Tam in Chaldæâ quàm in Ægypto tenuis adhuc erat Aſtrorum peritia; nondum Solis curſus bene notus; nondum dies ἐπαγόμεναι Anno additæ. [f] Artapanus, in eam rem, fingit Abramum XX annos manſiſſe in Ægypto.

[c] *Seder Olam, apud Genebrard.*

[d] *Euſeb. Pr. l.9.c.17.*

[e] *Antiq.l.1. c.9.*

[f] *Euſeb. ib. c.18.*

Rex iſte qui Ebræis *Pharao* vocatur, [g] Joſepho dicitur Φαραώθης ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγυπτίων, *Pharaothes rex Ægyptiorum.* Eſt autem Θεολογία *Rex Pharao*, ſi verum ſit quod [h] alibi dixit Joſephus: ὁ Φαραὼ κατ' Αἰγυπτίους βασιλέα σημαίνει, *Pharao Regem Ægyptiis ſonat.* [i] Artapanus depravatè Φαρεθώνιν vocat. [k] Bochartus, ex Lexicographis Arabibus, vocem *Pharao* exponit *Crocodilum*; & Ezechielem (c.29,c.32.) eò alluſiſſe docet.

[g] *L.1.c.9.*

[h] *L.8.c.5. p.296.a.*

[i] *Euſeb.Pr. l.9.c.18.*

[k] *De Animal. II.l 5. c.18.*

In libro *Juchaſim*, ſive Genealogiarum, (quem ſcripſit *Abraham Zachuth* Judæus Salmanticenſis an. Di 1502.) ex Arabum hiſtoriis recenſetur Regum Ægypti ſeries à *Miſraimo* conditore uſque ad tempora *Moſis*: quam (inter alia) tranſtulit eruditiſſimus [l] Bochartus. Neque multùm diſcrepat illa à duobus Regum Ægyptiorum catalogis, quos mecum benigniſſimè communicavit V. Cl. Edoardus Pocockius, S. Th. & Linguæ Arabicæ in Academiâ Oxonienſi Profeſſor digniſſimus, ex *Abulfedâ*, & ex *Al Makrizio* & *Alſhamio* tranſcriptos. In omnibus, non autem eodem ordinali numero, legitur *Tutis*. *Hic eſt Pharao primus, qui fuit in diebus Abraham.* Cùm verò ſeries iſtæ nihil habeant commune cum laterculis quos ex Eratoſthene, Manethone & Syncello dedimus, neque nomina ſatis Ægyptiacè ſonare videantur, neque ullos habeant regnandi annos, locum illis in Canone non præbuimus. Sagaciſſimus Bochartus *Hebræorum nugivendulos hæc de ſuo confinxiſſe* ſuſpicatur.

[l] *Phaleg.l.4. c.38.p.357.*

[a] p.47. 61, 63. Ex Canone noſtro, *Mencheres rex Memphitarum*, cujus [a] toties meminimus, erat σύγχρονος Abramo; quem Thebas adiiſſe non putamus. In Ægypto inferiore, regnabat illo tempore *Ameſiſes, decimus quintus*; ſive eorum poſtremus, quos Vetus Chronicon [b] Supra p.2. [b] vocat ΧV γενεὰς; & [c] Syncellus, pro totidem Africani dynaſtiis, [c] Supra p.7. ſuppeditat.

Circumciſio.

ABramus, quando Ægyptum ingreſſus eſt, nondum circumciſus erat, neque per annos ampliùs viginti poſt reditum: [d] Gen.17.24. [d] *poſtquam verò annos natus eſſet nonaginta & novem*, ſeipſum, filiúmque *Iſmaelem, anno ætatis* 13, & omnes familiæ ſuæ mares circumcidendos curavit. Illius poſteri circumciſi ſunt, & ante introitum, & dum in Ægypto commorati ſunt: poſt exitum verò [e] Joſue 5.6. non ſunt circumciſi, quamdiu vixit Moſes: [e] *Omnes enim qui circumciſi ex Ægypto profecti ſunt, in deſerto mortui ſunt: qui in deſerto nati ſunt per* 40 *annos, ſicut nati fuerant, in præputio erant, nec eos in viâ* [f] v.3. *aliquis circumciderat.* [f] *Fecit itaque Joſue* μαχαιρὰς πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκρογλώμους, *cultros lapideos, & circumcidit filios Iſrael in Colle præputiorum.* Factum Deus ratum habuit, [g] *dixitque, Hodie* ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν Αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν, *abſtuli opprobrium Ægypti à vobis.* [g] v. 9. Tam Ægyptiis quàm Judæis opprobrio erant incircumciſi.

[h] Euſeb. Pr. l.1. p.38. In [h] Theologicis Sanchuniathonis Origo à Saturno ducitur. Ὁ Ιλος, ἔτ' ἔστιν ὁ Κρόνος, *Ilus, qui Saturnus eſt,* τὰ αἰδοῖα περιτέμνει, ταυτὸ ποιῆσαι καὶ σὺν ἄμ' ἄυτῳ συμμάχους καταναγκάσας, *pudenda circumciditur, & commilitones ſuos ad idem faciendum adegit.* Saturni [i] ſupra p.30. [i] meminimus.

Apud Ægyptios circumcidendi ritus vetuſtiſſimus fuit, & ἀπ' [k] Herod. l.2. c.91. ἀρχῆς *ab ipſo initio* inſtitutus. Illi [k] *nullorum aliorum hominum inſtitutis uti volunt.* [l] c.36. [l] Τὰ αἰδοῖα ἄλλοι μὲν ἐῶσι ὡς ἐγένοντο, πλὴν ὅσοι ἀπὸ τούτων ἔμαθον· Αἰγύπτιοι δὲ περιτάμνουσι, *Alii virilia relinquunt qualia naturâ ſunt, præter eos qui ab iſtis didicerunt; Ægyptii autem circumcidunt.* Cauſa *circumcidendi*, eadem quæ *lavandi*, nè ſordibus [m] c.37. polluantur. [m] Τὰ αἰδοῖα περιτάμνουσι καθαριότητος εἵνεκεν, *Virilia circumcidunt munditiæ cauſâ.* Herodotus ex eo probat Colchos oriundos eſſe ab Ægyptiis, quòd eſſent circumciſi, [n] c.104. [n] Ὅτι μοῦνοι πάντων ἀνθρώπων

ἀνθρώπων Κόλχοι, καὶ Αἰγύπτιοι, καὶ Αἰθίοπες περιτέτμηνται ἀπ' ἀρχῆς τὰ αἰδοῖα. Φοίνικες καὶ Σύροι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, καὶ αὐτοὶ ὁμολογέουσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι, &c. *Quòd soli omnium hominum Colchi, & Ægyptii, & Æthiopes* à principio *pudenda circumcidunt: Phœnices enim & Syri in Palæstinâ confitentur ipsi se hoc ab Ægyptiis didicisse: Syri autem qui Thermodontem & Parthenium fluvium accolunt, & his vicini Macrones, id à Colchis nuper didicisse dicuntur. Hi enim ex hominibus soli sunt qui circumciduntur; & in hoc faciendo agnoscuntur esse Ægyptii. De Ægyptiis autem & Æthiopibus dubium est utri ab utris didicerint. Nam perantiquum esse videtur. Argumento est advenas id didicisse in Ægypto, quoniam Phœnices in Græciâ degentes id non faciunt.*

[a] Diodorus Siculus & *Colchos* & *Judæos* ex Ægypto deductos esse dicit: διὸ καὶ παρὰ τοῖς γένεσι τούτοις ἐκ παλαιοῦ παραδεδόται τὸ περιτέμνειν τοὺς γινωμένους παῖδας, ἧς Αἰγύπτου μετενηνεγμένου ἔθους νομίσαι, *Ideóque gentibus istis in usu esse per antiquam traditionem, ut circumcidant pueros apud se natos, ritu ab Ægyptiis derivato.* [a] *L.1.p.17.b.*

Alibi [b], Τὰ αἰδοῖα πάντες οἱ Τρωγλοδύται παραπλησίως τοῖς Αἰγυπτίοις περιτέμνουσι, *Troglodytæ omnes genitalia circumcidunt, ritu Ægyptiorum.* [b] *L.3 p.115. d.*

[c] Josephus ad citatum Herodoti locum hoc adjicit; Τῶν γὰρ Παλαιστίνην κατοικούντων μόνοι τοῦτο ποιοῦσιν Ιουδαῖοι, *Eorum qui Palæstinam habitant soli circumciduntur Judæi.* De ritûs origine nihil objicit. [c] *Con. Apion. p.1047.fc.*

[d] *Pythagoras cum Ægyptiorum prophetis congressus esse dicitur*; ὃς καὶ περιετέμνετο, ἵνα δὴ καὶ εἰς τὰ ἄδυτα κατελθὼν, τὴν μυστικὴν παρ' Αἰγυπτίων ἐπήσθοι φιλοσοφίαν, *per quos etiam circumcisus fuit, ut adyta ingrediens mysticam Ægyptiorum disceret philosophiam.* [d] *Clem. Al. Strom. 1. p.302.c.*

Inter instituta Mosaica, à [e] Strabone recensentur καὶ περιτομαὶ, καὶ ἐκτομαὶ, *& circumcisiones, & excisiones.* Imperitè admodùm. *Circumcisio* fuit ab Abrahami temporibus: *Excisio* Lege Mosaicâ expressè vetita est. [e] *L 16. p. 761,c.*

[f] *Quod est compressum, aut contusum, aut enervatum, aut exectum non offeretis Domino; & in terrâ vestrâ non facietis.* LXX, Θλαδίαν καὶ ἐκκεθλιμμένον καὶ ἐκτομίαν καὶ ἀπεσπασμένον. Vulgata, *Quod vel contritis, vel tusis, vel sectis ablatisque testiculis est, non offeretis Domino: in terrâ vestrâ hoc omninò ne faciatis.* Interdictum est tàm hominem, quàm aliud quodcunque animal castrare, aut generationis membra infœcunda reddere. [f] *Levit. 22. 24.*

De *circumcisione*, [g] Origeni objecerat Celsus; *Judæos* ἀπὸ Αἰγυπτίων αὐτὸ ἐληλυθέναι, *eam ab Ægyptiis mutuatos fuisse.* Respondit [g] *Celsl.1.1. p.17.*

Origenes *Moſem dixiſſe, πρῶτον ἐν ἀνθρώποις περιτμηθῆναι Ἀβραάμ, Abrahamum primum mortalium circumciſum fuiſſe.* Quod tamen in libri Geneſeos cap. xvii non legitur.

[a] *De Abraham, l. 2. c. 11.*

S. Ambroſius (neſcio unde edoctus) [a] *Ægyptii*, inquit, *quarto decimo anno circumcidunt mares; & fœminæ apud eos eodem anno circumcidi feruntur: quòd ab eo videlicèt anno incipiat flagrare paſſio virilis; & fœminarum menſtrua ſumant exordia.* Iſta quidem vix alibi occurrunt: Neque libidinem mitigat circumciſio.

[b] *Herod. l. 2. c. 86.*

Ægyptii ad condiendum cadaver, [b] λίθῳ Αἰθιοπικῷ ὀξεῖ τὰ ἐγκὰς τέμνουσι τῆς λαπάρης, *acuto lapide Æthiopico incidunt circa ilia*, ut extrahatur alvus: neque aliter Joſue *cultro lapideo* uſus eſt, in circumcidendo præputio.

Aſiæ Reguli.

[c] *Joſeph. Antiq. l. 1. c. 8.*

[c] *Ex IV Hiſtoriarum Nicolai Damaſceni.*

Ἀβράμης ἐβασίλευσε Δαμασκοῦ ἐπήλυς σὺν στρατῷ ἀφιγμένος ἐκ τῆς ὑπὲρ Βαβυλῶνος Χαλδαίων λεγομένης. Μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον μεταναστὰς κἀκεῖθεν σὺν τῷ σφετέρῳ λαῷ εἰς τότε μὲν Χαναναίαν λεγομένην, νῦν δὲ Ἰουδαίαν, μετῴκησε, κἀκεῖ οἱ ἀπ' ἐκείνου πληθύνονται. Καὶ νῦν ἐν τῇ Δαμασκηνῶν κώμῃ ἀπ' αὐτοῦ δείκνυται Ἀβράμου οἴκησις λεγομένη.

Abramus regnavit apud Damaſcum advena cum exercitu veniens ex terrâ Chaldæorum ſupra Babylonem ſitâ. Neque multò pòſt hinc quoque migravit cum ſuo populo in terram tunc Chananæam, nunc verò Judæam nominatam; ejúſque poſteritas multiplicata eſt. Et nunc apud Damaſcenos vicus oſtenditur, quem vocant Abrami domicilium.

Nicolaus, Herodis M. Judæorum regis amicus, ut origines patrias illuſtriſſimi Patriarchæ tranſitu nobilitaret, patremfamilias αὐτόνομον, ad morem priſci ævi, regio nomine decoravit.

Literæ S. neque domicilii Damaſceni, neque Regii tituli meminerunt: verùm à [d] *Charris*, ſive Haran, ad Sichem, ſive *Neapolim*, recta via per *Damaſcum* ducit.

[d] *Ptol. Aſiæ tab. 4.*

Quemadmodum Ægyptus, priſcis hiſce temporibus, inter diverſos diſtributa eſt Regulos; ita etiam in Aſiâ, regna vetuſtiſſima ſunt anguſtiſſima. [e] *Intra ſuam cuique patriam regna finiebantur*; & urbes ſingulæ ſuos habebant τοπάρχας. Ejuſmodi ſunt hiſce A-

[e] *Juſtin. initio.*

brami

brami temporibus, [a] *Bara rex Sodomorum, Berſa rex Gomorrhæ, Senaab rex Admæ, Semeber rex Seboim, & rex Balæ, quæ eſt Soar*, qui regnârunt *in valle Siddim*. Quot urbes, tot reges. Illi prælio congreſſi ſunt [b] *cum Chodorlahomor rege Elam, & Thadal rege Gentium, & Amraphel rege Sinhar* (ſive *Sennaar*) *& Arioch rege Elaſar: quatuor reges contra quinque.*

[a] *Gen.* 14. 2.

[b] *ver.* 9.

Elam regio trans Tigrim; cis Tigrim *Senaar*: gens Arabum *Eliſari*, qui demum ad [c] mare Rubrum conſederunt. *Rex gentium ad Gilgal* (Βασιλεὺς Γεὶ τῆς Γαλιλαίας, *Rex Gei Galilææ*) [d] penultimus recenſetur inter reges illos quos Moſes & Joſue cis & ultra Jordanem debellaverant. Numerantur ibi Reges XXXI. Tota enim terra Chananæa inter Regulos partita eſt.

[c] *Ptol. l.* 6. *c.* 7. *p.* 152. *Aſiæ tab.* 6.

[d] *Joſue* 12. 23.

Qualis Syriæ, talis etiam fuit vetuſtiſſima Phœniciæ πολιτία. [e] Τὸ παλαιὸν μὲν ὖεν οἱ Ἀράδιοι καθ' αὑτοὺς ἐβασιλεύοντο ὡσαπλησίως, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστη πόλεων τῶν Φοινικέων, *Olim Aradii per ſeſe reges habuerunt, ſicut & qualibet alia urbs Phœnicum.* Neque aliter de cæteris Aſiæ partibus ſentiendum.

[e] *Strab. l.* 16. *p.* 754. b.

Bellum, ante hoc, nuſpiam gentium memoratur ullum: neque Regna his vetuſtiora, præter Ægyptia, veris continentur hiſtoriis.

Ad hiſtoriam ſacram hîc non ſatis quadrat Euſebiana Chronologia, quæ Abramo ſeniorem facit *Ninum Aſſyriorum regem*; qui & [f] *totius Orientis populos ſubegit, & magnitudinem quæſitæ dominationis continuâ poſſeſſione firmavit.* Longa iſta Aſſyriorum regum ſeries, quâ Imperium illud in tantam ab Euſebio, in majorem à Syncello, antiquitatem extenditur, unius Cteſiæ auctoritati innititur; cujus jamdudum non eſt inſuſpecta fides. Quicquid Diodorus aliique de *Nino* & *Semiramide* hyperbolicè prædicârunt, ex illius penu depromptum eſt. Nos autem ἐχειολογίας Aſſyrias ad librum IV differimus.

[f] *Juſtin. initio.*

Joſephus hujus belli hiſtoriam Cteſianis malè commiſcet: non à IV Regibus geſtum refert; ſed ab Aſſyriis, quorum exercitus quadripartitus totidem duces habuit. [g] Καθ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν Ἀσσυρίων κρατούντων τῆς Ἀσίας, *eodem tempore, Aſſyriis Aſiæ imperantibus*, regnabant reges V (ſuprà nominati) ἐπὶ τούτους στρατεύσαντες Ἀσσύριοι, καὶ μέρη τέσσαρα ποιήσαντες τὴν στρατιᾶς, ἐπολιόρκουν αὐτούς. στρατιᾶς δὲ ἑκάστης ἰδίῳ ἕνὶ ἐπιτεταγμένῳ, *Contra illos Aſſyrii bellum moventes, diviſo in quatuor partes exercitu, debellârunt illos; agminis autem*

[g] *Joſeph. Antiq. l.* 1. *c.* 10.

autem singuli unicus dux fuit. Et paulò pòst, Διαβαίνει στρατὸς Ασσυρίων ἐπ' αὐτοὺς, στρατηγόντων,&c. *Descendit exercitus Assyriorum contra ipsos,illum ducentibus Amraphele,Ariocho,*&c. Quæ quidem Græcis auribus, magis quàm Sacris literis, accommodari videntur.

ΠΑΙΔΟΘΥΣΙΑ.

OBlatio Isaaci mirum fuit fidei experimentum, & ab humanâ ratione alienum; sive mandatum spectemus, sive obedientiam. Παιδοκτόνια Deo semper detestabilis; & mortis pœnâ non
[a] *Levit.* 20. 2. ità multò pòst [a] interdicta fuit: summa fuit crudelitas filium innocentem jugulare; unicum in cineres redigere, summa ἀσεβεία. Non tamen novum & Abrahamo inauditum fuit hujusmodi sacrificium. Philo Judæus libro περὶ Αβραὰμ, ex aliorum sententiâ,
[b] *P.* 294. a. [b] Τὸν ὅ, inquit, τί προσῆκεν ἐπαινεῖν ὡς ἐγχειρητικοῦ κεκαινουργημένης πράξεως, ᾧ καὶ ἰδιῶται καὶ βασιλεῖς καὶ ὅλα ἔθνη δρῶσιν ἐν καιροῖς; *Quid attinet illum* (Abrahamum) *laudare tanquam novi facinoris auctorem, quod & privati, & reges, & gentes integræ ex occasione faciunt?* Feralis iste sacrificandi ritus Abrahami temporibus vetustior erat. Philo Byblius, ex Sanchuniathone, ad ipsum *Saturnum* refert.
[c] *Euseb. Pr. Evang. l.* 1. *c.* 10. *p.* 38. d [c] Λοιμοῦ ὃ γενομένου καὶ φθορᾶς, τὸν ἑαυτοῦ μονογενῆ υἱὸν Κρόνῳ Οὐρανῷ παλαὶ ὁλοκαρποῖ, *Grassante fame & pestilentiâ, Saturnus unicum suum filium Cœlo patri in holocaustum obtulit.* Saturni exemplo invaluit Re-
[d] *P.* 293. f. ligio. Philo Judæus, [d] loco citato, vetustam superstitionem agnoscit. Βαρβαρικὰ ὃ ἔθνη μέχρι πολλοῦ παιδοκτονίαν ὡς ὅσιον ἔργον καὶ θεοφιλὲς ἐνόμιζεν, *Gentes barbaras diu mactationem liberorum pro sancto opere & Diis grato habuisse.* Cananæos Molocho liberos suos igni com-
[e] 2 *Reg.* 17. 31. burendos dedisse testatur historia S. ut [e] *Sepharvæi* τοῖς *Adra-melech & Ana-melech*: eorum vicinos Phœnices nefandum illud sacrificium jamdudum feciisse apparet,
[f] *Euseb. Pr. Eu. l.* 4. *c.* 16. *p.* 156. d. [f] Ἐκ τοῦ πρώτου συγγράμματος τῆς Φίλωνος Φοινικικῆς ἱστορίας.

Ex libro primo Philonis de Phœnicum historiâ.

Ἔθος ἦν τοῖς παλαιοῖς, ἐν ταῖς μεγάλαις συμφοραῖς τῆς κινδύνων, ἀντὶ τῶν πάντων φθορᾶς τὸ ἠγαπημένον τῶν τέκνων θυσίαν κρατοῦντας ἢ πόλεως ἢ ἔθνος εἰς σφαγὴν ἀποδιδόναι λύτρον τοῖς τιμωρῆς

Apud veteres mos fuit in magnis periculis, ut reges urbium aut populorum filium maximè dilectum pro calamitate publicâ mactandum darent, ad placandam deorum iram.

Qui

ϑεῖς δαίμοσι. Κατεσφάττοντο ὃ οἱ διδύμους μυστικῶς.

Κρόνος τοίνυν, ὃν οἱ Φοίνικες Ιλ πρὸ σαγορεύουσι, βασιλεύων τ χώρας, καὶ ὕστερον μετὰ τ ἑαυτοῦ βίου τελευτὴν εἰς τ τοῦ Κρόνου ἀστέρα καταριθμηθείς, ἐξ Ἀνωβρὲτ νύμφης ἐπιχωρίας λεγομένης υἱὸν ἔχων μονόγονον, ὃν διὰ τοῦτο Ιεοὺδ ἐκάλεσεν, (ὃ μονογενὲς ἔτι καὶ νῦν καλούμενον παρὰ τοῖς Φοίνιξι) κινδυνεύων ἐκ πολέμου μεγίστων καὶ ἐπηλυθότων τ χώρᾳ, βασιλικῷ κοσμήσας σχήματι τ υἱὸν, βωμόν τε κατασκευασάμενος, κατέσυσε.

Qui sic devoti sunt, ceremoniâ mysticâ jugulantur.

Enimverò Saturnus, quem Phœnices Ilum nominant, qui etiam post mortem in Saturni sidus consecratus est, cùm in illo tractu regnaret, & ex Anobret nymphâ indigenâ succepisset filium unicum, quem propterea nominavit Jeud, (quæ vox etiamnum apud Phœnices unigenam significat) cúmque maximum ex bello periculum immineret, filium cultu regio ornatum ad aram à se constructam immolavit.

Iisdem verbis citatur ἀποσπασμάτιον hoc [a] *ex Porphyrii libro de Judæis.* Utrobique in Eusebii editis pro Ιλ legitur Ισραὴλ, quasi vox illa fuisset hujus compendium. Verùm Ἶλον, τ καὶ Κρόνον, [b] *Ilum, qui Saturnus dictus est, Cæli filium* fuisse, ex Sanchuniathone, non semel docuit Philo. Magnus [c] Scaliger, aliique [d] viri egregii illum secuti, Abrahami historiam à Sanchuniathone indicari existimant. Est autem nimia discrepantia. Scribe Ισραήλ· quid ad Abrahamum attinet, qui fuit *Israelis* avus? *Jeud* Saturni verè mactatus est; non item Isaacus. Ejus quidem epithetum *jehid* Genes. 22. 2. sed commune, non proprium: unde Aquila non malè vertit ἀγαπητὸν, *dilectum*: Sic Solomon Davidis [e] filius *unicus*, id est, dilectissimus.

[a] *Euseb. Pr. l. 1. c. 10. p. 40.*
[b] *Ib. p. 36.*
[c] *In Fragmenta p. 48.*
[d] *Selden. D. S. p. 118. Bochar. Phœnic. p. 790.*
[e] *1 Chron. 29. 1.*

Ex istis satius est colligere hanc Abrahami tentationem non fuisse κεκαινοτομημένου πράξιν, *actionem innovatam*; non recèns excogitatam, sed ad pristinos Cananæorum mores designatam. Horrendi sacrificii usum apud Phœnices frequentem indicat [f] Porphyrius. *Phœnices*, inquit, *in magnis periculis ex bello, fame, pestilentiâ, charissimorum aliquem, ad id suffragiis publicis delectum, sacrificabant Saturno. Et victimarum talium plena est Sanchuniathonis historia Phœnicicè scripta, quam Philo Byblius Græcè interpretatus est libris octo.*

[f] περὶ ἀποχῆς, *l. 2. §. 56.*

Cum Phœnicum coloniis nefaria τ ἀνθρωποθυσίας religio in insulas, in Europam, in Africam, latè propagata est: illæ autem nondum deductæ sunt. In [g] Arabiâ, *Dumatii* καθ' ἕτος ἕκαστον ἔθυον παῖδα *quotannis mactabant puerum*: de ritûs initio non constat.

[g] *Porphyr. ib.*

In Ægypto autem vetuſtiſſimus fuit. [a] Τῶν ἀνθρώπων τὸν ὁμοχρωματους τῷ Τυφῶνι τὸ παλαιὸν ὑπὸ τῶν βασιλέων φασὶ θύεσθαι πρὸς τῷ τάφῳ τῷ Ὀσίριδος, *Dicunt homines ejuſdem coloris, quem habuit Typhon, à Regibus antiquitùs mactatos eſſe ad ſepulcrum Oſiridis. Cùm verò pauci Ægyptiorum inveniantur rufi, ſed peregrinorum complures; indè apud Græcos invaluit fabula* περὶ τῆς Βυσίριδος ξενοκτονίας *de Buſiridis advenas obtruncantis ſævitiâ: non quòd Rex aliquis vocatus ſit Buſiris, ſed tumulus Oſiridis linguâ vernaculâ id nominis habuit.* Sicut [b] Manetho tradit, *Homines Typhonios combuſſerunt vivos, & cinerem eorum ventilando diſſipârunt atque aboleverunt: quod palàm factum eſt, & certo tempore diebus canicularibus.* De loco autem, & nefandi ſacrificii abolitione, plura ad Sec. XI, ubi de Amoſi.

[a] *Diod. S. l. 1. p. 56. a.*

[b] *Plutar. de Iſide, p. 380. d.*

NILUS fluvius.

Ꝙ. I.

JAM [c] *ſub Nepherchere Thinitarum rege,* μυθεύεται τὸν Νεῖλον μέλιτι κεκερασμένον ἡμέρας ἑνδεκα ἐρεῖν, *Fertur Nilum melle commixtum diebus undecim fluxiſſe.* Inſolita aquæ dulcedo, lætum prodigium; ut amaritudo, funeſtum. [d] *Ter Nili rigua pluviæ amara facere, magna peſtilentia Ægypti.*

[c] *Syncell. p. 55.*

[d] *Plin. l. 31. c. 4.*

Ægyptii non tantùm, de cœlo ſervantes, ex Caniculæ aſpectu, [e] (*quæ aliquando major, aliquando minor, aliquando ſplendidior oritur, aliquando ſecùs*) *prognoſticon faciebant de iis, quæ toto anno futura ſunt*; ſed etiam ex incremento fluminis, quod ad ortum iſtius ſtellæ exundare ſolet. [f] *Auctus ejus per puteos menſuræ notis deprehenduntur. Juſtum incrementum eſt cubitorum XVI: minores aquæ non omnia rigant; ampliores detinent tardiùs recedendo; hæ ſerendi tempora abſumunt, ſolo madente; illæ non dant, ſitiente: Utrumque reputat provincia. In XII cubitis famem ſentit; in XIII etiamnum eſurit: XIV cubita hilaritatem afferunt; XV ſecuritatem; XVI delicias.* Iſtæ autem undarum menſuræ *Nilometrio Memphitico* competunt, non [g] *Elephantino.* Nilus enim in omnes Ægypti partes non æquali incremento aſſurgit: [h] *Maximum apud Elephantinam fit, cubitorum XXVIII: minimum apud Mendetem & Xoïn, cubitorum VI: Medium apud Memphin, ſi juſtum ſit, cubitorum XIV.* Dum autem [i], οἷον τοὺς τὰ φῶτα τῆς σελήνης ἔχειν τινὰ λόγον ὁ Νεῖλος τὰς ἀναβάσεις, *Iſta Nili incrementa illuminationibus Lunæ reſpondere exiſtimant,* nugantnr quidem.

[e] *Hor. Apoll. Hier. 3.*

[f] *Plin. l. 5. c. 9.*

[g] *Strab. l. 17. p. 817. b.*

[h] *Plutarch. de Iſide, p. 368. b.*

[i] *Ibid.*

Veteres

Veteres Ægyptii, intra patriæ terminos, accuratissimi fuerunt fluminis exploratores; non autem, extra: adeò ut neque de causâ incrementi, neque de loco scaturiginis, quicquam unquam assecuti fuerint. [a] Herodotus *noscendi cupidus, cur Nilus, ab Æstivo solstitio incipiens, ad dies usque centum exundet; & diebus totidem retrocedat; ita ut, per totam hyemem, tenuia sint ejus fluenta usque ad proximum solstitium æstivum; nihil omninò neque à sacerdotibus Ægyptiis, neque ab alio quopiam percipere potuit.* Græcorum conjecturas, *de ventis Etesiis, de Oceano, & de nivibus* rejicit; suam *de Sole* refert: Δείξιων τῆς Λιβύης τὰ ἄνω ὁ ἥλιος, ἑλκει ἐπ' ἑωυτὸν τὸ ὕδωρ, ἑλκύσας δὲ ἀπωθέει ἐς τὰ ἄνω χωρία, *Sol Africæ superiora permeans, aquam ad se trahit, attractamque in loca editissima abjicit.* Scitè quidem, si marinas aquas, non *fluviales*, intellexisset. Nili fontes, & incrementi origo procul absunt, in regione exterâ. Ideò, [b] Οἱ παλαιοὶ βασιλεῖς ὀλίγα τοιούτων ἐφρόντισαν· καίπερ οἰκεῖοι σοφίας γενόμενοι καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ ἱερεῖς, μεθ' ὧν ἦν αὐτοῖς ὁ πλείων βίος, *Veteres Ægypti Reges de rebus istiis parùm soliciti fuerunt; tametsi tum ipsi, tum Sacerdotes (cum quibus plurimùm versabantur) essent sapientiæ domestici*, vel, *domesticæ sapientiæ dediti. Idque eò magis mirum est, quòd cùm Sesostris Æthiopiam permeaverit, usque ad Cinnamomiferam regionem; & Cambyses, usque ad Meroën; ex istis opportunitatibus non innotesceret istis ætatibus imbrium historia.* Græci rem primi investigârunt: Οἱ μὲν ἔν Ἕλλησι λογοποιοὶ σοφιζόμενοι τὸ πλέον, οἱ δὲ ὕστερον αὐτόπται γενόμενοι, ἔφηναν τὸν ὄμβρων δεομένων πληθόμενον τὸν Νεῖλον, τῆς Αἰθιοπίας τῆς ἄνω κλυζομένης, καὶ μάλιστα ἐν τοῖσι ἐσχάτοισι ὄρεσι· παυσαμένων δὲ τῶν ὄμβρων παυομένου καὶ ὀλίγον τὸν πλημμυρέοντα, *Vetustiores conjecturâ, recentiores ipso visu cognoverunt, Nilum augeri, quando Æthiopia Superior æstivis imbribus abluitur; maximè in extremis montibus: Desinentibus autem imbribus, inundationem paulatim desinere.* Vetustiorum istorum meminit *Posidonius. Ait enim Callisthenem dicere, imbres æstivos causam esse: huncque id ab Aristotele sumsisse; illum verò à Thrasyalce Thasio; illumque ab alio; quem, ab Homero, qui Nilum cœlitùs delapsum cecinit.* [c] Αὖ δ' εἰς Αἰγύπτοιο διιπετέος ποταμοῖο, *Rursùs ad Ægypti cœlo delapsa fluenta.*

Postea verò *res hæc maximè manifesta fuit iis, qui sinum Arabicum navigarunt, usque ad Cinnamomiferam regionem; & iis qui missi fuerunt ad Elephantorum venationem; aut si qui alii usus impulerint Ptolemæos*

§. II.

[a] *Herodot. l. 2. c. 19.*

c. 20, 21.

c. 24, 25.

[b] *Strab. l. 17 p. 789. d.*

ib. p. 790. a.

ib. p. 789. c.

ib. p. 790. c.

[c] *Odyss. Δ. v. 581.*

ib. p. 789. d.

Ægypti reges, eò homines amandare. Illi enim harum rerum curam habuerunt: maximè Philadelphus, sciendi cupidus, propter imbecillitatem corporis, oblectamenta & quasdam novitatis suavitates indies quæsivit.

Primus hanc causam literis mandasse videtur *Agatharchides Cnidius* (sub Ptol. Philometore) [a] Φησὶ γὰρ καθ' ἑνιαυτὸν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ὄρεσι γίνεσθαι συνεχεῖς ὄμβρους ἀπὸ θερινῶν τροπῶν μέχρι τῆς μετοπωρινῆς ἰσημερίας. Εὐλόγως οὖν τὸν Νεῖλον ἐν μὲν τῷ χειμῶνι συστέλλεσθαι, διὰ τὴν φύσιν ἔχοντα ἐξ ὑπογείων τὰς πηγὰς· κατὰ δὲ τὸ θέρος, διὰ τοὺς ἐκχεομένους ὄμβρους λαμβάνειν τὴν αὔξησιν. *Is enim dicit, in montibus Æthiopiæ pluvias quotannis continuas esse, ab æstivo Solstitio usque ad Æquinoctium Autumnale. Est igitur rationi consentaneum, Nilum hyeme contrahi, quando à solis fontibus naturaliter procurrit; æstate autem ab effusis imbribus increscere.* Addit Diodorus: [a] *Diod. Sic. l. 1. p. 27. b.*

Τὰς αἰτίας μηδεῖς δύναται ἀποδοῦναι μέχρι νῦν, τῆς τῶν ὑδάτων γενέσεως, *Nemo adhuc generationis aquarum rationes reddere potest.* Et paulò pòst. Εἰ δὲ τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις ἐναντίαν ἔχει τὰ λεγόμενα φύσιν, διὰ ταῦτ' ἀπιστητέον, *Quòd si hæc, jam dicta, naturam habent contrariam iis, quæ apud nos fiunt; non propterea fidem esse derogandam.* *ib.* c. *ib.* d.

Hanc enim veram esse Niliaci incrementi causam confirmat experientia hodierna; cujus testis est eximius *Franciscus Alvarez*, Regis Lusitani ad Regem Abassenæ legatus. [*] *In Abassenâ* (inquit ille) *hyems incipit medio Junii, desinit medio Septembris: toto tempore ingentes sunt pluviæ; unde crescit Nilus.* [*] *Itiner. c. 146.*

§. III. Veteribus autem pluviarum Æthiopicarum ratio non erat satis perspecta: quippe existimabant Solem, in Zonâ Torridâ, vertici imminentem, inducere siccitatem: διὰ τοῦτο ὑδάτων γένεσιν loci naturæ contrariam esse conjiciebant. Hinc Ptolemæus, [b] *inter gradus* XII *&* XIII *Australis latitudinis*, collocat *Lunæ*, quem vocat, *montem*; ἀφ' οὗ ὑποδέχονται τὰς χιόνας αἱ τοῦ Νείλου λίμναι, *à quo Nili paludes nives suscipiunt.* Nisi [c] *terra, incognita* illi fuisset, quæ australior; ultrà Hybernum Tropicum proculdubiò removisset Nili fontes; utpote in locum, quem putabat ætas ista pluviis accommodatiorem. Illum quidem secuti sunt recentiores: Sed errorem hunc eruditè coarguit *Isaacus Vossius*, Vir inter literatos celeberrimus. *Quicquid* [d], ait, *in Ægyptum adfluit aquarum, id omne Æthiopiæ tribuendum, & quidem illi Æthiopiæ quam Abaßenam hodiè adpellant:* [b] *Geogr. l. 4. c. 9.* [c] *ib.* [d] *De Nili orig. c. 15.*

Abassini

Abaſſeni regni terminos inter [a] *VIII gradum & XVI latitudinis Borealis* conſtituit. [a] *ib.*

In Zonâ Torridâ, Sol remotior, æſtatem; vicinior, hyemem efficit. [b] Sol enim, inter Tropicos, Oceano ad perpendiculum imminens, ejus humores rarefactos copiosè attollit; quos in nubes denſatos, & ab Oriente in occidentem perpetuò tendentes, fiſtunt montes; qui in mediâ zonâ longè excelſiores ſunt, quàm alibi terrarum (ut hoc naturæ beneficio, iſtic etiam tellus habitabilis fieret.) Ab interrupto curſu, tempeſtates cum fragore tonitribuſque, venti imbreſque oriuntur, & hyems ingruit moleſtiſſima. [b] *Joſ. Acoſta l. 2. c. 7.*

Hinc fit, ut illis qui inter æquatorem & Hybernum tropicum habitant, ab æquinoctio autumnali autumnus incipiat, & deſinat tempore brumæ: à brumâ ad æquinoctium vernum, hyemem ſentiant adultam pluviaſque continuas: inde ad ſolſtitium æſtivum Ver illis eſt; & æſtas inde ad æquinoctium autumnale: pari, ac nobis, ratione anni; niſi quòd illis Sol ſit remotior; nobis vicinior.

Qui autem inter Æſtivum tropicum & æquatorem habitant, contrarias habent anni vices: Autumnus illis ab æquinoctio verno incipit; hyems, à ſolſtitio æſtivo: Pluviæ autem intenſiſſimæ ſunt, cum Sol verſatur in Leone: tunc nives, tunc frigus, tunc flumina, quæ ſignis ſubſunt borealibus, creſcunt. Ver illis ab æquinoctio autumnali incipit; æſtas à ſolſtitio hyberno: & cum Sol verſatur in Aquario, illi maximè torrentur, & decreſcunt flumina. Qui autem ſub æquinoctiali habitant, tam verno æquinoctio, quàm autumnali tempora pluvia experiuntur.

Ex his manifeſtum eſt, ſi Nili fontes ultra æquatorem eſſent conſtituti, fluvium illum bis quotannis redundare neceſſarium eſſe; tam hyeme, ob Auſtralis hemiſphærii pluvias; quàm æſtate (ut ſolet) ob Borealis.

Ad SECULUM VI.

Æra Argiva.

INitium *Phoronei* ſtatuitur anno Per. Jul. 2872, qui eſt numerus Euſebianus 175: ab Euſebio autem ponitur numero 211. Differentia eſt annorum 36.

Prochroniſmi noſtri duo ſunt gradus: alter annorum 26, qui communior eſt, & non tantùm *Argolica*, ſed etiam *Attica*, omniáque Græcorum tempora ſpectat quæ ſunt *Bello Trojano* vetuſtiora, & ad Epocham illam referri ſolent. Nam intervallum temporis ab *Excidio Ilii* ad *Primam Olympiadem*, totidem annis majus eſt in Arundelliano Marmore, quàm apud Euſebium; de quâ re, ſuo loco. Gradus alter annorum 10 peculiaris eſt, ab *Adventu Danai* ortus. Apud Euſebium, *Danai annus primus* eſt *Erichthonii Athenarum regis* 14; is eſt ab initio *Cecropis* annus 82. At ſecundùm Marmor Arundellianum, *Danaus in Græciam appulit* anno æræ Atticæ 72, qui eſt quartus *Erichthonii*, & Per. Jul. 3203. Ex auctoritate [a] *Caſtoris Rhodii*, Argivorum regum VIII, uſque ad appulſum Danai, numerantur anni 332. Cœpit igitur Phoroneus an. 2872.

[a] *Euſeb. n.* 160.

In Catalogo Regum nos ſequimur *Euſebium*; ille *Caſtorem*. Excerpta Caſtoris, quæ à Caſaubono accepit [b] Scaliger, cum Euſebianis optimè conveniunt. [c] *Tatianus* eoſdem reges recitat, ſed ordine turbato, & abſque annorum numeris. *Syncellus* tranſcribens Euſebium, [d] numeros mutilat. Ab iſtis non parùm diſſentiunt *Pauſanias* & *Hygenus* Mythologus: Diſcrepantiam aſpice.

[b] *Theſaur. temp. p.* 214, 264.
[c] *P.* 172. A. *poſt Juſtin. M.*
[d] *Syncell. p.* 152.

Ex Caſtore.	ἔτη	Ex Pauſania l. 2. p. 112.	Ex Hygeno.
Φορωνεὺς	ξ	Φορωνεὺς Ινάχου.	*Phononeus.*
Απις	λε	* * * * (δῦς.	* * *
Αργος	ο	Αργου Φορωνέως ἀυτάλεξ-	*Argus Jovis F.*
Κρίασος	νδ	Πείρασος Αργου.	*Peranthus Argi F.*
Φόρβας	λε	Φόρβας Αργου.	* * *
Τριόπας	μϛ	Τριόπας Φόρβαντος.	*Triopas Peranthi F.*
* * *		Ιασος Τριόπα.	* * *
Κρωτωπὸς	κα	Κρωτωπὸς Αγλαύρου.	*Pelaſgus Agenoris F.*
Σθένελος	ια	Σθενέλας Κρωτωπῦ.	* * *
* * * Sum.	332.	Γελάνωρ Σθενέλα.	* * *
Δαναὸς		Δαναὸς ἀπ᾽ Αἰγύπτου.	*Danaus Beli F.*

[e] *Pauſan. l. 2. p. 112.*

Phoroneus [e] *primus* ἐν τῇ γῇ ταύτῃ πρῶτος *patrem habuit Inachum* οὐκ ἄνδρα, ἀλλὰ τὸν ποταμὸν, *non virum, ſed fluvium.* Τοὺς ἀνθρώπους συνήγαγε πρῶτον ἐς ἡσυχὴν, ἀποράδας τέως καὶ ἐφ᾽ ἑαυτοῖς ἑκάστοις οἰκοῦντας, *Hic primus homines antea diſperſos & ſeorſim habitantes in jus civitatis*

civitatis compulit. Hic [a] *leges judiciáque constituit.* Sub hoc [b] Ἔτι θηριώδης βίος καὶ νομάδων ἀγριαφὴ γέγονε, *ferina & pastoralis hominum vita mitior & elegantior facta est.*

[a] *Euseb. Chron.* [b] *Tatian. p.172.c.*

Phoroneo æqualis erat Ogyges. Nam [c] Africanus *Acusilaum, ab Ogyge ad Primam Olympiadem, annos* 1020 *collegisse* refert. Fuit ille [d] *Rex Eleusinarum, qui primi fuerunt Thebaidis incolæ; quos pestilentiâ periisse ferunt: ab eo Thebæ Ogygiæ à poetis dictæ sunt,* [e] *Ejus filia Alalcomenia, Minervæ nutrix.* Unde Homero dicta— Ἀλαλκομενηὶς Ἀθηνή. Alii Ogygem in Atticâ regnâsse volunt. Castor, apud [f] Scaligerum, Tempore Phoronei Ογυγος Ἐλευσῖνα ἔκτισε, *Ogyges Eleusinem condidit.* [g] *Eleusinii urbem ab Eleusine Ogygis filio nomen habuisse volunt.* Diluvii quod in Atticâ sub Ogyge contigit meminerunt, post Tatianum, Clemens Alex. Africanus, Eusebius, Syncellus, Cedrenus, alii.

[c] *Euseb. Præp.l.*10. *c.*10. [d] *Pausan. l.*9 *p.*548. [e] *Ib.p.*593. [f] *Thesaur. p.*214. [g] *Pausan. l.*1.*p.*71.

[h] Τελχῖνες καὶ Καρυᾶται τοὺς Φορωνέα καὶ Παρράσιους ἐπολέμησαν, *Telchines & Caryatæ Phoroneo & Parrhasiis bellum inferunt.* Ab istis [i] *Sicyon* Τελχινία *dicta est:* [k] Caryatæ & Parrhasii sunt Arcadiæ populi. [l] Apis, Phoronei filius, ὑπὸ Θελξίονος καὶ Τελχῖνος ἐπιβουλευθεὶς, ἄπαις ἀπέθανε, *Thelxionis & Telchinis insidiis proditus, sine liberis mortuus est.* Tandem [m] Τελχῖνες ἐκπεσόντες Πελοποννήσου Ῥόδον ᾤκησαν νῆσον, *Telchines expulsi Peloponneso Rhodum insulam migrant;* quæ [n] εἶτα Τελχινὶς *deinde Telchinis dicta est.*

[h] *Syncell. p.*126.c. [i] *Stephan.* [k] *Pausan. l.*8. [l] *Apollodor. l.*2. [m] *Syncell. p.*149.b. [n] *Strab.l.*14.

Apim Sicyonium, cum toto illo laterculo, rejiciendum [o] censuimus: *Apim, in Argivorum* serie, rejiciunt Pausanias & Hygenus. Utrumque *Apim* promiscuè habent Mythologi. Æschylus unum *Apim* agnoscit, non Regem, sed advenam.

[o] *Suprà, p.*16.

[p] Ἄπις γὰρ ἐλθὼν ἐκ πέραs Ναυπακτίας
Ἰατρόμαντις, παῖς Ἀπόλλωνος, χθόνα
Τὴν δ' ἐκκαθαίρει κνωδάλων βροτοφθόρων, &c.

[p] *Supplic. v.*266.

Apis, ait, *veniens ultrà Naupactium medico-vates, Apollinis filius, regionem hanc noxiis bestiis purgavit.* Addit *Argivos in supplicationibus publicis accepti beneficii memores; & terram quondam Apiam vocatam fuisse.*

Phoroneo itaque *successit Argus, Phoronei* Τυγατριδῆς, *ex filiâ nepos: Argo, Pirasus* (sive *Peranthus,* sive *Criasus*) *ejus filius;* huic, *Phorbas* frater; cui, *Triopas.* Illius successorem solus Pausanias ponit *Jasum, Triopæ filium;* cui suffragatur Scholiastes, ad illud Homeri

—— [q] Ἴασον Ἄργον Ἀχαιοί.

[q] *Odyss.*18. *v.*245.

Neque regnavit tantùm, sed etiam urbi nomen suum reliquit.

[a] *Stephan. Iaos.* [a] Ἴασος, τὸ Ἄργος· καὶ Ἰασσιοι, οἱ κατοικοῦντες. Cæterùm *Agenor, Triopæ filius, cum multo equitatu invasit Argos*: quod docet Scholiastes, ad hæc Homeri verba [b], Ἄργος ἐς ἱππόβοτον——

[b] *Iliad. 3. v. 75.*

[c] *Pausan. Attic. p. 25.* Et [c] *Trochilus* (non Argis, sed posteà Eleusine) ἱεροφάντης, *pulsus Argis* καὶ ἔχθος Ἀγήνορος, *propter odium Agenoris, Eleusina se contulit, ubi uxore ductâ, Eubuleum & Triptolemum genuit.* Agenor, inquam, qui equitatu valebat, & cives in exilium pellebat, inter Reges Argivos annumerandus est: cujus & pater *Triopas*, & filius (sive *Crotopus*, sive *Pelasgus*) etiam regnaverunt.

Mythica hæc Græcorum tempora, καὶ γλυκὰς à veteribus conservata, in Chronica à recentioribus conjecta, non usquequaque certa sunt atque explorata.

Regni Thinitarum finis.

[d] *Syncell. p. 56. b.* CHeneri *Thinitarum regi* 17 successit [d] *Necherophes*; ἐφ' ὃν Λίβυες ἀνέστησαν Αἰγυπτίων, καὶ τῆς σελήνης ὑπὲρ λόγον αὐξηθείσης, καὶ δέος ἐαυτοῖς ὑπέδυσαν, *Sub quo Libyes ab Ægyptiis defecerunt: & quum Luna supra modum ordinarium augescere visa esset, religionis metu sese dediderunt.*

[e] *L. 7. c. 56.* Ad hoc bellum referre licet illud [e] Plinii, *Prælium Afri contra Ægyptios primum fecere fustibus, quos vocant phalangas.* Prodigium autem, quod Manetho ad Lunam, alii ad stellam Veneris retulerunt.

[f] *Augustin. de Civ. Dei, l. 21. c. 8.* [f] *In cœlo (inquit M. Varro libris de gente Populi Rom.) mirabile extitit portentum in stellâ Veneris: Castor scribit tantum portentum extitisse, ut mutaret colorem, magnitudinem, figuram, cursum: quod factum ità neque antea neque postea sit. Hoc factum Ogyge rege dicebant Adrastus Cyzicenus & Dion Neapolites, Mathematici nobiles.* In hoc seculo conveniunt *Ogyges* & *Necherophes*: neque diversa forsan fuerunt prodigia.

Africanus, qui *Memphitarum* reges omnes *Thinitarum* regibus postposuit, *Necherophem* hunc de calce Thinitarum in caput Memphitarum transposuit, loco *Menis*, nè repetitum illius nomen immensam Dynastiarum concatenationem suspectam faceret. Eo pacto *Necherophes* (non *Menes*) Æsculapio antepositus, *Memphitarum* coryphæus constituitur. Nos *Menem*, nos *Necherophem* suis locis postliminiò restituimus; illum *Memphitarum* primum, hunc *Thinitarum* postremum existimantes. Ex istis enim quæ suprà [g] diximus,

[g] *p. 28.*

ruimus, liquet primæva tempora *Meni* atque *Æſculapio* competere: ex *defectione iſtâ Libycâ*, VI hoc Seculum *Necherophi* magis congruum videtur. Huc uſque enim in Ægypto

* *Mollia ſecuræ peragebant otia gentes.* * *Ovid. Met. l.* 1.

Hoc tandem Seculo bellum geri non eſt incredibile; quod Syrorum Græcorúmque exemplis docemur.

Necherophes itaque Thinitarum regum ultimus fuit; cum quo finem accepit Regnum illud quod ab initio *Menis* duraverat annos 593. Cauſa mutationis in tanto Vetuſtatis ſilentio prorſus latet. Veriſimile eſt Regnum Thinitarum Thebano accreviſſe, & *Apappum, Thebanorum regem viceſimum, Maximi* cognomentum ab imperii incremento accepiſſe.

Conjecturam adjuvat regni *Memphitici* ſtatus, quod etiam hiſce temporibus Thebano regno acceſſiſſe videtur. Sicut in Canonis principio *Menes* & *Athothes* tam inter *Thebanos* quàm *Thinitas* recenſentur, non tamen diverſi ſunt reges, ſed uni & iidem; ità poſteriores *Memphitarum* reges (VI & VII Sec.) licèt aliis ſub nominibus recitentur; non tamen ab iſtis, qui in *Thebanorum* ſerie nominantur, diverſos eſſe ſuſpicamur. Suſpicionis anſam dederunt mira regnandi diuturnitas brevitáſque: utrobique toto ſeculo regnatum eſt; utrobique uno tantùm anno. [a] *Thebanorum rex viceſimus Apappus Maximus dicitur regnâſſe unâ horâ minùs annis* C. [a] *Syncell. p.* 104. c. Apud Memphitas pariter, rex viceſimus [b] *Phiops, qui cœpit ſexennis, regnavit ad annos uſque* C. [b] *p.* 58. d. Dein Rex XXI, in utroque laterculo, regnat annum ſolummodo unum. Iſta regnandi æqualis inæqualitas nimis inſolita eſt, ut illam bis & ſimul fortuitò contigiſſe credamus. Verùm omnem hâc de re dubitationem tollit *Reginæ* ſucceſſio. *Nitocris* enim tam apud *Memphitas* quàm *Thebanos* viceſimum ſecundum locum obtinet: neque poſt eam cujuſpiam ſupereſt Memphi regnantis nomen. De illâ autem, Seculo proximo.

Regnum Elephantinorum.

INter Memphitarum regem XVI & XVII ab Africano intertexitur [b] Πέμπτη δυναςεία βασιλέων ἐξ Ελεφαντίνης, *Quinta dynaſtia regum ex Elephantinâ.* [c] *Syncell. p.* 57.

	ann.
1. USER-CHERES	28
2. SEPHRES	13
3. NEPHER-CHERES	20
4. SISIRIS	7
5. CHERES	20
6. RATHURIS	44
7. MER-CHERES	9
8. TAR-CHERES	44
9. OENOS	33
Sum.	218

[a] *p.58.c.* Africanus perperàm colligit annos 248; [a] Euſebius reges 31, qui tamen deſiderantur omnes. Inter hos reges & *Thinitas* poſteriores magna eſt nominum ſimilitudo: *Nepher-Cheres* utrobique regnat: an ſit unus idémque, ità ut *Elephantini* eſſent *Thinitis σύγχρονοι*· an horum reliquiæ illi habendi ſint, qui poſt regnum exciſum in partes Auſtraliores, Æthiopiæ conterminos, ſeſe contulerint, ſtatuere nequeo. Propter incertitudinem temporis hi Reges locum in Canone non obtinent: cum *Memphitis* (quibus interſeruntur ab Africano) nihil eſt *Elephantinis* commune; illi ad Septentrionem, hi ad Meridiem poſiti, toto Thebanorum Thinitarúmque territorio diſparati ſunt.

Sola ſuperſunt horum *Regum* nomina: eorum res geſtæ prorſus ignotæ ſunt. Regni metropolis erat [b] *Elephantis, urbs inter Ægypti clariſſimas.* [c] Νῆσος Ελεφαντίνη, [d] *Elephantis inſula infra noviſſimum Cataractem 3000 paſſ. & ſupra Syenen 16000 habitatur, navigationis Ægyptiæ finis.* Hujus ditionis non tantùm [e] *Elephantine Thebaidis*, ſed forſan etiam [f] *Elephantine Æthiopiæ*, ſive *Philæ* urbs in Δωδεκαχοινῶν regione. [g] *Philarum nomen Ægyptium vel Æthiopicum idem ſonare videtur quod Græcum Elephantine; quia Arabibus & Æthiopibus Phil eſt Elephas.* Neque diſſimiles fuerunt urbes vicinæ. [h] *Paulò ſupra catarractem ſunt Philæ, communis Æthiopum & Ægyptiorum habitatio, ſtructa inſtar Elephantines, & magnitudine æqualis; templa habet Ægyptia, ubi Accipiter colitur Æthiopicus.* [i] In viâ à Syene ad Philas ducente utrinque poſita ſunt *ſaxa ſphærica* 12 pedes craſſa *majoribus impoſita*, minoribus ſuppoſita. Illa Regum Elephantinorum & magnatum monumenta exiſtimare licet.

[b] *Mela l. 1. c. 9.*
[c] *Ptol. l. 4. c. 5.*
[d] *Plin. l. 5. c. 9.*
[e] *Ib. l. 16. c 21.*
[f] *Ib. l. 24. c. 17.*
[g] *Bochart. Geogr. S. l 4. c. 26. §. 3.*
[h] *Strab. l. 17. p. 818.*
[i] *Ib.*

[k] *Æthiop. l. 8. initio.* Hæc loca, forſan & hæc tempora, reſpexit [k] Heliodorus. *Philæ*, inquit, *Urbs ad Nilum ſita eſt paulò ſupra minores cataractas, à Syene verò & Elephantinâ centum circiter ſtadiis. Hanc olim Ægyptii profugi cùm occupâſſent & inhabitâſſent, ambiguam fecerunt inter Æthiopes & Ægyptios:*

Ægyptios: illis Æthiopiæ fines ad cataractas promoventibus; Ægyptiis verò etiam Philas sibi vendicantibus, καὶ ἡ προενοίκησιν τῶν ἐαυτοῦ φυγάδων, ὡς ἂν δορυαλώτοις, *per profugorum suorum præoccupationem quasi hastâ captas, & bello partas.*

Controversia ista ab his Elephantinorum temporibus potiùs deducenda est, quàm ab alterâ migratione [a] *Ægyptiorum, qui Psammetichum fugientes, aliam super Meroen insulam obtinuerunt, & Sembritæ, id est advenæ, dicti sunt.* [a] *Strab. l.16. p.770. d. l.17 p.786 b. Plin. l.6. c.30.*

Scripsit [b] Manetho περὶ ἐθνῶν Αἰγυπτιακῶν πέντε ἐν βιβλίοις δυναστείας, *de V Ægypti gentibus, in 30 dynastiis.* Neque numerus quinarius, neque vox ἐθνῶν, satis competit istis quæ apud Syncellum sequuntur, τῶν λεγομένων παρ' αὐτοῖς Θεῶν καὶ Ἡμιθέων καὶ Νεκύων καὶ Θνητῶν. In Canone quatuor veteris Ægypti Gentes totidem laterculis assignantur; adjice *Elephantinorum* Quintam. [b] *Syncell. p.40. c.*

Ad Seculum VII.

Israelitæ in Ægyptum.

Anno Per. Jul. 3012, quum jam præterierant à Diluvio anni 641, & à Profectione Abrami 215, Jacobus Patriarcha *cum* LXVI *de semore suo* ingressus est Ægyptum, ubi reperit Josephum cum duobus filiis: [c] *sic omnis familia Jacobi quæ venit in Ægyptum fuit* LXX. [c] *Gen.46.27.*

Numerus iste annorum 215 ad hunc modum colligitur. [d] *Abrahamo centenario natus est Isaac,* post egressum ex Haran anno XXV. [e] *Isaac annum agens* LX genuit Jacobum; Qui [f] anno ætatis CXXX descendit in Ægyptum. [d] *Gen.21.5.* [e] *25.26.* [f] *47.9.*

Peregrinatio Ebræorum, quæ fuit annorum 430, in duo æqualia partitur intervalla: Degebant illi in Canaan annos 215 ante κάθοδον in Ægyptum; alteros annos 215 commorati sunt in Ægypto. Cùm igitur tanta sit illorum in Ægypto mora, operæ pretium fuerit disquirere, quibus in Partibus consederint, & sub quibus degerint Regibus.

Israelitæ, ex mandato Pharaonis, [g] *habitabant in terrâ Ghosen.* Neque primo tantùm, sed toto commorationis tempore. [h] Anno 17 post ingressum, parvulos & greges reliquerunt [i] *in terrâ Ghosen,* dum ascenderent ad sepeliendum Jacobum. Nimirum [k] *habitavit* [g] *Gen. 47.6.* [h] *v.28.* [i] *50.8.* [k] *47.27.*

Israel in Ægypto in terrâ Ghoſen, & poſſederunt eam; & creverunt & valde multiplicati ſunt eodem in loco.

Verùm ubi terrarum fuit *Ghoſen?* Certè in Inferiore Ægypto; & habitatio Iſraelitarum Syriæ & Arabiæ finitima. Joſephus patri advenienti è Canaan occurrit [a] *ad Ghoſen.* Cùm ex Ægypto tandem diſcederent Iſraelitæ, primum iter illinc fuit in [*] *Succoth*, id eſt tentoria, ſive Arabiæ deſertum.

[a] *Gen.* 46.29.

[*] *Exod.* 12. 37.

Eo autem conſilio Iſraelitæ in extremis Ægypti finibus à Patriarchâ collocari videntur, ut illi (cùm eſſent [b] *paſtores* & extranei) ab Ægyptiis ſemoti, non ſolùm minùs deteſtabiles eſſent, quàm ſi in eorum medio verſarentur; ſed etiam ut, tum habitatione, tum moribus ſegregati, in cultu veri Dei magìs conſtanter perſeverarent. Neque eſt veriſimile illos unquam ad interiora Ægypti verſùs Occaſum aut Auſtrum penetrâſſe.

[b] *Gen.* 46.34.

Rerum ſuarum imperiti, [c] *nonnulli Judæorum aſſerunt Ghoſen nunc Thebaidem vocari; & terram in Rameſſe pagum Arſenoitem ſic olim vocatam autumant.* Neque magìs probanda eſt Chronologia [d] Vulgaris, quæ ſervituti Iſraeliticæ adjungit *XVIII Dynaſtiam Diſpolitanorum Regum*; qui neque huic tempori, neque loco competunt; cùm illi & ſeriores ſint, & longinquiores.

[c] *Hieron. trad. Hebr. in Geneſ.* p. 1343. d.

[d] *Euſeb. Chr.* n. 362.

Iſraelitæ itaque non quidem Memphiticis, nedum Thebanis, ſed Inferioris Ægypti regibus ſubditi fuerunt; quorum laterculum unus exhibet Syncellus. Appoſitè ad hæc tempora plurimi in eo recenſentur reges, qui vel *Rameſis* nomen, vel ex *Rameſſe* compoſitum habent. [e] 18 *Rameſes*, 19 *Rameſſo-Menes*, 21 *Rameſſe-Seos*, 22 *Rameſſe-Meno*, 23 *Rameſſe-*Θθωνῆ (Ιθθωσῆ Scaligero) 24 *Rameſſe-Vaphres.*

[e] *Syncell.* p. 101, 103.

Secundùm calculos noſtros, penultimus ille eſt *Pharao* qui excepit Jacobum. Neque deſideratur ejus nomen in Hiſtoriâ Sacrâ. [f] *Joſeph patrem ſuum & fratres ſuos habitare fecit, & poſſeſſionem eis dedit in terrâ Ægypti, in optimo terræ, in terrâ Rameſis:* Caſu genitivo, ut & Syriaca verſio: quaſi dicas, Aſſignavit eis pulcherrimam terræ partem, quæ fuit in territorio Regis. *Rameſes*, regis nomen; *Ghoſen*, loci.

[f] *Gen.* 47.11.

Nitocris Regina.

SUB adventu Iſraelis in Ægyptum Inferiorem, regnabat adhuc in Superiore, κατ' ουσχοινισμὸν Canonis, longævus ille, qui Thebanis

banis *Apappus Maximus*, Memphitis autem *Phiops* appellatur: Cui jam centenario succeſſit βραχύβιος ille qui regnavit uno tantùm anno, & Thebanis vocatur *Acheſcus Ocaras*, Memphitis *Mente Suphis*. Conveniunt annorum numeri, diſcrepant nomina. Sequitur in utroque laterculo NITOCRIS Regina: In [a] Thebano, κβ ἐβασίλευσεν Νίτωκρις γυνὴ ἀντὶ ἀνδρὸς, ὃ ἔστιν Ἀθηνᾶ Νικηφόρος, *Ordine XXII regnavit Nitocris, fœmina pro viro, cujus nomen* (ex interpretatione Eratoſthenis) *eſt Minerva Victrix*: in [b] Memphitico, 22. Νίτωκρις γυναικωτάτη καὶ εὐμορφοτάτη ἦν καὶ ξανθὴ τὴν χροιὰν, ἣ τὴν τρίτην ἤγειρε πυραμίδα, *Nitocris generoſiſſima & formoſiſſima mulierum ſui temporis, flavo capillitio; quæ tertiam Pyramidem erexit.* Duas in Ægypto Nitocres, eodem tempore regnantes, ſupponere vetat [c] Herodotus, apud quem inter Ægypti reges recenſetur μὴ γυνὴ ἐπιχωρίη, *Una fœmina indigena, cui nomen idem quod reginæ Babylonicæ, Nitocris.* Altera illa longè recentior. In Ægypto autem unica proculdubio fuit Nitocris, Thebis Memphique imperans. Scaliger Nitocrin Thebanam à Memphitâ nimiùm amovit.

[a] *Syncell.* 104. c.

[b] P. 58. b.

[c] *L. 2. c. 100.*

Apud [d] Joſephum hujus reginæ nomen eſt depravatum: pro Nit-ocre legitur Νικ-αύλη, γυνὴ βασιλεύσασα τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Αἰθιοπίας, *Mulier quæ Ægypti ſimul ac Æthiopiæ regnum obtinebat.* Quod quidem ad duplex ejus regnum referri poteſt: Thebaïs enim Æthiopiæ nomine non rarò deſignatur. Veruntamen Herodoti *Nitocris* perperàm ſumitur à Joſepho pro reginâ illâ quæ Solomonen adiit.

[d] *L. 8. c. 6. p. 269. c.*

[e] *Ægyptii, licèt omnium mortalium ſint religioſiſſimi, nomina tamen ſua plerumque è cœlo trahunt*; & quæ Deorum ſunt, ſibimet ipſis imponunt. Sic Græca Ægyptiorum nomina [f] *Hermapion, Horapollon,* [g] *Heraclammon, Serapammon*, ex binis Deorum nominibus compinguntur. Sic *Nitocris* idem valet quod *Minerva Victrix.* Ante Eratoſthenem, [h] Plato docuit Minervam Ægyptiis appellari *Neith.* De urbe Saï, ἧς, inquit, τῆς πόλεως θεὸς ἀρχηγός ἐστιν· Αἰγυπτιστὶ μὲν Νηίθ, Ἑλλησιστὶ δέ, ὡς ὁ ἐκείνων λόγος, Ἀθηνᾶ, *Ubi dea, urbis fundatrix, Ægyptiacè quidem vocatur Neith, Græcè autem (ut illi aſſerunt) Minerva.* [i] Ciceroni, *Minerva Secunda orta Nilo, quam Ægyptii Saïtæ colunt.* In eâ urbe [k] *Oraculum Minervæ*; & προπύλαια huic Deæ ab Amaſe conſtructa.

[e] *Lucian. prò imag. fine.*

[f] *Ammian.*

[g] *Vopiſc.*

[h] *In Timæo, p. 1043. a.*

[i] *Nat. Deor. l. 3. p. 248.*

[k] *Herod. 2. 83, 175.*

Inter fuſcas Ægypti fœminas *flava Nitocris pulcherrima* habebatur; non tam quia color iſte in Ægypto rariſſimus, quàm quia

[a] *Herod. l. 2. c. 56.* [b] *Diod. l. 1. p. 56. a.* [c] *P. 77.*

Isis dea eadem quæ Flava [a] *Ceres.* [b] Τῆδε μὲν Αἰγυπτίων ὀλίγους τινὰς εὑρίσκεσθαι πυῤῥούς, *Ægyptiorum pauci inveniuntur rufi*; [c] *rufos homines probis insectantur, quia Typhon rufus erat.*

Prima mulierum Nitocris regnum in Ægypto exercuit; lege illâ quæ Quarto Seculo sancita est: nec Thinitis tantùm & Thebanis, sed etiam Memphitis imperavit. Γυνὴ ἀντὶ ἀνδρὸς, *Fœmina pro viro*; scil. fratri, post unum regni annum interfecto, successit. [d] *Dicunt hanc fratrem, quem Ægyptii regnantem interfecerant, ultam fuisse, quum interfectores regnum ad illam detulissent. Vindicatum est multis Ægyptiorum dolo absumptis. Extruxit enim illa cœnaculum subterraneum valdè longum, prætextu novitatis, sed aliud mente machinata; & convocatis ad convivium multis Ægyptiorum, quos cædis maximè conscios fuisse noverat, discumbentibus magnum flumen per occultum canalem immisit. Ipsa autem sese conjiciens in domum cinere plenam illæsa evasit.*

[d] *Herod. l. 2. c. 100.*

Regni Memphitarum finis.

POST Nitocrin nullius supereſt *Memphitarum* Regis nomen. Apud Africanum quidem VII atque VIII Dynastiæ etiam *Memphitarum* titulum præ se ferunt. Veruntamen Regni sedem Thebas translatam videri diximus: ac licèt Urbs ipsa in posterum duraverit; res tamen Memphiticas, circa hæc tempora, admodum imminutum iri videbimus, ex sequentibus.

Ut autem res istas simul absolvamus, nec minimis momentis interturbetur intervallum proximum, nè sit extra locum duas istas Africani Dynastias hîc trutinare.

[e] *Syncell. p. 58. c.* [e] *VII Dynastia Memphitarum regum LXX, qui regnârunt diebus LXX.* Quot dies, tot reges. Numerus Regum imminuitur ab Eusebio: pro ◦ legitur ε. [f] *P. 59. a.* [f] *VII Dynastia Memphitarum regum V, qui regnârunt diebus LXXV.* Dierum numerus augetur, ut reges singuli XV dies habeant. Quid autem de tantâ regnandi brevitate dicendum? Ad vindictam Nitocris referri non potest, cùm hi post illam collocentur. Num igitur ad ἄλωσιν Memphiticam, non ità multò pòst à *Pastoribus* perpetratam? Utcunque sit, non magni ponderis est bimestre tempus inter tot annorum centurias.

[g] *Syncell. p. 58. c.* [h] *P. 59. a.* [g] *VIII Dynastia Memphitarum regum XXVII, qui regnârunt annis CXLVI.* Discrepat Eusebius tam Regum, quàm Annorum numero. [h] *VIII Dynastia Memphitarum regum V, qui regnârunt annis C.* Quàm incerti

certi ſunt ex diſcrepantiâ numeri? In meris numeris quantum inane? Si ſupponamus obſcuros aliquos Memphidis reges per annorum ſeſquicenturiam, *Paſtoribus* fuiſſe contemporaneos; quid de illis non fabuloſum excogitari poteſt? In vacuis hujuſmodi Dynaſtiis, non immeritò ſuſpecta eſt Africani fides.

Vetus Chronicon Dynaſtiis XVII, XVIII, & XXVI etiam *Memphitis* attribuit. Cùm verò Africanus & Euſebius ſub aliis titulis eaſdem recenſeant, illæ ſuis locis amandandæ.

Hæc autem hîc dicta ſunto, ut appareat æram Memphiticam tam calce laborare, quàm capite: Ἀπιχεφαλισμὸς ſanè ab Africano fuit, qui Menem expunxit; forſan & Ἀποδία.

Primi Intervalli terminus.

IN laterculo Syncelli *Concharis* rex eſt hujus intervalli poſtremus. [a] Τῷ ϛ ἔτει ϛ καὶ βασιλεύοντος Καγχάρεως τ Αἰγύπτου ἀπὸ τ ιϛ διναστείας, ϛ Κωνικὸς λεγομένου κύκλου ϡδ᾽ ἀπὸ Μήνεως, ἀπὸ ϛ πρώτου βασιλέως καὶ οἰκιστοῦ Μεσρὲμ τ Αἰγύπτου πληροῦνται ἔτη ψ, βασιλέων κα. Καὶ διεδέξαντο Τανῖται βασιλεῖς. *Anno quinto Concharei, XXV regis Ægypti, in XVI Dynaſtiâ, complentur, à Meſtrem primo rege & incolâ Ægypti, anni* DCC *Cycli Canicularis à Manethone dicti, Regúmque XXV. Et ſucceſſerunt Tanitæ reges.* [a] *Syncell. p.103.c.*

Ennius (de primis Romæ Palilibus) magis cautè, ſed minùs verè cecinit, [b] *Septingenti ſunt paulò plùs aut minùs anni.* Syncellus ab initio Menis ad finem hujus intervalli, ſive *quintum Concharei annum*, præciſè numerat annos DCC. Illo annorum ſpatio, & Regum XXV ſucceſſione, conficit ille XVI Dynaſtias: quum ex [c] Scaligeri calculo, juxta Africanum, *colligantur XVI Dynaſtiarum anni MMMDCCXXXV.* Immenſa eſt Numerorum differentia; Terminorum autem nulla. [b] *Varro R.R. l.3.c.1.* [c] *Can. Iſag. p.126.*

Vetus Chronicon, poſt *Semideos*, recenſet γένεσις XV, *Cynici Cycli annis* 443: *dein XVI Tanitarum dynaſtiam.* Georgius Syncellus (qui eandem ſtatuit Cycli iſtius, atque regni Ægyptiaci epocham) XV iſtis Regum ſucceſſionibus adjicit Dynaſtiam XVI, annorum 257: eoque modo vicem ſupplet totidem Dynaſtiarum, quas Africanus tantis turbis & machinis conſarcinaverat. Nos, Georgii exemplo, Africanum deſeruimus, & ab initio *Menis* uſque ad *Paſtorum* adventum, ſive *Tanitarum* regum Dynaſtiam, ſtatuimus annos tantùm DCC.

XVII Dynastiæ Africani.

UT autem calculi nostri non sine ratione poni videantur, par est ut istas Africani Dynastias sigillatim examinemus.

Manethonem ex Diis Semideísque primas suas Dynastias constituisse; & Africanum, istis abdicatis, suas ex ingenio plerumque confinxisse, [a] diximus. Jam de singulis.

[a] P. 5.

Sex primores longè melioris notæ sunt, quàm reliquæ. Reges enim nominatim recitant cum suis regnandi annis. I & II *Thinitarum*; III, IV, & VI sunt *Memphitarum*. Has integras & χ̅ πλάτος in Synopsi nostrâ adhibuimus: & sanè totos occupant illæ DCC annos. V *Elephantinorum* seorsim dedimus. Cæteræ omnes (exceptâ XII, extra locum positâ) prorsus nihil præter numerales literas exhibent. Tanti fumi venditor Africanus.

VII & VIII sunt etiam *Memphitarum*; de quibus modo diximus.

IX & X sunt *Heracleopolitarum*, & præter ὁμώδας nihil habent: Conjecturam de istis [b] fecimus.

[b] P. 29.

XI, XII, & XIII sunt [c] *Diospolitarum*. XII quidem refert septem Regum nomina, inter quos *Sesostris*: unde emicuit nobis istius fragmenti ἀναχεφαλαίωσις. Itaque, libro III, in disquisitionem veniat illa: Duæ alteræ numeri sunt.

[c] Syncell. p. 59.

XIV desideratur Africano; Eusebius tamen illam [d] *Xoitarum* fuisse docet: illa reges 76 intra 184 annos coarctat. Suspicari poteris illos Ægyptios fuisse sedibus pulsos, qui in Palustribus contra Pastores sese tutati sunt.

[d] P. 61.

XV, XVI, & XVII, apud Africanum, [e] *Pastorum* titulum præ se ferunt. In istis omnibus Eusebius in diversum abit: illi XV *Diospolitarum*, XVI *Thebæorum*, (quasi Thebæ non essent Diospolis) & XVII *Pastorum* dicitur. XVI & XVII Africano, XV & XVI Eusebio, prorsus inanes sunt & nullius momenti. Sanè ea est utriusque licentia, quæ Dynastiarum fidem labefactare possit; & ex discrepantiâ non leve sit commenti argumentum.

[e] Ibid.

His seriò perpensis, persuasissimum est istam Dynastiarum concatenationem esse fallacem, neque ad mentem Manethonis compositam. Accedit in cumulum, quòd in cæteris quotquot sequuntur Dynastiis, præter unam XX, nihil istiusmodi vacuum occurrit, aut ἀνώνυμον. Hæc autem nos hîc ideo non omittenda duximus; ut Chronologia hæc, quam tradimus, si non probetur viris doctis, saltem sit excusatior.

CHRO-

CHRONICI CANONIS

LIBER SECUNDUS

continet annos DCC.

HActenus Ægyptii, per ſeptingentos annos tranquillo freti otio, Pacis artibus operam dederunt: Hactenus Iſraelitæ, per annos 58 in extimis Inferioris regni partibus liberè agentes, conſervârunt comiter majeſtatem illorum Regum qui beneficiorum Joſephi non fuerunt immemores.

Cæterùm fortuna non fuit æquabilis & perpetua: triſtiſſima inſecuta eſt rerum Ægyptiacarum mutatio: imbellem populum vis extranea ſubitò invaſit,& antiquis ſedibus expulit: pars magna extorris; pars durâ oppreſſa eſt ſervitute; reliqua longo vexata inteſtinóque bello. Graviſſimâ hâc procellâ tam Superior perculſa eſt Ægyptus, quàm Inferior: neque fuit ipſa *Memphis* clade immunis. Stetit tamen inconcuſſa res *Thebanorum*; quorum ope Ægyptus tandem ab hoſtibus liberata eſt.

Nos autem, ſuperatis jam infrænis Africani Dynaſtiis, facilioribus agemus habenis. Curſum dirigit Thebanorum Regum ſucceſſio, rectiſſima illa obſcurorum temporum norma: concurrit alia Regum Extraneorum, qui ab Ægyptiis per ſarcaſmum *Paſtores*, à regni ſede *Tanitæ* dicti ſunt.

Sec.	Æra Æg.	Reges Thebani (ex Eratosthene.)	an	Tanitæ, Pastores. (ex Manethone)	an.	Per. Jul.
VIII.	701	(Sync. p. 109.)		I. SALATIS	19	3071
	710	25. THINILLUS,	8			3080
		Αὐξήσας τὸ πάτειον κράτος.				
	720	26. SEMPHUCRATES	18			3090
	730	*Hercules* Αρτοκράτης.		2. BEON	44	3100
	740	27. CHUTHER Taurus *tyrannus*	7			3110
	750	28. MEUROS φιλόσοφος	12			3120
	760	29. CHOMA EPHTHA	11			3130
		Κόσμος φιλόφρων.		3. APACHNAS	36. m. 7	
	770	30. ANCHUNIUS OCHY	60			3140
	780	*Tyrannus.*				3150
	790					3160
	800			4. APHOPHIS	61	3170
IX.	810					3180
	820	(p. 133.)				
		31. PÆNTE ATHYRIS	16			3190
	830					3200
	840					3210
	850	32. STAMENEMES	23			3220
	860					3227
	870	33. SISTOSICHERMES	55	5. JANIAS	50. m. 1	3230
	880	Ηρακλέους κράτος, *Herculis robur.*				3240
	890					3250
	900					3260
						3270
X.	910					
	920	34. MARIS	43	6. ASSIS	49. m. 2.	3280
	930					3290
	940					3300
	950					3310
	960			*Dies* $\overline{V}$ ἐπαγόμενα *Anno additæ*	Sync. p. 123.	3320
				(XXI. Dynastia Africani.)		
	970	35. SIPHOAS, ὁ καὶ Ερμῆς,	5	7. SMEDES	26	3330
		ὁ ὑὸς Ηραίσε.	14			3340
	980	(p. 147.)				
		36. PHRURON, *vel* Nilus	5			3350
	990	37. AMUTHANTÆUS	63	8. PSUSENES	46	3360
	1000					3370
XI.	1010					3380
	1020					3390
	1030	Periodus Sothiaca hinc numeratur à Censorino.				
				9. NEPHEL-CHERES	4	3400
	1040			10. AMENOPHTHIS	9	3410
				11. OSOCHOR	6	
	1050	(Huc usque Eratosthenes.)				3420

Æra Peregrinationis.	Ebraica.		Græca.	Æra Argiva.
287	*Josephus moritur, an. æt.* 110.			
			5. PHORBAS *an.* 35.	220
303	*Levi moritur in Ægypto, an. æt.* 137.			
		Æra Atica.	6. TRIOPAS *an.* 46.	255
		1	11. CECROPS *an.* 50.	
347	AARON *natus.*	9		
350	MOSES *natus, expositus; à Pharaonis filiâ educatus.*	20	*Deucalion regnat in Lycoriâ.*	
		30		
		40	[7. CROTOPUS *an.* 21.	301
		51	2. CRANAUS *an.* 9.	
390	*Moses an. æt.* 40. *Ægyptium occîdit; fugit in Madianitidem.*	60	*Judicium in Areopago.*	
			7. AMPHICTYON *an.* 10.	
			CADMUS. [8. STHENELUS *an.* 11.	322
		70	4. ERICHTHONIUS *an.* 50.	
		72	[9. DANAUS *an.* 50.	333
430	*EXODUS Israelitarum ex Ægypto.*	80		
Æra Exodi		90	*Panathenea.* *Hyagnis Phryx tibicen.*	
		100		
		110		
40	*Moses moritur, an. æt.* 120.	120	5. PANDION *an.* 40.	
41	JOSUE *ducit Israelitas trans Jordanem.*	130	[10. LYNCEUS *an.* 41.	383
			Phœnix in Bythiniam. Eus.	
47	*Divisio terræ, an. æt. Calebi* 85.	140		
53			*Minos rex Cretæ.*	
65	*Josue moritur, an. æt.* 110.	150	*Idæi Dactyli ferrum repererunt.*	
73	Idololatrica *Generatio post Josuam* an. 34.	160	6. ERECHTHEUS *an.* 50.	
			[11. ABAS *an.* 23.	424
83		170	*Ceres Athenas advenit.*	
93			*Triptolemus Eleusine. Mysteria.*	
99	CUSAN *rex Mesopotamiæ dominatur an.* 8.	180	*Eumolpus.* [12. PRŒTUS *an.* 17.	447
107	OTHONIEL, *Calebi gener, Cusanem debellat.*	190	*Phemonoë prima vates apud Delphos*	
113	*Terra quiescit annos* 40.		[13. ACRISIUS *an.* 31.	464
123		200		
133		210	7. CECROPS II. *fr. an.* 40.	
143		220		
		230	*Perseus Mycenis, Megapenthes Argis*	495
147	EGLON *rex Moabitarum, cum Ammonitis & Amalekitis, possidet Jerichuntem an.* 18.	240	8. PANDION II. *fil. an.* 25.	
		250	*Eleusinia instituta.*	
165	EHUD *Benjamita occîdit Eglonem.*	260	*Lycaa in Arcadiâ.*	
	Orientalis *terra quiescit annos* 80, (usque ad incursionem Madianitarum.) 10	270	9 ÆGEUS *fil. an.* 48.	
	Interea ad Aquilonem, *Ehudo mortuo.*	280	*Minos* II. Θαλασσοκράτης.	
185	JABIN *rex Canaanis occupat Hasor* 20			
193	*& tenet an.* 20.	289		

Sec.	Æra Æg.	*Reges Thebani* (ex Manethone)	an.	mens.	*Thinitæ* (ex Manethone)	an.	Per. Jul
XI.	1060	38. AMOSIS (XVIII. Dynastia Africani)	25.	4.	12. PINACHES	9	
					13. SUSENNES	14	3430
	1070				(XXIII. Dynastia Africani)		
					14. PETUBATES	40	3440
	1080	39. CHEBRON	13				3450
	1090	40. AMENOPHIS	27.	7			3460
	1100						3470
XII.	1110	41. AMESSES	21.	9			3480
	1120				15. OSORCHO,	8	3490
					quem Herculem vocant Ægyptii.		
	1130	42. MEPHRES	12.	9	16. PSAMMÛS	10	3500
	1140	43. MISPHRAGMUTHOSIS	25.	10	17. ZET.	31	3510
	1150						3520
	1160	*Sub hoc, Pastores victi sunt, & in Abarin inclusi.*					3530
		44. THUMMOSIS	9.	8			
	1170	*Pastores obsessi ex pacto relinquunt Ægyptum.*					3540
	1180	45. AMENOPHIS	30.	10			3550
	1190						3560
	1200	*Sub Amenophe Pastores redierunt in Ægyptum; & post annos 13 expulsi sunt.* Joseph.					3570
XIII	1210	*Pastores, & qui ex eis fuerunt, regnârunt an. 511.* 46. ORUS	36.	5			3580
	1220						
	1230	(Circa hoc tempus omnis Ægyptus in unius Ditionem redacta est.)					3590
	1240						3600
	1250	47. ACHENCHRES	12.	1			3610
		48. RATHOTIS	9				3620
	1260	49. ACHENCHERES	12.	5			3630
	1270	50. ACHENCHERES II.	12.	3			2640
	1280	51. ARMAIS	4.	1			3650
	1290	52. RAMESSES	1.	4			3660
	1300	53. RAMESSES MIAMÛN	66.	2			3670
XIV.	1310				*Reges Tyri* (ex Menandro)	an.	3680
	1320				ABIBALUS		3690
	1330				HIROMUS	34	3700
	1340						3710
	1850						3720
	1360	54. AMENOPHIS	19.	6	BALEAZARUS	7	3730
		(XIX. Dynastia Africani.)					
	1370	55. SETHOSIS, *qui* SESOSTRIS, *&* SESAC			ABDASTARTUS	9	3740
	1380	*in Asiam.*			NUTRICIS *f.*	12	3750
					ASTARTUS	12	
	1390						3760
					ASERYMUS *fr.*	9	
	1400						3770

Æra Exodi	Ebraica.	Æra Au.	Græca. an.
194	Interea *Shamgar occidit* 600 *Philistæos, & liberat Israelitas.* 30	290	*Hercules. Argonautica.*
203	BARAK, *Nepthalita, cum viribus Nepthali & Zabulon, profligat Siseram Jabinis ducem.* 40	300	*Atreus & Thyestes.*
213	*Terra quiescit an.* 40. 50	310	*Admeta Junonis Sacerdos Samum migrat.*
223	60	320	10. THESEUS 30
240	*Tyrus condita*, Joseph. 8. 2. 70	330	*Isthmia. Pythia.* *VII ad Thebas. Olympia Herculis.*
243			
	MADIANITÆ *dominantur an.* 7. 80	340	*Expeditio Amazonum in Athenas*
253	GIDEON *expellit eos. Quiescit terra an.* 40. *in diebus Gideonis.*	350	*Herculis ἀποθέωσις.* 11. MENESTHEUS 23
263		360	
273		374	*TROJA CAPTA.*
283		380	12. DEMOPHON 33
293	ABIMELECH *regnat an.* 3. THOLA *judicat an.* 23.	390	*Orestes causam agit. Teucer Cyprum migrat.*
303		400	
313	JAIR *judicat an.* 22.	410	13. OXYNTES 12
323		420	14. APHIDAS 1
333			15. THYMŒTES 8
340	*Cùm Israelitæ habitâssent trans Jordanem an.* 300,	430	16. MELANTHUS 37
343	*Eodem anno Ammonitæ & Philistæi invadunt Israelem.*		
353	AMMONITÆ *domin. an.* 18 | PHILISTÆI *domin. an.* 40 SAMSON *judicat an.* 20. *in diebus Philistæorum.*	404	*Apaturia.*
363	JEPHTHE *judicat an.* 6. IBSAN *judicat an.* 7.	450	
373	ELON *judicat an.* 10. ELI *judicat:* sed non liberat Israel.	460	17. CODRUS 21
383	ABDON *judicat an.* 8. SAMUEL *judicat an.* 16. (ante unctum Saulem.)	470	*Reditus Heraclidarum.*
393		480	18. MEDON 20
403	SAUL *Rex* an. 40.	490	*Primus ἄρχων διὰ βίου.*
413		500	
423		510	19. ACASTUS 36
433		520	
443	DAVID *Rex* an. 40. | ISBOSETH *regnat in Mahanaim an.* 7. *m.* 6.	530	*Ionica migratio.*
453	Damasceni regni initium.	540	
463		550	20. ARCHIPPUS 19
473			
476	SOLOMON *Rex* an. 40.	560	21. THIRSIPPUS 41
480	*Templum condi cœpit.*	570	*Thraces Asiam occupant*, Euf.
Æra Templi		580	
24		590	
36	REHOBOAM an. 17. | JEROBOAM an. 20.	600	
41	An. 5. *Sesac rex Ægypti cepit Hierosolyma.*	610	22. PHORBAS 31
44		620	
54		630	
64		639	23. MEGACLES 30

Ad Seculum VIII.

Paſtores in Ægyptum.

Quandoquidem præcipua horum temporum hiſtoria ex Manethone diſcenda eſt, cujus fragmenta apud Joſephum conſervata ſuperſunt; ſatius erit ipſa illius verba proferre, quàm noſtra ingerere. Eſt enim in rebus antiquis longè major veteris, quàm novæ orationis, & gratia & auctoritas.

Ille adventum *Paſtorum*, & maximam indè Ægypti conſternationem, quæ initio VIII hujus Seculi contigit, his verbis narrat,

[a] *Joſeph. c. Apion. l. 1. p. 1039.*

[a] Ἐν τῇ δευτέρᾳ τῆς Αἰγυπτιακῶν.

Ἐγένετο βασιλεὺς ἡμῖν Τιμαῖος ὄνομα. ἐπὶ τούτου οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ θεὸς ἀντέπνευσε· καὶ παραδόξως ἐκ τῶν μερῶν, ἀνδρῶποι τὸ γένος ἀσημοτικὰ ἐθαρσήσαντες ἐπὶ τὴν χώραν ἀνεσράτευσε, καὶ ῥᾳδίως αὐτὴν μάχῃ ταύτην κατὰ κράτος εἷλον. καὶ τοὺς ἡγεμονεύοντας ἐν αὐτῇ χειρωσάμενοι, τὸ λοιπὸν τὰς τε πόλεις ὠμῶς ἐνέπρησαν, καὶ τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν κατέσκαψαν. πᾶσι δὲ τοῖς ἐπιχωρίοις ἐχθρόταί πως ἐχρήσαντο, τοὺς μὲν σφάζοντες, τῶνδε καὶ τὰ τέκνα καὶ γυναῖκας εἰς δουλείαν ἄγοντες.

Τέρας δὲ καὶ βασιλέα ἕνα ἐξ αὐτῶν ἐποίησε, ᾧ ὄνομα ἦν Σάλατις.

Καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Μέμφιδι κατεγένετο, τήν τε ἄνω καὶ κάτω χώραν δασμολογῶν, καὶ φρουρὰν ἐν τοῖς ἐπιδεουσάτοις καταλείπων τόποις. μάλιστα δὲ καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν ἠσφαλίσατο μέρη, προορώμενος Ἀσσυρίων ποτὲ, μείζον ἰσχυόντων, ἐσομένην ἐπιθυμίαν τῆς αὐτῆς βασιλείας ἔσεσθαι.

Erat nobis rex Timaus nomine: ſub hoc (neſcio quomodo) Deus iratus fuit, & inopinatò ex partibus Orientalibus homines genere ignobiles ſumptâ fiduciâ regionem bello aggreſſi, illâque facilè potiti ſunt abſque prælio: principibus ejus in poteſtatem redactis, quod ſupereſt urbes crudeliter incenderunt, templa everterunt; incolas cædentes, filios & uxores in ſervitutem redigentes.

Tandem etiam unum ex ſeipſis fecerunt regem, cui nomen Salatis.

Hic fuit etiam in Memphide, & tributariam fecit tam Superiorem quàm Inferiorem regionem, præſidia relinquens in locis opportunis. Maximè autem Orientales partes munivit, metuens futuram Aſſyriorum invaſionem, qui tunc erant potentiores.

Εὑρὼν

Et

Εὑρὼν ὃ ἐν νομῷ Σαΐτῃ πόλιν ἐπικαιροτάτην, κειμένην μὲν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Βουβαστίτου ποταμοῦ, κατὰ μέσην δ' ἀπὸ τῆς ἀρχαίας θεολογίας Ἀβαριν, ταύτην ἔκτισέ τε, καὶ τοῖς τείχεσιν ὀχυρωτάτην ἐποίησεν, ἐνοικίσας αὐτῇ καὶ πλῆθος ὁπλιτῶν εἰς ἀσπίδας καὶ τέσσαρας μυριάδας ἀνδρῶν πρὸς φυλακήν.

Et inveniens urbem opportunissimam in Nomo Saite, ad Orientem Bubastici fluvii positam, quæ Abaris vocatur ab antiquâ theologiâ, ædificavit eam, murisque fortissimam effecit, & militum 240000 præsidium imposuit.

Ἐνθάδε κατ' ἐνιαυτὸν ἤρχετο, τὰ μὲν σιτομετρῶν καὶ μισθοφορίαν παρεχόμενος, τὰ δὲ καὶ ταῖς ἀσκήσεσιν ὡς πρὸς φόβον τῶν ἔξωθεν ἐπιμελῶς γυμνάζων.

Indè messis tempore veniebat, tam ut frumenti mensuram iniret & stipendia exolveret, quàm ut milites exercitaret diligenter ad terrorem exterorum.

Ἄρξας δ' ἐννεακαίδεκα ἔτη τὸν βίον ἐτελεύτησεν. μεθ' ὃν ἕτερος ἐβασίλευσεν τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ μῆνας Βνῶν. μετὰ δὲ τοῦτον ἄλλος Ἀπαχνᾶς, ἔτη καὶ μῆνας ἑπτά· εἶτα ὁ καὶ Ἀποφις, ἐνιαυτοὺς ἑξήκοντα, καὶ Ἰανίας πεντήκοντα καὶ μῆνα ἕνα. ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ Ἄσσις ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα καὶ μῆνας δύο.

Hic cùm regnâsset an. 19 diem obiit: post quem alius nomine Beon regnavit ann. 44. Post hunc alius Apachnas an. 36 & mensibus 7. Deinde Apophis an. 61. & Janias an. 50 & mense uno. Post omnes illos Assis an. 49. & mensibus 2.

Καὶ οὗτοι μὲν ἓξ ἐν αὐτοῖς ἐκράτησαν πρῶτοι ἄρχοντες, ποθοῦντες ἀεὶ καὶ μᾶλλον τὴν Αἰγύπτου ῥίζαν ἐξᾶραι τὸ παράπαν.

Et isti quidem sex primi apud eos reges fuerunt, semper desiderantes radicem Ægypti quasi penitus exscindere.

Ἐκαλεῖτο δὲ τὸ ἔθνος Ὑκσώς· τοῦτο δέ ἐστι βασιλεῖς ποιμένες. τὸ γὰρ Ὑκ κατ' ἱερὰν γλῶτταν βασιλέα σημαίνει, τὸ δὲ Σὼς ποιμένα· εἰ δὲ καὶ κοινῇ διάλεκτον. καὶ οὕτω συνῳκεῖσθαι γίνεται Ὑκσώς.

Vocabatur gens ista Hycsos, id est, Reges Pastores. Hyc enim, sacrâ linguâ, significat Regem; Sos verò communi dialecto est Pastor: & sic componitur Hycsos.

Τινὲς δὲ λέγουσιν αὐτοὺς Ἀραβας εἶναι.

Quidam verò dicunt illos fuisse Arabas.

Josephus hunc Manethonis locum produxit [a] contra Apionem, ut probaret *progenitorum suorum* τὴν ἐπέρωθεν ἄφιξιν εἰς Αἴγυπτον, *adventum aliunde in Ægyptum.* Ipse enim credidit, aliisque persuasit, *Pastores* hos fuisse Ebræos, progeniem Jacobi, qui cum illo venerant in Ægyptum. Hinc etiam Eusebius, [b] *Reges Ægyptiorum Pastores conjicimus nuncupatos propter Joseph & fratres ejus, qui in principio pastores descendisse in Ægyptum comprobantur.* Chronographi autem

[a] l. I. p. 1042. a.

[b] Chron. n. 193.

autem in eâ re ſunt ſibimetipſis contrarii, dum Jacobi filiorúmque deſcenſum in Ægyptum ſub ipſâ Paſtorum Dynaſtiâ collocant; quaſi progenies Joſephi regnaverit in Ægypto ante illius deportationem.

Cùm verò *Paſtores* iſti regum primi ſint in quibus conveniunt Manetho, Africanus, Euſebius atque Syncellus, licèt non ſine magnâ diſcrepantiâ; varias eorundem lectiones, vagámque Chronologorum licentiam uno intuitu perluſtremus.

Manetho (ex Joſepho p. 1040.) *Hycſos (i. e.) Reges Paſtores.*	*Africanus* (ex Syncello, p 61. a.) *XV Dynaſtia Paſtorum Phœnicũ.*	*Euſebius* (ex Syncello, p. 61. d.) *XVII Dynaſtia Paſtorum Phœnicũ.*	*Syncellus* (p. 103. d.) *XVII Dynaſtia Tanitarum regũ IV.*
1. SALATIS *an.* 19.	1. *Saïtes an.* 19	1. *Saïtes an.* 19	26. *Silites an.* 19
2. BEON 44.	2. *Byon* 44	2. *Bnon* 43	27. *Bæon* 44
3. APACHNAS 36. m. 7	3. *Pachnan* 61	* * * *	28. *Apachnas* 36
4. APOPHIS 61.	4. *Staan* 50	3. *Aphophis* 14	29. *Aphophis* 61
5. JANIAS 50. m. 1	4. *Archles* 49	5. *Archles* 30	30. *Sethos* 50
6. ASSIS 49. m. 2	6. *Aphobis* 61	* * * *	31. *Kertus* 29
			32. *Aſeth.* 20
Sum. an. 259. m. 10	Sum. 284	Sum. 106	Sum. 259
		In Chronico, 103	

Euſebius in Chronico non nominat Paſtores, ſed ad 101, ſive antepenultimum illorum annum, dicit [a] *Jacobum introïiſſe Ægyptum cum filiis ſuis.* Eſt autem communior ſententia de Aphophe. [b] *Convenit*, inquit Syncellus, *inter omnes Joſephum ſub Aphophe poteſtatem exercuiſſe in Ægypto.* Hinc Aphophis ille pro cujuſlibet rationibus ſúſque déque fertur: qui Manethoni ordine quartus, Africano ſextus eſt Dynaſtiæ XV, Euſebio tertius XVII. Syncellus (& poſt eum [c] Scaliger) reprehendit Euſebium, quòd [d] *Apophim à XV Dynaſtiâ tranſtulerit in XVII; decurtans illius annos* 61, *in* 14; *& numerans totius Dynaſtiæ annos tantùm* 103; *denique pro VI regibus IV recenſuerit.* Sanè immeritò, quum ipſe Syncellus IV tantùm reges ponat; eóſque in XVII Dynaſtiâ: *Sethos* & *Kertus*, quos habet, ſunt fictitii: *Aſeth* (Manethoni *Aſſis*) in [e] *Thebanorum* familiam ab illo adoptatus eſt.

[a] *n.* 291.

[b] *Syncell. p.* 62. b.

[c] *in Euſeb. p.* 251.

[d] *p.* 62. b.

[e] *p.* 103. d.

Nos vero rationes multæ, neque minimi momenti, à Joſephi ſententiâ diſcedere cogunt. Iſraelitæ venerunt numero 70;

Paſtores

Paſtores autem 240000. Iſraelitæ manſerunt in Ghoſen; Paſtores diripuerunt Memphim. Iſraelitæ redierunt poſt annos 215; Paſtores non niſi poſt annos 511. Iſraelitæ miſerâ ſervitute oppreſſi ſunt; Paſtores imperium exercuerunt in Ægyptios; à quibus vocati ſunt *Hycſos*, id eſt, *Reges Paſtores*.

Joſephus, ut poſtremæ huic difficultati occurreret, aliam ἑρμηνείαν Ὑκσὼς interpretationem venatus eſt, & *Captivos-Paſtores* reddit, ſubjiciens; [a] *Vox Hyc, in alio exemplari, non Reges ſignificat, ſed è diverſo Captivos paſtores. Hyc enim linguâ Ægyptiacâ, denſo ſono prolatum, Captivos expreſſim denotat. Atque hoc mihi videtur veriſimilius & antiquæ hiſtoriæ convenientius.* Subdit etiam interpretationis ſuæ rationem. [b] *Manetho in alio quodam Ægyptiacorum libro tradit, Gentem vocatam Paſtores in ſacris eorum libris Captivos rectè ſcribi. Progenitoribus enim noſtris olim mos erat eſſe paſtores, & quia Nomadum ritu vitam degebant, Paſtores dicti ſunt. Rurſus ab Ægyptiis Captivi non ineptè dicti ſunt; quoniam progenitor noſter Joſeph ad Ægyptiorum regem dixit, ſe eſſe Captivum; & fratres in Ægyptum poſtea advocavit, præcipiente rege.* Verùm Joſephus non ſatis animadvertit vocem iſtam eâ ſignificatione dictam, de mancipiis accipi quæ fuerunt verè paſtores, & Ægyptiorum plebs infima: non autem de gente peregrinâ, Ægyptum ſubjugante, ibíque regnante; quæ à ſervientibus Ægyptiis non aliter quàm per contumeliam *Paſtorum* nomen habuit. Hinc itaque faceſſat illud Joſephi ſomnium.

[a] c. Apion. p. 1040. c.

[b] Ib. g.

Ex luculento hoc hiſtoriæ Ægyptiacæ fragmento, nos locum in Canone peregrinis iſtis regibus aſſignavimus. Sex hîc enumerantur, qui regnârunt annos 259 & menſes 10, id eſt in Seculum X: non autem ſex iſti reges fuerunt tota *Paſtorum* Dynaſtia. Sequitur enim apud [c] Joſephum, Τούτου δὲ τοῦ ὠνομασμένου βασιλέως τοῦ τῶν Ποιμένων καλουμένων, καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ γενομένους, κρατῆσαι τὴν Αἰγύπτου φησὶν ἔτη ὡς τοῖς πεντακοσίοις ἑνδεκα, *Hos quos nominavimus reges Paſtores dictos, & qui fuerunt ex iſtis, Ægyptum obtinuiſſe dicit* Manetho *annis* DXI. Quod quidem ex chronologiâ Thebanâ mox confirmabitur. Veriſimile eſt res Ægyptiacas maximè peſſundatas fuiſſe à primis iſtis ſex Paſtoribus, & penè radicitùs exciſas; poſtea verò ſub eorum poſteris, Ægyptios, longâ neceſſitate armorum uſum edoctos, audaciores evaſiſſe bellúmque ſtrenuè geſſiſſe.

[c] P. 1040. d.

§. II.

Africanus hoſtes hos è Phœniciâ deducit. [a] Ἦσαν δὲ Φοίνικες ξένοι βασιλεῖς ς', *Erant Phœnices peregrini reges ſex.* Phœnicia, priſcis temporibus maritima Syriæ ora, ab Ægypto vergit ad Septentriones: *Paſtores* verò ἐκ τῆς ἑῴας ἀνατολῆς μερῶν, *ex Oriente* venerunt. Ægypto ab Oriente contermina eſt Arabia: & reges hi expreſſim *Arabes* nuncupantur. Τινὲς δὲ λέγουσιν αὐτοὺς Ἄραβας εἶναι, *Quidam dicunt illos fuiſſe Arabes.* Africanus autem ad Joſephi de Ebræis ſententiam alluſiſſe videtur. [b] Bochartus eorum nomina, tanquam Phœnicia, interpretatus eſt.

[a] *Syncell. p.61.a.*

[b] *Geogr.S. l.1.c.4.*

Arabes autem licèt Ægyptiis ignobiles, τὸ ἦθος ἄσημοι, habebantur, quòd more Nomadum vitam degerent paſtoritiam: Ipſi tamen ſeipſos mortalium nobiliſſimos exiſtimant, & ab externis conjugiis ſemper immunes, ad Noachum uſque genus numerare ſolent. Eſt & gens iſta libertate nunquam imminutâ, & potentiâ antiquiſſimâ nobilis. [c] Ferunt reges Arabum, ante Ninum, in Babyloniâ regnâſſe. Ipſe [d] Ninus fertur cum Ariæo Arabiæ rege ſocietatem iniiſſe. [e] Cambyſes Ægyptum invaſurus fœdus cum Arabibus pepigit. Neque Perſarum reges, neque Macedonum Arabiam ſubigere potuerunt: Illorum vires ſub Antigono rege experti ſunt [f] Athenæus & Demetrius; ſub Auguſto [g] Ælius Gallus. Imprimis autem Arabibus glorioſum fuit Ægyptum jam ſubjugâſſe.

[c] *Syncell. p.92.a.*

[d] *Diod.S. l.2.initio.*

[e] *Herodot. l.3.c.7.*

[f] *Diod.S. Olymp.117.1.*

[g] *Strab.l.16. p.780.*

Arabes, [h] τῆς τριχῶν τὴν κουρὰν κείρεσθαι φασὶ καθάπερ αὐτὸν τὸν Διόνυσον κεκάρθαι· κείρουσι δὲ περικύκλα, διξυρῶντες τὸν κροτάφους, *dicunt ſe tonderi eodem modo quo tonſus eſt Bacchus: tondentur autem in orbem, tempora ſubradentes.* Inde Jeremias Arabas Scenitas vocare ſolet (juxtà literam Ebraicam) [i] *extremificatos anguli* (juxta Vulgatam) *attonſos in comam.* Contra iſtam hujus gentis ſuperſtitionem, hoc tonſuræ genus non ità multò pòſt lege [k] Moſaicâ diſertè vetatur; *Non radetis in orbem angulum* (Arabs, *duos angulos*) *capitis veſtri.* Hieronymi verſio, *Neque in rotundum attondebitis comam.* LXX, Καὶ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, *Non facietis ſiſoen ex comâ capitis veſtri.* Heſychius, Σισόη, κουρὰ ποιὰ, Φασηλῖται (ità legendum) *Siſoe, ſpecies tonſuræ: Phaſelitarum* vox. Phaſelitæ vicini fuerunt Solymis, quos κορυφαίους vocat [l] Choerilus. Suidas, hanc Moſis legem reſpiciens, Σισόης, τὸ πλεξίδιον, *Nexus* capillorum, ſive πλοκίον, πλέγμα ἐκ τριχῶν, *intortum capillitium*, circi, cincinni. Bacchi capillamentum in orbem contextum videas

[h] *Herod.l.3. c.8.*

[i] *C.9.26, & 25.23, & 49.32.*

[k] *Levit.19. 27.*

[l] *Joſeph. cont.Ap. p.1047.*

videas in nummo [a] Μαρωνιτῶν, cui inſcribitur ΔΙΟΝΥΣΟΣ, & averſâ parte ΚΑΙΣΑΡΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. Indicat *Dionyſia*, in honorem *Auguſti*, à *Maronitis* celebrata. In pulcherrimo meo numiſmate aureo, unciali, in quo legitur ANTINOOC, ejuſmodi capillities, in orbem circumtexta, cernitur. [*] Αἱ δὲ Ἀντίνοου κεφαλαὶ εἰσὶν αἱ πολλαὶ Διονύσῳ μάλιστα εἰκασμέναι, *Antinoi imagines maximè ad ſimilitudinem Bacchi effingebantur.* Apud Græcos, [b] Θησηΐς *tonſura ſincipitis, quam quidam putant Abantes ab Arabibus accepiſſe.*

[a] *Goltz. Auguſt. tab. 53. Triſtan. l. 11. p. 98.*

[*] *Pauſan. l. 8. p. 470.*

[b] *Plutar. Theſeo. p. 2. f.*

Sicut Arabica vivendi ratio Ægyptiis odioſa fuit, ità Arabibus Ægyptiorum ſuperſtitio. Τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν κατέσκαψον, *templa Deorum everterunt.* Priùs deſtrui templa, quàm condi narrantur. Eſt enim hæc vetuſtiſſima *Templorum* mentio; nec tam citò innoteſcit religio, quàm impietas. Judæi cladem Deorum ad miniſterium Moſis referunt; juxta illud, [c] *Et in Deos illorum exercuit judicia.* [d] S. Hieronymus ad Fabiolam, *Illud* (inquit) *Hebræi autumant, quod nocte quâ egreſſus eſt populus, omnia in Ægypto templa deſtructa ſint, ſive motu terræ, ſive ictu fulminis.* Et [e] Artapanus dicit, illo tempore *domos univerſas corruiſſe*, τῶν τε ναῶν τοὺς πλείστους, *& templa plurima.*

[c] *Exod. 12. 12.*

[d] *Epiſt. 127. manſ. 1.*

[e] *Euſ. Præp. l. 9. c. 27. p. 436.*

Ultimus Inferioris Ægypti rex Syncello dicitur *Concharis*; *cui ſucceſſerunt Tanitæ*: Manethoni, ſacerdoti Heliopolitano, βασιλεὺς ἡμῖν Τίμαιος. Vox ἡμῖν regem innuit Heliopolitanum. In [f] Excerptis Latino-barbaris, inter Dynaſtias præteritas, & *Tanitarum* & *Heliopolitarum* numerantur.

[f] *Scal. Euſeb. p. 61.*

Primus ille rex, qui Manethoni *Salatis*, Syncello *Silites*, Africano & Euſebio dicitur [g] Σαΐτης, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Σαΐτης νομὸς ἐκλήθη, *Saites, à quo Saitis nomi nomen*; Nugæ! Nomus ab urbe *Sai* diu poſtea nomen habuit, non à fictitio hujus regis nomine.

[g] *Sync. p. 61.*

Cajetanus Cardinalis ex his [h] Eſaiæ verbis, *In Ægyptum deſcendit populus meus priùs ut peregrinaretur ibi*, καὶ εἰς Ασσυρίους βίᾳ ἤχθησαν, *& in Aſſyrios vi abducti ſunt*, colligit hunc regem fuiſſe *Aſſyrium*: neque ſatis animadvertit, Prophetam duas diverſorum temporum captivitates intelligere.

[h] *C. 52. v. 4.*

Chorographia Veteris Ægypti, quam [i] tradidimus, à Manethone confirmatur, qui Ægyptum in τὰ ἄνω καὶ κάτω χώρου, *Superiorem & Inferiorem*, jamdudum diſtingui docet. *Thebaïs*, Paſtoribus nunquam ſubdita, extra regiones iſtas habenda eſt. *Memphis*

[i] *ſuprà p. 24.*

autem, Superioris quondam metropolis, Thebis non ità pridem adjecta, jam à Paſtoribus capta eſt. Tenues deinceps res Memphiticæ; & Octava Africani Dynaſtia aut prorſus nulla eſt, aut obſcura & Paſtoribus tributaria.

Aſſyriorum potentia formidabilis habetur ob Cteſianas ἐχχαιδεκαλογίας· ex quibus Diodorus recitat[a] *Ægyptum inter gentes à Nino ſubjectas*; atque[b] *Semiramidem totam Ægyptum uſque ad Hammonis oraculum peragrâſſe*. Sit fides penès Cteſiam. Concedatur licèt Ninum fuiſſe hiſce temporibus vetuſtiorem; nulla tamen erat metûs cauſa à degeneris Nini ſucceſſoribus, [c] *quòd nihil memoriâ dignum ab illis geſtum ſit.*

[a] L. 2. p. 64. d
[b] Ib. p. 72. d.
[c] Ib. p. 77. c.

Servitus Iſraelitarum in Ægypto.

LIber Exodi, res Moſis enarraturus, præfatur Iſraelitas, licèt LXX tantùm in Ægyptum venerant (Græci habent LXXV, annumeratis forsàn[d] *filiorum uxoribus*) tamen[e] *poſt mortem Joſephi fratrumque & omnis cognationis illius*, temporibus iſtis quibus natus eſt Moſes in tantam creviſſe multitudinem, ut ab illâ metus eſſet regi Ægyptio. *Creverunt & quaſi germinantes multiplicati ſunt, ac roborati nimis impleverunt terram.* κατίσχυσαν σφόδρα σφόδρα.

[d] Gen. 46. 26.
[e] Exod. 1. 6.
Ver. 7.

Ab adventu Jacobi ad natum Moſem numerantur anni 135: quorum 58 liberè, 77 ſerviliter tranſacti ſunt. Servitus demum durior erat; quia Reges novi[f] *καθ' αὑτὸν αὔξειν τοὺς ὑπηλάμβανον, ſuſpicabantur eorum incrementa*, & ſibi parùm tuta exiſtimabant. Creſcente nihilominus populo; infantes maſculos tolli placuit: ideóque Moſes, tunc temporis natus, expoſitus eſt. Cœpit ſervitus vivente adhuc Joſepho: ingraveſcit poſt mortem ejus, antequam Moſes in lucem editus eſt.

[f] Joſeph. l. 2. c. 5.

Exod. c. 1. Ver. 8. *Surrexit interea Rex novus ſuper Ægyptum, qui non cognovit Joſephum*: 9. *Et ait ad populum ſuum, Ecce populus filiorum Iſrael multus & fortior nobis eſt.* 10. *Agamus ſapienter in eum, nè fortè multiplicetur; & ſi ingruerit contra nos bellum, addatur inimicis noſtris, & pugnet contra nos, & egrediatur de terrâ.* 11. *Præparavit itaque eis magiſtros operum, ut affligerent eos oneribus: ædificârúntque urbes theſaurorum Pharaoni Pithom & Rameſes.* 12. *Quantóque opprimebant eos, tantò magìs multiplicabantur & creſcebant.*

Rex

Rex novus ille τοῖς LXX & [a]S. Lucæ dicitur Βασιλεὺς ἕτερος, *Rex alius*, id est, alienus: Sic [b]*Dii novi* sunt alii, alieni. In eum sensum paraphrasis [c]Josephi historici: Τῆς βασιλείας εἰς ἄλλον οἶκον μετελθούσης, *Regno demigrante in aliam familiam; in aliam domum*: imò, in aliam gentem. Secundùm Canonem nostrum, *Rex novus* est *Tanitarum* primus, *Salatis* nomine. *Inimici* autem, quorum partibus Israelitæ accedere poterant, sunt Ægyptii veteres, cum quibus Israelitæ diu amicè vixerant, & Thebani, qui bellum tandem Pastoribus intulerunt.

[a] *Act.* 7. 18.
[b] *Judic.* 5. 8.
[c] *Antiq. l.* 2. c. 5.

Urbs *Pithom*, quam ædificârunt Israelitæ, est *Peluſium*: Manetho, ex antiquâ Ægyptiorum theologiâ, *Abarim* vocat, illámque muris horreísque jam ornari refert. Chæremon autem, apud [d]Josephum, hanc *Pastorum* urbem vocat *Peluſium*. Vetustissimum autem urbis nomen fuit *Abaris*: ἡ Ἀβαρὶν appellat Ptolemæus Mendesius, apud [e]Eusebium. Syncellus primam Θεῶν βασιλείαν, in magno 36525 annorum cyclo, ex Vetere Chronico recensens, [f]Πρώτου μετὰ τὸν Αὐχλῆν reponit. *Auritarum* nomine intelliguntur Dii Semideique, qui tempus historicum præcessere. Quæ verò de Typhone, Deorum ultimo, conficta sunt, ad hanc urbem propriè spectant. Ipse Manetho, paulò pòst, hanc τὴν Πομφώων Ἀβαρὶν à Typhone denominari docet: [g]ἔστι δὲ ἡ πόλις, κατὰ τὴν θεολογίαν ἀπὸ τοῦδε, Τυφωνίου, *secundùm veterem theologiam Typhonis urbs est*. In hoc tractu *Lacus Serbonidis*, in quo [h]λόγος τὸν Τυφῶ κεκρύφθαι, *ferunt Typhonem occultari*. Neque procul Heroopolis. [i]Ἡρῶ πόλις Αἰγύπτια, ἡ Αἷμα ἐκλήθη, διὰ τὸ τὸν Τυφῶ ἐνταῦθα κεραυνῷ βληθῆναι, καὶ αἵματος ἐυλεῦναι, *Hero urbs Ægypti* Αἷμα *vocabatur, ob Typhonem ibi fulmine percussum, & sanguinis fluxum*. Urbs Παθὼ, vel Πιθὼμ, ad Typhonis nomen alludere videtur. Cùm verò Ægyptiorum Deus esset Typhon, Ebræisque [k]interdictum esset Deos alienos nominare, Sapientes contumeliosâ literarum inversione alluserunt ad id nomen quod retinere non potuerunt. Istiusmodi immutationes apud illos non raræ: & de hoc Judæorum more, nomina falsorum deorum in opprobrium vertendi literis mutatis aut transpositis, vide [l]Mosem de Kotzi.

[d] *Con. Apion.* p. 1057. c.
[e] *Præp. l.* 10. c. 12. p. 497. a.
[f] *P.* 51. c.
[g] *Con. Ap.* p. 1052. g.
[h] *Herodot. l.* 3. c. 5.
[i] *Steph. in* Ἡρώ.
[k] *Exod.* 23. 13.
[l] *Præcepto Vet.* 32.

Cæterùm [m]Ἑλληνικόν ἐστιν ὁ Τυφών, *Typhon vox Græca est*; à *fastu*, qui τύφος· nomen Ægyptiacum est *Seth*. [n]Τὸν Τυφῶνα Σὴθ αἰεὶ Αἰγύπτιοι καλοῦσιν, *Typhonem Ægyptii semper vocant Seth*. Indè *urbs*

[m] *Plutar. Iside p.* 351. f.
[n] *Ib. p.* 357. d.

Typhonis Ægyptiacè dicta est *Sethron*: & ab urbe, *Sethroïtes nomus*. At verò *Abaris* hîc ponitur ἐν νομῷ τῷ Σαΐτῃ. Mendosè quidem. *Saïs* enim in occidentali & Delta parte; urbs hæc *ad Orientem Bubastici fluvii posita est*. Rectiùs, ex Manethone, Africanus, [a] *Memphim*, inquit, *ceperunt*, καὶ ἐν τῷ Σεθροΐτῃ νομῷ πόλιν ἔκτισε, *& in Sethroïte nomo urbem condiderunt; ex quâ irruptione factâ Ægyptios subjugaverunt*. Vox *nomus* prolepticè usurpatur: Ægyptus demùm post annos septingentos à Sesostre in Nomos divisa est. Tractus autem intelligitur iste, qui Nilum interjacet & Serbonidis lacum. [b] *Sethroïtes nomus ad lacum est*. Plinius [c] *Quæ juxta Pelusium est regio nomos habet Pharbætiten, Bubastiten, Sethroïten, Taniten*. Sethroïtes & Bubastites ad Orientem Bubastici fluvii; Tanites & Pharbætites ad Occidentem: Sethroïtes & Tanites ad mare; Bubastites & Pharbætites in mediterraneis. *Abaris* itaque, *urbs Typhonis*, & *Sethron* eadem urbs est, quæ à Græcis *Pelusium* nuncupatur.

[a] *Syncell. p.61. a.*

[b] *Strab. l.17. p.804. b.*

[c] *Plin. l.5. c.9.*

Struxerunt Israelitæ *Urbes thesaurorum*, sive *Urbes horrea*, ut Syrus. Manetho rem explicat; *Rex indè messis tempore veniebat, ut frumenti mensuram iniret, & stipendia exolveret*.

Historia S. duas urbes nominat *Pithom & Rameses*: neque aliter Interpretes. Targum Hierosolymitanum reddit *Tenin* & *Philusin*, id est, *Tanin* & *Pelusium*. A Tani, reges *Tanitæ* dicti; Pelusium, Abaris. Suspicari liceat ἐν ἀγρῷ δυοῖν (quod Judæis usitatum est) hîc dici potuisse; urbémque unam intelligi [d] *in terrâ Rameses*, in quâ habitabant Israelitæ. Arabica versio quasdam urbium regiones hîc exprimit. Sanè *urbs Rameses* alibi non occurrit.

[d] *Gen.47.11.*

Græci interpretes tertiam urbem addunt. Ὠκοδόμησε πόλεις ὀχυρὰς τῷ Φαραὼ, τήν τε Πιθὼ, καὶ Ραμεσσῆ, καὶ Ων, ἥ ἐστιν Ηλιούπολις, *Ædificârunt urbes munitas Pharaoni, Pitho, & Rameſſe, & On, quæ est Heliopolis*. Distat Heliopolis à Pelusio stad. 1500. Sesostris, quum Ægyptus omnis post expulsos Pastores in unius potestatem jamdudum redacta fuisset, [e] ἐτείχισε τὴν πρὸς ἀνατολὰς νῆσον πλευρὰν τῆς Αἰγύπτου, πρὸς ἃς ἀπὸ τῆς Συρίας καὶ τῆς Ἀραβίας ἐμβολὰς, ἀπὸ Πηλουσίου μέχρις Ηλιουπόλεως, ἀγὰ τῆς ἐρήμου, τὸ μῆκος σταδίους χιλίους καὶ πεντακοσίους, *Munivit* (fossâ scilicet) *Orientale Ægypti latus, contra Syrorum & Arabum irruptiones, à Pelusio per desertum Heliopolim usque, ad* 1500 *stadiorum longitudinem*. Quæ quidem non sunt hujus ævi. [f] Josephus autem inter labores Israelitarum enumerat τὸ πολὺ

[e] *Diod. S. l.1. p.36. d.*

[f] *Antiq. l.2. c.5.*

μὸν

μὲν εἰς διώρυχας πολλὰς ἀγαλεμεῖν, *fluvium in fossas derivare*: τείχη τε οἰκοδομῆσαι τοῖς πόλεσι καὶ χώματα, *Urbibusque mœnia extruere, & aggeres* contra Nili inundationes: addit insuper *Pyramidum extructionem*, de quâ [a] diximus. Manetho dicit *Orientales partes maximè munitas fuisse:* an Heliopolim intellexerit, incertum. Certè LXX. interpretes inter *Urbes munitas*, quibus operam impenderunt Israelitæ, *Heliopolim* recensent. [a] p. 48.

De Pelusio autem nullum est dubium. Munimentum hoc, omnium vetustissimum, [b] *Robur Ægypti*, etiam Ezechielis tempore, habebatur. *Præsidium ei impositum est militum* 240000. Paulò pòst Manetho ponit hunc locum, ἀρουρῶν ἔχοντα μυρίων τὴ περίμετρον, *habentem perimetrum* 10000 *jugerum*. Quodlibet quadrati latus fuerit 2500 jugerum; area 6250000. Idem hic 240000 hominum numerus, post annos circiter 500, in Syriam etiam exiisse dicitur, postquam à bis totidem, id est, 480000 militibus obsessi fuissent. Ingentes quidem isti numeri: verùm Ægyptum seculis sequentibus supra 7000000 hominum aluisse comperimus. Sunt autem in hoc fragmento multa disciplinæ militaris antiquissimæ vestigia; Castrorum metatio, præsidia, urbium munitio, custodiæ, militum stipendia & exercitatio. [b] Ezech. 30. 15.

Hæc de inopinato Pastorum adventu: de illorum decessu, ad Seculum XII.

Ægyptiorum Coloniæ.

ÆGypto ad hunc modum à Pastoribus occupatâ, incolarum veterum pars magna solum vertere & novas sedes quærere coacta est. [c] *Istrus de Coloniis Ægyptiorum* scripsit (sub Ptol. Euergete) sed periit liber. Diodorus quasdam habet illorum ἀποικίας. Quæ de Babylone narrat & de Athenis, hoc Seculum spectant. [d] *Ægyptii*, inquit, *colonias plurimas ex Ægypto in terrarum orbem disseminatas fuisse dicunt. In Babylonem enim* (Babyloniam: nondùm condita Babylon) *colonos deduxit Belus, qui Neptuni & Libyæ filius habetur; & positâ ad Euphratem sede, instituit Sacerdotes ad morem Ægyptiorum exemptos impensis & oneribus publicis, quos Babylonii vocant Chaldæos; qui, exemplo sacerdotum & physicorum astrologorúmque in Ægypto, observant stellas.* Hestiæus de hâc transmigratione dixit, [e] *Sacerdotes qui effugerant* (ex hoc scilicet Ægypti incendio) *sacra* [c] Constant. Porphyrog. Them. 15. p. 46. [d] Diod. l. 1. p. 17. a. [e] supra p. 32.

Jovis Enyalii rapientes, in Senaar Babyloniæ agrum perveniſſe. Ζεὺς Ἐνυάλιος eſt Βῆλος Ἄρειος. Hinc lux [a] Pauſaniæ: *Belus Babylonius à Belo homine Ægyptio Libyæ filio nomen habet.* Atque hæc veriſimilis eſt *Beli Babylonii* origo.

[a] *Meſſeniac. p. 261.*

[b] *Athenienſes Ægyptiorum colonos fuiſſe, tum alii, tum Theopompus tradit* ἐν τῷ Τευκρείῳ. Diodorus, [c] loco citato; *Dicunt* οἱ Ἀθηναῖοι ἀποίκους εἶναι Σαΐτων τῶν ἐξ Αἰγύπτου, *Athenienſes colonos eſſe Saïtarum ex Ægypto. Et cognationis argumenta proferunt: quòd illi Græcorum ſoli Urbem vocent* Ἄστυ, *à vocabulo aſtu quod apud ipſos eſt: & quòd illorum* πολιτεία *in tres claſſes digeſta, & eodem modo ordinata ſit quo Ægyptiorum.* I. Εὐπατρίδαι, *qui in diſciplinis maximè exercitati & ad ſummos honores provecti, ſicut in Ægypto Sacerdotes.* II. Γεωμόροι, *quorum eſt arma comparare & pro patriâ militare, ſicut in Ægypto* Γεωργοὶ *ſubminiſtrant milites.* III. *Opifices, qui artes illiberales exercent & miniſteria neceſſaria obeunt, cui ordini ſimilis eſt apud Ægyptios.* Argumentis iſtis adjice Athenienſium veterum *veſtes lineas*, more Ægyptiorum; quas *non diu* ante Bellum Peloponneſiacum *geſtare deſierunt.* [d] ὁ πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνας λινοῦς ἐπαύσαντο φορεῖν. Adde etiam, quod ad Saïtas propriè pertinet, cultum *Minervæ*, quæ fuit notiſſimum *Saïtarum* numen. Hinc [e] Plato de *Saïtis*, Μάλα, inquit, φιλαθήναιοι, καί τινα πρόπον οἰκεῖοι τῶνδ' εἶναι φασὶν, *Athenienſium amici ſunt, ſéque eis genere quodam conjunctos eſſe aiunt.*

[b] *African. apud Euſeb. Pr. l. 10. c. 10. p. 491.*

[c] *p. 17. b.*

[d] *Thucyd. l. 1.*

[e] *in Timæo, p. 1043. a.*

Pergit Diodorus, γενέναι δὲ καὶ τῶν ἡγεμόνων τινὰς Αἰγυπτίους καὶ τοῖς Ἀθηναίοις, *quoſdam Ægyptios Athenienſibus præfuiſſe.* Tres memorat, *Peteon Meneſthei patrem*, Cecropem, & *Erechtheum.* Deſideratur Cecropis nomen: Locus enim mutilus eſt; ſed res indicat. Τὸν δὲ Πέτεω (Πελεῶ) τὸν πατέρα Μενεσθέως δὲ στρατεύσαντος εἰς Τροίαν ** (deſunt nonnulla) ** φανερὸς Αἰγύπτιον ὑπάρξαντα τυχεῖν ὕστερον Ἀθηναίων πολιτείας τε καὶ βασιλείας Διφυὴς δ' ἀνὴρ γενόμενος. Iſta in editis malè conjuncta ſunt. Peteus enim Ornei filius, Erechtheï Regis nepos, ob Ægeo Athenis pulſus, in Phocide conſenuit; Cecrops autem & διφυὴς fuit, & Rex Athenarum; de quo ampliùs inquirendum eſt.

Cecrops.

[f] *Diod. l. 1. p. 17. c.*

GEminæ [f] naturæ veram cauſam Athenienſes ipſi non poſſunt reddere: *manifeſtum eſt quòd cùm politiæ duplicis, Græcæ & Barbaræ, municeps*

municeps esset, habebatur διφυὴς, *partem bestiæ habens, partem hominis.* [a] Apollodoro, *Cecrops* est αὐτόχθων, συμφυὲς ἔχων σῶμα ἀνδρὸς καὶ δράκοντος, *indigena, corpus habens hominis simul & serpentis.* Alii autem alias rationes excogitârunt. [b] *Sive ob longitudinem corporis; sive idcirco quòd quum esset Ægyptius utramque linguam sciebat.* [c] Διὰ μῆκος σώματος ὅτι καλέμενος, ὡς φησὶν ὁ Φιλόχορος, ἢ ὅτι Αἰγυπτίων ἔσας δύο γλώσσας ἠπίσατο. [d] Eustathius ex fabulis refert illum ἀπὸ ὄφεως εἰς ἄνθρωπον ἐλθεῖν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐλθὼν εἰς Ελλάδα, καὶ τὴν βάρβαρον Αἰγυπτίαν μὲν ἀφεὶς, χρησὸς ἀνελάβετο τρόπους πολιτικούς. Sed est magis verisimile illum ex Ægypto mores magis civiles in Græciam induxisse. Alii dicunt illum homines per copulam διφυεῖς fecisse, & [e] *legem tulisse, ut virgines uni viro elocarentur, secundùm legem in Ægypto à Vulcano latam.* [f] Ἐν Ἀθήναις πρῶτος Κέκροψ μίαν ἑνὶ ἔζευξεν, ἀνέδην τὸ πρότερον θεῶν ἁπάντων καὶ συνόδων καὶ κοινογαμιῶν ὄντων, *Cecrops primus Athenis unam fœminam uni viro conjunxit; cùm anteà promiscuè congrederentur, nuptiæque essent communes.* Est autem rationi maximè consentaneum naturam geminam illi attributam fuisse, [g] ἀφ' οὗ τὸ ἀπὸ Αἰγύπτου γένος, καὶ εἰς Ελλάδα ἐλθεῖν καὶ βασιλεῦσαι, *quòd ex Ægypto oriundus venit & regnavit in Græciâ.* Hic enim primus est qui in Græciam transfretâsse, & sedes ibi posuisse, memoratur.

[a] *Apol. l. 3. p. 191.*
[b] *Eusseb. n. 60.*
[c] *Syncell. p. 153. a.*
[d] *In Dionys. p. 56.*
[e] *Suid. in Προμηθ.*
[f] *Athenæi, l. 13. p. 555.*
[g] *Suid. ib.*

Littora Ægypti importuosa sunt, adeóque Ægyptii rerum nauticarum imperiti; Phœnicia autem maritimis urbibus frequens: aperto mari, & portuum securitati aderat mons Libanus, fabricandis navibus materiæ feracissimus. Hinc Phœnices primi mortalium rei nauticæ operam dederunt: hinc profectiones navales; hinc longinqua perscrutantur littora. [h] Φοίνικες μὲν αὐτοὶ καὶ ἐμπορίαν τοῖς Ἕλλησιν ἐπεισαγόντες εὐθὺς ἐγνώσθησαν· καὶ δι' ἐκείνων Αἰγύπτιοι, *Phœnices propter negotiationem ad Græcos navigantes protinùs innotuerunt; & per illos Ægyptii.* Neque fuit ista vagandi libido à Phœnicum ingenio aliena; aut sine Deorum exemplo. [i] Sanchuniathon tradidit, & *Saturnum & Astarten terrarum orbem peragrâsse.* [k] Herodotus (*ex sermone Persarum*) refert *Phœnices à mari Rubro in hoc mare profectos, positis sedibus in eâ regione quam nunc quoque incolunt, continuò longinquis navigationibus incubuisse, vecturisque mercium Ægyptiarum & Assyriarum faciendis.* Alibi: [l] *Phœnices (ut ipsi memorant) quondam mare Rubrum accolebant: illinc transgressi, maritima Syriæ habitant.*

[h] *Joseph. c. Apion. p. 1038. f.*
[i] *Eus. Præp. p. 38. d.*
[k] *L. 1. c. 1.*
[l] *Herod. l. 7. c. 89.*

habitant. *Is autem Syriæ tractus, & quicquid Ægypto tenùs est, Palæstina vocatur.* Huic sententiæ accedit is, qui de Azoto urbe dixit,

[a] *Steph. Aζ.* [a] Ταύτην ἔκτισεν εἷς τῶν ἐπὶ θαλάσσης ἐπὶ μελθόντων ἀπ' Ἐρυθρᾶς φυγάδων, *illam condidit unus advenarum qui è Rubro mari fugerunt.*

[*] *L.1.p.42.* Strabo tamen rem dubiam facit. [*] *Alii*, inquit, *referunt Phœnices & Sidonios nostros esse colonos eorum qui sunt in Oceano, addentes, illos ideo vocari Phœnices* (puniceos) *quòd mare Rubrum sit:* οἱ δ' ἐκείνους τούτων, *Alii illos horum* colonos fuisse existimant. Ambiguitatis in causâ nimia vetustas. Utcunque sit, extra dubium est hisce seculis Phœnices velificationibus inclaruisse: & Cecropem è Phœniciâ solvisse

[b] *Plin.l.7. c.56.* verisimillimum est. Hactenus autem [b] *ratibus navigabatur, inventis in mari Rubro inter insulas à rege Erythra.*

Cyprum appulisse Cecropem innuit Porphyrius. In urbe,

[c] περὶ ἀποχῆς *l.2.§.54.* [c] inquit, *quæ nunc Salamis, olim verò Coronis dicta, mense secundùm Cyprios Aphrodisio, mactabatur homo Agraulo filiæ Cecropis & Agraulidis nymphæ: & duravit consuetudo usque ad Diomedis tempora: tunc mutata est, ità ut homo sacrificaretur Diomedi. Intra unum autem septum erat & Minervæ templum, & Agrauli, & Diomedis. Mactandus ab ephebis ductus cùm aram ter circumierit, sacerdos eum lanceâ confodit per stomachum, & sic super rogum constructum* ὁλοκαύτιζεν *cremebatur totus. Hunc morem sustulit Diphilus rex Cypri temporibus Seleuci Theologi, & ritus iste in sacrificium bovis mutatus est.* Salamis in Cypro condita est à Teucro post bellum Trojanum. Agraulos Cecropis uxor

[d] *Apollodor. l. 3.* [d] *Actæi filia* dicitur. Cecrops autem & ἀνθρωποθυσίᾳ & *Minervæ* cultum in Cyprum introduxisse videtur.

[e] *Euseb. n.460.* Cecropem *Minervæ* cultum in Græciam attulisse certius est: [e] *& ex Minervæ nomine, quæ Græcè* Ἀθηνᾶ *dicitur, Athenæ nuncupatæ.*

[f] *L.3.p.192.* Illa ἐφύτευσεν ἐλαίαν ἡ νεῦν, ait [f] Apollodorus, ἐν τῷ Πανδροσίῳ δείκνυται, *produxit Oleam, quæ nunc in Pandrosio ostenditur*: ut Ruminalis

[g] *Pausan. l.1.p.48.* ficus, Romæ. Olea illa, à Persis [g] *accensa, ad duos cubitos eodem die repullulâsse* fertur. Quidam tamen *Minervam*, Ogygis tempore,

[h] *Ib.l.9. p.593.* [h] *ad Tritonem Bœotiæ fluvium nutritam*; alii ad *Lacum Tritonis in Libyâ* natam fabulantur.

Cecropem etiam *Jovis* cultum in Græciam induxisse ferunt.

[i] *Euseb. n.463.* [i] *Primus Cecrops bovem immolans Jovem appellavit,* [k] Ζεῦν ὁλοκαρπώσαντα προσηγόρευσεν. De victimâ dissentit [l] Pausanias. Ὁ μὲν Δία τε ὠνόμασεν Ὕπατον

[k] *Syncell. p.153.*

[l] *L.8.p.456.* πρῶτος, καὶ ὁπόσα ἔχει ψυχὴν, τούτων μὲν ἠξίωσεν οὐδὲν θύσαι, πέμ-

μασι

μαζὰ ὃ Ζηνὰ ὕψιστον ἐπ' ὀνόματος ἐκάλεσεν, Cecrops primus Jovem Supremum nuncupavit, & nihil vitâ præditum ei immolandum duxit, sed liba patria ad aram porricienda sanxit. Alibi Eusebius: [a] Cecrops primus Jovem appellavit Deum; primus Athenis aram statuit; primus Minervæ statuam posuit: & post illum οἱ ἀφ' Ἑλλησι θεοὶ πάντες γενεαλογοῦνται, tota Græcorum numinum genealogia texitur. Epiphanius etiam de Græcorum theologiâ: [b] Συγγραφεῖς καὶ ἱστοριογράφοι ἀπὸ τῆς τῶν Αἰγυπτίων ἐφευρεσιμύθου ἐξενομύθησε πλάνης, Scriptores & historici à fabulosis Ægyptiorum erroribus collectam corrogant. [c] Μετηνέχθη ὃ ταῦτα εἰς Ἕλληνας ἀπὸ τῆς ἡλικίας τοῦ Κέκροπος, Ista autem ab ætate Cecropis in Græciam translata sunt. Ex Ægypto itaque fuit superstitionis Græcæ origo.

[a] Euseb. Præp. l. 10. c. 9.

[b] Hæres. l. 1. §. 7.

[c] Ibid.

[d] *Athenis mos à Cecrope (ut aiunt) permansit corporis terrâ humandi; quam cùm proximi injecerant, obductaque terra erat, frugibus obserebatur; ut sinus & gremium quasi matris mortuo tribueretur; solum autem, frugibus expiatum, ut vivis redderetur. Sequebantur epulæ, quas inibant coronati: apud quas, de mortui laude cùm aliquid veri erat prædicatum (nam mentiri nefas habebatur) justa confecta erant. Posteaquam (ut scribit Phalereus) sumtuosa fieri funera & lamentabilia cæpissent, Solonis lege sublata sunt.*

[d] Cic. de Leg. l. 2. prope finem.

De statu politico, [e] *sufficiat adjecisse quod tradit Philochorus. Cùm Cares à mari, Bœoti Aones dicti à terrâ regionem Atticam popularentur, Cecrops primus multitudinem in XII urbes congregavit*; quarum nomina sunt Κεκροπία, Τετράπολις, Ἐπακρία, Δεκέλεια, Ἐλευσὶς, Ἀφύδνα, Θόρικος, Βραύρων, Κύθηρος, Σφηττὸς, Κηφισία, Φάληρος. *Theseus demum XII urbes in unam contraxit.* [f] Tetrapolis fuerunt Οἰνόη, Προβάλινθος, Τρικόρυθος, Μαραθών.

[e] Strab. l. 9. p. 397.

[f] Steph. Τετρ.

Præter *Athenas Atticas* erant etiam *Bœoticæ*, quæ alio nomine Ὀγχομηνός· & *Eubœicæ*, quæ Διάδες dictæ; aliæque quas numerat [g] Stephanus. [h] *Athenæ & Eleusis ad Tritonem fluvium sitæ, cùm Cecrops* (potiùs Ogyges) *præesset Bœotiæ tunc Ogygiæ dictæ, postea* [i] *diluvio deletæ sunt.*

[g] In Αθ. & Δία.

[h] Strab. l. 9. p. 407 b.

[i] Pausan. l. 9. p. 577.

Æra Attica.

AB adventu Cecropis consurgit Æra Attica, per *Reges Archontesque Athenienses* deducta; ad quam res Græcæ accommodantur. Author Parius Arundelliani Marmoris [k] ἀνέγραψε δὲ τὰ ἄνωθεν

[k] Marm.

ἄνωθεν χρόνος, ἀρξάμενος ἀπὸ Κέκροπος τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Ἀθηνῶν εἵως ἄρχοντος Ἀθηνήσιν Διογνήτου, *descripsit superiora tempora, auspicatus à Cecrope primo Athenarum rege usque ad archontem Athenis Diognetum*: Id est, per annos 1318. Terminum hujus intervalli citeriorem constituit Seldenus ad annum Per. Jul. 4450. Deme annos 1318, habes annum Per. Jul. 3132, sive primum Cecropis, atque Æræ Atticæ.

Epochæ Marmoreæ.

		Æra Attica.
Ἀφ' οὗ Κέκροψ Ἀθηνῶν ἐβασίλευσε, καὶ ἡ χώρα Κεκροπία ἐκλήθη, τὸ πρότερον καλουμένη Ἀκτικὴ ἀπὸ Ἀκταίου τοῦ αὐτόχθονος, ἔτη ΧΗΗΗΔΠΙΙΙ.	*Ex quo Cecrops Athenis regnavit, & regio Cecropia dicta est, antea nuncupata Actica ab Actæo indigenâ, anni* 1318.	1
Ἀφ' οὗ Δευκαλίων ὡς ἐπὶ Παρνασσὸν ἐν Λυκωρείᾳ ἐβασίλευσε, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Κέκροπος, ἔτη ΧΗΗΗΔ.	*Ex quo Deucalion juxta Parnassum in Lycoriâ regnavit, regnante Athenis Cecrope, anni* 1310.	9

Satis convenit Eusebio cum Marmore, de intervallo ab initio Cecropis ad *Excidium Trojæ*; non item de intervallo proximo, à casu Trojæ ad *Primam Olympiadem*. Unde evenit ut initium Cecropis, totúmque hoc intervallum, apud Eusebium annis 26 re-
[a] *P.* 82. centius fit quàm in hâc ἀναγραφῇ· monuimus [a] suprà, rationem daturi ad *Trojæ captæ* epocham.

Ad SECULUM IX.

Epochæ Marmoreæ.

		Æra Attica.
Ἀφ' οὗ δίκη Ἀθήνησιν ἐγένετο Ἀρεῖ καὶ Ποσειδῶνι ὑπὲρ Ἁλιρρόθιον τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ὁ τόπος ἐκλήθη Ἄρειος πάγος, ἔτη ΧΗΗΙΔΙΔΠΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Κραναοῦ.	*Ex quo Mars & Neptunus judicio egerunt de Halirrhothio Neptuni F. & locus nuncupatus est Areopagus, anni* 1268, *regnante Athenis Cranao.*	51
Ἀφ' οὗ Κατακλυσμὸς ἐπὶ Δευκαλίωνος ἐγένετο, καὶ Δευκαλίων ὑὸς ὄμβρους ἔφυγε ἐκ Λυκωρείας εἰς Ἀθήνας ... ον καὶ τοῦ Διο ... υο ... δ ... μίθριος ... ονιδ ... ο ... Σωτήρια ἔθυσεν, ἔτη ΧΗΗΙΔΙΔΠ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Κραναοῦ. Ἀφ'	*Ex quo Diluvium sub Deucalione contigit, & is imbres effugit è Lycoriâ ad Athenas . . . . . & (Jovi Phyxio) . . . . . Sacra pro salute fecit, anni* 1265, *regnante Athenis Cranao.*	54

Ex

Αφ' ὃ Α...κλύων Δευκαλίωνος ἐβασίλευσεν ἐν Θερμοπύλαις, καὶ συνῆγε τοὺς περὶ τὸ ὄρον οἰκοῦντας, καὶ ὠνόμασεν Αμφικτύονας καὶ π...νθ.... καὶ νεῦ ἔτι θύουσιν Αμφικτύονες, ἔτη ϚΗΗΙ ΔΙΙΙΙ, βασιλεύοντος Αθήνων Αμφικτύονος.

Ex quo Amphictyon Deucalionis F. regnavit Thermopylis, & congregavit accolas vicinos, & nominavit eos Amphictyonas & P.... etiamnum sacrificant Amphictyones, anni 1258, regnante Athenis Amphictyone. 61

Αφ' ὃ Ελλην ὁ Δευκ... Φθιώτιδος ἐβασίλευσε, καὶ Ελληνες ὠνομάσθησαν τὸ πρότερον Γραικοὶ καλούμενοι· καὶ τὰ ἀγῶνα Πανα θηναίων....ωι ϚΗΗΙ ΔΙΙΙΙ, βασιλεύοντος Αθήνων Αμφικτύονος.

Ex quo Hellen Deucalionis F. in Phthiotide regnavit, & Hellenes nominati sunt qui antea Græci appellati; & certamen Panathenæorum.... 1257, regnante Athenis Amphictyone. 62

Αφ' ὃ Κάδμος ὁ Αγήνορος εἰς Θήβας ἀφίκετο..... ἔκτισεν τὴν Καδμείαν, ἔτη ϚΗΗΙ ΔΙΙΙΙ, βασιλεύοντος Αθήνων Αμφικτύονος.

Ex quo Cadmus Agenoris F. Thebas advenit..... condidit Cadmiam, anni 1255, regnante Athenis Amphictyone. 64

Αφ' ὃ..... η...νίκης ἐβασίλευσε, ἔτη ϚΗΗΙ ΔΙΙ, βασιλεύοντος Αθήνων Αμφικτύονος.

Ex quo..... nicâ regnârunt, anni 1252, regnante Athenis Amphictyone. 67

Αφ' ὃ ναῦς..η... ων ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὴν Ελλάδα ἔπλευσε, καὶ ὠνομάσθη Πεντηκόντορος, καὶ αἱ Δαναΐδος θυγατέρες ... ωτη καὶ βα...αρειω καὶ Ελικὴ καὶ Αρχεδίκη ἀποκληρωθεῖσαι ὑπὸ τῶν λοιπῶν.... ἀνί... καὶ ἔθυσε ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἐμ Παρα..αδι ἐν Λινδωι τῆς Ροδίας, ἔτη ϚΗΗΔΔΔΔΠΙΙ, βασιλεύοντος.....

Ex quo Navis..... ex Ægypto in Græciam transmisit, & nuncupata est Pentecontorus, & Danai filiæ Amymone & B..... & Helice & Archedice sorte lectæ à cæteris filiabus..... & sacrificabant super littus in Para..ade in Lindo, quæ Rhodi urbs est, anni 1247, regnante Athenis Erichthonio. 72

....θόνιος, Πανα θηναίοις τοῖς πρώτοις γυμνικοῖς, ἅρμα ἔζευξε καὶ τὰ ἀγῶνα ἐδείκνυε, καὶ Αθηναῖος..ον..αι..θεων Μητρὸς ἐφάνη ἐν Κυβέλοις, καὶ Υάγνις ὁ Φρὺξ αὐλοὺς πρώτος ηὗρεν ἐγκ..δυναμ..σφε.... ὠνόμασεν Φρυγιστὶ πρῶτος ηὔλησε, καὶ ἄλλους νόμους Μητρὸς, Διονύσου, Πᾶνος, καὶ τὰ ἐπ...ἔτη ϚΗΗΔΔΔΔΙΙ, βασιλεύοντος Αθήνων Ερεχθονίου ὃς τὸ ἅρμα ζεύξας.

Ex quo Erichthonius, Panathenæis primò celebratis, currum junxit & certamen edidit, & Athenienses..... Deorum Matris apparuit in Cybelis; & Hyagnis Phryx tibias primus invenit..... quæ Phrygia vocatur, tibiis primus cecinit & alios nomos Matris, Bacchi, Panis, &... anni 1242, regnante Athenis Erichthonio qui currum conjunxit. 77

Æra Attica.

Areopagus.

[a] *Ser. in Virgil. Geog. l.1.ver.18.*

[a] *Postquam Minerva, inventâ oleâ, Neptunum vicerit; indignè ferens Halirrothius Neptuni filius, oleas cœpit excidere: cui, dum hoc facit, ferrum de manubrio decidit, & ei caput amputavit. Neptunus verò dolens filii sui obitum, Martem homicidii cœpit arguere: inde effectum est, ut Mars & Neptunus de hac re judicium apud Athenas experirentur:* Pausanias aliter; *Halirrhothius* [b] *Neptuni filius vim intulit Alcippæ Martis filiæ, & à Marte occiditur.* [c] *Neptuno eum in jus vocante, Mars in Areopago, XII Diis judicantibus, absolvitur*; circa initium regis Cranai. Actio Neptuni, Martísque exceptio, à [d] Libanio Sophistâ confictæ leguntur.

[b] *L.1.p.37, 52.*
[c] *Apollodor. l.3.p.193.*
[d] *Orat.22, 23.*

Totam hanc rem ignorabat Æschylus; qui (ex Minervæ personâ) [e] dicit πάγον Αρειον vocatum; quòd Amazones (locum occupantes) Marti hostias immolârunt; & primum capitis judicium ibi fuisse in causâ Orestis, id est, post bellum Trojanum. Sed & ante Orestem; [f] *Cephalus jaculo fortè occîdit uxorem Procrin, Erechthei filiam; & in Areopago judicatus, perpetuo exilio damnatus est.* Et Dædalus, [g] *Discipulo suo Talo, sororis filio, ex arce dejecto, condemnatus in Areopago, ad Minoem fugit.* De hoc autem Concilio certiora habebimus, ad Draconis, Soloníque tempora.

[e] *Eumenid. ver. 690.*
[f] *Apollodor. l.3.p.200.*
[g] *Ibid.p.206.*

Diluvium Deucalionis.

DUO apud Græcos celebrantur Diluvia: Alterum in Bœotiâ tempore *Ogygis*, ante annos 250, quando [h] *Copais lacus, obstructis in imo meatibus, aucta est usque ad loca habitata: ità Eleusinen & Athenas absorptas*[i] diximus. Alterum *Deucalionis*, in *Thessaliâ*, quam [k] *montes undique præcludunt; ad Orientem Pelion & Ossa, ad Aquilonem Olympus, ad Occidentem Pindus, ad Meridiem Othrys. Peneus, in quem alii confluunt amnes, per planiciem fertur, & per unum angustúmque anfractum exit in mare. Ferunt hos fluvios olim* (sub Deucalione putà) *Thessaliam fecisse pelagus, & Neptunum feciße anfractum illum per quem meat Peneus.* Sanè Neptuno Deucalion coætaneus erat. Nondum autem uno Thessaliæ nomine innotuit regio ista; è quâ Homerus decem populos totidémque Dynastas ad bellum Trojanum recenset.

[h] *Strab. l.9. p.406.*
[i] *Suprà p.111.*
[k] *Herodot. l.7.c.129.*

De

De Deucalionis Diluvio, rituque Hieropolitano ab eodem instituto, legendus Lucianus, de Deâ Syriâ. Porrò Deucalion cultum Deorum docuisse fertur. p.882.

——[a] Ἔνθα Προμηθεὺς
Ἰαπετιονίδης ἀγαθὸν τέκε Δευκαλίωνα,
Ὃς πρῶτος ποίησε πόλις καὶ ἐδείματο νηοὺς
Ἀθανάτοις, πρῶτος δ' καὶ ἀνθρώπων βασίλευσεν. a *Apol. Rhod. l.3.v.1085.*

——*Ubi Prometheus*
Iapeto satus bonum genuit Deucalionem;
Qui primus condidit urbes, & extruxit templa
Diis, & primus inter homines regnavit.

Scholiastes ibi: *Hellanicus tradit Deucalionem Promethei filium regnâsse in Thessaliâ, & aram* XII *Diis constituxisse. Thessalia autem prius vocabatur Hæmonia.*[b] Plutarchus; *Quidam tradunt Deucalionem & Pyrrham, constructo apud Dodonam templo, ibi consedisse in Molossis.* Oraculum autem Dodonæum ex Ægypto advectum esse[c] docuit Herodotus. b *V. Pyrrhi initio.* c *Suprà p.63.*

[d] *Ut Varro scribit, regnante Athenienſibus Cranao, ſucceſſore Cecropis; ut autem noſtri Euſebius & Hieronymus, adhuc eodem Cecrope manente, Diluvium fuit quod appellatum eſt Deucalionis, eò quòd ipſe regnabat in earum terrarum partibus ubi maximè factum eſt.* Varroni convenit cum Marmore; Syncellus etiam[e] *ſub Cranao*: neque dissentiunt Tatianus & Clemens, qui *ſub Crotopo* συγχρόνῳ collocant. Orosius *Amphictyonis temporibus* attribuens, extrema Crotopi respexisse videtur. d *Augustin. Civ. Dei l.8. c.10.* e *P.157.b.*

Quòd, post Tatianum, Clemens Alex. Eusebius, Syncellus, alii, *Deucalionis Diluvium, & Phaëtontis Incendium* (res satis contrarias) in idem tempus conjiciant; id quidem ex Platonis Timæo depromptum est; [f] quem consulas. Plato autem, ex Ægyptiorum disciplinâ, tradidit. Illi *Majorem* ἀποκατάστασιν, *hoc est, redintegrationem, per* ἐκπύρωσιν, *aut per* κατακλυσμὸν *perfici*[g] docuerunt. f *P.1043.c.* g *Suprà p.10.*

Neque Belli, inter *Athenienſes atque Atlanticos,*[h] *ante* 9000 *annos* gesti, meminissem) quod Solonem ab Ægyptiis audivisse commiscitur Plato) si Crantor olim, & Platonis interpretes, historiam eam veram fuisse non asseverâssent. Multò sobriùs Origenes, Porphyrius, Proclus allegoriam esse existimârunt. h *In Critiâ p.1100.b.*

Concilia Amphictyonica.

NON una fuit apud Græcos Ἀμφικτυονία · vetuſtiſſima quidem Theſſalica hæc, quæ idcirco inſtituta eſt ut eſſent Græci [a] Φίλοι μὲν ἀλλήλοις, λυπηροὶ δ' τοῖς Βαρβάροις καὶ φοβεροῖ, *ſibi invicem amici, ſed Barbaris graves & formidabiles.* [b] Enumerantur gentes XII, quæ Concilii participes eſſent: Extra πύλας, VII; *Oetæi*, (aliis *Æniauæ*) *Malienſes, Phthiotæ, Theſſali, Magnetæ, Perrhæbi*, Dolopes (ab Æſchine omiſſi, quòd forſan ejus ætate interierat gens Dolopum:) Intra πύλας, V; *Locri, Dorienſes, Phocenſes, Bœoti, Iones.* [c] Pauſanias *Perrhæbos* omiſit & *Bœotos*; Suidas, Harpocration & Michael Apoſtolius *Theſſalos* & *Locros*. Convenire ſoliti erant Amphictyones bis quotannis ad Thermopylas; ubi [d] *Cereris Amphictyonidis templum, ſedilia Amphictyonibus, & ipſius Amphictyonis delubrum extructa ſunt.* Synodus Πυλαία vocatur, & aſſeſſores Πυλαγόραι.

Alterum Ἀμφικτυονικὸν σύνεδρον apud Delphos [e] *inſtitutum fuit, quod & de publicis rebus conſultaret, & communem Templi procurationem ſuſtineret, quum pecuniæ grandes & donaria depoſita cuſtodiâ atque ſanctimoniâ indigerent. Vetuſtiora ignorantur: ſed Acriſius memoratur primus qui Amphictyones* (hos) *ordinaverit, & urbes definiverit quibus in conceſſu eo eſſet jus ſuffragii. Convenerunt primò XII urbes,* (non gentes) *poſtmodo urbes plures ſe adjunxerunt. Concilium vocabant Pylæam; erat & vernum & autumnale; & Cereri ſacrificabant Pylagoræ.* Amphictyones hi, poſtquam Pythia inſtituta ſunt, ludis iſtis præſidebant: Neque publicas Græciæ, ſed Templi Delphici res ſacras procurabant. Concilium hoc ad alterius exemplar compoſitum eſt; eadem utrobique vocabula. [f] Ἀμφικτύονες, οἱ περὶ Δελφῶν, συναγόμενοι ἐπὶ Πυλαίαν, Πυλαγόραι καὶ Ἱερομνήμονες, *Amphictyones, circumhabitantes Delphos, congregati ad Pylæam, Pylagoræ & ſacrorum memores* dicuntur. Pauſanias utroſque diſtinguit: dicit, [g] *Conventum Achæorum ad Ægium celebrari, καθάπερ ἐς Θερμοπύλας τε, καὶ ἐς Δελφοὺς οἱ Ἀμφικτύονες, ſicut tàm ad Thermopylas, quàm ad Delphos Amphictyones.* Sanè magna fuit utriuſque vel ſimilitudo, vel confuſio. Neque enim [i] *Amphictyones, qui templum Delphis trecentis talentis conſtruendum locârunt*, iidem [k] *Amphictyones fuerunt, qui epigrammatis & cippis exornârunt Leonidam ducéſque alios qui cum illo occubuerunt.*

[a] *Dion. Halic. l. 4. p. 299.*
[b] *Æſchinis Orat. περὶ παραπρεσβείας p. 262.*
[c] *L. 10. p. 622.*
[d] *Herod. l. 7. c. 200.*
[e] *Strab. l. 9. p. 420.*
[f] *Heſychius.*
[g] *L. 7. p. 445.*
[h] *Herod. l. 2. c. 180, l. 5. c. 62.*
[k] *L. 7 c. 220.*

Ab

Ab isto cœtu, ob direptionem Templi, semoti sunt ipsi [a] Phocenses à Philippo Macedone post decennale bellum Sacrum; tandem verò, ob rem strenuè gestam contra Brennum Gallum, Delphos adortum, Amphictyonatum receperunt. Ad Delphicam hanc societatem pertinet Ætolorum illud III virorum sacrorum monumentum.

[a] *Pausan. l.10. p.622.*

[b] ΕΠΙ. ΑΡΙΣΤΑΓΟΡΑ. ΕΝ. ΔΕΛΦΟΙΣ. ΑΡΧΟΝΤΟΣ.
ΠΤΑΛΑΙΑΣ. ΗΣΙΗΣ. ΙΕΡΟΜΝΗΜΟΝΟΥΝΤΩΝ. ΑΙΤΩΛΩΝ.
ΠΟΛΕΜΑΡΧΟΥ. ΑΛΕΞΑΜΕΝΟΥ. ΔΑΜΩΝΟΣ.

[b] *Gruter. p.129.15. & p.1021.7.*

Tertia. Ἀμφικτυονία etiam Sacra fuit; instituta ad tuendam τῆς ἀσυλίας Templi, quod Neptuno sacratum est in Calauriâ insulâ. [c] Ἦν ὅτε καὶ Ἀμφικτυονία τις περὶ τὸ ἱερὸν ἔθνος ἐπιὰ πόλεων, *Fuit etiam ad hoc Templum Amphictyonatus quidam urbium VII; Quarum nomina Hermione, Epidaurus, Ægina, Athenæ, Prasiæ, Nauplia & Orchomenus Minyeius.* [d] *Androtion* dixit, quòd Ἐξ ἀρχῆς ἀφίκοντο εἰς Δελφοὺς περὶ τῆς παροικοδομίας συνεδρεύσαντες, καὶ ὀνομασθεῖεν μὲν Ἀμφικτύονες οἱ συνελθόντες, *Initio assessores è finitimis convenêrunt Delphos, & qui coierunt nominati sunt* Ἀμφικτύονες (ab ἀφίκεσθαι) ἐκυρώθη δὲ ἀνὰ χρόνον τὸ νῦν σφισιν ὄνομα, *per tempus autem obtinuit nomen* Amphictyonum. [e] *Anaximenes* nomen deducit ἀπὸ τοῦ περιοίκους εἶναι τῶν Δελφῶν οὓς συναχθέντας, *quòd coacti essent Delphis circum-vicini*, quasi, Ἀμφικτίονες, Scholiastes [f] Thucydidis: Περιοικίονες εἰσὶ, καὶ ἀμφικτίονες, οἱ περιοικοῦντες.

[c] *Strab. l.8. p.374.*

[d] *Pausan. l.10. p.622.*

[e] *Harpocrat. Ἀμφ.*

[f] *L.3.p.242. n.4.*

His exemplis, in Asiâ, [g] *Panionium ex XII urbibus*; & *Triopium Dorienſe ex VI*, à colonis Græcis instituta sunt, Sec. XIV.

[g] *Herodot. l.1.c.143, 144.*

Cadmus.

ALtera Ægyptiorum exulum colonia in Græciam deducta est à Cadmo Agenoris filio. [h] *Phœnix & Cadmus de Thebis Ægyptiorum in Syriam profecti apud Tyrum & Sidonem regnaverunt.* Dein, [i] *Raptâ Europâ, Cadmus regnavit Thebis.*

p. I.

[h] *Euseb. n.562.*

[i] *n.587.*

[k] *Cadmus Agenoris filius à rege missus ad quærendam Europam Rhodum navigavit: & cùm tempestate jactatus vovisset se templum Neptuno structurum, servatus in eâ insulâ templum illi Deo condidit, & Phœnicibus quibusdam ibi relictis ejus curam demandavit; qui in Jalysiorum societatem coaluêre; & ex iis fuit Sacerdotum successio.* Jalysiæ urbs fuit [l] *Achæa*, postea *Jalyssus* dicta, quam condiderunt *Heliadæ*. De *Telchinibus* & *Heliadis*, Rhodi incolis, multa [m] Diodorus; quem consulas.

[k] *Diod. Sic. l.5.p.227.d.*

[l] *Ibid.c.*

[m] *Diod. p.326.d.*

Præter Neptuni cultum, etiam ἀνθρωποθυσίαν Phœnices in hanc insulam intulisse videntur. [a] *Rhodi, mense Metagitnione ἕκτῃ ἱσαμένου* XVI Kal. Novemb. *homo sacrificabatur Saturno. Qui mos, cùm diu invaluisset, immutatus est. Nam ex capite damnatis unum servabant usque ad Saturnalia, quem instante festo, extra portas producentes, juxta Aristobulæ fanum jugulârunt, vinum propinantes.*

[a] *Porphyr. de Abstin. l. 2. §. 54.*

[b] *Cadmus Delphis Phocidem* (vel Thebaidem) *versùs pergens, vaccam habuit itineris ducem, emptam à bubulcis Pelagontis,* ἀπὸ ἧς ἐκατέρας τὸ βοὸς πλευρᾶς σημεῖον ἔστι λευκὸν, εἰκαζόμενον κύκλῳ τῇ σελήνης, ὁπότε ἐν πλήρης, *in utroque item latere habentem signum candidum, circulo simile Plenilunii. Oportebat autem, ex Oraculi jussu, Cadmum cum exercitu ibi sedem ponere, ubi bos fessa procubuisset.* Oraculum habes, apud Aristophanis [c] Scholiasten. Macula autem illa candida, in speciem Lunæ, superstitionem Ægyptiacam, in cultu Apidis, denotare videtur: atque indè potiùs colligi potest Cadmum fuisse Ægyptium, quàm ex *Minervæ simulacro*, fuisse Phœnicem. [d] *Quidam putant Cadmum, qui in Thebaïdem venit, fuisse Ægyptium, non Phœnicem: cui sententiæ opponitur hujus Minervæ nomen,* ὅτι Σίγα κατὰ γλῶσσαν τῶν Φοινίκων καλεῖται, κατὰ δὲ Σάϊς κατὰ τὴν Αἰγυπτίων φωνὴν, *Quòd Siga dicitur, sermone Phœnicio; & non Saïs, Ægyptio.* Minerva ab Ægyptiis in urbe *Saï* maximè culta est: [e] nomen autem Minervæ Ægyptium fuit *Neith.* Vox *Siga* non satis innotescit. [f] *Sida Danai filia*; aliis [g] *Beli uxor, Danai mater.* [h] Ὄγγα, Ἀθηνᾶ ἐν Θήβαις, ἀπὸ χάλκου ἐπώνυμον ἔχουσα. [i] Ὄγκα, ἡ Ἀθηνᾶ, κατὰ Φοίνικας· unde, Ὀγκαΐαν πόλαν Θήβων. Sunt qui hinc in Pausaniâ, pro Σίγα, rescribunt Ογκα· sed à lectione vulgatâ nimis dissonum est nomen illud. Argumentum potiùs à Jovis nomine ducendum. [k] Καρνὸς Ζεὺς παρὰ Βοιωτοῖς. [l] Bocharto interprete, Καρνὸς est *Arietinus*, *Hammon κριοπρόσωπος.*

[b] *Pausan. l. 9. p. 559.*

[c] *ad Ranas. p. 269.*

[d] *Pausan. ib.*

[e] *Suprà p. 89*

[f] *Pausan. l. 3. p. 206.*

[g] *Cedren. p. 21. b.*

[h] *Hesych.*

[i] *Stephan.*

[k] *Hesychius.*

[l] *Phœnic. l. 1. c. 17.*

Luculentum autem originis Ægyptiacæ testimonium exhibet ærea illa tabula, quæ *Haliarti*, circa 200 annos post adventum Cadmi, in Alcmenæ sepulcro condita, post annos indè plùs 900, ab Agesilao rege Spartano ablata est. [m] *In sepulchro, præter armillam æream non magnam & duas amphoras figlinas, reperta est Ænea Tabula continens literas multas & mirabiles, utpote pervetustas; ex quibus nihil poterat intelligi, etiamsi apparerent postquam æs est ablutum; sed characterum typus erat proprius quidam & barbaricus, Ægyptios maximè referens*

[m] *Plutarch. Dæmon. Socrat. p. 557.*

rens

rens. Agetoridas itaque, ab Ageſilao miſſus, Memphim venit ad Chonuphim prophetam; petens ut ſi quid intelligeret, interpretaretur. Ille poſtquam per triduum libros vetuſtos de variis characterum formis conſuluiſſet, ad Regem reſcripſit, Θεοῦ τύπος ἐστὶ τῆς ὑπὸ Πρωτέα βασιλεύοντι γραμματικῆς· Ἡρακλέα δ' ἐπ' Ἀμφιτρύωνος ἐκμαθεῖν, *Typos eſſe ſcripturæ Ægyptiacæ illius, quæ in uſu erat ſub Rege Proteo; quam didicerat Hercules Amphitryonis filius.* Herodotus, Ageſilao aliquantùm ſenior, ex [a] ſacerdotum placitis, tradiderat *Protcum in Ægypto regnâſſe* ante inceptum bellum Trojanum; ad illius itaque tempora non malè refertur ætas Herculis. [b] *Chonuphis* quidam *Heliopolitanus* dicitur, [c] *Eudoxi Cnidii* præceptor; ut *Sechnuphis, Platonis; Sonches, Pythagoræ.*

[a] *Herod. l. 2. c. 113.*

[b] *Diog. Laert. Eudoxo.*

[c] *Clem. Alex. Strom. 1. p. 303.*

Aliam ejuſdem ætatis inſcriptionem [d] Herodotus *vidit, in templo Apollinis Iſmenii apud Thebas Bœotias, literis Cadmeis in tripode inciſam: erat iſta,*

Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκεν ἐὼν ἀπὸ Τηλεβοάων,
Amphitryon me obtulit è gente Teleboarum.

[d] *L. 5. c. 59.*

Facta eſt hæc ætate Laii, qui fuit Labdaci F. Polydori N. Cadmi Pronepos. [e] Alterum ibidem legitur epigramma *tripodis à Scæo dicati, Hippocoontis F. ætate Oedipodis Laii F. Tertium etiam Laodamantis Eteoclis F. qui regnavit ſolus; ſub quo Cadmei, ab Argivis ejecti, ad Encheleas ſe contulerunt*, in Illyrico. Iſtis autem inſcriptionibus, nihil eſt literarum apud Græcos vetuſtius.

[e] *C. 60.*

Herodotus Καδμήϊα γράμματα, *Cadmeas literas* vocat; etiam Φοινικήϊα, *Phœnicias.* Nam [f] *Phœnices qui cum Cadmo venerant, cùm alias doctrinas in Græciam introduxere, tum etiam Literas, quæ apud Græcos antea non fuerant. Et quidem primæ tales fuerunt, quibus Phœnices omnes utuntur; ſed progreſſu temporis, unà cum ſono, literarum ῥυθμὸν modum mutaverunt; & Iones, eo tempore loca iſta accolentes, Literaſque à Phœnicibus diſcentes, paucarum formas mutârunt; vocârunt tamen Phœnicias, quòd Phœnices eas in Græciam introduxiſſent.* Quòd verò ſubjungit Herodotus arguit iſtas literas *Ægyptias* potiùs, quàm *Phœnicias* nominandas eſſe. Καὶ διφθέρας, inquit, βίβλους καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ Ἴωνες, *Iones etiam priſcâ conſuetudine membranas appellant biblos; quia aliquando in penuriâ biblorum, utebantur pellibus caprinis & ovinis.* ἡ βύβλος, unde Græcorum βίβλος, fine dubio erat papyrus Ægyptia, non Phœnicia. Neque fuerunt Phœnices

[f] *C. 58.*

ſ. II.

ipſi Literarum Authores: ſed [a] *Literas apud Ægyptios à Mercurio repertas* eſſe oſtendimus. Græci autem, quòd Phœnices illis per commercia notiores fuerint quàm Ægyptii, & Cadmus ipſe ex Phœnice venerit, Literas cum Cadmo allatas *Phœnicias* appellârunt, & Cadmum *genere Phœnicem* eſſe exiſtimârunt. Apud quoſdam etiam [b] *ipſa gens Phœnicum in gloriâ magnâ literarum inventionis.* Ex eâ famâ, Lucanus; [c]

Phœnices primi, famæ ſi credimus, auſi
Manſuram rudibus vocem ſignare figuris.

Magis cautè Tacitus, [d] *Fama eſt Cadmum, claſſe Phœnicum vectum, rudibus adhuc Græcorum populis, artis ejus auctorem fuiſſe.* Cadmus itaque ex Ægypto oriundus, Phœniciis ratibus in Græciam tranſvectus, literas iſtas ſecum intulit, quæ ultra Trojani belli tempora obtinuerunt.

Quænam autem fuerit priſcis iſtis ſeculis literarum *Ægyptiarum* atque *Phœnicearum* diſſimilitudo, hodie non liquet. Certè utriſque gentibus, etiam Ebræis, Syris, omnibúſque Orientalibus ſiniſtrorſum ſcribere commune fuit. Neque eſt abſimile vero iſtum ſiniſtrorſum ſcribendi morem à Græcis initio receptum fuiſſe, diúque in uſu manſiſſe. Olympiæ [e] *Agamemnonis ſtatuæ adſcriptum eſt nomen:* γέγραπται ἢ κῆ δ τὸ Ἀπὶ Ϙ λαμὰ ἐκ δεξιῶν, *Id autem ſcriptum eſt à dextrâ in lævam*; id eſt, ſiniſtrorſum, ad morem ævi in quo vixerat. Paulatim deſuevit iſta ſcribendi ratio, ſcripſerúntque Græci βυϛροφηδόν. In [f] Arcâ Cypſeli Olympiæ dicatâ, *inſcriptiones ſunt literis antiquis inciſæ*; Καὶ Ϙ μὲν ἐς δίδυ αὐτ ἔχει, ϸήμαϘ ἢ ἄλλα τῆδ γραμμάτων βυϛροφηδὸν καλέουϛιν Ἕλληνες, *Et quædam literarum formæ rectâ ducuntur, aliæ autem* βυϛροφηδὸν, *ut Græci dicunt.* τὸ δὲ ϐϛι τοιόνδε. Ἀπὸ δ πέρα Ϙ δ ἔπυς Ἀπιϛρέφι τ ἐπῶν τὸ δεύτερον, ὥϛπερ ἐν ἀροτρίῳ δρόμῳ, *Eſt autem hujuſmodi. A fine verſûs ſuperioris fit converſio ad initium ſequentis, eâ ratione quâ in diaulo curritur.* Lineæ ducuntur alternè ſiniſtrorſum & dextrorſum. [g] Heſychius rationem vocis reddit: ὅτως ἔλεγον, ἐπὰν ὁμοίως τοῖς βουϛρόφοις βόες Ϙ ἀνθιϛροφὰς ποιῇ τις. ἔλεγον ἢ Ἀπὶ δ γράφειν τρόπῳ τοιούτῳ, *Ità dicitur quando quis regreſſus facit inſtar boum arantium: dicitur etiam de iſto ſcribendi modo.* Eâdem ſcripturæ verſurâ exaratæ ſunt leges Solonis, qui Cypſelo junior, Archon Athenis erat an. Attico 990. [h] Τὺς δ ΣόλωνϘ νόμυς Ἄξονας Ἀθηναῖοι ϗαλέαϛ, ἀπὸ τ ἐληλαφθῶαι αὐϗὺ ἐν ξυλίνοις ἄξοϭιν, *Athenienſes vocârunt leges Solonis* Ἄξονας, *quòd*

[a] *Suprà p. 37.*
[b] *Plin. l. 5. c. 12.*
[c] *L. 3.*
[d] *L. 2.*
[e] *Pauſan. l. 5. p. 338.*
[f] *Ibid. l. 5. p. 320.*
[g] *In* Βυϛροφ.
[h] *Suid. in* Νόμ Ϙ.

quòd inscriptæ essent in tabulis ligneis. Et [a] ἀνέγραψαν τοὺς νόμους εἰς τοὺς Κύρβεις, *Leges in Tabulas conscripserunt.* Sed & [b] βουστροφηδὸν ἦσαν οἱ Ἄξονες καὶ οἱ Κύρβεις γεγραμμένοι, *Axones & Cyrbes scripti sunt eo modo quo convertuntur boves.*

[a] *Harpocration in* Κύρβεις.
[b] *In* ὁ καθ' ἑαυτόν.

Cadmus etiam Bacchi cultum in Græciam primus attulit: ideóque Græci Semelen ejus filiam Bacchi matrem fuisse fabulantur, & Bacchus [c] Luciano vocatur Συροφοίνικός τινος ἐμπόρου τοῦ Κάδμου θυγατριδοῦς, *Cadmi cujusdam mercatoris Syrophœnicis ex filiâ nepos.* Extra dubium est hunc Deum, cum toto suo choragio, ex Oriente in Græciam advectum fuisse. De illius autem natalibus inter gentes non convenit. [d] Τὸν Διόνυσον Τύριοι νομίζουσιν ἑαυτῶν, *Tyrii Bacchum suum esse existimant.* Frustrà quidem; cùm Bacchus fuerit istâ urbe antiquior. [e] *Indorum alii Bacchum advenam Assyrium fuisse; alii illum Indi fluvii filium,* apud se natum, ferunt. [f] *Afri etiam, Oceani accolæ, hujus Dei incunabula sibi vendicant.* [g] Homerus autem *Bacchum in Nysâ Arabiæ natum* cecinit,

——πεδὸν Αἰγύπτοιο ῥοάων,
——*Prope fluenta Ægypti.*

§. III.

[c] *In Concil. Deor. initio.*
[d] *Achill. Tatii l. 2. initio, p. 67.*
[e] *Philostr. l. 2. c. 4.*
[f] *Diod. S. l. 3. p. 140. a.*
[g] *Diod. ib.*

Ex Gentium lite, plures orti sunt Bacchi; de quibus fusè [h] Diodorus, quem consulas. Novissimus Græcus; vetustissimus Ægyptius, qui *Osiris.* [i] Τὸν Ὀσιριν Διόνυσον εἶναί φασι, *Osirin Bacchum esse aiunt.* De Græci origine [k] Diodorus in Ægyptiacis: *Cadmus, Thebis Ægyptiis oriundus, filiam habuit Semelen; quæ vitiata, post septem menses, infantem peperit,* τὸν ὅλον ἴδιον παῖδα οἱ καθ' Αἴγυπτον τὸν Ὀσιριν γεγονέναι νομίζουσι, *eâ specie quam Ægyptii tribuunt Osiridi. Cadmus re compertâ, & oraculo monitus ut patrum sancita tueretur, infantem auravit, & sacra illi congrua instituit, quasi Osiris denuò se mortalibus exhibuisset, & procreationem retulit ad Jovem; ut & Osiris honestraretur, & corrupta eximeretur ab infamiâ: Quare divulgatum est apud Græcos Semelen Cadmi F. è Jove suscepisse Osirim. Postea verò Orpheus, ab Ægyptiis Theologiâ imbutus, prisci Osiridis nativitatem in recentiora tempora transtulit, & Cadmeis gratificatus, novos ritus instituit in quibus traderetur initiatis Dionysum ex Semele & Jove prognatum fuisse.* Sanè ante Orpheum, [l] *Melampus Amythaonis F.* ἔσχε τὸν ξενισμὸν τοῦ Διονύσου τὸ ὄνομα, καὶ τὴν θυσίαν, καὶ τὴν πομπὴν τοῦ φαλλοῦ, *Græcis introduxit Dionysi nomen, & sacrificium, & pompam Phalli. Erat autem Melampus vir sapiens & divinandi peritus, qui cùm alia multa, quæ ex*

[h] *L. 3. & 4.*
[i] *Herodot. l. 2. c. 42.*
[k] *L. 1. p. 14. a.*
[l] *Herodot. l. 2. c. 49.*

Ægyptiis audiverat, Græcis invexerit, tum quæ ad Dionysum pertinent, paucis immutatis. Neque enim casu contigit, ut huic Deo, tum in Ægypto, tum in Græciâ, eadem sacra fierent. Nam apud Græcos similia sunt, neque recens introducta; neque Ægyptii à Græcis mutuati sunt aut hunc aut alium ritum, sed omnia ferè Deorum nomina ex Ægypto in Græciam pervenerunt.

[a] *Syncell. p. 157. c.*

Alii volunt Bacchum, jam adultum, Athenas adveniſſe. [a] Κατὰ Αμφικτύωνα τὸν Δευκαλιωνὸς τινές φασι Διόνυσον εἰς τὴν Αττικὴν ἐλθόντα ξενωθῆναι Σημάχῳ, καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ πεδίλα δωρήσασθαι. [b] *Euſeb. Chr. n. 520.* ἕτεροι δ' ἐκ Σεμέλης αὐτόν. Hieronymus [b] vertit, Sub Amphictyone *Deucalionis F. Dionyſius (verùm non ille Semelæ filius) quum in Atticam perveniſſet, hoſpitio receptus à Semacho, filiæ ejus capreæ pellem largitus eſt.* Paulò antè [c] Αμπελουργία ὑπὸ Διονύσου ἐγνωρίσθη, οὐκ ἐκ Σεμέλης, *Vitium cultura à Dionyſio prodita eſt, non utique illo Semeles filio.* [d] Stephanus ſcribit Bacchum πρὸς τῶν θυγατέρων ἐπιξενωθῆναι· ἀφ' ὧν αἱ ἱερεῖαι αὐτοῦ, *à Semachi filiabus exceptum fuiſſe; à quibus ſacerdotes Bacchi.* Traditione τῶν πεδίλων, docuit μυστήρια καὶ τελετάς. Bacchus, cum nebride, in [e] nummo CMYPNAIΩN, percuſſo in honorem *Juliæ Domnæ Auguſtæ, ſub Procos. Rufino.*

[c] *Syncell. p. 153. d.*

[d] *In Σημαχίδαι.*

[e] *Penès me.*

[f] *Photii Bibl. p. 446. Narrat. 37.*

[f] Conon refert *Cadmum, non miſſum ad inveſtigandam Europam (ut Græci dicunt) ſed ad comparandum ſibi in Europâ imperium, raptæ ſororis inveſtigationem prætexuiſſe. Ille Thaſum fratrem in Thaſo inſulâ relinquens, in Bœotiâ locum munivit, quem à patriâ Thebas vocavit.* Thaſus autem [g] *inſula juxta Thraciam, in quâ mortua eſt Telephaſſa Europæ mater.* Ibi [h] Herculis *templum, à Phœnicibus conditum, qui ad quærendam Europam navigantes, Thaſum condiderunt. Id autem quinque virorum ætatibus prius fuit, quàm Hercules Amphitryonis in Græciâ exiſteret.* In ſtatere noſtro ΘΑΣΙΩΝ, ſtat ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΣΩΤΗΡΟΣ, *Herculis Salvatoris* ſimulacrum: & in nummis æreis ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΣΟΤΗΡΟΣ.

[g] *Steph. in Θ.*

[h] *Herod. l. 2. c. 44.*

§. IV.

[i] *Auri metalla & conflaturam Cadmus Phœnix, ad Pangæum montem* in Thraciâ, inveniſſe dicitur. Ferunt etiam [k] Cadmum *Samothraciam* appuliſſe, καὶ τὰ τελετῆς μεταχόντα, γῆμαι τὴν ἀδελφὴν Ἰασίωνος Ἁρμονίαν, *& perceptis Myſteriis, uxorem duxiſſe Harmoniam, Jaſionis ſororem.* Samothraces quidem Cabirorum Deorum myſteriis celeberrimi fuerunt; & jactitârunt, [l] *Myſteriorum ritus à Jove Jaſioni filio traditos olim fuiſſe, in eâ inſulâ*; ante adventum ſcilicet Cadmi.

[i] *Plin. l. 7. c. 56.*

[k] *Diod. Sic. l. 5. p. 223. c.*

[l] *Diod. ib.*

Verùm

Verùm ex istis, quæ [a] suprà dicta sunt, liquet illos sacra ista ab Oriente accepisse. [b] *Initiati autem credebantur Deos habere in periculis præsentissimos, & ipsos fieri sanctiores & justiores: Ideo heroes veteres & semidei illustrissimi ritibus istis imbuti sunt, Jason, Castor & Pollux, Hercules, Orpheus.* Argonautæ illi; quorum appulsum decantat [c] Apollonius. Scholiastes ibi docet *Ulyssem & Agamemnonem* initiatos fuisse: etiam [d] *Tarquinius, Demarathi Corinthii filius, Samothraciis religionibus mysticè imbutus est*; & [e] Philippus Alexandri M. pater. [f] Μυοῦνται δὲ ἐν τῇ Σαμοθρᾴκῃ τοῖς Καβείροις, *Initiantur autem in Samothraciâ Diis Cabiris.* E Samothraciâ, id est, ex Cabirorum mysteriis, Græci deducunt Cybelen, sive Deorum Matrem. [g] *Corybas*, aiunt, *Jasionis & Cybeles filius, cum Dardano & Cybele, in Asiam profectus, transtulit in Phrygiam* τὰ τῆς Μητρὸς τῶν θεῶν ἱερά, *sacra Matris Deorum: Cybele* τὴν θεὰν Κυβέλειν ἀφ' ἑαυτῆς, *Deam, Cybelen, suo nomine; Corybas autem* ἀπὸ τῶν περὶ τὴν Μητρὸς ἐνθουσιαζόντων, *Matris sacra furore lymphatico obeuntes, Corybantes de se appellavit.* Alii autem [h], ἀπὸ τοῦ ὄρους Κυβέλων, Κυβέλη, *à Cybelis*, Phrygiæ monte, *Cybele* dicitur. In Samothraciâ, etiam erant Corybantum mysteria: [i] Ἦν δὲ ἐκεῖσε καὶ τὰ τῶν Κορυβάντων μυστήρια. [k] *Quidam Curetes & Corybantes eosdem fuisse existimârunt: illi autem fuerunt Jovis nutritii & custodes.* Κρῆτες Cretenses fuerunt; Corybantes, Phryges. [l] *Pherecydes Corybantes* IX, *qui habitârunt in Samothrace, ex Apolline & Rhytiâ natos refert: ex Vulcano autem & Cabirâ Protei filiâ, Cabyros tres & tres Cabeiridas nymphas; & utrisque sua sacra fuisse; maximè autem in Lemno & Imbro, sed & in Troadis urbibus, Cabiros cultos; eorumque nomina mystica esse. Acusilaus, Vulcano Camilum; hôc, Cabeiros; his, Cabiridas ortas ait.* Erat quidem [m] *Imbrus insula sacra Cabiris, & Mercurio.* In Circo Romano, [n] *Tres aræ trinis Diis parent, Magnis, Potentibus; eosdem Samothracas existimant.*

Sicut *oppidum Cecrops à se appellavit Cecropiam, quæ* [o] *nunc est arx Athenis*: ità Cadmus [p] τλεύ τε Καδμείδι ἐτείχισε, καὶ τὴν ἀρχὴν τοῖς ἐκγόνοις ἀπέλιπεν, *& Cadmeïam munivit, & regnum posteris reliquit. Illi Thebas Cadmeiæ adjecerunt, & Bœotis plerisque imperantes, regnum propagârunt, usque ad Epigonorum expeditionem.* Regio autem Καδμηΐς [q] *vocata est, usque ad annum sexagesimum post casum Trojæ; quo tempore, à Bœotis occupata, Bœotiæ nomen obtinuit.*

[r] *Cum Cadmo in terram, quæ nunc vocatur Bœotia, devenerunt Gephyræi,*

[a] *p.* 35.
[b] *Ib. p.* 224. a
[c] *Argon. I. ver.* 915.
[d] *Macrob. Saturn. l.* 3. *c.* 4.
[e] *Plutarch. in Alex.*
[f] *Scholiast. ibid.*
[g] *Diod. Sic. l.* 5. *p.* 223. d.
[h] *Strab. l.* 12. *p.* 567. c.
[i] *Suid.* Σαμοθρ.
[k] *ib.* Κορυβ.
[l] *Strab. l.* 10. *p.* 472.
[m] *Steph. in* Ἴμβρ.
[n] *Tertullian. Spect. c.* 8.
[o] *Plin. l.* 7. *c.* 56.
[p] *Strab. l.* 9. *p.* 401.
[q] *Thucyd. l.* 1. *p.* 5. *Gr.*
[r] *Herodot. l.* 5. *c.* 57.

Gephyræi, & Tanagricum tractum incoluerunt: indè à Bœotis pulsi, Athenas diverterunt; ubi certis conditionibus in jus civitatis recepti sunt; [a] & templa extruxerunt Athenis, quæ cum aliis templis Atticis nihil habebant commune, sed ab iis erant distincta: in quibus fuit Cereris Achææ templum, & orgia; quæ & [b] Γεφυραία Δημήτης dicta est. Bacchum & Cererem inter Deos Cabiros [c] recensuimus.

[a] C. 61.
[b] Etymolog. in Γεφ.
[c] Suprà p. 36.

[d] Cum Cadmo etiam Arabes trajecerunt. [e] Quidam existimant Abantes (quos contra Trojam sub Elephenore militantes Homerus vocat [f] ὄπιθεν κομόωντας, occipite crinito) tonsuram eam ab Arabibus didicisse, quæ postea à Theseo dicta est [g] Θησηΐς.

[d] Strab. l. 10. p. 447.
[e] Plutarch. in Theseo p. 2.
[f] Iliad. B. ver. 542.
[g] Suprà p. 103

Lacedæmon.

NE desiderentur in Marmore nobilissimæ gentis Origenes; legendum velim [h] τῆς Λαχω-νικῆς ἑβασίλευσε, & de *Eurotâ* atque *Lacedæmone*, Regibus, intelligendum. Adeò ut Lacedæmoniorum epocha incidat in annum Atticum 67. Cùm verò illorum Mythyca nondum congesta sint in Chronica; χρῆ χρεὼς accipe.

[h] Lineâ 13.

[a] Pausan. l. 3. initio.

- [a] LELEX indigena, à quo Legeles dicti.
  - MYLES
  - Polycaon — Andaniæ regnabat
    - EUROTAS — Taygeta, à quâ mons.
      - LACEDÆMON — Sparte. Spartam condidit.
        - AMYCLAS — Eurydice. Amyclas urbem condidit.
          - ARGALUS — [i] Ἀγλαῦρος
          - CYNORTAS — post fratrem.
          - Hyacinthus, cujus tumulus Amyclis, sub signo Apollinis. *Amyclides* dicitur, & poeticè [k] *Oebalides*.
            - OEBALUS — Gorgophone. Argiva, Persei fil.
              - HIPPOCOON — fratrem ejecit.
              - TINDAREUS — ab Hercule restitutus. — Læda
                - CASTOR & POLLUX
                - Helena — uxor MENELAI
                - Clitemnestra — uxor Agamemnonis, qui dux contra Trojam.
    - Jupiter — Taygeta, à quo fluvius.
  - Triopas
    - Phorbas.
      - Messene — Argiva.

[i] Hesych. Ἀγλαῦρος.
[k] Ovid. Met. l. 10. fab. 5.

Danaus,

Danaus.

ADventus Danai celebris eſt Græcorum epocha; quæ incidit in annum Atticum 72: illam hic annis 36 priùs, quàm in Euſebii Canone, ſtatui [a] diximus. Danaus autem Cadmo patruelis tertiam Ægyptiorum coloniam deduxit in Græciam; & exuto Gelanore, Argivorum regnum obtinuit. [a] *Suprà p.82.*

[b] *Chemnis urbs magna eſt in Thebaide prope Neam urbem. Dicunt Ægyptii, Danaum & Lynceum fuiſſe Chemnitas, & in Græciam navigâſſe.* [b] *Herodot. l.2.c.91.*

De Danao cum Marmore convenit [c] Apollodoro; Υποδεμίσης Αθηνᾶς ἀυτῷ, ναῦν πρῶτος κατασκεύασε, Danaus *conſilio Minervæ primus navem fabricavit, quam à filiarum numero* πεντηκόντορον *vocavit, eiſque impoſitis aufugit* ex Ægypto. *Rhodum verò appellens Minervæ Lindiæ ſtatuam dedicavit. Indè Argos ſe contulit, regnúmque ei tradidit Gelanor.* [c] *Apoll. l.2. p.63.*

Cur navis iſta prima habebatur, docet Plinius. [d] *Navem primus in Græciam ex Ægypto Danaus advexit: antè ratibus navigabatur, inventis in Mari Rubro inter inſulas à rege Erythrâ.* Hygenus [e] *navem biproram* vocat. Argo navis etiam Pentecontoris. [d] *Pl. l.7. c.56.* [e] *Fabula 168,277.*

[f] *Danaus ex Ægypto cum filiabus fugiens, cùm appuliſſet Lindum Rhodi oppidum, ab incolis ſuſceptus, Minervæ templum extruxit, & Deæ ſtatuam conſecravit. Tres autem Danai filiæ ſublatæ ſunt peſte, quæ graſſabatur in Lindo: reliquæ cum patre Argos profectæ ſunt.* Sequitur, Cadmum *non ità multò poſt Minervæ Lindiæ donaria obtuliſſe, inter quæ Lebes æneus veteri more fabrefactus, cum inſcriptione literis Phœniciis.* Sed Cadmi navigationem priorem fuiſſe docet Marmor. Longè autem pòſt, [g] *Amaſis* rex Ægypti *Minervæ Lindiæ duas lapideas ſtatuas, & thoracem lineum* (peplum) [h] *admiratione dignum miſit: quia Danai filiæ templum Minervæ quod Lindi eſt extruxiſſe feruntur, eò appulſæ quum filios Ægypti fugerent.* [f] *Diod. Sic. l.5.p.227.d.* [g] *Herodot. l.2.c.ult.* [h] *L.3. c.47.*

[i] *Dum Danaus cum Gelanore Sthenelæ F. de regno contendit, lupus in taurum impetum fecit. Taurus Argivis viſus eſt repræſentare Gelanorem, & Lupus Danaum* (extraneum.) *Cùm igitur Lupus confeciſſet Taurum, Danaus è re natâ regnum adeptus eſt; & Lupum ab Apolline immiſſum exiſtimans, Apollinis* Λυκίου *templum poſuit, & ſtatuam. Nam & ſimulacra eo tempore fuiſſe putantur, maximè Ægyptia.* Atque in ejus rei memoriam, Lupi πρόσωπον in nummis Argivorum ſignatam habeo. [i] *Pauſan. l.2. p. 118.*

Euſebius *Gelanoris* regno nullum tempus aſſignat. Apud Æſchylum

chylum, *filius* ἀνώνυμος *indigenæ Pelasgi* (quem inter reges istos recensetᵃ Hygenus) regnabat Argis, quando adveniebant Danaïdes.

ᵃ *Suprà p.82*

ᵇ Τῶ γηγενῶς γὰρ εἰμ' ἐγὼ παλαίχθονος.
Ἶνις Πελασγὸς, τῆσδε γῆς ἀρχηγέτης.

ᵇ *Ixion ver. 254.*

Sanè ᶜ *Pelasgum indigenam fuisse dixit Hesiodus; Acusilaus autem Jovis & Niobes filium, à quo Peloponnesi incolæ vocati sunt Pelasgi.* Et ᵈ *Peloponnesus Pelasgia, ut Ephorus: Illi autem origine Arcades vitam militarem amplexi sunt, multisque in idem studium perductis, & communicato omnibus nomine, apud Græcos aliósque inclaruerunt. In Epirum, Thessalium, Cretam, Lesbum, Lemnum, Imbrum, &* ᵉ *Larissam Asiæ prope Cumas, deduxerunt colonias. Gens vaga & ad migrationes præceps tulit magna ac subita incrementa, ac decrementa maximè sub Æolensium ac Ionum transitum in Asiam.*

ᶜ *Apollodor. l. 2. initio. l. 3. p. 163.*

ᵈ *Strab. l. 5. p. 221.*

ᵉ *Strab. l. 13. p. 621.*

Sicut Cecrops Cecropiam, Cadmus Cadmeiam, ità ᶠ *Danaus Argivorum* Ἀκρόπολιν *condidisse perhibetur* (Arcis nomen, ᵍ Lariſſa,) *tantumque præstitit ille principibus prioribus, ut qui Pelasgi antea vocati sint, Danai nominarentur; & Argivi, ob urbis gloriam. Danai sepulchrum in medio foro dicitur Palinthus.*

ᶠ *Strab. l. 8. p. 371.*

ᵍ *Stephan.*

Danai filiæ ob puteorum inventionem templa summósque honores adeptæ sunt; quòd copiam aquarum in urbem introduxerint, ubi fuit aquæ inopia. Monstratur fons Amymone prope Lernam. ⁱ Polybius dixit *Danaum* τὰ ὑδρεῖα τὰ ἐν Ἄργει δηλοῦσθαι, instrumenta *aquatica Argis demonstrâsse.* Ægyptii insignes fuerunt aquileges.

ʰ *Ib ex emendatione Gasauboni.*

ⁱ *Strab. l. 1. p. 23. d.*

ᵏ *Danai filiæ initiationem Cereris, quam Græci* Θεσμοφόρια *vocant, ex Ægypto attulerunt, & Pelasgicas fœminas docuerunt. Postea verò, Peloponneso omni à Doribus sedibus suis ejectâ, abolitus est iste initiandi ritus. Arcades è Peloponnensibus soli non ejecti ritum conservârunt.*

ᵏ *Herodot. l. 2. c. 171.*

De filiarum nuptiis, & maritorum cæde, Apollodorum adeas.

ˡ *Unus evasit Lynceus in Lyrceam oppidum, unde face signum dedit uxori Hypermnestræ, quæ vicissim à Larissâ facem extulit. Hinc Argivis* Πυρσῶν ἑορτὴ *Facularum festum annuum. Illa à patre in judicium vocata, & absoluta,* ᵐ *templum* Ἀρτέμιδος Πειθοῦς *Dianæ Suadæ, &* ⁿ Ἀφροδίτης Νικηφόρου *Venerem Victricem dedicavit.*

ˡ *Pausan. l. 2. p. 130.*

ᵐ *Ibid. p. 122.*

ⁿ *Ibid. p. 119.*

Veneris cultus in Oriente celebris. ° *Saturnus Byblum urbem dono dedit* θεᾷ Βααλτίδι, τῇ καὶ Διώνῃ. *Dione* mater Veneris; unde filia ᵖ *Dionæa* dicitur. ᵠ *Byblus Cinyræ regia Adonidi sacra.* Byblo objicitur Cyprus. ʳ *Fama tradit à Cinarâ sacratum vetustissimum Paphiæ Veneris*

° *Sanchun. Euseb. Pr. Eu. p. 38. d.*

ᵖ *Virg. Æn. 3. ver. 19.*

ᵠ *Strab. l. 16. p. 755.*

ʳ *Tacit. hist. II. p. 338.*

neris templum; Deámque ipſam conceptam mari huc appulſam, id eſt, per mare advectam. Eſt & [b] *Veneri Amathuſiæ delubrum.* [c] *Amathus urbs Cypri antiquiſſima, in quâ colebatur Adonis-Oſiris.* A Venere nomen habuerunt *Cypri urbes*, [d] *Dionia*, atque [e] *Urania.* Cæterùm [f] *Veneris Uraniæ fanum in Aſcalone Syriæ urbe omnium hujus Deæ templorum vetuſtiſſimum eſt. Siquidem quod in Cypro templum eſt, ex hoc prodiit, ſicut ipſi fatentur Cyprii; & quod apud Cythera eſt, Phœnices ex eâdem Syriâ condiderunt.* Pauſanias, [g] *Primis hominum Aſſyriis contigit Uraniam colere; & poſt Aſſyrios, Cypriorum Paphiis, & Phœnicum illis qui Aſcalone in Palæſtinâ degunt: à Phœnicibus edocti Cytherii eandem colunt.* Alibi de Cytheris, [h] *Eſt illic Uraniæ fanum ſanctiſſimum, & omnium quæ apud Græcos Veneri dicata ſunt antiquiſſimum:* αὕτη ᾗ ἡ θεὸς ξόανον ὡπλισμένον, *Ipſa autem Dea ſtatua eſt armata.* Similiter [i] Ἔγχος Ἀφροδίτη, Κύπριοι, Apud *Cyprios Venus Encheos*, id eſt, Haſtata: Neque aliter forſan Hypermneſtræ *Venus Victrix.*

Sed & ipſa [k] *Hypermneſtra apud Argos ſacerdotio functa eſt* Junonis. [l] Ἡραεσίδες dictæ ſunt αἱ ἱέρειαι τῆς ἐν Ἄργει Ἥρας, *ſacerdotes Junonis Argivæ.* Earum prima fuit [m] *Callithyia.* Tertia occurrit [n] *Alcynoe*; *cujus Sacerdotii anno 26, qui in tertiam ante Troica ætatem incidit, gens Sicula ex Italiâ migravit: ut refert Hellanicus Lesbius*; qui (12 annis [o] Herodoto ſenior) per Sacerdotum Argivarum tempora hiſtoriam deduxit, deſignans quid ſub quâque geſtum erat. [p] Ἠρίθμουν ᾗ ὑπὸ χρόνους οἱ Ἀργεῖοι ἀπὸ τῶν ἱερέων, *Argivi à Sacerdotibus numerabant tempora.* Eam ob cauſam notatur [q] *Admeta* (ità legendum) *Euriſthei filia ſacerdotium Argis tenuiſſe annis* 38. Aliæ memorantur Junonis Sacerdotes, *Cydippe, Chryſis, Phainis.*

Mythologi Danaum Ægyptium fuiſſe agnoſcunt. [r] *Neptunum*, aiunt, *genérâſſe Agenorem qui in Phœniciâ regnavit, & Belum: Hic & Ægyptum procreavit, à quo regio Ægyptus dicta eſt; & Danaum, qui trajecit in Græciam.* Unde Manetho [s] *dicit* ὅτι ὁ μὲν Σέθωσις ἐκαλεῖτο Αἴγυπτος, Ἁρμαΐς δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Δαναός, *quòd Sethoſis vocabatur Ægyptus, Armais autem ejus frater Danaus.* Infeliciter hic Manetho res Ægypti ad ætatem Danai confert. *Sethoſis* enim eſt *Seſoſtris*; qui ſeculo demùm XIV floruit. Neque inter Reges Ægyptios inveſtigandus eſt *Danaus*; quem (ut & *Cecropem*, & *Cadmum*) patriæ clades in exilium projecit. Cæterùm vulgaris eſt iſte Græcorum error; qui *Seſoſtrim* bellum Trojanum præceſſiſſe crediderunt.

[b] *Ib. An.* 3. p. 98.
[c] *Stephan.*
[d] *Ibid.*
[e] *Diod. Sic. l.* 20.
[f] *Herodot. l.* 1. *c.* 105.
[g] *Lib.* 1. *p.* 27.
[h] *L.* 3. *p.* 207.
[i] *Heſychius.*
[k] *Euſeb. n.* 582.
[l] *Etymolog. M. in* H.
[m] *Euſeb. Chr. n.* 376.
[n] *Dion. Halicar. l.* 1. *p.* 18.
[o] *Gellii l.* 15. *c.* 23.
[p] *Schol. Thucyd.*
[q] *Syncell. p.* 172. *a.*
[r] *Apollodor. l.* 2.
[s] *Joſ. c. Appion p.* 1041. *f.*

Panathenæa.

GRæci in Dies feſtos Ludorúmque apparatus propenſiſſimi fuerunt. Hinc in Marmore noſtro tot Epochæ Ludos ſacros & Theatrum ſpectantes. *Athenæa*, apud eos omnium vetuſtiſſima, cum cultu Minervæ, ex Ægypto in Græciam tranſlata ſunt. [a] Παν-ηγύρεις ἦ ἄγειν καὶ πομπὰς καὶ θεοδοχίας πρῶτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι· καὶ ταῦτα τούτων Ἕλληνες μεμαθήκασι. τεκμήριον δέ μοι τούτου τόδε· αἱ μὲν γὰρ φαίνονται οὐκ πολλοῦ δεῖν χρόνου πεποιημέναι, αἱ δὲ Ἑλληνικαὶ νεωστὶ ἐποιήθησαν, *Ægyptii primi hominum ſunt qui conventus, & pompas, & acceſſus ad Deos fecerunt: & ab Ægyptiis eas didicerunt Græci. Cui rei argumento eſt, quòd Ægyptiacæ ab antiquis temporibus factæ, Græcanicæ autem recèns videantur inſtitutæ.* [b] *Ægyptii autem non ſemel in anno, ſed frequenter conventus agunt: præcipuè Dianæ, in urbe Bubaſti; 2. Iſidi, in urbe Buſiri; 3. Minervæ, in urbe Saï, &c.* [c] *Ubi in urbem Saïn ſacrificatum convenerunt, noctu univerſi lucernas plurimas accendunt circumcirca domos ſub dio. Lucernæ autem ſunt vaſa ſale & oleo plena, quibus ſuperſtans incumbit ipſum ellychnium, quod totâ nocte ardet. Feſti nomen eſt* Λυχνοκαΐη *Lucernarum accenſio. Qui ad conventum non ierint, noctem ſacrificii obſervantes, Lucernas accendunt: ità Lucernæ non in Saï modò, ſed etiam per totam Ægyptum accenduntur. Ritûs hujus ſacra eſt ratio.* Solennitates iſtæ ipſis ſuperſtitionibus non recentiores videntur.

[a] *Herodot. l. 2. c. 58.*

[b] *C. 59.*

[c] *Herodot. l. 2. c. 62.*

Hinc etiam in Græco Minervæ cultu, Lampadum ritus. [d] Harpocration, ex *Polemone*, Τρεῖς ἄγουσιν Ἀθηναῖοι ἑορτὰς Λαμπάδων, Πανα θηναίοις, καὶ Ἡφαιστείοις, καὶ Προμηθείοις, *Athenienſes tria Lampadis feſta agunt, Panathenæis, Vulcanalibus, Prometheiis.* Erat autem in Panathenæis Λαμπαδηδρομία equitum. [e] Λαμπὰς ἔσται περὶ ἑσπέραν ἀφ' ἵππων τῇ θεῷ, *Sub Veſperam erit Deæ certamen Lampadum ex equis.* [f] Herodotus τὸ ἀγαλμάτιον *Perſarum* τῇ λαμπαδηφορίᾳ *Græcorum* comparat. [g] *In Academiâ eſt ara Promethei, à quâ Lampadas accenſas ferentes in urbem decurrunt.*

[d] *In* Λαμπ.

[e] *Plato l. 1. de Rep.*

[f] *Herod. l. 8. c. 98.*

[g] *Pauſan. l. 1. p. 58.*

Porrò ab Ægyptiorum moribus deduci videtur; quòd hos [h] *ludos in veſte tinctâ ſpectare* nefas eſſet. Athenienſes [i] lineas veſtes ſerò depoſuerunt.

[h] *Lucian. in Nigrino, p. 31.*

[i] *Suprà p. 108.*

De *Panathenæis* [k] Harpocration, *ex Hellanico & Iſtro*: Ἡγεῖται τὴν ἑορτὴν

[k] *In* Παναθ.

ἑορτὴν ὁ Ερεχθόνιος ὁ Ηφαίστου· πρὸ τούτου δὲ Αθήναια ἐκαλεῖτο, *Panathenæa festum egit Erichthonius Vulcani filius: ante eum vocabantur Athenæa.* Hic Sacrum illud omnibus Atticæ populis commune fecit; unde Festo nomen. Hic quadrigarum certamen instituit, discedens paululùm à ritu Ægyptio.

[a] *Primus Erichthonius currus & quatuor ausus*
Jungere equos, rapidisque rotis insistere victor. [a] *Virg. Georg. l. 3. v. 113.*

Ægeus rex Athenarum [b] τὰ τῶν Παναθηναίων ἀγῶνα ἐπετέλει· ἐν ᾧ ὁ Μίνωος παῖς Ανδρόγεως ἐνίκησε πάντας, *Panathenæorum certamen celebravit, in quo Androgeus Minois filius vicit.* [b] *Apollodor. l. 3. sub finem.*

[c] Διττὰ Παναθήναια ἄγεται Αθήνησι· τὰ μὲν κατ' ἔνιαυτὸν ἕκαστον ἐνιαύσια, τὰ δὲ πενταετηρίδος, ἅπερ καὶ Μεγάλα ἐκάλουν, *Agebantur Athenis Panathenæa duplicia; alia Annua; Alia Quinquennalia, quæ etiam Magna vocabant.* Ista autem Inferioris sunt ævi. [c] *Harpocr. Suid. Παν.*

Ad ipsum autem Erichthonium pertinet [d] Αρρηφορία, ἑορτὴ Ἀθηναίοις τελουμένη τῇ Αθηνᾷ ἐν Σκιροφοριῶνι μηνί. λέγεται δὲ καὶ Ἀρρὰ διὰ τοῦ Α, ὡς καὶ τὸ ἀῤῥήτους καὶ μυστήρια φέρειν· ἢ ἐὰν Ἀρσὶ διὰ τοῦ Ε, ὡς καὶ τὴν Ερσην τὴν Κέκροπος θυγατέρα, Ερσιφορία. Ταύτην γὰρ ἦγον τὴν ἑορτὴν, *Arrhephoria, festum quod celebratur Minervæ mense Sciraphorione. Profertur autem vel per A, (quasi ἀῤῥήτοφορία) à secretorum & mysteriorum gestatione; vel per E, Hersephoria, ab Herse filiâ Cecropis, quòd ipsi festum agerent.* [d] *Etymolog. M. a. Hesych. Suid.*

[e] Τέσσαρες μὲν ἐκλεγόμενοι δι' ὑφάσεως Αῤῥηφόροι. δύο δὲ ἐνιαύσιοι τὰ ὑφῆς τὸ πέπλου ἤρχον καὶ τὰ ἄλλα τὰ πρὸς αὐτόν. λευκὴν δὲ ἠσθῆτα ἐφόρουν· καὶ εἰ χρυσία προσέκειτο, ἱερὰ ταῦτα ἐγίνοντο, *Ordinabantur Aῤῥηφόροι quatuor ex nobilitate. Duæ seligebantur quæ Pepli texturam ordiebantur & alia ad illum pertinentia. Albam vestem ferebant; & si aurea ponebantur, sacra illa fiebant.* In Etymologico non virgines, sed *pueri ab anno ætatis septimo ad undecimum*, sunt sacrorum administri. [e] *Harpocrat. in Ἀῤῥηφ.*

[f] Apollodorus fabulam narrat, & [g] Ovidius; [f] *Lib. 3.* [g] *Metamorph. l. 2.*

Pallas Erichthonium, prolem sine matre creatam,
Clauserat Actæo textâ de vimine cistâ,
Virginibúsque tribus gemino de Cecrope natis
Servandam dederat, sed enim inconfessa quid esset;
Et legem dederat, sua ne secreta viderent.

Aglauros autem ac *Herse* cistam resignant.

Infantémque vident exporrectumque draconem.

[a] *Pauſan. l. 1. p. 48.* [b] *Athenagoræ Apolog. initio.*

[a] *Pandroſus, quæ ex ſororibus ſola fidem ſervavit in depoſito, templum habuit Minervæ contiguum.* [b] Καὶ Ἀγραύλῳ Ἀθηναῖοι καὶ τελετὰς καὶ μυστήρια ἄγουσι καὶ Πανδρόσῳ, αἳ ἐνομίσθησαν ἀσεβεῖν ἀνοίξασαι τὰ λάρνακα, *Quin etiam Athenienſes Aglauro & Pandroſo ceremonias & myſteria peragunt, quæ in aperiendâ arcâ impiè feciſſe habentur.* Fuit etiam

[c] *Herodot. l. 8. c. 53.*

[c] *ad præruptum Arcis locum* τὸ ἱερὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, *Templum Aglauri Cecropis filiæ.* Numiſmata habeo Cretenſia in quibus Serpens ciſtulam vimineam ſemiapertam ingreditur: & in

[d] *Goltz. tab. 34.*

[d] nummo, quem percuſſit Κοινὸν Μακεδόνων νεωκόρων (in honorem *Alexandri*) ſerpens eſt *exporrectus* in ciſtâ ſemiapertâ. Serpentes autem & ciſtulæ etiam in Bacchi ſacris: Bacchantium

[e] *Catulli Epithal. Thetidis.*

[e] *Pars ſeſe tortis ſerpentibus incingebant,*
Pars obſcura cavis celebrabant Orgia ciſtis:

Mater Deorum.

MAtris Deorum religio in Phrygiâ ortum habuit: prima Deæ Ἐπιφάνεια in Cybelis contigit: [f] Κύβελα, ὄρη Φρυγίας καὶ ἄντρα καὶ θάλαμοι, *Montes Phrygiæ, ubi antra & thalami* Matris: quæ [g] ἐφάνη ἐν Κυβέλοις, *in Cybelis apparuit*, anno Attico 77, *regnante Athenis Erichthonio.* At verò Peſſinuntii gloriantur, apud illos eſſe [h] τὸ ἄγαλμα διοπετὲς, ὃδε ψαυσὸν χερὸς ἀνθρωπίνης, Deæ *ſimulachrum è cœlo delapſum; neque humanâ manu tactum:* addunt, urbem ſuam nomen accepiſſe, ὅκ ἂν πεσόντος ἀγάλματος ἐξ οὐρανοῦ, καὶ πρῶτον ἐκεῖσε ὀφθεῖεν, *quòd deciderit ſimulachrum è cœlo; ibique primùm apparuerit.* Sanè [i] *Peſſinûs emporium templum magnæ venerationis habet Matris Deorum, quam Agdiſtin vocant. Sacerdotes olim* δυνάσαι τινὲς ἦσαν ἱεροσύλου κερδῶ μεγάλου, *reguli quidam erant magnum Sacerdotii fructum percipientes. Templum illuſtre fecerunt Romani, cùm ſimulacrum Deæ ex oraculo Sibyllæ acciverunt (ut & Æſculapii, ab Epidauro) Mons urbi imminet Dindymus, unde dea Dindymene, ut à Cybelis Cybelene.*

[f] *Heſych.*

[g] *Marm.*

[h] *Herodian in Commodo, l. 1. §. 35.*

[i] *Strab. l. 12 p. 567. d.*

[k] *Ovid. faſt. 4.*

[k] *Dyndamon, & Cybelen, & amœnam fontibus Idam*
Semper & Iliacas Mater amavit opes.

[l] *Strab. l. 10. p. 469. a.*

Et [l] *Berecyntes, & omnes Phryges, & qui Idam accolunt Troës Rheam colunt, eique* ὀργιάζουσι. *Vocatur ab eis Mater Deorum, & Agdiſtis, & Phrygia, & Magna Dea; à locis autem Idæa, Dindymene, Pylene* (lege *Sipylene*) *Peſſinuntia, Cybele.*

Dea

Dea hæc etiam Smyrnæ culta est,& Magnesiæ. In fœdere *Smyrnæorum & Magnetum* (inter Marmora Arundelliana) utrique jurant Ἀλὶ † Μητέρα † Σιπυλιώλω, *per Matrem Sipylenen*; quæ eo nomine utrobique culta. Vetusta urbs [a] *Sipylus eversa fuit regnante Tantalo.* Religio apud Magnetas superstes,vetustior forsan; sed Smyrnensis, privilegio major. Enumerat [b] Ulpianus *Deos,quos S.C. & constitutionibus Principum hæredes instituere concessum est, Apollinem Didymæum, Dianam Ephesiam, Matrem Deorum Sipylensem quæ Smyrnæ colitur.* Smyrnam nominat,ut à Magnesiensi distinguatur. [c] Posterior Theodosiani Codicis editio pro*Sipylensem* perperàm substituit *Cybelen eam.*

[a] *Strab. l. 1. p. 58. c.*

[b] *Post Cod. Theodos. p. 92. Edit. Paris. an. 1586.*

[c] *Lugd. an. 1593. 4to.*

Nummum habeo æneum ΠΕCCINOVNTIΩN (in honorem *Antonini* Caracallæ *Aug.*) Aversâ parte stat Attys. Quæ Phryges narrant de *Matre & Attide*, non dissimilia sunt istis, quæ Syri de *Venere & Adonide*, atque Ægyptii de *Iside & Osiride* fabulantur: [d] *Idem sub diversis nominibus religionis effectus est. Mater Deûm Terra habetur; Sol nomine Attinis,*sive Attidis, colitur. Unde Ὑψιστος *Celsissimus* nuncupatus est. [e] ΜΗΤΕΡΙ. ΤΗ. ΠΑΝΤΩΝ. ΡΕΙΗ——

ΑΤΤΕΙ Θ. ΥΨΙCΤΩΙ ——————

[d] *Macrob. Saturn. l. 1. c. 21.*

[e] *Gruter. Inscript. p. 82. 1.*

Fabulam Attidis explicat [f] *Julianus Imperator*; & ex eo, [g] *Salustius* Platonicus.

[f] *Orat. 5. in Matr. Deor.*

[g] *De diis & Mundo, c. 4.*

Initium cultûs ex Marmore noscimus. Religio autem per Orbem Romanum latè propagata est: quod ex Nummis & Inscriptionibus constat. In numismatis meis triplex est Deæ schema, Stantis,Sedentis,Aurigantis. Stantem exhibet nummus CMYPNAIΩN. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ Stant duæ fœminæ,capitæ turritæ; altera Smyrna urbs, cum thuribulo; altera Mater Sipylene, cum Leonibus ad pedes. Similis est [h] Φωκαέων, in honorem Juliæ Domnæ. Et in nummo [i] ΜΑΓΝΗΤΩΝ, CIΠΤΑ. id est, *Sipylene Mater*, stat cum Leonibus ad pedes, dextrâ tenens crotalum, sinistrâ tympanum sustentans ad humerum: aversâ parte ΜΑΓΝΗCIA cum capite turrito.

[h] *Tristan. II. p. 146.*

[i] *Ib. p. 428.*

Mater in cathedrâ sedens conspicitur in altero nummo CMYPNAIΩN. Γ. ΝΕΩΚ. ΕΠ. C. CΕΞCTOT. Ἐπὶ στρατηγοῦ, *sub Procos. Sexto*, in honorem *Gallieni* Aug. Caput turritum est, dextra crotalum tenet, sinistra tympanum; sed nulli sunt juxta thronum Leones. [k] Constantinus ex monte Dindymo in forum Byzantii transtulit *Matris Deûm Rheæ simulacrum,* θεὸν καὶ ἑκάτερα λέοντας καθειλών, *Leonibus utrinque sublatis.* In [l] nummo ΜΑΓΝΗΤΩΝ, CIΠΤ. *Sipylene Mater* sedet,

[k] *Zosim. l. 2. p. 687. b.*

[l] *Tristan. II. p. 567.*

[a] *Strab. l.* 14. p. 467. c. sedet, cum leone accumbente: In alterâ autem [a] *Magneſiâ, quæ ad Mæandrum fluvium, fuit olim templum Matris Deûm, Dindymenes* nomine.

Aurigantis Matris ſpecies cernitur in numiſmate ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ, *Hypæpenorum* ſub monte Tmolo, ΕΠΙ. ΣΤΡΑ. Τ. ΦΛ. ΠΑΙΠΙΟΝΟϹ. *Sub Procos. T. Flavio Papione*, in honorem *Severi* Aug.

[b] *Virgil. l.* 6. *ver.* 784. ——[b] *Qualis Berecynthia Mater*
Invehitur curru Phrygias turrita per urbes.

[c] *Urſin.* p. 286. Leonum bigæ in curſu ſunt ſine frænis: In [c] nummo *Volteii*, Leones bijugi frænati ſunt: In [d] *Neronis* nummo, Leones quadrijugi.

[d] *Erizzo.* p. 105. Deam Syriam, dorſo Leonis inſidentem, habemus in nummo, quem in honorem *Antonini Aug.* edidit COL. AUR. PIA. METR. SID. id eſt, *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Neque diſſimilis eſt Deæ Cœleſtis effigies, in Denario Carthaginienſium, in honorem *Severi.*

[e] *De Deâ Syriâ initio.* Sanè numina non adeò diverſa fuerunt Mater Deûm & *Dea Syria*, ſive *Cœleſtis.* [e] Lucianus: *Aſtarte Luna, Europa, Dea Syria, Rhea. Nam & Leones eam ferunt, & tympanum habet, & coronam turritam in capite geſtat; qualem & Lydi Rheam effigiant.* De πολυωνυμίᾳ Deæ, ſeipſam audiamus. [f] *Me primigenii Phryges Peſſinunticam nominant Deûm Matrem; hinc Autochthones Attici Cecropiam Minervam; illinc fluctuantes Cyprii Paphiam Venerem; Cretes ſagittiferi Dictynnam Dianam; Siculi trilingues Stygiam Proſerpinam; Eleuſinii vetuſtam Deam Cererem; Junonem alii, alii Bellonam, alii Hecaten, Rhamnuſiam alii: & qui naſcentis dei Solis inchoantibus radiis illuſtrantur Æthiopes, Ariique, priſcâque doctrinâ pollentes Ægyptii, ceremoniis me prorſus propriis percolentes, appellant vero nomine Reginam Iſidem.* Sanè *Iſis* erat [g] μυριώνυμος. Ex Ægypto autem, Deæ origo.

[f] *Apuleii Metam. l.* XI. p. 378.

[g] *Plutar. de Iſide* p. 372. c

Cum religione Phrygiâ, nata eſt Harmonia ſacra. [h] *Satyrus Phryx invenit tibiam obliquam; Hyagnis, & ipſe Phryx, harmoniam trichordam & diatonicam; Crumata verò Olympus, ſimiliter Phryx; & Mixophrygium modum, & Mixolydium, Marſyas eâdem patriâ natus: Doricam autem harmoniam Thamyris Thrax excogitavit.* Fuit autem Hyagnis Marſyæ pater; Marſyas, Olympi præceptor. Plura ſi velis de *Matre*, adeas Lilii Geraldi ſyntagma IV; ſi de *Hyagne*, & *Nomis Muſicis*, Seldenum, ad hanc epocham. Nos ad Ebræorum Libertatem properamus.

[h] *Clem. Alex. Strom.* 1. p. 307. c.

Exodus

Exodus Iſraelitarum.

ANnus agebatur à *Diluvio* 857 ; à ſuſceptâ Abrahami *Peregrinatione* 430 ; ab *ingreſſu* Jacobi in Ægyptum 215 ; ab incurſione *Paſtorum*, & Iſraelitarum *ſervitute*, 157 ; à *Joſepho* Patriarchâ mortuo 143 ; à nato *Moſe* 80 ; & Per. Jul. 3227 ; cùm jam *Stamenemes* eſſet 32 rex Thebanorum ; in Inferiore autem Ægypto *Aphophis* Paſtorum rex quartus regnâſſet annos 60 ; quando decimo quinto die *Abib*, menſis *Septimi*, qui mox *Primi* nomen habuit, (Poſt X plagas Ægypto illatas, 1 Sanguinis, 2 Ranarum, 3 Pediculorum, 4 Muſcarum, 5 Peſtis, 6 Ulcerum, 7 Grandinis, 8 Locuſtarum, 9 Tenebrarum, 10 Cædis primogenitorum) Iſraelitæ omnes, celebrato Paſchate, convaſatis rebus, ſpoliiſque onuſti, ad ſexcenta millia virorum, præter parvulos, convenerunt in *Rameſſe*, ubi [a] initio collocati fuerant : indè militari ordine profecti ſunt in *Succoth*, five tentoria ; indè in *Etham* & Arabiæ deſertum ; antecedente eos interdiu nube, & noctu igne. [a] *Suprà p.88.*

EXitus ex Ægypto inſigniſſima eſt hiſtoriæ Sacræ epocha ; cui innititur Judæorum, Chriſtianorúmque chronographia, rerúmque Ægyptiacarum diſpoſitio : non tamen à Veteribus eſt rectè inſtituta.

Joſephus, ut ex Judaicarum rerum comparatione cum Ægyptiacis ſuæ gentis antiquitatem, contra Apionem, vendicaret, colligit [b] *Egreſſum tam antiquum eſſe, ut penè mille annis præcedat bellum Trojanum.* Verùm computatio iſta magno peccat παραχρονισμῷ, neque eſt ſatis candida, ſed multis modis fallax & falſa. [b] *P.1012.a.*

Supponit Reges *Paſtores* fuiſſe Ebræos, [c] Οἱ καλούμενοι Ποιμένες ἡμέτεροι πρόγονοι, *Qui Paſtores dicti progenitores noſtri fuerunt* ; & expulſionem *Paſtorum* fuiſſe exodum Iſraelitarum. De errore iſto [d] ſatis dictum. [c] *Ib.p.1041.f* [d] *Suprà p.99.*

Ex Manethone didicit *Paſtores* ejectos fuiſſe à *Tuthmoſe Thebanorum rege.* Ex eodem itaque recitat [e] Thebanorum regum XVII ſeriem, qui regnârunt annos 333 ; quos in Canone exhibuimus. Horum primus eſt *Amoſis* ; ſextus *Miſphragmuthoſis*, qui Paſtores debellavit ; ſeptimus *Tuthmoſis*, qui illos expulit, & qui regnare cœpit [e] *P.1041.b.*

annis 120 poſt initium primi Regis. Joſephus autem, ut tot annos in lucro ſuo haberet, non à Septimo, ſed à Primo rege calculum ponit; eámque ob cauſam illius nomen mutat. Nam qui Porphyrio, ex ipſo Manethone, Chriſtianiſque omnibus ſcriptoribus vocatur *Amoſis* vel *Amos*, is Joſepho ſubleſtâ fide nuncupatur *Tethmoſis*, & rex ſeptimus per aphæreſin *Thmoſis*. Regibus iſtis XVII adjicitur, fine annis, [a] *Sethoſis*; *cujus frater Armais vocabatur Danaus.*

[a] P. 1041. f.

Græco hoc parapegmate inſtructus Joſephus, XVII regum ſeriem ad hunc modum orditur. [b] Μετὰ τὸ ἐξελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου τὸν λαὸν τῶν Ποιμένων εἰς Ιεροσόλυμα, ὁ ἐκβαλὼν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου βασιλεὺς Τέθμωσις ἐβασίλευσε μὴ τὰδε ἔτη κε, *Poſtquam Paſtorum populus egreſſus eſt ex Ægypto in Hieroſolymam, eorum ejector Rex Tethmoſis regnavit annos* 25: dein numeratis ordine regum reliquorum temporibus; ex omnium annis colligit, Progenitores ſuos ex Ægypto egreſſos eſſe annos 393 antequam Danaus in Græciam venerit; adjectis ſcilicet 60 *Sethoſeos* annis.

[b] P. 141. b.

Neque hoc illi ſatis eſt. Cùm Euſebius (ex Caſtore) & Marmor Arundellianum ſtatuerint annos tantùm 302 inter appulſum Danai & caſum Trojæ, Joſephus intra terminos iſtos tacitè numerat annos 600: & ſic demum concludit Iſraelitarum ἀπαλλαγὴν *adeò antiquam eſſe*, [c] ὡς ἐγγύς πως τοῦ πρότερον αὐτὴν τῶν Ιλιακῶν ἔτεσι χιλίοις, *ut annis penè mille præcedat bellum Trojanum.* Sanè Joſephus in hoc computo non tam Veritatem, quàm Antiquitatis gloriam, reſpexiſſe videtur.

[c] P. 1042. a.

Qualiſcunque verò ſit hæc Joſephi chronologia, illa quidem ſummo ſtudio à veteribus Chriſtianis admiſſa eſt.

Ante adventum Danai regnatum eſt *Argis* annos 382, ſi 50 *Inachi* annos adjeceris: Numerus iſte quàm proximè accedit ad annos iſtos 393, quos ex Regum Thebanorum temporibus collegerat Joſephus. Hinc Juſtinus Martyr collocat [d] *Moſem Judæorum ducem in temporibus Ogygis & Inachi.* Joſephum etiam ſecutus eſt Theophilus: Juſtinum Tatianus, Tertullianus, Africanus: Tatianum, ut ſolet, Clemens Alexandrinus: Africanum Epiphanius, atque Georgius Syncellus. Nec quiſquam repertus eſt ante Euſebium qui de vetuſtate Moſis detrahere, & errorem veterem caſtigare auſus ſit.

[d] Παραινετ. p. 9. d. *Suprà p.* 4.

Syncellus [e] Euſebium acriter increpat, quòd adversùs priſcorum ſententiam Moſem faciat recentiorem quàm illis viſum fuit: immeritò

[e] *Sync. p.* 67.

immeritò quidem, cùm Auctoritas præponderare non debeat Veritati. Sanè Eusebius laudatissimo proposito de veteri Mosaicæ ætatis ωρθχρονισμῷ detraxit annos 284: unde illi necesse fuit ab Africano cæterisque dissentire. Hinc Exodus Eusebio, non sub primo, sed sub decimo tertio rege *Acherre* ponitur; neque illi opus fuit duas alias anonymorum *Pastorum* Dynastias huic intervallo infercire; quod fecit Africanus. Alioquin in rebus horum temporum Ægyptiacis Africani exscriptor est Eusebius. p. 6.

Etsi Josepho non bene cesserit temporum comparatio, ille tamen Exodi epocham rectissimè posuit. [a] *Reliquerunt*, inquit, Israelitæ *Ægyptum mense Xanthico, lunâ quintadecimâ, annis quadringentis & triginta postquam progenitor noster Abrahamus in Chananæam venit: post migrationem verò Jacobi in Ægyptum annis ducentis & quindecim.* [a] *Antiq. l.2. c.6.*

Ex genealogiâ sacrâ [b] stabilitur prius illud 215 annorum intervallum; non item posterius. Neque æquales sunt familiarum successiones: in tribu *Judæ* recensentur *Phares, Hesron, Aram, Aminadab, Naasson*; in tribu *Levi*, *Caath, Amram & Moses*. Demetrius (non *Phalereus*, sed qui [c] *Ptolemæi Quarti* tempus attigit) παραδηλόν hanc conjectaneis annorum numeris definivit, quos ex Alex. Polyhistore refert [d] Eusebius. *Caath*, natus anno 17 post adventum Jacobi in Ægyptum, an. ætatis suæ 40 genuit *Amram*, qui an. ætatis 78 genuit *Mosem*, cujus an. 80 contigit Exodus. Sub mortem Jacobi non rectè ponitur ortus Caathi, qui in [e] migrante Patriarchæ familiâ recensetur. [b] *Suprà p. 87.* [c] *Clem. Alex. Strom. 1. p. 337. d.* [d] *Pr. Evang. l. 9. c. 21. p. 425.* [e] *Gen. 46. 11*

Alii in statuendo Ebræorum Exitu μεζαχρονισμῷ immani deliquerunt. Quæ ad hanc rem, ex *Manethone*, & ex *Chæremone*, narrat Josephus, de *Pastorum* reditu intelligenda sunt. [f] *Lysimachus* verò tradidit, ὅτι Βοκχόρεως τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως τὸν λαὸν τοῦτον Ἰουδαίων λεπρὸς ὄντας καὶ ψωρὸς, *Judæorum populum lepra & scabie infectum sub Bocchore Ægypti rege, consilio ductuque Mosis, per desertum venisse in eam regionem quæ nunc vocatur Judæa.* Neque fuit hæc unius Lysimachi sententia. Tacitus de Judæis, [g] *Plurimi*, inquit, *auctores consentiunt, ortâ per Ægyptum tabe, regem Bocchorim adito Hammonis oraculo id genus hominum alias in terras avehere jussum.* Neque discrepat Apion Grammaticus, qui sub Tiberio scripsit. [h] Ὁ δὲ Ἀπίων ὠρέσατο τὴν Ἔξοδον ἀκριβῶς καὶ τὴν ἐδδόμην Ὀλυμπιάδα, καὶ ταύτης ἔτος εἶναι πρῶτον, ἐν ᾧ, φησὶ, Καρχηδόνα Φοίνικες ἔκτισαν, *Apion* [f] *Joseph. c. Ap. l. 1. p. 1058.* [g] *Tacit. hist. l. 5. initio.* [h] *Joseph. c. Ap. l. 2. p. 1061. e.*

Exodum exactè definivit ad annum primum Olympiadis VII, *quo Phœnices condiderunt Carthaginem.* Annus iſte in [a] Euſebii canone eſt 29 regni *Bocchoreos*; quoetiam *Roma condita.* Eſt autem Ἀναχεφερίδος annorum 736.

[a] *n.*1265.

Moſes.

§. I. MUlta narrant Joſephus [b] & Artapanus (apud [c] Euſebium) de bello Æthiopico à Moſe geſto: Et Chronicon Alexandrinum, ad annum ejus 31, *Moſes*, inquit, *urbem Hermopolin condit, & bellum cum Æthiopibus toto decennio gerit.* Joſephum ſequuntur Zonaras, Cedrenus, aliíque recentiorum: cùm verò in hiſtoriâ Moſaicâ de bello iſto ἐδὲ χρὺ, [d] Theodoretus, aliíque recentiorum, totam narrationem rejiciunt. Si per *Æthiopas* intelligantur Thebani; ſi per *Ægyptios*, Paſtores qui jam Inferiorem Ægyptum, in quâ degebant Iſraelitæ, annos ampliùs centenos poſſederant, hiſtoria iſta fide digna haberi poteſt. Manetho enim tradit [e] *Reges Thebaidis Paſtores invaſiſſe* καὶ πόλεμον αὐτοῖς συνέξαγειῦαι μέγαν καὶ πολυχρόνιον, *& bellum magnum & diuturnum cum illis geſſiſſe*, uſque ad obſidionem eorúmque expulſionem. [f] *Hermopolis*, & *Hermopolites nomus*, Thebaidi adjacent; & [g] Ἑρμοπολιτικὴ φυλακὴ τελωνίον τι τῆδε ἐκ τῆς Θηβαΐδος καταφερομένων, *Caſtellum Hermopolitanum ubi vectigal exigitur earum rerum quæ deferuntur è Thebaide.* Artapanus ejus exſtructionem ad Moſis tempora referre videtur. Chronicon Alexandrinum refert hanc urbem *Myrrhim appellari, à Myrrhinâ quæ Moſem de fluvio ſuſtulit*: aliis *Meroë* minùs rectè nominatur. Thebaidem autem *Æthiopiæ* nomine inſigniri [h] ſuprà innuimus, ubi Nitocris *Ægypto & Æthiopiæ imperâſſe* dicitur. [i] Euſtathius de Ægypto: Ἐκλήθη δέ ποτε καὶ ἡ ἱερὰ καὶ τοιαύτη χώρα καὶ Αερία καὶ Ποταμία, καὶ Αἰθιοπία ἀπὸ θεοῦ ἐκεῖ Αἰθίοπας· ὧν οἱ πολλοὶ τῆδε παλαιῶν ἱεροῦσι, *Regio hæc in hiſtoriis vocatur & Aeria & Potamia, & Æthiopia ab Æthiopibus qui ibi ſunt: quorum meminerunt plerique veterum.* Æthiopiæ autem nomen Auſtralioribus tantùm Ægypti partibus competit; neque hiſce temporibus. Nam [k] *Æthiopes ab Indo flumine*, ſeculo demum XIII, migrârunt in Ægyptum.

[b] *L* 2. *c.*5.
[c] *Pr. Ev. l.*9. *c.*4.
[d] *Q.*22. *in Num. c.*33.
[e] *Joſeph. c. Ap. p.*1040. d.
[f] *Ptol. l.*4. *c.*5.
[g] *Strab. l.*17. *p.*813. a.
[h] *p.*89.
[i] *In Dionyſium p.*35.
[k] *Euſeb. n.*402.

§. II. MOſes [l] ἐπαιδεύθη πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις, *Eruditus eſt omni ſapientiâ Ægyptiorum, & erat*

[l] *Act. Apoſt.* 7.22.

erat potens in verbis & in operibus. Quænam verò fuit ista *Ægyptiorum Sapientia?* Nondum enim Mercurius Secundus absconditas Thothi artes evulgaverat. Mercurius enim iste (tam secundùm Eusebii canonem, quàm nostrum) est Mose recentior.

Acceßerunt, ait [a] Philo, *præceptores alii ex proximis Ægypti nomis; οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ελλάδος ἐπὶ μεγάλαις δωρεαῖς μεταπεμφθέντες, alii è Græciâ magnis præmiis conducti.* Subdit, Τῷ ἐγκυκλίῳ παιδείᾳ Ελληνες ἐδίδασκον, *Græci doctrinæ orbem docuerunt.* Dicit etiam illum didicisse *Chaldaicam rerum Cœlestium scientiam*, & *literas Assyrias*, vel *Ægyptias* ut [b] Clemens Alex. qui Philonem laudat. Istis verò fides temerè non est adhibenda: Nulla enim adhuc innotuit Chaldæorum eruditio; nedum Græcorum.

[a] *De vitâ Mosis* p. 470.

[b] *Strom. l. 1.* p. 343. d.

Inter Quæstiones ad Orthodoxos (quæ cum Justino Martyre [c] editæ sunt) XXV negat *Mosem assecutum fuisse Astronomiam, Geometriam, Astrologiam, artésque alias quæ ab illis dependent.* Causam reddit: Τῶν γὰρ Αἰγυπτίων τότε ἡ σοφία τὰ τῆς πλάνης ἐπῆρχε διδάσκουσα διδάγματα, *Sapientia enim Ægyptiorum temporibus istis fuit disciplina impostura.* Neque probanda est Responsio, *Artes illas tunc fuisse vulgares & nullius pretii: Hieroglyphicam verò, quæ maximi habebatur, Mosem didicisse quidem, sed non in usum adhibuisse.* Quæ de *Mercurio* Sec. X. narranda sunt, ista redarguunt; & ex *Anno Mosaico* constabit, illum rei Astronomicæ non fuisse satis peritum. *Impostura* autem illa, quam ὁ ζητητὴς asserit fuisse solam *hisce temporibus Ægyptiorum Sapientiam*, designat Magicas Ægyptiorum vanitates.

[c] P. 406.

In apocrypho Enochi libro (cujus fragmenta non contemnenda servantur apud Georgium Syncellum) inter Εγρηγόρους, sive mulieroso angelos, qui ante Diluvium homines artibus instituisse dicuntur, [d] *Undecimus* Φαρμαρὸς ἐδίδαξεν φαρμακείας, ἐπαοιδίας, σοφίας, καὶ ἐπαοιδῶν λυτήρια, *Pharmarus* (forsan *Pharmacus*) *docuit veneficia, incantationes, artes Magorum, & incantationum remedia.* [e] Pseudo-Clemens tradit *Magiam*, de Cœlo transmissam: ad hunc modum à *Chamo* citra Diluvium propagatam fuisse; & *Misraimum* illam à patre didicisse; ille autem Ægyptiorum conditor fuit. Si hæc essent fide digna, satis constaret de magiâ Ægyptiacâ, etiam ante *Mosis* & [f] *Josephi* tempora.

[d] *Syncell.* p. 12. d.

[e] *Recognit. l. 4.*

[f] *Gen. 41. 8.*

Nihilominus Ægyptiaca Magiæ factio omnium vetustissima fuit. De magicis Ægyptiorum præstigiis passim Mosaica historia.

[a] *Exod.*7.11. Accerſivit Pharao [a] *Sapientes & Maleficos*, id eſt, Peritiſſimos artis Magicæ; ἐν λόγῳ ὄντων. Priſcis ſeculis Magia doctrinæ culmen habebatur. Plinius rectè [b] *animadvertit ſummam literarum claritatem gloriámque ex eâ ſcientiâ antiquitùs & penè ſemper petitam.* Non rectè autem Judæis illam aſſignat, & Perſicâ recentiorem exiſtimat. *Eſt* [c] *& alia Magices factio à Moſe & Jamne & Jotape Judæis pendens, ſed multis millibus annorum poſt Zoroaſtrem.* [d] Apuleius, Plinium ſecutus, utrumque errorem retinet. *Ego ille ſim Carinondas, vel Damigeron, vel Moſes, vel Jannes, vel Apollonius, vel Dardanus, vel quicunque alius poſt Zoroaſtrem & Hoſtanem inter Magos celebratus.* [e] B. Paulus, ex Judæorum traditione, docet *Jamnem & Jambrem*, five [f] *Mambrem, reſtitiſſe Moſi*: & Numenio, philoſopho Pythagoræo, apud [g] Euſebium, ſunt *Jannes & Jambres Ægyptii* ἱερογραμματεῖς *ſacrorum ſcribæ, electi ut Moyſi reſiſterent, ac graviſſimas calamitates ab illo in Ægyptum invectas coram omnibus depellerent.* [h] Artapanus eoſdem appellat θεῖοι ἱερεῖς ὑπὲρ Μέμφιν *Sacerdotes ſupra Nemphim.* Maearius Alexandrinus, *novem dierum itinere* in eremo Ægypti, inviſit *ſepulchrum Jannis & Jambris fratrum*, ut ex ipſius ore refert [i] Palladius.

[b] *L.*30.*c.*1.
[c] *Ib.p.*545.
[d] *Apologiâ* 2. *p*541.
[e] *II. Timoth.* 3.8.
[f] *Lat. verſio.*
[g] *Præp.l.*8. *c.*8.*p.*411.
[h] *Ib.l.*9. *c.*27.*p.*435. c.
[i] *Hiſt. Lauſiac.c.*19.

Magi igitur iſti ex Ægypto fuerunt. Moſes autem, qui divinâ potentiâ operatus eſt, in Magorum cenſu non eſt numerandus; neque fuit aliqua *Judaica Magices factio*; cùm Judæis omne genus Magiæ [k] Lege Moſaicâ vetitum ſit: Quædam ejus ſpecies etiam [l] morte plectendæ.

[k] *Deut.*18. 10.
[l] *Exod.*22.18 *Levit.*20.27

Ex Ægypto Magia ad Babylonios derivata eſt. [m] Diodorus, ex Ægyptiorum traditione, φασὶ δὲ θεὸν ἐν Βαβυλῶνι Χαλδαίους, ἀποίκους Αἰγυπτίων ὄντας, τὴν δόξαν ἔχειν τὴν περὶ τὰς ἀστρολογίας, διὰ τῶν ἱερέων μαθόντας τῶν Αἰγυπτίων, *Dicunt Chaldæos in Babylone colonos eſſe Ægyptiorum, & ab Ægyptiis ſacerdotibus edoctos ad Aſtrologiæ famam perveniſſe.* Coloniæ [n] meminimus. [o] Magiæ autem *è Medicinâ natæ additæ ſunt Religionis vires, & artes Mathematicæ; nullo non avido futura de ſeſe ſciendi; atque ea è Cælo veriſſimè peti credente.* Magi Babylonii [p] ſub Nabuchodonoſoro demum agnoſcuntur. Quando cœperit apud eos ars iſta, incertum eſt: Sanè admodum obſcura fuit, antequam in Ægypto floruerint *Petoſiris*

[m] *Diod. l.*1. *p.*51.d.
[n] *Suprà p.*107.
[o] *Plin.l.*30. *c.*1.
[p] *Daniel.*2. 2.

[q] *Auſon. epiſt.*19.

[q] *Quique Magos docuit myſteria vana Nechepſos.*

Græci

GRæci autem, qui artem Magicam à Perſis ſerò acceperunt, Perſas ejus authores fuiſſe volunt; & immenſam jactitant *Zoroaſtris* cujuſdam antiquitatem, quam à nugivendulis hariolis acceperant. Commenti autem vanitatem arguit ipſa ſententiarum diſcrepantia. [a] *Xanthus Lydus* numerat *à Zoroaſtre* εἰς τ Ξέρξου *annos* 600. Anonymus apud [b] Suidam putat illum fuiſſe *annis* 500 πρὸ τῆς Τροϊκῶν. [*] *Hermodorus Platonicus* ab eodem εἰς τὴν Τρωϊάς ἔλωσιν *computat annos* 5000. Eadem delirant [c] *Plutarchus* & [d] *Hermippus*. [e] *Eudoxus* autem eum *Platone ſeriorem* aſſerit *annis* 6000. Ex tanto diſſenſu nihil aliud eſt colligere, quàm Græcos iſtos ignorantiâ temporum graviter laborâſſe. Sanè veteres Græci chronologiæ technicæ fuerunt imperiti; cui non niſi poſt everſum imperium Perſicum operam dare cœperunt. Cùm igitur ἀσύστατα iſta uni viro competere non poſſint, duos pluréſve ſibi fingunt Zoroaſtres. §. III.

[a] *Diog. Laert. proœm.*
[b] *In* Ζωρ.
[*] *Laert. ib.*
[c] *De Iſide, p. 369. e.*
[d] *Plin. l. 30. c. 1.*
[e] *Plin. ib.*

Quidam volunt [f] *Chamum* à *Perſis recentioribus* appellari *Zoroaſtrem, & pro Deo haberi.* Alii dicunt *Zoroaſtrem* non *Perſam* fuiſſe, ſed *Bactrianum. Rex Bactrianorum*, cui cum Nino bellum fuit (in Epitome Trogi) vocatur [g] *Zoroaſter, qui primus dicitur artes magicas inveniſſe.* Et Cephalion hiſtoricus (ſub Hadriano) poſt Nini res geſtas [h] *tractat* γόησιν Σεμιράμεως καὶ Ζωροάστρου μάγου (ità legendum) *natalia Semiramidis & Zoroaſtri magi.* Verùm Bactrianorum rex ille [i] Diodoro, ex Cteſiâ, vocatur *Oxyartes*; neque ulla eſt Bactrianæ magiæ celebritas: Hanc tamen ſententiam amplexi ſunt Arnobius, Auguſtinus, Oroſius, alii.

[f] *Clem. Recogn. l. 4. & Grec. Turon. hiſt. Fr. l. 1.*
[g] *Juſtin. hiſt. l. 1.*
[h] *Syncell. p. 167. b.*
[i] *L. 2. p. 66. d*

Viri docti, ex Arnobii loco, plures colligunt Zoroaſtres; locus autem mihi videtur ità legendus. [k] *Age nunc! veniat quæſo per igneam zonam magus interiori ab orbe: Zoroaſtres (Hermippo ut aſſentiamur authori) Bactrianus & ille conveniat, cujus Cteſias res geſtas hiſtoriarum exponit in primo; Armenius Soſtriani* (vel *Hoſtanis*) *nepos, & familiaris Pamphilus Cyri.* Unus eſt *Zoroaſtres*, cujus meminit *Cteſias*, qui ex Hermippi ſententiâ fuit *Bactrianus.* Erat autem [l] *Armenius genere Pamphylus*, τὸ γένος Πάμφυλος· cujus filius *Er* etiam *Zoroaſter* dictus eſt, & *duodecimo die poſt mortem in rogo poſitus revixit. Quòd ſcripſit Plato x Politicorum.*

[k] *Arnob. l. 1.*
[l] *Clem. Alex. Strom. l. 5. p. 598. d*

Apud [m] Suidam, Ζωροάστρης Πεσσομήδης *Zoroaſter Perſo-medus*: ille ſcilicet σοφὸς ἀνὴρ ὁ ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ· ὃς καὶ πρῶτος ἤρξατο

[m] *in* Ζωρ.

ἔ ϖῆ αὐϑὺ πολιϑυομήσε ὀνόμαϛ ϖῆϛ Μάγων, *Astronomorum peritissimus, & princeps Magorum nominis apud ipsos recepti.* Uno *Persomedi* vocabulo, & ætas, & patria ejus designatur. *Darius* Cyri avus, gentis *Medo-persicæ* conditor erat; de quo, ad Sec. XVIII: Zoroaster igitur Persicæ amplitudinis initiis non erat vetustior: Persarum gens nullius erat nominis, ante Cyri victorias; neque Magi apud eos celebres, ante captam Babylonem. Persæ recentiores Zoroastrem *Hystaspi*, patri regis Darii, æqualem fuisse existimant:

[a] *Agath. l. 2. p. 62. b.* Agathias autem dubitat; [a] Πέρσαι ϑ αὐτὸν οἱ νεῶ Ὑϛάσπεω, ὅπως δή ϖοτ' ἁπλῶς φασι γεγονέναι, ὡς λίαν ἀμφιγνοεῖσϑαι, ἢ ϑὲ εἶ μαθεῖν, πότερον Δαρείε πατὴρ, εἴτε καὶ ἄλλος ὅϛις ἐκράτησεν Ὑϛάσπης, *Persæ hodierni Zoroastrem sub Hystaspe fuisse simpliciter dicunt; ità ut valde ambigatur, neque scire possis, utrùm Hystaspes hic fuerit Darii pater, an alius quispiam.* Ambiguitatem solvit [b] Porphyrius. *Magorum*, inquit, *genus apud Persas adeò venerandum, ὥϛε καὶ Δαρεῖον τὸν Ὑϛάσπεω ἐπιγράψαι τὰ μνήματι ϖρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι καὶ Μαγικῶν μύϛηρίων διδάσκαλος, ut Darius Hystaspis filius inscripserit monumento* patris (*inter alia*) *quòd fuisset Magorum magister.* Ammianus etiam Darii patrem agnoscit. [c] *Scientiæ multa ex Chaldæorum arcanis Bactrianus addidit Zoroastres, deinde Hystaspes rex prudentissimus Darii pater.* Verùm neque Rex fuit Hystaspes, neque Zoroastres Bactrianus. Apuleius prodidit Zoroastrem Cambysæ superfuisse: [d] *Pythagoram, aiunt, inter captivos Cambysæ regis, doctores habuisse Persarum Magos; ac præcipuè Zoroastrem, omnis divini arcani antistitem.*

[b] Περὶ ἀποχῆς *l. 4. §. 16.*

[c] *Marcel. hist. l. 23. p. 253.*

[d] *Florid. l. 2. p. 422.*

Persæ itaque rerum Domini, post acquisitam demum Babylonem atque Ægyptum, hanc artem summopere admirati sunt, Græcisque tradiderunt. Sed revertamur.

Iter in Deserto.

ISraelitarum gens hucusque obscura fuit; sine Nomine, sine Patriâ, sine Lege, sine Magistratu: Moses, Libertatis auctor, Dux erat itineris; & Legislator.

[e] *Epist. 127.* *Mansionum* 42 (de quibus *ad Fabiolam* [e] scripsit S. Hieronymus) *Prima* numeratur *Rameses*, unde proficisci cœperunt Israelitæ: ubi Pascha primum ab exituris Israelitis celebratum est; in quo sanguis agni fasciculo *hyssopi* in superliminare & duos postes ædium aspergebatur,

aſpergebatur, ut eſſet [a] *in ſignum.* Ritus iſte ſemel tantùm, neque extra Ægyptum, obſervatus eſt. In Judæâ enim agni [b] Paſchales cæſi ſunt in atrio Templi, eorúmque ſanguis ibi effuſus.

[a] *Exod.* 12. 13.
[b] II *Chron.* 30.16. 35.11.

[c] Epiphanius ad primum illud Paſcha retulit non diſſimilem Ægyptiorum morem. Ἐν τῷ καιρῷ ὅτε τὸ Πάσχα ἐγένετο ἐκεῖσε, (ἔαρ δὲ ἦν αὕτη γίνεται ὅταν, ὅτε ἡ πρώτη ἰσημερία) ἐκ μίλεως λαμβάνουσι πάντες Αἰγύπτιοι καὶ χίσσοι μὲν τὰ ῥόδα, χίσσοι δὲ καὶ τὰ δένδρα, τὰς συκᾶς, καὶ τὰ ἄλλα, φημίζοντες καὶ λέγοντες, ὅτι φησὶ τὸ πῦρ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ κατέφλεξέ ποτε τὰ οἰκήματα. τὸ δὲ σχῆμα δὲ αἵματος τὸ πυρωπὸν ἀλεξητήριόν ἐστι τοσαύτης πληγῆς καὶ τοιαύτης, *Quo tempore Paſcha illic celebratum fuit (id autem eſt ineunte Vere, ad æquinoctium) Ægyptii omnes rubricâ oves, & arbores, & ficus, & alia ejuſmodi inficiunt: dicentes illo die totum mundum conflagrâſſe; & ſpeciem ſanguinis eſſe amuletum igneum iſtius calamitatis.*

[c] *Hæreſ.* 19. p.39.b.

Statione IV, [d] *ingreſſi ſunt Iſraelitæ per medium ſicci maris*, perſequentibus Ægyptiis. [e] *Hebræi negant majores ſuos tranâſſe mare Rubrum totum, ſive à littore Ægyptio ad littus Arabicum, ſed, quod grandius eſt miraculum, ad idem littus, ducto intra mare longo circuitu, & quaſi ſemicirculo, unde ingreſſi fuerant revertiſſe. Id probant, quia hærebant in deſerto Etham ante tranſitum; deinde poſt tranſitum in eodem ſe oſtendunt, ubi per tres dies vagati caſtra ponunt in Mara. Deinde mare Rubrum dividit Ægyptum ab Arabiâ, non à Terrâ Sanctâ. Imò verò non fuit neceſſe ut ingrederentur mare, niſi ut ſubmergeretur Pharao.* Hanc Judæorum ſententiam refert etiam Gregorius Turonenſis, [f] *Dicunt alii, quòd ad ipſam ripam, facto modico per mare circuitu, unde ingreſſi fuerant, ſint reverſi.* Eam tuentur Toſtatus Abulenſis, H. Grotius, alii.

[d] *Exod.* 14. 22.
[e] *Genebr. in Chron. p.* 66.
[f] *Hiſtor. l.* 1. §. 10.

In adverſo littore, [g] *apud Ichthyophagos, brevium accolas, vetuſtiſſima eſt traditio, totam ſinûs regionem quæ Viridis videtur ingenti quondam refluxu deſiccatum fuiſſe, mari in oppoſita littora refuſo, & terram detectam uſque ad fundum maris; per gravem denuo æſtum undam priſtino alveo reſtitutam eſſe.*

[g] *Diod. Sic. l.* 3. *p.* 122. *c.*

Statio V *Mara*; ab aquarum amaritudine dicta. In iſtis Arabiæ partibus fuerunt [h] *Lacus quidam Amari vocati, qui cùm eſſent antiquitùs amari, foſſâ factâ* (à Seſoſtre, ex Nilo in ſinum Arabicum, juxta urbem Arſinoen poſtea dictam) *& admixto flumine immutati, poſtea piſcibus ac volucribus aquatilibus abundabant.* Etiam [i] *ab urbe*

[h] *Strab. l.* 17. *p.* 804. *c.*
[i] *Diod. Sic. l.* 3. *p.* 120. *d.*

Arsinoe dextra littora legentibus occurrunt plurimis in locis amnes è petris in mare præcipitantes, qui amarum habent salsilaginis saporem.

[a] *Exod.* 16. 1, * 13. Statione VIII, [a] *in deserto Sin, inter Elim & Sinai, 15to die mensis secundi post exitum ex Ægypto,* * *vesperè ascendit Coturnix, & cooperuit castra.* Rursùs, Statione XIII, post decessum à Sinai, ad [b] *integrum mensem,* [c] *ventus abripuit coturnices trans mare, & demisit in castra, undequaque dispersas ad iter unius diei; & ad altitudinem duorum cubitorum super terram, cum quisque plures acervos colligisset:* [d] *& siccaverunt eas*; more Ægyptiorum, qui coturnices condire solebant.

[b] *Num.* 11. 21, [c] 31, [d] *v.* 32.

[e] *Hesych.* x. [e] Χέννιον, ὀρνιθάριόν τι παρ' Αἰγυπτίοις ταριχευόμενον · *Chennium, quoddam avitium in Ægypto sale conditum.* Athenæus (*ex Cleomene*) numerat [f] Χέννια ταριχικὰ μύρια · *Chennia salsa decies mille:* μικρὸν δ' ἐστὶν ὀρτύγιον · *sunt autem parvæ coturnices.* Josephus, [g] Ὀρτύγων πλῆθος (τρέφει γὰρ ἕτερον τοῦτο τὸ ὄρνεον, ὡς οὐδὲν ἕτερον, ὁ Ἀραβικὸς κόλπος) πτηνῶν ἐπὶ μεταξὺ θάλασσαν διαδραμόν, *Magna vis coturnicum (hoc enim avium genus, præ cæteris, alit Arabicus sinus) mare intermedium transgressa, advolavit.* Nullibi major coturnicum ubertas, quàm in Ægypto, & confiniis. *Rhinocoruræ* (aliarum rerum indigæ) [h] *Retibus ex fissis calamis compactis, & in multa stadia prope littus positis, coturnices (quæ ex Mari per magnos greges eò se conferunt) capiunt; quot ad eorum victum sufficit.* Plinius, *Coturnices advolant non sine periculo navigantium, cùm appropinquavêre terris. Quippe velis sæpè insidunt, & hoc semper noctu, mergúntque navigia.* Tanta solet esse istarum avium copia.

[f] *Deipn. l.* 9. *c.* 11. [g] *Antiq. l.* 3. *c.* 1. *p.* 72. *e.* [h] *Diod. Sic. l.* 6. *p.* 38. *d.* *L.* 10. *c.* 23.

[i] *Animal. l.* 6. *c.* 33. Ælianus refert, [i] *Ægyptios,* μαγείᾳ τινὶ θηρεύειν, *magicâ quâdam ratione, illi genti propriâ,* οὓς ὄρνιθας ἐκ τοῦ ἀέρος καταφέρειν, *Aves de cælo deducere;* τοὺς δὲ φωλεῶν οὐ ὄφεις, ἐπῳδαῖς τισι καταγοητεύοντες, εἶτα μέντοι θεάσεσι ἕλκειν, *atque Serpentes, carminibus quibusdam* primùm *incantatos, è latibulis postmodùm facillimè extrahere.*

[k] *Num.* 33. 41. 121. 9 [l] *Lucan. l.* 9. *v.* 930. Statione XXXV ([k] *Tsalmonâ, ab imagine dictâ*) [l] *fecit Moses Serpentem æreum & posuit eum super perticam; quem cùm percussi aspicerent, sanabantur;* Sic—— [m] *Pestis nigris inserta medullis*

Excantata fugit——

[n] *Suprà.* [o] *Plin.* 7. 2. [p] *Strab. l.* 15. *p.* 706. *c.* Ægyptii imprimis ([n] μαγείᾳ τινὶ θηρεύειν) ob serpentum incantationem celebrantur: post eos, [o] *Psylli*, Africæ populi. [p] *Nearchus* (Alexandri M. in Indiâ comes) refert Serpentes ibi scatere, incolisque molestas esse: sed ἐπῳδὰς πεφισθυμένους

πεπισθυμένους

περισθυμύους ἰάσθαι, καὶ εἶναι σχεδόν τι ταύτην μόνην ἰατρικήν, *circumvagari incantatores, qui mederi putantur, & hanc ferè solam esse medicinam.* Apud Colchos (illi autem Ægyptiorum coloni habentur) Medea Draconem, aurei Velleris custodem, fertur

[a] Ἡδείῃ ἐνοπῇ θέλξαι, *Suavi voce mulsisse.* [a] *Apollon. Argon. l. 4. v. 1. 7.*

Illa [b] *Jasonem secuta dicitur ad Italiam perveniſſe: & populos quosdam, circa Fucinum lacum habitantes, qui Marrubii appellabantur, docuit remedia contra Serpentes. Sunt autem isti Marsorum populi:* [b] *Servius in Virgil.*

—[c] *Marrubiâ venit de gente sacerdos,* [c] *Æn. l. 7. v. 750.*
Vipereo generi, & graviter spirantibus hydris
Spargere qui somnos cantuque manuque solebat,
Mulcebatque iras, & morsus arte levabat.

Apud veteres Græcos, [d] *Orpheus* (qui Ægyptiacis disciplinis imbutus erat) *Eurydicem, à serpente ictam, ex Inferis revocasse fingitur;* quia [d] *Tzetzes Chil. 1. hist. 54. v. 852.*

—Ὑπὸ ὄφεως αὐτὴ παρ' ὄνυξι δεδηγμένην
Καὶ κινδυνεύουσαν θανεῖν, ταῖς ἐπῳδαῖς, αἷς οἶδε,
Καὶ ἀγχινοίᾳ, μύσῃ τε, καὶ πολυμαθείᾳ
Αὐτὴν ἐζωποίησεν——

Ab angue ipsam reverâ morsam, & de vitâ periclitantem, incantationibus, quas noverat, & solertiâ, & musâ, & multâ doctrinâ, ad vitam revocavit. Tzetzes Orpheum hujus artis peritum fuisse probat, ex ejus opere *De Lapidibus*; in quo, sic scripsit: *Ibid.*

Ῥοῖζόν τε σῆσαι χαμαὶ ἐρχομένοιο δρακοντος
Εἴσε), ἠδὲ ὄφεων ἰὸν σβέσαι ἑρπυζήων.
Stridoremque sistere humi venientis draconis
Sciet, & serpentum repentium venenum extinguere.

Suidas Timocli Syracusano *hoc opus tribuit.*

Nummum habeo argenteum ΠΑΡΙ, id est, ΠΑΡΙΑΝΩΝ; in quo Caput est, ore hiulco, linguâ exertâ, & (instar Medusæ) serpentibus crinitum. *Parium* urbs est in orâ Hellesponti, juxtà Lampsacum. [e] *Ibi ferunt* Ὀφιογενεῖς *cognationem quondam habere cum serpentibus; & eorum mares iis medicari, qui à viperâ morsi sunt, continenter tangendo (ut solent incantatores) & livorem in se primùm transferre, deinde inflammationem doloremque sedare: dicunt ejus generis* Ἐχεγένην *e Serpente in Heroëm fuisse mutatum.* Heros iste signatur in nummo. [e] *Strab. l. 13 p. 588. c. Plin. 7. 2.*

Apud Ebræos etiam serpentes excantandi ratio viguisse videtur; cum [f] David, [g] Solomon, [h] Jeremias serpentum meminerint, qui [f] *Psal. 58 5.* [g] *Eccles. 10. 8.* [h] *8. 17.*

incantari nollent. Moſes autem, Serpente æneo perticæ impoſito, non tam ſerpentes igneos incantabat, ne nocerent; quàm eorum venenum extinguebat, & — morſus arte levabat. Erat τὸ πυρωτὸν ἀλεξητήριον τ τοιαύτης πληγῆς, amuletum igneum iſtius calamitatis.

Suprà p.10. & 141.

[a] *Exod.19.1.* Manſio autem XII, in deſerto [a] *Sinai*, præ cæteris celebratur; ubi Iſraelitis, per annum fere integrum hærentibus, Lex promulgata eſt; omnium quæ literis mandatæ ſunt, vetuſtiſſima; & propter excellentiam, nobis non leviter prætereunda.

Lex Moſaica.

JOſephus, Apionem redarguens, Moſem Legeſque Moſaicas, tum ab Antiquitate, tum à Præſtantiâ ſummopere collaudat. Παραλογισμὸν Joſephi [b] animadvertimus. Legis præſtantia indè colligitur, quòd, tanquam fons Omnis Sapientiæ, à populis univerſis in Exemplum ducta ſit. Cujus ſententiæ ſectatores habet Chriſtianos magni nominis, tam Veteres, quàm Recentiores.

[b] *Suprà, p.133.*

[c] *Con. Ap. l.1.p.1046.e* *Pythagoras*, [c] inquit, *Samius, qui & antiquus erat, & Sapientiâ divinâque pietate philoſophis omnibus præſtantior, non ſolùm & ἀφ' ἡμῖν res noſtras manifeſtò cognovit, ſed etiam ζηλωτὴς αὐτ earum æmulator ut plurimùm extitit. Ejus quidem nulla reperiuntur ſcripta*; ſed ex *Hermippo* Smyrnæo (qui ſub Ptolemæo Euergete vitam Pythagoræ compoſuit) doctrinam recitat Pythagoricam de *Animâ*, de *Munditie*, de *Blaſphemiâ interdictâ*: *dein adjicitur, Hæc autem fecit dixítque tum Judæorum tum Thracum imitatus doctrinas, quas & ſibi aſſumpſit. Verè enim dicitur vir ille* πολλὰ τ ἀφ' Ἰουδαίοις νομίμων εἰς ἑαυτὸ μετενεγκεῖν φιλοσοφίαν, *multa eorum quæ Judæis recepta ſunt in ſuam tranſtuliſſe philoſophiam.*

[d] *P.1047.a.* Judæos etiam [d] *Herodoto cognitos* fuiſſe affirmat. Fuit is Pythagorâ aliquantùm junior: verùm cùm Herodotus *circumciſos* illic appellet Σύρους οὓς ἐν τῇ Παλαιστίνῃ [e] *Syros in Palæſtinâ*, verifimile eſt non ſatis agnitum illi fuiſſe nomen *Judæorum*; qui ex Babylone non ità pridem reverſi fuerant. Neque de Judæis intelligendus eſt *Chœrilus antiquus poeta*, in eandem rem à [f] Joſepho laudatus, ſed de [g] *Solymis* juxta Piſidiam.

[e] *Suprà p.73.*

[f] *Ibid.*

[g] *Suprà, p.102.*

Mitto allata de Judæis Teſtimonia quæ ſunt Alexandri M. temporibus recentiora. In epilogo tandem operis, *Qui*, [h] inquit, *apud Græcos*

[h] *L.2. p.1081.2.*

Græcos philosophati sunt Jura patria observare quidem visi sunt, verùm in ipsis vitæ actionibus atque inter philosophandum, illum (Mosem) *secuti sunt; similia sentientes de Deo, & Vitæ perfectionem mutuamque Communionem edocentes. Quinetiam Cultûs nostri æmulatio non exigua populos jam olim incessit: neque ulla est civitas, aut gens, sive Græca, sive Barbara, ad quam non pervenerit consuetudo Diei Septimi* (*quem Nos Laborum vacatione celebramus;*) *& Jejunia; & Lumina accensa: observantur etiam multa circa ea quæ nobis comedere non licet. Imitari etiam conantur mutuam, quæ inter nos est, Concordiam; Æquam rerum distributionem; Industriam in artibus; &, quoties ad necessitatem aliquam pro Legibus adacti simus, Constantiam.* [a] Ὥσπερ ὁ Θεὸς διὰ παντὸς ἵδρυκε τὸν κόσμον πεφοίτηκεν, ὅτως ὁ νόμος διὰ πάντων ἀνθρώπων βεβάδικεν, *Sicut Deus consistit in universo mundo, ita Lex transiit ad omnes homines.* [a] *Ib. c.*

Ex Josepho Origenes, [b] Λέγεται καὶ Ἕρμιππον ἱστορηκέναι, Πυθαγόραν τὴν ἑαυτοῦ φιλοσοφίαν ἀπὸ Ἰουδαίων εἰς Ἕλληνας ἀγαγεῖν, *Fertur & Hermippus prodidisse, Pythagoram philosophiam suam à Judæis in Græciam traduxisse.* Josephus citat ἀ τῆς καὶ Πυθαγόρου· Origenes ἀ καὶ Νομοθετῆς. [b] *Con. Celsum, l. 1. p. 13.*

Justinus Martyr [c] Platonem etiam doctrinam suam à Mose mutuatum esse contendit; [d] καὶ πάντα ὅσα καὶ ἀθανασίας ψυχῆς, ἢ τιμωριῶν τῶν μετὰ θάνατον, ἢ θεωρίας οὐρανίων, ἢ τῆς ὁμοίων δογμάτων καὶ φιλόσοφοι καὶ ποιηταὶ ἔφασαν, ἀφορμὰς τῶν προφητῶν τὰς ἀφορμὰς λαβόντες, καὶ νοῆσαι δεδυνῆσθαι, καὶ ἐξηγήσασθαι, *Quicquid Philosophi & Poetæ de immortalitate Animæ, aut Suppliciis post mortem, aut Cœlestium rerum contemplatione, aut doctrinis similibus dixerunt, à Prophetis argumento sumpto, & intelligere ea & exponere potuerunt.* [c] *Apolog. 2. p. 92. c.* [d] *P. 81. d.*

Clemens Alexandrinus (ex Aristobulo quodam, qui ad Ptol. *Philometora* scripsisse dicitur) [e] refert, non tantùm *Pythagoram* πολλὰ τῆς παρ' ἡμῖν, *multa quæ sunt à nobis recepta, in suæ Sectæ dogmata transtulisse*; sed etiam *Platonem Leges & instituta nostra sectatum esse*; *& singulas earum partes ab illo curiosè & diligenter inspectas & excussas esse.* Alibi etiam asserit [f] *Peripateticam philosophiam ex Lege Mosaicâ aliisque pendere Prophetis*, ex Aristobulo *qui fuit Ptolemæi Philadelphi tempore*; *cujus meminit Epitomator Maccabaicorum.* Ille autem, Seleucidarum [g] *anno* 188, διδάσκαλος erat *Ptolemæi* Physconis. Alibi Clemens [h] *Aristobulum Peripateticum* nominat, id est, Sectæ Aristotelicæ. [e] *Stromat. l. i. p. 342. b.* [f] *Strom. l. 5. p. 595. b.* [g] *II Maccab. 1. 10.* [h] *Strom. l. 1. p. 305. d.*

Eadem [a] Eusebius ex eodem recitat. Et mirum est Josephum in suas partes Aristobulum hunc non adduxisse. Ut autem vetustis Pythagoræ temporibus aliqua Græcorum consuetudo cum Judæis videri posset, commentum adjicit Aristobulus, quod assertionis suæ veritatem labefactare videtur. [b] *Ante Demetrium*, inquit, *Phalereum* (sive LXX Interpretes Græcos) *ab Aliis priusquam Alexander aut Persæ rerum potirentur* (Græcè) *versa sunt quæ in Ebræorum Exitu ex Ægypto gesta fuerunt, Regionisque acquisitio, & totius Legis expositio. Adeò ut clarum sit Philosophos ex eis multa sumpsisse.* Non dissimilis est apud Talmudicos fabula de [c] *Lege in Linguis Septuaginta conscriptâ*, ut Gentes illam intelligerent. Judæi exules vivebant Babylone usque ad initium imperii Persici: & [d] *Historicorum Græcorum vetustissimi paululùm præcesserunt Persarum expeditionem contra Græcos.* Huic itaque fabulæ non malè competit id quod de Aristeâ supposititio dixit Scaliger; [e] *Vides quantâ licentiâ* Ἑλληνίσαι *illi Alexandrini usi sint in affingendis iis, quæ neque historia, neque rerum natura patitur.*

S. [f] Ambrosius aliam reddit Sententiæ causam. *Cùm*, inquit, *ex populo Judæorum (ut plerique arbitrantur) genus Pythagoras duxerit, ex ejus disciplinâ derivavit etiam magisterii præcepta.* Sanè non satis perspecta est Judaica hæc Pythagoræ prosapia.

[a] *Præp. Evang. l. 13. c. 12.*

[b] *Euseb. ib. p. 664.*

[c] *Seder Olam Rab. c. 11.*

[d] *Joseph. con. Apion. l. 1. p. 1034. f.*

[e] *In Euseb. n. 1734.*

[f] *L. 3. Epist. 20.*

§. II.

Ab his omnibus dissentit Lactantius. [g] *Equidem*, ait, *mirari soleo, quòd cùm Pythagoras, & postea Plato, amore indagandæ Veritatis, ad Ægyptios & Magos & Persas usque penetrâssent, ut earum gentium ritus & sacra cognoscerent, (suspicabantur enim Sapientiam in Religione versari) ad Judæos tamen non accesserint, penès quos tum solos fuit, & quò faciliùs ire potuissent.*

Neque verisimile videbitur Philosophiam Platonicam aut Pythagoricam ex fonte Judaico derivatam fuisse; si vel Judæorum Rempublicam, vel illorum Mores examinemus.

Objiciebant quidam, apud [g] Josephum, Νέαν ἡμᾶς ἀποφαίνειν τὴν κατάστασιν, οὐκ ἐξ μηδὲν πάλαι ἡμᾶς λελέχθαι πρὸς τοῖς Ἑλληνικοῖς συγγραφεῦσιν, Judaicæ reipub. *constitutionem videri novellam, eò quòd nihil de eâ dictum sit à Scriptoribus Græcis.* Ante Captivitatem Babylonicam, sive VII Sapientum ætatem, Græci non solùm Philosophiæ, sed & rerum suarum, magis Exterarum, incuriosi fuerunt. Post

[g] *De Sapien. Ver. l. 4. c. 2.*

[g] *c. Apion. l. 1. p. 1038. c.*

reditum

reditum è Babylone, Judæorum Reſpublica ſub Perſis adeò obſcura fuit, ut vel Nomen eorum (ætate Herodoti) Græcis inauditum fuerit. * *Dum Aſſyrios penes Medoſque & Perſas Oriens fuit, viliſſima pars ſervientium.* Ab expeditione Alexandri Græcis primùm (ni fallor) innotuerunt Judæi; ſub Seleucidis demum inclaruerunt. Poſt Alexandri victorias obvia erat Judæorum memoria. * *Tacit. hiſt. l. 5.*

Si mores Judæorum inſpiciamus; nulla fuit iis conſuetudo cum Exteris; neque viſebant eos, neque ab iis viſebantur. [a] *Nos* (inquit Joſephus) *neque terram habitamus maritimam, neque negotiationibus gaudemus, neque earum cauſâ cum aliis conſuetudinem habemus, ſed urbes noſtræ procul ſunt à mari: nos autem terram fertilem incolentes, in ejus culturâ laboramus.* [b] *Præterea, cùm ſit nobis Propria vivendi ratio, nihil fuit antiquis temporibus quod nobis converſationem faceret cum Græcis.* Alibi Joſephus non negat, quod objicit Molo, Judæos [c] *neminem ex aliis gentibus recipere diverſa de Numine ſentientem; neque communicare cum iis qui aliam ſequuntur vitæ rationem* præter Judaicam. Sanè Judæi, ex decreto Sapientum, Gentiles omnes pro immundis habebant, adeò ut ex eorum contactu contraheretur immundities. Hinc Judæi, [d] *ut non contaminarentur, ſed ut manducarent Paſcha, non introierunt in Prætorium* Pilati. Et S. Petrus, [e] *Vos*, inquit, *ſcitis quomodo abominatum ſit viro Judæo conjungi aut accedere ad alienigenam.* Aliam cauſam comminiſcitur Juſtinus. [f] *Quoniam metu contagionis pulſos ſe ab Ægypto meminerant, nè eâdem causâ inviſi apud incolas forent, caverunt nè cum peregrinis communicarent: quod ex cauſâ factum paulatim in diſciplinam religionémque convertit.*

[a] *Ibid.* [b] *Ibid. d.* [c] *Ib. p. 1079. b.* [d] *S. Joan. 18. 28.* [e] *Act. Apoſt. 10. 28.* [f] *Hiſtor. l. 36.*

Quod autem ad Legis Moſaicæ communicationem attinet; Gloriabantur Judæi [g] *Legem fuiſſe hæreditatem ac peculium Eccleſiæ Jacob*; adeóque ſibi propriam, neque Gentibus aliis, per verſionem aliquam in profanum ſermonem, communicandam. [h] Miranti Ptolemæo Philadelpho, cur Legum Moſaicarum *nec Hiſtoricorum nec Poetarum quiſquam meminiſſet*, reſpondit Demetrius, *Divinitùs pœnas dediſſe quoſdam, qui eas ſollicitâſſent: Theopompum mente, Theodecten viſu orbatum fuiſſe.* Etiam Romanis libri Moſaici arcani fuerunt, & inacceſſi: [i] *Judaicum ediſcunt, & ſervant, & metuunt jus*
Tradidit Arcano quodcunque volumine Moſes.

[g] *Deut. 33. 4.* [h] *Joſeph. Antiq. l. 12. c. 2. fine.* [i] *Juvenal. Sat. 14. v. 102.*

Quantum diſplicuerit Judæis Hieroſolymitanis Alexandrina Pentateuchi tranſlatio, ſatis conſtat ex [k] Calendario Judaico, ad VIII diem

[k] *Scalig. Can. Iſag. p. 42.*

diem menſis Tebeth. *Jejunium. Scripta eſt Lex Græcè, diebus Ptolemæi Regis: Tenebræ triduò, per totum Orbem.* Ex deteſtatione, *tenebras* fabulantur; ex *Jejunii* autem inſtitutione, liquet illos iſtam Bibliorum verſionem inter calamitates lugendas poſuiſſe.

Judæis autem Ægyptienſibus gratiſſima fuerunt Biblia Græca; eáque in Synagogis legebant; atque indè Ἑλλωϊσταὶ dicti ſunt. [a] Μέχρι νυῦ, inquit Philo, ἀνὰ πᾶν ἔτος ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἄγεται τῷ Φάρῳ νήσῳ, εἰς ἣν οὐκ Ἰουδαῖοι μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τῶν ἄλλων ἐπιχωρίων ἀπολέουσι, τὸ χωρίον σεμνυύοντες ἐν ᾧ πρῶτον τὸ τῆς ἑρμηνείας φῶς ἔλαμψε, *Usque hodie in Pharo insulâ celebratur quotannis festum & panegyris, eóque trajiciunt non solùm Judæi, sed etiam alii plurimi, locum venerantes in quo primùm effulsit Translatio illa.* In [b] Kalendario Ruſtico, menſi Aprili tribuitur SACRUM. PHARIÆ. ITEM. SARAPIA, id eſt, Feſta Ægyptia, à Romanis admiſſa: Et in [c] nummo, ISIS FARIA. Philo Iſidis feſtum, quod in Pharo inſulâ celebrari ſolitum Deæ nomen dederit, intellexiſſe videtur. Nam Gentiles etiam idem feſtum celebrâſſe aſſerit. Idololatriam elevat prætextu Legis ibi Græcè verſæ. Neque magìs mirum eſt ab omnibus diverſæ religionis hominibus Iſidem coli in Pharo, quàm Serapidem in Alexandriâ; cujus rei teſtis ſatìs idoneus eſt Adrianus Aug. in [d] epiſtolâ ad Servianum Cos. *Illic*, ait, *qui Serapin colunt, Chriſtiani ſunt; & devoti ſunt Serapi, qui ſe Chriſti Epiſcopos dicunt. Nemo illic Archiſynagogus Judæorum, nemo Samarites, nemo Chriſtianorum Presbyter, non Mathematicus, non Aruſpex, non Aliptes* (qui non Serapin colat.) *Ipſe ille Patriarcha* (Judæorum) *quum Ægyptum venerit, ab aliis Serapidem adorare, ab aliis cogitur Chriſtum.* Paulò pòſt, *Unus illis deus eſt* (Serapis:) *Hunc Chriſtiani, hunc Judæi, hunc omnes venerantur & gentes*, cujuſcunque eſſent religionis aut profeſſionis. Adeò [e] *tepida* fuit, imminente Perſecutione, Ægyptienſium tam Judæorum quàm Chriſtianorum Religio. *Patriarchæ* autem titulum in Eccleſiâ Chriſtianâ nondum, Adriani temporibus, obtinuiſſe [f] alibi docuimus.

[a] *De Vitâ Moſis, l. 3. p. 510. E.*

[b] *Gruter. Inſcript. p. 138.*

[c] *Triſtan, l. 3. p. 743.*

[d] *Vopiſcus in Saturnino, p. 245.*

[e] *Apoc. 3. 16.*

[f] *In Popyleo ad Monaſt. Anglic.*

Cùm igitur non ſit verìſimile Græcos, vetuſtioribus Perſarum temporibus, à Judæis edoctos fuiſſe; nihilòminùs tanta ſit Philoſophiæ Græcæ Judaicæque congruentia, ut Joſephus, Clemens, alii illam ex hâc prognatam eſſe arbitrati fuerint: Videamus an non utraque ità conveniat in Tertiâ aliquâ diſciplinâ, ut ex illâ propagationis ratio eluceſcere poſſit.

[a] Lactantius

[a] Lactantius dixit *Pythagoram & Platonem, amore indagandæ Veritatis, ad Ægyptios penetrâsse.* Est enim extra omnem controversiam Græcorum veteres, doctrinâ maximè insignes, discendi gratiâ in Ægyptum profectos esse, atque tam Sacram quàm Moralem suam disciplinam indè deduxisse. Ex Sacris etiam Literis cognoscimus Ebræos diutinos fuisse Ægypti incolas: Illos autem mores Ægyptios non penitus exuisse, sed manfisse aliquas disciplinæ Ægyptiacæ reliquias non immeritò suspicari possumus. Multæ Mosis Leges ex antiquis moribus. Quicquid verum Numinis Cultum impediret, strictè interdicitur. Moses plerosque Ægyptiorum ritus abrogavit, quosdam immutavit, quosdam pro indifferentibus habuit, quosdam permisit, imò & jussit. Istą rerum Ægyptiacarum ἀναλογία in iis maximè cernitur quæ ad Ebraicas propriùs accedunt; cujusmodi occurrunt non paucæ, tametsi de rebus istis magna sit auctorum penuria. [a] *Suprà. p. 146.*

Corpus Juris Mosaici vel rectam Credendi Faciendique rationem; vel Ritus Sacros; vel Rempublicam spectat.

Si fides Apollinis Oraculo adhibenda sit (quod, apud [b] Eusebium, profertur à Porphyrio) Philosophia Divina, viam ad Beatitudinem demonstrans, ex Ægyptiorum Schola prodiit; quæ fuit Ebræorum Philosophiâ vetustior. [b] *Præp. Evang. l. 9. c. 10.*

Αἰπεινὴ μὲν ὁδὸς μακάρων καὶ τραχεῖα τε πολλὸν,
Χαλκηδέτοις δ' αὖ πυλῶν ἀνοιγομένη πυλεῶσιν,
Ἄβατοι δ' ἦσαν ἀοιδοὶ ἐπ' ἐσσομένοισιν ἰάψαι.

Via felicium valde ardua est & aspera; introitu portis æneis reserata; semitæ verò inenarrabiles;

Ἃς πιστοὶ μερόπων ἐπ' ἀπείρονα πρῆξιν ἔφηναν
Οἱ τὸ καλὸν πίνοντες ὕδωρ Νειλώτιδος ἀμῆς.

Quas in immensam utilitatem hominum primi docuerunt Ægyptii.

Ἡ μακάρων ὁδὸς, *Via Felicium*, vel ad Felicitatem ducens, Porphyrio Oraculum explicanti dicitur ἡ πρὸς Θεῶν ὁδὸς, *Via ad Deos*, sive *Deorum Via*. Abraham præcepit filiis, [c] *ut custodiant Viam Domini, & faciant justitiam.* Et in [d] Evangelio non semel occurrit ἡ ὁδὸς τοῦ Θεοῦ, *Via Dei.* In Cebetis Tabulâ vocatur ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα πρὸς τὴν ἀληθινὴν Παιδείαν, *Via ad Veram Eruditionem*, quæ ducit ad Εὐδαιμόνων οἰκητήριον, *Beatorum domicilium.* [c] *Gen. 18. 19.* [d] *Mat. 22. 16. Mar. 12. 14. Luk. 20. 21.*

[e] Josepho est *Philo-* [e] *c. Apion. p. 1081. 3.*

ſophia de Deo, & ἐντέλεια βίȣ, recta Vitæ ratio; quam Græcos à Judæis didiciſſe contendit. Oraculum autem, ut Ægyptios primo, ità Ebræos ultimo loco recenſet.

Πολλὰς ϗ Φοίνικες ὁδȣς Μακάρων ἐδάηϛ,
Ἀσσύριοι, Λυδοί τε, ϗ Ἑβραίων γλύϕ' ἀνδρῶν.

Multas etiam Felicium Vias cognoverunt Phœnices, Aſſyrii (ſive Chaldæi) *Lydi, atque Ebræi.* Verùm Apollo, parùm ſibi conſtans, in altero Oraculo Sapientiam Veram tantùm apud *Chaldæos & Ebræos* viguiſſe denunciat.

[a] *Euſeb. ib.*

[a] Μȣνοι Χαλδαῖοι σοφίαν λάχον ἠδ' Ἑβραῖοι,
Αὐτογλύφθλον ἄνακτα σεβαζόμενοι Θεὸν ἀγνῶϛ.

Chaldæi & Ebræi ſoli ſortiti ſunt Sapientiam, Numen æternum ſanctè venerantes. Certè nulla eſt controverſia quin περὶ μοναρχίας *de Unius regimine*, ſive de Deo Unico, reverens fuerit & rectiſſima Ebræorum, non item recta Ægyptiorum, exiſtimatio.

Ethicam & Civilem Ægyptiorum diſciplinam ſatis teſtatur illud Moralis vitæ ſymbolum, quod in funeribus illi exhibere ſoliti ſunt. *Cùm condiant* ([b] inquit Porphyrius) *nobiles defunctos, alvum privatim eximunt, & in arcâ reponunt: dein, inter alia quæ in mortui gratiam faciunt, arcam ad Solem attollentes, eùm invocant, uno ex Libitinariis hujuſmodi orationem habente pro defuncto, quam Euphantus ex linguâ Ægyptiacâ tranſtulit.*

[b] *De Abſtin. l. 4. §. 10.*

Domine Sol Diique omnes qui vitam hominibus largimini, Me accipite, & Diis αἰδίοις συνοικὸν contubernalem tradite.

Ἐγὼ γὰρ σὲ Θεὸν, ὃϛ οἱ γονεῖϛ μοι παρέδειξαν, εὐσεβῶν διετέλεσα ὅσον χρόνον ἐν τῷ ἐκείνῳ αἰῶνι τὸν βίον εἶχον, *Ego enim Deos, quos mihi parentes commonſtrârunt, piè colui quamdiu in hoc ſeculo vixi.*

Τȣϛ τε τὸ σῶμά μȣ γεννήϛαντας ἐτίμων ἀεί·
Et illos qui corpus meum genuerunt ſemper honoravi;
Τῶν τε ἄλλων ἀνθρώπων ὅτε [τινὰ] ἀπέκτινα·
Neque aliorum hominum occîdi quemquam;
Οὔτε παρακαταθήκην ἀπεστέρησα·
Neque eos depoſito fraudavi;
Οὔτε ἄλλο ὁδὲν ἀνήκεστον διεπραξάμην.
Nec aliud quippiam inexpiabile malum admiſi.

Si verò dum viverem peccavi vel edendo vel bibendo aliquid quod fas non erat, non per me peccavi, ſed per iſta; (oſtendens arcam in quâ erat venter.)

Atque

Atque hæc locutus in fluvium eam conjicit; reliquum autem corpus tanquam purum condit.

Talis erat funebris Ægyptiorum Apologia: quæ quidem non eſt prorsùs diſſona ab iſtis, quæ in ſecundâ Decalogi tabulâ præcepit Moſes; aut ab iſtis, quæ à Magiſtris Talmudicis *Noachidarum Præcepta* vocitantur; & juxtà eorum traditionem, ad hanc ætatem pertinent. In Gemarâ enim Babyloniâ legitur; [a] *Decem Præcepta acceperunt Iſraelitæ in Marâ: VII quæ Noachidarum fuere; jam verò adjecta ſunt* 8. *Judicia*; 9. *Sabbatum*; & 10. *Parentum honos.* Statio iſta *in Marâ* fuit intra menſem ab Exitu; & dies circiter quadraginta ante promulgationem Decalogi. Ut autem de Traditione iſtâ, totâque ſupellectile Talmudicâ, dilucidiùs judicare poſſimus; rei ortum à fonte repetamus.

[a] *Tit. Sanhedrin. c. 7. § 5. p. 268. edit. Coch.*

Talmud.

POſtquam Macedones rerum in Oriente potiti eſſent; & Haſmonæi patriæ libertatem aſſeruiſſent; ex Antigoni Sochæi ſcholâ prodierunt *Phariſæi* (à *ſeperatione* dicti) qui [b] νόμιμά τινα παρέδοσαν τῷ δήμῳ, ἐκ πατέρων παραδοχῆς, ἅπερ οὐκ ἀναγέγραπται ἐν τοῖς Μωϋσέως νόμοις, *Tradiderunt populo præcepta multa, à Majoribus accepta; quæ inter Leges Moſaicas non ſunt ſcripta*: Refragantibus interim aliis Antigoni diſcipulis; qui (à Sadoco duce, *Sadducæi* vocati) *dixerunt*, ἐκεῖνα δεῖν ἡγεῖσθαι νόμιμα, τὰ γεγραμμένα, τὰ δ' ἐκ παραδόσεως τῶν πατέρων μὴ τηρεῖν, *Præcepta ea, quæ ſcripta ſunt, obſervari debere; non autem obſervari debere ea, quæ* (tanquam) *ex Majorum traditione*, docentur à Phariſæis.

[b] *Joſ. Ant. l. 13. c. 18. p. 453. g.*

Ad hunc modum Judæi in ſectas diſtrahi cæperunt: quarum nulla eſt in Ebræorum monumentis memoria, ante principatum *Jonathæ* (qui Judæ Machabæo fratri ſucceſſit, anno Nabonaſſari 588, Per. Jul. 4553.) Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον (ait [c] Joſephus) τρεῖς αἱρέσεις ἦσαν τοῖς Ἰουδαίων υἱοῖς, αἱ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων διαφόρως ἐπελάμβανον, *Eo tempore, tres erant ſectæ Judæorum; quæ de rebus humanis* (ſive de Fato) *diversè ſentiebant: una Phariſæorum dicta; altera Sadducæorum; tertia Eſſenorum*, ſive *Eſſæorum*; οἱ τὸν πρακτικὸν ἐζήλωσαν καὶ διεπτύησαν βίον, *qui vitam activam exercent*: ita illos diſtinguit [d] Philo à θεωρητικοῖς, quos Θεραπευτὰς nominat. Neque aliter Philonem intellexit [e] Photius, Ἀνεγνώσθη τοῦ παρὰ Ἰουδαίοις φιλοσοφη-

[c] *Antiq. l. 13. c. 9. p. 442.*

[d] *De vitâ Contempl. initio.*

[e] *Bibl. Cod. N. 104.*

φιλοσοφησάντων τὴν τε θεωρητικὴν, καὶ τὴν πρακτικὴν φιλοσοφίαν βίοι· ὧν οἱ μὲν Ἐσσηνοὶ, οἱ δὲ Θεραπευταὶ καλοῦνται, *Lectæ sunt philosophantium apud Judæos vivendi rationes; & Contemplativa, & Activa: quorum hi Esseni, illi Therapeutæ appellantur.* [a] Scaliger, eumque secutus [b] Petavius utrosque *Essenos* fuisse scripserunt; Eusebius, [c] *Christianos.* Esseni autem ([d] ὡρώνυμοι ὁσιότητος, *à sanctitate denominati*) κωμηδὸν οἰκοῦσι, τὰς πόλεις ἐκτρέπομενοι, *vicatim habitant, urbes fugiunt.* [e] *Gens sola, sine ullâ fœminâ, sine pecuniâ, socia palmarum*; à populorum frequentiâ separata. Adeò ut non mirum sit, tantum esse de iis silentium in Evangeliis; cum essent illi Hierosolymis peregrini & ignoti; neque Rabbinorum quispiam eorum Hebraicè meminit, ante Zachuthium, scriptorem [g] nuperum.

[a] *Emend. l. 6. p. 538.*
[b] *Misc. Exerc. ad Jul.*
[c] *Hist. Eccl. l. 2. c. 17.*
[d] *Philo Probus, liber p. 678.*
[e] *Plin. l. 5. c. 17.*
[g] *An. 1502.*

Pharisæi autem & Sadducæi, in aulâ Hierosolymitanâ, magnas agebant æmulationes: [h] *à Sadducæorum partibus stabant ditiores; at Pharisæi multitudinis favore utebantur.* Sanè ista παραδόσεις Pharisæorum, indiès receptiora & in scholis authentica, ore tenùs à Rabbinis ad discipulos propagata sunt; neque in scriptis publicabantur. Tandem verò cum Hierosolyma, à Tito excisa, ab Hadriano ita instaurata essent, ut neque nomen, neque gentem, neque religionem pristinam retinerent; dum ex seditione Barchocebæ, [i] *Judæa penè omnis in desertum redacta est*; dumque ipsi Judæi, [k] *Dispersi, palabundi, cœli & soli sui extorres, vagantur per orbem; sine homine, sine Deo Rege; quibus nec (advenarum jure) terram Patriam, saltem vestigio, salutare conceditur.* Dum (inquam) [l] *prohibiti sunt Judæi Terram, de quâ ejecti fuerant, ingredi*; & defecerunt Scholæ, quæ ad disciplinam Pharisaïcam promovendam destinatæ, anteà numerosæ fuerunt; [m] *Rabbi Jehuda* (quem *Hakadosh, Sanctum* appellant) *collegit omnes traditiones, omnia judicia, sententias, & expositiones, quas singularum ætatum Synagogæ super universâ Lege docuerant; Ex his omnibus librum Misnæ composuit, publicèque legit.* Ideò autem, hoc opus corrasit, ne Majorum traditiones excíderent, aut nullibi comparerent. Vixit autem ille sub tribus Antoninis, Pio, Marco, Commodo: sub hoc, [n] *absolutum fuit Syntagma Misnæ, anno ab excidio Templi 120,* anno Æræ Christianæ 190. Est autem, *Misna*, δευτέρωσις, *Lex Secunda*; à priore scilicet, quæ scripta.

[h] *Joseph. l. 13. c. 18. p. 454. a.*
[i] *Xiphilin. in Adrian. Zonar. tom. 2.*
[k] *Tertul. Apolog. c. 21.*
[l] *Hieron. ad Isaiæ c. 6. 11.*
[m] *R. Moses Maimonides præfat. ad Misn.*
[n] *D. Gantz. an. M. 4978.*

Libri Misnæ primus Christianorum meminit Justinianus Aug. qui an. ejus 25, an. Chr. 551, Judæis Scripturas Sacras in Synagogis Græcè

Græcè legere conceſſit: [a] *Eam verò, quæ ab eis dicitur Secunda Editio* (Δευτέρωσις, Miſna) *interdicit omnimodò; utpote ſacris non conjunctam libris, neque deſuper traditam de Prophetis: ſed inventionem* (Ἐξεύρεσιν, commentum) *conſtitutam virorum ex ſolâ loquentium terrâ, & divinum in ipſis habentium nihil.* Cùm verò neque Origenes, neque Epiphanius, neque Hieronymus (qui de Traditionibus Judaicis paſsim verba faciunt) libri Miſnæ uſquam meminerint; Cum Auguſtinus dicat, [b] *habere (præter Scripturas Legitimas, & Propheticas) Judæos quaſdam Traditiones ſuas; quas non Scriptas habent, ſed memoriter tenent; & alter in alterum loquendo transfundit; quam* Δευτέρωσιν *vocant:* Veriſimile eſt hunc Miſnæ librum nondum, anno Chr. 400, aut literis mandatum fuiſſe, aut Orbi ſaltem nondum innotuiſſe; quod volunt Magiſtri.

[a] *Novel.* 146. p. 295.

[b] *con. Adverſ. Leg. & Prophet. l. 2. c. 1.*

[*] *Trecentis circiter annis poſt excidium Templi, Rabbi Jochanan, caput Synagogæ in Paleſtinâ, Gemaram* (τελείωσιν, *complementum*) adjicit, quæ *Hieroſolymitana* vocatur; Gemara hæc, cum Miſnâ Judæ, conficit *Talmud Hieroſolymitanum.* Judæis demùm è Romano Imperio in Perſicum migrantibus, [†] *poſt annos circiter centum, R. Aſe, in terrâ Babylonis, aliam Gemaram (Complementum* Miſnæ) compoſuit quæ *Babylonica* dicitur; & fabulas pleraſque continet portentoſas. Hæc, cum Miſnâ, *Talmud* facit *Babylonicum*, quod maximè eſt in uſu. *Talmud* autem eſt *Doctrinale*; quaſi omnis Judæorum doctrina & ſcientia, omne jus Divinum & humanum in eo libro comprehenderetur. Nomen *Talmud* pro *Gemarâ* ſæpe uſurpatur. Sadducæi in Talmude non memorantur; niſi quâ (ſub *Hæreticorum*, aut *Epicureorum* nomine) damnantur.

[*] *Maimonid. ibid.*

[†] *Ibid.*

Continebat autem *Miſna* non tantùm *Conſtitutiones*, quas ſuo quæque tempore Conſiſtoria ſanxerunt, ſed etiam ſyntagma *Traditionum*, quas *Legem Oralem* vocant, & ab ipſo Moſe acceptas prædicant. [c] R. Eliezar; *Moſes 40 diebus, quibus in Monte egit, interdiù in Scripturâ legebat, noctu verò in Miſnâ.* In Gemarâ [d] Babyloniâ, modus narratur, quo *Moſes Legem Oralem expoſuerit Aharoni, filiiſque ejus, & Senioribus.* Pirke Aboth (*Capitula patrum*, tractatus Talmudicus) *Seniores eam Prophetis; & Prophetæ tradiderunt viris Synagogæ Magnæ.* Cùm verò hæc, nimis compendiosè dicta, ſucceſſionem non plenè arguant; Recentiores rem magis particulatim explicant.

[c] *Perke, Cap 49. edit. Vorſt. p. 123.*

[d] *ad tit. Erubin c. 5.*

Poſt abſolutum Talmud, uno aut altero ſeculo, tenebræ quidem

ſunt in Judæorum hiſtoriis; tandem verò expulſis Babylone Judæis, [a] Scholiſque eorum everſis, circà an. Chr. 1040, Magiſtrorum populique pars magna in Europam, præſertim in Hiſpaniam, ſe recepit; cum antea nulla eſſet Europæorum Judæorum memoria. Ab eo tempore *Rabbini* innumerabiles, non ut priores fabulis Talmudicis incubantes, ſed variarum ſcientiarum peritiſſimi, in hunc uſque diem ſcripſerunt; Cabbalæque ſucceſſio in Occidente quæſita eſt. R. Moſes ben Maimon (vulgò *Maimonides* & *Rambam* dictus) natus Cordubæ, an. Chr. 1135, ſeptuagenarius obiit: Hic in præfatione commentarii ſui in [b] Miſnam, Seriem exhibet eorum, qui Legem Oralem ſucceſſivè propagarunt. Cùm autem recenſio iſta non ſatis continua haberetur, *R. Abraham Zacuth* (Salmantienſis, qui ſcripſit *Juchaſſin*, an. Chr. 1502) ejuſque contemporaneus, [c] *Don Iſaac Abarbinel* (*exul Hiſpanus*) & poſt eos, *David Ganz* (qui *Tzemach, Germen Davidis*, five Chronologiam ſuam perduxit ad an. Chr. 1592) propagatorum ſucceſſiones magis concatenatas invenerunt. Zacuth quidem, Maimonidem; Ganz, Abarbinelem ſequutus eſt: Succeſſiones iſtas inter ſe comparat [d] *Guil. Vorſtius*; qui *ex diversâ ſupputandi ratione, ex interruptione, & hiulcâ conjunctione Catalogum planè fictitium eſſe arguit.* Sunt nihilominùs inter Theologos Chriſtianos, qui iſtam *Traditionum* continuationem in rem ſuam ſerio arripiunt. Non eſt hujus loci, Seriem iſtam novemque Judaicorum Doctorum claſſes curioſè examinare. His itaque in anteceſſum datis, ad *Noachidarum Præcepta* nos accingamus.

[a] *D. Gantz. an. M.* 4797.

[b] *ad Tit. Zeraim, de traditione Legis.*

[c] *Ganz. an. M.* 6269.

[d] *Obſervat. in Ganz. p.* 213.

Noachidarum Præcepta.

MIſhna horum Præceptorum non meminit: ſed in Gemarâ Babyloniâ legitur; [e] *Traditur à Rabbinis, Septem Præcepta imperata eſſe Noachidis; de Judiciis, de Maledictione Numinis, de Cultu Extraneo, de Revelatione Turpitudinum, de Sanguinis effuſione, de rapinâ ſeu furto, de Membro animalis viventis. R. Chanina dixit etiam, de Sanguine viventis; R. Chidka etiam, de Caſtratione; R. Simeon etiam, de Magiâ; R. Elieſer etiam, de Heterogeniorum animalium admiſſione, Arborumque inſitione.* Adeò inter Magiſtros non convenit de Præceptorum numero. Maimonides [f] ait ſex priora Adamo mandata fuiſſe; illud de membro animalis, [g] Noacho; Abrahamo, aliud de

[e] *ad tit. Sanhedrin. c.* 7. §. 5.

[f] *Halak. Melakim c.* 9.

[g] *Gen.* 9. 4.

de Circumcisione. *Noachidas* autem vocant Magistri Gentes omnes, præter Ebræos; qui *Abrahamidæ*, vel potiùs *Israelitæ*, vocari amant: VII autem Præcepta ista nunquam non obtinuisse perhibent; & pro Jure Naturali, omniumque hominum Communi, sumunt. Ex istis videamus, quid senserint illi de Veterum Religione, ante Legem; & post Legem, quâ conditione Peregrinis in terrâ Israeliticâ commorari licuerit. Dum enim sui juris erant Ebræi, in eorum territorio nullum [a] idololatræ Gentili domicilium permittebatur: Qui verò, coram tribus viris, VII illa Præcepta in se susceperat, *Proselytus Domicilii* habebatur, & licèt neque circumcideretur, neque baptizaretur, ut inquilinus, inter Ebræos habitare potuit. [a] *Exod.* 23. *ult.*

De Noachidarum Præceptis, ex Talmudicorum scriniis, toto demensa horreo congessit Vir præstantissimus *Joannes Seldenus, libris VII de Jure Naturali & Gentium, juxta Disciplinam Ebræorum*: Qui cùm sint summâ diligentiâ & mirâ eruditione conscripti; nemini, saltem è doctioribus, non sunt sedulò evolvendi. Ex illo fonte nos sitim saturavimus. Ex præceptis autem duo sunt, quæ ad cultum Divinum: quatuor, quæ ad mutua Hominum officia pertinent.

I. *De cultu Extraneo*, sive Idololatriâ.

Ægyptii, *Cultûs Extranei* nomine, detestari videntur quicquid *οἱ γονεῖς ὐ προέδειξαν parentes non commonstrârunt*. Secundùm Ebræos autem, eo nomine, cujuscunque creaturæ cultus humano generi interdicitur, tam Angelorum, Corporúmque Cœlestium ac Terrestrium, quàm Imaginum. Illis enim (ut & Christianis) Pietatis fundamentum est, Deum Unicum agnoscere. Tacitus religionem Ægyptiacam Ebraicámque non malè discriminat, de Judæis agens. [b] *Corpora condere, quàm cremare, è more Ægyptio; eadémque cura; & de Infernis persuasio. Cœlestium contrà: Ægyptii pleraque Animalia, effigiésque compositas venerantur; Judæi mente solâ, Unúmque Numen intelligunt; profanos, qui Deûm imagines mortalibus materiis in species hominum effingant; summum illud & æternum, neque mutabile, neque interiturum. Itaque nulla simulacra urbibus suis, nedum templis sunt.* Sanè Ebræi Insociabilem Divinæ Majestatis Unitatem suspiciunt: Ægyptii autem Deos Medioxumos adhibuerunt. Porphyrius, [c] *Ægyptii*, inquit, ἀπὸ πάντα δυνάμιν ἐς Θεὸν ἀναγὰ τὰ συγγενῶν ζώων, [b] *Histor. l.* 5. [c] *De Abstin. l.* 4. §. 9.

ζώων, ἑκάστῳ τῶν θεῶν ἐπέχειν, ἐξουσίαν, *per Nomorum ſuorum animalia, venerabantur Dei in res omnes poteſtatem, quam ſinguli deorum declarârunt.* Neque aliter Maimonides de Idololatris: [a] *Nemo*, inquit, *eâ ſententiâ Cultu Extraneo utitur, ac ſi aliud non eſſet Numen præter id quod colit. Neque enim cuipiam in mentem venit Statuam (ex metallo, ſaxo, ligno confictam) eſſe ipſum Cæli Terræque creatorem & gubernatorem: ſed ità eam colunt quatenus rei alicujus imaginem induit, quæ velut intermedia ſit inter ipſos & Deum.*

[a] *More Nebochim part. 1. c. 36.*

A temporibus Abrahami Idololatria Ebræis crimen omnium graviſſimum habebatur, & velut peſtis ante alias fugienda: quæ autem in Decalogo legibuſque aliis non ſemel interdicitur, multiplicem Ægyptiorum idololatriam reſpicere videtur. In Inferioris Ægypti partibus, maximus Hircis habebatur honos; Iſraelitæ, illìc collocati, adeò τραγολατρείᾳ Mendeſiâ inſanierunt, ut interdicto ſpeciali opus eſſet. [b] *Non ſacrificabunt ampliùs ſacrificia ſua Piloſis, poſt quos fornicati ſunt.* Hircos intellige, qui κατ' ἐξοχὴν *piloſi* dicuntur, quos in Ægypto impenſè coluerant. De cultu iſto, ſatis dictum [c]. Maimonides τραγομόρφους, vel τριχώνλας *piloſos, dæmones* intelligit, qui Hircorum ſpecie credentibus apparent. [d] *Ex Zabiis quidam fuerunt qui Dæmones colebant, & exiſtimabant eos habere formam Hircorum. Unde etiam dæmones* Seïrim, *hoc eſt hircos, appellabant. Quæ opinio Moſis tempore jam longè latéque in orbe diffuſa fuit; ſicut ait,* Et non ſacrificabunt ultrà ſacrificia ſua *Laſſeirim* hircis, *id eſt, dæmonibus ità appellatis: & hinc apud illud hominum genus prohibitus quoque erat eſus hircorum.* Zabiorum autem nomine, Ægyptios, maximè Mendeſios, intelligere videtur.

[b] *Levit. c. 17. ver. 7.*

[c] *Suprà p. 64.*

[d] *Doct. Perplex. l. 3. c. 46. p. 480.*

Præter *Hircos*, & *Boves*, & *Oves*, alia fuerunt plurima in Ægypto *piloſa* numina; *Feles, Canes, Urſi, Lupi, Leones, Ichneumones, Cebi, Simiæ, Muſtelæ*; quibus omnibus Ebræos, in Ægypto habitantes, ſerviiſſe veriſimile eſt: neque *quadrupedibus* tantùm, ſed etiam *volucribus, reptilibus, aquatilibus* Ægyptiorum Diis. Argumento ſit unum illud Moſis interdictum, quo multiplicem idololatriam, *Omnigenúmque Deûm monſtra* ſuccinctè perſtrinxerit. [e] *Ne faciatis vobis ſculptile, ſimilitudine maſculi aut fœminæ:*] [f] Boves utriuſque ſexûs ſacri; mares Oſiridi, fœminæ Iſidi. [g] *ſimilitudinem cujuſcunque animalis quod eſt in terrâ:*] [h] Omnis Ægyptus bovem, canem, felem colunt; Thebani & Saïtæ ovem; Lycopolitæ Lupum; Leontopolitæ Leonem; capram

[e] *Deut. c. 4. v. 16.*

[f] *Herodot. 2. 41.*

[g] *v. 17.*

[h] *Strab. l. 17 p. 812. c.*

capram & hircum Mendesii; Ichneumonem Heracleotæ; Cebum Babylonii juxta Memphim. Cebus faciem habet satyro similem, cætera inter canem & ursum; in Æthiopiâ nascitur. [*similitudinem cujuscunque avis pennatæ, quæ volat in cœlo:*] [a] Omnis Ægyptus accipitrem & ibin colunt; Thebani aquilam. [[b] *aut similitudinem cujuscunque reptantis super terram:*] [c] Circa Thebas serpentes sunt Jovi sacri: [d] Κνὴφ serpens divinus, accipitris caput habet; [e] θεὸς ἀγένητος καὶ ἀθάνατος, Cneph *deus generationis expers, & mortis.* [*aut similitudinem alicujus piscis, qui est in aquis sub terrâ.*] [f] Omnis Ægyptus Lepidotum piscem & Oxyrrhynchum veneratur; Latum Latopolitæ: est etiam anguilla piscis sacer. Ex amphibiis, crocodilum, Urbs crocodilorum, & [g] qui circa Thebas & Mœridis lacum; Hippopotamum Papremitani colunt. *Dæmones* ἔνυδροι *aquatiles* [h] intelliguntur, Deuter. 32. 17.

[a] *Strab. ib.*
[b] *v. 18.*
[c] *Herodot. 2. c. 74.*
[d] *Euseb. Pr. Ev. l. 1. c. ult. p. 41. c.*
[e] *Plutar. de Iside p. 359 d*
[f] *Strab. ib.*
[g] *Herod. 2. c. 72.*
[h] *Grot. in loc.*

[i] *Solis, Lunæ, Stellarúmque* odoratio Ægyptiis communis erat cum gentibus aliis. Quod autem subjungit Moses, liquidò demonstrat interdictum hoc, de quadruplici animalium genere, superstitionem Ægyptiacam respexisse. [k] *Vos*, inquit, *assumpsit Dominus, atque eduxit vos de fornace ferreâ* (id est, servitute durâ) *de Ægypto, ut essetis ei in populum hæreditarium.* Excusso servitutis jugo, etiam excutienda sunt Ægypti βδελύγματα. Deus Opt. Max. est invisibilis, non per simulacra aut symbola colendus. [l] *Non vidistis*, inquit Moses, *aliquam similitudinem in die quâ locutus est vobis Dominus in Horeb de medio ignis, nè fortè decepti faciatis vobis sculptile.* [m] *Effugit oculos: cogitatione visendus est.* Eo cultûs genere Ebræi cæteris gentibus longè prudentiores fuerunt, & ad extremum τῆς πολιτείας excidium laudatissimi.

[i] *v. 19.*
[k] *v. 20.*
[l] *v. 15.*
[m] *Seneca Nat. Quæst. VIII. 30.*

Nè recrudesceret Idololatriæ contagio, mandatum est, [n] *Diruere loca omnia in quibus Deos suos coluêre Gentes, quas possidebitis*, seu intra solum Israeliticum; neque [o] *fœdus inire* cum populis ibi idola colentibus: imò nec consuetudinem cum idololatris, nec commercium ullum habere licuit.

[n] *Deut. 12. 2. Exod. 34. 13.*
[o] *Ib. ver. 15. Deut. 7. 2.*

Ante Legem, [p] Jacobus Patriarcha erexit στήλην, *cippum, statuam*: & Moses, ante constructum Tabernaculum, [q] *erexit altare, & XII Titulos.* Lex autem, nè daretur Idololatriæ occasio, ista vetat. [r] Οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς χειροποίητα, οὐδὲ γλυπτὰ· οὐδὲ στήλην ἀναστήσετε ὑμῖν· οὐδὲ λίθον σκοπὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν προσκυνῆσαι ἐπ' αὐτῷ,

[p] *Gen. 35. 14.*
[q] *Supra p. 55. Exod. 24. 4.*
[r] *Levit. 26. 1.*

Non facietis vobis ipsis imagines, neque sculptilia; neque erigetis cippum, sive *titulum* (opus aliquod ideo constructum, ut ad illud publicus fieret conventus ad peragenda illic sacra qualiacunque;) *neque ponetis in terrâ vestrâ saxum formatum ut adoretur super ipsum*, extra Templum. Alibi, [a] *Neque plantabis Lucum ex ullâ arbore juxta Altare Domini.* Quoniam ritus ii erant Idololatrarum.

[a] *Deut.* 16. 21.

(*Selden l.* 2. *c.* 6.) Leges istæ, Israelitis peculiares, Noachidem per se non obstringebant; cui extra ditionem Ebraicam ista pro arbitrio facere licuit, modò non in Cultum Extraneum: Intra Terram autem Promissam, nè exemplo arriperetur ansa idololatriæ, non magis Noachidi, ex more recepto, quàm Israelitæ *permissum est sive statuam erigere, sive lucum plantare, sive imagines facere, sive quæ sunt id genus alia, nè quidem Ornatûs causâ.* Magistri imaginem Humanam protuberantem illicitam habent, non item quæ in plano est, aut in concavo: Cœlestium rerum imagines neque prominentes neque planæ erant licitæ ornatûs causâ, sed tantùm *docendi discendique gratiâ*, ut in diagrammatis Astronomicis ad designandam Lunæ visionem, & similibus. Figuras alias tam Israelitæ quàm Noachidi pro libitu formare fas erat.

[b] *Deut.* 7. 26. (*Seld.* 2. 7.) [b] *Non inferes quippiam ex idolo in domum tuam.* Imagine, Ornatûs tantùm gratiâ factâ, inter bona uti frui licuit: Cultûs gratiâ à Gentili factam, in usum promiscuum adhibere non licuit; neque victimas, oblationes, vasa, instrumenta idololatrica aut possidere, aut vendere: Pretium fuit etiam illicitum. Neque uspiam retinenda res erat, cujus interdictus est usus; sed aut comburenda, aut conterenda & in aerem, flumen, Mare projicienda: neque licitus cineris aut carbonum usus. Idolum autem liquefactum aut comminutum & à Gentili communibus usibus addictum, id est, resecratum, & antequam in Israelitæ possessionem deveniret religione solutum, non aliter atque bona alia in vitæ usum licitè adhiberi potuit. Resecrato idolo resecratur ejus supellex. Quicquid autem ab homine non factum est (ut Mons, Fons, Flumen, Pecus) etiamsi velut idolum, cultum fuerit, ejus usus & possessio non interdicitur. Lucus (aut Arbor) cultûs causâ plantatus, vel ut obumbraret idolum, idoliúmve ornaret, adeò erat illicitus, ut nec licitum esset umbræ refrigerium; nec transitus per eum, si alia esset via; nec ova aut pulli volucrum in eo nidificantium; neque

Lignatio

Lignatio ex eo; neque panes aut cibi eo ligno cocti; neque radius textorius ex eo ligno factus, aut pannus eo radio textus; neque ligni cinis: Licitus autem erat herbarum ibi satarum usus, quia solum non erat illicitum. Quicquid autem Israelitæ facere aut possidere nefas, id nec Proselyto Domicilii fas erat.

II.

De maledictione Nominis Sanctissimi, sive Blasphemiâ. Ægyptios interdictum de Blasphemiâ docuisse verisimile est. [a] *Hermippus* enim, *in vitâ Pythagoræ*, cujus doctrinæ ex Ægypto acceptæ sunt, scitis quibusdam istius sectæ (de Animâ, de Mundicie) hoc adjicit, Πάσης ἀπέχεσθαι βλασφημίας, *ab omni abstinere Blasphemiâ*.

[a] *Suprà* p. 144.

Israelitis dixit Dominus, [b] *Custodite mandata mea ac facite: Ego Dominus; Ne profanetis Nomen meum Sanctum, ut sanctificer in medio filiorum Israel.* Diligentior Legis observatio vocatur Ebræis *Sanctificatio Nominis* Divini; & adversus Legem aliquid patrare est Numinis *Profanatio*. Insigniora Idololatriæ, Homicidii & Coitûs illiciti interdicta, nè ob imminentis quidem Mortis metum, violanda sunt: Levioris enim periculi omnino nulla est ratio. Persecutionis publicæ tempore, vita legis ullius violatione non erat redimenda. Alio tempore, satius erat ad violationem Legis, Mortis minis, impellenti obtemperare, quàm mortem subire; saltem si in impellentis emolumentum actus cederet: veluti ubi opus ei in Sabbato præstandum; aut si decem pluréve Ebræi non adessent. Vetita comedere, ut se morti eriperet, ægroto licuit. Quinetiam peccatum in mores sanctiores & humanam societatem, etsi non in Legem, est *Profanatio Nominis Sancti*. Nemini plenè remissa est Profanatio ante ipsum mortis momentum, juxta illud, [c] *Non expiabitur iniquitas hæc vobis donec moriamini.* Βεβήλωσις *pollutio, profanatio* ista Nominis Divini, [d] Apostolo βλασφημία vocari videtur. Non autem ea est cujus interdicto hîc tenetur Noachides; & in exemplum affertur [e] *Naaman* Syrus leprâ mundatus.

[b] *Lev.* 22. 32. (*Seld.* 2. 10.)

[c] *Isai.* 22. 14.

[d] *Rom.* 2. 24. 1 *Tim.* 6. 1. *Tit.* 2. 5.

[e] II *Reg.* 5. 18. (*Seld.* 2. 11.)

Blasphemia, sive *Maledictio* (hoc præcepto interdicta) est horrendum illud flagitium, ὀνειδισμὸς, κατάρα, *Execratio* Divini Nominis, quando in Deum convitium & procacior verborum contumelia palàm ac disertè ingeritur. Quali blasphemiâ Dominum infectati sunt [f] *Shelomithæ filius*, & *Rabsaces*.

[f] *Lev.* 24 13. & II *Reg.* 18. 30.

Etiam quando Majestas Divina scienter & superbè negari

deprehenditur ex alicujus actûs aut professionis consequentiâ. Velut ubi quis, non ex ignorantiâ, sed ex proterviâ Idololatriam amplexandam profitetur, aut aliis suadet; etsi idolum is non coluerit, ex ipsâ professione, Deum consequenter negat, & pro blasphemo habendus est. Huc spectat Lex sacra, [a] *Anima quæ fecerit per manum elatam*, (ἐν χειρὶ ὑπερηφανίας, *in manu superbiæ*; Vulgata, *per superbiam*) *sive fuerit ex indigenis sive ex proselytis* (tam Domicilii quàm Justitiæ) *in Dominum is blasphemus est* (τὸν Θεὸν οὗτος παροξυνεῖ, *Deum is irritat*; Vulgata, *quoniam adversus Dominum rebellis fuit*) *excidetur anima illa de populo suo*. De hâc lege [b] Maimonides, *Nemo*, inquit, *ità peccat, nisi in cujus animam irrepserit dogma aliud quod Legi repugnet. Loquitur ibi Scriptura etiam de Cultu extraneo, quoniam iste adversatur ipsis Legis fundamentis.* Blasphemus par est Idololatræ: uterque negat totius Religionis principium. Peccata alia ex errore, aut ignorantiâ, etiam concupiscentiæ causâ, aut ex morum pravitate sponte ac contemptim commissa, vel expianda sacrificiis, vel aliis pœnarum generibus castiganda fuere: Idololatria & Blasphemia *Excisione* cœlitùs infligendâ puniendæ sunt. Sed & [c] *Lapidatione* luenda est Blasphemia.

[a] *Num.* 15. 30.

[b] *More Neboch. p.* 3. *c.* 41.

[c] *Levit.* 24. 16

III. De effusione Sanguinis, sive Homicidio.

In Morali Ægyptiorum disciplinâ fuit hoc *Homicidii* interdictum (quod ex [d] Libitinarii Confessione manifestum est) Τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὅτε[τινα]ἀπέκτεινα, *Aliorum hominum neminem occîdi.* Ad Noachidem verò attinet illud, [e] *Requiram sanguinem vestrum de animabus vestris.* Quod de incruentis etiam cædis generibus intelligendum est. Quidam *de sui cæde* interpretantur. [f] *Qui effuderit sanguinem hominis, per hominem sanguis ejus effundetur*, non Judicio forensi, sed talionis jure naturali. Instauratur hoc interdictum in Decalogo, *Non occîdes*; atque [g] alibi non semel in corpore Juris Mosaico.

[d] *P.* 150.

[e] *Gen.* 9. 5. (*Seld.* 4. 1.)

[f] *Ver.* 6.

[g] *Exod.* 21. 12, *&c.*

[h] Βρεφῶν ἔκθεσις παρὰ πολλοῖς ἤδη ἄλλων ἐθνῶν, ἕνεκα τῆς φυσικῆς ἀπανθρωπίας, χειρόηθες ἀσέβημα γέγονε, *Expositio infantium apud multas gentes, propter nativam inhumanitatem, vulgaris est impietas.* Ebræis vetitum est vel fœtum in utero extinguere, vel liberos exponere. [i] *Augendæ multitudini consulitur. Nam & necare quemquam ex gnatis nefas.* Ægyptii etiam, [k] Τὰ γονώμενα πάντα τρέφουσιν ἐξ ἀνάγκης

[h] *Philo de leg. special. præcept.* 6, & 7.

[i] *Tacit. hist. l.* 5.

[k] *Diod. Sic. l.* 1. *p.* 51. 2.

ἀνάγκης, ἕνεκα τῆς πολυανθρωπίας, *necesse habent natos cunctos alere, ut suppetat hominum multitudo; quæ ad patriæ felicitatem quàm plurimùm conducit.*

Cædes voluntaria, ex forensi sententiâ, Gladio punienda: [a] τὸν ἀνελόντας ἀνασκοπίζεσθαι, *suspendi in patibulo*, tradit [b] Philo Judæus. [c] *Qui percusserit* (occiderit) *hominem, morte plectatur. Jus unum sit vobis: sicut Proselyto* (Justitiæ, non item Domicilii) *sic Indigenæ erit.* Ità enim intelligunt Magistri; & quoad homicidii pœnam, discrimina quædam habent inter Gentiles, sub ditione Israeliticâ degentes, atque Originarios Proselytósque ritè circumcisos.

[a] *Vide Casaub. Exerc. Baron.* 16. n. 76.
[b] *De Leg. spec.* p. 617.
[c] *Levit.* 24. 17, 21, 22.

[d] *Vindex sanguinis interficiet homicidam, cùm apprehenderit eum* extra Asyli loca. Jus Vindicis sanguinis, in ditione Israeliticâ, non minùs ad Gentiles atque ad Proselytos domicilii, quàm ad Ebræos spectabat: utrùm apud Noachidas ante Legem, an apud Ægyptios obtinuerit, incertum est: Sanè nomen id, non tam ex constitutione Mosaicâ, quàm ex more anteriore usurpari videtur. Erat autem Vindex, hæres occisi proximus.

[d] *Num.* 35. 19.

Homicida ex casu, aut errore, Asyli jus habuit. De φυγαδευτηρίων jure, seu Urbibus Refugii, multa statuit [e] Lex sacra; multa Magistri ad Legis interpretationem necessaria. Ad Gentilem non attinebat Refugii privilegium; is Vindici sanguinis erat obnoxius: Neque ad Proselytum domicilii, in fortuitâ Circumcisi cæde; is autem Asyli jure gaudebat, quando alium sui generis casu occiderat.

(*Seld.* 4. 2.)
[e] *Num.* 35.

[f] *Non stabis adversus sanguinem proximi tui.* Id est, Non stabis otiosus, quando mortis periculum congeneri tuo imminet. Vis aggressoris occidendi animo, etiam pæderastis, adulteri, incestuosi, vitæ jacturâ impedienda est, ne peccent: Scelesta hujusmodi vis vi privatâ punienda; si fieri possit, verbere, aut membri mutilatione; sin verò, etiam occisione. Si Israelita Israelitam, vel ejus bona, in Gentilium potestatem tradiderit, fas erit illum occidere, nè tradat alios; aut ipsum in potestatem Gentilium tradere. Israelitam *Prævaricatorem* (id est, Idola colentem, vel in contemptum Numinis peccantem) utì & *Epicureum* (id est, Apostatam, Legem & Prophetias abnegantem) in publico trucidare gladio fas erat Israelitæ cuiquam, etiam dolo: *Proximi* enim nomen ex prævaricatione & apostasiâ desiit. Gentilem idololatram, in sui exitium, dolo circumvenire non licuit: neque tamen morte imminente, cùm non sit proximus, liberare eum Lex jussit.

[f] *Lev.* 19. 16. (*Seld.* 4. 3.)

[a] *Exod.22.2.* Alia fuerunt Homicidii genera, Privatis permiſſa. [a] Fur nocturnus, ædes invaſurus, impunè occidebatur. Quod etiam in Le-
[b] *Lib.9.* gibus [b] Platonicis; & XII Tabularum. In puerperio, ob ſalutem Matris, fœtum in utero extinguere fas erat. Ob cultum Vituli Au-
[c] *Exod.32.28.* rei, trucidata ſunt [c] tria millia; non 23000, ut in Vulgatâ.
[d] *Num.25.7.* [d] *Phinees Eleazari F. Aaronis N.* zelo accenſus, haſtâ trajecit *Zimri, & Coſbi* paganam, in ſtupro palàm deprehenſos; & à Do-
[e] *Num.25 11.* mino laudatur, [e] *quia zelaretur zelum meum inter eos.* Ab hoc ex-
(Seld.4.4) emplo manavit jus Zelotarum, quo Privatis zelo ductis, quoties Iſraelita Numinis, Templi, Gentis ſanctitatem (palàm & coram decem minimùm Iſraelitis) violaret, verbere, vulnere, etiam perſeverantis cæde, facinus ipſo momento cohibere licuit. Recepto
[f] *1 Mac.2.24.* hoc Zelotarum jure, [f] Mattathias Judæum, ritu Græco ſacrificaturum, trucidavit. Et D. N. Jeſus Chriſtus, privatam perſonam ſuſtinens, κολλυβιςὰς & negotiatores, Templi ſanctitatem polluentes, vi flagelli citra reprehenſionem ejecit; quòd *Domum Ora-*
[g] *S. Joan. 2.17.* *tionis* feciſſent *Speluncam Latronum.* Factum Domini ad [g] *Zelum Domûs tuæ* referunt Diſcipuli. Ejuſdem juris obtentu, in ipſum Dominum, quaſi blaſphemiæ reum, in Conceſſu irruebant, & colaphis cædebant. Et miniſter quidam eum ſtatim percuſſit, quòd viſus ſit, reſponſione parùm reverenti, Summi Pontificis ſanctita-
[h] *Act.7.57.* tem violâſſe. Eodem obtentu, [h] S. Stephanus Lapidibus obrutus eſt;
[i] *Cap.23.13.* & conjuratio in [i] S. Paulum ſuſcepta; atque bello demum Judaico immanis pullulavit flagitiorum ſeges.

Univerſali huic *Homicidii* interdicto derogare videntur, quæ de Abrahamo filium immolaturo; & de hoſtiarum Humanarum religione diximus. Neque deſunt qui exiſtiment Ebræis pariter
(Seld.4.6.) licitum fuiſſe, ex Lege ſacrâ de *Anathemate*, conſecratione ultroneâ, filios ſervóſque, quos in poteſtate ſuâ habuerunt, neci devovere; & Jeptham, aiunt, filiam devotam immolâſſe.

[k] *Levit. c.27.* Poſt [k] *Vota æſtimationum* (ubi non tam res ipſæ, ſeu perſonæ, quàm earum pretia Deo conſecrata ſunt) ſequitur Lex de Devotis
[l] *Ver.28.* abſque redemptione. [l] *Omne anathema quod devoverit homo Domino ex omnibus quæ habet, ex homine & è pecore & ex agro poſſeſſionis ſuæ, non vendatur nec redimatur: Omne anathema ſanctiſſimum eſt Domino.*
[m] *Ver.29.* [m] *Omne anathema quod devovetur ex homine* (ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, *ab, de,* vel *ex hominibus*) *non redimatur: Morte moriatur.* Anathema primum

eſt

eſt ipſum donarium ultroneum, in ſacros uſus Numini devotum, neque in profanos revocandum; ſecundum verò, quicquid jure Belli internecioni devotum. Captâ Hierichunte; Metalla, primi generis, [a] *venerunt in Theſaurum Domini*; Secundi autem, Urbs ipſa réſque cæteræ ac perſonæ, incendio & nece ſunt diſperditæ: Achan utriuſque reus horrendo periit ſupplicio. [b] Mos iſte devovendi, bello prævius, non hoſtes tantùm, ſed etiam cives, jura militaria violantes, morti tradidit. Hujuſmodi erat [c] anathema Populi de non aſcendentibus ad Mizpa; ob cujus violationem [d], incolæ Jabeſh-Gilead univerſi cæſi ſunt. Et [e] Saul Rex, cum Palæſtinis prælium initurus, devovebat omnes qui ante noctem quid comederent: Jonathan regis filius, ex anathematis ignorantiâ, morte liberatus eſt. (Seld. 4. 10.)

[a] Joſua 6. 19.
[b] C. 7.
[c] Judic. 21. 5.
[d] v. 10.
[e] 1 Sam. 14. 24, 27, 44.

Alia fuerunt, extra Bellum, anathemata. [f] *Maledictus ſit qui ædificaverit Hierichuntem.* In edicto Ezræ, [g] *Quicunque non adfuerit intra triduum, juxta decretum Principum & Seniorum, anathematizabitur (auferetur) univerſa ſubſtantia ejus, & ipſe diſterminabitur ab Eccleſiâ Tranſmigrationis.* Seperatus ad hunc modum, ſive Excommunicatione obſtrictus, ſolitæ popularium conſuetudinis libertate privabatur; neque illi fas erat intra ſpatium 4 cubitorum alteri aſſidere, uſque dum Pœnitentiam ſequeretur Abſolutio; poſt 60 dierum Contumaciam ſequebatur Anathema, ſive Execratio; quæ tamen poſt reſipiſcentiam reſcindebatur. Qui à cœtu hominum ità ſeparatur, ἀποσυνάγωγος dicitur in [h] Evangelio. Iſtiuſmodi autem anathemate devotum interficere cuilibet non erat permiſſum; ſed tuguriolum ei conſtructum, quo (extra aliorum conſuetudinem) ali poſſet.

[f] Joſua 6. 26.
[g] Ezra 10. 8.
[h] Joan. 9. 22. 16. 2.

[i] *Jeptha vovit votum Domino, dicens, Si tradendo tradideris filios Ammon in manum meam, erit ut egrediens quod egreſſum fuerit* (ὃς ἂν ἐξέλθῃ, & *erit exiens quicunque exierit*: In Vulgatâ, *Quicunque primus fuerit egreſſus*) *de foribus domûs meæ in occurſum meum, cùm reverſus fuero in pace de filiis Ammon, erit Domino, & offeram ipſum in Holocauſtum.* [*Et offeram,*] copulativè intelligitur quibuſdam, qui Jephtham ex voto filiam immolâſſe volunt: inter quos [k] Joſephus, Τὴν παῖδα, inquit, ὡλοκαύτωσεν, ὅτε νόμιμον ὅτε τῷ Θεῷ κεχαρισμένον θυσίαν ἀπέλων, *Filiam immolavit, ſacrificium ſolvens neque legitimum, neque Deo gratum.* Alii interpre- (Seld. 4. 11.)

[i] Judic. 11.
[k] Antiq. l. 5. c. 9.

tantur [&] pro [aut,] ut disjunctivi vim habeat; quasi dixisset,
[a] D. Kimchi in locum. [a] *Erit Domino consecratum, si non sit idoneum holocausto; aut offeram in holocaustum, si fuerit holocausto idoneum. Sic* [&] *sumitur pro* [aut] *in Lege, Qui percusserit patrem & matrem: Atque hæc interpretatio pulchra est.* Jephthæ occurrit filia unica; [b] *& fecit sicut voverat,* id est, [c] *fecit ei domum, & introduxit in eam, atque ibi remansit secluſa à filiis hominum & à rebus secularibus. Atque statutum est in Israel, ut quotannis eam invisserent Israelitides.* Pater præ dolore [c] *vestimenta laceravit,* quòd nulla prolis ex filiâ suscipiendæ spes esset reliqua.

[b] *Ver.* 39.
[c] *Kimchi ib.*
[*] *Ver.* 35.

Cædes itaque humana nullo Ebræorum jure permissa est, extra Pœnæ legitimæ, justíque Belli rationem. Ipse actus, utcunque licitus, adeò invisus & impurus habebatur, ut Lustratione opus esset.
[d] *Num.* 31. 19. [d] *Quicunque occîdit quempiam, & qui tetigit cadaver, purificetur, tam vos quàm captivi vestri.*

IV. *De revelatione Turpitudinum,* sive Concubitu illicito.

Ab ipsis rerum initiis petitur Matrimonii tum Origo, tum Necessitas. [e] *Masculum & Fœminam creavit eos; & benedixit illis Deus, dixítque, Fructificate & multiplicamini:* Quod [f] Noachidis repetitum. Ex jure naturali, interdictus est Coitus [1] cum *Matre,* [2] cum *Novercâ,* [3] cum *Uxore alienâ,* [4] cum *Sorore* Uterinâ, [5] cum *Masculo,* [6] cum *Bestiâ.* Quartum de *Sorore* interdictum ab Adami liberis non observari necesse erat: Reliqua nunquam non fuerunt illicita. Sed & post [g] *multiplicatum genus humanum* usque ad Legem datam, Soror Germana paterni tantùm sanguinis, & non Uterina, fratri non erat interdicta. Abraham de Sarâ, [h] *Verè,* inquit *Soror mea est. Est enim filia patris mei, tametsi non sit filia matris meæ, & facta est mihi in uxorem.* Atque indè colligunt [i] Ὡς ὁμομητρίους μὴ δεῖν ἄγεσθαι πρὸς γάμον, *Sorores Uterinas non oportere in uxores duci.* [k] *Solon Athenienſis* ὁμοπατρίους ἐφιεὶς ἄγεσθαι, Ὡς ὁμομητρίους ἐκώλυσεν, *uxores ducere permisit eodem patre natas; non eâdem matre. Contra Lacedæmoniorum legislator* ἐπὶ Ταῖς ὁμογαστρίοις γάμον ἐπιτρέψας, ἐπὶ πρὸς Τὰς ὁμομητρίους ἀπεῖπεν, *uterinis connubium permisit, non eodem patre natis. Ægyptiis autem* fas erat ἀπάσας ἀδελφὰς ἄγεσθαι, Τάς τε ἰδίας ἐκ ἑτέρου τοῦ γονέων, ἐκ δὲ, ἢ ἐκ δὲ, καὶ Τὰς ἐξ ἀμφοῖν, καὶ Τὰς ὑπεωτέρας μόνον, ἀλλὰ καὶ πρεσβυτέρας καὶ ἰσήλικας· καὶ δίδυμοι δὲ πολλάκις ἐγγυήσαντο, *Sorores quascunque ducere, tam quæ sunt ex alterutro parente,*

[e] *Gen.* 1. 27.
[f] *Ibid.* 9. 1. (*Seld.* 5. 1.)
[g] *Genes.* 6. 1.
[h] *Gen.* 20. 12.
[i] *Clem. Alex. Strom.* 2.
[k] *Philo Jud. de Spec. Leg.* 6, 7. p. 602. a.

quàm

quàm ex utroque; non solùm minores, sed etiam natu majores, atque æquales. Gemelli enim non rarò nascuntur. Tam Uterinæ, etiam & Gemellæ, quàm Germanæ connubium permittebatur.

Exemplum, [a] ab Iside ductum, inter Macedones invaluit: *Arsinoe Ptolemæum Philadelphum* (inde nominatum) habuit [b] —καὶ γυνητόν τε πόσιν τε· *& fratrem, & maritum:* Ὡ δὲ καὶ ἀθανάτων ἱερὸς γάμος ἐξελελέχθη. *Sic & Deorum sacra connubia confecta sunt.*

[c] —*Dii nempe suas habuere Sorores:*
Ut Saturnus Opim junctam sibi sanguine duxit:
Oceanus Tethyn, Junonem Rector Olympi.

[a] *Supra p. 67.*
[b] *Theocrit. Idyll. XVIII. v. 130.*
[c] *Ovid. Met. l. 9. v. 498.*

Ut hinc intelligamus, Occidentis Numina ex Ægypto traducta fuisse. Philadelphus & Arsinoe, quodam ἀποθεώσεως connubio, ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ titulum, in nummis & marmoribus, obtinent.

Apud Persas, sero Cambysis exemplo, introducta sunt Sororum conjugia: [d] Responderunt ei Jurisconsulti, Νόμον οὐδένα ἐξευρίσκειν ὃς κελεύει ἀδελφὴ συνοικέειν ἀδελφεὸν, *Nullam se invenire legem quæ sororem fratri nubere finat.* [e] Πέρσαι δὲ, καὶ μάλιστα αὐτῶν οἱ σοφίῃ ἀσκέοντες δοκιμώτατοι οἱ Μάγοι, γαμέουσι μητέρας, *Persæ verò, & inter eos potissimùm (qui sapientiam profiteri videntur) Magi, cum Matribus matrimonia contrahunt.*

[d] *Herod. l. 3. c. 31.*
[e] *Sex. Empir. Pyrrh. l. 3. c. 24. p. 153.*

[f] *Nam Magus ex Matre & Gnato nascatur oportet.*

[f] *Catull. Epigr. 91.*

Antiochus Soter [g] Stratonicen *Novercam* deperiens, exemplo satìs inusitato, illam à patre accepit in Uxorem. Matrimonium illud jure Orientis potiùs quàm Græco non erat illicitum. Quid multa? Incestus omnigenus, Adulterium, etiam Ἀξενομιξία, Veterum nonnullis, Sapientiæ quidem nomine claris, inter ἀπροφορα habebantur. Sextum Empiricum adeas Πυρρωνείων ὑποτυπώσεων l. 3. c. 24.

[g] *Lucian. de Deâ Syriâ.*

Primævis illis sex interdictis pleraque de Incestu adjecit Moses; adversùs Ægyptiorum maximè consuetudines: Quod Legis præfatio indicat. [h] *Non facietis juxta factum* (*consuetudinem*, τῶν ἐπιτηδευμάτων, *secundùm instituta*) *terræ Ægypti in quâ habitâstis.* Hæc priorem Legis partem de Consanguinitatis gradibus spectant, usque ad comma 19. *Neque juxta factum regionis Canaan, in quam ego vos introduco.* Ista ad posteriorem Legis partem attinent, quâ Molochi sacrificia, adulteria, pæderastia, bestiarum concubitus interdicuntur.

[h] *Levit. 18.*

Præter *Matrem* (ver. 7.) à Mose prohibetur *Matertera* (ver. 13.)

(*Seld.*5.10.) Præter *Novercam* (v. 8.) *Amita* (v. 12.) & *Patrui uxor* (v. 14.) Præter *Sororem Uterinam* (v. 9.) etiam *Soror* Germana, ſive *Novercæ & Patris filia* (v. 11.) Fratria, ſive *fratris uxor*, relictis liberis (v. 16.) Nurus, ſive *filii uxor* (v. 15.) & *Neptis* tam ex *filio*, quàm *filiâ*, (v. 10.) Filia ipſa ex interpretatione, non verbis diſertis, interdicitur.

[a] *Ver.* 17. [a] *Turpitudinem fœminæ & filiæ ejus non revelabis; filiam filii ejus, & filiam filiæ ejus non accipies.* Expreſſim hîc *Socrus*, *Privigna*, tam *Privigni* quàm *Privignæ filia*, vetitæ ſunt: *Filia* etiam ex argumento à minori ad majus; & eâ ratione quâ *Neptes Uxoris*, etiam utraque *Proſocrus*, ſive tam paterna quàm materna Uxoris Avia. Adjicitur

[b] *Ver.* 18. [b] *Uxoris Soror*, ſive uterina, ſive germana, *dum ipſa uxor adhuc vivit.* Ità Fœminæ XIX, ſive ob affinitatem ſive conſanguinitatem, Lege Leviticâ matrimonio interdictæ ſunt; quarum VII Uxori ſanguine conjunctæ: Tres interpretatione, cæteræ Legis verbis deſignantur. Lex autem de Uxoribus tantùm loquitur; neque eſt Inceſtus niſi ex matrimonio; non ex ſtupro, ſeu adulterio.

Mos erat vetuſtiſſimus ducendi fratris conjugem, ſine liberis defuncti. Juda Patriarcha dixit filio ſuo Onano, (qui ante Iſraelitarum introitum in Ægyptum [c] mortuus eſt) [d] *Ingredere ad uxorem fratris tui, & leviri jure duces eam, ut ſuſcites ſemen fratri tuo. Ille autem ſciens non ſibi naſci filios, introiens ad uxorem fratris ſemen fundebat in terram, nè liberi fratris nomine naſcerentur.* Jus illud fratriam ducendi [e] lege ſingulari confirmavit Moſes. [f] *Magiſtrorum aliqui cauſam & myſterium conjugii hujus Fratriæ & Leviri ex Metempſychoſis neſcio quâ opinione petendam contendunt:* Opinio autem iſta in Ægypto nata eſt. Etiam apud Ægyptios, Leviri jus illud ex priſcis eorum Legibus ad uſque Zenonis Auguſti tempora derivatum eſt. *Ægyptii* (inquit [g] Zeno) *idcirco mortuorum fratrum ſibi conjuges matrimonio copulârunt, quòd poſt illorum mortem manſiſſe Virgines dicebantur; arbitrati ſcilicet, quod certis Legum conditoribus placuit, cùm corpore non convenerint, Nuptias non videri eſſe contractas.* Ex Legis ratione quam reddunt Ægyptii, liquet Contractum nuptialem apud eos abſque coitu non fuiſſe perfectum: neque aliter ſe res habuit apud Ebræos ante Legem; poſtea verò, ex Civili Ebræorum Jure, ad contrahendum Matrimonium ſolus ſufficiebat Conſenſus.

[c] *Gen.*46.12.
[d] *Cap.* 38.8.
[e] *Deut.*25.5
[f] *Selden. Ux. Ebr. l* 1. *c.*13.
[g] *Juſtiniani Cod l.*5. *tit.*6. *leg.*8.

[h] *Sex Empir. Pyrrh. l.*3. *c.*24. *p.*152. Ante Legem Ebræis innuptis licitum fuit corporis copiam pro libitu facere: [h] Παρὰ ϑ πολλοῖς τῶν Αἰγυπτίων ἐϑὲς, *Etiam in*

honore

honore fuit apud multos ex Ægyptiis. Lex vetat. [a] *Non sit Meretrix.*

[a] *Deut.* 23. 17.

Pactum matrimoniale ante Legem eò usque stabile manebat, dum in consensu utrinque perseveraretur; renuntiante vel viro vel uxore, solvebatur matrimonium. Apud Athenienses erat [b] ἡ ἀποπομπῆς δίκη, *& jus ejiciendi uxorem*; ἡ δίκη ἧς ὁ ἀνδρὸς ἀπολείψεως, *& jus relinquendi maritum.* [c] Ἐδεῖτο τὴν ἀπολείψεως γραμματεῖα ἧς τῷ Ἄρχοντι δεδῶναι, μὴ δι' ἑτέρων ἀλλ' αὐτὴν ἧς, *Oportebat uxorem libellum divortii, non per alterum, sed præsentem, Archonti offerre*; ut coram iniretur utriusque gratia, si fieri posset: sin minùs, Archontis erat sortiri Judices, apud quos de causâ disceptaretur. Lex Mosis introduxit [d] *Libellum Divortii* (τὴν ἀποστασίου) ut esset res forensis: ἀπόλειψις serò à [e] Salome, Herodis M. sorore, inducta est.

[b] *Pollux. l.* 3. *c.* 3. §. 5.

[c] *Plutarch. Alcibiadae*, p. 195. c.

[d] *Deut.* 24. 1.

[e] *Joseph Antiq. l.* 15. *c.* 11. (*Seld.* 5. 6.)

Ante Legem Lamech, Abraham, Jacob, Esau plures acceperunt Uxores: Quod & [f] Lege permissum est. Elcana *binas uxores*, David plures, Solomon plurimas habuit, tametsi Regi vetitum esset [g] *multiplicare uxores*, ultra Octodecim, secundùm Magistros. Toridem uxores habuit [h] Rex Rehoboam: easque [i] Josephus *Legitimas* appellat. Εἶχε τὰς μὲν νόμῳ συνοικέσιος ἀπὸ γυναῖκας ὀκτωκαίδεκα.

[f] *Deut.* 21. 15.

[g] *Deut.* 17. 17.

[h] II *Chron.* 11 21.

[i] *L.* 8 *c.* 3.

De Ebraicâ Polygamiæ licentiâ Maimonides, [k] *Fas est*, inquit, *quotcunque uxores, etiam centum, sive simul omnes, sive alteram post alteram ducere; neque potestas Uxori antea ductæ virum hîc impediendi, modò illi facultas fuerit præstare Alimenta, Vestitum atque Debitum conjugale, secundùm id quod unicuique earum competit.* Monuerunt tamen *Sapientes*, [l] *ut nemo duceret plures quàm quatuor uxores, tametsi esset opulentissimus*; ut scilicet hebdomadatim uni earum reddatur debitum, neque ulli ultra menstruam solutionis moram. De œconomiâ veteri etiam Epiphanius; [m] *Tametsi quidam è Patribus duas & tres uxores habuerunt*, οὐκ ἐν μιᾷ οἰκίᾳ αἱ γυναῖκες ἦσαν, *non tamen in unâ domo uxores fuerunt.* [n] Γαμεῖσι δὲ ὧδ' Αἰγυπτίοις οἱ μὲν ἱερεῖς μίαν, τὴν δ' ἄλλων ὅσας ἂν ἕκαστος ἀγάγηται, *Ægyptiorum sacerdotes unam uxorem ducunt*; *alii quot quis velit.* Ebræorum Sacerdos summus [o] *uxorem ducet Virginem*; ex eo quod singulariter dicatur, unicam ei ducendam designant Magistri.

[k] *Halach. Isshoth, c.* 14.

[l] *Ibid.*

[m] *Hæres.* 80.

[n] *Diod. Sic. l.* 1. *p.* 51. a.

[o] *Levit.* 21. 13.

Præter legem illam singularem quâ [p] Militi Ebræo fas erat semel ante nuptias cum captivâ Gentili concumbere; nullum omnino Ebræis jus erat aut coitûs, aut matrimonii cum Exteris, in Judaismum nondum ascitis: Neque Proselytis omnibus idem erat

[p] *Deut.* 21. 10. (*Seld.* 5. 3.)

jus Connubii cum Ebræis. Poſt inſtitutam apud Ebræos Circumciſionem, ante introitum in Ægyptum, Sichemo dixerunt filii Jacob,

[a] *Gen.* 34.14. [a] *Non poſſumus facere rem iſtam, ut demus Sororem noſtram viro Incircumciſo: nam id opprobrio eſſet nobis.* Ἔστι γὰρ ὄνειδος ἡμῖν· Vulgata, *Quod illicitum & nefarium eſt apud nos.* De Gentibus, Moſes: [b] *Affinitatem cum eis non contrahes; filiam tuam non dabis filio ejus, neque filiam ejus accipies filio tuo.* Lex illa non attinet tantùm ad VII populos ibi memoratos, ſed ad Incircumciſas nationes [c] univerſas. [d] *Ammonites & Moabites non intrabit εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου in congregationem Domini, etiam in generatione decimâ: nullus ex ipſis veniet in Eccleſiam Domini uſque in ſeculum.* Id eſt, Nunquam Iſraelitidem ducet in uxorem. De Circumciſis gentibus longè aliter Lex ſtatuit.

[b] *Deut.* 7.3. *Exod.* 34.16. (*Seld.* 5.14.)

[c] *Ezra* c. 9. 10.

[d] *Deut.* 23.3.

[e] *Ibid.* v. 7. [e] *Non abominaberis Idumæum, quia frater tuus eſt: nec Ægyptium abominaberis, cùm peregrinus fueris in terrâ ejus: liberi qui geniti fuerint eis, in tertiâ generatione venient in Eccleſiam Domini.* Circumciſi fuerunt Ægyptii; ut & Idumæi ab Eſau, qui & Edom, prognati; & Iſmaelitæ, ab Iſmaele; quem [f] circumcidit ipſe Abrahamus.

[f] *Gen.* 17.23.

[g] *Joſeph. Antiq.* 1.13. [g] Ἄραβες, μετὰ ἔτος τρισκαιδέκατον. Ἰσμαὴλος γὰρ ὁ ἡγεμὼν αὐτῶν ἐν τούτῳ περιετέμνετο τῷ χρόνῳ, Circumciduntur *Arabes poſt annum ætatis decimum tertium: quia Iſmael, princeps eorum generis, ea ætate circumciſus eſt.* Origenes, contrà Genethliacos diſputans, quærit; [h] Quomodo fieri poſſit, πῶς μὲν ἐν Ἰουδαίᾳ τοιόνδε ἔθος περιτομῆς ἀπὸ τῆς γενέσεως, ὡς ὀκταήμερον αὐτὸν λαβεῖν περιτομήν; *In Judæâ naſcentibus talem eſſe ſiderum poſituram, ut octavo die circumcidi debeant?* τὸ δὲ ἐν Ἰσμαηλίταις τοῖς κατὰ Ἀραβίαν τοιόνδε, ὡς πάντας περιτέμνεσθαι τρισκαιδεκαετεῖς; *at Iſmaelitis, qui ſunt in Arabiâ, talem eſſe poſituram, ut omnes anno ætatis decimo tertio circumcidendi ſint?*

[h] *Euſeb. Præpar. l.* 6. *c.* 1. *p.* 293. *b.*

[i] *Suprà p.* 74. [k] *Epiphan. Hæreſ.* XXX. § 30.

S. Ambroſius dixit, [i] *Ægyptios anno decimo quarto circumcidi*: quaſi illi etiam ex Iſmaeli prognati fuiſſent. [k] *Circumciduntur Ægyptii, & Saraceni* (ſive) *Iſmaelitæ, & Samaritani, & Judæi, & Idumæi, & (eorum pars) Homeritæ: quorum plerique non propter Legem id faciunt; ſed conſuetudine quâdam, citrà rationem.* Cum nepotibus itaque neptibúſque Proſelytorum ſive Ægyptiorum ſive Idumæorum Iſraelitis permiſſa ſunt conjugia. Quidam hâc lege *Filios* deſignari volunt, adeóque harum gentium *Filias* non eſſe vetitas; ut ſint licitæ Salomonis nuptiæ cum Proſelytâ Pharaonis filiâ.

[a] *Non*

[a] *Non ingredietur* (θλαδίας, ὃδὲ ἀποκεκομμένος) *eunuchus attritis teſticulis, neque abſciſſo veretro, in Eccleſiam Domini.* * *Non ingredietur Manzer* (hoc eſt, è coitu Turpitudinis, ſeu Inceſti nomine interdicto, natus) *in Eccleſiam Domini uſque ad decimam generationem.* Eunuchus generationi impar; de quo Maimonides, [b] *Manifeſtum eſt*, inquit, *quòd tale conjugium ſit inutile; quin & nuptiæ tales offendiculo eſſent tum ipſi virgini, tum eis qui eam in amorem pellicerent.* De Spurio item, præcepti rationem reddit; [c] *ut inde inceſtuoſi videant, ſe prolem ſuam irreparabili labe affecturos, ſi actum ejuſmodi infamem perpetrent.* Ob defectum Natalium connubia Iſraelitica Manzeribus perpetuò ſunt interdicta: poſteros ſequebatur parentis vitium; retinebantur nomen atque infamia. Nuptiis tamen Proſelytorum Juſtitiæ aut Libertinorum non arcebantur. Si ſerva proſelyta Manzeri jungeretur, filius ex eâ ſervilis conditionis genitus, per manumiſſionem, Libertinus cenſebatur. Tali natalium emendatione ipſe ejúſque poſteri Manzerum nomen exuebant, paríque cum Proſelytis jure fruebantur.

[a] *Deut.* 23. 1. (*Seld.* 5. 16.) * *Ver.* 2.

[b] *More Nebochim par.* 3. *c.* 49. *p.* 507.

[c] *Ibid.*

Ingenuus in Judaiſmum cooptatus *Proſelytus Juſtitiæ* dictus eſt; Servus, in ipſo cooptationis actu libertate donatus, *Libertinus*: eadem utrique Regeneratio & cognationis priſtinæ deletio; eadem Juris Judaici Nominíſque participatio; eadem in poſteris Peregrinitatis retentio. Proſelytis & Libertinis, non minùs quàm Originariis, illicita erant conjugia cum Exteris, aut cum Servis: inter ſe invicem, è qualicunque gente, matrimonium ritè contrahebant: Neque ad hos, ſed Originarios, attinent conjugia cum gentibus jam dictis diverſimodè interdicta. Quando Gentilis fiebat Proſelytus; aut ſervus, Libertinus, conſanguinitas qualiſcunque deſiit; neque erant inceſtæ cum Sorore aut cum Matre nuptiæ. Inter Proſelytæ filios nulla erat fraternitas, niſi uterque tam conceptus quàm natus eſſet in Sanctitate. Davidi ex Maacâ captivâ adhuc Gentili (ut dicunt) concepta filia erat Thamar; ex Ahinoamâ uxore, filius Ammon: huic illa reſpectu ſanguinis erat Soror germana, non autem jure Regenerationis. Ammoni vim inferenti reſpondet illa, [d] *Quin potiùs loquere ad Regem, & me tibi non negabit.* Sublatâ per Matris proſelytiſmum conſanguinitate, conjugium non erat illicitum.

[d] II *Sam.* 13. 13.

Ancilla in Judaiſmum cooptata, ſervitute retentâ, juris Matri- (*Seld.* 5. 17.)

monialis non erat ritè capax. Josephus[a] inter Leges Mosaicas refert, Δούλας μὴ γαμεῖσθαι τοῖς ἐλευθέροις, *Ancillas ingenuis matrimonio non jungendas.* Manumissæ, integram nactæ libertinitatem, permissum erat conjugium. Cum ancillâ partim libertinâ, integro nondum soluto libertatis pretio, sponsalia neque fuerunt irrita, neque vim integram habuerunt. [b] *Quicunque dormierit cum muliere concubitu seminis quæ est ancilla desponsata viro, non tamen redimendo redempta, nec libertate donata, ipsa vapulabit; non autem morientur, quia non fuit libera.* Supplicium ultimum, velut ob adulterium, non erat irrogandum, quia matrimonium cum ancillâ partim manumissâ non erat absolutum.

[a] *L.4 c.8.*

[b] *Lev.19.20.*

Servus proselytus, retentâ Servitute, juris Civilis (extra Sacra) non erat particeps. Inter servos nulla habebatur Cognationis ratio; neque legitimum connubium. Cum matre suâ, cum filiâ commisceri nefas servo non erat. Ancilla servo, ut in fructu prolem haberet, à domino conjuncta non Uxor erat, sed Contubernalis. Servorum contubernia ad arbitrium Domini dissolvebantur; neque in eâ re discrimen erat inter eos & jumenta. Inter Christianos demum obtinuit jus *De Servorum conjugio.*

Eodem Pontificum jure, Nuptiæ usque ad [c] Septimum consanguinitatis gradum interdictæ sunt; juxta Cognationum nomina, in Jure Cæsareo, quibus hæreditates & tutelæ deferuntur. In Concilio autem Lateranensi, an. Dⁱ 1215, sancitum est, [d] *Nè prohibitio copulæ conjugalis Quartum consanguinitatis & affinitatis gradum excedat.* In Angliâ, rationes Leviticæ [e] lege restitutæ sunt.

[c] *Caus. 25. q. 2 & 3.*

[d] *Cap. 50.*

[e] *Statut. 32. Hen. 8. c. 38.*

V. *De Furto* ac Rapina.

Præcepto hoc prohibetur tum rei alienæ surreptio, tum damni (citra cædem) qualiscunque illatio contra Jus Fidemque. Ægyptios Furti interdicto teneri liquet ex Funebri eorum [f] Apologiâ, in quâ ὅτι φθονεραὶ ἀπεφήνατο. Refragari videtur id quod A. Gellius [g] *legit in libro Aristonis Jureconsulti, haudquaquam indocti viri; Apud veteres Ægyptios (quod genus hominum constat & in Artibus reperiendis solertes extitisse, & in Cognitione rerum indagandâ sagaces) Furta omnia fuisse licita & impunita.* Sanè apud Ægyptios lex erat de Furibus perquam singularis. [h] *Jussit enim ut qui furto operam darent, nomen profiterentur* τῷ τῶν Ἀρχιφώρων *apud Principem furum;*

[f] *Suprà p. 150.*

[g] *L. 11. c. 18.*

[h] *Diod. Sic. l. 1. p. 50. d.*

furum; ſponderentque rem ſurreptam ad illum protinus adferre; ut qui res amiſerint itidem ad illum ſcriberent de re quâque amiſſâ, & de jacturæ loco, die & horâ. Hoc modo rebus facilè repertis, qui amiſit ſua recuperavit, quartâ parte pretii ſolutâ. Cùm enim fieri nequeat ut omnes à furto abſtineant, Legiſlator viam invenit per quam parvo redemptionis pretio tota res ſurrepta ſervaretur. Furtum verò clandeſtinum illicitum fuiſſe apparet exemplo furis, qui [a] *Rhampſiniti regis ærarium expilavit*,& laqueo captus,caput ſibi amputari maluit, quam detegi. [a] *Herod. l. 2. c. 22.*

Ex vi Naturalis hujus interdicti, juxta Talmudicos, [b] *Noachides furti tenebatur, ſive res Gentilis ſive Iſraelitæ furatus eſſet: Neque diſcrimen erat ſive Palàm ſive Clàm ſurripuerat; ſive Bona ſive Perſonas; aut mercenario Mercedem detinuerat; aut quid ejuſmodi aliud fecerat.* Furtum ſimpliciter in Lege Moſaicâ non ſemel interdicitur; in [c] Decalogo, Οὐ κλέψεις, *Non furaberis.* Ut Rerum, ità *Hominum*, tum ſervorum tum liberorum. [d] *Qui furatus fuerit Hominem*, ὃς ἂν κλέψῃ τις τινὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, *& vendiderit eum; convictus noxæ, morte moriatur.* Quod etiam jure [e] Romano vetitum. Etiam *Mercedis* defraudatio interdicitur. [f] *Non negabis Mercedem indigentis tam pauperis fratris tui,quàm proſelyti inter portas tuas; ſed eâdem die reddes ei pretium laboris ſui ante Solis occaſum.* [b] *Gem. Bab. tit. Sanhed. c. 7. (Seld. 6. 2.)* [c] *Exod. 20. 15.* [d] *Exod. 21. 16.* [e] *FF. de Furtis, 37, 60.* [f] *Deut. 24. 14.*

Alia ſunt ejuſmodi *Furta*, quæ *non manifeſta* vocantur: quale dolus malus in dimovendis agrorum Terminis. [g] *Maledictus qui transfert terminos proximi ſui*; ſcilicet [h] *terminos quos poſuerunt Patres in hæreditate tuâ.* De metis intelligitur in primâ terræ Sanctæ diſtributione poſitis; Etiam de vicinarum Gentium terminis, citra juſtam Belli cauſam. [i] Ὅρους γῆς μὴ ἔξέσω κινεῖν, μήτε οἰκείας, μήτ' ἀλλοτρίας ἀφ' ὧς ἔστιν ἡμῖν εἰρλύη. φυλαπέσθω δ', ὥσπερ Θεοῦ ψῆφον βέβαιον εἰς αἰῶνα κεκμῆλιν ἀναιρεῖν, *Terminos terræ movere non liceat, neque propriæ, nec alienæ quibuſcum nobis pax eſt. Sed cavendum nè auferatur, quod velut Dei calculus in æternum figitur.* [g] *Deut. 27. 17.* [h] *Deut. 19. 14.* [i] *Joſeph. Antiq. l. 4. c. 8. p. 123. d.*

Apud Ægyptios Dolus malus debitas pœnas dabat. [k] *Lex juſſit utramque manum præcidi* τῶν νόμισμα παραποιούντων *illis qui Monetam adulterarent*, ἢ ἕτερα καινὰ σταθμὰ παρατιθέντων *aut nova Pondera ſubſtituerent*, ἢ τῶν παραγλυφόντων τὰς σφραγῖδας *aut Sigilla ſimularent*; ἔτι δὲ τῶν γραμματέων τῶν ψευδεῖς χρηματισμοὺς γραφόντων, *etiam Scribis qui falſas tabulas exararent*, ἢ ἀφαιρούντων τι τῶν ἐγγεγραμμένων, καὶ τὰς ψευδεῖς συγγραφὰς ἐπιφερόντων, *vel quippiam* [k] *Diod. Sic. l. 1. p. 50. a.*

de inſcriptis demerent, aut ementitas ſyngraphas obtruderent. Ut ſcilicet quiſque eâ corporis parte pœnam lueret quâ in Legem peccâſſet, & damno irreparabili commoneſactos alios ab ejuſmodi facinore deterreret.

(*Seld.* 6. 3.) Ebræis autem interdicitur non tantùm Dolus malus in Falſis ponderibus & menſuris adhibendis; ſed etiam Verborum fraus in Contractibus, ſive Mendacium in alterius damnum. [a] Οὐ κλέψετε, οὐ ψεύσεσθε, οὐδὲ συνοφαντήσει ἕκαστος τὸν πλησίον, *Non furabimini, non Mentiemini, neque fallaciter agetis quiſquam cum proximo ſuo.* Etſi Iſraelita Gentilem pro *ſuo proximo* non haberet, ex Naturali tamen Furti interdicto pronuntiant Magiſtri, Gentiles in negotiationibus non eſſe defraudandos. *Nefas eſt* (aiunt) *quemquam decipere in emptione & venditione, aut in conſenſum arte pellicere: Quod pariter obtinet in Gentilibus atque in Iſraelitis.*

[a] *Lev.* 19. 11.

Cæterùm in violatione hujus interdicti diverſum fuit jus alienarum ab indigenarum. [b] *Si operarius* in vineto, vel oliveto, *alio tempore quàm quo ipſe operabatur, comederat* fructus, *reus erat furti*, ſi eſſet Noachides; *Quod non ità obtinet in Iſraelita.* Diſcrimen oritur ex Jure Moſaico. [c] *Ingreſſus vineam proximi tui, comede uvas quantum tibi placuerit: foras autem nè efferas tecum. Et ſi intraveris ſegetem proximi tui, decerpes ſpicas manu tuâ; falce autem non metes.* Hâc lege datur Iſraelitis, non furandi licentia, ſed Juris modus. Joſepho eadem eſt ratio [d] *maturorum pomorum viatoribus, tam Exteris, quàm Indigenis.*

[b] *Gem. Bab. loco citat.*

[c] *Deut.* 23. 24.

[d] *Antiq. l.* 4. *c.* 8. *p.* 124. *b.*

Aliud ſit hujus diſcriminis exemplum à Valore rei ſurreptæ, qui à Moſe non taxatur; ex majorum autem inſtituto, Ebræus Furti non tenebatur ſi ſurriperet alteri *id quod minoris Protâ valeret.* (Nummulus is eſt minimus, *octava pars* ὀβολοῦ, *ponderans dimidium grani argenti puri.*) Noachides autem [e] *reus erat ſi tantillum furatus fuerat, ut nec protâ id valeret*; adeóque *etiam ob tantillum Gladio plectendus*; ex Naturali hoc interdicto, non ex civili Ebræorum jure, quod neque placationem Numinis, neque compenſationem Proximi indè poſtulabat. Pœna autem capitalis in Ebraicâ ditione, ex Gentium jure, Gentilibus quomodocunque ferè reis præſtituta eſt.

[e] *Gem. Bab. ibid.*

Damnum cuiquam illatum, ſive palàm ſive clàm ſubtrahendo vel detinendo quod alteri debetur, Furtum habebatur. Non autem violabatur Naturale hoc interdictum per damnum à nocivâ beſtiâ in alicujus bona illatum: quia lex eſt Moſaica [f] de *Bove cornupetâ*,

[f] *Exod.* 21. 35.

quæ

quæ de aliis etiam beſtiis eſt intelligenda. Indè autem jus aliud Gentilis erat, aliud Ebræi. *Si bos Iſraelitæ cornu feriret bovem Gentilis, Lege non continebatur*, neque compenſatio ab Iſraelitâ præſtanda erat: *quoniam Gentiles hominem non habent reum ex eo quòd ejus beſtia damnum intulerit:* Judicabatur juxta jus Noachidarum. *Si bos Gentilis feriat bovem Iſraelitæ, compenſatio damni ei præſtanda*, juxta jus Iſraeliticum.

Reſtituebatur Damnum [a] *re ipſâ*, aut pretio, *& quintâ inſuper parte* hæredibus, ſi mortuus fuerit is qui damnum paſſus eſt: *& ſi nullus fuerit propinquus cui reſtituatur, reddatur Domino, eritque Sacerdotis*, inter Sacerdotes ejuſdem ἐφημερίας diſtribuendum. Hæres Iſraelitæ deeſſe non poterat: intelligendum itaque de Proſelyto; cui nulla cognatio, nullus hæres niſi poſt regenerationem ejus natus: Neque Occupanti jus erat in Bona quæ à Proſelyto ſine hærede mortuo ſurrepta fuerant. [a] *Num.* 5.7, 8.

Reſtitutio rerum Deperditarum, non ex Naturali de Furto jure, (*Seld.* 6.4.) ſed ex Lege Moſaicâ pendebat. [b] *Reduces ad Fratrem tuum — & reſtitues illi — omnem rem perditam Fratris tui, quam perdidit ille, & tu inveniſti. Non enim poteris occultare eam.* Rem Gentilis caſu amiſſam, veluti Derelictam, aut nondum Occupatam, retinere licuit; rem Iſraelitæ perditam retinere non licuit. Gentilem calculo fallere non licuit: ſed [c] *ſi Gentilis in rationibus putandis ex errore prætermitteret aliquid, de eo jus idem obtinuit quod de re ab illo deperditâ: adeòque retinere illud fas erat.* Etiam Iſraelitæ res deperdita, [d] *ſi dominus deſperaret de eâ, reperientis fiebat*, quaſi derelicta; aut *ſi ſigna non haberet unde ſic dignoſceretur ut reddi deberet, præſumendum erat de eâ dominum diſperâſſe.* [b] *Deut.* 22.2. [c] *Maimonid. Galiz. Waib. c.* 11. [d] *Ibid. c.* 14.

Illicitum erat impar Pretium. [e] *Si venditione vendideris proximo tuo, aut emeris de manu proximi tui, non damnum inferetis quiſquam fratri ſuo.* Lex hæc de *bonis mobilibus* intelligitur; de Agris & ædibus, lex Redemptionis. *Neque ad Gentilem attinet; at ſi Gentilis pretio impari damnum Iſraelitæ intulerat, ex Fori ſententiâ refundendum erat.* Ex receptâ Legis interpretatione, ſi pretium eſſet ſextâ parte minus vero valore, nihil erat reſtituendum; ſi ſextâ majus, emptori pretium, venditori rem ſuam repetere licuit. [e] *Lev.* 25 14. (*Seld.* 6.5.)

Furti pœna capitalis erat ex jure Noachidarum, non ex Ebræorum; ſed [f] *Quintuplum, Quadruplum, aut Duplum* erat præſtandum: Si Furti reus non eſſet ſolvendo, ille ex ſententiâ Fori in [g] *ſervitutem* [f] *Exod.* 22.1. [g] *Ver.* 3.

(*Seld.*6.7.) actori addicebatur, uſque dum ejus miniſterium æquaret Furti pretium: Dupli autem, Quadrupli, vel Quintupli pœna poſt ſervitutem ex fortunâ beatiore expectanda erat. Neque ob furtum ſuum vendebatur Fœmina. Quin nec Proſelyto Juſtitiæ, nedum Domicilii, aut Gentili, addicebatur furti reus, ſed tantùm Ebræo; qui Victum, Veſtitum ac Domicilium non tantùm Addicto præſtabat, ſed etiam Uxori ejus liberíſque, qui tamen illi non ſervie-

[a] *Exod.*21.3. bant, ſed finitâ mariti ac patris ſervitute abibant. [a] *Servus Ebræus ſi venerit* (μόνος) *cum corpore ſuo, egredietur cum corpore ſuo; ſi uxorem habuerit ſecum, egredietur Uxor. Sin verò dominus ei dederit fœminam quæ peperit ei filios vel filias, Fœmina & liberi ejus erunt domini ſui; ipſe verò exibit ſolus.* Servo Ebræo, ſententiâ forenſi addicto (qui ex uxore legitimâ Multiplicationis mandato ſatisfecerat) permiſſus erat concubitus cum ancillâ Cananæâ, ut dominum ſervis ex eâ ſuſceptis ditaret: modò ab uxore aut liberis non ſejungeretur ille; neque uni ſervo conjungeretur pluſquam una ancilla; neque ſervis binis, una.

[b] *Levit.* 25. 39. [c] *Exod.*21.7. Aliæ inter Ebræos fuerunt Servitutis cauſæ. [b] *Si paupertate compulſus vendiderit Se tibi frater tuus*, &c. [c] *Si quis vendiderit Filiam ſuam in ancillam*, &c. Addictiones iſtæ non erant permiſſæ niſi in extremâ paupertate; adeò ut nihil omnino (nè veſtis quidem) ſupereſſet; pretióque tantùm vita ſuſtentaretur. Filiæ venditio de Minori intelligitur; nec ſine ſpe nubendi, aut emptori, aut ejus

[d] *Ib.ver.*11. filio: abſque ſponſalibus, [d] *libertatem nanciſcebatur gratis*, quamprimùm pubertatis ſigna comparuerint. Ebræus privatim fiebat ſervus; ut venditi dignitas conſervaretur: neque erat illius ſervi-

[e] *Levit.*25. 43. tudo [e] *cum duritiâ*; aut diuturna: ſed morte domini, aut Jubilæo perimebatur. Opera ſervilia ex ſervis aliarum gentium exigenda

[f] *Lev.*25.44 (*Seld.*6.8.) erant; in quos dominari & ſævire licebat. [f] *Servus tuus & ancilla tua ſint tibi de nationibus quæ ſunt in circuitu veſtro*, &c. *Hos habebitis in poſſeſſionem, & hæreditario jure tranſmittetis ad poſteros. In perpetuum, veluti ſervos, eos habebitis.* Ità tamen, ut pro libitu dominus ſervum manumittat. Non autem in foro cogebatur dominus veſtitum victúmve ſervis præſtare, tametſi operas cum ſævitiâ exigeret: Sin

[g] *Exod.*21. 26. [g] *oculum dentémve ſervo excuſſerit*, aut exterius aliquod membrum præcipuum, quod redintegrari nequit, mutilaverit, manumiſſionis libello *Libertatem* ei donare, ex fori ſententiâ, cogebatur; dummodo ſervus Judaiſmum in ſe ſuſceperat. Servi-

Servitutis autem Origo à * *maledictione* Chami ducenda videtur, quam in caput filii *Canaan* contorsit Noe. Ille enim avi sui verenda patri ostentâsse [a] dicitur. * *Gen.*9.25.

[a] *Bereſith Rabba*, §.37.

Ex istâ autem Egeni, tum sui, tum liberorum venditione, ut pretio possit sustentari, satis liquet, *propter necessitatem furari non licuisse*, ex jure Naturali apud Ebræos. Eleemosyna autem, non tantùm [b] Lege pauperibus debita; sed & quæ foro placeret, non sine pœnâ plagarum, exigebatur.

[b] *Deut.*15.7. *Lev.*25.35.

Usuram exercere non [c] semel in Lege vetitum est. Fœnerator usuram, veluti rem Furto surreptam, ex fori sententiâ, debitori reddere cogebatur. [d] *Extraneo fœnerabis; & fratri tuo non fœnerabis.* Gentilis bona furari non minùs illicitum, quàm Israelitæ; Fœnus autem cum Gentilibus permissum; cujus contractus, tam ex accipientis, quàm dantis consensu nascitur. Neque enim, ex jure Naturali, illicitum erat mutuum fœnori tradere.

[c] *Exod.*22. 25. *Levit.*25. 37. [d] *Deut.*23. 20. (*Seld.* 6.9.)

Furti reus (ex Majorum scitis) habebatur Ebræus qui Aleâ, talis, ludicris pecorum, ferarum, aut volucrum certaminibus, lucri quid sibi faceret. Neque enim, contractu ex fortunâ pendente, rem ritè adquiri judicabant. Non autem Furtum erat si Judæus, cum Gentili certans, pignus lucrifaceret; etsi id etiam, tanquam humanæ societati inutile, prohiberetur. Ex eodem jure, etiam *Fur* erat qui Columbas aliásve aves sive feras sive pecora sic instituerit, ut exeuntes illices redirent comitatiores, in lucrum domini: neque in loco habitato, aut intra quatuor milliaria, columbas aucupio sectari licuit; quoniam in bonis fuere alienis; & vel in sacrificia, vel in victum nutrirentur. Neque columbarium extruere cuiquam licuit in agro suo, nisi solum haberet cubitorum quinquaginta in quamlibet plagam circumjacens. (*Seld.* 6.11.)

VI.

De Judiciis, sive Regimine Forensi ac Obedientiâ Civili.

Magistri capitulum hoc de Judiciis ità intelligunt, [e] *ut ex eo debeant constituere Judices & Præfectos pagatim, qui tum judicent de cæteris illis Sex Præceptis, tum populum commoneant* de eorum observatione. Atque ità demum Lex jussit, [f] *Judices & Magistros constituere in omnibus portis tuis, per singulas Tribus tuas.* Præfecturæ Juridicæ passim constitui jubentur, prout Civiles hominum Societates postulaverint. De Judiciis Mosaicis, mox dicendum.

[e] *Maimonid. Hal. Melak, c.*9.

[f] *Deut.*16. 18.

* *Lib.* 1. Multa disseruit Vir summus * *De Synedriis Veterum Ebræorum, in illo Temporis intervallo quod Legis sacræ in Sinai dationem antevertit:* Mihi verò nondum liquet Patriarcharum quenquam, ante Mosem, Jurisdictionem forensem exercuisse, nedum Præfecturas Juridicas [a] *Gen.* 11.10. per urbes & pagos constituisse. Ebræorum Familia, à [a] Semo propagata ad Abrahamum, in Mesopotamiâ degebat; neque satis constat an esset sui juris. Abrahamidæ peregrinatione continuâ jactati sunt, donec consedêrunt in Ægypto; in quâ jure proprio nequaquam usi sunt. Nulla fuit Ebræorum Respublica, nullum Tribunal aut præfectura forensis, ante eorum Exitum ex Ægypto. Multiplicato demum Dei populo, & in XII Tribus diviso, Præceptum [b] *Exod.* 15. 25. de Judiciis in Marâ datum. [b] *Ibi posuit ei Deus Statutum & Judicium.*

Apud Magistros occurrit *Domus Judicii Methusalæ*; etiam *Semi*, atque *Eberi*: quæ quidem, non pro Præfecturis juridicis, sed pro [c] *More Neboch. par.* 2. *c.* 39. *Scholis* accipiendæ sunt. Maimonides, [c] *Sapientes*, ait, *dicunt de Prophetis qui antecesserunt* Mosem, *Domus Judicii Eberi*, *Domus Judicii Methusalæ*, id est, *Schola Methusalæ. Omnes fuerunt Prophetæ, & docebant homines ad morem Concionatorum, Doctorum, & Præceptorum.* [d] *Gen.* 18.19. Neque aliter de Abrahamo dicitur; [d] *Scio quòd præcepturus sit filiis suis & domui suæ post se, ut custodiant Viam Domini, & faciant justitiam & Judicium.* Oeconomica res erat, non Politica.

[e] *Genes.* 9.6. Post Diluvium, edixit statim Deus; [e] *Qui effuderit sanguinem hominis, per hominem sanguis ejus effundetur*: Non tam Forensi illorum temporum Judicio, quàm naturali Talionis jure. [f] *Cùm lex hæc lata est, nondum constituta erant Judicia: aucto humano genere, & in gentes distributo, meritò solis Judicibus permissum fuit jus illud primævum.* *Suprà* p. 160. [f] *Grot. in locum.*

[g] *Gen.* 34. (*Seld.* 7.5.) Simeon & Levi, ob [g] Dinam sororem à Sichemo Hivitâ violatam, illum patrémque ejus & cunctos urbis masculos interfecerunt. Res Bello gesta est, non in Foro acta; neque in exemplum hîc ducenda est privatæ ultio injuriæ.

[h] *Gen.* 38. 24. [h] *Nunciatum est Judæ, Thamar nurus tua fornicata est, & gravida est per fornicationes. Dixitque Juda, Educite eam, ut comburatur.* Dictum hoc, temerè atque iracundè prolatum, pro sententiâ Juri- [i] *Lev.* 21.9. dicâ non est habendum. Ex Lege Mosaicâ, [i] *Sacerdotis filia ob fornicationem* (Adulterium, non stuprum, intelligunt Magistri) *vivicomburio plectenda erat.* Thamar verò neque Sacerdotis filia, neque nupta erat, sed Leviri nuptias expectabat; & Lex hæc nondum

erat

erat lata. Alii Legem istius familiæ peculiarem fuisse putârunt: Quod quidem Noachidarum Juri non est satis consonum; ex quo, innuptæ coitus in delictis non habebatur. Maimonides, de Thamarâ; *Ante Legem datam coitus cum scorto erat sicut coitus hominis cum uxore suâ; hoc est, licitus erat, nec homini fugiendus*, velut delictum. *Et merces quæ dabatur scorto fuit sicut dos quæ hodie datur uxori, cum repudio dimittitur.* Thamar itaque, ex jure tunc obtinente, pro reâ non est habenda. Unde alii *Combustionem* non de ultimo supplicio intelligunt, sed de *signo* fronti inurendo, *quo eam scortum esse indicaretur.* Cæterùm cùm *educeretur* Thamar (non *ad pœnam*, ut Vulgata) re detectâ, Juda [a] *non cessavit cognoscere eam.* Id est, Nurum duxit in uxorem: cujusmodi nuptiæ, ante Legem Mosaicam, non erant illicitæ. Locus iste vertitur ὃ προσέθετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτὴν, *Non adjecit ultrà cognoscere eam*; vel, *Ultrà non cognovit eam.* Nam verbum יסף & *adjicere* significat, & *cessare.* Interpretatio prior magis arridet; cùm [b] ex partu illo deducatur Davidis regis, Christique genealogia.

[a] *Gen.* 38. 26.

[b] *Matth.* 1. 3.

Hæc cùm ità se habeant, neque facilè reperiantur apud Ebræos Præfecturæ Juridicæ, Mosaicis vetustiores; videamus quodnam fuerit in Republicâ Israeliticâ jus Noachidarum de Judiciis. *Qui præsunt*, inquit [c] Maimonides, *Tribunalibus Israeliticis Judices Proselytis Domicilii præficere debent, ut jus eis dicatur secundum jura Noachidarum; ne Societas humana quid detrimenti capiat: Judices hos, sive ex ejusmodi Proselytis, sive ex Ebræis, pro eorum arbitrio constituant.* Atque [d] alibi: *Noachides ex unius Judicis sententiâ, atque ex unius Testis testimonio afficitur ultimo supplicio; idque sine Præmonitione atque testimonio propinquorum: minimè verò ex testimonio fœminæ. Neque licuit fœminæ illis jus dicere*, ut nec Ebræis. Ex Civili Ebræorum jure, III minimùm Judices de causis pecuniariis, XXIII de capitalibus, non sine testium pluralitate, & Præmonitione, cognoscebant. Ex recepto Noachidarum jure, VII horum Præceptorum violatio in Proselyto Domicilii parili, id est, ultimo Gladii supplicio puniebatur: Israelita autem, ex jure suo, ob tria posteriora violata non erat morte puniendus. [e] *Non puniebatur ex Gentilibus quisquam Minor, Surdus, aut Mentis inops, quoniam hi non erant filii Præceptorum*, eorum capaces. [f] *Noachides Blasphemus, aut Idololatra, aut Adulter cum Noachidis uxore, & dein Proselytus Justitiæ factus, non in judicium*

(Seld. 7. 6.)

[c] *Hal. Melak. c.* 10.

[d] *Ibid. c.* 9.

(Seld. 7. 7.)

[e] *Ibid. c.* 10.

[f] *Ibid.*

vocandus, ſed liber erat: Verùm ſi Iſraelitam occiderat, aut cum Iſraelitæ uxore concubuerat, dein Proſelytus Juſtitiæ factus, ob homicidium Gladio, ob adulterium ſtrangulatione plectendus erat; Pœnis ſcilicet Iſraelitarum. Deluuntur denuò naſcentis crimina, in pares commiſſa, etiam in Deum; non in Iſraelitam.

(*Seld.*7.11.) HOrum Sex Præceptorum veſtigia cernuntur non levia in libro Jobi, [a] *Sancti & mirabilis viri, qui nec indigena, nec Proſelytus, id eſt, advena populi Iſrael fuit; ſed ex gente Idumææ genus ducens, ibi ortus, ibidem mortuus eſt.* Gens illa Legibus Moſaicis non erat obſtricta: Vir juſtus [b] victimas, filiorum nomine, obtulit; non autem ad Legis Moſaicæ formulam; quâ ſancitum eſt (ſub pœnâ Excifionis) ut Sacrificia ad Tabernaculi oſtium immolarentur. Hinc quidam illum ante Legem datam floruiſſe volunt. [c] *Alii dicunt Jobum nunquam extitiſſe, ſed ejus hiſtoriolam fuiſſe Parabolam*: Quod refellunt alii ex Ezechiele, [d] qui Jobi meminit. Utcunque ſit, hæc habet liber iſte ad Jus Naturale ſpectantia.

[a] *Auguſtin. de Civit. l.*18.*c.*47.

[b] *Job.*1.5.

[c] *Maimonid More Nebooh.par.*3. *c* 22.

[d] 14.14,20.

1. De Idololatriâ. [e] *Si aſpexi Solem cùm ſplendeſceret, aut Lunam nobiliter incedentem, & ſeductum eſt in abſcondito cor meum, & applicata eſt manus mea ori meo. Quæ eſt iniquitas maxima, & negatio contra Deum Altiſſimum.*

[e] *C.*31.*v.*26.

2. De Blaſphemiâ. [f] *Manè obtulit holocauſta juxta numerum eorum. Dicebat enim Job, Nè fortè peccaverint filii mei, & maledixerint Deo in cordibus ſuis.*

[f] *C.*1.*v.*5.

3. De Homicidio. [g] *Si gaviſus ſum ad ruinam ejus qui me oderat. Non permiſi ut peccaret guttur meum, ut maledictionem animæ illius imprecarer. An non viri tabernaculi mei dixere, Quis det de Carne ejus? non ſaturamur.*

[g] *C.*31.*v.*29.

4. De Adulterio. [h] *Si ſeductum eſt cor meum,* γυναικὶ ἀνδρὸς ἑτέρου, *ſuper uxore viri alterius, & ad oſtium proximi mei inſidias poſui; alteri molat uxor mea, & ſuper eâ incurvent ſe alii*: vel, ut Vulgata, *Scortum alterius ſit uxor mea.* Molam verſare inter priſca erat Uxoris miniſteria.

[h] *C.*31.*v.*9.

5. De Furto, ſive illicitâ rei alienæ contrectatione (ut & de adulterio, & homicidio) agit Capite 24. Poſtea, [i] *Si in manibus meis hæſit macula, ſeminabo ego ut alius comedat, & progenies mea eradicetur.*

*C.*31.*v.*7.

6. De Judiciis verba facit, [k] ubi ſeipſum iis præfuiſſe refert.

[k] *C.*29.*v.*7, *&c.*

De

VII. *De membro animalis viventis* non comedendo.

Præceptum hoc poſt Diluvium acceſſit, ſecundùm Magiſtros; qui dicunt, Carnis eſum, qui fuit Adæ interdictus, Noacho permiſſum fuiſſe: & interdictum hoc intelligunt in illo de Sanguine non comedendo. Adæ [a] *dixit Deus, Dedi vobis in eſcam omnem herbam, & omnem arborem in quâ eſt fructus.* [a] *Gen.* 1 29.

[b] —*Vetus illa Ætas, cui fecimus Aurea nomen,*
Fœtibus arboreis & quas humus educat herbis
Fortunata fuit, nec polluit ora cruore. [b] *Ovid. Metam. l.* 15.

Noachidis poſtea dixit, [c] *Omne quod ſe movet & vivit erit vobis in eſcam: Quaſi virentem herbam dedi vobis omnia: At carnem cum animâ ſuâ ſanguine ſuo non comedetis.* Πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε, *At carnem in ſanguine animæ non comedetis.* Joſephus dicit eos [d] *Dominos factos eſſe omnium animalium* χωρὶς αἵματος· ἐν τούτῳ γάρ ἐστιν ἡ ψυχὴ, *abſque Sanguine: nam in eo eſt Anima.* Anima ſumitur pro Vitâ. Eſus Sanguinis, Lege Leviticâ, vetatur eâdem formulâ [e] qua immolatio filii Molocho. [f] *Ponam faciem meam in comedentem Sanguinem.* Neque in tertio aliquo præcepto occurrit hæc loquendi ratio; quod obſervat Maimonides, [g] *quia iſtius comeſtio ad cultum Dæmonum occaſionem præbebat*: & interdicti rationem petit ab idololatris qui *Sanguinem cibum eſſe Dæmonum exiſtimârunt.* Hinc [h] *Effuſio ſanguinis* præcipitur; Morticinum, Suffocatum interdicitur. At verò piſcium mundorum, Locuſtarum, & ſanguinem è gingivis diſtillantem deglutire fas erat. [c] *Gen.* 9. 3. [d] *Antiq. l.* 1. *c.* 4. [e] *Lev.* 20. 3. [f] *Levit.* 17. 10. [g] *More Nebochim par.* 3. *c.* 46. *p.* 484. [h] *Levit.* 17. 13.

Carmen elegantiſſimum (*Phocylidis* [i] nomine editum) admonet: [i] *Scal. in Euſeb. p.* 88.

[k] Μὴ κλῆνες θνητοῖο βορὰν κατὰ μέτρον ἔλαυε. [k] *Phocyl. v.* 131.

Pecudis, ſecundùm temporis ſui *menſuram* (vel ſponte) *mortui cibum ne ceperis.* Θνητὸν κατὰ μέτρον eſt θνησιμαῖον, *morticinum*, ex ſenectute, vel morbo mortuum. [l] Θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ φάγεσθε, μιαν- [l] *Lev.* 228
θῆναι αὐτὰ ἐν αὐτοῖς, *Morticinum & captum à beſtiâ non comedent, nec polluentur in eis.* Rurſùs,

[m] Μηδέ τι θηρόθεν δαῖσαι κρέας, ἀργίποσι δὲ [m] *Ib. v.* 136
Λείψανα λεῖπε κυσί. θηρῶν ὑπὸ θῆρες ἔδουλαι.

Neque à feris depaſtam carnem comedas; ſed canibus velocibus linque reliquias: feris feræ veſcantur. Veriſimile eſt poëtam legiſſe illud Moſis. [n] Κρέας θηριάλωτον οὐκ ἔδεσθε, τῷ κυνὶ ὑποβεβλήσθε αὐτό, [n] *Exod.* 22. *ult.*

Carnem à beſtiâ captam (vel *præguſtatam*) *non comedetis, ſed projicietis canibus.* Alibi Lex; [a] *Non comedetis morticinum ullum. Peregrino qui intra portas tuas eſt dabis ut comedat, aut vendas illud ei.* Undè quidam colligunt Sanguinis eſum Proſelytis Domicilii, aut Noachidis, non fuiſſe vetitum; ſed carnem tantummodò ab animali vivente diſcerptam; veluti exſectos agni teſticulos. Maimonides interdicti rationes affert: [b] *Tum quia id ſignum eſt Crudelitatis; tum quia Reges Gentium eo ſeculo ità facere ſolebant, idololatriæ cauſâ. Scilicet abſcindebant animali membrum aliquod, illudque comedebant.* De Bacchanalibus, Clemens; [c] Διόνυσον Μανόλεω ὀργιάζουσι Βάκχοι, ὠμοφαγίᾳ τ ἱερομυρίαν ἄγοντες, κ τελίσκουσι τὰς κρεωνομίας τῶν φόνων, ἀνεσεμμένοι τοῖς ὄφεσιν, *Bacchi orgiis celebrant Dionyſium Mænolem, crudarum carnium eſu ſacram inſaniam agentes; & cæſarum carnium divulſionem peragunt, coronati ſerpentibus.* De crudivoris iſtis feſtis [d] Arnobius: *Caprorum reclamantium viſcera cruentatis oribus diſſipatis. In* [e] *Chio ſacrificabant Baccho* Ὠμαδίῳ (crudis gaudenti) *hominem membratim diſcerpentes. Idem in Tenedo obtinuit.* Stoica Chryſippi diſciplina ejuſmodi ἀνθρωποφαγίαν docuit; [f] Ἐὰν γὰρ ζώντων ἀποκοπῇ τι μέρος πρὸς τροφὴν χρήσιμον, μήτε κατορύττειν αὐτὸ, μήτε ἄλλως ἐκβάλλειν· ἀναλίσκειν δ αὐτὸ, ὅπως ἐκ τ ἡμετέρων ἕτερον μέρος γένηται, *Si pars aliqua ad eſum utilis ex vivis abſcindatur, neque defodere illam, neque temerè projicere; ſed eam ità conſumere, ut fiat ex noſtris pars alia.*

[a] *Deut.* 14. 21.

[b] *More Nebochim par.* 3. *c.* 48. *p.* 496.

[c] *Protreptico, p.* 9. *d.*

[d] *Con. Gentes, l.* 5.

[e] *Porphyr. Abſtin. l.* 3. §. 55.

[f] *Sex. Empir. Pyrrh. Hypot. l.* 3. *c.* 25.

Hactenùs de Præceptis VII Naturalibus, humano generi pridem imperatis, jàm demùm *in Marâ* (juxtà Talmudicos) inſtauratis. Eſt & præceptum aliud, *in Marâ* (ut [g] aiunt) datum, in Decalogo confirmatum: neutiquàm hic omittendum; cùm ſit, inter Moralia, primarium.

[g] *Suprà p.* 151.

Honor Parentum.

PHiloni Judæo Præceptum hoc eſt *ultimum Primæ tabulæ, & in confinio utriuſque.* Ratio eſt; [h] Τῶν γονέων ἡ φύσις ἀθανάτου κ θνητῆς οὐσίας ἔοικεν εἶδος μεθορίου, *Natura Parentum videtur eſſe confinium immortalis & mortalis eſſentiæ.* Immortalis, ἅτε τ ἐξ ἀγαθῶν γεννᾷν πρὸς Θεὸν τ γεννήσαντα τ ὅλων ἐξομοίωσιν, *quia gignendo refert Deum omnium Genitorem.* In ejus violatione ſummam ponit inhumanitatem,

[h] *De Decalogo, p.* 586.

Deo

Deo hominibúſque inviſiſſimam. [a] Τῆς ἀχριότητος οἴσονλαν καὶ πρωτεῖα οἱ γονέων ἀλογοῦντες, *Feritatis primas ferunt ii qui Parentes negligunt.*

[a] *De Decalogo, p. 586.*

[b] Οἱ πάντες λέγουσι καὶ ᾄδουσιν, ὡς γονεῦσι τιμὴν, μετὰ θεὸς, πρώτην καὶ μεγίστην ἥ τε φύσις, ὅτε τῇ φύσιν σώζων νόμος ἀπέδοκε, *Omnes dicunt atque canunt, primum ac præcipuum honorem poſt Deos, Parentibus deſtinaſſe & Naturam, & Naturæ legem.*

[b] *Plutar. de Philadelphia p. 479. f.*

Eodem loco (poſt cultum Divinum proximo) collocatur hoc *de Parentibus honorandis* præceptum in Ægyptiorum [c] Apologiâ. Τοὺς τὸ σῶμά μου γεννήσαντας ἐτίμων αἰεὶ, *Illos ſemper honoravi qui corpus meum genuerunt.*

[c] *Suprà p. 250.*

Ægyptii autem miram adhibent diſtinctionem: [d] Τρέφειν μὲν τοκέας τοῖσι μὴ παισὶ ὀδεμίη ἀνάγκη, μὴ βουλομένοισι· τῇσι δὲ θυγατράσι πᾶσι ἀνάγκη, καὶ μὴ βουλομένῃσι, *Alendi parentes nulla eſt neceſſitas filiis, nolentibus; ſed filiabus ſumma, etiamſi nolint.* Neque adjicitur ratio. Proculdubiò autem filii Parentes vivos ſummo honore proſequuti ſunt; cùm illos, etiam mortuos, piè venerarentur. [e] Σεμνότατα δὲ διάκειται παρ' Αἰγυπτίοις τὸ τοῦ γονεῖς ἢ τοῦ προγόνους φανερὸν πρεπέστερον τετιμηκότας, εἰς τὸν ἀΐδιον οἴκησιν μεταστάντας, *Sanctiſſimè receptum eſt inter Ægyptios, ut appareant Parentes aut majores, ad æternam habitationem tranſlatos, impenſiùs honorâſſe:* Νόμιμον δ' ἐστὶ παρ' αὐτοῖς καὶ τὸ δοθέντα τὰ σώματα τῶν τελευτησάντων γονέων εἰς ἀποθήκην δανείου· τοῖς δὲ μὴ λυσαμένοις ὄνειδός τε μέγιστον ἀκολουθεῖ, καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν στέρησις ταφῆς, *Apud eos licitum eſt mortuorum parentum cadavera pro creditis oppignerare: qui autem nexos non repignerant, hos ſumma ſequitur contumelia, & poſt mortem, privatio ſepulturæ.*

[d] *Herod. 2. 35.*

[e] *Diod. Sic. l. 1. p. 58. d.*

Ibid.

Cum Apologiâ Ægyptiacâ benè convenit Scholæ Pythagoricæ, cujus diſciplina in Ægypto nata eſt. Nam in *Aureo Carmine*, poſt Cultum Deorum, ſequitur [f] Τούς τε Γονεῖς τίμα—*Et honora Parentes.*

[f] *Ver. 4.*

Sed & diù ante Pythagoram (Seculo X) Lex hæc in Eleuſiniæ Cereris templo poſita fuit. Porphyrius (ex *Hermippo*) [g] Φασὶ δὲ Τριπτόλεμον Ἀθηναίοις νομοθετῆσαι· καὶ τῶν νόμων ἀπὸ τρεῖς ἔτι Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος λέγει διαμένειν Ἐλευσῖνι. Τοὺς δὲ γονεῖς τιμᾶν. Θεοὺς σεβεῖσθαι. Ζῶα μὴ ἐσθίειν. S. Hieron. tranſtulit: [h] *Xenocrates philoſopus de Triptolemi legibus apud Athenienſes tria tantùm præcepta in templo Eleuſinæ reſidere ſcribit: Honorandos Parentes: Venerandos Deos: Carnibus non Veſcendum.* Socrates, apud [i] Xenophontem, Ἡ πόλις, ἄλλης

[g] *De Abſtin. p. 1, & 399.*

[h] *Jovinian. l. 2. p. 528.*

[i] *Memorabil. l. 2. p. 743.*

ἄλλης μὲν ἀχαριστίας οὐδεμιᾶς ἐπιμελεῖται, οὐδὲ δικάζει· ἐὰν δέ τις γονέας μὴ θεραπεύῃ, τούτῳ δίκη ἐστὶ δημοσία καὶ ἀποδοκιμάζουσι οὐκ ἐᾷ ἄρχειν ἕτερον, &c. *Civitas*, ait, *ingratitudinis alterius rationem non habet, neque datur actio in eam: verùm si quis Parentes non honorârit, & actio adversùs eum scribitur; & Magistratum capescere non permittitur.* Nam ἐν τῇ δοκιμασίᾳ, quâ in vitam inquirebatur moresque eorum qui Magistratus sortiti essent, interrogabantur primò An essent utrinque ab abavis cives Athenienses? Secundò [a] Εἰ τοὺς γονέας εὖ ποιοῦσι *An Parentes honorârint?* Neque enim in *Patriam* pius censeri potest, qui est in *Parentes* impius.

[a] *Pollux. l. 8. c. 9.*

In Decalogo dicitur, *Honora Patrem tuum & Matrem tuam.* Alibi Lex est, [b] *Unusquisque Patrem suum & Matrem suam timeat.* Inter *Honorem* & *Timorem* discrimen faciunt Magistri. [c] *Ex Timore*, seu reverentiâ, *filius neque stet neque sedeat in loco Patri assueto; nec verbis ejus contradicat; nec eum, sive superstitem, sive mortuum, suo nomine appellet, sed dicat, Pater Dominus meus. Ex honore, præbeat parentibus cibos ac potum & vestitum, calceos induat, introducat atque educat*, observantiâ assiduâ. In *Honore* exhibendo, Pater matri præferendus erat; in *Timore*, Mater patri: *ut parilis utriusque dignitas cognosceretur.* De *Filii rebellis*, patrem aut matrem execrantis vel percutientis, pœnâ capitali; & de Magistrorum eâ de re miris subtilitatibus, [d] alibi legas. Nos enim in his fortasse nimii sumus.

[b] *Lev. 19. 3.*

[c] *Salomon Jarchi in locum.*

[d] *Seld. Synedr. II. c. 13. p. 555.*

Annus Ebraicus.

AD [e] *Ritus Sacros* jam pergamus; quos apud gentes diversas non adeò diversos reperiemus. [f] *Mirum est quàm vetustissima sacra inter se congruant.* Ægyptii, ut πολιτεία, ita & [g] Religione gentes cæteras præcesserunt: eorum Ritus ad alios populos translati; etiam ab Ebræis (non sine emendatione forsàn) usurpati sunt. Ut eluceſcat hujus assertionis veritas; in disquisitionem veniant eorum Festa; Sacrificia; Sacerdotia; id genus alia.

[e] *Suprà p. 119.*

[f] *Grot. in Levit. 1. 9.*

[g] *Suprà p. 34, 56.*

Prima liberi populi constitutio fuit Anni ordinatio. Israelitæ, quamdiu in Ægypto commorati sunt, non aliam habuerunt Anni formam, quàm quâ usi sunt ipsi Ægyptii. Sub Exitu, qui fuit mense *septimo*, sive *Nisan*, datum est mandatum hoc, [h] *Hic mensis vobis erit principium mensium. Primus ille sit vobis inter menses anni.*

[h] *Exod 12. 2.*

Thoth

Thoth primus est Ægyptiorum mensis, qui respondet Ebræorum *Tisri*. Moses caput anni ex Autumnali mutavit in Vernum: Nisan æquinoctio Verno proximus.

De innovatione istâ egregius est Josephi locus. Dicit [a] *Mensem Secundum à Macedonibus Dium, ab Ebræis Marsvan dici. Ità enim Ægyptii annum constituerant. Moses autem fecit Nisan, qui est Xanthicus, primum mensen, ob festa, quòd eo mense eduxisset Ebræos ex Ægypto; eundémque etiam omnium quæ ad rem divinam pertinerent exordium constituit: Alioqui, quod ad rerum venalium nundinationes, actúsque alios civiles attinet, τ πρῶτον κόσμον διεφύλαξε, prisinum decorem servavit.* Πρώτῳ κόσμῳ est æquabilitas anni Ægyptiaci, qui XII habuit æquales tricenûm dierum menses, id est, dies 360. Nondum enim Ægyptii anno addiderant V dies ἐπαγομένας. [a] *Antiq. l.1. c.4.p.9.c.*

Duplex itaque, ab Exodi tempore, fuit Ebræorum annus; alius Civilis, alius Sacer. *Civilis*, quo in contractibus, pactis, nuptiis, & id genus aliis usi sunt, æquabilis fuit, & plenos habuit dierum triginta menses; neque in eo Luna locum habuit: ejus initium à Thoth, sive Tisri, id est ab Autumno, fuit. Annus *Sacer*, sive *Mosaicus*, fuit Lunaris, & inequalis. Mensis Lunaris (sive Synodicus Lunæ à coitu ad coitum motus) dies facit 29, horas 12, & majorem horæ partem; adeò ut annus Lunaris habeat dies 354, & horas ferè novem. Ebræi autem menses sacros, non à Luminarium coitu, sed à visione Lunæ instituebant. Tempus Visionis incertum fuit; cùm Luna novella sæpe triduò videri non posset; unde evenit ut mensis & annus nunc plures, nunc pauciores dies habeat, qui ante exitum anni vel mensis certò definiri non possunt. Propter inæqualitatem istam, Neomeniæ classico indicabantur, ut ritè celebrarentur.

Istis Ebræorum mensibus non dissimiles sunt menses Romuli, qui [b] *Initium cujusque mensis ex illo sumebat die quo novam Lunam contigisset videri. Quia verò non continuò evenit ut eodem die semper appareat, sed modò tardiùs modò celeriùs ex certis causis videri soleat; contigit ut cùm tardiùs apparuit præcedenti mensi plures dies, aut cùm celeriùs pauciores darentur; & singulis quibusque mensibus perpetuam numeri legem primus casus addixit. Sic factum est ut alii triginta & unum, alii undetriginta sortirentur dies.* [b] *Macrob. Saturnal. l.1.c. 5.*

Cæterùm uterque Ebræorum annus, cùm à periodo Solari

plurimùm discrepet, adeò vagus fuit & incertus, ut nisi adhibita fuisset interkalatio, Pascha, cùm semper vernum esse debeat, nunc æstivum foret, nunc autumnale, nunc hybernum. Multa tradunt Ebræorum Magistri de *Secundo Adar*, sive mense Interkalari: mihi tamen nondum est compertum quis fuerit Interkalationis istius author, quo cœperit tempore.

Ut autem disciplina anni Ebraici meliùs innotescat, distinguenda sunt Ebræorum tempora: alia fuit eorum Chronologia ante Captivitatem; alia post Reditum; alia denique post institutum ab Hillele juniore Cyclum Decemnovennalem, anno Chr. 358. Ludunt operam Chronologi, qui vetera Ebræorum tempora ad rationes cyclicas reducunt. Veteres non ex scripto, non ex computo; sed ex observatione, neomenias suas notabant: tempora, quò vetustiora, eò sunt incertiora: nullum extat in S. Literis interkalationis vestigium; neque constat chronologiam technicam, stante primo Templo, Judæis fuisse cognitam.

Dicunt Magistri jus interkalandi ad Synedrium Magnum pertinuisse; verùm à tempore τῆς κληρουχίας [a] nulla cogebantur Synedria; donec à [b] Jehosaphato rege sunt instaurata. Cùm autem & David rex & Solomon XII præfectos constituerint, [c] *secundùm XII menses anni*; verisimile est mensem XIII, sive Adar Secundum, istis temporibus nondum in annos Ebraicos fuisse receptum.

[a] *Joseph. l. 5. c. 2. p. 146. e.*
[b] II *Chron.* 19. 5.
[c] I *Reg.* 4. 7. I *Chron.* 27.

Sub Regibus constat solennitates sacras aut diu intermissas, aut non ritè celebratas fuisse, temporibus divino præcepto congruis. Ipse Ezechias, ex consultu Synedrii, celebravit [d] *Pascha mense secundo*; id est, quum jam in Templi instauratione præteriisset 16[tus] dies Nisan, adeóque legitimum Paschatis tempus; visum est, pro necessitate temporis, festum celebrari mense Jiar, quo, non nisi [e] *impuris atque itinerantibus*, pascha ritè celebrandum erat. Verùm regi pio non necesse fuisset id (contra divinum præceptum) fecisse, si modò fuisset tunc in usu ordinarius aliquis interkalandi modus.

[d] II *Chron.* 30. 2. 29. 5.
[e] *Num.* 9. 11.

Veteris hujus anni Ebraici defectus ortum habuisse videtur ab anno Ægyptiaco, qui Exodi tempore [f] nondum ad cursum Solis reformatus fuit.

[f] *Vide Sec.* X.

Dies

Dies Festi.

PRimo [a] *mense, die mensis decimâ quartâ, inter duas vesperas* (spatio 24 horarum) *erit Pascha Domino.* Mensis *Abib*, seu *Nisan*, in quo contigit *Exodus*, factus est *Mensis Primus*, qui fuit antea mensium *Septimus*: & mensis *Tisri*, qui non solùm Anni, sed & Mundi initium habebatur, septimum exinde locum habuit in anno Ebraico. Mense *Abib* celebratur Pascha: ideo sancitum est, ut ab eo mense Ebræi annum Sacrum ordirentur. Nam à Paschate numerantur Festa reliqua. [a] *Lev.* 23. 5.

Lex Mosaica tres anniversarias πανηγύρεις sacras constituit. [b] *Tribus anni temporibus apparebunt omnes tui masculi coram Domino Deo tuo, in loco quem elegerit: in solennitate* (sive *tripudio*) *Azymorum; in solennitate Hebdomadarum; & in solennitate Scenopegiæ.* Solennitates istæ agriculturam spectabant. Festo Paschatis, sive [c] *Azymorum die secundo,* ὡς ἀπαρχὰς τῶ κριθῆς ἀναφέρουσι, *Hordei primitias Deo offerunt: ex quo licitum cuique messem metere.* Græci interpretes vocant mensem *Abib* τὴν μηνᾶ τῶν νέων (γενημάτων) *mensem novarum* frugum. [b] *Deut.* 16. 16. [c] *Joseph. l.* 3. *c.* 10. *p.* 93. *d.*

Festum Hebdomadarum, sive Πεντηκοστὴ, dictum est [d] Ἑορτὴ δὲ θερισμῶ πρωτογενημάτων, *Festum Primitiarum messis.* [d] *Exod.* 23. 16.

Festum Scenopegiæ, sive *Tabernaculorum*, dictum est [e] Ἑορτὴ συντελείας, *Festum Consummationis* sive *Collectionis*, *in exitu anni.* [f] *Quando collegeris de aream, & de torculari.* Festum hoc non ob segetes *collectas*, sed ob fructus arborum. [e] *Ibid.* [f] *Deut.* 16. 13.

[g] Ἔστι δ' οὐδεμία τῶν ἑορτῶν καθ' ἣν οὐχ ὁλοκαυτοῦσιν, οὐδὲ τῶν πόνων τῶν ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἄνεσιν οὐ διδόασιν, *Nullum agitur festum sine holocaustomate, & laborum vacatione.* Scilicet duæ sunt Festorum causæ; Dei honor, & Laborum intermissio. Quotidianorum laborum intermissionem secuta est *Hilaritas*, & jocundioris vitæ usus. Quod apud gentes notissimum, etiam ab Ebræis observatum est. Præcepta enim multa sunt apud Magistros de lætitiâ dierum illorum quos *Bonos dies* vocant. [g] *Joseph. l.* 3. *c.* 10. *p.* 93. *f.*

[h] Κοινὸν δέ τὸ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Βαρβάρων ἐστὶ, τὸ ὡς ἱερουργίας μετ' ἀνέσεως ἑορταστικῆς ποιεῖσθαι, *Commune hoc est & Græcis & Barbaris, sacra celebrare cum festâ laborum intermissione:* [i] καὶ δι' ἣν φύσις ὅπως ὑπαγορεύει, *idque Natura sic dictavit.* Ab omni populo, ab omni tempore factum est. Longè vetustissimus mos fuit dies [h] *Strab. l.* 10. *p.* 467. [i] *Ibid.*

Sacros celebrare, & faſtos à profaſtis diſtinguere; ejúſque origo à priſcis fuit agricolis, qui (conditis in horreum frugibus) collectarum primitias Diis offerre ſolebant; & quum daretur feriandi occaſio (poſt exactos vertentis anni labores) conventus celebrabant; ut relaxarent animum & hilaritati indulgerent. Hinc [a] Ariſtoteles, Αἱ ἀρχαῖαι θυσίαι καὶ συόδοι φαίνονται γίνεσθαι μετὰ τὰς τῶν καρπῶν συλλογὰς, οἷον Απαρχαί· μάλιστα γὰρ ἐν τούτοις ἐσχόλαζον τοῖς καιροῖς, *Priſca ſacrificia & conventus poſt fructuum collectionem fieri videntur, ut Primitiæ. His enim temporibus maximè ceſſabant à labore.*

[a] *Ad Nicomach. 8. c. 11.*

[b] *Suprà p. 34, & 56.* Ægyptii, qui [b] primi mortalium delubra & πανηγύρεις Diis inſtituerunt, ſacrificiáque curârunt, & Aſſyriis Græciſque ritus ſacros commonſtrârunt, etiam primi ſunt qui *Dies ἑορτάσιμους* celebrârunt. *Melampus*, qui [c] Sacra ex Ægypto ad Græcos tranſtulit, *Moſe* fuit aliquantò junior: Hic diem obiit regnante Athenis *Pandione*; ſub *Erechtheo* ejus filio floruit Ille. Cùm verò ſolennitates [d] *Ægyptiacæ antiquæ, Græcæ autem recentes haberentur.* Feſta Ægyptiorum temporibus Moſaicis vetuſtiora fuiſſe meritò videri poſſunt.

[c] *Suprà p. 121.*

[d] *Suprà p. 128.*

[e] *L. 2. c. 59.* Enumerantur ab [e] Herodoto VI Ægyptiorum Feſta: 1. *Dianæ, in urbe Bubaſti*; 2. *Iſidi, in urbe Buſiri*; 3. *Minervæ, in urbe Saï*; 4. *Soli, in Heliopoli*; 5. *Latonæ, in urbe Buti*; 6. *Marti, in urbe Papremi.*

[f] *Ibid.* [f] *Buſiris urbs, in quam Iſidi πανηγυρίζουσι, ſita eſt in medio Delta Ægypti; in eâ eſt maximum templum Iſidis, quæ Græcè vocatur* Δημήτηρ *Ceres.* Alibi: Iſis [g] *numen maximum cenſetur, & maximum Feſtum ei celebratur.* Ἐπεὰν πρωθυνηστεύσωσι τὴν Ισι, καὶ ἐπὴν καταδύξωνται, θύουσι τὸν βοῦν, *Poſtquam pridiè feſti jejunaverunt, & poſtquam precati ſunt, bovem immolant, éumque corio exuunt & alvo totâ vacuant: inteſtina & adipem linquunt intra ventrem; crura truncant & extremos lumbos armoſque ac cervicem. His actis reliquum bovis corpus ſtipant panibus puris & melle & uvâ paſſâ & ficis & thure & myrrhâ atque aliis odoribus. Ubi hæc infarſerunt, adolent, multum vini oleique infundentes. Jejuni autem ſacrificant. Dum ſacrificium ardet, omnes ſeipſos verberant. Poſtquam autem verberare deſierunt, dapes ex ſacrificii reliquiis proponuntur.* Horum rituum nonnulli Moſaicis ſacrificandi præceptis non ſunt prorſus diſſimiles.

[g] *Ibid. c. 40.*

[h] *Diod. Sic. l. 1. p. 9. c.* [h] Κατὰ τὴν διαίρεσιν τοῦτον πρώτους ἀνθρώπους γενέσθαι φασὶ τοὺς ἀνθρώπους, κρίθαις πλησίον τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν Ισιν ἀνακαλεῖσθαι,

Solent

Solent *homines messis tempore, Primitiis spicarum oblatis, plangere juxta manipulos, & Isidem invocare: idque adhuc faciunt in honorem Deæ pro inventis frugibus, sicut ab initio, ipsius inventionis tempore. In quibusdam etiam urbibus,* τοῖς Ισειοις, *cùm festum Isidis celebratur, in pompâ tritici & hordei vascula circumferuntur; in memoriam eorum quæ initio à Deâ solerter inventa sunt.* Cerealia itaque prima sine dubio ab Ægyptiis instituta sunt.

Sabbatum Primum.

PRæceptum de Sabbato, datum in Marâ, post dies circiter quadraginta in Decalogo renovatum est, cum adjectione [*Sicut præcepit tibi Dominus*] scilicet, in Marâ: & primum Præcepti vocabulum [*Recordare*] refertur ad Sabbatum ibi priùs institutum. Celebratum autem est Sabbatum Primum Mansione X, in *Alush*, quæ pars est *deserti Sin*. Venerunt autem [a] *ab Elim in desertum Sin* 15to *die mensis Secundi*. Sex diebus collecta est Manna; & [b] *sabbatizavit populus die septimo*. Adeò ut in ejusdem mensis diem XXII inciderit prima Sabbati observatio. *Mensis* hic, ab Exitu *Secundus*, postea *Jiar* dictus est. (Nondum enim nata sunt Ebraicorum mensium nomina.) Ejus dies XXII respondet XXIII Maii in anno Juliano. *Seder Olam* hunc mensem Cavum facit, id est, dierum XXIX; non Plenum, seu dierum XXX. Unde in computandis horum mensium feriis orta est unius diei discrepantia inter Chronicon illud & Talmudicos. Verùm alterna illa Mensium distinctio priscæ non benè competit Ebræorum chronologiæ. (*Seld.* 3.9.) & *deinceps.*

[a] *Exod.* 16.1.

[b] *Ib. ver.* 30.

Per miraculosam depluentis Mannæ cessationem [c] Philoni primùm innotuisse videtur *Dies Septima,* ἡ δὲ Κόσμου γενέθλιος, ἐν ᾗ τόδε τὸ Πᾶν ἀπετελέσθη, *quæ fuit Mundi Natalis, in quâ Universum hoc absolutum est.* Cultus Sabbaticus, jam primùm institutus, non sine miraculo demonstrat, Quis dies in hebdomadicâ dierum periodo Septimus à Mundi conditu annumerari debuerit: antehàc is dies Ebræis ipsis prorsùs erat incognitus. Ad hunc locum & hoc tempus à Magistris quibusdam referuntur *Benedictio & Sanctificatio diei Septimi,* quæ in Creationis historiolâ (per prolepsin) & in Decalogo memorantur. [d] *Benedixit Deus,* scilicet quòd *die sexto* duplum Mannæ demensum; *Sanctificavit,* quòd *septimo* nihil omninò descendebat. Alii Septenariam Dierum periodum, ab Adâ

[c] *De vitâ Moſis, l.* 1.

[d] *Solom Jarchius ad Geneſ.* 2.

institutam, & à sex Creationis diebus inchoatam arbitrantur. Alii dicunt [a] *Sethum inveniſſe Annos, Menſes, Septimanas.*

[a] *Glycas, p.121.*

Philo Judæus (περὶ Κοσμοποιΐας, agens, & *de numero Septenario* fuſè differens) [b] *Habetur*, inquit, *in honore etiam apud illuſtriores tam Græcorum quàm Barbarorum, οἱ ἐν Μαθηματικὴν ἀποκήμλιν διατρίβουσιν, qui in Mathematicis diſciplinis verſantur.* Sanè vetuſtiſſimi Matheſeos Magiſtri fuerunt Ægyptii; à quibus Schola Pythagorica atque Platonica edoctæ, impenſè philoſophantur de vi & dignitate Numeri generatim [c] *Septenarii, quem Græci ἑβδομάδα appellant. Is numerus Septentriones majores minoréſque facit in Cœlo; item Virgilias, quas Πλειάδας vocant: facit etiam ſtellas Erraticas. Neque Zodiacus ſeptenario numero caret: Nam in Septimo ſigno fit Solſtitium à brumâ; in Septimo Bruma à ſolſtitio; in Septimo Æquinoctium ab æquinoctio.* ([d] Unde *in ſacris Oſiridis, ſub Solſtitium Hybernum, ἑπτὰ βοῦν ἑπτάκις περὶ τὸν ναὸν περιφέρουσι, Vaccam circa templum ſeptiès circumducunt: toties autem circumeunt, quia Septimo menſe, Solis decurſus ab Hyberno ſolſtitio ad Æſtivum conficitur.*) [e] *Pericula quoque vitæ fortunarumque hominum, quæ Climacteras Chaldæi appellant, graviſſima quæque fieri affirmant Septenariis.* De numero hoc, præter [f] Philonem & [g] Clementem Alexandrinum (apud quos leguntur *Solonis ἐλεγεῖαι verſus* de Climactericâ vitæ humanæ mutatione) [h] Macrobium videas in Somnium Scipionis. Numerus ſeptenarius etiam in Sacris, purificationibus, invocationibus, aliiſque ritibus ſolennis erat. [i] Apuleius Iſidem invocaturus, *Me*, inquit, *purificandi ſtudio, marino lavacro trado, ſepties ſubmerſo fluctibus capite; quòd eum numerum præcipuè Religioni aptiſſimum divinus ille Pythagoras prodidit.* Invocationes etiam verbis arcanis ſepties repetitæ ſunt.

[b] *P.21.f.*

[c] *A.Gell.l.3. c.10.ex Varrone.*

[d] *Plutar. Iſide, p.372.c.*

[e] *A.Gell. ib.*

[f] Κοσμοποι, *p.18.*

[g] *Strom.l.6. p.685.*

[h] *L.1.c.6.*

[i] *Metamor. l.XI. initio.*

——[k] *Longâ cum veſte Sacerdos*
Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum.

[k] *Virgil. Æn.l.6. ver 645.*

De *Dierum* etiam numero ſeptenario, [l] *animadvertunt Lunæ curſum quater ſeptenis, id eſt 28, diebus confici. Ad homines quoque naſcendos vim numeri iſtius pertinere: primos Septem dies, quartam Hebdomadam & Septimam obſervant.* [m] Ἔξω τῆδε ἑορτῆδε ἱεραί τινες ἓξ μηνὸς ἡμέραι νομίζονται Ἀθήναις θεοῖς τισίν. Νουμηνία· καὶ ἑβδόμη, Ἀπόλλωνι· τετράς, Ἑρμῆ· καὶ ὀγδόη, Θησεῖ, *Athenis quidam Menſis dies, præter feſta, Dis quibuſdam ſacrati ſunt: ut Novilunium; & Septimus, Apollini; Quartus, Mercurio; Octavus, Theſeo.* Heſiodus tantundem

[l] *A.Gell. ib.*

[m] *Schol. Ariſtoph. in Plut p.107 c*

[a] Πρῶτον

[a] Πρῶτον ἕνη, τετράς τε, καὶ ἑβδόμη, ἱερὸν ἦμαρ·
Τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.
Primùm Prima, Quarta, & Septima dies ſacra eſt:
Hâc enim Apollinem auri-enſem genuit Latona.

[a] Ἡμέρων, v. 6.

In ritibus etiam Moſaicis inſignis eſt numerus Septenarius. In conſecratione [b] *Altaris Oleum Septies aſpergitur.* [c] *Septem diebus completur conſecratio* Sacerdotum. In expiatione [d] *peccati per ignorantiam ſanguis vituli ſepties aſpergitur.* [e] *Mulier, ſi pepererit maſculum, immunda eſt ſeptem diebus, juxta dies ſeparationis; ſi fœminam, duabus hebdomadibus.* [f] *Immundus per contactum mortui expiatus eſt die Septimo.* In purificatione Leproſi [g] *ſeptem aſperſiones ſeptémque dies*: & Naaman [h] *lavit in Jordane ſepties.* Job pro amicis obtulit [i] *ſeptem tauros & ſeptem arietes.* Balaam [k] *ædificavit ſeptem aras, & paravit ſeptem vitulos ſeptémque arietes.* [l] *Septem ſacerdotes, clangentes ſeptem buccinis, ſepties circuibant Hierichuntem; & die ſeptimo mœnia corruerunt.* Septem ſacerdotes [m] *clangebant tubis coram Arcâ, & immolabantur ſeptem tauri ſeptémque arietes.* Ezechias [n] *obtulit ſimul tauros ſeptem & arietes ſeptem, agnos ſeptem & hircos ſeptem.* Apud Ezechielem, [o] *Arma combuſta ſunt ſeptem annis:* [p] *Terra mundata ſeptem menſibus.* [q] *Altare expiatur ſeptem diebus.* Daniel per [r] *Hebdomadas* tempora numerat. In Apocalypſi, [s] *Liber ſignatus eſt ſeptem ſigillis.* [t] *Agnus habet cornua ſeptem, oculos ſeptem, qui ſunt ſeptem Spiritus Dei.* [u] *Septem Angelis datæ ſunt ſeptem tubæ;* & [x] *ſeptem phialæ.* Is numerus in Myſteriis perfectiſſimus haberi ſolet.

[b] *Levit* 8.11. [c] *Lev.* 8.32. [d] *Lev.* 4.6. & 16.14. [e] 12.2,5. [f] *Num.* 19. 19. [g] *Levit.* 14. 7,9,51. [h] II *Reg.* 5. 10,14. [i] *Job.* 42.8. [k] *Num.* 23. 1,14. [l] *Joſua* 6.15. [m] I *Chron.* 15.24. [n] II *Chron.* 29.21. [o] *Ezech.* 39. 9. [p] *Ver.* 12. [q] *Ez.* 43.25. [r] *Dan.* 9,24. [s] *Apoc.* 5.1. [t] *Ver.* 6. [u] *Apoc.* 8.2. [x] 15.7.

Eſt autem celeberrimus, & rem quam tractamus maximè ſpectat, Septenarius Dierum Cyclus, ſive dies Septimus in hebdomadicis dierum periodis perpetuò recurrens; qualis eſt Ebræorum Sabbatum. Ægyptii, veteriſſimi Temporum artifices, Orbem dierum Hebdomadicum à Planetarum numero derivâſſe, illámque temporis rationem, unà cum Aſtrologicâ ſuâ diſciplinâ, propagâſſe feruntur. Herodotus [y], de inventis Ægyptiorum, Καὶ, inquit, Τάδε ἄλλα Αἰγυπτίοισί ἐστι ἐξευρημένα· μοῖρά τε καὶ ἡμέρη ἑκάστη τεῷ ἐστὶ ὅτεῳ τινὶ, καὶ τῇ ἔκαστος ἡμέρῃ γενόμενος ὁκοῖσι ἐγκυρήσει, καὶ ὅκως τελευτήσει, καὶ ὁκοῖός τις ἔσται· καὶ τούτοισι τῶν Ἑλλήνων οἱ ἐν ποιήσει γενόμενοι ἐχρήσαντο, *Alia etiam ab Ægyptiis inventa ſunt: Quis Menſis & quis Dies cujuſque ſit Deorum: & quo quis die genitus, qualia ſortietur, & quam mortem obiet, & qualis exiſtet. Quibus rebus uſi ſunt ii qui è*

[y] *L.* 2. *c.* 82.

Græcis in poesi versabantur. Ἡμέραι τῶν θεῶν, *Dies Deorum*, sunt dies Septimanæ, à VII Planetis denominati. Illæ enim in genethliacâ Ægyptiorum arte Deorum nomen obtinent; & cuilibet Planetæ sua assignatur feria. [a] Τὸ δὲ εἰς τοὺς ἀστέρας τοὺς ἑπτὰ, τοὺς Πλανήτας ὠνομασμένους, τὰς ἡμέρας ἀνατεῖναι, κατέστη μὲν ὑπὸ Αἰγυπτίων, *Quòd verò Dies assignantur Septem stellis, quæ Planetæ vocantur, id certè inventum est Ægyptiorum.*

[a] *Dio Cass. hist. l. 36. p. 37.*

In denominatione Dierum non is est Planetarum ordo qui in Orbium cœlestium serie. Cujus rei causas alii alias excogitârunt. Bedæ nostratis ratio, quò simplicior, eò est melior. [b] *Gentiles*, inquit, *quasi jure Primam diem Soli, quia maximum est luminare; Secundam Lunæ, quia secundum luminare est, se consecrare putabant. Dein ordinatâ alternatione, Tertiæ diei primam à Sole stellam* (Martem;) *Quartæ primam à Lunâ* (Mercurium;) *Quintæ secundam à Sole* (Jovem;) *Sextæ secundam à Lunâ* (Venerem;) *Septimæ tertiam à Sole* (Saturnum) *præponebant.*

[b] *De Temp. ratione, c. 6.*

Saturni sidus, apud Astrologos, triste est & malevolum: ideo dies Septimus, ex eorum disciplinâ, ater habetur & inauspicatus, & rebus agendis inidoneus. Ejusmodi superstitionem docuerunt Orpheus & Hesiodus. Quam & Tacitus, de Judæis agens, respexisse videtur. [c] *Septimo die otium placuisse ferunt; quia is finem laborum tulerit. Alii honorem cum Saturno haberi; seu quòd è septem sideribus (quis mortales reguntur) altissimo orbe, & præcipuâ potentiâ, stella Saturni feratur; ac pleraque cœlestium vim suam & cursum septenos per numeros conficiant.*

[c] *Hist. l. 5.*

Planetaria hæc Dierum denominatio, licèt à Græcis & Occidente serò recepta sit; illius tamen origo apud Ægyptios vetusta fuit, neque ipsâ Astrologiâ recentior, aut ætate Mercurii, qui Anni temporúmque rationem Ægyptiis tradidit. Neque desunt ex Rabbinis qui denominationem istam dierum, ante datum Decalogum, Gentilibus in usu fuisse existimârunt.

Sacerdotes Ægyptii, in Purificationibus suis, Septimanas observabant. Chæremon, apud Porphyrium, [d] Ὁ ὃν χρόνῳ ὅτε, ὁπότε συντελεῖν τι τῶν ἁγνὰ ἢ ἱερὰν μέλλοιεν θεοκρίδων, πρόθυμα μᾶλλον ἢ μεθῶν ἀριθμὸν, οἱ μὲν δυοῖν ἢ τεσσαράκοντα, οἱ δὲ τούτων πλείους, οἱ δὲ ἐλάττους, ὅθεν τοι τῶν ἑπτὰ λειτουργίας, πάντως μὲν ἐμψύχου ἀπεῖχοντο, *Cùm instaret tempus quo sacrum aliquem cultum celebraturi*

[d] *De Abstin. l. 4. c. 7.*

celebraturi erant, per (ſeptenarium) *præcedentium dierum numerum, nonnulli per* XLII, (id eſt VI Septimanas) *alii per plures, alii per pauciores, nunquam verò infra Septem dies* (ſive unam Septimanam) *abſtinebant ab omnibus animalibus*, &c.

Hæc cùm ità ſe habeant, veriſimillimum eſt Hebdomadicum Dierum Orbem, ex Mathematicâ diſciplinâ, atque ex intimo Ægyptiacæ antiquitatis penu, depromptum fuiſſe: Sacrum verò Septimi cujuſque diei Cultum, & Hebdomadici Sabbati feſtum (Lege Moſaicâ conſtitutum) jam primò in Religionem Ebraicam publicè receptum eſſe.

Certè præceptum hoc *de Sabbato* Iſraelitis peculiare fuit. [a] *Signum eſt* (inquit Deus) *inter Me & Vos in generationibus Veſtris; ut ſciatis Me eſſe Dominum qui ſanctifico Vos. Cuſtodietis igitur Sabbatum; eſt enim vobis ſanctum.* Neque ad Gentes omnino pertinuiſſe volunt Magiſtri; aut ad Proſelytos Domicilii. [a] *Exod* 31. 13.

Baptiſmus Ebræorum.

MEnſe [b] *tertio exitûs ex Ægypto, in die eodem* (ejuſdem numeri, id eſt, tertio) *venerunt in deſertum Sinai:* &, poſt bidui præparationem, datus eſt Decalogus die ſexto. Cùm autem Iſraelitæ diſciplinis Moſaicis eſſent initiandi, *deſcendit ad populum Moſes,* [*] καὶ ἡγίασεν αὐτὸς· καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια, *& ſanctificavit eos: & lavârunt veſtimenta.* Ablutione veſtimentorum hîc atque [c] alibi intelligitur ablutio ipſorum qui veſtiebantur; ſecundùm illud, [d] Πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λόσεται τὸ σῶμα ὕδατι, *Lavabit veſtimenta, & lavabit corpus aquâ.* [b] *Exod.* 19. 1. [*] *Ver.* 14. [c] *Lev.* 11. 25. 14. 47. [d] *Levit.* 15. 10. 11, 21, 22, 27.

Judæi hinc Baptiſmi ſui originem deducunt. Illi luſtrationem Lavacri non ſolùm ad purgationem ſordium, ſive καθαρισμόν· aut ad Peccatorum ablutionem; ſed etiam ad Regenerationem Proſelytorum, in Initiamentis, adhibuerunt. Præter quotidianas Judæorum ablutiones, Pœnitentes etiam ſe lavacro purgabant, in vitæ morúmque novationem; cujus ritûs meminit Eſaias. [e] Λόσασθε, καθαροὶ γένεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, *Lavamini, mundi eſtote, auferte mala ex animabus veſtris.* [e] *Eſai.* 1. 16.

Solennis autem Proſelyti ablutio, quum is Judaiſmo nomen primò dederit, inter initiamenti ritus obſervabatur ab hoc, de quo

agimus, tempore. Jam enim Proſelytos plurimos factos eſſe tradit [a] Philo; inter quos primus habetur Jethro Moſis ſocer. Tres autem fuerunt Initiamenti ritus, quibus in Eccleſiam Ebraicam admittebatur Gentilis: *Circumciſio, Baptiſmus, & Oblatio.* De Circumciſionis inſtitutione [b] diximus.

[a] *De Monarchia, l.1.*

[b] *P. 72.*

(*Seld.2.2.*) Baptiſmus Proſelyti coram III viris peragebatur, ut & Circumciſio: poſt ſanatum Circumciſionis vulnuſculum abluebatur corpus integrum, non artificioſo, ſed naturali aquæ conceptaculo. Unica fuit in faciendo Proſelyto Lavatio, neque in poſteris iterabatur. Ablutionis hujus is erat effectus, ut Proſelytus ritè factus Regeneratus haberetur, & Novus homo, velut infans ex novâ matre renatus, & Animâ novâ cœlitùs illapsâ indutus; adeò ut cognationem qualemcunque priſtinam exuerit, & nullos poſtmodum cenſeretur habere conſanguineos, aut Connubii ratione, aut Succeſſionis in bona defuncti, præter iſtos qui Baptiſmum ſequerentur. Parentum, fratrum, liberorúmque antè ſuſceptorum nomina & cognatio deſierunt; nec erant hæredes ulli; ſed bona ejus, utì Vacantia, cedebant Occupanti. Neque Natales tantùm, ſed etiam Patriam exuebat Proſelytus, qui Judæus poſtea & nuncupabatur, &, licèt extra Judæam renatus, pro Judæo reverâ habebatur; eodem illo Religionis Patriæque nomine; poſtquam ſcilicèt Iſraelitæ [c] poſt reditum è Babylone Judæi generatim dicti fuerint: antea Ebræi ſive Iſraelitæ nomen tam Originariis quàm Proſelytis tribuebatur. Hanc Baptiſmi Ebraici vim reſpexit [d] Arrianus. Ὅταν (inquit τὶς) ἀγαλάβῃ τὸ πάθος τὸ ἔν Βεβαμμένῳ καὶ ἠρεμένῳ, τότε καὶ ἔστι πρὸς ὀντι καὶ καλεῖται Ἰουδαῖος, *Quum quiſpiam induerit ſibi affectum Baptizati & inter ſectatores aſciti, tunc & eſt reverâ, & appellatur Judæus.*

[c] *Joſeph. Antiq. l.11.c.5.*

[d] *In Epictet. l.2.c.9.*

Fuit etiam apud Græcos quædam *Regenerationis* ſpecies, ſed ſine baptiſmo, neque ad initiamentum. Quum diu abſentes, & more mortuorum deplorati, ex inſperato reverterentur; ex orco reduces habebantur, & δευτερόπλοι. Vocabantur autem Δευτερόπλοι ſive ὑστερόπλοι. [e] Heſychius, Δευτερόπλοος, ὁ ἀπό τινων ὑστερόπλοος· οὕτω ἔλεγον, ὁπότε, τινὶ ὡς τεθνεῶτι τὰ νομιζόμενα ἐγένετο, καὶ ὕστερον ἀνεφάνη ζῶν. [οἱ δὲ πολέμιοι] καὶ ἀπειρῆσθαι τοῖς τοιούτοις εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Σεμνῶν φασὶ θεῶν. ἢ ὁ φημισθεὶς ἐπὶ ξένης τελευτηκώς, ἔπειτα ἐπανελθών· ἢ ὁ δεύτερον ἀφὰ γυναικείου κόλπου ἀφὰ δὺς

[e] *Heſych. Δευτ.*

Ἀγαθὺς (ὡς ἔθος ἐστὶν τοῖς Ἀθηναίοις) ἐκ δευτέρου γηνᾶσθαι, *Ità dicunt quando justa funera alicui tanquam mortuo facta sunt, & is postea vivus apparet. Istis autem aiunt non fas esse sacellum Eumenidum ingredi. Vel qui dicitur [in bello] aut in terrâ peregrinâ mortem obiisse, & postea domum redit. Vel qui per stolæ muliebris sinum iterum demissus (ut mos erat apud Athenienses) denuò nasci videtur.* (Verba, uncis inclusa, sunt suspecta: Meursius legit ὁ ἢ Πολέμων, scilicet φησί· [a] Petitus, εἰ ἢ πολεμοῖ· quasi illis tantùm non licuit sacellum adire, qui militatum abierant.) Hoc modo, [b] *Herculem* (μὴ ἐκ ἀποδέωσιν ὑπὸ) *à Junone ὑποποιήσασθαι adoptari*, aiunt: *illa lectum ingressa, Herculem suo corpori admotum, subter vestes demisit ad terram, ut imitaretur verus partus.*

[a] *In Leg. Att. p. 15.*
[b] *Diod. Sic. l. 4. p. 170. b.*

Ex Attico hoc ritu derivatur jus & religio *Postliminii* apud Romanos. Παλιγγενεσία etiam facta est ex auctoritate Cæsareâ, cùm mutaretur natalium conditio. [c] *Si quis manumittens servum aut ancillam suam Cives denunciaverit Romanos, qui libertatem acceperit habebit & aureorum annulorum & Regenerationis jus:* id est, jura Ingenuitatis.

[c] *Justinian. Novell. 78, c. 1.*

Baptismus autem Ebræorum, ab exemplo forsan Ægyptiorum. Lavacrum, in sacrorum initiamentis, solenne fuisse docet Apuleius, ipse Isidi initiandus. [d] *Sacerdos*, inquit, *stipatum me religiosâ coborte deducit ad proximas balneas; & priùs sueto lavacro traditum, præfatus Deûm veniam, purissimè circumrorans abluit.* Neque dubium quin id veteri more factum fuerit. De his aliisque Tertullianus. [e] *Nationes*, inquit, *sacris quibusdam per lavacrum initiantur, Isidis alicujus, aut Mithræ* (summi apud Persas numinis) *Ipsos etiam Deos suos Lavationibus efferunt. Cæterùm villas, domos, templa, totásque urbes aspergine circumlatæ aquæ expiant passim. Certè ludis Apollinaribus & Pelusiis tinguntur. Idque se in Regenerationem, & impunitatem perjuriorum suorum, agere præsumunt.* Pro *Pelusiis*, scribe *Eleusiniis*. Nam [f] Ὑδροχὸς, ὁ ἁγνιστὴς τῶν Ἐλευσινίων, *Aquarius*, dictus est, *qui expiat aliquem sacris Eleusiniis.* Et *Ilissus* Atticæ fluvius in hunc ritum sacratus, [g] ὃς ἢ καθαρμὸν τελοῦσι τοῖς ἐλάττοσι Μυστηρίοις, *ubi Lustratio fieri consuevit Minoribus Mysteriis*; per quæ ad Majora transire solebant. Sacra ista [h] mox ex Ægypto Athenas traducta sunt ab Erechtheo rege.

[d] *Metam. l. IX. p. 394.*
[e] *De Baptismo, c. 5.*
[f] *Hesych. v.*
[g] *Polyæni Stratag. l. 5. in Heraclide.*
[h] *Diod. Sic. l. 1.*

Sacrificia.

RItuum Sacrorum vetuſtiſſima fuit Sacrificiorum oblatio. Ex [a] *pelliceis tunicis* [b] quidam *Adamum* pecudes mactâſſe colligunt. Magìs liquet de *Abelis* & *Caini* oblationibus. Poſt Diluvium ſacrificârunt *Noachus*, *Abrahamus*, *Jacobus*; & præter Ebræos, *Jobus*, *Bileamus*, *Jethro*: neque dubitandum de Ægyptiis, Noachi poſteris.

[a] *Gen.* 3.21.
[b] *Cloppenburg Schola Sacrif p.*12.

De vetuſtioribus iſtis Sacrificiis Gemara Babylonica. [c] *Univerſa animalia ritè offerebantur, ſive Pecus, ſive Fera, ſive Avis, idque tam fœminea quàm maſcula, tam vitioſi quàm integri corporis, modò ex mundis eſſent, non item* [d] *immunda. Et victimæ ſic oblatæ fuere cunctæ Holocauſta.* Pecudum Sexûſque diſcrimen, & vitii corporalis ratio, poſt exitum ex Ægypto in religionem Ebraicam recepta ſunt. Neque Moſes primus Sacrificia inſtituit, ſed Sacrificandi modum præſcripſit.

[c] *Tit Zebach. c.*14. *p.*115.
[d] *Gen.*8.20.

S. Hieronymus ad illud Jeremiæ, [e] [*Patribus veſtris non præcepi de verbo holocauſtomatum & victimarum*] [f] *Manifeſtè*, inquit, *intelligitur, quòd primùm Decalogum dederit in tabulis Lapideis ſcriptum digito Dei: &* [g] *poſt offenſam Idololatriæ capútque Vituli, poſtea juſſerit Sibi magìs fieri quàm Dæmonibus; auferens puram religionem mandatorum Dei, & concedens ſanguinem victimarum carniúmque deſiderium.* Atque alibi, [h] *Hoſtiæ ergò & immolatio victimarum non principaliter à Deo quæſitæ ſunt, ſed nè Idolis offerentur.*

[e] *C.*7.*v.*22.
[f] *Tom.II. p.*535.
[g] *Act.*7.42.
[h] *In Eſai. c.*1. *v.*12.

Magìs explicatè Theodoretus de Legiſlatoris conſilio: [i] *Iſraelem*, inquit, *longum tempus in Ægypto verſatum, praviſque indigenarum moribus imbutum, & Idolis ac dæmonibus immolare ab illis edoctum, & ludis choreiſque ac muſicis organis oblectari, in harum rerum habitu conſtitutum liberare volens, Sacrificare quidem permiſit, non tamen omnia ſacrificare, neque falſis Ægyptiorum Diis, ſed Sibi ſoli Ægyptiorum Deos offerre.* Et mox: *Itaque Sapientiſſimus Medicus hoc remedii genus adhibuit Ægyptiæ ægritudini, dum Sacrificare quidem Judæis propter eorum imbecillitatem indulſit, ſed ea quæ priùs colebant immolare juſſit.* S. Chryſoſtomus (de Magis agens, per ſtellam vocatis) [k] *Ne id*, inquit, *Deo indignum putes; cùm ſic omnes Judæorum ritus inſimulabis; & Sacrificia; & Purificationes; & Novilunia; & Arcam; & ipſum etiam Templum.* Καὶ γὰρ ἐξ Ἑλληνικῆς ταῦτα παχύτητος ἔλαβε τὴν ἀρχὴν,

[i] *Græc. affect. Serm.*7. *de Sacrificiis, p.*584.
[k] *Homil.*6. *in Mat.*2.9.

ἔχλιω, *Iſta enim ex pingui Gentium ingenio ſumpſerunt originem.*

Neque aliter Maimonides. [a] *Eſt contra naturam hominis, id momentò relinquere cui longo tempore aſſuetus eſt. Ideò Deus, quando miſit Moſem, Doctor ut eſſet nobis, primò in Cognitione Dei, deinde in Cultu: atque cultus tunc erat univerſalis, ut variæ animalium ſpecies offerrentur in templis, in quibus collocabantur imagines; ut coràm illis procumberetur, & adoleretur; & cultores quidam, ad eum cultum deſtinati, exercebantur in templis iſtis, Soli ſtelliſque dicatis: Ideò (inquam) Sapientia Dei mandare noluit, ut omnes illi cultus derelinquerentur aut abolerentur. Id enim cor humanum non caperet; quod ad ea ſemper inclinat, quibus aßuetum eſt. Deus itaque Cultus adhuc retinuit: ſed eos à rebus creatis ad Suum Nomen tranſtulit, præcepitque nobis, ut illos exhiberemus Ipſi: ita præcepit, ut Ipſi Templa ædificaremus; ut Altare eſſet Suo Nomini conſecratum; ut Sacrificia Ipſi offerrerentur; ut incurvaremus nos, & ſuffitum faceremus coram Ipſo: Sic ſeparavit Sacerdotes, ad cultum Sanctuarii. In Divinâ autem hâc Sapientiâ conſilium fuit, ut idololatriæ memoria deleretur, & maximum illud de Dei Exiſtentiâ & Unitate fundamentum in Gente noſtrâ confirmaretur: neque tamen obſtupeſcerent hominum animi propter iſtorum cultuum abolitionem, quibus aſſueti fuerant.*

[a] *More Nebochim. part. 3. c. 32. p. 32.*

Poſteà dicit, [b] *Legem Divinam Moſi datam eſſe, ut minuat cultus & labores circa Sacra; & ſi quid videatur moleſtiam & defatigationem aliquam habere, id ex eo provenit, quòd nos ritus & conſuetudines in illis temporibus uſitatas ignoramus.* Dein τῇ παροδυσίᾳ Gentium comparat *Combuſtionem pulli columbæ, aut pugilli ſimilæ*; & apud *Zabios*, *Pollutionem* multò plus tædii afferre docet, quàm apud Ebræos. Alibi profitetur [c] *multarum Legum rationes & cauſas ſibi innotuiſſe ex cognitione fidei, rituum, & cultûs Zabiorum.* Et paulò pòſt, [d] *Cognitio,* inquit, *diſciplinæ in eorum libris contentæ rituúmque juxta eam ſolenniorum eſt magna porta* (multum facit) *ad reddendas Præceptorum cauſas.* Conjungit ibi *Caſdæos Zabióſque*, id eſt, Chaldæos, ni fallor, atque Ægyptios. Nam inter eorum libros, [e] *Celeberrimus*, inquit, *eſt de Cultu* (ſive, ut vetus verſio, de *Agricultura*) *Ægyptiorum.* Cultus tam agrum reſpicit, quàm Sacra; & Ægyptiorum ſacra agriculturam maximè ſpectabant. Dicit [f] *gentem Zabiorum implevíſſe totum Orbem:* id eſt, Superſtitiones Ægyptias longè latéque fuiſſe propagatas.

[b] *Ibid. c. 47. p. 490.*
[c] *Ibid. c. 29. p. 424.*
[d] *Ib. p. 427.*
[e] *P. 425.*
[f] *P. 422.*

Religio primæva, per Gentes diffuſa, pro cujuſlibet ingenio variegata eſt. Fœcunda fuit Cæremoniarum mater Ægyptus;

quarum causas & origenes investigare non conceditur: ex disquisitione verò Veterum Sacra non inter se dissimillima fuisse compertum est.

Ægyptii ob πολυθεΐαν plurima Victimarum genera, & pro locorum diversitate diversa Templa, diversos Ritus habuerunt.

[a] *Herod. l. 2. c. 40.* [a] Ἡ ἔξαίρεσις τῶν ἱρῶν καὶ ἡ καῦσις ἄλλη παρὰ ἄλλο ἱρὸν σφι κατέστηκε, *Victimas exenterandi atque adolendi modus alius alia apud templa ab eis institutus est.* Moses autem, ad Dei Unici cultum, Unum adorationis locum, & certas Victimarum species præcepit.

[b] *More Nebochim part. 3. c. 46.* De Victimis Maimonides: [b] *Docuit nos Lex Divina, secundùm expositionem Onkeli, Ægyptios coluisse sidus vel signum Arietis* (Hammonem, Herodotus) *ac propterea non solùm prohibitum inter ipsos fuisse mactare* [c] *Gen. 46 34. Oves, sed & in summo contemptu & abominatione fuisse* [c] *Pastores ovium.* [d] *Exod. 8. 26. Hinc dicit Moses,* [d] [*Ecce sacrificabimus abominationem Ægyptiorum.*] Sequitur; *Ut ergò memoria erronearum istarum opinionum ex animis hominum deleretur, præcepit nobis, ut has tres bestiarum species, Arietes, Hircos & Boves solùm in Sacrificiis nostris offeramus; sicut dicitur,* [e] *Levit. 1. 3.* [e] Ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων προσοίσετε τὰ δῶρα ὑμῶν. *Ità ut illud, quod ipsi pro summo peccato habebant, Deo offerri debeat, illóque peccata nostra expianda sunt. Sic enim curantur opiniones pravæ per extremum ipsorum contrarium.* Tacitus de Judæis. [f] *Hist. l. 5. initio.* [f] *Cæsus Aries velut in contumeliam Hammonis: Bos quoque immolatur, quem Ægyptii Apin colunt.* [g] *Joseph. c. Ap. p. 1053. a.* Manetho Mosem *Osarsyphum* vocat, illumque innovationis insimulat. Ὁ δὲ, inquit, πρῶτον μὲν αὐτοῖς νόμον ἔθετο, μήτε τῶν μάλιστα ἐν Αἰγύπτῳ θεμιζομένων ἱερῶν ζώων ἀπέχεσθαι μηδενὸς, *Ille primùm eis Legem posuit non abstinendi ab animalibus quæ maximè sacra sunt Ægyptiorum legibus:* καὶ πλεῖστα ἄλλα μάλιστα τοῖς Αἰγυπτίοις ἐθισμοῖς ἐναντιούμενα, & *multa alia maximè Ægyptiorum consuetudinibus contraria* sancivit.

Etiamsi Memphitæ *Bovem*, Mendesii *Hircum*, Thebani *Arietem* colerent; nihilominus tres istæ victimarum species (quæ ex Leveticæ Νομοθεσίας indulgentiâ Israelitis concessæ sunt) etiam ab Ægyptiis, diversis in locis, immolabantur. [h] Θεὸν γὰρ δὴ ὁ αὐτὸν ἅπαντες ὁμοίως Αἰγύπτιοι σέβουσι), *Non enim omnes Ægyptii eosdem deos similiter colunt.* [i] *Qui Jovis Thebani templum incolunt, aut ex nomo sunt Thebano, ii omnes abstinentes ab ovibus Capras immolant: Qui verò Mendetis templum obtinent, aut ex nomo sunt Mendesio, ii à capris abstinentes*

[h] *Herodot. 2 42.*

[i] *Suprà p. 66.*

Oves

Oves immolant. [a] Τὰς μὲν νυν καθαρὰς ἔσφαζον πρὸ βοῶν καὶ σῦς μόχθους οἱ πάντες Αἰγύπτιοι θύουσι, *Ægyptii autem universi Boves mares eosdémque mundos ac Vitulos immolant.* [a] *Herodot. 2. 41.*

Sacrificia Ebræorum vel *Ilastica* fuerunt, seu Propitiatoria, ad expianda peccata, aut purgandam immunditiem; vel *Eucharistica*, quæ & *Pacifica* dicta sunt, ob acceptum accipiendúmve beneficium. Expiatoria & purgatoria illa sacrificia vel *Publica* fuerunt, statis temporibus pro salute populi celebrata, vel *Privata*, pro peccatis ex ignorantiâ, aut imbecillitate. Philo [b] Sacrificium aliud refert πρὸς Θεὸν τιμὴν, *ad honorem Dei*, & hoc est *Holocaustum*; aliud ad πρὸς θυόντων ὠφέλειαν, *sacrificantium utilitatem*; *quod & duplex*, ad μετουσίαν ἀγαθῶν *participanda bona*, & φυγὴν κακῶν *evadenda mala*. Hujusmodi erat *Caper Emissarius*. [b] *De Victimis, p. 648.*

Hircus Ἀποπομπαῖος.

Aaron tunicâ lineâ vestietur; cùm fuerit lotus; Duos Hircos stare faciet coram Domino in ostio Tabernaculi; mittetque Aaron super utrumque sortes; unam Domino; alteram, Azazeli. *Levit. 16. 4. v. 7, 8.*

In die Expiationis, Summus Sacerdos (tanquam in mœrore) non omnia induit ornamenta sibi solita, sed qualia sacerdotes alii. De vestibus lineis, & sacerdotum ablutionibus, mox ubi de eorum munditie.

Vox *Azazel* ipsis Judæis ignota est: unde alii *Montis*; alii ipsius *Capri*; alii *Cacodæmonis* nomen esse volunt: Kimchius vocem compositam esse dicit ex עז, quod caprum *capramve* significat, & *azal*, quod est *abire*. Originationem istam probat [c] Grotius; rejicit [d] Bochartus, qui vocabulum *Arabicum* esse contendit. Cùm verò sit ἀνεμιαῖον, quid obstat quin hariolemur esse *Ægytiacum*? LXX (v. 8.) vertit πρὸς ἀποπομπαίῳ, (v. 10.) εἰς τὴν ἀποπομπὴν, (v. 26.) τὸν διεσταλμένον εἰς ἄφεσιν. Unde Symmachus ἀπερχόμενον, *abeuntem*; & Aquila ἀπολελυμένον, *dimissum*; & Hieronymus *emissarium* vertit. Josephus, sensu longè diverso, [e] πέμπει) ἀποτροπιασμὸς καὶ καθάρσιος ἡ πλάνης παντὸς ὥσπερ ἀμαρτημάτων ἐσόμενος, *Amandatur, ut malorum depulsio, & satisfactio populi pro peccatis.* Suidas in Ἀποπομπαῖος, Θεοί τινες ἔτως ἐκαλοῦντο, καὶ ἀποπομπὴ αὐτὴ ἡ ἀποτροπὴ, *Dii quidam vocantur* Ἀποπομπαῖοι, *& ἀποπομπὴ* [c] *In locum.* [d] *De animal. S. l. 2. c. 56. p. 651.* [e] *L. 1. c. 10.*

[a] *L. 5. c. 26.* *ſumitur pro averſione* malorum. Quinam ſint Dii iſti, docet [a] Pollux. Οἱ δαίμονες, οἱ μὴ λυόντες τὰς ἀρὰς, ἀλεξίκακοι λέγονται, ἀποπομπαῖοι, ἀποτρόπαιοι, λύσιοι, φύξιοι · uno verbo, *Averrunci.* [b] Ἀποπομπαὶ ἡμέραι τινὲς, ἐν αἷς θυσίαι ἐτελοῦντο τοῖς ἀποπομπαίοις Θεοῖς, *Apopompæ dies feſti, in quibus ſacrificatur Diis Averruncis.* Theologiam Græcam non ſcrutor; in quâ Dii iſti ſatis obvii, ſed hiſce temporibus recentiores.

[b] *Heſych. Απ.*

[c] *Plutarch. de Iſide, p. 369. d.* Exiſtimabant veteres, [c] θεοὺς εἶναι δύο, καθάπερ ἀντιτέχνους · τὸν μὲν ἀγαθῶν, τὸν δὲ φαύλων δημιουργὸν. οἱ δὲ τὸν μὲν ἀμείνονα Θεὸν, τὸν δὲ ἕτερον Δαίμονα καλοῦσιν, *duos eſſe deos, quaſi contramachinantes; hunc enim bonorum, illum malorum creatorem: Meliorem vocant Deum, alterum Dæmonem.* Quicquid *Zoroaſtres magus* & Perſæ de *Oromaze deo Lucido, & Areimanio Tenebricoſo*; quicquid Chaldæi de [d] *Planetis, diis Beneficis & Maleficis*; quicquid Græci de *bonâ ſorte Jovis Olympii, & malâ* Ἀποτροπαίου Ἅδου, *Ditis Averrunci*; quicquid Philoſophi de *Principiis contrariis*; quicquid ejuſmodi commenti ſunt alii; id quidem omne à vetuſtiſſimâ Ægyptiorum theologiâ ortum habuit.

[d] *Ib. p. 370.*

Tradunt illi Oſirin Bonum eſſe Genium, Typhonem Malum.

[e] *Plut. ib. p. 362. e.*

[f] *Ibid.*

[e] Ὁ μὲν γὰρ Οσιρις καὶ ἡ Ισις ὑπ᾽ δαιμόνων ἀγαθῶν εἰς Θεοὺς μεθήλλαξαν, *Etenim Oſiris & Iſis è Bonis geniis in Deos tranſierunt:* [f] τὸν δὲ Τυφῶνα ἠμαυρωμένου καὶ συντετριμμένου δυνάμιν, ἔτι δὲ καὶ ψυχορραγοῦντα καὶ σφαδάζοντα, ἔστιν οἷς παρηγορεῖται θυσίαις καὶ πραΰνουσιν, *Typhonis verò labefactatam confractamque poteſtatem, imò quidem etiam animam ægrè agentem ac palpitantem nonnullis ſacrificiis placant ac deleniunt.*

[g] *P. 371. d.*

[g] Πάντα καὶ ζῶα, καὶ φυτὰ, καὶ πάθη τὰ φαῦλα καὶ βλαβερὰ, Τυφῶνος ἔργα καὶ μέρη καὶ κινήματα ποιοῦμενοι, *Omnia animalia, & ſtirpes, & affectus malos & noxios pro Typhonis operibus & partibus & motibus habentes.* Typhoni [h] λαμπρὸν οὐδὲν, οὐδὲ σωτήριον, οὐδὲ τάξις, οὐδὲ γένεσις, οὐδὲ κίνησις μέτρον ἔχουσα καὶ λόγον, ἀλλὰ ἀνομία προσήκει, *nihil ſplendidum, aut ſalutare, nullus ordo, nulla procreatio, aut motio quæ modum habet & rationem, ſed contraria conveniunt.* Ὅσον ἐστὶν ἄμετρον καὶ ἄτακτον ὑπερβολῆς καὶ ἐνδείας, *quicquid eſt immodicum & inordinatum in exceſſu vel defectu, id Typhoni imputatur.* [i] *Neque tantùm ſiccitas, aut ventus, aut mare, aut tenebræ, ſed quamcunque habet Natura partem noxiam & deſtructivam, Typhonis ea eſt.* [k] *Nec deſunt, qui umbram terræ, in quàm Lunam illapſam deficere exiſtimant, Typhonem vocant.* Plura ſi velis, Plutarchum adeas. Τυφῶνος πολυπλοκώτερον

[h] *P. 372. a.*

[i] *P. 369. a.*

[k] *P. 368. f.*

τερον θεῖον, *Typhone multiplicior bellua*; proverbialitèr dixit Socrates, apud [a] Platonem. [a] *in Phedro.*

Porrò *Ægyptii* [b] *Typhonem* ἐκβαπτίζουσι καὶ καθυβρίζουσιν ἔν τισιν ἑορταῖς, *in quibuſdam feſtis deprimunt & contumeliis afficiunt*, τοῦ μὲν ἀνθρώπων ὄντα πυῤῥὸν καὶ ὠθιπλακίζοντες, ὄνον ὄντα καὶ κατακερμνίζοντες, ὡς Κοπῖται· ἀπὸ τὸ πυῤῥὸν γεγενέσθαι τὸν Τυφῶνα, καὶ ὀνώδη τὴν χρόαν, *Rufos homines probris inſectantes, & aſinum præcipitem dejicientes, ut Coptitæ; quia Typhon rufus erat, & aſinini coloris. Buſiritæ & Lycopolitæ à tubis omnino abſtinent, quia ruditûs ſonum referunt; planéque aſinum ὃ καθαρὸν, ἀλλὰ δαιμονικὸν ἡγοῦνται ζῶον εἶναι, pro immundo animali & dæmonico habent, ob ſimilitudinem cum eo.* Propter id ipſum, [b] *Plutarch. ib. p.362.f.*

[c] *non niſi rufos boves mactant, & adeò accuratè explorant, ut ſi vel unum pilum habeat nigrum aut album, ἄθυτον, non mactandum judicent.* Θύσιμον γὰρ ὃ φίλον ἐστὶ θεοῖς, *Quod enim ad victimam aptum, non eſt Diis charum: ſed contrà, ea quæ animas impiorum & injuſtorum hominum, εἰς ἕτερα μεταμορφουμένων σώματα in alia corpora tranſeuntes, exceperunt.* Διὸ τῇ μὲν κεφαλῇ τοῦ ἱερείου καταρασάμενοι καὶ ἀποκόψαντες, εἰς τὸν ποταμὸν ἐῤῥίπτουν πάλαι, νυνὶ δὲ τοῖς ξένοις ἀποδίδοσι, *Itaque in caput victimæ execrati, amputatum abjiciebant in flumen antiquitùs, nunc dant peregrinis.* [c] *Ib. p.363.b.*

Judæorum nonnulli *Azazelem* inter malos dæmones numerant, & in die propitiationum hircum emiſſarium [d] *munus Satanæ datum* exiſtimant. Et [e] Julianus Imp. Moſem ἀποτροπαίων, *de Averruncis* ſcripſiſſe aſſerit. Alii putârunt ex duobus hircis [f] *unum quidem ſacrificium Deo, alterum autem* ἀποπομπαίῳ τινὶ καὶ πονηρῷ καὶ ἀκαθάρτῳ δαίμονι πεμφθῆναι κατὰ τὴν ἔρημον, *ad averruncum aliquem & malum atque impurum Dæmonem amandatum eſſe in deſertum*; καὶ τοῦτο ἀπὸ χειρὸς ἱερέως, καὶ ἐκ νόμου θεσπίζεσθαι, *idque per manum ſacerdotis, & ex decreto Legis.* Verùm errorem iſtum redarguerunt Cyrillus, Theodoretus, alii. [d] *Buxtorf. Synag. c.21.* [e] *Cyril. in Julian. l.9.* [f] *Ib. part.2. p.121.com.5.*

Ver. 20. *Et adducet hircum vivum* (21.) *& imponet Aaron ambas ſuas manus ſuper caput ejus; & confitebitur ſuper illud omnes iniquitates filiorum Iſrael, & omnes prævaricationes eorum, in omnibus eorum peccatis; & dabit eas ſuper caput hirci: & emittet eum, per hominem paratum, in Deſertum.* (22) *Et portabit hircus ſuper ſe omnes iniquitates eorum in terram ſejunctionis* (εἰς γῆν ἄβατον) *& dimiſſus erit in deſerto.*

Quidam tradunt hircum emiſſarium de ſummâ rupe præci-

pitatum fuisse; *sicut à Coptitis asinum.* Isti sententiæ favet [a] H. Grotius; cum tamen Lex ἄφεσιν *dimissionem* jubeat. Similis lex est de purificatione leprosi: [b] *duarum avium mundarum*, unâ cæsâ, altera emissa evadit libera. Impositio manuum manumissionem innuit concessâmque libertatem: peccata cum hirco longè amandantur, ut in conspectum Dei non redeant.

[a] *In locum.*

[b] *Lev.* 14. 4.

Ἀφεῖος & ἀνεῖος de animalibus dicitur deo cuipiam per dimissionem consecratis. [c] Athenæus ἱερὸν ἰχθὺν ἢ ἄνεσον, ὡς καὶ ἱερὸν βοῦν ἢ ἄνεσον, *sacrum piscem, ut & sacrum bovem, dimissione consecratum* refert. [d] Διὸς βοῦς, ὁ τῷ Διὶ ἀνεῖος· ὅτι ἦν ἑορτὴ Μιλησίων, *Bos Jovis, Bos dimissione Jovi sacratus, est Milesiorum festum.* Epimenides, [e] *Athenas à peste liberaturus, oves nigras albasque adduxit in Areopagum; & inde, quocunque vellent, discedere permisit.* [f] *In atrio* templi Hieropolitani, ἄφετοι νέμονται, *liberi pascuntur boves magni, & equi, & aquilæ, & ursi, & leones: neque homines lædunt; sed sunt omnes & sacri, & mansueti: sacerdotes autem multi ipsis admiscentur.* Ultra Euphratem, [g] *Boves Dianæ Persicæ (quam incolæ maximè colunt) sacratæ pascuntur: his ad victimam solùm utuntur; de cætero per regionem vagantur* ἄφετοι *liberæ*; χαράγματα φέρουσι τῆς θεοῦ, λαμπάδα, *facem ferentes, insignia Deæ.* Libertas aliquibus quasi præmium data. Valentinianus Imp. [h] *Innocentiam ursam, ut bene meritam, in sylvas abire permisit innoxiam.* Quædam ἄφετα sub custodiâ. [i] Synesius dixit seipsum vixisse in mundo, ὥσπερ ἐν ἱερῷ περιβόλῳ ζῶον ἄφετον, ἀνειμένον, *tanquam in sacro septo solutum animal, liberè degens.* [k] Philostratus Elephanti μακροβιώτατον meminit, quem Indi μυρίζειν περὶ πάνυ σοῦ, *inungere & corollis ornare* solebant.

[c] *L.* 7. *c.* 7. *p.* 282. *b.*

[d] *Hesychius.*

[e] *Diog. Laert. in vitâ ejus.*

[f] *Lucian. Syria Dea. p.* 907.

[g] *Plutarch. in Lucullo. p.* 507. *c.*

[h] *Am. Marcel. l.* 29.

[i] *Epist.* 57. *p.* 194. *c.*

[k] *Vit. Apollonii l.* 2. *c.* 6.

Refert [l] Maimonides *Sacerdotem in capite hirci emissarii ligâsse linguam coccineam*, id est frustum panni cocco tincti, in formam linguæ, *& sic eum direxisse versùs locum in quem dimittendus erat.*

[l] *De dii Propit. c.* 3. § 4.

Tam in Pacificis, quàm Expiatoriis Sacrificiis adhibebatur χειροθεσία, ritus [m] *imponendi manus super caput* victimæ. Peccator scilicèt precabatur, ut quicquid pœnarum immineret, converteretur in victimam. Per Ægyptum universam similis erat *sacrificandi ritus.* [n] *Pecudem obsignatam ducentes ad aram ubi immolatur, ignem accendunt; dein vinum supra hostiam libantes, & deum invocantes, eam mactant: mactatæ caput amputant, & reliquum corpus excoriant:* κεφαλῇ δ' ἐκείνου πολλὰ καταρασάμενοι, *Capiti autem illius multa imprecati,*

[m] *Exod.* 29. 10, 15, 19. *Levit.* 1. 4, 3. 2, 4. 33, 8. 14, 18, 16. 21.

[n] *Herod.* 2. 39.

imprecati, asportant in forum, si sint Græci quibus vendant (similis est Lex, [a] de *morticino*) *sin minùs, in flumen abjiciunt. Capita autem execrantur hâc formulâ.* Εἴ τι μέλλοι ἢ σφισι τοῖσι θύσι, ἢ Αἰγύπτῳ τῇ σωναπάσῃ, κακὸν γένεσθαι, ἐς κεφαλὴν ταύτην τραπέσθαι, *SI QUID MALI AUT IPSIS IMMOLANTIBUS AUT TOTI ÆGYPTO FUTURUM SIT, ID IN HOC CAPUT CONVERTATUR. Et circa capita pecudum immolandarum, & libamen vini; omnes Ægyptii, in omnibus pariter templis, eodem ritu utuntur: & ex eo ritu fit; ut nemo Ægyptiorum gustet de ullius animantis capite.*

[a] *Suprà, p.* 180.

Ver. 23. *Et revertetur Aaron in tabernaculum* (24.) *& lavabit carnem suam in loco sancto.* (26.) *& qui dimiserit caprum emissarium lavabit vestimenta & corpus aquâ & sic ingredietur in castra.*

Victimæ enim ἀποτρόπαιοι credebantur illos polluere qui eas attigissent. [b] *Quicunque ea combusserit, lavabit vestimenta sua;* &c. [c] Πάντες γὰρ ἐν τούτῳ ὁμολογοῦσι θεολόγοι, ὡς ὅτε ἀπλέον ἐν θεῖς Ἀποτροπαίαις θυσίαις τῶν θυομένων, καθαρσίοις τε χρηστέον, *De hoc convenit inter omnes theologos, in Sacrificiis Averruncis nihil esse degustandum; sed & lustrationem adhibendam. Aiunt enim nemini licere in urbem aut suam domum ire, nisi vestibus & corpore priùs flumine aut fonte mundatis.* Hujusmodi victima, inquit Maimonides, [d] *contaminat tangentem, propter multitudinem iniquitatum quas portat.*

[b] *Levit.* 16. 26. *Numb.* 19. 7.
[c] *Porphyr. Abstin. l.* 2. §. 44.
[d] *More Nebocb. part.* 3. *c.* 47. *fine.*

In cultu divino, Ebræi Luctum, Precationes, Jejunia, & similes κακώσεις ritus ad peccatorum expiationem adhibuerunt. [e] *Affligetis animas vestras, nullúmque opus facietis in die Expiationis.* Eo die [f] Διανηστεύουσι ἕως ἑσπέρας, *Jejunant usque ad vesperam.* Alibi: Israelitæ [g] *sedentes flebant coram Domino, jejunaverúntque die illo usque ad vesperam.* Neque aliter Ægyptii, [h] Ἐπεὶ νηστεύσωσι τὴν Ἶσι, καὶ ἐπεὶ κατεύξωνται, θύσι τὸν βοῦν, *Postquam pridie festi jejunârunt Isidi, & postquam precati sunt, bovem immolant.* Fœminæ itidem [i] Cyrenææ, νηστείας αὐτῇ καὶ ὀρτὰς ἐπιτελέουσι, *Jejunia Isidi & dies festos agunt.*

§. I.

[e] *Levit.* 16. 29.
[f] *Joseph. Antiq.* 3. 10. *p.* 92. *d.*
[g] *Judic.* 20. 26.
[h] *Herod.* 2. 40.
[i] *Herod.* 4. 186.

In Sacrificiis *Expiatoriis* (non *Holocaustis*) victimæ pars cedebat Sacerdotibus, qui epulabantur soli: in *Pacificis* pars cremabatur, pars à Sacerdotibus, pars ab Offerentibus retinebatur, ut cum amicis læti convivia agitarent. [k] *Comedetis in conspectu Domini, ac lætabimini,* &c. [l] *Epulaberis coram Domino,* & [m] *Epulaberis in tripudio tuo, tu & filius tuus,* &c. Hujusmodi conviviorum appendices erant ludi sacri.

[k] *Deut.* 12. 7.
[l] 16. 11.
[m] *Ver.* 14.

[a] *Exod* 32 6. [a] *Cras eſt*, inquit Aaron, *ſolennitas Domino. Surgentéſque manè obtulerunt holocauſta & hoſtias pacificas: & ſedit populus, ut manducaret &* [b] *Ver.* 18. *biberet; & ſurrexit, ut luderet.* Moſes [b] *Vocem cantantium audivit, & vidit choros.* LXX, φωνὴν ᾀδόντων οἶνον ἐγὼ ἀκούω, *Vocem audio* [c] *Deut.* 29.6 *præcinentium Vinum.* Vox οἶνος male irrepſit: quia [c] *Quadraginta annis in deſerto Vinum & ſiceram non biberunt.* Feſtivitas iſta, ritu Ægyptio, celebrata eſt in cultum *Vituli Aurei*, [d] ſive Apidis. Nam Ægyptii in honorem Apidis [e] πάνδημον ἄγειν ſolebant. Sed & ad Veri Dei cultum ludos ſacros adhibuerunt Ebræi: Rex ipſe David poſt peracta ſacrificia, coram Arcâ, [f] *ſaltabat & ludebat.* Apud Græcos etiam τὸ μεθύειν *inebriari* dicitur, quia μετὰ τὸ θύειν, *poſt ſacrificia* vino liberiùs indulgebant. *Epicharmus*, apud [g] Athenæum, ἐκ θυσίας θοίνη, ἐκ δὲ θοίνης πόσις ἐγένετο, *E ſacrificio epulum, ex epulo compotatio fuit.*

[d] *Suprà*, *p.* 62. [e] *Suidas in* Ἄπις. [f] 1 *Chron.* 15. 29. [g] *Deipnoſ. l.* 2. *c.* 2.

Sanè ipſum Sacrificium quaſi Convivium fuit: *Altare*, cui imponebatur victimæ caro, [h] Malachiæ vocatur *Menſa Domini: Panis* (non προθέσεως, qui in ſacerdotis uſus cedebat, ſed μάζαι) cum [i] jugi ſacrificio bis quotidie offerebatur: [k] *ſimila cum oleo, & Vinum* in omni fuerunt ſacrificio; & [l] *Sal ad condimentum.* Non autem *fermentum* neque *Mel adolebatur in ſacrificio* Ebræorum: In Ægyptiorum, *panis puri & Mellis*, ex Herodoto, [m] meminimus. [n] Lucianus, ex perſonâ Promethei, huc alludit: Deos, ait, μάλιστα χαίρειν ταῖς παρὰ καπνῷ, καὶ τὴν βωμίαν ταύτην ἡδίστην οἰομένους, Sacrificiorum *fumo valde lætari, & Epulum jucundiſſimum exiſtimare, quando*

[h] *Malach.* 1.7,12. [i] *Exod.* 29. 40 [k] *Num.* 15. 4,5. [l] *Levit.* 2.13. [m] *Suprà*, *p.* 186. [n] *In Prometh. p.* 117.

[o] *Homer. Iliad a.*

Κνίση δ' οὐρανὸν ἶκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ,
Nidor ad cœlum pervenit circumvolutus fumo.

Alibi [p] illos *epulantes* exhibet, ἐπικεχυνότας τῷ καπνῷ, καὶ τὸ αἷμα πίνοντας τοῖς βωμοῖς προσχέομενον, ὥσπερ αἱ μυῖαι, *fumo inhiantes, & ſanguinem aris affuſum, muſcarum inſtar, ebibentes.* In ſacris literis non ſemel vocatur [q] *Holocauſtum, oblatio ſuaviſſimi odoris Domino.*

[p] *De Sacrif. p.* 355. [q] *Levit.* 1.17. *Num.* 28.2.

§. II.

Ægyptiorum [r] *Templorum ſtructura talis eſt. In Fani ingreſſu Pavimentum eſt latitudine jugeri, aut paulò minùs, longitudine triplâ, aut quadruplâ: unde Callimacho* Δρόμος *Curſus dicitur. Poſtea magnum* πρόπυλον *Veſtibulum, & ubi proceſſeris aliud veſtibulum, rurſumque aliud* Μετὰ δὲ τὰ προπύλαια, ὁ Νεὼς πρόναον ἔχων μέγαν καὶ ἀξιόλογον, καὶ δὴ σηκὸν σύμμετρον· ξόανον δ' ἔνδον, ἢ οὐκ ἀνθρωπόμορφον, ἀλλὰ πρὸς

[r] *Strab l.* 17. *p.* 805. *c.*

ἀλόγων

ἀλόγων ζώων τινὸς, *Post vestibula Templum habet Atrium magnum & eximium, Delubrum verò mediocre. Simulacrum aut nullum, aut non ad hominis, sed alicujus bestiæ formam effictum.* Templi itaque Ægyptii quatuor sunt partes, Λιθόστρωτον, Προπύλαιον, Πρόναον & ὁ Ναός.

Moses [a] *Sanctuarium* Deo confici jussit. Eo nomine continetur [b] *Tabernaculum* & *Atrium*, cum *Arcâ* & supellectile sacrâ. [c] *Atrium in longitudine occupabat cubitos centum, in latitudine quinquaginta.* Tabernaculum (σκηνὴ) quòd Israelitæ essent in itinere, Templum erat portatile, [d] ὅπως καὶ μεταβαίνοντες ἀλλαχοῦ ταύτην ἐπαγώμεθα, *quòd etiam migrantes secum circumferre possent.* Intra Tabernaculum, [e] *Velo dividebantur Sanctum & Sanctum Sanctorum.* In Templi etiam descriptione, apud [f] Ezechielem, legitur *Pavimentum stratum lapide* (id est, Λιθόστρωτον) *Atrii Exterioris.*

[a] *Exod* 25 8.
[b] 26. 1.
[c] 27. 18.
[d] *Joseph. Antiq.* 3. c. 4.
[e] *Exod.* 26. 33.
[f] *Ezec.* 42. 3.

Sacrificia in Atrio peracta sunt: intra Tabernaculum fuit *Altare Suffitûs* & *Candelabrum.* [g] Θυμίαμα ἐνδελεχισμοῦ, *Suffimentum jugè fuit*, ad discutiendum nidorem ex victimis necessarium. Ejus confectio curiosa. [h] Λάβε ἡδύσματα, στακτὴν, ὄνυχα, χαλβάνην ἡδύσμου, καὶ λίβανον λιγαφόνη, *Recipe aromata, stacten, & onycha* (myrrham forsàn, & bdellium) *galbanum boni odoris, & thus lucidissimum: æqualis ponderis erunt omnia. Faciésque suffimentum compositum opere unguentarii, mixtum diligenter, & purum, & sanctificatione dignum. In tenuissimum pulverem contundes, & pones ex eo coram Tabernaculo testimonii. Talem compositionem non facietis in usus vestros,* sub pœnâ [i] Excisionis.

[g] *Exod* 30. 8.
[h] *Ver.* 34.
[i] *Ver.* 38.

Sacerdotes Ægyptii, ad purgandum aërem, [k] ἡμέρας ἑκάστης τρισὶ χρόνοις θυμιῶσι τῷ Ἡλίῳ, *quotidie ter Soli adolent; Resinam sub ortum, Myrrham meridie,* Κῦφι *circa occasum.* [l] Τοῦτο Μάνεθως ὁ Αἰγύπτιος καταγέγραφεν, *Hujus compositionem descripsit Manetho Ægyptius.* Ex illo, vel ex Dioscoride, Plutarchus: [m] Κῦφι *mixtura est* XVI *rerum in unum compositarum, Mellis, vini, uvæ passæ, cyperi, resinæ, myrrhæ, aspalathi, seselis, junci odorati, bituminis, folii ficulni, tumicis, juniperi utriúsque, cardamomi, & calami. Ista non temerè componuntur; sed sesplasiariis, dum miscent, sacræ literæ recitantur. Numerus* τετράγωνος ἀπὸ τετραγώνου *quadratus à quadrato.* In Mosaicâ compositione quaternio. [n] Philo *stacten* ad Aquam, *onycha* ad Terram, *galbanum* ad Aerem, *thus* ad Ignem refert. *Trochisci Kyphees Damocratis* hodiè (paucis mutatis) habentur in pharmacopœis.

[k] *Plut. de Iside*, p. 372. C.
[l] *Suid. in* Κῦφι.
[m] *De Iside*, p. 383. C.
[n] *De Hærede Divin.* p. 397. a.

Candelabri usus ad illustrandum Tabernaculum necessarius videtur.

Neque enim de feneſtris legimus. [a] Joſephus inter ea quæ Gentes ab Ebræis didicerunt recenſet Λύχνων ἀναχαύσεις, *Lumina accenſa.* Apud Judæos mos erat vetuſtus quemlibet patremfamiliâs Sabbati veſperâ Lucernas inſequenti noſti accendere. [b] *Quin tametſi* (ob paupertatem) *deeſſet quod comederet, oſtiatim mendicandum erat, ut oleum ſibi ad hanc rem compararet. Quoniam pars hæc erat lautitiæ Sabbaticæ.* Ritum hunc hodiernis Judæis uſitatum eſſe docet [c] Leo Modena. *Encænia*, à Judâ Maccabæo demum inſtituta, ætate [d] Joſephi Φῶτα quidem vocabantur, ſed non à lucernarum copiâ.

[a] *Con. Apion. p.1081.*
[b] *Miſna. tit. Sabbath, c.2.*
[c] *Rit. Hebr. par.3.c.1. §.13.*
[d] *Antiq.l.12. c.11.p.416.a.*

Clemens autem Alexandrinus, [e] Αἰγύπτιοι, inquit, λύχνους καῖειν πρῶτοι κατέδειξαν, *Lucernas accendere primi docuerunt Ægyptii.* Nos Lucernarum [f] meminimus, in urbe Saï, in feſto Minervæ: & [g] *Mycerini Regis*, qui filiam *in Bovis auratæ utero ſepelivit, ut ei* (ſicut Oſiridi) *Odores quotidie adolerentur, & Lucerna noctu incenderetur.* Seneca utriuſque gentis ritûs meminiſſe videtur. [h] *Accendere*, inquit, *Lucernas Sabbatis prohibeamus; quoniam nec lumine Dii egent, & nè homines quidem delectantur fuligine.* Atque Alibi, [i] *Linteatus* (ait) *ſenex, medio lucernam die præferens, conclamat iratum aliquem Deorum.*

[e] *Strom.I. p.306.c.*
[f] *Suprà, p.128.*
[g] *Suprà, p.61.*
[h] *Epiſt.96.*
[i] *De vitâ beatâ, c.27.*

§. III. Multa jubet Lex, multa vetat; quorum cauſas non tradidit Moſes. Hæret in his ingenium humanum; niſi ad Conſuetudines priſtinas concedatur refugium. Magiſtri dicunt nè Solomoni quidem patuiſſe, cur *Vacca* (cujus cineri miſcebatur aqua luſtralis) [k] *Ruſa* potiùs eſſe debuerit, quàm alterius coloris. An igitur dicamus, ex incertâ Dei voluntate? an potiùs ex ejus permiſſione ortum habuiſſe? [l] Αἰγύπτιοι ὃ πυῤῥόχρουν γενέναι τὸν Τυφῶνα νομίζοντες, καὶ τῶν βοῶν οὐ πυῤῥοὺς καθιεροῦσιν, ὅπως ἀκριβῆ ποιῶνται τὴν σκέψιν, ὥστε κἂν μίαν ἔχῃ τρίχα μέλαιναν ἢ λευκὴν, ἄθυτον ἡγεῖσθαι, *Ægyptii autem, quia Typhonem colore rufo fuiſſe cenſent, Boûm quoque non niſi Rufos immolant, & explorationem adeò accuratam adhibent, ut ſi vel unum pilum nigrum aut album habeat, non immolandum judicent.*

[k] *Num.19. 2.*
[l] *Plutarch. de Iſide, p.363.a.*

Cur purificatio Lepræ facta fuerit [m] *Ligno Cedrino, Hyſſopo, Cocco vermiculi, & duobus Paſſeribus? Mihi* (inquit [n] Maimonides) *nondum ullius ex iſtis vera ratio conſtat: quemadmodum nec Ligni Cedrini, Hyſſopi, & Cocci Vermiculi in* [o] *Vaccâ Rufâ. Faſciculi etiam* [p] *Hyſſopi, quo aſpergebant Sanguinem Paſchatis, nullam invenio rationem cui inniti poſſim.* Ægyptii autem vim Mundatricem Hyſſopo attribuebant: unde

[m] *Levit.14. 4.*
[n] *More Nebochim.par.3. c.47.finne*
[o] *Num 19.6.*
[p] *Exod.12. 22.*

unde Sacerdotes [a] *panem* non nisi σὺν ὑσσώπῳ κόπτοντες ἤθιον, *cum hyssopo concisum comedebant*: Τὸ πολὺ γὰρ αὐτοῦ τὴν διυνάμεως καθαίρειν ἔφασαν τὸ ὕσσωπον, *Hyssopum enim nimiam panis virtutem purgare aiebant.* [a] *Porphyr. De Abstin. l. 4. § 6. ex Charemone.*

Quænam ratio nobis apparet quòd *Septem agni* offerri debeant, non plures, neque pauciores? Verùm enimvero [b] *Eum numerum Religioni aptissimum* prodiderunt Ægyptii. Inde Virgilius; [b] *Suprà, p. 188.*

[c] *Nunc grege de intacto Septem mactare juvencos*
Præstiterit, Totidem lectas de more bidentes. [c] *Æneid. l. 6. v. 38.*

Sed nec minùs anceps est causa, ob quam Animalia quædam in censu [d] Impurorum enumerantur, tam Sacrificii ratione, quàm edulii; quorum non esu tantùm, sed & tactu polluerentur homines. Cur immundæ sunt quadrupides quarum ungulæ non sunt fissæ? Cur lepores, cuniculi, sues Ebræis illiciti, qui apud gentes alias inter cibos legitimos habentur? Discrimen hoc alii à bestiarum naturâ, alii à Numinis voluntate arcessunt. Quidni ex priscis atque obliteratis hominum institutis derivari existimemus? Non enim hæc mundorum immundorúmque animalium distinctio jam primùm Lege Mosaicâ constituta est, cùm olim [e] Noacho non fuerit incognita: neque par est ut illum discrimen futurum prospexisse putemus. [d] *Levit. 11. Deut. 14.* [e] *Gen. 7. 2.*

Super Judaico Suis odio plurima conjectavit Plutarchus in [f] Symposiacis: neque illud ibi in mentem venit, quod [g] alibi de *Sacerdotibus Ægyptiis* refert. Τὴν [h] Ὑν ἀνίερον ζῶον ἡγοῦν· ὡς μάλιστα γὰρ ὀχεύεσθαι δοκεῖ τὴν σελήνης φθινούσης, *Suem animal impurum esse æstimant: plerumque enim coire videtur cùm Luna decrescit.* [h] Ἡ ὗς καὶ τῶν ἰδίων τέκνων ὑπὸ τῆς λαιμαργίας ἀφειδῶς ἔχει· καὶ μήτοι καὶ ἀνθρώπου σώματι ἐντυχοῦσα οὐκ ἀπέχεται, ἀλλ' ἐσθίει. Ταύτῃ τοι καὶ ἐμίσησαν Αἰγύπτιοι τὸ ζῶον ὡς μιαρὸν καὶ πάμβορον, *Sus præ voracitate nè propriis fœtibus parcit; & cùm in humanum corpus incidit, non abstinet, sed illud mandit. Proinde Ægyptii hoc animal oderunt, ut pollutum & omnivorum.* [i] Herodotus, ante alios; Τὴν Αἰγύπτιοι μιαρὸν ἡγεῦνται θηρίον εἶναι, *Ægyptii Suem immundam bestiam esse arbitrantur; quam si quis vel transeundo contigerit, abit immersum se flumini cum ipsis vestimentis. Eòque Subulci soli indigenarum Ægyptiorum in templum nullum ingrediuntur. Nemo filiam eis nuptum dat, aut eorum filiam ducit: sed subulci inter se filias dant accipiuntque. Plenilunio tamen Lunæ & Libero sues immolant; extremam caudam, lienem, &* [f] *L. 4. qu. 5.* [g] *De Iside, p. 353. f.* [h] *Ælian. hist. l. 10. c. 16.* [i] *Herod. l. 2. c. 47.*

omentum adipe alvi operiunt ac igni adolent: reliquâ carne Plenilunii die vescuntur; alio die non gustant. [a] *Galatæ Pessinuntii* etiam ὑῶν ἅπτονται ἀπὸ μόνων, *sues non attingunt: quia Attes, ut aiunt, ab apro interemptus.* Aliam abstinentiæ istius rationem reddit *Julianus Aug.* (in oratione [b] ibidem habitâ) quum Pessinuntia Matris Deûm sacra restituisset.

[a] *Pausan. Achaic. p.430.*

[b] *Orat. V. p.332.*

Ut ritè offerretur animal, non modò *Mundum* esse debuit; sed etiam *Immaculatum.* Ægyptii [c] *boves mares Epaphi esse censent* ([d] *Apis autem est Græcâ linguâ Epaphus*) *ideóque bovem explorant: ac si pilum in eo nigrum vel unum viderint, nequaquam mundum censent. Exquirit autem sacerdos ad id constitutus, pecude cùm stante, tùm resupinatâ; linguâ etiam exertâ: inspicit & caudæ pilos: si sit omnimodò mundus, notat eum byblo cornibus alligato; dein terrâ sigillari applicatâ, annulum imprimit: & sic abducitur victima. Qui non signatum immolat, morte punitur.* Ægyptios *boves, non nisi Rufos,* immolare [e] diximus. Οἱ Σφραγισταὶ, *Sigillatores* dicebantur sacerdotes isti. Servius, ad illud Virgilii —*lectas de more bidentes. De more*, inquit, *scilicet antiquo; omnibus noto: id est, ne habeant caudam aculeatam; ne linguam fissam; ne aurem nigram.* De hâc re, *Chæremon*, apud Porphyrium, Ægyptii, inquit, [f] Καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ἀσυκοφάντητον ἐποιοῦντο ποιεῖσθαι, *alia etiam* (præter immunda animalia) *non sine eorum criminatione, recusant*; οἷον τῶν βοῶν τὰς θηλείας θηρεύοντο· τῶν δὲ ἀρρένων ὅσα δίδυμα, ἢ καθάπιλα, ἢ ἑτερόχροα, ἢ θαλλάττοντα τῇ μορφῇ, ἢ δεδαμασμένα, (ὡς ἤδη καθωπλισμένα τοῖς πόνοις) ἢ ἑτερόφθαλμα, ἢ ὡσὲ ἀνθρωπείου ἐμφέρειαν νοῦν ἔχοντα, *Boves scilicet fœminas; & marium quotquot Gemelli, aut Maculosi, aut coloris diversi, aut deformes, aut domiti (utpote jam laboribus consecrati) aut oculo privati, aut Hominum (vel Deorum suorum) similitudinem ferentes.* Μυρίαι δ' ἄλλαι θεωρήσεις καὶ τῶν περὶ αὐτὰ τέχνης τῶν καλουμένων Μοσχοσφραγιστῶν, ἄχρι συντάξεων πεπάγασι βιβλιακῶν, *Infinitæ sunt hujusmodi observationes; & libri conscripti sunt de illorum arte qui Victimarum Sigillatores vocantur.* Ista Animalium vitia non sunt Ebraicis adeò dissimilia.

[c] *Herod. 2. 38.*

[d] *(Ib. c. 153.)*

[e] *Suprà, p. 199.*

[f] *Chæremon, ibid.*

Βδέλυγμά ἐστιν, *abominatio est* [g] *Bos & ovis in quo est macula aut quidpiam vitii.* Ὁλόκληρον *corpore integrum* oportet esse, & ἄμωμον *vitio carens.* [h] Τοσαύτη γὰρ ἐστὶ περίνοια, &c. *Tanta igitur est cautela & offerentium victimas & sacrificorum, ut sacerdotum peritissimi ab extremis*

[g] *Deut. 17. 1.*

[h] *Philo de Victimis, initio.*

tremis pedibus ſcrutentur tam partes omnes conſpicuas quàm quæ ventre feminibúſque celantur, ne vel minima labecula lateat. Quod in aperto non eſt, ſed in inteſtinis, & intuenti non diſcernitur, pro vitio non habetur.

Lex eſt,[a] *Qui obtulerit victimam pacificorum Domino, vel vota ſolvens, vel ſponte offerens tam de bobus quàm de ovibus, Immaculatum offeret, ut acceptabile ſit: omnis macula non erit in eo. Si cæcum fuerit, ſi fractum, ſi linguâ fiſſum* (τυφλὸν, ἢ συλετριμμένον, ἢ γλωσσότμητον) *ſi papulas, aut ſcabiem, aut impetiginem;* (ἢ μυρμηκιῶντα ἢ ψωρίαν ἢ λιχῆνας ἔχοντα·) *non offeretis ea Domino, nec adolebitis ex eis ſuper altare Domini. Bovem & ovem aure & caudâ amputatis* (ὠτότμητον καὶ κολοβόκερκον) *voluntariè offerre potes; Votum autem ex eis ſolvi non poteſt. Omne animal quod vel contritis, vel tuſis, vel ſectis ablatiſque teſticulis eſt* (θλαδίαν, καὶ ἐκτεθλιμμένον, καὶ ἐκτομίαν, καὶ ἀπεσταλμένον) *non offeretis Domino. Et in terrâ veſtrâ hoc omnino nè faciatis.* Ejuſmodi Vitia aliquot corporalia paulò[b] antea recenſentur, quæ Hominem à Sacerdotii functione arcent. Verùm Magiſtri aiunt, recenſiones illas non omnia vitia explicare, ſed eſſe tantùm vitiorum exempla: Et quidem quinquaginta faciunt quæ tam Sacerdotes quàm Victimas vitiabant; præter alia quam plurima quæ vel hominem tantùm, vel animalia tantùm ſpectabant. Cætera, quæ in Miſnâ habentur & in Gemarâ Babyloniâ, recitare longum eſſet.

[a] *Levit.* 22. 21, 22, 23, 24.

[b] *Lev.* 21. 22.

Sacerdotes.

Sacerdotes Ægyptii ([c] Θεοσεβέες περισσῶς ἐόντες μάλιστα πάντων ἀνθρώπων, *omnium mortalium longè ſuperſtitioſiſſimi*) rem religioſiſſimam exiſtimârunt Munditiem. Hinc [1] Circumciſio, [2] Tonſura, [3] Lavatio quotidiana; hinc [4] Veſtitus [5] Victúſque ſingulares; hinc [6] Purificationes, id genus alia.

[c] *Herod. l.* 2. c 37.

De utriuſque Gentis *Circumciſione* [d] diſſeruimus: Ægyptii [e] (τὰ αἰδοῖα περιτέμνουν) καθαριότητος εἵνεκεν, περιμπλύτες καθαρῷ εἶναι ἢ εὐπρεπέστεροι, *Virilia circumcidunt Munditiei causâ, pluris facientes ſe mundos eſſe quàm decoros.* Philo Judæus, inter alias Circumciſionis Judaicæ cauſas, hanc exhibet; [f] ἡ δὲ ὅλου τοῦ σώματος καθαρότης πρὸς τὰς ἁμαρτίαν ἄξει ἱερωμένη. πῶς δ' οὐ καὶ ξυρῶν τὰ σώματα περιπλέκοντες οἱ ἐν Αἰγύπτῳ τοὺς ἱερέων· ὑπομνήσεται γὰρ καὶ ὑπομνήσει

[d] *Suprà p.* 72.

[e] *Herodot. ib.*

[f] *De Circumciſ. p.* 625. c.

ὑποσέλλει ἡ ἀκρὶς ἡ ποδὸς ἕνεκα τῶν ὀφειλόντων καθαίρεσθαι, *Ut totum corpus sit purum; & sacerdotalibus officiis congruens. Quam ob causam, Sacerdotes Ægyptii etiam radunt corpora; ne quid sordis hæreat sub pilis, vel sub præputiis, quod munditiei officiat.* Lavandi, circumcidendi, radendi eadem est causa; ne sordibus polluantur.

[a] *De Abstin. l.4.§7.* Chæremon, apud [a] Porphyrium, Εἰ δέ πόλε συμβαίη ἢ ὀνειρώττειν, ὥθαχρῆμα ἀπεκάθαιρον λυτρῶν, *Si fortè in somnis* (eruptione seminis) *polluerentur, statim se lavacro purgant.* Cui planè geminum illud Mosis, [b] *Vir de quo egreditur semen coitûs lavabit aquâ omne corpus suum, & immundus erit usque ad vesperam.* Toto illo capite de Seminis immunditie agitur. Alibi, [c] *Si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus sit somnio, ad vesperam lavetur aquâ.*

[b] *Lev. 15. 16.*

[c] *Deut. 23. 10.*

Ex singulari quâdam Circumcisionis Sanctitate inolevit opinio Incircumcisos fuisse immundos; adeóque non tantùm à Conjugio, aut Concubitu, sed etiam ab omnimodâ consuetudine cum exteris abstinendum esse. De Judæis [d] modò diximus. At verò, etiam Josephi Patriarchæ temporibus, οὐκ ἐδυνάσθη οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν Ἑβραίων ἄρτου. [e] Βδέλυγμα γάρ ἐστι τοῖς Αἰγυπτίοις, *Ægyptiis illicitum fuit comedere cum Ebræis, & profanum putant hujusmodi convivium.* De iisdem [f] Herodotus: ὅτ' ἀνὴρ Αἰγύπτιος ἢ γυνὴ ἄνδρα Ἕλληνα φιλήσε ἐν τῷ στόματι· ἢδὲ μαχαίρη ἀνδρὸς Ἕλληνος χρήσεται, ἢ λέβητι, ἢδὲ κρέως καθαροῦ βοὸς ἁπαλεῖται μεμένε Ἑλληνικῇ μαχαίρῃ γεύσεται, *Nemo Ægyptius Ægyptiave viri Græci aut os suaviatur, aut cultro, aut veru, aut ollâ illius utitur; aut purâ bovis carne cultro Græco incisâ vescitur.* Pythagoras [g] *ut cum Ægyptiorum Prophetis congredi posset, per eos circumcisus fuit.* [h] Ἁγνεύσαντας γὰρ ἔδει προσιέναι, καὶ πολλῶν ἀπεχομένους. Καὶ ἔστι ὥσπερ κοινὸς νόμος καὶ Αἰγύπτιον ἱερῶν ἁγνεύειν ἐστίν, *Qui enim illos accedebant, sese prius purgare, & à multis abstinere oportuit. Mos iste apud omnes Ægypti sacerdotes receptus est.* [i] Τῶν ξενικῶν τὴν ἀσκήσεως οὐδενὶ συνεβίων, *Nemini cultûs extranei convivebant.* [k] Οἵ γε ἐν τοῖς ἀνοσιωτάτοις ἐπίστευτο πλεῖν ἀπ' Αἰγύπτε, ἀσυλλαβόμενοι ξενικὰς τρυφὰς καὶ ἐπιτηδεύματα, *Quinetiam ex Ægypto navigare pro re impiissimâ habuerunt, caventes sibi à luxu & moribus Exterorum.* Nimirum ista περὶ τὸν βίον ἰδιότης, *propria vivendi ratio*, & à negotiationibus Exteris abstinentia, quam Judæis attribuit [l] Josephus, etiam apud Ægyptios in more fuit. Sanè Ægyptus [m] *Terra suis contenta bonis, non indiga Mercis.*

[d] *P. 147.*

[e] *Gen. 43. 32*

[f] *L 2. c. 41.*

[g] *Clem. Strom. I. p. 302. c.*

[h] *Charem. loc. cit.*

[i] *Ib. §. 6.*

[k] *Ib. §. 8.*

[l] *Sup à, p. 147.*

[m] *Lucan. l. 8.*

Sacerdotes

[a] *Sacerdotes Deorum alibi ſunt comati; in Ægypto deraſi. Apud alios homines more receptum eſt ut in Luctu capita tondeantur ab iis quos potiſſimùm is attingit; at Ægyptii in morte ſuorum ſinunt capitis barbæque pilos creſcere, quum alioqui raſi fuerint.* [b] Οἱ ἱερέες ξυρεῦν πᾶν τὸ σῶμα διὰ τρίτης ἡμέρης, ἵνα μήτε φθεὶρ, μήτέ τι ἄλλο μυσαρὸν μηδὲν ἐγγίνηται σφι θεραπεύουσι τοὺς θεούς, *Sacerdotes tertio quoque die totum corpus eradunt, nè pediculus aut alia ſordes Deos colentibus creetur.* Anubis (apud Juvenal.) --[c] *Grege linigero circumdatur, & grege calvo:* & Martiali Iſidis ſacerdotes vocantur--[d] *Linigeri calvi ſiſtrataq; turba.*

[a] *Herod.* 2. 36. [b] *Ibid.* 37. [c] *Satyr.* 6. v. 534. [d] *L.* 12. *Epigram.* 29.

Lex Moſaica juſſit, ut ad initiamentum [e] *Levitæ radant omnes pilos carnis ſuæ; cúmque laverint veſtimenta, mundi ſint:* Ut ad purgationem, [f] *Leproſus radet omnes pilos corporis, & lavetur aquâ:* Ut expleto voti tempore, [g] *Nazaræus radetur ante oſtium Tabernaculi, & cæſaries comburetur:* Ut Sacerdotes [h] *Comam capitum ſuorum non nutriant;* neque [i] *Sacerdos Maximus comam capitis ſui nutriat.* Ità Chaldaica Paraphraſis; rectiùs quàm Græca, Τῶ κεφαλῶ ὑμῶν οὐκ ἀποκιδαρώσετε, aut Vulgata, *Capita veſtra nolite nudare.* Crines promiſſi eâ lege interdicti ſunt. Sacerdoti Ebræo, vicem ſacram obeunti, neque raſum caput, neque intonſum erat. Ezechiel de ſacerdotibus Templi Secundi, [k] *Caput ſuum non radent, neque comam nutrient: ſed tondentes attondent capita ſua.* Ità Vulgata, juxta Ebraicam. Diſcrepant LXX, Τὰς κόμας αὐτῶν οὐ ψιλώσουσι, καλύπτοντες καλύψουσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, *comas ſuas non ad preſſum tondebunt: operientes operient capita ſua.* Magìs Syrus, *Capita ſua nè tondeant, & cincinnos ſuos nè nutriant, ſed omnino radant capita ſua.* Quod de *non nudandis capitibus* habent interpretes, Ebræorum placitis non convenit. Lex eſt de Nazaræis, [l] *Novacula non tranſibit ſuper caput ejus, uſque ad complementum dierum quibus conſecratur Domino.* Tempus illud, ex more recepto, nunquam erat XXX diebus brevius: unde Magiſtri colligunt, Comam Sacerdotis, ultra XXX dies nutritam, illum functioni imparem reddere, donec tonderetur. Sacerdos Summus, cujus functio aſſidua, qualibet Sabbati veſperâ æquè tondebatur circumquaque.

[e] *Levit.* 14. 8. [f] *Num.* 6. 18. [g] *Lev.* 10. 6. [h] 21. 10. [i] *Ezech.* 44. 20. [k] *Num.* 6. 5. [l]

Sacerdotes Ægyptii, [m] λοῦνται δὶς τῆς ἡμέρης ἑκάστης ὕδατι ψυχρῷ, καὶ δὶς ἑκάστης νυκτὸς, *quotidie lavantur frigidâ, bis interdiu, bis nocte.* Chæremon, [n] Τρὶς δὲ τῆς ἡμέρας ἀπελοῦντο ψυχρῷ, καὶ τε κρίτης, καὶ

[m] *Herod.* 2. 37. [n] *Porphyr. loc. cit.*

πρὸ ἀρίστου, καὶ πρὸς ὕπνον, *Ter unoquoque die se frigidâ abluunt, à lectio; ante prandium, & cùm dormitum eunt.* De Baptismo Ebræorum [a] diximus. Ad Sacerdotum munditiem, [b] *Facies Labrum æneum ad lavandum. Et missâ aquâ lavabunt in eâ Aaron & filii ejus manus suas ac pedes, quando ingressuri sunt Tabernaculum.* Sacerdotes nudis pedibus in Templo ministrabant. Solomon ad instar hujus Labri [c] *Mare æneum* multò capacius fabricatus est. [d] *Non erat necesse ut sacerdotes cæteri sacerdotem, in immunditie suâ sacra obeuntem, in Forum deducerent; sed sacerdotes, qui per ætatem nondum ministerio sacro pares erant, eum extra Atrium protrahebant, & cerebrum ejus fustibus elidebant;* singulari scilicet zelotarum jure.

[a] *Supra, p. 191.*
[b] *Exod. 30. 18.*
[c] *1 Reg. 7. 23.*
[d] *Misna. tit. Sanhedrin, c. 9. §. ult.*

Ἡμεροβαπτισταὶ dicti sunt apud Judæos, qui religionis causâ se quotidie lavabant. *Banus* autem *Eremita* ille, cujus ζηλωτὴς [e] Josephus, ψυχρῷ ὕδατι τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα πολλάκις λούεσθαι πρὸς ἁγνείαν, *purificationis causâ, frequenter interdiu & noctu se frigidâ abluere* solebat.

[e] *Initio Vitæ sux.*

Ægyptii [f] ἐκ χαλκέων ποτηρίων πίνουσι, καὶ ἀπλυνόμενοι ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν· οὐχ ὁ μέν, ὁ δὲ, ἀλλὰ πάντες, *Ex poculis æneis potant, singulis diebus ea extergentes: non eorum aliquot, aliquot etiam non, sed universi.* [g] *Omnes Judæi, nisi crebrò laverint manus, non manducant, tenentes traditionem Seniorum: & à foro nisi baptizentur, non comedunt; Et alia multa sunt quæ tradita sunt illis servare;* ut βαπτισμοὺς ποτηρίων, καὶ ξέσεων, καὶ χαλκίων, καὶ κλινῶν, *lotiones poculorum, & urceorum, vasorúmque æneorum, atque lectorum.* Vasa ærea, si polluta crederentur, abluebantur; testacea frangebantur. Recumbentes in Lectis, cibum sumebant in tricliniis.

[f] *Herodot. 2. 37.*
[g] *S. Marc. 7. 3.*

§. IV.

Ægyptii [h] *vestimenta Linea ferunt semper recens abluta, huic rei maximè vacantes. Sacerdotes autem vestem tantummodo Lineam gestant, & calceos byblinos: neque illis fas est aliam vestem, aut alios calceos induere.* [i] Apuleius, *Zachlan Ægyptium prophetam Linteis amiculis intectum, pedésque palmeis baxeis indutum, & adusque derasa capite, producit in medium.* Alibi, [k] *Lana*, ait, *Orphei & Pythagoræ scitis, profanus vestitus est: sed mundissima Lini seges indutui & amictui sanctissimis Ægyptiorum Sacerdotibus usurpatur.* Cur illi essent *Linigeri*, disquirit Plutarchus, quem [l] adeas. Ex Platone, [m] Cicero: *Color albus præcipuè decorus Deo est, tum in cæteris, tum maximè in textili.* Apud omnes gentes, Niveus color Sacris proprius.

[h] *Herod. 2. 37.*
Ibid.
[i] *Metamor. l. 2 p. 153.*
[k] *Apolog. p. 506.*
[l] *Initio de Iside.*
[m] *De Leg. 2. p. 339.*

De

De Ebraicis lex est, [a] *Filiis Aaron parabis* χιτῶνας, καὶ ζώνας, καὶ κιδάρεις, *tunicas lineas, & baltheos, & tiaras.* [b] *Et facies* περισκελῆ λινᾶ *femoralia linea.* Quatuor istæ Vestes, Sacerdotibus sacra obeuntibus gestandæ (alio enim tempore ταῖς ἰδιωτικαῖς *plebeiis* indui solebant) Albæ fuerunt, ex *Lino* contextæ. *Femoralia* erant braccæ, sive subligacula, quibus femora & pudenda velabantur, nullibi scissurâ disjuncta, prope axillas constricta genua attingebant. *Tunicâ*, sive camisia, talaris erat; [c] *tam arcta, & strictis manicis, ut nullâ omnino in veste esset ruga.* Cingulum, sive *Baltheus*, cingebat tunicam multoties circumplicatum, cùm esset circa 32 cubitos longum, latum verò circa tres aut quatuor digitos. *Tiara*, sive Pileus, erat tela 16 cubitos longa, multis voluminibus caput circumplicans in formam Galeæ, & in occipitio redimiculo constricta.

[a] *Exod.* 28. 40, [b] 42.

[c] *Hieronym. epist.* 128. *ad Fabiolam.*

De Sacerdote Summo dicitur, [d] *Tunicâ lineâ vestietur; feminalibus lineis verenda velabit; accingetur zonâ lineâ; cidarim lineam imponet capiti. Hæc enim vestimenta sunt sancta.* Quatuor ista indumenta Summo Sacerdoti cum cæteris communia erant; (nisi quòd hujus baltheus accuratior, & pilei plicatura aliquantò discreparet) quibus solis ille semel in anno usus est, cùm piaculare sacrum in adytis faceret. Præter istas, Sacerdos Summus vestes habuit proprias, quibus munus sacrum (excepto Expiationis festo) semper obiit. [e] *Sacerdos Summus in octo vestibus ministrabat; Gregarius quatuor; in Tunicâ, & Femoralibus, & Tiarâ, & Baltheo: Sacerdos Summus his addidit Pectorale, & Ephod, & Pallium, & Laminam.* Pectorale, quod *Rationale Judicii. Ephod*, Ἐπωμὶς, *amiculum humerale*, [f] ἔχει βαθ' καὶ πηχαῖον *mensuræ cubitalis*, cui circa medium pectus aderat *Rationale*, [g] σπιθαμῆς τὸ μέγεθ' *mensuræ palmaris.* Hyacinthinum *Pallium* erat tunicæ operculum, cum tintinnabulis & malis Punicis. *Lamina aurea*, in quâ Tetragrammaton inscriptum erat, ad tiaram vittâ hyacinthinâ astringebatur, quæ [h] *Corona sacra* & *diadema* vocatur. Princeps Sacerdotum adyta ingressus *vestes Albas*, alibi *Aureas* ποικίλας auro & coloribus *variegatas*, gestabat.

[d] *Levit.* 16. 4.

[e] *Misna tit. Joma, c.* 7. §. 5.

[f] *Joseph. Antiq.* 3. 8.

[g] *Ibid.*

[h] *Exod.* 39. 39.

In fragmento egregio *Chæremonis Stoici* (ἄνδρὸς φιλαλήθους τε καὶ ἀκριβοῦς, *viri veracis & accurati*) de Sacerdotum Ægyptiorum institutis (quod conservavit [i] *Porphyrius*) hæc de eorum victu. Δίαιτα λιτὴ καὶ ἀφελής. Οἶνου μὲν οἱ πολλοὶ ὅλως, οἱ δὲ ὀλίγιστα ἐγεύοντο,

[i] *De Abstin. l.* 4. §. 6.

V.

Victus tenuis est & simplex. Vinum alii omnino non bibunt, alii parcissimè degustant. Pane neutiquam utuntur purificandi temporibus; aliis cum hyssopo concisum comedunt. Oleo multùm abstinent: plurimi in totum; & si quando cum oleribus utantur, pauxillum adhibent quod gustum mitigare possit. Philo, [a] de Judæis θεωρητικοῖς (quos *Therapeutas* vocat) qui in Ægypto circà Mareotem degebant; dicit eos *à vino penitùs abstinuisse; neque carnes ullas degustâsse; ad potum, aquâ solâ usos esse; neque ad panem aliquid condimenti adhibuisse, præter sal atque hyssopum.* Sacerdotes [b] Ægyptii, ἀγνεύοντες ὃ καὶ τὰ ἅλα φεύγουσι, *in purificationibus suis etiam salem vitant.*

[a] Θεωρητικ. p. 692. b. & 696. d. *Euseb. hist. l. 2. c. 17.*

[b] *Plutarch. Sympos. l. 8. Q. 8. p. 729. a.*

De vino Moses; [c] *Dixit Dominus ad Aaron, Vinum, & omne quod inebriare potest, non bibetis tu & filii tui quando intratis in Tabernaculum*, dum stolam feretis. Rursùs Chæremon: Τῶν μὲν ἐκτὸς Αἰγύπτου γιγνομένων βρωμάτων τε καὶ ποτῶν ὑπὸ θέμις ἦν ἅπτεσθαι· τῶν δὲ καὶ αὐτῆς τῆς Αἰγυπτίου, ἰχθύων τε ἀπείχοντο πάντων· καὶ τετραπόδων, ὅσα μώνυχα, ἢ πολυχιδῆ, ἢ μὴ κερατοφόρα· πτηνῶν δὲ, ὅσα σαρκοφάγα, *Nefas erat gustare cibos aut potiones quæ extra Ægyptum nascebantur: ex iis verò quæ protulit Ægyptus, Piscibus omnibus abstinebant; & Quadrupedibus, quotquot ungulas solidas haberent, aut multifidas, aut non Cornigeris; & Volucribus omnibus carnivoris.*

[c] *Lev. 10. 8.*

[c] *Lev. 22. 25.*

De Pane extraneo Lex est, [c] *De manu alienigenæ non offeretis panes.* [f] Hieronymus intelligit *Panes propositionis quos (juxta traditiones Hebraicas) ipsi serere, ipsi demetere, ipsi molere, ipsi coquere debebant*: & in Sacerdotum usus cedebant.

[f] *In Malach. 1. 7.*

[g] *L. 2. c. 37.*

Piscium meminit Herodotus. [g] Ἰχθύων δ' οὐ σφι ἔξεστι πάσασθαι, *Non licet illis gustare de piscibus.* Hinc Pythagoræ symbolum; ἰχθύων μὴ γεύεσθαι, *Pisces ne gustato.* [h] *Homerus non tantum Græcos à piscibus abstinentes facit, etiam cùm ad Hellespontum castra haberent; sed neque delicatis Phæacibus, aut Procis luxuriosis (utrisque insulanis) cibum è mari petitum proposuit. Et Ulissis socios eadem necessitas, & ad piscandum, & ad cædendum Solis boves adegit. Non itaque apud Ægyptios solùm, aut Syros, sed etiam apud Græcos erat* ἀγνείας μέρος ἀποχὴ ἰχθύων, *sanctimoniæ pars, abstinere à Piscibus.*

[h] *Plutarch. Symp. p. 730. c.*

[i] *Ovid. fast. 6. v. 173.*

[i] *Piscis adhuc illi populo sine fraude natabat,*
Ostreaque in conchis tuta fuere suis.

[k] *Orat. V. p. 330.*

Julianus Imperator, [k] in Matris Deorum sacris, illicitum esse, ait, ἰχθύσιν ἅπασι χρῆσθαι, *ullo piscium genere vesci*: κοινὸν δέ ἐστι τοῦτο καὶ

ταῖς

πρὸς Αἰγυπτίους, *est autem id cum Ægyptiis commune.* Duas abstinentiæ causas comminiscitur; tùm quòd *pisces Diis non sacrificantur*; tum *quòd illi in profundum demersi, cœlum non respiciant.*

Μὴ κερατοφόρα non dixit Moses; quia [a] *Solidas habent ungulas quæ non sunt cornigera.* Cum istis comparentur Immunda Legis [b] Leviticæ animalia. [a] *Plin. l. 11. c. 45.* [b] *Cap. 11.*

[c] *Ægyptii Fabam in terrâ suâ nec omnino serunt, nec sponte provenientem comedunt, aut coctam in escam distribuunt: Quin imò Sacerdotes eam ne aspicere quidem sustinent, arbitrantes haud mundum illud Legumen esse.* [c] *Herod. l. 2. c. 37.*

Faba quidem Lege Mosaicâ non interdicitur. Pueri quatuor, inter quos Daniel, in captivitate sua petebant, ut illis [d] *darentur legumina ad vescendum, & aqua ad bibendum;* [e] *nè polluerentur de mensâ regis; neque de vino potûs ejus.* Sanè Ebræis Legumen erat cibus Lugentium: & [f] *Patres* dicuntur *in Vivicomburio Haranis, in morte Abrahami, in Captivitate, Legumina comedisse.* Et cùm Summo Sacerdoti inter *Lugentes* versari nefas esset, verisimile est illum etiam *legumine* abstinuisse. Pythagoras, in Ægypto institutus, Fabæ esum vetuit. Et [g] *in Eleusiniis præcipitur* (inter alia) *ut à Fabâ abstineant.* Apud Romanos, [h] *Fabam neque tangere* (flamini) *Dialibus erat, neque nominare:* [i] *Quòd ea putabatur ad mortuos pertinere. Nam & Lemuralibus, jaciebatur Larvis; & Parentalibus adhibebatur sacrificiis.* Aliis sacris arcebatur Faba. [k] Κύαμος πάσης τελετῆς καὶ πομπῆς ἱερᾶς ἀπελήλαται· φακὴ δὲ πένθος σημαίνει, *Faba ab omni festivitate & sacrificio excluſa est; lens luctum præsagit.* [d] *Dan. 1 12.* [e] *Ver. 8.* [f] *Eleaz. in Pirke c. 35.* [g] *Porphyr. Abstin. 4. §. 26.* [h] *A Gel. l. 10. c. 15.* [i] *Festus in F.* [k] *Artemid. Onirocr. l. 1. c. 70.*

Purificandi ritus vetustior erat Lege Mosaicâ. [l] *Jacob (convocatâ familiâ) ait, Mundamini, ac mutate vestimenta vestra.* Sacerdotes Ægyptii, *quando sacrum aliquem cultum erant celebraturi*, per [m] septimanas aliquot se præparabant, & præter ablutiones quotidianas, [n] πάντος μὲν ἐμψύχου ἀπέχοντο, πάντος δὲ λαχάνου τε καὶ ὀσπρίου, σφᾶς δὲ πάντων ἀφροδισίων καὶ ὁμιλίας γυναικείας. ἀρρένος μὲν γὰρ οὐδὲ τοῦ ἄλλου χρόνου μετέχον, *Animalibus omnibus abstinent, & ab omni olere & legumine; sed præcipuè à Mulierum consuetudine. Masculâ enim venere nullo vitæ tempore utuntur.* Paulò antè de iisdem dixerat; [o] Πολλοὶ δὲ καθάπαξ τοῦ ἐμψύχου, καὶ ἔν γε ταῖς ἁγνείαις ἅπαντες, ὁπότε μὴ θύειν σφίσιν εἴη, *Animalibus multi omnino abstinebant; in Purificationibus* [l] *Gen. 35. 2.* [m] *Suprà, p. 190.* [n] *Char. apud Porphyr.* [o] *Charem. ib.*

omnes, adeò ut nè Ovum quidem ederent. Ægyptii etiam [a] *primi* pro-
[a] *Herodot. 2. 64 Clem. Alex. p. 306 c.*
hibuerunt μίσγεσθαι γυναιξὶ ἐν ἱεροῖσι, μηδὲ ἀλύτους ἀπὸ γυναικῶν ἐς ἱερὰ ἐσιέναι, *cum mulieribus coire in templis, aut illotos ab uxore ſacra adire.* Ad Purificationem itaque requirebantur tria; Lavare, Jejunare, in Caſto eſſe.

[b] *Exod. 19. 1.*
Moſes, Decalogum à Deo accepturus, [b] *Sanctificavit populum: cúmque laviſſent, dixit ad eos, Eſtote parati, & nè appropinquetis Uxoribus veſtris.* Ipſe in monte [c] *Jejunavit diebus quadraginta.* Judæi Orationi jungebant Jejunium, à cibo & potu abſtinentes uſque ad noctem, cùm aut in mœrore eſſent, aut cùm à Domino aliquid impetrare vellent. De *Jejunio* autem & *Ablutione* dictum eſt: De
[c] *Ib. 34. 28.*
[d] *Levit. 15. 31.*
Immunditie lex eſt, [d] *Docebitis filios Iſrael, ut caveant ab immunditiis, & non moriantur in ſordibus ſuis, cùm polluerent Tabernaculum meum.*
[e] *1 Sam. 21. 4.*
Sacerdos Davidi panem ſanctificatum negavit, [e] *niſi Mundi eſſent juvenes, maximè à Mulieribus.*

[f] *Plaut. Aulular. Act. 3. ſc. 6.*
Ab Oriente manavit religio in Occidentem. [f] *Eo lavatum, ut ſacrificem*
[g] *Perſei. Sat. 2.*
[g] *Hæc ſanctè ut poſcas, Tiberino in gurgite mergis*
Manè caput bis tèrque; & Noctem flumine purgas.
[h] *Tibul. l. 2. Eleg. 1.*
Nox dicitur pro nocturno concubitu. ——[h] *Diſcedite ab aris*
Queis tulit heſternâ gaudia nocte Venus.

[i] *Diod. Sic. l. 1. p. 51. a.*
Ad Sacerdotum caſtimoniam attinet; [i] Γαμοῦσι δὲ Αἰγυπτίων οἱ μὲν Ἱερεῖς μίαν, τοὺς δ' ἄλλων ὅσας ἂν ἕκαστος βούληται, *Apud Ægyptios, Sacerdotes unam uxorem ducunt: alii quot quiſque velit.*
[k] *Lev. 21. 13.*
Lex Moſaica de Sacerdotali matrimonio, [k] *Virginem ducet uxorem, puellam de populo ſuo.* Ex ſingulari numero colligunt, Uxores binas
[l] *Ezec. 44. 22.*
ſimul Sacerdoti non ducendas. Nam ex [l] Ezechiele conſtat, hoc de quovis Sacerdote intelligendum eſſe; & πρενδετικῶς ſumenda, quæ tribus verſiculis præcedentibus de Sacerdote ſummo dicuntur.
[m] *Antiq. l. 3. c. 10.*
[m] Joſephus autem de Sacerdote Magno accipit: Μόνην δ' αὐτῷ δέδωκε γαμεῖν πρθένον, καὶ ταύτην φυλάττειν, *Conceſſit ei Unicam Virginem ducere, atque eam ſervare.* Neque diſſimile jus Atticum de
[n] *Demoſth. in Neæram.*
Rege Sacrorum. [n] Τὴν γυναῖκα αὐτὸς νόμον ἔθετο Ἀσκὴν εἶναι, καὶ μὴ ἐπιμεμιγμένην ἑτέρῳ ἀνδρὶ, ἀλλὰ Παρθένον γαμεῖν. Oportebat illius uxorem non tantùm eſſe *Virginem*, ſed etiam ἀστὴν *civem*, id eſt, *de populo ſuo.*

§. VII Ad Munditiem etiam referenda ſunt interdicta de Heterogeniis. Tàm Ebræis enim quàm Ægyptiis ἑτερογλώσσα impura habebantur.

Jumentum

[a] *Jumentum tuum non facies coire cum alterius generis animantibus. Agrum tuum non seres diverso semine. Veste, quæ ex duobus texta est, non induêris.* LXX. Τὰ κτήνη σου οὐ κατοχεύσεις ἑτεροζύγῳ· καὶ ἄμπελῶνά σου οὐ καταφυτεύσεις διφόρῳ· καὶ ἱμάτιον ἐκ δύο ὑφασμένον λίνοδηλον οὐκ ἐπιβαλεῖς σεαυτῷ, *Pecora tua non dabis in admissuram animali diversi generis: & vineam tuam non seminabis differentem: & vestimentum ex duobus textum (adulteratum) non injicies tibi.* Lex repetita ita se habet. *Non seres vineam tuam (mixturis) altero semine; ne & sementis quam seviſti, & quæ nascuntur ex vineâ, pariter sanctificentur*, vel *polluantur* potiùs (ut Chaldaica, & Maimonides.) *Non arabis in Bove & Asino. Non induêris vestimento quod ex lanâ linoque contextum est.* Tres itaque heterogeniorum commixtiones vetitæ sunt: *Animalium* diversi generis (mundi immundique simul) vel ad coitum, vel ad aratrum, plaustrumve: *Seminum* diversi generis (in rem cibariam) in eâdem vineæ, vel agri parte: *Lanæ & Lini* in vestibus. Lana scilicèt [b] *prophanus vestitus est; sed mundissima Lini seges.* Atque commixtiones istæ nunquam non fuerunt immundæ & illicitæ. Est autem quarta heterogeniorum commixtio, ad certum tempus impura, quæ paulatìm impuritatem exuit. [c] *Quando plantaveritis arborem (cibi) pomiferam, auferetis præputia ejus, poma quæ germinant; tribus annis erunt vobis immunda, nec edetis ex eis. Quarto anno omnis fructus ejus sanctificetur Domino. Quinto anno comedetis fructum ejus; sit vobis proventus ejus.* Insitivæ arbores heterogeneæ sunt; earumque fructus per tres annos impurus est, & penitùs destruendus; anno quarto, Deo dicatus, vel edendus, vel redimendus, instar [d] *Decimarum* secundarum; quinto demùm, prosunt Domino. Adeò gradatim evanescit immundities. Non aliter licèt conjugia cum alienigenis immunda sint, tamen Proselytorum Ægyptiorum, & Idumæorum [e] *liberi, in tertiâ generatione, venient in Ecclesiam Domini.* Inter Bellicas, Lex est de [f] Arbore fructiferâ, in obsidionales machinas non succidendâ. [g] Καὶ τοῖς Ὄσιριν σεβομένοις ἀπαγορεύει δένδρον ἥμερον ἀπολλύναι: *Etiam Osiridis cultoribus interdicitur arborem hortensem perdere.*

[a] *Lev.* 19. 19.

Deuter. 22. 19.

v. 10, 11.

[b] *Suprà, p.* 210.

[c] *Levit.* 19. 23.

[d] *Levit.* 27. 31.

[e] *Suprà, p.* 168.

[f] *Deut.* 20. 19.

[g] *Plutarch. Isid. p.* 363. b

Jus Sacerdotii apud Ægyptios à Græcanico plurimùm discrepabat. [h] *Nemo Ægyptiorum Diis sacrificat* præter Sacerdotes. Illic [i] *nulla Mulier Dei Deæve Sacerdos est sed Viri Deorum omnium Dearúmque:*

§. VIII.

[h] *Joseph. c. Ap. l.* 2. *p.* 1069. c.

[i] *Herod. l.* 2. *c.* 35.

[a] *Ib. c. 37.* [a] Ἱερᾶται δ' οὐχ εἷς ἑκάστου τῶν Θεῶν, ἀλλὰ πολλοί, τῶν εἷς ἐστιν Ἀρχιερεύς. Ἐπεὰν δέ τις ἀποθάνῃ, τοῦτου ὁ παῖς ἀντικατίστα), *Neque unicus est Sacerdos singulis Deorum, sed multi; quorum unus est Summus Sacerdos. Ubi quis Sacerdotum defunctus est, ejus filius surrogatur.*

Non autem dissimile fuit Sacerdotum jus apud Ebræos: Aaronicæ familiæ commissum est Dei Opt. Max. sacerdotium; Levitis cæteris Ministerium sacrum; perpetuâ successionis serie.

[b] *Num. 1. 50.* [†] *Ib. 3. 10.* [*] *Levit. c. 8.* [b] *Levitas constitue super Tabernaculum.* [†] *Aaron & filii ejus custodient Sacerdotium.* Ipse Aaron ex [*] Lege Summus Sacerdos; ad cujus posteros masculos dignitas illa, jure hæreditario, transmissa est: Nepos ex filiâ, non aliter ac filia, sacerdotio arcebatur. A binis Aaronis filiis, binæ fuerunt familiæ Sacerdotales, *Eleazaridarum* atque *Ithamaridarum.* Moses singulas in IV Classes divisisse dicitur, ut essent omnino VIII; & qualibet hebdomade, per vices adessent sacris. Alii tradunt XVI Classes fuisse sub Mose, id est, singulis VIII: & Davidem regem in Ithamaridis nihil innovâsse; sed unaquâque Eleazaridarum in binas tributâ, XXIV [c] Classes constituisse. Ab eodem [d] instituti sunt ex *Levitis* ἐργοδιῶκται, *in ministerium domûs Domini*; Γραμματεῖς καὶ Κριταὶ *Scribæ & Judices*, Πυλωροὶ *Janitores*, & Ἀνυμνοῦντες τῷ Κυρίῳ ἐν ὀργάνοις, *Psaltæ canentes Domino in Organis.* Verùm ista non sunt hujus seculi.

[c] 1 *Chron.* 24. 4. [d] *Ibid.* 23. 4.

[e] *Char. apud Porphyr. l. 4. § 6.* Apud Sacerdotes Ægyptios, [e] σύμβολον ἑκάστῳ τῆς τάξεως ἐμφορητικὸν, ὃ ἔλαχεν ἐν τοῖς ἱεροῖς· πλείους γὰρ ἦσαν αἱ τάξεις, *Unicuique symbolum erat insigne ejus ordinis quem in sacris sortitus est: Multi enim erant eorum Ordines.* Recensentur [f] Προφῆται, Ἱεροστολισταὶ, Ἱερογραμματεῖς, Ὡρολόγοι, Παστοφόροι, Νεωκόροι, aliique ὑπηρέται τοῖς θεοῖς· de quibus, eorúmque symbolis, ad seculum proximum.

[f] *Ibid.* § 8.

§. IX.

[g] *Joseph. c. Ap. l. 2. p. 1069. b.* [h] *Char. loc. citat.* Sacerdotes Ægyptii [g] *dicunt, Duo sibi à Regibus ab initio præcepta fuisse,* τὴν τε τῶν Θεῶν θεραπείαν, καὶ τὴν σοφίας τῶν Ἀπομέλειαν, *Cultum Deorum, & Sapientiæ studium.* Illi itaque [h] ἀπεπαιμένοι πᾶσαν τὴν ἄλλην ἐργασίαν καὶ πόρους ἀνθρωπίνους, ἀπέδοσαν ὅλον τὸν βίον τῇ τῶν θείων θεωρίᾳ, *Renunciantes omni occupationi & negotiationibus humanis, per totam vitam contemplationi rerum divinarum se tradebant. Inter simulacra Deorum semper versabantur. Ex habitu gravitas: incessus æquabilis, aspectus stabilis, risus rarus, manus semper intra vestem.* [i] *Multus illis sermo de retinendis moribus Patriis. Noctem destinabant ad Cœlestium observationem,*

[i] *Ibid.* § 8.

observationem, aliquando ad purificationem; Diem ad Deorum cultum; quotidie ter quaterve illos Hymnis celebrantes, manè & vesperi, ipso meridie & post meridiem. Reliquum tempus in speculationibus Arithmeticis Geometricisque occupati erant, semper aliquid elaborantes atque adinvenientes, ὡς ἐν ἐμπειρίᾳ *in rerum exploratione versati.*

Nobilissimum autem eorum inventum fuit *Immortalitas Animæ*; ità ut de Vitâ spem aliquam haberent, etiam post hujus vitæ interitum. [a] Πρῶτοι τόνδε τὸν λόγον Αἰγύπτιοί εἰσι εἰπόντες, ὡς ἀνθρώπου Ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι, *Ægyptii primi fuerunt qui dicerent Animam hominis esse Immortalem.* Cùm verò ratiocinatione suâ nihil magis de Animâ Hominis, quàm de Bestiæ, assecuti fuerint; existimabant Animas de hominibus in Bestias; de bestiis in homines transire. [b] Τῷ σώματι καταφθίνοντι, ἐς ἄλλο ζῶον αἰεὶ γινόμενον ἐσδύειν, *Corpore defuncto, in aliud atque aliud corpus genitum, migrare* Animam. Verùm de *Animâ*, atque de *Inferis*, ad Sec. XI.

[a] *Herod.* 2. 123.

[b] *Herodot. ib.*

Ebræorum autem veterum sapientia in sui Juris prudentiâ posita erat. Dixit Dominus ad Aaron, [c] *Præceptum est in generationes vestras, & ut habeatis Scientiam discernendi inter Sanctum & Prophanum, inter Pollutum & Mundum; & ut Doceatis filios Israel omnia legitima mea, quæ locutus est Dominus ad eos per manum Mosis.* De statu post Mortem illi minùs erant solliciti. Eâ de re, V. Cl. Hugonis Grotii verbis uti liceat. [d] *Moses in religionis Judaicæ institutione, si diserta Legis pacta respicimus, nihil promisit supra hujus vitæ bona, terram uberem, penum copiosum, victoriam de hostibus, longam & valentem senectutem, posteros cum bonâ spe superstites. Nam si quid est ultra, id umbris obtegitur, aut sapienti ac difficili ratiocinatione colligendum est: quæ causa fuit, cur multi, qui Legem Mosis sequi se profiterentur, ut Sadducæi, spem omnem de bonis post hanc vitam adipiscendis projicerent.* Vide Exod. c. 23. v. 25, &c. Levit. c. 26. v. 3, &c. Deuter. c. 7. v. 12. &c. totumque caput 28. Adde Hebr. c. 8. v. 6.

[c] *Lev.* 10. 10.

[d] *De Verit. Relig Christ. l.* 2. §. 9.

Jam verò ad Novi populi πολιτείαν nos recipiamus.

Ebræorum Regimen.

POST migrationem ex Ægypto Moses, per 40 vitæ suæ annos, summæ rerum Ebraicarum solus præfuit, populúmque Jure Regio gubernavit. Neque defuit *Regis* nomen. Nam inter Benedictiones dicitur, [e] *Legem præcepit nobis Moses, hæreditatem*

[e] *Deut.* 33. 4.

Ecclesiæ Jacob; & *fuit Rex in Jesurun*, id est, *in Israel*; Ut Targum Onkelos, & versio Syriaca: atque ipsum Mosem hîc *Regem in Jesurun* dici volunt plerique tam Judæorum, quàm Christianorum.

[a] *De Vitâ Mosis, l. 3. p. 527. a.* Philo [a] Mosem appellat ἄριστον Βασιλέα καὶ νομοθέτην, *Optimum Regem & Legislatorem.* [b] *Ille cum circumcideretur, nomen habuit Joakim, à parentibus impositum: Moysis nomen dedit Regina, cum eum ex aquâ sustulisset: Möy enim Ægyptiacè aqua dicitur.* Ἔσχεν δὲ καὶ τρίτον ὄνομα ἐν οὐρανῷ μετὰ τὴν ἀνάληψιν (ὡς φασὶν οἱ μύσται) Μελχὶ, *Habuit autem tertium quoque nomen in cœlo, post Assumptionem ejus (ut dicunt Mystæ) Melchi* (Rex). S. Hieronymus, [c] *Erat quidam senex, nomine Malchus (quem nos Latinè Regem possumus dicere) Syrus natione & linguâ.* Hesychio Μάλχος (non μάκκος) Βασιλεύς.

[b] *Clem. Alex. Strom. l. p. 343. c.*

[c] *In Vitâ Malchi Eremitæ.*

Moses autem licèt ex se uno penderent omnia, non sibi tamen sed Numini summam rerum potestatem detulit, & quæcunque gerebantur, Dei judicio geri professus est. De instituto hoc scitè Josephus, [d] *Cùm*, inquit, *aliæ gentes potestatem reipublicæ Monarchiis, aliæ Oligarchiis, aliæ Democratiis commiserint; Legislator noster, nihil horum intendens,* Θεοκρατίαν *(ut verbo utar) declaravit Rempublicam, Soli Deo maximè imperium & potestatem attribuens.*

[d] *c. Ap. l. 2. p. 1071.*

Aliquandiù Moses [e] *solus Judiciis* præfuit: post Legem autem in Sinai datam duæ erant Judicum constitutiones; altera, Statione XII, ex consilio Jethronis; altera, Statione XIII. Jethro [f] *venit ad Mosem ubi castrametatus est in monte Dei*, sive [g] *in Horeb*, qui mons idem est cum Sinai, aut ejusdem jugum (Res hæc in Exodi libro per anticipationem narratur.) Ex illius monitu, Moses [h] *elegit viros potentes ex omni Israel, & posuit eos Principes super populum, Principes mille, Principes centum, Principes quinquaginta, & Principes decem: & illi judicarunt populum omni tempore: sed causam Difficilem referebant ad Mosem.* Cum vero [i] 600000 virorum ex Ægypto decessisse tradantur, mirandum facit Gemara horum Judicum numerum. [k] *Chiliarchæ fuerunt* 600: *Centuriones* 6000: *Pentecontarchi* 12000: *Decani* 60000: *ità conficitur numerus Judicum* 786000. Ingens iste numerus immane quantum à [l] Josepho auctus est. Rationi autem magis competit Recentiorum sententia; qui [m] Abulensem sequuti, Magistratus illos ex Familiarum, non ex Personarum numero denominatos intelligunt.

[e] *Exod.* 18. 14.

[f] *Exod.* 18 5.

[g] *Deut.* 1. 6.

[h] *Exod.* 18.

[i] *Exod.* 12. 37, *& Num* 11. 21.

[k] *Tit. Sanhedrin, c.* 1. §. 19.

[l] *Antiq. l.* 3. *c.* 3.

[m] *In Exod.* 18 *Quæst.* 7.

Frustrà viri docti ex institutione istâ Subordinationem, Provocationem,

vocationem, causarum Sacrarum & Civilium Distinctionem eliciunt. Nulla hic Judicum subordinatio; nullum Causarum discrimen, nisi quod ex difficultate ortum est. Quæ non satis explorata erat & intellecta ad Mosem, ut ante, afferebatur. Ex novitate Legis difficultates subinde ortæ sunt, quæ non nisi consulto Numine expediri possent: cujusmodi occurrunt nonnullæ usque ad extrema Mosis tempora.

Altera Judicum institutio fuit in Deserto Pharan. Exitûs [a] *Anno secundo, mense secundo, vigesimâ die mensis, profecti sunt Israelitæ de deserto Sinai in desertum Pharan*; [b] *itinere tridui.* Statio ista XIII dicta est *Tabera*, Ἐμπυρισμὸς, [c] *Incensio, eò quod ignis Domini incensus fuisset contra murmurantes.* Synedrium ibi constituitur. Moses [d] *congregavit* LXX *viros è Presbyteris populi, & statuit eos circa Tabernaculum. Et descendit Dominus per nubem & locutus est ad eum & accepit de Spiritu qui super eum & dedit viris* LXX *Presbyteris. Et factum est cum quiesceret super eos Spiritus, ut prophetarent, nec cessarent.* Græci autem καὶ οὐκ ἔτι προσέθεντο, *nec ultra adjecerunt*: id est, Pro tempore tantùm prophetabant. Vocis Ebraicæ ambiguitatem [e] indicavimus.

[a] *Num.* 10. 11.
[b] *Ib. v.* 33.
[c] *Ib. c.* 11. *v.* 3.
[d] *Ib. v.* 10.
[e] *Suprà*, p. 177.

Presbyteri, sive *Senioris* titulus vetustus est, & diù ante Mosis tempora in Ægypto usurpatus. Josepho *ad sepeliendum patrem* ascendente ex Ægypto, [f] *ascenderunt cum eo omnes servi Pharaonis,* καὶ οἱ Πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ Πρεσβύτεροι τῆς Αἰγύπτου, *& Presbyteri domûs ejus, & cuncti Presbyteri terræ Ægypti.* Abrahamus etiam, qui ex Ægypto [g] *valde dives* redierat, habuit [h] *servum, Presbyterum domûs suæ, qui præerat omnibus quæ habebat:* is est, [i] *Eliæzer Damascenus.* Dum adhuc Israelitæ essent in Ægypto, [k] *Moses & Aaron congregaverunt cunctos Presbyteros Israel,* τοὺς γερόντους: Et Jethro, ante consilium suum, [l] *omnes Presbyteros Israel*, id est, eminentiores, excepit convivio. De numero illorum non constat. Quidam tamen Septuagenarium fuisse putant à numero *Septuaginta animarum quæ descenderunt in Ægyptum* (Græci legunt πέντε καὶ ἑβδομήκοντα LXXV, quam lectionem retinet [m] S. Stephanus) adeo ut LXX Seniorum numerus jam non tam institutus fuerit, quàm continuatus. Cum his conjunctus erat Moses princeps; ità ut Consistorium esset omnino Septuagintauniusvirale.

[f] *Gen.* 5. 7.
[g] *Gen.* 13. 2.
[h] *Gen.* 24. 2.
[i] *Gen.* 15. 2.
[k] *Exod.* 4. 29. & 12. 21.
[l] *Exod.* 18. 12.
[m] *Act. Apost.* 7. 14.

Maimonides diversas vocis [n] *Spiritûs* notiones explicat:

[n] *More Nebochim par.* 1. *c.* 40.

1 Aeris, 2 Venti, 3 Vitalis, 4 Animæ, *Quintò*, inquit, *eſt nomen Influentiæ intellectualis Divinæ in Prophetas à Deo inſtillatæ, quâ prophetant*: atque hos LXX Presbyteros in exemplum profert. *Sextò eſt nomen Propoſiti ac Voluntatis*, tàm in Homine, quàm Deo. *Ubicunque autem vox Spiritus tribuitur Deo, aut notione Quintâ ſumi debet, aut Sextâ, pro Voluntate.* In utrâque notione *Spiritus Domini* & *Spiritus Sanctus* apud Magiſtros dicitur. Alibi Maimonides complures ponit *Prophetiæ* gradus. [a] *Primus eſt cum quis auxilio divino ità inſtructus eſt & præditus, ut eo moveatur & animetur ad magnum aliquod facinus Perpetrandum. Illúmque motum in ſe ſentit & animadvertit. Hoc donum vocatur Spiritus Domini, & Spiritus Sanctus, Quo præditus fuit Moſes à tempore quo virilem ætatem aſſequutus eſt. Secundus gradus eſt cùm homo in ſe ſentit rem vel facultatem quampiam exoriri & ſuper ſe quieſcere, quæ eum impellit ad Loquendum; ità ut loquatur vel de Scientiis & artibus; vel Pſalmos & hymnos; vel utilia & ſalutifera rectè vivendi præcepta; vel res Politicas & civiles; vel denique Divinas: & hoc fit inter vigilandum, & in vigore ſenſuum ordinario. Et hic eſt, de quo dici ſolet, quòd loquatur per Spiritum Sanctum. Hac ſpecie Spiritûs S. inſtructi ſunt Hagiographi: Ex hoc genere fuerunt LXX Presbyteri, de quibus dictum eſt*, ut ſuprà. De cæteris gradibus, ipſum adeas.

[a] *Ib par. 11. c. 45.*

Ex eo quod præcipitur [[b] *Congrega Mihi*] Magiſtri colligunt Synedrium hoc in perpetuum conſtitutum eſſe; atque hinc Synedrii Magni (quod florentibus poſteà Judæorum rebus, præfecturam Juridicam illuſtriſſimam fuiſſe aiunt) originem dedúcunt.

[b] *Num. 11. 16.*

Conſcripti jam LXX Patres, cum Prophetico Judicandi munere, in locum Præfecturæ, quam ſuaſit Jethro, ſucceſſiſſe videntur. Illius enim poſthàc expreſſa non occurrit notitia. Ad illum tamen à [c] Viro Doctiſſimo referuntur [d] *Principes populi*, qui judicabant eos qui ſacrificaverunt Beelphegori; ut & [e] *Presbyteri, Præfecti, & Judices, οἱ Δικασταὶ, καὶ οἱ Γραμματεῖς*, qui ſub Joſuâ *ſtabant ex utrâque parte Arcæ*. Obſcura etiam ſunt LXX viralis hujus Conceſſûs veſtigia. Moſis autem potentia (quâ ipſe ſolus, ex Dei reſponſis, de rebus graviſſimis decernebat) manifeſta eſt. Tali deciſione, [f] Paſcha menſis Secundi præſcriptum erat *Immundis & diſtantiâ loci impeditis*: [g] Lignans in die Sabbati; & Blaſphemus [h] *Selomithæ filius* lapidibus obruti ſunt. Et paulò ante exceſſum Moſis, ſimili judicio, Midianiticâ idololatriâ inquinati, poſt lapidationem,

[c] *Grot. in loc.*
[d] *Num. 25. 4*
[e] *Joſ. 8. 33.*
[f] *Num. 9. 6.*
[g] *Num. 15. 32.*
[h] *Lev. 24. 11.*

ſuſpenſi

[a] *ſuſpenſi ſunt in conſpectu ſolis*; Et quinque [b] *Zelophchadi filiæ* hæreditatis paternæ compotes factæ ſunt. Moſes moribundus (apud [c] Joſephum) hanc politiæ formam Iſraelitis commendat. Ἀριστοκρατία μὲν ὂν κράτιστον καὶ ὁ καθ' αὑτὴν βίος· καὶ μὴ λάθοι πόθος ὑμᾶς ἄλλης πολιτείας, ἀλλὰ ταύτην σέβεσθε· θεὸν νόμους ἔχοντες δεσπότας, καθ' αὐτὸν ἕκαστα πράττοντες. Ἀρκεῖ γὰρ ὁ Θεὸς ἡγεμὼν εἶναι, *Optima quidem eſt Ariſtocratia, & juxtà eam vivendi ratio: neque alterius regiminis deſiderium vos capiat, ſed eam diligite: & Leges habentes pro Dominis, actiones veſtræ ſint illis conſentaneæ. Sufficit enim Deum eſſe Præſidem.* In militiâ etiam eandem ſuadet Θεοκρατίας rationem: *Exercitum*, inquit, *contra hoſtes educite*, στρατηγῷ μὲν αὐτοκράτορι χρώμενοι τῷ Θεῷ, ὑποστρατηγὸν δὲ χειροτονήσαντες ἕνα τῇ ἀρετῇ πρόχοντα. *Sit Deus vobis ſummus Imperator: ſed & unum aliquem fortem virum eligite, qui ſub eo ducat exercitum.*

[a] *Numb.* 25. 4.
[b] *Numb.* 27. 1.
[c] *L.* 4. *c.* 8. *p.* 123. *b.*
Ibid. p. 129. *f.*

Primarium de Judiciis & Tribunalibus conſtituendis præceptum, in *Marâ* datum, inter Noachidarum [d] recenſuimus. [e] *Judices & Miniſtros* (Γραμματοεισαγωγεῖς, Officiales executioni præficiendos) *conſtitues tibi in omnibus Portis tuis, quas Dominus Deus tuus dat tibi ſecundùm Tribus tuas, qui judicabunt populum judicio juſto.* Per Synechdochen *Porta* ſumitur pro Urbe.

[d] *Suprà, p.* 175.
[e] *Deut.* 16. 18.

Ex hoc præcepto, in Terrâ Sanctâ, duo alia Synedria Minora initium poſthàc habuerunt. Judicum verò numerus incertus: Joſephus [f] *Septem viros* ſtatuit; In Miſnâ [g] *Synedrium Magnum* LXXI *judices habuit, Minus* XXIII. Uter rectiùs, dicere nequeo: cùm loca fortaſſe, aut tempora diverſa reſpexiſſe poterint. Synedrium alterum Triumvirale fuit, de quo Miſna. [h] *Cauſæ pecuniariæ à tribus dijudicantur: quiſque litigantium ſibi eligit unum: & bini illi judices adſciſcunt ſibi tertium.* Verùm iſta non ſunt hujus temporis.

[f] *Antiq. l.* 4. *c.* 8. *p.* 122. *c.*
[g] *Tit. Sanhedrin, c.* 1. §. 6.
[h] *Ibid. c.* 3. §. 1.

Ad SECULUM X.

Terra Promiſſa.

MOSI ſucceſſit Joſua, qui bellum internecinum Chananæis intulit. De jure Belli, lex eſt Moſaica. [i] *Si quando acceſſeris ad expugnandam civitatem, primò offeres ei Pacem: quam ſi acceperit, & aperuerit tibi portas, cunctus populus qui in ea eſt* ἔσονταί σοι

[i] *Deuter.* 20. 11.

φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί σοι, *erunt tibi ſub tributo, & ſervient tibi.*
12. *Sin autem fœdus inire noluerit, & fecerit contra te bellum, oppugnabis*
13. *eam. Et cum Dominus Deus tuus tradiderit eam in manum tuam, per-*
14. *cuties in eâ omnes maſculos acie gladii. Mulieres tantùm & parvulos, jumenta & quicquid fuerit in civitate, & omnem prædam tibi diripies, & comedes de ſpoliis hoſtium tuorum, quæ dederit tibi Dominus Deus tuus.*
15. *Sic facies cunctis civitatibus, quæ à te longiùs diſſitæ fuerint, quæ non ſunt de urbibus iſtarum gentium quas in poſſeſſionem accepturus es.*

Ebræi hinc colligunt fas eſſe bellum hujuſmodi *Ultroneum*, ritè indictum, adversùs finitimos genere, pro arbitratu eorum qui rebus præeſſent; abſque ullâ Injuriæ, aut Vindictæ, aut Tutelæ ſuæ ratione; ſed tantùm ad acquirendum ſibi Imperium: Hæc illis ſatìs idonea erat Juſti belli cauſa.[a] *Una ea & vetus cauſa bellandi, profunda libido imperii.* Ad Pacem verò fœdúſque, præter *Tributum*, & *Servilem* cultum, neceſſe erat ut ſuciperentur VII Noachidarum præcepta.

[a] *Saluſt. in Catilina.*

Pergit Lex ad alterum Belli genus de *Terrâ Iſraelis*, ad quod ipſi *mandato Numinis* obſtricti erant. [b] *De civitatibus autem populo-*
16. *rum iſtorum quos dederit Dominus Deus tuus tibi in hæreditatem, non*
17. *permittes vivere ullum qui ſpirat. Quin exterminando exterminabis eos,* ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτοὺς, *nempe Hitthæum, Amorræum, Chananæum, Pherezæum, Hevæum, Jebuſæum* (καὶ Γεργεσαῖον adjiciunt
18. Græci) *ſicut præcepit tibi Dominus Deus tuus: Ne ſcilicet doceant vos facere cunctas abominationes quas ipſi fecerunt Diis ſuis, & peccetis in Dominum Deum veſtrum.*

[b] *Deut.* 20.

§. I. Ut autem ritè dignoſcatur *Terra Chanaan* (ab Iſraelitis, duce Joſuâ, adquiſita) res paulò altiùs petenda eſt.

Chanaan (Chami F. Noachi N.) XI filios habuit, à quibus orti ſunt totidem *Chananæorum* populi; qui terrarum quicquid eſt ab Idumæâ uſque ad Orontem (forſan ad Euphratem) tenuerunt.

1. [c] *Sidon Primogenitus*; in medio fratrum collocatus. *Sidon* maritima urbs notiſſima: Sidoniorum regio cum Antilibano versùs Orientem extendebatur. Utrinque recenſentur Fratrum ſortes; Quinque ad Meridiem, totidem ad Septentrionem.

[c] *Gen.* 10. 15.

2. *Hitthæi* ad Auſtrum, circa Hebronem & Berſabeam.

3. *Jebuſæi* circa Hieroſolymam. Hi arcem Sionis tenuerunt uſque ad Davidis tempora.

4. *Amorræi*

4. *Amorræi* in Montanis Judææ: ſed Jordanem tranſgreſſi, Baſan & Hesbon tractúmque inter fluvios Arnon & Jabok occupârant. Illos [a] modò delevit Moſes. [a] *Num* 21. 13,24.

5. *Gergeſæorum* reliquias circa *Geraſa* vel *Gadara* trans Jordanem hæſiſſe docet [b] Evangelium. [b] *S. Math.* 8.28.

6. *Hevæi* ad montem [c] *Hermonem*, versùs Orientem. Eorum gens [d] *Gabaonitæ* Hieroſolymis finitimi; & [e] *Sichemitæ* juxta Samariam. [c] *Joſ.* 11.3. [d] *Ib. v.* 19. [e] *Gen.* 34.2.

Hi quinque populi ad meridiem Sidonis & montis Antilibani habitabant: ad Septentrionem autem iſti.

7. *Arkæi.* Arcen *in Libano* ponit [f] Joſephus; ejus meminit Ptolemæus; à quâ *Venus Architis.* [f] *Antiq. l.* 1. *c.* 7.

8. *Sinæi.* Σιννᾶν in monte Libano, locum munitiſſimum, habet [g] Strabo. Sanè *Sin* Sinæorum urbs non procul fuit ab Areâ, teſte S. Hieronymo. [g] *L.* 16. *p.*755.d.

9. *Arvadæi.* Græci & Targum Onkelos habent *Aradios*, ſed Hieroſolymitanum *Antaradios.* Quæ Plinio & Ptolemæo *Antarados* dicitur, [h] Straboni eſt ἡ τῶν Ἀραδίων παλαιὰ, Urbs *vetus Aradiorum.* Antiquas gens illa ſedes habuit in continente; Salmanaſſarum fugiens, migravit in inſulam. Sic *Palæbyblos*, & *Byblos*: *Tyrus* Inſularis, & *Palætyrus*; de quâ poſthac. [i] Τὴν χώραν Ἀραδίοι κατεκληρούχησαν, *Aradii agrum ſorte diviſum tenent. Aiunt quoſdam è Sidone exules condidiſſe* Urbem Inſularem. Crediderim potiùs originem cum nomine ab Aradiis accepiſſe. [k] *Aradii olim per ſe Reges habuerunt, ſicut & quælibet alia urbs Phœnicum*, & Chananæorum. [h] *L.* 16. *p.*753.c. [i] *Strabo, ib.* [k] *Ib. p.*754.

10. *Samaræi.* Targum Hieroſolym. *Emeſenos* reddit. Emeſa urbs Cœloſyriæ mediterranea ad Orontem ſita. Mendoſè Hieronymus, *Samaræi, quibus Edeſſa nobilis Syriæ Cœles civitas.* Edeſſa non in Cœloſyriâ, ſed trans Euphratem.

11. *Hamathæi.* Targum Hieroſolym. habet *Antiochenos.* Urbs itaque Antiochia, ſic demum à Macedonibus dicta, metropolis erat *terræ Hamath.* Amos Propheta [l] *Hamath Magnam* vocat. Joſephus [m] autem, Ἀμάθῳ Ἀμάθου καλώκηπεν, ἥτις ἐστὶ κὴ νυῦ ὑπὸ μὲν τῶν ἐπιχωρίων Ἀμάθη καλουμένη· Μακεδόνες δ' αὐτὴν Ἐπιφανείαν ἐπωνόμασαν, Chanaanis filius *Hamathus Hamathen habitavit, quæ & hodie ab accolis vocatur Hamathe: Macedones autem illam nominârunt Epiphaniam.* Hinc S. Hieronymus: [n] *Hemath Magna nunc Antiochia nominatur*: Propheta *autem Magnam vocat ad diſtinctionem* [l] *Amos* 6.2. [m] *Antiq. l.* 1. *c.* 7. [n] *In Amos l.* 3.

Minoris, quæ appellatur Epiphania. Non immeritò autem urbs illa appellatur *Magna*, à quâ totus terrarum tractus, à Terræ Sanctæ finibus usque ad Euphratem, nomen habuit *Terræ Hamath.*

[a] *Josua* 13.5. Israelitarum enim limes Septentrionalis ponitur [a] *ad introitum Hamath*; sive *ad Rehob, ad introitum Hamath*; quæ alibi [b] *Aram-beth-Rehob* vocatur. Ea est Syria Damascena, inter Antilibanum & Libanum posita, cujus [c] *Caput Damascus.* Et Solomon *in* [d] *Hamath Sobâ* munivit *Palmyram in terrâ solitudinis*, quam Syri *Thadamoram* vocant: Solitudines autem Palmyrenæ Euphratem attinguunt.

[b] II *Sam.* 10.6.

[c] *Esai* 7.8.

[d] II *Chron.* 8.3.

Sicut pars hæc Septentrionalis vocabatur *Hamath*, ità Meridionalis propriè dicta est *Chanaan.* Denominationes istæ ante Ebræorum victorias obtinuerunt: libri Mosaici distinctionem exhibent. Ad Meridiem exploratores [*] *ascendentes κατεσκέψαντο ἀπὸ ἐρήμου, speculati sunt Terram à deserto Sin usque Rehob ad introitum Hamath*, id est, usque ad Antilibanum & [e] *Terminos Septentrionales.* Interjectum hoc terræ spatium erat Chanaan Propria, & Terra Promissa.

[*] *Num* 13.21.

[e] *Ib.* 34.8.

[f] *Gen.* 10.19 [f] *Fuit terminus Chananæorum à Sidone quâ venis Geraram Gazam usque; & Gazâ quâ venis Sodomam & Gomorrham & Admam & Seboim & Lesam usque.* Sidon & Antilibanus, limes ad Septentrionem; ad Meridiem, à Gazâ ad Asphaltim lacum, cujus urbes incendio notissimæ. *Lesa*, vel *Lasa* (inquit Hieronymus) *ipsa est quæ nunc Callirhoe dicitur, ubi aquæ calidæ prorumpentes in mare Mortuum defluunt.*

Ex XI istis Chananæorum populis, V tantùm recensentur inter eos qui internecioni devoti sunt; *Hitthæi, Jebusæi, Amorræi, Gergesæi,* [g] *Gen.* 15.18, 19. *Hevæi.* At verò Abramo promissa fuit [g] *Terra à fluvio Ægypti ad magnum fluvium Euphratis*; *Kinæi, Cenezæi (Cadmonim) Orientales, Hitthæi, Pherezæi (rephaim) gigantes, Amorræi, Chananæi, Gergasæi,* [h] *Judic.* 4.11. *Jebusæi.* Octo gentes numero, non decem; ex quibus [h] *Kinæi filii* [i] *Ib* 1.16. *Hobab, cognati Moysi,* [i] *habitabant cum filiis Juda in deserto sortis ejus.* Proselytis scilicet sors data est. Per *Cenezæos qui ad Orientem* intelliguntur forsan *Hevæi*, qui hîc nomen non habent. *Hitthæi,* [k] *filii Anak, Gigantes* fuerunt; & [l] *Pherezæi Gigantes.* Gentes itaque damnatæ sunt VII. In libro Exodi *Gergasæi* passim omittuntur, in Deuteronomio adjiciuntur; & expressim citantur [m] *VII gentes, plures numero, & robustiores quàm* Israelitæ. *Pherezæi* ubique numerantur; sed cuinam Chananæorum familiæ adscribendi incertum: habitabant [n] *in Montanis* & [o] *Sylvestribus.* Neque magis liquet de

[k] *Num.* 13. *ult.*

[l] *Josua* 17.15.

[m] *Deut.* 7.1.

[n] *Josua* 11.3.

[o] 17.15.

Chananæis

Chananæis ſpecialiùs ità dictis. Ad Euphratem verò Rex David fines protuliſſe exiſtimatur; quia [a] *percuſſit Adar-ezerem regem* (Syriæ) *Sobæ, ut verteret manum ſuam in fluvium Euphratem.* Et Solomon ædificavit [b] *Palmyram in terrâ Solitudinis*, quam ad Euphratem extendi jam diximus. Sub ditione tenuit [c] *omnia regna à Fluvio ad Terram Philiſthæorum*, id eſt, *Dominabatur à Tiphſach* (Thapſaco) *uſque ad Gazam.* Ad Thapſacum fuit [d] *trajectus Euphratis.*

[a] II *Sam* 8.3.
[b] I *Reg.* 9. 18.
[c] I *Reg.* 4. 21, 24.
[d] *Strab. l.* 16. *p.* 747. a.

Etſi Denunciationis formula in bello adversùs has gentes gerendo non eſſet neceſſaria, refert tamen Gemara Hieroſolymitana, quòd [e] *Joſua, antequam Iſraelitæ terram invaderent, literis ſuis tria propoſuit: Qui fugam mallent, aufugerent; Qui pacem, in fœdus venirent; Qui bellum, arma ſuſciperent. Unde Gergeſæi credentes in Deum O. M. aufugerunt, in Africam ſe conferentes. Gibeonitæ in fœdus veniebant. adeòque terræ Iſraeliticæ incolæ manebant. Reges* XXXI *bellum ſuſceperunt, & cecidêre.* Sanè [f] *Gergeſæi* in devictarum à Joſuâ gentium cenſu memorantur; & eorum nomen in [g] Evangelio legitur.

§. II.
[e] *Ad tit. Shebiith, c.* 6.
[f] *Joſ.* 24. 11.
[g] *Mat.* 8. 22.

Procopius, ejuſdem ferè cum Gemarâ ætatis, Talmudicam hanc hiſtoriolam amplexus, illos in Mauritaniâ Tingitanâ collocat: De Phœnicibus agens per Africam diffuſis, [h] *Ædificârunt* (inquit) *caſtellum in civitate Numidicâ ubi nunc eſt urbs* [i] Τίγις, *Tingis. Ibi ex albis lapidibus conſtant duæ columnæ, prope magnum fontem erectæ, Phœnicios habentes characteres inſcriptos, qui Phœnicum linguâ ſic ſonant:* Ἡμεῖς ἐσμεν οἱ φυγόντες ἀπὸ προσώπου Ἰησοῦ τοῦ λῃστοῦ, υἱοῦ Ναυῆ, *Nos ii ſumus qui fugerunt à facie Joſuæ prædonis, filii Naue.* Græci multa fabulantur de *Antæo*, hujus urbis conditore, ab Hercule in luctâ proſtrato; & de *Heſperidum hortis.*

[h] *Vandalic. l.* 2. *c.* 10.
[i] Τίγανις *malè in editis.*

Urbs hæc vetuſtiſſima proculdubiò, Phœnicum colonia, & Romanæ provinciæ Metropolis, ſub Sereniſſimi Regis noſtri auſpiciis refloreſcit hodie.

Joſua [k] *deſtruens Gentes* VII *in terrâ Chanaan,* κατεκληροδότησεν *ſorte diſtribuit eorum terram* Iſraelitis. Κλῆρος triplex erat. Prima terræ partitio facta eſt à Moſe trans Jordanem; quâ [l] *Amorrhæorum* regio, extra ſortem, tradita eſt *Reubenitis, Gaditis, & Dimidiæ tribui Manaſſis.* Altera poſt ſeptennium à Joſuâ [m] *in Galgalis*; quâ Tribus *Juda & Ephraim cum* alterâ *dimidiâ tribu Manaſſis* hæreditates ſuas conſecutæ ſunt. Tertia ab eodem, poſt

§. III.
[k] *Act. Apoſt.* 13. 19.
[l] *Joſua* 14. 3.
[m] *Ib. c.* 15.

[a] *Ib. c.* 18. 3. [a] *ceſſationem* aliquam, *in Silunte*; quâ *VII Tribubus reliquis* terra reliqua ſorte diſtributa eſt. Non aliter, [b] *dicunt Seſoſtrim regem Ægyptum in omnes Ægyptios diviſiſſe*, κλῆρον ἴσον ἑκάστῳ τετράγωνον διδόντα, *datâ viritim per ſortem æquâ ſoli quadrati portione.*

[b] *Herodot.* 2 109.

Terra Iſraelitis ſortitò diſpartita eſt, cùm tota nondum eſſet bello acquiſita. Manebant [c] *Anakæorum reliquiæ in Gazâ, in Gath, & in Azoto*; etiam [d] *in Aſcalone.* [e] *Juda cepit terras Gazæ, Aſcalonis & Ekronis: expulit Montanos, ſed non potuit expellere incolas Vallium, ob currus falcatos.* Philiſtæorum Pentapolis, ad mare poſita, apud exteros inclaruit: *Chananæorum* autem, *Ebræorum*, ſive *Iſraelitarum* nomen Græcis fuit inauditum. Unde [f] Herodoto non tantùm Παλαιστίνοι iſti, ſed etiam *Judæi*, in mediterraneis degentes (poſt reditum è Babylone) Σύριοι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ dicti ſunt. Meminit [g] Sanchuniathon Berytius Χνᾶ δὲ πρῶτον, μετονομασθέντα Φοίνικα, *Chna primi, qui vocatur etiam Phœnix.* Ex quo Stephanus, Κνᾶ, ὅπερ ἡ Φοινίκη ἐκαλεῖτο *Chna dicitur Phœnicia*; Κναῖος, *Chananæus, Phœnix.* Chna contrahitur ex *Chanaan*: alterum nomen, pro captu Græcorum, à Philone Byblio interprete adjici videtur. Tota enim [h] *ora ab Orthoſiâ ad Peluſium vocatur Phœnicia: anguſta illa & maritima. Quæ ſupra eam uſque ad Arabes, inter Gazam & Antilibanum, nominatur Judæa*; ex Macedonum ſcilicet temporibus.

[c] *Joſua* 11. 22.
[d] *Jerem.* 25.
[e] *Judic.* 1. 18, 19.
[f] *Sup* 2, *p.* 144.
[g] *Euſeb. Præp. l.* 1.
[h] *Strab. l.* 16. *p.* 756. c.

Præter quinque Philiſtæorum ſatrapias, aliæ fuerunt Chananæorum urbes, tam mediterraneæ quàm maritimæ, quas Iſraelitæ obtinere non potuerunt. [i] *Benjamin non ejecit Jebuſæos, incolas Jeruſalem. Manaſſes non cepit Bethſan, nec Taanach, nec Doram* maritimam, *nec Ibleam, nec Megiddo. Ephraim non cepit Gezer*; quam tandem [k] cepit Pharao, dedítque Solomoni ſocero. *Zebulon non cepit Kitron, nec Nahalol. Aſher non cepit Acco* (Ἄκκων, Ptolemaïda) *nec Sidonem*, urbes maritimas, *nec Ahlib, nec Achzib, nec Aphik, nec Rehob* in limite Aquilonari. *Nephthali non cepit Bethſhemeſh, nec Beth-anath. Dan ab Amorrhæis pulſus eſt in montes.* [l] *Habitabant itaque Iſraelitæ inter Chananæos, Hittæos, Amorræos, Perizæos, Hevæos & Jebuſæos.*

[i] *Judic.* 1. 21, &c.
[k] 1 *Reg.* 9. 16.
[l] *Judic* 3. 5.

Poſt Κληρουχίαν Ebræorum opes maximè in agris poſitæ erant. Lege itaque Agrariâ cautum eſt, nè quis contractu ullo plenum ſui fundi dominium alienaret. [m] Quinquageſimo quolibet anno omnes Agri ad dominos veteres redibant; & ſervis Ebræis Libertas: nulla venditio, nulla donatio, quæ Jubilæi beneficio non erat irrita.

[m] *Levit.* 25.

Sanè

Sanè eâ Lege Moſes ſtabilitati Reipub. prudenter conſuluit; cùm paucorum avaritiâ major pars civium fortunis avitis exui non potuerit.

Non erit hîc extra callem, neque Jurisprudentiæ ſtudioſis injucundum, ex [a] Gemarâ Babylonicâ quaſdam proferre de Jure Agrario Conſuetudines, quas ob antiquitatem ad ipſum Joſuam referunt Magiſtri. Verſione utimur [b] Seldenianâ. §. IV.

[a] *Ad tit. Raba Kama, c. 7.*

[b] *De Jure Nat. l. 6. c. 2.*

X. *Decreta Joſuæ & Synedrii ejus, tempore quo Terram diviſit.*

I. *Ut minuta pecora in ſylvis paſcerent ubi craſſiores eſſent arbores; non item pecora grandiora. Sylvâ autem cujus tenuiores aut teneriores arbores, non paſcerent nec grandiora nec minuta citra domini conſenſum.*

II. *Unicuique* [c] *hominum fas eſſe colligere ſibi frutices ſeu arbuſcula in agro alieno, minora ſcilicet, & quæ pro ſpinis habita, veluti rubos & vepres adhuc virides atque creſcentes, modò illa non ſuccîdat. Arbuſcula verò ibi & arbores cæteræ ei vetantur.*

[c] Ebræorum.

III. *Unicuique hominum fas eſſe colligere ſibi herbas ſponte naſcentes quocunque locorum, præter agrum fæno græco, in jumentorum depaſtionem, ſatum.*

IV. *Fas eſſe cuilibet plantarium quocunque locorum putare, exceptis Olivarum termetibus; ità ut non amplius amputet ex arboribus quàm quod olivæ aut ovo par fuerit, nec ramos alibi putet quàm ſurſum ab eâ parte quâ diffundi cœpit; nec vites aliaſve arbores in loco ubi rami pauci, ſed tantùm ubi denſi. Nec exſcindat quid ex veteri arboris parte quæ fructum ferat, ſed tantùm ex novâ, quæ nondum ferat fructum. Neque demum omnino ejuſmodi quid faciat, niſi ubi Solis radii non admittuntur.*

V. *Ubi fons fuerit è quo fluvius intra terminos alicujus urbis ſeu provinciæ labitur, ità utantur fruantur illius urbis ſeu provinciæ incolæ fluvio illo (tametſi fons ejus non fuerit in parte ipſis aſſignata) ut nec alii cum illis eo utantur fruantur.*

VI. *Fas fore hominum cuilibet piſces captare è mari Tiberiadis, modò ſcilicet hamis ſolummodo piſcatus fuerit. Neque enim ſepimentum expandet, aut navi piſcatoriâ utetur alius præter tribuum incolas quarum partem aſſignatam Mare illud alluit.*

VII. *Cuilibet fas fore, quoties neceſſe ei fuerit ventrem oxonerare, è viâ diverti, & ponè ſepem quæ proximat illud facere, idque etiamſi*

locus fuerit croco plenus, & fasciculum ad abstergendum ibi sumere.

VIII. *Cuilibet per vineam aliúmve ejusmodi locum erranti hinc indè pervagari licebit usque dum in viam suam redierit.*

IX. *Tempore quo cœnosæ nimis fuerint viæ publicæ aut aquis impeditæ, fas erit viatoribus, viis ipsis relictis, in vicina quæ adjacent loca se conferre, atque ibi transire; tametsi transierit in viâ quæ suos habet Dominos.*

X. *Qui fortè mortuus repertus fuerit, locum suum sibi adquiret, & sepeliendus erit loco in ipso quo fuerit repertus, modò is non fuerit angiportus, nec intra limites urbis; tunc enim in locum mortuorum sepulturæ destinatum avehendus est.*

De annis Josuæ, & successorum Chronologiâ, ad Seculum proximum. Atque hæc hactenus de Originibus Ebraicis: Quæ quidem turgerent nimiùm, si cogitationibus secundis cuderentur. Redeamus in Ægyptum.

Mœris Rex.

TRes sunt, in laterculo Thebano, hujus seculi Reges illustres, *Maris*, *Siphoas* & *Phruron*. *Maris* rex *tricesimus quartus* inter eos celebratur quos excerpsit Herodotus; cui *Mœris* appellatur, & *Myris*. De hujus Regis tempore non malè convenit Canoni nostro cum Herodoto. Ille de soli Ægyptiaci incremento differens, [a] *Nunc*, inquit, *nisi fluvius ad* XVI *aut ad* XV *saltem cubitos assurgat, non transcendit in terram.* Verùm ἐπὶ Μύεριος βασιλῆος, *sub Rege Myri, quoties fluvius* VIII *cubitis, dum minimum, influebat, Ægyptum, quæ infra Memphim est, irrigabat.* Καὶ Μύεριος ἔτι τοῦτου ἔτεα ἐννακόσια τελευτήσαντος, ὅτε ταῦτα ἱρέων ἐγὼ ἤκουον, *Nec dum anni erant 900 ab obitu Myris ad tempus quo ego hæc à sacerdotibus audiebam.*

[a] *Herod. l. 2. c. 13.*

[b] *Au. Gell. l. 15. c. 23.*

[b] Herodotus *natus est anno 53 ante initium belli Peloponnesiaci*; id est, anno Per. Jul. 4230. Deme annos 900, habes annum Per. Jul. 3330; qui in Canone nostro excessum Regis proximat.

[c] *L. 2. c. 111.*

[d] *Ib. c. 121.*

Refert [c] Herodotus, *Mœrin regem* ἀποδέξασθαι μνημόσυνα δύο Ἡφαίστου τοῦ πρὸς βορέην ἄνεμον τετραμμένα πρόπυλαια· λίμνην τε ὀρύξαι, *Struxisse insignes Vulcani Porticus, quæ sunt versùs Aquilonem; & Stagnum effodisse.* Sic *Rampsinitus* rex [d] postea laudatur ob πρόπυλαια ejusdem templi *ad Occasum* exstructa.

Cùm

Cùm autem celeberrimum hoc Vulcani templum esset in urbe Memphi (in eâ enim à [a] *Mene* olim fundatum fuit) atque urbs illa à *Pastoribus*, sub eorum adventu ante annos 200, capta esset; manifestum est *Pastores* hisce temporibus Memphim amisisse, *Thebanósque* urbem illam tenuisse, & ornâsse.

[a] *Ibid. c. 99.*

Apud *Tanitas* in Inferiore Ægypto jam tum regnabat *Assis*, *Pastorum rex sextus*, & eorum quos ex Manethone [b] recensuimus postremus: Is Georgio Syncello vocatur [c] *Aseth*. Ἐπὶ αὐτοῦ ὁ Μόσχος θεοποιηθεὶς Ἄπις ἐκλήθη, *Sub eo invocatus est Apis Vitulus in Deos relatus*. Non solùm *Vulcani* sed etiam *Apidis* cultus in urbe Memphi instauratus est.

[b] *Suprà, p. 99.*
[c] *Syncel. p. 123. d.*

Eusebius, ad ultima horum Pastorum tempora, [d] *Memphis in Ægypto ab Ape condita*. Scaliger [e] vertit, Μέμφις ἐν Αἰγύπτῳ κτ' τούτους ἐκτίσθη τοὺς χρόνους. Neque enim de Rege Argivo intelligere potuit. Urbs autem non jam fundata est, sed instaurata, postquam à Pastoribus fuisset vastata. Pastores initio prævalidi, paulatim cessêre, tandem discessêre.

[d] *Num. 279.*
[e] *P. 86.*

Alterum nobile hujus Regis opus fuit ἡ Μοίριος καλουμένη Λίμνη, *Stagnum Mœris*, vel potiùs fossa è Nilo in Stagnum ducta. *Ambitus stagni est stadiorum* 3600, *sive schœnorum sexaginta* (id est, milliarium 480) [f] *quanta est ipsius Ægypti mensura ad Mare. Jacet longo situ versùs Aquilonem & Austrum; altitudine* 50 *passuum, ubi profundissimum.* Herodotus enixè contendit stagnum hoc humano labore fuisse excavatum; eúmque sequutus est Diodorus. Quorsum verò? Concedamus hoc Stagnum fuisse αὐτόχθες, *nativum*: nihilominus eximium fuit Solertiæ veteris specimen, Desertum Libyæ Nilo crescente fœcundare; & machinatio satìs operosa, Canalem, [g] ὀγδοήκοντα μὲν σταδίων τὸ μῆκος, τρίπλεθρον δὲ τὸ πλάτος, 80 *stadia longum, & tria plethra* (sive 300 pedes) *latum*, per saxeum Ægypti latus traducere; non sine perforato alicubi meatu.

[f] *Herodot. l. 2. c. 149.*
[g] *Diod. Sic. l. 1. p. 33. d.*

[h] Ἔλεγον ὡς ἐς τὴν σύρτιν τὴν ἐν Λιβύῃ ἐκδιδοῖ ἡ λίμνη αὕτη ὑπὸ γῆν, πεπαμμένη τὸ πρὸς ἑσπέρην ἐς τὴν μεσόγαιαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ ὑπὲρ Μέμφιος, *Dicunt hoc stagnum sub terrâ influere in syrtim Libyæ, vergens in mediterranea versùs Occidentem, juxta montem qui est supra Memphim.* Infra Memphim, versùs Orientem, alteram posthac fossam æmulatione quâdam inchoavit Sesostris, quæ in Mare Rubrum diverteret.

[h] *Herod. l. 2. c. 149.*

[a] *Cùm verò Nilus non certis augmentis influat, & illius* [b] *moderatio Terram fœcundam faciat, redundantis aquæ receptaculum effodit Rex Myris: & fossâ fluvium aliquando recipiens, aliquando respuens, aquas agricolis tempestivas exhibuit, ore vel aperto, vel occluso; multâ cum solertiâ multisque impensis. Claustra enim non minore quàm 50 talentorum sumptu vel reserebantur, vel obstruebantur.*

[c] *Aqua, ex Nilo per Fossam derivata, sex mensibus in Stagnum fluit, totidemque retro in Nilum refluit. Quum effluit, singulis diebus singula argenti talenta ex proventu piscium in fiscum regium persolvit; quum influit, viginti minas.* [d] *Vectigal hoc uxori datum, πρὸς μύρα καὶ τἄλλον καλλωπισμὸν, ad unguenta & alium ornatum. Piscium autem genera 22 capi aiunt.*

Duplex erat hujus Fossæ ostium, & claustra duplicia. [e] *Mœridis lacus ob magnitudinem & profunditatem sufficit recipiendæ fluminis inundationi, nè in habitationes & sata redundet; &, decrescente Nilo, per utrumque Fossæ ostium aquæ copiam reddit irrigationibus utilem. Ταῦτα μὲν φυσικὰ, Ista quidem naturalia sunt. Utrique verò Fossæ ostio Claustra imposita sunt, quibus architecti & influentem aquam & effluentem dispensant.*

Postquam Alexandria condita est inter Mare Ægyptium & Maræotin lacum, [f] *Nilus multis fossis lacum illum implevit, ἄνωθεν ἢ καὶ ἐκ πλαγίων, tum è loco superiore ductis* (id est, ex Mœridis lacu) *tum è latere; per quas multò plura importantur quàm è Mari; adeò ut portus ad Lacum ditior sit Marino. Præter opes quæ ex utraque parte & in Maris & in Lacus portum advehuntur, etiam Aeris temperies memoratu digna est. Quæ contingit ex urbis utrinque alluvione, & opportuno Nili incremento. Urbes aliæ, ad lacus sitæ, in æstivis ardoribus aerem habent gravem & præfocantem. Lacuum enim crepidines exsiccantur propter exhalationes à Sole excitatas: Cœnoso autem ejusmodi vapore exhalante, aër morbidus ducitur, & pestilentia contrahitur. At Alexandriæ, incipiente æstate, Nilus auctus etiam Lacum auget, & nullum relinquit maligni vaporis cœnum: simul Etesiæ à Boreâ & pelago adspirant; ut Alexandrini æstates optimè agant.* Ægyptus, non Naturâ tantùm, sed etiam Arte, fœcundissima terrarum. [g] *Πλέω θωυμάσια ἔχει ἡ ἄλλη πᾶσα χώρη, καὶ ἔργα λόγου μέζω ἀπέχει πρὸς πᾶσαν χώρην, Plura habet mirabilia quàm omnes aliæ regiones; & Opera, præter omnem regionem, relatu majora exhibet.* Quod, ante natam Alexandriam, dixit Herodotus.

Mœris

[a] *Diod. Sic. l. 1. p. 33. d.*
[b] *Suprà, p. 78.*
[c] *Herodot. ib.*
[d] *Diod. ibid.*
[e] *Strab. l. 17. p. 810. d.*
[f] *Strab. ib. p. 793. a.*
[g] *Herodot l. 2. c. 35.*

Mœris autem [a] *in medio lacu duas Pyramides* 50 *passus super aquam extantes, sive* [b] σταδίας τὸ ὕψος, *stadii altitudine extruxit, & super utramque colossum lapideum in throno sedentem; Sui & Uxoris sepulcra. Existimabat scilicet istis operibus immortalem virtutis memoriam sibi reliquisse.*

[a] *Herodot. c.* 149.
[b] *Diod.*

Socrates, apud Platonem, dixit [c] Mercurium Primum *Geometriam inveniisse.* Herodotus; [d] *Geometriam*, in Ægypto *inventam, inde* εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπελθεῖν *in Græciam advenisse.* Ipsi Græci dicunt Pythagoram [e] *Geometriam perfeciisse,* Μοίριδος πρῶτον δυσὶν ζυγοῖς τὰς ἀρχὰς τῆς στοιχείων αὐτῆς, *quum Mœris elementorum ejus initia inveniisset.* Quod vel de hoc Rege (insigni aquilege) intelligendum est; vel de illius successore.

[c] *Suprà, p.* 37.
[d] *L.* 2. *c.* 109.
[e] *Diog. Laert. in ejus vitâ, p.* 216. f.

Mercurius Secundus.

Mœri successit [f] λε′ Σιφωὰς, ὁ καὶ Ἑρμῆς, υἱὸς Ἡφαίστου, *Tricesimus quintus Rex Siphoas, qui & Mercurius dictus est, filius Vulcani.* Interpretatio est Eratosthenis. *Mercurius* Primus (Rex vetustissimus) vocabatur *Thoth.* Duo enim in Ægyptiorum monumentis celebrantur *Mercurii.* Manetho utrosque distinguit (qui [g] ad *Ptolemæum Philadelphum* scripsit περὶ τῆς ἑρμηνείας τῆς ὑπὸ τοῦ Δευτέρου Ἑρμοῦ βιβλίων, *de interpretatione librorum Mercurii Secundi.*)

[f] *Syncell. 124. a.*
[g] *Syncell. p.* 40. *c.*

[h] Ἐκ τῆς ἐν τῇ Σηριαδικῇ γῇ κειμένων στηλῶν, ἱερᾷ, φησὶ, διαλέκτῳ καὶ ἱερογλυφικοῖς γράμμασι κεχαραγμένας Θωὺθ τοῦ Πρώτου Ἑρμοῦ, καὶ ἑρμηνευθείσας * ὑπ' αὐτοῦ ἱερᾶς διαλέκτου * γράμμασιν ἱερογλυφικοῖς, καὶ ἀποτεθέντων ἐν βίβλοις ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοδαίμονος υἱοῦ τοῦ Δευτέρου Ἑρμοῦ, πατρὸς δὲ τοῦ Τὰτ, ἐν τοῖς ἀδύτοις τῶν ἱερῶν Αἰγύπτου, *Ex stelis, inquit, in terrâ Seriadicâ positis, sacrâ dialecto & hierographicis literis à Thoth Mercurio Primo exaratis, Secundus Mercurius (Agathodæmonis filius, Tati pater) ex Sacrâ illâ linguâ transtulit literis hieroglyphicis in Libros, quos in adytis templorum Ægyptiorum reposuit.*

[h] *Ib. b.*

Primus fuit Artium author, proximis post Diluvium temporibus; quas Secundus jam tandem adornavit, atque emendatiores edidit. De *Primo* diximus, & de [i] *Syringibus subterraneis.* Doctissimus Ammiani [k] illustrator Syncellum hîc ἐν Συριακῇ γῇ scripsisse conjicit.

[i] *Suprà, p.* 39.
[k] *H. Vales. in Am. Marcel. p.* 240.

[l] Eusebius etiam Mercurium hunc Mose paulò juniorem constituit. Nam ad annum 50 post Exitum Israelitarum ex Ægypto, [m] *His*, inquit, *temporibus Tat, filius Hermetis Trismegisti, fuisse dignoscitur.*

[l] *Suprà, p.* 137.
[m] *Chron. n.* 556.

Mercurius Secundus Τρισμέγιστος *Ter Maximus* dicitur [a] Manethoni, Iamblicho, aliis. *Tat* sive *Taat* non multùm abludit à *Taaut*; quod apud Phœnices *Primi Mercurii* nomen fuisse oſtendimus.

[a] *Syncell. p.40.c.*

[b] *Suprà, p.37.*

Mercurius hic à Manethone vocatur *Agathodæmonis filius*; in laterculo autem, *Vulcani filius*. Sanè nullus erat Adulationis Ægyptiacæ modus; cujus exemplum habebimus illuſtre ex Obeliſco *Rameſſis*, Sec. XV.

Libri Mercurii.

DE *Libris Mercurii, in adytis templorum repoſitis*, locus eſt Clementis Alexandrini adduci dignus

Ex Stromateων lib. VI. p. 633.

Μετέασιν οἰκείᾳ τινὰ φιλοσοφίᾳ Αἰγύπτιοι· αὐτίκα ἔστι ἐμφαίνει μάλιστα ἡ ἱερατικὴ αὐτῶν θεωρία.

Πρῶτος μὲν γὰρ ᾠδὸς ἔρχεται ὁ Ὠδός, ἔν τι τῶν τῆς Μουσικῆς ὀπαφερόμενος συμβόλων. Τοῦτόν φασι δύο βίβλους ἀναγινώσκειν δεῖν ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ· ὧν θατέρων μὲν ὕμνους τοὺς εἰς θεοὺς· εὐκλογιστὸν δὲ βασιλικοῦ βίου τὸ δεύτερον.

Μετὰ δὲ τὸν ᾠδὸν, ὁ Ὡροσκόπος, ὡρολόγιόν τε μὲν χεῖρα ἔχων καὶ φοινικᾶν ἀστρολογίας ἔχων σύμβολα, παρέσται. Τοῦτον δὲ ἀστρολογούμενα τῆς Ἑρμοῦ βιβλίων, τέσσαρα ὄντα τὸν ἀριθμὸν, ἀεὶ ἀμφὶ σώματι ἔχειν χρὴ· ὧν τὸ μέν ἐστι περὶ ἀπλανῶν φαινομένων ἄστρων· τὸ δὲ περὶ συνόδων καὶ φωτισμῶν ἡλίου καὶ σελήνης· τὸ δὲ λοιπὸν περὶ ἀνατολῶν.

Ἔξῆς δὲ ὁ Ἱερογραμματεὺς παρέσται, ἔχων μέρος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, βιβλίον τε ἐν χερσὶ καὶ κάλαμον, ἐν ᾧ τό τε γραφικὸν μέλαν καὶ χοῖνος ᾗ γράφουσι. Τοῦτον δὲ τε ἱερογλυφικὰ κατάμαθε· περί τε τῆς κοσμογραφίας, καὶ γεωγραφίας· τῆς δὲ ὁδοῦ ἡλίου καὶ

Ægyptii peculiarem quandam Philoſophiam exercent: illam maximè oſtendit Sacra eorum Proceſſio.

Primus enim procedit Cantor, ex Muſicæ ſymbolis unum aliquod geſtans. Dicunt illum ex libris Mercurii duos accipere debere; quorum unus Hymnos Deorum, alter Regiæ vitæ rationes continet.

Poſt cantorem procedit Horoſcopus, in manu habens horologium & palmam, Aſtrologiæ ſymbola. Hunc oportet ſemper in ore habere Aſtrologicos Mercurii libros, qui ſunt quatuor, quorum unus eſt de ordine Inerrantium ſtellarum quæ apparent; alius de coitu & illuminatione Solis & Lunæ; reliqui (duo) de illarum ortu.

Deinceps progreditur Scriba Sacrorum, pennam habens in capite, & in manibus librum ac regulam, in quâ eſt & atramentum ad ſcribendum, & juncus quo ſcribunt. [Ad illum pertinent X libri.] *Illum oportet ſcire*

[1] *ea*

καὶ τῆς σελήνης· καὶ περὶ τῶν ε' πλανωμένων· χωρογραφίαν τε τῆς Αἰγύπτου· καὶ τῆς τοῦ Νείλου διαγραφῆς· περί τε τῆς καθιερωμένης σκευῆς τῶν ἱερῶν, καὶ τῶν ἀφιερωμένων αὐτοῖς χωρίων· περί τε μέτρων, καὶ τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς χρησίμων, εἰδέναι χρή.

[1] ea quæ Hieroglyphica vocantur, & [2] Cosmographiam, & [3] Geographiam, & [4] Ordinem Solis & Lunæ, & [5] Quinque Planetarum, & [6] Chorographiam Ægypti, & [7] Descriptionem Nili, & [8] Descriptionem apparatûs Sacrorum, locorúmque eis consecratorum, & [9] Mensuras, & [10] quæcunque in Sacris sunt necessaria.

Ἐπεται ὁ Στολιστὴς τοῖς προηγημένοις ἔπεσι, ἔχων τήν τε τῆς δικαιοσύνης πῆχυν, καὶ τὸ ἀσυνδέτον. ἔστι δὲ παιδευτικὰ πάντα, καὶ μυστικοφαγιστικὰ (ita legendum) καλούμενα. Δέκα δέ ἐστι τὰ εἰς τὴν τιμιωτάτην ἀνήκοντα τῶν παρ' αὐτοῖς θεῶν, καὶ τὴν Αἰγυπτίαν εὐσέβειαν περιέχοντα· οἷον περὶ θυμάτων, ἀπαρχῶν, ὕμνων, εὐχῶν, πομπῶν, ἑορτῶν, καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων.

Prædictos sequitur Stolistes, cubitum Justitiæ tenens, & Calicem ad libandum. Hic omnia nosci quæ ad Disciplinam pertinent, & Victimarum Sigillationem. Sunt autem X (libri) qui ad Deorum suorum honorem pertinent, & Religionem Ægyptiacam continent; nempe de [1] Sacrificiis, de [2] Primitiis, de [3] Hymnis, de [4] Precibus, de [5] Pompis, de [6] Diebus Festis, & ejusmodi quatuor alii.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Προφήτης ἔξεισι, φανερὸς τὸ ὑδρεῖον ἐγκεκολπισμένος· ὃ ἔπονται οἱ τὰς ἐκπεμψίμους τῶν ἄρτων βασάζοντες. ἔστι, ὡς ἂν φήσαιτις τῶν ἱερῶν, τὰ ἱερατικὰ καλούμενα ι' βιβλία ἐκμεμαθηκώς. Περιέχει δὲ καὶ τε νόμων, καὶ Θεῶν, καὶ τῆς ὅλης παιδείας τῶν ἱερέων. ὁ γάρ τοι Προφήτης παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ τῆς διανομῆς τῶν προσόδων ἐπιστάτης ἐστίν.

Præ omnes prodit Propheta, Hydriam apertè gerens in sinu; quem sequuntur qui Panes emissarios portant. Hic, ut Præfectus Sacrorum, libros X edidicit, qui Sacerdotales vocantur; nempe de Legibus, de Diis, & de universâ Sacerdotum disciplinâ. Propheta etiam apud Ægyptios Vectigalium distributioni præest.

Δύο μὲν οὖν καὶ τεσσαράκοντα αἱ πάντα ἀναγκαῖα τῷ Ἑρμῇ γεγόνασι βίβλοι· ὧν αἱ μὲν λς', τὰς πάσας Αἰγυπτίων περιεχούσας φιλοσοφίαν, οἱ προειρημένοι ἐκμεμαθήκασι· τὰς δὲ λοιπὰς ἓξ οἱ Παστοφόροι, ἰατρικὰς οὔσας, περί τε τῆς τοῦ σώματος κατασκευῆς, καὶ περὶ νόσων, καὶ περὶ ὀργάνων, καὶ φαρμάκων, καὶ περὶ ὀφθαλμῶν, καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῶν γυναικείων.

Sunt ergo XLII Mercurii libri admodum necessarii: ex quibus XXXVI, qui continent omnem Ægyptiorum philosophiam, discuntur ab iis quos diximus. VI reliquos ediscunt Pastophori; pertinent autem ad Medicinam; nempe de [1] Anatomiâ, de [2] Morbis, de [3] Instrumentis, de [4] Medicamentis, de [5] Oculis, & postremò de [6] Mulieribus.

[a] *De Abſtin. l.4 § 8.* Hinc lux Chæremoni, apud [a] Porphyrium. Τὸ μὲν, inquit, καθ' ἀλήθειαν φιλοσοφῶν ἔν τε τοῖς Προφήταις ἦν, καὶ Ἱεροστολισταῖς, καὶ Ἱερογραμματεῦσιν, ἔτι δὲ Ὡρολόγοις. Τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος Ἱερέων τε, καὶ Παστοφόρων, καὶ Νεωκόρων πληθος, καὶ ὑπουργῶν τοῖς θεοῖς, καθαρεύει μὲν ὁμοίως, ὅτι γε μὴν μετ' ἀκριβείας καὶ ἐγκαλείας τοσῆσδε, *Verè philoſophantur Prophetæ, & Hieroſtoliſtæ, & Hierogrammatei, & Horologi: Turba autem reliqua Sacerdotum, Paſtophororum, Neocororum, & Diis ſubminiſtrantium, purificantur quidem ſimiliter, ſed non tam accuratè, nec cum tantâ continentiâ.*

[b] *Suprà, p.41.* Libri itaque Mercurii tam [b] Medicinam & Aſtrologiam, quàm Theologiam & Ritus ſacros, id eſt, totam Ægyptiorum Philoſophiam tractabant. De Medicinæ initio dictum eſt. Mercurius

[c] *Marc. Capell. l.2.* Primus [c] *Stelas, Deorum ſtemmata præcepit continere*, & Deorum Regna, ad modum Magnæ ἀποκαταστάσεως, excogitavit: Eadem

[d] *Syncell. p.35.d.* jam [d] ἐν τοῖς Γενικοῖς Ἑρμοῦ, *in libris Genealogicis Mercurii* Secundi,

[e] *Ib.p.52. b.* [e] καὶ τοῖς Κυρανικοῖς βίβλοις φέρεται, *& in Cyranicis feruntur.* Ἡ Κυρανὶς βίβλος Doctiſſimo [f] Salmaſio eſt *Liber Collectaneus*: Græculo

[f] *Prolegom. in Solinum, p.19.* cuidam viſum eſt Κυρανίδας dictas à Κύρ, quod Græcè Κύριος, *Dominus* vel *Rex.*

[g] *Euſeb. Præp.l.1. c 9 p 32.a.* [g] *Sacerdotes qui inſecuti ſunt, neglectis diu iſtis Mercurii libris*, τοῦ περὶ Θεῶν μύθους ἐπ' ἀληθείας καὶ φυσικὰς ὑπονοίας τε καὶ θεωρίας ἀνάγουσι, *Ea quæ de Diis ficta ſunt ad allegorias & explicationes ſpeculationéſque Naturales traduxerunt.* In eam rem, ὑποτυπώματα quædam *Porphyrii*, aliorumque recitat Euſebius libro tertio.

Ex his Mercurii libris Sanchuniathon Berytius (author vetuſtiſſimus; ſed Tyri conditu, Trojaníſque temporibus longè inferior) τὴν Κοσμογονίαν ſuam inſtauravit. Illam enim contulit

[h] *Euſeb. ib b.* [h] τοῖς ὑπὸ τῶν αὐτῶν εὑρεθεῖσιν ὑποκρύφοις Ἀμμωνέων γράμμασι συγκειμένοις, ἃ δὴ οὐκ ἦν πᾶσι γνώριμα, *cum iis quæ in Adytis reperta ſunt, & compoſita arcanis Ammoneorum literis, quæ non ſunt omnibus notæ.* Ammonei ſunt Thebani; [i] *Ammon-No*, Thebæ. Uterque

[i] *Ezech.30. 15.* Mercurius in Thebanorum regum cenſu.

Jamdudum perierunt genuini Hermetis libri: jamdudum irrepſerunt ſuppoſititii. Galenus (qui Clemente aut ſenior fuit, aut ſaltem coætaneus) Medicos Mercurii libros, qui ſuo tempore

[k] *L. 6 De Simpl medic. facult.* circumferebantur, falſos eſſe pronunciavit. [k] Ἔν τινι, inquit, τῶν εἰς Ἑρμοῦ τὸν Αἰγύπτιον ἀναφερομένων βιβλίων ἐγγέγραφθαι, ὡς ἔχουσι

τῆς

τὰς λϛ τῆς ὡροσκόπων βοτάνας· αὖ δῆλον ὅτι λῆρός εἰσι καὶ πλάσμα τοῦ συντάξαντος, *Scriptum eſse in quodam librorum qui ad Mercurium Ægyptium referuntur, continente 36 horoſcoporum plantas; quas manifeſtum eſt nugas eſſe, & figmenta ejus qui librum compoſuit.* Proſtat hodie, ſub Mercurii nomine, *Pœmander.* Librum illum è Platone & S. Scripturis concinnatum eſſe docuit V. Cl. Iſ. [a] Caſaubonus. Neque melioris notæ ſunt iſta forſan, quæ apud B. [b] Cyrillum occurrunt: *Hermaicorum lib.* ιν̄; *Hermetis* διεξοδικὰ *fuſè explicata*; aut *Sermo ad Aſclepium*; & *Mercurius ad propriam mentem.* In quibus is erat ſcribentis ſcopus, ut Mercurius cum Moſe in rebus ſacris conſentiret.

[a] *Exerc.* I. c. 10.
[b] *L.* 1, & 2. *con. Julian.*

Anni Reformatio.

HActenus Ægyptii Anno uſi ſunt æquabili XII Menſium, quorum quilibet habuit Dies tricenos; ità ut totus Annus haberet dies tantùm 360. Hujus Anni tanta erat à curſu Solis diſcrepantia, ut certa adhuc nulla eſſe potuerit ſcientia Aſtronomica. Emendatione itaque opus erat; quam Thebanus jam introduxit Mercurius. [c] *Thebani* (inquit Strabo) *maximè Sacerdotes, dicuntur eſſe Aſtronomi & Philoſophi: Eorum eſt Dies, non ad Lunæ, ſed ad Solis curſum numerare*; τοῖς τριακονθημέροις δώδεκα μησὶν ἐπαγόντων πέντε ἡμέρας καθ' ἑνιαυτὸν ἕκαστον, XII 30 *dierum Menſibus adjiciunt quotannis dies* v̄. *Cùm verò particula quædam diei excurrat ad totius anni complementum; illi Periodum tot annorum conſtituunt, quot particulæ excurrentes Diem conficiunt*: id eſt, non tantùm τὰς ἐπαγομένας invenerunt, ſed etiam τὴν Τέταρτον. Addit Strabo, Ἀναπθέασι δ' τῷ Ἑρμῇ πᾶσαν τὴν τοιαύτην σοφίαν, *Hujuſmodi ſapientiam omnem attribuunt Mercurio.*

[c] *L.* 17. p. 816. c.

Chronologiæ noſtræ oppoſitè competit id quod Georgius Syncellus ſexto *Tanitarum* regi ſubjicit. [d] Οὗτος προσέθηκε τῷ ἐνιαυτῷ τὰς Ε' ἐπαγομένας, καὶ ἦν αὐτῷ, ὥς φασιν, ἐχρημάτισεν τξε' ἡμερῶν, ὁ Αἰγυπτιακὸς ἐνιαυτὸς, τξ' μόνων ἡμερῶν πρὸ τούτου μετρούμενος, *Hic Dies* v̄ *Aſcititios Anno addidit, & ſub eo (ut ferunt) Annus Ægyptiacus uſurpavit dies 365, qui antea diebus tantummodo 360 numerabatur.* In poſtrema hujus regis tempora (in Canone) initia Mercurii incidunt; ità ut huic ille ſit ſatis æqualis. Hujuſmodi autem annotatiunculas, apud Syncellum, non tam ipſos Reges, quàm eorum

[d] *Syncell.* p. 123. d.

Tempora ſpectare [a] notavimus. Et ſanè rationi magis eſt conſentaneum exiſtimare *Thebanos* fuiſſe hujus aſtronomiæ authores, quàm *Paſtores*, qui [b] ἄνθρωποι τὸ γνῶ ἄσημοι fuerunt.

[a] *Suprà, p.40.*

[b] *Suprà, p.98.*

Herodotus dixit [c] *Ægyptios primos omnium hominum inveniſſe Annum, eique* XII *tempora diſtribuiſſe; atque hæc ex aſtris comperiſſe. In hoc etiam ii prudentiùs agere videntur quàm Græci*; quòd Græci διὰ τρίτου ἔτεος ἐμβόλιμον ἐπεμβάλλουσι, *tertio quoque anno intercalant* (id eſt, inter exactum ſecundum & tertium ineuntem) *Ægyptii verò* XII *tricenorum dierum Menſibus adjiciunt quotannis Dies quinque.* Quadrantis non meminit Herodotus. Quippe [d] *Eudoxus, cum Platone in Ægyptum profectus, à ſacerdotibus didicit* τὰ ὑπερέχοντα τῆ ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς μέρεα τοῖς τριακοσίοις ἑξήκοντα πέντε ἡμέραις εἰη τὸ ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐνιαυσίου χρόνου, *diei ac noctis particulas ſupra* 365 *dies ad anni complementum excurrentes:* Ἀλλ' ἠγνοεῖτο πέως ὁ ἐνιαυτὸς καὶ τοῖς Ἕλλησιν, ὡς καὶ ἄλλα πλείω, *Tamdiu apud Græcos ignorabatur Annus, ut & alia permulta.* Non igitur ſera videbitur Ægyptiaca hæc Cœlorum cognitio diutinam intuenti aliarum gentium ignorantiam.

[c] *L.2. c.4.*

[d] *Strab. l.17. p.806.c.*

Thebani memorandum hoc inventum pro ſuo vendicant. [e] *Illi* (inquit Diodorus) *dicunt ſeipſos eſſe omnium hominum antiquiſſimos; & ab ipſis Philoſophiam & exactiorem Aſtrologiam fuiſſe inventam, adjuvante eos tertæ ſitu ad illuſtriùs cognoſcendum Ortus & Occaſus ſiderum:* ἰδίως δὲ, *peculiari autem modo Menſes & Annos apud ſe ordinatos eſſe. Nam dies, non ad Lunæ, ſed Solis motum exigentes, tricenos quidem dies Menſibus attribuunt;* πέντε δὲ ἡμέρας καὶ τέταρτον τοῖς δώδεκα μησὶν ἐπάγουσιν, *ſed poſt duodecimum quemque menſem* V *Dies cum Quadrante intercalant; eoque modo circulum Annuum abſolvunt.*

[e] *L.1 p.32.b*

Macrobius locum interkalationis indicat: [f] *Ægyptii Menſes tricenûm dierum omnes habent; eoque explicitis* XII *menſibus, id eſt,* 360 *diebus exactis, tunc inter Auguſtum atque Septembrem reliquos* V *Dies Anno ſuo reddunt, adnectentes Quarto quoque anno exacto Interkalarem qui ex Quadrantibus conſit.* Ità ut exitu anni Quarti Epagomenæ ſint dierum VI. poſt Auguſti Cæſaris tempora.

[f] *Saturnal. l.1.c.15.*

Ægyptii Doctrinam hanc de Anno, fabulâ involutam, poſteris tradiderunt. (Κυρίας enim δόξας de rerum naturâ in operto ſervare ſolebant.) [g] *Dicunt Rheam cum Saturno occulte congreſſam eſſe; Solem imprecatum, ut illa neque in Menſe, neque in Anno pareret;*

[g] *Plutarch. de Iſide, p.355,d.*

Mercurium

Mercurium aleâ ludentem cum Lunâ viciſſe, & cujuſvis diei partem abſtuliſſe ſeptuageſimam (ſecundam. Nam dies V ſunt ſeptuageſima ſecunda pars Anni veteris, dierum 360.) *ex quibus omnibus confectas Dies V diebus* 360 *adjeciſſe; quas Ægyptii nunc vocant* Ἐπαγόμενας, *& ut Deorum natales celebrant.* [a] Deorum iſtorum nomina ſunt, 1. Ὄσιρις; 2. Ἀρώηρις, *Orus ſenior, Græcè Apollo*; 3. Τυφὼν, *is dies nefaſtus*; 4. Ἶσις; 5 Νεφθὴ (quæ Τελδυτὴ, Ἀφροδίτη, Νίκη) *Typhonis uxor.* Eoſdem, non eodem ordine, recenſet [b] Diodorus.

[a] *Ibid.*

[b] *L.* 1. *p.* 9. a.

In ſepulcro *Oſimandis Thebani*, qui regnabat Seculo XVI, [c] *Circulus erat aureus, craſſitie cubitali, ambitu* 365 *cubitorum*; *Diſque Anni in ſingulos cubitos diviſi & inſcripti; cum notatione naturalis ortûs & occaſûs Stellarum, & ſignificationum quas Aſtrologi Ægyptii ab illis effici docent.* Nulla hîc fit Quadrantis mentio, quo impletur Solis curſus: adeò ut dubitari poſſit, an non iſta Quartæ diei partis adjectiò ſit inferioris ævi. Cùm verò Stellarum Ortus & Occaſus abſque Quadrantis additione rectè deſignari non poſſint, æquum eſt ut illum in Circulo non defuiſſe putemus.

[c] *Ib. p* 32. b.

Veruntamen Sacerdotes, licèt ſciebant Quadrantem Solis rationibus convenire, illum tamen non intercalabant, aut Sextum diem ſingulo Quadriennio adſciſcebant. Religio in causâ fuit; & Intercalationem, tanquam ominoſam, deteſtati ſunt. [d] *Studebant enim non iiſdem temporibus Deorum ſacra repræſentare; ſed ea omnes anni tempeſtates peragere volebant; ut idem Feſtum æſtivum ſit, & hybernum, & autumnale, ac denique vernum. Ob eam cauſam Quadrantem non inſerunt, ut Solennia retrocedant.* Idcirco Epoptæ *jure-jurando adiguntur neque Menſem, neque Diem intercalandum, quem in Feſtum diem immutarent; ſed* 365 *dies peracturos, ſicuti inſtitutum eſt ab antiquis.* (Quod ex Scholiaſte Germanici habuit [e] Scaliger.) Ratio jam dicta eſt. Quinque ἐπαγόμεναι habebantur Quinque Deorum natales: ſi accederet Sexta, cujus Dei γενέθλιον celebrarent?

[d] *Gemini Iſag. edit. Petau. p.* 33.

[e] *Canon. Iſag. p.* 244.

Duplex itaque fuit Anni modus apud Ægyptios: alter *Civilis*, vel *Sacer*, conſtans ex diebus 365, abſque aliquâ horarum adjectione; qui *Ægyptiacus* dicitur & [f] *Sothiacus*, vel *Caniculariſ* dici poteſt, quia ad Caniculæ curſum conſtituitur. Alter *Naturalis* eſt, & diebus 365 quartam diei partem addit: qui *Thebanus* appellari poteſt; & *Heliacus*, quia ad curſum Solis formatur. Ad hujus exemplar [g] *C. Julius Cæſar* annum Romanum emendavit.

[f] *Suprà, p.* 9.

[g] *Vide Macrob. Saturn. l.* 1. *c.* 14.

Nilus Rex.

[a] *Syncel. p. 147. c.*

POST Mercurium, [a] λζ' ἐβασίλευσεν Φθουρών, ἤτοι Νεῖλος, ἔτη ε', *Triceſimus ſextus regnavit Phruron, ſive Nilus, annos* 5.

[b] *L. 1. p. 39. d.*

Herodotus hunc regem omiſit; Diodorus autem meminit [b] Ηφαίστου· ἀφ' οὗ συμβαίνῃ τὸν πολλῶν ὀνομάζειν Νεῖλον, τὸ πρότερον καλούμενον Αἴγυπτον, *Nili*; *à quo fluvius nominatus eſt Nilus, qui antea vocabatur Ægyptus.* Fluvius autem poſteà eo nomine appellatur ab Homero.

[*] *Odyſſ. l. 14. Bœotic.*

Σῆπε δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας. Quod à [c] Pauſaniâ notatum: Ὅμηρος Αἴγυπτον τὸν ποταμὸν εἶπεν, ὁ Νεῖλον, *Homerus fluvium Ægyptum vocat, non Nilum.* Heſychius; Αἴγυπτος, ὁ Νεῖλος ὁ ποταμός· ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα ὑπὸ τῶν νεωτέρων Αἴγυπτος ἐκλήθη, *Ægyptus, Nilus fluvius: à quo ipſa Regio recentioribus appellata eſt Ægyptus.* Ità ut dubia ſit Diodori etymologia.

Ille Regem hunc in calce *Thebanorum* collocat; ante *Memphitas* ſcilicet, eo quem [d] indicavimus ordine. In laterculo Eratoſthenis penultimus eſt. Dicæarcho autem Ultimus ponitur, & Trojanis temporibus æqualis. Ejus locum, ex Apollonii [e] Scholiaſte proferemus. Ille enim inter primos Chronologiæ Græcæ parentes habendus eſt.

[d] *Suprà, p. 79.*

[e] *Argonaut. l. 4. v. 272. p. 412.*

Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ	*Dicæarchus libro primo*
Μετὰ τὸν Ἶσιδος καὶ Ὀσίριδος Ὧρον βασιλέα γεγενέναι Σεσόγχωσιν λέγει·	*Dicit, poſt Orum Iſidis & Oſiridis filium regnâſſe Seſonchoſin;*
Ὥστε γίνεσθαι ἀπὸ τοῦ Σεσονχώσιδος βασιλείας μέχρι τοῦ Νείλου ἔτη διχίλια φ.	*A regno Seſonchoſidis ad Regnum Nili fuiſſe annos* 2500;
Ἀπὸ δὲ τοῦ Νείλου βασιλείας μέχρι τῆς Πρώτης Ὀλυμπιάδος ἔτη υλς.	*A regno Nili ad Primam Olympiadem annos* 436.
Ὡς εἶναι τὰ πάντα ὁμοῦ διχίλια ἐννεακόσια λς.	*Ità ut ſint omnes anni* 2936.

[f] *Suprà, p. 11.*

[g] *L. 2. c. 144*

In [f] allato Panodori catalogo, *Orus* eſt *Semideorum* primus. Herodotus autem refert [g] *Orum Oſiridis filium Deorum poſtremum regnâſſe in Ægypto.*

Vix dum præterierant anni mille ab initio Menis *ad Regnum Nili:* à regno autem *Siſonchoſidis fuerunt anni* 2500. Quis igitur *Seſonchoſis* ille, qui, Menen antevertens annis ampliùs 1500, inter *Semideos* locum habere videatur? Syncello Tertii Seculi Reges feruntur

Serapis

[a] *Serapis* & *Seſonchoſis* : ejuſdem farinæ ambo. In [b] XII Africani Dynaſtiâ cenſentur [1] *Seſonchoſis*, [2] *Ammanemes*, [3] *Seſoſtris*. Scaliger, Africani numeros colligens, [c] *Seſonchoſin* ponit ad annum Per. Jul. 1308. Initium *Menis*, in [d] Canone noſtro, incidit in annum Per. Jul. 2371. Ad hunc modum, ille hunc præceſſit an. 1063 : neque multò junior *Seſoſtris*. Chronologia iſta ad Dicæarchi rationes aliquatenus accedit. Scholiaſtes Apollonii *Seſonchoſin* adeò non diſtinguit à *Seſoſtre*, ut hic illius nomine deſignari videatur. Neque aliud eſt ex hoc Dicæarchi calculo colligere, quàm illum cum vetuſtioribus aliis Græciæ Chronographis, circa *Seſoſtris* tempora, immani peccàſſe prochroniſmo.

[a] *Suprà*, p. 18.
[b] *Syncell.* p. 59 c.
[c] *Canon. I-ſag. l.* 2. p. 125.
[d] *Suprà*, p. 18.

Sanè (Dicæarchi præceptor) Ariſtoteles dixerat ; [e] Πολὺ ἂν πρεσβύτερα τοῖς χρόνοις ἡ Μίνω βασιλεία ἢ Σεσώστρεω, *Regnum Seſoſtris longè vetuſtius eſt regno Minois*. Regnabat autem Minos Decimo hoc Seculo. Strabo etiam aſſerit, [f] *foſſam è Rubro mari à Seſoſtre* inciſam fuiſſe, πρὸ τῆς Τρωϊκῶν, *ante bellum Trojanum*. Uterque ſcilicet (ſicut [g] Manetho) ætatem Danaï reſpexiſſe videtur.

[e] *Politic. l.* 7. c. 10 p. 329. g.
[f] *L. ult.* p. 804.
[g] *Suprà*, p. 127.

Eratoſthenes (qui inter primos Chronologiæ Græcæ emendatores meritò habendus eſt) ſui Thebanorum Regum laterculi terminum ad *Trojæ ἅλωσιν* poſuit ; non tamen ullum Seſoſtri locum præbuit. Nimirum benè novit ille, Seſoſtrim aliquot ſeculis Trojano bello recentiorem fuiſſe. Dicæarchus etiam in animo habuit ad *Excidium Ilii* calculum ponere. Illa enim Epocha fuit apud Græcos celeberrima ; à quâ ad *Primam Olympiadem* quiſque pro rationum ſuarum varietate varios annorum numeros inſtituebat. Dicæarchus, dum annos computat *à Nilo* ad *Primam Olympiadem*, per *regnum Nili* Belli Trojani tempora deſignat. Hujus intervalli numerat annos 436 ; qui, ſi incluſivè ſumantur, concordant ſatìs cum Arundelliano Marmore, in quo Anni 434 huic intervallo attribuuntur. Eratoſthenes quidem annos tantùm [h] 407 iſtis terminis impertit : unde illi neceſſe erat *triceſimum octavum Thebanorum regem* laterculò ſuo adjicere, ut Trojæ Captæ epocham attingeret.

[h] *Cenſorin.* c. 21.

Seſoſtris, in XII Africani Dynaſtiâ (quæ Euſebiani Canonis epocham antevertit) ex Scaligeri calculis, regnavit anno Per. Jul. 1392 : Quo ratiocinio, Seſoſtris factus eſt annos 2355 ipſo Seſoſtre ſenior. Nam ex S. Literis (ſuo loco) apparebit, Seſoſtrim

expeditionem ſuſcepiſſe in Aſiam, & *Hieroſolyma cepiſſe* anno Per. Jul. 3747.

Hinc autem ſatis liquet quàm incertis rationibus Græci res Ægyptiacas cum ſuis compoſuerint. Dicæarchus Exciſæ Trojæ æqualem facit *Nilum*, qui regnabat Seculo X: Eratoſthenes *Amuthantæum*, Seculo XI: Secundùm Canonem noſtrum, *Troja capta* eſt Seculo XII, quo tempore Thebis regnabat *Miſphragmuthoſis*: Juxtà Plinium, [a] *Ramiſe regnante Ilium captum eſt*; Seculo XV: Secundùm Africani chronologiam (ab Euſebio & Syncello receptam) [b] *Sub Thuori captum eſt Ilium*, Seculo XVI.

[a] *L. 36. c. 8.*

[b] *Syncel. p. 72. c. 78. b. 169. d.*

Tanitarum Regum continuatio.

DE Thebis tranſeamus ad *Tanin*, Paſtorum Metropolin, ad Nili oſtium ſitam. [c] Διὰ δὲ Ταυιτικοῦ στόματος, *Per Taniticum Nili oſtium* Oſiris olim arcâ incluſus in mare dejectus eſt. Urbs itaque inter Ægypti vetuſtiſſimas habenda eſt. [d] *Tanis condita eſt ſeptennio poſt Hebronem*, in quâ [e] ſepultus eſt Abraham. Celebratur autem maximè, quòd Moſes non ità pridem [f] *mirabilia fecerat in terrâ Ægypti, in campo Taneos.*

[c] *Plutarc. in Iſide, p. 356. c.*

[d] *Numer. 13. 22.*

[e] *Gen. 23. 19 25. 9.*

[f] *Pſalm. 78. 12.*

Ab hâc urbe *Paſtores* (qui Ægyptum Inferiorem occupaverant, & in eâ ſedes poſuerant) Ταυῖται βασιλεῖς *Reges Tanitæ* à [g] Syncello dicti ſunt. Ex Manethone exhibuimus VI Reges priores, qui *regnârunt annos* 259 *& menſes* 10, uſque ad hujus Seculi medium. Non tamen jam deficit illorum Dynaſtia. Ex eodem Manethone [h] diximus, *Paſtores Ægyptum obtinuiſſe annos* DXI. Deſiderantur itaque Reges aliquot, qui poſt VI iſtos regnum propagârunt ultra annos CCL.

[g] *Syncell. p. 103. d.*

[h] *Suprà, p. 101.*

Tenebras hîc obduxit Africanus; quem ſequuti ſunt Euſebius, Syncellus, atque Recentiores; qui Sex iſtis *Paſtoribus* ſucceſſores ſubjungunt *Thebanos Reges* illos, quos Africanus in XVIII *Dynaſtiam* contulerat; & *Paſtori Aſſeth* ſubſtituunt *Amoſin Thebanum.* Nec quiſquam eſt adhuc qui eâ de re dubitaverit.

Conjunctionis hujus anſam Africano præbuit Joſephus, qui ex Manethone *Paſtores* iſtos [i] produxit ad probandum *Progenitorum ſuorum adventum aliunde in Ægyptum*: & [k] ad vendicandam eorum antiquitatem, ex eodem, ſtatim enumerat *Thebanos Reges* illos; concludítque Paſtores expulſos eſſe ab eorum *Primo*, non à Rege *Septimo*, juxta rei veritatem.

[i] *Suprà, p. 99.*

[k] *Suprà, p. 133.*

Syncellus

Syncellus itaque Joſephum laudat continuatæ ſeriei auctorem. *Joſephus*, [a] ait, *expoſuit nobis tempus* XXIII *Regum Ægyptiorum, annorum* 594. VI *Paſtorum* annis 259 & decem menſibus conjungit XVII regum *Thebanorum* annos 333. Pari ratione, [b] *Miſphragmuthoſis, qui Rex Sextus eſt Dynaſtiæ* 18, *Duodecimus* illi à Paſtorum primo numeratur. In hâc re tanta eſt ejus ſecuritas, ut fingat [c] Ἀμωσιν, ἢ κὴ Τέθμωσιν, ὑὸν Ἀσὴθ ἕ πρώτου βασιλέως τῆς ιή δυναστείας, *Amoſin, qui & Tethmoſis* (à Joſepho vocatus) *filium eſſe Aſeth Regis Primi* XVIII *Dynaſtiæ*. Paſtorem poſtremum non tantùm primo ponit inter Thebanos loco, ſed etiam Primi Regis patrem facit; & ex *Tanitâ* eum tranſmutat in *Dioſpolitanum*.

[a] *Syncell.* p. 103. d.

[b] *Sync. ib.*

[c] *Ib.* p. 63. b. 68. c.

Cæterùm, pace Syncelli, longè aliter ſe res habet. Poſt Sex Paſtorum tempora, *Reges Thebani Bellum magnum & diuturnum Paſtoribus intulerunt*, uſque ad eorum expulſionem. Si defierint *Paſtores* antequam cæperint *Thebani*, quomodo longum inter eos Bellum geri potuit? Præterea, *Paſtores* ejecti ſunt non à *Primo* XVIII Dynaſtiæ rege (quod voluit Joſephus) ſed à *Septimo*; quod [d] mox liquebit. Negari igitur non poteſt VII illos reges *Thebanos* poſterioribus *Tanitis* fuiſſe contemporaneos.

[d] *Ad Sec. XII.*

Quid multa? Sanè non periit *Tanitarum* reliquorum Series, ſed extra locum poſita eſt. Reges illi ab Africano in poſteriora detruſi ſunt. Ille enim, rationibus ſuis conſulens, Reges hos in duas diſſipavit Dynaſtias. [e] ΚΑ δυναστεία Βασιλέων Ταυιτῶν ζ', XXI *Dynaſtia Tanitarum regum* VII. & interpoſitis *Bubaſtitis* quibuſdam, ΚΓ δυναστεία Ταυιτῶν Βασιλέων δ', XXIII *Dynaſtia Tanitarum regum* IV. Horum loco, Africanus *Sex Paſtoribus* jam dictis duas alias addidit inanes [f] *Paſtorum Dynaſtias*; quas, ante nos, non immeritò prætermiſit Euſebius, cùm præter portentoſos numeros nihil ſint: Eorum alteri Ποιμένες Ἕλλυες ineptè dicti ſunt. Nulla fuit adhuc Græcorum migratio in Ægyptum.

[e] *Syncell.* p. 73, 74.

[f] *Syncell.* p. 61. c.

Nos itaque in Canone duas iſtas Ταυιτῶν βασιλέων Dynaſtias in hunc locum junctim tranſpoſuimus; & *Smedem* numeravimus *Septimum Paſtorum* regem; non incongruum exiſtimantes, *Tanitis*, regibus *Tanitas* ſubjungere. Eorum tempora regnum attingunt *Thummoſis Thebani*, qui *Paſtores* expulit. Diſpoſitionis hujus concinnitas ex ſequenti hiſtoriâ elucebit; ſed præter nuda Regum nomina, prorſus nihil exhibet. Jam verò transfretemus in Cretam.

Epochæ Marmoreæ.

Æra Attica.

Ἀφ' ὗ Μίνως πρ.. βα... λωνίδη ᾤκισε, καὶ σίδηρος ηὑρέθη ἐν τῇ Ἰδῃ, βυρσύντων τ' Ἰδαίων Δακτύλων, Κέλμιδος καὶ..... λδίου βασιλεύοντος Ἀθηναίων Πανδίονος.	*Ex quo Minos primus rex in Apolloniâ ſedes fixit; & ferrum repertum eſt in Idâ ab Idæis Dactylis, Celmide.... Regnante Athenis Pandione.*	(151)
Ἀφ' ὗ Δημήτης ἀφικομένη εἰς Ἀθήνας καρπὸν ἐφύ..υεν, καὶ πρ... πρα... ωτηδ.. Τριπτολέμῳ ὑὸς Κελέου καὶ Νεαίρας, ἔτη ΧΗΔΔΔΔΠ, βασιλεύοντος Ἀθηναίων Ἐρεχθέως.	*Ex quo Ceres Athenas advenit, & fruges plantavit, & ... Triptolemo Celei & Neæræ filio, anni* 1145, *regnante Athenis Erichtheo.*	174
Ἀφ' ὗ Τριπτο... ἔσπειρεν ἐν τῇ Ῥαρίᾳ καλουμένῃ Ἐλευσῖνι, ἔτη ΧΗΔΔΔΔΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηναίων... ...υιο...αὐτὸ πόησιν ἔξ. ἔτη κε Κόρης τε ἁρπαγὴν καὶ Δήμητρος ζήτησιν, καὶ τ' αὐτὸ.... ος τῆδ' ὑποδεξαμένων τ' καρπὸν, ἔτη ΧΗΔΔΔΠ, βασιλεύοντος Ἀθηναίων Ἐρεχθέως.	*Ex quo Triptolemus ſeminavit in Rariâ dictâ Eleuſine, anni* 1142, *regnante Athenis...* *...Proſerpinæ raptum & Cereris inveſtigationem, & ejus... eorum qui fruges exceperant, anni* 1135, *regnante Athenis Erichtheo.*	177 184
.... νθ' Μυσήρια ἄνεφηνεν ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ ὡς τὸ..υσαὶ ποιησ... ἔξέθηκ.... ως ὑὸς Πανδίονος.	*...Myſteria inſtituit in Eleuſine & Muſæi poëſes edidit, Pandionis filio.*	

Minos Primus.

REgnum Cretenſe veterum Græcorum maximum fuit; de quo nihil certi ante *Minoa*. In Euſebiano Canone, [a] *Cres indigena*, [b] *Cydon*, [c] *Apteras, qui urbem condidit*, & neſcio quis [d] *Lapes*, pro Regibus habentur: qui tamen dubiæ ſunt fidei. [e] *Apteras urbs ab homine Delpho* condita eſt. *Cydon* Minoïs nepos erat. [f] Κυδωνία πόλις Κρήτης, ἡ πρότερον Ἀπολλωνία, ἀπὸ Κύδωνος ὑὸς Ἀπόλλωνος καὶ Ἀκακαλλίδος θυγατρὸς Μίνωος, *Cydonia urbs Cretæ, quæ priùs Apollonia, dicta eſt à Cydone filio Apollinis & Acacallidis filiæ Minoïs.* In Marmore itaque legendum, ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΝ. *Ex quo Minos primus rex in Apolloniâ ſedes fixit.* Deſideratur annus. Euſebius ponit annum *Pandionis* 32: is eſt æræ Atticæ 151.

[a] *Num* 56. & 128.
[b] 451.
[c] 513.
[d] 554.
[e] *Pauſan. Phoc. p.* 618.
[f] *Stephan.* Κυδ.

Non convenit inter veteres, [g] *utrùm Minos hic eſſet advena, an*

[g] *Strab. l.* 10. *p.* 477. a.

an indigena: *Homerus posteriori opinioni adstipulari videtur, cùm inquit,*

(Ζεὺς) [a] Πρῶτον Μίνωα τέκε Κρήτῃ θπίθεον·
Μίνως δ' αὖ τέκεθ' ἡὸν ἀμύμονα Δευκαλίωνα.

[a] *Iliad.* 13. *v.* 450.

Jupiter *Minoem Primum genuit Cretæ custodem*, sive *Regem*:

Minos (Secundus, Primi ex Lycasto nepos) *genuit Deucalionem, Idomenei patrem.* Strabo, Apollodorus, alii Minoes duos non satìs distinguunt; uterque *Jove genitus* habetur; utriusque gesta promiscuè narrantur.

Minoem advenam esse refert Diodorus: [b] *Tectamus (Dori f. Hellenis n. Deucalionis pronepos) cum Æolibus & Pelasgis in Cretam trajiciens, ibi regnavit; & ex Crethei filiâ genuit Asterium. Ille Europam duxit (quàm Jupiter è Phœniciâ transvexit) quæ tres filios peperit, Minoa* Regem, *Rhadamanthyn* Νομοθέτην, [c] *& Sarpedona* qui Lyciam occupavit.

[b] *L.* 4. *p.* 183. *a.*

[c] *Vide Herodot. I.* 173.

Ubicunque verò natus fuerit Minos; illum quidem in Cretâ sepultum fuisse testatur scholiastes Callimachi. Ἐν Κρήτῃ, θπὶ τῷ ζάφῳ ϝ Μίνωος ἐπεγέγραπτο. ΜΙΝΩΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΤΑΦΟΣ. Τῷ χρόνῳ δὲ τὸ ϝ ΜΙΝΩΟΣ ἀπηλείφθη, ὥστε ϖελειφθῆναι ΔΙΟΣ ΤΑΦΟΣ. Ἐκ τούτου δὲ ἔχειν λέγουσι Κρῆτες τὸ ζάφον ϝ Διὸς. *In Cretâ inscriptum fuit Minois sepulchro*: MINOIS. F. JOVIS. SEPULCHRUM. *Sed progressu temporis vocabulum* MINOIS *extinctum fuit*; *ita ut remaneret* JOVIS SEPULCHRUM. *Hinc Cretenses se Jovis sepulchrum habere aiunt.* Cæterùm non tam injuriâ temporis, quàm impostura Cretensi, deletum est *Minois* nomen. Fraudem jampridem adoratus est Callimachus.

[d] Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι. Καὶ γὰρ ζάφον, ὦ ἄνα, σεῖο
Κρῆτες ἐτεκτήναντο· σὺ δ' οὐ θανες· ἐσσὶ γὰρ αἰεί.
Cretenses semper mendaces. Etenim Sepulchrum, Rex, tuum
Cretenses fabricarunt: *Tu autem non periisti. Es enim semper.*

[d] *In Hymn. I. in Jovem. v.* 8.

Jovem, in Arcadiâ natum, in Cretâ educatum, celebrat Callimachus.

Jupiter Infans *in antro* nutriri fingitur, quia αἱ ϖερὶ ζ Μυςήρια τελεταὶ initio ἐν ἀποῤῥήτῳ *in secreto* tradebantur; postea verò [e] ἐν Κνωσῷ νόμιμον ἦν ἀρχαίων λῶν, φανερῶς ζας τελεζας ταύτας ϖᾶϖ ϖαραδίδοσθαι, *in Gnosso antiquitùs sancitum erat, ritus illos in propatulo omnibus tradi*; cùm tamen *ab Athenienses in Eleusine, & in Samothraciâ, & in Ciconibus Thraciæ (unde erat Orpheus harum institutor) Mysticè traderentur.* [f] Κατὰ τὴν Ἴδην, ἐν ᾗ σπηλαίῳ κρυφῆναι τὸν Θεὸν,

[e] *Diod.* l. 5. *p.* 237. *b.*

[f] *Ib. p.* 233. *c.*

τό τε Ἄντρον, ἐν ᾧ ἡ διαζαν εἶχε, καθιέρω), καὶ οἱ περὶ αὐτὴ Λιμένες ὁμοίως ἀνεῖν) περὶ ἣ ἀκρώρειαν ὄντες, *In Idâ, ubi Deus educatus est, non ſolùm Antrum, in quo erat nutritus, conſecratum est, ſed etiam Portus vicini, qui ad promontorium sunt, ſimiliter conſecrantur.* Ob Dei appulſum, Portus etiam conſecrari videntur.

[a] *De Nat. Deor. l. 3.* Cicero [a] *Joves treis numerat; primum & ſecundum natos in Arcadiâ; tertium Cretenſem, Saturni filium, cujus in illâ inſulâ ſepulcrum oſtenditur,* Jovis *Ægyptii* non meminit, neque *Gazæi*; niſi *Cretenſis* nomine eum intelligat. [b] Γάζα πόλις Φοινίκης πρὸ τῆς Αἰγύπτου· ἐκλήθη δὲ καὶ Μινώα, ὅτι Μίνως σὺν τοῖς ἀδελφοῖς Αἰακῷ καὶ Ῥαδαμάνθει ἰὼν, ἐξ αὐτοῦ ταύτην ἐκάλεσεν. Ἔνθεν καὶ τὸ τοῦ Κρηταγόνου Διὸς παρ' αὐτοῖς ἐστί, ὃ καθ' ἡμᾶς. Ἐκάλουν Μαρνᾶν, ἑρμηνευόμενον Κρηταγενῆ, *Gaza urbs Phœniciæ ante Ægyptum; quæ & Minoa vocata eſt, quia Minos, cum Æaco & Rhadamantho fratribus, eò profectus illam de ſuo nomine vocavit. Hinc & apud eos eſt idem Jovis Cretenſis cultus qui & apud nos: illi Marnan vocant; Cretagenem* Græci. Marnas eſt [c] *Dominus Hominum.* Hinc autem patet Orientalibus aliquid commune fuiſſe cum Cretenſibus: & longè verisimilius eſt *Jovem Cretenſem* è Gazâ, quàm *Marnan* è Cretâ demigrâſſe. Ætate demum S. Hieronymi, [d] *erat Menois oppidum juxta civitatem Gazam*; &, [e] *Serapium Alexandriæ, & Marnæ templum Gazæ in Eccleſias Domini ſurrexerunt.*

[b] *Steph. in* Γάζα.

[c] *Scalig. ad Fragm p. 36.*

[d] *In locis.*

[e] *In Eſaiam. l. 7.*

Cretenſes autem non tantùm Jovis incunabula jactant; ſed etiam [f] *pleroſque Deorum apud ſe natos perhibent; qui ob beneficia publica honores immortales obtinuerunt.* [g] *Divinos etiam honores, & Sacrificia, & Myſteriorum ritus ex Cretâ ad homines alios perveniſſe dicunt*; Græcos intellige. Ex Oriente versùs Occidentem vela facientibus objicitur Creta: Neque eſt abſimile vero Cretenſes Græcorum primos *Cabirorum* cultum didiciſſe. Sanè ex Marmore liquet, Myſteria Jovis in Cretâ priùs edita fuiſſe, quàm Cereris in Eleuſine. [h] Ἐν ᾗ τῇ Κρήτῃ τὰ Διὸς ἱερὰ ἰδίως ἀπετελεῖτο μετ' ὀργιάζων *In Cretâ Jovis ſacra peculiari modo peraguntur cum Orgiis.* Orgia celebrare Græcis dicitur ἐυάζειν (ab ἐυοῖ & ἐυὰν clamando) [i] *Barbaris autem* σαβάζειν; *unde & Græcorum quidam* τὸν ἐυαζμὸν, Σαβαζμὸν *vocant.* Et *Jupiter* Cretenſibus *Sabazius* appellatur; ſicut Phrygibus, *Attis*; & Thracibus, *Bacchus.* Inſcriptiones ſunt Romanæ [k] JOVI SABAZIO dicatæ: tametſi, [l] *C. Corn. Hiſpallus prætor Jovis Sabazii cultum* ex Urbe ejecerit.

[f] *Diod. l. 5. p. 230. b.*

[g] *Ib. p. 237. b*

[h] *Strab. l. X. p. 468. c.*

[i] *Schol. Ariſtoph. in Aves p. 583. a.*

[k] *Gruter. p. 22.*

[l] *Val. Max. l. 1. c. 3.*

Σαβα-

[a] Σαβαζίων γὰρ μυστηρίων σύμβολον τοῖς μυουμένοις δράκων διελκόμενος ἔκ κόλπων τῶν τελουμένων. [b] Arnobius vertit: In Mysteriis *quibus Sebaziis nomen est, aureus coluber in sinum demittitur initiatis, & eximitur rursùs ab inferioribus partibus.* Non aliter, [c] καὶ σημεῖον ὀργίων Βακχικῶν ὄφις ᾧτινι τελεσμύεται, *etiam Bacchicorum Orgiorum symbolum est Serpens initiatus.* Serpens non Jovi Sabazio tantùm, sed & aliis Diis sacer. [d] Δράκων ὁρώμενος σημαίνει καὶ θεὸς πάντας, οἷς ἔστιν ἱερός. εἰσὶ δ' οἵδε· Ζεὺς Σαβάζιος, Ἥλιος, Δημήτηρ, καὶ Κόρη, Ἑκάτη, Ἀσκλήπιος, Ἥρωες, *Serpens visus significat etiam Deos omnes quibus sacer est: sunt autem hi; Jupiter Sabazius, Sol, Ceres & Proserpina, Hecate, Æsculapius, & Heroes.* Serpentes istos, [e] *initiis sacros,* παρεῖας *vocant; & sunt mansueti; nec lædunt homines:* quales in Cretâ etiamnum nasci refert [f] Bellonius. Athenagoras fabulam sacram recitat: Jupiter [g], ait, *persecutus est Rheam Matrem, quæ concubitum ejus respuebat: & cum illa se in dracænam convertisset, ipse mox draco factus, mixtus est cum illâ, adstrictâ nodo quem vocant Herculeo; cujus concubitûs species in caduceo Mercurii spectatur.* Caduceum autem [*] *Ægyptii in specie draconum, maris & fœminæ, conjunctorum figurârunt, Mercurio consecrandum. Hi dracones parte mediâ voluminis sui invicem nodo (quem vocant Herculis) obligantur.*

[a] *Clem. Alex. Protrept. p. 11. c.*
[b] *L. 5.*
[c] *Clem. ib. p. 9. d.*
[d] *Artemidor. Oniral 2. c. 13.*
[e] *Suid. Ὀφ.*
[f] *L. 1. c. 18.*
[g] Πρεσβεία, *p. 20.*
[*] *Macrob. Saturn. l. 1. c. 19.*

In nummis etiam Cretensium, duo angues impexi cernuntur, & assurgentes: inter quos; vel [h] *Pharetra*, certaminis sagittarii præmium; vel [i] *Templum*, Jovis puta; vel ipse *Jupiter*, cui celebrantur Orgia. *M. Antonius* III VIR (cujus pater [k] *Creticus* cognominatus est) [l] *Cretenses liberos esse* jussit. Illius itaque imago & tituli (etiam *Cleopatræ*) in eorum numismatis, penès nos, cum serpentibus utrinque assurgentibus. CÆSAR IMP. VII (nondum *Augustus*) ASIA RECEPTA, [m] *Cydoniis & Lampræis, præstiti auxilii gratiâ, libertatem dedit.* Unde nummus, cum serpentibus utrinque surgentibus; & sub Tiberio, jus Asyli *petière Cretenses simulacro D. Augusti.* In *D. Vespasiani*, & *D. Titi* honorem percussos habemus denarios, cum iisdem Cretensium insignibus: inscriptiones autem Latinæ sunt, ob deductas Romanorum colonias.

[h] *Apud nos.*
[i] *Goltz. Inscr. tab. 4.*
[k] *Plutarch. in Anton.*
[l] *Dio. l. 45.*
[m] *Dio. 51.*

Idæi Dactyli.

IDA mons eſt & Cretæ, & Troadis: Unde alii illos hujus, alii illius incolas faciunt. Marmor Cretam deſignat; ut & Diodorus.

[a] *Diod. S. l. 5. p. 230. c.*

[a] *Idæi Dactyli fuerunt primi Cretæ incolæ ad montem Idam: Hi in Cretâ ignis uſum, æriſque ac ferri naturam invenerunt in Berecyntho Antiſapteræorum regione,* καὶ τὴν ἐργασίαν δὲ τῆς κράσεως ζητεῖν, *ejuſque conflandi rationem. Epborus dixit, illos ex Phrygiâ cum Minoe in Cretam trajeciſſe.* Sanè Homerus, quo tempore [b] *Cumæi urbem Cebrenida condere parabant ad Idam, ubi ferrum effoſum eſt*, ob opus ferrarium, urbi bene ominatus eſt.

[b] *Herodot. vit. Homeri, p. 566.*

Ἔνθα σίδηρος ἄρηρε πολυχρονίοισι βεγοῦσιν
Ἐσθλός, ὅθ' ἄν μιν Κεβρήνιοι ἄνδρες ἔχωσι.

Quandoquidem verò urbes in Græciâ jampridem à *Cecrope* & à vetuſtiore *Phoroneo* conditæ fuerint, vix eſt ut intelligamus *Ferrum* apud Græcos hactenus humanis uſibus omnino ignotum fuiſſe. Quippe ſine ferro nec colitur tellus, nec ſtruitur domus. Quin potiùs ſumendum eſt id quod ex fortuito *Idæ incendio* accidit, de Metallis ferri, quæ in montis viſceribus latentia, vi ignis jam liquefacta erupêrunt. Ferrum, huc uſque exoticum, jam primùm à Græcis elaboratum eſt. Ex caſu, non ex ingenio fuit Ἰδαίου σιδήρου ἐργασία. Seneca negat [c] *Sapientes fuiſſe qui æris metalla & Ferri invenerunt; cùm incendio ſilvarum aduſta tellus in ſummo venas jacentes, liquefacta fudiſſet.*

[c] *Epiſt. 90.*

In Marmore *Kelmis* ſolus ex Idæ incolis nominatur, qui ferrum primi elaborârunt. Clementi memorantur [d] Κέλμις καὶ Δαμναμενεὺς, οἱ πρῶτοι Ἰδαίων Δακτύλων πρῶτοι σίδηρον εὗρον ἐν Κύπρῳ: in Cretâ potiús. Apollonii [e] Scholiaſtes, ex *Phoronidis* auctore, tertium addit;

[d] *Clem. Alex. Strom. 1. p. 307.*

[e] *Argonaut. l. 1. v. 1129*

Κέλμις, Δαμναμενεύς τε μέγας, καὶ ὑπερβιος Ἄκμων·
Celmis, Damnameneúſque ingens, & robuſtus Acmon.

Strabo [f] enumerat quatuor: Σαλαμῖνον (lege Κέλμιν) καὶ Δαμνανέα. (Δαμναμενέα) καὶ Ἡρακλέα, καὶ Ἄκμονα. Hercules iſte, [g] *unus de Idæis Dactylis (non Alcmenæ filius) ludos Olympicos inſtituiſſe dicitur.* [h] Pauſanias quinque nominat, *Herculem* (jam dictum) *Pæoneum, Epimedem, Jaſium, & Idam.* Adeò incertus eſt eorum numerus:

[f] *L. 10. p. 437. c. l. 8 p. 355. d.*
[g] *Diod. Sic. l. 5. p. 230. d.*
[h] *L. 5. p. 299.*

alii

* *alii centum numerant, alii decem,* τοῖς ἐν ταῖς χερσὶ δακτύλοις ἰσαρίθμους, *à pari digitorum numero* denominatos. [a] *Ibid. c.*

Quales, in Phrygiâ, Idææ Matris [b] *Corybantes*; tales, in Cretâ, fuerunt *Idæi Dactyli* Jovis: utrique in armis saltârunt; utrique *Curetes* dicti sunt. Rectè autem [c] *Scepsius dixit,* ἐν τῇ Κρήτῃ τὰς τῆς Ῥέας τιμὰς μὴ νομίζεσθαι μηδὲ ἐπιχωριάζειν, ἀλλ' ἐν τῇ Φρυγίᾳ μόνον καὶ τῇ Τρῳάδι. οὓς ἂν λέγοντας μυθολογεῖν μᾶλλον ἢ ἱστορεῖν, *In Cretâ, Rheæ cultum neque in usu esse, neque ibi receptum; sed in Phrygiâ tantùm ac Troade: qui aliter affirmant, eos fabulam potiùs quàm historiam tradere; ad id ambiguis locorum nominibus inductos.* [b] *Suprà, p. 123.* [c] *Strab. l. 10. p. 472. c.*

Si verum sit, quod quidam aiunt, [d] *Curetas & Corybantes fuisse Dactylorum posteros; & Curetas eos fuisse* IX, [e] *qui Jovem susceperunt atque educârunt*; necesse est, ipsum Jovem hisce temporibus recentiorem fuisse. [d] *Strab. ib. p. 247. d.* [e] *Diod. ib. p. 230. d.*

Sed nec *Idæis* his *Dactylis* tantummodo, qui ferrum invenerunt, & primi Jovis ministri fuerunt, id nomen tribuendum est; quod succedentibus seculis recentioribus Jovis Cretensis sacerdotibus commune fuit. Ex initiamentis Pythagoræ, in illius vitâ hoc docet Porphyrius.

Κρήτης δ' ἅψασθαι τοῖς Μόργου μύσαις ἀφικομένου ἑνὸς τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, ὑφ' ὧν καὶ ἐκαθάρθη τῇ κεραυνίᾳ λίθῳ, ἕωθεν μὲν ἀπὸ θαλάττης πλησίον ἐκάθευδεν· νύκτωρ δὲ ἀπὸ ποταμοῦ, δέρμα μέλαν καὶ μαλλοῖς ἐσταφανωμένου.

Pythagoras, *ubi Cretam attigit, Morgi, unius ex Idæis Dactylis, sacerdotes accessit; à quibus Ceraunio lapide lustratus fuit: manè quidem juxtà mare pronus extensus; noctu autem juxtà fluvium; nigri agni vellere coronatus.*

Εἰς δὲ τὸ Ἰδαῖον καλούμενον ἄντρον καταβὰς, ἔρια ἔχων μέλανα, τὰς νενομισμένας τριετὰς ἐννέα ἡμέρας ἐκεῖ διέτριψε, καὶ καθήγισε τῷ Διΐ, τόν τε σορὸν ἐνύμνουν αὐτῷ καθ' ἕτος ἄρχοντα ἐδεάσαντο.

In Idæum Antrum descendit, nigrâ lanâ amictus; & ex more recepto, dies ter novenos isthìc exegit; & Jovi parentavit; & pulvinar vidit, quod quotannis ei sternitur.

Ἐπίγραμμα τ' ἐνεχάραξεν ἐπὶ τῷ τάφῳ, ἐπιγράψας· Πυθαγόρας τῷ Διΐ· οὗ ἡ ἀρχή.

Quin & Epigramma illius inscripsit sepulchro, hoc titulo: Pythagoras Jovi: cujus principium:

Ὧδε θεῶν κεῖται Ζάν, ὃν Δία κικλήσκουσιν.

Zan jacet hoc tumulo; qui vulgò Jupiter audit.

Epimenidem etiam (qui lustravit Athenas, Olymp. XLVI) Κρῆτα ἐκάλουν Κρῆτες, *Cretenses Curetem vocant*, sive Idæum Dactylum. [f] *Diod. Laert. in Epimen.*

[a] *Suprà, p. 73.* [b] *Suprà, p. 210.*

Pythagoras verò in [a] Ægypto itidem initiatus fuit; ubi ritus Creticis his diſſimillimi ſunt: [b] *color albus* illìc ſacer; *lana* autem, tam Ægyptiorum, quàm ipſius *Pythagoræ ſcitis, profanus veſtitus eſt.* Sed *in antro Dictæo*, ſubterraneis ſacris amictus niger magis forſan convenit. —[c] *Atri velleris agnam*

[c] *Æn. l. 6. v. 250.*

Æneas matri Eumenidum, magnæque ſorori, id eſt, Nocti, & Terræ mactat. Et Oraculum, apud Euſebium, jubet offerri

[d] *Præpar. l. 4. c. 9.*

[d] Φαιδρὰ μὲν θεοῖσιν, χθονίοις δ' ἐναλίγκια χροιῇ.

Splendida, ſive candida, *Diis Superis*; *Terreſtribus autem*, ſive Inferis, *nigra.* Ita Porphyrius interpretatur: [e] Μέλανα· τοιαύτη γὰρ ἡ γῆ φύσει σκοτεινὴ, *Nigra: talis enim Terra, naturaliter obſcura.*

[e] *Ibid. p. 147. b.*

[f] *Triſtan. II. p. 250.*

Sed, quid ad Jovem? In [f] nummo (in honorem *Titi*) ΖΕΥC. ΚΡΗΤΑΓΕΝΗC inter ſidera collocatur, fulmine armatus. Et in Fulminatoris ſacris, *lapis fulmineus* hìc, ad purgationem Pythagoræ, non ineptè adhiberi videtur. Cæterùm ritus religioſi ad rationis normam non ſunt penſiculatìm exigendi.

Erat autem Seculum hoc, de quo agimus, religioſiſſimum: hiſce enim temporibus (Moſaico proximis) ubertim pullulârunt ſuperſtitiones Græcanicæ; quæ pro locorum varietate multiplicatæ, diverſos habuerunt auctores. [g] *Orpheus, Pieriæ; Muſæus, Athenis; Melampus, Argis; Trophonius, Bœotiæ initiationibus homines obligârunt.* Omnium autem illuſtriſſima ſunt

[g] *Tertullian. Apolog.*

Eleuſinia.

[h] *Suprà, p. 36.*

INter Deos *Cabiros*, præter *Jovem* & *Bacchum*, [h] numerantur *Ceres* & *Proſerpina.* De adventu *Cereris* in Atticam, & de raptu *Proſerpinæ* multa narrant Græci. Hiſtoricam rei fidem facit Diodorus.

[i] *Diod. l. 1. p. 17. d.*

[i] *Cùm magna* (inquit) *ſiccitas & frugum pernicies pervaſiſſet totum ferè terrarum orbem, præter Ægyptum propter propriam regionis naturam, Erechtheus, genere Ægyptius, ob cognationem* (cum Athenienſibus) *magnam frumenti copiam ex Ægypto advexit Athenas. Illi pro hoc merito bene affecti Regnum benefactori detulerunt; qui principatum ſuſcipiens, Initia Cereris in Eleuſine & Myſteria celebrare docuit, ritibus ex Ægypto tranſlatis.* Adjicit Diodorus,

1. *Adventus Deæ in Atticam rectè attribuitur temporibus iſtis in quibus fruges, ejuſdem cum Deâ nominis, importatæ ſunt Athenis.*

2. *Rurſus, Seminis inventio initio fuit ex beneficio Cereris: ſed & fatentur*

fatentur Athenienſes, quòd adventus Cereris ad eos & donum frumenti contigit regnante Erechtheo, & frugibus ob pluviarum defectum abſumptis. 3. *Præterea, illo tempore cœperunt in Eleuſine Initia & Myſteria hujus Deæ.* 4. *Sacrificia etiam & conſuetudines Athenienſium & Ægyptiorum eodem modo ſe habent. Nam Eumolpidæ* (ſive Ἱεροφάνται), *Antiſtites* Eleuſiniorum) *à Sacerdotibus Ægyptiis* (primæ claſſis) & Κήρυκες Eleuſinii *à Paſtophoris Ægyptiis* (ſecundæ claſſis) *traducti ſunt.* 5. Porro Athenienſes *ſoli ex Græcis per Iſidem jurant; & cæteroqui ſpecie & moribus ſimillimi ſunt Ægyptiis.* Illos horum colonos fuiſſe [a] dixerat.

[a] *Suprà, p.* 108:

Iſis, Ægyptiorum dea, [b] *in urbe Buſiri maximum templum habet: Ea autem eſt quæ Græcè vocatur* Δημήτης, *Ceres.* Cecrops rex primus, [c] *Minervæ* cultum; Erechtheus ſextus, *Cereris* in Atticam tranſtulit: In Ægypto autem celebrata ſunt [d] Cerealia prima.

[b] *Herod. l.* 2. *c.* 59.

[c] *Suprà, p.* 110.

[d] *Suprà, p.* 187.

In mutilo Marmore legitur *Triptolemus Celei filius.* Homerus, hymno *in Cererem*, apud [e] Pauſaniam, alios recenſet, οὓς διδαχθέντας ὑπὸ τῆς Θεοῦ τὰ τελέσια, *qui initia didicerunt à Deâ.*

[e] *L.* 2 *p.* 119.

Δεῖξεν Τριπτολέμῳ τε, Διοκλεῖ τε πληξίππῳ,
Εὐμόλπῳ τε βίῃ, Κελεῷ θ' ἡγήτορι λαῶν,
Δρησμοσύνην ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσι.
Monſtravit Triptolemo, & Diocli equorum frænatori,
Et Eumolpo robuſto, & Celeo Regi,
Miniſterium ſacrorum, & indixit eis Orgia.

[f] *Phliaſii Dyſaulem, Celei fratrem,* iſtis addunt; Clemens, *Eubuleum.* [g] Βυκόλος ὁ Τριπτόλεμος ἦν, ποιμὴν δὲ ὁ Εὔμολπος, συβώτης δὲ ὁ Εὐβουλεύς. [h] Arnobius; *Boum Triptolemus, capellarum Dyſaules cuſtos, Eubuleus porcorum, gregis lanitii Eumolpus.* Celeus Homero *Rex* eſt, & Servius *Eleuſinis regem* agnoſcit: Virgilio autem & Ovidio eſt *pauper ſenex.*

[f] *Pauſan. ib.*

[g] *Protrept. p.* 13. a.

[h] *Arnob. l.* 5.

Anno poſt adventum Cereris tertio, [i] *Triptolemus ſeminavit in Rhariâ.* [k] Τὸ πεδίον τὸ Ῥαρίον σπαρῆναι πρῶτον λέγουσι, καὶ πρῶτον αὐξῆσαι καρπούς, *Dicunt frugum ſemina, primùm jacta in campo Rhario, adoleviſſe: Ideo hordeum, ad molas in ſacris, indè peti ſolet. Ibidem oſtenduntur Area, & Ara Triptolemi. Rharos Celei pater* fuit: inde nomen.

[i] *Marm.*

[k] *Pauſan. Attic. p.* 71.

Triptolemus [l] *Eumelum, primum Achaiæ regem*, agriculturam docuit. Locus ἀπὸ τῆς ἀρῆς dictus eſt [m] Ἀρή, ubi poſteà urbs *Patræ.* An verò [n] *Arcadem docuerit* τὴν ποίησιν τῆς ἄρτου, dubitari poteſt: quia

[l] *Pauſan. Achaic. p.* 431.

[m] *Etymolog. M.*

[n] *Pauſan. Arcad. p.* 459.

quia *Lycaon*, Arcadis Avus, posthàc memoratur in Marmore.

Eumolpus Thrax Eleusiniis auxilia attulit contra Erechtheum.

[a] *Pausan. Attic. p.71.* [a] *Commissâ inter Eleusinios & Athenienses pugnâ, hinc Rex Erechtheus, indè Eumolpi filius Immaradus ceciderunt. Arma dein his conditionibus posita: ut Eleusinii in cæteris essent Athenienses subditi; Initia autem ipsi tanquam propria retinerent; ac Eumolpus & Celei filiæ sacra facerent Deabus*, Cereri & Proserpinæ. Hinc est, Eumolpidas postea fuisse τῶν τελετῶν ἐξάρχους.

[b] *Oedip. Colon.* *Androtion* (apud Scholiastem [b] Sophoclis) *scripsit, non Eumolpum* hunc Thracem, *sed ab eo quintum, invenisse Mysteria. Eumolpi filius erat* Κήρυξ · *hujus, Eumolpus* alter; *hujus, Antiphemus*; *hujus, Musæus, poeta*; *hujus, Eumolpus* tertius, *qui Mysteria docuit, & fuit Antistes.* Verùm sententia prior, de *Eumolpo primo, Marmoris*, & *Homeri* auctoritate sancitur. *Tertius Eumolpus*, primi abnepos, *Mysteria Minora*, in Herculis gratiam, instituit.

[c] *Harpocrat. in* Ἐπιμελητ. [c] *Aristoteles (de Athenienſium repub.* post exutam potestatem Regiam) *dicit*; *quòd Rex* (Sacrorum) *Mysteria primùm curabat, cum Ministris, quos Populus eligebat: erant autem quatuor: duo ex civibus universis*; *unus* (Ἱεροφάντης) *ex Eumolpidis*; *unus* (Ἱεροκήρυξ) *ex Cerycibus.*

[d] *Pollux. l.8. c.9. §.22.* Erat autem gens Κηρύκων vetustissima. [d] Κῆρυξ, ὁ μὲν τὸ γένος τῶν Μυστικῶν, ἀπὸ Κήρυκος δὲ Ἑρμοῦ καὶ Πανδρόσου τῆς Κέκροπος, *Ceryx, quis è gente Mysticorum, à Ceryce Mercurii filio & Pandrosâ Cecropis filiâ*: non caduceator, neque præco; sed sacrorum minister. De hâc

[e] *Athen. Deipn. l.6. p.234. f.* gente, Lex est Solonis. [e] Ἐν ᾗ τοῖς κύρβεσι τοῖς περὶ τῶν Δηλιαστῶν, ὅτως γέγραπται, *In tabulis publicis hujusmodi Lex est de Deliastis* (Δηλιασταὶ autem sunt Θεωροὶ in *Delum* insulam missi) Καὶ τὼ Κηρύκε, ἐκ δὲ γένους τῶν Κηρύκων δὲ τῆς Μυστηριώτιδος. Τόσδε δὲ θεσπίζειν ἐν τῷ Δηλίῳ ἐνιαυτόν. *Duo Ceryces sunto, è gente Cerycum Mysticorum: iidemque annum in Delio templo Parasiti sunto.*

[f] *Ibid. d.* [f] Τὸ δὲ δὲ Παρασίτου ὄνομα πάλαι μὲν καλὸν σεμνὸν καὶ ἱερὸν, *Parasiti autem nomen olim quidem honestum fuit & sacrum.*

Hi Mysteriorum Ἐπιμεληταὶ veste, comâ, strophio (sive redi-

[g] *Euseb. Pr. l.3. p.117. a.* miculo) insignes fuerunt, & distincti. [g] Ἐν ᾗ τοῖς καλ' Ἐλευσῖνα μυστηρίοις, ὁ μὲν Ἱεροφάντης εἰς εἰκόνα τοῦ Δημιουργοῦ ἐνσκευάζεται· Δαδοῦχος δὲ εἰς τὸν Ἥλιον· καὶ ὁ μὲν ἐπὶ βωμῷ, εἰς τὴν Σελήνην· ὁ δὲ Ἱεροκήρυξ, Ἑρμοῦ, *In Eleusiniis Mysteriis* Ἱεροφάντης, *Antistes ceremoniarum, habitu ac specie repræsentat Demiurgum*: Daduchus, *Solem*; *qui*

qui ad Aram consistit, *Lunam: Hierocerux*, *Mercurium*. Demiurgus, in Mysteriorum theologiâ, est summus Naturæ Opifex, qui Universum hoc disponit: Is Platonicis Νῦς vocatur, & Λόγος; Vulgo, *Jupiter*. Δᾳδοῦχος autem hic, qui in Eleusiniis ministrat, καὶ Ἔξοχον dicitur; non quivis *facem gestans*, qui Cereris [a] *sacra ardentium tædarum jactatione celebrat*; *quia facibus, ex Ætnæ vertice accensis, Proserpinam quæsisse in Siciliâ Ceres dicitur.* [a] *Lactan. l. 1. c. 21.*

Ab hoc exemplo, in [b] *Olympiis* (Antiochiæ Syriæ, Commodo imperante, celebratis) Ἀλιτάρχης *gestabat stolam inauratam, & instar nivis candidam*; *caput coronâ* (*lychnitibus, margaritis aliisque pretiosis lapillis insignitâ*) *cinctus*; *manu gestabat sceptrum eburnium*; *pedibusque sandalia alba. Quamdiu habitum hunc gestaret, honores divini ab omnibus ei deferebantur, tanquam ipsi* JOVI. *Neque per totum illud tempus domum aliquam subiit, neque lecto sese reclinavit*; *sed humi, sub dio dormiens, substratis ei stragulis mundis, & storeâ junceâ, super lapidibus recumbebat, in Hypæthro Cæsario Basilicæ.* Ὁ δὲ Γραμματεὺς *& ipse gestabat stolam candidam*; *& coronam ex auro solido, in laureæ modum fabrisactam: Hunc verò, tanquam* APOLLINEM, *venerabantur.* Ἀμφιθαλὴς *etiam stolâ candidâ, holosericâ, indutus incedebat*; *coronam gestans, ex lauri foliis contextam*; *cujus in medio erat aureum Jovis signum*: *Amphithali huic, tanquam* MERCURIO, *divinos honores deferebant.* [b] *Joan. Antiochen. MS. p. 267.*

Cæterùm Mysteria non uno eodemque tempore omni ex parte perfecta & expleta fuerunt: Religio paulatim exornari solet. *Mysteria Minora* postmodùm introducta sunt; quæ tamen facta sunt, *Majoribus* prævia [c]. Ἔστι δὲ Μικρὰ ὥσπερ προκάθαρσις καὶ προάγνωσις τῶν Μεγάλων, *Mysteria Parva sunt veluti lustratio prævia Magnorum.* Qui initiari cuperent, lustrari solebant. Sed & Κάθαρμος, harum religionum pars præcipua, nondùm receptus; sed initio Seculi proximi institutus est. [c] *Schol. in Aristoph. Plut. p. 85. e.*

Ad Seculum XI.

Epochæ Marmoreæ.

		Æra Attica.
Ἀφ' ὃ Καθαρμὸς πρῶτον ἐγλύθη ..... ΔII, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Πανδίονος τοῦ Κέκροπος.	*Ex quo Lustratio primùm instituta est ... 1062, regnante Athenis Pandione Cecropis filio.*	257
Ἀφ' ὃ ἐν Ἐλευσῖνι ὁ Γυμνικὸς	*Ex quo in Eleusine Gymnicum certamen institutum .....*	
Ἀφ' ὃ .... τὰ Λυκαῖα ἐν Ἀρκαδίᾳ ἐγλύθη, καὶ .... Λυκάονος ἐδόθησαν τοῖς Ἕλλησι .... βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Πανδίονος τοῦ Κέκροπος.	*Ex quo Lycæa in Arcadiâ instituta, & .... Lycaonis dabantur Græcis .... regnante Athenis Pandione Cecropis filio.*	
Ἀφ' ὃ Κα ..... νσία Ἡρακλῆς .... βασιλεύοντος Ἀθηναίων Αἰγέως.	*Ex quo ... Hercules ..... regnante Athenis Ægeo.*	
Ἀφ' ὃ Ἀθηναίοις .... ς τῶν καρπῶν ἐγλύθη, καὶ μαντεύομενος Ἀθηναίων ... λων ενε ... ς ἐπόχεν ... ας . αμ Μίνως ἀξιώσῃ, ἔτη ΧΔΔΔΙ, βασιλεύοντος Ἀθηναίων Αἰγ.	*Ex quo Athenis* sterilitas *frugum comitigit, & consultus Apollo ..... quas postulaverit Minos, anni 1031, regnante Athenis Ægeo.*	288
Ἀφ' ὃ Θησ ... Ἀθηναίων τὰς δώδεκα πόλεις εἰς τὸ αὐτὸ συνῴκισεν, καὶ πολιτείαν καὶ τὴν δημοκρατίαν ἀπέφηνε .... ος Ἀθηναίων τὴν τῶν Ἰσθμίων ἀγῶνα ἔθηκε, Σίνιν ἀποκτείνας, ἔτη ΙΗΗΗΗΔΔΔΔΠ.	*Ex quo Theseus ... Atticas XII urbes in unam collegit, & reipublicæ formam & statum popularem ..... Isthmiorum certamen proposuit, Sine occiso, anni 995.*	324
Ἀπὸ τοῦ Ἄμμον ... τη ... ΔΔΔΔΠ. βασιλεύοντος Ἀθηναίων Θησέως.	Ex quo Ammon anni 995 *regnante Athenis Theseo.*	
Ἀφ' ὃ Ἀργοινθ Ἀδρας ... ἐβασίλευσε, καὶ τὸν ἀγῶνα ..ν..αι... ηθ ...αν..ἔτη ΙΗΗΗΗΔΔΔΔΙΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηναίων Θησέως.	*Ex quo Argivi .. Adrast ... regnârunt, & certamen .... anni 994, regnante Athenis Theseo.*	325

Καθαρμός.

Ægyptiorum meminimus, *Cecropis*, *Cadmi*, *Danai*, *Erechthei*, qui, ex Ægypto profecti, Græcos institutis civilibus erudierunt. Tandem etiam Græci in Ægyptum penetrârunt, ut eorum ritus

ritus & ſacra cognoſcerent. Horum primus habetur *Orpheus*, licèt patriâ Thrax. Illius enim pater fuit *Oeagrus*, qui in Pieriâ Biſtonibus imperavit. [a] *Orpheus in Ægyptum profectus, multa ibi didicit: ita ut tam Initiationibus & Theologiâ, quàm Poeſi & Melodiâ eſſet Græcorum præſtantiſſimus.* Ille ex Ægypto aſportavit [b] τῆς μυςικῶν τελετῆς τὰ πλεῖςα, καὶ τὰ περὶ τὴν ἑαυτῆς πλάνην ὀργιαζόμενα, καὶ τὴν τῶν ἐν ᾅδου μυθολογίαν, *pleroſque Myſteriorum ritus; & Orgia Bacchi; & Mythologiam de inferis. Initia enim Oſiridis eadem ſunt, quæ Bacchi; & Iſidis, ſimillima ſunt iſtis Cereris; nominibus tantùm differentibus.* Initia Cereri & Baccho fuerunt communia; & ſexto Eleuſiniorum die *Iacchum Myſticum* deducebant; qui aut Cereris, aut Proſerpinæ filius habebatur.

[a] *Diod. Sic. l.4 p.162.a.*

[b] *Ibid l.1. p.60.d.*

Inter Initiorum ceremonias maximè neceſſarias habetur Καθαρμὸς *Luſtratio*; quam hiſce temporibus (id eſt, ætate Orphei) inſtitutam fuiſſe docet Marmor. Sacris Eleuſiniis non ità pridem introductis, acceſſit jam in ſanctitatis Græcæ cumulum ritus iſte; in Oriente pridem uſitatus.

Luſtratio autem duplex: vel Expiatio Cædis; vel Præparatio ad Sacra. [c] *Carmanor, è Cretâ,* καθῆραι Ἀπόλλωνα *Apollinem de cæde purgâſſe dicitur.* [d] *Hercules Myſteriis Eleuſiniis initiatus eſt, cùm Muſæus Orphei filius eſſet eorum antiſtes:* vel *Eumolpus*, ut [e] alii, [e] Ἦλθε πρὸς Εὔμολπον εἰς Ἐλευσῖνα, βουλόμενος μυηθῆναι. Ille enim (Eureſthei juſſu) Cerberum abducturus ab Inferis, non niſi initiatus deſcendere voluit. [f] *Cum verò Lex vetaret, peregrinum initiari; facta ſunt Myſteria Minora; quibus ille initiatus eſt.* [g] Ceres πρὸς τὴν καθαρμὸν τῶν Κενταύρων φόνου, *ad expiandam Centaurorum cædem, Parva Myſteria inſtituit, in honorem Herculis.* Theſeus (Herculis æmulus) poſt cædes, [h] καθαρθῆναι *expiari* petiit: *Phytalidæ* τοῖς νενομισμένοις ἁγνίσαντες, καὶ μειλίχια θύσαντες, εἰσίασιν οἴκοι, *more ſolenni luſtrantes eum, & immolantes hoſtias ad placandos Deos, invitaverunt domum.* [i] *Bellephoron Glauci f. Siſyphi n. Corintho pulſus, ob cædem imprudenter factam, confugit ad Prætum Argivorum regem, ut ab eo expiaretur.* Alia ſatis obvia ſunt apud Græcos hujus generis exempla.

[c] *Pauſan. l.10. p.620.*

[d] *Diod. Sic. l.4.p.162.a.*

[e] *Schol. Homer. Iliad.θ.*

[f] *Schol. Ariſtoph. Plut. p.85.*

[g] *Diod. Sic. l.4.p.155.c.*

[h] *Plutarch. Theſea, p.5.c*

[i] *Apollodor. l.2.p.87.*

Ad alterum luſtrationis genus, apud Ægyptios & Ebræos, requirebantur [k] Lavacrum, Jejunium, Caſtimonia; neque aliter in Eleuſiniis. *Lavationem* Myſtarum luſtralem [l] tetigimus.

[k] *Supr. p.214, 1 p.193.*

Jejunium innoteſcit ex ſolenni reſponſionis formulâ. [m] Τὸ σύνθημα τῆς

[m] *Clem. Alex. Protrept. p.13.d.*

περὶ Ἐλευσινίων μυστηρίων· Ἐνήστευσα· Ἔπιον τὸ κυκεῶνα. Arnobius vertit, [a] *Symbola, quæ rogati ſacrorum in acceptionibus reſpondetis; Jejunavi: Ebibi cyceonem.*

[a] *Arnob. l. 5.*

Ad Caſtimoniam attinet, quod dixit Arrianus: [b] *Hominem ad Sacra ritè acceſſurum* μὴ θυσίας, μὴ δεῖπνον, μὴ προηγνευκότα, *poſt ſacrificium, & poſt preces, & præmiſſâ caſtitate.* Antiſtes itaque matrimonio abſtinebat; [c] *Sacerdotes Cereris Eleuſiniæ liquore cicutæ ungebantur, ut à concubitu abſtinerent.* S. Hieronymus dicit [d] *Hierophantas Athenienſium uſque hodie cicutæ ſorbitione caſtrari; & poſtquam in pontificatum fuerint electi, viros eſſe deſinere.* Neque hoc Eleuſiniis proprium: tam in [e] *Cybeles*, quàm in *Iſidis* ſacris, *pane ac vino* abſtinebant; etiam [f] *à mulieribus.* Tanta eſt Religionum congruentia. Procopius autem Gazæus notat, [g] *Purificationes in Lege* (Moſaicâ) *conſtitutas à Græcanicis differre; quòd eæ cum incantationibus, ſalibus, lauro, hordeo, mari, & tranſitione per ignem, fieri ſolebant.*

[b] *In Epictet. l. 3. c. 21.*

[c] *Schol. in Perſii Sat. 5.*

[d] *Con. Jovinianum l. 1.*

[e] *Julian. Orat. 5. p. 302.*

[f] *Ibid. p. 325.*

[g] *In Deuter.*

Ἅιδης.

DE *Inferis* hîc dicendum: tum quòd ἡ περὶ ἐν ᾅδου μυθολογία ad *Orpheum* referatur; qui (Argonautis annumeratus) hoc ſeculo floruit; tum quòd *Eleuſinia* Ævum futurum & ſtatum poſt mortem reſpexerint.

§. I.

Initiati quidem non ſolùm in [h] vita, ſed etiam poſt mortem, aliis & feliciores, & honoratiores habebantur. Animas enim luſtrationibus à mortalium rerum contagione defæcatiores reddi, & ad divinarum rerum contemplationem magis expeditas effici credebant. [i] *Sophocles de Myſteriis ſcripſit,*

[h] *Suprà, p. 123.*

[i] *Plutarch. de audiend. Poetis. p. 21. f.*

——Ὡς τρισόλβιοι
Κεῖνοι βροτῶν, οἱ ταῦτα δερχθέντες τέλη,
Μολῶσ' ἐς ᾅδου· τοῖσδε γὰρ μόνοις ἐκεῖ
Ζῆν ἔστι, τοῖς δ' ἄλλοισι πάντ' ἐκεῖ κακά.

——*Felices nimis*
Initia quotquot iſta cùm conſpexerint
Eunt ad Orcum: namque eos ſolos manet
Ibi Vita; reliquos, miſerias præter, nihil.

Diogenes autem, cùm tale quid audiiſſet, Quid? ait, num Patæcioni furi, quòd initiatus fuerit, ſors erit melior poſt mortem quàm Epaminondæ?

Chorus

Chorus [a] Ariſtophanis, apud Inferos,

[a] *Ranæ, Act. I. fine.*

Μόνοις ἡμῖν Ἡλιος,	*Solis nobis Sol*
Καὶ φέγγος ἱλαρόν ἐστιν,	*Et lux hilaris eſt,*
Ὅσοι μεμυήμεθ', εὐ-	*Qui initiamur, &
σεβῆ τε διήγομεν	*Piam degimus vitam.*
Τρόπον.	

[b] *Plato,* Ὃς ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς ἅιδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται· ὁ δὲ κεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος ἐκεῖσε ἀφικόμενος, μετὰ θεῶν οἰκήσει, *Quicunque non expiatus neque initiatus migrabit ad Inferos, jacebit in luto: quicunque verò purgatus atque initiatus illuc acceſſerit, cum Diis habitabit.*

[b] *Phædone, p. 52. c.*

Iſocrates de Myſteriis iſtis, [c] Τελετῆς οἱ μετέχοντες, ὥστε τὸν περὶ τοῦ βίου τελευτῆς, καὶ τὸν σύμπαντα αἰῶνα, ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχουσι, *Initiorum participes, & de Vitæ exitu, & de omni Ævo, jucundas ſpes habent.*

[c] *In Panegyrico.*

[d] Gobrias, apud auctorem Axiochi, de Beatis apud Inferos, Ἐνταῦθα τοῖς μεμυημένοις ἔστι τις πρεσβεία. Quod & Diogeni dixerunt [e] Athenienſes, Ἐν ἅιδου πρεσβείας οἱ μεμυημένοι τυγχάνουσι, *Apud Inferos Initiati priorem locum obtinent.* Nec immeritò, cùm Initiati & ad meliorem vivendi rationem obſtricti, & rerum Naturalium ſcientiâ inſtructi fuerint. *Myſteriis,* inquit Cicero, [f] *ex agreſti immanique vitâ exculti ad humanitatem, & mitigati ſumus. Initia, ut appellantur, ità reverâ principia vitæ cognovimus: neque ſolùm cum lætitiâ Vivendi rationem accepimus, ſed etiam cum ſpe meliore Moriendi.* Arrianus, [g] Οὕτως ὠφέλιμα γίνεται τὰ Μυστήρια, ὅταν εἰς φαντασίαν ἔρχωμεθα, ὅτι δὴ παιδεία καὶ ἀπαρασκεύους βίου κατεστάθη πάντα ταῦτα τοῦ πάλαι, *Sic Initia fiunt utilia, ſi accedat opinio, quòd iſta omnia ad erudiendam & corrigendam Vitam à veteribus inſtituta fuerint.* Et quidem [h] Τελετὴ vocabatur, quòd vitæ *perfectionem* adferre credebatur.

[d] *Oper. Platon. p. 1308. c*

[e] *Laert l. 6. p. 147. b.*

[f] *De Leg. l. 2.*

[g] *In Epictet. l. 3. c. 21.*

[h] *Etymolog. M.*

De naturali Myſteriorum Philoſophiâ, Clemens. *In Myſteriis Græcis,* inquit, [i] ἄρχεται μὲν τὰ Καθάρσια, καθάπερ καὶ τοῖς βαρβάροις τὸ λύτρον. Μετὰ ταῦτα δὲ ἔστι τὰ Μικρὰ μυστήρια, διδασκαλίας τινὰ ἔχοντα ὑποθέσεων ἔχοντα, καὶ προπαιδευσμὸν τῶν μελλόντων. Τὰ δὲ Μεγάλα πρὸς τοῦ Συμπάντων· ἃ μανθάνειν ἔτι λοιπὸν ἐστὶν οὐδέν· ἐποπτεύειν δὲ καὶ νοεῖν τὴν Φύσιν καὶ τὰ πράγματα, *Primo loco ſunt Expiationes, ut & Lavacrum apud exteros: poſt has ſunt Myſteria Parva, quæ fundamentum aliquod habent Doctrinæ, & præparationis ad futura. Magna autem*

[i] *Strom. l. 5. p. 582. a.*

Mysteria versantur circa Universum: non amplius discendum est; sed inspicienda & animo comprehendenda est Natura & res ejus, five Rerum natura. Ideo [a] οἱ δὲ μυστήρια παραλαμβάνοντες λέγουσιν ἐν ἀρχῇ μὲν Μύσται· μετὰ ἐνιαυτὸν δὲ Ἐπόπται καὶ Ἔφοροι, *Qui accipiunt Mysteria in principio vocantur Mystæ; post annum Epoptæ, vel Ephori,* id est, Inspectores. Rerum naturam in Eleusiniis doceri testatur Seneca. [b] *Eleusis servat quod ostendat revisentibus: Rerum Natura sacra sua non semel tradit.* Atque alibi, [c] *Hæc ejus initiamenta sunt, per quæ non municipale sacrum, sed ingens omnium deorum templum, Mundus iste, reseratur: cujus vera simulacra veráque facies cernendas Mentibus protulit. Nam ad spectacula tam magna hebes Visus est.* Dion Chrysostomus [d] *initiandum* exhibet, πολλὰ μὲν ὁρῶντα μυστικὰ θεάματα, πολλῶν δὲ ἀκούοντα τοιούτων φωνῶν, σκότους τε καὶ φωτὸς ἐναλλὰξ ἀμφὶ φαινομένων, ἄλλων τε μυρίων γιγνομένων, *multa videntem arcana spectacula, multáque audientem ejusmodi voces; tenebris & luce vicissim illi apparentibus; aliáque plurima fieri.*

[a] *Suidas.*

[b] *Nat. quæst. l. 7. c. 31.*

[c] *Epist. 90.*

[d] *Orat. 12. p. 202. d.*

§. II. Ut *Isis* Ægyptiis, ità Græcis *Ceres*, Naturam significat. [e] Ἡ δὲ Ἰσὶς ἔστι μὲν τὸ τῆς Φύσεως θῆλυ, καὶ δεκτικὸν ἁπάσης γενέσεως, *Est enim Isis Naturæ pars ea quæ quasi fœminea, & susceptrix omnis generationis.* [f] Καθὸ τιθηνὴ καὶ πολυδεγμὼν ὑπὸ μὲν Πλάτωνος, ὑπὸ δὲ τῶν πολλῶν Μυριώνυμος κέκληται, ἀφ' ὧν τὰ πάσας, ὑπὸ μὲν Λόγου περιπολοῦντος μορφὰς δέχεσθαι καὶ ἰδέας, *Unde à Platone vocatur Nutrix & omnium rerum Susceptrix; & à plerisque, Mille-habens-nomina: quòd, à Ratione versa, omnes formas suscipiat & species.* Sacerdotes itaque variegatam Deæ [g] vestem induebant. [g] Στολαὶ αἱ μὲν Ἴσιδος ποικίλαι ταῖς βαφαῖς. Περὶ γὰρ τὴν ὑλικὴν δύναμις αὐτῆς, πάντα γινομένου καὶ δεχομένου· φῶς, σκότος· ἡμέραν, νύκτα· πῦρ, ὕδωρ· ζωὴν, θάνατον· ἀρχὴν, τελευτὴν, *Isidis amicula sunt tinctura variæ. Ejus enim vis versatur circa Materiam, quæ omnia parturit & suscipit; Lucem, Tenebras; Diem, Noctem; Ignem, Aquam; Vitam, Mortem; Initium, Finem.* Materia Prima omnium *Mater* dicitur, quòd omnia ex eâ facta sint; *Susceptrix* etiam, quòd omnia dissoluta ad eam redeant.

[e] *Plutarch. de Iside, p. 372. c.*

[f] *Ibid.*

[g] *Ib. p. 382. c.*

Variæ subcœlestis Naturæ reciprocationes (modò ad hujus Vitæ lucem, modò ad *Materiæ* tenebras) in Osiridis fabulis, & in nocturnis Mysteriis traditæ sunt. [h] Ὁμολογεῖ νὺξ τελεία τοῖς λεγομένοις Ὀσιριδος ἀγαπασμοῖς, καὶ ταῖς ἀναβιώσεσι καὶ παλιγγενεσίαις· ὁμοίως

[h] *Plut. de Iside, p. 364.*

ὁμοίως ἡ νὺξ τῶν περὶ τὰς τελετὰς, *Nox initiationis convenit his quæ dicuntur de Oſiride diſcerpto, & redivivo, ac renato; nec non & de ſepulturis ejus.* Apuleius de ſeipſo initiato, [a] *Acceſſi*, inquit, *confinium mortis: & calcato Proſerpinæ limine, per omnia vectus elementa, remeavi: Nocte mediâ vidi Solem candido coruſcantem lumine: Deos Inferos & Deos Superos acceſſi coràm, & adoravi de proximo.*

[a] *Metamor. l. 11. prope finem.*

Ex vetuſtiſſimâ de duobus [b] Principiis contrariis philoſophiâ enatum eſt duplex illud Deorum genus. Deus *Opifex*, in Græcorum theologiâ, vocatur Ζεὺς, penès quem eſt Vita: *Materia* dicitur Ἅιδης, penès quem diſſolutio, ſive Mors: illi tribuitur lux & dies; huic tenebræ & ἀφανισμὸς. Eſt enim ἄϊδης, [c] lucis privatio. Superior pars Mundi ſub *Jove* ponitur; Infima ὑπὸ [d] Ἀιδῃ, ſub *Plutone*: pars Media, inter duo hæc Principia contraria, reciprocationibus perpetuis agitatur; Vita & Mors, Lux & Tenebræ, Bonum & Malum alternatim obtinent. [d] *Hippocrates* aſſerit, nihil gigni, neque prorsùs interire: *ſed homines* (ait) *exiſtimant*, τὸ μὲν ἐξ ἄϊδου εἰς φῶς αὐξηθὲν, γίνεσθαι· τὸ δὲ ἐκ τοῦ φάεος εἰς ἄϊδιν μειωθὲν, ἀπολέεσθαι, *illud gigni, quod ex Hade creſcit in Lucem; illud autem perire, quod ex Luce decreſcit in Hadem.* Statuerunt ſcilicet Veteres, Nihil ex nihilo fieri, aut in nihilum reduci. Nam ſi Interitus rerum mutationi accederet, Univerſi tandem abolitio ſequeretur, neque ſuppeteret unde res renaſcerentur. Ex eorum ſententiâ [e] Hierocles, de *Opifice*: Οὐ γὰρ ἰκανὸν αὐτὸν εἶναι ὑπῆρχον αὐτοτελῶς ἅπασι τοῖς δι' αὐτοῦ Κόσμον, οἰκείᾳ δυνάμει καὶ σοφίᾳ τῇ ἀϊδίῳ ἐνεργῆσαι, ἀλλ' ἀγενήτου Ὕλης συνεργείᾳ, *Ipſum enim non cenſebant idoneis viribus inſtructum ad producendum Mundum omnibus numeris abſolutum, propriâ ſolùm virtute & ſapientiâ ab æterno operatum; ſed ope Materiæ non genitæ*, id eſt, coæternæ. Δημιουργῷ attribuunt ordinem atque pulchritudinem Mundi; molem autem *Materiæ*. Nomen τοῦ Κόσμου Univerſitati primùm à Pythagorâ datum eſt.

[b] *Suprà, p. 143.*

[c] *Etymolog.* [d] Ἀιδ.

[d] *De Diætâ, l. 1.*

[e] *De fato, p. 6.*

Quod Græcis Ἅιδης, Ægyptiis *Amenthes* dicitur. Τὸν ὑπογείου τόπον εἰς ὃν οἴονται τὰς ψυχὰς ἀπέρχεσθαι μετὰ τὴν τελευτὴν Ἀμένθην καλοῦσι· σημαίνοντος τοῦ ὀνόματος, τὸ λαμβάνοντας καὶ διδόντας, *Locum ſubterrancum, in quem putant Animas ferri poſt mortem, vocant Amenthen; quod nomen ſignificat, Accipientem & Dantem.*

[f] *Plutarch. de Iſide, p. 362. d.*

Immortalitatem Animæ [g] primi tradiderunt Ægyptii. Illi Animas

[g] *Supr. p 43, & 192.*

neque genitas neque interituras; ſed *Amenthen* eas naſcentibus præbere, à morientibus recipere, exiſtimabant. [a] Τῷ σώματι δὲ καταφθίνοντι, ἐς ἄλλο ζῶον αἰεὶ ἐσδύε· ἐπεὰν δὲ περιέλθῃ πάντα τὰ χερσαῖα, καὶ τὰ θαλάσσια, καὶ τὰ πτηνὰ, αὖτις ἐς ἀνθρώπου σῶμα γινόμενον ἐσδύνει, *Corpore autem moriente*, Anima *in aliud quod naſcitur animal continuò migrat: Ubi verò per omnia terreſtria, marina, volucria circumierit, rurſus in humanum quod naſcitur corpus introire.* [b] Τὸν δὲ περιπλοῦν τοῦτον ψυχὴ γίνεται ἐν τρισχιλίοισιν ἔτεσι, *Circuitum autem hunc ab Animâ fieri intra* ΜΜΜ *annorum.*

[a] *Herodot. l. 2. c. 123.*

[b] *Ibid.*

Homerus, ex Ægyptiacâ Orphei diſciplinâ, didicit Animas æternas in humana corpora delabi, rurſúſque ad Superos remeare: unde, in ſymbolum Corruptibilis hujus regionis, effinxit *Antrum Nympharum*; in quo

[c] *Odyſſ. 13. v. 109.*

— [c] Δύω δέ τε οἱ θύραι εἰσὶν,
Αἱ μὲν πρὸς Βορέαο καταιβάλαι ἀνθρώποισιν·
Αἱ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέ τι κείνῃ
Ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' Ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.
— *Janua duplex:*
Hæc Boream ſpectans homines demittit: at illa
Reſpiciens Auſtrum divinior, invia prorſus
Eſt homini, præbétque viam Immortalibus unis.

Porphyrius (cujus eximius de hoc *Antro* libellus ab Holſtenio editus eſt) *dicit Antrum ferre* εἰκόνα καὶ σύμβολον τοῦ Κόσμου, *imaginem & ſymbolum Mundi*: Ναῖδες δὲ νύμφαι, αἱ εἰς γένεσιν καταβαίνουσαι ψυχαὶ, *Nades autem Nymphæ ſunt Animæ generationem ſubeuntes.* Altera *porta* eſt ψυχῶν εἰς γένεσιν καταβασῶν, *Animarum in generationem deſcendentium*; altera δὲ θεῶν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς θεοὺς ἀνιουσῶν, *non Deorum, ſed* (animarum) *ad Deos aſcendentium. Ideo non dixit Deorum viam, ſed* ἀθανάτων: *quod Animabus eſt commune, quæ ſunt ſuâ eſſentiâ immortales.*

Ab iſtâ Animarum exiſtentiâ nata eſt Veterum εἰδωλοποιΐα, quâ Animabus à corpore ſeparatis *Effigies*, quaſi corporeas, tribuunt: [d] *Catius Inſuber Epicureus, quæ* (Homerus & *Democritus* εἴδωλα, *hic Spectra nominat.* Dido moribunda dixit,

[d] *Cic. Epiſt. Fam. l. 15. epiſt. 16.*

[e] *Et nunc magna mei ſub terras ibit Imago.*

[e] *Virgil. l. 4. v. 654.*

Lucretius cecinit — [f] *Eſſe Acheruſia templa:*

[f] *L. 1. p. 4.*

Quò neque permanent Animæ; neque Corpora noſtra;
Sed quædam Simulacra, modis pallentia miris.

Inde

Indè etiam Malorum pœnæ, & Bonorum præmia poſt mortem; atque id genus alia, hiſce temporibus in Græciam tranſlata ſunt: Dicunt Orpheum [a] τὰς τῶν ἀσεβῶν ἐν ᾅδου τιμωρίας, καὶ τοῦ τῶν εὐσεβῶν λειμῶνας, καὶ τὰς ἄλλας τοῖς πολλοῖς εἰδωλοποιίας εἰσαγαγεῖν, μιμησάμενον τὰ περὶ τὰς ταφὰς τὰς καθ' Αἴγυπτον, *dum Impiorum pœnas apud Inferos, & Piorum prata, & pervulgatas Spectrorum fictiones introduxit, funebres Ægyptiorum ritus imitatum fuiſſe.* Pergit Diodorus: [a] *Diod. Sic. l. 1. p. 61.*

Ex veteri Ægyptiorum inſtituto, Mercurius Ψυχοπομπὸς, *Animarum deductor, Apidis cadaver aliquò uſque deducit, traditque* τῷ πεπειθμένῳ τὸν Κέρβερον σκῆπτρον, *ei qui Cerberi larvam præ ſe ferat. Cùm Orpheus id cum Græcis communicâſſet, Homerus eum ſecutus poëmati inſeruit;*

[b] Ἑρμῆς δ' ἄρα ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
Ἀνδρῶν ἠρώων. ἔχε δ' ῥάβδον μετὰ χερσίν.

[b] *Odyſſ. Ω. initio.*

Mercurius [c] *Cyllenius Heroum animas evocat, baculum manibus tenens.* [c] *Supr. p. 35.*
Et aliquantùm progreſſus addit,

[d] Παρ' δ' ἴσαν Ὠκεανοῖο τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
Ἠδὲ παρ' Ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
Ἦϊσαν. αἶψα δ' ἵκοντο καθ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Ἔνθα τε ναίουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.

[d] *Ib. v. 11.*

Acceſſerunt ad Oceani fluxus, & Leucadem petram, & ad Solis januas, & ad Somniorum populum ibant: ſtatimque pervenerunt in herboſum pratum, ubi habitant Animæ, ſimulacra mortuorum.

Oceani nomen hîc fluvio tribuitur, quia Nilus vulgari Ægyptiorum linguâ vocatur Oceanus. Ἡλίου πύλαι *ſunt urbs Heliopolis. Pratum, fictia Mortuorum habitatio, eſt locus prope Memphin, juxta paludem quam vocant Acheruſiam; circa quam ſunt prata amœniſſima, cum ſtagnis ſylviſque loti & calami. Appoſitè autem dicit, Mortuos iſtis in locis habitare; quoniam pleræque & maximæ Ægyptiorum funerationes ibi peraguntur; mortui per fluvium & lacum Acheruſiam transfretantur; & cadavera in cryptis ibi ſitis reponuntur.*

Alia etiam Græcorum de Inferis commenta conveniunt cum iſtis quæ etiamnum fiunt in Ægypto. Nam cymba, quæ tranſvehit cadavera, vocatur βᾶρις; *& obolus pro naulo ſolvitur Portitori, qui linguâ patriâ vocatur Charon. Non procul ab his locis eſſe aiunt Templum* Σηπίας Ἑκάτης *Hecates Tenebricoſæ; & Portas Cocyti & Lethes, æneis vectibus obſtructas: Sunt & aliæ portæ Veritatis, quibus adſtat Juſtitiæ ſimulacrum ſine capite.*

[a] L. 1. p. 11. d. Hæc Diodorus; qui priùs dixerat, [a] *Nilum* Ἀρχαιότατον μὲν ὄνομα ἔχειν Ὠκεάμιον, ὃς ἔστιν Ἕλλησι Ὠκεανός, *vetustissimo nomine vocatum esse Oceamen, quod Græcè effertur Oceanus.* Et paulò antè,

[b] P. 8. b. [b] Τὸ ὑγρὸν, *Humorem priscis Oceani appellatione vocari, & ex (Ægyptiorum) interpretatione significare* Τερφιὼ Μητέρα, *Alimoniam Matrem; & à nonnullis Græcorum ità accipi: Unde Poeta,*

[c] Homer. Iliad. 14. [c] Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ Μητέρα Τηθύν.

Ægyptii enim Nilum suum pro Oceano censent: ad quem etiam Deorum ortus referunt. Homerus alicubi *Oceanum* πόλαμον vocat: quod

[d] Meteorolog. l. 1. c. 22. [d] Aristoteles allegoricè exponit. Herodotus, Homero longè junior, *Oceanum* fabulosum censet. Inter causas incrementi Nili refertur,

[e] Herod. l. 2. c. 22. [e] *Quòd ab Oceano fluat: ipsum verò Oceanum* γῆν πέρι πᾶσαν ῥέειν, *orbem terrarum circumfluere.* Cui respondet ille, [f] ὅ τινα ἔγωγε οἶδα ποταμὸν Ὠκεανὸν ἐόντα, *Nullum ego novi Oceanum fluvium: sed puto Homerum, aut aliquem priscorum poetarum, cùm hoc nomen invenisset, in*

[f] C. 23. [g] L. 4. c. 8. *poesin suam intulisse.* Atque alibi, [g] *Oceanum, ab ortu Solis incipientem, totam Terram circumfluere, verbis quidem dicunt, sed re non probant.* Sed redeamus.

Ἅιδης Homeri & *Elysium* continet, & *Tartara*; juxta Ægyptiorum doctrinam, qui & *impiorum pœnas & piorum prata* ἐν ᾅδου posuerunt. *Tartarum* facit imum ὑπὸ ᾅδου fundum; de quo ipse

[h] Iliad. Θ. ver. 13. Jupiter, —[h] Ῥίψω ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,

Τῆλε μάλ', ἦχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον,
Ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός·
Τόσσον ἔνερθ' Ἄϊδεω ὅσσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης.

Projiciam in Tartarum obscurum, valde procul, ubi profundissimum est sub terra barathrum, ubi portæ ferreæ & æneum pavimentum; tantum sub inferno, quantum Cœlum est à Terrâ.

De *Elysio*, Proteus ad Menelaum,

[i] Od. Δ. ver. 563. —[i] Σὲ δ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
Τῇ περ ἐπήϊστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολὺς, οὔτέ ποθ' ὄμβρος·
Ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας.
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους.

Te ad Eleusium campum & fines terræ Dii mittent; ubi est flavus Rhadamanthus: ubi facillima est hominibus vivendi ratio: non nix, neque longa

longa hyems, nec unquam imber; ſed ſemper Zephyri ſuaviter ſpirantes auras Oceanus emittit, ad refrigerandum homines.

[a] Strabo per πείρατα γαίης intelligit τὰ ἔσχατα τῆς Ἰβηρίας *ultima Hiſpaniæ*, & campum Elyſium ab Homero ibidem collocari. Recentiores poetæ Μακάρων νήσους *Fortunatorum inſulas* pro Elyſio habent. [b] Ἠλύσιον μακάρων νῆσος· καὶ οἱ μὲν φασι τὴν Αἴγυπτον εἶναι, οἱ δὲ περὶ Λέσβον, ἄλλοι κεκεραυνωμένον χωρίον ἢ πεδίον· ἃ δὲ τοιαῦτα ἔστιν ἄβατα, *Elyſium, Beatorum inſula: quidam verò aiunt in Ægypto eſſe, quidam in Lesbo; alii in loco fulmine tacto & hominibus inacceſſo:* quod nihil eſt aliud quàm quod modò dixerunt Ægyptii, *Portas Cocyti & Lethes æneis vectibus obſtructas eſſe.* De Lesbo inſulíſque vicinis, quæ Μακάρων νῆσοι dictæ ſunt, [c] Diodorum adeas. Apud Plutarchum, [d] *Campus Elyſius in Lunâ* collocatur. Neque mirum eſt hâc de re inter Gentes non convenire.

[a] *L. 3. p. 150. b.*

[b] *Heſychius, Ἠλύσ.*

[c] *L. 5. p. 239. d.*

[d] *De facie in Luna p. 944. c.*

Porrò Homerus defunctorum Judices facit *Rhadamanthum* jam dictum ejúſque fratrem *Minoa.*

[e] Ἔνθ' ἤτοι Μίνωα ἴδον, Διὸς ἄγλαον υἱὸν,
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα Νέκυσσι.

[e] *Odyſſ. Λ. ver. 567.*

Vidi ibi Minoa, ſplendidum Jovis filium, ſceptrum aureum geſtantem, & Mortuis jura dantem. Nomina iſta ex Cretâ deducta ſunt; res autem ex Ægypto. Apud quos, [f] *Cùm corpus ſepeliendum eſt, conſanguinei Judicibus, cognatis, & amicis defuncti diem funeris indicunt, & nominatim prædicant illum tranſiturum eſſe Lacum. Tunc Judices plures quàm XL in hemicyclo quodam* (πέραν τῆς λίμνης) *juxta Lacum parato conſedunt; &* (ἡ βάρις) *cymba priùs inſtructa attrahitur, quam proreta gubernat, quem Ægyptii ſuâ linguâ Charontem vocant. Navigio in Lacum deducto, priuſquam mortui loculus in eum deponatur, cuilibet permiſſum eſt Accuſationem ſuſcipere. Si quis probaverit eum malè vixiſſe, Judices ſententiam ferunt; & cadaver ab uſitatâ ſepulturâ arcetur. Calumnioſus autem accuſator magnæ pœnæ obnoxius eſt. Quando accuſator aut nullus eſt, aut falſus, cognati depoſito luctu Mortuum laudant: de Genere, ut ſolent* [g] *Græci, nihil memorant, quia cenſent omnes in Ægypto æquè nobiles eſſe; ſed pueritiæ Inſtitutionem, virilis ætatis Pietatem & Juſtitiam, itémque Continentiam, aliáſque ejus Virtutes recenſent;* καὶ παρακαλοῦσι τὸν κάτω θεὸν οἰκοῖκον δέξασθαι τοῖς εὐσεβέσι, *ac Deos Infernos rogant, ut in Piorum contubernium recipiatur* (Precationis formulam [h] exhibuimus.) *Multitudo applaudit, & defuncti*

[f] *Diod. Sic. l. 1. p. 58. b.*

[g] *Suprà, p. 111.*

[h] *Suprà, p. 150.*

[a] L. 1. p. 11. d. Hæc Diodorus; qui priùs dixerat, [a] *Nilum ἀρχαιότατον μὲν ὄνομα χεῖν Ὠκεάμιν, ὃς ἔστιν Ἕλλησὶ Ὠκεανὸς, vetustissimo nomine vocatum esse Oceamen, quod Græcè effertur Oceanus.* Et paulò antè,

[b] P. 8. b. [b] *Τὸ ὑγρὸν, Humorem priscis Oceani appellatione vocari, & ex (Ægyptiorum) interpretatione significare Τεθφὺν Μητέρα, Alimoniam Matrem; & à nonnullis Græcorum ità accipi: Unde Poeta,*

[c] Homer. Iliad. 14. [c] *Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ Μητέρα Τηθύν.*

Ægyptii enim Nilum suum pro Oceano censent: ad quem etiam Deorum ortus referunt. Homerus alicubi *Oceanum* πόλαμὸν vocat: quod

[d] Meteorolog. l. 1. c. 22. [d] Aristoteles allegoricè exponit. Herodotus, Homero longè junior, *Oceanum* fabulosum censet. Inter causas incrementi Nili refertur,

[e] Herod. l. 2. c. 22. [e] *Quòd ab Oceano fluat: ipsum verò Oceanum γὴν πέρι πᾶσαν ῥέειν, orbem terrarum circumfluere.* Cui respondet ille, [f] *ὅ τινα ἔγωγε οἶδα πόλαμὸν Ὠκεανὸν ἐόντα, Nullum ego novi Oceanum fluvium: sed puto Homerum, aut aliquem priscorum poetarum, cùm hoc nomen invenisset, in*

[f] C. 23. [g] L. 4. c. 8. *poesin suam intulisse.* Atque alibi, [g] *Oceanum, ab ortu Solis incipientem, totam Terram circumfluere, verbis quidem dicunt, sed re non probant.* Sed redeamus.

Ἅιδης Homeri & *Elysium* continet, & *Tartara*; juxta Ægyptiorum doctrinam, qui & *impiorum pœnas & piorum prata* ἐν ᾅδου posuerunt. *Tartarum* facit imum ὑπὸ ᾅδου fundum; de quo ipse

[h] Iliad. Θ. ver. 13. Jupiter, —[h] *Ῥίψω ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,*

Τῆλε μάλ', ἦχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον,
Ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός·
Τόσσον ἔνερθ' Ἀΐδεω ὅσσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης.

Projiciam in Tartarum obscurum, valde procul, ubi profundissimum est sub terra barathrum, ubi portæ ferreæ & æneum pavimentum; tantum sub inferno, quantum Cœlum est à Terrâ.

De *Elysio*, Proteus ad Menelaum,

[i] Od. δ. ver. 563. —[i] *Σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης*
Ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
Τῇ περ ἐπήϊστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ' χειμὼν πολὺς, οὔτε ποτ' ὄμβρος·
Ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους.

Te ad Eleusium campum & fines terræ Dii mittent; ubi est flavus Rhadamanthus: ubi facillima est hominibus vivendi ratio: non nix, neque longa

longa hyems, nec unquam imber; ſed ſemper Zephyri ſuaviter ſpirantes auras Oceanus emittit, ad refrigerandum homines.

[a] Strabo per πέρατα γαίης intelligit τὰ ἔσχατα τῆς Ἰβηρίας *ultima Hiſpaniæ*, & campum Elyſium ab Homero ibidem collocari. Recentiores poetæ Μακάρων νήσους *Fortunatorum inſulas* pro Elyſio habent. [b] Ἠλύσιον μακάρων νῆσος· ἢ οἱ μὲν φασι καὶ Αἴγυπτον εἶναι, οἱ δὲ περὶ Λέσβον, ἄλλοι κεκεραυνωμένον χωρίον ἢ πεδίον· ἃ δὲ τοιαῦτα ἔστιν ἄβατα, *Elyſium, Beatorum inſula: quidam verò aiunt in Ægypto eſſe, quidam in Lesbo; alii in loco fulmine tacto & hominibus inacceſſo:* quod nihil eſt aliud quàm quod modò dixerunt Ægyptii, *Portas Cocyti & Lethes æneis vectibus obſtructas eſſe.* De Lesbo inſulíſque vicinis, quæ Μακάρων νῆσοι dictæ ſunt, [c] Diodorum adeas. Apud Plutarchum, [d] *Campus Elyſius in Lunâ* collocatur. Neque mirum eſt hâc de re inter Gentes non convenire.

[a] *L. 3. p. 150. b.*

[b] *Heſychius, Ἠλύσ.*

[c] *L. 5. p. 239. d.*

[d] *De facie in Luna p. 944. c.*

Porrò Homerus defunctorum Judices facit *Rhadamanthum* jam dictum ejúſque fratrem *Minoa.*

[e] Ἔνθ' ἤτοι Μίνωα ἴδον, Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα Νέκυσσι.

[e] *Odyſſ. Λ. ver. 567.*

Vidi ibi Minoa, ſplendidum Jovis filium, ſceptrum aureum geſtantem, & Mortuis jura dantem. Nomina iſta ex Cretâ deducta ſunt; res autem ex Ægypto. Apud quos, [f] *Cùm corpus ſepeliendum eſt, conſanguinei Judicibus, cognatis, & amicis defuncti diem funeris indicunt, & nominatim prædicant illum tranſiturum eſſe Lacum. Tunc Judices plures quàm XL in hemicyclo quodam (πέραν τῆς λίμνης) juxta Lacum parato conſedunt; & (ἡ βάρις) cymba priùs inſtructa attrahitur, quam proreta gubernat, quem Ægyptii ſuâ linguâ Charontem vocant. Navigio in Lacum deducto, priuſquam mortui loculus in eum deponatur, cuilibet permiſſum eſt Accuſationem ſuſcipere. Si quis probaverit eum malè vixiſſe, Judices ſententiam ferunt; & cadaver ab uſitatâ ſepulturâ arcetur. Calumnioſus autem accuſator magnæ pœnæ obnoxius eſt. Quando accuſator aut nullus eſt, aut falſus, cognati depoſito luctu Mortuum laudant: de Genere, ut ſolent* [g] *Græci, nihil memorant, quia cenſent omnes in Ægypto æquè nobiles eſſe; ſed pueritiæ Inſtitutionem, virilis ætatis Pietatem & Juſtitiam, itémque Continentiam, aliáſque ejus Virtutes recenſent; καὶ παρακαλοῦσι τοὺς κάτω θεοὺς οἰκοῦντας δέξασθαι τοὺς εὐσεβέσι, ac Deos Inferos rogant, ut in Piorum contubernium recipiatur* (Precationis formulam [h] exhibuimus.) *Multitudo applaudit, & defuncti laudes*

[f] *Diod. Sic. l. 1. p. 58. b.*

[g] *Suprà, p. 111.*

[h] *Suprà, p. 150.*

laudes ſimul prædicat, ὡς ἡ αἰὼν ἅπαξ εἶναι μέλλοντι καθ' ἅδου μετὰ τῶν εὐσεβῶν, *ut qui ævum ſempiternum tranſactiurus ſit cum Piis apud Inferos.*

[a] *Ibid.* [a] *Hinc Orpheus antiquus, quum peregrinatus eſſet in Ægyptum, & hunc ritum vidiſſet, dicitur μυθοποιῆσαι τὰ καθ' Ἅδου, τὰ μὲν μιμησάμενον, τὰ δ' αὐτὸν ἰδίᾳ πλασάμενον, de Inferis commentum eſſe, quædam ex imitatione, quædam ex ingenio.*

Ab iſto *Bonorum cum Diis contubernio* orta eſt Veterum Ἀποθέωσις. Hercules, ob Virtutem immortalitate donatus.

[b] *Odyſſ.* Λ. *ver.* 601. —[b] Μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.

Apud Deos immortales oblectatur in conviviis, & habet pulchris-talis Hebem. Uxorem ducere *Juventutem*, intelligendum eſt de ævo ſempiterno.

Ab *interdictæ* apud Ægyptios *Sepulturæ* pœnâ, inolevit apud Græcos opinio, Inſepultorum corporum Animas à *Charonte* non [c] *Ibid. v* 51. eſſe admiſſas. Unde [c] *Elpenoris umbra prima Ulyſſi apparuit*: Οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς, *Nondum enim erat ſub terrâ ſepultus.* Et inſepulti *Patrocli* Anima *Achillem* invocat:

[d] *Iliad.* Ψ. *ver.* 71. [d] Θάπτε με ὅτι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω.
Τῆλέ με εἴργουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων,
Οὐδέ με πώς μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν·
Ἀλλ' αὖτως ἀλάλημαι ἀν' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.

Sepeli me quàm citiſſimè, ut intrem portas Plutonis. Longè me abigunt animæ, ſimulacra defunctorum: neque ſinunt me miſceri (aliis) trans flumen: ſed fruſtrà erro per latas-portas-habentem domum Ditis.

[e] *Odyſſ.* Ξ. Ἀΐδαο πύλαι [e] alibi leguntur. Homerus πὼ ἅδῃ, tanquam domui, *portas* & *claves* tribuit. Εἰν ἀΐδαο δόμοισιν, Odyſſ. δ'. ὑπὸ ἤλυθε δῶμ' ἀΐδαο, Odyſſ. μ'. & δῶμα ἀΐδαο, Iliad. ό. Indè Græci Plutonem Clavigerum fingunt, & [f] Ἅιδου κεκλεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος ὡς ἐπάνεισιν ὑδεὶς αὖθις ἐξ αὐτοῦ, *Orcum à Plutone ità obſeratum eſſe, ut nemo indè redeat.* [g] Ἐπὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς Ἅδου καταβάσεως τὸ στόμιόν ἐστι, *Ad Tænarum in Laconiâ, oſtium eſt deſcenſûs ad Inferos,* five Ἅδου πύλαι. Ut Orpheus; ita etiam Hercules, Eleuſiniis initiatus, —[h] *Tænariâ eſt auſus deſcendere portâ:*

[f] *Pauſan. l.* 5. *p.* 325.

[g] *Apollodor. l.* 2. *p.* 231.

[h] *Ovid. Met. X. ver.* 13.

Homero, apud Inferos, [i] *Tityus, Tantalus, Siſyphus* pœnas luunt. Fabulæ anſa ex Ægypto. [k] *Dicunt enim in Acanthiorum urbe, juxta Nilum,*

[i] *Odyſſ.* Λ. *v.* 575.

[k] *Diod. Sic. l.* 1. *p.* 61. *c.*

Nilum, in Libyco latere, 150 ſtadiis à Memphi, eſſe dolium perforatum, in quod ſacerdotes 320 unoquoque die aquam ex Nilo perferunt. Græci tantundem de Danai filiabus apud Inferos:

[a] *Aſſiduè repetunt, quas perdant, Belides undas.*

Πίθος ἄπλητος Græcis [b] in proverbio erat.

[c] Diodorus Ἑρμῆς ὁ Τρισμέγιστος in Ægypto probare conatur: & *Calaſiris* ſacerdos, apud [d] Heliodorum, illum *patriâ Ægyptium, Prophetæ filium*, fuiſſe aſſerit; πόλις αὐτῷ Θῆβαι αἱ ἑκατόμπυλοί εἰσι, *Urbs illi Thebæ centum portarum.* Utcunque ſit, ſatis conſtat Græcanicæ *de Inferis* doctrinæ Originem quidem ex Ægypto, Auctorem verò & magiſtrum ejus præcipuum fuiſſe Homerum. Floruit autem Homerus anno Attico 676.

[a] *Ovid. Metam. l.* 4.
[b] *Zenobii adag.*
[c] *Ibid.* d.
[d] *Æthiopic. l.* 3 *c.* 8. *in fine.*

LIceat hîc traditionem hanc de *Animâ* & de *Inferis* in *Academiam* uſque perſequi. Poetæ quidem apud Græcos vetuſtiſſimi fuerunt Theologi; ſed fide digniores Philoſophi. Horum

§. IV.

[e] *THALES primus dixit, Animam eſſe* φύσιν ἀεικίνητον, ἢ αὐτοκίνητον, *Naturam quæ ſemper, aut à ſeipsâ moveatur.* Argumentum hoc, ex Platonis Phædro, eleganter explicat Cicero.

[e] *Plutarch. de Placitis, l.* 4. *c.* 2.

[f] *Quod ſemper movetur, id æternum eſt: quod autem motum affert alicui, quodque ipſum agitatur aliunde, quando finem habet motus, vivendi quoque finem habeat neceſſe eſt. Solum igitur quod ſeipſum movet, quia nunquam deſeritur à ſe, nunquam ne moveri quidem deſinit; quinetiam cæteris, quæ moventur, hic fons, hoc principium eſt movendi; principii autem nulla eſt origo: Nam ex principio oriuntur omnia; ipſum autem nullâ ex re aliâ naſci poteſt; nec enim eſſet id principium, quod gigneretur aliunde. Quòd ſi nunquam oritur; ne occidit quidem unquam. Nam principium extinctum, nec ipſum ab alio renaſcetur, nec à ſe aliud creabit; ſiquidem neceſſe eſt à principio oriri omnia: ita fit, ut motus principium ex eo ſit quod ipſum à ſe movetur: id autem nec naſci poteſt, nec mori. Vel concidat omne cœlum omniſque natura, conſiſtat neceſſe eſt; neq; vim ullam nanciſcatur, quâ primo impulſu moveatur.*

[f] *Tuſcul. Quæſt. l.* 1. *p.* 123.

Cùm pateat igitur, æternum id eſſe quod ſeipſum moveat; quis eſt, qui hanc naturam animis eſſe tributam neget? Inanimum eſt enim omne quod pulſu agitatur externo; quod autem eſt animatum, id motu cietur interiore, & ſuo. Nam hæc eſt propria natura animi, atque vis. Quæ, ſi eſt una ex omnibus quæ ſeipſam ſemper moveat; neque nata certè eſt,

& æterna est (ἀθάνατον.) Adjicit Cicero: [a] *Sentit igitur animus se moveri: quod cùm sentit, illud unà sentit; se vi suâ, non alienâ moveri; nec accidere posse, ut ipse unquam à se deseratur: ex quo efficitur æternitas.*

[a] *Ib. p. 124.*

[b] *Ib. p. 121.*

De hujus sententiæ auctore, [b] *Credo equidem*, ait, *etiam alios; sed (quod litteris exstet) Pherecydes Syrus (Syrius*; ex Syro, maris Ægæi insulâ) *primum dixit, Animos hominum esse sempiternos: hanc opinionem discipulus ejus Pythagoras maximè confirmavit.*

[c] *Supr p. 140*

PYTHAGORAS, 400 ferme annos post Homerum (is enim inter captivos Ægyptios [c] à Cambyse abductus est) non ex Orphei aut Homeri rivulis, sed ex ipso Ægypti fonte, doctrinam *de Anima* propinavit.

[d] *Plutarch. de placit. l. 4. c. 2. p. 898.*

[e] *Ibid. c. 7.*

Dixit [d] *Animam esse* ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινοῦντα, *Numerum qui seipsum moveat* (τὸν δ' ἀριθμὸν ἀντὶ τοῦ Νοῦ παραλαμβάνει, *Numerum autem accipit pro Mente*) [e] Ἀφθαρτον εἶναι τὴν ψυχήν. Ἐξιοῦσαν γὰρ εἰς τὴν τοῦ Παντὸς ψυχὴν ἀναχωρεῖν, πρὸς τὸ ὁμογενές, *Animam interitus expertem esse: pervenire enim, cum exit, in animam Mundi sibi cognatam.*

[f] *Porphyr. in v. Pythag.*

[g] *Id. de Abstin. l. 3. §. 1.*

[f] Πάντα τὰ γινόμενα ἔμψυχα, ὁμογλυῆ, *Omnia Animata esse cognata*: vel (quod idem est) [g] πᾶσαν ψυχὴν, ἢ μέτεσιν αἰσθήσεως καὶ μνήμης, λογικὴν, *omnem animam, sensus ac memoriæ participem, rationabilem esse.* Quod quidem ἀποχὴς Pythagoricæ fundamentum erat. De eâ re, toto libro tertio, Porphyrius.

[h] *Plutarch. de Placit. Philos. l. 1. p. 876.*

[h] *Pythagoras Principia vocavit numeros; & eorum symmetrias, harmonias; & elementa ex utrisque composita, geometrica.* Rursus τὴν μονάδα καὶ τὴν ἀόριστον δυάδα ἐν τοῖς ἀρχαῖς, *in Principiis posuit Unitatem & indefinitam Dualitatem.* Horum alterum ποιητικὸν, αἴτιον καὶ εἰδικὸν· ὅπερ ἐστὶ Νοῦς, ὁ θεὸς, *partem agit efficientem, causalem, formantem; Mens videlicet, Deus*: alterum, τὸ παθητικόν τε καὶ ὑλικὸν, ὅπερ ἐστὶν ὁ ὁρατὸς κόσμος, *passivam* partem agit *& Materialem; estque Mundus Visibilis*: εἶναι δὲ τὴν φύσιν τοῦ ἀριθμοῦ, δεκάδα, *Naturam autem numeri dixit esse decadem: quia tam Græci quàm Barbari ad decem usque numerant; inde ad unitatem regrediuntur. Porrò Decadis vis est* ἐν τοῖς τέτρασι καὶ τῇ τετράδι *in quaternione. Nam si quis ab unitate numeret ad quatuor, conjunctim conficiet decem: si ultra quatuor numeret, etiam denarium excedet. Posito uno, adjice duo, etiam tria, atque istis quatuor: sic impletur numerus denarius.* Ὥστε ὁ Ἀριθμὸς, καθ' μὲν μονάδα, ἐν τοῖς Δέκα· κατὰ δὲ δύναμιν, ἐν τοῖς Τέτρασι, *Adeo ut* natura *Numeri*, *secundùm*

ſecundùm unitatem, conſiſtat *in Denario*; *ſecundùm facultatem*, *in Quaternario.*

Pythagoras (in [a] Dialogo Luciani) ad *Mercatorem*, ait, *Quomodo numeras? Mercat. Unum, duo, tria, quatuor. Pythag.* ὁρᾷς, ἃ οὐ δοκεῖς τέτταρα, ταῦτα δέκα εἰσὶ, καὶ ἡμέτερον ὄρκιον, καὶ τρίγωνον ἀντελὲς τὰ τέτταρα. *Vide! Quæ tibi videntur quatuor, ſunt decem; & noſtrum Jusjurandum; & Trigonum perfectum, Quatuor.* Et paulò poſt, *Pythag.* Γνώσεαι τὸν θεὸν, τὸν ἀριθμὸν ἐόντα, καὶ ἁρμονίην, *Cognoſces ipſum Deum, qui eſt Numerus & harmonia.* Numerus ſcilicèt Quaternarius; qui perfectiſſimus; undequaque ſibi par; & κατὰ δυνάμιν, omnem numerum in ſe continet. [b] *Pythagoras, ſacerdotes Ægyptios imitatus,* τὴν μονάδα *nominavit Apollinem*; & δυάδα, *Dianam*; τὴν ἑβδομάδα, *Minervam*; & πρῶτον κύβον (ſive octo) *Neptunum. Quæ cum iis conveniunt, quæ in eorum templis fixa & picta ſunt.* [c] Ἑρμεῖ δὲ μάλιστα τῶν ἀριθμῶν ἡ τετρὰς ἀνάκειται), *Mercurio autem omnium numerorum maximè Quaternio dicatus eſt*, apud Ægyptios. Neque enim Pythagoras primus Deos Numerorum nominibus appellabat.

[a] Βίων πρᾶσις p. 362.

[b] Plutarch. de Iſide, p. 354. f.

[c] Plut. Symp. l. 9. q. 3. p. 738. e.

Quaternarium quidem Pythagoræi (*quem* τετρακτὺν *vocant*) *adeò, quaſi ad perfectionem Animæ pertinentem, inter arcana venerantur*; *ut ex eo & jurisjurandi religionem ſibi fecerint.* [d] *Macrob. in Som. Scip. l. 1. c. 6.*

Οὐ μὰ τὸν ἀμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτύν.

Juro tibi per eum qui dat animæ noſtræ quaternarium numerum. Eſt autem jusjurandum hoc δίστιχον· neque ex primo verſiculo intelligendum. Παγὰν ἀενάου φύσεως ῥιζώματ' ἔχουσαν. Simùl verte. *Non, per* Τετρακτύν, *qui dat Animæ noſtræ fontem, in quo ſunt radices* (ſive, *fundamenta*) *æternæ naturæ.* Τετρακτὺς hìc (cùm ſit maſculini generis) non eſt ἡ τετρὰς *quaternio*; ſed myſticum Summi Opificis nomen (ſive is Δημιουργὸς aliàs vocetur, ſive Νοῦς, ſive ὁ Θεὸς) à quo motum perennem habet immortalis Anima. Neque numerum quaternarium, ſed duos quaterniones, eo Nomine intellexerunt Pythagoræi. [e] Ἡ καλουμένη τετρακτὺς, ἣ ἐξ καὶ τριάκοντα (μέχρις οὗ ὅρκος, ὡς τεθρύλληται), καὶ Κόσμος ὠνόμασται) τεσσάρων μὲν ἀρτίων ἀπὸ πρώτων, τεσσάρων δὲ περισσῶν, εἰς τὸ αὐτὸ συντεθειμένων, ἀποτελεῖται, *Quæ vocatur* τετρακτὺς *conſtat 36 unitatibus* (*maximum erat jusjurandum, ut fertur, & appellabatur Mundus*) *Conficitur autem primis quatuor paribus, & primis quatuor imparibus, in unam ſummam collectis*; id eſt, 2, 4, 6, 8. & 1, 3, 5, 7.

[e] Plutarch. de Iſide p. 381. & Ψυχογονία, p. 1027. f.

[a] *Plutarch. Placit. Phil. l.1.p.877.a.*

Qui *tetractyn* ſumunt pro Animâ, [a] Ἡ ἡμετέρα Ψυχὴ (φησὶν) ἐκ τετρακτύος σύγκειται. ἔστι γὰρ Νοῦς, Ἐπιστήμη, Δόξα, Αἴσθησις, *Noſtra (aiunt) Anima ex quaternione conſtat: Mente ſcilicet, Scientiâ, Opinione, Senſu*, &c.

[b] *Diog. Laert in ejus vitâ.*

[c] *P.217.d.*

Porrò Pythagoras docuit, [b] τὴν τῆς ψυχῆς περίοδον, *animæ circuitionem*; *Dicunt hunt primum* Græcorum aſſeruiſſe [c] ψυχὴν, κύκλον ἀνάγκης ἀμείβουσαν, ἄλλοτε ἄλλοις ἐνδυομένην ζώοις, *Animam, Neceſſitatis circulum conficientem, alia ex aliis animantia induere. Scripſitque ſemetipſum δὶς ἑπτὰ καὶ διακοσίων ἐτῶν ἐξ αἵδου πάλιν ἀναγεγλυφέναι εἰς ἀνθρώπους, poſt annos* 207 *ex Inferis revixiſſe.* Pythagorici autem numerum Senarium κυβικῶς multiplicant, Sexies ſex, ſexies, id eſt, 216.

[d] *Ibid. p.221. d.*

Alexander, apud [d] Laertium, *ex commentariis Pythagoricis* refert, Τὸν Ἑρμοῦν ταμίαν εἶναι τῶν Ψυχῶν· καὶ διὰ τοῦτο Πομπέα λέγεσθαι, καὶ Πυλαῖον, καὶ Χθόνιον, ἐπειδὴ ἔστιν εἰσπέμπειν ἀπὸ τῶν σωμάτων τὰς ψυχὰς, ἀπό τε γῆς καὶ ἐκ θαλάττης, *Mercurium eſſe Animarum promumcondum: ideòque vocari Deductorem, Janitorem, Terrenum, quòd is animas ex corporibus, & ex terrâ ac mari immittat*; καὶ ἄγεσθαι μὲν τὰς καθαρὰς ἄνω τὸ ὕψος· τὰς δὲ ἀκαθάρτους μήτε ἐκείνας πελάζειν, μήτε ἀλλήλαις, δεῖσθαι δ' ἐν ἀῤῥήκτοις δεσμοῖς ὑπὸ Ἐρινύων, *& quòd puras animas ducat in Excelſum; impuras autem neque illis appropinquare, neque ſibi invicem, ſed vinculis indiſſolubilibus vinciri à Furiis.* Εἶναί τε πάντα τὸν ἀέρα Ψυχῶν ἔμπλεον, *Totum aërem plenum eſſe Animarum.*

[e] *Ibid. e.*

[e] Εὐδαιμονεῖν τε ἄνθρωπον ὅταν ἀγαθὴ Ψυχὴ παραγένηται, *Beatum eſſe hominem cui Bona anima advenerit.* μηδέποτε δὲ ἠρεμεῖν, μηδὲ τὸν αὐτὸν ῥοῦν κρατεῖν, *Eam nunquam quieſcere, neque eundem fluxum obtinere.* Quod Jusjurandum explicat.

[f] *Diog. Laert.*

Docuit etiam [f] ὅσα ἡ ψυχὴ ἐν τῷ Ἅιδῃ ἔπαθε, *quæ Anima perpeſſa eſt apud Inferos. Hieronymus* [g] retulit, *Pythagoram ad Inferos deſcendiſſe,*

[g] *P.219.a.*

& vidiſſe Heſiodi animam columnæ æreæ adſtrictam ſtridentémque; & Homeri animam ex arbore ſuſpenſam, ſerpentéſque circa eam; propter ea quæ de Diis dixerant. Dicunt enim Pythagoræi, μὴ εἶναι πᾶσι πάντα ῥητὰ, *Omnia omnibus non eſſe pandenda*; ea maximè quæ ad Deos pertinent.

Carmen Aureum (Pythagoræ nomine) *Deos Inferos verendos eſſe* admonet; Τοὺς δὲ καταχθονίους σέβειν Δαίμονας—
Τὸ σέβειν innuit, Juſta Diis Inferis facienda eſſe. Ità Ægyptii (ut jam dictum) πάντα καλοῦσι θεοὺς κάτω θεούς, *Deos Infernos invocant.*

HERA-

HERACLITUS Epheſius dixit [a] Πάντα ψυχῶν εἶ) καὶ δαιμόνων πλήρη, *Omnia plena eſſe Animarum & dæmonum.* Quod & Thales & Pythagoras dixerunt. De duobus Principiis contrariis dixit, Τῶν ἐναντίων, τὸ μὲν ἐπὶ τὴν γένεσιν ἄγον καλεῖσθαι πόλεμον καὶ ἔριν· τὸ δὲ ἐπὶ τὴν ἐκπύρωσιν, ὁμολογίαν καὶ εἰρήνην· καὶ τὴν μεταβολὴν, ὁδὸν ἄνω, κάτω, *Contrariorum, quod ad generationem res ducit, vocari Bellum & Litem; quod ad exuſtionem* (ſive interitum) *vocari Concordiam & Pacem; Mutationem vocari, iter Surſum, & Deorſum.* Duplex hæc via duas Animarum portas reſpicit, in Homerico Nympharum Antro. Iſtam autem de Principiis ſententiam [b] *Heraclides Ponticus* ad Empedoclem refert, & ad Homerum; qui *allegoricè introducit duas Civitates, unam Pacis, alterum Belli: ità ut Empedocles Agrigentinus à nullo alio præterquam ab Homero Siculam traxerit opinionem. Simul enim cum quatuor Elementis (quæ in Naturali Philoſophiâ celebrantur) etiam Litem & Amicitiam conjunxit: Quorum utrumque Homerus innuens, [c] Civitates* (Achillis) *clypeo incudit; hanc Pacis, id eſt, Amicitiæ; illam verò Belli, id eſt, Litis.*

[a] *Diog. Laert. in V. p.238. e.*

[b] *In Allegoriis.*

[c] *Iliad. Σ. ver.490.*

De animabus etiam dixit Heraclitus, [d] Ζῆν ἡμᾶς ἐκείνων θάνατον· καὶ ζῆν ἐκείνας τὸν ἡμέτερον θάνατον, *Noſtram vitam eſſe illarum mortem; & noſtram mortem, illarum vitam:* id eſt, Anima Cœlum deſerens exulat in regione infimâ, & quaſi mortua eſt in vinculis corporeis.

[d] *Porphyr. de antro, p.257.*

EMPEDOCLES Agrigentinus, Pythagoræus, [e] Τέτταρα μὲν λέγει στοιχεῖα, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ, γῆν. δύο δὲ δέ χηται δυνάμεις, Φιλίαν τε καὶ Νεῖκος. ὧν ἡ μέν ἐστιν ἑνωτική, τὸ δὲ διαιρετικόν. Φησὶ δ' ὅτως.

[e] *Plutarch. de Placit. phil. l.1 c.3. p.878.a.*

Τέσσαρα γὰρ πάντων ῥιζώματα πρῶτον ἄκουε·
Ζεὺς αἰθὴρ, Ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' Ἀϊδωνεύς,
Νῆστις θ' ἣ δακρύοις τέγγει κρούνωνα βρότειον.

Dicit quatuor Elementa; Ignem, Aerem, Aquam, Terram: Duo autem Principia; Amicitiam & Diſcordiam; quorum unum res uniat; alterum, dirimat. Sic autem ait.

Radices primùm rerum tibi quatuor edam
Jupiter æthereus, Juno vitalis, ad hos Dis,
Et Neſtis lacrymis humanos quæ rigat alveos.

Jovis nomine intelligit fervorem & ætherem; Junonis Vitalis, aerem; Plutonis, terram; Neſtis & humanorum canalium, ſemen & aquam. Quatuor iſta Ῥιζώματα ſunt fortaſſe ῥιζώματα φύσεως in *Tetraëty.* Heſychius: Τετραχλὺς, Πυθαγορικὸς ὅρκος, ἤγουν τῶν τεσσάρων στοιχείων σημαίνων.

[a] *Laert. in vitâ.*

Dixit etiam [a] Τὴν ψυχὴν παντοῖα εἴδη ζώων καὶ φυτῶν ἐνδύεσθαι, *Animam omnigenûm animalium ac ſtirpium ſpecies induere.*

[b] *Plutarch. Συμπ. p.171.c.*

[b] *Reprehendens eos qui ſacrificant animalia, dixit:*

Μορφὴν δ' ἀλλάξαντα πατὴς φίλον υἱὸν ἀείρας
Σφάζει——
Mutatâ genitor jugulans ſua pignora formâ
Immolat— μεταμψύχωσιν innuens.

De quâ etiam ait,

Ἐν θηροὶ δ' λέοντες ὀρεσκῴοις καμάτειναι
Γίνονται· δάφναι δ' ἐν δένδρεσιν ἡμερόμοισιν.

[c] *De Animal. l.12.c.7.*

Hoc eſt, [c] Æliano interprete, Τὴν ἀρίστην εἰς μετοίκησιν ἡ ἐς ἀνθρώπους, εἰ μὲν εἰς ζῶον ἡ λῆξις αὐτῇ μεταγάγοι, λέοντα γίνεσθαι, εἰ δ' εἰς φυτὸν, Δάφνην, *Optimam hominis migrationem fieri in Leonem, ſi in animal ei migrandum ſit; ſin verò in plantam, in Laurum.*

De Animæ ſuæ εἰς γῆν deſcendentis exilio ait,

[*] *Plutarch. de Exilio, p.607.c.*

[*] Δὴν καὶ ἐγὼ νῦν εἶμι φυγὰς θεόθεν καὶ ἀλήτης.
Ego jamdudum eo exul à deo, & vagus. Vide locum.

De æterno Juſtorum contubernio dicit, quòd illi futuri ſint

[d] *Clem. Alex. Strom. l.5. p.607.*

[d] Ἀθανάτοις ἄλλοισιν ὁμέστιοι, ἔν τε τραπέζαις
Εἰλίκες ἀνδρείων ἀχέων, ἀπόκηδοι, ἀτειρεῖς·
Immortalium aliorum contubernales, & convivæ, expertes humanarum miſeriarum, incorruptiles, immortales. Sanè magno hic olim in honore fuit. [e] Τὰ Πυθαγόρου καὶ Ἐμπεδοκλέους δόγματα νόμοι τῶν παλαιῶν ἦσαν Ἑλλήνων, *Pythagoræ & Empedoclis decreta priſcorum Græcorum leges fuerunt.* Pythagoræi autem [f] *rationem ſententiæ ſuæ non* ferè reddebant; *niſi quid erat numeris, aut deſcriptionibus explicandum.*

[e] *Plutarch. Συμπ. 2. p.998.a.*

[f] *Cic. Tuſc. 1.1.p.121.*

PINDARVS cecinit, *Juſtos lumine perpetuo & vitâ laboris experte frui apud Deos.* Adjicit,

[g] *Olympic. Od. 2.*

[g] Ὅσοι δ' ἐτόλμασαν, ἐς Τρὶς Ἑκατέρωθι μείνασιν, Ἀπὸ πάμπαν ἀδίκων ἔχειν Ψυχὰν, ἔτειλον Διὸς Ὁδὸν πὰρ Κρόνου πύργον· ἔνθα μακάρων Νᾶσον Ὠκεανίδες Αὖραι περιπνέουσιν, ἀνθεμα δ' χρυσῷ φλέγει,
Quicunque ſuſtinuerunt, ad Tertiam vicem utrobique manentes, Animam ab injuſtis omnino abſtinere, perrexerunt Jovis viam ad Saturni urbem. Ubi Beatorum Inſulam Marinæ auræ perflant. floréſque aurei micant,

Τὰ

Τὰ μὲν χερσόθεν ἀπ' ἀ-	*alii quidam ex humo*
γλαῶν δενδρέων,	*à pulchris arboribus;*
Ὕδωρ δ' ἄλλα φέρβει.	*Aqua autem alios educat:*
Ὅρμοισι τοὺς χέρας ἀνα-	*quorum monilibus ac*
πλέκοντι καὶ στεφάνοις.	*corollis manus implicant.*

Flores isti terrestres & aquatici *sylvas loti calamique juxta Acherusiam* respicere videntur. Sistat autem hic μετενσωμάτωσιν, Animæ *transcorporationem*, in vice *ternâ*: Qui in hoc, & in illo corpore, ab *injustis* facinoribus abstinuerit, Auream *Saturni* ætatem recuperat, & summâ potitur felicitate in Elysio. [a] Εἰς ὃν ὅτο φαῦλος μὲν οὐδεὶς οὐδὲ ἀκάθαρτος ἄνεισιν· οἱ δὲ χρηστοὶ, μετὰ τὴν τελευτὴν κομισθέντες, αὐτόθι ῥᾷστον μὲν οὕτω βίον, οὐ μὴν μακάριον οὐδὲ θεῖον ἔχοντες ἄχρι δευτέρου θανάτου, διάγουσι, *In illum verò campum nemo improbus aut impurus venit: Boni verò post mortem eò delati, facillimam quidem, non tamen beatam aut divinam vitam agunt, usque ad Secundam mortem.* Cætera apud Plutarchum legas.

[a] *Plutarch. de facie in Lunâ, p.942.f.*

Ad PLATONEM propero, *Academicorum* patrem; qui licèt *Homerum* è [*] Republicâ suâ ejecerit, ejus tamen doctrinam de *Animâ* enixè amplexus est; & maximam œconomiæ *Infernæ* auctoritatem fecit. Moribundum enim introducit *Socratem* multa *de Immortalitate Animæ*, ejúsque post mortem statu, differentem. §. V.

[*] *De Repub. l.2. p.605.*

[b] *Platonem ferunt, ut Pythagoræos cognosceret, in Italiam venisse; & in eâ cùm alios multos, tum Architam Tinæumque cognovisse & didicisse Pythagoræa omnia: primumque de Animorum æternitate, non solùm sensisse idem quod Pythagoras; sed rationem etiam attulisse.*

[b] *Cic. Tusc. 1. p.121.*

Dixit itaque [c] Animam esse οὐσίαν νοητὴν, ἐξ ἑαυτῆς κινητὴν, καθ' ἀριθμὸν ἐναρμόνιον κινουμένου, *Substantiam mente præditam, à seipsâ mobilem, & quæ secundùm numerum harmonicum moveatur.*

[c] *Plutarch. de Placite Phil l.4.c.2. p.898.c.*

In [d] *Phædro* attribuit τῷ ἀγωνήτῳ τὸ ἀνώλεθρον, τῷ δὲ αὐτοκινήτῳ τὸ ἀγώνητον αὐτὸ (ut [e] Plutarchi verbis utar.) *Anima, cùm sit ingenita, non est interitura: ingenita autem est, cùm seipsam moveat.*

[d] *P. 1221. b. edit. Facini.*
[e] *Ψυχογονία, p.1016.*

In [f] *Phædone* inquit, *Anima pura, à corpore liberata,* εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ θεῖον ἀπέρχεται, —(ὥσπερ δὲ λέγεται τοὺς μεμυημένους) ὡς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ θεῶν διάγουσα, *ad sibi simile divinum abit: & (ut ab initiatis dici solet) tempus reliquum reverâ cum Diis agit. Malorum* autem *animæ, diu vagæ,* tandem [g] τῇ δὲ ξυνεπακο-

[f] *P.61.b.*
[g] *Ib. c.*

λυθῶνλος ϑ σωμαποιδῆς ἐπιθυμία, *comitante naturæ corporeæ cupiditate*, planè bruteſcunt. Nam ἐνδύνουσι (ὥσπερ εἰκὸς) εἰς τὰ τοιαῦτα ἔθη ὁποῖα ἂν τις μεμελετηκὼς τύχοσιν ἐν τῷ βίῳ, *induunt (ut decet) ejuſmodi mores quales in vitâ exercuerunt.* Aliquantò pòſt, de caduceatore Animarum dicit, [a] *Quemlibet morientem* ὁ ἑκάστου δαίμων ὥσπερ ζῶντα εἰλήχει, *cujuſque Genius, quem vivens ſortitus fuerat, in locum quendam ducit, ubi omnes unà collectos judicari oportet*, &c.

[a] P. 80. b.

[b] Ib. c. [b] Ἡ μὲν οὖν καθαρῶς τε καὶ μετρίως τὸν βίον διεξελθοῦσα, καὶ συνεμπόρων καὶ ἡγεμόνων θεῶν τυχοῦσα, ὤκησε τὸν αὐτῇ ἑκάστῃ τόπον προσήκοντα, Anima, *quæ purè & moderatè vitam tranſegit, Deos comites ducéſque conſecuta, quæque locum ſibi congruum incolit.* Sequitur, [c] Διεδικάσαντο οἵ τε καλῶς καὶ ὁσίως καὶ δικαίως βιώσαντες, καὶ οἱ μὴ, καὶ οἱ μέσως βεβιωκότες, *Judicantur & qui honeſtè, ſanctè & juſtè vixerunt; & qui non; & qui mediocriter.* Singulis ſors ſua; non omnibus eadem; licèt omnes pro tribunalibus ſiſtendæ ſint. Animæ ſanæ ſtatim admittebantur in Elyſium. [d] Οἱ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἁμαρτημάτων, *Qui ob magnitudinem ſcelerum Inſanabiles eſſe videntur*, τούτους ἡ προσήκουσα μοῖρα ἐμπίπτει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅθεν ὅποτε ἐκβαίησιν, *hos ſors competens mergit in Tartarum, unde nullo pacto egredi poterint.* Οἱ δ' ἂν ἰάσιμα μὲν, μεγάλα δ', δόξωσιν ἡμαρτηκέναι ἁμαρτήματα, *Qui Sanabilia flagitia, licèt magna, admiſiſſe videantur*, τούτους ἐμπεσεῖν μὲν εἰς τὸν Τάρταρον, ἀνάγκη· ἐμπεσόντας δ' αὐτοὺς, καὶ ἐνιαυτὸν ἐκεῖ γενομένους, ἐκβάλλει τὸ κῦμα, *illos in Tartarum incidere neceſſe eſt: incidentes autem, atque annum illic commoratos, ejicit fluctus.* Poſt luſtrationem, Animæ Sanabiles è Purgatorio quotannis liberantur. Ecce autem *Purgatorii* origo.

[b] P. 83. c.

[c] Ib. p. 83. c. Tartaro tribuuntur tres [c] *fluvii*, præter *Oceanum*. *Acheron, qui in Acheruſiam paludem defluit: quò pleræque defunctorum Animæ deveniunt, & tempus fatale commoratæ, hæ quidem longius, illæ brevius, rurſus in animalium generationes emittuntur. Alter fluvius Pyriphlegethon vocatur; alter Cocytus, qui in Stygem lacum prolabitur*: hic frigidiſſimus, ille calidiſſimus, in impiorum pœnas.

[f] In Gorgiâ. P. 357. a. Judicibus Infernalibus [f] *Minoi & Rhadamantho* adjungitur *Æacus*: hi *judicant* ἐν τῷ λειμῶνι, ἐν τῇ τριόδῳ, ἧς φέρουσιν τὼ ὁδώ· ἡ μὲν εἰς Μακάρων νήσους, ἡ δὲ εἰς Τάρταρον, *in Prato, in Trivio, unde* duæ *tendunt Viæ: hæc ad Beatorum Inſulas; illa ad Tartarum.* Paulò pòſt,

[g] P. 358. e. Σκοπῶ, [g] inquit Socrates, ὅπως ἀποφανοῦμαι τῷ κριτῇ ὡς ὑγιέστατον ἔχων

ἔχων τ ψυχὴν, *Dispicio quâ possim ratione coram Judice comparere quàm sanissimâ præditus animâ*

His rebus testimonio adsit [a] *Er Armenius, genere Pamphylius, qui cùm in prælio occubuisset, duodecimâ ab obitu die revixit; & quæ interim viderat, retulit. Anima soluta venit in locum quendam* δαιμόνιον, *in quo erant duo hiatus, terræ, & cœli superne: inter hos sedérunt Judices, qui Justos jubent* πορεύεσθ τ εἰς δεξιάν τε καὶ ἄνω διὰ τ οὐρανοῦ, *ire ad dextram, & sursum per cœlum; Injustos autem* τ εἰς ἀριστερὰν τε καὶ κάτω, *ad sinistram, & deórsum. Ipsum jusserunt quæcunque eis in locis fierent audire & intueri, & hominibus nuncium redire.* Cætera apud Platonem legas. [a] *De Rep. l.10.p.761.b*

Non hîc omittenda sunt quæ in *Axiocho* narrantur; [b] *Plutonis vestibula clausiris ferreis & clavibus obfirmata: trajiciendi fluvii Acheron, & Cocytus: Minos & Rhadamanthus recognoscunt uniuscujusque vitam, in campo Veritatis; neque ulla illic mentiendi facultas: Quibus in vitâ* δαίμων ἀγαθὸς ἐπέπνευσεν, *Bonus Genius adspiravit, Piorum regionem incolunt; ubi anni tempestates omnigenas früges ubertim præbent; Fontes puris aquis manant; Prata omnia variis floribus vernant; Philosophorum scholæ, Poetarum theatra, Chorî circulares, Musicæ auditiones, Convivia eximia dapesque ultrò oblatæ, Lætitia immortalis, suavisque Victus: non frigus ibi, non æstus gravis, sed temperatus Aer.* Paulò pòst; *At qui vitam in sceleribus transegerunt, aguntur à Furiis ad Erebum & Chaos per Tartarum: ubi Impiorum locus; & Danaïdarum hydriæ inexplebiles; & Tantali sitis; & Tityi viscera; & Sisyphi irritò volutus lapis, qui à fine iterandi laboris initium sumit: illic à feris circumpetuntur, & (Dirarum) lampadibus perpetuò aduruntur, omnimodisque plagis cruciati æternis suppliciis torquentur.* [b] *P.1308.b. in fine.*

Strabo de *Brachmanis* apud Indos, [c] Παραπλέκεσθαι, inquit, μύθους, ὥσπερ καὶ Πλάτωνα, περί τε ἀθανασίας ψυχῆς, καὶ τῶν κατ' ᾅδου κολάσεων, *Fabulas conficiunt, sicut Plato, de Immortalitate Animæ, & de Judiciis apud inferos.* [c] *Geogr. l.15. p.713.c.*

Floruit autem Plato circa Olympiadem Centesimam, regnante apud Persas Artaxerxe Mnemone. Recentiores lubens prætereo. Origines enim velim, non Pandectas.

Περὶ τ ἐν ᾅδου libros olim scripserunt * *Democritus*, ejúsque discipulus * *Protagoras*; etiam * *Antisthenes*, atque * *Heraclides Ponticus.* * *Laert. in eorum vitis.*

Instar omnium sit VIRGILIUS, qui Topographiam Infernam

accuratiſſimè depinxit. [a] *Opus Virgilianum velut de quodam Homerici operis ſpeculo formatum eſt.* Ibi *pro conſultatione Inferorum, deſcenſus ad eos cum comitatu ſacerdotis inducitur. Ibi Palinurus Elpenori; ſed & infeſto Ajaci infeſta Dido: & Tireſiæ conſiliis Anchiſæ monita reſpondent.* Quæ de Animâ à Veteribus ſcitè dicuntur, ea Virgilius ad Heroem ſuum aptè collocat; cui de re obſcurâ dubitanti, iſta inter Animas ab unâ Animarum diſſeruntur.

[a] *Macrob. Saturnal. l. 5. c. 2.*

Inferorum regionem in Septem Manſiones dividit.

Imprimis autem [b] *Charon Portitor inhumatam turbam arcet;*

[b] *Æneid l. 6. ver. 327.*

Nec ripas datur horrendas, nec rauca fluenta
Tranſportare priùs, quàm ſedibus oſſa quiêrunt.

Trajecto fluvio, & *Cerbero* offâ ſopito, Limbus eſt

ver. 426. I. Infantum. *Continuò auditæ voces, vagitus & ingens,*
Infantúmque animæ flentes in limine primo.

430. II. Falsò damnatorum. *Hos juxta falſo damnati crimine mortis.*
Nec verò hæ ſine ſorte datæ, ſine Judice ſedes:
Quæſitor Minos urnam movet—

434. III. Αὐτοχείρων *Proxima deinde tenent mœſti loca, qui ſibi lethum*
Inſontes peperêre manu, lucémque peroſi
Projecêre animas—

440. IV. Amantum. *Nec procul hinc, --Campi Lugentes--*
Hîc quos durus Amor crudeli tabe peredit
Secreti celant calles, & Myrtea circum
Sylva tegit—

459. V. Bellatorum. *— Indè arva tenebant*
Ultima, quæ Bello clari ſecreta frequentant.

540. (Ibi Trivium.) *Hîc locus eſt, partes ubi ſe Via findit in ambas:*
Dextera, quæ Ditis magni ſub mœnia tendit;
Hâc iter Elyſium nobis: at Læva Malorum
Exercet pœnas, & ad impia Tartara mittit.

548. VI. Tartari. *—Sub rupe ſiniſtrâ*
Mœnia lata videt, triplici circundata muro,
Quæ rapidus flammis ambit torrentibus amnis
Tartareus Phlegeton—
Porta adverſa ingens, ſolidóque adamante columnæ;
Vis ut nulla virûm, non ipſi excindere ferro
Cœlicolæ valeant: ſtat ferrea turris ad auras:

Tiſiphonéque

Tisiphonéque sedens-- Vestibulum insomnis servat— ver. 555.
Hinc exaudiri genitus, & sæva sonare
Verbera; tum stridor ferri, tractæque catenæ.
Gnossius hæc Radamanthus habet durissima regna; 566.
Castigátque, auditque dolos. —Tum Tartarus ipse
Bis patet in præceps tantum, tenditque sub umbras 577.
Quantus ad ætherium Cœli suspectus Olympum.

(Viâ autem Dexterâ)

VII. Elysii. *Devenêre locos Lætos, & amœna vireta* 638.
Fortunatorum nemorum, sedésque Beatas.
Largior hic campos æther, & Lumine vestit
Purpureo; Solémque suum, sua sidera nôrunt.
Pars in gramineis exercent membra palæstris:
Pars pedibus plaudunt Choreas, & Carmina dicunt.
— Ecce alios dextrâ lævâque per herbam 656.
Vescentes, lætúmque choro Pæana canentes.

(Ibi, loco separato) *—Animæ, quibus altera fato* 713.
Corpora debentur, Lethæi ad fluminis undam
Securos latices & longa Oblivia potant.
Hìc exercentur pœnis, veterumque malorum 739.
Supplicia expendunt: aliæ panduntur inanes
Suspensæ ad ventos; aliis sub gurgite vasto
Infectum eluitur scelus; aut exuritur igni.

Triplicem purgationem enumerat: in aere, in aquâ, in igne. Anchises pergit: *Quisque suos patimur Manes; exinde per amplum*
Mittimur Elysium: & pauci læta arva tenemus,
Donec longa dies, perfecto temporis orbe,
Concretam exemit labem, purúmque relinquit
Æthereum sensum atque aurai simplicis ignem.
Has omnes, ubi mille rotam voluêre per annos,
Lethæum ad fluvium Deus evocat agmine magno;
Scilicet immemores Supera ut convexa revisant,
Rursus & incipiant in Corpora velle reverti.

Animæ in Purgatorio defæcatæ, post longum tempus in Elysio exactum, oblitæ eorum quæ in Corpore olim passæ sunt, πελιγγενεσίᾳ exoptant. Hæc si cum superioribus comparentur, nihil ferè à Virgilio, quod non priùs ab Homero aut Platone, dictum reperies.

Apud Judæos demùm, *Phariſæi* (quorum originem [a] indigitavimus) huic Academicorum *Philoſophiæ* nova impoſuerunt vocabula,

[a] *Suprà*, p. 151.

[b] *Bell. Judaic. l. 2 c. 7.* [b] ὁμοδοξοιῦντες πᾶσιν Ἑλλήνων, *Communi Græcorum opinioni conſentientes.* Sanè *Eſſenorum* ſententia de *bonis animabus à corpore ſolutis*, ipſis Homeri verbis à Joſepho profertur. Judæi etiam Animarum μετενσωμάτωσιν credidiſſe videntur: cùm Jeſum Chriſtum * *Alii Joannem Baptiſtam, alii autem Eliam, alii verò Jeremiam, aut unum ex prophetis* fuiſſe putaverint. Neque de Animarum origine, ſatis convenit inter Patres Chriſtianos, uſque ad Juſtiniani Aug. tempora, ſive, Concilium CP. II. Nos autem extra callem vagamur nimis: redeamus ad Marmor.

* *Mat.* 16. 14.

Certamen Eleuſinium.

IN ornamentum Feſti Eleuſinii inſtitutum eſt Certamen; ad exemplum Athenienſis: illud in Minervæ, hoc in honorem Cereris. Ludus *Panathænaicus* erat Curulis; *Eleuſinius* autem Gymnicorum primus. Ad propoſitum dixit Ariſtides, [c] Ἀγῶνα Γυμνικὸν γυμνάδι πρῶτον Ἐλευσῖνι τ Ἀττικῆς, καὶ τὸ ἆθλον εἶναι τ καρπῶν τ φυομένων· πειρωμένων τ ἀνθρώπων ὅσον εἰς ἰσχυὺν ἐκ τ ἡμέρου τροφῆς ἐπέδωκε, *Certamen Gymnicum primùm Eleuſine peractum eſſe; & præmium ex natis frugibus fuiſſe: Hominibus periculum facientibus, quantum roboris ex alimento manſueto ipſis acceſſiſſet.* [d] Ἀγῶν Κόρης καὶ Δημήτερος καλεῖται Ἐλευσίνια· οὗ ἔπαθλον, κριθαί, *Certamen Cereris & Proſerpinæ vocatur Eleuſinia; cujus præmium, Hordeum.* Scilicet [e] *Antiquiſſimum in cibis hordeum; ſicut Athenienſium ritu, Menandro auctore, apparet.*

[c] *Orat. Eleuſin.*

[d] *Schol. Pindari Olymp.* 9.

[e] *Plin. l.* 18. *c.* 7.

De Certaminum Græcorum inſtitutione [f] Photius in excerptis, ex *Helladii Chreſtomathiâ*. Πρῶτα μὲν τὰ Παναθήναια συνέστη· Εἶτα τὰ Ἐλευσίνια. Ἐπὶ Πειρίθου τεθνηκότι πρώτοις ἆθλα Θετταλοί. Εἶτα τὰ Ἴσθμια, ὑπὸ Μελικέρτου· Ἔπειτα ὁ μὲν Ὀλυμπίων ἀγὼν ἤρξατο λαμβάνειν ὑφ' Ἡρακλέους· Εἶτα τὰ Νέμεα ἐπ' Ἀρχεμόρῳ τεθνεῶτα· Εἶτα, μετὰ τὸν τ Κίρρας πόλεμον, τὰ Πύθια, *Primò inſtituebantur Panathenæa* (ab Erichthonio:) *deinde Eleuſinia* (ſub Pandione II.) *Theſſali* (Argonautarum temporibus) *Peliæ mortuo certamina inſtituerunt. Poſtea Iſthmia* (à Theſeo) *in honorem Melicertæ: deinde Olympia, ab Hercule: indè Nemæa Archemoro mortuo: poſtremò Pythia, poſt* [g] *caſum Cirrhæ, inſtituta ſunt.* Præter iſta, in Marmore memorantur

[f] *Biblioth. p.* 1590.

[g] *ad Sec. XVIII.*

Lycæa.

Lycæa.

REgnante *Athenis Pandione* Secundo, Lupercalia, ſive *Lycæa in Arcadiâ inſtituta ſunt à Lycaone*; de quo Pauſanias: [a] Λυκάων ὁ Πελασγῦ Λυκόσουρά τε πόλιν ὤκισεν ἐν τῷ ὄρει τῷ Λυκαίῳ, καὶ Διὶ ὠνόμασε Λυκαίον, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε Λύκαια, *Lycaon Pelaſgi filius Lycoſuram urbem condidit in monte Lycæo, Jovem Lycæum nominavit, & Lycæorum agonem inſtituit.* Poſt alia: [b] Ἔστι ἐν τῷ Λυκαίῳ Πανὸς τε ἱερὸν, καὶ περὶ αὐτὸ ἄλσος δένδρων, καὶ ἱππόδρομός τε, καὶ τὸ αὐτοῦ στάδιον. Τὸ δὲ ἔγχωρον τῶν Λυκαίων ἦγον ἀγῶνα ἐνταῦθα, *Eſt in monte Lycæo ſanum Panos, & circà Lucus; etiam Hippodromus, atque Stadium, in quo vetuſtum Lycæorum agonem celebrabant.* [c] Λυκάων δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Λυκαίου Διὸς βρέφος λύσαντα ἀνθρώπου, καὶ ἔθυσε τὸ βρέφος, καὶ ἔπασεν ἐπὶ τὸν βωμὸν τὸ αἷμα. καὶ αὐτὸν αὐτίκα ἐπὶ τῇ θυσίᾳ γενέσθαι λύκον φασὶν ἀντὶ ἀνθρώπου, *Lycaon ad aram Jovis Lycæi infantem maſtavit, & aram aſperſit ſanguine humano: quare illum de homine in lupum inter ipſa ſacra mutatum fuiſſe dicunt.* [d] Θύουσιν ἐν ἀποῤῥήτῳ, *in operto faciunt.* Ferale hoc ſacrificium in ſua tempora durâſſe docet *Theophraſtus* apud [e] Porphyrium.

De Lycaonis ætate non convenit. Pauſanias illum [g] *Cecropi* primo *Athenarum regi* æqualem facit. Et Apollodorus [f] *Diluvium* ponit *ſub Nyctimo* Lycæonis filio. Euſebius contrà (poſt caſum Trojæ) ſub *Oxynte*, [i] *Athenarum rege*, [h] *Agon Lyciorum* (Lycæorum) *primus actus.* Litem hanc dirimit Marmor.

[a] *In Arcad. initio, p. 456.*
[b] *Ib. p. 517.*
[c] *Ib. p. 457.*
[d] *Ib. p. 518.*
[e] *De Abſtin. l. 2. p. 27.*
[f] *Pauſan. Arcad. p. 456.*
[g] *L. 3. p. 164.*
[h] *Num. 876.*

Hactenùs de Græcorum Sacris: jam de rebus eorum civilibus. Sanè Seculum hoc, quod præceſſit bellum Trojanum, rerum Græcarum feraciſſimum eſt: omnia autem convaſare non vacat: omnia præterire non decet.

Ægeus Rex.

ATheniſ, anno Attico 275, *Pandioni* II ſucceſſit *Ægeus*; non ex aſſe hæres, ſed ex quadrante. [i] *Cùm enim quatuor eſſent Pandionis filii, Ægeus, Lycus, Pallas, & Niſus, Attica in quatuor portiones diviſa fuit. Partitionem iſtam ſatis teſtatur Sophocles; apud quem, Ægeus ita loquitur.*

[i] *Strab. l. 9. l. 9. p. 392. c.*

Παπὴς δ' ἀπελθεῖν ὥρισ' εἰς Ἀχίλλειν ἐμοὶ
Πρεσβεῖα νείμας τ῀ ᾗ γῆς· τῷ δ' αὖ Λύκῳ
Τὸν ἀντίπλευρον κῆπον Εὐβοίας νεμῶν.
Νίσῳ ᾗ τ῀ ἀνόμαλον ἔδαφος ἔδωκε χθόνα
Σκείρωνος ἀκτῆς. Τῆς ᾗ γῆς τὸ πρὸς νότον
Ὁ σκληρὸς οὗτος κἀγίγαντας ἐκτρέφων
Εἴληχε Πάλλας——
Pater me abire in Athen juſſit,
Honorem primigenium præbens ejus terræ. Lyco autem
Oppoſitum Eubææ hortum tribuit:
Niſo autem inæqualem dedit regionem
Scironii litoris. Terræ verò quod ad Auſtrum vergit
Ferox ille & gigantes educans
Sortitus eſt Pallas——

[a] *Ad Veſpas. p. 518. b. c.* Harum ſortium nomina recitat Scholiaſtes Ariſtophanis. [a] Τὴν χώραν τ῀ Διακρίδην Πανδίονα φασὶ (τοῖς ἰδίοις ἀφανείμαντα τ῀ ἀρχὴν) Λύκῳ δοῦναι· Αἰγεῖ ᾗ τ῀ πρὸς τὸ ἄστυ· Πάλλαντι ᾗ τ῀ Παραλίαν· Νίσῳ ᾗ τ῀ Μεγαρίδα, *Aiunt Pandionem (cum Regnum filiis ſuis divideret) Diacriam dediſſe Lyco; Ægeo, regionem quæ eſt circa Urbem; Pallanti, Paraliam; & Niſo, Megaridem.* Ad hunc modum XII Atticæ urbes, à [b] Cecrope olim congregatæ, in quatuor partes diſtributæ ſunt: una fuit Πεδιέων, in ſuburbanâ & mediterraneâ *Ægei* ditione; altera Παραλίων, in Auſtrali & litorali *Pallantis* ſorte; tertia Διακρίων, five Ὑπερακρίων (ut Herodoto dicuntur) in portione *Lyci*, Eubœæ oppoſitâ; (in quâ mons *Parnes* & *Brauron* Atticæ municipium; [c] ἡ χώρα Διάκρια ἡ ἀπὸ Πάρνηθος μέχρι Βραυρῶνος.) Quarta Megaridis, in Scironio litore, quæ *Niſo* obtigit, [d] *qui Niſæam condidit.* [e] *Hic è Bœotiâ uxorem duxit Abrotam, fœminam prudentem & pudicam: Niſus, ut ei mortuo æternam memoriam conſtitueret, juſſit* τ῀ ἐσθῆτα (non ἃ ὁσᾶ) φορεῖν *veſtitum geri, qualem ea geſſiſſet: ſtola autem ab eâ* ἀφάβρωμα *vocata eſt. Et videtur Deus mulieris gloriam adjuvaſſe: nam Megarides fœminæ, Veſtem mutare ſæpiùs volentes, Oraculo prohibitæ ſunt.*

[b] *Suprà, p. 111.*

[c] *Heſych.*

[d] *Strab. ibid.*

[e] *Plutarch. Queſt Gr. p. 295. a.*

Iſta Atticæ notitia facem præfert iis, quæ de *Theſeo* mox; etiam quæ de *Piſiſtrato* narranda ſunt, ad Sec. XVIII. Ægeo autem contemporaneus fuit Minos rex Cretæ.

Minos

Minos Secundus.

MInoïs Primi regia fuit *Apollonia*, quæ & *Cydonia*: Secundi verò, *Cnoſſus*.

—[a] Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως
Ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής·

[a] *Odyſſ. τ. ver.* 178.

Cnoſſus urbs magna; in quâ Minos regnavit, novennalis ſummi Jovis auditor. Minos [b] Δι' ἐννέα ἔτους, ὥς φησι Πλάτων, ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ ἄντρον τοῦ Διὸς, καὶ παρ' ἐκείνου τὰ νομοθετήματα λαμβάνων, καὶ ἀγγελλόμενος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, *Nono quoque anno (ut dicit Plato) in Jovis antrum deſcendit, & ab illo Præcepta accepit, quæ ad homines afferret.* Ἐννέωρος, ſive δι' ἐννέα ἔτους [c] Platoni eſt δι' ἐννάτου ἔτους. [d] Valerius Maximus (ex Platonis Minoë) Homerum interpretatus eſt. *Minos*, ait, *Cretenſium rex Nono quoque anno in quoddam prærupti & vetuſtâ religione conſecratum ſpecus ſecedere ſolebat: Et in eo moratus, tanquam à Jove (quo ſe ortum ferebat) traditas ſibi Leges prærogabat.* Hic, Legiſlatorum Græcorum vetuſtiſſimus, Nono quoque anno Leges ſuas corrigebat. [e] *Ephorus dixit Minoëm fuiſſe priſci Rhadamanthi, viri juſtiſſimi, imitatorem, qui primus inſtitutis, & civilibus cohabitationibus, atque regimine inſulam cicurâſſe viſus eſt: & ſingula quæ promulgabat decreta ſe à Jove adferre ſimulabat.*

[b] *Strab. l.* 16. *p.* 762.

[c] *Plat. Leg. l.* 1. *initio.*

[d] *L. 1. c.* 2.

[e] *Strab. l.* 10. *p.* 476.

Sicut veteres τετραετηρίδα, [f] *quòd quinto quoque anno redibat,* πεντετηρίδα *nominabant*; ita *hoc tempus duplicatum*, ὀκταετηρὶς, *tunc* Ἐννεαετηρὶς *vocitata*; *quia primus ejus annus Nono quoque anno redibat.* Neque rectè *creditum eſt* ὀκταετηρίδα *ab Eudoxo Cnidio, aut à Cleoſtrato Tenedio primùm inſtitutam fuiſſe*; cum Magnus iſte annus priſcis hiſce temporibus uſitatus fuerit; & Minos non tantum Leges ſuas καθ' ἐννεαετηρίδα promulgaverit; ſed etiam Tributum, eodem annorum circuitu ſolvendum, Athenienſibus conſtituerit.

[f] *Cenſorin. c.* 18.

[g] *Androgeos, Minois filius, in certamine Panathenaico, athletas cunctos ſuperans, Pallantidarum amicitiam ſibi conciliavit; quam cùm Ægeus ſuſpectam haberet (veritus ne illi, Minois auxiliis adjuti, ipſum regno exuerent) Androgeum, Thebas ad ſpectaculum ſacrum tendentem, inſidiis obtruncavit. Minos*, ob filii cædem, Atticam bello petens, Megara & Niſæam cepit; *cum Scylla* [h] *Niſi filia, Minoïs amore capta, capillum purpureum patri detonderit; quo ſalvo, ſe non poſſe mori ex oraculo cognoverat.* Athenienſes autem, diuturnâ obſidione preſſi, [i] *eum jam*

[g] *Diod. Sic. l.* 4. *p.* 183. *b*

[h] *Pauſan. l.* 1. *p.* 33.

[i] *Apollodor. l.* 3. *propè finem.*

fames & peſtis urbem invaſiſſent, primùm (ex oraculo veteri) virgines quatuor, filias Hyacinthi (qui Lacedæmone Athenas commigraverat) ad Geræſti Cyclopis tumulum jugulârunt. Deinde cum nihil hinc emolumenti ſibi futurum viderent, de belli eventu Oraculum conſuluerunt: Reſponſum eſt, Minoï pœnas daturos, quas ipſe vellet. [a] *Miſſis legatis*; ἐποιήσαντο συνθήκας, ὥστε πέμπειν δι' ἐννέα ἐτῶν δασμὸν, ἢ ἑπτὰ ἀνδρῶν καὶ ἑπτὰ παρθένους τοσαύτας, *fecerunt fœdus, ut tributum nono quoque anno mitterent ſeptenos adoleſcentes impuberes, totidemque virgines. Id ferè convenit inter ſcriptores. Philochorus refert, Cretenſes dicere, Minoa ludos gymnicos, in Androgei memoriam, feciſſe; & pueros (qui in Labyrintho aſſervabantur) victoribus præmio dediſſe; Taurumque (hominem primarium, ſed ſuperbum) primis ludis viciſſe. Cæterùm Athenis ſemper malè audivit Minos; & in theatris proſciſſus eſt, tanquam trux & ferox; neque ei profuit Heſiodus, qui* Βασιλεύτατον *eum vocat; aut Homerus, qui* ὀαριστὴν Διός. *Erat autem Rex Minos Legiſlator; & Rhadamanthus judex, juris ab eo ſanciti cuſtos.*

[a] *Plutarch. in Theſeo, p. 6. d.*

Labyrinthum hunc *Dædalus Athenienſis* Minoï conſtruxiſſe dicitur, ob cædem nepotis, in Cretam fugiens. Plinius ad exemplar Labyrinthi Ægyptii factum exiſtimat: [b] ipſum adeas. Sanè Labyrinthus Ægyptius nondum, ætate Minois, extructus erat. Ætate Plinii, Labyrinthi *Cretici veſtigia nulla* manebant; cùm extarent *Lemnici* reliquiæ; & *Ægyptius* penè integer. Gnoſſii nihilominus, in [c] numiſmatis, Labyrinthi ſui fidem fecerunt, etiam [d] poſt Auguſti tempora.

[b] *L. 36. c. 13.*

[c] *Penes me.*
[d] *Golzt. Aug. tab. 49. 11.*

[e] *Dædalus, è Cretâ fugiens, ſibi & Icaro filio non magna ædificavit navigia, & Vela (quæ nondum eâ ætate inventa fuerant) navibus applicuit; ità vento impulſus, Minoïs remigium antevertit, & evaſit: navem autem Icari imperitè gubernantis everſam aiunt; ejuſque cadaver maris æſtu delatum in inſulam* (propè Samum) *quæ nondum nomen habuit: ab Icaro autem inſula, & mare circumfluum, nomen obtinuit.*

[e] *Pauſan. l. 9 p. 558.*

[f] *Minos Dædalum quærens, in Sicaniam venit (quæ nunc Sicilia dicitur) & morte violentâ occubuit.* [g] *Sicilia à principio patria Cyclopum fuit: quibus extinctis, Cocalus regnum Inſulæ occupavit.* [h] *Cocali regia fuit Camicus* (in tractu Agrigentino) *apud quem Minos per inſidias occiſus traditur;* [i] *nimis diu in balneo detentus*, per Cocali filias. Mulieres enim & puellæ olim lavare hoſpites ſolebant. [k] Λοῦσαν αἱ Κωκάλου θυγατέρες, ὡς νενομισμένον, τὸν Μίνω παραγινόμενον ἐς Σικελίαν,

[f] *Herodot. l. 7. c. 170.*
[g] *Juſtin. Epit. l. 4.*
[h] *Strab. l. 6. p. 273. a.*
[i] *Diod. l. 4. p. 194. b.*
[k] *Athenæi l. 1. p. 10. e.*

Σικελίαν, *Cocali filiæ, ut moris erat, lavant Minoem, cùm perveniſſet in Siciliam.*

[a] *Dædalus, è poſteris Erechthei, architectus ac ſtatuarius inſignis,* πρῶτος ὀμματώσας καὶ διαβεβηκότα τὰ σκέλη ποιήσας, ἔπ᾽ ὀλίγον τὰς χεῖρας διατεταμένας ποιῶν, εἰκότως ἐθαυμάζετο παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, *primus in ſtatuis apertos oculos & crura disjuncta, & manus à corpore diſparatas faciens, hominum admirationem meritò obtinuit.* [b] Οἱ γὰρ πρὸ τούτου τεχνῖται κατεσκεύαζον τὰ ἀγάλματα τοῖς μὲν ὄμμασι μεμυκόσι, τὰς δὲ χεῖρας ἔχοντα κατὰ μηρούς, καὶ τοῖς πλευραῖς κεκολλημένας, *Artifices enim qui ante eum fuerunt ſimulacra fecerant oculis nictantibus, & manibus demiſſis atque ad latera adglutinatis.*

Apud [c] *Græcos univerſos, ſeculis vetuſtioribus,* λόγοι λίθοι *rudes lapides pro Simulacris divinos honores habuerunt;* Quod [d] *innuimus.* Ægyptii Simulacra ità fingebant, ut neque oculi diſtinguerentur, neque manus, neque pedes disjungerentur. Quod ex Tabulâ Iſiacâ Bembinâ, & ex Sigillis (penes nos) tam è ligno, quàm è latere, ſatis conſtat. [e] Τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν Αἰγύπτιοι τὼ πόδε ζευγνύντες, καὶ ὥσπερ ἑνοῦντες ἴσασι, *Ægyptii ſtatuas Deorum ponunt, conjungentes illis pedes, & quaſi unientes.* Quod etiam in [f] Memnonis ſtatuâ videbimus. Neque aliter *Palladium* τὸ Διοπετὲς, [g] ἐν τῷ μεγέθει τριπήχυ τοῖς δὲ ποσὶ συμβεβηκὸς, *erat magnitudine trium cubitorum, & pedibus non diſjunctis.*

[h] Ἰσόρροπος ὁ Μίνως Νομοθέτης γενέσθαι σφόδρα, θαλαττοκρατῆσαί τε πρῶτος, *Proditum eſt Minoa fuiſſe Legiſlatorem graviſſimum, & primum Maris imperium obtinuiſſe.*

[a] *Diodor. l. 4. p. 192. c.*
[b] *Ibid.*
[c] *Pauſan. l. 7. p. 41.*
[d] *Supra. p. 56.*
[e] *Heliodor. Æthiop. l. 3. c. 8. p. 153.*
[f] *Sec. XV.*
[g] *Apollodor. l. 3 p. 180.*
[h] *Strab. l. 10. p. 476.*

ΘΑΛΑΣΣΟΚΡΑΤΙΑ.

Thucydides l. 1. p. 4 a.

Μίνως παλαίτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν Ναυτικὴν ἐκτήσατο· καὶ τῆς νῦν Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐπιπλεῖον ἐκράτησε.

Καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἦρξέ τε, καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τὰς πλείους ἐξέβαλε, Κᾶρας ἐξελάσας, καὶ οὗσι ἑαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκαθίστησε.

Minos eorum quos auditu cognovimus vetuſtiſſimus extruxit Claſſem: & Imperio Maris, quod (antea Caricum) nunc Græcum vocatur, longè lateque potitus eſt.

Inſulas Cyclades ſub ditione tenuit, & in pleraſque Primus colonias deduxit: Et expulſis Caribus, ſuos filios in regimine conſtituit.

Τό τε λῃσικὸν, ὡς εἰκὸς, καθῄρει ἐκ τ θαλάσσης, ἐφόρου ἐδυνάλο. Et paulò pòst,

Latrones etiam (ut videtur) è mari ſuſtulit, quoad potuit.

Καλῳ ὑπ ἔ Μίνω ναυτικῷ, πλωϊμώτερα ἐγίνελο πᾶσ' ἀλλήλοις.

Conſtitutâ Minois Claſſe, Maria ultrò citróque liberiùs navigabantur.

Tantum intereſt humano generi, ut penes Unum conſiſtat Maris Imperium.

[a] *Herodot. l.3. c. 122.*

Poſt Minoëm ἐθαλασσοκράτησε Polycrates Samius. [a] Πολυκράτης ἔτι πρῶτος τῶν ἡμεῖς ἴδμεν Ἑλλήνων ὃς θαλασσοκρατέειν ἐπενοήθη, πάρεξ Μίνωός τε ὃ Κνωσίου, καὶ εἴ δή τις ἄλλος πρότερος τούτου ἦρξε τ θαλάσσης, *Polycrates primus fuit Græcorum, quos novimus, qui in animum induxerit ut Mari potiretur; præter Minoem, aut ſi quis alius ante illum maris imperium obtinuit. Inter homines primus Polycrates*; Minos Jovis filius.

Polycrates Minoë recentior erat annos 750. Interea temporis multos populos θαλασσοκρατήσαντας, ex Caſtore Rhodio, recenſet Euſebius in Chronico: *Lydos, Pelaſgos, Thracas, Rhodios, Phrygas, Cyprios, Phœnices, Ægyptios, Mileſios, Cares, Lesbios, Phocæenſes.*

[b] *P. 11.*

[b] Thucydides *Ionum, Polycratis, Phocæenſium* meminit.

Qualis autem fuerit Minois Claſſis, ex eo conjicere liceat, quòd Dædalus, ab eo fugiens, omnium primus velificaverit: & *Aminocles Corinthius* poſt annos ferme 600 (id eſt, [c] 300 *circiter annos ante finem belli Peloponneſiaci*) *primus Triremes quatuor Samiis fabricaverit*; & poſt annos indè 40, [d] *Pugna Navalis vetuſtiſſima inter Corinthios & Corcyræos commiſſa eſt.*

[c] *Thucyd. l.1. p.10.*

[d] *Ibid.*

Romani hoc jure freti, pacem Carthaginienſibus eâ lege conceſſerunt; [e] Τὰ μακρὰ πλοῖα ἁπάσας πάντα, πλὴν δέκα τριήρων. Πόλεμον μηδένι πρὸς ἔξω τ Λιβύης ἐπιφέρειν καθόλου, μηδὲ πρὸς ἐν τῇ Λιβύῃ χωρὶς τῆς Ῥωμαίων γνώμης. Livius vertit, [f] *Ut Naves roſtratas, præter X triremes, traderent; bellúmque néve in Africâ, néve extra Africam, injuſſu Populi Romani gererent.*

[e] *Polyb. l.15. p.705.*

[f] *Liv. l.30. p.611.*

Minos Britannicus, Edgarus rex Angloſaxonum, ante annos DCC, τῆς Θαλασσοκρατίας jura prudenter reſtituit, poſteríſque tradidit. Rex Optimus & Invictus CAROLUS Secundus ea nunc ſtrenuè tuetur.

Theſeus.

Theseus Rex.

ΗΚΟΝ ἐκ [a]Κρήτης τὸ τρίτον οἱ τὸν φόρον ἀπάξοντες, *Tertiò aderant ex Cretâ qui tributum accepturi erant*: Ἐπὶ δὲ ᾧ ἐνιαυτῷ ὁ χρόνος ἔφερε τρίτου φόρου, *Ubi autem tempus adfuit Tertii tributi, Theseus semetipsum obtulit*; neque multò post, Cretam appulit; redierisque è Cretâ, successit *Ægeo*. [a] *Plutarch. in Theseo.*

Ex Marmore discimus, *Minoem postulâsse* tributum, anno Attico 288. Solutum est tributum δι' ἐννέα ἐτῶν, *nono quoque anno*. Secundum itaque tributum incidit in annum 296; Tertium, in annum 304. Eusebius initium *Thesei* ponit ad numerum Canonis sui 783; qui est annus Atticus 323. Sed & Scaliger non fine ratione censet, [b] *Initia Ægei & Thesei nimis altè repetita* esse ab Eusebio, & *multis annis anticipata*. Adeò incondita est hujus Seculi chronologia Græca. [b] *In Euseb. p. 44.*

Thrasylli cujusdam Chronographium, de horum temporum intervallis, Thesei tempora stabiliendi spem nobis injecit; quod ità se habet apud *Clementem Alexandrinum*, *Strom.* l. 1. p. 335. D.

	Anni
Ἀπὸ δὲ Κατακλυσμοῦ ἐπὶ τὴν Ἴδης ἐμπρησμὸν, καὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ σιδήρου, καὶ Ἰδαίους Δακτύλους, ἔτη ἑβδομήκοντα τρία, ὡς φησιν Θρασύλλος.	*A Diluvio* (Deucalionis) *ad incendium Idæ, & inventionem Ferri, & Idæos Dactylos, ut dicit Thrasyllus, anni* 73
Ἀπὸ Ἴδης ἐμπρησμοῦ ἐπὶ Γανυμήδους ἁρπαγὴν, ἔτη ἑξήκοντα πέντε.	*Ab incendio Idæ ad raptum Ganymedis, anni* 65
Ἐντεῦθεν ἕως ἐπὶ τὴν Περσέως στρατείαν, ὅτε καὶ Γλαῦκος ἐπὶ Μελικέρτῃ τὰ Ἴσθμια ἔθηκεν, ἔτη πεντεκαίδεκα.	*Indè ad Persei expeditionem, quando Glaucus Isthmia constituit ob Melicertam, anni* 15
Ἀπὸ Περσέως στρατείας ἐπὶ Ἰλίου κτίσιν, ἔτη τριακοντατέσσαρα.	*Ab expeditione Persei ad Trojæ conditum, anni* 34
Ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν πλοῦν τὸν Ἀργῶς, ἔτη ἑξηκοντατέσσαρα.	*Indè ad Argonautas, anni* 64
Ἐκ τούτου ἐπὶ Θησέα καὶ Μινώταυρον, ἔτη τριακονταδύο.	*Hinc ad Theseum & Minotaurum, anni* 32
Εἶτα ἐπὶ τοὺς ἐπὶ Θήβας, ἔτη δέκα.	*Dein ad* VII *qui Thebas oppugnârunt, anni* 10

		Anni
Ἐπὶ τ᾽ Ὀλυμπιάσιν ἀγῶνα, ὃν Ἡρακλῆς ἔθηκεν ἐπὶ Πέλοπι, ἔτη τρία.	*Ad certamen Olympicum ab Hercule institutum propter Pelopem, anni*	3
Εἰς τε τ᾽ Ἀμαζόνων εἰς Ἀθηνᾶς στρατείαν, καὶ τ᾽ Ἑλένης ὑπὸ Θησέως ἁρπαγὴν, ἔτη ἐννέα.	*Ad Amazonum expeditionem in Athenas, & Helenæ raptum à Theseo, anni*	9
Ἐντεῦθεν ἐπὶ τ᾽ Ἡρακλέους ἀποθέωσιν, ἔτη ἕνδεκα.	*Indè ad relationem Herculis in Deos, anni*	11
Εἶτα ἐπὶ τ᾽ Ἑλένης ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἁρπαγὴν, ἔτη τέσσαρα.	*Deinde ad Helenæ raptum ab Alexandro, anni*	4
* * * *	* * * * * sum.	320
Ἀπὸ δ᾽ Ἰλίου ἁλώσεως ἐπὶ τὴν Αἰνείου κάθοδον, καὶ κτίσιν Λαβινίου, ἔτη δέκα, &c.	*A Trojâ autem captâ ad appulsum Æneæ, & conditum Lavinii, anni*	10

Hoc auctoris veteris monumentum, si fuisset integrum, obscuris hisce temporibus lucem attulisset: sed manifestum est aliquid hîc deesse, cujus defectu calculi omnes vacillant, & elangueſcit totius chronographii auctoritas.

Verisimillimum est Thrasyllum ad *Casum Trojæ* rationes suas supputâsse: Neque enim oblivisci potuit epochæ omnium celeberrimæ post tot obscuriores enumeratas; & quidem ab eâ ipsâ, in sequente periochâ, calculum subducit. Quot autem annos *ab Helenæ raptu* ad Trojæ ἅλωσιν posuerit, prorsus est incertum.

[a] *Euseb. Græc. p. 401.* [b] *Can. Isag. l. 2. fine.*

Scaliger, ex conjecturâ propriâ, in [a] Græcis interserit, Ἐντεῦθεν ἐπὶ Τροίας ἅλωσιν, ἔτη ι΄; in [b] Latinis, *Hinc ad Trojæ excidium*, X. Et Dionysium Petavium hîc sequacem habet. Verùm ista *decennii* adjectio huic intervallo parùm sufficere videtur: cùm ex Homero constet annos XX interceſſisse à raptu Helenæ ad casum Trojæ. Ipsa sic questa est *Helena*:

[c] *Iliad. Ω. ver. 765.*

[c] Ἤδη γὰρ νεῦ μοι τόδε εἰνοσὸν ἔτος ἐστὶν,
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης.

Jam enim nunc mihi hic est vicesimus annus, ex quo huc veni, & à patriâ meâ decessi.

Chronographii summa, usque ad *raptum Helenæ*, est annorum 320: quot anni numerantur etiam in Marmore nostro à *Diluvio* Deucalionis ad excidium Trojæ; quæ capta est anno Attico 374, Per. Jul. 3505. Deme annos 320; habes ann. Att. 54, P. J. 3185, quo

quo *Diluvium* contigit, juxta Marmor. Indè tenuis incidit ſuſpicio annos hîc nullos adjiciendos eſſe; neque *Raptum Helenæ* hîc pro epochâ poſitum eſſe, ſed pro cauſâ inſignis illius *Trojani belli* epochæ. Quaſi ſcripſiſſet, ἐπὶ [Τροίας ἅλωσιν, διὰ] τοῦτο, *ad* [*Trojam captam, propter*] *Helenæ raptum ab Alexandro.* Hoc autem addi videtur, quia priùs *à Theſeo raptam* eſſe dixerat. Neque obſtat *Herculis* ἀποθέωσις, quæ aliter quàm de mortis tempore intelligi poteſt. Conflagravit Heros ante bellum Trojanum; durante bello in Deos relatus eſt.

Sanè verò nobis ipſis non ſatisfacit conjectura noſtra; neque de temporibus *Theſei* certiores ſumus quàm dudum. Ex calculis ità diſpoſitis Theſeus in Cretam navigavit anno Attico 337, id eſt, non Ægeo regnante, ſed ſeipſo. Helenam rapuit anno Att. 359, ſive quinquennio ante bellum Trojanum, id eſt, poſt ipſius mortem. Propter difficultates has aliáſque, quas referre non intereſt, ἀποσπασμάτιον hoc Thraſylli, tanquam neque αὐτοθέμεθλον, neque bonæ frugi, miſſum facimus. His fruſtrà perpenſis; Euſebium quidem in Canone ſequuti ſumus, ſed non libenter.

[a] *Theſeus Ægei filius* nothus (*ex Æthrâ*, Pitthei filiâ, Pelopis nepte) *jam grandis factus, petrâ ſummotâ, calceos atque enſem aufert:* & Trœzene *pedeſtri itinere Athenas versùs profectus, primùm Periphetem, ad Epidaurum, occidit; cujus clavâ ipſe deinceps uſus eſt. In Iſthmo, Sinin* (ὁ πιτυοκάμπτης, *à curvandis pinis nominatum*) *occidit*; ad cujus manes placandos, *Iſthmia* poſteà inſtituit. [b] *Melicertæ ſacra, à Glauco ibi dicata nocte peragebantur*; & *myſteria potiùs erant, quàm certamina.* Theſeus in certamen Iſthmium mutavit [c] anno Attico 324. Tertiò [d] *Theſeus ſuem Crommyoniam* (in agro Corinthiaco) *peremit.* Quartò, *Scironem de ſaxo præcipitavit, in Megaridis finibus.* Quintò, *in Eleuſine Cercyona Arcadem, luctâ victum, oppreſſit.* Sextò, *paulùm progreſſus, in Herme* (τὸ Ἑρμῆς, δῆμος tribus Acamantidis) *Damaſten, Procruſten dictum, lectis ſe adæquare compulit; ſicut ille, hoſpites. Ab Ægeo ſucceſſor declaratus, Pallantidas bellum moventes profligavit. Dein taurum Marathonium, qui Tetrapolim infeſtabat, cepit,* & *Apollini Delphinio immolavit.* Tandem [e] *ubi tempus adfuit Tertii tributi Theſeus Cretam appulit;* & *Minotaurum occidit. Regreſſus, Ægeo mortuo ſucceſſit.* Iſta autem Heroica, in imitationem Herculis propinqui ſui: ſequuntur Politica.

[a] *Apollodor. l. 3. fine.*

[b] *Plutarch. Theſeo, p. 11. f.*

[c] *Marmor.*

[d] *Plutar. ib. p. 4.*

[e] *Ibid. p. 7.*

[a] *Thucyd. l. 2. p. 110.* *Sub* [a] *Cecrope, priſciſque Regibus uſque ad Theſeum, Attica ſemper* κατ' πόλεις ᾠκεῖτο, πρυτανεῖά τε ἔχουσι καὶ ἄρχοντας, *oppidatim incolebatur, Curias habens, & Magiſtratus. Neque Regem conſulebant quando nullus erat ex periculo metus; ſed per ſe quique ſuam Rempublicam adminiſtrabant, & concilium habebant. Quinetiam nonnulli (ut Eleuſinii cum Eumolpo, contra Erechtheum) bellum aliquandò moverunt. Theſeus autem regnum adeptus (vir & prudens, & potens) cùm aliis in rebus regionem excoluit, tum etiam Concilia & Magiſtratus aliarum urbium ſuſtulit: omneſque in unum Concilium & Prytanæum Athenis coegit. Singuli res ſuas, ut antè, poſſidebant; ſed unâ hâc civitate uti neceſſe erat: in quam cùm omnes jam convenirent, pecuniamque ad uſus publicos conferrent, auctior illa poſteris à Theſeo tradita eſt. Inde Athenienſes* Συνοικία, *publicum Minervæ feſtum celebrant. Antehàc urbs erat, quæ nunc eſt Arx, & adhuc urbs appellatur. Athenienſes igitur, & antèa, & poſteà, in agris cum totâ familia habitabant liberi, & ſuo jure.*

[b] *Plutarch. in Theſeo, p. 11. c.* [b] Πρῶτος ἀποκρίνας χωρὶς Εὐπατρίδας καὶ Γεωμόρους καὶ Δημιουργούς, Εὐπατρίδαις μὲν γνώσκειν τὰ θεῖα καὶ φυλάττειν ἄρχοντας ἀποδοὺς, καὶ νόμων διδασκάλους εἶναι, καὶ ὁσίων καὶ ἱερῶν ἐξηγητὰς, *Theſeus primus populum in Patricios, & Agricolas, & Opifices diſtinxit; atque Patricios res Divinas cognoſcere, & magiſtratus gerere, & Leges ac ſacra interpretari voluit.* Non autem abolevit Monarchiam; cùm Reges plurimi poſt Theſeum regnaverint; & ἄρχοντες καὶ βίῳ etiam *regnare* dicantur in Marmore.

[c] *Herodot. l. 1. c. 173.* Etſi [c] *Lycus, Pandionis filius, ad Sarpedonem in Termilas abiiſſet (à quo, Lycii poſteà denominati ſunt:)* & Pallantidæ profligati fuiſſent à Theſeo; qui etiam [d] *agro Attico Megaricum adjunxiſſet; ſtelamque in Iſthmo, hinc Ioniam, inde Peloponneſum terminantem, poſuiſſet;* manſerunt nihilominùs factiosa iſta Πεδιέων, Παραλίων & Διακρίων nomina; quæ demùm in *Piſiſtrati* rebus erunt obvia. *Megaris* autem, poſt mortem Codri, *Dorienſis* facta eſt; quod ſuo loco dicendum.

[d] *Plutarch. in Theſeo, p. 11.*

[e] *Plut. Theſ. p. 12, p. 15.* Porrò [e] *Theſeus cum Amazonibus, quæ in Aſtu caſtra metatæ eſſent, ſigna contulit: bellum autem fœdere diremptum eſt.* [f] *Ob Perithoi amicitiam, in Epirum profectus, dum ab Aidoneo Moloſſorum rege in vinculis detentus eſt: Meneſtheus filius Petei, qui fuit Ornei fil. Erechthei nepos* (πρῶτος ἀνθρώπων ἁπάντων δημαγωγεῖν, *primus mortalium aggreſſus auram captare popularem*) *Athenienſes contra Theſeum concitavit. Ille itaque liberatus, & ſeditionibus receptus, in Scyron inſulam ſe recepit; ubi de ſaxo præcipitatus, interiit; & regnavit Athenis Meneſtheus.* Argivo-

Argivorum Reges.

AD alteram Græciæ partem tranſeamus; quæ peninſularis, antehàc *Apia*, poſthàc *Peloponneſus* appellata eſt.

Argis, poſt [a] Φορωνίδας & Ἀγγείδας, regnabant οἱ Δαναΐδαι, ſive Λυγκεΐδαι. [b] *Poſt Danaum regnavit Lynceus, qui ex Hypermneſtrâ genuit Abantem: ille ex Ocaliâ geminos procreavit Acriſium & Prætum, qui in utero diſſiderunt, & cùm educati fuerunt, de Regno belligerantes, primi Clypeos invenêrunt. Acriſius Prætum exegit: ille, Lyciorum copiis adjutus, Tirynthem occupavit. Sic Acriſius Argis, Prætus Tirynthe regnavit.*

[a] *Suprà, p.82.* [b] *Apollodor. l.2.p.67.*

Euſebius his quinque regibus tribuit annos 162: [c] Syncellus autem 180. Nos Euſebium huc uſque in Canone ſecuti ſumus. Reliqua, apud eum, manca ſunt & incerta. Ad annum 31 *Acriſii*, [d] *Argivorum*, inquit, *Regnum deficit; quod ſtetit annis* CCXLIV, *uſque ad Pelopem, qui regnavit annis* CVIII. Conſtat quidem poſt *Acriſium* tam *Argis* regnatum eſſe, quàm *Mycenis*. Euſebius autem, prætermiſſis *Argivis*, ad *Mycenas* tranſiens, *Acriſio* ſubjungit *Sthenelum*; *Euriſtheo* & *Atreo* largitur annos 108, uſque ad initia *Agamemnonis*; incerta aliorum tempora iſtis, tanquam certioribus, aſſignans.

[c] *Syncel. p.155.* [d] *Num.704.*

Acriſii tempora (quæ XI hujus Seculi initia attigiſſe videntur) tùm *Oraculo Delphico*, tùm adventu *Pelopis* celebrantur. *Fertur quidem* [e] Φημονόην πρώτην χρησμῳδῆσαι Ἀκρισίῳ, ἔτεσιν εἰκοσιἑπτὰ, &c. *Phemonoën primam Acriſio reſponſa cecinisse, XXVII annis*, antequàm *fuerunt Orpheus, & Muſæus, & Linus, præceptor Herculis.* Illi autem XI hoc Seculo floruerunt. [f] Μεγίστη δὲ καὶ πλείστων εἰς Φημονόην δόξα ἔσχηκεν, ὡς πρώτη μαντικὴν ἐπασκήσαι τοῦ Θεοῦ πρώτη, καὶ πρώτη τὸ ἑξάμετρον ἦδεν, *Maximâ nominis celebritate fuit Phemonoë; ut quæ prima fuerit Dei* (Apollinis) *interpres; & prima ſenariis oracula decantaverit.* [g] Τὸ μέλος πρῶτον μὲν ἐφεῦρε Φημονόη Ἀπόλλωνος προφῆτις, ἑξαμέτροις χρησμοῖς χρησαμένη, *Phemonoë vates Apollinis, quæ Oracula hexametris edidit, primùm* (τὸ μέλος) *carmen invenit.* Neque aliter forſan Clemens: [h] Φασὶ τὸ ἡρῷον τὸ ἑξάμετρον Φάνο-θέαν (an Φημονόην;) τὴν γυναῖκα Ἰκαρίου· οἱ δὲ Θέμιν, μίαν τῶν Τιτανίδων, εὑρεῖν, *Phanothæam* (an Φημονόην?) *Icarii uxorem aiunt invenisse heroicum hexametrum; alii autem Themim, unam ex Titanidibus.*

[e] *Clem. Alex Strom.I. p.323.b.* [f] *Pauſan. Phoc.p.617.* [g] *Procli Chreſtom. ap. Photium, p.982.* [h] *Strom. I. p.309.c.*

§. I.

[a] *Plutarch. de Pythiæ Orac. p.402.d.*

[a] *Quidam aiunt primum heroicum verſum ibi auditum fuiſſe,*

Συμφέρετε πέρδ τ' οἰωνοὶ, κηρόν τε μέλισσαι.

Congerite huc pennam volucres, & apes ſua mella.

[b] *Pauſan. Phoc. p.618.*

Cerea Dei ædicula reſpici videtur. Tradunt enim [b] *primam ædem è lauro conſtructam eſſe, inſtar tugurii; ſecundam ab apibus, è cerâ & pinnulis compactam; tertiam, ex ære; quartam è lapide extructam à Trophonio & Agamede, quæ conflagravit Olympiade* 58; *& ab Amphyctionibus, de pecuniâ ſacrâ, inſtaurata fuit.* Amphictyonas autem Delphicos inſtituit [c] Acriſius.

[c] *Suprà, p.186.*

§. II.

[d] *Tatian. p.172, & Clem. Strom. p.321.*

[d] Κατὰ δὲ Ἀκρίσιον Πέλοπος ἀπὸ Φρυγίας μετάβασις· καὶ Ἰωνος εἰς Ἀθηνὰς ἄφιξις· καὶ ὁ δεύτερος Κέκροψ· αἵ τε Περσέως καὶ Διονύσου πράξεις, Ὀρφεύς τε καὶ Μουσαῖος, *Tempore Acriſii fuit Pelopis tranſitus ex Phrygiâ; Jonis adventus Athenas, & Cecrops II; Perſei & Bacchi res geſtæ; Orpheuſque & Muſæus.* Pelops filius erat Tantali, qui regnabat in Sipylo, Phrygiæ urbe, quæ (ipſo [e] regnante) terræmotu everſa eſt; & qui [f] καταπέψαι μέγαν ὄλβον οὐκ ἐδυνάσθη, *Magnam felicitatem concoquere non potuit.* Pelops autem [g] Apollonio Rhodio vocatur Ἐνετήϊος, ſive *Paphago*; Pindaro & Pauſaniæ *Lydus.* Hic ab *Ilo*, Troïs filio (à quo Troja *Ilium* dicta) ejectus, in Græciam fugit. Adventus Pelopis res Græcas inſigniter immutavit. Ille Hippodamiam, filiam Oenomai qui in urbe Pisâ regnabat, in uxorem duxit; & Piſæorum regnum obtinuit. Sororem *Nioben* dedit *Amphioni*, qui Laium Cadmi pronepotem Thebis expulit, & Thebas muro & turribus munivit.

[e] *Suprà, p.131.*

[f] *Pindar. Olymp.a'.*

[g] *Argonaut. l.2.*

[h] *Thucydides l.1.p.6,7.*

[h] *Dicunt Pelopem, paratâ ſibi primùm potentiâ magnis opibus, quas ex Aſiâ ad homines inopes attulerat, quamvis peregrinus eſset, nomen regioni impoſuiſſe: Majorem verò potentiam ejus poſteris obtigiſſe, poſtquam Euriſtheus in Atticâ ab Heraclidis interfectus fuit.*

[i] *Plutarch. in Theſeo, p.2.a.*

[k] *Diod. Sic. l.4.p.191.c.*

[i] *Pelops non magis vi pecuniæ, quàm multitudine liberorum, Regibus Peloponneſiis præpolluit; quòd & multas filias viris ſummis collocâſſet, & multos filios Principes inſeruiſſet civitatibus.* [k] *Et quia vir fortis erat & prudens, plurimos Peninſulæ iſtius incolas in ditionem redegit; eámque à ſe Peloponneſum denominavit.*

[l] *Strab. l.8. p.353.c.*

[m] *Suprà, p.246.*

[n] *Pauſan. l.5.p.300.*

Pelops Olympiam, Piſææ finitimam, obtinuit; & Ludos celebravit in honorem Jovis Olympii, qui [l] *Oracula ibi edebat.* Ludos, ante eum, [m] Hercules Idæus, & [n] *Clymenus*, & *Endymion feciſſe* feruntur.

Pelops

[a] Pelops etiam *Hippodamiæ procis monumentum erexit, & quotannis parentavit; non procul à templo Dianæ*, Κορδάκας dictæ; *quòd Pelopis assectæ ludos, pro victoriâ votos, apud hanc Deam celebrârunt*, καὶ ὠρχήσαντο ὄπιχόρειον τοῖς περὶ τὸ Σίπυλον Κόρδακα ὄρχησιν, *& saltârunt Cordacem, saltationem patriam, quam ad Sipylum celebrare soliti sunt.* Apud Græcos [b] *Tres* erant *saltationis species:* Ἐμμέλεια, *Tragica;* Σίκιννις, *Satyrica;* Κόρδαξ, *Comica, ἥτις αἰσχρῶς κινεῖ τὰ ὀσφῦν, quæ lumbos turpiter movet.* Lasciva hæc è Phrygiâ venit.

[a] *Pausan. l.6. p.386.*

[b] *Schol Aristoph. Nubes, p.158 d.*

Harmoniæ Phrygiæ [c] suprà meminit Marmor: illam autem jam demùm, cum Matris Deûm cultu, à Pelope in Græciam traductam fuisse verisimile est. [d] Amphion (jam dictus) *famam in Musicis adeptus est, quòd Lydicos modos, ob Tantali* affinitatem, à Lydis didicerit, καὶ χορδὰς ὀκτὼ τέτρασι τοῖς πρότερον, τρεῖς ἐνδυρών, *& ad quatuor chordas, quæ priùs in usu erant, tres addiderit.* Hinc etiam, ut videtur, Acrisii temporibus [e] ὁ Ὠλὴν οὗτος παλαιὸς ὕμνους ἐποίησε, ἐκ Λυκίης ἐλθών, οὕτω ἀειδόμενους ἐν Δήλῳ, *Olen, è Lyciâ profectus, hymnos vetustos composuit, qui in Delo cantari solebant.* Illo enim [f] recentiores fuerunt *Pamphos Athenienſis, & Orpheus.*

[c] *P.113, & 132.*

[d] *Pausan. l.9 p.550.*

[e] *Herodot. l.4.c.35.*

[f] *Pausan. l.9.p.581.*

Perseus, Acrisii ex Danaë nepos, ob cædem avi, regnum cum *Megapenthe* Præti filio commutavit, & regnavit *Mycenis.* Acrisio itaque Argis successit [g] *Megapenthes; illi Anaxagoras ejus filius; dein Alector, Iphis, Eteoclus*, qui bello Thebano cecidit. Præterea *Melampus* sibi tertiam regni partem, tertiam fratri suo *Bianti*, à *Prœto* vel [h] *Anaxagorâ* impetravit, ut ejus filias insaniâ correptas sanaret. Biantis filius [i] *Talaos*, & ejus nepos *Adrastus*, regnabant Argis: Adrasto successit ejus gener [k] *Tydeus*— ὃς Ἀδρήστοιο λαῶν ἐπωπήλατον Ἄρεος.

Adrastus etiam Sicyoniis regni auctor fuit. [l] *Adrastus Argis ejectus Sicyonem confugit ad Polybum; eoque mortuo ipse regnum adiit.* [m] Ille ἄμφαινε κυδαίνων πόλιν, Sicyonem *urbem illustrem ornatámque reddidit*; & *Pythia* ibi in honorem Apollinis Pythii instituit. Hujus *agonis* obscura sunt vestigia in Marmore, anno Attico 325. Sanè [n] Sicyonii *in ipso foro ἡρῶον Adrasto* posuerunt, *hostiis & festis* illum honorantes, & τὰ πάθεα αὐτοῦ τραγικοῖσι χορηγίοις ἐγέραιρον, *ejus infortunia choris tragicis decorabant.* Pausaniæ Adrastus est Sicyoniorum rex 17; Eusebio 23; Homero autem primus. [o] Qui Σικυῶν', ὅθ' ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν, *Sicyonem, ubi Adrastus primùm*

[g] *Apollodor. l.2.p.67.*

[h] *Pausan. p.116.*

[i] *Ib. l.2.*

[k] *Theocrit. Idyll.24. ver.128.*

[l] *Pausan l.2. p.96.*

[m] *Pindar. Nem.9.*

[n] *Herodot. l.5.c.67.*

[o] *Supr.p.16.*

regnavit, refert inter urbes Agamemnonis: Tunc enim ſub Pelopidarum poteſtate fuit.

Interea Mycenis *Perſeo* ſucceſſit *Maſtor*; illi *Electryon*, Alcmenæ pater; dein *Sthenelus*, qui ex Aſtydamiâ Pelopis filiâ ſucceſſorem habuit *Euryſtheum*; cujus juſſu Hercules tot agones exantlavit.

[a] *Thucyd. l.1. p.7.* [a] *Euryſtheus contra Herculis filios in Atticâ profecturus, Atreum* (Pelopis filium) *ipſius avunculum* (*qui patrem propter Chryſippi necem fugiebat*) *Regno præfecit*; quod ille, Euryſtheo in pugnâ occiſo, retinuit. Eâ ratione contigit, Τῶν Περσειδῶν σθὺ Πελοπίδας μείζους κατασῆσαι, *Pelopidas Perſidis potentiores fieri.* Atreo [b] Thyeſtes χρυσῆν ἄρνα *agnum aurei velleris* ſurripuit, μοιχεύσας ἔν ἀδελφοῦ τὴν γυναῖκα, *fratris uxorem ſtupro polluens:* Atreus Thyeſti τὰ ἀδύμενα δεῖπνα, in ſcenâ *decantatas epulas*, appoſuit. Ex Homero colligitur *Thyeſtem* Atreo ſucceſſiſſe. Cecinit ille, [c] *Vulcanum Jovi fabricâſſe Sceptrum*; *quod Jupiter Mercurio, Mercurius Pelopi, Pelops Atreo, Atreus Thyeſti, Thyeſtes Agamemnoni tradidit.* ([d] *Sceptrum* hoc *Chæronenſes* θεῶν μάλιστα τιμῶσι, *præ Diis omnibus venerantur.*) Eſt etiam veriſimile *Pliſthenem* Atrei filium, ante filium ſuum *Agamemnonem*, regnâſſe.

[b] *Pauſan. l.2.p.115.*

[c] *Iliad. β. ver.100.*

[d] *Pauſan. l.9.p.606.*

Hercules.

HErculis meminit mutilum Marmor, *regnante Athenis Ægeo*; ſub quo illius ἆθλοι decantatiſſimi [e] collocantur. Fortaſſe autem illius καθαρμὸν [f], *initiationem* innuit marmor. Nam de Alcmenæ filio proculdubiò intelligendum. *Quem potiſſimùm Herculem colamus* (inquit [g] Cicero) *ſcire ſanè velim. Plures enim tradunt nobis: antiquiſſimum, Jove natum & Liſyto; quem concertaviſſe cum Apolline de tripode accepimus. Alter traditur, Nilo natus, Ægyptius; quem aiunt Phrygias litteras conſcripſiſſe. Tertius eſt ex* [h] *Idæis Dactylis; cui inferias afferunt. Quartus Jovis & Aſteriæ, Latonæ ſororis; quem Tyrii maximè colunt; cujus Karthaginem filiam ferunt. Quintus in Indiâ, qui Belus dicitur. Sextus hic, ex Alcumenâ quem Jupiter genuit Tertius.*

[e] *Euſeb. n. 768.*

[f] *Suprà, p.253.*

[g] *De Nat. Deor.p.245.*

[h] *Suprà, p.426.*

[i] *In* Ηρακλ. *p. 1197.* Incertus, apud [i] Suidam, Herculem Tyrium in Minoïs tempora conjicit; id eſt in XI hoc (de quo agimus) Seculum. Ἀνεφάνη ὁ Διὶ Μίνωϊ Ἡρακλῆς Τύριος, ὃς εὗρε τὴν βαφὴν τῆς καλουμένης Κογχύλης, λύκου κυνὸς αἱμαχθέντος ἐς σιαγόνας. Καὶ ἐβασίλευσε Φοίνικι τῷ βασιλεῖ, ὃς πρῶτος ἐφόρεσε πορφύραν, *Regnante Minoë inclaruit Hercules Tyrius; qui tincturam invenit quæ Conchylii dicitur,*

a

à cane maxillas cruentato edoctus. Obtulit autem Phœnici regi, qui primus purpuram gestavit.

Utcunque in cæteris Phœniciæ partibus Herculis cultus esset vetustissimus; nondum tamen in Tyro obtinere potuit; cùm urbs illa hisce demum temporibus initium habuerit. Herculis Tyrii sacerdotes scisciranti Herodoto rectè responderunt, [a] *Templum Dei unà cum urbe Tyro conditum fuisse:* sed minùs rectè de tempore, *fuisse annos* 2300 *à Tyro conditâ.* Herculis Tyrii duo erant templa: primum in continente positum; Tyriorum legati Alexandro, sacrificare volenti, responderunt; [b] *Esse templum Herculis in eâ sede quam Palætyron ipsi vocant; ibi regem Deo sacrum ritè facturum.* Alterum, in insulâ, simul cum novâ urbe conditum, post excisam Palætyron, Sec. XVIII.

[a] *Herod. l. 2. c. 43.*

[b] *Q. Curtius l. 4. p. 86.*

[c] *Deus Hercules religiosè quidem apud Tyron colitur: verùm sacratissimâ & augustissimâ Ægyptii eum religione venerantur, utráque memoriam (quæ apud illos retrò longissima est) ut carentem initio colunt. Ipse creditur & Gigantes interemisse, cùm pro cœlo pugnâsset, quasi virtus Deorum.* [d] *Apud Ægyptios vetustus Deus est Hercules: & (ut ipsi ferunt) sunt* 17000 *anni ad Amasin, ex quo è Diis* VIII *facti fuerunt* XII; *quorum unum censent Herculem.*

[c] *Macrob. Saturn. l. 1. c. 20.*

[d] *Herod. ibid.*

In Sanchuniathonis originibus, [e] τῷ Δημαρούντι γένει) Μέλκαρθος, ὁ καὶ Ἡρακλῆς, *Ex Demarunte natus est Melcarthus, qui & Hercules.* Phœnices Herculem suum *Melcarthum* vocabant: [f] Μάλικα, ἢ Ἡρακλέα, Ἀμαθούσιοι, *Amathusii* (è Phœniciâ oriundi) vocant *eum Malic*, id est *Regem.* (*Cartha* autem *Urbs* est.) Neque alius est in literis [g] *Moloch*, cui humanas hostias immolabant. Unde [h] *ad Herculem Pœni* (à Phœnicibus orti) *omnibus annis humanâ sacrificaverunt victimâ.* [i] Hercules alius ἀνθρωποθυσίαν in Italiâ sustulit.

[e] *Euseb. Præpar. l. 1.*

[f] *Hesychius.*

[g] *Supr. p. 76.*

[h] *Plin. l. 36. c. 5.*

[i] *Macrob. Saturn. l. 1. c. 7.*

Eusebius, in temporibus Cecropis, [k] *Hercules cognomento Desanaus in Phœnice clarus habetur.* In [l] Græcis Saligeri Διώδας, [m] Syncello Διῶδας legitur; quod est æquè obscurum. Variant in hoc nomine exemplaria Latina. Mariano dicitur *Dosenaus.* Hesychio Δοσπάνης, Ἡρακλῆς ὁ Ἰνδός. Ciceroni, *Quintus in Indiâ* Hercules.

[k] *Chron. n. 498.*

[l] *P. 26. l. 38.*

[m] *Syncell. p. 153. d.*

Tyrus Condita.

TYrus & Sidon, ducentis ferè ſtadiis inter ſe diſtantes, nobiliſſimæ fuerunt Phœnices urbes: ſed Sidon Tyro longè
[a] *Sup. p. 222.* vetuſtior. Hujus enim conditor erat [a] *Chananais primogenitus:* & quidem Sidon Tyri parens habetur. Verùm ipſi Tyrii maximam
[b] *Eſai. 23. 7.* ſibi vendicabant [b] antiquitatem. Sanchuniathon tradidit [c] Ὑψουράνιον οἰκῆσαι Τύρον, καλύβας τε πηνῆσαι ἀπὸ καλάμων καὶ θρύων καὶ παπύρων, *Hypſuranium habitâſſe Tyri, & fabricâſſe caſas ex calamis, junctis, & papyris.* Et Sacerdotes Tyrii numerabant indè annos 2300.
[c] *Euſeb. Pr. l. 1. p. 35. a.*
[d] *Euſeb. ibid.* Dicit inſuper [d] *Uſoum* Hypſuranii fratrem, ortâ inter illos diſcordiâ, primum auſum, cymbâ ex arboris trunco extructâ, ἐς θάλασσαν ἐμβεῖναι, *mare ingredi.* Unde Tibullus, *Prima ratem ventis credere docta Tyros.* Verùm Navigationis Phœnicicæ primordia Urbi nondum conditæ immeritò tribuuntur, iis maximè temporibus quibus tota Phœniciæ ora *Sidoniorum* nomine celebrabatur.
[e] *Deut. 3. 9.* [e] *Sidonim* LXX interpretibus ſunt Φοίνικες. Unde Heſychius, Σιδόνιοι, Φοίνικες. Et apud Eſaiam, [f] *Sidon*, Φοινίκη· & paulò pòſt
[f] *Eſai. 23. 2.* Tyrus dicitur [g] *Filia Sidonis*, id eſt, à Sidoniis condita. Ad hanc
[g] *Ver. 12.* rem, Trogi breviator, Juſtinus: [h] *Poſt multos deinde annos, à rege Aſcaloniorum expugnati Sidonii, navibus appulſi, Tyrum urbem ante annum * * Trojanæ cladis condiderunt.* Tam Aſcalon quam Sidon Tyro vetuſtior. Sed deſideratur hîc annorum numerus; qui ex
[h] *L. 18. §. 3.*
[i] *Antiq. l. 8. c. 2. p. 259. e.* Joſepho forſan colligendus eſt. [i] Ἀπὸ δ' οἰκήσεως Τύρου εἰς οἰκοδομὴν τοῦ Ναοῦ διαγεγόνει χρόνος ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ διακοσίων. Dicit *interfuiſſe annos* 240 *à conditu Tyri ad extructionem Templi.* Templum condi cœptum anno Per. Jul. 3706: deductis 240, manet annus Tyri conditæ 3466; qui vix eſt quadrageſſimus
[k] *Chron. n. 744.* ante excidium Trojæ. Joſepho aſſentitur [k] Euſebius.

Tyrus itaque ortum habuit mediis Ebræorum Judicum tem-
[l] *Judic. 18. 7.* poribus. In ipſo Judicum libro [l] *Sidonii* dicuntur *quietè & ſecurè habitaſſe:* & *Dii Sidonis* memorantur, non Tyri, quæ adhuc aut
[m] *Joſ. 11. 8.* non erat, aut ignobilis. In libro Joſuæ [m] *Sidon Magna* dicitur. Neque dictis obſtat, quòd in eodem libro, Quintæ ſortis limes,
[n] *c. 19. v. 25.* cujus *exitus ad mare*, ſit πόλις ὀχυρὰ Σὼρ, ἤγουν Τύρος, [n] *Urbs munita Tſor, ſive Tyrus.* Nomen id (ut & alia in eo libro inferioris ævi vocabula, *Galilæa* 20. 7. 21. 32. *Cabul* 19. 27. *Jocthеel* 15. 38.)

per

per prolepſin uſurpatur; neque τῆς κλησυχίας tempora, ſed * *hodiernum diem*, id eſt, ſcriptoris ætatem, reſpicit: * *Joſ.* 15. 63.

Præterea, Sidon à poetis vetuſtiſſimis celebratur; non Tyrus. [a] Οἱ μὲν οὖν ποιηταὶ τὴν Σιδόνα πεῤῥυλλήκασι μᾶλλον. Ὅμηρος δὲ οὐδὲ μέμνηται τῆς Τύρου, *Poetæ quidem Sidonem magis celebrant: Atque adeò Homerus Tyri non meminit*; Sidonem autem & Sidonios [b] ſæpe nominat, eóſque πολυδαιδάλους vocat, id eſt, πολυτέχνους. [c] *Sidon, antequam à Perſis caperetur, maritimarum urbium maxima* fuit. Poſtea verò Tyrus, opulenta & coloniis fœcunda, Sidonis æmula fuit; donec à Babyloniis, civibus ſe in Inſulam conferentibus, exciſa eſſet. Hæc enim de Palætyro, ſive Tyro Vetere, in continente poſitâ, dicta ſunto.

[a] *Strab. l.* 16. *p.* 756. d.
[b] *Ili.* 23. 743. 6. 289.
[c] *Od.* 15. 114. 4. 54.
[c] *Mela l.* 1. *c.* 12.

Æra Exodi.

SUdant admodum chronologi in ſtatuendis Ebraicorum Judicum temporibus; cùm tamen Æra hæc certis S. Scripturæ cancellis determinetur. [d] *Anno* CCCCLXXX *ab Egreſſu Iſraelitarum ex Ægypto, Anno regni ſui* IV, *Solomon cœpit ædificare Domum Domini.* Fruſtrà ſunt, qui contra tam expreſſa contendunt. Ab Exitu ad Templum condi cœptum ſunt anni 480; qui in duo intervalla diſpartiti ſunt. Utriuſque terminum indicat Jephthes, qui Ammonitis invadentibus objecit, Iſraelitas Tranſamnanam regionem [e] *habitâſſe trecentos annos.* Occupârant autem anno poſt Egreſſum quadrageſimo. Sunt itaque anni 340, in primo hoc intervallo, uſque ad Ammonitarum incurſionem. In iſto temporis ſpatio continentur quatuor Iſraelitarum *Servitutes*, quas intulerunt *Chuſan, Eglon, Jabin*, & *Madianitæ.* Collecti ſervitutum iſtarum & alternatæ Pacis anni, à primo *Cuſani* ad ultimum *Jairis*, excedunt paululùm jam dictum *trecentorum annorum* numerum; adeò ut nec *Joſuæ*, nec Idololatricæ [f] *poſt Joſuam Generationi*, ſuperſit quicquam. Difficultati huic ſubvenimus (in Canone) Synchroniſmum adhibendo.

[d] *Reg.* 6. 1.
[e] *Judic.* 11. 26.
[f] *Judic.* 2. 10.

Occiſo Eglone, [g] *Quievit Terra* 80 *annis.* Terram intelligo Orientalem (de quâ ſermo eſt) quæ excuſſerat *Moabitarum* jugum; non totam Iſraelitida. Interea non tantùm [h] *Philiſtæi*, Occidentales limites invadentes, à *Shamgare* repulſi ſunt; ſed [i] *& addiderunt Iſraelitæ ut facerent malum in oculis Domini; & Ehud mortuus erat;*

[g] *Jud.* 3. 30.
[h] *Ibid.* 31.
[i] *Jud.* 4. 1.

& tradidit eos Dominus in manum Jabinis regis Canaan, qui regnavit in Hazor (in ſorte Aſer) annis 20: durante nihilominùs Orientalium Tribuum quiete. Devicto tandem per Septentrionales tribus *Siſerâ*, ubique pax: donec poſt 40 annos longè latéque depopularentur *Madianitæ* eorúmque fœderati ab Oriente. Quamdiu vixerit *Ehud* neque dictum eſt, neque veriſimile illum totis 80 annis *Egloni*, quem occiderat, ſupervixiſſe. Conſtat tantummodo *Cananæorum* tyrannidem cœpiſſe poſt mortem *Ehudi*. Supponimus *Jabinem*, mortuo *Ehudo*, in Iſraelitas impetum feciſſe circa annum ab expulſis *Moabitis* viceſimum. Nam illius dominatio erat annorum 20, & pax ſecuta eſt an. 40. His calculis in lucro ſunt anni LX: & ſuperſunt principatui *Joſuæ* anni 25; quot ei tribuit Joſephus: & 35 (tot, ferè, quot Generationi in Deſerto) aſſignantur *Novæ poſt Joſuam Generationi*; in quâ contigit ἀναρχία, & ea quæ de *Michâ* & *Danitis*, bellóque *Benjaminitico* narrantur. Numerantur itaque ab *Exodo* ad invaſionem *Jabinis* anni 185: à morte Moſis ad *Ammonitarum* incurſionem anni 300. Synchroniſmi autem ratio, exemplo alterius ſacrâ auctoritate innixi, mox confirmabitur.

Neque eſt alienum à politico Ebræorum ſtatu, diverſis in partibus, aut plures Judices, aut bellum pacémque eodem tempore extitiſſe.

[a] *Suprà, p.226.*

Præpropera terræ, non [a] penitus ſubactæ, ſortitio diſſipaverat Tribus, & luxaverat Rempublicam. Nullum indè uſque Commune concilium, nec quicquam ex bono publico agebatur.

[b] *Joſeph. l.5. c.2. p.146.c.*

[b] Συνέβαινεν ἤδη Ἀριστοκρατίαν ἀναφαίρεσθαι, καὶ τὰς Γερουσίας οὐκ ἀπεδείκνυσαν, ἀλλ' ἀρχὴ ἄλλην ἀδημίαν τῶν πρότερον νενομισμένων, *Evenit jam Principum auctoritatem peſſundari, nec Synedria cogi, nec quemlibet magiſtratuum* [c] *priùs conſtitutorum creari.* Nec ante [d] Jehoſaphatum regem reſtaurata ſunt Synedria. Exciti ſunt Suffetes extra ordinem. Non [e] aliud habuerunt Ebræi πολίτευμα, quàm [f] Θεοκρατίαν· nec fuit illa continua; ceſſante Prophetiâ, ſubiit Anarchia.

[c] *Supr. p.218.*
[d] II *Chron.* 19.5.
[e] *Suprà, p.221.*
[f] I *Sam.* 12. 12.

Sed nec ex *Judicibus* quiſquam ferè fuit qui univerſo Iſraelitarum populo præfuit: alias atque alias Tribus, quæ ſe illis ſponte ſubjicerent, pro imminente hinc indè periculo, duxerunt. Id in delectis [g] *Baraci Gideoniſque* exercitibus perſpicuè cernitur: & in duplici (quæ ſequitur) impreſſione, Ammoniticum negotium

[g] *Judic.* 4.10. 6.35.

Jephthæ

[a] *Jephthæ ſuóque populo*, id eſt, Tranſamnanis, incumbit totum; Philiſtæum autem Judæ. [a] *Jud* 12.2.

Ex quo tempore [b] *Reubenis primogenitura data eſt filiis Joſeph, Dúxque conſtitutus eſt Juda*, divinitùs per patrem [c] prælatus fratribus (quo jure ampliſſimas tutiſſimáſque provincias, quaſi duplum hæreditatis, ſortitæ ſunt principales iſtæ Tribus) elati ſunt utrinque non ſine æmulatione animi: nullum deinceps junctarum virium, aut initi contra hoſtem fœderis, veſtigium. Sub rege tandem Saule conſcriptæ ſunt utriuſque partis copiæ; ſed [d] ſeorſim: poſt Saulum fit Schiſma; quod inveteraſcit poſt Solomonem. Diverſarum itaque Tribuum fortunæ non potuerunt eſſe non diverſæ, quum ſingulæ res ſuas ſeparatim adminiſtrarent. [b] I *Chron.* 5. 1. [c] *Gen.* 49.8. [d] I *Sam.* 11.8

ALterum hujus Æræ intervallum ad Seculum attinet XIII: illud autem hîc ſimul abſolvere non erit incommodum. Continet annos CXL; quorum poſteriores 84 tribus Regibus competunt, uſque ad epocham Templi: Reſtant anni 56. Quo temporis ſpatio duplex erat Iſraelitarum *Servitus*; una ab [e] *Ammonitis*, altera à [f] *Philiſtæis* illata. Duæ iſtæ ſervitutes non erant (ut quatuor priores) tempore diverſæ & ſucceſſivæ, ſed contemporaneæ: cœperunt ambæ ſimul, non deſiêrunt. Ob multiplicatam [g] idololatriam duplicata eſt pœna, & ab utroque latere immittitur hoſtis. [h] *Tradidit eos in manus Philiſtim, & in manus filiorum Ammon; & detriverunt & oppreſſerunt filios Iſrael in ipſo* (eodem) *anno: octodecim annos Ammonitæ*, &c. Uno eodémque anno (ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ) *Ammonitæ* ab Oriente, *Philiſtæi* ab Occidente, quaſi fœderati, invaſerunt Iſraelitas; non uno anno expulſi ſunt: dominati ſunt Ammonitæ annos 18, Philiſtæi autem 40. [e] *Jud.* 10.8. [f] *Ibid.* 13.1. [g] *Ib.* 10.6. [h] *Ib. v.* 7.

Spectat enim hæc Præfatio non tantùm ad ea quæ de *Jephthe*, ſed etiam ad ea quæ de *Samſone* narrantur: neque alia eſt hæc *Philiſtæorum* incurſio ab illâ cujus narratio differtur in caput 13, ſed una eadémque. Nempe cùm hujus hiſtoriæ duæ eſſent partes, quæ, ſi narrarentur inſimul, obſcuritate intricarentur; viſum eſt ideo, præmiſsâ utriuſque mentione, partem breviorem priùs narrare, deinceps tranſire ad alteram. Hujus Synchroniſmi ratione evaneſcunt difficultates; & exundantes numeri intra ripam colliguntur.

Ex unâ parte, poſt 18 *Ammoniticæ* tyrannidis annos, judicârunt *Jephthes*, *Iſban*, *Elon*, & *Abdon*. Sunt anni tantùm 49. Horum [a] pacata fuit provincia; iſtis temporibus [a] *fuit pax inter Iſraelitas & Ammonitas*. Interea, ex alterâ parte, dominati ſunt [b] *Philiſtæi annos* 40. Neque ſurrexit liberator populi ante *Samuelem*. Celebris illa ad *Ebenezer* victoria quadragenariæ Philiſtæorum tyrannidi finem impoſuit. [c] *Sic depreſſi ſunt Philiſtæi, neque deinceps invaſerunt Iſraelitas in diebus Samuelis, redactæque ſunt civitates.* Iſti *Samuelis dies* ſunt anni 16 (de 56 reliqui) quibus ille populo præfuit ante inaugurationem Saulis. Bellum enim cum Philiſtæis recruduit anno regni Saulis [d] *Secundo*: [e] *& fuit validum bellum cum Philiſtæis omnibus diebus Saulis.* Ad hunc modum, ultimo *Elonis Zabulonitæ* anno, judicare cœpit Samuel; & fuit *Abdoni Ephraimitæ* contemporarius.

[a] I *Sam.* 7. 14.
[b] *Jud.* 13. 1.
[c] I *Sam.* 7. 13.
[d] *Ib.* 13. 1.
[e] *Ib.* 14. 52.

Samſon [f] *judicáſſe* dicitur *annos* 20, *in diebus Philiſtæorum*: Id eſt, intra annos illos 40, quibus [g] *dominati ſunt Philiſtæi in eos.* Neque fuit is unquam cum imperio; neque liberavit populum, cùm ipſe vinctus à ſuis dederetur.

[f] *Judic.* 5. 20.
[g] *Ib. v.* 11.

Neque vindex populi habendus eſt *Heli*, qui Arcam amiſit, obiitque [h] *anno* 20° ſervitutis, id eſt, annis 20 ante devictos ad Ebenezer Philiſtæos. Illius judicatura, quandocunque cœperit, non alia fuit quàm litium, pro pontificali auctoritate, diſceptatio, juriſque dictio: qualis olim fuit illa *Deboræ* ſub palmâ: qualis eorum qui Gedeoni Jephthíque ſucceſſerunt in pace; qualis filiorum Samuelis, qui à patre [i] *conſtituti ſunt Judices*: qualis denique, poſt unctum Saulem, ipſius Samuelis, qui [k] *judicavit Iſraelem omnibus diebus vitæ ſuæ.* Vixit autem, regnante Saule, [l] annos 18.

[h] I *Sam.* 7. 2.
[i] *Ibid.* 8. 1.
[k] *Ibid.* 7. 15.
[l] *Joſeph. Antiq. l.* 6. *in fine.*

Appellabantur [m] *Judices, qui liberarent Iſraelitas de vaſtantium manibus.* In eorum numero [n] *Ehud Salvator.* Erant enim illi *Salvatores, qui ſalvarent eos de manu hoſtium in tempore tribulationis ſuæ*: non continuò, non abſque interregno.

[m] *Jud.* 2. 16.
[n] *Ibid.* 3. 15.

Apud Tyrios in Inſulâ, poſtquam urbs Vetus à Nabuchodonoſore exciſa fuerat, aliquandiu, Regum loco, [o] Δικασαὶ κατεστάθησαν καὶ ἐδίκασε Ἔκνίβαλος, &c. *Judices conſtituti fuerunt; & judicârunt Ecnibalus, &c.* Apud Carthaginienſes, Tyri Veteris colonos, [p] *Judicum ordo dominabatur, eò maximè quòd iidem perpetui Judices erant.* Illi *Suffetes* appellabantur: [q] *Cùm Suffetes ad jus dicendum conſediſſent.* Liber *Judicum* Ebraicè *Sophetim* vocatur; id eſt, *Suffetes.*

[o] *Joſephus c. Apion.* p. 1046. b.
[p] *Livii l.* 33.
[q] *Idem, l.* 34.

Suffetis

Suffetis vocabulum *Vindicem*, *ultorem*, liberatorem significat.

B. Paulus, Judæis Pisidiensibus prædicaturus [a] *Jesum Salvatorem*, exordium capit à pristinis Dei erga Israelitas beneficiis. *Deus*, inquit, *elegit patres nostros, & exaltavit populum in Ægypto, & eduxit eos ex eâ: & destruens gentes septem in terrâ Canaan,* κατεκληροδότησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν, ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις πεντήκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε Κριτάς. Ità edidit R. Stephanus; ità habet codex vetustissimus Cyrilli Patriarchæ in bibliothecâ Regiâ; ità vertit Vulgata, *Sorte distribuit eis terram eorum, quasi post* 450 *annos: & post hæc dedit Judices.* A promissione Terræ, in ortu Isaaci confirmatâ, ad κληρονόμον numerat annos circiter 450. Qui, aliter legendo, *annos* istos *Judicibus* attribuunt, difficultates struunt chronologicas, quas ipsi satìs commodè non eluunt.

[a] *Act. Apost.* 13.23.

Cyclus Canicularis.

EX Censorino colligimus epocham hujus Cycli in hoc Seculum incidere. *Annus hic Magnus etiam* ἡλιακὸς *Solaris à quibusdam dictiur; ab aliis* Θεοῦ ἐνιαυτὸς *Dei annus.* Est autem *Minor* illa Ἀποκατάστασις; de quâ nos in [b] Prolegomenis. *Ad Ægyptiorum,* [c] inquit ille, *Magnum annum Luna non pertinet, quem Græcè* Κυνικὸν, *Latinè Canicularem vocamus; propterea quòd initium ejus sumitur, cùm primo die ejus mensis, quem vocant Ægyptii* Θὼθ, *Caniculæ sidus exoritur. Nam eorum annus Civilis solos habet dies* 365, *sine ullo interkalari: itaque quadriennium apud eos uno circiter die minus est, quàm naturale quadriennium; eóque fit ut anno* 1461 *ad idem revolvatur principium.* Paulò pòst, [d] *Primus dies mensis* Θὼθ *hoc anno fuit ante diem* VII *Kal. Jul. cùm abhinc annos centum, Pio & Bruttio Præsente Coss. iidem dies fuerint ante diem* XII *Kal. Aug. Quo tempore solet Canicula in Ægypto facere exortum.* Annus Ægyptiacus [e] *Civilis* seu *Sacer* quadrantis adjectione carebat. Cùm igitur Ægyptii cursûs Solaris epocham statuerint in Caniculæ ortu, necesse erat, ut Thoth quotannis paulatim in anteriora laberetur: neque existimabant Ægyptii Solem, ratione Caniculæ fixarúmque stellarum, regredi ad easdem metas unde profectus fuerat, nisi post annos 1461, qui sunt Juliani 1460. Scilicet veteribus ignotum fuit anni *Siderei* & *Tropici* discrimen. Nam secundùm exactiorem astronomiam, post annos totidem, ab ortu Caniculæ Sol aberit in consequentia diebus novem.

[b] *Suprà, p.* 9.
[c] *De Die Natali, c.* 18.
[d] *Ib. c.* 21.
[e] *Suprà, p.* 237.

Cenſorinus autem ex Ægyptiorum diſciplinâ calculos poſuit: juxta quos Initium anni, ſive primus dies primi menſis Thoth, incidebat in 20 diem Julii, ſive in ortum Caniculæ (unde ante annos 1460 profectus erat) anno æræ Chriſtianæ 138, quo Imp. Antoninus Pius iterum & Bruttius Præſens Conſules fuerunt Romæ. Is annus in Per. Jul. eſt 4852. Si detrahes annos 1460, manet annus Per. Jul. 3392; qui eſt XI hujus Seculi annus viceſimus ſecundus.

Georgius Syncellus idem facit hujus cycli atque regni Ægyptiaci exordium: Menen [a] ait cepiſſe an. Mundi 2776. Eodem etiam anno periodum hanc cepiſſe ſtatuit. Nam annus Cycli Cynici [b] 443 eſt illi an. Mundi 3219. & annus Cycli [c] 700 eſt annus M. 3476. Ergò primus eſt 2776; qui, ſecundùm Græcos codices (quos ſequutus Syncellus) ſequitur Diluvium annos 534: at ſecundùm Ebraicos (differentia eſt annorum 916) antevertit Diluvium annos 382. Annus iſte Mundi 2776 eſt Per. Jul. 1988: adjice cyclum annorum 1460 (Syncellus enim priorem periodum poſtulat) habes annum Per. Jul. 3448; qui eſt recentior epochâ Cenſorini annis 56. Nos anteriorem cyclum non adhibemus; tum quia caput ejus excederet tempus hiſtoricum an. 438; tum quia vetuſtiores Ægyptiorum anni, habentes tantùm 360 dies, cyclo breviore volvebantur. Ejuſmodi enim, abſque epactis, anni 73 ſunt anni Sothiaci 72; & vigeſies numerati, 1460 ſunt tantùm 1440 anni, ex diebus 365 conſtantes.

[a] *Sync. p.* 91. a.

[b] *P.* 51. b.

[c] *P.* 103. c.

[d] Clemens Alexandrinus dicit, Ebræorum Exodum ex Ægypto, fuiſſe tempore Inachi, περὶ δ Σωσιαχῆς περιόδου annis 345. V. Cl. Joannes Bainbrigius ex ipſâ Clementis chronologiâ oſtendit *Clementem eandem periodum Sothiacam, eandémque ejus epocham, conſtituiſſe; quas Cenſorinus propoſuerat.* Conſule illius Canicularia, à [e] Joanne Gravio edita, ad finem.

[d] *Strom. l.* 1. *p* 335. c.

[e] *An.* 1648.

Virgilius, licentiâ fatìs poeticâ, confert anni Magni caput in conſulatum Pollionis.

[f] *Magnus ab integro ſeclorum naſcitur ordo:*

[f] *Eclog.* 4. *ver.* 5.

Conſul ille fuit an. Per. Jul. 4674. Deme an. 1460, habes annum Per. Jul. 3214; qui præcedit epocham Cenſorini annis 178.

Thebanorum

Thebanorum Regum continuatio.

A*Muthantæus* Thebanorum rex 37 (qui uſque in medium hujus Seculi regnavit) ultimus eſt in laterculo Eratoſthenis; cujus ductu hucuſque (tanquam filo Ariadnæo) tenebricoſos millenorum ampliùs annorum anfractus fidenter obivimus. Quò nunc vertendum? Quis nobis hîc Mercurius? Manifeſtum eſt nondum deſiiſſe Thebanorum ſeriem; tum ex eorum Rebus præclarè geſtis, quæ narrandæ ſequuntur; tum ex Joſepho & Africano, qui Reges plurimos exhibent, ab Eratoſthene non nominatos.

Africanus (qui [a] *Memphitas* malè multavit) *Thebanos* inconditè recitat: Neminis eorum meminit, quos dedit Eratoſthenes; ſed [b] *Undecimam* demum *Dynaſtiam* habet Διοσπολιτῶν βασιλέων ις', οἱ ἐβασίλευσαν ἔτη μγ', *Regum Thebanorum* 16, *qui regnârunt annos* 43; *ex primo Manethonis tomo: ex ſecundo,* XII *Dynaſtiam Thebanorum Regum ſeptem*, inter quos *Seſoſtris*; & [c] XIII *Dynaſtiam Thebanorum regum* LX... Deſideratur annorum numerus: adjectus in editis numerus ad XIV Dynaſtiam attinet; quod ex Euſebianâ Dynaſtiarum repetitione ibidem patet. Dynaſtias XI & XIII, anonymas & inanes, [d] jampridem rejecimus: XII καθ' ὕστερον πρότερον poſita, ad *Seſoſtris* ætatem referenda eſt. Euſebius, apud Syncellum, XV Dynaſtiam Διοσπολιτῶν, & XVI Θηβαίων cenſet: Africanus eaſdem *Paſtoribus* attribuit. Neque fides Euſebio, Africani exſcriptori, habenda eſt, idoneâ non datâ ratione, diſcrepanti. Dynaſtiæ autem iſtæ in modum Euſebiani Canonis non incidunt.

Sequitur [e] Africani Dynaſtia XVIII, Διοσπολιτῶν βασιλέων ις', *Thebanorum regum* 16, *quorum primus Amos.* Ab hâc Dynaſtiâ Euſebianus tandem [f] Canon reges Ægyptios nominare incipit. Reges illi paulò accuratiùs recenſentur apud [g] Joſephum ex Manethone, qui non tantùm annos, ſed & menſes regnandi exhibet. Sunt autem Reges XVII, qui regnârunt annos 333. De quorum fide dubitare piaculum eſſet.

[a] *Suprà*, p. 27, 90.
[b] *Syncell.* p. 59.
[c] *Ib.* p. 61.
[d] P. 92.
[e] *Sync* p. 52.
[f] *Chron.* n. 294.
[g] *con. Apion.* p. 1041. b.

Apollodorus [a] ΝΓ Θηβαίων βασιλέων, LIII *Thebanorum regum* ſeriem contexuit: Quot quidem [*] Sacerdotes Ægyptii à *Mene* ad *Seſoſtrim* numerabant. Syncellus [b] *ex Apollodoro* tranſcripſit *Eratoſthenæos* illos reges (in Canonem noſtrum adductos) qui uſque ad XI hoc Seculum regnârunt. Τῶν ὃ, ait, τούτοις ἐφεξῆς ἄλλων νγ' Θηβαίων βασιλέων ἐπὶ ἔτη ἀπὸ Ἀπολλοδώρου παραδεδομένων ὡς περιττὸν ἡγούμεθα ἐνταῦθα, ὡς μηδὲν συμβαλλομένας ἡμῖν, παραθέσθαι· ἐπεὶ μηδὲ αἱ πρὸ αὐτῶν, *Superfluum duximus hîc nominare cæteros deinceps illorum* LIII *Thebanorum regum, quos idem Apollodorus tradidit, quaſi nihil ad propoſitum noſtrum: quandoquidem nec priores nobis uſui ſint.* Syncello *propoſitum* fuit, in texendâ regum Ægyptiorum ſerie, *Eccleſiaſticorum*, ut [c] vocat, *ſcriptorum*, id eſt, Euſebii & Africani, veſtigiis inſiſtere: illi autem *Priores* illos reges, quos Eratoſthenes ex Thebanorum archivis traduxerat, omnino non agnoſcunt; & Thebanos Manethonis reges [d] Paſtorum ſucceſſores faciunt. Unde nec Syncellus reges Eratoſthenis aliter quàm ἐν παρέργῳ recitat, quòd ſeriei ſuæ illi non convenirent.

Primus Manethonis tomus XVI Deorum & Semideorum Dynaſtias continebat; quod rectè docent [e] Excerpta Latino-barbara Scaligeri. Meritò igitur *anonymi* ſunt *Reges Thebani*, quos indè accerſit Africanus. Sanè Manetho [f] *genere Sebennita*, *Heliopolitanus ſacerdos*, regum Thebanorum catalogum ab illo, qui Heliopolim primus in Thebanorum poteſtatem redegerat, ordiri videtur: Is autem eſt *Amoſis*; quod jamjam liquebit.

Fruſtrà quidem Eratoſthenes, ſub Ptol. Euergete, vetuſtiores Thebarum reges edidiſſet, ſi Manetho paulò ante, ſub Ptol. Philadelpho, idem feciſſet.

Veriſimile eſt Apollodorum regibus Eratoſthenæis, XVIII hanc *Thebanorum* Dynaſtiam, ex Manethone, addidiſſe; quos ſe omiſiſſe ſimulat Syncellus. Id enixè ſuadet Regum numerus ab Apollodoro editus. Utcunque ſit, Nos quidem in Canone Regibus iſtis hos ſubnectere tentavimus; & *Amuthantæi* ſucceſſorem ſuppoſuimus *Amoſim*, 38 *Thebanorum* regem: ſatis congruum habentes, ut antea *Tanitis Tanitas*, ità hîc *Thebanis* regibus *Thebanos* addere. Neque infeliciter res ceſſit. Ex iſtâ enim diſpoſitione emerſit magna hiſtoriæ Ægyptiacæ harmonia: & duas fabricavimus Chronologiæ noſtræ validiſſimas compagines; quarum altera vim recipit

[a] *Syncell. p.147.d.*
[*] *Suprà, p.22:*
[b] *Sync. p.91.c.*
[c] *Suprà, p.5.*
[d] *Vide ſuprà, p.241.*
[e] *Edita cum Euſeb. p.60.*
[f] *Syncell. p.40.c.*

à

à complemento annorum illorum $\overline{MCCCC}$, quos [a] initio ſtatuimus; altera à Deceſſu *Paſtorum*.

[a] *Supra*, p. 22.

Quid concinnius excogitari poteſt, quàm ut *Miſphragmuthoſis*, qui *Paſtores* debellavit, & *Tuthmoſis*, qui illos ejecit, in poſtrema *Paſtorum* tempora inciderent? Id autem in hanc *Thebanorum* conjunctionem aptiſſimè quadrat. Ante ingreſſum *Paſtorum* numerantur anni 700: illi in Ægypto manſerunt circa annos 500: ſumma eſt 1200. Similiter ſeries Eratoſthenis exhibet annos 1050: (Syncellus [b] numerat 1075) & $\overline{VII}$ priores Manethonis reges regnârunt annos 129: ſumma eſt 1179. Pauci, qui deſiderantur, anni ad Paſtorum reditum referendi ſunt, quando illi, ſub [c] *Amenophe*, aliquantiſper regnabant poſtliminió.

[b] *Syncell.* p. 91. c.

[c] *Joſeph.* p. 1053. f.

In altero connexionis hujus argumento, magnus eſt tam in Regum, quàm in Annorum numero conſenſus. Numerabant Sacerdotes à Mene ad Seſoſtrim Regum $\overline{LII}$ Annos $\overline{MCCCC}$. Ex Eratoſthene numeravimus (poſt Menem) Reges $\overline{XXXVI}$: Decima octava Dynaſtia habet Reges $\overline{XVI}$. Sunt omnes Reges $\overline{LII}$. Rurſus Eratoſthenes ſuis regibus attribuit annos 1050: Manetho ſuis 333. Sunt omnes anni 1383. Deſunt, de rotundo illo numero à Sacerdotibus putato, Anni 17; vel potiùs 22, ſi calculus ad Chronologiæ ſacræ normam dirigatur. Colliguntur enim à Diluvio ad profectionem Abrami an. 427; indè ad Exodum 430; indè ad Templi conditum 480; indè ad *Quintum Rehoboami annum*, quo Seſoſtris in Aſiam profectus eſt, anni 41. Summa eſt annorum 1378. Pauculos, quotquot ſint, qui deficiunt Annos ad regnum Seſoſtris deferre oportet, quem Sacerdotes incluſivè numerabant.

In recenſendis $\overline{XVIII}$ Dynaſtiæ regibus parùm diſcordes ſunt Scriptores Chriſtiani. Eorum tamen collationem dabimus, ut Ἀφρικανικὸς Joſephi, quem [d] animadvertimus, fiat indè manifeſtior. Cætera etiam adjecimus, uſque ad Templum ſpoliatum; ut ob oculos eſſet tota hujus libri chronologia, juxta Euſebium atque Syncellum. Africanus enim, in Dynaſtiis, Hieroſolymorum à Seſaco captorum non meminit.

[d] *Supra*, p. 133.

Manetho. (ex Josepho c. Ap. p. 1041.)		*Africanus.* (ex Syncello, p. 69.)		*Eusebius.* (ex Chronico, n. 294.)		*Syncellus.* (p. 123, 147, 151, 155, 160.)	
XVIII *Dyn. Diospolitarum.*		XVIII *Dyn. Diospolitarum.*		XVIII *Dyn. Diopolitanorum.*			
	an. mens		an.		an.		an.
1. Τέθμωσις.	25. 4	1. Ἀμῶς.		1. *Amosis.*	25	33 Ἄμωσις, ὁ καὶ Τέθμωσις.	22
2. Χέβρων, filius.	13. 0	2. Χεβρῶς.	13	2. *Chebron.*	13	34. Χεβρών.	13
3. Ἀμένωφις.	20. 7	3. Ἀμενωφθὶς.	24	3. *Amenophes.*	21	35. Ἀμένωφις.	15
4. Ἀμεσσὶς, soror.	21. 9	4. Ἀμεσσὶς.	22	* * * * * *		36. Ἀμενσῶς.	11
5. Μίσφρις.	12. 9	5. Μίσαφρις.	13	4. *Mephres.*	12	37. Μισφραγμούθωσις.	16
6. Μισφραγμούθωσις.	25. 10	6. Μίσφραγμούθωσις.	26	5. *Misphramuthosis.*	26	38. Μίσφρις.	23
7. Θμῶσις.	9. 8	7. Τέθμωσις.	9	6. *Thomosis.*	9	39. Τέθμωσις.	39
8. Ἀμένωφις.	30. 10	8. Ἀμενῶφις.	31	7. *Amenophis.*	31	40. Ἀμενῶφθις.	34
		Hic Memnon &c.		*Lapis loquax habetur.*		*Memnon, &c.*	
9 Ὧρος.	36. 5	9. Ὧρος.	37	8. *Horus.*	38	41. Ὧρος.	48
10. Ἀχεγχέρης. (fœmina)	12. 1	10. Ἀχερρῆς.	32	9. *Acenceres.*	12	42. Ἀχεγχερής.	25
11. Ῥάθωτις, frater.	9. 0	11. Ῥαθῶς.	6	10. *Achoris.*	7	43. Ἀθωείς.	29
12. Ἀχεσχήρης.	12. 5	12. Χεβρής.	12	11. *Cenchres.*	18	44. Χεγχερής.	26
13. Ἀχεσχύρης βασιλεύς.	12. 3	13. Ἀχερρῆς.	12	12. *Acherres.*	8	45. Ἀχερής.	8
14. Ἀρμαΐς.	4. 1	14. Ἀρμεσῆς.	5	13. *Cherres:*	15	* * * * * * *	
15. Ῥαμεσσῆς.	1. 4	15. Ῥαμμεσσῆς.	1	14. *Armais, qui & Danaus*	5	46. Ἀρμαΐος, ὁ καὶ Δαναΐς.	9
16. Ἀρμέσσης Μιαμοῦν.	66. 2	* * * * * *	*	15. *Remesses, qui & Ægyptus.*	68	47. Ῥαμεσσῆς, ὁ καὶ Αἴγυπτος	68
17. Ἀμένωφις.	19. 6	16. Ἀμενῶφ.	19	16. *Menophes.*	40	48. Ἀμένωφις.	8
(p. 1052.)		XIX *Dynast. Diospol.*		XIX *Dynastia.*		49. Θόωρις.	17
18. Σέθως.	59	1. Σέθως.	51	1. *Sethus.*	55	50. Νεχεψώς.	19
19. Ῥάμψης.	66	2. Ῥαψάκης.	61	2. *Ramses.*	66	51. Ψαμμουθις.	13
20. Ἀμένωφις . . .		3. Ἀμμενέφθης.	20	3. *Amenophes.*	40	52. (Σέθως.)	4
(p. 1053.)						53. Κῆφος.	16
21. Ῥαμέσσης . . .		4. Ῥαμεσσῆς.	60	* * * * * *	*	54. Ῥάμψις.	45
. . . . .		5. Ἀμμενέμης.	5	4. *Ammenemes.*	26	55. Ἀμενεμης.	26
. . . . .		6. Θωρὶς	6	5. *Thuores.*	7	(p. 169.)	
						56. Ὀχυρὸς.	14
						57. Ἀμεσσῆς.	27
						58. Θόωρις.	50
		Homero dictus Polybus, Alcandræ maritus,				*qui excepit Menelaum.*	
		XX *Dynastia Diospol. Regum* 12, *an.* 135.		XX *Dynast. Diopol. an.* 178.		59. Ἄθωθις.	28
						60. Κενκένης.	39
						61. Οὐεννέφης.	42
		XXI *Dynast. Tanitarum.*		XXI *Dynastia.*		(p. 177.)	
		1. Σμανδῆς. an. 26.		1. *Smendis.* ejus an. 12, *Susakim rex Ægypti, contra Judæos dimicans, Templum spoliavit.*		62. Σουσακείμ.	34
		(&c. ut Sec. X. Canonis nostri.)				*Susacim Libyes, Æthiopes & Troglodytas subjugavit, priusquam Hierosolyma.*	

Amosis Rex.

Successit itaque *Amuthantæo Amosis*; qui Africano Ἀμῶς, Christianis aliquando *Amasis* corruptè, Josepho autem[a] fallaciter *Tethmosis* vocatur.

[a] *Suprà*, p. 134.

Egregium

Egregium illius facinus, ex Manethone, narrat [a] Porphyrius.

[a] περὶ ἀποχῆς, lib. 2. § 55.

Καπέλυσε ἐν Ἡλίου πόλει τὴν Αἰγύπτιον τὴν ἀνθρωποκτονίας νόμον Ἄμωσις, ὡς μαρτυρεῖ Μανεθὼς ἐν τῷ περὶ ἀρχαισμοῦ καὶ εὐσεβείας.

Ἐθύοντο δὲ τῇ Ἥρᾳ καὶ ἐδοκιμάζοντο, καθάπερ οἱ ζητούμενοι καθαροὶ μόσχοι καὶ συμφραγιζόμενοι. ἐθύοντο δὲ τὴν ἡμέραν τρεῖς.

Ἀνθ' ὧν κηρίνους ἐκέλευσεν ὁ Ἄμωσις θῦσαι ἴσους ἀπὸ τούτων.

Amosis immolandorum hominum consuetudinem sustulit in Heliopoli urbe Ægypti, ut testatur Manetho in libro de Antiquitate & Pietate.

Sacrificabantur Junoni: & probati erant, sicut quæsiti illi Vituli puri & sigillati. Mactabantur tres, diebus singulis.

Quorum in locum Amosis similes cereos suffici jussit.

Eadem ex Porphyrio proferunt [b] Eusebius, & Theodoretus [c] Serm. VII, de Sacrificiis.

[b] *Præp. l. 4. c. 16. p. 155. d*

[c] *P. 589. a.*

Heliopolis, inter præcipuas Ægypti urbes habenda, ante adventum Pastorum Metropolis erat Inferioris Ægypti: à Pastoribus diu oppressa, jam tandem illis expulsis in *Thebanorum* potestatem redacta est. [d] *Mœris* rex Memphim à Pastoribus recuperavit; *Amosis* Heliopolim: Qui urbem ejusque politiam ordinavit, consuetudines pravas abolevit, & privilegia instauravit. Ideóque Manetho (sacerdos Heliopolitanus) ab *Amose* (qui Thebanorum primus Heliopoli præfuit,) suam Thebanorum Regum seriem exorsus est.

[d] *Suprà, p. 229.*

Ante Pastorum incursionem, in capitalibus cujusque Regni urbibus, *Memphi* olim, *Heliopoli*, atque *Thebis*, Præfecturas Juridicas constitutas fuisse verisimile est. Jam verò, post expulsos Pastores, cùm Ægyptus omnis Unius imperio subjecta fuit, unum fuit totius Ægypti Tribunal; servatâ nihilominùs Privilegii veteris ratione. Judices enim tam ex *Memphi*, atque *Heliopoli*; quàm ex *Thebis* ad Magnum Thebanorum Consistorium electi sunt. Egyptii [e] *ex nobilissimis civitatibus viros optimos Judiciis præfecerunt. Nam ex Heliopoli & Thebis & Memphi* (denos) *Judices elegerunt. Quod Synedrium neque Athenienſium Areopagitis, neque Lacedæmoniorum Senatui postponendum videtur. Congressi hi* XXX *viri unum ex seipsis, qui optimus, summum Judicem constituunt, in cujus locum urbs alium Judicem substituit. Rex Judicibus res necessarias præbet;* τῷ δὲ Ἀρχιδικαστῇ, *sed summo Judici multò amplius.*

[e] *Diod. Sic. l. 1. p. 48. b.*

Ille de collo, ex aureâ catenâ dependens, geſtabat Ζώδιον τῆς πολυτελῶν λίθων, *Signum è pretioſis Lapillis, cui nomen* VERITAS. *Quum Summus Judex ſignum Veritatis aſſumpſerit, diſceptationes incipiunt. Leges univerſæ, in* VIII *libris deſcriptæ, Judicibus adjacebant.*

[a] Ælian. Var. l. 14. c. 34.

[a] *Apud Ægyptios olim Judices Sacerdotes erant: qui natu maximus, eorum princeps erat; & in omnes jus dicebat: illum autem oportebat eſſe juſtiſſimum, neminique parcentem.* Εἶχε ὃ κὴ ἄγαλμα περὶ τ αὐχένα ἐκ σαπφείρε λίθε· κὴ ἐκαλεῖτο τὸ ἄγαλμα Ἀλήθεια, *Gerebat autem de collo imaginem ex Sapphiro; & imago illa vocabatur* VERITAS. Ex utroque auctore colligendum eſt, ſimulachrum hoc *Veritatis*, ex *Sapphiro* præcipuè confectum, aliis *pretioſis lapidibus* ornatum fuiſſe. Tribunalis autem imago, ex *Oſimandis* ſepulcro, exhibetur ad Sec. XV.

[b] Exod. 28. 30.

LXX Interpretes Ægyptiaco hoc Ἀληθείας vocabulo Ebræorum [b] *Thummim* exprimunt, innuentes; Moſem, illo Sacerdotis Summi ornamento, Ægyptios imitatum fuiſſe. De eâ autem re, non eſt hic diſquirendi locus.

[c] Olymp. 6.

Ἐθύοντο ὃ τῇ Ἥρᾳ, *Sacrificatum eſt Junoni*, Lucinæ ſcilicet, quam Græci Εἰλείθυιαν vocabant. Pindarus [c] dixit πρᾶϋμητιν Ἐλείθυιαν *placidam Lucinam*, id eſt, infanti & puerperæ propitiam: alii *Ilithyan* [d] puerperis infeſtam, & precibus placandam credebant. Apud Ægyptios, in ulteriore Thebaide fuit Εἰλειθυίας πόλις, κὴ ἱερὸν, *Lucinæ urbs, & ejus templum.* Porphyrius, apud [f] Euſebium tradidit τὴν Εἰλειθυίας πόλιν *Lunam*, ſub *Vulturis* ſpecie, veneratam fuiſſe. In eâ urbe ἀνθρωποθυσίαν olim in uſu fuiſſe liquet ex iſtis quæ de *Hominibus Typhoniis*, ex eodem Manethone, refert Plutarchus de Iſide & Oſiride, pag. 380. D.

[d] Seld. de Diis Syr. Synt. 2.

[e] Strab. l. 17. p. 817. a.

[f] Præp. l. 3. c. 12. p. 116, 117.

Ἐν Ἰδιθύας πόλει ζῶντας ἀνθρώπους κατεπίμπρασαν, ὡς Μανέθων ἱςόρηκε, Τυφωνίους καλέντες, κὴ τὴν τέφραν αὐτῶν λικμῶντες ἠφάνιζον κὴ διέσπειρον. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἔδρᾶτο φανερῶς, κὴ καθ' ἕνα καιρὸν ἐν ταῖς Κυνάσιν ἡμέραις.

In urbe Ilethyiæ (non Idithyæ) *homines combuſſerunt vivos, ut ſcribit Manetho, Typhonios eos appellantes, & cinerem eorum ventilando diſſipârunt atque aboleverunt: quòd palàm factum eſt, & certo tempore, diebus Canicularibus.*

Sive igitur ἐν Ἡλίου πόλει, ſive ἐν Εἰλειθυίας πόλει, ſive utrobique, quondam ſuſcepta fuerit feralis iſta religio; ſive alibi. Nam *ad ſepulcrum Oſiridis homines rufos antiquitùs mactatos eſſe* [g] diximus.

[g] Supr. p 78.

Tandem

Tandem tamen nefandus iſte ritus per univerſam Ægyptum funditùs extirpatus eſt, adeóque abolitus, ut Herodotus eum nunquam fuiſſe crediderit. [a] Fabulam de *Hercule in Ægypto Jovi immolando* fictam eſſe dicit à *Græcis, prorſus ignaris* τῆ Αἰγυπτίων φύσιος, καὶ τῶν νόμων, *& naturæ Ægyptiorum, & morum. Quibus enim nullam pecudem immolare fas eſt (præter Sues, & boves mares, vituloſque, dummodo mundos, & anſeres) ii quâ ratione immolarent Homines?* Horus, apud [b] Macrobium, illos nè animal quidem ullum mactaſſe aſſerit. *Nunquam*, inquit, *fas fuit Ægyptiis pecudibus aut ſanguine, ſed precibus & ture ſolo placare Deos.* Saturnum & Serapin, *tyrannide Ptolemæorum, in cultum recipere coacti, quibus hoſtiæ erant ex more mactandæ, fana eorum extra pomœrium locaverunt; ut & illi ſacrificii ſolenni ſibi cruore colerentur; nec tamen urbana templa pecudum morte polluerentur.* Nihilominùs ſacri horrendi veſtigium apud Ægyptios in victimarum ſigillo manſiſſe videtur. [c] *Sacerdotes*, οἱ σφραγισταὶ *dicti, bovem qui immolandus eſt ſigillo impreſſo notabant. In ſculpturâ autem ſigilli, ut refert Caſtor, exprimebatur Homo in genua deſidens, manibus poſt tergum deductis, enſe jugulo imminente.*

[a] *Herodot. l. 2. c. 45.*

[b] *Saturnal. l. 1. c. 7.*

[c] *Plutarch. de Iſide, p. 363. c.*

Amoſis jam, inhumanitate ſublatâ, nefariæ medetur religioni, & *cereas victimas* ſubſtituit. Sic [d] *In Laodiceâ Syriæ* (ait Porphyrius) *Minervæ quotannis ſacrificabatur Virgo; nunc autem cerva.*

[d] Περὶ ἀποχ. *l. 2. §. 56.*

Sic & [e] *Pelaſgi* (*ſicut Varro memorat*) *cùm Latium appuliſſent, erectis Diti ſacello & Saturno arâ* (*cujus feſtum Saturnalia nominaverunt*) *cùm diu humanis capitibus Ditem, & Virorum victimis Saturnum placare ſe crederent, propter Oraculum* Dodonæum, *in quo erat,*

[e] *Macrob. Saturn. l. 1. c. 7.*

[f] Καὶ κεφαλὰς Ἅιδῃ, καὶ τῷ Πατρὶ πέμπετε Φῶτα·

[f] *Vide Dionyſ. Hal. l. 1.*

Herculem ferunt poſtea, cum Geryonis pecore per Italiam revertentem, ſuaſiſſe illorum poſteris, ut fauſtis ſacrificiis infauſta mutarent; inferentes Diti non hominum Capita, ſed oſcilla ad humanam effigiem arte ſimulata; & aras Saturnias, non mactando Viros, ſed accenſis Luminibus excolentes: quia non ſolùm Virum, ſed & Lumina Φῶτα *ſignificant. Indè mos per Saturnalia miſſitandis cereis cœpit.* [g] *Et Sigillariorum adjecta celebritas in ſeptem dies*; quibus *Sigilla arte fictili venalia parabantur, quæ homines pro ſe atque ſuis piaculum, pro Dite, Saturno facerent. Sacellum Ditis aræ Saturni cohærebat.* Sanè Saturnum τῆς ἀνθρωποθυσίας auctorem fuiſſe [h] dixit Philo.

[g] *Macrob. ibid. c. 11.*

[h] *Supr. p. 77.*

[a] *Macrob. ibid. c. 7.* *Similis* [a] *permutatio ſacrificii poſtea Compitalibus celebrata eſt. Ludi per Vrbem in Compitis agitabantur (reſtituti ſcilicet à Tarquinio Superbo) Laribus ac Maniæ, ex reſponſo Apollinis, quo præceptum eſt, ut pro compitis Capitibus ſupplicaretur; idque aliquandiu obſervatum, ut pro familiarum ſoſpitate Pueri mactarentur Maniæ deæ, matri Larium. Quod ſacrificii genus Junius Brutus Conſul, Tarquinio pulſo, aliter conſtituit celebrandum. Nam Capitibus allii & papaveris ſupplicari juſſit, ut reſponſo Apollinis ſatisfieret de nomine Capitum; remoto ſcilicet ſcelere infauſtæ ſacrificationis.* Sed non ità penitus ſublata ſunt nefaria hujuſmodi ſacrificia. Anno demum U.C.657, [b] *Cn. Corn. Lentulo & P. Licin. Craſſo Coſſ. S.C. factum eſt, nè Homo immolaretur; palámque in tempus illud ſacra prodigioſa celebrata.* Etiam longo pòſt tempore [c] Porphyrius, Ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ait, τίς ἀγνοεῖ κατὰ τὴν μεγάλην πόλιν τῇ ἁγίᾳ Λατιαρίᾳ Διὸς ἑορτῇ σφαζόμενον ἄνθρωπον; *Sed & quis neſcit uſque hodie Romæ feſto Jovis Latiaris Hominem mactatum eſſe?* Idem innuit [d] Tertullianus. *Ecce in illâ religioſiſſimâ urbe Æneadarum piorum eſt Jupiter quidam, quem ludis ſuis humano proluunt ſanguine. Sed beſtiarii, inquitis. Hoc turpius, quòd mali hominis.* [e] *Humanas victimas ferè omnes ſublatas eſſe ſcripſit Pallas, qui Mithræ myſteria optimè collegit, ſub Adriano Aug.* Apud Blemyas tamen (inter Nilum & ſinum Arabicum) Juſtiniani tempore durâſſe tradit Procopius.

[b] *Plin. l. 3. c. 2.*

[c] Περὶ ἀποχ. *l. 2. § 56.*

[d] *Apolog. § 9. p. 10.*

[e] *Porphyr. Abſtin. l. 2. § 56.*

De Arcadum *Lycæis* [f] diximus. Sanè veſana hæc ſuperſtitio pleroſque olim populorum inceſſerat. [g] *Athenienſes Erechthei ex Praxitheâ filiam jugulârunt. Iſter in ſacrificiorum Cretenſium collectione ait, Curetas olim pueros Saturno immolâſſe. Apollodorus ait Lacedæmonios Marti hominem immolâſſe. Phylarchus refert Græcos communiter omnes, antequam exirent ad bellum, ἀνθρωποκλονεῖν, hominem immolâſſe.*

[f] *P. 275.*

[g] *Porphyr. ib. l. 2. § 56.*

Contrà apud Ægyptios alicubi quædam erat φιλανθρωπία peculiaris, quâ vivus *Homo* divinis honoribus colebatur. [h] Ἄνθρωπον σέβουσιν κατὰ Ἄνουβιν κώμην, ἐν ᾗ καὶ τάφος θύεται, καὶ ζῶντα βωμοῖς τοῖς ἱεροῖς κάεται, *In vico Anubi Hominem colunt, ibique illi ſacrificium offerunt, & victimæ in altaribus cremantur.* [i] Ὃ μετ' ὀλίγον φάγοι ἂν τὰ ἴδια, αὐτοῦ ὡς ἀνθρώπῳ προσκυναζόμενα, *Qui tamen paulò pòſt ex privato penu ea comedit quæ ſibi tanquam homini parata ſunt.* Locus Euſebio & Ἀναβις, & Ἀναμις vocatur.

[h] *Porphyr. περὶ ἀποχῆς l. 4. §. 9. p. 155.*

[i] *Euſeb. Pr. l. 3. c. 4 p. 94. & c. 12. p. 117.*

Ad

Ad Seculum XII.

Paſtores ex Ægypto.

VErgebat jam Seculum ab ingreſſu Paſtorum quintum, quum Ægyptii, longâ neceſſitate bellicoſiores facti, illis prævaluerunt. Priores ſex *Paſtorum* reges Ægyptum, præter Thebaïda, ſub jugo tenuerunt: Ægyptii autem bellum contra poſteriores eorum reges ſtrenuè geſſerunt. [a] *Memphim* recuperatam, atque [b] *Heliopolim*, narravimus. De illorum expulſione, jam tandem feliciter conſummatâ, audiamus Manethonem,

[a] *P.* 229.

[b] *P.* 301.

Apud *Joſephum contra Apionem* l. 1. p. 1040. D.

Τούτους οὖν προκατωνομακέναι βασιλέας τοῦ τε Ποιμένων καὶ Ἀραβίων, καὶ τοῦτο ἐξ αὐτῶν γενομένους, κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου φησὶν ἔτη ὡς τοῖς πεντακοσίοις ἕνδεκα.

Dicit reges prænominatos, qui Paſtores vocabantur, & qui ex eis fuerunt, obtinuiſſe Ægyptum annis DXI.

Μετὰ ταῦτα ὃν τε ἐκ τῆς Θηβαΐδος καὶ τῶν ἄλλης Αἰγύπτου βασιλέων γενέσθαι φησὶν ἐπολεμήσασιν ἐπὶ τοὺς Ποιμένας, καὶ πόλεμον αὐτοῖς συνέστασθαι μέγαν καὶ πολυχρόνιον.

Dein ait Reges ex Thebaïde & reliquâ Ægypto invaſiſſe Paſtores, & bellum magnum & diuturnum eis intuliſſe.

Ἐπὶ δὲ βασιλέως ᾧ ὄνομα ἦν Ἀλισφραγμουθώσις, ὑπ' αὐτοῦ τοὺς Ποιμένας ἡττᾶσθαι, καὶ πολλοὺς τῆς ἄλλης Αἰγύπτου πάσης ἐκπεσεῖν, καὶ κλεισθῆναι εἰς τόπον ἀρούρων ἔχοντα μυρίων τὸ περίμετρον. Ἄβαρις ὄνομα τῷ τόπῳ.

Sub rege verò cui nomen erat Aliſphragmuthoſis, Paſtores ab eo victos fuiſſe dicit, & totam reliquam Ægyptum perdidiſſe: incluſos autem fuiſſe in locum cui nomen eſt Avaris, habentem circuitum 10000 *jugerum.*

Τοῦτον φησιν ὁ Μανεθὼν ἅπαντα τείχει τε μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ περιβαλεῖν τοὺς Ποιμένας, ὅπως τιμή τε κτήσιν ἅπασαν ἔχωσιν ἐν ὀχυρῷ, καὶ τὴν λείαν τὴν ἑαυτῶν.

Hunc omnem, dicit Manetho, Paſtores muro magno & robuſto circundediſſe, ità ut poſſeſſiones omnes & prædam ſuam intra munimentum haberent.

Τὸν δὲ Ἀλισφραγμουθώσεως υἱὸν Θούμμωσιν ἐπιχειρῆσαι μὲν αὐτοὺς βίᾳ πολιορκίας ἐλεῖν καὶ κράτει, ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα μυριάσι στρατὸν περιστήσαντα τοῖς τείχεσιν.

Thummoſin verò Aliſphragmuthoſeos filium conatum eos vi expugnare, cum 480000 *armatorum muros eorum obſediſſe.*

Ἐπεὶ δὲ τῆς πολιορκίας ἀπέγνω, ποιήσασθαι συμβάσεις, ἵνα τὴν Αἴγυπτον ἐκλιπόντες, ὅπη βούλονται πάντες ἀβλαβεῖς ἀπέλθωσι.

Cùm verò obsidium disperâsset, pacta cum eis fecisse, ut Ægyptum relinquentes, omnes quò vellent incolumes abirent.

Τοὺς δὲ μετὰ τοιαύτης ὁμολογίας πανοικεσία μετὰ τῶν κτήσεων, οὐκ ἐλάττους μυριάδων ὀγδοήκοντα εἴκοσι καὶ τετρακοσίων, ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου τὴν ἔρημον εἰς Συρίαν ὁδοιπορῆσαι.

Illos verò post hæc pacta cum omni familiâ & possessionibus, non minùs 240000 numero, ex Ægypto per Desertum iter egisse in Syriam.

Φοβουμένους δὲ τὴν Ἀσσυρίων δυναστείαν (τότε γὰρ ἐκείνους τῆς Ἀσίας κρατεῖν) ἐν τῇ νῦν Ἰουδαίων καλουμένῃ πόλιν οἰκοδομησαμένους, τοσαύτας μυριάσιν ἀνθρώπων δέξασθαι, Ἱεροσόλυμα ταύτην ὀνομάσαι.

Et metuentes Assyriorum potentiam (Illi enim tunc obtinebant Asiam) in terrâ quæ nunc vocatur Judæa urbem ædificâsse, quæ tot hominum millibus sufficere posset; eámque Hierosolymam nominâsse.

[a] *Supra, p.240.* [*] *Sup. p.299.* De [a] continuatâ *Pastorum* serie, eorúmque cum regibus *Thebanis* [*] συγχρονισμῷ, antea disseruimus. Vetustissimis etiam seculis diversa Regna diversis in Ægypti partibus fuisse monstravimus. Jam verò quinam sint isti τῆς ἄλλης Αἰγύπτου *Reges*, qui *Thebanis* auxilio fuerunt contra *Pastores*, affirmare nequeo: quædam tamen proferre liceat.

Chronicon Alexandrinum, tempore nascentis Mosis, Πολλῶν, inquit, βασιλέων ἡγουμένων, Παλμανοθὴς ἐβασίλευσε τῶν κατὰ Ἡλιούπολιν τόπων. Et Artapanus, apud [b] Eusebium, refert hunc *Palmanothem Ægypti regem filiam suam sponsam dedisse Chenephræ cuidam* τῶν ὑπὲρ Μέμφιν τόπων βασιλεύοντι· Πολλοὺς γὰρ τότε τῆς Αἰγύπτου βασιλεύειν, *regioni suprà Memphim sitæ imperanti: tunc enim Ægyptum multos habuisse Reges.* Juxta Cedrenum, Ἐν τοῖς χρόνοις δὲ Μώσεως Αἰγυπτίων ἐβασίλευσε Πετεσώνιος, ὁ καὶ Φαραώ. Quod in Excerptis Latino-barbaris vertitur, [c] *In diebus Moysis Petessontius Pharao regnavit in Ægypto.* Num eundem intelligit Plinius? Dicit [d] *Labyrinthum in Heracleopolite nomo factam esse (ante annos, ut tradunt, 3600) à Petesuco, sive Tithoe.* Bellum autem hoc, cùm esset *magnum & diuturnum*, ad ætatem Mosis extendi potest.

[b] *Præpar. l.9. c.27. p.431.*

[c] *Euseb. Scal. p.51.*

[d] *L.36.c.13.*

[e] *L.2.c.112.* Apud [e] Herodotum, hoc ipso quo cecidit Troja seculo, memoratur *Proteus rex Ægyptius, qui in Memphi urbe* regnabat; ad quem venerunt Alexander cum Helenâ, & Menelaus. Homero [f] *Polybus Thebarum rex* est, qui excepit Menelaum. Nobis

[f] *Odyss.4.*

Nobis nondum displicet conjectura [a]nostra de *Xoïtis*. In Eusebianâ dynastiarum recensione apud [b] Syncellum (Nam inter Africani dynastias ibidem desideratur) ιδ διωασεία Ξοϊτῶν βασιλέων ος', οἱ ἐβασίλευσε ρπδ', ἐν ἄλλῳ υπδ'. *XIV Dynastia Xoïtarum regum 76, qui regnârunt annos* 184, *aliàs* 484.

[a] *Suprà*, p. 92.
[b] *Sync. p.* 61. c.

Dynastia hæc inter *Diospolitanos* refertur & *Pastores*; quasi omnes essent ejusdem temporis. Erat autem [c] Χοïς, τῶν κάτω τόπων, *inter loca inferiora*. [d] Ἐν τῇ μεσογαίᾳ τῇ ὑπὲρ τὸ Σεβεννυτικοῦ καὶ Φαλνιτοῦ στόματος Ξοΐς ἔστι, καὶ νῆσος, καὶ πόλις, *In mediterraneis, super ostium Sebennyticum & Phatnicum, est Xois insula & civitas.*

[c] *Ptol. l.* 4. c. 5 p. 123.
[d] *Strab. l.* 17. p. 802. a.

Verisimile est regnum hoc ex calamitate à Pastoribus illatâ ortum habuisse, dum Ægyptiorum pars magna, Pastoribus campestria infestantibus, ἐν τοῖς Βυκολίοις, *in palustribus*, locis desertis & inaccessis, salutem libertatémque quæsiverint.

Satìs constat Thebanos nunquam Pastoribus fuisse subditos: sed non æquè constat illos omnibus Ægypti locis, quos non tenuerunt Pastores, potitos fuisse. Verùm ad certiora progrediamur.

Misphragmuthosis Rex.

REX hìc Ægyptiorum primus fuit Victoriæ gloriâ inclytus. Ille enim Pastores bello profligavit, & Ægypto libertatem restituit.

Vides, ex continuatâ tum *Tanitarum* tum *Thebanorum* serie, Regem hunc, *Pastorum* debellatorem, cum postremis eorum temporibus tam appositè convenire, ut de chronologiâ istâ nullum sit posthàc dubium.

Ex collatis [*]modò chronographis satìs constat de hujus regis nomine. Ibi Josepho dicitur *Mephra-muthosis*, per syncopen ϛ γ, hìc Ἀλισφραγμέθωσις· primâ literâ in duas partitâ, ex Μ fit ΑΛ. Neque incuriâ id factum; cùm bis ità legatur, tam Græcè, quàm in versione Ruffini. Ejusdem literæ similis est solutio apud [e]Plinium, ubi *Lotophagos quidam Alachroas dixere*; quos Herodotus Μάχλυας, Ptolemæus Μάχρυας, & Stephanus Μάκρυας vocant. Eusebius (hunc Josephi locum [f]transcribens) literam Μ in fronte nominis restituit, de medio tollit; legítque utrobique Μισφραγμούθωσιν: In Canone autem *Misphar muthosis*: *Pharmuthi* mensis nomen.

[*] *P.* 300.
[e] *L.* 5 *c.* 4.
[f] *Præp. l.* 10. c. 13. p. 501. b.

[a] *Suprà, p. 99.* Sanè Joſephus (qui *Paſtores* [a] Iſraelitas eſſe voluit; & ut eos à primo hujus dynaſtiæ rege expulſos ſimularet) primi regis nomen [b] vitiavit: eandem ob cauſam etiam hujus regis ejúſque filii nomina temeravit, nè ſemetipſum redargueret.

[b] *Sup. p. 134.*

Syncellus hujus regis nomen rectè pronunciare videtur. Dicit (tanquam ex *Joſepho contra Apionem*) *Egreſſum ex Ægypto contigiſſe* Μισφραγμεθώσεως, ς' βασιλέως Αἰγύπτου κατὰ τὴν ΙΗ τῶν Μανεθῶνι διναστείαν, *ſub Miſphragmuthoſe, ſexto Ægypti rege in* XVIII *Manethonis dynaſtiâ.* Neque tantùm regem hunc ordine *ſextum*, ſed etiam *duodecimum*, atque *trigeſimum ſeptimum* numerat. Sextus is eſt in dynaſtiâ 18: Duodecimus eſt, [c] adjectis dynaſtiæ ſex Paſtoribus: Trigeſimus ſeptimus eſt à Mene, additis 25 Syncelli regibus, quos in primâ Canonis parte [d] recitavimus. Syncelli interpres nodum hîc in ſcirpo quærit. Cùm verò Syncellus Paſtorem *Aſſeth* in primum 18 dynaſtiæ locum aſciviſſet; nè Rex hic eâ ratione non eſſet *ſextus*, ejus prædeceſſorem *Miſphren* (alias *Mephren*) illi poſtponit, & inter eum ejúſque filium collocat. Sed ineptiarum tædet.

[c] *Sup. p. 241.*

[d] *P. 18.*

Tuthmoſis Rex.

PAter Paſtores in *Avarim*, quæ à Græcis vocatur *Peluſium*, incluſerat: filius jam urbem ingenti obſidione premebat. Cæterùm Ægyptii, πολιορκητικῶν μηχανημάτων adhuc ignari, hoſtes expugnare neſciebant. Tandem Paſtores, obſidionis pertæſi, urbem ex pacto tradunt: atque, illis diſcedentibus, finis impoſitus eſt longiſſimis inteſtini belli miſeriis; & Ægyptus, placidâ pace refocillata, aliquandiu requievit.

[e] *Juſtin. p. 10.*

[f] *Strom. I. p. 320.*

[g] *Præpar. l. 11. c. 12.*

Veterum Chriſtianorum nonnulli, [e] Juſtinus Martyr, Tatianus, [f] Clemens Alexandrinus, [g] Euſebius, urbem hanc captam eſſe putârunt ab *Amoſe*, primo hujus Dynaſtiæ rege. Καπέσκαψε τὴν Ἄβαριν Ἄμωσις, *Avarim evertit Amoſis:* & *Ptolemæum* (neſcio quem) *Mendeſium* rei auctorem laudant. Verùm ſententia iſta alio non innititur fundamento, quàm ψεύδει Joſephi; de quo ſatis dictum eſt.

Joſephus in hujus Regis nomine mirè inconſtans eſt. Hîc, ex Manethone, vocatur Θέμμωσις· mox, ex eodem, in [h] recenſione horum regum, Θμῶσις· Alibi, etiam ex Manethone, dicit

[h] *P. 1041.*

τὸν

[a] ὑπὸ Τεθμώσεως ἀπελθόντας Ποιμένας, *Pastores à Tethmose depulsos.* Sanè hoc [b] *Tethmosis* nomen ad *Amosin*, primum hujus dynastiæ regem, accommodaverat Josephus. Hæc est tam variarum lectionum causa; de quâ pluribus non opus est. Cùm autem rex hic Africano, Eusebio in [c] Græcis (nam in Canone *Thomosis*, & Josephum [d] recitanti Θμώθωσις dicitur) atque Syncello vocetur Τύθμωσις; nos lectionem illam amplexi sumus.

[a] P. 1053.
[b] Supr. p. 134.
[c] Sync. p. 72. d.
[d] Præpar. l. 10. c. 13.

Neque minùs mirum est quod de conditu *Hierosolymorum* hîc refert Josephus, tanquam ex Manethone. Pastores Israelitas fuisse somniat: itaque Hierosolyma jam ab Israelitis extructa esse arguit. Hanc suam mentem paulò pòst pleniùs aperit. Dicit enim [e] *Manethonem confiteri* τὺς ἡμετέρους προγόνους, *nostros progenitores*, τὴν Ἰουδαίαν κατασχεῖν, καὶ κτίσαντας Ἱεροσόλυμα τὸ νεὼ κατασκευάσαι, *Judæam obtinuisse, & Hierosolymam ædificantes, Templum construxisse.*

[e] Con. Apion. p. 1052. a.

Est autem certissimum, neque *Pastores*, neque *Israelitas* Hierosolyma condidisse. Neque est id aut Manethonis animo, aut ipsius Josephi congruum.

Quàm diversa fuerit *Manethonis* sententia de progenitoribus Judæorum, ipse testatur Josephus. Dicit enim hunc prodidisse; Illos fuisse [f] *Leprosorum* congeriem de plebe *Ægyptiorum*: non itaque alienigenas, aut *Pastores*, nedum *Reges*. Præterea, Manetho tradidit *Judæos* ex Ægypto pulsos esse ab [g] *Amenophe Rege*: non utique à *Tethmose* aliquo, aut *Amose*, aut *Thmose*, aut *Thummose*. Ac si verus esset [h] Josephi calculus, anni 518 intercesserunt inter decessum *Pastorum*, atque *Israelitarum*. Neque bene convenit de exeuntium numero: Pastores egressi sunt 240000; [i] quot scilicet in Ægyptum olim ingressi fuerant: [k] *Israelitæ* autem *profecti sunt ferè 600000 peditum virorum absque parvulis.*

[f] Ib. p. 1052.
[g] Ibid.
[h] Ibid.
[i] Supr. p. 99.
[k] Exod. 12. 37.

Neque est verisimile *Josephum* ex animi sui sententiâ dixisse, *Hierosolyma* jam primùm ab Ebræis condita fuisse; cùm ipse, ex sacris literis, tam vetustioribus [l] *Abrahami* temporibus, quàm recentioribus [m] *Josuæ*, illius Urbis meminisset: atque alibi, Quendam [n] *tradat Cananæorum dynastam, qui Rex Justus dictus est, primum urbis conditorem fuisse.*

[l] Antiq. l. 1. c. 11.
[m] Ib. l. 5 c. 1, & 2.
[n] Bell. Jud. l. 7. c. 18. p. 966. d.

Ejusdem farinæ est repetita *Assyriorum dynastia*, cujus etiam sub ingressu Pastorum meminerat, sive Manetho, sive [o] Josephus. [p] Dictis hîc nihil addimus.

[o] Suprà, 75, 98, [p] 104.

Utcunque verò reliqua à Manethone fide satìs historicâ tradita fuerint; equidem ultimam hanc ὠδειοχλὼ non tam à Manethone, quàm à Josepho, in dissertationis suæ argumentum, adjectam suspicor.

Quò tandem profecti sint *Pastores*, aut quibus in locis sedes posuerint, incertum est. Cùm verò essent illi *genere Arabes*, & *Ægypti* incolæ diuturni; cúmque non ità multò pòst redeuntes, ex Ægypto iterum depulsi fuerint; esse quidem [a] *Arabægyptii* videri possunt illi, quos *Ptolemæus*, extra montes Ægypti, *ad sinûs Arabici littora* collocat.

a *Geograph. l. 4. p. 104.*

Epochæ Marmoreæ.

		Æra Attica
Ἀφ' ὗ οἱ .. νες εἰς Τροίαν ε .. ρχθν . . . . ἔτη ΙΗΗΗΗΙΔΙΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθ . . . . . νεωθέως τρίς καὶ δεκάτου ἔτους.	*Ex quo Græci in Trojam expeditionem fecerunt, anni* 954, *regnante Athenis Menestheo, anno ejus* 13.	365
Ἀφ' ὗ Τροία ἥλω, ἔτη ΙΗΗΗΗΔΔΔΔΠ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν . . . . ἕως δευτέρου ἔτους, μηνὸς Θ. . . . νος ἑβδόμῃ φθίνοντος.	*Ex quo Troja capta est, anni* 945, *regnante Athenis Menestheo* (vigesimo) *secundo ejus anno, mensis Thargelionis die* 24.	374
Ἀφ' ὗ Ὀρέστης . . ιοαγτωναυλο . . γίωθυ θυγατρὶ . . . ον . . γίωθυ καὶ αὐ . . . αο ἐν Ἀρείου πάγῳ, ᾗ Ὀρέστης ἐνίκησεν, . . . ων . . . ἔτη . . . ΗΗΗΗΔΔ . . ΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Δημοφῶντος.	*Ex quo Orestes* : . . . . *Ægisthi filiæ* . . . *in Areopago, quâ vicit Orestes*, . . . *anni* 942, *regnante Athenis Demophonte.*	377
Ἀφ' ὗ . . . Κύπρῳ Τεῦκρος ᾤκισεν, ἔτη ΙΗΗΗΗΔΔΔΠΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Δημοφῶντος.	*Ex quo . . . . in Cypro Teucer sedes posuit, anni* 938, *regnante Athenis Demophonte.*	381

Bellum Trojanum.

SEculum hoc, ut Ægyptiis lætum, ità Græcis glorioſum fuit; Trojanis autem exitiale. Græcorum res gestæ tenuitate fabulosâ adhuc obscuriores fuerant. Celebrantur quidem expeditiones *Argonautarum*, & πρὸ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας· sed omnium decantatissima est hæc quæ contra Trojanos suscipitur. Tantum fuit hoc bellum, quantum

quantum ad eam diem nullum fuerat unquam: decrevit illud totius Græciæ ὁμήγυρις· unde Jupiter Ὁμαγύριος dictus.

[a] *Ad Ægium convocavit Agamemnon* τὰς λόγῳ μάλιστα ἐν Ἑλλάδι ἀξίους, *Principes Græciæ.* Quot urbes in Græciâ, tot ferè dynastæ, suarum gentium Duces contra Trojam. [a] *Pausan. l.7.p.444.*

Ex eorum recensione videbimus quis fuerit veteris Græciæ Civilis status. Quicquid enim terrarum extra illorum ditionem extendebatur adhuc ἄδηλον prorsus, & spissis tenebris involutum est.

Agamemnon Mycenæorum, Sicyoniorum, Corinthiorum, aliarúmque urbium rex erat, & Græcorum in hâc expeditione Imperator. [b] *Hic classem coegit, non tantummodo quòd Helenæ procos Tyndarei jurejurando obstrictos duceret, sed quòd cæteros illius seculi potentiâ superaret:* [c] *non magis gratiâ* (ut Homerus, χάριν Ἀτρεΐδῃσι φέροντες) *quàm metu exercitum collegit. Constat eum & plurimis cum navibus profectum esse, & naves præterea Arcadibus præbuisse: & in sceptri traditione dicitur, illum* [b] *Thucyd. l.1.p.6.* [c] *Ib. p.7.*

[d] Πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἀργείῃ πάσῃ ἀνάσσειν,
Insulis multis & Peloponneso toti imperare,

[d] *Iliad.* B. *v.*108.

Insulas autem sub ditione tenere non potuit, nisi classem habuisset.

Argivorum duces hoc bello fuerunt tres; [e] *Diomedes* Tydei filius; *Sthenelus Capanei filius* ex Evadne Iphios filiâ; (nam Eteoclus Iphios filius bello Thebano cecidit;) & *Euryalus Mecesteï f. Talai nepos.* De istius regni partitione [f] dictum. [e] *Ib. v.*563. [f] *Sup.p.*287.

Laconum dux fuit *Menelaus, Agamemnonis frater*; cujus uxor *Helena* fuit belli causa. Messeniorum *Nestor*; *Arcadum Agapenor*; Eleorum, *Polyxenus, Amphimacus, Thalpius & Diores*, quos Polyxeni pater *Agasthenes* regni consortes fecerat.

Achaiæ propriè dictæ nomen nondum obtinuerat.

Extra Peloponnesum, *Athenienſium* dux erat *Menesthеus Petei filius* Ornei n. Erechthei pron. cujus [g] *anno regni* 13° solverunt Græci. Megarensibus cum *Salamine* insulâ præfuit *Ajax* Telamonis filius: *Phocensibus Schedius & Epistrophus, Iphiti* Argonautæ *filii.* [g] *Marm.*

Locri Ozolæ, qui sunt ad Occidentem Parnassi montis, [h] *Homero* non sunt nominati. [i] *Acarnanes soli adversus Trojanos auxilia Græcis non miserunt.* Sed *Thoas Ætolorum* rex; & *Meges, qui Dulichio Echinadibúsque insulis* præfuit; atque *Ulysses cum Cephaleniis, Zacynthiis & Ithacensibus*, expeditioni interfuerunt. [h] *Strab. l.9. p.426.d.* [i] *Justin. epit. l.*18.

[a] *Pauſan. Bœot.* *Bœotorum* quinque duces fuerunt: [a] Therſander, Polynicis f. qui Thebis regnabat poſt Epigonorum bellum, *Leïtus*, *Arceſilaus*, *Prothoënor*, & *Clonius*. Therſandro autem in Myſiâ occiſo, ſubſtitutus eſt *Peneleus*. *Orchomenii*, *Minyarum* nomine, ſeorſim militabant ſub *Aſcalapho & Ialmeno* fratribus. *Locrorum* Opuntiorum & Epicnemidiorum, *qui Eubœæ oppoſiti ſunt*, dux fuit *Ajax Minor Oilei f.* Eubœenſium, nomine *Abantum*, dux fuit *Elephenor*.

Regio quæ *Theſſalia* poſthàc dicta eſt decem duces emiſit contra Trojam. [b] Hellen, Deucalionis filius, anno Attico 62 in Phthiotide regnare cœpit: Eurytion, ab [c] Hellene quintus, Peleum generum tertiâ regni parte donavit: Pelei f. *Achilles Myrmidonas*, *Hellenas & Achæos* ex Phthiotide duxit. (Nondum enim univerſi Græci [c] *Hellenes* dicti ſunt.) *Proteſilaus* Iphicli, *Philoctetes* Pœantis, *Podalirius & Machaon* Æſculapii, Argonautarum filii, & præter hos *Eumelus* & *Euripylus*, & *Polypœtes & Leonteus*, & *Ænianum Perrhæbiorúmque Guneus*, & *Magnetum Prothous*, ex iſtis partibus duces fuerunt.

[b] *Marm.*

[c] *Apollodor. l. 3. p. 187.*

[d] *Thucyd. l. 1.*

Idomeneus & Meriones Deucalionis f. f. Minoïs Secundi n. n. *Cretæ ἑκατομπόλεως* reges hoc bello militabant. *Rhodiorum* dux fuit *Tlepolemus Herculis f.* qui non ità pridem è Peloponneſo illuc migraverat. Et *Syma* inſulâ venit *Nireus*; & ex *Coo*, *Carpatho* aliiſque inſulis *Phidippus & Antiphus*, *Herculis nepotes*.

[e] *Ib. p. 8.* Græcorum [d] *claſſis conſtabat ex navibus* 1200: (Euripides, Lycophron & Virgilius 1000; Homerus autem enumerat 1186) ſingulæ Bœotorum *naves erant virorum* 120; *Philoctetæ erant* 50: *illæ maximæ, hæ minimæ*: Homeri *Catalogus magnitudinis cæterarum non meminit. Milites omnes etiam remiges erant*: *nam Philoctetæ remiges omnes erant ſagittarii. Aliorum vectorum non magnus videtur eſſe numerus*; *tum ob apparatum bellicum trajiciendum*; *tum quia naves non erant tectæ, ſed ad veterem piratarum modum conſtructæ.*

[f] *Ib. p. 9.* [e] *Si igitur rationem inter naves maximas & minimas mediam ineamus* (conſurget numerus 85: ità in navibus 1200 eſſent homines 102000) *non magnus videtur proficiſcentium numerus, ut ab univerſæ Græciæ communitate miſſus. In cauſa fuit non tam defectus hominum, quàm pecuniarum. Nam propter commeatûs inopiam copias duxerunt minores, quibus inter bellandum victum parare ſperabant.*

Poſt appulſum, Græcos *prælio viciſſe conſtat*: *neque enim caſtra vallo munièrunt*;

munièrunt; neque copiis omnibus ibi usi sunt, sed ad agriculturam in Cherroneso & ad latrocinium se converterunt, ob Commeatûs inopiam. Adeò ut Trojani per decem annos illis dispersis facilius resisterent, quòd relictis semper essent viribus pares. Sin cum abundantiâ commeatûs ivissent, & sine latrocinio & agriculturâ obsidionem pressissent, citius & facilius cepissent Trojam. Sed & alia ante hoc bellum gesta, propter inopiam pecuniarum, invalida fuerunt: & hoc bellum, quod superiorum est celeberrimum, apparet re ipsâ esse inferius illâ famâ quæ per poetas invaluit.

Excisâ Trojâ, desiit regnum quod, ab initio *Dardani* ad casum *Priami*, steterat annos 296.

Epocha Trojæ captæ.

EXcidium Trojæ insignis est Græcorum temporum terminus; ad quem priora; à quo posteriora supputantur. Neque suas tantùm res Græci, sed etiam [a] Ægyptiacas exteráque alias ad hanc epocham accommodare solent. [a] *Supr. p. 239.*

Huc usque de primo illo temporis intervallo egimus, quod ab initio Cecropis excurrit ad casum Trojæ: de quo cum Arundelliano marmore satis convenit Eusebio. Nam excisa est Troja anno æræ Atticæ 374; & secundùm Eusebium, ab initio Cecropis [b] *usque ad Trojæ captivitatem fiunt anni* 375. Adjicit annum, ad Græcorum reditum numerans. Urbem enim conflagrâsse aiunt anno expeditionis nono, [c] *Et Danaûm decimo vere rediisse rates.* Annus iste Atticus 374 est in Periodo Julianâ 3505, qui est numerus Eusebianus 808. Verùm Eusebio in Canone, *Troja capta* est numero 835, qui in Per. Jul. est 3532. Dempto reditûs anno, differentia est annorum 26. [b] *Num. 460.* [c] *Propert. l. 4.*

Neque *bellum Trojanum* tantummodo spectat ista 26 annorum differentia, sed totum superioris temporis intervallum: ità ut [d] vetustiores omnes Græcorum epochæ eo augmento totidem annis altiores assurgant; & ex auctoritate Marmoris, XXVI anni, diu deperditi, Antiquitati Græcæ restituantur. [d] *Suprà, p. 82, 112.*

Differentiæ hujus ratio consurgit ex altero quod sequitur intervallo ad Primam Olympiadem: de quo mira est chronographorum veterum discrepantia. Eâ de re audiamus Censorinum. [e] *Hinc,* inquit (ab excidio Ilii) *ad Olympiadem Primam, anni paulò plùs* 400; [e] *De Die Nat. c. 21.*

quos ſolos, quamvis Mythici temporis poſtremos, tamen quia à memoriâ ſcriptorum proximos, quidam certiùs definire voluerunt. Et quidem Soſibius ſcripſit eſſe 395: *Eratoſthenes autem* 407: *Timæus* 417: *Aretes* 414: *& præterea multi diverſè; quorum etiam ipſa diſſenſſio incertum eſſe declarat.* Euſebius numerat [a] annos 406: [b] Solinus 408: [c] Velleius Paterculus 415: Dicæarchus, utì [d] docuimus, 436. Alii aliter.

[a] *Num.* 1240
[b] *Solin. c.* 2.
[c] *L.* 1. *p.* 9.
[d] *Sup. p.* 239

Ipſe Cenſorinus intervallum hoc ad *tempus Mythicum* refert, quod *non planè quidem ſcitur.*

Neque mirum eſt in re tam incertâ tam diverſas eſſe auctorum ſententias. Aliter fieri non potuit, [e] Διὰ τὸ μηδὲν σῶμα σφοδρὰ λαμφέναι καὶ τούτων πιθόμενον, *quia nullus ſumi poterat terminus fixus, cui fidenter inhærendum*: Quod quidem de priore intervallo dictum, huic etiam non minùs competit. Diodorus [f] *à bello Trojano ſtatuit annos* 80 *ad Reditum Heraclidarum*; *indè annos* 328 *ad Primam Olympiadem.* Ille autem in calculis ſuis [g] *Apollodorum ſecutus eſt*; & Apollodorus Eratoſthenem. Iſta Eratoſthenis chronologia omnium receptiſſima eſt. Itaque nè illam immeritò rejeciſſe videamur, videndum quàm tenui tibicine fulta ſit.

[e] *Diod. Sic. præf. p.* 4. a.
[f] *Ibid.*
[g] *Ibid.*

[h] *Eratoſthenes & Apollodorus* (& Diodorus) *ex regum Lacedæmoniorum ſucceſſione ſupputârunt tempora*; poſt reditum ſcilicet Heraclidarum. Ante Eratoſthenem, [i] Ephorus ab eorum Reditu hiſtoriam Univerſalem exorſus eſt: verùm cùm ille res diſtribuerit [k] κατὰ γένη, neglexiſſe tempora videri poteſt. Primus igitur Eratoſthenes Lacedæmoniorum reges ad chronologiam adhibuit: non quòd eorum tempora eſſent exploratiſſima; ſed quòd nihil haberet certius.

[h] *Plutarch. initio vitæ Lycurgi.*
[i] *Diod. Sic. l.* 4. *initio.*
[k] *Polyb. p.* 379. b.

Sanè non eſt ſine controverſiâ tempus τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδος, & initium iſtius Regni. Neque ſatìs conſtat de Primo rege. Herodotus teſtatur [l] *Ariſtodemum regnâſſe*: cujus tamen nulla eſt ratio in vulgari chronologiâ; quæ idcirco κατ' ἐλάττωσιν peccare videtur.

[l] *L.* 6. *c.* 52.

Porrò, cùm duæ eſſent regum Lacedæmoniorum ſucceſſiones, una *Euriſthenidarum*, altera *Proclidarum*: ex utrâ regum ſerie colligenda ſunt tempora? Supputentur [m] τρεῖς γενεαὶ *pro centum annis*, (ut eorum mos eſt qui Chronologiam ex Genealogiâ conficiunt.) Prima Olympias incidit in annum [n] *Alcamenis* 37; in annum *Nicandri*

[m] *Herodot. l.* 2. *c.* 142.
[n] *Euſeb. Chron.*

[a] *Nicandri* 34. Hic verò ſuæ familiæ rex eſt octavus; ille ſuæ Nonus. Adeò incerta eſt hujuſmodi computatio! [a] *Clem. Alex p.327.*

Hæc cùm ità ſe habeant, nè mihi vitio detur, quòd *Marmoris* auctoritatem conjecturis *Eratoſthenis* prætulerim. Sed nec ipſe edicere queo quâ ratione conſurgat Marmoris numerus: penès auctorem ſit calculi fides. Nec quidem in Marmore ullius Olympiadis mentio occurrit; neque occurrere potuit, quia exaratum eſt Marmor antequam Olympiaca temporum ſupputatio in Græcorum chronologiam recepta fuerit; quod ſuo loco palàm fiet. Cùm verò *Prima Olympias*, conſenſu Chronologorum, competat anno Per. Jul. 3938, qui eſt annus æræ Atticæ 807, & *Troja capta* ſit anno æræ Atticæ 374, qui eſt Per. Jul. 3505, ſatìs conſtat de terminorum diſtantiâ annorúmque differentiâ.

Lydorum Regnum.

TRoadis [b] regio, poſt everſam urbem, à vicinis Phrygibus occupata, etiam *Phrygia* dicta eſt. [c] Τὰ Φρύγια καὶ τὰ Λύδια δυσδιάκριτα, ὥστε πίπτουσι εἰς ἄλληλα, *Phrygiæ & Lydiæ partes, inter ſe concurrentes, diſcerni nequeunt.* Unde [d] *Poetæ, maximè Tragici, & Troas, & Myſos, & Lydos appellant Phrygas.* [b] *Strab. l.10. p.473.d.* [c] *Ib. l.13. p.628.d.* [d] *Ib. l.14. p.665.c.*

Fuit autem vetuſtiſſimum *Lydorum* regnum. Quamdiu imperârint *Atyadæ*, non liquet. Paulò ante bellum Trojanum tranſlatum eſt regnum illud ad *Heraclidas.* [e] *Lydi, qui antea Mæones dicti ſunt, nomen habuerunt à Lydo Atyis filio, cujus poſteri regnârunt. Heraclidarum primus fuit Argon, Alcæi filius, Herculis nepos ex Jardanâ ancillâ. Hi ab Atyadis educati, ex oraculo regnum adepti ſunt; idque per 505 annos tenuerunt, filio ſuccedente patri per 22 generationes, uſque ad Candaulem Myrſi filium, quem Græci Myrſilum vocant.* [e] *Herodot. l.1.c.7.*

Horum regum quatuor poſteriores ab Euſebio [f] recitantur: XVIII priores ab illo omiſſi ſunt; quòd eorum tempora menſuram Primæ Olympiadis excederent: ità perierunt eorum nomina: De reliquis, ad Sec. XVIII. [f] *Chron. nu. 1239. & deinceps.*

Poſt *Candaulem* regnârunt *Mermnadæ* annos 170, uſque ad *Cræſum* captum, anno primo Olympiadis 58, qui eſt Nabonaſſari 200. Deſiit itaque Candaules an. Nabon. 30, qui eſt Per. Jul. 3996. Deme annos 505: habes annum Per. Jul. 3491, quo regnare cœperunt Heraclidæ. Expeditio in Trojam facta eſt anno 3496.

[a] *Herodot. l.4.c.45.* [b] *Strab.l.13. p.625.d.*

[a] *Lydi aiunt Asiam appellatam ab Asio, filio Cotyis, filii Manei; à quo Sardibus tribum quandam Asiadem vocatam esse.* [b] *Sardes* autem *Lydorum regia, rebus Trojanis recentior.*

Orestes, Teucer, alii.

HOrum meminit Marmor: sed & aliorum fortunæ memoratu dignæ sunt. *Menestheus* Athenarum rex, in Græciam rediens, diem obiit in Melo insulâ.

Agamemnon, domum reversus,

[c] *Virgil. Æn.l.11.*

[c] *Conjugis infandæ prima intra limina dextrâ*
Oppetiit———

Orestes, paternæ necis ultor, *Clytæmnestram* matrem, *Ægisthum* adulterum Thyestæ filium, eorúmque filiam (*Helenam*, à [d] Ptolemæo Hephæstionis dictam) trucidavit. [e] Tertio post Trojam captam anno, [f] *Judicium in Areopago constitutum est Oresti de cæde matris: & extat ibi Ara* Ἀθηνᾶς Ἀρείας *Minervæ Martiæ, quam Orestes jam absolutus dedicavit.* Minerva, calculo suo æqualibus Areopagitarum suffragiis adjecto, Orestem absolvisse dicitur. Ipsa, apud *Æschylum*,

[d] *Photii Bibl. cod.190. p.479.d.* [e] *Marmor.* [f] *Pausan. Att.p.52.*

[g] *Eumenid. ver.743,*

[g] Ψῆφον δ' Ὀρέστῃ τ' δ' ἐγὼ προσθήσομαι,
Ergo Oresti suffragium adjiciam.

749. Mox, Νικᾷ δ' Ὀρέστης, κἂν ἰσόψηφος κριθῇ,
Vincit Orestes, si quidem suffragia judicata sint æqualia.

Hesychius, Ἴσαι ψῆφοι. Ἀπολύονται οἱ διωκόμενοι ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἴσων γινομένων ψήφων, *Pari judicum sententiâ*, sive ἰσοψηφία, *reus absolvitur.* Neque tantùm judicatus est Orestes, sed apud Trœzenios etiam expiatus. Ibi ostendebatur [h] *Oresti* σκηνὴ *tentorium: priùs enim quàm à materno sanguine expiaretur, nemo Trœzeniorum illum tecto recipere voluit. Expiârunt illum Trœzeniorum* ἐννέα *viri. Defossis piaculis, enata est* [i] *laurus, quæ adhuc viret, non longè à loco tentorii: inter alia februorum genera adhibebatur Aqua ex Hippocrene.* Orestis [k] *factum à diis comprobatum, spatio vitæ & felicitate imperii, apparuit.*

[h] *Pausan. Corinth.l.2. p.144.* [i] *Suprà, p.254.* [k] *Vell. Pater.l.1.*

[l] Septimo post excidium Trojæ anno, *Teucer*, Telamonis filius, Salamine insulâ à patre prohibitus, in *Cyprum* navigans, urbem patriæ cognominem *Salamina* condidit.

[l] *Marm.*

[m] *Horat.l.1. Od.7.*

———[m] *Promisit Apollo.*
Ambiguam tellure novâ Salamina futuram.

Apud

Apud Virgilium, licentiâ plùs quàm poeticâ,
Dido ait —[a] *Teucrum memini Sidona venire* [a] *Æneid. l. 1.*
Finibus expulsum patriis, novâ regna petentem
Auxilio Beli: Genitor tum Belus opimam
Vastabat Cyprum, & victor ditione tenebat.

Teucer & *Æneas* vixerunt seculis aliquot ante *Didonem*. [b] *Teucridarum regum successio duravit in Cypro usque ad Euagoram*; cujus encomium ab *Isocrate* scriptum est, qui eâdem ætate vixit. [b] *Pausan. l. 2. p. 138.*

[c] *Agapenor* etiam *Arcadum dux, everso Ilio, in Cyprum delatus Paphum urbem Veneríque templum condidit.* Urbs illa [d] *60 stadiis distat â veteri Papho*, quam [e] *Cinyras* rex *Bybli* olim extruxerat. In Cypro *tria delubra* habuerunt jus Asyli: [f] *quorum vetustissimum Paphiæ Veneri auctor Aerias*; *pòst filius ejus Amathus*, *Veneri Amathusiæ*; & *Jovi Salaminio, Teucer (Telamonis patris irâ profugus) posuerunt.* [c] *Ibid. l. 8. p. 461.* [d] *Strab. l. 14. p. 683.* [e] *Ib. l. 16. p. 755.* [f] *Tacit. Ann 3. p. 98. b.*

In continente proximâ, [g] *Pamphylii originem habuerunt ab iis qui cum Amphilocho & Calchante è Trojâ disjecti sunt.* [g] *Herod. l. 7. c. 91.*

Sanè Græcorum [h] *Victoria fuit Cadmeia*, ut aiunt: *Perditis eorum rebus domesticis, & singulis exiguâ prædâ potitis, evenit ut non tantùm* Trojani *qui patriæ excidio superessent latrociniis se darent, sed etiam* Græci: *illi, quòd eorum res esset eversa*; *hi, quòd existimarent*

Αἰχεῶν τοι δηεῶν τε μῶνται, κενεόν τε νέεσθαι.

Celebrantur igitur peregrinationes cùm Æneæ, ac Antenoris & Henetorum; tum Diomedis, Menelai, Ulyssis, aliorúmque. [h] *Strab. l. 3. p. 150. a.*

Homerus *Ulyssis*, Virgilius *Æneæ* errores cecinit. Hic, Italiam appulsus, *Latii* regnum obtinuit. *Æneadarum* successio duravit annos 424; quam diligentissimè tradidit *Dionysius* Halicarnassensis.

Pyrrhus Achillis filius, [i] *omisso in Thessaliam reditu*, ad Ephyram *Epiri* urbem consedit, istius regni author. Cæteros prætereo. [i] *Pausan. Att. p. 19.*

Dio Chrysostomus ad Ilienses [k] peroravit ὡς ἐς Ἴλιον μὴ ἁλῶναι *de Trojâ non captâ*; & Homeri fabulas ægrorum somniis comparat; in auditorum scilicet gratiam, non ex suo ipsius judicio. Alibi enim, [l] Ὅμηρος, ait, καὶ μέσος καὶ ὕστατος καὶ πρῶτος, πᾶσι παιδὶ καὶ ἀνδρὶ καὶ γέροντι· τοσοῦτον ἀφ' αὑτοῦ διδοὺς, ὅσον ἕκαστος δυνάμενος λαβεῖν, *Homerus & medius & ultimus & primus, omni puero & viro & seni* legendus; *tantum ex se præbens, quantum unusquisque capere potest.* [k] *Orat. XI.* [l] *Περὶ ἀναβάσεως, p. 255. d.*

Ad Seculum XIII.

Paſtorum reditus.

[a] *c. Apion. p.1052.* MAnetho, apud Joſephum, dicit [a] *Amenophim Regem, cujuſdam Amenophis ſacerdotis conſilio, Ægyptum à leproſis & impuris hominibus purgare voluiſſe; illoſque omnes, numero 80000, congregâſſe, quos inter ſacerdotes nonnullos; illiſque urbem Abarim, à Paſtoribus*
P.1053. *deſertam, præbuiſſe: illos verò rebellionem parantes Oſarſyphum quendam ſacerdotem Heliopolitanum ducem ſibi conſtituiſſe, qui leges eis poſuit conſuetudinibus Ægyptiorum contrarias; legatos etiam Hieroſolymam miſiſſe, ad ſocietatem belli vocantes Paſtores, quos expulerat Tethmoſis: Paſtores 200000 Abarin veniſſe: Amenophim cum exercitu 300000 militum obviam iiſſe; ſed, religione quadam perculſum, cum illis non congreſſum fuiſſe, ſed rediiſſe Memphim, atque indè cum commeatu in Æthiopiam ſe contuliſſe: Regem enim Æthiopiæ per gratiam illi ſubjectum fuiſſe. Interim Paſtores, cum pollutis Ægyptiis, non tantùm in urbes & vicos, ſed etiam in Deos & ſacerdotes Ægyptios crudeliter graſſatos fuiſſe;*
P.1054. *& legiſlatorem Oſarſyphum nomen mutâſſe, & Moſem vocatum fuiſſe. Tandem verò, poſt annos XIII, Amenophim Ramſemque filium cum validis exercitibus ex Æthiopiâ revertiſſe, & cum impuris congreſſos, viciſſe illos, & ad fines Syriæ perſecutos eſſe.*

[b] *P.1054.b.* Joſephus iſta fuſiùs narrat; & [b] multis verbis narrationem
[c] *P.1057.a.* redarguit: Dein ex [c] *Chæremone* (qui ſub Auguſto ſcripſit) quædam in eandem rem de *Amenophe rege*, de *Moſe* & *Leproſa plebe*, profert; quæ *Manethoni* non ſunt prorſus conſentanea. Joſephus ἀμφοῖν ψευδολογίαν exagitat: non immeritò, cùm quæ de *Moſe* dicuntur, & de *Hieroſolymis*, à veritate ſint aliena. Quæ autem de *Paſtorum Reditu in Ægyptum* à Manethone traduntur, fide quidem digna videntur.

Uſque ad hoc Seculum regnabat *Amenophis* hic, Thebanorum
[d] *Sup.p.300.* rex 45, qui in 18 Africani dynaſtiâ numeratur [d] *octavus*. Eodem nomine appellantur ejuſdem dynaſtiæ rex *tertius* atque *decimus ſeptimus*; etiam *tertius* 19 dynaſtiæ. Ex homonymiâ iſtâ rerum confuſio.

Africanus (eúmque ſecuti Euſebius & Syncellus) *Amenophim*
[e] *Sync.p.72, & 151.* hunc, de quo agimus, [e] *Memnonem & Lapidem Loquentem* fuiſſe aiunt.

Id

Id autem ad posteriorem in 19 dynastiâ *Amenophim* pertinere suo loco constabit.

Josephus è contrario ad postremum illum *Amenophim* refert *Pastorum reditum* in Ægyptum; qui quidem hujus *Amenophis*, qui *Tuthmosi* successit, ætati rectiùs competit. Nam si quis res Ægypti florentissimas sub posteriore illo *Amenophe* perspiciat, eorum reditum istis temporibus nequaquam congruere judicabit.

De chronologiâ Josephi satis superque[a] dictum est. Ille calculos à *Primo* 18 dynastiæ *rege* instituens, illos (ut turgeret numerus) ad *Amenophim ultimum* producit, ad hunc modum: [b] *A Tethmosi ad Sethosim an.* 393 (adjectis 60 [c] *Sethoseos* annis;) *regnavit Sethosis an.* 59, *& Rampses* 66. Ità, *Sethoseos* annis dupliciter numeratis, conficitur numerus annorum 518. Hinc Josephus, ut Manethonem, ex semetipso, *contraria scribere* argueret, duas ejus malè consonas sententias profert: Alteram, quâ *Pastores*, id est, *Israelitas*, à *Tethmose* ejectos; Alteram, quâ dicat illos, *post annos* 518, ab *Amenophe*, unà cum leprosâ Ægyptiorum multitudine, pulsos esse. Sententia prior de *Pastoribus Ebræis* non est Manethonis, sed ipsius Josephi; quod satis[d] probatum est. Posterior, forsan Manethonis; in quâ tamen refellendâ, Josephus non tam Manethonem, quàm seipsum coarguit.

[a] *Sup. p.* 133.

[b] *c. Apion. p.* 1052. c.

[c] *Supr. p.* 133.

[d] *Supr. p.* 100.

Amenophis hic [e] ἐπεθύμησε τοῦ θεοὺς ἰδεῖν, *concupivit videre Deos.* Quid hoc sit [f] non facilè intelligit Josephus. De θεοπλία autem [g] antea dictum est. *Amenophi* desiderium illud incussit exemplum *Ori regis.*

[e] *Joseph. c. Ap. p.* 1052. [f] *Ib. p.* 1054. c.

[g] *Supr. p.* 51.

Or iste Eusebio *Pastor* habetur. Nam sub *Acherre*, inquit, [h] *In Ægypto regnavit Telegonus Oris Pastoris filius.* Et paulò pòst, [i] *Epaphus filius Ionis* [k] (Ἰὼς τ δευτέρας) *Memphim condidit, quum in Ægypto regnaret.* Ex Græcorum quidem mythologiâ Reges isti ortum habent. Antea dixerat, [l] *Io Jasi filiæ Jupiter mixtus est: quâ in bovem versâ, Bosphorus appellatus est; & in Ægyptum profecta, Isis nuncupata; quæ nupta postea Telegono Epaphum genuit.* Telegonus ille Apollodoro est *filius Protei*, qui etiam in Ægypto *regnâsse* dicitur. Horum regum cognati forsan [m] Ποιμένες Ἕλλωες *Africani.*

[h] *Num.* 511.

[i] *Num.* 525.

[k] *Syncell. p.* 152. c.

[l] *Num.* 481.

[m] *Sup. p.* 241.

Nos autem eorum hîc meminimus, nè quis forsan illos (sub *Pastorum* nomine) *Memphi* regnâsse somniaret, cùm *Amenophis* aliique imperarent Thebis. Est enim plùs quàm verisimile totam Ægyptum hisce temporibus in Monarchiam coaluisse.

Æthiopum migratio.

[a] *Euseb. num.* 402. [b] *P.* 151. c.

SUB hoc *Amenophe*, [a] *Æthiopes, ab Indo flumine consurgentes, juxta Ægyptum consederunt.* Idem Syncellus, [b] Αἰθίοπες ἀπὸ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἀναστάντες ᾤκησαν τὴν Αἰγύπτῳ. Ad eorum ducem id fortasse pertinet, quod de *Amenophe in Æthiopiam fugiente* jam dixit Manetho: [c] Χάριτι δὲ αὐτῷ ὑποχείριος ὁ τῶν Αἰθιόπων βασιλεύς, *Ex gratiâ rex Æthiopum ei subjectus erat.* Habemus itaque ad Orientem *Æthiopas*; ad Meridiem *Indos*. Homero, Æthiopes duplices:

[c] *Joseph. Ap. p.* 1053. c.

[d] *Strab. l.* 2. *p.* 103. b.

[d] Οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,
Hi, quâ Sol cadit; & quâ nascitur, illi.

Οἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ εἰσὶν, οἱ δ' ἐν τῇ Λιβύῃ, οὐδὲν διαφέροντες ἀλλήλων, *Qui in Asiâ sunt, & qui in Africâ, à se invicem nihil differunt.*

In exercitu Darii duæ lustrantur *Æthiopum* gentes: Altera est [e] Αἰθιόπων τῶν ὑπὲρ Αἰγύπτου οἰκημένων, *Æthiopum qui super Ægyptum habitant*: Οἱ ἀπ' ἡλίου ἀνατολέων Αἰθίοπες (διξοὶ γὰρ δὴ ἐστρατεύοντο) παρεσκευάζοντο τοῖσι Ἰνδοῖσι, διαλλάσσοντες εἶδος μὲν οὐδὲν τοῖσι ἑτέροισι, φωνῇ δὲ καὶ τρίχωμα μοῦνον. Οἱ μὲν γὰρ ἀπ' ἡλίου Αἰθίοπες εὐθυτριχέες εἰσὶ· οἱ δὲ ἐκ τῆς Λιβύης οὐλότριχον τρίχωμα ἔχουσι πάντων ἀνθρώπων. Οὗτοι δὲ οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης Αἰθίοπες τὰ μὲν πλέω κατὰπερ Ἰνδοὶ ἐσεσάγαλο, *Æthiopes autem qui sunt ab ortu Solis (nam bifariàm militabant) cum Indis censebantur, à cæteris specie non admodum differentes, nisi voce duntaxat & capillaturâ. Æthiopes enim qui ab ortu Solis sunt, crines rectos habent: qui verò ex Libyâ, sunt omnium hominum crispissimi. Æthiopes hi qui ex Asiâ erant pleraque instar Indorum arma gestabant.* Æthiopum itaque alii ex Africâ, alii ex Asiâ: hi, illis longè vetustiores.

[e] *Herodot. l.* 7. *c.* 70.

Nulla fuit adhuc Æthiopia ultra Ægyptum, quum Æthiopes, Indiæ populus, expeditionem hanc susceperunt. Iarchas Indus Apollonio Tyaneo, [f] Ἦν τοίνυν, ἔφη, χρόνος, ὅτ' Αἰθίοπες μὲν ᾤκουν ἐνταῦθα, γένος Ἰνδικόν· Αἰθιοπία δ' ὅπου νῦν, ἀλλ' οὐδὲ Μερόη τε καὶ Κατάδουπος ὅριον Αἰγύπτου, *Quondam, inquit, fuit tempus, quando Æthiopes hæc loca incoluerunt, Gens Indica: nondum autem erat Æthiopia; sed Ægyptus terminabatur super Meroën & Catadupas, & tam fontes Nili quàm ostia continebat.* Dicit etiam illos, ob Gangis regis sui cædem, ab aliis Indis impuros habitos, tandem portentis patriâ ejectos fuisse.

[f] *Philostrat. l.* 3. *c.* 6.

Horum

Horum ſapientes Γυμνοὶ, vel *Gymnoſophiſtæ*, dicti ſunt. [a] Apollonius, ultra *Sycaminon*, *ſive Ægypti Æthiopiæque terminum*, profectus, ἐς τὸ τῆδε Γυμνῶν φρονιστήριον venit; qui *minùs ſapientes ſunt quàm Indi*, *magis quàm Ægyptii*: quos ità allocutus eſt. [b] Τὰ Ἰνδῶν ἐπῃνέιτε, Ἰνδοὶ τὸ ἀρχαῖον πάλαι ὄντες· ἐπεὶ δ' αἰδοῖ γε λόγε, δι' ὃν ἐκ μιαιμάτων τ' γῆς ἀφίκεσθε δεῦρο, ἕτερα μᾶλλον ἐβέλεσθε δοκεῖν, ἢ Αἰθίοπες οἱ ἀπὸ τῆδε Ἰνδῶν ἥκοντες· πάντα ὑμῖν ἐς τοῦτο ἐδρᾶτο. ὅθεν ἐγυμνώθητε μὲν σκυτῶν, ὁπόσον ἐκεῖθεν, ὥσπερ συναποδυόμενοι τὸ Αἰθίοπες εἶ)· θεὺς δὲ θεραπεύειν ἐψηφίσασθε τ' Αἰγύπτιον μᾶλλον ἢ τ' ὑμέτερον τρόπον, &c. Sapientiam *Indorum laudatis, cùm ipſi quondam eſſetis Indi: ſed pudore rumoris, quòd portentis terrâ illâ pulſi veniſtis huc, aliud quidvis videri velitis quàm Æthiopes qui ab Indis venerunt: omnia ad idem à vobis facta ſunt: itaque habitum exuiſtis, quaſi ſimul aſſumpturi eſſe vos Æthiopes,* non a. Indos: *Deos etiam colere ritu Ægyptio potiùs quàm veſtro inſtituiſtis*, &c. Paulò pòſt Nilus adoleſcens Ægyptius Apollonio, [c] σοφώτατοι μὲν (inquit) ἀνθρώπων Ἰνδοὶ, ἄποικοι δὲ Ἰνδῶν Αἰθίοπες, πατρῴζουσι δὲ οὗτοι τ' σοφίαν, *Indi hominum ſapientiſſimi: Indorum autem coloni Æthiopes paternam retinent ſapientiam.*

[a] *L. 6. c. 1, c. 4.*

[b] *L. 6. c. 6. p. 277.*

[c] *Ib. c. 8. p. 287.*

Æthiopes igitur Meridionales origine fuerunt *Indi*: neque mirum eſt, veteres ad Meridiem *Indos* collocare. Virgilius, de *Nilo*;

[d] *—Diverſa ruens ſeptem diſcurrit in ora*
Uſque coloratis amnis devexus ab Indis.

[d] *Georg. IV. ver. 292.*

[e] Procopius etiam ſcripſit, *Nilum ex Indiâ in Ægyptum fluere.* [f] *India* (id eſt, Æthiopia) *Anaſtaſio Principi Elephantem duoſque Camelopardalos miſit.* Alibi Poeta, & Libyæ gentem [g] *Garamantas, & Indos* conjungit: Sunt autem illi his vicini. Herodotus [h] *Boves* ὀπισθονόμους *in Garamantibus* ponit: Neque diſſentit Ælianus; [i] Λιβύων δὲ τῶν γειτνιώντων Ἰνδοῖς ὀπισθονόμων βοῶν ἀγέλας εἶ) τινὰς ἀκούω, *Audio*, ait, *in Libyâ Indis finitimâ eſſe armenta Boum retroversùs paſcentium.* Boves autem iſti [k] *obliquâ cervice paſcuntur, quoniam pronis directa in humum cornua officiunt.*

[e] *Adſic l. 6.*

[f] *Marcellini Chron. an. 496.*

[g] *L. 6. v. 794.*

[h] *Herodot. l. 4. c. 183.*

[i] *De Anim. l. 16. c. 33.*

[k] *Mela l. 1. c. 8. Athenæ l. 5. p. 221.*

Neque tantùm loca Ægypto vicina, ſed etiam Auſtraliores ipſius Ægypti partes, ſive Thebaïs, à migratione hâc nomen traxiſſe videntur. *Euſtathius*, diverſa *Ægypti* nomina recitans, *Vocatur*, [l] inquit, Αἰθιοπία, ἀφ' οὗ ἐκεῖ Αἰθίοπας· ὡς ὧν πολλοὶ τῆδε

[l] *In Dionyſ. p. 35.*

πρὸ παλαιῶν ἱστορῶσι· καὶ μεὺ χὴ Ἀετία, ἔκ τινος Ἰνδοῦ Ἀετοῦ καλουμένου, *Æthiopia, ab Æthiopibus qui ibi sunt; quorum plerique Veterum meminerunt: etiam Aetia, à quodam Indo quem Aetum vocant.*

APud Eusebium paulò pòst occurrit alia ab Oriente expeditio. [a] *Chaldæi contra Phœnices dimicant*; [b] Χαλδαῖοι κατὰ Φοινίκων ἐστράτευσε. Tempus autem hujus Expeditionis omnino incertum est.

[a] *Num.* 472.
[b] *Syncell. p.* 138. c.

Si *Ægyptiorum* canonem respicias, congruit *anno quarto Acencheris*; (Manethoni Ἀχεγχερὴς vocatur: & fœmina videtur; Τῆς δ' Ῥάθωτις ἀδελφὸς, *Ejus Rhathothis frater* successor erat.) Nondum verò Ægyptiis res erat cum Syris.

Si *Assyriorum* reges adhibeas, incidit in *annum* XV *Spareti*, juxta Eusebium. Scaliger (qui Syncellum potiùs sequitur) conjicit [c] *in annum ultimum Lampraïs* XXIII *Assyriorum regis. Ut indè*, inquit, *colligi possit Assyriorum jugum à Chaldæis multo tempore ante initium Nabonassari excussum fuisse.* Alibi dicit, [d] *Sub Panyâ* XXIV *Assyriorum rege Chaldæi Phœnicibus bellum intulerunt; non facturi, si quidem Assyriorum imperio subjecti fuissent.* Assyriorum *jugum*, non jamdùdum *excussum*, sed nondum gentibus impositum erat. De Ctesianâ eorum serie posthac inquirendum.

[c] *Animadvers. p.* 28.
[d] *Can. Isag. l.* 3. *p.* 314.

Si ad Eusebianam *Ebræorum* chronologiam rem conferas; illa quidem Israelitarum Exitum ex Ægypto aliquantùm antevertit. Veruntamen rationi satìs consonum videri potest, Expeditionem hanc referre ad [e] *Cusanem Mesopotamiæ regem*, qui post mortem Josuæ Israelitas oppressit. Josepho is [f] *Chusarthes rex Assyriorum* dicitur. Expeditioni huic non dissimilis fuit vetustissima illa, quam [g] *Amraphel rex Babyloniæ* aliique in Chanaanitas susceperunt.

[e] *Judic.* 3. 8.
[f] *L.* 5. *c.* 3.
[g] *Supr. p.* 75.

Regnum Ebræorum.

DE *Judicibus Ebræorum*, & hujus Seculi [h] *Synchronismo*, disseruimus. Cùm jam judicâsset *Samuel* annos 16, Israelitæ, regiminis incerti & ἀναρχίας pertæsi, voluerunt [i] *Regem sibi constitui, qui vindicaret eos ab hostibus.* Existimabant enim [k] οὐδὲν ἄτοπον εἶ τῶν πλησιοχώρων βασιλευομένων καὶ αὐτοὶ ἔχειν αὐτοῦ πολίτειαν, *non esse absurdum illos habere eandem Regnandi formam quam finitimi.*

[h] *Sup. p.* 293.
[i] 1 *Sam.* 8. 5, 20.
[k] *Joseph. l.* 6. *c.* 4.

De *Jure Regio* lex est Mosaica, ante annos 396 lata.

[l] *Cùm ingressus fueris terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi,*

[l] *Deut.* 17. 14.

& dixeris, Constituam super me Regem, sicut habent omnes per circuitum nationes: Eum constitues quem Dominus Deus elegerit de numero fratrum tuorum: non poteris alterius gentis hominem Regem facere, qui non sit frater tuus.

Cùm fuerit constitutus, non multiplicabit sibi Equos; nè redire faciat populum in Ægyptum ad multos equos habendos: cùm Dominus præceperit vobis, ut non amplius per eandem viam revertamini. Ver. 16.

Non habebit Uxores plurimas, quæ alliciant animum ejus. Ver. 17.

Neque argenti & auri immensa pondera.

Postquam autem sederit in solio regni sui, scribet sibi duplum Legis hujus è libro qui coram sacerdotibus Levitis: Et habebit secum, legétque illud omnibus diebus vitæ suæ; ut discat timere Deum, & custodire Legem, & exequi statuta. Ver. 18. 19.

Nec elevetur cor ejus in superbiam super fratres suos, neque declinet in partem dexteram vel sinistram: ut longo tempore regnet ipse, & filii ejus, super Israel. Ver. 20.

Ebræi itaque regimini *Theocratico* adeò non erant obstricti, quin illis *Regem* expetere licitum esset. Jam verò *Samuelem*, Spiritu divino afflatum, & de eis optimè meritum, non sine ingratitudinis notâ destituunt. Lex autem illa non ad reges omnes, sed ad Primum tantummodo pertinere videtur. *Saul* quidem, à Samuele *unctus*, XII Tribuum *sortilegio* Rex factus est: illius regnum personale fuit. *David* etiam *unctus*, ejúsque filius *Solomon*; neuter autem sortilegio *electus*. Exinde regnum fuit successorium. Primo Regi remedium id fuit contra invidiam: Prudenter cautum est, nè ex ambitu Tribuum bellum civile regnandi causâ nasceretur. Mos est in populo [a] *æquissimus* τὸ κληρωτὰς εἶναι τὰς ἀρχάς. [a] *Aristot. Polit. l. 6. c. 11.*

Lex vetat *multiplicare Equos, Mulieres, Argentum.* David nihilominus vim opum tantam congessit, ut, [b] *post annos* 1300, *ex illius monumento tria talentorum millia ab Hyrcano pontifice prolata sint.* [b] *Joseph. l. 8. sub fin.* Solomonis [c] *Vasa omnia erant ex auro purissimo: non erat argentum, nec alicujus pretii putabatur in diebus Solomonis.* [c] *1 Reg. 10. 21.* Præterea, [d] *fuerunt ei uxores septingintæ, & concubinæ trecentæ.* [d] *Ib. 11. 3.* Ejus autem filius *Rehoboam octodecim* tantùm uxores habuit. [e] Tot uxores Regi licitas esse aiunt Magistri. [e] *Supp. 167.*

Porrò [f] *habebat Solomon quadraginta millia* (aliàs, [g] *quatuor millia*) *stabulorum* (sive loculos in stabulis) *equorum ad currus suos;* [f] *1 Reg. 4. 26.* ([g] *2 Chron. 9. 25.*)

[a] 1 *Reg.* 10.26. [b] *Ver.*28. *& duodecim millia equitum.* [a] *Collegit currus & equites: & fuerunt ei mille & quadraginti currus; & equitum duodecim millia.* [b] *Et educebantur Equi Solomoni ex Ægypto. Et negotiatores Regis*(Ægypti) *collectionem* (sive *vectigal*) *vectigal accipiebant pretio. Et ascendens ex Ægypto quadriga exibat sexcentenis argenti* siclis; *& equus, centum quinquagenis. Et sic omnes Hittheorum* (sive Chananæorum) *Reges, & Reges Syriæ per eorum manus educebant.* Repetita vox *vectigal* indicat tributum gravissimum exactum siclorum 150 in singulos equos; sive 600, in singulas quadrigas. Sicli vulgares 150 sunt argenti libræ duæ cum unciis quinque & semi. Siclus Ebræus *Sacer* est semuncia Romana: *Vulgaris*, dimidio minor, est quarta pars unciæ. Ægyptus olim equis abundabat; quod in rebus Sesostris mox videbimus. Postquam verò Rex ille (ad incolarum commoditatem) incilia plurima per regionem deduxerat; Ægyptus equis & curribus minùs pervia effecta est; & deferbuit paulatim Ægyptiorum vetus equos alendi studium; quod demùm, sub exterorum Regum jugo, adeò evanuit, ut sit nulla, apud recentiores, ejus rei memoria.

[c] *Tit. Sanedrim, c.* 2. §. 2. *p.*19. *edit. Coch.* [d] *Ib. p.*168. In *Mishnâ* statuitur, [c] *Rex neque judicat, neque judicatur: non dicit testimonium, neque in ipsum dicitur. Rab Joseph* (in Gemarâ Babyloniâ) [d] *Traditio hæc non attinet nisi ad Reges Israel: at Reges familiæ David judicant & judicantur; sicut scriptum est* [*O domus David, judicate manè judicium.*] *Atqui quomodo judicarent ipsi, nisi in jus vocari possent?* Quàm vana sit distinctio ista inter Reges Israel & Reges Juda; quàm malè competat effatum illud Talmudicum, alterutris Veterum Regum, satis liquet ex eodem Gemaræ loco. Historiolam enim recitat de *Jannæo Rege*, se judicio Synedrii imperiosè subtrahente.

[e] *Ib p.*169. Subjicitur; [e] *Tunc natum est decretum illud: Rex nec judicat, nec judicatur.* Alexander Jannæus successit fratri Aristobulo (qui Hasmonæorum primus diadema sumpsit;) decessit ante Christum

[f] *Sup. p.*151. natum an. 78. Illius temporibus, lex ista à [f] *Phariseis* lata est; quæ extra Scholas suas, nusquam invaluit. At hoc parum est: ex eorum disciplinâ, Rex etiam flagris abnoxius est. Inter *Culpas* CCVII, quæ flagra merentur, recensentur in ultimâ classe

166. *Rex qui multiplicat mulieres.*
167. *Rex qui multiplicat equos.*
168. *Rex qui multiplicat aurum & argentum.*

Deliria

Deliria iſta Magiſtrorum, intra parietes ſuos ſuperbientium, tàm Exemplo deſtituuntur, quàm Ratione.

His tamen Auctoribus fretus *Wil. Schickardus Tubingenſis*, Cl. *Caſaubonum* inſcitiæ Ebraicæ inſimulat; quòd, contra Baronium, [a] *Synedrium de Regibus judicâſſe* negâſſet; vel *de jure*, vel *de facto*. Ipſe extra controverſiæ aleam ponit, [b] *Reges, ob tranſgreſſionem legis, ordinario judicio potuiſſe conveniri, & ad verbera damnari. Quod*, inquit, *mihi primò legenti valde paradoxum videbatur, quia ex noſtratium libellis, præjudicio longè alio faſcinatus eram; ſed ulteriùs inquirenti, conſenſu totius antiquitatis Ebrææ confirmatum fuit.* Et paulò pòſt, [c] *Videtis Moſaicæ Legis rigorem, quæ ne Regio quidem ſceptro ſe ſubmiſit.* Putidula Rabbini cujuſpiam ſomnia, vocat *Legem Moſaicam*, & *conſenſum totius antiquitatis*. Ipſe demum fateri cogitur, [d] *Exempla ſe idonea nondum reperiſſe*; itaque, *ſe de jure loqui, non de facto*. Sed quod lepidiſſimum, *fuſtigationem Regiæ majeſtati, citra infamiam, infligi placet*. Nimirum ille ſententiæ [e] *Calvinianæ* calculum ſuum ſubjicere geſtiebat. Georgio Buchanano (ejuſdem ſectæ viro) [f] *Populus eſt Rege præſtantior & major; eandem poteſtatem habens in Regem, quam Rex in ſingulum. Rex major ſingulis, minor univerſis; & minor ad majorem in jus vocatur.* Seditioſæ hujuſmodi hæreſes, quàm ſint pernicioſæ, nos non ita pridem plus nimio experti ſumus. Verùm nubila diſcuſſit Phœbus.

[a] *Exercit* 13. §. 5.
[b] *De jure Regio c.* 2. *p.* 56.
[c] *Ibid. p.* 60.
[d] *Ib. p.* 62.
[e] *Inſtit. l.* 4. *c.* 20. §. 31.
[f] *De jure Regni apud Scotos.*

Magiſtri, ex [g *Scribite vobis hoc Canticum*] præceptum affirmativum eliciunt, quo quilibet Iſraelitarum librum Legis ſibi diſcribere tenetur; quaſi dictum eſſet, *Scribite Legem, in quâ eſt hoc Canticum*: neque enim Sectiones Legis fruſtillatim ſcribendæ ſunt. Si parentes exemplar ipſi reliquerint, aliud tamen ſibi exarare debet. Rex, ultra id quod privatus ſcripſit, aliud tenetur ſcribere, *poſtquam ſederit in ſolio regni*. Sin verò mos iſte ante Joſiæ tempora obtinuiſſet, Bono quidem Regi non opus fuiſſet, [h] *Libro Legis in domo Domini reperto*, Legem denuò promulgâſſe.

[g] *Deut.* 31. 19.
[h] II *Reg.* 22. 8, 23. 2.

Judæi, ſub Romanis, qui, ex præpoſtero repetitæ libertatis ſtudio, *Zelotæ* dicti ſunt, Legis hujus verba [*Non poteris alterius gentis hominem Regem facere*] non de electione voluntariâ tantùm intelligebant, ſed ad Reges etiam trahebant externos, quos jus belli ipſis impoſuit; quibus parere hâc lege prohibitum eſſe voluerunt. Zelus iſte, ingens malorum fomes, tandem exitio fuit Reipublicæ Judæorum.

Saul Rex.

[a] *Act. Apoſt.* 13.21. ISraelitis Deus [a] *dedit Judices, uſque ad Samuel Prophetam; illi exinde poſtulaverunt regem; & dedit illis Deus Saul, filium Cis, virum de tribu Benjamin* ἔτη τεσσαράκοντα, *annos quadraginta.* Neque [b] *Num.* 901. alibi definiuntur hujus Regis anni. Euſebius autem [b] *Samuelem* horum annorum participem facit.

[c] I *Sam.* 10.1. Samuel *tulit* [c] *lenticulam olei, & effudit ſuper caput Saulis, & deoſculatus eſt eum, & ait, Ecce unxit te Dominus ſuper hæreditatem ſuam in Principem, & liberabis populum ſuum de manibus inimicorum ejus, qui in circuitu ejus ſunt.* Unctio hæc in *Ramath*; Sortitio deinceps in *Maſphâ.*

Qui ſingulari Divinæ providentiæ beneficio ad eximiam dig- [d] *Pſal.* 105. 15. nitatem provectus erat, [d] *Unctus* Ebraicè vocabatur, ut *Abraham*, & *Iſaac*; & Sacerdos ſummus, eſt *Sacerdos unctus.* Præcipuè verò *Uncti* nomine intelligebatur Libertatis vindex. Saul jam in regem *unctus eſt*, ut populum ab hoſtibus circumvicinis liberaret. Ita [e] I *Reg.* 19. 15. [e] *Azael rex Syriæ unctus eſt ab Eliâ*: Et Deus [f] *Cyrum unctum ſuum* [f] *Eſai*, 45. 1,4. *vocat*; quia illius operâ uti decreverat ad libertatem populi. *Zerobabel* & *Joſua*, qui de Babylone populum reduxerunt, *duo filii* [g] *C.* 4. *v.* 14. *olei* à [g] Zachariâ appellantur.

Saul jam clanculùm inunctus eſt oleo communi, neque alio uſus eſt Samuel, poſt decennium, in privatâ *Davidis* unctione. Poſt menſem, *Ammonitis* à Saule profligatis, conventus populi in [h] I *Sam.* 11. ult. *Galgalis* habitus, & regnum Sauli renovatum eſt. LXX hic ἔχρισε vertunt, & [i] *Lib.* 6. *c.* 6. *p.* 178. *e.* Joſephus, *oleum ſacrum* adhibet: Πάλιν ὁ προφήτης χρίει Σαοὺλον τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ, *Rurſum propheta Saulem unxit oleo ſacro.* Verùm neque in Ebræo, neque in vulgatâ eſt *Unctionis* veſtigium.

[k] *Exod.* 30. 23. Moſes ex quatuor aromatum ſpeciebus confecit [k] *Oleum unctionis*, quo ſacra ſupellex, & *Sacerdotes* illinebantur. Talmudici dicunt, unguentum hoc incorruptum durâſſe uſque ad *Joſiam* regem, & per annos circiter nongentos, tàm *Pontificibus*, quàm *regibus* Davidicis inaugurandis ſuffeciſſe. Reges autem Iſraelis Balſamo inungi aiunt.

Rhemenſes hodiè majorem Ampullæ ſuæ vetuſtatem jactitant; à temporibus ſcilicet *Clodovæi* Chriſtiani, qui regnabat anno æræ Chriſtianæ 500: Utcunque *Henricus* IV rex Galliæ oleo, non Rhemis, ſed Turonibus petito, apud Carnutes, inunctus eſt;

&

& *Philippus Craſſus*, an. 1109, in Aurelianenſi S. Sanſonis Eccleſiâ.

Apud Ebræos, ſicut in Proſelytiſmo [a] unicus erat *Baptiſmus*, neque iterabatur in poſteris; ita proſapiæ Regiæ unica ſufficiebat *unctio*: neque repetebatur, niſi factione ortâ, ut noſceretur Rex verus. Sic unxerunt [b] *Solomonem*, propter factionem Adoniæ: [c] *Joaſum*, propter Athaliam; [d] *Joachaſum*, propter fratrem Jehojakim. [e] *Saul erat filius unius anni in regnando, & regnabat annos duos*; id eſt, Anno regni ſecundo, recruduit bellum cum Philiſtæis; qui ad *Ebenezer* devicti, *non invaſerant Iſraelitas* [f] *in diebus Samuelis*: Sed [g] *fuit validum bellum cum Philiſtæis, omnibus diebus Saulis.* Tam de Regni, quàm de Ætatis annis [*filius annorum*] intelligi poteſt. [h] *Saul, confirmato regno ſuper Iſrael, pugnabat per circuitum adverſus omnes inimicos ejus; contra Moabitas & Ammonitas, Edomitas; & Reges Sobæ.* (Syriæ [i] Sophenæ) *& quocunque ſe verterat, ſuperabat: & percuſſit Amalekitas, & eruit Iſrael de manu vaſtatorum ejus.* Præterea [*] *In diebus Saulis*, Reubenitæ, cum Tranſamnanis, *præliati ſunt contra Agarænos, & interfecerunt illos, habitaveruntque in tabernaculis eorum, ultra Galaaditidem, verſus Orientem.* [k] *Uſque ad deportationem ſuam, per Teglatphulaſarum regem Aſſyriorum.* Tempora horum bellorum non dicuntur. Bellum contra *Amalekitas* geſtum eſt, paulò antequam [l] *David à Samuele* inauguratus eſt; quod anno regni Saulis decimo competit. Ab eo enim tempore, cenſetur [m] *David filius* xxx. *annorum*, cùm ſuccederet Sauli. Neque eſt Hiſtoriæ ſatis congruum, Davidem iſto Saulis anno fuiſſe natum. Feruntur hujus Regis & Virtutes, & Vitia, & in utriſque Inconſtantia.

[a] *Supr. p.* 192.
[b] I *Reg.* 1.5.
[c] II *Chron.* 23.11,
[d] 36.4.
[e] I *Sam.* 13.1.
[f] *Suprà, p.* 294.
[g] I *Sam.* 14. 52.
[h] *Ib.* 14. 47.
[i] *Plin.* 5.12, 6.9.
[*] I *Chron.* 5.10,18.
[k] *Ibid. c.* 5. *v.* 22,26.
[l] II *Sam.* 16. 13.
[m] II *Sam.* 5.4.

Νεκυομαντεία.

SAUL Pythoniſſam conſuluit, quæ ſpectrum Samuelis evocavit. Juſtinus Martyr [n] *Animas manere ſuperſtites, eò demonſtrat, quòd & Samuelis animam ventriloqua Pythoniſſa, ita ut Saul petierat, evocavit.* Tertullianus contrà, *Abſit,* [o] inquit, *ut animam cujuſlibet Sancti, nedum Prophetæ, à Dæmonio credamus extractam.* De hâc re variè diſputant tum Veteres, tum Recentiores. Quidam (ex Eccleſiaſtici c. 46. ult.) dicunt, *Animam Samuelis, verè ex inferis excitatam, Sauli apparuiſſe*: [p] *Non autem arte Magicâ, ſed Divinâ virtute ſuſcitatam fuiſſe.* Quidni? Sanè mos conſulendi Mortuos erat, apud

I *Sam.* 28. 14.
[n] *Dialog. in Typhone, p.* 333. a.
[o] *De Animâ, c.* 57. *p.* 356. a
[p] *Salian. A. M.* 2979. §. 76,81,84

Gentes, vetuſtiſſimus: quod ex eo ſatis conſtat, quòd inter alias Magiæ ſpecies, ab ipſo Moſe vetetur. [a] *Non inveniatur in te, qui Ariolos ſciſcitetur, & obſervet ſomnia, atque Auguria; nec ſit Maleficus, nec Incantator, nec qui Pythones conſulat, nec Divinos, aut quærat à* MORTUIS *veritatem.*

[a] *Deut.* 18. 10.

Ars iſta ab Oriente in Græciam tranſiit. [b] *Apud Theſprotos, juxta Acherontem flumen, erat* Νεκυομαντήϊον, *mortuorum oraculum. Periander rex Corinthi, eò ſciſcitatum miſit de hoſpitis depoſito; Meliſſa, ejus uxor, apparens, negavit ſe indicaturam, quia ipſa nuda eſſet & algeret: Veſtes enim, cum quibus ſepulta eſſet, ſibi nihil prodeſſe, utpote non crematas. Periander, mulieres Corinthias convocans, earum veſtes ad foveam comportatas, Meliſſam precando, cremavit; tunc remiſſis nunciis,* τὸ εἴδωλον τὸ Μελίσσης *expoſuit, ubinam depoſitum collocâſſet.* Poſt annos 100 ab obitu Periandri, Æſchylus [c] *Darii* Regis εἴδωλον producit in Scenam. LXX. Pythoniſſam vertunt Ἐγγαστρίμυθον, *Ventriloquam.* Vox ea Delphorum Pythias propriè ſpectat.

[b] *Herodot. l.5.c.92.§.7.*

[c] *In Perſis.*

David Rex.

SUblato Saule, *Iſboſeth filius erat quadraginta annorum*, ſive *anni quadrageſimi*; id eſt, quadrageſimo Saulis anno ſucceſſit patri. Abner, Princeps Militiæ, illum *Mahanaim* traduxit; neque præfuit ille omni Iſraeli. *David* enim (ante annos XXX à Samuele unctus) à tribulibus ſuis ad Hebronem Rex factus eſt. *Poſt ſeptem annos & ſex menſes* interfecto illo; hic Tribuum omnium compos erat. Schiſmatis hujus (quod [d] ex filiorum Joſephi, Judæque æmulatione ortum habuit) indicium antehàc fecerat luſtratus [e] divisim Saulis exercitus; & non ita multò poſt, inde exorta eſt [f] *Shebæ* ſeditio; tandem irreparabilis fuit regni ſciſſura.

[d] *Sup.p.293.*

[e] I *Sam.* 11. 8.

[f] II *Sam.*20. 1.

Rex hic *arcem Sionis*, in Hieroſolymis, expugnavit (quam *Jebuſæi* ſupra annos 400, à tempore τῆς χληρωχίας, tenuerant) & ſedem regni conſtituit. Palatium extruxit, aliquot ante obitum annis, auxilio fretus [g] *Hiromi Regis Tyri.* Templum Deo ſtruere propoſuit, ſed filio ædificandum reliquit.

[g] *Ibid.*5.11.

Fuit David ingenioſus, & clemens; bellum [h] feliciter geſſit cum *Philiſtæis, Idumæis, Amalekitis, Moabitis, Ammonitis*, & *Syris.* [i] Hujus Regis filiique temporibus, regnum uſque ad *Euphratem* extendi diximus. Regnavit annos quadraginta.

[h] *Ib.*8.12.

[i] *Sup.p.225.*

Reges

Reges Syriæ.

APUD [a] Josephum, legitur præclarum de Regibus Syriæ fragmentum ex *Nicolai Damasceni Historiarum libro quarto.* [a] *Antiq. l. 7. c. 6.*

Μετὰ δὲ ταῦτα πολλῷ χρόνῳ τῶν ἐγχωρίων τὶς Ἄδαδος ὄνομα, πλεῖον ἰσχύσας, Δαμασκοῦ τε καὶ τῆς ἄλλης Συρίας, ἔξω Φοινικῆς, ἐβασίλευσε.

Πόλεμον δ' ἀξενέγκας τῷ Δαβίδῃ βασιλέα τῶν Ἰουδαίων, καὶ πολλὰς μάχας κρατήσας, ὑστάτῃ τῇ περὶ τὸν Εὐφράτην, ἐν ᾗ ἡττᾶτο, ἀρετῇ δόξαν εἰς βασιλέων ῥώμῃ καὶ ἀνδρείᾳ.

Τελευτήσαντος δ' ἐκείνου, ἀπόγονοι μὲν δέκα γενεὰς ἐβασίλευον, ἕκαστος παρὰ τοῦ πατρὸς ἅμα τῇ ἀρχῇ καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐνδεχόμενος, ὥσπερ οἱ Πτολεμαῖοι ἐν Αἰγύπτῳ.

Μέγιστον δὲ πάντων δυνηθεὶς ὁ τρίτος ἀναμαχέσασθαι βουλόμενος τὸ παλαιὸν ἡγεμόνι, στρατεύσας μὲν Ἰουδαίους ἐπόρθησε τὴν νῦν Σαμαρείτιν καλουμένην.

Longo post tempore, indigenarum quidam, nomine Adadus, cæteris potentior, Damasci & reliquæ Syriæ, præter Phœnicem, regnum obtinuit.

Hic bello inter eum & Davidem Judæorum regem exorto, crebris præliis cum eo conflictatus, in postremo, quo apud Euphratem victus est, se regem virium & animi robore præstantissimum declaravit.

Illo defuncto, posteri ejus ad decimam usque generationem regnum obtinuerunt; quisque à patre suo nomen cum imperio accipiens, quemadmodum apud Ægyptios Ptolemæi: Postea.

Ex his potentissimus, ordine tertius, instaurato bello abolere volens ignominiam avi temporibus acceptam, expeditione contra Judæos factâ, Samariam vastavit.

Adad itaque nomen Regibus Syriæ commune fuit; à Sole mutuatum: ut sunt cœlestes plerique Orientalium regum tituli. [b] *Assyrii Deo Soli (quem summum maximumque venerantur) Adad nomen dederunt. Ejus nominis interpretatio significat Unus.* Philo Byblius (ex Phœnicicâ Sanchuniathonis Theologiâ) apud [c] Eusebium; Ἄδωδος βασιλεὺς θεῶν, *Adodus rex Deorum.* [b] *Macrob. Saturn. l. 1. c. 23.* [c] *Præpar. Evang. l. 1. p. 38. c.*

Rex autem hic *Damasci & reliquæ Syriæ* (*à Davide ad Euphratem victus*) idem est, qui in S. literis cognominatus est *Adadezer, filius Rehobi, rex Syriæ Zobæ*, qui etiam *Damascum* sub ditione tenuit. Illius enim copiæ à Davide fusæ sunt, tàm quæ *ad* [d] *Euphratem*, quàm quæ è provinciâ [e] *Damascenâ* auxilio tardè venerunt. [d] II *Sam.* 8. 3, 5. [e] I *Chron.* 18. 3, 5.

[f] Josephus vocat hunc Ἀδραζαρον, τὸν Ἀραῒ μὲν υἱὸν, βασιλέα δὲ τῆς Σωφήνης, *Adrazarum, Arai filium, Syriæ Sophenæ regem:* [f] *Antiq. l. 7. c. 5.*

[a] *Antiq. l. 7. c. 6.* Diversum ab eo facit [a] *Adadum Damasci & Syrorum regem, in auxilium Adrazari properantem, cujus meminit Nicolaus.* Est autem irrita distinctio ista. Ante pugnam enim tam *Sophenæ, quam Damasci* rex unus erat; post cladem, contigit Regni Damasceni initium.

[b] *II Sam. 8. 9.* Eodem quidem tempore, Syriæ rex alius, nomine [b] *Toi* sive *Thou*, regnabat in *Hamath*, *qui misit filium suum cum muneribus ad Regem David, ut salutaret eum; congratulans, quod Adad-ezerem debellâsset; quippe hic illi hostis erat.* Est autem [c] *Hamath*, *magna* illa urbs ad Orontem posita, quam Macedones posteà nuncupârunt *Antiochiam.*

[c] *Sup p. 223.*

Reges Damasci.

[d] *I Reg. 11. 23.* PRofligato Adad-ezeris exercitu, [d] *Rezon, filius Eliodæ, à Domino suo Adad-ezere fugiebat; & congregatis hominibus, se turmæ principem efficiebat, cum quibus Damascum profectus, regnum ibi sibi posterisque constituit;* Quod *Solomoni* posteà, regibusque Israeliticis valdè infestum fuit. Neque alius est [e] *Hezion* ille, cujus filius *Tabremon*, nepos *Ben-adad*, *rex Syriæ Damascenæ*; cujus auxilium imploravit rex *Asa*, contra *Baasam.* Ut hinc sciamus, *Adadi* nomen tam *Damascenis* Regibus, quàm *Sophenis* fuisse commune. Post *Ben-adad*, Damasci regnavit [f] Hazael. De his Regibus (ex Nicolao forsan)

[e] *Ib. 15. 18.*

[f] *II Reg. 8. 15.*

Josephus Antiq. l. 9. c. 2. p. 306. f.

Μέχρι νῦν αὐτός τε ὁ Ἀδὲρ, καὶ Ἀζάηλος ὁ μετ' αὐτὸν ἄρξας, ὡς θεοὶ τιμῶνται, διὰ τὰς εὐεργεσίας καὶ τὸν ναὸν τὰς οἰκοδομίας οἷς ἐκόσμησε τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν. Πέμπουσι δ' αὐτοὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπί τε τιμῇ τῶν βασιλέων, καὶ σεμνυνόμενοι τῇ τούτων ἀρχαιότητι, οὐκ εἰδότες ὅτι νεώτεροί εἰσι καὶ οὐκ ἔχουσι αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς ἔτη χίλια καὶ ἑκατόν.

Usque in præsens tam Adad, quam Hazael ejus successor, divinis honoribus coluntur, tum ob aliam beneficentiam, tum quia templis extructis urbem Damascenorum ornatiorem reddiderint. Quotidie in honorem horum regum pompas celebrant, & eorum antiquitatem jactant; nescientes, quòd non sint admodum veteres, & nondum anni centum supra mille ab eorum ætate interceſſerint.

Adeò vetusta est Orientalium Regum Ἀποθέωσις. Numinibus istis cognatus fortassè *Mars* ille *Edessenus*, cujus meminit *Julianus Augustus*: [g] Ἄρης, Ἀζιζηνὸς λεγόμενος ὑπὸ τῶν οἰκούντων τὴν Ἐδεσσηνῶν Σύρων,

[g] *Orat. 4. de Sole, p. 288.*

Σύρων, Ἡλίῳ προπομπόν, *Mars, Azizus dictus à Syris qui Edeſſam habitant, eſt Solis anteambulo.* Et paulò ante, [a] *è Phœnicum theologiâ,* ait; *Qui Edeſſam habitant (locum ab æterno Soli ſacrum)* Μόμιμον ἀπὸ τῆς Ἄζιζον συνεδρεύσιν, *Momimum & Azizum Soli aſſeſſores faciunt: quod Iamblichus* (Juliani præceptor) *ſic interpretatur; ut Momimus quidem ſit Mercurius; Azizus autem Mars.* Orientalia nomina non rarò variant. [a] *Ib. p. 287.*

Qui Ebræis *Ben-Adad*, Joſepho, *Ader*, Ruffino, *Adezer*, Juſtino *Ador* vocatur; Hic Damaſcenos quoſdam reges inconditè recitat. [b] *Poſt Damaſcum Azelus, mox Adores; & Abraham, & Iſrael Reges fuere.* Ex Nicolao, [c] *Abrahami* meminimus. Huic regno finem poſuit [d] *Teglatphulazer, rex Aſſyriorum*, occiſo *Rezin*, horum regum poſtremo. Hæc autem non ſunt hujus ſeculi. Accerſunt nos innovationes Græcæ. [b] *Juſtin. Epiſt. 36.* [c] *Supr. p. 74.* [d] *II Reg. 16. 9.*

Melanthus Rex.

ATHenis, poſt *Erechthidas*, regnabat *Melanthus Meſſenius, Andropompi filius*, patriâ profugus. Athenienſes certabant cum Bœotis de *Celœnis*, in confinio; convenit tandem inter eos, ut Duces duello rem tranſigerent. Bœotorum dux erat *Xanthius, Thebanus*; Athenienſium, rex decimus quintus, *Thymætes* [e] *Nothus, qui Aphidanti fratri majori, quem occiderat, ſucceſſit*; ſed μονομαχίαν detrectans, abdicatur regno. [e] *Athenæi, l. 3. p. 96.*

Subſtitutus eſt Melanthus; qui, [f] *cum deſcendiſſet ad pugnam, ut primùm cominùs ſtetit. Iniquè*, inquit, *Xanthe, & contra pactum facis; adverſus ſolum enim cum altero proceſſiſti; cúmque admiratus ille, quiſnam ſe comitaretur, reſpexiſſet, averſum uno ictu confecit.* [f] *Frontin. Strateg. l. 2. c. 5.*

[g] Athenienſes τῷ στρατηγήματι τὴν ἀπάτης νικήσαντες, ἑτήσιον ἑορτὴν κατεστήσαντο, ἣν γε δὴ καλέζουσιν Ἀπατούρια, *Deceptionis ſtratagemate vincentes, feſtum annuum inſtituerunt, quod vocant (Apaturia) feſtum deceptionis.* Celebrata ſunt *Apaturia menſe Pyanepſione* [h] *per tres dies*; *prima dicebatur* Δορπία, *cœnæ dies, quâ Tribules veſperi epulabantur*: *Secunda* Ἀναῤῥύσις, *à ſacrificando, quâ ſacra faciebant Jovi* τῷ Φρατρίῳ, *& Minervæ*; *Tertia*, Κουρεῶτις, *Puellaris*; *quòd tum pueros & puellas in Tribus adſcriberent.* In Aſiâ poſthàc, [i] *Ionas Apaturia celebrabant omnes, præter Epheſios & Colophonios.* Quo jure etiam [k] *Samii* hoc feſtum agebant. [g] *Polien. Strateg. l. 1.* [h] *Suid. Απατούρια.* [i] *Herodot. l. 1. c. 147.* [k] *Idem vit. Hom. c. 29.*

Melanthi tempus incertum est: Nos Eusebii canonem sequuti
[a] *Num.*890. sumus in quo [a] initium ejus regni antevertit [b] *Heraclidarum descensum*
[b] *Num.*918. *in Peloponnesum.* An satis rectè, dubito; quia Scriptores gravissimi
[c] *L.*8.*p* 359. Melanthum ab Heraclidis Messeniâ pulsum testantur. [c] Strabo:
[a] Κατὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, καὶ τὴν τότε γενηθεῖσαν μερισμὸν τῆς χώρας ὑπὸ Μέλανθον βασιλεύοντα τῶν Μεσσηνίων, *Sub reditum Heraclidarum, & distributionem regionis, quæ tum facta est, Melanthus fuit rex*
[d] *Strab.l.*9. *p.*392.d. *Messeniorum.* Alibi, [1] Μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, καὶ τὴν τῆς χώρας μερισμὸν, &c. *Post Heraclidarum reditum & terræ partitionem, accidit ut multi (suis sedibus pulsi ab iis, & Doriensibus cum iis venientibus) migrarent in Atticam*; ὧν ὑπὸ καὶ ὁ τῆς Μεσσηνίης βασιλεὺς Μέλανθος, *Equibus fuit Melanthus rex Messeniæ*; qui cum singulari pugnâ vicisset Xanthum Bœotorum regem, ab Athenienſibus Rex
[e] *L.*2.*p.*117. ultrò creatus est. Pausanias etiam dicit, [e] Heraclidas *Nestoris posteros ex Messeniâ expulisse*; σὺν ᾧ αὐτοῖς Μέλανθον τὸν Ἀνδροπόμπου, *& cum his Melanthum Andropompi filium, qui, exuto Thymæte, regnum*
[f] *Narrat.*39. *Athenis obtinuit.* His accedit *Conon*, apud [f] Photium, qui *Melanthum ab Heraclidis Messeniâ, & Pylo expulsum* refert, & τὸν χρησμὸν, *ex oraculo, Athenas venisse; & singulari certamine Oenoen* (non Cœlenas) *Athenienſibus, sibi regnum acquisivisse.*

Ex horum auctoritate, aut citiùs redierunt *Heraclidæ*, aut seriùs regnavit *Melanthus.*

Heraclidarum Reditus.

[g] *Sup p.*288. EVristheus è Peloponneso [g] Herculis filios abegit; & contra eos profectus, in Atticâ occubuit: exinde *Pelopidæ* Peloponnesum obtinuerunt. *Hyllus* Herculis filius illos invasit, sed grassante peste
[h] *Apollodor. l.*2. remigravit; & Apollinem de reditu percontatus, [h] *respondit Deus,* τὸν τρίτον καρπὸν κατέχειν, *Tertium fructum expectandum esse.* Post *triennium* igitur congressuris in Isthmo copiis,
[i] *Herodot. l.*9.*c.*26. [i] *Hyllus quemlibet hostium ad singulare certamen provocavit, eâ conditione; si vinceret Hyllus, ut Heraclidæ in paterna reverterentur; sin*
[k] *Diod. Sic. l.*4. *victus esset, Heraclidæ retro cederent, neque intra annos* 100 (alii [k] 50, meliùs) *in Peloponnesum redirent. Echemus Tegeatarum rex conditionem accepit, & singulari pugnâ Hyllum interemit.* Heraclidæ itaque regressi
[l] *Strab l.*9. *p.*427.c. sunt *Tetrapolim Dorienſium*, juxta montem Oetam, [d] *cujus rex* Ægimius (non *Æpalius*) *regno ejectus, ab Hercule restitutus fuerat*;

&

& beneficii memor, *Hyllum adoptaverat*, qui regnum susceperit, ejusque posteri. Atque hinc Heraclidæ reditum in Peloponnesum parabant. Cum Dorienſibus enim in unum corpus coaluerunt. Unde [a] *Pindarus* junctim celebrat ἀλκᾶντας Ἡρακλέους ἐκγόνους Αἰγιμιῶ τε, strenuos Herculis posteros Ægimiique. Hic duos filios habuit, Dimanta, & Pamphylum: unde tres φυλαὶ Dorienſium; Δυμᾶνες, Πάμφυλοι [b] Ὕλλεῖς. Iſta ante bellum Trojanum geſta ſunt.

[a] *Pyth. Od. 5.*

[b] *Stephan. in Δυμᾶν.*

Cleodæus Hylli filius, Herculis nepos, etiam irrito conatu Peloponneſum tentavit.

Ariſtomachus, Cleodæi filius, Hylli nepos, [c] τὸ οἱ χρωμένης μαντείας ἁμαρτὼν, διὰ αὐτὸ κατόδου τὸ εἰς Πελοπόννησον ἥμαρτεν, cum *Oraculum ſibi editum non rectè intelligeret, itidem à viâ Reditûs in Peloponneſum aberravit.* Erat autem Oraculum ejuſmodi.

[c] *Pauſan. l. 2. p. 98.*

[d] Νίκλεω σοὶ φαίνθσι θεοὶ διὰ ὁδοῖο στενύχρων,
Victoriam tibi oſtendunt Dii per viam angustiarum humidarum.

[d] *Euſeb. Pr. l. 5. c. 20.*

Ille itaque per Iſthmum Corinthiacum aggreſſus Peloponneſum, in pugnâ occubuit.

Ariſtomachus tres filios reliquit, *Temenum*, *Creſphontem*, *Ariſtodemum*; hi demum intellexerunt [e] τρίτον καρπὸν, *tertium fructum*, ὐ γῆς, ἀλλὰ γυναικὸς, *non terræ* (ſive triennium) ſed generationes tres ſignificâſſe: & [f] στενύχρω, non Iſthmum Corinthiacum, ſed *fretum* illud eſſe, inter Rhium & Antirrhium, quod Ætolos dirimit à Peloponneſo. Illi igitur claſſem fabricati, in Ætoliâ (unde *Naupactii* nomen) & Rhium advecti, duce *Oxylo* τριοφθάλμῳ, Peloponneſum feliciter invaſerunt.

[e] *Apollodor. l. 2.*

[f] *Euſeb. ibid.*

Hinc novus rerum Peloponneſiacarum ſtatus. Solus *Arcadum* rex [g] Cypſelus, cum filiam Meropen Creſphonti uxorem dediſſet, novâ affinitate tutus fuit. *Elis*, ejecto Elæo rege, *Oxylo* duci datur, à quo deſcendit Iphitus, qui Olympia inſtituit.

[g] *Pauſan. Arcad.*

Meſſene, pulſis Neſtoris poſteris, Alcmæone & Pæonis filiis (qui Athenas migrantes, Alcmæonidarum, & Pæonidarum genti nomen dederunt) & Melantho (cujus meminimus) *Creſphonti* ſortitò obtigit; ab Ægypto illius filio reges Meſſeniorum poſteà Αἰπυτίδαι dicti ſunt.

Pauſan. l. 4. p. 221.

Tiſamenus Oreſtis filius, Argis & Lacedæmone regnabat; quo expulſo, *Lacedæmon Ariſtodemi* ſors erat, qui geminos habuit,

Euriſthenem, & *Proclem*; unde duplex apud Spartanos fuit ſucceſſio Regia, quæ annos fermè nongentos duravit.

[a] *Pauſan. l. 2.* [a] *Argos Temeno* ceſſit, cujus poſteris Argivi τὸ ὄνομα τῆς βασιλείας μόνον, *ſolum regni nomen* reliquerunt.

Circa idem tempus *Aletes*, unus ex Heraclidis (filius Hippotæ, jam exulantis; quòd Carnum vatem Naupacti occiderat) regnum *Corinthi* occupavit, quod *Siſyphidæ* hactenùs tenuerant. Duravit Aletis ſucceſſio ultra annos 300 uſque ad *Prytaneis*, & *Cypſeli* tyrannidem.

[b] *Ibid. Ach.* Qui Argos & Lacedæmonem antea incolebant, [b] Ἀχαιοὶ (*Achivi*) vocabantur: illi jam ab Heraclidis ejecti, extra Peloponneſum non abïere; ſed pulſis ex Ægialio *Ionibus*, XII eorum urbes occupârunt, quæ dein *Achaia* dictæ ſunt. *Iones* autem in domicilii conſortium ab Athenienſibus recepti ſunt.

[c] *Clem. Alex. Strom. l. 1. p. 336.* ERatoſthenes (quem Euſebius aliique ſequuntur) numerat

[c] *A Trojâ captâ ad Reditum Heraclidarum, annos* ——— 80.
Inde ad migrationem Ionicam, annos ——————— 60.

Marmor Arundelianum *Heraclidarum* quidem non meminit, ſed *migrationis Ionicæ* tempus poſuit.

Epocha Marmorea.

		Æra Attica
Ἀ Φ' ἧ Νη..ϐὺς ωκισ . . . γ . . .	*Ex quo Neleus inhabitavit*	
. .αλαηχαε . . . σι . . . αν	. . . . . *Epheſum, Erythras,*	
Ἔφεϛον, Ἐρύθρας, Κλαζομεναϛ, τ .	*Clazomenas*	
.ιιν ἡ .. γρονον ὑπὸ Κωλοφωνα . .	. . . *Colophonem, Myunta*	
. .ιϐνϛα . . α . . . Σαμον . . . . ϛα	*Samum* . . . . . *Panionia*	
. . . Ιωνι . . . εγϝετο ἐϝ . . . . ΔIII	*facta ſunt, anni* 783. *Regnante*	536
Βασιλεύοντϛ Ἀθηνῶν Μενεσθέως	*Athenis Meneſtheo, XIII ejus anno.*	
ηϛ ἡ δεκαϝ . . υς.		

Si fuiſſet integrum Marmor, de Migrationis tempore nullus eſſet dubitandi locus. Sed diſparuit numeri pars prior, legitur in fine tantum . . . ΔIII. Totus numerus videtur fuiſſe ΙΗΗΗΙΔΔΔIII, ſive DCCLXXXIII ut ſint, *ex quo Neleus Iones in Aſiam duxerit uſque ad Diognetum Archontem*, anni 783. Is eſt annus Æræ Atticæ 536, annus à captâ Trojâ 163. Deme annos 26 (quos huic inter-

[d] *Sup. p. 313.* vallo interſerit [d] Marmor) manet annus à caſu Trojæ 137.

Eratoſthenes

Eratosthenes putat annos 80 & 60, id est, 140. Differentia est trium annorum. Rusùs; Eratosthenes hinc ad *primam Olympiadem*, numerat annos 267. Juxta Marmor, ab anno Attico 536 ad annum Atticum 807, quo contigit *Prima Olympias*, sunt anni 270. Differentia itidem est trium annorum. Eratosthenis computus, ex numeris rotundis confectus, minùs accuratus forsàn habendus est, quàm iste Marmoris; & triennii μεθαχρονισμῷ peccare videtur, non adhibitâ istorum 26 annorum ratione.

Hinc elucet *Reditûs Heraclidarum* tempus. Auctore Eratosthene, Ἡρακλειδῶν κάθοδος annis 60 prior erat quàm Ἰωνικὴ ἀποικία. Migrârunt *Iones* anno Attico 536, demptis annis 60. *Heraclidæ* in Peloponnesum redierunt, anno Attico 476. Is annus est à Trojâ captâ 103. Detrahe annos 26: habes annum à captâ Troja 77, Eratosthenes tres annos adjicit.

Neque dubium est, quin Eusebius, in ponendo *Melanthi* initio, 26 annorum παραχρονισμῷ peccaverit. Ille *Heraclidarum* expeditionem collocat (juxta Eratosthenem) anno 80 circiter post casum Trojæ; Melanthi autem initium anno 55. Cùm verò Melanthus esset ab *Heraclidis* Messeniâ ejectus, ille quidem ante eorum *Reditum* Athenis regnare non potuit. Regnabant itaque *Erechthidæ* diutiùs, Melanthus seriùs, quàm statuit Eusebius: illis adjiciendi sunt anni 26, ut hic post adventum *Heraclidarum* regnare incipiat, juxta calculos Eratosthenis. Secundùm Marmoris chronologiam (de quâ disseruimus) alteri XXVI anni, insuper interserendi sunt in illud temporis spacium, quod ante *Reditum Heraclidarum* excurrit ab *excidio Trojæ*.

Hæc quidem nobis in secundas veniunt cogitationes; neque cum Canone nostro satis conveniunt. In componendo Canone, Eusebium, quousque licuit, sequuti sumus; & recepta *regum Athenienssium* tempora retinuimus: ὑπολειμαίους *Marmoris* annos in posteriora Intervalli tempora (quæ *primam Olympiadem* proximè præcedunt) distulimus; secundùm hanc verò dissertationem, anni isti ad priora Intervalli tempora potiùs referendi sunt. Sed cùm incertus sit lacunæ locus, quam emendatio postulat; sit satis monuisse.

Κάρνεια.

DUM Heraclidæ in Ætoliâ expeditionem parabant, [a] ἐφάνη αὐτοῖς μάντις χρησμὸς λέγων καὶ ἐνθεάζων, *Carnus vates ipsis apparuit, futura prædicens, & numine afflatus: hunc Magum esse, & in exercitûs perniciem â Peloponnesiis emissum existimárunt. Hippotes* (Aletis pater) *eum jaculo trajecit.* [b] Ob vatis cædem, pestis Dorienſium exercitum invasit, & *Hippotes exulatum profugit,* καὶ Δωριέσιν ἀπὸ τότε τὴν Ἀκαρνᾶνα μάντιν καθέστηκεν ἱλάσκεσθαι, & *ab eo tempore statuerunt Dorienses Acarnanem vatem sacris placandum esse.* Hinc [c] Κάρνεια, Ἀπόλλωνος ἑορτὴ παρὰ Λακεδαιμονίοις, *Carnia, festum Apollinis apud Lacedæmonios*: à festo Apollinem Κάρνειον nuncupabant. Religio, in expeditione orta, bellicas quasdam ceremonias retinebat. *Demetrius Scepsius,* [d] *dixit, Carneorum festum apud Lacedæmonios μίμημα εἶναι στρατιωτικῆς ἀγωγῆς, imitamentum esse militaris disciplinæ.* Postea certamen Musicum huic festo introductum est: In catalogo [e] cum Eusebianis edito, [e] *Olympias XXVI* Κάρνεια ἐπὶ πρῶτον ἐν Λακεδαίμονι κιθαρῳδῶν ἀγών. Et ex *Sosimo* [f] Athenæus, ἐγένετο ἡ θέσις τῶν Καρνείων κατὰ τὴν ΧΧΧ Ὀλυμπιάδα. Quod de Citharædici agonis constituti tempore intelligendum est; ut &, ex [g] *Hellanico*, illud: Τὰ Κάρνεια πρῶτος πάντων Τέρπανδρος νικᾷ, *Terpander omnium primus vicit in Carniis.* Erat hic peregrinus: *Nam* [h] *Lacedæmonii, cum essent literarum artiumque imperiti, quando opus erat, consulebant peregrinos. Accersiverunt autem Terpandrum,* &c. Illius meminit Marmor, anno Attico 381.

Eusebius, in *Sicyoniorum* laterculo, [i] *Reges Sicyonii defecerunt, post quos Sacerdotes Carnii constituti sunt.* Et Syncellus, [k] Μετὰ τοὺς βασιλεῖς κατεστάθησαν ἱερεῖς τοῦ Καρνείου, *Post reges suffecti sunt Sacerdotes Carnii* Apollinis. Eusebius *Castorem* auctorem laudat; & *Sacerdotibus* istis (idem cum Melantho) initium attribuit anno post *casum Trojæ* 55; ante *Heraclidarum Reditum*, 25.

Jamdudum totam *Sicyoniorum regum* seriem suspectam habeo: [l] Primi nimiâ vetustate peccant; medii auctoritate destituuntur; qui agmen cogunt, Ἄρχοντες Ἱερεῖς τοῦ Καρνείου in dubium vocari merentur. Quid enim ad *Sicyonios*, Ἱερατεία Dorienſis? Quid ad Carnum, cultus divinus, dum is adhuc in vivis erat, & Heraclidis ignotus? Quid ad Apollinem, Καρνεῖος nomen; cum Κάρνεα nondum essent celebrata?

Codrus

a *Apollodor. l.2.p.124. Euseb. Præp. l.5.c.20.*

b *Pausan.l.3. p.184.*

c *Suidas*, K.

d *Athenæi Deipn.l.4. p.141.*

e *P.217.*

f *L. 14. p.635.*

g *Ibid.*

h *Ælian. Var.l.12. c.50.*

i *Num.889.*

k *Sync.p.79.*

l *Supr.p.16.*

Codrus Rex.

NOtiſſima eſt *Codri* hiſtoria, qui ſe pro patriâ devovit. [a] Ἐυδωδεύσης ἣ τ' Ἀτθιχῆς ἀλλὰ θοὺ φυγάδας, *Cum Attica, per exulum frequentiam, virorum copiâ floreret, Heraclidæ ſibi metuentes, bellum Atticæ intulerunt: eos maximè inſtigantibus Corinthiis, ob vicinitatem; & Meſſeniis, eò quòd Codrus Melanthi filius in Atticâ tunc regnabat.* Codrus autem, [b] *cum reſpondiſſet Pythius* [*Quorum dux ab hoſte eſſet occiſus, eos futuros ſuperiores*] *depoſitâ veſte regiâ, paſtoralem cultum induit; immiſtuſque caſtris hoſtium, de induſtriâ rixam ciens, imprudenter interemptus eſt. Codrum cum morte æterna gloria, Athenienſes ſequuta victoria eſt. Quis eum non miretur, qui iis artibus Mortem quæſierit, quibus ab ignavis Vita quæri ſolet?*

[a] *Strab. l. 9. p. 393. a.*

[b] *Vel. Paterc. l. 1.*

[c] *Peloponneſii, digredientes finibus Atticis, Megaram (mediam Corintho Athenisque urbem) condidere;* [d] κὴ θοὺ ἀνθρώπους Δωρέας, ἀντὶ Ἰώνων, ἐποίησε, *& incolas, ex Ionibus, fecerunt Dorienſes: abolerunt etiam* (σήλλυ) *cippum, qui Iones & Peloponneſios diſtinguebat, quem* [e] Theſeus pridem in Iſthmo collocaverat, cùm agrum Megaricum Attico adjunxiſſet. Adeò ut de Megarenſibus deinceps dictum ſit, ὅτ' ἐν λόγῳ, ὅτ' ἐν ἀριθμῷ.

[c] *Ibid.*

[d] *Strab. ib. Pauſan. l. 1. p. 73.*

[e] *Sup p. 284.*

Ab eo tempore [f] *Dorienſes in Atticam non ſunt profecti, uſque ad Piſiſtratidarum tyrannidem.*

[f] *Herodot. l. 5. c. 76.*

Jus Aſyli.

Athenienſibus [g], *regnante Aphidante, datum eſt hoc Dodonæi Jovis oraculum.*

[g] *Pauſan. l. 7. p. 447.*

Φεάζεο δ' Ἀρείον τε πάγον βωμούς τε θυώδεις
Ἐυμενίδων, ὅτι χρὴ Λακεδαιμονίους σ' ἱκετεύσαι
Δουρὶ πεζομάχους· θοὺ μὴ σὺ κλεῖνε σιδήρῳ,
Μὴ δ' ἰκέλας ἀδικεῖν. Ἱκέται δ' ἱερῆί τε κὴ ἁγνοί.

Ara tibi Eumenidum fumans, & Curia Martis
Sint cordi. Huc bello domiti nam forte Lacones
Suppliciter triſtes venient. Ne confice ferro,
Nec viola. Supplex ſacer eſt, & crimine purus.

Oraculum prædixit, Lacedæmonios fore ſupplices; edixit, ſupplices eſſe ſacroſanctos. [h] *Hæc Græcis in memoriam venerunt, cum Peloponneſii ſub Codro Athenas adorti eſſent. Tunc quidem reliquæ*

[h] *Ibid.*

Peloponnesiorum copiæ, auditâ Codri morte (neque enim juxta Oraculum Delphicum victoriæ spes ulla erat reliqua) ex Atticâ retrocesserunt. Quidam verò Lacedæmoniorum, qui intra mœnia eâ nocte delituerant, manè ubi se à suis destitutos, ab Athenienſibus impetitos intelligerent, in Areopagum se receperunt, ad aras Dearum, quæ Σέμναι vocantur (sive Eumenides) *& tunc quidem Athenienses illis supplicibus impunè discedendi veniam concesserunt.*

Apud Græcos vix occurrit vetustius τ ἀσυλίας exemplum. Lex Mosaica [a] *urbes refugii* constituit; sed ob *Homicidas* tantùm ex casu, aut errore. Æschylus, ad morem sui ævi, Danaï filias Ἱκέτιδας in scenam producit. Fuit in [b] *Calauriâ* ἄσυλον Ποσειδῶνος ἱερὸν, *Asylum Neptuni, qui insulam hanc â Latonâ accepisse dicitur, pro Delo.* Delii Apollinis fanum eâ fuit religione, & eo jure sanctum, quo sunt templa, quæ asyla Græci vocant. Harum religionum, horum privilegiorum origo non satis est perspecta. [c] *Samothracia etiam sacra erat, & augusti tota atque inviolati soli.* Sanè vetustissima fuit Samothracum religio.

[a] *Num.* 35.

[b] *Strab. l.* 8. 373. d.

Liv. l. 35.

[c] *Ib l.* 35.

& Suprà, p 122.

Post deductas in Asiam Græcorum colonias, plurima fuerunt Asyla, tàm Deorum, quàm hominum auctoritate sancita. Vendicabant [d] *Samii Junonis delubro vetustum Asyli jus, decreto Amphictyonum (queis præcipuum fuit rerum omnium judicium) quâ tempestate Græci, conditis per Asiam urbibus, orâ maris potiebantur. Neque dispar apud Coos antiquitas Æsculapii delubro.* [e] Altiùs *Ephesii memorabant, Liberum patrem, bello victorem, supplicibus Amazonum, quæ aram insederant, ignovisse: auctam hinc, concessu Herculis cùm Lydiâ potiretur, cæremoniam templo.*

[d] *Tacit. Annal. l.* 4. *p.* 111.

[e] *Ib. l.* 3. *p.* 89.

Ibid. *Hierocæsarienses Persicam apud se Dianam, Delubrum rege Cyro dicatum, memorabant; & (alios) qui non modò Templo, sed duobus millibus paßuum eandem sanctitatem tribuerant. Milesii, Apollinem* (Didymæum) *Darii Regis; Sardiani, Dianam* (Coloenen) *Alexandri victoris donum referebant; Smyrnæi, oraculum Apollinis cujus imperio Stratonicidi Veneri templum dicaverint; Tenii ejusdem carmen referebant, quo sacrare Neptuni effigiem ædemque jussi sunt.* Sed & [f] *Seleucus* rex Syriæ & Asiæ in Smyrnæorum gratiam *sancivit,* τὸ τὲ ἱερὸν τ Στρατονίκιδ & Ἀφροδίτης ἄσυλον εἶ, καὶ τ πόλιν ἱερὰν καὶ ἄσυλον, *non modo templum Veneris Stratonicidis fore Asylum, sed & urbem* Smyrnæorum *sacram & inviolabilem.*

[f] *Marm. Arund.* II. *p.* 23.

Hæc

Hæc *Regum, qui ante vim Romanam valuerunt, Decreta.* [a] *Magnetes L. Scipionis, & L. Syllæ constitutis nitebantur, uti Dianæ Leucophryenæ perfugium inviolabile foret. Aphrodisienses & Stratonicenses (Dictatoris Cæsaris, & D. Augusti decreto) illi Veneris; hi Jovis* (Chrysaori) *&* (Hecates, sive) *Triviæ* (in Laginis) *religionem tuebantur.* Sub Tiberio, in Asiâ [b] *crebescebat Græcas per urbes licentia atque impunitas Æsyla statuendi. Complebantur templa pessimis servitiorum; eodem subsidio obærati adversùm creditores; suspectique capitalium criminum receptabantur: nec ullum satis validum imperium erat coërcendis seditionibus populi, flagitia hominum, ut cæremonias Deûm, protegentis.* Itaque [c] *facta Senatus-consulta, quis multo cum honore, modus tamen præscribebatur*; Nec satis considerate Suetonius, de Tiberio, [d] *Abolevit & jus moremque Asylorum, quæ usquam erant.*

[a] *Tacit. Annal. l. 3 p 98.*

[b] *Ib. p. 97.*

[c] *Ib. p. 99.*

[d] *Tiber. c. 37.*

Renascente dein Asylorum licentiâ, Græcæ per Asiam urbes, sub Imp. Antonino, in judicium iterùm vocatæ sunt; & inter alias, [e] ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Σμύρνῃ ναῶν, καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῖς δικαίων, *de Smyrnæorum fanis & eorum juribus* disceptatum est. Ambitiosa quidem fuit Provincialium superstitio; non tantùm Μητροπόλεως (*Primatûs*) Ἀσσονόμους, Ἐλευθέρας; sed etiam Νεωκόρων, καὶ Ἱερᾶς καὶ Ἀσύλου titulis gaudebant. Quod ex Provincialibus in Oriente numismatibus abundè constat. De quâ re amplus patet disserendi campus, modò non esset alieni temporis. Profligatis demùm ab *Aureliano* Aug. *Monetariis*, desierunt ejusmodi testimonia; & Moneta *Sacra*, atque res fisci, esse cœpit.

[e] *Philostr. in vitâ Polemonis.*

A templis Gentium in Ecclesiam Christianam transiit Asylorum privilegium. Lex est *Imppp. Gratiani, Valentiniani, & Theodosii.* [f] *Qui confugientem ad sanctam Ecclesiam suâ auctoritate abstraxerit, verberatus & tonsus deportator.* Honorius & Theodosius A. A. sanciverunt, illum [g] *Majestatis crimine esse retinendum.* Apud nos demùm, sub Rege Henrico VIII, lege latâ sublatum est jus Asyli.

[f] *Cod. Justin. l. 9. tit. 29.*

[g] *Ib. l. 1. t. 12.*

Medontidæ.

POST mortem Codri, [h] *ejus filii seniores Medon & Nileus de regno dissidebant. Negabat Nileus, se posse ferre regnum Medontis, qui pede altero claudicabat.* Δόξαν δὲ σφίσιν ἀνενεγκεῖν ἐς τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖς, *Placuit illis disceptationis arbitrium Oraculo Delphico permittere*: δίδωσι Μέδοντι ἡ Πυθία Βασιλεύειν τῶν Ἀθηναίων,

[h] *Pausan. l. 7. p. 398.*

Pythia Medonti dedit Athenienſium Regnum. Tamen utcunque eſſet, ad has Apollinis ſortes referendum puto id quod habet [a] Scholiaſtes ad Ariſtophanis [Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ.] Τοῖς Ἀθηναίοις πυθοχρήσεως ἐγένετο καταλῦσαι μὲν τὰς βασιλείας, αἱρεθῆναι δὲ Δία βασιλέα, *Oraculum Apollinis in cauſa fuit, cur Athenienſes Reges ſuos exigerent; & Jovem Regem conſtituerent.*

[a] *Ad Nubes, initio p. 122.*

Moſes pridem [b] θεοκρατίαν declaravit Ebræorum Rempublicam; ne ſibi poteſtas Regia deferretur: Athenienſes autem Διοκρατίαν ſuam ab Apolline retulerunt; ut *Regis* nomen *Jovi* cederet; neque tam titulus, quàm poteſtas Regia imminueretur. [c] *Melanthi poſteri, Medontidæ dicti ſunt; quibus* κατ' ἀρχὰς μὲν ἀφείλετο ὁ δῆμος τῆς οὐσίας τὸ πολύ, καὶ ἀντὶ βασιλείας μετέστησεν ἐς ἄρχειν ὑπεύθυνον, *Populus imperii poteſtatem imminuit, & pro Regno conſtituit Magiſtratum, rerum geſtarum rationi reddendæ obnoxium.* Ipſe *Medon primus Archon Athenis* eſt Velleio; & Syncello, [d] οὐκ ἐπὶ βασιλεῖς, ἀλλ' ἄρχοντες ἦσαν ἀεὶ βίου τοῖς Ἀθηναίοις καθίσταντο, *Non ulteriùs Reges, ſed Archontes Perpetui Athenienſibus præficiebantur.* Neque tamen deſitum eſt *Regis* nomen. Sequitur enim, ΙΗ ἐβασίλευσεν Μέδων, 18 *regnavit Medon, Magiſtratuum perpetuorum primus.* Et Euſebii interpres, [e] *Poſt Codrum, Principes; quos Mors finiebat quorum primus Medon Regnum in finem vitæ obtinuit Athenis; & poſt eum cæteri Reges.* Et in Marmore, Medontidæ βασιλεύοντες citantur, uſque ad *Æſchylum.* Syncellus, [f] Μετὰ Ἀλκμαίωνα τὸν λ' βασιλέα Ἀθηναίων κατέστησαν ἄρχοντες δεκαετεῖς ζ, *Poſt Alcmæonem trigeſimum Athenienſium Regem* (τὸν ἀεὶ βίου poſtremum) *conſtituti ſunt Archontes Decennales ſeptem.* Suidæ [g] Hippomanes (is eſt δεκαετὴς quartus) dicitur τῆς Κοδριδῶν τοῦ γένους· & τελευταῖος βασιλεύσας. Et Euſebius, poſt *Eryxiam* (eorum poſtremum) [h] *Annui principes* (ἄρχοντες) *conſtituti ſunt, ceſſantibus Regibus.* Ita ut οἱ δεκαετεῖς etiam *regnare* dicantur, ſed minùs propriè. *Nileus* autem cum regnare non potuerit, domi manere noluit; ſed Ionibus migrationis auctor fuit.

[b] *Sup. p. 218.*

[c] *Pauſan. l. 4. p. 226.*

[d] *P. 178. c.*

[e] *Chron. Num. 947.*

[f] *P. 211. d.*

[g] *In* Πάριππον.

[h] *Chron. n. 1333.*

Græcorum Coloniæ.

[i] *VEtuſtiſſima Græcorum Colonia fuit illa, quam Iolaus Thebanus, filius fratris Herculis, ex Athenienſibus & Theſpienſibus, deduxit in Sardiniam.*

[i] *Pauſan. l. 7. p. 398.*

Deinde

Deinde *ætate unâ ante Ionicam, Theras Thebanus, Autesionis filius, Lacedæmonios & Minyas, quos Pelasgus è Lemno ejecit, duxit in Insulam, quæ ab eo nunc Thera, antea Calliste vocabatur.*

Celeberrimæ autem sunt, quæ in Asiam à tribus Græcorum gentibus deductæ sunt; sunt illæ Dores, Æoles, Iones.

Vetustissimis temporibus, [a] *Phorbas Argivorum rex Rhodum obtinuisse dicitur; & Triopas ejus filius, in Cariam trajiciens, promontorium occupavit, quod ab eo Triopium vocatur.* Postea *Tlepolemus Argivus, occiso Licymnio.*

[a] *Euseb. n.* 440.

[b] *Diod. Sic. l.* 5. *p.* 227.

[b] Εἰς Ῥοδον ἵξεν ἀλώμενος ἄλγεα πάσχων
Τρίχθα δ' ὤκησεν κατ' φυλάδον—
Rhodum venit errans, ærumnas patiens;
trifariam autem habitârunt per tribus.

[b] *Iliad.* β. *v.* 674.

Urbes istas paulò antè nominat:

[c] Λίνδον Ἰήλυσον τε καὶ Ἀργινόεντα Κάμειρον,
Lindum, Ialyssumque & albicantem Camirum.

[c] *Ib. v.* 663.

[d] *Insulam tunc temporis inhabitabant Græci à Triope deducti, qui, ob Herculis patris gloriam, regnum illi deferebant.* [e] *Militabat hic dein contra Trojam.*

[d] *Diod. l.* 4. *p.* 182

[e] *Sup. p.* 312.

Tandem [f] *Dorienses, qui post mortem Codri, Megara condiderunt, partim ibi manserunt, partim cum Althæmane Argivo in Cretam migrârunt, partim in dictas Rhodi urbes, in Halicarnassum, Cnidum, & Coum dispersi sunt. Hæc autem Homericis sunt recentiora: Cnidus quidem & Halicarnassus,* οὐδ' ἐῦ πω, *nondum erant,* temporibus Trojanis.

[f] *Strab. l.* 14. *p.* 653. b.

[g] *Hæc erat Dorienssium* Ἑξάπολις, *Hi finitimos Dorienses ad Templum Triopium non admittebant. In certamine Apollinis Triopii Tripodes ærei victoribus constituebantur; quos non è templo efferre, sed Deo sacrare oportebat. Agasicles Halicarnasseus victor hanc legem violavit, & tripodem domum ferens, ad clavum suspendit. Eam ob causam civitates quinque Lindus, Ialyssus, Camirus, Coos & Cnidus* ἐξεκλήσας τῆς μετοχῆς τὴν ἕκτην πόλιν Ἁλικαρνησσὸν, *sextam civitatem Halicarnassum à Sacrorum participatione removerunt.* Ita Πεντάπολις fit, quæ priùs Ἑξάπολις. Neque multò post Τρίπολις forsan, [h] τῶν Ῥοδίων πόλεως συνῳκισμένης, *cum Rhodiorum urbes essent in unam contractæ.* [i] Πρότερον μὲν ὖν κατ' αὐτὺ ἐπολιτεύοντο οἱ Λίνδιοι, καθάπερ καὶ Καμειρεῖς, καὶ Ἰαλύσιοι· μετὰ ταῦτα δὲ συνῆλθον ἅπαντες εἰς τὴν Ῥόδον, *Primum Lindii Rempublicam suam habuerunt, ut & Camirenses, & Ialysii;*

[g] *Herodot. l.* 1. *c.* 144.

[h] *Strab. l.* 14. *p.* 635. c.

[i] *Ib. p.* 655 a.

 postea

[a] *Strab. l.14. p.654.b.* *postea autem omnes in Rhodum urbem coiverunt*; quæ [a] *extructa est* χ τ Πελοποννησιακῷ, *tempore belli Peloponnesiaci*, id est, ætate Herodoti.

Migratio Æolica.

[b] *Strab l.8. p.333.b.* GENS Æolica fuit latè diffusa. [b] *Græci omnes extra Isthmum (exceptis Athenienſibus, Megarenſibus & Dorienſibus Pernaſſi accolis) Æolenſes dicti ſunt.* [c] *Id. l.13. p.582.b.* *Migrationem Æolicam aiunt esse quatuor ætatibus priorem Ionicâ.* Illa autem non erat unius ætatis. *Profectionis auctor Oreſtes*: ejus ſocium *Piſandrum Thebanum* laudat [d] Pindarus; [d] *Nem. Od.11.vide.* [e] *Strab. l.8. p.333.* ſed hi nihil perfecerunt. [e] *Penthilus Oreſtis filius progreſſus eſt in Thraciam, annis 60 poſt excidium Trojæ* (inde Lesbum occupavit) *ſub adventum Heraclidarum in Peloponneſum. Eodem tempore, quo Penthilus, etiam Cleua & Malæus* (ipſi quoque de ſtirpe Agamemnonis) *copias comparârunt; & cùm multum temporis apud Φρίκιον Locridis montem traxiſſent, in Aſiam trajecerunt, & Cumam condiderunt, quæ ab eo monte Φρικωνὶς nominatur.* [f] *Archelaus* (potiùs Echelatus) *Penthili filius, coloniam duxit in Cyzicenam, circa Daſchylium*; Grais [f] *Strab. ib.* [g] *Pauſan. l.3. p.160.* *uſque ad Granicum fluvium progreſſus eſt.* [g] *Graidi, Echelati filio, Penthili nepoti, Oreſtis pronepoti, coloniam ducenti, Lacedæmonii, regnante Agide, auxilio fuerunt cum claſſe. Hic regionem inter Ioniam & Myſos (quæ Æolis vocatur) occupavit; cùm ejus avus Penthilus multò antè Lesbum inſulam cepiſſet.*

[h] *Strab. l.13. p.622.* [h] *Æolicarum urbium maxima eſt & præſtantiſſima Cuma: Illa & Lesbus quaſi Metropoles ſunt reliquarum, quæ numero ferè XXX fuerunt: earum non paucæ interierunt.* Herodoti ætate, recenſebantur [i] *Herodot. l.1.c.149.* *Cuma (quæ Phrycotis vocatur) Lariſſa,* Νέον τεῖχος (*Novus murus*) *Temus* (quæ *Temnus* eſt Straboni, Plinio, & Nummis) *Cilla, Notium, Ægiroeſſa, Pitane, Ægææ, Myrina, Grynia. Hæ* XI *priſcæ Æolum urbes. Una enim Smyrna ab Ionibus dirempta fuit. Nam & hæ* (ſicut Ionicæ) *erant in Continente* XII *numero, & terram habebant Ionibus præſtantiorem,* [k] *Ib. c.150.* *ſed non ſimilem cœli temperiem.* [k] *Smyrnam verò hâc occaſione amiſerunt Æoles. Colophonios per ſeditionem ejectos receperant; qui poſteà, Smyrnæis Bacchi ſacra extra urbem celebrantibus, urbem, occluſis portis, occupârunt. Succurrentibus Æolibus univerſis; pactum eſt, ut Iones bona mobilia redderent; Æoles Smyrnâ cederent. Smyrnæos* XI *illæ urbes inter ſe diſtribuerunt, ſuos quæque conſtituens cives.* [l] *Ib. c.151.* [l] *Præter has, in Continente, aliæ fuerunt in Idâ urbes* (*Cebrenidis* [m] meminimus) *& Inſulares* [m] *Sup p.246.*

quinque

quinque in Lesbo; Sextam, Arisbam, Methymnæi ſibi ſubjecerant, tanquam conſanguineos. In Tenedo, una erat urbs; altera in inſulis Ἑκατὸν *Centum vocatis.*

Migrationis hujus chronologiam Herodotus ſic ſtatuit, de [a] Homeri vitâ agens.

[a] *In fine, p.* 573.

Ἀπὸ τ῀ εἰς Ἴλιον ςρατείας, ἰῶν Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος ἤγειραν, ἔτεσιν ὕςερον ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα [illegible]σθος ᾠκίσθη πόλις, πρότερον ἐοῦσα ἄπολις.

Poſt expeditionem contra Trojam (quam fecerunt Agamemnon & Manelaus) annis CXXX *Lesbus oppidatim habitari cœpit, antea urbem non habuit.*

Μετὰ δὲ Λέσβον οἰκισθεῖσ῀ ἔτεσιν ὕςερον εἴκοσι Κύμη ἡ Αἰολὶς, καὶ Φρικὶς καλεομένη ᾠκίσθη.

Poſt Lesbum habitatam, annis XX *Cuma, quæ Æolica & Phrycotis vocata, habitata fuit.*

Μετὰ δὲ Κύμλιν ὀκτωκαίδεκα ἔτεσιν ὕςερον Σμύρνα ὑπὸ Κυμαίων καθῳκίσθη, καὶ ἐν τότῳ γένε῀ Ὁμήρου.

Poſt Cumam, annis XVIII *Smyrna à Cumanis condita eſt. Atque eo tempore natus eſt Homerus.*

Τῶν δὲ Τρωϊκῶν ὕςερον γέγονεν Ὁμήρου ἔτεσιν ἑκατὸν ἑξήκοντα ὀκτὼ.

Ita Homerus fuit annis CLXVIII *poſt bellum Trojanum.*

Homeri ætatem Marmor poſthàc indicabit; eſt enim ille longè recentior. Juxta hos calculos, *Penthilus* in *Lesbum* trajecit, anno poſt caſum Trojæ 120; & anno 140, *Cleua* & *Malæus* condidere *Cumam.*

Eratoſthenes [b] eundem annorum numerum ſupputat ad *Migrationem Ionicam.* Itaque κτίσις Κύμης atque Ἰωνικὴ ἀποικία, vel in eundem annum incidunt, vel de *excidii Trojani Epochâ* inter Auctores non convenit. De ſententiarum in eâ re diſcrepantiâ, ſatis [c] dictum eſt; neque de Herodoti, conſtat. Cum verò Migratio *Ionica* ſit *Æolicâ* ſerior (quod ex dictis liquet) Herodotus ad Marmoris potiùs, quàm ad Eratoſthenis rationes accedere videtur. Quidam tamen intervallum illud imminuunt. *Philoſtratus* [d] Ὡς μὲν, ait, φασὶν ἔνιοι, μετὰ τέτταρα καὶ εἴκοσιν ἔτη τ῀ Τρωϊκῶν, οἱ δὲ μετὰ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑκατὸν, ὅτε τ῀ Ἀποικίαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐς Ἰωνίαν ἔςειλαν, *Alii numerant poſt res Trojanas annos* 124 *alii annos* 127, *cum Athenienſes Coloniam in Ioniam deducerent.* Hinc Velleius expeditionem Æolicam & priorem facit Ionicâ, & poſteriorem: De Æolicâ, *excluſi*, inquit, *ab Heraclidis Oreſtis liberi, jactati variis caſibus, quinto decimo anno ſedem cepere Lesbum inſulam.* Poſt plurima, de Ionicâ;

[b] *Sup. p.* 334.

[c] *Sup. p.* 313.

[d] *In Euphorbo, p.* 702. a.

Subſequente tempore, Iones profecti Athenis nobiliſſimam partem regionis maritimæ occupavere, quæ hodiéque appellatur Ionia, urbeſque conſtituere Epheſum, &c. Rurſùs de Æolicâ, ſubjungit; *Et mox Æolii eâdem profecti Græciâ, longiſſimiſque acti erroribus, non minùs illuſtres obtinuerunt locos, claraſque urbes condiderunt, Smyrnam*, &c. Longa fuit Æolicæ expeditionis molitio; nec niſi ab Oreſtis pronepote tandem perfecta. Strabo πέμπτης γενεᾶς putat ad profectionem *Ionicam*, cui *Grais* æqualis fuiſſe videtur.

Migratio Ionica.

DE Neleo duce; de profectionis cauſâ; & de ejuſdem chronologiâ verba fecimus. Coloniarum nomina in Marmore mutila ſunt: evanuerunt Miletus, Priene, Lebedus, Teos, Phocæa, Chius. XII enim ſunt civitates Ionicæ; [a] *quæ non eâdem linguâ utuntur: in Lydiâ autem, Epheſus, Colophon, Lebedus, Teos, Clazomenæ, Phocæa, linguâ inter ſe conveniunt, à prioribus diſcrepant: Erythræ in continente, & Inſula Chios eandem habent loquendi formam: Samos autem inſula, peculiarem. Ita quatuor ſunt linguarum proprietates. XII hæ civitates Ionum nomine gloriabantur, & ſanum conſtruxerunt de ſuo nomine Panionium, ad quod Iones alii non admittebantur, exceptis Smyrnæis: In Mycale promontorio ſitum erat, & Neptuno Heliconio dicatum, ibi coëuntes Iones feſtum celebrabant, Panionia, dictum.* Nomen id, ni fallor, in Marmore.

[a] *Herodot. l. 1. p. 142.*

Marm. Quid autem hoc; Βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Μενεσθέως πεμπτεσκαιδεκάτου ἔτους; *Regnante Athenis Meneſtheo, decimo tertio ejus anno?* Ipſiſſima quidem ſunt verba, quæ priùs ad [b] *belli Trojani Epocham* exarata ſunt; neque tempus aliud deſignare videtur; procul dubio ad *migrationem Ionicam* referri non poſſunt.

[b] *Sup. p. 310.*

Inter urbes Ionicas, nonnullæ, ante adventum Ionum, à Græcis hominibus habitatæ fuerunt. [c] *Colophonem tenuerunt Cares, cùm Cretenſes, Græcorum primi, duce Rhacio, magnam regionis partem occuparent. Mopſus Rhacii filius ex Mantoe, Tireſiæ Thebani filia (quam, cùm eſſet captiva, Oraculum in Aſiam miſerat) Caras è regione penitùs ejecit. Iones* (jam appulſi) *fœdus inierunt cum Græcis, qui in Colophone habitabant, & συνεπολίζοντο, ὐδὲν ἔχοντες πλέον, & cum illis civitate fruebantur pari jure.* Neque aliter ante Ionum migrationem, [d] *Teon coloniam deduxere Orchomenii Minyæ, duce Athamante.*

[c] *Pauſan. l. 7. p. 400.*

[d] *Ib. p. 401.*

Hic

Hic etiam Cares Græcis permisti fuerunt, cùm Iones illuc in coloniam deducerentur. [a] *Erythræi origines suas è Cretâ deducunt, & à Pamphylis, qui genere* * *Græci fuerunt. Cnopus Codri filius Ionas* ἐπῳκήγαγεν Ἐρυθραίοις συνοίκους, *cum Erythræis habitare facit.*

[a] *Pausan. l. 7. p. 401.*
* *Sup. p. 317.*

Athenienses etiam, Migrationis hujus tempore, *Ælæam* urbem maritimam (quæ postea *Pergamenorum* navale fuit) jamdudum incoluerant. [b] Ἐλαία enim Μενεσθέως κλίσμα, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἀθηναίων τῶν συστρατευσάντων ἐπὶ Ἴλιον, *Elæa condita est à Menesthео & Athenienſibus, qui cum eo profecti sunt ad Trojam.*

[b] *Strab. l. 13. p. 622. b.*

Inter urbium nomina, quæ in adeso Marmore disparent, supponamus ΕΛΑΙΑΝ hanc, quam condiderunt Athenienses, *regnante Athenis Menesthео, decimo tertio ejus anno,* [c] *quo Græci expeditionem in Trojam fecerunt.*

[c] *Marm. suprà p. 310.*

Ad SECULUM XIV.

Templum Solomonis.

DAVIDI succeſſit *Solomon* filius, non natu maximus, ſed à Patre in regni conſortium ſuſceptus. Rex hic celebratur maximè ob ſtructuram Templi, atque rem Navalem; in utrâque à Tyriis adjutus.

[d] *Quadringenteſimo & octogeſimo anno Egreſſionis Iſraelitarum de terrâ Ægypti, in anno quarto, menſe Zio (ipſe eſt menſis ſecundus) regni Solomonis ſuper Iſrael, ædificari cœpit Domus Domino.* Hoc temporis intervallum [e] computavimus: A [f] Joſepho, aliiſque recentioribus variè augetur numerus. *Quartus regni Solomonis annus* eſt Per. Jul. 3700. Epocha hæc *æræ Exodi* finem imponit, & initium dat *æræ Templi*, libro proximo colligendæ.

[d] *1. Reg. 6. 1.*
[e] *Sup. p. 291.*
[f] *Antiq. l. 8. c. 2.*

Domus autem (quam ædificabat rex Solomon Domino) habebat $\overline{LX}$ *cubitos in longitudine, &* $\overline{XX}$ *cubitos in latitudine, &* $\overline{XXX}$ *cubitos in altitudine. Et porticus erat ante Templum* $\overline{XX}$ *cubitorum longitudinis (juxta menſuram latitudinis templi) & habebat* $\overline{X}$ *cubitos latitudinis, ante faciem templi*; id eſt, versùs Orientem.

v. 2.
v. 3.

Templi Hieroſolymitani (ut & [g] Tabernaculi fœderis, templique [h] Ezechielis) introitus erat ab Oriente: in Occidentali parte, nulla porta.

[g] *Num. 3. 38.*
[h] *Ezech. 8. 16, & 11. 1.*

Templum Solomonis duplo majus erat, quàm Tabernaculum Mosis. Hujus enim longitudo $\overline{XXX}$ cubitorum, latitudo $\overline{X}$: quod ex [a] *cortinarum* mensurâ [b] colligitur. Templi Solomonis latitudo erat $\overline{XX}$ cubitorum; per totum. Longitudo erat LX; præter $\overline{X}$, Porticûs: *Sanctum* [c] *erat* $\overline{XL}$; & *Sanctum Sanctorum* $\overline{XX}$. Altitudo erat $\overline{XXX}$: quod de *Sancto* intelligendum. Porticûs enim [d] *altitudo* $\overline{CXX}$ *cubitorum erat*; Sancti Sanctorum, $\overline{XX}$ tantúm. Illius enim forma erat cubica. [*] *Oraculum habebat* $\overline{XX}$ *cubitos longitudinis*; & $\overline{XX}$ *latitudinis*; & XX *altitudinis*. Neque aliter in Ægypto, [e] ὁ νεὼς πρόναον ἔχει μέγαν καὶ ἀξιόλογον, τὸ δὲ σηκὸν σύμμετρον, *Templi pars exterior magna est & eximia; fanum verò justæ ac quadratæ magnitudinis.*

[a] *Exod.c.26.*
[b] *Ribera de Templi fabr. l.1.c.7.*
[c] *C.17, & 20.*
[d] *II Chron. 3.4.*
[*] *II Reg.6. 20.*
[e] *Strab.l.17. p.805. c.*

[f] *Et sacerdotes intulerunt Arcam fœderis Domini in locum suum, in Oraculum templi, in Sanctum Sanctorum, subter alas Cherubim.* [g] *In Arcâ autem non erat aliud, nisi duæ tabulæ lapideæ, quas posuerat in eâ Moyses in Horeb, quando pepigit Dominus fœdus cum filiis Israel.*

[f] *II Reg.8. 6,*
[g] *v.9.*

Epistola ad Ebræos, de temporibus Mosis, [h] *Tabernaculum* (ait) *factum est prius, quod dicitur Sanctum; in quo erant Candelabrum, & Mensa, & Panes propositi. Post velum secundum, Tabernaculum quod dicitur Sanctum Sanctorum; Aureum habens* θυμιατήριον *thuribulum* (non *altare incensi*, Exod. 30. 1, id enim in tabernaculo exteriori; sed πυρεῖον, *hatillum*, Levit. 16.12, quod Sacerdos Summus quotannis, die Expiationis, *de prunis altaris implevit* & in adytum transtulit) *& Arcam fœderis auro circumtectam; in quâ urna aurea habens Manna* (Exod. 16.33.) *& virga Aaronis, quæ germinavit* (Lev.17.10.) *& Tabulæ fœderis. Urna* quidem & *Virga* in Solomonis templo desiderantur.

[h] *c.9.v.2, 3, 4.*

In anteriore tabernaculo, sacerdotes quotidiè munia sua obibant: in adyto autem, *solus Pontifex semel in anno* (decimo die mensis Tisri) [i] *vituli & hirci* sanguine aspergebat Propitiatorium; eodem die aliquoties intransque exiensque; cum sacrum illud, maximâ ex parte, perageretur extrá. Sed & aliis temporibus Pontifex ad Arcam introire solitus est. Flagrante bello Benjaminitico, [k] *Israelitæ interrogârunt Dominum (nam Arca fœderis erat ibi) & Phineas stabat ante eam in diebus illis.* [l] *Saul dixit Abiæ; Admove huc Arcam Dei. Arca enim tunc erat cum Israelitis:* sed non in Tabernaculo.

[i] *Lev.16.14.*
[k] *Judic. 20. 28.*
[l] *I Sam. 14. 18.*

Post transitum Jordanis, *Tabernaculum* cum *Arcâ* pauliſper

in

in *Gilgal*, diutiſſimè in *Shilo* ſedem habuit (in tribu Ephraim.) *Arca* verò, à Philiſtæis remiſſa, collocata eſt in [a] *Kiriath-jearim* (in tribu Judæ) neque Tabernaculo ſuo fuit illa unquam reſtituta; ſed in arcem Sionis deducta, in novum [b] *Tabernaculum*, *quod tetenderat ei David*; inde, in Templi adytum. Intereà [c] *Tabernaculum Congregationis* (*à Moſe factum in Deſerto*) de Shilo tranſlatum eſt ad *Gibeon* (urbem Levitarum) in tribu Benjamin: *ibi erat* [d] *Altare æneum*, in quo offerebatur juge ſacrificium: ibi ſacrificabat ipſe [e] *Solomon*. Ad hunc modum, Deus [f] *repulit Tabernaculum Joſephi, neque elegit tribum Ephraim; ſed elegit tribum Juda, & montem Sion quem dilexit; & ædificavit Sanctuarium ſuum in excelſis.*

[a] I Sam. 7. 1.
[b] II Sam. 6. 17.
[c] II Chron. 1. 3.
[d] Ibid.
[e] Ibid.
[f] Pſal. 78. v. 67.

Deus olim [g] *locutus eſt ad Moſem, ſupra Propitiatorium, & de medio duorum Cherubim, qui erant ſuper Arcam teſtimonii.* [h] *Cumque ingrederetur Moſes Tabernaculum fœderis, ut conſuleret Oraculum, audiebat vocem loquentis ad ſe de Propitiatorio quod erat ſuper Arcam teſtimonii, inter duos Cherubim: unde & loquebatur ei.* [i] *Poſt mortem Joſuæ, Iſraelitæ interrogârunt Dominum* aliquoties; & reſponſa ab eo tulerunt. [k] *Saul conſuluit Deum; & non reſpondit ei.* David reſponſa accepit plurima: id autem [l] cautiſſimum erat, quod ultimum. Solomon quidem [m] *Oraculum fecit, ut poneret ibi Arcam fœderis Domini; & fecit in Oraculo duos Cherubim.* Veruntamen neque Solomon, nec quiſquam ſucceſſorum ejus, aut Summorum Sacerdotum illud Oraculum conſuluiſſe, nedùm Reſponſum inde tuliſſe legitur. Adeò ut Arca deinceps tam ſiluiſſe, quàm [n] *quieviſſe* dici poſſit. Rabbini autem (& qui ſequuntur eos) Oraculum hoc in captivitate Babylonicâ primùm deſiiſſe contendunt.

[g] Exod. 25. 22.
[h] Num. 7. ult.
[i] Judic. 1. 1.
[k] I Sam. 14. 37.
[l] III Sam. 5. 23.
[m] I Reg. 6. 19, 23.
[n] Pſal. 132. 8, 14. & I Chron. 6. 31.

[o] Anno XIV poſtquam hoc *Solomonis* Templum à Nebuchodonoſoro deſtructum fuerat, *Ezechieli* prophetæ, Babylone, *anno captivitatis ſuæ* 25°, oblatus eſt ἐν ὁράσει conſpectus *Templi*. Quodnam verò ſit illud templum, quod vidit Ezechiel; an quale hoc, à Solomone conditum; an quale Secundum, à reverſuris Judæis condendum; an quale Tertium[p], quod in futuro Meſſiæ ſeculo expectant Judæi; non ſtatuitur. Deſcriptio *Ezechielis* cum menſurâ hâc, quam recitavimus, omnino non convenit. Difficile eſt itaque de eodem templo utramque intelligere. Neque non diverſus eſt [q] *Joſephus*, in deſcribendo *Herodis* Templo.

[o] Ezech. c. 40.
[p] Perke Eliezer, c. 51. p. 142. edit. Vorſt.
[q] Antiq. l. 15. c. 14.

Ophir.

[a] II *Sam.* 8. 14. [b] I *Reg.* 9. 26. SUbjugatis [a] *Idumæis*, regnum ſuum *David* ad mare Rubrum uſque prolatavit. *Solomon* rex [b] *claſſem paravit in Aſiongaber juxta Ailath, in littore maris Rubri, in terrâ Idumææ.* Urbem *Ailam* à Joramo amiſſam, [c] *regno Judæ reſtituit* Azarias; cujus nepoti Achazo eripuit illam Retzin rex Syriæ. Seris Romani Imperii temporibus, accenſebatur [d] *Sub diſpoſitione V. Spect. Ducis Palæſtinæ Præfectus Legionis X Fretenſis, Ailæ.* Strabo vias duas à Gazâ illùc ducentes deſcripſit.

[c] II *Chron.* 26. 2.

[d] *Notic. Imp.* §. 21.

[e] *Præp. l.* 9. *c.* 30. *p.* 447. Eupolemus, apud [e] Euſebium, dixit, Τὸν Δαβὶδ πλοῖα ναυπηγήσασθαι ἐν Αἰλάνοις πόλει τῆς Ἀραβίας, *Davidem naves fabricâſſe Ailanis, urbe Arabiæ*; Deceptus forſan; quod Rex ille gloriatur ſe, pro ſtruendo templo, congeſſiſſe [f] *tria millia talenta de auro Ophir.* Sed & diù ante eum, Jobus non ſemel [g] *auri Ophir* meminit.

[f] I *Chron.* 29. 4.

[g] *c.* 22. *v.* 24. & 28. 16. Neque *Solomon* primus eſt mortalium, qui (inſtructâ claſſe mare Atlanticum aggreſſus) Aurum ex *Ophir* attulit; neque *Hiramus* primus Phœnicum, qui in mari rubro navigavit. Sed Solomon jam *Ebræorum* primus eſt, qui navigationem hanc inſtituit. De antiquâ Phœnicum navigatione [h] diximus.

[h] *Sup. p.* 109.

[i] *Lib.* 16. Mare *Rubrum*, ſive *Erythræum* latè patet; pars ejus eſt Sinus Perſicus. Strabo, [i] *In ſinu*, ait, *Perſico* νῆσοι Τύρος καὶ Ἄραδος εἰσιν, ἱερὰ ἔχουσαι τοῖς Φοινικικοῖς ὅμοια, *ſunt Tyrus & Aradus inſulæ, quæ templa habent Phœniciis ſimilia.* Stephanus utramque in *mari Erythræo* collocat. [k] Τύρος νῆσος πρὸς Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, & [l] Ἄραδος νῆσος τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. In eodem Sinu, [l] *Inſula objacet Ogyris, clara Erythrâ rege ibi ſepulto.* [m] *Geminum mare Rubrum dixere noſtri, Græci Erythræum, à rege Erythrâ.*

[k] *Steph.* T. A.

[l] *Plin. l.* 6. *c.* 28.

[m] *Ibid. c.* 23.

Auriferam Solomonis regionem longè latéque quæſiverunt viri eruditi. Alii in Oriente collocant, alii minùs feliciter in Occidente. LXX vertunt Σωφιρᾶ. [n] Joſephus ait, illam πάλαι μὲν Σωφίραν, νῦν δὲ χρυσῆν γῆν καλουμένην. Τῆς Ἰνδικῆς ἐστὶν αὕτη, *Olim Sophiram, nunc Auream terram vocatam*; *Eſt ea Indiæ* regio. Huic aſſentitur Hieronymus; uterque *Cherſoneſum Auream* illam intelligere videtur, quam Ptolemæus Indiæ adſcripſit extremæ. Alii *Taprobanam* inſulam eſſe malunt; ſive ea ſit *Zeilan*, ſive *Sumatra.* Cùm verò Taprobanitis [o] *aurum argentumque in pretio eſſet*; cùm

[n] *Antiq. l.* 8. *p.* 369. f.

[o] *Plin. l.* 6. *c.* 22.

cùm à Romanis[a] *nullo anno minus* H-S *quingentics exhauriret India*; cùm mercatores itidem hodierni magnum auri argentique pondus in Indiam transvehant, revehantque nullum; videamus an egredientibus Mare Rubrum, non ad sinistram in Asiâ, sed ad dextram potiùs, Africæ littora legendo, investiganda sit *Ophir*. [a] *Plin. l. 6. c. 23.*

De *Zophalâ*, Æthiopici maris Insulâ, quæ Lusitanis aurum ubertim præbet, sententiam protulit Volaterranus, probat [b]Ortelius; neque alia mihi magis arridet conjectura; tum ob auri copiam; tum ob navigationem facilem, & prisco huic ævo accommodam. [b] *Thesaur. Oph.*

Solomonis [c] *classis Africana* vertitur Chaldæo Paraphrastæ. Et Origines, [d] φασὶ δέ τινες τῶν ἑρμηνευτῶν καὶ Σωφεὶρ καὶ Ἀφεκλεὶ εἶναι, *Interpretum quidam aiunt, Sophir esse Africam.* Neque obstat, quod temporibus Ptolemaicis & Romanis, *Rhaptum promontorium* navigationis Australis terminus sit, in Arriani Periplo & Ptolemæi tabulis; cùm circuitus Africæ pridem Ægypti Regibus non esset incognitus; docente id Herodoto, ad Sec. XVIII. [c] *1 Reg. 10. 22 23.* [d] *in Job. 22. 24.*

[e] *Misit Hiram*, rex Tyri, *in classe illâ servos suos nautas, peritos maris, cum servis Solomonis.* [f] *Semel tertio quoque anno veniebat classis ex Oceano, afferens aurum & argentum, ebora, & simias, & psittacos.* Nullus adhuc apud Ebræos erat *eboris* usus: jam verò *Eburneum* (ebore ornatum) fuit [g] *Solomonis solium*; & paulò post, [h] *Achabi Palatium.* Psittaci *Indici* veteribus benè noti sunt. [e] *1 Reg. 2. 27.* [f] *10. 22.* [g] *10. 18.* [h] *22. 39.*

[i] *Psittacus Eoïs ales mihi missus ab Indis.* [i] *Ovid. Amor. l. 2. eleg. 6.*

Sed & ex *Africâ* illos afferri (præter navigationes hodiernas) docent *Neronis exploratores*, apud [k] Plinium. [k] *L. 6. c. 29. p. 103.*

Ebræis, rei nauticæ ignaris, auxilio fuerunt Tyrii, ob maris peritiam celeberrimi; neutri forsan, sine bonâ Regis Ægypti veniâ, qui Rubri Maris imperium hisce temporibus sibi asseruit; Quod mox dicendum. Solomon quidem [l] *Pharaonis gener*, posterioribus regni temporibus classem extruxit. Sesostris, antequam subjugavit Asiam, navalem in Rubro Mari expeditionem suscepit. Verisimile est, Navigationes utrasque temporibus non longè diversis contigisse. Cæterùm Ægyptii non mercandi, sed dominandi cupiditate profecti sunt. Serò illi, sub Ptolemæis tandem, mercaturam exercuerunt. [l] *1 Reg. 9. 26.*

Solomonis tempore prima contigit Ægyptiorum extra suos fines expeditio. [m] *Ascendit enim Pharao rex Ægypti, & cepit Gezer, quam,* [m] *9. 16.*

incolis Cananæis occisis, combussit, deditque eam in dotem filiæ suæ Solomonis uxori. [a] Rex istius urbis à Josuâ olim cæsus est; urbs ipsa cessit in sortem [b] *Ephraim*; & *Levitis* assignabatur; inde autem [c] *Cananæi non erant ejecti usque ad hunc diem.*

[a] Josua 12. 12. [b] Ibid. 16.3, 10. [c] c.21.21

Solomon hanc urbem instauravit; munivit etiam *Palmyram in deserto*, urbesque alias. Fuit enim in ædificando magnificus; unde posteris χαχῶν Ἰλιὰς. Ad opera enim ille tributum indixit populo; tributo imposuit Jeroboamum, virum fortissimum, sed affectati regni non immeritò suspectum; qui propterea [d] *fugit ad Sesac regem Ægypti, cum quo commoratus est usque ad mortem Solomonis.*

[d] I R.g.11. 28,40.

Regnavit Solomon annos 40: illi successit *Rehoboam* primogenitus. *Jeroboam* autem, ex Ægypto reversus, regnum in partes distraxit. Ipse rex factus est à X Tribubus, tributi levamentum à Rehoboamo frustrà petentibus. Bipartito regno, duæ fuerunt Regum successiones, quas libro proximo persequemur.

Hiromus Rex.

[e] Joseph. c. Ap. p.1042. & Antiq. l. 8. c. 2. p.267. f.

MEnander Ephesius (*qui scripsit Regum gesta apud Græcos & Barbaros, ex libris cujusque regionis, quò magis historiæ veritatem disceret*) *de Regibus Tyri agens, hæc habet* de hoc Rege; quæ nobis conservavit Josephus.

Τελευτήσαντος Ἀβιβάλου, διεδέξατο τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εἴρωμος ὃς βιώσας ἔτη πεντήκοντα τρία ἐβασίλευσε τριάκοντα καὶ τέσσαρα.

Abibalo defuncto, successit in regnum filius ejus Hiromus, qui vixit annos 53, regnavit annos 34.

Οὗτος ἔχωσε τὸ εὐρὺ χωρίον [τὸ εὐρύχωρον] Τόν τε χρυσοῦν κίονα τὸν ἐν τοῖς τοῦ Διὸς ἀνέθηκεν. Ἔπειτα ὕλην ξύλων ἀπελθὼν ἔκοψεν ἀπὸ τοῦ λεγομένου ὄρους Λιβάνου κέδρινα ξύλα εἰς τὰς τῶν ἱερῶν στέγας· καθελὼν τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ καινοὺς ναοὺς ὠκοδόμησε. Τό τε τοῦ Ἡρακλέους καὶ Ἀστάρτης τέμενος ἀνιέρωσε· καὶ τὸ μὲν τοῦ Ἡρακλέους πρῶτον ἐποιήσατο ἐν τῷ Περιτίῳ μηνὶ, εἶτα τὸ τῆς Ἀστάρτης.

Hic latum spatium aggessit urbi; & columnam auream posuit in Jovis templo. Ex sylvoso monte Libano ligna cedrina excîdit, ad facienda templorum tegmina; & templa vetera demolitus, extruxit nova: delubrum dedicavit tàm Herculi quàm Astartæ; Herculis quidem extruxit primùm, mense Peritio, deinde Astartes.

Ὃ πότε

Ὁ πότε τοῖς Ἡυκέοις [Τιτυοῖς] ἐπ-
στράτευσε μὴ ἀποδιδοῦσι φόρους,
οὓς ἀναζέξας ἑαυτῷ πάλιν ἀνέ-
στρεψεν.

Ἐπὶ τούτου δέ τις Ἀβδήμονος παῖς
νεώτερος, ὃς ἀεὶ ἐνίκα τὰ προβλήματα,
ἃ ἐπέστελλε Σολομὼν ὁ Ἱεροσολύμων
Βασιλεύς.

Hi contra Titiceos (populum ignotum) *aliquando castra movit, quòd tributa non solverent, quibus subactis, denuò reversus est.*

Sub hoc erat adolescens quidam Abdemonus, qui parabolas semper solvebat, quas Hierosolymorum rex Solomon proponebat.

His gemina sunt, quæ ex *Dio*, rerum Phœnicicarum Scriptore,

Josephus locis citatis habet.

Ἀβιβάλου τελευτήσαντος υἱὸς αὐτοῦ
Εἴρωμος ἐβασίλευσεν.

Οὗτος τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη τῆς
πόλεως προσέχωσε, καὶ μείζονα καὶ ἄξιον
ἐποίησε, καὶ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ ἱερὸν
καθ' ἑαυτὸ, ἐγχώσας τὸ μεταξὺ τόπον,
συνῆψε τῇ πόλει καὶ χρυσοῖς ἀναθήμασιν ἐκόσμησεν. Ἀναβὰς δὲ εἰς τὸν
Λίβανον ὑλοτόμησε πρὸς τὴν τῶν ἱερῶν
κατασκευήν.

Τὸν δὲ τυραννοῦντα Ἱεροσολύμων Σολομῶνα πέμψαί φησι πρὸς τὸν Εἴρωμον αἰνίγματα, καὶ παρ' αὐτοῦ λαβεῖν
ἀξιοῦν· τὸν δὲ μὴ δυνηθέντα λῦσαι τὰ
προβλήματα ἀποτίνειν. Ὁμολογήσαντα δὲ τὸν Εἴρωμον, καὶ μὴ
δυνηθέντα λῦσαι τὰ αἰνίγματα πολλὰ
τάλαντα χρημάτων εἰς τὸ δημόσιον ἀναλῶσαι. Εἶτα δὲ Ἀβδήμονόν τινα Τύριον
ἄνδρα τὰ προτεθέντα λῦσαι καὶ αὐτὸν
ἄλλα προβαλεῖν, ἃ μὴ σύνεσε τὸν
Σολομῶνα πολλὰ τῷ Εἰρώμῳ προστάττοντα χρήματα.

Abibalo defuncto, ejus filius Hiromus regnavit.

Hic orientalem urbis partem aggeribus auxit, & urbem ampliavit; Jovis Olympii templum, quod antè separatum erat, spatio medio aggeribus repleto, cum urbe conjunxit, donariisque aureis ornavit. Ascendens autem in Libanum, ad Templorum structuram lignum cæcidit.

Dicit etiam, Solomonem Hierosolymorum regem, ænigmata ad hunc Hiromum misisse, & ab eo poposcisse; adjecto, ut qui non posset dirimere, pecuniam solventi persolveret. Hiromum autem assentientem, cùm non posset solvere, multâ pecuniâ mulctatum esse. Deinde Abdemonum, virum Tyrium, quæstiones propositas solvisse; aliasque proposuisse; quas cum Solomon non solveret, pecunias rursùs Hiromo rependit.

Ex Eupolemo, apud [a] Eusebium, citatur Epistola commentitia *Solomonis regis* πρὸς Σύρωνα (*Hiromum*) βασιλέα Τύρου καὶ Σιδῶνος, καὶ Φοινίκης; & *Suronis* responsio. Neque minùs inepta est Οὐαφρῆ

[a] *Præp. Ev. l. 9. c. ult.*

[a] c. Ap. p.1051.

βασιλέως Αἰγυπτίων Epistola ad Solomonem. Eupolemus à [a] Josepho inter eos gentium scriptores habetur, qui de rebus Judaicis, ὀ πολὺ τ ἀληθείας διήμαρτον, *non multum à veritate aberrârunt*; quibus, ait, venia danda est; ideo, quòd codices Ebraicos non essent assecuti. *Dii* historici, præter Josephum, nemo meminit.

[b] Joseph. l.8. c 2. p.267. f.

Menander hic ([b] *qui antiquitates Tyriorum è linguâ Phœnicicâ in Græcam transtulit*) non alius esse videtur ab eo, qui Clementi Alexandrino *Pergamenus* dicitur.

[c] Strom. l.1. p.326. a.

[c] *Iramus*, inquit, *filiam suam Solomoni dedit; quibus temporibus fuit adventus Menelai in Phœnicen, post captam Trojam; ut ait Menander Pergamenus, & Lætus in rebus Phœniciis.*

Initium Hiromi regis Tyrii incidit in annum tricesimum tertium Davidis Regis Hierosolymorum: initium Solomonis incidit in annum septimum vel octavum Hiromi. Nam [d] *anno undecimo*, vel (ut alibi dicitur) [e] *duodecimo regni Hiromi, Templum in Hierosolymis condi cœpit*, anno Solomonis *quarto*. Hæc cùm sint plana, [f] impugnantur frustrá.

[d] Joseph Antiq. l.8. c 2. p.259. e.

[e] c. Apion. l 1. p.1043. e.

[f] Petav. doct. Temp. l.9. c.62.

[g] *A conditu Tyri* (de quâ [h] diximus) *ad conditum Templi sunt an.*240. Ignorantur veteris Tyri reges, qui *Hiromi* patrem præcesserunt; qui sequuti sunt, usque ad *Pygmaleonem* (cujus tempore Carthago condita est) ex Menandro posthàc recitantur.

[g] Joseph. ib. p.259.

[h] Sup. p.290.

Sesostris Rex.

[i] Supr. p.22.

SEculum hoc eorum est postremum, quæ [i] Sacerdotibus Ægyptiis *ingloria* ferebantur. Ægyptiorum enim res gestæ adhuc fuerunt tenues admodùm, & stilo historico parùm dignæ. Imbelles illi primis seculis mollibus vacârunt studiis, & præter *Regum* nomina, & mirandas *Pyramidum* moles, nihil posteris reliquerunt. Secundi hujus intervalli tempora Extraneorum tyrannide, & cladibus domesticis diù infelicia fuerunt, donec *Thebani*, [k] expulsis tandem *Pastoribus*, totius Ægypti Monarchiam paulatim adepti sunt. Sed neque post recuperatam Ægypto libertatem, *Regum reliquorum* (quos ex Manethone, & XVIII Africani Dynastiâ in Canone [l] recitavimus) [m] οὐκ ἔλεγον οὐδεμίαν ἔργων ἀπόδειξιν, οὐδὲ εἰ λαμπρότητος, *nullum omninò refertur rerum gestarum specimen; propterea quòd nihil esset splendoris.* Apud exteros nulla fuit adhuc Ægyptiaci nominis claritudo.

[k] p.305.

[l] & p.300.

[m] Herodot. l.2. c.101.

Ignavis

Ignavis iſtis Regibus, in totius Ægypti regno, jam tandem ſucceſſit *SETHOSIS*, *Thebanorum rex* quinquageſimus quintus. Ita nominatur ille (ex Manethone) [a] Joſepho; & *Sethos* Africano, Euſebioque in [b] capite XIX Dynaſtiæ: Herodoto autem, Ariſtoteli, Straboni, Lucano, Valerio Flacco, Æliano, Suidæ, aliiſque nuncupatur *SESOSTRIS*; Diodoro Siculo Σεσόωσις, & Paulino (apud [c] Auſonium) *Seſooſtris*. Audi Scaligerum: [d] *Sethoſis Joſephi eſt* Σέσωσεις *Herodoti*, & Σεσόωσις *Diodori*. Σέσωσεις *quoque dicitur Africano, ex Manethonis tomo ſecundo, tertius rex Dioſpolitarum* XII *Dynaſtiæ.*

[a] *c. Apion.* p. 1041.
[b] *Syncell.* p. 72, 73.
[c] *Epiſt.* 19.
[d] *in Euſeb.* n. 534.

Rex hic bellicâ civilique gloriâ inclytus erat, & parto Aſiæ imperio ſplendidiſſimus: Ille [e] *res illuſtriſſimas, & uſque ad hoc tempus maximas geſſit. Quandoquidem verò de hoc Rege, non modò Græci ſcriptores inter ſe diſcrepant, ſed etiam Ægyptii Sacerdotes, & qui illius laudes carmine celebrant, non conſentanea narrant: Nos, quæ ſunt veriſimillima, & cum monumentis in Ægypto adhuc extantibus maximè congruunt, referre conabimur.*

[e] *Diod. Sic. l. 1. p. 34. b.*

[f] *Quidam literis tradunt, Vulcanum, dum Seſoſtris naſceretur, patri ejus in ſomnis dixiſſe, Puerum jam natum toti Orbi imperaturum; eamque ob cauſam, Patrem æquales ejus undique coëgiſſe, regiâ educatione inſtituiſſe, & ad imperium Univerſale præparâſſe.* [g] *Sanè magnificum fuit & regium quod, eo nato, pater ejus fecit. Congregavit enim ex omni Ægypto pueros* ([h] 1700) *qui eodem die nati ſunt, & nutrices ac curatores illis impoſuit, omnibuſque eandem educationis diſciplinæque formam præſcripſit: perſuaſum habens, illos qui unà educati audaciter cum illo verſati eſſent, benevolentiſſimos fore, & commilitones optimos. Cuncta igitur affatim ſubminiſtrans, pueros aſſiduis laborum tyrociniis exercebat. Eorum enim nulli cibum ſumere licebat, niſi priùs ſtadia* 180 *percurriſſet. Omnes itaque cùm eſſent ætate virili, per educationem optimè inſtitutam, robore corporis athletico animiſque imperatoriis ac potentibus, induti ſunt.*

[f] *Ibid. d.*
[g] *Ibid. b.*
[h] *P. prox.*

Herodotus & Diodorus patrem Seſoſtris, aut anteceſſorem non nominant. In *Manethonis* autem ſerie (apud [i] Joſephum) Ἀρμέσσης Μιαμοῦν· ὃς ἦν Ἀμένωφις· ὃς ἦν Σέθωσις, *Armeſſes Miamun; ejus filius Amenophis; ejus filius Sethoſis.* Neque aliter in Africani Dynaſtiis (quas tranſcripſit Euſebius) *Amenophim* (in XVIII poſtremum) ſequitur *Sethos*, in XIX primus. In XII autem Africani Dynaſtiâ *Seſoſtris* eſt ſucceſſor *Ammenemis.*

[i] *con. Apion.* p. 1041.

[b] Diod. Sic. l. 1. p. 34. c. Seſoſtris [b] *à patre cum Exercitu primùm miſſus eſt in Arabiam; commilitabant ſodales cum illo educati: Illic magnæ à Serpentibus moleſtiæ; aquarum ciborumque penuriam ſuperavit; & totam Barbarorum nationem ſubjugavit, quæ uſque ad id* [c] *tempus indomita fuerat.*

[c] Sup. p. 102.

[d] Diod. ib. [d] *Deinde versùs Occidentem miſſus, maximam Africæ partem perdomuit, licèt adhuc eſſet admodùm juvenis.* Lucanus illum, in Lybicâ hâc expeditione, uſque ad Oceanum perrexiſſe innuit.

[e] L. 10. v. 276. [e] *Venit ad Occaſum, Mundique extrema Seſoſtris.*

[f] Diod. ib. d. [f] *Patre defuncto, Regnum ſuſcepit, & rerum priùs benè geſtarum fiduciâ elatus, totum terrarum Orbem ſibi ſubjiciendum propoſuit; & jam adultus fidemque Dei prædictioni adhibens, expeditionem iſtam aggreſſus eſt.*

[g] Ibid. [g] *Quidam ferunt, filiam ejus Athyrten ad id capeſſendum illum inſtigâſſe, quæ cum eſſet omnium longè ſagaciſſima, patrem edocuit, expeditionem fore facilem. Alii ferunt, illam Divinatione uſam, præcognòſſe futura ex ſacrificiis, & capto in Templis Somnio, & obſervatis de cœlo ſignis.* Alii [h] *dicunt, Seſoſtrim ſolertiam & conſilia à Mercurio didiciſſe.*

[h] Ælian. Var. l. 2. c. 4.

[i] Diod. ib. Seſoſtris, [i] *ad hoc propoſitum, imprimis Ægyptiorum omnium benevolentiam ſibi conciliavit; neceſſarium arbitratus, ut & milites pro ducibus etiam mortem promptè oppeterent; neque quid novi molirentur ii qui manebant domi. Omnes igitur, quoad poterat, demerebatur; hos, pecuniarum largitione; illos agrorum donatione; iſtos pœnarum remiſſione; omnes alloquio morumque humanitate demulcens: læſæ Majeſtatis reos impunè dimiſit, & ob æs alienum nexis nomina expediit, quorum inter ſatellites magnus erat numerus.*

[k] Diod. Sic. l. 1. p. 35. a. [k] *Viros elegit quoſque viribus præſtantes, & exercitum incepti magnitudine dignum conſcripſit. Singulis ordinibus impoſuit ductiores ex iis qui ſecum educati fuerant; qui non ſolùm in re bellicâ jampridem exercitati, virtutiſque à pueritiâ gnaviter ſtudioſi; ſed etiam Regi ſibique ipſis mutuò fraternâ benevolentiâ devincti fuerant. Erant autem illi plures numero, quàm* MDCC. *His omnibus* (& eorum hæredibus) *aſſignavit ſorte optimas Ægypti* (Inferioris) *partes; ut illi ſuos habentes reditus, & re nullâ indigentes, bellicis tantùm negotiis vacarent.* De Feudis iſtis militaribus, mox plura.

Seſoſtris in Æthiopiam.

SEſoſtris [a] *itaque contractis copiis, primos bello aggreſsus eſt Æthiopes, verſus Meridiem habitantes, gentemque illam vectigal ſibi pendere coëgit, Ebenum, Aurum, denteſque Elephantûm.* Herodotus dicit, [b] Βασιλεὺς μὲν δὴ οὗτος μοῦνος Αἰγύπτιος Αἰθιοπίης ἦρξε, *Rex hic Ægyptius ſolus Æthiopiæ imperavit.* Cùm tamen mox conſtabit, alios etiam Ægypti reges Æthiopiam ſub ditione tenuiſſe. Seſoſtris per ſeipſum & proregem ſuum imperâſſe videtur; ſucceſſores ejus, non ſine nativo aliquo ſubrege, illis ſubjecto.

[a] *Diod. ib.*

[b] *Herod. l. 2. c. 110.*

[c] Strabo (ex Eratoſthene) de anguſtiis Rubri Maris ad *Diram* Æthiopiæ promontorium, *Dicunt ibi columnam eſſe Seſoſtris Ægyptii, quæ ſacris literis ejus tranſitum ſignificet. Ille enim videtur primus Æthiopiam & Troglodyticam ſubegiſſe; dein tranſgreſſus in Arabiam; inde omnem Aſiam peragraſſe; quapropter multis in locis Vallum Seſoſtris appellatur; & Deorum Ægyptiorum templa conſtructa inveniuntur.* Paulò pòſt (ex Artemidoro) meminit [d] *Iſidis Templi à Seſoſtre poſiti,* non procul à *Ptolemaïde* Θηρῶν. Neque fuit *Dira* profectionis terminus. [e] *Seſoſtris totam Æthiopiam permeavit uſque ad Cinnamomiferam regionem: & extant adhuc quædam ejus monumenta, & Columnæ, & Inſcriptiones.* Plinius regionis hujus nomen adhibet. [f] *Promontorium & portus Moſſylites, quò Cinnamomum devehitur: huc uſque Seſoſtris exercitum duxit. A Moßylite promontorio Atlanticum mare incipere vult Juba.*

[c] *L. 16. p. 769. a.*

[d] *P. 770. c.*

[e] *Strab. l. 17. p. 790. a.*

[f] *L. 6. c. 29.*

Sed nec terreſtribus tantùm copiis, ſed etiam claſſe ſuſcepta eſt hæc expeditio. [g] *Tradunt Sacerdotes, Seſoſtrim primùm longis navibus profectum ex Arabico ſinu, accolas maris Erythræi* (ſive Rubri, quod ultrà ſinum Arabicum extendi diximus) *ſubegiſſe; & ulteriùs progreſſum, veniſſe in mare, ob brevia non navigabile; atque illinc reverſum eſſe in Ægyptum.* Diodorus ad Indiam eum perveniſſe refert. [h] *Claſſem deinde* CCCC *navium in mare Rubrum expedivit, primus indigenarum qui longa navigia conſtruxit: Quâ inſulas illic locorum occupavit; & maritimas continentis partes, uſque ad Indiam.* Ad Inſulas ſpectat illud Plinii; [i] *Ante Iſidis portum ſunt in Inſulâ ſtelæ lapideæ, literis ignotis.* Μόσυλον ἄκρον habet [k] Ptolemæus. Luſitanis (qui Europæorum primi littora hæc à Meridie legerunt)

[g] *Herodot. l. 2. c. 102.*

[h] *Diod. loc. cit.*

[i] *L. 6. c. 29.*

[k] *Geogr. l. 4. c. 7.*

vocatur *Cabo de Guardafuy*. Ultima eſt illic Africæ versùs Orientem protentura. Πέραν ὃ ταύτης (inquit[a] Eratoſthenes) ἀφῖχθαι φασὶ μέχρι νυῦ, *ulteriùs negant quenquam adhùc profectum eſſe*, verſus meridiem. Ipſe[b] *Eratoſthenes menſuram prodidit Taprobanæ inſulæ*, ultrà poſitæ verſus Orientem.

[a] *Strab l.16. p 767. c.*

[b] *Plin.l.6. c.22.*

Seſoſtris[c] *prætereà extruxit Navigium cedrinum, longum cubitos* 280, *extrinſecùs auro, intrinſecùs argento obductum, quod dedicavit Deo* (Oſiridi) *qui Thebis maximè colebatur.* Navigium hoc ſacrum fuit; neque forſan in cenſu claſſis. Ægyptii dicunt[d] Ἥλιον καὶ Σελήνην οὐχ ἅρμασιν ἀλλὰ πλοίοις οὐχήμασι χρωμένους πλεῖν ἀεὶ, *Solem & Lunam non curribus, ſed navigiis vectos, curſus ſuos peragere; imuentes, humore res ali atque procreari.* Kalendarium Ruſticum, *menſe Martio*, habet ISIDIS NAVIGIUM, quod eſt Ægyptiorum feſtum, à Romanis admiſſum.

[c] *Diod.l.1. p.37.*

[d] *Plut de Iſid. p.364.c.*

[e] *Gruter. Inſcrip. p.138.*

Navigatio hæc Seſoſtris à priſcâ Ægyptiorum ſuperſtitione aliena videtur. Illi enim hactenus à rebus maritimis omninò abſtinuerunt. In causâ fuit[f] τὸ μισεῖς τὴν θάλατταν ἔχθρα, *quòd mare oderint.* Odii cauſam faciunt, εἰς ταύτην ἀπόλλυσθαι τὸν πατέρα καὶ σωτῆρα τῆς χώρας, ὃν Ὀσίριδος ἀποῤῥεῦσαι ὀνομάζουσι, *in id periiſſe* (Nilum) *Patrem & Servatorem regionis, quem defluxum Oſiridis nominant. Quem cum deplorent, in lævâ regione ortum, in dextrâ interemptum; innuunt Nili in mare exeuntis interitum. Unde neque aquam ejus bibere licet; nec eorum quæ gignit & nutrit quicquam purum exiſtimant, & uſui aptum: Neque gubernatores navium obviam facti, alloquio quidem dignantur, quòd hi victum è mari quæritent.* Κυβερνῆται,[g] pars plebis infima. Cæterùm hæc forſan de *Nautis* tantùm Niliacis, & de *Mari*, fluminis oſtiis objecto, intelligi poſſunt.

[f] *Plut Symp. l.8.p.729.*

[g] *Herodot. l.2.c.164.*

Seſoſtris, ex Auſtro reverſus, profectionem parabat in Aſiam: Illuſtriſſima illa expeditio, ut Imperio, ſic libro hoc exordium.

CHRONI-

CHRONICI CANONIS

LIBER TERTIUS

continet annos CC.

SICUT *Alexander*, Macedonici; *Cyrus*, Perfici; ita *Seſoſtris* Ægyptiaci in Aſiâ imperii auctor fuit.

Hunc Regem Græci (quaſi [a] *bello Trojano*, & *Minoë* vetuſtiorem) ad [b] *Danaï* tempora perperàm retulerunt; & prochroniſmis immenſis illius res geſtas depravârunt. Ex deductâ *Thebanorum* [c] *regum* ſerie, illius ætas incidit in poſteriora XIV hujus ſeculi tempora: Ex collatâ [d] modò Ebræorum Chronologiâ, illi contemporaneus fuit *Rehoboam* Rex, Solomonis filius; cujus *anno regni quinto*, Seſoſtris cum exercitu in Aſiam profectus eſt. Is eſt annus Per. Jul. 3747; poſt Diluvium 1377; & vetuſtiſſimæ *Thebanorum* Æræ fundamentum firmiſſimum; utpote rationibus Sacris innixum.

[a] *Sup. p. 239.*
[b] *Sup. p. 127.*
[c] *p. 22,*
[d] *p. 299.*

Ante hanc expeditionem, nullus eſt Ægyptiacæ hiſtoriæ nexus cum rebus extraneis. Vetuſtiores Ægypti reges (quibuſcum Abrahamo, Jacobo & Iſraelitis res erat) communi *Pharaonis* vocabulo nuncupantur; nec quidquam inde certi eſt colligere. *Seſac* Ægyptiorum regum primus in S. literis proprio nomine deſignatur; niſi [e] *Rameſes* ſit Regis potiùs, quàm regionis nomen.

[e] *p. 88.*

Seſoſtris in Aſiam.

A Sacris literis expeditionem hanc auſpicatò ordiamur; ob maximam tum Auctoritatem, tum Antiquitatem, atque certiſſimum temporis indicium. Sed & Ordo rei id poſtulat: invadenti Aſiam objacet Judæa: captâ ejus Metropoli, prima innotuit Seſoſtris victoria.

[a] I *Reg.* 14. 25. [a] *Anno quinto regni Rehobami Seſac Rex Ægypti aſcendit in Jeruſalem, & abſtulit theſauros domûs Dei, & theſauros domûs Regis, & omnia ſcuta aurea quæ* [b] 10. 16. *fecerat* [b] *Solomon.*

[c] II *Chron.* 12. 2. Alibi, [c] *anno quinto Rehoboami regis, Seſac rex Ægypti aſcendit contra Hieroſolymam cum curribus* 1200, *& equitibus* 60000; *populus autem innumerus venit ſecum ex Ægypto, Lubæi, Succæi, & Chuſitæ* (LXX & vulgata, *Lybies & Trogloditæ & Æthiopes*) *& cepit munitas urbes in Judâ, & venit uſque Hieroſolymam.* Seſac autem Rehoboamo [d] *Ibid. v.* 8, 9. regnum permiſit, eâ lege, ut [d] *ſerviat ei. Receſſit itaque Seſac rex Ægypti ab Hieroſolymâ: ſublatis theſauris domûs Dei, & domûs Regis; & abſtulit omnes clypeos aureos, quos fecerat Solomon.*

Captæ ſunt urbes *in regno Judæ*, non itidem in regno Iſraelis: Jeroboamus (priſtinâ clientelâ tutus) nihil mali jam pertuliſſe, ſed novum ſuum Regnum Ægyptiacâ potentiâ ſtabiliiſſe videtur.

Seſac τοῖς LXX (inuſitato metaplaſmo) Σθσακεὶμ vocatur; [e] *De Bello, l.* 7. *c.* 18. *p.* 969. d. Joſepho hîc Σθσακ@; alibi mendosè [e] Ἀσωχαῖ@ ὁ τ῀ Αἰγυπλίων βασιλθὺς primus cenſetur inter eos, qui ceperunt Hieroſolyma. Quæ *Seſaco* attribuuntur in S. literis, eadem ad *Seſoſtrim* refert Herodotus. Id pridem animadvertit Joſephus; [f] *Antiq. l.* 8. *c* 4. *p.* 279. [f] Ὁ θεὸς, inquit, Ἐπιπέμπει τ῀ τ῀δ Αἰγυπλίων βασιλέα Σθσακην, ὃς δὲ πλανηθεὶς Ἡρόδοτ@ τὰς πράξεις αὐτ῀ Σεσώστ῀ προσάπτει, *Immiſit Deus Suſacum Ægyptiorum regem; de quo errat Herodotus, illius res geſtas Seſoſtri adſcribens.* Et paulò póſt: Μέμνηλ᾽ δ᾽ ταύτης τ῀ στρατείας κὴ ὁ Ἁλικαρναασθὺς Ἡρόδοτ@ ἀλλὰ μόνον τὸ δ᾽ βασιλέως πλανηθεὶς ὄνομα, *Hujus expeditionis meminit etiam Herodotus Halicarnaſſenſis, in regis nomine tantùm errans.* De re, convenit Joſepho cum Herodoto; de nomine, leviſſima eſt criminatio. Qui Ebræis *Seſac*, Græcis *Seſoſtris* dicitur.

Rex

Rex idem, ex Ægyptiorum archivis, Manethoni *Sethos* vocatur, qui decimus octavus recenſetur in [a] laterculo Thebano. Eundem eſſe utrumque perſpicuum eſt; tùm ex rebus ejus geſtis; tùm ex conſenſu temporum. De illius expeditione in Aſiam hæc narrat Manetho. [a] *Sup.p.300.*

Apud Joſephum contra Apionem, l.1.p.1041.

Σέθωσις ἱππικοῦ καὶ ναυτικὴν ἔχων δύναμιν — ἐπὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην· καὶ πάλιν Ἀσσυρίους τε καὶ Μήδους στρατεύσας, ἅπαντας, οὓς μὲν ὅπλοις οὓς δὲ καὶ ἀμαχητὶ φόβῳ τῆς πολλῆς δυνάμεως ὑποχειρίους ἔλαβε.

Sethoſis, equeſtres & navales copias habens — ad Cyprum & Phœniciam; & rurſus contra Aſſyrios atque Medos caſtrametatus, univerſos quidem, hos ferro, illos ſuarum virium terrore ſine bello ſibi ſubjugavit.

Καὶ μέγα φρονήσας ἐπὶ τοῖς ὑπαρχούσις, ἔτι καὶ θαρσαλεώτερον ἐπορεύετο, τὰς κατὰ ἀνατολὰς πόλεις τε καὶ χώρας καθαιρεφόμενος.

Eoque ſucceſſu elatus, confidentior incedebat, Orientales urbes ac provincias ſubvertendo.

Manetho hîc (ut & in *Paſtorum* rebus [b] anteà) *Aſſyriorum* meminit, *Cteſianâ* fretus auctoritate. In Ægyptiacis autem victarum gentium monumentis (mox producendis) cenſentur *Medi*, *Perſæ*, *Bactriani*, *Scythæ*, aliique; nulla autem eſt *Aſſyriorum* ratio. [b] *Sup.p.104. 309.*

Quod de *Cypro* à Seſoſtre occupatâ dicitur, Herodoto fuit omninò inauditum. Ille enim tradidit, *Regem* [c] *Amaſin primum mortalium fuiſſe, qui Cyprum cepit, tributariàmque fecit.* [c] *Herodot. l.2. fine.*

Inter eos, qui ſponte, ἀμαχητὶ φόβῳ τῆς πόλλης δυνάμεως herbam porrexerunt, habendus eſt rex Judæ, Ῥοβόαμος δ' αὐτῷ προέδωκεν ἀμαχητὶ τὴν πόλιν, [d] *Roboboamus urbem, antequam oppugnaretur, illi dedidit.* [d] *Joſeph. l.8. c.4 p.279 f.*

In urbe *Tyro* (urbs illa adhuc in Continente ſita fuit) toto hujus expeditionis novennio, [e] *Rege Abdaſtarto inſidiis ſublato à quatuor nutricis ejus filiis; regnabat eorum natu maximus*; quem *Menander* non nominat. Hic in Maritimis hujus belli negotiis Seſoſtri auxiliaris haberi poteſt. [e] *Joſeph. c. Ap.p.1043.*

In *Damaſco* jam regnâſſe videtur [f] *Tabremon*, Rezonis primi Regis filius, de quo diximus [g]. [f] *1 Reg.15. 18.* [g] *Sup p.330.*

In Syriâ Sophenâ *Adad-ezeri* filius regnabat, qui communi regum iſtorum nomine Ἀδαδ vocatus eſt; quod & ſuprà [h] monuimus. Hi, & ſi qui eſſent alii in Syriâ Reges, victrici Seſoſtris fortunæ ſuccumbere coacti ſunt. [h] *P.329.*

Antequàm progrediamur, illius exercitum lustremus. [a] *Contra Hierosolymam ascenderunt currus* 1200, *equites* 60000, *& populus innumerus.* Josephus numerat *pedites* tantum 40000. Herodotus [b] indefinitè στρατιὴ πολλὴ vocat. [b] Diodorus dicit, *exercitum incepti magnitudine dignum conscriptum fuisse, peditum* 600000, *equitum* 24000, *curruum bellicorum* 27000. Variant numeri; sicut in Solomonis [c] copiis. Homerus de *Thebis Ægyptiis* cecinit;

[a] II *Chron.* 12.3.

[b] *L.*1.*p.*35.a.

[c] *Sup.p.*322.

[d] Αἵθ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην
[e] Ἀνέρες ἁρμοχίνεδσι σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν.
Quæ centum portarum sunt; Ducenti autem per
Unamquamque viri egrediuntur cum equis & curribus. (i.)2000.

[d] *Iliad.* X. v.383.

Diodorus ad hunc poetæ locum dicit, [e] Διαμύρια δ' ἅρματα ἐξ αὐτῆς εἰς τὸν πολέμους ἐκπορεύεσθαι. Τὰς γὰρ ἱππωνὰς ἑκατὸν γεγενέναι καὶ τὰ ποταμοτομίαν ἀπὸ Μέμφεως ἄχρι Θηβῶν τὰς Λιβύλιν ἑκάστην δεχομένην ἀνὰ διακοσίους ἵππους· ὧν ἔτι καὶ νῦν τὰ θεμέλια δείκνυσθαι, *Viginti millia curruum reverà inde ad bella exire. Centum enim erant equilia ad ripam fluvii à Memphi usque Thebas Libycas; unoquoque ducentorum equorum capace; quorum fundamina etiamnum ostenduntur.* Sanè hisce temporibus Ægyptum [f] equis abundasse diximus. Quod etiam testantur *Osymandis* (sive Amenophis) copiæ, Sec. proximo.

[e] *L.*1.*p.*30.a.

[f] *Sup.p.*324.

Sesostris, tantum [g] *exercitum itinere terrestri promovens, totam subegit Asiam. Neque enim terras tantùm invasit, quas Alexander Macedo postea acquisivit; sed etiam gentes quasdam, quas ille non adivit. Transiit enim Gangem fluvium, & Indiam permeavit totam, usque ad Oceanum. Scytharum etiam gentes subjecit usque ad Tanaim fluvium, qui Europam ab Asiâ disterminat.* Herodotus autem illum Istrum fluvium transiisse refert. [h] *Sesostris*, ait, *magnum habens exercitum, perrexit per continentem, gentes omnes obvias subigens; donec ex Asiâ in Europam transgressus, Scythas subegit, & Thracas; ad quos, & non ulteriùs, exercitus Ægytius pervenisse mihi videtur: quoniam in illorum terrâ stelæ positæ apparent, sed non ultrà eos.* De stelis istis paulò ante dixerat. [i] *Sesostris in quascunque incidebat gentes strenuas, & acres libertatis assertrices; in earum regionibus ponebat stelas, cum inscriptione nominis sui & patriæ, & ut suis viribus illas subegerit; quarum verò urbes sine prælio facilè cepisset, in illarum stelis, præter id quod in fortium gentium stelis inscriptum erat, etiam genitalia muliebria adsculpebat;*

[g] *Diod.ib. p* 35.c.

[h] *L.*2.*c.*103.

[i] *Ib.c.*102.

monstrare

monſtrare volens, illos minimè viriles fuiſſe. [a] *Non apparent jam pleræque iſtarum ſtelarum, quas Seſoſtris rex Ægypti per regiones ſingulas erexit. Ipſe verò* (ait Herodotus) *quaſdam vidi in Syriâ Palæſtinâ, & literas habentes quas dixi, & muliebria genitalia.* Sanè Rehoboamus urbem ἀμαχητὶ tradidit. [a] *Herod. l. 2. c. 106.*

[b] *Inſcriptio* autem, *ſacris Ægyptiorum literis* exarata, Græcè ita legitur. [b] *Diod. Sic. l. 1. p. 35. d.*

Τὴν ὧδε χώραν ὅπλοις κατεςρέψατο τοῖς ἑαυτοῦ
Βασιλεὺς Βασιλέων, καὶ Δεσπότης Δεσποτῶν,
Σεσόωσις.

HANC REGIONEM SUIS ARMIS DEVICIT REX REGUM ET DOMINUS DOMINORUM SESOSTRIS.

In cippis autem, apud gentes pugnaces, pudendum viri poſuit; apud ignavas & timidas, feminæ. [c] Ita etiam Africanus & Euſebius. [c] *Syncell. p. 59, 60.*

Seſoſtris, [d] *omni Aſiâ, & pleriſque Cycladum Inſularum in ditionem redactis, tranſgreſſus in Europam, & percurrens Thraciam, in periculum venit amittendi exercitûs, ob victûs penuriam & locorum difficultates: quapropter expeditionis terminos in Thraciâ poſuit.* [d] *Diod. ib.*

Si in Græciam perrexiſſet Seſoſtris (quod poſteà fecerunt Perſæ) clariorem rerum ſuarum famam apud poſteros reliquiſſet; neque illius tempora Græcis inter Μυθικὰ habenda eſſent. Athenis jam regnabat *Phorbas*; Lacedæmone, & Corinthi, quarti *Heraclidarum* ſucceſſores; qui aut virtutis, aut infortunii memoriam conſervâſſent. Græci autem jam rerum ſuarum ſtudio, ob tenuitatem, parùm tenebantur; exterarum nequaquam: quòd eſſent illi adhuc literarum rudes. Homerus, nondum natus, omnem Græcorum ἱστοριογραφίαν longè præceſſit. Ne miremur igitur, maximas has (quas narramus) Ægyptiorum res geſtas, tantâ ignorantiâ fuiſſe penè obrutas.

Cùm verò Ægyptii jam *Cyprum* & *Cycladas* (ut dictum eſt) obtinuerint; non immeritò illi inter Παλαιοχρονιώτας numerantur ab Euſebio, ejuſque exſcriptoribus, Florentio, & Mariano: [e] *Ægyptii, poſt Phœnices, mare obtinuerunt.* Syncellus hoc omiſit. Non autem competit id temporibus iſtis, quæ *Primam Olympiadem* Vulgarem, ſed quæ vera *Olympiorum* initia, proximè præceſſerunt. [e] *Euſeb. n. 1230.*

Seſoſtris in Aſiam reverſus, egregia dominii ſui monumenta illic reliquit. Oram Aſiæ Maritimam eo tempore tenuerunt Græci, Dores, Iones, Æoles. In Lydiâ regnabat neſcio quis ex *Argonis Heraclidæ* poſteris. De Seſoſtre Herodotus, [f] *Viſuntur*, ait, *circa Ioniam duæ hujus viri ſtatuæ ex petris ſculptæ; una quà itur ex Epheſo in Phocæam; altera quà ex Sardibus Smyrnam. Utrobique vir magnitudine πέμπης καὶ τριακοντα quinûm palmorum inſculptus eſt; dextrâ jaculum, ſiniſtrâ arcum tenens; cæteramque armaturam tam Æthiopicam quàm Ægyptiacam geſtans: per pectora ab uno humero ad alterum, Inſcriptio ſacris literis Ægyptiis eſt, quæ Græcè ita ſonat.*

[a] *L.2.c.106.*

Ἐγὼ τὴν χώραν ταύτην τοῖσι ἐμοῖσι ὤμοισι ἐκτησάμην.

EGO REGIONEM HANC MEIS HUMERIS OBTINUI.

Quis verò, vel cujas fuerit, illic non apparet, ſed alibi declaratur. Quidam ea conſpicati, Memnonis imaginem eſſe conjectant, à veritate multùm deficientes. Diodorus dicit, *ſtatuam fuiſſe* [b] τὸ μεγέθει τετταρσι παλαίσμασι μείζονα τῶν τεσσάρων πηχῶν, ἡλίκος ὢν καὶ αὐτὸς ἐτύγχανεν, *quaternos palmos proceriorem quatuor cubitis, quâ ipſe ſaturâ fuit.* De illius ſaturâ Euſebius, [c] Σέσωσις λέγεται γεγονέναι πηχῶν δ', παλαισῶν γ', δακτύλων β', *Seſoſtris proceritas dicitur eſſe cubitorum 4, palmorum 3, digitorum 2.*

[b] *Diod. Sic. p.35.d.*

[c] *Syncell. p.60.c.*

Seſoſtris itaque omnia, *inde Bithynum, hinc Lycium ad mare, imperio tenuit*; quod de ſucceſſore ejus mox dicitur.

Seſoſtris Coloniæ.

DE vetuſtioribus Ægyptiorum coloniis, in *Babyloniam*, & in *Græciam* deductis, [d] ſuprà diſſeruimus. Duæ inſuper, in hâc Seſoſtris expeditione, memorantur Coloniæ; altera Scytharum, in *Parthiam*; altera Ægyptiorum, in *Colchidem*.

[d] *P.107.*

Epitomator Trogi Scythicæ Parthorum originis meminit, tàm ubi de [e] *Scythis* agit, quàm ubi de [f] *Parthis*. Apud Photium, [g] *Arrianus in Parthicis*, Παίζητός φησιν ἐκ Σεσώσεως τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως καὶ Ἰανδύσου τοῦ Σκυθῶν ἀπὸ τῆς σφῶν χώρας Σκυθίας εἰς τὴν νῦν μεταναστῆσαι, *narrat Parthos, tempore Seſoſtris Ægyptiorum regis, & Jandyſi Scytharum regis, ex Scythiâ, eorum patriâ, in eum quem nunc tenent locum demigrâſſe.* In Alexandrino Chronico, *Scytharum in Parthiam deductorum* numerus eſt 15000: & ad Seſoſtris tempora

[e] *Juſtin.l.2.*
[f] *41. b.*
[g] *Biblioth. cod 58.p.54.*

refertur

refertur migratio ista. Ætas autem Sesostris (ut solet à Græcis) ibi nimiùm quantum in anteriora protruditur. Q. Curtius hos Scythas Europæos fuisse censuit. [a] *Tanais*, ait, *Europam & Asiam medius interfluit*; *nec dubitatur, quin Scythæ, qui Parthos condidere, non à Bosphoro, sed ex regione Europæ penetraverint.* A migratione ortum est *Parthorum* nomen. [b] Παρθυαῖοι (οἱ καὶ Πάρθοι) ἔθνος πάλαι μὲν Σκυθικὸν, ὕστερον δὲ φυγὸν, ἢ μετοικίας ἕνεκα Μήδου· κληθὲν δ' ὅτω τῷ Μήδοις ἅμα καὶ τῇ φύσιν τοῦ αὐχμώδους δεξαμένης γῆς, ἑλώδες καὶ ἀγκώδες ὄσης· ἢ ἅμα τῇ φυγεῖν, καθότι οἱ Σκύθαι τοὺς φυγάδας Πάρθους καλοῦσι, *Parthi, gens olim Scythica, tandem fugerunt, vel transmigrârunt, sub Medo: sic dicti à Medis, propter naturam soli, in quo consedêrunt; quod paludosum est & humile; vel propter fugam: si quidem Scythæ fugitivos vocant Parthos.* Græci fabulantur hunc [c] *Medum, Medææ filium*, regioni nomen imposuisse.

[a] *Lib. 6. prop. init.*

[b] *Steph. in* Παρθ.

[c] *Strab. l. 11. p. 526. b.*

Coloniam alteram constituit Sesostris, [d] *cum è Thraciâ digressus retrò abiisset, & ad Phasin fluvium venisset.* De quâ, *Non possum* (inquit Herodotus) *pro comperto dicere, utrùm ipse rex Sesostris, exercitum suum dividens, aliquantulum copiarum reliquerit ad incolendam regionem; an aliqui militum, peregrinationis pertæsi, circa Phasin fluvium substiterint.* De loco isto, in Orientalibus Euxini ponti partibus, Dionysius Periegetes.

[d] *Herodot. l. 2. c. 103.*

[e] Παῤ᾽ ὃν μυχὸν Πόντοιο κατ᾽ ἀκτὰς Τυνδαριδάων
Κόλχοι ναιετάουσι μετήλυδες Αἰγύπτιοι. Prisciano interprete,
Intima sed Ponti, post fines Tyndaridarum (i.e. Dioscurias.)
Ægypto missi Colchi tenuêre coloni.

[e] *Vers. 689.*

Neque satis rectè Diodorus dixit, [f] *Ægyptiorum nonnullos, ad Mæotim paludem relictos, Colchorum gentem constituisse.*

[f] *Diod. p. 35. c.*

Tempus hujus Coloniæ malè se habet apud Veteres. Agathias (de [g] *Lazis* agens) *Colchi dicuntur esse Ægyptiorum colonia. Aiunt enim, multo tempore ante Heroûm (qui Jasonem comitabantur) adventum; immò antè Assyriorum imperium, & Nini & Semiramidis tempora, Sesostrim quendam regem Ægyptium, ingenti indigenarum exercitu coacto, quum universam Asiam invasisset ac subjugâsset, eò etiam loci venisse, & aliquam exercitûs sui partem ibi reliquisse, atque inde Colchorum gentem deductam.* Epitome Trogi dicit, Ægyptios invasisse Scythas *an.* 1500 antequam *Ninus* esset *rex Assyriorum*: [h] *Primus Scythis bellum indixit Vexoris* (Sesostrim intellige) *rex Ægyptius*: *Qui cùm* (Scythas) *tantâ*

[g] *L. 2. p. 55 c.*

[h] *Justin. l. 2. c. 3.*

celeritate venire addidiciſſet, *in fugam vertitur*; *exercituque cum omni apparatu belli relicto, in regnum ſe recepit. Scythas ab Ægypto paludes prohibuere.* Sed & qui *Argonautica* cecinerunt, *Apollonius Rhodius*, *Valerius Flaccus*; alii, Seſoſtrim *Argonautis* vetuſtiorem faciunt. Scilicet Seſoſtrim pro *Danai fratre* habuerunt.

[a] *Diod. Sic. l. 4. p. 173.* Rex Colchorum vetuſtiſſimus fuit [a] *Æetes Solis filius*, pater *Medeæ*, quæ *Argonautis* auxilio fuit, annis 282 ante hanc Seſoſtris expeditionem. Tunc temporis [b] *urbs Sybaris fuit Colchorum regia.* Alii memorantur Colchorum reges, & divites, & fortes, cum quibus Seſoſtris haud æquo Marte dimicavit. [c] *Jam regnaverat in Colchis Salauces; & Eſubopes, qui terram virginem nactus plurimum argenti aurique eruiſſe dicitur in Samnorum* (Soanum) *gente, & alioquin velleribus Aureis inclyto regno. Sed & illius aureæ cameræ, & argenteæ trabes narrantur, & columnæ atque paraſtatæ, victo Seſoſtre Ægypti rege.* Valerius etiam damni meminit, à Seſoſtre his in partibus aceepti. ———[d] *Ut prima Seſoſtris.*

[b] *Diod. ib. p. 174 d.*

[c] *Plin. l. 33. c. 3.*

[d] *Argonaut. l. 5. v. 420.*

Intulerit rex bella Getis; ut clade ſuorum
Territus, hos Thebas patriumque reducat ad amnem;
Phacidos hos imponat agris, Colchoſque vocari
Imperet———

Cæterùm non obſtante clade iſtâ (neque enim gravis videtur) Seſoſtris coloniam in Colchide conſtituit, occupatâ urbe Æâ.

[e] *Strab. Aïa.* [e] Αἶα πόλις Κόλχων κλίσμα Αἰήτου, σταλάσης ἀπέχουσα στάδια τριακόσια, ἣν περιῤῥέουσι δύο ποταμοὶ Ἵππος καὶ Κυάνεος ποιοῦντες αὐτὴν χερρόνησον, *Æa urbs Colchorum ab Æete condita, diſtans à mari ſtadiis 300, quam circumfluunt duo fluvii, Hippus & Cyaneus, qui illam peninſulam faciunt.* Hujus urbis, hujus expeditionis meminit Apollonius Rhodius: Ἀργοναυτικῶν Δ. verſ. 272.

Ἔνθεν δή τινα φασὶ πέριξ ἁλὸς πᾶσαν ὁδεῦσαι
Εὐρώπην Ἀσίην τε βίῃ, καὶ κράτεϊ λαῶν
Σφωϊτέρων στάσει τε πεποιθότα. Μυρία δ' ἄσκη
Νάσατ' ἐποιχόμενος· τὰ μὲν ἢ πύθι ναιετάουσιν
Ἠὲ καὶ οὔ. Πολὺς γὰρ ἄδην ἐπενήνοθεν αἰών.
Αἶαν γὲ μὲν ἔπι νηῦν μόγεον, ἰώνοῖτε
Τῶν δ' ἀνδρῶν ὅς ὄγε κεφάλαιος ναίεσκεν Αἶαν.
Οἱ δὴ τοὶ γεράπλους πατέρων ἔδεν εἰρύονθ')
Κύρβιας, οἷς ἔνι πᾶσαι ὁδοὶ καὶ πείρατ' ἔασιν

Ἴγεῆς

Ὑγρῆς τε ῥαφερῆς τε πέρις ἤπειρον ἁπάσην.
Inde quendam aiunt circumcirca peragrâsse
Totam Europam & Asiam, vi & virtute copiarum
Suarum, & audaciâ fretum. Is innumeras urbes
Invadens subegit, quæ aut alicubi incoluntur,
Aut non. Nam satis longa ætas interfuit.
Æa quidem adhuc manet firmiter: & posteri illorum,
Quos ille jussit inhabitare Æam
Descriptas Majorum servant
Tabulas, in quibus omnia sunt itinera, & fines
Maris Terræque circumquaque profecturis.

Poeta quidem *Sesostrim* non nominat, sed per res gestas eum graphicè describit. Vetus Apollonii Scholiastes, ex [a] citato *Dicæarchi* loco, illum vocat *Sesonchosin, totius Ægypti regem, qui omnem Asiam & plurimum Europæ subjugavit.* Quo quidem nomine *Sesostrim* intelligi innuit, imò probat; tum ex *Herodoto*, qui Sesostrim (non *Sesonchosin*) *stelas cum muliebribus posuisse* refert; tum ex *Theopompo*, *qui libro tertio illum Sesostrim vocat.* [a] *Sup. p. 238.*

Ex longinquis Sesostris itineribus enatum est *Geographiæ* studium, [b] cui deinceps Ἱερογραμματεῖς Ægyptii operam impensè dederunt. Cujus rei testis luculentus est [c] Eustathius. Σέσωσις δέ, φασὶν, ὁ Αἰγύπτιος πολλὴν περιελθὼν γῆν, πίναξί τε δέδωκε τὴν περίοδον, καὶ τὰ τῶν πινάκων ἀναγραφῆς ὄντα Αἰγυπτίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ Σκύθαις εἰς θαῦμα μεταδοῦναι ἠξίωσεν, *Sesostris Ægyptius, ut aiunt, cùm multum terrarum peragrâsset, itinera tabulis edidit; & tabularum descriptionem non solùm Ægyptiis, sed & Scythis in admirationem impertiri dignatus est.* Scythæ hi sunt *Colchi*, Æam incolentes, quorum posteri χεὰπυς πατέρων κύρσιας habuerunt. [b] *Sup. p. 233.* [c] *In fine Epist. ante Dionysii περιήγησιν.*

Tabulæ istæ Geographicæ (à Colchis conservatæ) non leve sunt originis Ægyptiacæ argumentum. Sed & alia profert Herodotus indicia, per quæ [d] *Colchi videntur esse Ægyptii; ipsique Ægyptii illos ex Sesostris exercitu fuisse opinantur.* 1. Utrique sunt μελάγχροες καὶ οὐλότριχες, *atri coloris, & crispi capillitii.* 2. *Colchi, Ægyptii, & Æthiopes soli mortalium ab initio pudenda circumcidunt.* 3. *Utrique linum eodem modo elaborant.* 4. Καὶ ἡ ζωὴ πᾶσι καὶ ἡ γλῶσσα ἐμφερής ἐστι ἀλλήλοισι, *Et vita omnis & lingua apud utrosque similis est.* Ad probandam hanc cognationem, *circumcisionis* argumento utuntur etiam [e] Diodorus & [f] Josephus. [d] *Herodot. l. 2. c. 104.* *c. 105.* [e] *Supr. p. 73.* [f] *Antiq. l. 8. c. 4.*

Reditus Seſoſtris.

[a] *Diod. Sic. l. 1. p. 35. d.*

SEſoſtris, [a] *cum benignè ſe geſſiſſet erga omnes eos quos ſibi ſubdidiſſet, & expeditionem perfeciſſet, ἐν ἔτεσιν ἐννέα, novem annorum ſpatio; imperavit Gentibus munera, pro facultatum modo, in Ægyptum annuatim perferre. Ipſe cum immenſâ captivorum ſpoliorumque multitudine in patriam rediit, rerum geſtarum magnitudine omnes ante ſe reges ſupergreſſus.* Non diſſimilia ſunt quæ habet [b] *Africanus* (& ex eo *Euſebius*) Ἐν ἐνιαυτοῖς ἐννέα, *annis novem* (Seſoſtris) *totam ſubjugavit Aſiam, & in Europâ Thraciam; adeò ut ab Ægyptiis, poſt Oſirim, primus haberetur.* Illi enim Oſirim cum exercitu totum terrarum orbem peragrâſſe fabulantur.

[b] *Syncell. p 59, 60.*

Reditum acceleravit fratris perfidia. Quum enim in Aſiam profecturus eſſet Seſoſtris, ſive *Sethoſis*, ille (ſicut refert Manetho apud [c] Joſephum) *fratrem Armaim Ægypto præfectum conſtituit, & regalem poteſtatem ei contulit omnem, præter Diadematis uſum; juſſitque illum Reginæ liberorum Matri injuriam non inferre; & à Concubinis regiis abſtinere. Cum autem ſatis longo tempore Rex abeſſet, Armais in Ægypto relictus, contra fratris juſſa, omnia audacièr perpetravit. Nam & Reginam violavit, & concubinis aliis promiſcuè uſus eſt: Sumpſit etiam, amicorum ſuaſu, Diadema, & fratri rebellavit. Summus autem Ægypti Sacerdos per literas Sethoſi notum fecit, fratrem Armaim rebellâſſe. Ille protinùs Peluſium properavit, & regnum ſuum recuperavit.*

[c] *con. Apion. p. 1041.*

Ibi tamen in magnum vitæ diſcrimen incidit. [d] *Dum enim Seſoſtris, à magnâ expeditione reverſus, in Ægypto commoraretur circa Peluſium, Frater ipſum cum uxore & liberis convivio exceptum inſidiis appetebat. Illis enim à potu largiore conſopitis, hic magnam ſiccæ arundinis vim, jampridem ad hoc deſtinatam, tabernaculo Regis noctû circumgeſſit atque incendit. Igne igitur ſubitò accenſo, ſatellites regis, vino graves, opem ſegniter ferebant. Seſoſtris verò manibus porrectis vota pro filiorum & uxoris ſalute ſuſcipiens, per flammas evaſit; & ſic præter ſpem ſervatus, Donariis tùm alios Deos, tùm Vulcanum maximè veneratus eſt, ut cujus beneficio ſalus ipſi contigiſſet.*

[d] *Diod. l. 1. p. 37. b.*

Sacerdotes, de evadendi modo, Herodoto impoſuiſſe videntur. [e] *Dicebant* enim *Seſoſtrim redeuntem, & multos devictarum regionum populos reportantem, quum in reditu Daphnas Peluſias veniſſet, à Fratre, quem Ægypto præfecerat, unà cum liberis invitatum fuiſſe; & cùm ille domum*

[e] *Herod. l. 2. c. 107.*

domum materiâ circumstipâsset, struemque incendisset, Sesostrim, re intellectâ, cum uxore, quam secum duxerat, protinùs deliberâsse, & eâ suadente, ex sex liberis, duos super ignem extendisse, & super illos (quasi per pontem) ipsos transeuntes evasisse. Eo modo, duobus filiis exustis, cæteri cum patre servati sunt. Sesostris in Ægyptum reversus ultionem de fratre sumpsit.

[a] Manetho (ex Græcorum Mythologiâ, non ex Ægyptiorum scriniis) *Armaim* hunc *Danaum* illum fuisse tradidit, qui [b] olim in Græciam navigavit: unde tanta est apud Græcos Ægyptiorum temporum confusio.

[a] *Ioseph. Ap. p.* 1041.
[b] *Sup. p.* 125.

Sesostris domum reversus [c] *omnia per Ægyptum templa eximiis donariis manubiisque exornavit; & fortissimos militum pro merito donis honoravit. Sanè ab expeditione istâ non tantùm exercitus, rebus præclarè gestis opibusque ingentibus partis, gloriosè redit; sed etiam universa Ægyptus variis commodis inde referta fuit. Sesostris à bellicis negotiis desistens, Commilitonibus quidem rebus secundis boniisque partis fruendi potestatem concessit: ipse verò, cum esset gloriæ studiosus, & æternæ memoriæ cupidus, Opera magna, & tàm ingeniò, quàm sumptu miranda molitus est; sibi immortalem gloriam; Ægyptiis securum laboris levamentum in omne tempus comparans.*

[c] *Diod. l.* 1. *p.* 36. a.

[d] *Quanquam verò multa atque præclara de Sesostre ferantur, id tamen omnium* μεγαλοπρεπέστατον, *magnificentissimum* (immò superbissimum) *videtur, quod circà ἡγεμόνας Regulos, in profectionibus Regis, peragi solet. Nam qui devictarum gentium Regna illius indulgentiâ tenebant, aut alioquì maximas præfecturas acceperant, statis temporibus in Ægyptum dona ferebant. Quos Rex excipiens, in cæteris quidem honoravit, & eximiè provexit; quando verò Templum vel urbem ingredi placeret, equos à quadrigis solvens, pro illis, quaternos Reges ac Principes subjugare solebat: omnibus (ut existimabat) manifestum faciens, quòd cùm potentissimos & totius orbis illustrissimos debellâsset, neminem haberet in Virtutis certamine sibi comparandum.* Verùm superbiæ imputationem non evasit. *Sesostris* (inquit [e] Plinius) *Ægypti Rex tam superbus, ut prodatur annis quibusque sorte Reges singulos è subjectis jungere ad currum solitus, sicque triumphare.* Et Lucanus:

[d] *Ib. p.* 37. b.

[e] *L.* 33. *c.* 3.

[f] *Venit ad Occasum, Mundique extrema Sesostris;*
Et Pharios currus Regum cervicibus egit.

[f] *L.* 10. *v.* 276.

Vox *Pharius*, de Sesostre satis prolepticè usurpatur.

Ad ſecundam hujus Regis fortunam adjici poteſt, quòd, illo regnante, [a] *Avis Phœnix in Ægyptum venerit. Sacrum Soli id animal, colore ac diſtinctu pinnarum à cæteris avibus diverſum. De numero annorum varia traduntur; maximè vulgatum, quingentorum ſpatium: Sunt qui adſeverent, 1461 interjici* (juxtà [b] Zodiaci) *aliteſque Seſoſtride primùm, poſt Amaſide dominantibus; dein Ptolemæo, qui ex Macedonibus tertius regnavit, in Civitatem cui Heliopolis nomen advolâſſe; multo cæterarum volucrum comitatu, novam faciem miranium.* Tandem imperante Tiberio, [c] *P. Fabio, L. Vitellio Coſſ. Phœnix in Ægyptum venit. Sed antiquitas quidem obſcura: inter Ptolemæum & Tiberium minus ducenti quinquaginta anni fuerunt. Unde nonnulli falſum hunc Phœnicem, neque Arabum è terris credidere, nihilque uſurpaviſſe ex his quæ vetus memoria firmavit. Confecto quippe annorum numero, ubi mors propinquet, ſuis in terris ſtruere nidum, eique vim genitalem adfundere; ex quâ fetum oriri; & primam adulto curam ſepeliendi patris; neque id temerè, ſed ſublato murrhæ pondere, tentatoque per longum iter; ubi par oneri, par meatui ſit, ſubire patrium corpus, inque Solis aram perferre, atque adolere. Hæc incerta & fabuloſis aucta. Cæterùm aſpici aliquando in Ægypto eam volucrem, non ambigitur.*

[a] *Tacit. Annal. 6. p 154.*

[b] *Suprà p. 9, & 295.*

[c] *Anno V. C. 787.*

Ad SECULUM XV.

Opera Seſoſtris.

QUamdiù vixerit Seſoſtris, incertum: illum vitam ſuam in hoc Seculum produxiſſe indubitatum eſt. Bella geſſit juvenis; provectiore ætate, otii Opera peregit. Illius autem Opera vel rem Divinam ſpectant, vel Militarem, vel Civilem.

Primùm igitur à Diis exortus, Templa conſtruxit, in omnibus Ægypti urbibus, Deo quem ſinguli maximè colerent. Verùm Ægyptiorum neminem ad labores aſſumpſit; ſed cuncta Captivorum operâ perfecit. Ideò Templis omnibus adſcripſit;

Οὐδεὶς ἐγχώριος εἰς αὐτὰ μεμόχθηκε.

NEMO INDIGENARUM HUC IMPENDIT LABOREM.

[c] *Herodot. l. 2. c. 110.*

In urbe Memphi, [d] *ante Templum Vulcani, ſtatuas erexit, ex integris ſaxis, duas quidem tricenûm cubitorum; unam, ſuam; alteram, uxoris; filiorum autem, qui fuerunt quatuor, totidem ſtatuas vicenûm cubitorum.*

Ingentia

Ingentia hæc donaria [a] Vulcano dicata ſunt à Seſoſtre, ob ſuam, uxoris, & filiorum ſalutem; quùm inſidiæ, quas Frater ei ſtruxerat Peluſii, irritæ factæ eſſent. [a] *Diodor. p. 37. a.*

[b] *Longo pòſt tempore, cum ſtatua Darii Perſæ huic Seſoſtris ſtatuæ anteponeretur; id haud ferens Vulcani ſacerdos, negavit, res tales Darium geſſiſſe, quales geſſiſſet Seſoſtris Ægyptius; qui tùm alias nationes, non pauciores quàm Darius, tum etiam Scythas ſubegiſſet; Darium verò Scythas vincere non potuiſſe: ideoque iniquum eſſe, ante hujus donaria ſiſti illius, qui hunc rebus geſtis nequaquam ſuperâſſet.* Dicunt, Darium hæc æquo animo tuliſſe. Adjicit Diodorus, illum [c] *ingenuâ libertate dixiſſe, ſe conaturum, ut illo non ſit poſterior, ſi tantundem vitæ ſibi contingat; ac juſſiſſe, res parili ætate geſtas comparari. Id enim eſſe juſtiſſimum virtutis examen.* [b] *Hered. l. 2. c. 110.* [c] *Diod. p. 37. d.*

Seſoſtris præterea erexit [d] *Obeliſcos duos è duro lapide, altitudine centum & viginti cubitorum,* quibus inſcripſit τότε μέγεθος τῆς δυνάμεως, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἁρμάτων, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν καταπολεμηθέντων ἐθνῶν, *Potentiæ magnitudinem, vectigalium copiam, & gentium debellatarum numerum.* [d] *Diod. ibid.*

[e] *Auguſtus* Cæſar *Obeliſcos duos ab Heliopolitanâ civitate tranſtulit; quorum unus in Circo Maximo, alter in Campo locatus eſt Martio.* [f] *Is autem Obeliſcus, quem Auguſtus in Campo Martio ſtatuit, exciſus eſt à Rege Seſoſtride.* Auguſtus *jactis in terram fundamentis ad altitudinem rei impoſitæ, ei addidit mirabilem uſum Horologii.* [e] *Am Marcell. l. 17. p. 92.* [f] *Plin. l. 36. c. 9.*

[g] Andreas Fulvius in Obeliſci hujus baſi hanc legit Inſcriptionem [g] *Fulv. l. 4. c. 30.*

CÆS. DIVI F. AUGUSTUS
PONT. MAX. IMP. XII. COS. (XI.) TRIB. POT. XV.
ÆGYPTO IN POTESTAEM POPULI RO. REDAC.
SOLI DONUM DEDIT

Hodiè (teſtatur ille) in multas partes confractus, terrâ obrutus jacet ad pedem Acetorii montis, verſus Tiberim. Eadem fuit Inſcriptio Obeliſci alterius, in Circo poſiti, quem Sixtus V. P. (Anno Domini 1589) ad Portam Populi erexit.

[h] *Ex Syenite lapide, circa Syenem Thebaidis, trabes fecere Reges quodam certamine, Obeliſcos vocantes, Solis numini ſacratos. Radiorum ejus argumentum in effigie eſt; & ita ſignificatur nomine Ægyptio. Primus omnium id inſtituit Mitres, qui in Solis urbe regnabat, ſomnio juſſus; & hoc ipſum inſcriptum eſt in eo. Etenim ſculpturæ illæ effigieſque, quas videmus, Ægyptiæ ſunt literæ.* De ætate *Mitris* non liquet: Seſoſtris itaque primus haberi poteſt, qui Obeliſcos poſuerit [h] *Plin. l. 36. c. 8.*

Ægyptiorum Militia.

[a] *Sup. p. 324.*

[b] *Schol. Apol. Rhodii, l. 4. v. 275 p. 412.*

[c] *Sup. p. 238.*

[d] *Plutarch de Iside, p. 358. b.*

ÆGyptus tum ob [a] equorum abundantiam, tùm vetustissimam equitandi peritiam celebratur. [b] *Dicæarchus*, πρῶτόν φασι Σεσογχωσίδα διεγκέναι ἵππων ἄνδρωπον ἐπιβαίνειν. οἱ δὲ ταῦτα εἰς Ὧρον ἀναφέρουσιν, *Sesonchosidem artem equitandi primùm inveniſſe aiunt: alii autem ad Orum referunt.* Non multùm intereſt; cùm (ex Dicæarchi [c] chronologiâ) *Sesonchosis* ſucceſſerit *Oro*. Fabulantur Ægyptii [d] *Oſyridem ex Inferis Oro adfuiſſe, ut eum ad bellum inſtitueret; & rogáſſe, Quodnam animal ad pugnam eumtibus cenſeret utiliſſimum; cumque Orus reſpondiſſet, Equum; Oſiridem miratum fuiſſe, & ambigiſſe, cur non dixiſſet Leonem potiùs, quàm Equum? Orum regeſſiſſe,* Ὡς λέων μὲν ὠφελιμος ἐπιδεομένῳ βοηθείας, ἵππος δὲ φεύγοντα διώκοντι καὶ καταναλῶσαι τὸν πολέμιον, *Leonem illi utilem eſſe qui indigeret auxilio; Equum autem ad hoſtem fugientem perdendum. Quo reſponſo Oſiridem delectatum fuiſſe, quaſi Oro ad pugnam ſatis inſtructo.* Et in ſymbolis, [e] ἀνδρείας καὶ παῤῥησίας ὁ ἵππος, *fortitudinis & audaciæ Equus* erat Symbolum.

[e] *Clem. Alex. Strom. 5. p. 567. a.*

[f] *Diod. Sic. l. 1. p. 59. d.*

Seſoſtris autem [f] *non tantùm res bello clariſſimas geſſiſſe fertur, ſed etiam* περὶ τὸ μάχιμον ἔθνος νομοθεσίαν συνήσασθαι, καὶ τὰ ἀκόλουθα τὰ περὶ τὴν στρατείαν πάντα διακοσμῆσαι, *Militari ordini leges inſtituiſſe, omniaque ad militiam pertinentia pulcherrimè diſpoſuiſſe.*

Herod. l. 2. c. 164.

Sunt in *Ægypto* IIII *hominum genera*; Ἱρέες, *Sacerdotes*, primi loco & dignitate; Secundi, Μάχιμοι, *Milites*; Inferioris longè conditionis ſunt Βουκόλοι, Συβῶται, Κάπηλοι, Ἑρμηνέες, Κυβερνῆται· ἀπὸ τῶν τεχνέων, *à ſuis artificiis denominati*; neque ad rem præſentem attinent.

[g] *Ib. l. 6. c. 31.*

[g] Οἵτε Ἑρμοτύβιες καὶ οἱ Καλασίριες καλεόμενοι Μαχαιροφόροι, εἰσὶ Αἰγυπτίων μοῦνοι μάχιμοι, *Hermotybies, & Calaſiries qui vocantur Enſiferi, ſoli ſunt Milites ex Ægyptiis.* Iſti autem [h] *milites* Καλασίριες *dicti, &* Ἑρμοτύβιες *ſunt horum Nomorum. Nam Ægyptus omnis in Nomos* (ſive Præfecturas) *diſtincta eſt.*

[h] *Ibid. l. 2. c. 164.*

c. 165.

Hermotybiorum hi ſunt Nomi; Buſirites, Saites, Chemmites (in Thebaide) *Papremites, Inſula Proſopitis, quæ vocatur Natho ex dimidiâ parte. Ex his Nomis Hermotybies, quum plurimi, ſunt* 160000; *quorum nemo quæſtuarii opificii quippiam didicit, ſed omnes rei militari vacant.*

Calaſiriorum

Calasiriorum bi sunt Nomi alii; Thebæus, Bubastites, Aphthites, Tanites, Mendesius, Sebennites, Athribites, Pharbæthites, Thmuites, Onuphites, Anytius, Myecphorites, qui in Insulâ est, Bubasti urbi oppositâ. Hi Nomi sunt Calasyriorum, qui dum coguntur quoad possunt plurimi, sunt virorum 250000. Neque illis fas est artificio ulli operam dare, sed solùm rei militari vacare; filio à patre discente. Herodot. l. 2. c. 166.

Apud Thracas etiam, Persas, Scythas, Lydos, & omnes ferè barbaros, illi qui artificia discunt, eorumque liberi, pro ignobilioribus civibus habentur; generosiores autem ii, qui ab operibus manuariis abstinent; præsertim qui rei militari vacant. Id didicerunt Græci omnes, maximè Lacedæmonii: Corinthii verò, opifices minimùm contemptui habent. c. 167.

[a] *Ferunt Lycurgum, in Ægypto,* ἀπὸ τῶν ἄλλων γένων τὸ μαχίμου ἀφάιρεσιν *segregationem militum ab aliis hominum generibus admodum probâsse: in Spartam traduxisse; & illiberales artifices separasse.* Neque Militibus solùm, sed etiam Artificibus vetitum est paternum vitæ institutum deserere. [b] *Dicæarchus dicit Sesonchosidem* (Sesostrim) *leges dedisse,* ὥστε μηδένα καταλιπεῖν τὸν πατρώου τέχνην. Τοῦτο γὰρ ὤετο δεῖν εἰς πλεονεξίας, *Neminem paternam artem relinquere. Id enim existimabat esse principium avaritiæ.* [a] *Plutarch. in Lycurgo, p. 41. f.* [b] *Schol. Apol. Rhodii, ut suprà.*

[c] *In hoc etiam cum Ægyptiis congruunt Lacedæmonii: eorum præcones, tibicines, & coqui in paterna artificia succedunt; & coquus è coquo; tibicen ex tibicine; præco ex præcone gignitur, neque* τὸν λαμπροφωνίαν, *propter vocalitatem ulli aliis insidiantes seipsos ingerunt, sed in paterno opere perseverant.* [c] *Herod. l. 6. c. 60.*

Militibus autem istis solis Ægyptiorum, præter Sacerdotes, concessum est præmium; ut essent singulis aruræ XII *à vectigali immunes. (Est autem Arura 100 cubitorum Ægyptiorum quoquoversùs, & cubitus iste par Samio.) Exemptio ista universis illis data est; hâc verò per vices fruebantur. Mille Calasiriorum, & alii totidem Hermotybiorum annuo Satellitum munere circa Regem fungebantur; quibus, præter aruras, dabantur victùm quotidiè panis tosti quinæ mnæ, bubulæ carnis binæ, vini* χοῆς *quatuor. Hæc Satellitibus assiduè præbebantur.* Herodot. l. 2. c. 168.

Sesostris itaque Commilitonibus suis, tam ducibus secum educatis, quàm aliis bene meritis, Feuda militaria concessit, à vectigalibus immunia, & jure hæreditario tenenda. Quibusdam *Calasiriorum* cohortibus assignatus est Nomus *Thebæus*; ut *Hermotybiis*, *Chemmites* (sive Panopolites) in Thebaïde pariter:

ut illi præstò essent Regi. Milites reliqui in Ægypto Inferiore unà collocati sunt. In eâ enim sunt Nomi, præter *Thebæum* & *Chemmitem* omnes quos recitavimus; de quibus mox accuratiùs. Ingens hic exercitus in insulâ Δέλτα quasi in castris metatus est, hinc *Pelusiaco*, inde *Canobico* Nili alvio vallatus; ad Orientem *Calasirii*, ad Occasum *Hermotybii*.

Sesostri quidem fuit hoc insigne magnanimitatis, & erga milites sibi devinctissimos gratitudinis argumentum; utrùm verò consilio maturo,& posteris salutari, hoc statutum sit,dubitare licet. Satis notum est, Milites, otio emollescentes,disciplinam detrectare; opulentiâ superbientes, auctoritatem contemnere; junctarum virium fiduciâ in seditionem pronos esse. [a] *Senacharibo Assyriorum rege Ægyptum invadente, militaris iste Ægyptiorum ordo Sethoni Regi opitulari noluit.* Sanè ex intestinâ rebellione videtur evenisse; ut, pessundatâ paulò pòst Majestate Thebanâ, plurimi in Ægypto pullularent Reguli.

[a] *Herod.l.2. c.141.*

NOMOI *Ægypti.*

Sesostrem ferunt, Ægyptum [b] *in omnes Ægyptios distribuisse, κλῆρον ἴσον ἑκάστῳ τετράγωνον διδόντα, καὶ ἀπὸ τούτου τὰς πρόσοδους ποιήσασθαι, ταῦτα ἐπιφορὴν ἀποφορέειν καθ' ἑνιαυτόν, per sortem datâ viritim æquâ soli quadrati portione, atque inde vectigal instituisse; impositâ pensione certâ quotannis pendendâ.* Lex agraria non Sacerdotes solos, aut Milites, sed & universam spectabat plebem; plebs autem sola vectigal solvebat.

[b] *Ib. c.109.*

[c] *Si fluvius alicujus sortem decurtâsset; is Regem adiens rem indicat; Rex metatores mittebat ad inspiciendum, quanta esset soli diminutio, ut vectigal pro residui proportione taxaretur. Atque hinc mihi videtur* Γεωμετρὴ εὑρεθεῖσα, ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπελθεῖν, [d] *Geometria inventa, in Græciam transisse. Nam Polum & Gnomonem, & XII diei partes Græci à Babyloniis didicerunt.*

[c] *Herod.ib.*

[d] *Supr.p.37, & 231.*

Etsi Sesostris non primus fuerit Regum, qui post exactos Pastores totam Ægyptum sub ditione tenuerunt; hoc tamen ille primum post se reliquit Monarchiæ argumentum; quod ad faciliorem Regni administrationem, [e] τὴν χώραν ἅπασαν εἰς ἓξ καὶ τριάκοντα μέρη διελών, *totam Ægyptum in XXXVI partes distribuens, quas Ægyptii* Νομοὺς *vocant* (*Præfecturas*, Plinius) ἐπέστησεν ἅπασι Νομάρχας,

[e] *Diod.l.1. p.37.a.*

τοὺ ἐπιμελησομένους τῆς τε τροφοδοσίας τοῦ βασιλικοῦ, καὶ διοικήσοντας ἅπαντα καὶ τὰς ἰδίας μερίδας, *singulisque Præfectos imposuerit, qui reditus Regis curarent, & suo quisque Nomo omnia administrarent.* Juxta [a] tripartitam veteris Ægypti distributionem distinguebantur Nomi $\overline{XXXVI}$. [b] Ἡ μὲν χώρα ἡ μὴ πρώτιον διαίρεσιν εἰς Νομοὺς ἔσχε. δεκαμὲν ἡ Θηβαὶς· δέκα δ' ἐν τῷ Δέλτα· ἑκκαίδεκα δ' ἡ μεταξύ, *Regio primùm divisa est in Nomos: Thebais in* $\overline{X}$; *Delta in* $\overline{X}$; *intermedia in* $\overline{XVI}$.

[a] *Supr. p. 25.*

[b] *Strab. l. 17. init.*

Nomorum nomina, ab Herodoto prolata, videntur esse Ægyptia. Vixit enim ille sub Artaxerxe Persâ, annis circiter 550 post expeditionem Sesostris in Asiam; & vetustissimus est Græcorum, qui res Ægypti nobis tradiderunt. Leguntur etiam apud Strabonem, Plinium, Ptolemæum, reliquorum *Nomorum* vocabula; sed Græcè traducta, & ad Lagidarum tempora accommodata. Sit operæ pretium omnia inter se comparare. Cùm verò *Nomi*, militibus attributi, ἐν τῷ Δέλτα (id est, inter Nili fluenta) positi sint; par est, ut Nili alveos & Ostia lustremus.

Nili Ostia.

SEPTEM celebrantur Nili Ostia, de quibus Herodotus. [a] *Nilus à Catadupis incipiens, mediam interfluit Ægyptum; uno quidem alveo usque ad Kercasorum urbem; inde autem tripartitò. Alveus ad Auroram vergens, Pelusiacum ostium; alter ad Vesperam, Canobicum nominatur; tertius medium Delta scindens, neque aquâ neque celebritate minor, vocatur Sebennyticum ostium; à quo derivantur duo alia ostia in mare ferentia, quorum unum Saïticum* (forsan Taniticum) *alterum Mendesium appellatur. Sed Bolbitinum ostium & Bucolicum non sunt nativa ostia, sed effossa.* Quod de duobus amnibus, è *Sebennytico* profluentibus, hîc dicitur, cum istis, quæ ex Ptolemæo mox proferenda sunt, non satis convenit. Neque est quisquam veterum, qui *Saïtici ostii* meminerit: *Taniticum*, quod hîc desideratur, agnoscunt omnes. Itaque pro Σα-- reponendum videtur Τα--. Hunc Herodoti locum Strabo respexisse videtur, cùm scripserit τὸ [d] Τανιτικὸν στόμα, ὅ τινες Σαϊτικὸν λέγουσι. Frustra quidem: *Tanis* ad Ortum est, & juxta Pelusium; *Sais*, ad Occasum, & juxta Canobum posita. Porrò ostium quod Herodoto Βολβιτικὸν, Diodoro &

[a] *L. 2. c. 17.*

[d] *L. 17. p. 802 d.*

Straboni, Φαλνικὸν; Plinio, *Phatniticum*; Ptolemæo, Παθμητικὸν dicitur. De cæteris ostiorum nominibus benè convenit.

Sunt igitur Nili ostia, 1. *Canobicum*, quod & Heracleoticum; 2. *Bolbitinum*; 3. *Sebennyticum*; 4. *Bucolicum*, quod & Phatnicum; 5. *Mendesium*; 6. *Taniticum*; 7. *Pelusiacum*. Bolbitinum & Bucolicum, ex Herodoti sententiâ, οὐκ ἰθαγενέα στόματά ἐστι, ἀλλ' ὀρυκτά, *non nativa ostia sunt, sed manu facta*; & ad Sesostris quidem ætatem referri possunt. [a] Aristoteles, φαίνεται τὰ στόματα πάντα, πλὴν ἑνὸς τοῦ Κανωβικοῦ, χειροποίητα καὶ οὐ τοῦ ποταμοῦ ὄντα, *Omnia Nili ostia, præter unum Canobicum, non ab amne sed manu facta videntur.* Sunt & alia minoris famæ effossa Nili ostia, Πινέπλιμι & Δίολκος Ptolemæo sunt Ψηλοστόματα, inter *Sebennyticum* & *Pathmeticum*. Nili Ostia, ait [b] Plinius, XI *reperiuntur, quatuor quæ ipsi falsa ora appellant, sed celeberrima* VII.

[a] *Meteorolog. l. 1. c. ult. p. 424. e.*

[b] *L. 5. c. 10.*

Ægyptus Inferior.

ÆGYPTI pars inferior latissimè patet; tum intra τὸ Δέλτα; tum extrà, ab utroque latere. Macedonibus [c] *Magnum Delta vocatur id, juxta quod Magnus fluvius (qui dicitur* Ἀγαθὸς Δαίμων, *& defluit per ostium Heracleoticum) divertitur in fluvium Bubastiacum, qui per ostium Pelusiacum effluit.* Ità [d] *inferiorem Ægypti partem Nilus, dextrâ lævâque divisus, amplexu suo determinat; Canopico ostio, ab Africâ; ab Asiâ, Pelusiaco; 170 M. Passuum intervallo. Quam ob causam inter Insulas quidam Ægyptum retulere; ita se findente Nilo, ut triquetram terræ figuram efficiat. Ideo multi Græcæ literæ vocabulo Delta appellavêre Ægyptum. Mensura ab unitate alvei (unde se primùm findit in latera) ad Canopicum ostium, 146 M. ad Pelusiacum 256 M. est.*

[c] *Ptol. l. 4. c. 5. p. 105.*

[d] *Plin. l. 5. c. 9.*

Interamnensis hæc regio aliis amnibus divisa est; quorum tres præcipuè celebrantur. Primus Θερμουθιακὸς ποταμὸς [e] dicitur: qui juxta [f] τὸ ὀξὺ *acumen* τοῦ Δέλτα divertitur à Canobico *versùs Septentriones*; & *medium Delta scindens*, exit in mare *per ostium Sebennyticum.* Alter fluvius Ἀξιβιτικὸς dicitur; quòd ex Bubastiaco fluat *per Athribin urbem*; *exit per* Πινέπλιμι Ψηλόστομον. Tertius Βουσελιτικὸς vocatur; qui *ex Bubastiaco effluit, per ostium Pathmeticum*: adde & Mendesium.

[e] *Ptol.*

[f] *Herodot.*

Juxtà

Juxta Fluviorum horum intervalla disponuntur Nomi. [a] *Inter Bubastiacum & Busiriticum sunt urbs Tanis, & Tanites Nomus; Pharbæthus & Pharbæthites;* Πανέφυσις *urbs*, & Νεῦτ *Nomus. Inter Busiriticum & Athribiticum sunt* Θμεῖς *urbs, & Mendesius Nomus; Busiris & Busirites; Onuphis & Onuphites; Leontopolis & Leontopolites; Athribis & Athribites; Sebennytus & Sebennytes superior. Inter Athribiticum & Thermuthiacum sunt* Παχναμενὶς *urbs, & Sebennytes inferior;* Ξοῖς & Ξοῖτες; Ταῦα urbs, & Φθεμβεθὶ *Nomus. Inter Thermuthiacum denique & Canobicum sunt Sais & Saites; Cabasa, & Cabasites; urbs* Νικίου *& Prosopites Nomus; urbs Butus, &* Φθενότης *Nomus*; & in angulo, Menelais, & Menelaites.

[a] *Ptol. l. 9. c. 5. p. 105.*

Inter Nomos à Sesostre *Calasiriis* attributos, *Bubastites* quidem, *Tanites, Pharbæthites, Mendesius, Sebennytes, Athribites* (qui Plinio & Stephano *Atharrabites*) atque *Onuphites*, ex Strabone, Plinio, Ptolemæo benè noti sunt. Ἀνύπ@ etiam Herodoti videtur esse Νεῦτ Ptolemæi. Ἀφθίτης alibi non legitur: sanè *Phtha* fuit Ægyptiorum numen; & nisi nomus hic sit *Phthemphu* Plinii, Φθεμβεθὶ Ptolemæi, ubi collocandus sit, planè nescio. Μυεχφορίτης *Nomus*, cum sit *Insula Bubasti urbi opposita*, forsan *Pharbæthiti* nomo posthàc adjecta fuit. Θμεῖτης *nomus* Herodoto diversus est à Mendesio; Ptolemæo autem Θμεῖς est *Mendesii Metropolis*. Mendesii Pana [b] colunt & Hircum, [c] ὅτε τράγ@ τὴ ὁ Πὰν Αἰγυπτίοι Μένδης, *Et hircus & Pan Ægyptiacè vocatur Mendes:* Sed & [d] *Thmuis interpretatur hircus.* Itaque vel Herodotus duos nomos ex uno facit, vel duo nomi tandem in unum redacti sunt.

[b] *Supr. p. 58.*
[c] *Herodot. l. 2. c. 46.*
[d] *S. Hieron. r. Jovin. l. 2. p. 524. b.*

Ex Nomis qui *Hermotybiis* assignati sunt, *Busirites, Saites*, & *Prosopites* sunt notiores. Urbs Παπρημις [e] Herodoto celebratur: ibi πανηγυρίζουσι τῷ Ἄρεϊ, *Festum agunt Marti*: in eo Nomo [f] *Hippopotami sacri sunt.* [g] Ἐν Παπρήμι, *In Papremite Nomo Achæmenes Darii Fil. ab Inaro Libye prælio occisus fuit.* Inaro mox capto, & in crucem acto, forsan urbs *Papremis* à Persis deleta fuit. Sanè Recentiorum nemo illius Nomi meminit. Præterea *Hermotybiorum* fuit Καθὼ, τὸ ἥμισυ. Dimidiata hæc portio demonstrat, Delta non fuisse totum militibus distributum: Unde quidam inter Nili flumina censentur Nomi, *Xoites, Leontopolites, Cabasites*; quorum omninò nulla est apud Herodotum ratio.

[e] *L. 2. c. 59, 63.*
[f] *c. 71.*
[g] *Ib. l. 3. c. 12.*

Extra flumen Bubaſtiacum quatuor numerantur Nomi; *Bubaſtites* quem dixi: *Sethroïtes*, cujus Metropolis [a] *Sethron*, Græcè *Peluſium*; ſed Ptolemæi ætate, Ἡρακλέους μικρὰ πόλις, *Parva Heracleopolis*: tertius, *Heliopolites*: quartus, *Arabicus*, Ἀραβίας Νόμος, cujus Metropolis Φακοῦσα; neque alius eſt Strabonis Φαγρωριοπολίτης νομὸς, καὶ πόλις Φαγρωριόπολις; aut *Heroopolites nomus*, apud Plinium.

[a] *Sup. p.* 106.

In Orientalibus hiſce Inferioris Ægypti partibus, maximè verſabatur Seſoſtris ſolertia. Duas enim fieri juſſit ingentes foſſas, ut labore, ita utilitate inſignes. Altera deducta eſt [b] *per deſertum, à Peluſio, Heliopolin uſque ad* 1500 *ſtadiorum longitudinem.* Τὸ μῆκος ἐπὶ σταδίους χιλίους καὶ πεντακοσίους. De longitudine iſtâ dubitare licet. [c] *Agrippa à Peluſio Arſinoen, Rubri Maris oppidum, per deſerta,* 125 *M. Paſſuum tradit*, id eſt, ſtadia tantùm mille. Hâc foſſâ, tanquam muro, ἐτείχισε τὴν πρὸς ἀνατολὰς νεύσας πλευρὰν τῆς Αἰγύπτου πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς Συρίας καὶ τῆς Ἀραβίας ἐμβολὰς, *munivit Orientale Ægypti latus contra Syrorum & Arabum incurſiones.* Neque enim miſeriarum, irruptione *Paſtorum* majoribus illatarum, memoria deleta fuit.

[b] *Diod. Sic. l.* 1 *p.* 36. *d.*

[c] *Plin. l.* 5. *c.* 11.

[d] *Sup. p.* 106.

Altera foſſa, [e] *è Nilo paulùm ſuprà Bubaſtim urbem deducta, exit in Mare Rubrum. Incipit illa in Ægypti planitie, verſùs Arabiam; ſuprà planitiem mons eſt, propè Memphim extenſus, in quo ſunt lapidicinæ; ad ima montis, foſſa longo tractu ducitur ab Occidente verſùs Orientem; deinde per divortium montis, verſùs Meridiem & Auſtrum, fertur in Sinum Arabicum.* De hâc foſſâ [f] Ariſtoteles. *Regum aliquis è Rubro Mari alveum ducere tentavit; quod Seſoſtris, veterum primus, aggreſſus eſt*: ἀλλ' ὤρυξεν ὑψηλοτέρου ὄντος τοῦ θαλάττου τῆς γῆς. *Sed comperit mare excelſius, quàm terram; quamobrem ille priùs, & poſteà Darius, fodere deſiit; ne aqua Nili immiſto mari corrumperetur.* Accedit Strabo, referens, [g] *Foſſam hanc primùm à Seſoſtre inciſam fuiſſe*: [h] *illum verò ab incepto deſtitiſſe, cùm ſuſpicaretur, ſuperficiem maris ſublimiorem eſſe.* Addit Plinius, [i] *Daneon portus, ex quo navigabilem alveum perducere in Nilum, quâ parte ad Delta dictum decurrit,* 62 *Mill. paſſ. intervallo (quod inter flumen & Rubrum mare intereſt) primus omnium Seſoſtris Ægypti rex cogitavit; mox Darius Perſarum; deinde Ptolemæus ſequens; qui & duxit foſſam latitudine pedum centum, altitudine triginta, in longitudinem* 37 *mill.* 500 *paſſuum, uſque ad Fontes Amaros. Ultrà deterruit inundationis metus, excelſiore tribus cubitis Rubro mari comperto, quàm*

[e] *Herod. l.* 2. *c.* 158.

[f] *Meteorolog. l.* 1. *c. ult. p.* 425. *d.*

[g] *L.* 17 *p.* 804 *c.*

[h] *L.* 1. *p.* 38. *d.*

[i] *L.* 6. *c.* 29.

quàm terra Ægypti. Aliqui non eam afferunt cauſam, ſed ne immiſſo mari corrumperetur aqua Nili, quæ ſola potus præbet. Verùm Herodotus & Diodorus inceptum tribuunt *Necho Pſammitichi filio.* [a] *Darius Perſa opus penè abſolverat, ſed imperfectum reliquit; à quibuſdam edoctus, Ægyptum, perfoſſo Iſthmo, ſubmerſum iri: Mare enim Rubrum eſſe Ægypto editius. Poſteà verò Ptolemæus Secundus foſſam perfecit, & loco opportuno Ἀγάφραγμα Euripum clauſum machinatus eſt; quod tranſiturus aperuit; mox iterùm occluſit. Amnis per hanc foſſam decurrens vocatur Ptolemæus, auctoris nomine; ad oſtium urbem habet Arſinoes nomine.* Tandem ſub Adriano Aug. repurgatus, *Amnis Trajanus* vocabatur. [b] Reſtaurata fuit hæc *Foſſa* ab *Amro, Alaſi* filio, Ægypti præfecto, ſub *Omare Caliphâ*, circà annum Hegiræ 20.

[a] *Diod. l. 1. p. 20. d.*

[b] *Hiſt. Sarracen. p. 32.*

[c] Ἐν μεθορίῳ Ἀραβίας καὶ Ἀφροδιτοπόλεως, *In confinio Arabici & Aphroditopolitis nomi*, id eſt, inter Ægyptum Inferiorem & Superiorem, *ſunt Babylon, Heliopolis, Heroopolis; per hanc & Babylonem urbem fluit Amnis Trajanus.* Babylonis hujus origo ad Seſoſtris tempora à quibuſdam trahitur. [d] *Dicunt captivos, è Babyloniâ ductos, laborum pertæſos defeciſſe; locum validum juxta fluvium occupâſſe; & vicinis Ægyptiis bellum intuliſſe; tandem impunitate conceſſâ, locum inhabitâſſe, quem à patriæ nomine Babylonem nominârunt. Cteſias fabulatur quoſdam, cum Semiramide in Ægyptum venientes, urbem à patriâ denominatam condidiſſe.* Magis arridet Joſephi ſententia: [e] *Babylon*, ait, *poſteà condita eſt, Cambyſe Ægyptum vaſtante*, & exciſâ ab eo Heliopoli. *Lacuum* [f] meminimus, qui cùm *amari* eſſent, immiſſo hoc flumine, dulces facti ſunt.

[c] *Ptol. l. 4. c. 5. p. 106.*

[d] *Diod. p. 36. b.*

[e] *Antiq. l. 2. c. 5. p. 65. c.*

[f] *Sup. p. 141.*

Porrò Seſoſtris [g] *per regionem omnem à Memphi ad mare crebras à fluvio deduxit foſſas, ut fruges facilè & per compendia veherentur, populuſque ubique locorum mutuis commerciis frueretur, cum facilitate, & magnâ rerum abundantiâ.* In eundem uſum (& forſan eodem tempore) facta eſt foſſa tranſverſa, quæ à Canobico incipiens, [h] *Thermuthiacum, Athribiticum, Buſiriticum & Bubaſtiacum amnes conjungit,* καὶ παράλληλόν πως τῇ παραλίῳ θαλάσσῃ, *æque diſtans ferè à maris littore.*

[g] *Diod. p. 36. d.*

[h] *Ptol. l. 4. c. 5. p. 105.*

[i] *Præterea Rex aggeres multos & ingentes egeſſit ad civitates illas, quæ ſolum haberent naturâ minùs editum, ut homines & animalia, fluvio inſurgente, tutos ibi receptus capeſſerent.* [k] *Urbes primùm munitæ ſunt ab iis qui rivos effodere, ſub rege Seſoſtre: iterùm ſub Sabacone rege, urbes*

[i] *Diod. ibid.*

[k] *Herod. l. 2. c. 137.*

valdè excelsæ factiæ sunt ; maximè autem ad Bubastin urbem terra
[a] *Strab.l.17. p.788. d.* *exaggerata videtur.* Unde Ægypti [a] *habitationes eminùs conspectæ, tàm urbes, quàm pagi (aut nativis collibus aut aggeribus impositæ) Insularum speciem præbent.*

[b] *Herod.l.2. c.108.* [b] *Ad hunc modum Sesostris usus est eâ populi multitudine, quem è terris in potestatem redactis abduxerat. Illi lapides immensæ magnitudinis in templum Vulcani pertraxerunt : illi ad effodienda aquarum divortia quæ sunt in Ægypto adacti sunt : & per imprudentiam effecerunt, ut Ægyptus, priùs equis & plaustris agendis ubique idonea, commoditate istâ careret. Nam ab eo tempore, Ægyptus, quæ omnis plana est, inequitabilis tamen & plaustris inhabilis extitit, propter fossas multiplices & varia diverticula habentes. Rex autem idcircò regionem incidit ; ut civitates, quæ flumen non accolerent sed essent Mediterraneæ, penuriâ aquæ ad potandum non laborarent, sed ea è puteis suppeditaretur.*

Reliquum est ut cæteros Ægypti Nomos percurramus. Qui autem ad Occidentem fluvii Canobici positi sunt, non tàm Sesostris, quàm Ptolemæorum ætatem respiciunt. Postquam enim
[c] *Ptol.l.4. c.5.p.103.* [c] *Alexandria totius Ægypti Metropolis* constituta fuisset, loca ista, priùs deserta plerunque, in pretio esse cæperunt ; & fossis multis ex flumine Canobico in Maræotim lacum derivatis, fœcunda facta sunt & populosa. Totus tractus vocabatur Ἀλεξανδρέων χώρα *Alexandriæ regio*, quæ (ad Ægypti formulam) in Nomos distributa
[d] *L.5.c.9. p.105.* fuit. Plinius habet [d] *Naucratiten, Nitriten, Gynæcopoliten, Menelaitem, Alexandriæ regione : Latopoliten* anteà dixerat. Apud Ptolemæum leguntur Ἀλεξανδρέων χώρας· Νομὸς * * * (deest nomen forsàn Νιτριώτης) & *Metropolis Hermopolis minor.* Ἀνδρωπολίτης νομὸς & *Metropolis* Ἀνδρῶν πόλις. Λητωπολίτης νομὸς, & *Metropolis Latonæ urbs mediterranea. Et inter Magnum* (id est Canobicum) *fluvium, & fluvium Taly*, ἀπὸ δύσεως ἕως μεγάλου ποταμοῦ, *ab occasu magni fluvii*, Μεμφ-ίτης νομὸς, & *Metropolis* Μεμφ-ις : scribe, ex Plinio
[e] *P.103.* & Strabone, Μενελαΐτης & Μενελαΐς. Paulò antè dixerat, [e] Μενελαΐτου *metropolis, Canobus.* Urbs Canobus, *Menelais* ; & ostium Canobicum, *Heracleoticum* à Macedonibus vocabantur. Cùm verò
[f] *Ptol.ibid. p.105.* [f] *Taly amnis effluat per Bolbitinum ostium*, quod est ab ortu Canobici ; & *Menelais* inter utrumque posita sit ; quomodo ἀπὸ δύσεως collocari potest ? Sanè interpres *ab ortu* reddit. De hoc tractu, Strabo :
[g] *L.17. p.803.* [g] *A Schedia ad Memphim sursùm naviganti ad dextram fluminis sunt Hermopolis ;*

Hermopolis; *deinde* Γυναικῶν πόλις, & *Nomus Gynæcopolites*; *tum* Μώμεμφις, & *Momemphites Nomus*. *Inter hæc sunt fossæ plurimæ in Maræotim exeuntes. Supra Momemphim sunt duæ Nitri-fodinæ* (unde dictus) Νιτριώτης *Nomus*; *non procul hinc est urbs Menelais*: *Ad siniſtram verò, in ipso Delta, & ad fluvium est Naucratis.* Paulò antè; [a] *Ad dextram fossæ Canobicæ* ὁ μὲν Ἑλαΐτης (in editis) ἔστιν νομός; scribe ὁ Μενελαΐτης *est nomus, à fratre Ptolemæi primi appellatus*; *non verò ab Heroë, ut voluit Artemidorus.* Paulò pòst; Ἐν τῇ Λιβύῃ, *In Libyco Nili latere urbs est Cerceſura, juxta Eudoxi ſpeculas*; ὁ ὃ νομὸς Λιτοπολίτης ἔσται, *Nomus iſte Litopolites vocatur*; Λητοπολίτης Ptolemæo; *Latopolites* Plinio; non à Latonâ, ſed à Lato piſce dictus. Sic qui Γυναικοπολίτης Plinio & Straboni, est Ἀνδρόπολίτης Ptolemæo. *Momemphiten* ſolus habet Strabo; neque agnoſcit eum interpres; *Naucratiten* ſolus Plinius; ſed urbs est ἐν τῷ Δέλτᾳ. Nomi igitur *regionis Alexandrinæ*, ex conſenſu Geographorum, ſunt quatuor; *Menelaites, Gynæcopolites, Latopolites*, & *Nitriotis*; quem tamen non habet Ptolemæus. Verùm hæc Seſoſtris ætate ſunt longè recentiora. [a] *P.* 180.

Heptanomis.

HActenùs περὶ τὰ κάτω χώρας, de *Inferiore* Ægypto; tranſeamus in *Superiorem*, de cujus Nomis minùs diſſentiunt Auctores. Numerantur VII; unde [b] Ἑπτανομὶς vocatur. *Ad Occidentale*, ſive Libycum Nili latus, [1] *Nomus primus est Memphites, & metropolis Memphis*, etiam Ἀκανθῶν *urbs Mediterranea.* [2] Proximus est *Crocodilopolites* priùs dictus, poſtea *Arſinoites.* [c] *Arſinoitæ duo ſunt. Inter Arſinoiten autem & Memphiten, fuit lacus Mœridis*; ad cujus introitum, *Labyrinthus.* Ultrà ad 100 ſtadia, *metropolis mediterranea Arſinoë*; [d] *quæ priùs Crocodilorum urbs vocabatur. Nam in hoc Nomo Crocodilus impensè colitur, ſacerdotibus manſuetus, &* Σοῦχος *dicitur.* Ad flumen *portus est Ptolemais.* [3] Huic nomo adjungitur *Oxyrynchites, & metropolis mediterranea* Ὀξύρυγχος: *Hic Oxyrinchi piſcis templum est.* [4] Deinceps est *Hermopolites nomus, & metropolis mediterranea Hermopolis major*: & *ad flumen* Ἑρμοπολιτικὴ φυλακὴ, τελώνιόν τι τῆς ἐκ τῆς Θηβαΐδος καταφερομένων, *Caſtellum Hermopolitanum, ubi vectigal exigitur rerum quæ è Thebaïde deferuntur*; in confinio ſcilicet; & ex more vetuſtiſſimo, quum unius regis nondum eſſet Ægyptus. [b] *Ptol.* [c] *Plin.* 5. 9. [d] *Strab.* p. 811. d.

[a] *Plin. l. 5. c. 9.* [5] *Heracleopolites* [a] *est in insulâ Nili, longâ passuum quinquaginta M. in quâ & oppidum Herculis appellatum,* ad Occidentem; *& mediterranea* [b] *Nilopolis.*

[b] *Ptol. l. 4. c. 5.* In Arabicâ, sive Orientali parte, quà montibus magis appropinquat fluvius, duo sunt nomi, [6] *Aphroditopolites,* quem fossam (in mare Rubrum ducentem) attigisse diximus: Ejus sunt *Veneris oppidum,* & Ἀγυρέων *urbs.* [7] *Cynopolites* nomus, ad Thebaidem extensus, urbes habet *Canum,* ubi Anubis colitur, & *Alabastrôn,* & *Acorin.*

Ptolemæus (Adriani Aug. tempora respiciens) his adjicit *Antinoiten nomum,* & *Antinoi urbem*; quæ posteà, ut & *Hermopolis* (in alterâ Nili ripâ) Thebaidi adscriptæ sunt. *Thebais,* inquit Ammianus, [c] *urbes clariores aliis Hermopolim habet, & Copton, & Antinoum*: Et Notitia Imperii, [d] *Sub dispositione V. Spect. Ducis Thebaidos*; *Cuneus Equitum Scutariorum, Hermupoli*: Item, *Ala II Hispanorum, Pois (Peos) Artemidos;* πέος. *Spelunca Dianæ, Antinoe* urbi (versùs Aquilonem) proxima est, in Itinerario Antonini. Et in Orientalium Ecclesiarum laterculo, Ἀντινῶ μετρόπολις est Thebaidis Prioris. Porrò Heptanomi accensebantur *contermini ex Africâ duo Oasitæ.* Αὔασις [e] Straboni triplex est: tertia autem Australior, & Thiniti nomo objecta.

[c] *Lib. 22.*

[d] §. 20.

[e] *Lib. 17. p. 813.*

Thebais.

[f] *Ptol.* Australiora, [f] ἡ ἄνω τόποι, *& superiora Ægypti loca* Thebaidis nomine continentur. Ab Occidentali fluminis latere, [g] *ubi montes finiunt Thebaidem,* Hermopolitæ confinis est *Nomus Lycopolites*; in quo [h] ἡ Θηβαϊκὴ φυλακὴ, Telonium, Hermopolitico simile; & Λύκων, *urbs mediterranea.* [i] Ὑψηλιώτης *nomus,* & Ὑψίλη *metropolis* à Strabone & Plinio non agnoscuntur: Stephano Ὑψηλὶς κώμη Αἰγύπτου: In Itinerario Antonini, *Hisoris,* inter urbem *Lycon* & *Ptolemaida,* corruptè legitur.

[g] *Plin. 5. 9.*

[h] *Strab. p. 813.*

[i] *Ptol.*

Sequitur *Aphroditopolites nomus,* ac urbs *Veneris iterùm.* Dein *Thinites nomus,* cujus metropolis *This*; quondam vetustissimi regni caput; de quo [k] satis dictum. Non procul *Abydus, oppidum* paulò posthàc [l] *Memnonis regiâ, & Osiris templo inclytum*; 7 *mill.* & 500 *pass. in Libyam remotum à flumine*; *Dein Ptolemais,* Ἑρμίου Ptolemæo dicta; Lagidarum temporibus hujus nomi *metropolis*;

[k] *Supr p. 26, & 84.*

[l] *Plin. ib.*

Urbs

[a] *Urbs omnium quæ in Thebaide maxima, & Memphi non minor, & ad mores Græcos instituta.* [a] Strab. p. 813.

Proximus est *Diospolites nomus*, & *metropolis Diospolis Parva*. In alterâ Nili ripâ, *Diospolis Magna*, sive *iterùm Jovis* urbs; *eadem Thebe*: cùm verò Thebarum [b] *pars esset in Arabiâ, in quâ urbs*; *pars etiam in ulteriore ripâ ubi Memnonium*; verisimile est, nomum Thebanum sive Diospolitanum ab initio Nili latus utrumque continuisse; & *Parvam* Jovis urbem à *Magnæ* demùm ruinâ exortum habuisse. [b] Strab. l. 17. p. 816.

Huic adjacet *Tentyrites nomus*, & *metropolis* Τέντυρα *Tentyris*; cujus incolæ crocodilis inimicissimi sunt, [c] & *vicus mediterraneus* Παμπανὶς (In Notitiâ, [d] *Ala Prima Cataphractari, Pampane:* In Itinerario, *Pa-pa*, depravatè) [e] *postea Memnon.* Memnonii jam meminit Strabo; adeò ut nomus etiam hic Thebani veteris pars fuisse videatur. Hîc etiam [f] Ταθυρὶς *vicus mediterraneus.* Παθυρὶς legendum videtur [g] V. doctissimo; qui & *Phaturiten* (non *Phanturiten*) nomum legit in Plinio; atque inde terræ [h] *Pathros*, id est, Thebaidis vestigia colligit. [c] Ptol. l. 4. c. 5. [d] §. 20. [e] Ptol. ib. [f] Ptol. ib. [g] Bochart. Phaleg. l. 4. c. 27. [h] Supr. p. 24.

Restat *Hermonthites nomus*, & *metropolis Hermonthis*, [i] *in quâ Apollo & Jupiter coluntur*; *hìc etiam Bos alitur.* Post hunc, *nomum* in hâc parte alium non exhibet Ptolemæus. Plinius autem [k] *Apollopoliten*, atque *Phanturiten*; quorum metropoles in Ptolemæi laterculo. [l] *Deinde* Λάτων πόλις, *& Apollinis urbs Magna, & vicus mediterraneus* Φθωνθὶς, *& insula Elephantina.* A Φθωνθὶ forsan *Phanturites* nomus Plinii. [i] Strab. p. 812. [k] Plin. ib. [l] Ptol. ib.

Regrediamur jam ad Arabicos Thebaidis nomos. Cynopoliti (seu tandem Antinoïti) conterminus est [m] *in Orientali fluminis parte Antæopolites nomus*, & Ἀνταίου *metropolis Mediterranea*; *inde* Παχνάλων. In Itinerario mansiones sunt *Anteu, Mythû, Isiû, Hieracôn* (id est urbe *Accipitrum*) *Pesla.* In Notitiâ; *Pescla, Theraco, Isui, Mutheos.* [m] Ptol.

Nomus proximus est *Panopolites*, & *Metropolis Panopolis*; *dein* Λεπιδωτὸν *urbs*; *Chenoboscia*; & Καινὴ πόλις, *Nova urbs.* [n] *Pan apud Ægyptios in summâ est veneratione, cui non tantùm simulacra ponuntur in omni templo, sed urbs etiam est ejus nominis in Thebaide, quam incolæ* Χέμμιν, *Chemmin vocant, & interpretantur* Πανὸς πόλιν. *Panopolis* itaque nomen Græcum; Ægyptiacum *Chemmis.* Hinc lux Herodoto: ille Ἔστι, [o] inquit, Χέμμις πόλις μεγάλη νομῷ τῷ Θηβαϊκῷ, ἐγγὺς [n] Diod. Sic. l. 1. p. 11. a. [o] L. 2. c. 91.

Νέης πόλιος, *Chemmis eſt urbs magna in Nomo Thebaico, propè urbem Novam*; quæ Ptolemæo Καινὴ πόλις. Eſt etiam [a] Νῆσος ἡ Χέμμις ἀγχὸ τὸ ἐν Βουτοῖ ἱερὸν, *Chemmis inſula, juxtà templum in Buti.*

[a] *Herodot. l.2.c.158.*

Herodotus dixit, *Nomum Thebæum Calaſiriorum* cohortibus quibuſdam aſſignatum eſſe; & *Chemmiten Hermotybiis*. Cùm *Chemmis* ſit *Panopolis*, & νομὸς ὁ Θηβαϊκὸς; Nomus iſte primâ inſtitutione latè patebat, & totam fortaſſe Thebaidem, aut ſaltem magnam ejus partem continebat; neque *Hermotybii* minùs, quàm *Calaſirii* præſtò fuerunt Regi.

Sequitur, apud Ptolemæum, *Coptites Nomus & metropolis mediterranea Coptos*; [b] *Indicarum Arabicarumque mercium Nilo proximum emporium*; [c] *à quo foſſa Coptum defert: Viam inde ad Berenicen, in Rubri maris littore aperuit Philadelphus*, ἀφ' ὃ τὸ ἐπὶ Ἐρυθρὰν θάλασσαν εἶ), καὶ μάλιστα τοῖς ἐν ὁ μυχὸ πλοιζομένοις, *Quod mare Rubrum, præſertim ex intimo receſſu, difficulter navigaretur.*

[b] *Plin.l.5. c.9.*
[c] *Strab. p.815.*

Ultimus Ptolemæo eſt Θήβων νομὸς, *Thebarum nomus, & metropolis Dioſpolis Magna*, non ſolùm Ægypti, ſed Thebani imperii caput. [d] *Hecatompylas Thebas nemo non novit.* Nomus hic, juxtà Ptolemæum, Æthiopiæ eſt conterminus: cenſentur in eo *Tuphium, Cnubis*, Εἰληθυίας πόλις, *urbs Lucinæ* (pro quâ *Lucotheæ*, in editis Plinii) *Toum mediterranea*, Ὄμβοι. Plinius, inter Thebaidis Nomos (à ſummâ parte incipiens) [e] recitat [1] *Ombiten*, [2] *Phatniten*, [3] *Apollopoliten*, & cæteros quos nominavimus. *Ombos*, & *Contra Ombos* habet Itinerarium. In Notitiâ, *Leg. III Diocletian, Ambo*; mendoſè, pro *Ombis*. De Nomo *Phatnite* non conſtat: à *Phatnitico* Nili oſtio diſtat nimiùm. Poſt [f] *Ombros, Syene*, & *ſuper Cataractem minorem*, Ἱερὰ Συκάμινος, & *Philæ*, [g] *commune Æthiopum & Ægyptiorum domicilium.*

[d] *Ammian.*
[e] *Plin.ib.*
[f] *Ptol.id.*
[g] *Strab.*

Macedones Nomis non tantùm nomina imponebant, ſed ad libitum eos reformabant.

Dominantibus Romanis, Ægyptus erat *ſub diſpoſitione V. Spect. Præfecti Auguſtalis*; non tamen protinùs ſublata fuit *nomorum* diſtinctio. Νομάρχου meminit Strabo, [h] in rebus Petronii. [i] Trajano quærenti, de quo Nomo eſſet Plinii medicus, reſpondit ille, Νομὸς Μεμφιτικός. Hadrianus *Antinoïten* nomum inſtituit. In *Provincias* ſerò diviſa fuit Ægyptus.

[h] *Lib. 17. p.820.*
[i] *Plin.l.10. Ep 8,11.*

Quæ de *Nomis* hìc dicta Tabulam poſcunt: de Operibus autem ſatis.

Seſoſtris

Seſoſtris omnes, qui cum imperio unquam fuerunt, exceſſiſſe videtur, tam rebus bello geſtis, quàm magnitudine numeroque donariorum, & Operibus in Ægypto editis. Qui etiam cùm regnaſſet annos XXXIII (poſt reditum ſcilicet ex Aſiâ) *captus oculis, ſponte vitâ demigravit: Eóque facto non modò ſacerdotum, ſed & reliquorum Ægyptiorum admirationem promeruit: quòd ſibi vitæ exitum feciſſet, magnitudine animi, factis teſtatâ, dignum.* Diodor. l. 1. p. 37. d.

In ſtatuendis Seſoſtris annis variant auctores. Herodotus eos omiſit: Africanus, in XII Dynaſtiâ, *Seſoſtri* attribuit annos 48; in XIX autem *Sethoni* (qui idem eſt) annos 51; & Euſebius ibi, 55. Joſephus, ex Manethone, * implicitè numerat illius annos 60; & paulò pòſt expreſsè 59: Diodorus, annos tantùm 33; quos, ob paucitatem, ab illius reditu putamus. Tanta licentia inſequentibus Ægyptiorum temporibus tenebras obduxit prorſùs impervias; niſi facem præbuiſſet Chronologia Sacra.

* *Sup. p.* 134; *p.* 300.

Æra Templi.

TEMPLUM Hieroſolymitanum, à Solomone conditum, ſtetit annos Quadringentos, juxtà rationes noſtras. Hujus temporis duo ſunt intervalla: unum, regni *Iſraelitici*; alterum regni *Judaici*, ipſiuſque *Templi* excidio terminatur. Prius continet annos 272; qui ex comparatâ invicèm duplici Regum ſucceſſione, adſcititiiſque utriuſque Regni conſortiis colligendi ſunt.

Ær. Temp.	
1	[a] *Anno* 480 *ab egreſſu Iſraelitarum ex Ægypto, anno regni ſui* 4, *Solomon cœpit ædificare Domum Domino.* [a] I *Reg.* 6. 1.
8	*Anno undecimo Solomonis, abſolutum eſt Templum.* 38.
37	Defuncto Solomone, *Rehoboam regnavit, filius* 41 *annorum in regnando*; id eſt, expleto patris anno 40, ſucceſſit proximo. 14. 21.
41	*Anno quinto Rehoboami, Seſac* (ſive Seſoſtris) *expilavit theſauros Templi.* 25.
50	Anno 14°, ex Aſiâ in Ægyptum rediit.
	Quo anno Rehoboam regnare cœpit, eodem (abſtractis X Tribubus) cœpit etiam Jeroboam. Nam
54	*Anno Jeroboami* 18, *Abiam in regno ſuccedit Rehoboamo patri*: 15. 1.
	[b] Hic Jeroboamum prælio vicit; Bethelem, urbeſque alias cœpit. [b] II *Chron.* 13. 15.
	regnabat annos tres, incompletos; ſcilicet I *Reg.* 15. 2.

1 *Reg.* 15.9. *Anno* 20 *Jeroboami* (sive ultimo) *regnavit Asa.* Dicitur 56
14.21. autem *Jeroboam regnâsse annos* 22; quia *Nadab filius regnavit pro eo.* Ultra annos 22, non mansit Sceptrum in domo Schismatici.

15.25. *Nadab regnare cœpit anno secundo Asæ, & regnavit annos* 2. 57

33. Cæso Nadabo, *tertio anno Asæ, regnavit Baasa.* 58

(Seculum XV.)

[a] II *Chron.* 14.9. Contra *Asam* Judææ Regem [a] *Zera Rex Chus* (Arabiæ) *duxit* 1000000 *militum*; *quibus Asa occurrens cum* 300000 *è Judâ,*

[b] 15.10. *&* 280000 *è Benjamine, Chusæos fudit, &* [b] *anno regni* 15°, 70 Pentecostes festum immensis sacrificiis celebravit.

Baasa regnavit in Tirza annos 24, id est, *à tertio Asæ anno*

[c] I *Reg.* 16.8. ad annum ejus XXVI, [c] *quo regnare cœpit Ela.*

[d] II *Chron.* 16.1. Obscurum est quod dicitur, [d] *Baasam, anno* 36 *Asæ, ædificâsse Ramam.* Alii hìc, non ab initio Asæ numerant, sed à morte Solomonis; alii, omissâ tricesimi notâ, numerum

[e] I *Reg.* 15. 16. imminuunt; mihi satius est silere. [e] *Erat autem bellum inter Asam & Baasam, omnibus diebus eorum.* Baasâ ædificante Ramam, *Ben-hadad Rex Syriæ Damascenæ*, ab Asâ mercede conductus, invasit Israelem, & cepit *totam terram Nephthali*, & *Iion* (in Asher & *Dan* (Danitarum) & *Abel-beth-maacham*, in tribu Manassis.

[f] 16.8, [f] *Anno* 26 *Asæ regnavit Ela annos duos*, non integros. 81

15, *Anno* 27 *Asæ* (post septiduum Zimri) fit Schisma; *dimidium* 82

22, *populi erat post Tibni*; *sed prævaluit populus qui erat post Omri:*

23, *& regnavit Omri annos* 12.

Anno 31 *Asæ, Omri* (anno regni sui 5°) *condidit Samariam*; 86 & anno proximo, Regiam illuc transtulit; quum *regnasset in Tirzâ annos* 6.

[g] 16.25. [g] *Anno* 38 *Asæ* (qui est ultimus Omri) *regnavit Achab.* 93

[h] 22.41, [h] *Anno* 4 *Achabi, regnavit Jehosaphat filius Asæ.* 97

51. *Anno* 17 *Jehosaphati regnavit Ahazias*, cum patre, *biennio* pené. 113

II *Reg.* 3.1. *Anno* 18 *Jehosaphati, regnavit Joram, filius Achabi, super Israel,* 114

8.16. cum fratre Ahazia, patre mortuo; fratre per cancellos decidente.

Anno 5° *Joram regis Israel, regnante in Judâ Jehosaphato, regnavit Joram filius Jehosaphati*; à patre (anno ejus 22) in consortium regni vocatus. 118

Anno

119 *Anno ſecundo Jorami regis Judæ, moriente Ahaziâ, Joram regnavit* ſolus in Iſraele; cùm fuiſſet ſex annis regni conſors cum fratre. II *Reg.*1.17.

121 Anno regni 25° obiit Jehoſaphat, & Joram rex Judæ regnavit ſolus.

125 *Anno octavo Jorami regis Judæ*, qui ultimus, *regnavit Ahazias filius, anno Jorami regis Iſrael* 12° ineunte, completo autèm 11°. 8.17, 25. 9.29.

Eodem anno, Reges ambo Judæ atque Iſraelis interempti ſunt à Jehu. Succeſſerunt *Athalia* vidua, in Judâ; ipſe *Jehu*, in Iſraele.

131 *Anno ſeptimo* occiſâ Athaliâ, *regnavit Joas* ſeptennis. 11 5, 12 1.

153 *Anno* 23° *Joaſi, regnavit Jehoahaz filius Jehu in Iſraele.* 13. 1.

(Seculum XVI.)

165 Ineunte hoc ſæculo (anno Per. Jul. 3871) *Joas* Rex in Judâ regnaverat annos 34. *Jehoahaz* in Iſraele, annos 12; ejus diebus omnibus, Hazael rex Syriæ oppreſſit Iſraelitas.

167 *Anno* 37 *Joaſi, regnavit Jehohaz filius Jehoahazi in Iſraele*, cum patre, ano ejus 15°. 13.10.

168 *Anno ſecnndo Jehoæ*, 16° Jehoahazi, *regnavit Amaſias*, cum patre Joaſo, anno ejus 38°. 14.1.

181 *Anno Amaſiæ* 14, capto rege, Hieroſolyma à *Jehoâ* diripiuntur. a *Joſeph.l* 9. *c.*10.

182 *Anno* 15 *Amaſiæ, regnavit Jeroboam* Secundus *filius Jehoæ, in Iſraele.* II *Reg.c.*14. 23.

193 Anno 26° Amaſiæ, duodecimo Jeroboami, *Azarias* (qui & *Ozias*, ut *Uzziah* dictus eſt) ab Amaſiâ patre in regni conſortium aſſumptus eſt. Hoc autem ex eo colligitur, quòd

208 *Anno* 27 *Jeroboami regnabat Azarias*; eodemque tempore *filius erat* 16 *annorum in regnando*; id eſt, totidem annos regnaverat; inde autem leproſus erat uſque ad mortem. 15. 1 2, 5.

222 *Regnabat Jeroboam annos* 41. Ultimus illius annus erat Azariæ triceſimus: Sicut illius 27us fuerat hujus 16^tus^. 14.23.

Contigit inde in Iſraele ſeptennium *Interregni.* Nam non niſi

230 *Anno* 38 *Azariæ, regnavit Zacharias, Jeroboami filius; qui poſt ſex menſes à Shallumo occiſus eſt.* 15. 8.

231 *Anno* 39 *Azariæ* (poſt *menſem Shallumi*) *regnavit Menahem.* 13.

II *Reg.* 15. 19. *Phul, Rex Aßyriæ, invaſit terram: Menahem dedit ei mille talenta argenti, ut confirmaretur in regno.*

23, *Anno* 50 *Azariæ, regnavit Perkajah Menahemi filius.* 242

27, *Anno* 52 *Azariæ* (qui ultimus) *regnavit Peka.* 244

32, *Anno ſecundo Pekæ, regnavit Jotham Azariæ filius*; & regna- 245

*30. vit * annis 20.

16.1. *Anno* 17 *Pekæ, regnavit Achaz* (à patre in regni conſortium 260

†15.33. aſcitus) quum † *regnaſſet Jotham annis* 16.

15.30. Eo anno contigit *Galilææ* captivitas.

Anno 20 *Jothami* (quarto Achazi) *Hoſea conjuravit contra* 264
Pekam, & interfecit eum, regnavitque pro eo.

18.1. (Seculum XVII.)

Anno tertio Hoſeæ regis Iſrael (Jothamo mortuo) *regnavit* 266

9, *Ezechias filius Achazi regis Judæ*, à patre aſcitus.

Anno quarto regis Ezechiæ, qui erat (decimus Achazi) 270

10. *ſeptimus Hoſeæ, Salmanaſer Rex Aßyriorum obſedit Samariam.*

*17.1. *Poſt tres annos, Samaria capta eſt, anno nono Hoſeæ regis Iſrael;* 272
anno ſexto Ezechiæ; anno duodecimo Achazi. Nam * *in anno XII Achazi, regnaverat Hoſea annis IX.* Ita vertendum; neque opus eſt ut duplicetur *Hoſeæ novennium.*

Hic finis Regni Iſraelitici.

Collecta hæc utriuſque Regni ſucceſſio (quæ nos uſque ad Seculum XVII, id eſt, ad *Æram Nabonaſſari*, & *Olympiadas* deducit) optima eſt intermediorum temporum norma. Sanè pauci illi *Reges*, qui in *Thebanâ ſerie* Seſoſtrim ſequuntur, etſi rebus geſtis & Imperii amplitudine ſint præcedentibus longè præſtantiores; eorum tamen tempora mutila ſunt & incerta: neque ſatis ratam habemus regulam, per quam res iſtæ ſuis temporibus diſponi poſſint. Ad rationes itaque *Ebraicas* (quàm fieri commodè poterit) tempora *Thebana* poſthàc accommodari oportet.

Ægyptii per ſeſquiſeculum circiter in Aſiâ dominati ſunt. Id tum ex ipſorum Regum ſplendore (mox dicendo) liquet; tum ex obſcuris *Ebræorum* rebus; Qui non tàm inteſtinâ ſeditione diviſi, quàm Ægyptiorum potentiâ per Aſiam ſe pandente oppreſſi, toto hoc Seculo XV, nihil magnifici perpetrârunt. Seculo proximo, id magis manifeſtum eſt: quippe cedentibus Ægyptiis, & ſublato eorum in Aſiâ imperio, ſub Regibus *Azariâ* atque *Jeroboamo* II, Regnum utrumque fuit florentiſſimum. *Reges*

Reges Tyri.

AD normam Ebraicam etiam applicandi sunt *Annales Tyrii*; quorum fragmentum eximium, ex *Menandro* interprete, recitat

Josephus con. Apion, l. 1. p. 1043.

Τελευτήσαντος δ' Ἀβιβάλου, διαδέξαται τὴν βασιλείαν, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εἴρωμος, ὃς βιώσας ἔτη πεντήκοντα τρία ἐβασίλευσε τριάκοντα καὶ τέσσαρα.	*Abibalo defuncto, successit in regnum filius ejus Hiromus, qui vixit annos 53, regnavit annos* — 34
Οὗτος, &c. (*suprà*, p. 350.)	*Hic, &c.*
Τελευτήσαντος Εἰρώμου, διαδέξατο τὴν βασιλείαν Βαλεάζαρος [Βααλγάζεσσος] ὁ υἱὸς, ὃς βιώσας ἔτη τεσσαράκοντα τρία, ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτὰ [ιζ'.]	*Hiromo moriente, successit in regno ejus filius Baleazarus; qui vixit annos 43; regnavit annos* — 7
Μετὰ τοῦτον Ἀβδάστρατος ὁ αὐτοῦ υἱὸς βιώσας ἔτη εἴκοσι ἐννέα, ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα.	*Post hunc Abdastartus filius, qui vixit annos 29, regnavit annos* — 9
Τούτου οἱ τροφεῖς αὐτοῦ υἱοὶ τέσσαρες ἐπιβουλεύσαντες ἀπώλεσαν· ὧν ὁ πρεσβύτερος ἐβασίλευσεν ἔτη δώδεκα.	*Hunc quatuor nutricis ejus filii insidiis peremêre; quorum senior regnavit annos* — 12
Μεθ' ὃν [ὃν] Ἄσταρτος ὁ Δελεαστάρτου, ὃς βιώσας ἔτη πεντήκοντα τέσσαρα, ἐβασίλευσεν ἔτη δώδεκα.	*Post quem, rex fuit Astartus Delæastarti filius, qui vixit annos 54; regnavit annos* — 12
Μετὰ τοῦτον ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀσήρυμος [Ἀδάρυμος] βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ πεντήκοντα, ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα.	*Post hunc frater ejus Aserymus, qui vixit annos 54; regnavit annos* — 9
Οὗτος ἀπώλεσε ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Φήλητος, ὃς λαῶν τὴν βασιλείαν ἦρξε μῆνας ὀκτὼ, βιώσας ἔτη πεντήκοντα.	*Ille peremptus est à fratre Phelete, qui regnum occupavit mensibus octo, & vixit annos 50,* — 8m.
Τοῦτον ἀνεῖλεν Ἐιθώβαλος ὁ τῆς Ἀστάρτης ἱερεὺς, ὃς ἐβασίλευσε ἔτη τριάκοντα δύο· ἐβίωσεν ἔτη ἑξήκοντα ὀκτώ.	*Hunc sustulit Ithobalus Astartæ sacerdos, qui vixit annos 68, regnavit annos* — 32
Ἀβροχία τε ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο, ἀπὸ τοῦ Ὑπερβερεταίου μηνὸς, ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔτους Ὑπερβερεταίου. Ἰσχυρὰν δ' αὐτοῦ ποιησαμένου, κεραυνοὶ ἐγένοντο βιαιότεροι.	*Defectus pluviarum fuit, eo regnante, à mense Hyperberetæo usque ad insequentis anni Hyperberetæum: cùm vero ille supplicationes indixisset, magna vis tonitruum sequuta est.*
Οὗτος πόλιν Βότρυν ἔκτισε πλησίον Φοινίκης, καὶ Ἄυζαν πλησίον τῆς Λιβύης. (*Joseph. Antiq. l. 8. c. 7.*)	*Hic Botryn urbem in Phœnice condidit; & Auza, quæ est in Africâ.*
Τοῦτον διαδέχεται Βαδέζωρος, ὃς [Βάλεζορος υἱὸς] βιώσας ἔτη τεσσαράκοντα πέντε, ἐβασίλευσεν ἔτη ἓξ.	*Huic successit Badezorus filius, qui vixit annos 45; regnavit annos* — 6
Τούτου διάδοχος γίγνεται Μάτγλως [Μέτνος] ὁ υἱὸς, ὃς βιώσας ἔτη τριάκοντα δύο, ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα [κέ.]	*Hujus successor fuit Matgenus filius, qui vixit annos 32; regnavit annos* — 9
Τούτου διάδοχος γίγνεται Πυγμαλίων· βιώσας δ' ἔτη πεντήκοντα ἓξ, ἐβασίλευσεν ἔτη τεσσαράκοντα ἑπτά.	*Hujus successor fuit Pygmalion; qui vixit annos 56; regnavit annos* — 47
Ἐν ᾧ τῷ ἐπ' αὐτοῦ ἐβδόμῳ ἔτει ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ φυγοῦσα, ἐν τῇ Λιβύῃ πόλιν ᾠκοδόμησε Καρχηδόνα.	*Septimo autem hujus regni anno, ejus soror (Dido) profuga urbem Karthaginem in Africâ condidit.*

Ab initio *Hiromi* ad exitum *Pigmalionis* colliguntur anni 177 & menses 8; qui juxtà rationes Ebraicas stabiliendi sunt. [a] *Templum in Hierosolymis conditum est anno duodecimo regni Hiromi.* Anno Templi 73, regnare cœpit *Ithobalus*, *Astartæ sacerdos*; cujus filiam [b] *Jesabelem* in uxorem duxit *Achab*, qui regnare cœpit anno Templi 93, [c] quo regnante contigit pluviarum defectus. Anno Templi 120, regnare cœpit *Pygmalion*; anno 126, *illius soror in Africam fugiens, Carthaginem condidit.*

[a] *Sup. p. 352.*
[b] 1 *Reg.* 16. 31.
[c] 17. 1.

Sec.	Æra Temp.	Reges Judæ.	Reges Israelis.	R. Tyri.	Per. Jul.
	37	17. REHOBOAM, *an.* 17.	1. JEROBOAM.	NUTRICIS *fil.* 12.	3743
		V. Sesac *Hierosolyma cepit.*		ASTARTUS, 12.	
	54	1. ABIAM, *an.* 3.	XVIII.		3760
	56	1. ASA, *an.* 41.	XX.		3762
	57	II.	1. NADAB, *an.* 2.		3763
	58	III.	2. 1 BAASA *in* Tirsâ, *an.* 24.	ASERIMUS, 9.	3764
XV.	65	12.	8.	PHELES, *m.* 8.	3771
	73	18.	16.	ITHOBALUS, Astartæ sacerdos, 32.	3779
	81	XXVI.	1. ELA, *an.* 2.		3787
	82	XXVII.	2. 1 OMRI (Tibni) *an.* 12.		3788
	86	XXXI.	5. Samaria *fit Metropolis.*		3792
	93	XXXVIII.	12. 1 ACHAB, *an.* 22.		3799
	96	41. 1 JEHOSAPHAT, *an.* 25	IV.		3802
	105	9.	13.	BADEZORUS, 6.	3811
	111	15.	19.	MATGENUS, 9.	3817
	113	XVII.	21. 1 ACHAZIAS.		3819
	114	XVIII.	22. 1 JEHORAM, *cum fratre.*		3820
	118	22. 1 JEHORAM, *cum patre,*	V.		3824
	119	II.	6. *Solus, fratre mortuo.*		3825
	120	3.	7.	PYGMALION, 47.	3826
	121	4 *Solus, patre defuncto, an.* 4.	8.		3827
	125	VIII. 1 {AHAZIAS, *an.* 1. / ATHALIA, *eodem an.*	XI. XII. } JEHU, *an.* 28.	Dido *in Africam.*	3831 3832
	131	VII. 1 JOAS, *an.* 40. *Abscondebatur* 6 *an.*	7. 28.		3837
	153	XXIII.	1. JEHOAHAZ, *an.* 17.		3859
XVI.	165	35.	13.	46.	3871
	167	XXXVII.	15. 1 JEHOAS, *cum patre,*	47. (*Huc* Menander.)	3873
	168	38. 1 AMAZIAS, *cum patre.*	16. II. (*an.* 16.		3874
	170	40. 3 *Solus.*	17. 3 *Solus.* 4.		3876
	182	XV.	1. 16 JEROBOAM II, *an.* 41.		3888
	193	26. 1 AZARIAS, *qui &* UZZIAH *an.* 52.	12.		3899
	196	29. 4 *Solus.*			3902
		(*Hæc florentissima utriusque Regni tempora.*)			
	208	XVI. *Rex leprosus usq; ad mortem.*	XXVII.		3914
	222	30.	XLI. *Post ejus mortem,* Interregni *septennium.*	*Reges Assyriorum.*	3928
	230	XXXVIII.	ZACHARIAS, 6 *mens.*		3936
	231	XXXIX.	1. SHALLUM, 1 *m.* MENAHEM	PHUL.	3937
	242	L.	10. PEKAJAH, *an.* 2. (*an.* 10.		3948
	244	LII.	1. PEKAH, *an.* 20.		3950
	245	1. JOTHAM, *an.* 20.	II.		3951
	260	16. ACHAZ, *cum patre.*	XVII. Galilææ *captivitas.*	TEGLATPHULASAR.	3966
	264	XX. 4	1. HOSEA.		3970
XVII.	265		2.		3971
	266	7. 1 HEZEKIAS, *cum patre.*	III.		3972
	270	10. IV.	VII. Samariam *obsedit*	SALMANASAR.	3976
	271	11. 5	8.		3977
	272	XII. VI.	IX. Samaria *capta.*		3978

Æra Ægyp.	Reges Ægypti.	Æra Art.	Græca.	
1373		612	22. PHORBAS.	
1377	SESOSTRIS *in* Asiam.			
1386	*Ejus reditus in* Ægyptum.			
		635	23. MEGACLES, *an.*30.	
1401		640	Hesiodus *Poeta.*	
1420	RHAMSES.	665	24. DIOGNETUS, *an.*28.	
		676	Homerus *Poeta.*	
		688	*Pheidon nummum argenteum fecit.*	
1450		693	25. PHERICLES, *an.*19.	*Olymp.*
		699	*OLYMPIA* ab Iphito, Lycurgo & Cleosthene *instituta.*	I. II. III.
		712	26. ARIPHRON, *an.* 31 *Afr.*	IV. V.
1480	AMENOPHIS, *qui &* MEMNON.	723	*Daïcles coronatus.*	VI. VII.
		727	*Pheidon præerat ludis.*	VIII. IX.
1500	RAMESSES.			X. XI.
1501	AMMENEMES. THUORIS. *Ægyptiorum in Asiâ Imperium circà hoc tempus desiit; Ægypto inter Regulos divisâ.*	740 743	27. THESPEUS, *an.*27.	XII. XIII. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII. XIX. XX. XXI. XXII. XXIII. XXIV. XXV. XXVI. XXVII.
		770	28. AGAMESTOR (*an.*24.)	
	Saitæ.			
	STEPHANATHIS, (*an.*7 NECEPSOS,6 NECHUS,8	TNEPHACHTHOS. BOCCHORIS.	ASYCHIS ANYSIS	
		794	29. ÆSCHYLUS, *an.*23.	
		807	Olympias *vulgò* Prima; *quâ* Corœbus *stadium vicit.*	I.
	SABBACON *Æthiops Ægypti Regulos circà hoc tempus opprimit. Dominatur an.*50.	814	Syracusæ, *Colonia Corinthiorum.*	II. III. IV.
		817	30. ALCMÆON, *an.*12.	V.
		829	1. CHAROPS, *Archon Decennalis.*	VI.
		831	Roma *Condita.*	VII.
		836	Nabonassari *initium.*	VIII.
		839	2. ÆSIMEDES, *an.*10.	IX.
1601	*Ad* Soum *Ægypti R. legati missi ab* Hoseâ *Rege Israelis.*	840		

Sesostris Successor.

NON est verisimile quod (sub *Vexoris* nomine) de *Sesostre* dicitur; illum [a] *contentum victoriâ, imperio abstinuisse.* Sesostris enim acquisitum in Asiâ Imperium non modò sibi dum vixit retinuit; sed etiam posteris tradidit. Neque assentire possum viro magno, qui ad illud *Paulini*, apud [b] *Ausonium*,

Et qui regnavit sine nomine mox Sesoosiris,

[c] *Sine nomine* (inquit) *hoc est, sine hæredibus.* Sanè Sesostris quatuor filios habuit, præter solertissimam filiam *Athyrten.* De Successore autem ambigitur. Audiendus inprimis est Herodotus.

[d] *Sesostre defuncto, regnum suscepisse ferunt* PHERONEM *ejus filium; qui expeditionem nullam fecit; sed luminibus captus est, hâc de causâ. Cum fluvius copiosissimè exundaret, ita ut* XVIII *cubitos rura transcenderet, & ingruente vento fluctuosus esset; Rex protervitate quâdam spiculum in medios fluctus contorsit: statimque ex oculis laborans, visum amisit. Decennio quidem cæcus erat: anno autem undecimo advenit ei ex urbe Buti Oraculum: Tempus pœnæ quâ mulctaretur exactum esse; visumque ei redditurum, si oculos abluisset urinâ mulieris, quæ ad suum solius virum accessisset, aliorum virorum expers. Ille uxoris suæ urinam primùm expertus, quùm nihil melius cerneret; deinceps aliarum urinam expertus, tandem vidit. Tum mulieres omnes quas expertus esset (præter eam cujus urinâ lotus visum recepisset) in urbem coegit (quæ Ἐρυθρὴ βῶλος, Rubra gleba dicitur) easque omnes cum ipsâ urbe concremavit: eam verò, cujus urinâ senatus est, uxorem duxit. Rex cæcitate liberatus, tum in aliis omnibus templis donaria eximia posuit, tum in templo Solis duos Obeliscos spectaculo dignos, longitudinis centenûm cubitorum; latitudinis octonûm.* Herodotum sequuntur alii, in Regis nomine plurimùm discrepantes. Diodorus dicit, Sesostris [e] *filium in regno succedentem,* καὶ τὸ τοῦ πατρὸς ὄνομα προσαγορεύειν ἑαυτὸν παρεσκεύασεν, *& patris nomen sibi assumentem, nihil bello memorabile peregisse.* Filium intelligit eundem, cum Herodoto: Adjicit enim eadem de illius cæcitate; visûsque redditi ratione; & de duobus Obeliscis. Plinio appellatur [f] *Nuncoreus Sesostridis filius* ille, qui Obeliscum *centum cubitorum post cæcitatem* (*visu reddito ex oraculo*) *Soli sacravit. Ejusdem remanet & alius Romæ,* (*in Vaticano Caii & Neronis principum Circo*) *ex omnibus unus omninò fractius est in molitione.*

[a] *Justin Epit. l. 1. c. 1.*

[b] *Epist. 19.*

[c] *Can. Isag. p. 310.*

[d] *Herod. l. 2. c. 111.*

[e] *L. 1. p. 38. a.*

[f] *L. 36. c. 11.*

Navis,

[a] *Navis, quâ Caius Cæsar importaverat, omnibus quæ unquam in mari viſæ ſunt, mirabilior.* A Sixto V erectus antè ædem S. Petri hodiè conſpicitur: Raſus eſt, & Hieroglyphicarum expers; ſed paternis major. [a] *Plin. l. 36. c. 9.*

Pheroni ſubjungit Herodotus [b] *Proteum* (neſcio quem) *Memphi regnantem*; qui (durante bello Trojano) *Alexandrum cum Helenâ apud ſe detinuit*: dein [c] *Rhampſinitum regem.* Diodorus (qui alioquin Herodoti veſtigiis inſiſtere ſolet) inter *Seſoſtris filium* & *Proteum, multos*, ait, *fuiſſe ſucceſſores ignobiles*; inter quos *Amaſis* (vel [d] *Ammoſis*) *rex injuſtus*; quem (deficientibus Ægyptiis) ejecit *Actiſanes Æthiops.* Ille Ægypto potitus, *Rhinocoruram*, bonorum omnium indigam, condidit: Hujus ſucceſſorem facit *Mendetem* (ſive *Marrum*) *indigenam*; *qui ſepulcrum ſibi conſtruxit Labyrinthum*; & poſt eum, Ἐπὶ γυναικὸς πέντε, Ἀναξανδρου. Tandem *Protei* ſucceſſorem habet *Rhemphim*; qui eſt *Rhampſinitus* Herodoti. Unde Diodorus hyperbolimæos iſtos Reges deprompſerit, non quæro. Sanè Æthiopum impreſſio ad præſentem Ægyptiorum felicitatem non benè quadrat. [b] *L. 2. c. 112.* [c] *Ib. c. 121.* [d] *In notis Rhodomanni.*

Ad hæc tempora etiam pertinet XII Africani Dynaſtia; quam ille (juxtà receptum Græcorum συγχρονισμὸν) longè in anteriora protruſit. In illâ enim Seſoſtris tam nomine, quàm rebus geſtis inſignitur; aliique leguntur *Reges Thebani*, & priores & poſteriores, qui alibi vix occurrunt; & res quædam magnificæ, quæ niſi feliciſſimis Thebanorum temporibus non ſatis competunt.

Ex Manethonis tomo II.

XII Dynaſtia Dioſpolitarum regum VII. *Syncel. p. 39.*

1. SESONCHOSIS, *Ammenemis filius* ——— an. 46.
2. AMMENEMES, *ab Eunuchis occiſus* ——— 38.
3. SESOSTRIS, *qui novem annis totam Aſiam ſubegit; & in Europâ Thraciam: & in devictarum gentium memoriam, apud fortes viri, apud imbelles, fœminæ pudendum in cippis exaratum poſuit. Adeò ut ab Ægyptiis, poſt Oſirim, primus haberetur* ——— 48.
4. LACHARES, *qui Labyrinthum ſibi ſepulchrum paravit* —— 8.
5. AMMERES ——— 8.
6. AMMENEMES ——— 8.
7. SCEMIOPHRIS *Soror* ——— 4.

Seſonchoſis cenſetur primus, & à Seſoſtre omninò diverſus. Illius, ex *Dicæarcho*,[a] meminimus; & ex Apollonii Rhodii Scholiaſte, illum cum *Seſoſtre* eundem eſſe docuimus.

[a] *Suprà*, p. 238, & 365.

Seſoſtri hìc ſucceſſit *Lachares*, *qui Labyrinthum ſibi ſepulchrum paravit.* [b] Euſebio, *Labaris*; Diodoro *Mendes*, ſive *Marrus* vocatur, qui (aliquantò pòſt Seſoſtris tempora) *Labyrinthum condidit in Nomo Arſinoïte*, poſteà dicto. *Portentoſiſſimum humani ingenii opus durat etiam nunc* (ait [c] Plinius) *in Ægypto* (*in Heracleopolite nomo*) *qui factus eſt ante annos* (*ut tradunt*) 3600 *à Peteſuco, ſive Tithoe. Quanquam Herodotus totum opus Regum* * * *eſſe dicit, noviſſimáque Pſammetichi. Cauſam faciendi variè interpretantur. Demoteles, regiam Motherudis fuiſſe*; *Lyſias, ſepulchrum Mœridis*; *plures, Soli Sacrum id extructum*; *quod maximè creditur.* Sequitur ibidem ædificii mirandi deſcriptio. Ob ſententiarum diſcrepantiam, de conditore non liquet. Verùm opus illud (Thebano Imperio dignum) hiſce florentiſſimis Ægyptiorum temporibus optimè convenit.

[b] *Syncel. p. 59.*

[c] *Plin. l. 36. c. 13.*

Africanus XII iſtam Dynaſtiam à XIX hâc (de quâ agimus) malè divulſiſſe videtur. In utrâque enim ſunt acquiſitum in Aſiâ Imperium & Reges qui in Ægypto unquam regnârunt maximi. Sed neque Reges [d] Dynaſtiæ XIX (etſi longævi ſint aliqui) intervallum temporis, Dynaſtiæ aſſignati, complere videntur. Illa enim (ad normam Græcam fabricata) terminos habet notiſſimas Græcorum Epochas; *Adventum Danaï*, atque *Excidium Ilii*. *Sethoſis*, rex primus, *Danaï* frater dicitur: *Thuoris*, ultimus, *excepit Menelaum*. Interſtitium eſt annorum 302. Verùm in Dynaſtiâ hâc ab Africano numerantur anni tantùm 203: pauciores, ab Euſebio; qui defectum proſpiciens, non *Armaim* hunc Sethoſeos fratrem voluit eſſe *Danaum*, ſed alium [e] *Armaim*, qui in præcedente Dynaſtiâ rex decimus quartus cenſetur.

[d] *Sup. p. 300.*

[e] *Ibid.*

Si cuipiam libuerit, ex Diodoro, aut ex XII Dynaſtiâ, ſemiplenam hanc Dynaſtiam explere; equidem non refragor; modò neque *Seſoſtris*, neque *Ammenemes* bis, terve numeretur. Noſtrum eſt, teſtimoniis non contemnendis propagatum *Thebanorum* Imperium referre.

Rhamſes

Rhamſes Rex.

MAnetho (apud Joſephum) [a] Σέθως, ait, ἐβασίλευσεν ἔτη νθ', καὶ μετ' αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος τοῦ υἱοῦ Ῥάμψης ξς, *Sethos* (Seſoſtris) *regnavit annis* 59, *& poſt hunc ſenior è filiis Rhampſes* 66. Hic Imperium ampliſſimum, virtute paternâ partum, jure hæreditario adminiſtravit. Ejus nomen variè profertur; Herodoto, *Rhampſinitus*; Diodoro, *Rhemphis*; [b] Africano, Ῥαμψάκης; Euſebio, *Ramſes* nuncupatur. Rex fuit omnium ditiſſimus, atque avariſſimus; [c] *Cui tanta fuit vis pecuniarum, quantam nemo inſequentium regum propè æquare, nedum ſuperare potuerit.* [d] Ille *enim totam ætatem accurandis vectigalibus & acervandis undecunque opibus inſumpſit. Ob puſillanimitatem atque avaritiam, neque in Deorum munera, vel hominum beneficia quicquam contulit. Ideò ut bonus, non rex, ſed œconomus, pro virtutis gloriâ, majores quam quiſquam prædeceſſorum divitias reliquit. Argenti enim & auri coegiſſe fertur* εἰς πεπλεγμένους μυριάδας ταλάντων, *quadragentas Myriadas* (400000) *talentorum.* Eſt autem talentum Ægyptiacum Attico duplum. De furtiva *ærarii* ejus expilatione, Herodotum adeas.

[a] *c. Apion. p.* 1052, d.

[b] *Sup. p.* 300.

[c] *Herodot. l.* 2. *c.* 121.

[d] *Diod. Sic. l.* 1. *p.* 39. c.

Nimia hæc regis φιλαργυρία fabulæ forſan anſam dedit de illius deſcenſu ad inferos. [d] *Dicunt hunc regem vivum deſcendiſſe infernè, eò ubi Græci* Ἀΐδου *eſſe opinantur, ibique cum Cerere aleâ luſiſſe, & aliquando victorem, aliquando victum fuiſſe; & reverſum eſſe, donum ab eâ ferentem, mantile aureum.* Similem Ægyptiorum fabulam [e] retulimus de Mercurio aleâ ludente cum Lunâ, & dies ἐπαγομένας lucrante. [f] Herodotus, *feriantur*, ait, *Ægyptii à deſcenſu Rhampſiniti ad ejus reditum; & Sacerdotes pallium quoddam, eo ipſo die contextum, uni ex ſuis induunt, & oculos mitrâ obducunt; quem geſtantem pallium ubi in viam deduxerunt, quæ fert ad Cereris templum, ipſi redeunt, illo relicto. Hunc autem ſacerdotem, velatos oculos habentem, aiunt à geminis lupis agi ad Cereris templum, quod ab urbe viginti ſtadia abeſt; & rurſus à Templo in eundem locum à lupis reduci.* [g] *Ægyptii dicunt Cererem & Dionyſium Inferorum principatum tenere.*

[d] *Herod. ib. c.* 122.

[e] *Sup p.* 237.

[f] *Ibid.*

[g] *Herod. ib. c.* 123.

[h] *Uſque ad Rhampſinitum regem,* πᾶσι ὁμοίως *omnem legum æquitatem in Ægypto fuiſſe, Ægyptumque maximè floruiſſe aiebant.*

[h] *Ib. c.* 124.

Rex hic [i] *monimenta reliquit Porticus, quæ ſunt ad templum Vulcani ab Occaſu* (ſicut rex [k] Mœris porticus alias, Boream ſpectantes, extruxerat.)

[i] *c.* 121.

[k] *Sup. p.* 228.

extruxerat.) *Posuit etiam è regione porticuum suarum duo simulachra longitudinis quinûm & vicenûm cubitorum; quorum quod Aquilonem respicit, id Æstatem vocant, & quidem adorant, atque beneficiis prosequuntur: alteri autem, quod ad Notum est, & Hyems vocatur, contraria istis faciunt.*

Luculentissimum hujus Regis monumentum, cui nomen ejus inscriptum, Thebis olim vidit Germanicus Cæsar: amplissimum sanè, non tam Regis ipsius, quàm Majestatis Ægyptiacæ testimonium.

[a] *Germanicus Ægyptum proficiscitur, cognoscendæ antiquitatis. Visit veterum Thebarum magna vestigia; & manebant structis molibus literæ Ægyptiæ, priorem opulentiam complexæ. Jussusque è senioribus sacerdotum patrium sermonem interpretari; referebat, habitâsse quondam septingenta millia ætate militari; atque eo cum exercitu Regem* RHAMSEN *Libyâ, Æthiopiâ, Mediisque, & Persis, & Bactriano, ac Scythiâ potitum, quasque terras Suri, Armeniique, & contigui Cappadoces colunt; inde Bithynum, hinc Lycium ad mare, imperio tenuisse. Legebantur & indicta gentibus tributa, pondus argenti & auri, numerus armorum equorumque & dona templis ebur atque odores; quasque copias frumenti & omnium utensilium, quæque natio penderet: haud minùs magnifica, quàm nunc vi Parthorum, aut potentiâ Romanâ jubentur.*

[a] *Tacit. Annal. l. 2. an. 772.*

Nulli unquam Imperio secundum fuit Ægyptiacum, si cum Romano illud comparari liceat, quod sub Trajano maximè splendidum fuit validumque, quando hæc literis mandavit Tacitus. Vir doctissimus [b] *de hâc tantâ potentiâ Ægyptiorum nihil legit, nihil credidit.* Veruntamen ex rebus à Sesostre gestis sublata est omnis dubitatio; & manifestò constat, elegantem hanc Ægyptiaci Imperii descriptionem & accuratissimam esse, & verissimam.

[b] *Lipsius in locum.*

Assyriorum hîc (tanquam ignotæ gentis) nulla prorsùs est mentio; adeò ut πολυθρύλλητον eorum Imperium, hisce Ægyptiorum temporibus, penitùs nullum fuisse: populusque ipse, alieno sub nomine, cum cæteris nationibus tributum in Ægypto pependisse videatur. *Medos* etiam *Persasque* ὡθλητικῶς nuncupari putamus; quorum res in literis admodùm obscuræ fuerunt: donec Dejoces, *Medis*; Cyrus *Persis* Imperium asseruêre.

Jam primùm *indicta sunt gentibus tributa.* Sesostris [c] τοῖς μὲν ἔθνεσι χ' δυνάμιν ἔταξε δωροφορεῖν καθ' ἑνιαυτὸν εἰς Αἴγυπτον,

[c] *Diod. Sic. l. 1 p. 35. d.*

Jussit

Juſſit quidem gentes, pro modo facultatum, munera quotannis in Ægyptum perferre. Rhamſes tributa imperavit; & ab exactione iſtâ avaritiæ reus peragitur. Vulgò dicunt [a] *Darium* gentibus primò impoſuiſſe tributa: *Longimanum* intelligit [b] Strabo; nos *Darium Medum*, ſive *Primum*; de quo, inſequentibus.

[a] *Polyan. Strat. l. 7.*
[b] *Lib. 15. p. 735. b.*

Præter hoc Rhampſis monumentum, in Thebarum regione Libycâ fuerunt ejuſmodi alia diverſorum regum elogia. Strabo αὐτόθι [c] *Suprà Memnonium* (ait, id eſt Amenophis monumentum) *ſunt in ſpeluncis Regum conditoria, in ſaxum inciſa, circiter* XL *mirum in modum ſtructa, ſpectatu digna. In his conditoriis, inſcriptiones in quibuſdam Obeliſcis declarant divitias illorum regum, & potentiam; ut uſque in Scythiam & Bactrianam, & Indiam, & quæ nunc Ionia dicitur, imperium extenderint; item tributorum magnitudinem; & exercitus circiter mille millia.* Tanta autem potentiæ amplitudo non niſi de Seſoſtris ſucceſſoribus intelligi poteſt; è quibus, qui *Rhampſi* huic inſcriptus eſt Obeliſcus, Germanico legendus obtigit; cæterorum regum nomina, tam injuriâ temporum, quàm ſcriptorum incuriâ periere tandem, poſtquam ab ipſis Ægyptiis diutiſſimè conſervata fuiſſent. [d] Αἰγυπτίοις δ' ἔτι καὶ τὰ γεγονότα διὰ τῆς μνήμης ἀεὶ νέα πάρεσιν. ἡ δὲ μνήμη διὰ τῆς ἱστορίας. Αὕτη δ' ἀπὸ τῶν στηλῶν, ἐν αἷς ἀπεγράφοντο τὰ παράδοξα, καὶ τὰ θαυμαστὰ ἄξια εἴ τ' ἐν πράξεσιν, εἴτ' ἐν εὑρέσεσιν, *Ægyptiis adhuc quæ facta ſunt per memoriam ſemper nova adſunt. Memoria verò eſt per hiſtoriam; hæc autem à Columnis, in quibus deſcribebantur paradoxa, & quæ admiratione eſſent digna, ſive in actionibus, ſive in inventionibus.*

[c] *Lib. 17. p. 816. b.*
[d] *Proclus comment. primo in Timæum.*

Thebæ Ægyptiæ.

GErmanicus *viſit veterum Thebarum magna veſtigia.* Sanè urbs illa (tanto imperio digna) ex quo reges Thebani expulerant *Paſtores*, totius *Ægypti* fuit Metropolis; ex quo Seſoſtris *Aſiam* ſubjugaverat, totius fuit *Orientis* caput: Urbs unicè miranda, tùm ob vetuſtatem, tùm ob magnitudinem. De cujus origine fruſtra litigant Sacerdotes. Nihil opus eſt, ut fingant illam ab [e] Oſiride conditam; à [f] Buſiride, non eſt veriſimile. Antiquitatem ejus ſatis teſtatur longiſſima *Regum* ſeries, à *Mene* ad *Thuorim*; quam nulla uſpiam Gentium ſucceſſio adæquare poteſt.

[e] *Diod. Sic. l. 1. p. 14.*
[f] *Ib. p. 29.*

Magnitudinem autem urbis ex ejus longitudine colligere eſt. [a] Strabo (qui recentes illius ruinas vidit) Καὶ νυῦ, inquit, δεῖκνυ) δ' ἴχνη ἔ μεγέθους αὐτῆ ἐπὶ ὀγδοήκοντα ςαδίους τὸ μῆκος, *Oſtenduntur hodiéque magnitudinis illius veſtigia ad* LXXX *ſtadiorum longitudinem.* Scilicèt ad Nili ripas in tantum urbs extendebatur. Alii longitudinem multò majorem tradunt. Cato (apud [b] Stephanum) τετρακόσια ςάδια τὸ μῆκος, *Quadringenta ſtadia longitudinis* occupâſſe aſſerit. Euſtathius (ad [*] Dionyſium) aliquid addit: Thebas, ait, εἰς ςαδίους Κ καὶ τετρακοσίους ἐκτείνεσθαι, *Ad ſtadia* CCCCXX *extendi.* Verùm numeri iſti de longitudine murorum, ſive de urbis ambitu, intelligendi ſunt: quamvis hoc quoque nimium videatur; cùm neque *Babylonis*, neque *Ninives* tanta eſſet amplitudo. [c] Diodorus urbem anguſtiore limite comprehendit: ἣν μὲν περίβολον ἔχουσιν ἑξήκοντα ςαδίων ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα, *Circuitum ſubſtitui ſtadiorum* CXL. Quod de novâ urbe recens conditâ, nec dum auctâ, dictum videtur. Urbs primùm in Arabico Nili latere poſita, tandem etiam in Libycum ſe expandit: Μέρος δ' ἔστιν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, ἐν ᾗ πρώτη ἡ πόλις· μέρος δ' ἔστι καὶ ἐν τῇ πέραν, ὅπου τὸ Μεμνόνιον, *Thebarum pars eſt in Arabiâ, ubi & urbs; pars etiam in ulteriore ripâ, ubi Memnonium.*

[a] *Lib.* 17. *p.* 816. a.

[b] *In* Διοσπ.

[*] *P.* 36.

[c] *P.* 29. d.

[*] *Strab. l.* 17. *p.* 816. a.

A ſplendidis Seſoſtris temporibus urbs hæc adeò illuſtris fuit, ut toti Ægypto gloriam, etiam & nomen præripuerit. [d] Πάλαι αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλέετο, *Olim Thebæ Ægyptus vocabatur*; Reges ipſi, *Thebani*, ſive *Dioſpolitani*; omnis Ægypti populus, & univerſa potentia *Thebanorum* eſſe dicuntur.

[d] *Herod. l.* 2. *c.* 5.

Ex Epitaphio *Rhampſis* legit ſacerdos, illìc *habitâſſe ſeptingenta millia ætate militari.* Ex alio meminit Strabo στρατιᾶς περὶ ἑκατὸν μυριάδας, *Exercitûs circiter centum myriadum.* Immenſum hunc numerum probat [e] Pomponius Mela; ait, *Thebas (ut Homero dictum eſt) centum portas habere; ſolitaſque ſingulas, ubi negotium exegerat, dena Armatorum millia effundere.* Verùm non temerè credendum eſt, tot militum millia in unâ *Thebarum* urbe comprehendi. Docuit [f] modò Herodotus, milites ferè omnes (quibus aſſignabantur fundi) *Inferioris Ægypti* nomos incoluiſſe; eorum autem numerus fuit 410000. Veriſimile eſt, ingentibus iſtis numeris contineri, non tantùm Ægyptios, ſed etiam alias quaſcunque imperii gentes, quæ ſub rege Thebano meruere.

[e] *De ſitu orbis, l.* 1. *c.* 9.

[f] *Sup. p.* 375.

Diodorus,

Diodorus, istum *septingentorum millium* numerum ad omnem Ægypti plebem refert. Τὸ δὲ σύμπαν τοῦ λαοῦ τὸ μὲν παλαιὸν φασὶ γεγονέναι ὡσὶ ἑπτακοσίας μυριάδας, νῦν καθ' ἡμᾶς δὲ οὐκ ἐλάττους εἶναι τριακοσίων, *Dicunt, universi populi olim fuisse circiter septuagies centena millia; esse etiamnum tricies centena millia.* Parùm dixisse videtur Diodorus, qui in Ægypto fuit (Olympiade [b] CLXXX) annis circiter 30 antequam Thebæ excisæ sunt. Josephus (sub Vespasiano) post Thebarum cladem, longè majorem in Ægypto multitudinem fuisse demonstrat. [c] *Ægyptus, ab Æthiopia ad Alexandriam, habet 7500000 incolarum; sicut ex tributo singulorum capitum existimari licet, præter populum Alexandrinum.* Πεντήκοντα, ait, ὡσὶ τοῖς ἑπτακοσίαις μυριάδας ἀνθρώπων. Sanè recentioribus seculis major fuit populi numerus, quàm vetustioribus; & sub Ptolomæis tandem maximum cepit Ægyptus incrementum. Id ex urbium pagorumque censu perspicuè cernitur; qui ad hunc modum se habuit.

[a] *L. 1. p. 19. b.*

[b] *Diod. l. 1. p. 30. d.*

[c] *Bell. Judaic. l. 2. c. 16. p. 807.*

Ἐπὶ τῶν ἀρχαίων χρόνων ἔσχε κώμας ἀξιολόγους καὶ πόλεις πλείους τῶν μυρίων καὶ ὀκτακισχιλίων, ὡς ἐν τοῖς ἱεραῖς ἀναγραφαῖς ὁρᾶν ἔστι καταγεγραμμένον, *In sacris literis notatum est, Ægyptum antiquis temporibus habuisse urbes pagosque insignes, ultra* ———	18000	*Diod. l. 1. p. 19. b.*
Ἐπὶ Ἀμάσιδος τοῦ βασιλῆος, λέγεται πόλεις ἐν αὐτῇ γενέσθαι τὰς ἁπάσας τό τε διοικουμένας τὰς οἰκεομένας, *Sub Amasi rege, dicitur urbes habitabiles in eâ fuisse* ———	20000	*Herod. l. 2. c. 177.*
Ἐπὶ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, πλείους τῶν τριακισχιλίων (scribe τριακοσμυρίων) ἀριθμήθησαν, *Sub Ptolemæo Lagi, recensitæ sunt plures quàm* ———	30000	*Diod. ibid.*

Sub *Ptolemæo Philadelpho.*

Τρεῖς μὲν οἱ πολέων ἑκατοντάδες ἐνδεδόμεθ',			*Theocrit. Idyl. 17. v. 82*
Τρεῖς δ' ἄρα χιλιάδες, τριτάλαις ἐπὶ μυριάδεσσι,			
Δοιαὶ δὲ τριάδες, μετὰ δὲ σφισιν ἐνδεκάδες τρεῖς.	33339	300	
Tres illi urbium centuriæ extructæ sunt,		30000	
Tria insuper millia super triginta,		6	
Duo item terniones, & præterea ter undecim.		33	
		33339	

Posteriora hæc tempora respexit Cato (apud [d] Stephanum) quum scripserit, Ὅτι τρισμυρίας τριακιλίας κώμας εἶχε καὶ τριάκοντα, ἀνθρώπων δὲ μυριάδας ἑπτακοσίας, *Ægyptum habuisse pagos 33030, hominum verò 7000000.*

[d] *In Δικαιαρχ.*

Thebarum itaque fortuna, adhùc ſuperba, indiès creſcebat: poſteà verò declinavit illa, urbſque à *Sabacone*, *Nabuchodonoſoro*, *Cambyſe* capta eſt, & malè multata. Poſt conditam Alexandriam, primatum amiſit: *A* [a] *Ptolemæo Philometore* (Secundo) *ob defectionem, ad paupertatem redacta*; tandem à *Cornelio Gallo* (primo Ægypti Præfecto Auguſtali) penitùs exciſa eſt. Euſebius (anno tertio poſt pugnam Actiacam) [b] *Thebæ Ægypti uſque ad ſolum diruta.* Ad quem locum ait Vir maximus, [c] *Hallucinatio eſt.* Veruntamen funeſtæ hujus cladis veritatem teſtatur Strabo; qui in expeditione Arabicâ comes fuit Ælio Gallo, qui, poſt C. Petronium, ſucceſſit Cornelio Gallo. [d] Νυνὶ (inquit, id eſt, ſub Tiberio) κωμηδὸν οἰκοῦνται, *Nunc per vicos habitatur.* Adde hoc Juvenalis:

[e] *Vetus Thebe centum jacet obruta portis.*

[f] Pauſanias etiam *Thebas Ægyptias ad nihilum redactas* eſſe teſtatur.

Neque id præterire poſſum, quod de primâ hujus urbis clade refert Ammianus Marcellinus. [g] *Hanc, inter exordia pandentis ſe latè Carthaginis, improviſo excurſu duces oppreſſere Pœnorum: poſteaque reparatam Perſarum rex Cambyſes aggreſſus eſt.* Carthaginis exordium in hæc *Rhamſis*, in Ægypto regnantis, tempora incidit: Imperium autem, urbe adultâ, prolatum eſt: neque intelligenda ſunt urbis conditæ, ſed expanſi dominii initia. Poſt annos 130, *Sabbacon Æthiops* obtinuit Ægyptum; & poſt annos 260, *Nabuchodonoſorus*: utrumlibet intelligas. Sanè *Pœnorum* imperium ultrà *Philænorum aras* extendi non novimus.

[a] *Pauſan. Attic. p.15.*

[b] *Chron. n.1989.*

[c] *Scal. Animadvert.*

[d] *Strab. l.17. p.816.*

[e] *Sat. XV. ver.6.*

[f] *L.8. p 509.*

[g] *L.17 p.90.*

Carthago condita.

INter Phœnicum colonias celeberrima fuit *Carthago*, non autem veteſtiſſima. [h] *Illi, extra Columnas Herculis progreſſi, in mediâ Africæ orâ maritimâ urbes condiderunt*, μικρὸν πρὸ Τρωϊκῶν ὕστερον, *paulò pòſt belli Trojani tempora.*

[h] *Strab. l.1. p.48.c.*

Colligitur tempus *Carthaginis Conditæ* ex *Tyriorum Regum* annalibus, ad Æram *Templi* applicatis. [i] Joſephus (ut ſolet) κατ' αὔξησιν peccat; dum *Hiromi* ætatem, non regnandi annos in calculum ſuum adhibet. Sunt autem anni 126 à jacto Templi fundamento ad Carthaginem condi cœptam. Templum condi cœpit, anno Per. Jul. 3706: adde annos 126; habes Per. Jul. 3832; quo Carthago condi cœpit. Cum calculis iſtis optimè convenit [k] Solino;

[i] *c. Apion. p.1043.*

[k] *Cap.30.*

Hadramyto

Hadramyto & Carthagini auctor est à Tyro populus. Carthaginem (ut Cato in oratione Senatoriâ autumat) cùm rex Hiarbas rerum in Libyâ potiretur, Elissa mulier extruxit, domo Phœnix, & Carthadam dixit, quod Phœnicum ore exprimit Civitatem Novam; mox sermone verso, Carthago dicta est, quæ post annos septingentos triginta septem exciditur, quàm fuerat extructa. Excisa est Carthago *Cn. Lentulo, L. Mummio Coss.* anno Romæ conditæ 608; Per. Jul. 4568. Deductis annis 737, Carthaginis conditus incidet in annum jam dictum 3832.

[a] *Philistus Naucratita scripsit, à Zoro & Carthagine hoc tempore* (id est, anno 32 ante ἅλωσιν Trojæ) *Carthaginem conditam; eosdem autem fuisse Tyrios.* Appianus fictitios istos *conditores* ponit *annis* 50 *ante captum Ilium.* Verùm *Carthada*, sive *Carthago*, non conditoris nomen est, sed urbis: *exprimit* Νεάπολιν; & *Zor* est *Tyrus* Pœnicè: [c] Πόλις ὀχυρὰ Σὼρ, ἤγουν Τύρος: *Urbs munita Tzor, sive Tyrus.*

[a] *Euseb. n.* 804.

[b] *Libyc. initio.*

[c] *Josua* 19. 29.

Menander *Didonem* non nominat. Fugæ historiam compendio cecinit [d] Virgilius; sed licentiâ nimis poeticâ, ad Æneæ tempora composuit. Servius ibi, magis historicè: *Dido* (ait) *vero nomine Elissa antè dicta est; sed post interitum, à Pœnis* DIDO *appellata, id est Virago, Punicâ linguâ: Quòd cum à suis civibus cogeretur cuidam de Afris regibus nubere; & prioris mariti amore teneretur; forti se animo & interfecerit, & in pyram injecerit, quam se ad expiandos prioris mariti manes extruxisse fingebat.* [e] Syncellus, ἐκαλεῖτο πρὸ τότε Ὀεργὼ (Οὐεργὼ legit Bochartus) non Carthago, sed Dido *vocabatur antea Virago*, id est, Elissa. *Dicunt* illam [f] κληθῆναι ὑπερον τῆ Τυρίων φωνῆ Διδὼ, ἀφ' τὸ πολλὰ πλανηθῆναι, ἀπὸ Φοινίκης ἀπάρασαν ἕως Καρχηδόνα. Τῆ γὰ Φοινίκων φωνῆ τλανᾶν πλανᾶσιν Διδὼ προσαγορεύουσι, *Postmodum Tyriorum linguâ appellatam esse Didonem, quia multum divagata est, cùm è Phœnice proficisceretur Carthaginem; Erraticam enim, Phœnicum Sermone, Didonem appellari.*

[d] *Æneid l. 1. à V. 342 ad 323.*

[e] *P. 181. a.*

[f] *Etymolog. M. Δ.*

Stephanus de Carthagine, ἐκαλεῖτο ἢ καὶ Καχχάβη. Τὸ ἢ καὶ τὴν οἰκείαν αὐτῶν λέξιν ἵππου κεφαλὴ δηλοῦσαν, *Vocatur etiam* CACCABE. *lita patrio eorum sermone significatur caput equi.* Quo spectat Virgilius;

[g] *Effodere loco signum, quod regia Juno*
Monstrârat, caput acris equi——

[g] *Æneid 1. v. 447.*

Tetradrachmam habeo, in cujus una parte πρόμη ἵππου, *caput acris equi* eleganter pictum, cum literis ad infimum collum ignorabilibus.

Ex Græcorum Mythologiâ, Libyam jampridem inſederat Cadmus,

[a] *Nonni Dionyſiac. l.13. v.364.*

— [a] Λιβυςίδι Κάδμος ἀρέρει
Δωμήσας πολίων ἑκατονταέδα· δῶκε δ' ἑκάστῃ
Δύσβατα λαϊνέοις ὑψόμφυα τείχεα πέτροις.

Cadmus in Libyâ extruens centum urbes, arduis mœnibus & turribus lapideis unamquamque cinxit. Et in comitatu Bacchi,

[b] *Ib. v.378.*

[b] Τόσσος λαὸς ἕλιν ἑκατόμπολις——

Tantus erat populi numerus è centum urbibus Cadmi. Atque inde Κάδμεια dicta Carthago, apud Stephanum.

Amenophis Rex.

[c] *Apion. 1052. d.*

MAnetho (apud [c] Joſephum) poſt *Rhampſem*, εἶτα τὸν Ἀμένωφιν εἰκοσιεπτέτιν ἐμβόλιμον βασιλέα, *Dein Amenophim adjicit regem.*

[d] *Sup. p. 300.* Idem in [d] Thebanâ Africani Dynaſtiâ Ἀμενέφθης; Euſebio, *Amenophes*; Pauſaniæ verò, per literæ protheſin, *Phamenophis* dicitur.

Rex hic Herodoto non memoratur; quem neglectâ temporum ratione, à Regibus *Thebanis* ad *Memphitas* hîc tranſiliiſſe [e] diximus: eumque ſecutus eſt Diodorus; interpoſitis tamen ἀγυιεὰς ἑπτὰ *Regum ignavorum*, πλὴν ἑνὸς Νειλέως, *excepto Nileo*; cujus [f] ſuo loco, ex Eratoſthene & Dicæarcho, meminimus.

[e] *p. 49.*

[f] *p. 238.*

Ex homonymiâ, *Amenophim* hunc cum [g] priore confundi putamus. De priore, Africanus (eumque ſequuti Euſebius, & Syncellus) [h] Οὗτός ἐστιν ὁ Μέμνων εἷς νομιζόμενος, καὶ φθεγόμενος λίθος, *Hic Memnon habitus eſt, & lapis loquens.* Idem dicit Euſebius in Chronico; ſed magis cautè, ex alienâ Africani potiùs, quàm ſuâ ſententiâ. [i] *Hic eſt Amenophis*; *quem quidam Memnonem putant, lapidem loquentem.* Ipſe enim *Memnonem* diù poſteà bello Trojano interfuiſſe refert (regnante in Ægypto Thuore) [k] *Memnon & Amazones Priamo tulère ſubſidium.*

[g] *p. 318.*

[h] *Sync. p. 72. A. D. p. 151, c.*

[i] *Num. 400.*

[k] *Num. 832.*

Sanè veritati hiſtoricæ maximè congruum eſt, *Amenophim* hunc qui poſt Seſoſtrim regnavit, eſſe illum Græcorum *Memnonem*, qui Suſis Phrygibuſque imperavit. Rex enim hic inter bellicoſiſſimos Ægypti reges meritò numerandus eſt, qui, educto in Aſiam exercitu, gentes à Seſoſtre ſubjugatas inviſit & ordinavit; Phrygiam obambulavit: Suſis diù commoratus, ſui monumenta reliquit; Bactrianos rebellantes ad obedientiam priſtinam reduxit; & de

Aſiâ

Asiâ pacatâ, stabilitoque Sesostris imperio, superbum deportavit triumphum. Græci autem (quibus debemus omnem, præter Sacram, vetustiorum temporum historiam, licèt serò contextam) cùm tantarum rerum famam tardis incertisque rumusculis accepissent, adeò fabulis (ad quas Græci veteres nimis erant proclives) inquinaverunt omnia, ut exortâ demum literarum luce, & reclusis Ægyptiorum adytis, non esset Græcis integrum, ex ipsis Ægypti monumentis, rerum Ægyptiacarum instaurare veritatem. Nos quidem operam dabimus, quantam in re deperditâ possumus, veritatis veteris naufragium colligere, & ex obscuris Thebarum ruderibus, incertisque Græcorum placitis, Regis maximi memoriam reficere.

Inter plurima hujus regis monumenta, celebratur maximè statua illa vocalis, cujus meminerunt Strabo, Plinius, Tacitus, Pausanias, Lucianus, Philostratus, Tzetzes. Pausaniam inprimis audiamus, qui Ægyptium Regis nomen enunciat. *Thebis,* [a] inquit, *trans Nilum, ad Σύεχγας, quas vocant, statua adhuc est resonans* (pro ἠλεῖον, ἠχεῖον substituit [b] Scaliger) *quam multi Memnona nominant; quem ex Æthiopiâ aiunt in Ægyptum, & Susa usque penetrâsse. Verùm Thebani non dicunt Memnonem, sed ex indigenis Phamenophim esse, cujus erat ista statua. Audivi etiam, qui Sesostrim esse dicerent. Statuam hanc Cambyses diffidit; & quantum à capite ad medium corpus, abruptum est; quod reliquum sedere videtur; & quotidiè ad ortum solis sonum edit; qualem nervi citharæ aut lyræ, cùm fortè rumpuntur.*

[a] *Paus. Att. p. 78.*

[b] *In Euseb. n. 400.*

Phamenophis itaque, sive *Amenophis*, Thebanis is est, qui Græcis *Memnon*,. Nomen ex *Menis*, primi regis, nomine componi videtur. *Mennoph* Græcis, euphoniæ gratiâ *Mennon*, sive *Memnon*. Cæterùm obscura est Ægyptiorum nominum ratio.

[c] *Cambyses autem lapidem hunc concidit,* νομίζων εἶ) γοητείαν ἐν αὐτῷ, ὡς Πολύαινος ὁ Ἀθηναῖος ἱστορεῖ, *Credens magicas præstigias in eo fuisse, ut refert Polyænus Athenienſis.* Inde Juvenalis, de Thebis,

[c] *Syncel. p. 151. c.*

[d] *Dimidio magicæ resonant ubi Memnone chordæ.*

[d] *Sat. XV. ver. 5.*

[e] Strabo, ex opinione vulgi, etiam adfert dimidiatæ statuæ causam. *In ulteriore,* inquit, *Nili ripâ, est Memnonium: hîc cùm duo essent colossi de solido lapide, inter se propinqui, alter manet integer, alterius verò superiores à sede partes corruerunt, terræ motu, ut fertur. Creditum etiam est, semel quotidiè sonitum, veluti ictûs haud magni, à parte edi*

[e] *Lib. 17. p. 816. a.*

quæ in ſede ac baſi remanſit. Damis (Apollonii Tyanei in itinere ſocius) coloſſum illum alterum, qui extabat integer, deſcripſiſſe videtur. Dicit enim, [f] τὴν τῶν ὀφθαλμῶν νᾶν, καὶ ὁπόσα τοῦ σόματος ὡς φθεγξαμένου ἄδουσι, *Oculorum & totius oris imaginem quaſi loquuturi hominis eſſe perhibent.* Dicit præterea, ſtatuam λίθου εἶναι μέλανος, ξυμβεβηκέναι δὲ τὼ πόδε ἄμφω, καὶ τινὰ ἀγαλματοποιὸν ἢ τὸν Δαιδάλου, *ex nigro eſſe lapide; pedes ambos junctos eſſe, juxta modum faciendi ſtatuas uſque ad ætatem* [b] *Dædali.* Porrò Memnonis ſtatua dicitur [c] φθέγξασθαι μὲν ὑπὲρ ἀκτῖνος, τὸ ἀκτῖνος ἐλθούσης ἀμφὶ τὸ σόμα, *vocem edere, ubi primùm ſolis radius ad ejus os pervenit.* Quod non niſi Coloſſo integro competit. Marmoris genus docet Plinius. [d] *Lapis Æthiopicus, quem vocant Baſalten, ferrei coloris atque duritiei, narratur in Thebis (delubro Serapis, ut putant) Memnonis ſtatuâ dicatus; quem quotidiano ſolis ortu contactum radiis crepare dicunt.* Tacito, inter præcipua Ægypti miracula, cenſetur [e] *Memnonis ſaxea effigies, ubi radiis ſolis icta eſt, vocalem ſonum reddens.* Accedat Dionyſius ὁ Περιηγητὴς,

[f] Θήβαι Ὠγυγίαι ἑκατόμπυλον, ἔνθα γεγωνὼς
Μέμνων ἀντέλλοντος ἕλιον ἀσπάζεται Ἠῶ.
Thebas priſcas, centum portas habentes; ubi reſonans Memnon exòrientem ſuam ſalutat Auroram.

Quid multa? Strabo atque Pauſanias, auctores minimè vani, ſonitum audiverunt. Strabo autem, etiamſi audiverit, fidem tamen non adhibuit. [g] *Ego,* inquit, *cum Ælio Gallo adeſſem, & cum reliquâ multitudine amicorum ac militum qui cum eo erant, circiter horam primam, ſonitum audivi. Utrum à baſi, ſive à Coloſſo, an verò ab circumſtantium aliquo editus ſit, non habeo affirmare; cùm propter obſcuritatem cauſæ, quidvis potiùs credere ſubeat, quàm ex lapidibus ſic compoſitis ſonum edi.*

Præter ſonorum hoc miraculum, fuerunt alia hujus regis in Ægypto monumenta; alia etiam nomina. [h] *In urbe Abydo (quæ olim urbs magna & ſecunda poſt Thebas) fuit Memnonis Regia mirificè ſtructa è ſolido lapide; quemadmodum Labyrinthus. Eſt eò deducta ex magno flumine foſſa; circa quam Acanthôn Ægyptiorum lucus eſt, Apollini ſacer. Si Memnon (quod nonnulli ſentiunt) ab Ægyptiis vocetur Iſmandes, etiam Labyrinthus erat Memnonius, & ejuſdem opus; ſicut ea quæ in Abydo ſunt, & in Thebis. Ibi enim quædam dicuntur Memnonia.* [i] Paulò antè de *Labyrintho* dixerat, *Sepulti nomen eſſe Imandem*; qui in Epitome ſcribitur Μάνδης. Apud [k] Diodorum, *Mendes ſepulchrum ſibi conſtruxit*

a *Philoſtr. l. 6. c. 3.*
b *Sup. p. 279*
c *Philoſt. ib.*
d *Plin. l. 36. c. 7.*
e *Annal. l. 2. an. 772.*
f *Ver. 250.*
g *Lib. 17. p. 816. b.*
h *Strab. l 17. p. 813. b.*
i *Strab. ib. p. 811. d.*
k *P. 39. a. 61. d.*

conſtruxit Labyrinthum; quem cum *nihil bellici ſuſcepiſſe* dicat, ille Memnona non intellexiſſe videtur. Labyrinthi conditum ætati huic, quæ Seſoſtrim ſequuta eſt, convenire jam diximus. Neque eſt à vero diſſimile, opus illud non unius regis fuiſſe, non unius ſæculi; ſed hiſce inchoatum temporibus, vix ultimis perfectum fuiſſe. Plinius, dum immenſam illi antiquitatem attribuit, non à *Tithone* Memnonis patre, ſed à[a] *Tithoë, Semideorum ſeptimo*, condi voluit. [a] *Suprà, p.11.*

Porrò *Amenophis* hic, ſive *Memnon*, qui Straboni eſt *Iſmandes*, & *Imandes*, Hecatæo dicitur *Oſimandes*; hoc forſan ab *Oſiride*, illud ab *Iſide* nomen. Inter magnifica Thebanorum regum ſepulchra (quorum [b] *XLVII memorantur in ſacris ſacerdotum libris, ſed manebant tantum XVII tempore Ptolemæi Lagi, & eorum pleraque Olympiade CIXXX*, id eſt ultimis Ptolemæorum temporibus, deſtructa fuerant) illud maximè memorandum eſt, quod eleganter & copiosè deſcripſit Hecatæus Abderita (qui *ſub Ptolemæo Lagi hiſtoriam Ægyptiacam compoſuit*. Alius [c] *erat Hecatæus Mileſius, Hegeſandri filius, tempore Darii Hiſtaſpidæ, qui primus hiſtoriam πεζῶς ξυνέγραψε, ſolutâ oratione ſcripſit*; qui Herodoto, λογοποιὸς *hiſtoricus* vocatur.) Ex Hecatæo, inquit Diodorus, [d] *Sub introitum monimenti regis (quem vocant) Oſymandis, atrium eſt ex vario lapide, longitudine duûm plethrûm (200 pedum) altitudine 45 cubitorum: hinc digreſſo occurrit lapideum peri-ſtylion quadratum, cujus unumquodque latus quaternûm plethorum; animalia XVI cubitorum ex uno ſaxo, ad antiquum morem cælata, ſubſunt columnarum loco: tectum totum ſive lacunar, duas orgias (8 cubitos) latum, ex uno lapide, ſtellis in ceruleo variegatum eſt. Proximè hoc periſtylium rursùs alius eſt introitus, & atrium priori cætera aſſimile, ſed ſculpturis ampliùs variis elaboratum. Juxta introitum, tres erant ſtatuæ ex uno ſaxo ſingulæ; MEMNONIS* δ Συχνίτης (vocem hanc non capio, neque interpres, qui ſtatuarium intelligit; neſcio, an ſit patris nomen) *una earum ſedebat, omnium in Ægypto maxima; quæ menſurâ pedis VII cubitos excedit.* [b] *Diod. Sic. l.1 p.30.c.* [c] *Suid. in Ἑκαῖ.* [d] *P.30.d.*

Ex hâc Memnonis ſtatuâ (quem etiam ſedentem faciunt Pauſanias, Strabo, Philoſtratus) conjicio, monumentum hoc fuiſſe [e] ἐν τῇ πρὸς, ὅπου τὸ Μεμνόνιον, in Thebis Libycis; immò ipſum fuiſſe *Memnonium*, quod quidem pro Serapis templo perperàm acceperunt. [f] *In Thebis, delubro Serapis, ut putant, Memnonis ſtatua.* [e] *Strab. p.816.a.* [f] *Plin.l. 36. c.7.*

[a] L. 6. c. 3. Philostratus appellat [a] τὸ τέμενος Μέμνονος, *Templum Memnonis.* Dicit illud simile esse *Foro antiquo, qualia in urbibus quondam habitatis supersunt; ubi columnarum fragmenta, parietum vestigia, & sedes, & limina, & Mercuriorum simulachra, partim manu, partim tempore consumpta.* Sed pergamus.

[*] Diod. ibid. Stant [*] statuæ *duæ reliquæ ad illius genua, altera à dextris, altera à sinistris, filiæ atque matris, priore minores. Opus mirandum ob magnitudinem, artemque, & saxi naturam; cùm in tantâ mole, neque fissura, neque labes ulla conspiciatur. Inscriptionem verò hanc præfert.*

Βασιλεὺς βασιλέων Ὀσυμανδύας εἰμὶ·
Εἰ δέ τις εἰδέναι βούλεται πηλίκος εἰμὶ, κἀ ποῦ κεῖμαι,
Νικάτω τι τῶν ἐμῶν ἔργων.

SUM REX REGUM OSYMANDIS;
SI QUIS NOSSE VELIT, QUANTUS SIM, ET UBI JACEAM,
VINCAT ALIQUID MEORUM OPERUM.

Est & alia seorsùm Matris imago XX *cubitorum, in cujus capite tres reginæ; quibus significatur eam filiam, uxorem & matrem Regis fuisse.*

[b] Diod. Sic. p. 30. b. [b] *Post Atrium, erat peristylium priore præstantius; in quo sculpturæ variæ, repræsentantes bellum ab eo gestum,* ὡρμημένου αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς Βάκτρους ἀνοσιάντας, *cum Bactris rebellantibus; in quos expeditionem fecit cum quadringentis millibus peditum & viginti millibus equitum: Divisoque in quatuor partes exercitu, regis filii singulis præfecti sunt.*

Inter gentes à Sesostre subjectas non recensentur Bactriani; *Rhamsen* tamen *Bactrianâ potitum esse*, ex ejusdem monumento didicimus. Ex Hecatæo, lux Tacito; ex Tacito, fides Hecatæo; ex utroque, geminatum diuturnæ potentiæ testimonium; ut appareat, *Sesostrim* non unicum fuisse ex Ægypti regibus, qui Asiam eum exercitu longè latèque peragraverit. Minor quidem hìc est copiarum numerus, quàm quas modò memoravimus; sive, quòd Ægyptii indiès in belligerando peritiores fuerint; sive, quòd contta gentem rebellem non totis opus esset Ægypti viribus.

[c] Diod. ib. [c] *In primo pariete, Rex cernitur oppugnans murum, flumine circumfluum; & contra repugnantes se in periculum conjiciens; cum leone, unà cum rege terribiliter concertante. Nonnulli hoc de leone mansuefacto accipiunt, quem rex aluerat, & pugnæ socium habuit; alii volunt, imagine leonis, fortissimi regis animum designari.* [d] Ἀλκῆς μὲν καὶ ῥώμης σύμβολον αὐτοῖς ὁ λέων, *Leo illis roboris & virium symbolum est.*

[d] Cl. Alex. Strom. l. 5. p. 567. a.

Fluvius

Fluvius iſte, qui murum circumfluit, ſine dubio eſt *Eulæus*; de quo Plinius; [a] *Suſianen ab Elymaide diſterminat amnis Eulæus; circuit arcem Suſorum.* Memnon itaque arcem Suſorum expugnavit; & Suſis aliquandiù imperavit. Sanè *Suſa* [b] Μεμνόνιον ἄστυ καλέεται, *Urbs Memnonia vocabantur*; [c] & τὰ βασιλήια Μεμνόνεα καλέοντο, *Regia dicitur Memnonia*, & ipſa [d] Σοῦσα τὰ Μεμνόνεα, *Suſa Memnonia* à Græcis appellantur. [e] *Si quis priſca heroum tempora reſpiciat, Suſa dicuntur à Tithono, Memnonis patre, condita; arx autem vocatur Memnonium; Suſii etiam Ciſſii dicti ſunt, & Æſchylus Memnonis matrem* Κισσίδα *vocat.* Mœnia etiam Memnonia dicta ſunt: [f] τὰ Βαβυλωνίων ἢ τὰ Μεμνόνεα, τὰ ἐν Σούσοις τεῖχη, *Muri Babylonis; vel qui in Suſis dicuntur Memnonii.* Diodorus dicit, [g] à Cambyſis tempore, *artifices ex Ægypto aſcitos ædificâſſe regias illas celeberrimas, quæ ſunt in Perſepoli, in Suſis, & in Mediâ.* Sed palàm eſt, Ægyptiaca in *Suſis* ædificia ad ætatem *Memnonis* eſſe referenda. Verùm ad periſtylion redeamus.

[a] *L.6. c.27.*
[b] *Herodot. l.5. c.54.*
[c] *c.53.*
[d] *l.7. c.115.*
[e] *Strab. l.15. p.287. a.*
(*Steph. in* Σοῦσα)
[f] *Pauſan. Meſs. p.275*
[g] *L.1. p.30.*

[h] *In ſecundo pariete effigiantur captivi à Rege ducti, abſque virilibus, manibuſve; quo ſignificatum, effœminatis animis in periculo deeſſe manus. Tertius paries continet victimas regis, & triumphum à bello actum. In medio periſtylio, extructa eſt ara, ſub dio, lapidis pulchritudine, artificio, & magnitudine miranda.*

[h] *Diod. Sic. p.31. c.*

In ultimo pariete, duæ ſunt ſtatuæ ſedentes, ex integro ſaxo XXVII *cubitorum; juxta quas ex periſtylio tres ſunt introitus, in domum columnis ſubſtructam, inſtar Odæi, cujus ſingula latera duorum plethrorum: in eâ multæ ſunt ſtatuæ ligneæ litigatorum, reſpicientium Judices. Illi, in uno parietum ſculpti, ſunt numero* XXX; *& in medio ſummus judex, habens* [i] VERITATEM *ex collo pendentem, & oculos clauſos, & libros plurimos ſibi adjacentes.*

[i] *Sup. p.302.*

Cætera nobiliſſimi hujus monumenti invitus prætereo, nè tædium afferam: Diodorum videas. Summa eſt hunc Regem, non bello tantùm, ſed etiam pace Magnum; erga Deos, Pium; erga homines, Juſtum fuiſſe.

Hæc quidem *Memnonis* in Aſiam expeditio apud Græcos multò celebrior fuit, quàm altera *Seſoſtris*; vel quòd hæc recentior erat; vel quòd Poetæ (qui omnium primi res geſtas literis mandârunt) jam tandem in Græciâ efflorescebant. *Heſiodus* & *Homerus* Memnoni fuerunt coætanei. Homerus quidem Memnonem omninò non nominat; neque meminiſſet ejus, etiamſi Iliadas ultra mortem

Hectoris deduxiſſet; quùm indecorum eſſet, res ſuæ ætatis nuperas veteribus Trojanis immiſcuiſſe. [a] Heſiodus autem *Memnonem* (quem fingit eſſe *Tithoni & Auroræ* filium) appellat Αἰθιόπων βασιλῆα— *Regem Thebanum.*

[a] Θεογ. ver. 985.

Sanè Ægyptus Græcis ſerò patefacta; neque ante *Pſammitichi* regis tempora omninò cognita! Delta diù illis Ægyptus propria habebatur; quæ à mari remotiores ſunt ad Auſtrum regiones, communi [b] *Æthiopiæ* nomine deſignabantur; ſicut *Scythiæ* nomine, Septentrionaliores. Homerus, Thebaida *Æthiopiam* vocat, illamque ab *Ægypto* diſtinguit. Menelaus ſic Telemachum alloquitur,

[b] *Strab. l. 1. p. 33. b.*

——[c] Καὶ Αἰγυπτίους ἐπαλήθεις
Αἰθίοπας θ' ἑκάμεν——
——*Per Ægyptumque vagatus*
Æthiopes adii——

[c] *Odyſſ. l. 4. v. 48.*

Id eſt, ex Inferiore Ægypto, ſive propriè dictâ, in Thebaida. Nam Homerus expreſſis verbis dicit, Menelaum *Thebas* veniſſe; illum ulteriùs penetrâſſe, non eſt rationi conſentaneum. Damis (Apollonii Tyanei comes) vidit [d] *Memnonis templum & ejus loquentem ſtatuam, in Æthiopiâ:* id eſt, in Thebaide, ſcilicet in Libycâ Thebarum parte. Diximus, [e] *Æthiopas ab Indo conſurgentes, juxta Ægyptum conſediſſe.*

[d] *Philoſt. l. 6. c. 3.*

[e] *Sup p. 320.*

Increbuit forſan Memnonis fama apud Græcos poſteros in Aſiâ, ex imaginibus iſtis petrâ inciſis, [f] *quarum armatura & Ægyptiaca fuit, & Æthiopica*, quæ in *Ioniâ* diù poſteà viſebantur; quas Herodotus quidem *Seſoſtri*, alii autem *Memnoni* attribuunt.

[f] *Herod. l. 2. c. 106.*

[g] *Tithonus autem, Laomedontis filius, Priami frater, in orientalibus Aſiæ partibus militans, uſque ad Æthiopiam proceſſit: unde fabula de Memnone ex Aurorâ ſuſcepto; qui Trojanis ſuppetias tulit, & ab Achille occiſus eſt.* Græci enim (qui Homerum longo intervallo ſequuti ſunt) cùm nihil illis Bello Trojano magnificentius haberetur, quicquid à majoribus illuſtre acceperant (non ſine magnâ temporum imperitiâ) ad id bellum retulerunt. *Pindarus* (Poetarum primus qui fabulam hanc celebravit) ultrà annos DCC poſt Trojæ caſum floruit; [h] στράτηγον Αἰθιόπων Μέμνονα appellat; & *Auroræ filium Æthiopem*; illumque *ab Achille proſtratum* cecinit. [i] Apud Eleos fuit vetuſtum opus Lycii Myronidæ, quod *Achillis & Memnonis monomachiam* exhibuit; Quæ etiam in [k] *Arcâ Cypſeli*; & *in throno*

[g] *Diod. Sic. l. 4. p. 192. b*

[h] *Pyth Od. 6. ver. 30. Olymp Od 2. ver. 148. Nem Od. 6. ver. 82.*

[i] *Pauſan. l. 5. p. 331.*

[k] *Ib. p. 323.*

[a] throno Amyclæi Apollinis insculpta fuit. Et Quintus Smyrnæus (qui Homeri παραλειπόμενα contexuit) concertationem istam graphicè depinxit. Rem ita narrant Græci, [b] *Memnonem fuisse regem Æthiopum, venisse ad bellum Trojanum, non ex Æthiopiâ, sed à Susis Persarum urbe, debellatis iis omnibus nationibus, quæ mediæ sunt, usque ad Choaspen flumen. Phryges viam monstrant, per quam exercitum duxit.* Cui geminus est Suidæ locus. [c] *Memnon, qui Ilium duxit copias, præerat quidem Æthiopibus; ipse autem non fuit Æthiops, sed è Susis Persicis, & Choaspe fluvio, gentes ibi locorum sibi subjectas habens.* Diodorus (ut salva sit Ctesiana *Assyriorum* æra) Memnonem, non Regem, sed satrapæ filium facit. Dicit Trojani belli tempore, [d] *Teutamum Asiam sub imperio tenuisse; Priamum, cùm sub regis Assyrii clientelâ esset, ab eo petiisse subsidia; 10000 Æthiopum, totidemque Susianos cum 200 curribus missos, duce Memnone, Tithoni filio; Tithonum tunc fuisse Persiæ præfectum; Memnonem in arce Susorum extruxisse regiam, quæ usque ad Persarum principatum dicta est Memnonia: & per regionem istam straviſſe viam publicam, quæ etiam nunc vocatur Memnonia: ac licet Æthiopes, οἱ πρὸς Αἴγυπτον, qui ad Ægyptum pertinent, hæc in dubium vocent, virum hunc suæ patriæ arrogantes, & palatia vetera ostendentes, quæ hodieque vocantur Memnonia; famam tamen esse, Memnonem Trojanis suppetias jam dictas attulisse; multos Græcorum sustulisse; tandemque Thessalorum insidiis cecidisse; cadaver Æthiopes ereptum combussisse, & ad Tithonum ossa reportásse.* Diodorus hìc, ab aliis diversus (quod apud Mythologos non rarum) ex fabulâ fabulam nectit; &, famam sequutus, potiora rejicit.

[a] *Pausan. l. 3. p. 197.*

[b] *Paus. Phoc. p. 669. c.*

[c] *Suid. in Mem.*

[d] *Diod. l. 2. p. 77. d.*

De sepulchro etiam Memnonis mira comminiscuntur. *Auctores sunt,* inquit [e] Plinius, *Memnonidas aves quotannis advolare Ilium ex Æthiopiâ, & confligere ad Memnonis tumulum*; & quidem in Troade [f] *supra Æsopi ostia tumulus est, in quo ostenditur sepulchrum Memnonis, Tithoni filii. Simonides* (vel potius [g] Σήμος ὁ Ἡλεῖος, vel ὁ Δήλιος) *ait, Memnonem sepultum esse circa Paltum Syriæ, juxta flumen Badam.* Josephus id magis ad Austrum collocat. [h] *Duobus,* inquit, *stadiis ab urbe Ptolemaide est fluvius perexiguus, qui Beleus vocatur, juxta quem est Memnonis sepulchrum.* Philostratus asserit, [i] *Nusquam terrarum extare Memnonis tumulum; ipsum autem, in Æthiopiâ, in nigrum transformatum fuisse lapidem, & figuram sedentis; cujus os sol radio percutiens vocem elidit*; de quo satis dictum. Quid multa?

[e] *L. 10. c. 26. Ælian. de Animal. l. 5. c. 1. Solin. c. 43.*

[f] *Strab. l. 13. p. 587. c. l. 15. p. 728. a*

[g] *Casaub. in locum.*

[h] *Bell. Jud. l. 2. c. 9. p. 790. g.*

[i] *Icon. Mem. p. 742.*

Veriſſimè Damis negat, Memnonem omninò veniſſe Trojam.

[a] *Philoſtr. Vit. Ap. l.6, 7,3.* [a] Ἕκτορος μὲν παῖδα γενέσθαι αὐτὸν· ἀποθανεῖν δ' οὐκ ἐν Τροίᾳ, ὅτι μηδὲ ἀφικέσθαι ἐς Τροίαν, ἀλλ' ἐν Αἰθιοπίᾳ τελευτῆσαι, *Auroræ quidem filium fuiſſe Memnonem; non autem apud Trojam occubuiſſe, quò ille nunquam venerit, ſed in Æthiopiâ.* Ne verò corrueret fabula celeberrima, ſubſtituitur [b] *alter Memnon, Trojanus, juvenis, qui poſt Hectoris mortem* maximè inclaruit, *qui Antiochum occidit, & ab Achille occiſus eſt, cujus arma caputque in rogum congeſta. Regnante* nihilominus *in Æthiopiâ, eodem Trojani belli tempore Memnone Æthiope; ſub quo etiam Pſammius mons à Nilo exaggeratus dicitur; cui Ægyptii qui ad Memphim, & Æthiopes qui ſunt ad Meroëm, ſacrificant, cùm ad ortum ſolis ſtatua ſonum emittit.* Verùm Memnon hic Thebanus eſt bello Trojano longè recentior.

[b] *Philoſtr. Heroic. in Antilocho, p.672.c.*

Pari trecentorum horum annorum περιχρονισμῷ peccat Virgilius (Poeta præſtantiſſimus) qui Æneam cecinit Carthagine in picturâ videntem

[c] *Æn l.1. v.493.* [c] *Eoaſque acies, & nigri Memnonis arma.*

Quæ quidem ætati Didûs non malè conveniunt, neutiquam verò Æneæ.

In his Græcorum commentis (uti ſolet in aliis) falſa veris commiſcentur. Licèt enim ementita ſit Trojani temporis ratio; verum tamen eſt, Memnonem (qui Ægyptiis eſt Amenophis) imperii ſedem domiciliumque *Suſis* aliquandiu tenuiſſe, & exercitum (exemplo Seſoſtris) per *Ioniam Phrygiam*que duxiſſe. Quæ quidem lucem expeditioni illius *Bactrianæ* præbent, & ab eâdem accipiunt; illa inquam expeditio, quæ hujus regis famam non tantùm apud Suſianos (Perſarum enim nomen nondum innotuerat) ſed & apud Græcos propagavit.

[d] *Sync. p.72.* Secundùm Africani rationes, [d] *Amenophis* regnavit annos XX. Euſebius illi largitus eſt annos XL. Fuit autem longævus; Damis (apud [e] Philoſtratum) refert, *Memnonem in Æthiopiâ diem obiiſſe, quum regnâſſet apud Æthiopes γενεὰς πέντε, per ſpatium quinque generationum.* Herodoto tres γενεαὶ ſunt anni C. Cum igitur rex hic diù vixerit; ad ſeculum proximum de Succeſſore differemus. Interim tranſeamus ad Græcos.

[e] *L.6.c.3.*

Æpocha

Epochæ Marmoreæ.

Ἀφ' ὗ.. Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς . . . η ἔτη ΓΗΗΗΔΔ . . βασιλεύοντος Ἀθηνῶν . . . .

EX quo Hesiodus Poeta floruit, anni DCLXX . . . regnante Athenis . . . Megacle.

Ἀφ' οὗ Ὅμηρος ὁ ποιητὴς ἐφάνη, ἔτη ΓΗΗΔΔΔΔΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηναίων . . ιογνήτου.

Ex quo Homerus Poeta floruit anni DCXLIII, *regnante Athenis Diogneto.*

Ἀφ' οὗ . . . δων ὁ Ἀργεῖος δημοσίᾳ . . . . νου . . . . ἐσκύασε καὶ νόμισμα ἄργυρουν ἐν τῇ Αἰγίνῃ ἐποίησεν ἑνδέκατος ἀφ' Ἡρακλέους, ἔτη ΓΗΗΔΔΔΙ, βασιλεύοντος Ἀθηναίων . . . ους.

Ex quo Pheidon Argivus . . . . . & nummum argenteum in Æginâ fecit (undecimus ab Hercule) anni DCXXXI, *regnante Athenis* Pherícle.

Ær. Att.
676
688

Hesiodus Poëta.

PRæterita Græcorum tempora, licèt non essent prorsùs illiterata; Veruntamen [a] Παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οὐδὲν ὁμολογούμενον εὑρίσκεται γραμματικῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρεσβύτερον. *Apud Græcos nullum invenitur scriptum, de quo constet quod sit Homeri carminibus antiquius.* Et [b] Plinio, *Homerus quidem primus doctrinarum & antiquitatis parens.* Hâc autem de re non convenit inter veteres. [c] *Alii Homerum quàm Hesiodum majorem natu fuisse scripserunt; in quîs Philochorus & Xenophanes: alii minorem; in quîs L. Accius Poeta, & Ephorus Historiæ scriptor.* Nostro Marmore judice, lis Ephoro datur; & *Hesiodus* annis aliquot ante *Homerum* floruisse decernitur.

[a] *Ioseph. c. Ap. l. 1. p. 1034. d*

[b] *L. 25. c. 2.*

[c] *Au. Gell. l. 3. c. 11.*

Velleio, [d] *Hesiodus fuit circa* CXX *annos distinctus ab Homeri ætate.* At *M.* [e] *Varro dicit, non esse dubium, quin aliquo tempore eodem vixerint; idque ex Epigrammate ostendit, quod in tripode inscriptum est, qui in monte Helicone ab Hesiodo positus traditur.* Herodotus illos ferè æquales facit. [f] *Hesiodus*, ait, *atque Homerus annis non amplius* 400 *meipso seniores.* Disparuit in Marmore numeri pars posterior: ex reliquiis conjicere est, annos plus minus XXX fuisse inter Hesiodum & Homerum. Cùm verò alter ab altero versus & hemistichia non pauca sumpserit; dubitare licet, an sit [g] *Clarissimum Homeri ingenium sine exemplo maximum; quòd neque ante illum, quem ille imitaretur; neque post illum, qui eum imitari posset, inventus est.*

[d] *Paterc. l. 1.*

[e] *A. Gell. ib.*

[f] *Herod. l. 2. c. 53.*

[g] *Vell. Paterc. l. 1. c. 12.*

[a] *Lipſ. in Vell.*

[a] *Major ſimplicitas & rudior antiquitas in Heſiodo comparet*, quàm in Homero. Velleius quidem rectè facit *Homerum* Primis Iphiti Olympiis æqualem; non autem rectè collocat *Heſiodum* & *Caranum* (ſive, initia regni Macedonici) *poſt annos circiter* 120, ad Primam Olympiadem Vulgarem.

[b] *Vell. Paterch. l.* 1. *p.* 12.

[b] *Heſiodus vir perelegantis ingenii & molliſſimâ dulcedine carminum memorabilis; otii quietiſque cupidiſſimus; ut tempore tanto viro* (Homero) *ita operis auctoritate proximus; qui vitavit, ne in id, quod Homerus, incideret: patriamque & parentes teſtatus eſt; ſed patriam, quia multatus ab eâ erat, contumelioſiſſimè* iſtis verſibus de patre ſuo,

[c] *Ἔργων, ver.* 637.

[c] Νάσταλο δ' ἀγχ' Ἑλικῶνος οἰζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
Ἀσκρῇ, χείμᾳ κακῇ, θέρει δεινάλεῃ, οὐδέποθ' ἐσθλῇ.

Habitavit prope Heliconem, in miſero vico Aſcrâ, hyeme malo, æſtate moleſto, nunquam bono. Aſcra Bœotiæ urbs prope Heliconem: illuc ex Cumâ migraverat ejus pater.

[d] *Sup. p.* 287.

Heſiodo vetuſtiores memorantur [d] *Olen Lycius, qui hymnos Delios compoſuit; & Pamphos Athenienſis. Dionyſius* quidam, apud [e] Diodorum, *refert,* ὡς Ἕλλησι πρῶτον διέθετο μέτρα Λῖνον ἐυρυθμίᾳ καὶ μέλεσι, *apud Græcos Linum* (Thebanum) *fuiſſe primum rythmorum & melodiæ inventorem.* Hunc ait ἐπὶ ποιητικῇ καὶ μελῳδίᾳ θαυμαζόμενον, *poëſi & melodiâ excellentem, diſcipulos habuiſſe Herculem, Thamyrim, & Orpheum. Hercules magiſtrum citharæ inſtictu interfecit. Thamyris, quod muſicâ excelleret, certamen cum Muſis iniviſſe dicitur; unde illæ*

[e] *Lib.* 3. *p.* 140. b.

[f] *Hom. Il.* B. *v.* 596.

[f] Αὐτόμολον Θάμυριν † Τρήιον παῦσ' ἀοιδῆς.

Et Muſices & oculorum uſum illi ademerunt. Fuit autem Thamyris filius *Argiopes*, nymphæ Parnaſſi incolæ, & *Philammonis* (cujus nominis veſtigia non obſcura leguntur in [g] Marmore, ſub Theſeo.) Argiope in Odryſas migravit; unde Thamyris Thrax vocatur. Scripſit ille poema de Titanum bello contra Deos. *Orphei* non ſemel [h] meminimus. *Orphaica* (quæ nunc vocantur) non ſunt Piſiſtrati temporibus vetuſtiora.

[g] *Sup. p.* 252.

[h] *P.* 253, 262.

[i] *Diod. ibid.*

[i] *Thymetes, ætate Orphei, poeſin Phrygiam de Bacchi Dei geſtis compoſuit, & ſermone & literis vetuſtis. Muſæus Eleuſinius, Orphei diſcipulus, fuit* ἐποποιὸς *verſificator; ſcripſit* Ἀνδήκας *præcepta ad Eumolpum filium verſibus* 4000, *& alia plurima. Muſæus Thebanus, Thamyris filius, Philammonis nepos, fuit* μελοποιὸς, *poeta Lyricus, multò ante bellum Trojanum.* Quod de *Leandro* & *Herone* circumfertur

fertur carmen, est *Musæi* cujusdam *Grammatici*, sub infima Romanorum tempora.

Diodorus [a] alibi, *Daphne, Tiresiæ vatis filia, Delphis consecrata, artificio singulari varia conscripsit oracula*; ὧν φασὶ καὶ τὸν ποιητὴν Ὅμηρον πολλὰ τῶν ἐπῶν σφετερισάμενον κοσμῆσαι τὴν ἰδίαν ποίησιν, *à quâ Homerus Poëta carmina non pauca mutuatus, poesin suam ornâsse dicitur.* [b] *Narrant Trœzenii, Oræbantii Trœzenii poemata ante Homerum extitisse; & ante Homerum vixisse aiunt Daretem Phrygium, cujus Iliadem Phrygiam usque in hunc diem conservari scio. Melisander Milesius Lapitharum & Centaurorum pugnam scripsit.* Alibi [c] Ælianus, *Post Orpheum & Musæum fuit poeta quidam nomine Syagrus, qui primus bellum Trojanum ceciniisse dicitur.* Ptolemæus Hephestio (apud [d] Photium) *Præter* [e] *Daretem, qui (ut retulit Antipater Acanthius) ante Homerum Iliadem conscripsit*; ἡ πρὸ Ὁμήρου (ait) Ἑλένη, ἡ τὴν Ἰλιακὴν συγγραψαμένη πόλεμον Μουσαίου τοῦ Ἀθηναίου θυγάτηρ γνωμένη, ὧν φησὶ καὶ Ὅμηρον λέγειν λαβεῖν ὑποθέσιν, καὶ κλῆσαι τὸ δίγλωσσον ἄρνιον, *Helena Homero antiquior, Musæi Athenienſis filia, bellum Trojanum conscripsit, à quâ & Homerus dicitur argumentum accepisse, & bilinguem agnum possedisse.* Et paulò pòst, [g] *Phantasia quædam Memphitis, Nicharchi filia, ante Homerum composuit bellum Trojanum, & narrationem de Ulysse; & libros Memphide deposuisse dicitur, Homerumque eò profectum, à Phanite sacrorum Scribâ transcriptos accepisse, eorumque ordinem insecutum esse.* Hæc quidem istis sunt germana, quæ de Ægyptiis Homeri natalibus comminiscitur Heliodorus. Ejusdem farinæ sunt, quæ de *Sisypho Coo, Teucri scribâ*, & de *Dictye Cretensi, Idomenea sequuto*, [h] Joannes Tzetzes; aut quæ [i] Suidas, de *Palamede Thebano*, & de *Corinno Ilienſi ejus discipulo* referunt; quos ante Homerum de bello Trojano scripsisse aiunt. Qui *Daretis* & *Dictyis* nomine hodiè prostant libelli (interpretibus *Nepote Cornelio* & *Q.* (nescio quo) *Septimio*) pro genuinis non sunt habendi. Sed & [k] *Homeri præceptor, Pronapides*, εὐφυὴς μελοποιὸς *nobilis poeta Lyricus*, inter eos recencetur, qui *literis usi sunt Pelasgicis.*

Solon (in [l] *VII Sapientum convivio*) refert; *Hesiodum, apud Locros, super imminutâ hospitis filiæ pudicitiâ immeritò suspectum, à puellæ fratribus, apud Locrense* Νέμειον, *ex insidiis trucidatum fuisse; ejusque cadaver, in mare dejectum, à delphinorum grege ad Rhium & Molycriam deportatum; à Locris (qui tunc fortè apud Rhium conventum solennem*

[a] *L. 4 p. 17. & c.*

[b] *Ælian. Var. hist. l. 11. c. 2.*

[c] *L. 14. c. 21.*

[d] *Cod. CXC.*

[e] *Ib. ex l. 1.*

[f] *Ib. ex. l. 4.*

[g] *Ib. ex l. 5.*

[h] *Chil. V. 29, 30.*

[i] *In Πα. & Κο.*

[k] *Diod. Sic. l. 3. p. 140. d.*

[l] *Plutarch. p. 162. c.*

agebant) *Heſiodi recèns interfecti cadaver agnitum; illos protinùs (hominis gloriâ permotos) cædis auctores* (Ctimenum & Antiphum, [a] *Ganyctoris Naupactii filios, ab Heſiodi cane* proditos) *inveſtigâſſe; inventos in mare vivos præcipitâſſe, eorumque domum diruiſſe: Heſiodum autem ad Nemeium ſepultum eſſe.* De *Operibus* Heſiodi quid ſenſerint Veteres, docet [b] Pauſanias; qui & percuſſores nominat.

[a] *Plutarch. p.966.*

[b] *L.9 p.588.*

Homerus Poëta.

NON minùs obſcura fuit Homeri ætas, quàm aut illius Patria aut Parentes; de quâ erat olim quæſtio & vetuſtiſſima, & celeberrima; & adhuc ſub judice lis eſſet, ſi non auctoritate noſtri Marmoris dijudicata fuiſſet. *Floruit Homerus ſub Diogneto Athenarum rege*, anno Attico 676; Per. Julianæ 3807; annis poſt Trojæ cladem 302; antequam Olympia ab Iphito & Lycurgo inſtaurata ſunt, annis 23; antequam Coræbus ſtadium vicerit, annis 131. De eâ igitur re non eſt ampliùs ambigendum. Diverſas tamen veterum ſententias referre, non erit injucundum.

[c] *Tatian. con. Græcos, p.166 c. Euſeb. n 980.*

[c] *Crates dixit, illum floruiſſe ante reditum Heraclidarum, intra annos 80 poſt bellum Trojanum; Eratoſthenes, poſt annum 100 à Trojâ captâ; Ariſtarchus, circa Ionicam migrationem, id eſt, poſt annum 140 à caſu Trojæ; Philochorus, poſt Ionicam migrationem, ſub Archippo Athenis Archonte, annis 180 poſt excidium Trojæ. Apollodorus annos numerat 100 poſt migrationem Ionicam, ut ſint anni 250 poſt Trojam.* [d] *Euthymenes dicit, eum floruiſſe cum Heſiodo, natum fuiſſe in Chio, ſub Acaſto, circa annum 200 poſt captam Trojam. Ejuſdem etiam ſententiæ fuit Archemachus.* [e] *Ut Caſſius* Hemina, apud Gellium, *annis poſt bellum Trojanum plus centum atque ſexaginta; ante Romam autem conditam, ut Cornelius Nepos, annis circiter centum & ſexaginta.* Minus abeſt à ſcopo Nepos; cæteri, quos nominavimus, nimiùm τῷ περιττῷ peccant. Roma condita eſt anno Per. Jul. 3961, deme annos 160, habes annum Per. Jul. 3801. Nepotis calculos ſecuti ſunt Scriptores Latini. Velleius (*Vinitio Coſſ.* anno U.C. 783) de Homero dixit; [f] *Hic longiùs à temporibus belli, quod compoſuit, Troici, quàm quidam rentur, abfuit. Nam fermè ante annos 950 floruit, intra 1000 natus eſt.* Plinius (anno U.C. 830) [g] *Jam ante annos prope mille Homerus.* Et Juvenalis (ſub initium Nervæ) anno U.C. 850.

[d] *Cl. Alex. Strom. l. 1. p. 3-7. a.*

[e] *Gell. l. 17. c. 21.*

[f] *L 1. p. 6.*

[g] *Plin. l. 7. c. 16.*

Uni

—— *Uni cedit Homero*
Propter mille annos——

[b] *Sosibius Lacon Homerum retulit ad annum octavum regni Charilli* (cujus tutor fuit Lycurgus) *Regnabat ille annos* 64 *post quem ejus filius Nicander annos* 39, *anno illius* 34, *Primam Olympiadem institutam fuisse aiunt: adeo ut esset utique Homerus annis nonaginta antequam instituta essent Olympia.* Primam intellige Olympiadem, in quâ *Coræbus* vicit: ad quam, [c] ab Ἱπποπίᾳ *Lycurgi*, Eratosthenes numerat annos 108. [d] *Alii dicunt, Homerum fuisse paulò ante Olympiadas, id est, annis* 407 *post casum Trojæ.* (Calculus iste ad Primam Olympiadem Vulgarem non rectè ponitur, rectè autem ad Iphiteam.) *Alii* (majori μεταχρονισμῷ peccantes) *tempus inferiùs deducunt; dicentes, Homerum fuisse æqualem Archilocho, qui floruit circa Olympiadem* XXIII, *tempore Gygis Lydi, annis* 500 *post excisam Trojam.* Eadem delirant [e] *Theopompus*, & *Euphorion*, apud Clementem; quippe tantùm quilibet à veritate distat, quantùm à Marmore.

[b] *Cl. Alex. l.1.p 327.a.*
[c] *Clem.ibid. p 336.b.*
[d] *Tatian. loco cit.*
[e] *Clem. ib. p.327.*

Homerus non tam natalibus obscurus, quàm poematum famâ post mortem illustris fuit. Videamus itaque, quibus gradibus in tantum gloriæ fastigium evectus sit; ut inter *Heroas* tandem relatus, divinis honoribus celebratus fuerit.

[f] *Lycurgus in Asiam trajiciens, incidit in Homeri poemata* (*quæ primùm, ut arbitror, asservabantur apud Creophyli posteros*) *& animadvertens, in iis prudentiam civilem & eruditionem non minori studio dispersam, quàm voluptatis &* [g] *æquabilis temperiei oblectamentum; ea studiosè descripsit, & ad deferendum domum consarcinavit. Erat enim jam apud Græcos obscura quædam carminum fama, & à paucis fragmenta quædam poematis sparsim & inconditè circumferebantur;* γνωρίμην δ' αὐτὴν καὶ μάλιστα πρῶτος ἐποίησε Λυκοῦργος, *Lycurgus autem omnium primus ea vulgavit.*

[f] *Plut. in Vita, p. 41. e*
[g] Πρὸς εὐχρασίαν *lego.*

Quod Plutarchus, ætatis Homericæ incertus, ex conjecturâ dicit de Creophyli posteris, id pridem asseruit *Heraclides Ponticus. Lycurgus,* [h] ait, *nactus* τὴν Ὁμήρου ποίησιν ὥσπερ τὴν ἀποῤῥήτων Κρεοφύλου, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Πελοπόννησον, *Homeri poemata apud Creophyli posteros primus in Peloponnesum asportavit.* Cùm verò Homerus floruerit anno Attico 676, & Lycurgus anno 699 (id est post annos 22) cum Iphito Olympia instauraverit; liquet, Lycurgum Homero non multò juniorem fuisse. Rectè itaque [i] Cicero:

[h] Περὶ Λυκιν.
[i] *Tusc. l.5.*

Lycurgi temporibus Homerus etiam fuiſſe traditur. Auctores habuit [a] *Timæum* atque [b] *Apollodorum*, qui *Lycurgum cum eo congreſſum* tradiderunt. Strabo congreſsûs locum indicat, [c] *Lycurgum* ſcilicet ἐντύχνσα, ὡς φασί τινες, τῷ Ὁμήρῳ Χίῳ διατρίβοντι ἐν Χίῳ, *congreſſum etiam (ut quidam aiunt) cum Homero in Chio degente.* Lycurgus igitur non tam à *Creophyli poſteris*, quàm ab ipſo Homero carmina accepiſſe videtur.

[a] *Plutarch. in Lycurg.*
[b] *Cl. Alex. Strom. l. 1. p. 327. a.*
[c] *Strab. l. 10.*

Solon Athenienſis (Archon anno 3 Olympiadis 46, anno Attico 989) [d] τὰ Ὁμήρου ἐξ ὑποβολῆς γέγραφε ῥαψῳδεῖσθαι οἷον ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν, ἐκεῖθεν ἄρχεσθαι τὸν ἑξῆς, *præſcripſit Homeri carmina ordine debito conſui, ita ut ubi pars prima deſierat, inde proxima inciperet.* Ante Soloni enim tempora, [e] τὰ Ὁμήρου ἔπη κατὰ μέρη διῃρημένα ᾖδον οἱ παλαιοὶ, *Veteres Homeri carmina in certas partes diſtributa cecinerunt: Alii recitabant* τὰ ἐπὶ ναυσὶ μάχην, *pugnam juxta naves*; & Δολωνίαν; & Ἀριστείαν Ἀγαμέμνονος, *ſtrenuitatem Agamemnonis*; *ad hæc* Νεῶν κατάλογον, *Catalogum navium*; & Πατροκλείαν; & Λύτρα, *Redemptionis mercedem*; & τὰ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἆθλα, *Certamina in Patrocli honorem inſtituta*; & ὁρκίων ἀφάνισιν, *Juramentorum violationem*; *atque hæc quantum ad Iliada pertinet.* Quod verò ad alteram, τὰ ἐν Πύλῳ καὶ τὰ ἐν Λακεδαίμονι, *Res in Pylo geſtas, aut Lacedæmone*; & Καλυψοῦς ἄντρον, *ſpecum Calypſûs*; & τὰ περὶ τὴν Σχεδίαν, *Ratem*; Ἀλκινόου ἀπόλογοι, *Alcinoi Apologos*; Κυκλωπίαν, *Cyclopiam*; Νεκυΐαν, *Spectra*; τὰ τῆς Κίρκης νίπτρα, *Lavacrum Circes*; Μνηστήρων φόνοι, *Procorum cædes*; τὰ ἐν ἀγρῷ, τὰ ἐν Λαέρτῃ, *Quæ in agro, quæ Laertæ facta ſunt.* Ad hunc modum Homeri poeſis in partes diſſecta, ſub diverſis titulis, paſsim recitabatur. Solon membra diſcerpta diſpoſuit, & ῥαψῳδεῖσθαι *conſui, concinnari* juſſit; ut eſſet centonum conſequentia; & unum poematis corpus (ἐξ ὑποβολῆς, ordine, & ad Poetæ mentem) genuinè reſtitutum. [f] Μᾶλλον δὴ Σόλων Ὁμηρον ἐφώτισεν ἢ Πεισίστρατος, ὡς φησι Διευχίδας, *Solon itaque magis illuſtravit Homerum quàm Piſiſtratus, ut ait Dieuchides*, vel Διευτυχίδας.

[d] *Diog. Laert. in Solon. p. 14. c.*
[e] *Æl. Var. hiſt. l. 13. c. 14.*
[f] *D Laert. ibid.*

Piſiſtratus (anno Attico 1022) tyrannidem Athenis exercuit. Hic, inquit [g] Cicero, *primus Homeri libros, confuſos antea, ſic diſpoſuiſſe dicitur, ut nunc habemus*; id eſt, interprete Æliano, in *Iliadem* & *Odyſſeam* digeſſit. *Lycurgus*, [h] ait ille, *Homeri poeſin ſerò in Græciam attulit ex Ioniâ*; ὕστερον ὁ Πεισίστρατος συναγαγὼν ἀνέφηνε τὴν Ἰλιάδα

[g] *De Orat. l. 3. p. 194.*
[h] *Æl. ibid.*

καὶ

καὶ Ὀδυσσείαν, *Posteà verò Pisistratus colligens, Iliadem & Odysseam confecit.*

[a] *Hipparchus Pisistrati* (ὃς ἐκ Φιλαϊδῶν, *è Philaïdarum populo oriundi*) *filius natu maximus & sapientissimus, cùm alia multa præclara sapientiæ exempla edidit, tum Homeri etiam poemata in hanc regionem primus invexit;* καὶ ἀνάγκασε τοὺς ἐραψῳδοὺς Παναθηναίοις ἐξ ὑπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διεξιέναι, ὥσπερ νῦν ἔτι οἱδὲ ποιοῦσι, *& Rhapsodis injunxit, ut in Panathenæis ea alternatim recitarent; quod ad hæc usque tempora observant.* [b] Ælianus, eadem repetens, ἄδειν simpliciter dixit. Nimirum Hipparchus Homerica carmina non tam induxit, quàm in festis Panathenaïcis recitari instituit; & alternum illum cantandi morem invenit, quem diù posteà retinuerunt Rhapsodi.

[a] *Plato in Hipparcho, p. 512. b.*

[b] *Var. hist. l. 8. c. 2.*

Paulò post ejectos Pisistratidas, [c] ὁ Κίναιθος Χῖος ἐν Συρακούσαις ἐραψώδησε τὰ Ὁμήρου ἔπη, καὶ ἐξακοστῷ ἐννάτῳ Ὀλυμπιάδι, ὡς Ἱππόστρατός φησιν, *Cinæthus Chius, apud Syracusas, Homeri carmina cecinit Olympiade* LXIX; *ut refert Hippostratus.* Quod Athenis non ita pridem instituerat Hipparchus, id *primus Syracusis* præstitit *Cinæthus.* Quod etiam in omnibus ferè Græcorum urbibus tandem usurpatum fuit. Causam [c] dedimus, ob quam *Clisthenes, Sicyonis tyrannus,* Rhapsodos ibi certare vetuit. Ad Rhapsodici certaminis celebritatem, etiam percussa sunt [d] AMACTPIANΩN numismata, cum *Homeri* imagine.

[c] *Scholiast. in Pind. Nomeon. Od. 2.*

* *Sup. p. 16.*

[d] *Erizzo, p. 271.*

[e] *Cleomenes Alexandridæ filius* (qui cum *Demarato* regnabat Lacedæmone) *dixit, Homerum esse Lacedæmoniorum poetam; Hesiodum autem* τῶν Εἰλώτων. *Ille enim bellum gerere; hic agrum colere docet.*

[e] *Plut. Apotheg. Lacon. in* Κλε. *p. 223 a.*

[f] *Alcibiades* (qui tempore belli Peloponnesiaci floruit) ἐλθὼν διδασκαλείῳ ἐραψῳδίαν Ἰλιάδος ἤτει· ὃ δὲ διδάσκαλος μηδὲν ἔχειν Ὁμήρου φήσαντος, ἐντρίψας αὐτῷ κόνδυλον ἀπῆλθεν, *veniens aliquando ad ludum literarium, rapsodiam Iliadis poposcit magistrum; qui cum se nihil Homericum habere diceret, colapho ei impacto transiit.* Homerum *& pueris, & viris, & senibus* legendum † diximus. [g] *Homero vate nullum feliciorem extitisse convenit, sive Operis fortunâ, sive materiâ æstimetur. Itaque Alexander Magnus, inter spolia Darii Persarum regis, unguentorum scrinio capto, quod erat auro gemmisque ac margaritis pretiosum, varios ejus usus amicis demonstrantibus* (*quando tædebat unguenti bellatorem & militiâ sordidum.*) *Imò Herclè,* inquit, *librorum Homeri custodiæ detur; ut pretiosissimum humani animi opus, quàm*

[f] *Plut. Apotheg. p. 186. d.*

† *Sup. p. 317.*

[g] *Plin. l. 7. c. 29.*

maximè diviti opere ſervaretur. Ille enim [a] *Iliadem virtutis bellicæ viaticum,* τ πολεμικῆς χρεῖ ἐφόδιον & credidit, & appellavit; eamque habuit, Ἀριστοτέλους διορθώσεως, *ab Ariſtotele correctam;* ἣν ἐκ τ Νάρθηκος καλοῦσιν, *quam ex Narthecio vocant. Eam cum pugione ſub pulvino ſemper repoſitam habebat, ut Oneſicrates prodidit.*

[a] *Plut. vit. Alex. p. 668*

[b] Strabo, ad hanc Homericæ poeſis emendationem, *Calliſthenem* & *Anaxarchum* adhibet. [c] Suidas habet *Zenodotum Epheſium primum Homeri correctorem, ſub Ptolemæo primo;* & [d] *Aratum* ejuſdem ferè ætatis; [d] *Ariſtophanem Byzantium,* Zenodoti diſcipulum; & [d] *Ariſtarchum,* Ariſtophanis diſcipulum, *ſub Ptolemæo Philometore, Olympiade* CLVI. Ἔκδοσις hæc Ἀριστάρχου, à veteribus maximè probata, non omnimodam evaſit reprehenſionem.

[b] *Lib. 13. p. 594 d.*
[c] *In Zen.*
[d] *In A.*

[e] *Caſſander, rex Macedoniæ, ut refert Caryſtius,* ὅτως ἣν φιλόμηρος, ὡς καὶ σόμα τ ἐπῶν τ πολλὰ, καὶ Ἰλιάδα ἣν αὐτὸς καὶ Ὀδύσσειαν ἰδίως γεγραμμένας, *adeo fuit Homeri ſtudioſus, ut carmina plurima memoriter haberet, & tum Iliadem cum Odyſſeam propriâ manu deſcriptam.*

[h] *Athen. Dipnos. l. 5.*

Ad ampliſſimum laudis Homericæ cumulum acceſſit ambitioſa Græcorum æmulatio, quâ urbs quæque nobilis Poetam, genere quidem obſcurum, ſed ingenio clariſſimum, civem ſibi aſſerere, & illius manes cultu divino devincire contendit. Non ſatis liquet de tempore, quando cœperit Homeri Ἀποθέωσις. [f] *Ptolemæus Philopator* (Lagidarum tertius) καθασκευάσας Ὁμήρου νεὼν, αὐτὸν μὲν καλῶς ἐκάθισεν, *Templum Homero extruens, ipſum decorè ſedentem collocavit:* κύκλῳ δὲ τὰς πόλεις ὡδιέσετε τ ἀγάλματος, ὅσαι ἀντιποιοῦνται Ὁμήρου, *circa ſimulacrum verò poſuit Civitates eas, quæ Homerum ſibi vendicant.* Alexandrinus iſte cultus, forſan *Calaſiridi* (apud [g] Heliodorum) anſam dedit aſſerendi, *Homerum* natione fuiſſe *Ægyptium.*

[f] *Æl. Var. hiſt. l. 13. c. 22.*
[g] *Æthiop. l. 3.*

Homerum [h] *Smyrnæi ſuum eſſe confirmant: itaque etiam delubrum ejus in oppido dedicaverunt.* [i] Ἔστι δὲ τὸ Ὁμήρειον στόα τετράγωνος ἔχουσα νεὼν Ὁμήρου καὶ ξόανον, *Eſt autem delubrum Homeri porticus quadrata, Templum & ſimulacrum Homeri continens.* [k] Ἀντεποιοῦντο γὰρ καὶ οἱ Σμυρναῖοι διαφερόντως τ ποιητ. Καὶ δὴ καὶ νόμισμά τι κάλχουν παρ αὐτοῖς Ὁμήρειον λέγεται. *Nam Smyrnæi quoque Homerum ſibi acriter vendicant; & apud eos numiſma quoddam æreum Homerium vocatur.*

[h] *Cicero pro Archiâ.*
[i] *Strab. l. 14.*
[k] *Ibid.*

Utrum Smyrnæi, in hac religione, exemplo eſſent Ptolemæo; an hic illis, incertum eſt. Neque enim iſtis temporibus longè vetuſtior

vetuſtior erat Homeri veneratio, cùm illius ſtatuæ ſerò fabricatæ fuerint; neque ex vivo vultu, ſed ex artificis ingenio. *In Bibliothecis*, ait [a] Plinius, *dicantur illi, quorum immortales animæ in iiſdem locis ibi loquuntur: quin imò etiam quæ non ſunt, finguntur; pariuntque deſideria non traditi vultûs; ſicut in Homero evenit.* Hinc [b] varia, & inter ſe diſſimilis *Homeri* effigies, tam in nummis cernitur, quam in marmoribus.

[a] L. 35. c. 2.

[b] Erizzo, p. 271.

Chii quinquennales ludos in honorem Homeri edebant; id eſt, exacto quolibet quadriennio, *Rhapſodorum* agonem celebrabant cum ſacrificiis, & nummis in eam rem percuſſis. Ex *Hipparchi* (ut dixi) inſtituto, Athenis mos erat [c] κατ' ἐκάστην πεντετηρίδα τῶν Παναθηναίων, *quinquennali Panathenæorum feſto, ſolius Homeri carmina* ἐξαψῳδεῖσθαι, *recitari.*

[c] Lycurg. Orat. in τὸν Λεωκράτην.

Numiſmata autem *Chiorum* (ut & *Smyrnæorum*) Homeri imaginem ferebant. [d] *Mitylenæi Sapphonem in nummis imprimebant; Chii, Homerum*; non autem in patriæ, ſed ſapientiæ argumentum. *Omnes* (inquit [e] Ariſtoteles) *honorant ſapientes: Parii igitur Archilochum, quamvis maledicum, honorârunt;* καὶ Χῖοι Ὅμηρον, οὐκ ὄντα πολίτην, & *Chii Homerum, quamvis non eſſet eorum civis; & Mitylenæi Sapphonem, quamvis eſſet mulier.* Homerus itaque non erat *Chius*, ex Ariſtotelis ſententiâ. Sanè Homerum aliquandò habitâſſe *in Chio* teſtatur [f] Thucydides, *ex hymno Apollinis, in quo ſui ipſius meminit Homerus*;

[d] Julius Pollux. l. 9. c. 6. p. 437.

[e] Rhetor. l. 2. c. 23. p. 415. c.

[f] Hiſt. l. 3. p. 242.

Τυφλὸς ἀνὴρ οἰκεῖ ὃ Χίῳ ἐνὶ παιπαλοέσσῃ,
Vir qui luminibus captus Chion incolit altam.

Quomodo Homerus, jam cœcus, *Theſtoridem* plagiarium inſequutus, in Chium trajecerit, narrat [g] Herodotus.

[g] De Vit. Hom. c. 20.

In [h] nummis autem OMHPOC eſt ſedens, barbatus, diademate redimitus, & plectrum manu tenens: in averſâ parte XIΩN nomen, & Sphinx, notiſſimum eorum inſigne; ex quo, cujas eſſet nummus, abſque nomine, intelligi poterat. In ΣMΥPNAIΩN autem nummis, ut & AMACTPIANΩN (qui à Smyrnæis ſacra accepiſſe videntur) averſâ parte eſt MEΛHC fluvius, urnâ innixus, dextrâ lyram tenens ſuper genu erectam. [i] *Apud Smyrnæos eſt Meles amnis pulcherrimus,* καὶ ἀπήλαιον ἐπὶ ταῖς πηγαῖς ἔνθα Ὅμηρον ποιῆσαι τὰ ἔπη λέγουσι, *& antrum ad ejus fontem, in quo Homerum carmina compoſuiſſe aiunt.* [k] *Juxta hunc fluvium Critheis Homerum peperit, non cœcum, ſed videntem, eumque Meleſigenem à fluvio nominavit.*

[h] Erizzo, p. 271.

[i] Pauſ. Achaic. p. 407. a.

[k] Herod. in Vitâ, c. 3.

[a] *Herod. in Vitâ, c. 13.*

[a] *Poſtea Homeri nomen ei inditum eſt à* cœcitatis *calamitate. Nam Cumani cæcos* Ὁμήρους *appellant.* Ex nummo autem conjectare poſſumus, Smyrnæos tam *Meletis*, quàm *Homeri* genio ſacra feciſſe.

Argivi quidem Homerum cum Apolline divini honoris participem fecerunt, [b] ποιοῦντες ὧν θυσίαν τῇ Ξενίᾳ ἐκάλουν τὸν Ἀπόλλωνα καὶ Ὅμηρον, *Sacrificantes in Peregrinorum hoſpitio, invocabant Apollinem & Homerum.* Græci [c] *capris albis* ſacrum faciebant *Apollini*; Homero itidem: unde [d] *M. Varro Homeri imagini hoc epigramma appoſuit*;

[b] *Æl. Var. hiſt. l. 9. c. 15*

[c] *Liv. l. 25.*

[d] *Au. Gell. l. 3. c. 11.*

Capella Homeri candida hæc tumulum indicat;
Quod ariete mortuo faciunt ſacra.

Pro [*ariete*] verſùs gratiâ, quidam legunt [*hâc Ietæ*] quia Homerus *in* [e] *Iô inſulâ obierit, & Ietæ ejus ſepulchrum & epitaphium habent.* [f] *Ariſtoteles tradit, eum ex inſulâ Iô natum.* Ietæ [g] *in Inſulâ & Homeri, & Clymenes ejus matris ſepulcrum oſtendunt.* Ἔστιν Ἰῷ νῆσος μητρὸς πατρίς, *Ios inſula matris eſt patria:* ita reſpondit Homero Oraculum.

[e] *Herodot. c. 36.*

[f] *A. Gell. ib.*

[g] *Pauſan. l. 10. p. 655.*

Argivi autem, quòd eorum majores in [h] *Iliade* impensè prædicarentur, *Homerum* [i] πολυτελέσι δωρεαῖς ἐτίμησε. εἰκόνα μὲν χαλκῆν ἀναστήσαντες, ἐψηφίσαντο θυσίαν ἐπιτελεῖν Ὁμήρῳ καθ' ἡμέραν, καὶ κριὸν μηλαῖα, καὶ καθ' ἐνιαυτόν. ἄλλην θυσίαν πενταετηρίδα ἐς Χίον ἀπεστέλλειν, *magnificis donis eohoneſtârunt. Nam ſtatuam illi æneam erigentes, decreverunt ſacrificare Homero* (καθ' ἡμέραν, ἴσην τὰ πάντα, *juxta diem, menſem* cum Lunâ, *annum* cum Sole congruentem. De quâ re vide [k] Gemini εἰσαγωγικὸν, cap. de *Menſibus*, p. 32.) *atque aliud quinquennale ſacrificium mittere Chium.* Chii enim, in ejus honorem, Quinquennalia celebrabant (ut & Smyrnæi forſan) & Athenienſes in Panathenæis.

[h] *Iliad. B. v. 560.*

[i] *Agon. Heſiodi & Homeri, p. 15.*

[k] *In Uranologio Petav.*

Cùm igitur Homeri ingenium Græcorum animos tantâ mulceret admiratione; cùm illius carmina tam magnifico apparatu paſsìm recitarentur; non tamen conſtaret ſatis de illius ortu; omnes inceſſit Homerum ſibi vendicandi æmulatio: adeò ut cui Parentes jus urbis nullius, ei Fortuna plurimarum dederit. Cicero quatuor urbes nominat; neque occurrit vetuſtior, qui contentionis meminit. [l] *Homerum Colophonii civem eſſe dicunt ſuum; Chii ſuum vendicant; Salaminii repetunt; Smyrnæi verò ſuum eſſe confirmant; itaque etiam delubrum ejus in oppido dedicaverunt. Permulti alii prætereà pugnant inter ſe atque contendunt.* M. Varronis [m] Epigramma tres adjicit.

[l] *Cic. pro Archiâ, p. 389.*

[m] *Au. Gell. l. 3. c. 11.*

Ἐπὶ

Ἑπτὰ πόλις διερίζουσι περὶ ξείνου Ὁμήρου,
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφών, Σαλαμὶς, Χίος, Ἄργος, Ἀθῆναι.
Septem urbes certant de stirpe insignis Homeri,
Smyrna, Rhodus, Colophon, Salamis, Chios, Argos, Athenæ.

Editiones quædam pro Χίος hìc habent Ἴος. Anthologia Epigrammatum, pro *Rhodo* & *Salamine* substituit *Pylum* & *Cumam*, vel *Ithacen*; [a] Κύμη, Σμύρνα, Χίος, Κολοφών, Πύλος, Ἄργος, Ἀθῆναι. [a] *Anthol. l. 4. c. 27.*

Aliàs, [b] Σμύρνα, Χίος, Κολοφών, Ἰθάκη, Πύλος, Ἄργος, Ἀθῆναι. [b] *Ibid.*

Rhodi aut *Pyli*, in hanc rem, alibi nulla occurrit mentio. *Salamis* autem urbs Cypri (non insula in sinu Saronico) intelligenda est. [c] Οἰκεῖον γὰρ δὴ καὶ Ὁμήρου Κύπριοι, *Nam & Cyprii Homerum sibi vendicant; & Themisto fœminam indigenam ejus matrem fuisse aiunt, & vaticinium quoddam de illius ortu habent.* [d] *Colophonii verò locum ostendunt, in quo narrant Homerum, literas docentem, Poeticæ exordia fecisse, & primùm conscripsisse Margitem.* De Ithacâ testatur Oraculum. [c] *Pausan. Phoc. p. 656.* [d] *Agon Hes. & Homeri, p. 1.*

[e] *Divo Hadriano Imperatore Pythiam sciscitante, undenam esset Homerus, & quibus parentibus ortus, Pythia carmine* Hexametro sic respondit; [e] *Ibid. p. 2.*

Ἄγνωστον μ' ἐρεαὶ γενεὴν, καὶ πατρίδα γαῖαν
Ἀμβροσίης Σειρῆνος. Ἔδος δ' Ἰθακήσιός ἐστι·
Τηλέμαχος δ' πατὴρ· καὶ Νεστορέη Ἐπικάστη
Μήτηρ· ἣ μιν ἔτικτε βροτῶν πολὺ πάγχυφον ἄνδρα.
Ignotam à me quæris generationem, & terram patriam
Ambrosiæ Sirenis: solo Ithacensis est;
Telemachus illi pater; & Nestoria Epicaste
Mater; quæ peperit hominum longè sapientissimum.

Quibus (inquit Agonis auctor) *fides maximè adhibenda est; tum propter sciscitantem, tum respondentem; præterea quòd ipse Poeta carminibus progenitorem suum tàm magnificè celebraverit.* Ob Oraculum hoc, in Epigrammate, *Ithace* in locum *Cumæ* substitui videtur.

Animadvertit olim [f] Plato; Homerum, in Græcorum convivio, *Pisces* non adhibuisse. Οἶσθα, inquit, ὅτι ἐν τοῖς πρὸ Ἡρώων δαισίσιν οὐκ ἰχθύσιν αὐτοὺς ἑστιᾷ, καίτοι ἐπὶ θαλάττῃ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὄντας, *Nosti, Homerum in exercitu ad Heroum convivia Pisces non adferre; quamvis essent Græci in ipso maris Hellespontì littore.* [f] *De Repub. l. 3.*

Meleager quidam *Gaderensis* (apud [g] Athenæum) hinc lepidè colligit, Homerum patriâ fuisse *Syrum*. Ἔφη τ' Ὅμηρον Σύρον ὄντα τὸ γένος καὶ τὰ πάτρια, ἰχθύων ἀπεχομένους ποιῆσαι αὐτὸν Ἀχαιούς, διὰ λεπίδας [g] *Dipnos. l. 4.*

πολλῆς ὄσης χὴ τῆ Ἑλλέσποντου, *Homerus* (ait) *genere Syrus, more patrio, Heroas priſcos Piſcibus abſtinuiſſe fingit, cum magna ſit in Helleſponto eorum copia.* Abſtinentiam ab eſu *piſcium* in Oriente vetuſtam eſſe [a] diximus.

[a] *Sup. p.* 212.

Lucianus (ſententiarum diverſitatem *irridens*) fingit Homerum in Elyſiis ſibi reſpondiſſe; *ſe* [b] *Babylonium eſſe: & à civibus ſuis non Homerum vocatum fuiſſe, ſed Tigranem; poſteà verò ὁμηρεύσας, cum obſes eſſet apud Græcos, nomen mutâſſe.*

[b] Αληθ. ἱστορίας, *Orat.* 3.

Denique (ne non incertiores ſimus quàm dudum) [c] *Apion Grammaticus prodidit, ſe evocâſſe umbras ad percontandum Homerum, quâ patriâ, quibuſque parentibus genitus eſſet; non tamen auſus profiteri, quid ſibi reſpondiſſet, dicebat.*

[c] *Plin. l.* 30. *c.* 2.

De Homeri vitâ ſcripſerunt Herodotus, Plutarchus, Proclus, aliique anonymi: Si plura velis, illos adeas: nos Stoica cohibet virgula. [d] *Quatuor millia librorum Didymus Grammaticus ſcripſit: Miſer* (inquit Cenſor Seneca) *ſi tam multa ſupervacua legiſſet. In his libris, de patriâ Homeri quæritur; in his, de Æneæ matre verâ; in his, libidinoſior Anacreon, an ebrioſior vixerit? in his, an Sappho publica fuerit? & alia, quæ erant dediſcenda ſi ſcires.*

[d] *Sen. Epiſt.* 89.

Phidon Rex.

ARgivorum rex [e] *Phidon, ſeptimus à Temeno, undecimus ab Hercule; & ejus frater Caranus* æquales fuerunt *Lycurgo* & *Iphito.* Hos omnes Euſebius in ea conjicit tempora, quæ paulò præceſſerunt *Primam Olympiadem.* Eſt autem annorum ampliùs centenorum μεταχρονισμός. Neque enim iſtis competunt Olympiis, in quibus *Coræbus* vicit; ſed iſtis, quæ ab *Iphito* inſtaurata ſunt. *Phidoni* (in Marmore) aſſignatus eſt annus Æræ Att. DCLXXXVIII: Per. Jul. 3819: poſt caſum Trojæ 314. *Prima Olympias* Euſebio eſt annus Per. Jul. 3938 (qui eſt annus Atticus 807) [f] *à captivitate Trojæ* 406.

[e] *Syncell. p.* 198. b.

[f] *Num.* 1240

Herodotus meminit [g] Φείδωνος τοῦ Ἀργείων τυράννου, τοῦ τὰ μέτρα ποιήσαντος Πελοποννησίοισι, καὶ ὑβρίσαντος μέγιστα δὴ Ἑλλήνων ἁπάντων· ὃς ἐξανασήσας τοὺς Ἠλείων ἀγωνοθέτας, αὐτὸς ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα ἔθηκε, *Phidonis Argivorum regis; qui Menſuras Peloponneſiis ſtatuit; & Græcorum longè inſolentiſſimus, agonothetas Eleorum ſummovit,*

[g] *L.* 6. *c.* 127.

ſummovit, ipſeque certamen in Olympiâ propoſuit. Phidonem, à Piſæis aſcitum, *Octavis Olympiis* præſediſſe docet [a] Pauſanias, id eſt, anno Attico 727. [a] *Eliac. l. 2. p. 386.*

Hic etiam *Pondera* invenit. [b] Φείδων, Ἀργῶς κρατῶν, μέτρα καὶ σάθμα πρῶτος ἐφεῦρεν. [c] *Phidon, quum Argorum potiretur, Menſuras & Pondera primus inſtituit.* Neque aliud eſt, quod in Marmore diſparuit; ex quo, illum etiam *Nummum argenteum in Æginâ feciſſe* diſcimus. Unde [d] Æliano, Αἰγινῆται πρῶτοι νόμισμα ἐκόψαντο, *monetam primi percuſſerunt; & ab illis Æginæum nomiſma nomen habuit.* Ephorus (apud [e] Strabonem) *dicit, argentum à Phidone in Æginâ cuſum fuiſſe*: ἐμπόριον γὰρ ἦν τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν λιμνοθήκην ἐν χώρᾳ· τὸ πρὶν ἀνθρώπων θαλαττουργούντων ἐμπορικῶς, quòd inſula, *ob ſoli ſterilitatem, mercaturam faceret, & incolæ in mari negotiarentur.* [b] *Syncell. p. 198.* [c] *Euſeb. n. 1217.* [d] *Var. Hiſt. l. 12. c. 10.* [e] *Lib. 8. p. 376. a. vide 358, ib.*

Sunt tamen qui hæc in dubium vocant. Invenit (inquit [f] Plinius) *Menſuras & pondera Phidon Argivus, aut Palamedes, ut maluit Gellius.* [g] Julio Polluci non eſt operæ precium *inquirere, utrum Phidon Argivus nummum primus excuderit,* εἴτε δημοτικὴν ἢ κυβείαν οἰνοικήσας; *commerciine, an aleæ adminiculo? An Erichthonius Athenienſibus & Lyciis? an Lydi, ut ait Xenophanes? aut Naxii, ut Agloſthenes?* [f] *L. 7. c. 56.* [g] *L. 9. c. 6. p. 437.*

Regnum Macedonicum.

PHidonis frater fuit—[h] *Caranus, Pellæa dedit qui nomina Regum*; id eſt, qui regni Macedonici auctor fuit. Hunc tamen Scriptores vetuſtiſſimi non agnoſcunt. [h] *Paulin. apud Auſon. Ep. 19.*

[i] Herodotus, *hiſtoriæ pater*, ſeptem priores Macedoniæ Reges recenſet; [1] ΠΕΡΔΙΚΚΑΣ, ὁ κτησάμενος τὴν ἀρχήν, *Conditor regni*; [2] ΑΡΑΕΥΣ (aliàs *Argeus*) [3] ΦΙΛΙΠΠΟΣ, [4] ΑΕΡΟΠΟΣ, [5] ΑΛΚΕΤΑΣ, [6] ΑΜΥΝΤΑΣ, [7] ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ; τούτου ἕβδομος γενεῇ Περδίκκης ἐστὶ, ὁ κτησάμενος τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν τυραννίδα, *Septimus à Perdiccâ, qui imperium in Macedonas obtinuit. Amyntas* ille [k] *Dario*, Perſarum regi, *terram & aquam dedit: Regnabat Alexander*, Xerxe in Europam tranſeunte. Reges iſti [l] οἱ Τημένου ἀπόγονοι, *à Temeno oriundi* (qui ſub Reditum Heraclidarum Argos obtinuit) erant [m] Ἕλληνες γένος τὸ ἀρχαῖον, *vetuſtâ origine Græci*: [n] καὶ οἱ τὰ ἐν Ὀλυμπίῃ διέποντες ἀγῶνα Ἑλλανοδίκαι ὅτω ἔγνωσαν εἶναι), *Et Hellenodicæ, qui ludis Olympiis præſunt, ità cognoverunt*, decertante Alexandro. [i] *L. 8. c. 139.* [k] *Id. l. 5. c. 18.* [l] *Ibid. l. 7. c. 173.* [m] *L. 9. c. 44.* [n] *L. 5. c. 22.*

De horum regum numero assentitur [a] Thucydides. Dicit enim ARCHELAUM, PERDICCÆ *filium* (*Alexandri* nepotem; regnabant autem illi successivè) *apparatu bellico meliùs instruxisse regnum*, ἢ ξύμπαντες οἱ ἄλλοι βασιλεῖς ὀκτὼ οἱ πρὸ αὐτοῦ γενόμενοι, *quàm cæteri omnes octo reges, qui eum antecesserant.* Ante *Alexandrum*, sex Reges; ante *Archelaum*, octo fuerunt.

[a] *Lib. 2. p. 168. d.*

[b] *Post Archelaum Macedonica res, dissensione jactata, in Amyntæ regno stetit.* Amyntæ filius, *Philippus* [c] *florentissimum Macedoniæ statum reddidit*: Philippi filius, *Alexander imperium usque extremos Orientis terminos protulit.*

[b] *Solin. c. 15.*

[c] *Justin. l. 7. c. 6, &c.*

Alexander ille *Magnus* [d] τῷ γένει πρὸς πατρὸς μὲν ἦν Ἡρακλείδης ἀπὸ Καράνου, *genus paternum, per Caranum, ab Hercule traxit.* Unde Scriptores, Alexandri temporibus recentiores, *Caranum* faciunt primum Macedoniæ regem. Epitomator Trogi, [e] *Post Caranum*, ait, *Perdicca regnavit*: Sequuntur ibidem *Argæus, Philippus, Europus*, & (omisso Alcetâ) *Amyntas, Alexander*, alii. *Caranum regem* agnoscunt Livius, Velleius, Pausanias, Suidas. Magis cautè Solinus, [f] *succedit Carano Perdicca* (*XXII Olympiade*) *Primus Rex nominatus.* Juxta recentiores, *Caranum* adhibet; juxta veteres, *Perdiccam primum* titulo regio insignitum dicit. *Rex nominatus est Olympiade* XXII; quo tempore aliquandiù regnaverat *Perdicca*, apud [g] Eusebium. Verùm enimverò tempus illud à *Phidonis* (quam assignavimus) fratrisque *Carani* ætate nimis remotum videtur. Sanè in *Temenidarum* genealogiâ (quàm ex Satyro profert Theophilus Antiochenus) Perdiccas Carani abnepos censetur. Series ista ita se habet. [h] *Ex Aristomacho ortus est Temenus; ex hoc, Ceisus; ex hoc, Maron; ex hoc, Thestius; ex hoc, Acoüs; ex hoc, Aristomidas; ex hoc, Caranus; ex hoc, Cœnus; ex hoc, Tyrimmas; ex hoc, Perdiccas*; ex hoc, Argeus; *ex hoc, Philippus; ex hoc, Aeropus; ex hoc, Alcetas; ex hoc, Amyntas.* Ex istâ prosapiâ, *Cœnus* & *Tyrimmas* in Macedonicorum regum catalogum asciti sunt, sive ab Eusebio, sive quocunque alio, quem secutus est Eusebius: & *Perdiccas* non *primus*, aut *secundus* rex est, sed ordine *quartus*; adeò ut initia *Carani* ultra Vulgarem Primæ Olympiadis epocham assurgant. Nihilominus computatio ista πάμπαν μεταχρονίζειν errare videtur; cùm *Caranus* esset Phidoni (ut diximus) & Iphito contemporaneus.

[d] *Plutarch. Alex. initio.*

[e] *Justin. l. 7. c. 2.*

[f] *Solin. c. 15.*

[g] *Chron. n. 1325.*

[h] *Theoph. ad Autolych. l. 2. p. 85.*

In *Dexippi* fragmento, apud [i] Syncellum, pessimè se habet horum

[i] *P. 262.*

horum Regum ſeries. Ἀργέῳ πᾶϊς Τυρίμμᾳ dicitur, & Ἀλκήτας ὁ Φιλίππου υἱός. Quo pacto (contra veterum auctoritatem) *Perdiccas* rex atque *Aeropus* iniquè excluſi ſunt.

[a] *Oppidum Ægæ, in quo mos ſepelire Reges*, quæ etiam *Ediſſa* dicta eſt, in Emathiâ regione ad amnem Ludiam vetus fuit Macedonum regia: Philippus Amyntæ filius ſedes ad *Pellam* tranſtulit. [a] *Plin. l. 4. c. 10.*

Quandoquidem verò non tantùm *Macedonici* tituli depravatio, ſed etiam alii non pauci Chronologorum errores ex veræ Olympiadum Epochæ ignorantiâ ortum habent, de iſtis jam inquirendum. Poſteriora enim Macedonum tempora non ſunt hoc loco diſcutienda.

Olympia.

OLYMPIADUM epocha duplex eſt; Vera, & Vulgaris. Verum Olympiorum initium illud eſt, quod *Iphitus, Lycurgus & Cleomenes* inſtituerunt, anno Æræ Atticæ 699; Per. Jul. 3830.

Prima autem Olympias, in vulgarem Chronologorum uſum recepta, eſt XXVIII Iphitea illa, quâ *Coræbus Eleus* ſtadium vicit, anno Æræ Atticæ 807, Per. Jul. 3938. [b] Ἀπὸ Ἰφίτου Ὀλυμπιάδες ὀκτὼ πρὸς ταῖς εἴκοσι καταριθμοῦνται εἰς Κόραιβον τὸν Ἠλεῖον, *Ab Iphito ad Coræbum Eleum numerantur Olympiades* XXVIII; id eſt, anni 108; Olympiade XXVIII vicit *Coræbus*. Hinc [d] *Eratoſthenes ad primam Olympiadem numerat annos* 108, ἀπὸ τῆς Ἰπποτίας τοῦ Λυκούργου, *à Tutelâ Lycurgi*; qui fuit Iphiti ſocius. Iſta *Coræbi* Olympias non fuit verè *prima*, ſed prima τῷ ἀριθμουμένων. [e] Καὶ ἡ καθ' αὐτὸν Ὀλυμπίας πρώτη ἐσχέθη, ἀφ' ἧς Ἕλληνες ἀριθμοῦσι τοὺς χρόνους, *Et Coræbi Olympias Prima habita eſt, ex quâ Græci dinumerârunt tempora.* [f] *Hæc Ariſtodemus tradidit, & Polybius. Callimachus autem dicit* XIII *tantùm Olympiadas non fuiſſe conſcriptas, & XIV Coræbum viciſſe.* De Chronologicâ Primæ hujus Olympiadis inſtitutione; & de ſero ejuſdem uſu dicemus ad Seculum proximum.

[b] *Phlegon. fragm.*

[d] *Cl. Alex. Strom. l. 1. p. 336. b.*

[e] *Syncell. p. 196. c.*

[f] *Euſeb. Gr. p. 216.*

Neque erit hîc operæ pretium (ex *Phlegontis Trallian* fragmento, *de Olympiis*) recitare, quibus modis *Lycurgus Spartanus, Iphitus Eleus*, & *Cleoſthenes Piſæus* ἐκεχειρίαν *inducias indixerint Peloponneſi urbibus*, & ex Oraculi reſponſis, *ludos Olympicos* inſtauraverint: aut quæ de iiſdem diffuſè refert *Pauſanias*, in Eliacis. Ab Oxyli temporibus, [g] tota Elidis regio (ex Heraclidarum juramento) Jovi ſacra fuit; & [g] *Strab. l. 8. p. 357. d.*

[a] *Strab. l.* 8. *p.* 353. c. & urbs Elea (sine muris) ipsâ religione tuta fuit. [a] Olympia primùm Jovis Olympii oraculo illustris facta est: eo deficiente, mansit nihilominus sua Templo gloria, διὰ τὴν πανήγυριν, καὶ τὸν ἀγῶνα, *ob conventum solennem, & certamen jam* institutum.

Velleius, præter hanc Iphiti Epocham, aliam vetustiorem statuit.

[b] *Vell. l.* 1. *p.* 15. [b] *Certamen*, inquit, *Olympiorum initium habuit, auctore Iphito Elio; Is eos ludos mercatumque instituit, ante annos quàm M. Vinicius consulatum iniret* DCCCCIV. *Hoc sacrum eodem loco instituisse fertur, abhinc annos fermè* MCCL, *Atreus, cum Pelopi patri funebres ludos faceret; quo quidem in ludicro Hercules victor extitit.* M. Vinicius Consul fuit anno Per. Jul. 4743: detrahe annos 904, habes annum Per. Jul. 3839. Μεσσηνιακὸς est annorum novem. Detrahe annos 1250, habes annum Per. Jul. 3493. Is est annus ante veram Olympiorum Epocham 337; sed juxta Velleii calculos, 346. Qui autem ad Epocham Vulgarem numerant, ponunt 400 ampliùs annos ob Olympico *Herculis* certamine (sive is ἀγωνιστὴς fuerit, sive ἀγωνοθέτης.)

[c] *Chron. n.* 811. Clemens Alexandrinus habet annos 427; [c] Eusebius, 430; Syncellus, χ′, 600.

[d] *Syncell. p.* 195. d. Porrò [d] *alii ab Aethlio Agonem positum tradunt, unde* Ἀθλητὰς *nominari: post quem Apius, Endymion, Alexius, Oenomaus, Pelops in*

[e] *Strab. l.* 8. *p.* 355. a. *præfecturâ Certaminis successerunt.* [e] *Alii autem Herculem unum ex Idæis Dactylis intelligunt; alii Jovis & Alcmenæ filium, qui primus & certaverit, & vicerit.* Sed vetusta ista omittenda sunt: [f] τὰ γὰρ τοιαῦτα πολλαχῶς λέγεται, καὶ ὃ πάνυ πιθανὸν, *Solent enim talia & variè dici, & non admodum credi.*

[f] *Ibid.*

Lycurgi Ætas.

QUanti interfit rei Chronologicæ has Olympiadum Epochas rectè distingui, ambigua Lycurgi ætas satis demonstrat; de quo, [g] καθόλου μὲν οὐδὲν ἔστιν εἰπεῖν ἀναμφισβήτητον, ἥκιστα δὲ οἱ χρόνοι καθ' οὓς γέγονεν ὁ ἀνὴρ ὁμολογοῦνται, *nihil omninò dici potest non controversum; maxima autem contentio est de tempore quo vixerit ille,* Qui Vitam illius descripsit, Ætatem non statuit.

[g] *Plut. in Vita, initio.*

Aristoteles, ex disco Olympico, in quo Lycurgi nomen exaratum fuit, didicit, [h] *illum fuisse Iphiti socium in instaurandis Olympiis:* at Eratosthenes & Apollodorus, ex Spartanorum regum genealogiis, colligunt, [i] *Lycurgum fuisse multis annis seniorem Primâ Olympiade.*

[h] *Ibid.*

[i] *Ibid.*

Utrique

Utrique quidem rectè : Ille Veram ſpectat Epocham; hic, Vulgarem.

Lycurgum cum *Homero* congreſſum eſſe, tradunt [a] Timæus, & [b] Apollodorus. Conveniunt tempora. Nam Homerum floruiſſe diximus circa annos CCC poſt caſum Trojæ : & Dieuchidas (apud Clementem) Lycurgi ἀκμὴν refert ad annum CCXC poſt captam Trojam.

[a] *Ibid.*

[b] *Cl. Alex. Strom. l. 1. p. 327. a. Ib p. 328. a.*

Lycurgus [c] ᾠκεῖτ' Ὀλυμπιάδων ἔτεσιν ἑκατὸν νομοθετεῖ. Leges latæ ſunt 100 *annis ante Primam Olympiadem* Vulgarem, id eſt, annis octo poſtquam Olympia ab Iphito inſtaurata ſunt. Iſtis Tatiani numeris [d] Clemens Alexandrinus adjicit annos 50; non legiſlativum, ſed natale Lycurgi tempus reſpiciens.

[c] *T. tian. p. 174 ad finem.*

[d] *P. 309. b.*

Epaminondas dixit, [e] *Laconicam πεντακοσίοις ἐνιαυτοῖς ἀδήωτον* D *annis intactam fuiſſe ab hoſtibus.* Tempora deſignat Lycurgi Legiſlatoris. Pugna Leuctrica contigit anno ſecundo Olympiadis CII. Is eſt an. 406 à Vulgari Olympiadum epochâ; à Verâ autem, 514. *Tatianus* νομοθεσίᾳ retulit ad annum octavum poſt inſtaurata Olympia; *Epaminondas*, ad decimum quartum : utrique numeris rotundis uſi ſunt.

[e] *Æl. Var. hiſt. l. 13. c. 42. Plut. Apotheg. p. 194. b*

Cicero, dum à Vulgari Epochâ Lycurgi leges computat, μεταχρονισμῷ peccat. Dicit Lacedæmonios [f] *Septingentis jam annis amplius unis moribus & nunquam mutatis legibus vixiſſe.* Pro Flacco peroravit ille anno U.C.694, qui eſt ſecundus Olympiadis 180, ſive 718 à Primâ Olympiade Vulgari : Cum tamen Lycurgus ſuperiore ſeculo vixerit; & calculus ab Iphiti tempore deducendus fuerit.

[f] *Orat. pro Flacco.*

Thucydides (cùm nondum apud Græcos nata eſſet Chronologia technica) dixit [g] Ἔτη δὴ μάλιστα τετρακόσια καὶ ὀλίγῳ πλείω ἐς τοῦτο πολέμου τόδε ἧς πολέμει, ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρῶνται), *Sunt anni fermè quadringenti & paulò plures uſque ad hujus belli finem, ex quo Lacedæmonii eâdem adminiſtrandæ Reipub. formâ utuntur.* Numerat *annos* 400 & *paulò plus* ab inſtitutis Lycurgi ad finem belli Peloponneſiaci. Annus belli 27 (qui & ultimus) fuit primus Olymp. XCIV, id eſt, annus 373 poſt Corœbi victoriam : ſuperſunt anni 27 καὶ ὀλίγῳ πλείῳ. Errorem ſenſiſſe videtur Scholiaſtes, qui τ πολιτείᾳ interpretatus eſt, τ ὀλιγαρχίᾳ, τ γερουσίᾳ. Sin verò Ephororum tempus intelligatur, nimium dicitur; ſi Lycurgi, parùm.

[g] *L. 1. p. 13. b*

Major est ἀναχρονισμὸς Platonis, qui Socratem introducit
[a] *In Minoë*, p. 46. c. dicentem, [a] *Lycurgi instituta* ὐδέπω ἴσως ἔτη τριακόσια, ἢ ὀλίγῳ τούτων πλείω, *annis paulò plus* CCC *ante se extitisse*. Rectiùs dixisset, *annis penè* D. Socrates belli Peloponnesiaci tempore maximè floruit. Periit enim anno 4 Olympiadis XCV, qui est annus 484 ab Olympiis à Lycurgo & Iphito instauratis. Quantò sagaciùs Aristoteles (Platonis discipulus) ex disco Olympico veram Lycurgi ætatem eruit?

Lycurgus (ex *Proclidarum* familiâ) *Polydectæ* fratri succedens,
[b] *Plutarch.* p. 41. a. [b] ἐβασίλευσε μῆνας ὀκτὼ τὸ σύμπαν, *regnavit menses duntaxat octo*: Natoque *Carilao*, Polydectæ filio posthumo; usque ad XXV ætatis annum, illius tutelam gessit: Regnante interim (ex *Eurysthenidarum* familiâ) *Labotâ*: Quo adhuc vivente, Lycurgus in Cretam navigavit, ut Minoïs Leges disceret: è quibus non pauca in suas
[c] *Paus.* l. 3. p. 161. transtulit; quas demùm sub *Agesilao* promulgavit. [c] *Labotæ* enim *successerunt Dorissus ejus filius*: *dein Dorissi filius Agesilaus*: *Hos utrosque mors citò rapuit*: *sub Agesilao tamen Lycurgus leges promulgavit.*
[d] *Herodot.* l. 1 c. 65. Mendosus est Herodoti locus. [d] *Lacedæmonii dicunt disciplinam suam è Cretâ allatam esse per Lycurgum* Ἁρπεδονίδεω Λεωβώτεω ἀδελφιδέος μὲν ἑωυτοῦ βασιλεύοντος Σπαρτιητέων. Mendum
[e] *Paus. ib.* p. 160. vetustissimnm etiam [e] *Pausaniæ* imposuit. Vox Λεωβώτεω non cum ἀδελφιδέος concordat; sed cum voce βασιλεύοντος conjungi debet. Vertendum est *Cum esset Lycurgus tutor filii fratris sui; Laobotas autem*
[f] *L.* 8. *c.* 131. *esset Rex Lacedæmoniorum*. Herodotus [f] alibi, in recensendâ *Leutychidis* genealogiâ, Reges Spartanos sursùm recitat Ἀγησίλαον, Δορυσσον, Εὐνόμου, Πολυδέκτεα, Πρυτάνιος, Εὐρυφῶντος, Προκλέος. *Eunomus* (extra locum hìc positus) fuit *Prytanis* filius; *Polydectis* pater, *Carilai* avus. Desideratur etiam *Soüs*, *Proclis* filius, Rex secundus. Successiones autem ad hunc modum se habent.

Messenii

Meſſenii. (Pauſan p 222.)	*Lacedæmonii.* (Pauſan.p 160.)	(Pauſan.p.170)	*Arcades.* (Pauſan.p 462.)	
1. *Creſphontes.*	1.[a] EURYSTHENES.	1. PROCLES.	1. *Cypſelus.*	[a] *Vid. Herod.* 6.52.
	[b] Theras horum avunculus & tutor erat; qui illis adultis, coloniam duxit in inſulam Calliſten, quæ ab eo Thera dicta eſt.			[b] *Id* 4.147.
2. *Æpytus.*	2. AGIS, *f.*	2. SOUS.	2. *Laïas.*	
	Sub his Ilotæ in ſervitutem redacti ſunt.			[c] *Plutarch. Lycurgo.*
3. *Glaucus.*	3. ECHESTRATUS, *f.*	3. EURYPHON, *f.*	3. *Bucolion.*	
	4. LABOTAS.	4. PRYTANIS, *f.*		
4. *Iſthmius.*	[d] Primum Argivis bellum indictum, ob Cynurenſem agrum, ſed nihil memorabile geſtum.		4. *Phialus.*	[d] *Pauſan.* p.160, 170.
	[e] His regnantibus, pax fuit.	5. EUNOMUS, *f.*		
5. *Dotidas.*		6. POLYDECTES, *f.*	5. *Simus.*	[e] *Ibid.*
	5. [f] DORYSSUS, *f.*	Occiſus cultro popinario in tumultu.		[f] *Ib.* 161.
6. *Sybotas.*	6. AGESILAUS, *f.*	LYCURGUS.	6. *Pompus.*	
	[g] Sub hoc, promulgatæ ſunt leges.			[g] *Ibid.*
	7. ARCHELAUS, *f.*	7. CHARILLUS, *an.* 64.	7. *Ægineta.*	
	8. TELECLUS, *f.*	8. NICANDER.	8. *Polymeſtor.*	
7. *Phinta.*	In Limnis occiſus à Meſſeniis.			
8. *Antiochus*, &	9. ALCAMENES.			
Androcles.	[h] An. ejus 37, *Prima Olympias*, an ejus 34.			[h] *Sup. p.* 314, 315.
9. *Euphaes.*		9. THEOPOMPUS.	9. *Æchmis.*	

Quemadmodum *Labotas* contemporaneus erat *Prytani, Eunomo, Polydectæ*, & *Lycurgo:* ita etiam *Lycurgus* fuit *Labotæ, Doryſſo*, & *Ageſilao.* Euſebius peperam [i] *Doriſſo* attribuit annos 29; *Ageſilao*, 44. [i] *Chron. n.* 1031.

De Lycurgi Legibus ſatius eſt ſilere, quàm parùm loqui. De *Republicâ Lacedæmoniorum*, ſcriptores extant tàm Veteres, quàm Recentiores. Id inprimis notandum: [k] Ἐν Λακεδαίμονι καὶ Κρήτῃ ὡρὸς ὃν πολέμους συντέτακται σχεδὸν ἡ τε παιδεία, καὶ τὸ πρὸ νόμων πλῆθος, *Lacedæmone, & in Cretâ omnis ferè diſciplina, omniſque lex ad rem Militarem comparata eſt.* Lacedæmonios inceſſit deinceps ingens armorum ſtudium: jacta ſunt undequaque diſcordiarum ſemina; & bella cum finitimis aſſiduè conflata. [k] *Ariſtotel. Polit. l.7.c.2.*

[l] *Carillus* Rex, jam adultus, *Argivorum agrum igne ferroque vaſtavit: & paucis poſt annis, eodem duce, Lacedæmonii contra Tegeatas exière*, [m] Χρησμῷ πιθόμενοι πίσυνοι, *captioſo freti oraculo* (quod exhibet Herodotus) [n] *Polymeſtor*, *Æginetæ filius*, octavus [l] *Pauſan. p.*170. [m] *Herod. l.*1. *c.*66. [n] *Pauſan. p.*462.

à Cypſelo, erat eo tempore Rex Arcadum: *Non viri ſolùm ſed etiam fœminæ ſumptis armis Lacedæmonios prælio fuderunt; ipſumque Charillum cepêre vivum:* [a] *Quem tradunt, cum ſe jurejurando obligâſſet, bellum Tageatibus non ampliùs illaturum, gratis dimiſſum fuiſſe; nec tamen juramentum ſervâſſe:* [b] *Adfuit hic Archilao (ex alterâ familiâ) Regi, in excidendâ Ægy, urbe finitimâ. Suſpicabantur enim Lacedæmonii, Ægytas φεγνεῖν & Ἀρκάδων, ad Arcades propenſos fuiſſe.* [c] *Archelao ſucceſſit Teleclus; ſub quo Lacedæmonii Amyclas, Pharin, Geranthras, oppida finitima (quæ ab Achæis adhuc tenebantur) bello capta everterunt. Pharitæ & Geranthratæ (eorum adventu territi) ex pacto deceſſerunt è Peloponneſo. Amyclenſes autem fortiter reſtiterunt, & cum multa dediſſent virtutis documenta, diuturnitate belli ſunt ſuperati. De his Dorienſes trophæum erexerunt: quaſi nihil memorabilius ab ipſis geſtum fuiſſet.*

[a] *Pauſan. p. 532.*

[b] *Ib p. 161.*

[c] *Ibid.*

Seculo XVI, *Charillo* (cum jam [d] *regnâſſet annos* 64, *ut refert Soſibius Lacon*) [e] *ſucceſſit ejus filius Nicander; quo regnante, Teleclus Rex (ex alterâ familiâ) in Dianæ Limnadis fano à Meſſeniis occiſus eſt.* Templum illud in Laconici agri & *Meſſeniaci confinio poſitum eſt: locum Limnas vocant; & Dorienſium iis ſolis commune. Lacedæmonii aiunt, Virgines illùc à ſe de more miſſas à Miſſeniis violatas; & Teleclum, injuriam propulſare conantem, interemptum fuiſſe. At Meſſenii dicunt, Teleclum impuberes, in morem virginum ornatos, cum pugionibus diſpoſuiſſe, qui primores Meſſeniorum ad templum venientes ex improviſo adorirentur; Meſſenios autem ad vim arcendam accurriſſe. Sanè Lacedæmonii cædem Regis ſui non vindicabant, quaſi eſſent facinoris conſcii. Apud Meſſenios eo tempore regnabat Phinta, Sybotæ filius;* à Creſphonte rex ſeptimus.

[d] *Cl. Alex. Strom. l. 1. p. 327*

[e] *Pauſan. p. 161.*

Ib. p. 222.

[f] *Teleclo ſucceſſit Alcamenes ejus filius: hujus tempore Helos oppidum maritimum, quod Achæi tenuerunt, everſum eſt: & Argivi, Helotis auxilia ferentes, prælio victi ſunt.* [g] *Nicander, Argolidem hoſtiliter ingreſſus, magno eam damno affecit. Aſinæi autem, facinoris iſtius participes, delectâ paulò poſt patriâ, graves Argivis pœnas dederunt profugi.*

[f] *Ib p. 162.*

[g] *Ib. p. 170.*

Poſt cædem Telecli [h] *ætate alterâ, quum Alcamenes & Theopompus Nicandri filius regnarent in Spartâ, apud Meſſenios autem Antiochus & Androcles, Phintæ filii; inter utrumque populum, leviſſimam ob cauſam, ſimultas orta eſt: quæ non ita multò poſt, cum Euphaes Antiocho & Androcli ſucceſſiſſet, in apertum bellum erupit,* ſub initium Seculi XVII.

[h] *Ib. p. 222.*

Ad

Ad Seculum XVI.

Rameſſes Rex.

TAM Ægyptiorum, quàm Ebræorum fortuna hoc Seculo varia fuit: Circa initium ejus regnabat *Rameſſes, Amenophis* ſucceſſor; inter illos *Seſoſtris* poſteros habendus, qui Imperium in Aſiâ tenuerunt. [a] Euſebius hunc Regem omiſit: illius tamen ſucceſſionem ſatis teſtantur Manetho & Africanus. [a] *Sup. p.* 300.

Plinius ſucceſſionem innuit; cui dicitur [b] *Ramiſes is, quo regnante Ilium captum eſt.* De tempore quidem peccat; verùm ex dictâ Græcorum fabulâ intelligendus eſt. Nam ſi *Memnon* (qui Amenophis) bello Trojano occubuerit; congruum eſt, ut ſub illius ſucceſſore urbs conflagraret. [b] *L.* 36. *c.* 8.

Extat hodie Romæ hujus Regis Obeliſcus, omnium maximus tam illorum qui Romæ viſuntur, quàm qui in Ægypto.

Rameſſes plurimos ex Syncello recenſuimus (ad Seculum VI, & VII) alioſque ex Manethone, ad XIII. Verùm elogia magnifica, & ἀνὰ πᾶσαν οἰκουμένην βασιλεύειν, *Univerſalis Imperii* teſtimonium, quæ Obeliſci hujus auctori attribuuntur, in Ægyptiorum neminem, qui Seſoſtrim præceſſerunt, ſatis conveniunt. Cùm igitur Obeliſcus ille non tantùm hujus Regis laudes immenſas contineat; ſed etiam venerandum ſit Ægyptiaci Imperii monumentum; operæ pretium fuerit, ejus hiſtoriam conquirere, & *Hermapionis* interpretationem proferre.

Rameſſis Obeliſcus.

IN [c] *Solis urbe, Ramiſes, ubi fuit Mneuidis* (Bovis Heliopolitani) *regia, poſuit Obeliſcum, longitudine undecenis* (undecentenis) *pedibus; per latera, cubitis quatuor.* [d] *Opus id feciſſe dicuntur* XXM *hominum. Ipſe Rex, cùm ſubrecturus eſſet, vereretur que nè machinæ ponderi non ſufficerent, quò majus periculum curæ artificum denunciaret, filium ſuum adalligavit cacumini; ut ſalus ejus apud molientes prodeſſet lapidi. Hac admiratione operis effectum eſt, ut cum oppidum id expugnaret Cambyſes Rex, ventumque eſſet incendio ad crepidines Obeliſci, extingui ignem juberet, molis reverentiâ, qui urbis nullam habuerat.* [c] *Plin. l.* 36. *c.* 8. [d] *Ibid. c.* 9.

Ex Ægypto captâ Obeliſcos tranſtulit *Octavianus Auguſtus*; qui tamen (ut ait Ammianus) [a] *hunc non contrectare auſus eſt, vel difficultate magnitudinis territus, vel quòd Deo Soli ſpeciali munere dedicatus, fixuſque intra ambitioſi templi delubra, tanquam apex omnium eminebat. Verùm Conſtantinus nihil committere in religionem exiſtimavit, ſi ablatum uno templo miraculum Romæ ſacraret, id eſt, in templo Mundi totius. Quo convectio per alveum Nili, projectoque Alexandriæ; navis amplitudinis antehàc inuſitatæ ædificata eſt, ſub trecentis remigibus agitanda.*

[a] *Am. Marcell. l. 17. p. 92.*

Ille Novam Romam hoc monumento ornari voluit: ſed Conſtantini morte Obeliſci tranſvectio aliquandiu impedita eſt. Illud indicat Conſtantius Aug. in ipſa Obeliſci inſcriptione Latinâ; quam, *ex Angeli Rocchæ Bibliothecâ Vaticanâ*, exhibet Janus Gruterus.

In Auſtrali baſis parte.

[b] *Patris opus munuſque* (ſuum) *tibi Roma dicavit*
Auguſtus (toto) *Conſtantius Orbe recepto:*
Et quod nulla tulit tellus, nec viderat ætas,
Condidit; ut claris exæquet dona triumfis.
Hoc decus ornatum Genitor cognominis urbis
Eſſe volens, cæſa Thebis de rupe revellit.

[b] *Grut. Inſcript. p. 186.*

Parte Orientali.

Sed gravior Divum tangebat cura vehendi;
Quòd nullo ingenio, niſuque manuque moveri
Caucaſeam molem diſcurrens fama monebat.
At Dominus Mundi Conſtantius, omnia fretus,
Cedere virtuti, terris incedere juſſit
Haut partem exiguam montis, Pontoque tumenti.

Parte Septentrionali.

Credidit, & placido, &c. Gruterum vide.

Tandem anno Æræ Chriſtianæ 357, Imperante Conſtantio, Obeliſcus hic [c] *impoſitus navi, per maria fluentaque Tyberis, defertur in vicum Alexandri, III Lapide ab Urbe ſejunctum; unde chamulcis impoſitus, tractuſque leniùs per Oſtienſem portam, Piſcinamque Publicam, Circo illatus eſt Maximo; & Caveâ locatur in mediâ*, ingenti machinarum hominumque operâ.

[c] *Am. Marcel. l. 17.*

Obeliſcus

Centrum *Circi* jamdudum occupaverat Obeliſcus alter. [a] *Is Obeliſcus, quem Divus Auguſtus in Circo Magno ſtatuit, exciſus eſt à rege Semnes-erteo (quo regnante Pythagoras in Ægypto fuit) centum viginti quinque pedum & dodrantis, præter baſim ejuſdem lapidis.*

[a] *Plin. l. 36. c. 9.*

Obeliſcus iſte, licet poſteriùs exciſus, priùs tamen in Circo Romano collocatus eſt; & in medio Circo eminentiſſimus cernitur in *Nummis*, in honorem *Trajani* (qui Circum reſtituit) aliorumque percuſſis, ob ludos Circenſes. Rex autem ille Ægypti Herodoto *Pſemmis* vocatur. [b] *Pythagoram Polycrates per epiſtolam commendavit Amaſidi* (adhuc privato) qui poſteà in regno *ſucceſſit Aprii Pſammis filio.*

[b] *D. Laert. Pythag. init.*

A temporibus itaque Conſtantii in Circo Maximo duo fuerunt Obeliſci. De utriſque Caſſiodorus. *Obeliſcorum prolixitas ad Circi altitudinem ſublevatur; ſed prior Soli, inferior Lunæ dicatus eſt; ubi ſacra priſcorum Chaldaicis ſignis, quaſi literis, indicantur.* Sanè *Obeliſcus Lunæ dicatus*, & Hieroglyphica *Chaldaica*, declinantis Imperii oſcitationem ſapiunt.

Utroſque hos Obeliſcos dejectos, confractos, terrâ erutos Sixtus V, Papa magnificus, nitori priſtino reſtituit; minorem (qui Auguſti) in Viâ Rectâ, ante ædem S. Mariæ Populi erexit; hunc autem, ante ædem Lateranenſem, anno Domini 1588, id eſt, annis 1231 poſtquam Circo illatus eſt à Conſtantio; annis circiter 2420 poſtquam de rupe Syenite exciſus eſt à *Rameſſe*. Utrique hodiè Hieroglyphicis undequaque ornatiſſimi conſpiciuntur.

Hermapion hujus Obeliſci interpretationem Græcè edidit; illam, non tamen integram, conſervavit Ammianus. Cùm enim in lateribus ſingulis tres eſſent σίχοι, id eſt, quatuor laterum, duodecim; ille ſex tantùm nobis impertiit. In lateribus ſingulis κατὰ σίχους, cernuntur accipitres tres tutulis conſpicui (eſt autem [c] Accipiter Solis ſymbolum) tres itidem Boves, totidemque Brachia extenſa. Honorificentiſſima illìc leguntur tùm Regis hujus elogia, tùm Majeſtatis Ægyptiacæ teſtimonia.

[c] *Cl. Alex. Strom. l. 5.*

OBELISCI INTERPRETATIO

Ἀρχὴ ἀπὸ τῆ Νοτία διαμεσημβρία ἔχει.
Στίχος πρῶτος πάλι.

Ἥλιος βασιλεῖ Ῥαμέσῃ.
Δεδώρημαί σοι ἀνά πᾶς οἰκουμένην μετ' χαρᾶς βασιλεύειν,
Ὃν Ἥλιος φιλεῖ καὶ Ἀπόλλων, Κραίερὸς, Φιλαλήθης, υἱὸς Ἥρωνος, Θεογένετος,
Κτίσης τε οἰκουμένης.
Ὃν Ἥλιος προέκρινεν, ἄλκιμος Ἄρεως βασιλεὺς Ῥαμέσης,
Ὦ πᾶσα ὑποτέτακται ἡ γῆ μετ' ἀλκῆς καὶ δάρξεως.
Βασιλεὺς Ῥαμέσης Ἡλίου παῖς αἰωνόβιος.

(Στίχος δεύτερος.)

Ἀπόλλων κραίερὸς, ὁ ἐσὼς ἐπ' ἀληθείας δεσπότης ἀγαθήμαλος,
Τιμᾷ Αἴγυπτον δοξάσας, κεκτημένος,
Ὁ ἀγλαοποιήσας Ἡλίου πόλιν.
Καὶ κτίσας τιμᾷ λοιπιμᾷ οἰκουμένῃ.
Καὶ πολυτιμήσας σὺν ἐν Ἡλίου πόλει θεὸς ἀνιδρυμένους,
Ὃν Ἥλιος φιλεῖ.

(Τρίτος στίχος.)

Ἀπόλλων κραίερὸς, Ἡλίου παῖς, παμφεγγὴς,
Ὃν Ἥλιος προέκρινεν; καὶ Ἄρης ἄλκιμος ἐδωρήσαλο.
Οὗ τὰ ἀγαθὰ ἐν πάντι ἀγαθῇ καιρῷ,
Ὃν Ἀμμοῦν ἀγαπᾷ, πληρώσας τε νεὼν ὃ Φοίνικος ἀγαθῶν.
Ὧ οἱ Θεοὶ ζωῆς χρόνον ἐδωρήσαλο,
Ἀπόλλων κραίερὸς υἱὸς Ἥρωνος,
Βασιλεὺς οἰκουμένης Ῥαμέσης.
Ὃς ἐφύλαξε Αἴγυπτον, σὺν ἀλλοεθνεῖς νικήσας,
Ὃν Ἥλιος φιλεῖ·
Ὧ πολὺν χρόνον ζωῆς ἐδωρήσαλο θεοί,
Δεσπότης οἰκουμένης Ῥαμέσης, αἰωνόβιος.

(Ἄκρος

GRÆCO-LATINA.

Incepit interpretatio à latere Auſtrali.
Verſus primus hæc habet. I.

Sol Regi Rameſſi.
Dedi tibi ſuper totum mundum gratioſè regnare,
Quem Sol amat, & Apollo, fortis, veri amator, filius Heronis, Deogenitus,
Conditor mundi;
Quem Sol ſelegit, ſtrenuus Martis, Rex Rameſſes,
Cui omnis terra ſubordinata eſt cum vi & audaciâ,
Rex Rameſſes Solis filius immortalis.

(Verſus ſecundus.) II.

Apollo fortis, qui eſt reverà Dominus Diadematis,
Ægyptum glorificans, poſſidens,
Qui ſplendidam facit Solis urbem;
Et condens reliquum Mundum.
Et valdè honorans Deos in Solis urbe poſitos,
Quem Sol amat.

(Verſus tertius.) III.

Apollo fortis, Solis filius, totus lucidus,
Quem Sol ſelegit, & Mars ſtrenuus donavit;
Cujus bona in omni manent tempore,
Quem Ammon diligit: implens templum Phœnicis bonis;
Cui Dii vitæ tempus dederunt,
Apollo fortis, filius Heronis,
Rex Mundi Rameſſes.
Qui ſervavit Ægyptum, extraneos ſuperans,
Quem Sol amat;
Cui multum tempus vitæ dederunt Dii,
Dominus Mundi Rameſſes, immortalis.

(Ἀπὸ στίχου ἀδήλου.)

Ἥλιος θεὸς μέγας, δεσπότης ὑψίστου,
Δεδώρημαί σοι βίον ἀνωθόσκοφον.
I.
Ἀπόλλων κρατερὸς, Κύριος ἀγαθήμολος, ἀνείκητος,
Ὃν ἀνδρμάντας ἀνέθηκεν ἐν τῇ ἓ τῇ βασιλείᾳ Δεσπότης Αἰγύπτου.
Καὶ ἐκόσμησεν Ἡλίου πόλιν,
Ὁμοίως καὶ αὐτὸν Ἥλιον, δεσπότου ὑψίστου,
Συνετέλεσεν ἔργον ἀγαθὸν
Ἡλίου παῖς, βασιλεὺς αἰωνόβιος.

(Τοῦτο στίχος)

Ἥλιος θεὸς, δεσπότης ὑψίστου, Ῥαμέσῃ Βασιλεῖ
Δεδώρημαί τὸ κράτος, καὶ † καὶ πάντων ἐξουσίαν·
Ὃν Ἀπόλλων, φιλαλήθης, δεσπότης χρόνων,
Καὶ Ἥφαιστος ὁ μέγας θεῶν πατὴρ, ἐποίησεν ἀγαθὸν † Ἀρέα.
Βασιλεὺς παγχαρὴς Ἡλίου παῖς καὶ υἱὸς Ἡλίου φιλόμολος.

(Ἀφηλιώτης πρῶτος στίχος.)

Ὁ ἀφ' Ἡλίου πόλεως μέγας θεὸς, ἐπουράνιος, Ἀπόλλων κρατερὸς, Ἥρωος υἱὸς,
Ὃν Ἥλιος ἐγώνησεν, ὃν οἱ θεοὶ ἐτίμησαν,
Ὁ πάσης γῆς βασιλέων,
Ὃν Ἥλιος ἐποίησεν, ὁ ἄλκιμος † Ἀρέα βασιλεὺς,
Ὃν Ἀμμὼν φιλεῖ.
Καὶ ὁ παμφεγγὴς συγκρίνας αἰώνιον βασιλέα.

Reliqua, ob ζυλολογίας fortaſſe, omiſit Ammianus.

(*Versus secundus alius*) ad Occidentem forsan, vel Septentrionem. IV.

Sol Deus magnus, Dominus Cæli,

Dedi tibi vitam satietatis expertem.

Apollo fortis, Dominus Diadematis, incomparabilis,

Quorum statuas posuit in hâc Regiâ Dominus Ægypti;

Et exornavit Solis urbem,

Pariter ac ipsum Solem, Dominum Cæli.

Perfecit opus bonum,

Solis filius, Rex immortalis.

(*Versus tertius*) tertii forsan lateris. V.

Sol Deus, Dominus Cæli, Rameſti Regi

Dedi robur & in omnes poteſtatem;

Quem Apollo, veri amator, Dominus temporum,

Et Vulcanus, Deorum pater, ſelegit propter Martem.

Rex gratioſiſſimus, Solis filius, & à Sole amatus.

(*Versus primus ad Orientem.*) VI.

A Solis urbe Magnus Deus, Cœleſtis, Apollo fortis, Heronis filius;

Quem Sol educavit; quem Dii honorârunt:

Qui toti terræ imperat,

Quem Sol ſelegit, ſtrenuus propter Martem Rex,

Quem Ammon amat,

Et qui eſt totus lucidus, juſſit (eſſe) æternum Regem.

Ex ſuperbâ hâc Inſcriptione liquet, quàm veſana fuerit veterum adulatio; quàm vetuſta Divinæ Originis affectatio.

Sol, *Orus*, & *Apollo*, apud Ægyptios diversa fuerunt numina.
[a] *Supr. p. 11.* In Deorum Dynastiis (quas [a] exhibuimus) primus Deorum est *VULCANUS*; secundus, *SOL*, *ejus filius*; Dein *Semideorum* [1] *ORUS*; [2] *MARS*; [3] Ἡρακλῆς, qui hîc [4] Ἡφαιστος vocatur; cujus filius, [4] *APOLLO*; [5] *AMMON*; ultimus *JUPITER*. Apud *Græcos*
[b] *Cic. de Nat. Deor. l. 3. p. 247.* [b] *Vulcani complures; eorum secundus Nilo natus, Opas, ut Ægyptii appellant; quem custodem esse Ægypti volunt.* Etiam [c] *Soles ipsi multi a Theologis*
[c] *Ibid.* *proferuntur; eorum tertius Vulcano Nili filio natus; cujus urbem*
[d] *Orat. 13. sub finem.* *Ægyptii volunt esse eam, quæ Heliopolis appellatur.* Themistius [d] *Solem* vocat, *Apollinis avum*. Sed Theologia prisca non hujus est instituti.
[e] *Obelisco Pamphyl. f. P. 149.* Athanasius Kircherus [e] Græcam hanc *Hermapionis* interpretationem immeritò rejicit. Illum vixisse, [f] ait, tempore Augusti, in cujus gratiam interpretatus est Obeliscum alterum, quem Augustus in Circo posuit. Quod idoneo absque auctore dictum, contra *Ammiani* testimonium, qui rem sui temporis tradidit, tardè cre-
[g] *P. 151.* dendum est. Dicit insuper, [g] *Doctrinam Hieroglyphicam, non Regum laudes & victorias continere, sed solas res ideales & intellectuales; & interpretationem hanc ab Hieroglyphicorum stylo & ingenio abhorrere.*
[h] *Sup. p. 395.* Quod est ipso Obelisco refragari. Ex Proclo [h] diximus, *Tam actiones memorabiles, quàm inventiones in stelis conservari.*

Est igitur Obeliscus hic verissimum atque illustrissimum magnitudinis Ægyptiacæ monumentum; [i] Ἀνὰ πᾶς οἰκουμένην βασιλεύειν, & *habere* [k] τὸ κράτος, καὶ τῆς καὶ πάντων ἄρχειν, nihil aliud est,
[i] *Ver. 1.* [k] *Ver 5.* quàm totius Orientis imperio potiri; quod Sesostris successoribus
[l] *Ver. 3.* suis tradit. Hujus Obelisci conditor *Rameses*, sive [l] Δεσπότης οἰκουμένης Ῥαμέσης — [m] ὁ πάσης γῆς βασιλεύων, & [n] ᾧ πᾶσα ὑποτέτακται ἡ γῆ, μὴ ἀλκῆς καὶ ῥάβδου, inter successores istos potentissimos
[m] *Ver. 6.* [n] *Ver. 1.* meritò numerandus est.

Id autem apprimè notatu dignum est, quod præsentem Ægypti
[o] *Ver. 3.* statum spectare videtur. [o] Βασιλεὺς οἰκουμένης Ῥαμέσης ὃς ἐφύλαξεν Αἴγυπτον, σὺ ἀλλοεθνεῖς νικήσας, *Rex Mundi Rameses, qui servavit Ægyptum, extraneos superans.* Quinam verò sint *extranei* isti, non adeò promptum est dicere. Suspicamur, *Æthiopas* fuisse; ab illis quidem Ægyptum non ita multò pòst occupatum iri videbimus. Ob servatam patriam, lætissima fuit hujus Regis victoria; eoque clarior, quia ultima. E Sesostris posteris nemo post hunc in gloriâ fuit; nullus est ultrà *Thebani* nominis splendor. De amplissimo itaque Ægyptiorum imperio, hæc dicta sunto. *Am-*

Ammenemes & Thuoris.

ETSI de his Regibus nihil occurrat memoriâ dignum, non tamen omittendi ſunt; quùm [a] Africanus (quem ſequuntur Euſebius & Syncellus) in laterculo Thebano, eorum nomina Regibus ſuperioribus adjecerit. [a] *Sup. p.* 300.

Ammenemes, ſive *Ammenemnes* (nomen ex *Ammone* & *Mene* compoſitum) apud Syncellum legitur, Seculo IV; & in XI & XII Africani Dynaſtiâ. Quâ autem ratione, *Seſoſtris* idem eſt, qui *Sethoſis*; eâdem, hic, qui *Sethoſim* ſequitur, *Ammenemes*, prorſus idem eſt, cum [b] *Ammeneme* illo, qui poſt *Seſoſtrim* ponitur, in XII Africani Dynaſtiâ. [b] *Sup. p.* 391.

Thuoris, non XIX tantùm Dynaſtiæ; ſed *Thebanorum* regum omnium (quorum ſuperſunt nomina) poſtremus eſt. Hic [c] *Homero dictus Polybus*, *Alcandræ maritus*, *qui excepit Menelaum*. Utrùm Africanus hujus ſententiæ auctorem habuerit Manethonem, non liquet; ſectatores habet Euſebium & Syncellum. Hi Regem hunc bello Trojano æqualem faciunt: comparationem iſtam malè inſtitutam eſſe [d] monſtravimus. [c] *Sup. p.* 300. [d] *Sup. p.* 290, 392.

Euſebius [e] *Septimum* hujus regis annum (id eſt, ultimum) ponit eundem, quo *Troja capta* eſt. Incautè quidem; nam ſi *Polybus* eo anno deſiiſſet vivere, quomodo *Menelaum*, diù pelago jactatum, excipere potuit? Menelaus de ſeipſo inquit, poſt exciſam Trojam, [e] *Can. n.* 835.

—— Ὀγδόατῳ ἔτεϊ ἦλθον *Odyſ. 4. v.* 82
Κύπρον, Φοινίκεύ τε· καὶ Αἰγυπτίους ἐπαλήθεις,
Αἰθιοπάς θ' ἱκόμην——

Octavo anno veni Cyprum Phœnicemque, & Ægyptios oberrans, Æthiopes adii.

Minùs peccant *Menander Pergamenus & Lætus in Phœniciis* (apud [f] Clementem) qui conjiciunt *adventum Menelai in Phœnicem, poſt Trojam captam, in tempora Hirami & Solomonis*, id eſt in Seculum XIV, antequam Seſoſtris in Syriam profectus eſſet. [f] *Strom. l.* 1. *p.* 326. a.

Herodotus non *Thebanum* Regem, ſed *Memphitem* dicit excepiſſe Menelaum. Ante bellum Trojanum, ait, [g] *Alexandrum & Helenam in Ægyptum ad Canobicum Nili oſtium, & ad Taricheas appuliſſe; illos ab illius oſtii cuſtode, qui Thonis appellatus eſt, Memphim tranſmiſſos eſſe ad Proteum regem, qui Alexandrum abire juſſit, Helenam detinuit* [g] *L. 2. c.* 113, *c.* 114, 115, 119.

Sol, *Orus*, & *Apollo*, apud Ægyptios diversa fuerunt numina. In Deorum Dynastiis (quas [a] exhibuimus) primus Deorum est *Vulcanus*; secundus, *Sol*, *ejus filius*; Dein *Semideorum* [1] *Orus*; [2] *Mars*; [3] Ἡρακλῆς, qui hîc Ἥρων vocatur; cujus filius, [4] *Apollo*; [5] *Ammon*; ultimus *Jupiter*. Apud *Græcos* [b] *Vulcani complures; eorum secundus Nilo natus, Opas, ut Ægyptii appellant; quem custodem esse Ægypti volunt.* Etiam [c] *Soles ipsi multi à Theologis proferuntur; eorum tertius Vulcano Nili filio natus; cujus urbem Ægyptii volunt esse eam, quæ Heliopolis appellatur.* Themistius [d] *Solem* vocat, *Apollinis avum*. Sed Theologia prisca non hujus est instituti.

[a] *Supr. p.* 11.
[b] *Cic. de Nat. Deor. l.* 3. *p.* 247.
[c] *Ibid.*
[d] *Orat.* 13. *sub finem.*

Athanasius Kircherus [e] Græcam hanc *Hermapionis* interpretationem immeritò rejicit. Illum vixisse, [f] ait, tempore Augusti, in cujus gratiam interpretatus est Obeliscum alterum, quem Augustus in Circo posuit. Quod idoneo absque auctore dictum, contra *Ammiani* testimonium, qui rem sui temporis tradidit, tardè credendum est. Dicit insuper, [g] *Doctrinam Hieroglyphicam, non Regum laudes & victorias continere, sed solas res ideales & intellectuales; & interpretationem hanc ab Hieroglyphicorum stylo & ingenio abhorrere.* Quod est ipso Obelisco refragari. Ex Proclo [h] diximus, *Tam actiones memorabiles, quàm inventiones in stelis conservari.*

[e] *Obeliscо Pamphyl.*
[f] *P.* 149.
[g] *P.* 151.
[h] *Sup. p.* 395.

Est igitur Obeliscus hic verissimum atque illustrissimum magnitudinis Ægyptiacæ monumentum; [i] Ἀνὰ πᾶας οἰκουμένην βασιλεύειν, & *habere* [k] τὸ κράτος, καὶ ἢ καὶ πάντων ἄρχειν, nihil aliud est, quàm totius Orientis imperio potiri; quod Sesostris successoribus suis tradit. Hujus Obelisci conditor *Rameses*, sive [l] Διασπότης οἰκουμένης Ῥαμέσης — [m] ὁ πάσης γῆς βασιλεύων, & [n] ὧ πᾶσα ὑπετάγη ἡ γῆ, μὴ ἀλκῆς καὶ πάρεδρος, inter successores istos potentissimos meritò numerandus est.

[i] *Ver.* 1.
[k] *Ver* 5.
[l] *Ver.* 3.
[m] *Ver.* 6.
[n] *Ver.* 1.

Id autem apprimè notatu dignum est, quod præsentem Ægypti statum spectare videtur. [o] Βασιλεὺς οἰκουμένης Ῥαμέσης ὃς ἐφύλαξεν Αἴγυπτον, ὃν ἀλλοεθνεῖς νικήσας, *Rex Mundi Rameses, qui servavit Ægyptum, extraneos superans.* Quinam verò sint *extranei* isti, non adeò promptum est dicere. Suspicamur, *Æthiopas* fuisse; ab illis quidem Ægyptum non ita multò pòst occupatum iri videbimus. Ob servatam patriam, lætissima fuit hujus Regis victoria; eoque clarior, quia ultima. E Sesostris posteris nemo post hunc in gloriâ fuit; nullus est ultrà *Thebani* nominis splendor. De amplissimo itaque Ægyptiorum imperio, hæc dicta sunto. *Am-*

[o] *Ver.* 3.

Ammenemes & Thuoris.

ETSI de his Regibus nihil occurrat memoriâ dignum, non tamen omittendi ſunt; quùm [a] Africanus (quem ſequuntur Euſebius & Syncellus) in laterculo Thebano, eorum nomina Regibus ſuperioribus adjecerit. [a] *Sup. p.* 300.

Ammenemes, ſive *Ammenemnes* (nomen ex *Ammone* & *Mene* compoſitum) apud Syncellum legitur, Seculo IV; & in XI & XII Africani Dynaſtiâ. Quâ autem ratione, *Seſoſtris* idem eſt, qui *Sethoſis*; eâdem, hic, qui *Sethoſim* ſequitur, *Ammenemes*, prorſus idem eſt, cum [b] *Ammeneme* illo, qui poſt *Seſoſtrim* ponitur, in XII Africani Dynaſtiâ. [b] *Sup. p.* 391.

Thuoris, non XIX tantùm Dynaſtiæ, ſed *Thebanorum* regum omnium (quorum ſuperſunt nomina) poſtremus eſt. Hic [c] *Homero dictus Polybus, Alcandræ maritus, qui excepit Menelaum.* Utrùm Africanus hujus ſententiæ auctorem habuerit Manethonem, non liquet; ſectatores habet Euſebium & Syncellum. Hi Regem hunc bello Trojano æqualem faciunt: comparationem iſtam malè inſtitutam eſſe [d] monſtravimus. [c] *Sup. p.* 300. [d] *Sup. p.* 290, 392.

Euſebius [e] *Septimum* hujus regis annum (id eſt, ultimum) ponit eundem, quo *Troja capta* eſt. Incautè quidem; nam ſi *Polybus* eo anno deſiiſſet vivere, quomodo *Menelaum*, diù pelago jactatum, excipere potuit? Menelaus de ſeipſo inquit, poſt exciſam Trojam, [e] *Can. n.* 835.

—— Ὀγδοάτῳ ἔτεϊ ἦλθον *Odyſ. 4. v.* 82
Κύπρον, Φοινίκλεύ τε· καὶ Αἰγυπτίους ἐπαλῆθεις,
Αἰθιοπάς θ' ἱκόμην——

Octavo anno veni Cyprum Phœnicemque, & Ægyptios oberrans, Æthiopes adii.

Minùs peccant *Menander Pergamenus & Lætus in Phœniciis* (apud [f] Clementem) qui conjiciunt *adventum Menelai in Phœnicem, poſt Trojam captam, in tempora Hirami & Solomonis*, id eſt in Seculum XIV, antequam Seſoſtris in Syriam profectus eſſet. [f] *Strom. l.* 1. *p.* 326. a.

Herodotus non *Thebanum* Regem, ſed *Memphitem* dicit excepiſſe Menelaum. Ante bellum Trojanum, ait, [g] *Alexandrum & Helenam in Ægyptum ad Canobicum Nili oſtium, & ad Taricheas appuliſſe; illos ab illius oſtii cuſtode, qui Thonis appellatus eſt, Memphim tranſmiſſos eſſe ad Proteum regem, qui Alexandrum abire juſſit, Helenam detinuit* [g] *L. 2. c.* 113, *c.* 114, 115, 119.

usque ad Menelai adventum; qui post eversum Ilium, illam illæsam à Proteo recepit. Collocatur Proteus inter *Sesostrim* & *Rhamsem.*

[a] *L.1. p 11. d.* [a] Diodoro *Thonis est vetustum Ægypti emporium, quo Nilus se in mare exonerat.* Apud [b] Homerum, *Proteus Ægyptius Menelai insidiis captus est ad Pharum insulam.*

[b] *Odyss. l 4. v. 385, 454.*

Νῆσός ἔπι ζάθεα τις ἐὶ πολυκλύζῳ ἐνὶ πόντῳ
Αἰγύπτῳ προπάροιθε (Φάρον δ' ἔκικλήσκουσι)
Τόσσον ἄνευθ' ὅσσόν τε παννημερίη γλαφυρὴ νῆυς
Ἤυσεν ἢ λιγὺς οὖρος ὄπιπνείησιν ὄπισθεν.

Ibid. v. 354.

Est quædam insula in undoso ponto
Ante Ægyptum (Pharum eam vocant)
Tantum distans, quantùm totâ die cava navis,
Conficit, cui ventus stridulus aspirat à puppi.

Eratosthenes, Plinius, Aristides, alii (de continente, *Pharo* insulæ oppositâ, intelligentes) Homerum hìc ἀτοπίας infimulant. Plinius interpretatur παννημερίη [c] *noctis & diei cursum:* cùm tamen noctis pars nulla intelligi debeat. Homerus *Nilum* fluvium [d] Αἰγύπτῳ nomine semper designat: vox Νεῖλος illi fuit omninò incognita: *Canobicum* Nili ostium (quod proximum) distabat [e] *à Pharo insulâ stadia* 150, hoc est milliaria XIX. Quod spatium Heroïbus ad πλοιῶν παννμέριον, *diurnam navigationem* ordinariam satis esse arbitramur.

[c] *Plin. l. 2. c. 85.*
[d] *Sup. p. 238.*
[e] *Strab. l. 17. p. 791. b.*

Herodotus autem ista ex Sacerdotum placitis; ex fide historicâ tradit, nullum fuisse in Ægyptum Græcis aditum, nullum commercium ante *Psammitichi* tempora: tunc demum [f] *Iones quidam & Cares* πρῶτοι ἐν Αἰγύπτῳ ἀλλόγλωσσοι κατοικίσθησαν, *primi eorum, qui essent diversæ linguæ, Ægyptum incoluerunt.* Quod quidem in dubium vocat, quicquid de Menelai in Ægyptum adventu decantari solet.

[f] *Herod. l. 2. c. 154.*

Georgius [g] Syncellus Eusebium, à XVIII Dynastiâ usque ad XXII, omninò deserit; & Ægyptios horum temporum Reges futiliter interpolat. Ut cætera omittamus, inter *Ammenemem* & *Thuorim* interserit (nescio quos) *Ochyran* & *Ameden.* Post *Thuorim* (ex vetustissimâ *Thinitarum* Dynastiâ) resuscitat tres proximos *Menis* successores. Post illos sequitur demùm *Rex LXII Sussakim, qui cepit Hierosolyma*; cujus gratiâ omnes istæ turbæ videntur fuisse commissæ. Nullus autem in totâ serie legitur *Sesostris.* Tantæ licentiæ pudet pigetque.

[g] *Sup. p. 300.*

Huc

Huc uſque recto tramite per *Thebaicæ* ſucceſſionis ſeriem (à *Mene* continuatam ad *Thuorim*) XVI ferè annorum centurias emenſi ſumus. Apud Africanum ſequitur ([a] *ex tertio Manethonis tomo*) *XX Dynaſtia Dioſpolitarum Regum XII*, [*] *qui regnârunt annis* 135. Euſebius annos 178 eidem Dynaſtiæ attribuit, & in [†] Canonis ſui filo Ægyptio, poſt *Trojam captam*, totidem annos, Regibus vacuos, annumerat. Vetus Chronicon, apud [b] Syncellum, habet in *XX Dynaſtiâ Dioſpolitarum Regum VIII*, *annos* 228. Ex iſtis anonymæ Dynaſtiæ diſcrepantibus numeris nihil certi de poſtremis Thebanorum temporibus colligere poſſumus; quorum quidem hiſtoria lacera admodum eſt & manca, tùm ob auctorum exilitatem, tùm diſcordiam. Priuſquàm verò de rebus iſtis obſcuris & oblivione obrutis inquiramus, liceat nobis aliquantiſper retrogredi, & Dioſpolitanam *Africani* Chronologiam luſtrare; nè nobis vitio detur ab illius veſtigiis deceſſiſſe.

[a] *Syncell.* p. 73. c.
[*] *Ib.* p. 47. c.
[†] *Num.* 836.
[b] *P.* 51. d.

Africani Dynaſtiæ Thebanæ.

IN hiſtoriâ *Thebanâ*, Africanus non minorem ſibi permiſit licentiam, quàm quæ in *Memphiticis* à nobis [c] animadverſa eſt. In utriſque ſucceſſionum Regiarum capita truncantur; in utriſque Dynaſtiæ ad libitum finguntur. Eò autem hìc deterius eſt peccatum, quòd cùm in illis ordo tantùm rerum turbetur, in his pro Dynaſtiis umbræ & larvæ obtrudantur.

[c] *Suprà*, p. 27, 91.

Extra dubium eſt *Thebani regni* originem ob ipſo *Mene* fuiſſe deductam: verùm Africanus non niſi poſt decem Dynaſtias (quarum à Scaligero [d] colliguntur anni 2219) *Dioſpolitarum regum* primò meminit, abrupto prorsùs & incondito parapegmate. Audiamus ipſum.

[d] *Can. Iſag.* p. 124.

[e] *XI Dynaſtia Dioſpolitarum Regum XVI, qui regnârunt annos* 43. *Poſt quos, Ammenemes annos* 16. *Huc uſque Manetho produxit tomum primum.* Eadem verbatìm [e] Euſebius.

[e] *Syncell.* p. 59. c.
[f] *Ib.* p. 60.

Numerus iſte *annorum* minutus eſt, & tot Regibus impar. *Regum* autem numerus nihil aliud videtur eſſe, præter ὁμώδα XVIII Dynaſtiæ: Reges XVI, qui hic reticentur, illìc nominantur. Sed quis eſt *Ammenemes* ille, qui in nullâ cenſitus Dynaſtiâ, claudit *primum Manethonis tomum?* Idem forſan, qui [f] in XII Dynaſtiâ præcedit

[g] *Sup.* p. 391.

præcedit Seſoſtrim; ſicut alter *Ammenemes* ibi (qui Seſoſtrim ſequitur) idem eſt, qui in XIX Dynaſtiâ recenſetur.

[a] *Sync. p. 73.* Manethonis tomus ſecundus hic incipit: [a] Tertius ad XX Dynaſtiam: Quaſi Manethonis libri, juxta Africani Decadas, diſtributi eſſent. Longè concinnior eſt librorum Manethonis partitio in Excerptis Latino-barbaris, cum Euſebio editis. Poſt [b] *Deos, Semideoſque*, & νεκύας, qui tempus hiſtoricum anteceſſerunt, [c] *Hæc finis de primo tomo Manethoni.* Secundus tomus incipit à *Mene*; & *uſque ad Septimam decimam Poteſtatem ſecundum ſcribitur totum.* Id eſt, Μέχρι τῆς ιζ' Διωσπείας δύπερ ἐγράφη τόμος.

[b] *Euſeb. p. 60*

[c] (*Ita.*)

[d] *Sup. p. 391.* XII Africani *Dynaſtiam* [d] exhibuimus.

[e] *Sync. p. 61. a* [e] XIII *Dynaſtia Dioſpolitarum Regum* LX, *qui regnârunt* * * *. Defideratur annorum numerus. Nam Euſebius (qui annos 453 regibus iſtis attribuit) numerum ϡνγ, ad Xoitas pertinere docet; quorum Dynaſtia in Africani textu omiſſa eſt. Ut verbo expediam. Pulcherrima hæc tot Regum dynaſtia eſt ſumma totalis Thebanorum regum omnium, quos recenſuimus à *Mene* uſque ad *Thuorim.* Eratoſthenes numeravit XXXVIII; Decima octava Dynaſtia, XVI; Decima nona, VI. Sunt omnes LX. Tanta eſt in iſtis incongruis congruentia.

[f] *Syncell. ib.* [f] XIV Dynaſtia (quæ Euſebio eſt *Xoitarum*) Africano deeſt.

XV & XVI Africano ſunt *Paſtorum*; Euſebio autem illa *Dioſpolitarum*; hæc *Thebæorum* dicitur. Earum [g] meminimus.

[g] *Supr. p. 92.*

[h] *Syncell. ib.* [h] XVII *Dynaſtia Paſtorum aliorum regum* XLIII; *& Thebæorum Dioſpolitarum* XLIII; *qui omnes regnârunt annis* 151. Singulis regibus largitur annum unum & menſes novem. Nugæ! Euſebius eo numero omnes Seſoſtris poſteros complectitur. Nam poſt *Seſoſtrim* (in XII Dynaſtiâ) adjicitur *Labaris*, *& ejus ſucceſſores* XLII. Syncellus (poſt Eratoſthenis ſeriem) *Regum* LIII, *ex Apollodoro, meminit*; nullum nominat. Locum [i] ſuprà dedimus.

[i] *P. 298.*

Certè huc uſque nihil ſani de *Regibus Thebanis* retulit Africanus: abrupta, inania, inepta ſunt omnia. Sepoſitis itaque quiſquiliis, nos *Eratoſthenis* laterculum (nobiliſſimum antiquitatis monumentum) meritò amplexi ſumus.

XVIII autem, & XIX Africani Dynaſtiæ longè melioris notæ ſunt: Nos illas [k] retinuimus; illas illuſtravimus.

[k] *Sup. p. 300.*

Hactenùs de *Thebano* Ægypti Regno.

Ebræorum

Ebræorum Regna.

CEſſante in Aſiâ *Ægyptiorum* imperio; necdum *Aſſyriis* lacertos moventibus; opportunitas idonea utriſque Ebræorum regibus animos addidit; eoſque ad ſplendorem priſtinum reſtituendum adeò feliciter excitavit, ut res Ebraicæ, *Jeroboamo* & *Azariâ* regnantibus, in ſtatum antiquum rediiſſe videantur.

Prior regnabat *Jeroboamus*. Ille *reſtituit terminos Iſrael ab aditu* II *Reg.* 14. 25,
Hamathæ uſque ad mare campeſtrium. Vidit enim Dominus afflictionem 26,
Iſrael amaram nimis, & quòd conſumpti eſſent, uſque ad clauſos carcere
& extremos. Et ſalvavit eos in manu Jeroboami, filii Joas. Univerſa 27,
quæ fecit, & fortitudo ejus, quâ præliatus eſt, & quomodo reſtituit 28.
Damaſcum & Hamatham Judæ in Iſrael, ſcripta ſunt.

Neque minùs ſub *Azaria* floruit regnum Judæ. *Ille ædificavit* II *Chron.*
Ailah, & reſtituit eam ditioni Judæ. Pugnavit contra Philiſtim, & 26. 2,
deſtruxit murum Gath, & murum Jabinæ, & murum Azoti, & ædifi- 6,
cavit urbes Azoti, & in Philiſtim. Et adjuvit eum Deus contra Phi- 7,
liſtim, & contra Arabas, qui habitabant in Gerbaal, & contra Ammonitas.
Appendebantque Ammonitæ munera Oziæ. Et divulgatum eſt nomen ejus 8,
uſque ad introitum Ægypti, propter crebras victorias. Illius exercitus fuit 13.
virorum 307500. Rei bellicæ peritiſſimus fuit Rex ipſe.

His itaque temporibus Regna hæc florentiſſima fuerunt. Verùm felicitas iſta non fuit diuturna. Poſt mortem Jeroboami regnum illud ab hoc culmine in præcipitium ruere cœpit: primùm exciſa eſt illius domus; deinde Regnum.

Poſt interregni ſeptennium, ejus filius *Zacharias*, poſt ſex regni menſes à *Shallumo* ſublatus eſt.

Poſt *menſem Shallumi, regnavit Menhahem*. Tunc **Phul, rex Aſſyriæ,* * II *Reg.* 15.
invaſit terram; *& Menhahem dedit ei mille talenta argenti, ut confir-* 19.
maretur in regno. Ex eo tempore regnum Samariæ Aſſyrio clientelare fuit. Ingruentibus Aſſyriis alterum Regnorum deſtructum eſt; alterum tributo ſubjectum. Adeò inſtabilis fuit Ebræorum fortuna: florentes eos oppreſſerunt *Ægyptii*; refloreſcentes, *Aſſyrii*.

Regnum $\overline{\text{X}}$ Tribuum non uno tempore exciſum fuit. Tres erant exitii gradus; tres Ebræorum deportationes. Prima fuit *Galilææ* μετοίκεσις; ſecunda, *Samariæ*; tertia demùm, *Judææ*. Unde (ſub Templo Secundo) *Galilæa*, *Samaria*, & *Judæa* notiſſima fuerunt trium Provinciarum nomina.

Galilæa.

PEKA Rex Samariæ fœdus iniit cum *Rezine* rege Damasci, contra *Jothamum* regem Judæ, qui *Achazum* filium in socie-
[a] II *Reg.* 16. 5. tatem regni adhibuit. Illi junctis viribus [a] *ascenderunt ad oppugnanda*
[b] *Joseph. l.* 9. *c.* 12. *Hierosolyma, & obsederunt Achazum; sed non potuerunt debellare* ([b] Διὰ τ τ τειχῶν ὀχυρότητα, *quod urbs esset egregiè munita*)
[c] II *Reg.* 16 6, [c] *Rex autem Syriæ, Ailam restituit Syriæ* (urbs illa ad mare Rubrum; quam Azarias non ita pridem ædificaverat) *& ejectis Judæis, Idumæi habitabant in Ailâ, usque in hunc diem*; id est, ad reditum è Babylone.

[d] 7. Interea [d] *Achaz nuncios misit ad Teglat-phul-azarum regem Assy-*
[e] II *Reg.* 15 29. *riorum*; qui contra Pekam [e] *venit, & cepit Aion, & Abel, domum Maacha, & Janoe, & Kadesh, & Hazor, & Gilead, & Galilæam, & universam terram Nephtalim, & transtulit eos in Assyriam.* Scilicet
[f] I *Chron.* 5. *ult.* (ultra Jordanem fluvium) [f] *transtulit Ruben & Gad, & dimidiam tribum Manassis; & abduxit eos in Hala, & in Habor, & Hara, & fluvium Gozan; usque ad hunc diem*: id est, ætatem Ezræ.

[g] *Joseph. ib. c.* 11. *p* 320 *e* Josephus deportationem hanc ita descripsit. [g] *Theglaphalasser rex Assyriorum, Israelitas aggressus, subactâ Galaaditicâ regione, & quicquid trans Jordanem colitur; & vicinâ, quæ Galilæa vocatur, & Kydidâ* (Kades) *& Hazorâ, colonos abstractos in suum regnum traduxit.*

Ad hunc modum Regnum Samariæ, licèt non funditùs eversum, pessimè tamen mulctatum fuit; & ex notione *Limitis*, quem rex Assyrius novæ provinciæ imposuit, jam primùm enatum est *Galilææ* nomen; quæ paucos post annos ab Esaiâ appellatur
[h] *Esai.* 9. 1. [h] *Galilæa Gentium.* Neque obstat, quòd loco jam citato, & in libro
[i] *Sup. p.* 290. Josuæ non semel, vox [i] *Galilæa* per prolepsin usurpetur.

Galilææ captivitas (quæ ruinæ Israeliticæ primus gradus fuit) triplici Regum charactere insignitur: contigit enim anno *Pekæ* 17; *Jothami*, 16; *Achazi*, primo; qui est Templi 260; Per. Jul. 3966; & primus VIII Olympiadis Vulgaris.

In eâdem hâc expeditione, Rex Assyriorum (Achazi precibus
[k] II *Reg.* 16. 9. & muneribus accersitus) [k] *ascendit in Damascum, & vastavit eam*;
[l] *Joseph. ib. c.* 13. *& transtulit habitatores ejus in Kir*; *& occidit Rezin.* [l] Τὸς Δαμασκηνοὺς ἀπῴκισεν εἰς τ ἄνω Μηδίαν, καὶ ἐκ τ ἐθνῶν τ Ἀσυρίων μεταστήσας τινὰς εἰς τ Δαμασκὸν κατῴκησε, *Damascenos traduxit in Superiorem Mediam, & quasdam Assyriorum gentes in Damasceno agro reposuit.*

Kir

Kir itaque est *Media*; & Assyriis adhuc subjecta. Quod quidem Ctesianis *Medorum Regibus* fidem aufert, qui exuto *Sardanapalo*, [a] jam diù regnâsse feruntur. Sic desiit regnum Damascenum; quod [b] cœpit ante annos 280.

[a] *Euseb.* n. 1197.
[b] *Sup. p.* 330.

[c] *Hosea conjuravit contra Pekam; eique successit.* [d] *Contra Hoseam ascendit Salman-azar rex Assyriorum; & Hosea ei servus factus est, reddiditque illi tributum.*

[c] II *Reg.* 15. 30.
[d] 17. 3.

Duplicem hujus Regis expeditionem innuit Josephus; Primam, quâ ille *Hoseam* [c] ὑπήκοον ἐποιήσατο, καὶ φόρους ἐπέταξεν αὐτῷ τελεῖν ὡς Ἰουδαίους, *subjugavit, & tributa imposita pendere coëgit*; [f] Alteram, quâ obsessa est Samaria.

[c] *Joseph. l.* 9. c. 13,
[f] c. 14.

Samariæ Captivitas.

CVM rex [g] *Assyriorum deprehendisset in Hosea, quòd rebellare nitens, misisset nuncios ad Sua, Regem Ægypti; ne præstaret tributa regi Assyriorum, sicut singulis annis solitus erat; obsedit eum.*

[g] II *Reg.* 17. 4.

Sub finem tertii obsidionis anni, *anno* (Achazi XII; Ezechiæ VI) IX *Hoseæ, rex Assyriorum cepit Samariam, & transtulit Israel in Assyrios, collocavitque eos in Hala, & in Habor, fluviis Gozan, & civitatibus Medorum*; quò non ita pridem alios è Galilæâ traduxerat *Teglat-phul-asar*. Medi enim ab Assyriis nondum defecerant.

6. 18. 11.

Hunc finem habuit Regnum Israeliticum, postquam à schismate Jeroboami durâsset annos CCXXXVI. Et *Samaria* facta est altera Assyriorum provincia.

Annus Templi 272, Per. Jul. 3978 (quo Samaria capta est) est annus octavus Seculi proximi. Limitem paululùm transgressi, duplicem Ebræorum Regum successionem absolvimus: quod reliquum est Æræ Templi, unâ *Judæ Regum* serie conficitur.

Parili ratione, de *Assyriorum Regibus* proximè dicturi, de iis (quos nominavimus) hìc agere supersedemus.

ΠΟΛΥΚΟΙΡΑΝΙ'Η *Ægypti.*

EX istis quæ de *Thebanis regibus* (*Sesostre, Rhamse, Amenophe, Rameſse*) dissertata sunt, manifestum est Ægyptios olim Asiâ potitos fuisse; & vetustissimam eorum *Monarchiam* inter Maxima Mundi Imperia meritò annumerandam esse. Illius amplitudo locupletissimis testibus confirmata est; diuturnitas autem certò definiri non potest.

Labente jam tandem fortunâ, immensa illa potentia intra Ægypti limites rursùs redacta; & imperium, toto orbe splendissimum, in minutulas quasdam Dominationes dissipatum est.

Quod autem in scribendis historiis plerumque evenire solet; ut quò turbatiores res sint, eò sit major dicendi copia; id quidem in turbidissimis hisce Ægypti temporibus longè aliter accidit. Totum illud tempus, quod Græcis Μυθικὸν nominatur, huc usque filo historico obivimus: quum jam ad intervallum illud devenimus, quod illis *Historicum* dicitur, obmutescit oratio; recentiora vetustioribus incertiora sunt: quæ occurrunt omnia, abrupta sunt atque devia; neque satis liquet, unde nobis denuò sumendum sit exordium.

Præsentem Ægypti statum intellectu difficilem reddidit tùm injuria Temporis, tùm Auctorum discrepantia; de illâ frustrà querimur; hæc autem paulò accuratiùs examinanda est.

Insequentes Ægyptiorum Reges diversos diversi tradiderunt scriptores: inter eos tamen *Sabbacon Æthiops* ab omnibus agnoscitur: post eos demùm de *Psammitticho* ejusque posteris benè convenit inter auctores. Ut igitur è tenebris aliquantulum lucis refulgeat, successionis differentias uno intuitu lustremus. Ex comparatione forsan elicienda est varietatis causa.

Herodotus. l. 2 c. 135.	*Diod. Siculus.* l. 1. p. 41. c.	*Dynastiæ Africani.* Dynast.	Regum.	Annorum.
Asychis.		XXI Tanitarum	VII	130
		XXII Bubastitarum	IX	120
		XXIII Tanitarum	IV	89
Anysis cœcus, qui fugit Sabbaconem.	*Bocchoris.*	XXIV *Bocchoris* Saïta		6
Sabacos Æthiops.	*Sabacon* Æthiops	XXV Æthiopum	III	
Anysis iterum.		1. *Sabbacon*		8
Sethon, Vulcani sacerdos.		2. *Sevechus*		14
		3. *Tarchus.*		18
XII Reges.	XII Reges.	XXVI Saïtarum	IX	
		1. *Stephanites*		7
		2. *Necepsos*		6
		3. *Nechao*		8
Psammitichus.	*Psammitichus.*	4. *Psammitichus*, &c.		

Eusebius

Eusebium & Syncellum non adduximus, qui Africanum sequuntur; neque ad rem facit; quòd illi Regum & annorum numeros non rarò immutent. Non majoris momenti sunt [a] *Veteris Chronici Dynastiæ* istæ apud Syncellum. [a] *Sync. p. 52. a*

Herodotus (post [b] excerptos quosdam *Thebanorum* Reges, & *Memphitarum* quosdam) *Asychin* habet & *Anysin*. Ille fortasse idem est, qui [c] Diodoro, inter Legislatores Ægyptios, *Sasyches* vocatur: Legislatio Novi regni auctori non disconvenit; nisi mavis *Sasychem* esse *Sesac*, *Sesostrim*. Cave autem, ne putes [d] *Asbychin successorem Mycerini* Memphitæ fuisse. [b] *Supr. p. 49.* [c] *L. 1. p. 59. d* [d] *Herod. l. 2. c. 135.*

[e] *Regnante in Ægypto Anysi cæco, qui ex urbe Anysi fuit, Sabacon rex cum magnâ Æthiopum manu excurrit in Ægyptum. Cæcus hic fugit in palustria: Æthiops regnavit in Ægypto.* Manifestum est *Anysim hunc Sabbaconi συγχρονὸν* fuisse; tàm ex fugâ; quàm quòd delituerit [f] *in Elbo insulâ*, usque ad Æthiopis decessum. [e] *Ib. c. 137.* [f] *Ib. c. 140.*

Diodorus Siculus (qui in Ægypti regibus Herodotum sequi solet) omissis duobus istis Regibus, [g] *Bocchorim* recenset; & πολλοῖς ὕστερον χρόνοις *Sabaconem*. Quod festinanter dictum est; cùm sine dubio *Bocchoris* eodem tempore in Ægypto regnaverit, quo *Sabacon* incursionem fecerit. Africanus enim, & post eum Eusebius & Syncellus, dicunt [h] *Sabaconem Bocchorim combussisse vivum*. Infelix exitus certissimum est Synchronismi argumentum. [g] *Diod. l. 1. p. 41. c.* [h] *Sync. p. 74.*

Viginti superiores Africani Dynastias anteà tetigimus; sex insequentes libenter adjicimus; ut prochronismis, quibus res Ægyptiacæ depravantur, sit tandem finis. A *Psammitichi* regno delirare definit Africanus. Non magna est deinceps sententiarum discrepantia. Duæ sunt hic infititiæ *Tanitarum* Dynastiæ; [i] nos illas temporibus suis restituimus, & *Tanitis Regibus* addidimus. [i] *Sup. p. 241.*

Bubastitarum Dynastiam, inter Thebanos & Æthiopas stationem suam servare, non est incongruum. Tres sunt istius Dynastiæ Reges; de quibus, præter nuda nomina, nihil supereſt. Urbs erat *Bubastus* Inferioris Ægypti; & Nomi, [k] *Calasiriis* assignati, caput. [k] *p. 371.*

Bocchoris Rex suam habet *Dynastiam*; & *Æthiopes*, suam. Sequitur XXVI *Saitarum Dynastia*, in quâ *Nechus Rex* est tertius; cui successit *Psammitichus* ejus filius. Hoc pacto *Nechus* ille à *Bocchoride* septimus numeratur; octavus quidem Eusebio & Syncello, qui quatuor habent Æthiopas. Verùm ista κατ' ὕστερον πρόλεγον recitantur;

Tres illi *Saitarum* reges qui ſequuntur *Æthiopas*, ante illos collocari debuerunt. *Nechus* enim Pſammitichi pater *Boccharidi* æqualis fuit: eadem utriuſque ætas, idem fuit utriuſque infortunium. Nam [a] *Nechum Pſammitichi patrem interemit Sabacon Æthiops, à quo Pſammitichus aufugit in Syriam.*

[a] *Herod. l. 2. c. 152.*

Cum igitur *Sabacon Æthiops* (Ægyptum occupans) *Anyſim* regem in paluſtria pepulerit; *Bocchorim regem* ceperit; *Nechum regem* ſuſtulerit; manifeſtum eſt, ſub ejus adventum, Reges diverſos, in diverſis Ægypti partibus, ſimul regnâſſe.

Qui fuerit contemporaneorum horum Regnorum numerus, non eſt definire. Verisimile eſt, plura fuiſſe, quàm quæ eruimus. Ejuſdem temporis (id eſt, ante *Æthiopum* invaſionem) fuit *Dynaſtia Bubaſtitarum*; & *Thebanorum* regnum (ſiqua fides XX Africani Dynaſtiæ) nondum deſiit; licèt hiſce temporibus valdè imminutum, & intra anguſtos limites redactum eſſe videatur. Poſt Æthiopum deceſſum, Δωδεκαρχίαν teſtantur Herodotus & Diodorus; neque nota ſunt iſtorum regum nomina.

Πολυαρχίαν tam ante Sabaconis adventum in Ægypto obtinuit, quàm poſt ejus reditum: non unus fuit horum temporum ſtatus; non longus multiplicatorum Dominorum principatus. Ægyptus disjunctis viribus externos impetus avertere non valuit; ſed ab hoſtibus oppreſſa, ſervitutis jugum aliquandiu pertulit. Cedente *Sabacone*, rediit Regulorum dominatus, quorum potentia citò *Pſammitichо* ceſſit.

De cauſis horum motuum ſiletur apud Veteres: obſcura eſt Regulorum (de quibus agimus) origo; neque ſatis conſtat quo caſu contigerit *Thebanarum* rerum converſio. Illæ quidem majores fuiſſe videntur; quàm ut vi extraneâ ſubverterentur. Si conjecturæ ſit locus; equidem *Thebanum Imperium* ſeditione inteſtinâ corruiſſe exiſtimo.

De militari Ægyptiorum ordine, à Seſoſtre inſtituto, in Nomis Inferioris Ægypti collocato, & feudis patrimonialibus donato, jam pridem [b] verba fecimus. Veriſimillimum eſt, Milites illos opulentos, ſuperbos, ſeditioſos, ſibimet ipſis Nomos hos Inferiores aſſeruiſſe; & ſpretâ Majeſtate Thebanâ, poteſtatem Regiam uſurpâſſe. Præſertim cùm illi in urbe *Sai*, in *Bubaſti*, aliiſque *Inferioris* Ægypti partibus, Regnorum ſuorum ſedes habuerint.

[b] *Sup. p. 370.*

De

De Δωδεκαρχία, ſuo loco: hìc illorum Regum, qui ante *Æthiopum* tyrannidem contemporanei fuerunt, Synopſin accipe.

Saïtæ	an.	Bubaſtitæ.	an.			Thebani.
Stephanathis	7	*Seſonchis*	21			
Necepſos	6	*Oſorthon*	15	*Tnephachthos.*	*Aſychis.*	Ἀνώνυμοι.
Nechus	8	*Tacellothis*	13	*Bocchoris.*	*Anyſis.*	

Saïtis primum locum dedimus; quòd ad eos tandem ſumma rerum devoluta; & *Saïs* totius Ægypti Metropolis fuerit.

Cùm verò in laterculis ſingulis non plures quàm duo aut tres Reges contineantur, qui annos 50 non attingunt; inde judicium facere licet, de parili temporis ſpatio, quod inter *Thuorim* Thebanorum ultimum interceſſerit, & invaſionem Æthiopicam. Niſi mavis *Ammenemem* & *Thuorim* locum ſuum inter hos Regulos capeſſere.

Ex iſtis Regibus, non ſunt levitèr prætereundi *Necepſos* & *Bocchoris*. Ille ob Cœleſtem ſcientiam; hic, ob prudentiam inſignis fuit.

Necepſos Rex.

PAulinus, apud [a] Auſonium (*Suetonii* hiſtoriam de *Regibus* in epitomen referens) ex omnibus Ægypti regibus, duos tantùm (tanquam illuſtriores) nominat; ſpretâ temporis ratione. [a] *Epiſt.* 19.

Quique Magos docuit myſteria vana Necepſos;
Et qui regnavit ſine nomine nox Seſooſtris.

Seſoſtris armis inclytus, & imperio ſplendidus erat. *Necepſos*, partiarius cùm eſſet Inferioris Ægypti Regulus, maximus tamen habebatur Sideralis ſcientiæ inſtaurator. Quæ [b] Mercurius Primus olìm excogitaverat; quæ [c] Secundus in templorum adytis repoſuerat; Rex hic in praxin uſumque hominum traduxit. *Magos docuiſſe* dicitur; non quòd illi eſſent hujus auditores (*Magorum* enim nomen, Perſis proprium, nondum innotuit, & cum Cyri victoriis demùm inclaruit) ſed quod *Magi*, poſt ſubactam à Perſis Ægyptum, ex hujus Regis ſcriptis doctrinam Genethliacam hauſerint. [b] *Supr.* p. 37. [c] —p. 231.

Ipſi quidem Babylonii hoc non agnoſcunt, qui artem iſtam Zoroaſtri [d] attribuunt. Anonymus (apud [e] Suidam) Πρῶτοι Βαβυλώνιοι ἐφεῦρον διὰ Ζωροάστρου, μθ' ὃν ἦν Ὦσάνης· οἱ ἑπέσηαν [d] —p. 139. [e] *In* Ασρον.

τῇ ἀστρονομίᾳ κινήσει τῇ περὶ τὸν τικλομένους συμβαίνειν· ἀφ' ὧν Αἰγύπτιοι καὶ Ἕλληνες ἐδέξαντο, Astronomiam *Babylonii primi invenerunt per Zoroastrem; quem sequutus est Hostanes; qui animadverterunt à cœlesti motu manare ea quæ nascentibus accidunt; à quibus Ægyptii & Græci acceperunt* doctrinam istam, *& natos ad astrorum motus referunt.* Verùm Zoroastres & Hostanes non tam apud Babylonios inclaruerunt, quàm apud Persas. De Græcis quidem rectè dictum, illos artes Astrologicas (etiam & Magicas, uti [a] diximus) à Babyloniis & Persis accepisse: De Ægyptiis autem non rectè; nisi instaurationem Scientiarum intelligas, quæ in Ægypto contigit post destructum Persarum Imperium. Quamdiu enim Ægyptus à Persis servitute premebatur, exulantes artes, cum Imperio, Babylonem migrâsse videntur; illas autem in Ægypto, non in Babyloniâ, natas fuisse constat. [b] Herodotus asserit, *ab Ægyptiis excogitatam esse quis mensis, dieve, cujusque sit Deorum* ([c] id est Planetarum) *& quo quis die genitus, qualia sortietur, & quam mortem obibit, & qualis vixerit.* Tantundem Clemens [d] Αἰγύπτιοι πρῶτοι Ἀστρολογίαν εἰς ἀνθρώπους ἐξεύρεσαν· ὁμοίως δὲ καὶ Χαλδαῖοι, *Ægyptii primi astrologiam inter intulerunt; similiter & Chaldæi.* Herodotus quidem ipso Hostane non fuit ætate inferior. Natus enim anno secundo post mortem Darii, [e] *initio belli Peloponnesiaci, agebat annum quinquagesimum tertium.* Hostanes autem erat ex Magis recentioribus; cùm illis nomen dederit. [f] Ὀστάνας πρῶτος τῶν Πέρσας Μάγοι ἐλέγοντο· καὶ μεταδοχὴ Ὀστάνου, *Hostanes quondam apud Persas vocabantur Magi; per successionem Hostanæ.* Qui primùm *Magi*, postea *Hostanæ* dicti sunt. [g] *Ostanes Medus* (circa Olympiadem LXXX) *Sacerdotibus in Ægypto præfuit:* Siquidem *Democritus Abderita ab eo imitatus fuerit.* [h] Dio Cassius dicit, *dispositionem dierum ad VII Planetas, inventum fuisse Ægyptiorum; sed in omnes tamen homines non ita pridem vulgari cœptum: certè veteribus Græcis omninò incognitum fuisse.* Et Philastrius Brixiensis expressè asserit, ipsum [i] *Hermen definivisse, secundum VII stellas hominum generationem consistere.*

[a] *Sup. p. 140.*
[b] *L. 2. c. 82.*
[c] *Sup. p. 189.*
[d] *Strom. l. 1. p. 306. c.*
[e] *Am. Gell. l. 15. c. 23.*
[f] *Suid in Oc.*
[g] *Syncell. p. 248. b.*
[h] *L. 36. p. 37. d.*
Sup. p. 189.
[i] *Hæres. n. 111.*

Mysteria autem ista, quæ Magi ab hoc Rege didicerunt, non tam artis genethliacæ secreta denotant (licet etiam jurejurando cautum sit, [k] *nè hæc profanis vel imperitis auribus intimentur*) quàm ritus quosdam mysticos, qui ἀστροθύτας, *Astrorum sacrificulis*, solennes fuerunt. Astrologi enim Planetas, velut Deos, adorabant.

[k] *Jul Firmic. l. 7. præfat.*

Eusebius

Eusebius, ex Porphyrio, profert Apollinis oraculum; quo præcepta est Planetarum invocatio per dies singulis cognomines.

[a] *Invoca Mercurium; & pariter Solem die Solis;* [a] *Pr. Evang. l. 5. c. 14.*
Lunam itidem, cum aderit ejusdem dies;
Et simili modo Saturnum, & Venerem
Κλήσεσιν ἀφθέγκτοις ἃς ὄπασε Μάγων ὁχ' ἄριστος
Τῆς Ἑπταφθόγγου βασιλῆος ὃν πάντες ἴσασιν.
Invocationibus arcanis, quas invenit Magorum optimus,
Septisonæ rex, quem omnes nôrunt.

Ostanem intelligi dixerunt, qui aderant. Addidit Oraculum;

Καὶ σφόδρα καθ' ἕκαστον ἀεὶ θεὸν ἑπτάκι φωνῶν.
Et valdè, & singulatim semper deum septemplici voce.

Magica hæc disciplina, non tantùm per singulos VII Deorum dies, sed etiam per septemplicem ritûs repetitionem usitata est. Jarchas Brachmanus Apollonio Tyanæo dedit [b] *septem annulos septem stellis cognomines; quos Appollonius gestavit singulos, secundùm dierum nomina.* [b] *Philost. l. 3. c. 13.*

Scaliger putat, *Ostanem*, jam dictum, fuisse regem Babylonis. [c] Βαβυλὼν *enim est* ἑπτάφθογγος, *hoc est, septem literarum.* Parili ratione, cùm *Ægyptus* sit vox septem literarum, Necepsos, rex Ægypti, Ostanis Magorumque præceptor, meritò dici potest *Magorum præstantissimus.* De regno Ostanis omninò non constat: neque in Oraculo intelligitur alteruter. Βασιλεὺς ὁ ἑπταφθόγγου is est, qui [d] Æschylo dicitur, [c] *Proleg. Emend. Temp. p. 47.*

——ὁ σεμνὸς Ἑβδομαγέτας
Ἄναξ Ἀπόλλων— *Venerandus Hebdomageta,*
Rex Apollo— [d] Ἐπτ. ἐπ' Θηβ. v. 739.

Ἑπτάφθογγος est VII orbium cœlestium harmonia; cui (secundum veteres) præfuit Apollo. Proclus, in [e] Timæum Platonis, cùm dixisset, Τῷ Ἀπόλλωνι τὴν ἑπτάδα ἀνέθηκαν, ὡς συνέχοντι πάσας τὰς συμφωνίας, *Septenarium dedicârunt Apollini, veluti ei, qui concentus universos complecteretur.* Addit, Διὸ καὶ Ἑβδομαγέτην ἐκάλουν τὸν θεὸν, *Quapropter Deum vocabant Hebdomagetam*, Septenarii principem. Sol etiam ex Ægyptiorum Theologiâ *Rex* denotatur. [e] *L. 3. p. 206. lin. 28. lin. 30.*

[f] Τῶν ἑπτὰ ἡγεῖται μὲν τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην οἱονεί, *Solem & Lunam septem stellis præesse arbitrantur.* [g] Παρ' ἣν αἰτίαν οἱ Αἰγύπτιοι βασιλεῖ μὲν καὶ δεξιῷ ὀφθαλμῷ ἀπεικάζουσι τὸν Ἥλιον· βασιλείᾳ γὰρ καὶ ἀρίστερῷ ὀφθαλμῷ τὴν Σελήνην, ἑκάδδφορος ἂν οὖν πέντε ἀστέρας, τῷ δ' ἄλλοιπῷ λαῷ [f] *Sex. Empir. adv. Mathem. l. 5. p. 114. d.* [g] *Ibid. e.*

λαῷ θεὸν ἄλλους ἀπλανεῖς: *Quam ob causam Ægyptii Solem Regi & dextro oculo assimulant; Lunam autem Reginæ, & sinistro oculo; quinque*
[a] *Macrob. l. 1. c. 19.* *stellas, lictoribus; cæteras inerrantes, reliquo populo.* [a] *Lyræ Apollinis chordarum VII tot cœlestium sphærarum motus præstat intelligi, quibus Solem moderatorem natura constituit.* Neque obstat, *Magum* ab Oraculo
[b] *Euseb. loc. cit.* nuncupari; cùm [b] Porphyrius eodem loco dicat, *Deos futura prænonstrantes* εἶ) αὐθὺ ἄχρους τὲ Μάγους, καὶ ἄχρους Γενεθλιαλόγους, *esse ipsos summos Magos, summosque Genethliacos.* Sed revertamur.

Huic Regi apud auctores plerumque præponitur *Petosiris.*
[c] *L. 2. c. 23. L. 7. c. 49.* [c] Plinio non semel *Petosiris & Necepsos memorantur.* Illum ex nomine Ægyptium, ex eruditione sacerdotem fuisse colligimus. *Extat*
[d] *Hist. Juliæ, part. 1. p. 269.* (inquit [d] Reinerus Reineccius) *Petosiris Ægyptii liber ad Necepso regem in Bibliothecâ Carpensi; & S. Angeli.* Sanè ambos eodem tempore vixisse verisimile est: utrosque Astrologiæ præcepta
[e] *De Simpl. l. 9. c. 14.* scriptis tradidisse constat. Νεχέψως ὁ βασιλεὺς citatur [e] Galeno.
[f] *L. 3. p. 111.* Exegesis in *Tetrabiblum Ptolemæi* (Proclo tributa) ad ista; [f] Τὰ ὑπὸ τῶ Παλαιῶ, ὡσὶ κλήρω Τύχης, γεγραμμένα, *Quæ ab Antiquo, de sorte Fortunæ, scripta sunt;* Adjicit; Λέγει δὲ παλαιὸν τὸν Νεχέψω καὶ Πετόσιριν. Οὗτοι γὰρ πρῶτοι τὸ δι' ἀστρολογίας ἐξήπλωσε θεωρητικὸν, *Antiquum autem nominat Necepso & Petosirim. Illi enim primi Astro-*
[g] *Ib. p. 112.* *logicas prædictiones explicârunt.* Et paulò pòst, ad id, [g] Παρὰ τῷ Συγγραφεῖ, *Apud scriptorem:* Τοῦ' ἔστι παρὰ τῷ ἀρχηγῷ συγγραμμένων. Τινὲς δέ φασιν ὅτι τὸν Νεχέψω αἰνίττεται ὡς πρώτῳ ἐζήτησε τοιαῦτα θεωρήματα, καὶ συνέγραψε, *Hoc est, apud eum qui initio scripsit. Quidam autem aiunt, Necepsonem intelligendum esse; qui talia præcepta*
[h] *Ib. p. 194.* *primus indagârit & conscripserit.* Porphyrius etiam, [h] εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν Ptolemæi, *Petosirin* citat. Ante hos omnes, *Petosiris*
[i] *Deipnos. l. 3 p. 114.* meminit *Aristophanes in Danaïdibus* (apud [i] Athenæum)

Καὶ τὴν κυλλάσιν φθέγξῃ, καὶ τὴν Πετόσιριν.
Et cyllastim loquere, & Petosirin.

Quid autem ad *Petosirin* κυλλάσις? Nisi forsan existimemus illum
[k] *Ibid.* victûs purioris observantissimum fuisse. [k] Αἰγύπτιοι ὁ τὴν ὑποξίζουσαν ἄρτον κυλλάσιν καλοῦσι, *Ægyptii subacidum panem cyllastin vocant.*
[l] *L. 2. c. 77.* Quod ab [l] Herodoto sumptum: Ἀλοφαγέουσι ὁ ἐκ τῆς ὀλυρέων ποιεῦντες ἄρτου, οὓς ἐκεῖνοι κολλήσις ὀνομάζουσι· *Pane vescuntur, quem ex olyris* (sive zeâ) *conficiunt; eum Collastin nominant.* Inde Hesychius Κυλλάσις ἄρτός τις ἐν Αἰγύπτῳ ὑποξίζων, ἐξ ὀλύρας.

Neque

Neque aliter Pollux. [a] Αἰγύπτιοι δὲ εἰς ὀξὺ ἀνηυγμένους ἄρτους καλλιστεῖς ὠνόμαζον, *Ægyptii panes ſubacidos vocant Calliſtes* (nomen enim variè ſcriptum eſt.) Interpres vertit, *Panes in acutum tendentes*; Caſaubonus [b] *faſtigiatos, vel turbinatos:* mihi ὀξώδης, *acidus* panis intelligi videtur; cui hyſſopus commixtus, ob vim mundatricem; de quo, ex Chæremone, [c] Porphyrius.

[a] *L. 6. c. 11.*

[b] *In Athen. p. 220.*

[c] *Sup. p. 205.*

Vettius Valens, Aſtrologus Antiochenus, nondum editus (is forſan qui juſſu Conſtantini Magni Novæ Romæ thema natalitium conſtituit; ideóque [d] Michaeli Glycæ dictus, ὁ ἀπὸ Ἀγρυπνίων ἀκριβέστατος) in primo Ἀνθολογίων *Floridorum*, utroſque hos veteres Scriptores in ſuam ſententiam adducit. Ὁ Βασιλεὺς, inquit, ἐναρχόμενος ἐν τῇ ιγ΄ βίβλῳ μυστικῶς ἐδήλωσε λέγων, &c. Dein, Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Πετόσιρις ἐν τοῖς ὅροις ἐδήλωσε τὸν τόπον. *Regis librum* XIII citat; & *Definitiones Petoſiris. Rex* autem hic ἐναρχόμενος dicitur, quòd primus fuerit Aſtrologicæ doctrinæ præceptor. Ex eodem hujus Regis libro XIII deſumpta ſunt, quæ Valens tradidit *de Sorte Fortunæ.* Totum lemma à Seldeno [e] editum eſt.

[d] *Annal. part. IV. p. 249.*

[e] *Ad Marm. Arundel. p. 130.*

Quot Sortes (ſive genituræ præſides) ſtatuerit Necepſo, non liquet: Valenti autem illæ quatuor ſunt; ὁ κλῆρος τῆς τύχης, ὁ Δαίμων, ὁ Ἔρως, & Ἀνάγκη. Eaſdem ex Ægyptiorum diſciplina recenſet Macrobius (de Mercurii Caduceo agens) [f] *Ægyptii Deos præſtites homini naſcenti quatuor adeſſe memorant,* δαίμονα, τύχην, ἔρωτα, ἀνάγκην, *& duos priores Solem & Lunam intelligi volunt— Amor Oſculo ſignificatur, Neceſſitas Nodo.* Apud Jo. Picum Mirandulanum, ex Hermete Ægyptio, ſunt Sortes Planetarum ſingulis. Saturno, Νέμεσις; Jovi, Νίκη; Marti, Τόλμα; Soli, Ἀγαθοδαίμων; Veneri, Ἔρως; Mercurio, Ἀνάγκη; & Lunæ, Ἀγαθὴ τύχη.

[f] *Saturn. l. 1. c. 19.*

Adv Aſtrol. l. 6. c. 18.

Ptolemæus Sortes omnes rejicit, ut inutiles, præter *Sortem Fortunæ*, vetuſtiſſimo dogmate nixam. Ipſe Valens (neglectis *Amoris* & *Fati*, id eſt, Veneris & Mercurii ſortibus) binas tantùm *Genii* & *Fortunæ*, id eſt, Solis & Lunæ retinet; hanc corporis, illam animæ præſidem conſtituens. Neque ſanè mirum eſt, Conjecturalis Artis Magiſtros non conſentire.

[d] Julius Firmicus, qui poſt Manilium artem hanc Latinè docuit, [g] *ut Romanis hominibus novi operis traderet diſciplinam*, opus ſuum Mavortio Lolliano dedicavit, qui fuit Præfectus Prætorio Orientis, ſub Conſtantino Auguſto. Ille duo egregia veteris hujus Regis

[g] *In fine operis.*

Præf. oper. commenta magnopere celebrat, *Mundi genituram*, & *Zodiaci*
[a] Præf. l. 3. *Decanos*. De istâ, [a] *Divini*, inquit, *illi viri, atque omni admiratione digni, Petosiris Necepsoque quorum prudentia ad ipsa secreta Divinitatis accessit, etiam Mundi Genituram divino nobis Scientiæ Magisterio tradiderunt*— [b] *sequuti Æsculapium & Anubium, quibus potentissimum*
[b] Ibid. c. 1.
[c] Ibid. *Mercurii numen istius Scientiæ secreta commisit*. Et paulò pòst, [c] *Ut esset, quod Mathematici in genituris hominum sequerentur exemplum, ideo hanc quasi genituram mundi, divini viri prudenti ratione finxerunt:*
[d] L. 4. c. 16. De Decanis verò: [d] *Singula*, inquit, *Signa tres habent Decanos. Sunt autem Decani, magni numinis & potestatis, per ipsosque prospera omnia ac infortunia decernuntur. Sic & Necepso, Ægypti potentissimus Imperator, optimus quoque Astronomus, per ipsos Decanos omnia vitia valetudinesque collegit; ostendens, quam valetudinem quis Decanus efficeret: quia una natura ab aliâ vincitur, unusque Deus ab altero. Ex contrariis ideo naturis, contrariisque potestatibus, omnium ægritudinum medelas, divinæ rationis magisteriis, adinvenit.* XXXVI *itaque Decani omnem Zodiaci possident circulum, ac per* XII *Signorum numerum, Deorum, seu Decanorum hæc multitudo dividitur.* Reliqua apud Firmicum legenda. [e] *Sed magnus ille Petosiris hanc partem leviter attigit; non quòd etiam eam nesciret, qui jam ad omnia Divinitatis secreta accesserat: sed eam plenius docere noluit, ne immortalem operis sui*
[e] L. 4 c. 16.
[f] L. 8. c. 1. *disciplinam in posteros relinqueret.* [f] *Istum etiam de parte nonagesimâ, quæ à Græcis ἐννεηκοντάμερος dicitur, tractatum Petosiris invido*
[g] L. 8. c. 3, fine. *voluit livore celare.* [g] *Hunc autem locum divinus ille Necepso, ut remedia valetudinum inveniret, diligentissimè quidem, ut divinum tanti viri potuit ingenium, manifestis tractatibus explicavit.* Veteribus autem his parùm cognita fuerunt ista, quæ Firmicus libro VIII differit, *De Sphæra*
[h] Scal. in Manilium, l. 5. initio. *Barbaricæ apotelesmatibus* ([h] Sphæra Ægyptiaca Barbarica dicitur, ad differentiam Græcanicæ.) [i] *Neque enim*, inquit, *divini illi viri,*
[i] L. 8. c. 5. *& sanctissimæ religionis antistites, Petosiris & Necepso, quorum alter imperii gubernacula tenuit, cùm omnia quæ ad hujus artis pertinent disciplinam, diligentissimis ac veris interpretationibus explicâssent, id quod nos edituri sumus, invenire potuerunt.* Ista Firmicus ab aliis didicit.
[k] Præf. l. 4. Ille enim *in* [k] *suis perscripsit libris omnia, quæ Æsculapio Mercurius Anubiusque tradiderunt; quæ Petosiris explicavit, & Necepso; quæ Abraham, Orpheus, & Critodemus ediderunt, cæterique omnes hujus artis antiscii, perlecta pariter atque collecta, & contrariis sententiarum*

diversitatibus

diversitatibus comparata. Ut quicquid divini Veteres ex Ægyptiis adytis protulerunt, ad Tarpeiæ arcis templa perferret. Præf. l. 5.

Necepsos itaque rex Ægyptius Astrologiæ Judiciariæ auctor habendus est omnium vetustissimus.

Frustra Græculi Astrologos dodecatemoria cœlestia ab [a] Homero didicisse volunt; qui *dies* XII itineri, *Deorumque singulis domum à Vulcano factam* tribuit. Eustathius in locum, Γεγράφασιν οἱ παλαιοὶ, ὅτι πρῶτος Ὅμηρος ἔδωκε τοῖς ἀπὸ μαθημάτων ἀφορμὴν τῆς τοιαύτης δόξης. Sanè Consentûm Deorum numerus Ægyptiis ab antiquitate intimâ receptus est. Secundùm Sacerdotes, [b] *Sunt anni* 17000 *ad Amasim regem, ex quo è Diis* VIII *facti sunt* XII. Ab isto Deorum numero manârunt loci duodecim in themate genethliaco; quos Chaldæi ab Ægyptiis accepisse videntur, non tamen absque aliquâ discrepantiâ. *Ratio Chaldaica secundùm Trigona disposita, simplicior est & magis persuasibilis.* Quod docet Ptolemæus, περὶ τῶν ὁρίων differens, *de finibus* Planetarum, ad utriusque gentis disciplinam terminatis.

[a] *Iliad. I. v* 493. & 607.

[b] *Herod. l. 2. c.* 47, & 145.

Neque satis convenit prisco illi Jacobi Patriarchæ ævo, ut Leæ mulierculæ parturienti Zilphæ gratulantis acclamatio intelligatur de *Sorte Fortunæ*, juxta Astrologorum placita. Nulla enim est adeò vetusta Syriacæ artis notitia; nisi velimus illis assentiri, qui Mathesin omnem Setho acceptam ferunt. Quæ tamen eâ de re scripsit [c] Vir omni laude major, admodum erudita sunt, lectuque dignissima.

Genes. 30. 11.

[c] *Selden. de Diis, p.* 82, 92.

Astrologica hæc divinandi ratio, in Ægypto excogitata, dein à Chaldæis ad Græcos derivata, [d] *plurimum in toto terrarum orbe, plurimisque seculis valuit*— [e] *nullo non avido, futura de sese sciendi, atque ea è cælo verissimè peti credente.* Cæterùm tanta vetustas, tantumque populorum studium artem fallacem, irritam, inanem esse arguunt; cùm illa non minùs hodie incerta sit, quàm olim; neque adhuc inveniri possit ullum, cui innitatur, veritatis fundamentum.

[d] *Plin. l.* 30 *c.* 1.

[e] *Ibid.*

Bocchoris Rex.

CRudelissimam hujus Regis necem narravimus; quem tamen meliori fato dignum existimare licet. Ille enim magnam suarum virtutum laudem assecutus, inter optimos Ægypti Reges numerandus est.

Africanus, huic Regi totam XXIV *Dynastiam* attribuit; cùm tamen constet, illius *patrem* ante eum regnâsse. De Patris verò nomine non satis convenit; qui aliis Γνεφαχθω, aliis Τεχνατὶς, aliis Νεόχαβις vocatur. [a] Diodorus obiter tradit, Βασιλεύσαντα Γνεφαχθω τὸν Βοκχόριδος τοῦ σοφοῦ πατέρα, *Gnephachthum Regem Bocchoridis Sapientis patrem, exercitum in Arabiam duxisse.* De eadem expeditione [b] Plutarchus, *Technatis Bocchoreos pater, cùm in Arabes expeditionem faceret, morarenturque impedimenta, cibo obvio suaviter usus, cepit super toro profundum somnum: Inde Menem execratus est, & Sacerdotibus approbantibus, execrationem in stelâ incisam posuit. Columna hæc, in quâ execratio in Menem Regem, qui primus Ægyptios à tenui, & opum pecuniæque non indigente victûs ratione deduxisset, Thebis posita fuit in templo* Jovis. An igitur *Thebanus* Bocchoris, qui Africano *Saita* dicitur? Execratio autem ista [c] *in causâ fuit, ne honores Meni in posterum perdurarent.* Alexis, apud [d] Athenæum, patris filiique abstinentiam, sub alio adhuc nomine, prædicat: Ἔφη μετρίᾳ τροφῇ κεχρῆσθαι τὸν Βόκχορίν τε καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Νεόχαβιν, *Dicit modico victu usos fuisse Bocchorim ejusque patrem Neochabim.*

[a] *L. 1. p. 59. c*

[b] *De Iside, p. 354.*

[c] *Diod. ib.*

[d] *Dipn. l. 10. p. 418. c.*

Celebratur Bocchoris, tum ob Prudentiam, tum ob Justitiam. Τοῦ Σοφοῦ cognomen meruit; [e] *corpore quidem debilis, sed animo præstantissimus. Legislator erat prudens & solers.* Ille fertur Τὰ μὲν θεῖα τῶν Βασιλείων πάντα, *Constituta de Regio munere,* καὶ τὰ μὲν τῶν συμβολαίων ἐξακριβῶσαι, *& de exacto Contractuum modo præscripsisse. In Judiciis adeò perspicax fuit, ut multa ejus Decreta, propter excellentiam, ad nostra usque* (Diodori) *tempora memorentur: Moribus autem fuit avarissimus.* Diodorus, *l. 1. p. 50. b.*

[e] *Diod. l. 1. p. 59. d.*

Τὰς μὲν τῶν συμβολαίων νόμους Βοκχόριδος εἶναι φασί.

De Commerciis, has leges à Bocchoride latas asserunt.

Προστάττουσι τοὺς μὲν ἀσυγγράφως δανεισαμένους, ἂν μὴ φάσκωσιν ὀφείλειν, ὀμόσαντας ἀπολύεσθαι τοῦ δανείου.

Mandatur, ut si quis, pecuniis mutuò acceptis absque syngrapho, se debere neget, interposito juramento, absolvatur à debito.

Τοὺς δὲ μετὰ συγγραφῆς δανείζοντας ἐκώλυε πλέον τοῦ τόκου τὸ κεφάλαιον, πλεῖον ποιεῖν ἢ διπλάσιον.

At per interventum Syngraphæ fœnerantes, ultra duplum per usuram augere sortem vetabat.

Τῶν δὲ ὀφλόντων τὴν ἔκπραξιν τῶν δανείων ἐκ τῆς οὐσίας μόνον ἐποιήσατο, τὸ δὲ σῶμα καθ' ὁδένα τρόπον εἴασεν ὑπάρχειν ἀγώγιμον.

Et de obæratorum facultatibus duntaxat usuras exigere; sed corpus nullo modo in nexum ducere concedebat.

Hanc

[a] *Hanc legem Solon Athenis invexisse videtur, quam* Σεισάχθειαν *nominavit*, id est, *onus excussum*; *quâ cives universos ab ære alieno, n corporis nexum credito, liberavit. Et quidam non immeritò culpârunt Legislatores Græcos, quod vetuerint, ob fœnus pignori capere arma, aratrum, aliaque operi faciundo necessaria; sed eos, qui illis uti debebant, nectendos permiserint.* [a] *Diod. l. 1. p. 50. b.*

Justitia hujus Regis, tanquam divina, honorabatur. [b] *Bocchoridi Ægyptio, qui naturâ asper erat, Aspidem ab Iside missam ferunt, quæ capiti superne circumvoluta obumbraret, ut judicaret juste: Ægyptii* enim [c] *Aspidem* in honore habent; in eâ *obscuram quandam Divinæ potentiæ imaginem conspicati; sicut Solis, in stillis solent.* [b] *Plut. περὶ δυσωπίας, p. 529. f.* [c] *Id. de Iside, p. 380. f.*

[d] *Bocchoris Ægyptiis jura constituit; sub quo & agnus locutus est.* Hujus portenti, tanquam fabulæ, meminit [e] Ælianus; agnum illum *bicipicem & quadricornem, duas caudas, octo pedes* habuisse refert. Atque hinc Homerum poëtam, qui Xantho equo sermonem largitus est, excusandum putat. [f] Idem tradit, hunc Regem taurum ferum Mneuïdi immisisse; quem tamen Mneuis interemit. Ob id, inquit, *oderunt illum Ægyptii.* Neque hinc satis est causæ, cur omnis ab eo justitiæ gloria abjudicaretur. Bocchoris enim (ipso Æliano teste) δίκαιος τὲ ἐν τοῖς κρίσεσιν ἐδόκει, καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἦν ψυχῆ καθαρὸς· *existimabatur justus in judiciis; & puro in Deum animo.* [d] *Euseb. Chron. n. 1236.* [e] *de Animal. l. 12. c. 13.* [f] *Animal. l. 11. c. 11.*

Manasses ad hunc Regem refert id, de puerorum tacito per capras lactatu, quod [g] Herodotus de *Psammitticho* narraverat. [g] *L. 2. c. 2.*

[h] Καὶ γὸ κὴ Βόκχορις φησὶν ὁ κρήτως Αἰγυπτίων
Ἀπὸ ψελλίσματος ἑνὸς ἀρτιγόνου βρεφίου
Τὴν παλαιότητα πάσης διαλέκτου ἐπέγνω.
Nam & Bocchoris, aiunt, Rex Ægyptiorum,
De balbâ quadâm infantis voce,
Linguarum omnium antiquissimam agnovit.

[h] *Histor. p. 187. Gr.*

Βέκκος, sive κνὸς fuit vox caprarum & infantium, teste Herodoto; agni autem dictum quis dicet?

Lysimachus, aliique veterum, Exodum Israelitarum ex Ægypto, duce Mose, ad hujus Regis tempora [i] perperam deduxerunt. *Hoc est*, ait [k] Josephus, *ante annos* ͵ΔΔCC. Quibus calculis *Bocchoris* factus est *Mose* longè vetustior. Hierosolyma à Tito capta sunt, anno Per. Jul. 4783; deme 1700, habes annum 3083. Moses eduxit Israelitas anno Per. Jul. 3227. [i] *Sup. p. 135.* [k] *c. Apion. l. 2. p. 1061. d.*

Sabacon Æthiops.

SEsostris Ægyptius Æthiopiam pridem subjugavit, & ad mare
[a] *Sup p.* 355. Atlanticum, [a] *ad Mossyliten usque portum exercitum duxit.* Sabacon Æthiops Ægyptum, jam disjunctis viribus debilitatam,
[b] *Plin. l.* 6. *c.* 29. occupat. [b] *Ægyptiorum bellis attrita est Æthiopia, vicissim imperitando, serviendoque.*

Sub adventum Rex hic crudelitate barbarus erat: habebatur
[c] *Diod. l.* 1. *p.* 41. *c.* nihilominùs [c] εὐσεβείᾳ καὶ χρηστότητι πολὺ διαφέρων τῶν πρὸ αὐτοῦ, *pietate & benignitate antecessoribus superior.* Humanitatis argumentum dedit, quòd capitalium facinorum reos non addixerit morti, sed
[d] *Herod. l.* 2. *c.* 137. aggeribus; atque eo modo [d] *urbes, maximè Bubastus, sublimiores factæ sunt, quàm pridem à Sesostre.* Summa illius pietas ex eo colligitur, quòd, somnio monitus, *ultrò concessit ex Ægypto, quum regnasset ibi annos* 50.

[e] *Ib. c.* 100. [e] *Ex Sacerdotum libro recensebantur Ægypti Reges* 330, *quorum* 18 *fuerunt Æthiopes.* Uterque numerus nimius videtur. An veteres
[f] *Supr. p.* 86. illi *Reges* IX *Elephantini* (quos [f] recitavimus) propter vicinitatem,
[g] *p.* 391. ad Æthiopas referri poterunt? Diodorus [g] *Actisanem Æthiopem*, inter Sesostrim & Remphim intertexuit. Verùm inter potentissimos Thebanorum Monarchas, quis locus Æthiopi?

Africanus in XXV hâc *Æthiopum Dynastiâ*, subjungit *Sabaconi Sevechum, ejus filium*; & *Tarachum*; quibus Eusebius & Syncellus addiderunt quartum, *Merrem Æthiopem.*

Dubitare licet utrùm Africanus hos duos Reges ab idoneo aliquo scriptore acceperit; an ipse illos ad historiæ sacræ textum
[h] II *Reg.* 17. 4. accommodaverit. Ultimus Israelis rex [h] *Hosea* clàm *misit legatos ad Sua, Regem Ægypti.* Ita Vulgata; Hebræis, *So*; Josepho, *Soan*; LXX, Σηγὼρ; & in alio codice, τῶρ Σωὰ legitur. Paulò post,
[i] 19. 9. [i] *anno* XIV *Regis Ezechiæ* contra Senacheribum processit *Tiraca*, sive Θαρακὰ βασιλεὺς Αἰθιόπων. Rex prior Africano Σεβήχου, alter Ταρακὼς vocatur; ita tres sunt illi *Æthiopum Reges*, qui regnârunt in Ægypto. Herodotus unius Sabaconis annos 50
[k] *Sync. p.* 74. *b.* numerat: Africanus tribus Regibus [k] annos tantùm 40 attribuit; Eusebius & Syncellus, 44: adeò incerta est harum rerum chronologia. Eusebius & Syncellus (licet Africanum sequuti sint) nullam tamen temporis rationem adhibent.

Nam

Nam in Euſebii [a] Canone, *Hoſea* regnare deſinit, priuſquam *Sebichus* incipit: apud [b] Syncellum, Σεβήχων regnare deſinit, priuſquam *Oſea* incipit.

[a] *Num.* 1270 & 1293.
[b] *P.* 184, & 203.

Syncellus alium adinvenit *Æthiopiæ regem*: Dicit, [c] *Hoſeam* εἰς συμμαχίαν ἐλθεῖν τῷ Αἰθιόπι Ἀδραμέλεχ τῷ χ^ῳ τοῦ Αἰγύπτου, καὶ Σηγὼρ βασιλεῖ Αἰγύπτου, *in ſocietatem veniſſe cum Adramelech Æthiope, qui Ægypto proximus erat; & cum Segor rege Ægypti.* Hic Græcis interpretibus dictus; ille autem nimis eſt ignotus. Sed & S. [d] Chryſoſtomus, Hoſeam *Æthiopibus confœderatum fuiſſe*, narrat. Magis explicatè [e] Sulpicius Severus, *Regem Æthiopum, qui tum Ægyptum obtinebat, in auxilium accerſit.*

[c] *P.* 204. b.
[d] *Homil.* 30 *in Joam.*
[e] *Hiſt. Sac. l.* 1. *p.* 80.

Sous itaque, ſive *Sua*, ſive *So*, *Rex Ægypti* (ad quem *Hoſea legatos miſit*) non alius eſſe videtur, quàm *Sabacon Æthiops*, de quo agimus; præſertim cùm Æthiops ille in ſeculum proximum (id eſt, ultra *Hoſeæ* exitium) in Ægypto commoratus fuerit. Legatio iſta quamvis eſſet irrita; deinceps tamen magna Aſſyrios Ægyptioſque inceſſit æmulatio.

De Ægyptiacis hujus Seculi, hactenùs: adeamus Græca.

Prima Olympias Vulgaris.

QUemadmodum Æra Chriſtiana, ab Exiguo Dionyſio excogitata, nobis vix tandem à Caroli Magni temporibus in uſum venit; & annus Urbis Conditæ, ipſis Romanis ante M. Catonem ignotus, ſerò in Faſtos relatus fuit: non aliter apud Græcos, Hiſtoria abſque ullâ temporum definitione, diù incerta fuit. Feliciter tandem in *Alti* quæſita eſt Chronologia; & in Gymnaſio, ex Olympionicarum nominibus contexta eſt fidiſſima Græcorum temporum menſura.

Quo autem tempore illorum nomina primùm congeſta fuerint, non liquidò conſtat, [f] *Evanoridas, in puerili luctâ aliquando victor, cum Hellenodica factus eſſet, conſcripſit ipſe nomina victorum in Olympiis.* Quando vixerit ille, incertum eſt: ſanè nulli fuerunt [g] Hellenodicæ ante L Olympiadem.

[f] *Pauſ. Eliac.* 1. *p.* 358.
[g] *Pauſan. ib.*

[h] Alii τῶν Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφὴν ὀψὲ φασιν Ἱππίαν ἐκδοῦναι τὸν Ἠλεῖον, ἀπ' ἐδενὸς ὁρμώμενον ἀναγκαίου πρὸς πίστιν, *Ferunt, Hippiam Eleum ſerò edidiſſe catalogum Olympionicarum, nullis fultum certis argumentis.*

[h] *Plut. Numa, p.* 60. b.

Duo notanda ſunt: editionem & ſeram fuiſſe; & dubiæ fidei. Concedamus Hippiam hunc eundem eſſe, qui cum Socrate ſene ſermones habuiſſe fingitur; qui *dicit*, *ſe ſolitum fuiſſe proficiſci ad feſta Olympica, ibique apud templum cuique interroganti declarare, quodcunque quis demonſtrari deſideret:* ſerus tamen habendus eſt ille; cùm Socrates Olympiade XCV, à Coræbo numeratâ, obieret.

[a] *Plato in Hippiâ, ſive de Mendacio*

Sed nec initio exarata ſunt victorum nomina ad uſum Chronologicum; ſed ad virtutis æmulationem. [b] Ὑπελείπετο ἂν ἡ ἐς ἀεὶ ἑπομένη φιλοτιμία τῶν νικησάντων Ὀλυμπιάσι, τὰ ὀνόματα ἀναγράφειν ἐν Γυμνασίῳ τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ, *Ut relinqueretur poſteris æmulatio virtutis eorum qui vicerunt ludis Olympicis, conſcribebant nomina in Gymnaſio Olympico.* Hæc nominum congeries chronographis poſterioris ævi anſam dedit res Græcas in Tetraeteridas congerendi; & veritatem hiſtoricam è ſtadio vindicandi.

[b] *Pauſan. Eliac.* 1. p. 354.

Sanè ἱστορικὸν ſcribendi genus longè vetuſtius eſt, quàm eſt χρονολογικὸν. Priſcis Hiſtoricis nuda fuit rerum geſtarum narratio; nec certis temporum intervallis diſtincta; nec à Termino fixo deducta. In hâc claſſe cenſendi ſunt *Herodotus, Thucydides, Xenophon*, & qui perierunt reliqui; quorum ſcripta, antequam nata eſſet ars Chronologica, prodierunt. Hi, licèt Olympiorum aliquando obiter meminerint, tetraetericam tamen Olympiadum computationem non agnoſcunt.

Hellanicus (anno Æræ Atticæ 1151) *Argivarum Sacerdotum* annos; Ephorus, *Reges Spartanos* ab Heraclidarum reditu ad annum Æræ Atticæ 1240 (*Ephoroſque* forſan) ſuis hiſtoriis intexuerunt: Demetrius Phalereus (Archon ipſe, anno Attico 1274) compilavit *Archontum* ἀναγραφὴν. *Sacerdotes, Ephori, Archontes* in inſtrumentis publicis contractibuſque civilibus priùs uſurpati ſunt; deinceps in hiſtoriis. Olympiades autem ſerò inductæ ſunt in uſum hiſtoricum; in politicum, nunquam. Parius noſter Chronographus (qui anno Attico 1318 *Marmor Arundelianum* exaravit) omnium antiquiſſimus eſt eorum, qui *Chronologicum* ſcribendi genus inſtituit, diverſum ab *Hiſtorico*: Hic celebriores Græciæ epochas, *regum Athenienſium* annis, & *Archontibus* annuis ſignatas, ad *Diognetum* uſque numerat, qui Archon fuit anno quarto Olympiadis 128. Ex quo ſatis apparet, *Archontes* in chronologiam priùs receptos eſſe, quàm Olympionicas. Nulla enim eſt in nobiliſſimo

nobiliſſimo illo monumento Olympiadum notitia: quippe tunc temporis Olympiades Hiſtoricæ non fuerunt editæ, nedum applauſum obtinuerint.

Inter ſuperſtites Græcos, qui Olympiadas in hiſtoriis adhibuerunt, longè veruſtiſſimus eſt Polybius. Nam ineptiſſima iſta *Olympiadum, Archontum, Ephororum* στοιχείωσις, quæ in Hellanica Xenophontis irrepſit, gloſſatoris cujuſpiam inſcitiam prodit. Verùm cùm Æra Olympiaca Polybio, tanquam Vulgaris & ſuâ ætate notiſſima, uſurpetur; illius Origo altiùs inveſtiganda eſt. [a] *Ariſtoteles* quidem (qui obiit anno Attico 1261) de *Olympionicis* librum conſcripſit ſingularem: Scripſerunt etiam [b] *Steſiclides*, [c] *Philochorus*, alii; ſed recentiores omnes. Inter Hiſtoricos verò, duorum retrò ſeculorum deperditos, nullum extat hujuſce rei veſtigium.

[a] *Dieg. Laert in vitâ.* [b] *Id in Xenoph* [c] *Suid. in* Φιλ.

Prodiit tandem, Ptolemæi Philadelphi temporibus, [d] *Timæus longè eruditiſſimus*, [e] μεγίστην πρόνοιαν πεποιημένος τῶν χρόνων ἀκριβείας, καὶ τῆς πολυπραγμοσύνης πεφροντικώς, *maximam adhibens diligentiam in exquiſitâ temporum notatione, & varia rerum cognitione abundans.* Scripſit hic [f] Ὀλυμπονίκας, ἢ χρονικὰ πραξίδια, *Acta ad tempus Olympionicarum relata.* [g] Ὁ γὰρ τὰς συγκρίσεις ποιούμενος ἀνέκαθεν ἀπὸ Ἐφόρων ἕως οὗ Βασιλεῖς οὗτοι ἐν Λακεδαίμονι, καὶ οὗτοι Ἄρχοντας οὗτοι ἐν Ἀθήναις, καὶ τὰς Ἱερείας τὰς ἐν Ἄργει πρὸς τοὺς Ὀλυμπονίκας, οὗτός ἐστι, *Hic enim ille eſt, qui Ephoros à primâ inſtitutione cum Regibus Spartanorum comparat; & Archontes Athenienſes; ac Sacerdotes Argivas cum Olympicis victoribus confert.* Unde orſus ſit Timæus, non invenio; neque an vixerit ultra Olympiadem CXXIX; ad quam ille Hiſtoriam ſuam perduxit; & quâ illum excepit Polybius, uſque ad CLVIII.

[d] *Cic. de Orat.* [e] *Diod l. 5. initio.* [f] *Suid. in Tim.* [g] *Polyb. Exc. Valeſ p. 50.*

Timæus itaque (quantum video) primus *Olympiadas* in hiſtoricam compaginavit fabricam. Quicquid ante ætatem Timæi ad Olympiadem aliquam accommodatur, id quidem κατὰ πρόληψιν collatum videtur. Poſt Timæum, *Eratoſthenes* (ſub Ptolemæo Euergete) *Canones Temporum* compegit; qui à plurimis ſunt probati: & ab illis demùm temporibus, Olympiades quaſi totius *Græciæ Faſti* habitæ ſunt.

Dion. Hal. l. 1. *Plin. l. 4. c. 5.*

Cùm igitur ſerò conſcripta ſint *Olympionicarum* nomina; & illorum ſeries in chronologiam aſſumpta fuerit, non niſi annis

amplius DC postquam Olympia ab Iphito instaurata sint; nihil mirum, si desiderentur vetustissima *Victorum* nomina; aut si nonnulla ex conjecturâ suppeditentur. Perierunt proculdubio XXVIII priorum Victorum nomina. *Corœbi* memoria ex [a] *Sepulchro* supererat, non ex Gymnasio. Non fuit ille omnium primus; sed eorum primus, qui continuâ serie in memoriam revocari potuerunt; [b] ἐξ ὃ τὸ συνεχὲς τοῖς μνήμασι τῶν τοῖς Ὀλυμπιάσιν ἐστὶ, *Ex quo continuatio est in actis publicis Olympiadum.* Nulla Hellenodicarum, nulla Chronographorum solertia investigare potuit, quisnam ille fuerit qui victoriam ante Corœbum proximus adeptus est. Principio, inquit [c] Aristodemus, *Certamen in stadio tantùm fuit, & nullius Victoris nomen inscribebatur, ipsis id negligentibus: XXVIII autem Olympiade, Corœbus Elidensis stadio victor inscriptus est; ejusque Olympias prima constituta; à quâ Græci tempora exactè numerare placuit.* Ab his autem *Corœbi* Olympiis non cœpit mos inscribendi nomina; sed longo pòst tempore collecta sunt undequaque nomina, ut conscriberetur Victorum catalogus, quorum Coryphæus fit Corœbus. Neque tamen res hæc firmissimis est exquisita argumentis; cùm de nonnullis, qui Corœbum sequuntur, non immeritò dubitare liceat. *Septimus* in serie numeratur [d] *Daicles*; qui tamen non à Corœbo numerandus erat; sed ab Iphito, qui coronavit illum. [e] *Sextâ Olympiade, rex Iphitus Delphos missus est, consultum an Coronæ imponerentur Victoribus; dato oraculo, oleastrum sepsit, & septimâ Olympiade primus coronatur Daicles.* Sic etiam *octava Olympias, cui cum Pisæis præsidebat Pheidon tyrannus Argivus (quam Elei inter Ὀλυμπιάδας numerant)* non à Corœbo est octava, sed ab Iphito. Pheidon enim Iphito & Lycurgo fuit [f] contemporaneus.

[a] *Pausan. Eliac.* I. *p.*301.

[b] *Ibid.*

[c] *Syncell. p.*196.c.

[d] *Dion. Hal. l.*1.*p.*57.

[e] *Phlegon. Frag.*

Pausan. Eliac. II. *p.*386 *ult.* *Herodot. l.*6. *c.* 127.

[f] *P.*420.

Qualiscunque verò sit hæc Ὀλυμπιάδων ἀναγραφὴ, tanto quidem favore & studio à Græcis recepta est; ut *Corœbus*, tanquam Mercurius bifrons, Fabulosi temporis Verique Index collocetur; quicquid ejus victoriam præcessit μυθικὸν habetur; nihil ἱστορικὸν, nisi pòst *Primam* hanc *Olympiadem.* Parum enim interest rei Chronologicæ, utrùm Corœbi Olympias sit verè prima, an sit postulatitia; dummodo stabilis figatur Terminus, à quo putentur tempora. Consensus Chronographorum errorem protegit, & Epocham ab omni controversiâ vindicat.

Censor. de Die Nat.

Æra

Æra itaque Olympiaca (Græcorum temporum conſervatrix, & veritatis vindex) in Canone adhibetur; Cùm ſit rebus iſtis accommodatiſſima. Statuitur autem Olympiorum Epocha vulgaris (ex communi veterum Chronologorum conſenſu) ad annum Periodi Julianæ 3938; qui eſt Æræ Atticæ 807; quo tempore *Athenis* Rex erat *Æſchylus*.

Non autem hìc ferendâ eſt illorum licentia (qui ut rationes ſuas huic Epochæ componerent) ἀλαδοχὰς veteres miſerè lacerant, & ad libitum truncant.

In [a] Euſebii Canone; Prima Olympias incidit in *annum* 37 *Alcamenis Regis Spartani.* Subjicitur, *Lacedæmoniorum reges defecerunt.* Oſcitanter nimis. [b] *Alcamenes, Telechi filius, cepit Amphiam, anno ſecundo nonæ Olympiadis:* Utramque Regum familiam (tam Euriſthenidarum, quàm Proclidarum) ad Olympiadem CXL durâſſe docet [c] Polybius. Videtur Euſebius laterculis decipi [d] τῶν συλλογιζομένων ἀπὸ τῆς ἐν Λακεδαίμονι βασιλευσάντων, *eorum qui per reges Spartanos tempora deduxerunt* à Reditu Heraclidarum uſque ad Primam Olympiadem; inde autem per Olympiades ipſas.

[a] *Nu.* 1240.

[b] *Pauſan. l.* 4. *p.* 225.

[c] *L.* 4. *p.* 272, & 304.

[d] *Diod. Præf. p.* 4.

[e] Euſebius (paulò ante Primam Olympiadem) *Corinthiorum reges defecerunt; poſt hos in Corintho conſtituti ſunt annui Prytaneis.* Reipublicæ præfuerunt Prytanes annos XC, uſque ad initium *Cypſeli*; anno Attico 925, anno ſecundo Olymp. XXX. Demptis annis 90, habes annum 835; qui eſt primus Olympiadis VIII: Eò uſque Corinthi regnatum eſt. Reges numerantur XI; *Aletiadæ* IV, *Bacchiadæ* VII. Verùm Pauſanias; * Ἀλήτης αὐτὸς ὢν καὶ οἱ ἀπόγονοι βασιλεύσιν ἐς μὲν Βάκχιν τὸν Πρύτιδος ἔτη γενεὰς πέντε, *Aletes & poſteri regnârunt ætates quinque uſque ad Bacchim.* Deſideratur rex unus.

[e] *Nu.* 1238.

* *L.* 2 *p.* 92.

Ad Primam Olympiadem, [f] Euſebius: *Lydorum primus Ardiſus.* Amputantur reges XVIII; quorum memoria hâc inſcitiâ periit; reliquos quatuor habemus, Euſebii beneficio. [g] *Poſt Atyadas, regnârunt Sardibus Heraclidæ, per ætates XXII ab Agrone uſque ad Gygem, annis* 505. De Lydorum autem regno [h] dictum.

[f] *Nu.* 1239.

[g] *Herod. l.* 1. *c.* 7.

[h] *Sup. p.* 313.

Eadem omnia delirat Syncellus; quæ non opus eſt repetere.

Alcmæon, Athenienſium *Regum* (ſive, [i] ἀρχόντων τῶν ἀλῶ βίου) poſtremus, regnavit annos tantùm duos, juxtà Euſebium, & Syncellum; & *Prima* hæc *Olympias* incidit in annum ſecundum

[i] *p.* 310.

Æſchyli, Regis penultimi. In Græco autem *Athenienſium Regum*
[a] *Euſeb. p.215.* catalogo (inter Excerpta Scaligeri, cum [a] Euſebio edita) *Alcmæon* regnat ann. XII; & *Olympias Prima* contigit anno *Æſchyli* XII. Eſt decennii differentia; ex diverſis orta ſententiis de intervallo à clade Trojanâ ad Primam Olympiadem. Excerpta ad normam
[b] *Sup. p.314.* [b] *Timæi* fabricari videntur; qui in illo intervallo numeravit annos CDXVII. Euſebius autem, calculos ſequutus *Eratoſthenis*, qui in eodem intervallo ſtatuit annos tantùm CDVII, decennium amputat de pede laterculi. Quâ ratione ſubſidet tota ſeries; & Trojæ ἄλωσις tot annis fit recentior.

Cæterùm annos plures, quàm quos Timæus numerat, à qui-
[c] *p.239.* buſdam Veterum huic intervallo attribui liquet; tum ex [c] *Dicæarchi* calculis; tum ex Syncello, qui diverſas quorundam ſententias
Syncell. p.185.b. annotat. Ἀθηναίων κς ἐβασίλευσεν Ἀριφρων Φερεκλέους ἔτη κ. ᾧ Ἀφεταγὸν, ἔτη λα, XXVI *Rex Athenienſium Ariphon, Phereclis F. regnavit annos* XX: *ſecundùm Africanum verò, annos* XXXI. Paulò
Ib. p.195.c. poſt; Ἀθηναίων κη ἐβασίλευσεν Ἀγαμήστως Θεσπιέως ἔτη ιζ. ᾧ ἄλλος, ἔτη μ, XXVIII *Rex Athenienſium Agameſtor Theſpiei F. regnavit annos* XVII: *ſecundum alios autem, annos* XL.

Prima hæc *Olymmpias* competit anno 807 Æræ Atticæ, ad menſuram Marmoris comparatæ: *Troja capta* eſt anno Attico 374: Interſtitium eſt annorum 433. In Marmore numerantur an. XXVI plures, quàm ab Eratoſthene: ut igitur iſti numero paria ſint *Athenienſium Regum* tempora; *Alcmæon rex*, in Canone noſtro (ex auctoritate *Timæi*) habet annos XII; *Ariphon* (juxtà *Africanum*) annos XXXI; *Agameſtor* (ex congruo) annos XXIV, id eſt, quatuor plures, quàm apud Euſebium: ſit licentiæ venia. Conſurgit præterea biennium ex prochroniſmo epochæ *Annuorum Archontum*; qui *Decennalibus* ſuccedunt: unde *Olympias Prima*, non in XII, ſed in XIV *Æſchyli* annum incidit.

Epocha Marmorea.

Ἀφ' ὃ Ἀρχίας Εὐαγήτου, δέκατος ὢν ἀπὸ Τεμένου, ἐκ Κορίνθου ἦγαγε ἀποικίαν . . . Συρακοσίους . . . Ἀθηνῶν Αἰσχύλου ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑνὶ.

EX *quo Archias Euageti F. decimus à Temeno, è Corintho deduxit coloniam Syracuſas, regnante Athenis Æſchylo, anno ejus vigeſimo primo.*

Coloniæ

Coloniæ Siculæ.

MAGNI intereſt hanc *Archiæ* epocham rectè ſtatui; à quâ pendet tota *Sicularum Coloniarum* hiſtoria; quam diligenter tradidit *Thucydides, lib. VI. ſub initium.*

Ἑλλήνων πρῶτοι Χαλκιδεῖς ἐξ Εὐβοίας πλεύσαντες μετὰ Θουκλέους οἰκισταῦ, ΝΑΞΟΝ ᾠκησαν.

ΣΥΡΑΚΟΥΣΑΣ δὲ ἔτει ἑβδόμῳ ἔτει Ἀρχίας τῶν Ἡρακλειδῶν ἐκ Κορίνθου ᾤκισε, Σικελοὺς ἐξελάσας πρῶτον ἐκ τῆς νήσου, ἐν ᾗ νῦν οὐκ ἔτι περικλυζομένη ἡ πόλις ἡ ἐντός ἐστιν. ὕστερον δὲ χρόνῳ καὶ ἡ ἔξω, προσοικισθεῖσα, πολυανθρωπότατον ἐγένετο.

Θουκλῆς δὲ καὶ οἱ Χαλκιδεῖς ἐκ Νάξου ὁρμηθέντες ἔτει πέμπτῳ μετὰ Συρακούσας οἰκισθείσας, ΛΕΟΝΤΙΝΟΥΣ τε πολέμῳ τοὺς Σικελοὺς ἐξελάσαντες, οἰκίζουσι, καθ' αὑτούς ΚΑΤΑΝΗΝ· οἰκιστὴν δὲ αὐτοὶ Κατάνης ἐποιήσαντο Εὔαρχον.

Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Λάμις ἐκ Μεγάρων ἀποικίαν ἄγων ΤΡΩΤΙΛΟΝ οἰκίσας, καὶ ὕστερον ΘΑΨΟΝ οἰκίσας, αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει, οἱ δ' ἄλλοι ἐκ τῆς Θάψου ἀναστάντες, Ὕβλωνος βασιλέως Σικελῶν προδόντος τὴν χώραν, καὶ καθηγησαμένου, ΜΕΓΑΡΕΑΣ ὠνόμασαν τοὺς Ὑβλαίους καλουμένους. Καὶ ἔτη οἰκήσαντες πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατόν, ὑπὸ Γέλωνος τυράννου Συρακουσίων ἀνέστησαν ἐκ τῆς πόλεως καὶ χώρας· πρὶν δ' ἀναστῆναι, ἔτεσιν ὕστερον ἑκατὸν ἢ αὐτοὺς οἰκίσαι, Πάμμιλον πέμψαντες ἐς ΣΕΛΙΝΟΥΝΤΑ κτίζουσι.

	Æra Attica.
Græcorum primi Chalcidenſes, ex Eubœa navigantes cum Theocle coloniæ deductore, condidere NAXUM.	813
Inſequenti anno, Archias (unus ex Heraclidis) è Corintho profectus condidit SYRACUSAS; Siculis ex inſulâ (Ortygiâ) prius expulſis; in quâ jam non ampliùs mari circumfluâ urbs interior ſita eſt. Poſtea verò temporis, & ea, quæ extra inſulam eſt, addito muro, incolis frequentari cœpta.	814
Anno quinto poſt Syracuſas conditas, Theocles & Chalcidenſes Naxo profecti, Siculis bello pulſis, condiderunt LEONTINOS, & dehinc CATANAM; ſed Catanenſes Euarchum conditorem faciunt.	819
Per idem tempus Lamis (à Megaris coloniam ducens) TROTILUM condidit; poſtmodum THAPSUM: eo mortuo, reliqui è Thapſo migrantes, condiderunt MEGARA, quæ & Hybla dicta ſunt, ab Hyblone Siculorum rege, qui terram dederat. Megarenſes anno centeſimo, poſtquam eorum urbs condita fuit, miſſo Pammilo, condidere SELIUNTEM; & poſt annos 245, Megarenſes ipſi à Gelone expulſi ſunt.	

ΓΕΛΑΝ ὃ Ἀντίφημος ἐκ Ῥόδου καὶ Ἔντιμος ἐκ Κρήτης ἐποίκους ἀγόντες, κοινῇ ἔκλισε ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ τὴν Συρακουσῶν οἴκησιν· καὶ τῇ μὲν πόλει ἀπὸ τοῦ Γέλα ποταμοῦ τὄνομα ἐγένετο, τὸ δὲ χωρίον ὃ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὃ πρῶτον ἐτειχίσθη, Λίνδιοι καλεῖται· νόμιμα δὲ Δωρικὰ ἐτέθη αὐτοῖς.

Anno XLV *post conditas Syracusas,* 859 *Antiphemus è Rhodo, & Entimus è Cretâ, colonos ducentes, communi operâ condiderunt* GELAM, *à flumine dictam: locus primùm munitus, ubi urbs erat, vocabatur Lindii. Jura sunt Dorica.*

Ζάγκλη τὸ μὲν ἀρχαῖον ἀπὸ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικίᾳ Χαλκιδικῆς πόλεως ληστῶν ἀφικομένων ᾠκίσθη, ὕστερον δ' ἀπὸ Χαλκίδος καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας πλῆθος ἐλθὸν ξυγκατεκράτησε τῆς γῆς. ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον Ζάγκλη διὰ τὸ τοῦ τόπου Σικελῶν κληθεῖσα, ὅτι δρεπανοειδὲς τὸ χωρίον τὸ ἰδέσθαι ἐστὶ, τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ ξάγκλον καλοῦσι· ὕστερον δὲ αὐτοὶ μὲν ὑπὸ Σαμίων καὶ ἄλλων Ἰώνων ἐκπίπτουσιν, οἱ Μήδους φεύγοντες προσέβαλον Σικελίᾳ· οὗτοι δὲ Σάμιοι Ἀναξίλας Ῥηγίνων τύραννος ὁ πολλῷ ὕστερον ἐκβαλὼν, ΜΕΣΣΗΝΗΝ ἀντωνόμασε.

Zancle (*à Siculis dicta, quia locus speciem falcis habet*) *initio à Piratis Cumæis condita, postmodum à Chalcidensibus inhabitata fuit: illos ejecerunt Samii Ioneſque alii, Medos fugientes. Hos ejecit Anaxilas Rheginorum tyrannus, qui urbem appellavit* MESSENEM.

ΙΜΕΡΑ ἀπὸ Ζάγκλης ᾠκίσθη, καὶ Χαλκιδεῖς μὲν οἱ πλεῖσοι ἦλθον ἐς τὴν ἀποικίαν. νόμιμα δὲ τὰ Χαλκιδικὰ ἐκράτησεν.

HIMERA Zancles est colonia à Chalcidensibus plerisque habitata; & leges Chalcidenses sunt.

ΑΚΡΑΙ δὲ καὶ Κάσμεναι ὑπὸ Συρακουσίων ᾠκίσθησαν. Ἄκραι μὲν ἑβδομήκοντα ἔτεσι μετὰ Συρακούσας, Κ'ΑΣΜΕΝΑΙ δὲ ἐγγὺς εἴκοσι μετὰ Ἄκρας.

ACRÆ à Syracusanis conditæ LXX 884 *annis post Syracusas conditas. CASMENÆ ab iisdem* XX *circiter annis post Acras.* 904

ΚΑΜΑΡΙΝΑ τὸ πρῶτον ὑπὸ Συρακουσίων ᾠκίσθη, ἔτεσιν ἐγγὺς ἑβδομήκοντα πέντε καὶ ἑκατὸν μετὰ Συρακούσων κτίσιν. χρόνῳ Ἱπποκράτες ὕστερον Γέλας τύραννος κατῴκισε Καμαρίνην. τὸ τρίτον καθῳκίσθη ὑπὸ Γέλωνος.

CAMARINA à Syracusanis condita fermè annis 135 *post Syracusas conditas: Posteà ab Hippocrate Gelæ tyranno; tertiò, à Gelone.* 949

Ἔτεσι

Ἔτεσι ὕστερον ἐκτίσθη ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μετὰ τὴν σφετέραν οἴκησιν Γελῶοι Ἀκράγαντα ὠνόμασαν, ἢ μὲν πόλιν ἀπὸ τοῦ Ἀκράγαντος ποταμοῦ ὀνομάσαντες.

Gelenſes anno propè CVIII *à ſuæ urbis primordio, condiderunt* ACRAGANTEM, *à flamine denominatam.* 957

Naxus, Tauromenium.

Sicilia[a] *hæ gentes incolunt; Sicani, Siculi, Phryges: illi ex Italiâ; Phryges à Scamandro flumine ac Troade profecti. At Phœnices atque Libyes communi claſſe in eam venientes, coloni ſunt Carthaginienſium. Hi ſunt barbari in Siciliâ populi.* Græcorum autem colonia prima fuit *Naxus*; condita altero ante *Syracuſas* anno: illæ autem *anno Æſchyli* XXI, juxtà Marmor: *Naxus* itaque, anno XX; qui eſt annus Atticus 813; annus tertius Olympiadis Secundæ; cùm Prima Olympias XIV illius anno competat. In Euſebii Canone, [b] *Naxus condita* eſt anno primo Olymp. XI. Antehàc [c] *Græci (Tyrrhenorum latrocinia, & incolarum barbarorum feritatem metuentes) ne mercaturæ gratiâ, eò navigabant.*

[a] *Pauſan. Eliac. p.337.*

[b] *Nu.128.*
[c] *Strab.l.6. p.267.c.*

Tandem [d] *an. ſecundo Olympiadis* XCIV; *Euclide Athenis archonte; Naxus, proditione capta, à Dionyſio Syracuſarum tyranno exciſa eſt; Naxiorum agrum finitimis Siculis donavit*; maximè Zanclæis, qui erant Hyblæ. Non ita multò poſt, [e] *an.* 1 *Olymp.* XCVI, *Phormione Archonte, Siculi* (præcipuè Hyblenſes) *quibus Dionyſius Naxiorum terram conceſſerat, Imilconis promiſſis adducti, Taurum collem magno numero, ſed ſine duce, occupârunt, quòd eſſet naturâ munitus: neque tunc modò, ſed etiam poſt bellum, collem muro circundatum incoluerunt; urbemque* Tauromenium *nuncupârunt, à manſione in Tauro.* Hinc Strabo; [f] Ταυρομένιον, ἥν ἐν Ὕβλῃ Ζαγκλαίων κτίσμα, *Tauromenium urbs à Zanclæis qui erant Hyblæ condita.* Urbs hæc inſigniter aucta eſt [g] *an.* 3 *Olympiadis* CIII, *Cephiſodoro archonte. Andromachus Tauromenita (Timæi hiſtorici pater) princeps optimus, congregavit* in urbem *reliquias exulum Naxi; quam Dionyſius exciderat. (Habitabat ipſe in colle Tauro, qui Naxo imminebat, & à longâ in eo manſione vocabatur Tauromenium.) Acceptis incrementis, urbs citò opes & dignitatem acquiſivit: Sub Auguſto demùm Cæſare, tranſlatis è patriâ Tauromenitis, Romam coloniam recepit.* Hinc Plinius [h] *Colonia Taurominium; quæ anteà Naxus.* Tauromenitæ autem non *Naxum*

[d] *Diod. Sic. l.14 p.403. b.*

[e] *Ib.p.428.a*

[f] *Lib. 6. p.288.c.*

[g] *Diod.Sic. l.16.p.513. c.*

[h] *Plin. l.3. c.8.*

incoluerunt; sed τὸν ὑπὲρ τῆς Νάξου λόφον, *collem, qui imminebat Naxo.* Strabo tamen urbem *Catanam* collocat inter Naxum & Tauromenium. [a] *In eo,* inquit, *latere quod fretum efficit, sunt urbes; primò Meßana, deinde Tauromenium, & Catana, & Syracusæ:* αἱ δὲ μεταξὺ Κατάνης καὶ Συρακουσῶν ἐκλελοίπασι, Νάξος καὶ Μέγαρα, *Naxus autem & Megara, quæ fuerunt inter Catanam & Syracusas, interierunt.* Inter Messanam & Catanam, *Tauromenium*: inter Catanam & Syracusas, *Naxus.* Nummus [b] est TAYPOMENITAN cum VII chordarum plectro; & aversâ parte, APXAΓE'TA (Doricè) cum laureato Apollinis capite. Religio ista Naxiorum fuit. [c] *Theocles* enim *Naxum condidit, & Apollinis* Ἀρχηγέτου (*Ducis*) *aram.* Cum Naxiorum agris, etiam sacra acceperunt Tauromenitæ.

[a] *Strab. l. 6. p. 267. c.*

[b] *Goltz. Sic. tab. 6.*

[c] *Thucyd. ib.*

Syracusæ conditæ.

ARCHIAS Corinthius coloniam deduxit Syracusas, an. XXI Æschyli: Is est annus Atticus 814; Per. Jul. 3945; & quartus Olympiadis Secundæ. Primò occupata est insula *Ortigia*; & in eâ urbs condita: *post annos LXX, Acræ à Syracusanis conditæ sunt; & Casmenæ, annis circiter XX post Acras.* Istæ enim Urbis hujus partes fuisse videntur. Posteri Archiæ, eorumque qui cum illo Syracusas condiderant, territorium circumvicinum inter se dividebant (unde Γεωμόροι, sive Γαμόροι, dicti sunt) & aristocratiam Syracusanam obtinebant. Circà annum CLXX post Syracusas conditas, [d] Γεωμόρων κληρόντων τὴν ἀρχὴν, *Geomoris rerum potientibus, Archonte autem Athenis Critiâ priore*; *Sappho* (poetria Lyrica) *ex Mitylene in Siciliam trajecit*; Phaonem amasium secuta. Tandem seditione intestinâ extra muros ejecti sunt Geomori. [e] Τοὺς Γαμόρους καλεομένους ὑπὸ Συρηκοσίων, ἐκπεσόντας τοῦ τε δήμου καὶ τῶν σφετέρων δούλων καλεομένων δὲ Κυλλυρίων, ὁ Γέλων καταγαγὼν τούτους ἐκ Κασμένης πόλιος ἐς τὰς Συρακούσας, ἔσχε καὶ ταύτας. Ὁ γὰρ δῆμος ὁ τῶν Συρακουσίων τῷ τότε Γέλωνι παραδιδοῖ τὴν πόλιν καὶ ἑωυτὸν, *Gelo, Syracusanos (qui Gamori vocantur) à plebe servisque suis (qui Cyllyrii vocantur) ejectos, ex Casmenâ urbe reducens, ipsis Syracusis potitus est: quippe plebs Syracusana ei venienti & urbem & seipsam tradidit.* Post Gelonem, tyranni alii Syracusas habuerunt.

[d] *Marm. Arundel. lin. 51.*

[e] *Herod. l. 7. c. 155.*

Urbs

[a] *Urbs autem ob ſoli ubertatem crevit; & illius cives ob portuum opportunitatem* ἡγεμονικοὶ, *Principes facti ſunt. Eóque factum, ut Syracuſani, dum ipſi tyrannis parerent, aliorum eſſent Domini; in libertatem reſtituti, alios à Barbarorum dominatu liberarent.* [a] *Strab. l. 6. p. 270. a.*

Pulcherrimam hanc urbem pulcherrimè deſcripſit [b] Cicero. Dicit, *Urbem Syracuſas maximam eſſe Græcarum urbium, pulcherrimamque omnium. Nam & ſitu eſt cùm munito, tùm ex omni aditu, vel terrâ vel mari, præclaro ad aſpectum; & portus habet propè in ædificatione adſpectuque urbis incluſos; qui cùm diverſos inter ſe aditus habeant, in exitu conjunguntur & confluunt. Eorum conjunctione pars oppidi, quæ appellatur INSULA, mari disjuncta angusto, ponte rurſum adjungitur & continetur. Ea tanta eſt urbs, ut ex quatuor urbibus maximis conſtare dicatur.* [b] *In Verrem. l. 4. p. 181.*

Quarum una eſt ea, quam dixi, Inſula; quæ duobus portubus cincta, 1.
in utriuſque portûs oſtium aditumque projecta eſt; in quâ domus eſt (quæ Regis Hieronis fuit) quâ Prætores uti ſolent. In eâ ſunt ædes ſacræ complures; ſed duæ quæ longè cæteris antecellunt; Dianæ, una; altera, Minervæ. In hâc Inſulâ extremâ eſt fons aquæ dulcis, cui nomen Arethuſa eſt, incredibili magnitudine, pleniſſimus piſcium; qui fluctu totus operiretur, niſi munitione ac mole lapidum à mari disjunctus eſſet.

Altera autem eſt urbs Syracuſis, cui nomen ACRADINA eſt; 2.
in quâ forum maximum, pulcherrimæ porticus, ornatiſſimum Prytaneum, ampliſſima eſt Curia, templumque egregium Jovis Olympii: cæteræ urbis partes, quæ unâ latâ viâ perpetuâ, multiſque tranſverſis diviſæ, privatis ædificiis continentur.

Tertia eſt urbs quæ, quòd in eâ parte Fortunæ fanum antiquum 3.
fuit, TYCHE nominata eſt; in quâ Gymnaſium ampliſſimum eſt, & complures ædes ſacræ; coliturque ea pars & habitatur frequentiſſimè.

Quarta autem eſt urbs, quæ quia poſtrema ædificata eſt, NEAPOLIS 4.
nominatur; quam ad ſummam Theatrum eſt maximum; præterea duo templa ſunt egregia; Cereris unum; alterum, Liberæ; ſignumque Apollinis, qui Temenites vocatur, pulcherrimum & maximum.

[c] Strabo Quintam adjicit: Πενταπολις ὧν τὸ παλαιὸν, ἑκκαίδεκα καὶ ὀγδοήκοντα σταδίων ἔχουσα τὸ τεῖχος, *Quinque urbibus olim conſtabat, muro 180 ſtadia longo cincta.* EPIPOLAS ſcilicet, locum arduum urbique imminentem, [d] Dionyſius rex muro ad longitudinem 30 ſtadiorum circumſeptum urbi addidit, an. 3 Olymp. 94: [c] *Lib. 6. p. 270. c.* [d] *Diod. Sic. l. 14.*

non ut incolerentur *Epipolæ*; ſed ne hoſtibus (ut Athenienſibus non ita pridem) opportunum obſidionis locum præberent. Cicero urbis partem, ædificiis minùs frequentem, omiſit.

Epipolarum ſtadia 30 ſunt pars ſexta totius Urbis ambitûs, qui fuit ſtadiorum 180; ſive millium 22 cum dimidio: ut non immeritò [a] Plutarchus dixerit, Συρακόσας πόλιν Ἀθηνῶν οὐκ ἐλάττονα, *Syracuſas urbem Athenis non anguſtiorem*; & Cicero, *Græcarum urbium maximam.*

[a] *In Nicià.*

Opulentiæ Syracuſanæ argumento eſt Numiſmatum, quæ reperiuntur, copia: elegantiſſima ſunt quæ *Arethuſæ* nymphæ caput, & *piſces* ſacros exhibent. Eſt penes me æneum ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ, cum Aquilâ fulminiferâ; & parte alterâ, ΔΙΟΣ. ΕΛΛΑΝΙΟΥ, *Jovis Græci* (qui non alius eſt forsàn, quàm *Olympius, cujus in Acridinâ templum egregium*) caput autem laureatum eſt Dei imberbis, inſtar Apollinis.

ANNO Attico 819, *Naxii* (anno poſt adventum ſexto) *LEONTINOS condiderunt. Leontini* autem vocantur & urbs, & incolæ, & agri. Urbs mediterranea in montibus ſita amæniſſimæ & fertiliſſimæ regionis. [b] *Dionyſius* (qui *Naxum* evertit) *Leontinos*, relictâ patriâ, Syracuſas migrare coegit. Deinceps urbs hæc arx fuit pleriſque ducibus, quum Syracuſas bello peterent; & [c] Leontini τῶν μὲν ἀτυχημάτων κοινωνοὺς ἀεὶ τοῖς Συρακοσίοις, τῶν δ' εὐτυχημάτων οὐκ ἀεί, *Syracuſanis ſemper participes fuerunt rerum adverſarum; non item, Secundarum.* Staterem habeo ΛΕΟΝΤΙΝΩΝ, in quo *Leonis rictus* Urbis nomini alludit; & *quatuor grana* ſoli ubertatem & annonæ copiam jactant.

[b] *Diod. ibid.*

[c] *Strab. l. 6. p. 273. d.*

Iiſdem temporibus, *Naxii* etiam *CATANAM* urbem, ad radices Ætnæ montis, condiderunt. Verùm [d] *an.* 1. *Olymp.* LXXVI, *Phædone Athenis archonte, Hiero* Gelonis filius, expugnatâ urbe, ejectis Catanenſibus, novos urbi incolas impoſuit; eamque mutato nomine *Ætnam* vocari juſſit. Eo autem defuncto, *priſci Catanæ cives patrias ſedes* armis *receperunt an.* 4 *Olymp.* LXXIX, *Euippo archonte.* Poſtea Dionyſius, *an.* 2 *Olymp.* XCIV, *Catanenſibus venditis, urbem Campanis inhabitandam dedit.* Tandem Catana facta eſt *Romanorum colonia.*

[d] *Diod. l. 11. p. 267. c.*

Ib. p. 218. c.

Ibid. l. 14. p. 403. b.

Eſt (inter numiſmatata mea) hujus coloniæ denarius in honorem *Sexti Pompei, Cn. F.* percuſſus; & omnes illius titulos ferens, MAG. PIUS IMP. ITER. PRAEF. ORÆ MARIT. ET CLAS. EX S. C.

Sextus

Sextus Pompeius *Magnus*, *Pius*, *Imperator iterùm*, *Præfectus oræ maritimæ & Classi*; *ex Senatus consulto*. In unâ parte est *Sexti* caput affabrè factum, cum *urceolo* & *lituo*, Pontificatûs & Auguratûs insignibus,; in alterâ, inter PIORUM statuas, est Neptunus nudus, dextro pede rostro navis insistens, dextrâ manu ampluſtre tenens. *Sextus*, maritimarum rerum felicitate inflatus, [a] *se Neptuni filium esse credidit, & pro purpureo cyaneum paludamentum sumpsit.* PIORUM autem *statuæ* hunc nummum *Catanensem* esse indicat. [b] Τὰ περὶ τοὺς Εὐσεβεῖς ἐκεῖ τεθρύλλη) τὸν Ἀμφίνομον καὶ τὸν Ἀναπίαν, οἱ τοὺς γονέας ἀπὸ τῶν ὤμων ἀράμενοι διέσωσαν, *Illic gesta sunt quæ feruntur de PIIS* (fratribus) *Amphinomo & Anapio, qui parentes suos humeris sublatos servârunt*, quando Ætna ignes evomuit. Pausanias; [c] Οὗτοι μὲν δὴ τιμᾶς καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι παρὰ Κατανέων ἔχουσιν, *Apud Catanenses iis* (qui PII appellantur) *honores habentur usque ad nostra tempora*; id est, Antonini Philosophi. Sed & Syracusani hanc Pietatis gloriam sibi vendicabant. [d] *Inter Catanam & Syracusas certamen est de illustrium fratrum morioriâ; quorum nomina sibi diversæ partes adoptant. Si Catanenses audiamus, Anapius fuit & Amphinomus: si, quod malunt Syracusæ, Emantium putabimus & Critonem. Catanensis tamen regio causam dedit facto; in quam se cùm incendia Ætnæ protulissent, juvenes duo sublatos parentes evexerunt inter flammas illæsi ignibus. Horum memoriam ita posteritas munerata est, ut sepulcri locus nominetur* CAMPUS PIORUM. Eorum Statuas *Claudianus* eleganti epigrammate decoravit.

[a] *Appian. Civil. l. 5. p. 729. d.*
[b] *Strab. l. 6. p. 269. a.*
[c] *Lib 10. p. 663.*
[d] *Solin. c. XI.*

Megarenses Attici [e] jampridem *Dorienses* facti sunt: Hinc jam in Siciliam deducta est colonia, quæ aliquandiu incertæ sedis fuit: primò *Trotilum*, ad *Pantagiam* fluvium; dein *Thapsum*, in peninsulâ, non procul à Syracusis; tandem permissu *Hyblonis* Regis Siculi, *Hyblam* condidit in litore; quam à patriâ nominavit *MEGARA*; & sinus inde *Megarensis* dictus est. De his locis, proleptice Virgilii Ænæas ait, —[f] *Vivo prætervehor ostia saxo*

Pantagiæ, Megarosque sinus, Thapsumque jacentem.

[e] *Sup. p. 337.*
[f] *Æneid. 3. v. 688.*

[g] *Hyblæ tres erant Siciliæ urbes: Major, cujus opidani* Ὑβλαῖοι Μεγαρεῖς; (de quibus, hìc Thucydides) *Parva, cujus opidani* Γελεῶται· *Minor, quæ* Ἥρα *dicitur.* De secundâ [h] alibi Thucydides; *Niceas venit* ἐπὶ Ὕβλαν Γελεᾶτιν, *nec expugnavit eam.* In *Parutæ* numismatis Siculis leguntur ΝΑΞΟ. ΜΕΓΑΡΑ. ΥΒΛΑΣ ΜΕΓΑΛΑΣ.

[g] *Steph. in* Υ.
[h] *Lib. 6. p. 455. c.*

Vetustiores istæ Græcorum coloniæ in Orientali Siciliæ latere positæ sunt: Quæ ad Austrum, inferioris sunt ævi.

Roma Condita.

ROMA, urbs optimis avibus condita, armis non literis diu occupata fuit. [a] Παλαιὸς μὲν ἔν ὅτε συγγραφεῖς ὅτε λογίοις φῶς ἦν Ῥωμαίων οὐδὲ εἷς, *Apud Romanos, antiquus neque fabularum, neque historiæ auctor ne unus quidem extat.* Q. Ennius (qui natus anno Urbis Conditæ 515 vixit annos 70) imperitè cecinit;

[a] *Dion. Hal. l. 1. p. 59.*

[b] *Varro R.R. l. 3. c. 1.*

[b] *Septingenti sunt paulò plus, aut minus, anni,*
Augusto augurio postquam incluta condita Roma'st.

[c] *D. Hal. ib.* [c] *M. Porcius Cato* (Consul anno U.C. 559) *diligentissimus historiæ veteris collector dicit, urbem bello Trojano posteriorem fuisse annis* 432. [d] *Sup. p.* 314. (Quam incerta sit æra ista, [d] satis dictum est) *Tempus autem illud* (*dimensum juxta Eratosthenis Canonem*) *incidit in annum primum Olympiadis septimæ.*

Prima Urbis Palilia ex ipsis Romanorum historiis colligenda sunt.

[e] *Tacit. Annal. initio.* [e] *Urbem Romam à Principio Reges habuere.*

Horum Regum tempora quomodo explorata fuerint, non constat. [*] *Dionys. ib.* Dionysius Halicarnassensis ita tradidit: [*] *Inter initium Urbis regnum à Romulo primo Rege ad Regifugium intercesserunt anni* 244. *Quod patet ex Regum successionibus, & annorum numero, quo quisque regnum tenuit.*

Romulus urbis conditor regnavit annos	37
Post ejus obitum, Interregnum fuit anni	1
Numa Pompilius, electus à populo, regnavit annos	43
Tullus Hostilius	32
Ancus Martius	24
L. Tarquinius Priscus	38
Servius Tullius	44
L. Tarquinius Superbus	25
Sunt omnes anni	244

[f] *L. 1.* Cum Dionysio consentit [f] Livius. *Regnatum Romæ ab urbe conditâ ad liberatam, annos* 244. Et [g] Censorinus *Primos*, ait, *Ludos Sæculares, exactis Regibus, post Romam conditam annis* 245, *à Val. Publicolâ institutos esse.* (Is Consul anno post Regifugium proximo.) Mox, *ab Urbis primordio ad Reges exactos, an.* 244 (ludos) *factos esse, nemo est auctor.*

[g] *Cap.* 17.

[h] *Vide Onuphr. in Fast.* Alii Recentiores (quos nominare [h] parùm refert) vel omittentes annum illum *Interregni*, vel de regno *Tarquinii Prisci* annum unum detrahentes, intervallum hoc annis 243 definiunt.

Neque

Neque id illis vitio vertendum; qui *Faſtis Capitolinis* aſtipulari videntur. Hinc prima Epochæ differentia. Sed pergamus.

A Regifugio ad Urbis incendium per Gallos ſunt anni 120. [a] *Hoc conſtat ex tabulis Cenſoriis (quæ in familiis Cenſoriis ſummâ curâ conſervantur) in quibus invenio* (ait Dionyſius) δευτέρῳ καὶ πρὸ τρισὶν ἔτεσιν ἁλώσεως, *altero* (vel potiùs tertio) *ante captam urbem anno, Cenſum Pop. Rom. habitum, cui (quemadmodum & cæteris) tempus hoc adſcriptum erat. L. Valerio Potito, T. Manlio Capitolino Coſs. poſt expulſos Reges, anno centeſimo undeviceſimo; ut Gallorum irruptio (quæ anno ſecundo poſt Cenſum accidit) expleat annorum 120 numerum; quod temporis intervallum facit triginta Olympiadas* ſolidas; poſt quas, urbs vaſtata eſt ineunte anno proximo. Dionyſii interpres Livius, apud quem, *Furius Camillus Dictator*, eo quo urbs à Gallis liberata eſt anno; [b] *Trecenteſimus*, ait, *ſexageſimus quintus annus Urbis (Quirites) agitur.* Annus ab U. C. 245 fuit primus Conſulum; adjice 120, fit annus 365.

[a] *Dionyſ. ib.*

[b] *Liv. l. 5. fine.*

[c] *Hæc Gallorum expeditio, quâ Roma capta eſt, fuit (ut omnes ferè auctores conſentiunt) Archonte Athenis Pyrgione, anno primo Olymp.* XCVIII. *Quod ſi retrorſùm tempora ſupputes ad L. Junium Brutum & L. Tarquinium Collatinum (primos Conſules poſt Reges exactos) complectentur annos 120, ſive* XXX *Olympiadas; & neceſſariò ſequitur, primos Conſules magiſtratum iniiſſe, Archonte Athenis Iſagorâ, anno primo Olymp.* LXVIII: *Supputatis autem Regum annis 244 (ſive Olympiadibus* LXI*) neceſſe eſt, ut primus Urbis Rex Romulus regnum auſpicatus ſit, anno primo* VII *Olymp. Charope Athenis primum Decennalis Magiſtratûs annum agente.*

[c] *Dionyſ. ib.*

Ad hunc modum Dionyſius (veterum in hâc re accuratiſſimus) epocham *Urbis Conditæ* conſtituit ad annum primum Olymp. VII, is eſt annus Olympiadicus (à Coræbi victoriâ numeratus) XXV. Veruntamen ex illius argumentis colligitur annus XXIV, ſive quartus Olympiadis VI. *Annus primus Olympiadis* XCVIII (quo Roma capta) eſt annus à Coræbo 389; ab Urbis conditu, 365. Deme 365 de 389; manent 24.

L. Tarutius Firmanus, inquit [d] Cicero (*familiaris noſter, inprimis Chaldaicis rationibus eruditus*) *Urbis etiam noſtræ natalem diem repetebat ab iis Parilibus, quibus eam à Romulo conditam accepimus, Romamque, cùm eſſet in jugo* (ἐν ζυγῷ, vel ἐν συζυγίᾳ) *Lunam, natam eſſe dicebat; nec ejus fata canere dubitabat. O vim maximam erroris!*

[d] *De Divin. nat. l. 2. p. 293.*

Mathematicus ille, rogatu *Varronis*, etiam *Romuli geneſin ex ejus apoteleſmatis* indigavit. Τῆς γὰρ αὐτῆ θεωρίας ὄντι, χρόνον λαβόντας ἀνθρώπου γενέσεως, βίον σωθησεῖν, καὶ βίῳ δοθέντι σημεῖσθαι χρόνον, *Iſtius diſciplinæ eſt, tum die cujuſpiam natali accepto, vitam prænunciare; tùm, vitâ propoſitâ, exquirere Natalem.* Tarutius itaque, *comparatis Romuli caſibus, factiſque ac vitæ ſpatio, & mortis genere, audacter & conſtanter pronunciavit, Romuli conceptum in matris utero contigiſſe anno primo Olympiadis Secundæ, 23 die Choiac (menſis Ægyptii) horâ tertiâ, quâ Sol penitùs deficit. In lucem autem editum fuiſſe 21 die Thoth, ſub ortum Solis. Quinetiam Romam à Romulo conditam fuiſſe 9 die menſis Pharmuthi, inter ſecundam & tertiam horam.* Paulò antea: *Diem illum, quo Romulus urbem condere* cœpit, *veram triceſimam fuiſſe tradunt, eodemque die, Solis ac Lunæ* συνόδον ἐκλειπτικὴν, *coitum eclipticum incidiſſe (quem Antimachus poeta Teius agnovit) anno tertio Olympiadis Sextæ.* † Dionyſius Halicarnaſſenſis, tam *in conceptu* quàm *in obitu Romuli Solem penitùs defeciſſe refert, & tenebras quaſi nocturnas terræ incubuiſſe.* Cæterum neque Cicero, neque Plutarchus genethliacæ huic Urbis epochæ fidem adhibet; neque has Solis eclipſes adhuc ex Tabulis ſuis deprehenderunt Aſtrologi: nihilominus Palilia prima, quæ vulgò *Varroniana* dicuntur, & *ab anno tertio Sextæ Olympiadis* deducuntur, *Tarrutium* hunc auctorem habent.

Plutarch. in Rom. p. 24.

Ibid.

† *L. 2 p. 119.*

Quæ ſequuntur, poſt captam à Gallis urbem, tempora incerta ſunt; Annales invicem diſcrepant; Magiſtratus plurium annorum ambigui; Conſulum paria, aliis annis expungenda; aliis omiſſa videntur: Neque ante annum U.C. 560, conſentanea eſt apud auctores annorum computatio. Iſta ſcrupuloſiùs ſcrutari, non eſt hujus inſtituti. *Sigonium* adeas, *Onuphrium*, & *Pighium*; qui in Annalibus Romanis digerendis ſummâ cum laude operam poſuerunt.

Tandem ſub Veſpaſiano Aug. id eſt, clariſſimis Romanorum temporibus, FASTI CONSULARES, Marmore inciſi, in Capitolio poſiti ſunt; quorum fragmenta non contemnenda * ſuperſunt. Malè feriati quidem videntur Viri docti, qui conjecturis ſuis innixi, contra Monumenti publici auctoritatem, de unius anni differentiâ litigant.

* *Gruter. p. 289.*

CHRO-

CHRONICI CANONIS

LIBER QUARTUS

continet annos CCLX.

Æra Nabonaſſari.

INTER turbida & incerta Orientis tempora opportunè exoritur *Æra Babyloniorum*; quâ, in Aſtronomicis Veterum rationibus, uſus eſt Ptolemæus Mathematicorum princeps; cujus [a] *annos Nabonnazarî* (Ναβοναζάρου) *nominant, quòd à primo Imperii ejus anno conſurgant.* [a] *Cenſorin. c.21.*

Nabonaſſer in Babylone regnare cepit anno Per. Jul. 3967; qui eſt antepenultimus Seculi XVI. Hujus Æræ pars prima continet [b] *Regum Aſſyriorum & Medorum* ſeriem, uſque ad initium *Cyri*; quorum numerantur anni CCIX: altera *Perſarum*, uſque ad mortem *Alexandri*; quorum ſunt anni CCXV. Adeò [c] ἀπὸ μὲν τ Ναβοναζάρου βασιλείας μεχρὶ τ Ἀλεξάνδρου τελευτ ἔτη συνάγεται καὶ Αἰγυπτίους υκδ, *Ab initio Nabonaſſari ad mortem Alexandri colliguntur anni Ægyptiaci* 424. Huc uſque anni *Nabonaſſari* propriè nominantur; quemadmodum & [d] *qui ab exceſſu Alexandri Magni numerantur, Philippi* vocantur, ſcilicèt *Aridæi*. Deducuntur autem illi, non per *Seleucidas* Babylonis Dominos, ſed per *Ptolemæos*; quia Canon à Græcis Ægyptienſibus continuatus fuit: dein per *Auguſtos*, ex quo Romani Ægyptum obtinuerunt. [b] *Titulus Canonis.* [c] *Ptol. l. 3. c.7. p.79. lin.3.* [d] *Cenſor. ib.*

Cœleſtium motuum obſervationes (quotquot in literas ſunt relatæ) omnium vetuſtiſſimæ ſunt illæ, quas Ariſtotelis diſcipulus [a] *Calliſthenes Babylone tranſmiſit in Græciam, mandante Ariſtotele*; quas Hipparchus (inſignis ſub Philadelpho Aſtronomus) ad ψηφοφορίαν Ægyptiacam accommodavit, [b] ἀπὸ τῶν (ut ait ipſe) ἐκ Βαβυλῶνος ἀναπεμφθεισῶν, ὡς ἐκεῖ τετηρημένας, *à Babylone delatas, ibique obſervatas.*

[a] *Simplicius in l. 2. de Cœlo, com. 46, p. 123, lin 18.*

[b] *Ptol. l. 4. c. ult. p. 104.*

Harum exempla non pauca, *annis Nabonaſſari* notata, Ptolemæus nobis conſervavit: quarum Prima incidit in annum Nabonaſſari 27. Neque hodiè innoteſcit alia vetuſtior. Nam defectum Solarem, aut in Romuli concepti, aut Romæ conditæ tempus ex apoteleſmate L. Tarrutii Firmani conjectum, omninò nullum eſſe duximus.

De vetuſtate hujus artis, apud Chaldæos, diverſa ſcripſerunt Veteres. [c] *Epigenes apud Babylonios* DCCXX *annorum obſervationes ſiderum coctilibus laterculis inſcriptas docet, gravis auctor in primis: qui minimùm, Beroſus & Critodemus* CCCCLXXX *annorum.* Critodemus Beroſum ſecutus eſt: Beroſus ſuam ætatem reſpicit. Nam annus Nabonaſſari 480, quo Beroſus floruit, eſt annus 56 poſt mortem Alexandri. [d] *Beroſus Babylonius Beli ſacerdos* (καὶ Ἀλέξανδρου γεγονὼς, Ἀντιόχῳ τῷ μετ' αὐτὸν τρίτῳ) *Alexandri tempore natus, Antiocho poſt illum tertio, Chaldæorum hiſtoriam tribus libris perſcripſit.* Antiochus Σωτὴρ ab Alexandro *tertius* eſt: ſed Euſubius, ex Tatiano, [e] legit Ἀντιόχῳ τῷ μετὰ Σέλευκον τρίτῳ; ut intelligatur Antiochus Θεὸς, qui regnare cœpit annis 61 poſt obitum Alexandri. *Epigenis* ætas incertior eſt; Sin temporibus Auguſti ſcripſerit, benè convenit illi cum Beroſo. Nam annus *Nabonaſſari* 720, eſt annus *Auguſtorum* ſecundus.

[c] *Plin. l. 7. c. 56.*

[d] *Tatian. p. 171.*

[e] *Pr. Euang. l. 10. c. 11. p. 493. a.*

Porphyrius, his longè recentior, miram adſtruit vetuſtatem *Obſervationum à Calliſthene tranſmiſſarum*; [f] ἃς τινας διηγεῖται ὁ Πορφύριος χιλίων ἐννακοσίων τρίων μεχρὶ τῶν χρόνων Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος σωζομένας, *Quas Porphyrius arguit fuiſſe annorum* 1903 *ad Alexandri Macedonis tempora ſervatas.* Annus 1903 ante captam ab Alexandro Babylonem, eſt Per. Jul. 2480, & 1487 ante initium Nabonaſſari. Ex dictis, non videtur veriſimile, tot annorum *obſervationes laterculis coctilibus inſcriptas* fuiſſe à Chaldæis. Veriſimile eſt, Porphyrium exiſtimâſſe, Chaldæos ad demonſtrandas cœleſtium motuum notationes, aliam Sothiacam periodum, ſive annorum

[f] *Simplic. loc. cit.*

annorum 1460 [a] Cyclum Cynicum postulâsse. Illius calculi tempus coloniæ, à [b] Belo ad Euphratem deductæ, longo intervallo antevertunt. Neque *Chaldæi*, dum se Astronomiæ operam dedisse jactitant [c] *per annos* 473000 *ante Alexandri transitum in Asiam*, aliud intellexisse videntur, quàm immensas [d] *Deorum Dynastias*.

[a] *Supr. p.* 9, 295.
[b] *p.* 107.
[c] *Diod. Sic. l.* 3. *p.* 83. d.
[d] *Supr. p.* 11.

Syncellus rectè : [e] Ἀπὸ Ναβονασσάρου τοῦ χρόνους τῶν ἀστέρων κινήσεως Χαλδαῖοι ἐκτίθενται· καὶ ἀπὸ Χαλδαίων οἱ παρ' Ἕλλησι μαθηματικοὶ λαβόντες. *A Nabonassaro Chaldæi sideralium motuum tempora diligenter annotarunt : etiam Mathematici Græci, ista à Chaldæis accipientes.* En verò artis Sideralis vicissitudinem! Olim ab Ægyptiis illam didicerunt Chaldæi : tandem à Chaldæis illam receperunt Ægyptienses Græci.

[e] *Syncell. p.* 207. c.

Hinc Anni hujus Æræ sunt Ægyptii : [f] *Horum initia semper à primo die mensis ejus sumuntur, cui apud Ægyptios nomen est Thoth* ; [g] *Quo tempore solet Canicula in Ægypto facere exortum.* Initium itaque *Nabonassari* sumitur à neomeniâ Thoth Ægyptii ; non quòd Rex ille eo die regnare cœperit ; sed quòd is dies esset caput anni Ægyptiaci. Neque aliter post mortem Alexandri, primus *Philippi* annus à Thoth deducitur ; quum tamen alio mense Alexander obiisset.

[f] *Censorin. c.* 21.
[g] *Ibid.*

Sunt autem anni Ægyptii æquabiles, continentque dies tantùm 365, absque diei quadrante : Menses etiam sunt æquabiles, habentque singuli dies tantùm triginta, additis ad finem anni ἐπαγομέναις quinque. Ob quam æquabilitatem, hæc anni forma, utpote erroribus minùs obnoxia, semper fuit Astronomis acceptissima : Quod non solùm Ptolemaicæ, sed & Alphonsinæ, Prutenicæque tabulæ demonstrant.

Canon itaque Nabonassaræus, ab Astronomis primùm usurpatus, & Cœlestibus characteribus sancitus, maximam tandem auctoritatem apud Historicos non immeritò obtinuit. Cujus quidem tanta est cum Sacris Literis congruentia, ut sine illo vix esset ullus ab historiâ Sacrâ ad Exoticam transitus ; neque satis notus esset *Primus* ille *Cyri annus*, quo soluta est septuagenaria Judæorum captivitas. Sanè Canon iste multis compaginibus cum Sacro Textu aptissimè connectitur. De quibus suo loco.

Chronographi Christiani (futilibus conjecturis nimiùm indulgentes) miris modis Canonem hunc castigârunt, vel potiùs conturbârunt. Syncellus itaque *Chaldæorum Regum duo Canonia*

[a] P. 207, 208. profert: [a] Unum κατ' Ἀσσυριανὸν κανόνα; alterum κατ' Ἐκκλησιαστικὸν συγγραφεῖσιν. Idem alibi nos docet, quinam sint *Viri Ecclesiastici*, à quibus denominatur Canon. [b] *Quoniam*, inquit, *disquisitiones Chronicæ, à Manethone traditæ, differenter editæ sunt ab Ecclesiasticis historicis; necessarium duxi duas illustrissimorum virorum editiones seligere; Africani, inquam, & (qui post eum scripsit) Eusebii, cognomento Pamphili.* Africanus igitur, hujus *Ecclesiasticæ* chronologiæ auctor, tàm *Chaldaicorum*, quàm *Ægyptiacorum* temporum interpolator fuit.

[b] Sync. p. 53. c.

[c] Syncell. p. 207. c. [c] *Colligitur tàm in Mathematicâ, quàm in Ecclesiasticâ editione, summa totalis annorum* 424: *in partibus autem non sunt iidem ubique anni.* Etiam in primâ parte utriusque editionis colligitur numerus annorum 209; in alterâ 215: Utraque tamen ἔκδοσις diversis modis pessimè depravata est. Errata seligere non est operæ pretium.

Multò emendatior legitur *Chronicus* hic *Babyloniorum Regum Canon* in codice MS. *Cl. Ptolemæi de Hypothesibus* Πλανομένων, & in πίναξι ὠφελείοις MS. *Theonis*; qui in Magnam Ptolemæi Syntaxin commentaria composuit; unde eum ediderunt V. Cl. [d] Sethus Calvisius, & [e] Joannes Bambrigius, Matheseos professor Oxonienſis. Ad hanc normam exigenda est Orientis chronologia.

[d] *Isag. Chro. c.* 11.

[e] *Cum Sphærâ Procli.*

Babylon condita.

NULLA adhuc *Babylonis* urbis, nedum Regni, occurrit mentio, vel in Sacris literis, vel in Exteris. Ex commentis tamen *Ctesiæ* mira fertur tam hujus Urbis, quàm Regni *Assyriorum* vetustas. Assyriaca quidem Babylonicis vetustiora sunt, & primo loco tractari merentur. Babylon enim ab Assyriis condita est. Cùm verò certa sit Babyloniorum chronologia; Assyriorum incerta: de illis priùs agendum est; ut ex veris redarguantur falsa.

De *Babylonis* conditu, duæ sunt Veterum sententiæ: Alii urbem à *Semiramide* conditam referunt; alii à *Belo.* Prætereo *Nabuchodonosorum*, qui se conditorem jactat. [f] *Nonne*, ait, *hæc est Babylon illa magna, quam Ego ædificavi?* Miranda opera, quibus Rex ille Babylonem excoluit, posthàc narrabuntur, ex Beroso & Megasthene.

[f] *Daniel.* 4. 30.

Diodorus autem, ex *Ctesiâ*, opera ista *Semiramidi* falsò attribuit; Quam etiam Urbis conditricem statuit. [g] *Berosus* autem (*libro tertio Chaldaicorum*) μέμφεται τοῖς Ἑλληνικοῖς συγγραφεῦσιν ὡς μάτην οἰομένοις ὑπὸ Σεμιράμιδος τῆς Ἀσσυρίας κτισθῆναι Βαβυλῶνα,

[g] *Joseph. l. c. Ap.* 1. p. 1045. a.

κὴ

κ᾽ τὰ θαυμάσια κατασκευασθεῖσαν περὶ αὐτῆ ὑπ᾽ ἐκείνης ἔργα ψευδῶς γεγραφότι, *culpat ſcriptores Græcos, quòd vanè exiſtimaverint Babylonem à Semiramide Aſſyria fuiſſe conditam; & ab illâ miris operibus exornatam fuiſſe falsò ſcripſerint.* Commenta Cteſiæ plurimis etiam graviſſimis ſcriptoribus impoſuerunt. Præter Diodorum, è Græcis Theocritus, Strabo, Dionyſius Periegetes; è Latinis, Ovidius, Trogus, Mela, Solinus, aliique, urbis originem ad Semiramidem referunt. Illi autem, quotquot ſint, omnes unum *Cteſiam* auctorem habent: Κτησίας οὐκ ὢν ἀξιοπίστης, Cum *Cteſias parùm fide dignus* (Ità de illo cenſuit Magnus [a] Ariſtoteles) haud temerè ſequendus ſit.

[a] *Hiſtor. Animal. l. 8. c. 28 p. 201. a.*

Q. Curtius de Babylonis conditore dubium injicit. [b] *Semiramis*, ait, *eam condiderat; vel* (*ut plerique credidere*) *Belus, cujus regia oſtenditur.* Ex *Megaſthene*, *Abydenus* (apud [c] Euſebium) *Omnia hæc loca feruntur ab initio aquis obruta, & Mare vocata fuiſſe. Belus ſingulis ſuam portionem aſſignavit, & Babylonem muro cinxit; ac deinceps oculis hominum ereptus eſt. Rursùs Nabuchodonoſorus urbem mœnibus, & portis æneis ornavit; quæ uſque ad Macedonum imperium ſteterunt.* Apud Julium Firmicum, vetuſtus poeta *Dorotheus Sidonius* Tyrum Babylone multò vetuſtiorem fuiſſe innuit:

[b] *Lib. 5. p. 136.*

[c] *Præp. l. 9. c. 41. p. 457. b.*

Ἀρχαίη Βαβυλὼν Τυρίῳ Βήλοιο πόλισμα.
Urbs Babylon vetus, à Tyrio quæ condita Belo eſt.

De *Belo*, colonos ex Ægypto in Babyloniam ducente, [d] verba fecimus. Iſta autem non de Urbe aliquâ mœnibus circundatâ, ſed de Sapientum & Philoſophorum migratione in Babyloniam, intelligenda ſunt, qui *Chaldæi* propriè nuncupantur. Strabo [e] docet, alios eorum Ὠρχηνούς, alios Βορσιππηνούς vocari, à locis ſcilicet: Ὀρχόης meminit Ptolemæus; Βορσίππου, Beroſus. Adeò ut Beli colonia non Babylonem, ſed in Babyloniam deduci videatur.

[d] *Sup. p. 107, & 32.*

[e] *Lib. 16. p. 739. b.*

Herennius (*Philo, Byblienſis* [f] Salmaſio) apud [g] *Stephanum, Belum* (Sapientum illorum ſive Sacerdotum ἐξηγητὴν) *Sapientiſſimum* nominat; ejus autem filium Babylonis conditorem fuiſſe aſſerit. Βαβυλὼν, inquit, κτίσμα Βαβυλωνίου ἀνδρὸς σοφοῦ, παιδὸς Βήλου (non Μήδου, ut in editis) Σοφωτάτου· οὐχ ὡς Ἡρόδοτος, ὑπὸ Σεμιράμιδος. Ταύτης γὰρ πολὺ παλαιοτέρα ἦτεσι χιλίοις δυσὶ, *Babylon opus Babylonis viri Sapientis, filii Beli Sapientiſſimi, non* (*ut Herodotus*) *à Semiramide condita. Urbs enim illâ antiquior erat 2^bus annorum millibus.*

[f] *In Solin. p. 1227.*

[g] *In Βαβ.*

Ut Chaldæorum hanc vaniſſimam veruſtatis affectationem omittamus; Herodotus quidem [a] *Semiramidem* habet *inter Babylonis Reges, qui mœnia & templa ornârunt*; dicitque illam *extruxiſſe χώματα ἀξιοθέητα aggeres viſu digniſſimos per planitiem, quam Euphrates anteà inundare ſolitus eſt:* Illam autem Babylonem condidiſſe, non dicit.

[a] *Herod. l.* 1. c. 184.

Nimrod fuit Chuſi filius, Chami nepos, Noæ pronepos. [b] *Initium regni ejus fuere Babel, & Erech, & Acchad, & Chalne, in terrâ Sinhar.* Id eſt, Initio Babyloniam occupavit, in quâ oppida iſta poſteà condita fuerunt: cum verò partes iſtæ vaſtiſſimorum amnium Euphratis & Tigris inundationibus eſſent obnoxiæ, [c] *è terrâ illâ exiit in Aſſyriam; & ædificavit Niniven, & Rehoboth urbem, & Calach, & Rezen.* Cum egreſſus ſit ex Babyloniâ, Babylonis urbis conditor haberi nequit.

[b] *Geneſ.* 10. 10.

[c] *v.* 11.

Geneſ. 11. Neque magis Urbis hujus conditores habendi ſunt *Filii hominum*, id eſt, infideles illi, qui poſt Diluvium *ab Oriente profecti, conſederunt in valle Sinhar*, & conati ſunt *ædificare urbem & Turrim uſque ad cœlum* (in immenſam altitudinem) *ut ſibi facerent nomen* (apud poſteros) *& ne diſpergerentur*, ſed in unâ ſtatione cohabitarent. Irritum enim fuit tantæ molis μηχάνημα; & architecti *in omnes terras diſperſi ſunt.*

Inter fluvios Euphratem & Tigrim, Aſſyriorum temporibus, duæ tantùm urbes fuerunt mœnibus cinctæ: [d] *Meſopotamia tota Aſſyriorum fuit, vicatim diſperſa, præter Babylona & Ninum.* In urbes demùm eam congregavêre Macedones, propter ubertatem ſoli. *Ninus* urbs pridem condita eſt: *Babylon* autem his, de quibus agimus, temporibus. Hujus ſententiæ auctorem mihi videor habere *Eſaiam Prophetam*; qui non tantùm exitium, ſed & initium Regni Babylonici prædicat.

[d] *Plin.* 6. 26.

[e] *Eſai.* 23. 13. [e] *Ecce terra Chaldæorum! Iſte populus aliquando non erat: Aſſyrius fundavit eam Deſerticolis; erexerunt arces ejus; ſuſcitaverunt ædes ejus. Poſuit eam in ruinam.* Quaſi dicit:

Aſpice Babylonem, ſplendidam nunc *Chaldæorum* Metropolim: populus, qui urbem illam occupat, non ita pridem incertis ſedibus vagabatur in ſolitudinibus. (Nabonaſſar) *Aſſyrius* homine

σκληνίτης

σκηνίζας eò deduxit, Urbem munivit, arces excitavit, palatia condidit. Tanta cùm ſit urbs hæc *ab Aſſyrio fundata*: Deus tamen *eam poſuit in ruinam:* Vaſtabitur Babylon, ſicut Tyrus. Babylonis excidium non eſt hujus temporis: Primos ejus *Reges Aſſyrios* fuiſſe, teſtatur Πτολεμαϊκὴ Canonis iſta:

Κανὼν Βασιλέων Ἀσσυρίων καὶ Μήδων.

Ante *Cyrum* recenſentur Reges XX: XVIII priores ſunt *Aſſyrii*; poſteriores duo *Medi*.

Ab initio itaque *Nabonaſſari*, Reges *Aſſyrii* duplices erant; tàm Nini, quàm Babylone regnantes uſque ad annum Nabonaſſari 68; quo *Aſar-adinus* utrumque Regnum conjunxit.

Aſſyriorum Reges.

NEque in hiſtoriâ Sacrâ, neque in Ægyptiorum monumentis reperitur ulla *Aſſyriorum* memoria, antequàm deſiiſſet in Aſiâ *Ægyptiorum* Imperium. Poſtea, anno Templi 232, Primus in Ciſeuphratenſibus regionibus inclaruit [a] *Phul Rex Aſſyriorum*; qui mercede conductus, *confirmavit Menahem in regno Iſraelis*. [a] II *Reg.* 15.19.

Anno Templi 260, *Teglat-Phul-Aſar* (ſive is alius, ſive idem) *Rex Aſſyriorum*, Damaſcenum regnum excidit; & *Galilæam* in provinciæ formam redegit. *Ib. v.*29.

Salman-aſar Rex.

ANNO Templi 272, *Salman-aſar Rex Aſſyriorum* ſubvertit Regnum Iſraelis, & *Samariam* fecit Aſſyriorum provinciam. II *Reg.*17.6.

Chriſtiani veteres *Salman-aſſarum* hunc eundem faciunt cum *Nabonaſſaro*. In *Eccleſiaſtico* Babyloniorum Regum *Canone*, [b] Ναβοναάσαρος (ὁ καὶ Σαλμανασὰρ ἐν τῇ γραφῇ λεγόμενος) ἔτη ιδ', *Nabonaſar* (*qui & Salmanaſar in Scripturâ vocatus*) *regnavit annos* 25. Regnavit *Nabonaſſar* annos tantùm 14. Ille Nini Rex eſt; hic, Babylonis. [b] *Syncell. p.*208. d.

Anno 12 Nabonaſari, [c] *Salmanaßar Rex Aßyriorum cepit Samariam:* eodem capite, [d] *Rex Aſſyriorum in Samariam traduxit colonos de Babylone*. Non autem inde ſequitur *Salmanaſſarum Babylonis* regem fuiſſe. Nam ex Eſdrâ diſcimus, coloniam illam non à *Salmanaſaro* deductam eſſe; ſed ab [e] *Aſſar-haddone*; qui fuit etiam Rex Babylonis. Rex autem hic alibi [f] *Salman*; alibi, [g] *Enem-aſſar* vocatur. [c] II *Reg. ib.* [d] *Ib. v.*24. [e] *Eſdr.*4 2. [f] *Hoſea*, 10. 14. [g] *In Tobiâ Græco.*

[a] Joseph. l. 9. c. ult.

[a] *Hujus Regis nomen in Tyriorum archivis legitur; ex quibus Menander Chronica in Græcum sermonem transtulit. Sic scribens,*

Καὶ Ἐλουλαῖος ὄνομα ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα ἕξ. Οὗτος ὑποστάντων Κιτταίων ἀναπλεύσας ἐπολιόρκησεν αὐτοὺς πάλιν.

Elulæus, qui nominabatur, regnavit annos 36. Hic deficientes Cyprios reduxit, classe eò profectus.

Ἐπὶ τούτου πέμψας (.) ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς ἐπῆλθε Φοινίκῃ πολεμῳ παντὶ στρατῷ· ὃς εἰρήνην ποιησάμενος ἐξελεύσει μετὰ πάντων ἀνεχώρησεν ὀπίσω.

Contra hos (Salmanasar) rex Assyriorum missò exercitu Phœnicen totam invasit; qui pace cum omnibus factâ, domum reversus est.

Ἀπέστη τε Τυρίων Σιδὼν καὶ Ἄκη (καὶ ἡ Παλαίτυρος) καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις, αἱ τῷ τότε Ἀσσυρίων ἑαυτὰς βασιλεῖ παρέδοσαν.

A societate Tyriorum deficientes Sidon, & Ace, & aliæ urbes, se Regi Assyriorum dediderunt.

Διὸ Τυρίων οὐχ ὑπαντιαζόντων, πάλιν ὁ Βασιλεὺς ἐπ' αὐτοὺς ὑπέστρεψε, Φοινίκων συμπληρωσάντων ναῦς ἑξήκοντα καὶ ἑπτακοσίους ἀνδρας.

Igitur, Tyriis non submittentibus, Rex iterum contra illos venit, cum navibus LX, & remigibus 800, quos Phœnices illi auxilio tulerunt.

Αἷς ἐμπλεύσαντες Τύριοι ναυσὶ δεκαδύο, τὸν νεὼν τῶν ἀντιπάλων ἀφανισαμένων, λαμβάνουσιν αἰχμαλώτους ἄνδρας εἰς πεντακοσίους. Ἐπιφανὴς δὴ πάντων ἐν Τύρῳ τιμὴ ἀπὸ ταύτης.

His Tyrii cum XII navibus occurrentes, disjectâ classe hostili, ceperunt captivos 500. Tyrii eo facinore rei navalis gloriam apud omnes adepti sunt.

Ἀναζεύξας δὲ ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς κατέστησε φύλακας ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ τοὺς ὑδραγωγίους, οἱ ἀφανοῦσι Τυρίοις ἀρύσεις. καὶ ἔτος ἕτεσι πέντε γλυφόμενον, ἐκαρτέρησαν πίνοντες ἐκ φρεάτων ὀρυκτῶν.

Rex autem Assyriorum discedens, custodias disposuit ad fluvium, & ad aquæductus, quæ Tyrios aquatum ire prohiberent: quod cùm per quinquennium fieret, coacti sunt ex effossis puteis se sustentare.

Hæc sunt quæ in archivis Tyriorum de Salmanassaro Assyriorum Rege scripta sunt. Vox Παλαίτυρος mihi hìc suspecta est, cùm sit recentior, quàm ut hisce temporibus conveniat: neque potuerunt *Veteres Tyrii* à Tyriis discivisse. Hæc enim non de Tyro Insulari intelligenda sunt, sed de *Vetere Tyro*, in continenti positâ: quod ex istis liquet, quæ de *Fluvio* ad urbem, & de *Aquæductibus* dicta sunt. De cujus excidio mox dicturi sumus. Ἄκη autem urbs maritima satis nota; quæ [a] Persarum temporibus, ὁρμητήριον fuit *contra Ægyptum*; & Lagidarum, nominata est *Ptolemais*.

[a] Strab. l. 16. p. 758. a.

Eusebius

Eusebius (ad annum 3 Olymp. VII) [a] *Aradus insula condita*, id est, ἐκτίσθη, habitatoribus occupata fuit. Res ista hisce *Salmanasari* temporibus non malè convenit. Verisimile est veteres *Aradios*, [b] continentis incolas, ob metum *Assyriorum* incursantium, *in insulam Aradum* migrâsse, urbemque condidisse. Hujus insulæ ambitus est VII tantùm stadiorum; & [c] *quantùm patet, tota oppidum.* S. Hieronymus, *Usque hodie*, ait, *cernimus Aradum insulam, quæ tota sit civitas; & contra se positum oppidum Antaradum habeat; & prætendat in Phœnices littore continentis terræ.* Id est, Aradii, insulam incolentes, antiquas suas sedes in continente tandem recuperârunt.

[a] *Chronic.* n. 1267.
[b] *Sup. p.* 223.
[c] *Mela*, 2. 7.

Senacherib Rex.

QUando [d] *mortuus est Salman-asar, regnavit Sennacherib filius ejus pro eo.* Regnabat eo tempore in Judâ *Ezechias* solus. Hic [e] *excussit jugum regis Assyriorum, & illi servire recusavit*; Quam ob causam, Anno Templi 280 (Nabonassari 20) id est, [f] *Anno decimo quarto Ezechiæ, Senacherib rex Assyriorum ascendit ad universas Judæ urbes munitas, & cœpit earum* non paucas. [g] *Cum animadverteret Ezechias Senacheribum de oppugnandâ Hierosolymâ cogitare, obturavit fontes, qui erant extra urbem, reparavit muros, comparavit missilia & scuta, & præfectos militares populo imposuit; quos oratione confirmavit.* [h] *Dum adhuc Senacheribus in obsidione Lachisi occupatus erat, misit ad Ezechiam servos suos, qui deditionem poscerent. Ille autem pacto pacis pretio.* [i] *Regi Assyriæ pependit 300 talenta argenti, & 30 auri.* Qui acceptâ pecuniâ, versùs Ægyptum profectus est.

[d] *Tobit, c.* 1. *v.* 15.
[e] II *Reg.* 18. 17.
[f] *Ib. v.* 13.
[g] II *Chron.* 32. 2.
[h] *Ib.* 9.
[i] II *Reg.* 18. 14.

Ægyptiacæ hujus expeditionis non meminit historia Sacra. Esaias quidem enumerat [k] Urbes *in viâ Ægypti*, εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' Αἴγυπτον, *in viâ quæ ad Ægyptum.* S. Hieronymus intelligit, *Iter Assyrii redeuntis de Ægypto Jerusalem.* Ab Exteris autem agnoscitur illa. [l] *Berosus (Chaldaicarum rerum scriptor) Senacheribi Regis meminit; quòd & apud Assyrios regnaverit; & quòd omnem Asiam, & Ægyptum bello infestaverit.* Herodotus in hâc re plenior. Regnabat eo tempore, in istis Ægypti partibus, [m] *Sethon Vulcani sacerdos, qui Milites Ægyptios, tanquam sibi malè commodos, nullo in honore habuit; & aruris illos exuit, quas duodenas singulis Reges superiores donaverant. Posteà igitur, quum Sanacharibus Rex Arabum & Assyriorum cum magnis copiis invasisset Ægyptum, & Milites Ægyptii ei opitulari nollent,*

[k] *Esai.* 10. 26, 28.
[l] *Joseph. l.* 10. *c.* 1.
[m] *Herodot. l.* 2. *c.* 141.

Rex (somnio fretus) sumptis institoribus, operariis, & forensibus hominibus, illisque Ægyptiorum, qui sequi vellent (Militaris autem ordinis nemo sequutus est) castra posuit in Pelusio: Hàc enim aditus erat in Ægyptum. Eò quum perveniſſent, murium agrestium vis noctu hostibus effusa est, qui illorum pharetras, arcus, & scutorum habenas ambederunt; ita ut hostes die posterâ, armis exuti, fugam fecerint, multis amissis. Nunc etiam (aut Herodotus) *in templo Vulcani Rex iste stat Lapideus, manu tenens Murem; & per literas hoc dicens:* IN ME QVIS INTVENS PIVS ESTO.

Josephus longè diversam affert solvendæ obsidionis rationem. Rex, ait, [a] *multùm temporis contrivit in apparandâ oppugnatione Pelusii, jamque aggerem penè mœnibus æquaverat, & videbatur assultum propediem facturus, cùm audivit adventare Tharsicen Æthiopum regem, Ægyptiis suppetias laturum, & copias per Desertum ducere, ut improvisus adoriatur Assyrios:* Ταρσιχθεὶς δὲ ὑπὸ τούτων ὁ βασιλεὺς [b Σεναχήριβος λύει τὴν πολιορκίαν. Ἡρόδοτος δὲ γράφει Σεναχήριβον] ἅπτεται τῶν ἱερέα τοῦ Ἡφαίστου στρατεύσαι, λέγων. *Territus hoc rumore Rex* [Senacheribus, obsidionem solvit. Herodotus autem scribit Senacheribum] *contra Sacerdotem Vulcani bellum gessisse*: dicens (ut suprà) [c] *Errat etiam in hoc Herodotus, quòd eum non Assyriorum, sed Arabum regem vocat.* Vox *Assyriorum* in codice, quo usus est Josephus, desiderari videtur. Θαρσιχὴς ille Josephi (qui Africano [d] Ταρακὸς) LXX vocatur Θαρακά; Cujus advenientis rumor, non *Pelusii* (ut Josophus) sed *Libnæ obsidionem* solvit. Neque alius forsàn est Strabonis Τεαρκὼ Æthiops, qui ex Megasthene fertur [e] *usque in Europam (ut Sesostris) processisse; & usque ad Columnas.*

Senacheribus, hic *Assyriorum* primus erat, qui Ægyptum aggressus est. (Nam incertæ fidei sunt, quæ ex Ctesiâ, de *Nino & Semiramide* narrantur.) Sed nec ultrà Pelusium, in introitu positum, perrexit ille; aut quicquam memoriâ dignum perpetravit. Ex Ægypto reversus, Senacheribus [f] *Lacisho misit Tartanem & Rabshakem cum magnis copiis contra Hierosolymam*: ipse interim *Libnam* obsedit. *Rabshakes* contumeliosâ oratione populum Hierosolymitanum ad defectionem sollicitabat, sed re infectâ, *rediit*: & *invenit Regem Assyriorum oppugnantem Libnam.*

Cùm verò increbuisset rumor de Tirhaka Rege Chus (Arabiæ) *quòd egressus esset ad pugnandum contra Senacheribum: ille Libnâ moturus,*

ad

[a] *Joseph. l. 10. c. 1.*

[b] *Supplet. Scalig. in fragm. p. 46.*

[c] *Joseph. ib.*

[d] *Suprà, p. 456.*

[e] *Strab. l. 15. p. 686, 687.*

[f] *II Reg. 18. 17.*

Ib. c. 19. v. 8.

v. 9.

ad Ezechiam literas minatorias misit, nullo successu. Quâ fortunâ cum Tirhakâ congressus sit Senacheribus, non liquet. Grassante autem in exercitu suo peste gravissimâ, *Senacheribus eadem, quâ venerat, viâ reversus est; & mansit in Ninive.* Quamdiù vixerit Senacheribus post reditum, non dicitur: tandem aliquandò, *cùm adoraret ille in templo Nisroth deum suum, Adra-melech & Sarasar filii ejus percusserunt eum gladio. Ipsi verò se proripuerunt in terram Ararati* (Armeniæ) *& regnavit pro eo Asar-haddon filius ejus.* Addit Josephus, parricidas fuisse [a] *filios seniores*; illosque ὑπὸ τῶν πολιτῶν, *à Ninivitis pulsos ob cædem patris.* Regni itaque successione exciderunt filii natu maximi, prælato minorenni, non sine turbis popularibus. Verisimile est, in urbe Nino, sub tenerâ hujus Regis & ad res gerendas inidoneâ ætate, aliquantum temporis civilibus Assyriorum discordiis absumptum fuisse. Neque enim celebratur *Asar-adonis* nomen ante annum Nabonassari 68; quo id in Babyloniorum Regum Canone censetur.

II *Reg.* 19. 35. *v.* 36, 37.

[a] *Antiq. l.* 10. *c.* 2.

Asar-haddon Rex.

ANNO Nabon. 68, qui fuit Templi 328, & 34. Manassis Regis Judæ, Ἀσαρ-ἀδὶν, in Chaldæorum Regum Canone, regnare incipit, post *interregni* octennium. Neque est hic Babylonis Rex alius, quàm *Asar-haddon*, Senacheribi filius, quem patri (in urbe Nino occiso) in Assyriorum regno successisse diximus. Ἀδὶν, vel potiùs *Adon*, est *Adonis*, *Dominus.* [b] Ἀδωνις, δεσπότης παρὰ Φοινίκων. [b] *Hesych.*

Hujus Regis nomen variis curtatur modis. In libro [c] Tobit vocatur *Sar-chedon*, abscisâ primâ nominis syllabâ: LXX posteriorem partem mutilant, quibus *Asor-dan* legitur. Esaias utramque partem truncat, cui *Sar-gon* dicitur. Neque enim id nomen *Senacheribo* imponendum est. [c] *C.* 1. *v.* 21.

Postquam Babylonii per annos octo sine Rege vixissent, deficiente forsàn stirpe regiâ, Rex hic, eâ opportunitate fretus, Babylonem occupat, & utrumque *Assyriorum* Regnum (quod à Nabonassari tempore duplex fuerat) in unum redigit. Post hanc Regnorum conjunctionem, evanuit *Assyriaci*, increbuit *Babylonici* nominis gloria: adeò ut Rex hic *Assyriorum* ultimus sit, in S. literis celebratus; ejusque successores *Babylonii* nuncupentur: Ipse autem tam *Assyriæ*, quàm *Babyloniæ* Rex agnoscitur.

Præterea Syriam omnem sub ditione tenuit; ad quam confirmandam, exercitum eò misit. In eâ expeditione, [a] *Principes exercitûs Regis Assyriorum ceperunt Manassem, & vinctum catenis atque compedibus duxerunt in* BABYLONEM. [b] *Ille autem egit pœnitentiam, & reduxit eum Deus in Jerusalem, in Regnum suum.*

[a] II *Chron.* 33.11.
[b] v.13.

In eâdem, [c] (*Tharthan quem misit Sar-gon* (Asarhaddon) *Rex Assyriorum*) *pugnavit contra Azotum, & cepit eam*; quæ Judaicæ ditionis fuerat, ex quo Rex [d] Azarias urbem illam, Philisthæis ereptam, munierat. *Tartan* etiam [e] *Senacheribo* dux fuerat.

[c] *Esai.* 20.1.
[d] II *Chron.* 26.6.
[e] II *Reg.* 18. 17.

Eodem fortasse tempore, coloni Samariam traducti sunt. Samaritæ dixerunt Zorobabeli, à Babylone redeunti, [f] *Nos immolavimus Deo victimas à diebus Esar-haddonis regis Assyriæ, qui adduxit nos huc.* Paulò pòst, idem depravatè [g] *Asnappar magnus & glorioſus*, appellatur. Hujus coloniæ deductio pleniùs narratur, ubi de Samariæ excidio agitur.

[f] *Esdr.* 4.2.
[g] v.10.

Adduxit [h] *Rex Assyriorum de Babylone, & de Cutha, & de Avath, & de Emath, & de Sepharvaim, & collocavit eos in civitatibus Samariæ pro filiis Israel; qui possederunt Samariam, & habitaverunt in urbibus ejus.* [i] *Et unaquæque gens fabricata est Deum suum: Viri Babylonii fecerunt Succoth Benoth; Cuthæi Nergal; viri de Emath fecerunt Asima; Hevæi, Nebahaz & Tartach; & Sepharvæi comburebant filios suos igni Adramelech & Anamelech diis Sepharvaim.* Quot gentes, tot numina: sunt autem [k] *quinque.*

[h] II *Reg* 17. 24.
[i] v.29.
[k] *Joseph. l.* 9. *fine.*

Succoth Benoth est *tabernaculum filiarum*, sive puellarum: Ad cultum Veneris, sive Mylittæ Babyloniæ, refert Joannes Seldenus, nunquam sine honore nominandus. De eâ Herodotus, Strabo, & Epistola Jeremiæ Barucho subnexa, versu 43. *Nergal* πυρθέα interpretantur, sive πυρεῖα, id est, Sacrum Persarum ignem perennem; quem, ut Solis symbolum, in sacrariis servabant. *Nibchaz* & *Tarthac* unum numen: ut *Adramelech* & *Anamelech*: quæ tamen non magis nota sunt, quàm *Asima*. Illi autem Dii Sepharvaitarum ad Molochum referri possunt; qui tamen Deus Ammonitarum habetur.

De Diis Syris, Syntag. II. c. 7, 8, 9. *Herodot. l.* 1. *c.* 191: & *Strab. l.* 16. *p.* 745.

Samaritani isti coloni, [l] *à Leonibus* infestati, Sacerdotem petierunt, qui Dei cultum doceret: illi autem Jeroboami ritibus idololatrias patrias addiderunt; unde *Dominum revereri*, & *non revereri* dicuntur. Atque inde ortæ lites illæ, quæ inter Judæos & Samaritanos perpetuæ fuerunt.

[l] III *Reg.* 17. 25.
v.41.

De *Aßyriorum Regibus*, hæc ſunt quæ Ebraicis continentur hiſtoriis: & cum veriſſima ſint, Sacrâque auctoritate confirmata, etiam inſuſpectæ fidei habenda ſunt. Quantùm verò ab his diſcrepat longiſſima illa *Aſſyriorum Regum* ſeries, quæ à *Cteſiâ* primùm edita, ab *Euſebio* & *Syncello* conſervatur? De cujus veritate, cùm nemo adhuc ſit, qui dubitaverit, operæ pretium erit, illam penitiùs intueri, ejuſque chronologiam paulò accuratiùs expendere.

Aſſyriorum Reges, juxtà Cteſiam.

GEorgius Syncellus plures *Reges*, plures *annos* enumerat, quàm Euſebius. Comparemus eos.

I

Euſebius. N.Euſ.		an.	An.M.	*Syncell. p.96.*	an.
1	*Ninus*	52	3216	Νῖνος	52
11	*Semiramis*	42	3323	Σεμίεγμις	42
53	*Zameis*, qui *Ninyas*	38	3365	Νινύας, ὁ καὶ Σάωσις (p.103.)	38
91	*Arius*	30	3403	Ἄριος	30
121	*Aralius*	40	3433	Ἀραλιος	40
161	*Xerxes*, qui *Baleus*	30	3473	Ξέρξης	30
191	*Armamitres*	38	3503	Ἀρμαμίθρης (p.108.)	38
229	*Bel-ochus*	35	3541	Βήλωχος	35
264	*Bal-eus*	52	3576	Βαλαιὸς	52
316	*Altadas*	32	3628	Σάθως	32
348	*Mamitus*	30	3660	Μαμυθὼς (p.123.)	30
378	*Manchaleus*	30	3690	Ἀχάλιος	28
408	*Spherus*	20	3712	Σφαῖρος	22
428	*Mamitus*	30	3740	Μάμυλος	30
458	*Sparetus*	40	3770	Σπαρθαίως (p.147.)	42
498	*Aſtacadis*	40	3812	Ἀσκαλάδης	38
538	*Amintes*	45	3850	Ἀμύντης	45
583	*Bel-ochus*	25	3895	Βήλ-οχος	25

Cujus filia Atoſſa (*quæ & Semiramis*) *regnavit cum patre an.*12.

II

Euſebius. N.Euſ.		an.	*Syncellus*, p.147. An.M.		an.
608	*Beilepares*	30	3920	Βηλ-εσόρης	30
638	*Lamprides*	32	3950	Λαμπρίδης	30
670	*Soſares*	20	3980	Σωσάρης (p.151.)	20
690	*Lampares*	30	4000	Λαμπρὴς	30
720	*Panyas*	45	4030	Πανύας	45
765	*Soſarmus*	19	4075	Σωσάρμος	22
784	*Mitreus*	27	4097	Μιθραῖος	27
811	*Tautanes*	32	4124	Ταὐταμος, ὁ καὶ Ταυτάνης	32
	(Troja capta.)				
843	*Teutens*	40	4156	Ταὐταῖος	44
	. . . . .		4200	Ἀεσθήλος (p.154.)	42
	. . . . .		4242	Χάλαος	45
	. . . . .		4287	Ἄνεσος	38
	. . . . .		4325	Βάζιος	37
	(qui *Tithonus* & *Tautanes* II.)				
				(Troja capta.)	
883	*Thineus*	30	4362	. . . .	30
913	*Dercilus*	40	4392	Δερκύλος	40
953	*Eupales*	38	4432	Ἐυπάλμης	38
991	*Laoſthenes*	45	4470	Λαοσθένης	45
1036	*Pyriatides*	30	4515	Πυριάδης	30
1066	*Ophrateus*	20	4545	Ὀφραταῖος	21
1086	*Ophratenes*	50	4566	Ἐφεκαμὶς	(52)
1136	*Ocraxapes*	42	4618	Ἀκραχάνης (p.165.)	42
1178	*Tonos Concoleros*	20	4660	Θῶνος, Κονκόλερος	15
	Græcè *Sardanapalus* Rex 36.				
	A primo *Nini* an. 1240		ab an.3216 ad an.4675	*Sum.*	1460

Diodorus Siculus, ex *Cteſiâ*, multa narrat & mira de *Nino* *Lib.2.initio.* *Rege primo Aßyriorum*, & de *Semiramide*. Poſt *Ninyam* Nini filium, Παῖς, inquit, ὧδε πάτερος ἀγαθὸς τὴν ἀρχὴν *lb.p.77.c.*

ἀπὸ γένους εἰς γένος βασιλεύας μέχρι Σαρδαναπάλου, *Regnatum eſt de patre in filium per* XXX *ſucceſſiones, uſque ad Sardanapalum.* Rex ille non ſolùm à *Ninyâ* triceſimus fuit, ſed etiam triceſimus ejus ſanguinis: quaſi ſucceſſionis ſeries nunquam eſſet interrupta. Piguit Diodorum inſequentium Regum *nomina & annos referre,* διὰ τὸ μηδὲν ἄξιον αὐτῶν πεπράχθαι μνήμης ἄξιον, *quod nihil memorabile geſſerint. Caſtor* autem *Rhodius* eorum catalogum edidit; ex quo *Euſebius* ſuum. [a] *Euſebius Caſtorem ſequitur; cujus teſtimonium producit dicentis, Reges Aſſyriorum regnáſſe annos* 1280.

[a] *Syncell. p.*168.c.

Diodorum longæ iſtius Succeſſionis erciſcundæ poſtulant *Bion* & *Alexander Polyhiſtor*, apud Agathiam; qui duas ſtatuunt Aſſyriorum horum Dynaſtias, ſive Διαδοχάς. [b] *Poſt Ninum regnavit Semiramis,* καὶ ἑξῆς ἅπαντες οἱ τούτων ἀπόγονοι μέχρι καὶ ἐς Βελλεῶν τὸν Δερκετάδου. Ἐς ὃν γὰρ δὴ τὸν Βελλεῶν τὸ ἐκ Σεμιραμέως φῦλον Διαδοχῆς παυσαμένης, Βήλ-ητάραν τινὰ ὄνομα φυτουργὸν ἄνδρα, καὶ τὸν ἐν τοῖς βασιλείοις κήπων μελεδωνὸν καὶ ὑπασπιστὴν, ἐκαρπώσατο τὴν βασιλείαν μάλλον τοῦ βασιλεύσαντος, καὶ τῷ οἰκείῳ ἐνεφύτευσε γένει (ὡς καὶ Βίωνι γέγραπται καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πολυΐστορι) ἕως, ἐς Σαρδανάπαλον τὸν ἔσχατον ἀπομαραντείσης, Ἀρβάκης, &c. *Ac deinceps omnes eorum poſteri uſque ad Belleûm Dercetadam. In illo enim deſinebat ſtirpis Semiramicæ ſucceſſio: & Bel-etaras quidam hortulanus, hortis regiis præfectus, Imperium mirificè carpſit, & ſuo generi inſeruit (ſicut Bion & Alexander Polyhiſtor ſcripſerunt) donec id ſub Sardanapalo emarcuit; cum Arbaces,* &c. Primæ Dynaſtiæ Regem ultimum *Bel-ochum* vocant, vel Βελλεῶν τὸν Δερκετάδην: non τὸν Δερκετάδου (ut in editis) quia Rex penultimus *Amyntas* dicitur, nomine è Macedoniâ mutuato. Δερκετάδαι ſunt *Semiramidis* poſteri: τὸν Δερκετὼ illius matrem fuiſſe tradunt. Syri utramque pro [c] Deabus colunt: illam Piſcis formâ; hanc Columbæ. Rex *Bel-ochus, Dercetadarum* poſtremus.

[b] *Agath. l.*2. *p.*63.c.

[c] *Diod. Sic. l.*2. *p.*65. c.

Altadas Rex, ordine decimus, Syncello Σέθως vocatur, nomine Ægyptio. Variarum lectionum minutias non moror. Quibus autem modis Syncellus *Reges* plures, quàm Euſebius, novamque & Cteſianâ immenſiorem chronologiam conficiat, meritò inquirendum eſt. Cteſias, hujus Genealogiæ πλαστὴς, à *Nino* orſus eſt: quod teſtantur Diodorus, Photius, aliique. Caſtor in laterculi capite adjecit *Belum*; ſed ſine numeris. [d] *Caſtor in ſuo Canone ſic ſcribit. Reges Aſſyrios primos locavimus, initium ducentes à Belo, cujus regnandi tempus*

[d] *Syncell. p.*206.a. & 168.c.

tempus non benè cognitum est: Ejus quidem Nominis meminimus; sed exordium chronologiæ à Nino duximus. Eusebius *Belum* non habet: neque enim ferre potuit Canonis modus; qui à 43 *Nini anno* incipit. Syncellus *Belum* adhibet, eique largitur annos 55.

Pretereà Syncellus, in Dynastiâ Secundâ, quatuor Reges recenset; quos Eusebius non habet; quos nemo veterum agnoscit. Quatuor eorum Regum colliguntur anni 162: Additis *Beli* 55: sunt omnes 217. Ingens hæc *Assyriorum* chronologia à temporibus Excidium Ilii præcedentibus consurgit. Ex Ctesiâ,[a] Diodorus. Contigit Bellum Trojanum, *regnante in Asiâ Teutamo, qui vigesimus est à Ninyâ, cum Assyrii Asiæ imperassent plus mille annis.* Sardanapalus à *Ninyâ* tricesimus, à *Teutamo* decimus censetur. Eusebio,[b] *Tautanes Rex est Assyriorum* XXVI, *sub quo Troja capta est*; anno ab initiis Nini 877: Sequuntur itidem Reges decem.

[a] *L.2.p.77. d.*

[b] *Chronic. n.835.*

Syncellus, ante Bellum Trojanum, non solùm *Teutamum* ejusque successorem *Teutæum*, sed etiam quatuor suos hyperbolimæos Reges collocat: ità [c] Ἄλωσις *Trojæ ponitur circà annum Assyriorum* 1100, *sub Babio, Rege* XXXII; quem idcirco [d] *Tithonum* appellat, & *Tautanem Secundum.*

[c] *Syncell. p.167.a.*

[d] *Ib.p.155.a.*

Post Bellum, Syncellus novem Reges habet: atque his modis ille [e] *enumerat Assyriorum Reges* XLI, *qui regnârunt annos* 1460, *à Belo ad Sardanapalum.* Isti quidem calculi, quantùm omnes alios antevertunt, tantùm à ratione & ab omni auctoritate longiùs discedunt. Syncellus Eusebium incusat, [f] ὅτι διὰ τὴν ἑαυτοῦ ὠδαλογισμὸν, καὶ οὐ τῶν Ἀσσυρίων χρόνους ἠλάττωσε, καὶ τὴν ἅλωσιν Τροίας οὐκ ἀληθῶς ἐσοικείωσε, *Quòd per suam hallucinationem Assyriorum tempora imminuerit, & cladem Trojanam ad verum tempus non contulerit.* Et Scaliger illum exagitat, quòd [g] *quatuor Reges expungeret, quos ab Africano acciperet.*

[e] *Ib.p.92.b.*

[f] *Syncell. p.169.b.*

[g] *Animadv. p.14.53.*

Utrique immeritò. Syncellus enim omnes, qui ante illum scripserunt, calculis superat. Ctesias *Assyriorum Regibus* attribuerat annos 1300, aut paulò plures. Diodorus quidem dicit,[h] *Imperium illud eversum fuisse, quum durâsset à Nino* τριάκοντα γενεὰς, *successiones* XXX, ἔτη ὑπὲρ πλείω τῶν χιλίων καὶ τετρακοσίων, *annos plùs* 1400. Numeri autem isti mendosi videntur; cùm idem paulò antè (ex [i] *Ctesiæ libro secundo*) dixerit, *Imperium usque ad Sardanapalum duraße annos* πλείω τῶν χιλίων καὶ τριακοσίων ἔτη δὲ ἑξήκοντα, *pluſquàm* 1360.

[h] *Diod. Sic. l.2.p.81.d.*

[i] *Ib.77.c.*

Sed & iſte Diodori numerus nimius eſt, ſi Agathiæ & Syncello credendum ſit. Ille ait, [c] *Diodorum ſcripſiſſe, ex Cteſiâ, Aſſyriorum imperium deſtructum fuiſſe* (ἐξ τε ἧς πρὸς τοῖς χιλίοις, καὶ ὀλίγῳ πλείοσιν ἐτῶν ἀπῳκισμένων) *paulò amplius annis* 1306 *elapſis, ex quo Ninus ibi ſummam rerum obtinuerat*: ἔξ ait, non ἑξήκοντα. Syncellus rotundè. *Diodorus ad verbum ſic ſcribit: Eorum Imperium duravit annos* (πλέον ἢ ͵ατ) *ſupra* 1300, *juxtà Cteſiam.* Lectioni huic conſentit Trogus. [f] *Imperium Aſſyrii mille trecentis annis tenuêre.* S. Auguſtinus numerat [g] hujus Imperii annos 1305: Caſtor, 1280: Euſebius 1240: Velleius, 1070: Syncellus autem 1460.

[c] *Agath. l. 2. p. 63 d.*

[f] *Juſtin. l. 1. § 2.*

[g] *Civit. Dei, l. 18. c. 20.*

Sed nec de Regum numero ſatis convenit. Diodoro [h] *Sardanapalus eſt* τριακοστὸς ἀπὸ Νίνου, *triceſimus à Nino*; à Ninyâ, potiùs. Syncellus aſſerit, *Diodorum ſcripſiſſe, Sardanapalum fuiſſe* XXXV *à Nino.* Euſebio, Is eſt [i] *Aſſyriorum rex* XXXVI: Syncello, XLI. Quid autem de numeris ſolliciti ſumus, cum tota quidem Series in controverſiâ poſita ſit?

[h] *Diod. ib. p. 78. a.*

[i] *Chron. n. 1178.*

Doctrina hæc *de Aſſyriorum Regibus*, licèt plurimos nec contemnendos fautores habeat, unius tamen *Cteſiæ* auctoritati innititur; qui hiſtoriam ſuam clauſit [k] *Catalogo Regum à Nino & Semiramide uſque ad Artaxerxen.* Inde Caſtor; à quo, Euſebius.

[k] *Photii, tmem. 72. p. 134.*

Cteſias Cnidius cum Xenophonte (ſub juniore Cyro) in Perſiam aſcendit, & bello captus, ob artis Medicæ ſcientiam, apud Artaxerxem Mnemonem verſatus eſt annis 17. Profitetur ille ſe digeſſiſſe hiſtoriam, quam Græcis tranſmiſit, ἐκ τῶν βασιλικῶν διφθερῶν, ἐν αἷς οἱ Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κατά τινα νόμον εἶχον συντεταγμένας, *ex diphtheris regiis, in quas Perſæ, legis cujuſdam juſſu, res antiquas relatas habent.* Photius, qui Cteſiam legit, [a] *Continentur,* ait, *Perſica libris* 23: *ſed in ſex prioribus res Aſſyriorum, & quæcunque res Perſicas præceſſere, tractantur.* Κεφαλίδες illæ *Perſicæ* regum *Perſarum* acta (etiam [b] *Medo-perſarum*) continebat: ad *Aſſyriorum* reges non pertinebat. Utcunque, hoc illi tantum fidei acquiſiviſſe videtur, ut *Diodorus Siculus, Trogus*, alii hunc ſequi maluerint, quàm *Herodotum.* Hic enim, Herodoto junior, [e] ὀχεδὸν ἐν ἅπασι ἀντικείμενα Ἡροδότῳ ἱστορεῖν, *ferè in omnibus Herodoto repugnantia narrat.* Cteſias itaque, ut in cæteris Herodoto adverſatur, ita etiam in *Aſſyriorum* originibus.

[a] *Tmemat. 72.*

[b] *Eſdr 6. 2. Eſter. 2. 22, 6. 1, & 10. 2*

[e] *Phot. ibid.*

Assyriorum Reges, juxtà Herodotum.

PRomisit [a] Herodotus Ἀσσυρίους λόγους, qui non extant. [b] Ἀσσυρίων, inquit, ἀρχόντων τὰ ἄνω Ἀσίης ἐπ' ἔτεα εἴκοσι καὶ πεντακόσια, πρῶτοι ἀπ' αὐτῆς Μῆδοι ἤρξαντο ἀπίστασθαι, *Quùm Assyrii Superiori Asiæ imperâssent annis* DXX, *Medi primi ab ipsis deficere cœperunt.* Tamdiù regnârant *Assyrii* antequàm *Medi* defecerunt. Annon & postea? [c] *Primi ab Assyriis defecêre Medi & in libertatem se asseruerunt; post quos, idem fecerunt alii.* Concesso tamen *Medorum* initio, constat de *Assyriorum* epochâ, juxta Herodotum. Putabamus aliquando [d] *pro vicenario numero* $\overline{\text{x}}$ *substituendum esse millenarium* $\overline{\text{a}}$; ut esset aliqua cum Ctesianis consonantia. Jam non arridet conjectura; neque enim cum Herodoti mente congruit, quam ipse alibi declarat. [e] *Inter Babylonis*, ait, *Reges duæ fuerunt fœminæ: quæ prior regnavit* (τὴν ὑστέρην γενεῇσι πέντε πρότερον γενομένην) *quinque ætatibus ante posteriorem, Semiramis nominata est: posterior Regina vocata est Nitocris, superiore solertior.* Semiramis inter primos Assyriorum reges ab Herodoto Ctesiáque censetur: Nitocris mater [*] *Labyniti regis Assyriorum* (ultimi) *sub quo Cyrus Babylonem cepit.* Herodotus intra suos calculos se continet: Quinque ætates non conficiunt annos $\overline{\text{CC}}$.

[a] *Lib.* 1. [b] *c.* 106, 184. *L.* 1. *c.* 95. [c] *Ibid.* [d] *Diatriba, p.* 35. [e] *Herod. l.* 1. *c.* 184. [*] *Ib. c.* 188.

Herennius (apud Stephanum) dixit; [f] Babylonem urbem Semiramide *vetustiorem fuisse duobus annorum millibus.* Nimiam urbi vetustatem attribuit; sed & de Ctesianâ Semiramidis antiquitate plurimùm detrahit. Porphyrius (vir antiquitatis callentissimus) Semiramidis ætatem ad Trojana tempora retulit. [g] *Sanchoniathon*, inquit, *scriptor Berytius* Περὶ Σεμιράμεως γέγονε τῆς Ἀσσυρίων βασιλίδος· ἣ κατὰ τοὺς Ἰλιακοὺς, ἢ κατ' αὐτοὺς γε τοὺς χρόνους γενέσθαι ἀναγέγραπται, *vixit sub Semiramide Assyriorum reginâ, quæ ante Trojana tempora, aut circà illa fuisse traditur.* Quod cum Herodoti chronologiâ benè convenit. *Dejoces Medus* ab Assyriis defecit, circà annos 500 post excidium Trojæ. In Eusebii Canone, ad annum æræ Assyriorum 625, [h] *Bel-ochi* (18 *Assyriorum regis*) *filia Atossa, quæ & Semiramis, regnavit cum patre annos* 12. Photius [i] *Ctesiæ* reprehendit, quòd ὅσα οἱ ἄλλοι περὶ Ἀτόσσης Ἀσσυρίης ἀναγράφουσι, ταῦτ' ἐκεῖνος εἰς Σεμίραμιν ἀναφέρει, *Quæcunque alii de Atossâ Assyriâ scripserunt, ille ad Semiramidem referat.* Atossam satis distinguit à Semiramide.

[f] *Sup. p.* 477. [g] *Euseb. Præp. Evan. l.* 1. *p.* 31. b. [h] *Num.* 583. [i] *Tmem* 186. *Narrat.* 9.

Neque eſt hæc alia, quàm quæ diu anteà (juxta Cteſiam) *Nino* ſucceſſiſſe dicitur. Una heroina, pro ſententiarum diverſitate (quod Euſebio familiare) diverſa tempora obtinet; hìc Herodoti ſententiam ſpectat; illic Cteſiæ.

[a] *L.1 p.2.* Herodoto *Dionyſius Halicarnaſſæus* favere videtur; cui [a] Ἀρχὴ εἰς ὅσον Μυθικὸς ἀναγραφὴν χρόνος· *Aſſyriorum imperium ad fabuloſa tempora productum* dicitur. Sanè Trojana tempora Mythicorum celeberrima ſunt. Cteſias χρόνον Ἄβηλον attingit, & Aſſyriorum initia ultrà omnia Græcorum tempora longe protrudit.[b] Τὰ Ἀσσυρίων πολλοῖς ἔτεσι πρεσβύτερα τῶν Ἑλληνικῶν, ἀφ' ὧν Κτησίας λέγει, *Ex iis quæ Cteſias tradit, res Aſſyriorum multis annis vetuſtiores ſunt, quàm res Græcæ.*

[b] *Clem. Alex. Strom. 1. p. 320. d.*

Hæc de *Aſſyriorum Regno* Herodotus; hæc Cteſias; longo intervallo inter ſe diſſidentes. Ex utriuſque ſententiâ, poſt *Aſſyrios* regnabant *Medi*; poſt Medos, *Perſæ*. Neque ante *Primum Cyri annum*, occurrit certum chronologiæ fundamentum. Initio *Perſarum* innititur *Medorum* finis; ſicut initiis *Medorum*, finis *Aſſyriorum*. Cæterùm in *Medorum* ſerie non minùs ab Herodoto diſcedit Cteſias, quàm in *Aſſyriorum*.

Medorum Reges.

HErodotus *Medorum* hiſtoriam breviter & dilucidè narrat. Dicit, illos [1] ab *Aſſyriis* (qui imperâſſent Aſiæ annos 520) defeciſſe; & *Dejocem* (novi Regni auctorem) *Ecbatana* condidiſſe; regnumque uſque ad [2] *Halym* fluvium prolatâſſe. Dicit, [3] *Phraortem* ejus filium *Perſas* ſubegiſſe, & ab *Aſſyriis* victum fuiſſe: [4] *Cyaxarem* autem nepotem *Ninum* expugnâſſe, & *Aſſyrios* ſubegiſſe, [5] exceptâ *Babylonicâ* portione; & bellum ſexennale cum [6] *Lydis* geſſiſſe. Denique [7] *Aſtyagem* pronepotem, à *Cyro* debellatum, imperio finem dediſſe; cum ſtetiſſet annos 150.

[1] *L.1. c. 95.*
[2] *c.72.*
[3] *c.102.*
[4] *c.103.*
[5] *c.106.*
[6] *c.16.*
[7] *c.107.*

Aſtyages à Cyro exutus eſt anno primo Olympiadis LV, qui eſt annus Nabonaſſari 188. Deme annos CL, habes *Dejocis* initium, anno Nabon. 39, qui eſt Per. Jul. 4005. Deme annos DXX, habes annum Per. Jul. 3485. Veruntamen cautè ſtatuenda ſunt Aſſyriorum initia. Medi (juxtà [c] Herodotum) aliquandiù vixerunt αὐτονόμοι, priuſquàm *Dejoces* tyrannidem invaſit: Cum τῆς αὐτονομίας tempus indefinitum ſit; neque certò definiri poſſit Aſſyriorum epocha.

[c] *C. 95.*

Appianus

Appianus Alexandrinus iisdem calculis usus est. Ἀσσυρίωντε, καὶ Μήδων, καὶ Περσῶν, τριῶν πρὸ ὀλίγων μεγίστων ἡγεμονιῶν εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου συνειθεμένων, ὅτ' ἂν ὁ χρόνος ἐφίκηται τῶν ἐνακοσίων ἐτῶν, *Assyriorum, Medorum, & Persarum, trium maximorum Imperiorum, tempora simul congesta, usque ad Alexandrum Philippi filium, non annos quidem nongentos attingunt.* Assyriorum sunt anni 520; Medorum 150; Persarum 230, à 1 Olymp. LV, ad 2 Olymp. CXII, quo *Darius* ab Alexandro victus est. Appianus exclusivè numerâsse videtur. *Præfat. p. 5.*

[a] *Dionysius* etiam *Halicarnassensis* hanc Herodoti chronologiam sequutus est. Ἡ μὲν Ἀσσυρίων ἀρχὴ παλαιά τις ἔστι, καὶ εἰς τοῦτο Μηδικὸς ἀναγομένη χρόνους, ὀλίγου τινὸς ἐκράτησε τῆς Ἀσίας μέρους. ἣν δὲ Μηδικὴ καθελοῦσα τὴν Ἀσσυρίων, καὶ μείζονα δυνασείαν περιβαλομένη, χρόνον δὲ πολὺν οὐκ ἐμέτρησεν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν τετάρτης καταλυθεῖσα γενεᾶς, *Assyriorum imperium, quod antiquum fuit & ad tempora Fabulosa productum, non magnam Asiæ partem obtinuit: Medicum autem, cum illud Assyriorum sustuliset, & majore potentiâ auctum esset, non longo tempore duravit, sed Quartâ generatione eversum est.* [a] *L. 1. p. 2.*

[b] Josephus etiam his *Medorum* initiis assentiri videtur. De *Merodachi* Babyloniorum Regis temporibus agens, Ἐν τούτῳ, ait, τῷ χρόνῳ συνέβη τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἀρχὴν ὑπὸ Μήδων καταλυθῆναι, *Eodem tempore contigit Assyriorum Imperium à Medis dissolvi.* Defectio *Dejocis* intelligenda est; quæ sub finem istius Regis contigit; quâ imminuta est *Assyriorum* potentia, non penitùs dissoluta. [b] *Antiq. l. 10. c. 3.*

Hanc *Medorum Regum* seriem, S. literis neutiquàm repugnantem, in Canone nostro collocavimus. Neque hìc omittendæ sunt aliæ *Medorum* Regum successiones, quas non immeritò rejiciendas esse censuimus.

Herodotus, l. 1. c. 101.		*Diodorus*, ex *Ctesiâ*, l. 2. p. 84. b	an.	*Eusebius.* N. Eus		an.	*Syncell.* p. 197. A. M.		an.
		1. *Arbaces*	28	1198	*Arbaces*	28	4676	Ἀρβάκης	28
		2. *Madauces fil.*	50	1226	*Sosarmus*	30	4704	Μανδαύκης	20
		3. *Sosarmus*	30	1256	*Med-idus*	40	4724	Σώσαρμος	30
		4. *Art-icas*	50	1296	*Card-iceas*	13	4754	Ἀρτύκας	30
		5. *Arbianes*	22						
	an.	6. *Art-æus*	40						
1. DEJOCES	53	7. *Art-ynes*	22	1309	*Dejoces*	54	4784	Δηϊόκης (p. 212.)	54
2. PHRAORTES	22	8. *Art-ibarnas*	40	1363	*Phraortes*	24	4838	Φραόρτης	51
		Sum.	282						
3. CYAXARES	40	9. *Astibares*	00	1387	*Cyaxares*	32	4889	Κυαξάρης	32
4. ASTYAGES	35	10. *Apandas*, qui & *Astyages*	00	1419	*Astyages*	38	4921	Ἀστυάγης (qui & *Darius*) p. 231.	38
Sum.	150								

Herodotus quatuor Reges recenſet; Cteſias, decem: quo pacto non ſolùm *Medicæ* origines, ſed etiam *Aſſyriacæ* altiùs aſſurgunt. Euſebius hìc *Caſtorem* (qui [a] *Ninum* fecit *Sardanapali ſucceſſorem*) deſerit; & neque Cteſiam ſequitur, neque Herodotum; ſed ex utroque hybridem VIII Regum dynaſtiam componit, prioribus quatuor *Cteſiæ* Regibus ſubjungens quatuor *Herodotæos*. Μαδαύχης ibi malè vertitur *Med-idus*; ὁ Ἀρβ-ίκης, *Card iceas*. Vaniſſimum hoc *Euſebii* commentum, poſt *Syncellum*, Chronologi recentiores amplexi ſunt.

[a] *Syncell. p.*205. d.

Cteſias ab Herodoto toto genere diſſidet. Illius computatio, Regum multitudine turgeſcens, ὑπόνοια laborat. Dum enim ultimis duobus Regibus nulla aſſignantur regnandi tempora, quid certi ſtatuendum eſt de *Arbacis* initio? Super conjecturas igitur jacienda ſunt Cteſianæ Chronologiæ fundamenta. Epitomator Trogi tradidit *Medos regnâſſe annis* 350. Si ſupponamus hoc ex ſententiâ Cteſiæ dictum eſſe; ex iſto numero, 68 anni poſtremis duobus Regibus debentur. Nam priorum octo ſunt anni 282. His conceſſis: Primus *Cyri* annus, ſive *Medorum* ultimus, eſt Per. Jul. 4154. Demptis 359, initium *Arbacis* Per. Jul. 3804. Demptis 1300, initium *Nini* anno Per. Jul. 2504. Nihil occurrit, quod ad Cteſiæ calculos propiùs accedere videatur. Sed ad Reges; de quibus nihil eſt non dubium & controverſum.

*Juſtin. l.*1.

Eorum primus eſt *Arbaces*, juxta Cteſiam. [b] *Quidam autem tradiderunt Ninum obtinuiſſe Aſſyriorum imperium poſt Sardanapalum; ut & Caſtor in ſuo Canone. Exordium, inquit, chronographiæ à Nino duximus, & recitavimus ſingulos uſque ad Ninum, qui ſuſcepit regnum poſt Sardanapalum.* Cteſias, *Arbacem*; Caſtor *Ninum* facit Sardanapali ſucceſſorem. [c] *Alexander Polyhiſtor* ineptè *Nabo-pol-aſarum* vocat *Sardanapalum*.

[b] *Syncell. ib.*

[c] *Ib. p.*210. b

Qui Diodoro, Straboni, Athenæo, Agathiæ, *Arbaces*; Juſtino *Arbactus* dicitur: unde Oroſius *Arbatus*; *quem alii Arbacem vocant.* Velleio, *Pharnaces Medus Sardanapalum imperio vitaque privavit: abhinc* (ante conſulatum Vinicii) *annos fermè* 770. Is cos, anno Per. Jul. 4743. Detrahe 770: manet annus 3973. Qui *Dejocis* initium (an. 31) ſuperat; *Arbacis* epochâ (an. 169) inferior.

Arbaces ille [d] *Nini cives in pagos diſtribuit; Urbem ſolo æquavit; multa argenti aurique talenta in Ecbata Medorum regiam tranſtulit:*

[d] *Diod. l.*2. *p.*81. d

&

& sic Assyriorum Imperium subversum fuit. Hæc ex Ctesiâ Diodorus; Quæ quidem à veritate prorsùs aliena sunt, & cum S. literis repugnantia. *Subversum* putant *Assyriorum Imperium* anno Per. Jul. 3804, qui est annus 34 Seculi XV. Quo tempore nullum erat adhuc, in Ebræorum historiâ, *Assyriaci* nominis memoria. Anno demùm 68 XVI Seculi, primùm iis innotuerunt *Assyriorum Reges*, qui deinceps nominatim celeberrimi sunt. Eorum regia *Ninus* tunc temporis florescebat. Nam post id tempus Prophetæ Sacri, *Nahum*, *Sophonias*, alii, *Ninivitis* exitium prænunciant; Ninum urbem à *Phraorte Medo* tentatma; à *Cyaxare* demum captam, docet Herodotus. Neque in *Ecbatana* tunc transferri potuerunt thesauri: Urbs illa demùm post annos ducentos, à *Dejoce* condita est.

Syncellus sibi, non aliis, satisfecit; cùm *Medos* hos Ctesiæ *Reges* etiam *Assyrios* vocari voluit. [a] Μήδων μὲν γὰρ καὶ ἀπὸ Ἀρβάκου ἐβασίλευσιν· ἡ δὲ βασιλεία καὶ Ἀσσυρίων ἐλέγετο, διὰ τὸ εὐγενεῖς, καὶ παλαιὸν τὸ ἀρχῆς, καὶ τὸ τῆς χώρας ὄνομα· καὶ Μήδων διὰ τὸ ὄψιμον τῆς ἀξιώσεως καὶ τῆς χώρας Μηδίαν λεγομένου, *Ab Arbace Medica progenies in regno successit: Regnum autem tam Assyriorum nuncupatum est, ob nobilitatem vetustatemque istius Imperii, & nomen regionis; quàm Medorum, ob nuperam potentiam; & ob regionem, quæ Media vocatur.* [a] *Syncell. p. 205. c. & Cedren. p. 108.*

Sextus *Medorum Rex Art-æus*; sub quo, circà annum 150 ante Cyrum (quo tempore cœpit *Dejoces*) Ctesias narrat, [b] *Parsodam quendam Persam ad defectionem incitasse Cadusios; & partâ victoriâ, ab illis Regem factum esse; neque illos unquàm ad obedientiam pristinam redactos esse.* Hæc quidem non sunt istis dissimilia, quæ de *Dejoce* narraverat Herodotus. Tempus convenit: uterque *Medos* (*Caduſii* enim gens *Medorum* ad Euxinum) ad libertatem erigit: uterque vincit; & à Medis Rex factus est. Παρσώνδας vocatur à [*] *Nic. Damasceno.* [b] *Diod. Sic. p. 84. c.* [*] *Excerpt. Val. p. 426.*

Octavus *Medorum* Rex est *Art-ibarnas*: Vox [c] *Art*, *in linguâ Persicâ*, *Magnum*, vel *Heroa* significat; & seu additamentum honorificum nominibus *Persicis* præponi solet. Ctesias vocem ad *Medos* transtulit. Huic Regi [d] *Bellum fuit cum Zarinâ Sacarum reginâ.* Sin Rex hic sit dubiæ fidei; etiam Regina; quæ Ζαρινάια, [†] Nicolao. [c] *Herodot. Hesych.* [d] *Diod. p. 85.* [†] *Excerpt. p. 436.*

Nonus *Astibares*, [e] *Medorum Rex* appellatur etiam ab *Alexandro Polyhistore*, qui illum ad commilitium contra *Hierosolyma à Nabocodonosoro invitatum* scribit. [e] *Euseb. Pr. l. 9.*

Diod. p. 85. Postremum refert *Medorum Regem Apandam*, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀστυάγην καλούμενον. Τοῦτον δὲ ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρσου καταπολεμηθέντα, μεταπεσεῖν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας, *quem Græci vocant Astyagem: Eo Cyri Persæ armis oppresso, imperium ad Persas devolutum est.* Jam tandem immensa & instabilis Ctesiæ chronologia ad certum sistitur terminum. Primus Cyri annus σφάγιμα insigne est. *Astyagem, Medorum Regem ultimum*, à Cyro debellatum refert Herodotus; sed *Cyaxaris filium.* Diodorus *Aspandam*, sive *Apandam, Astibaræ filium, Medorum Regum postremum*, juxtà Ctesiam, *Astyagem* vocari affirmat; ut Herodoti Rex ultimus, ultimusque Ctesiæ, sint Rex idem à Cyro exutus, ex utriusque auctoris sententiâ. Similiter, ut Primus Medorum Rex, ex amborum relatione esset *Nini* urbis eversor; Diodorus dicit [a] *Herodotum* tradidisse, *Cyaxarem* (qui quidem *Ninum* expugnavit) *fuisse primum Medorum Regem*: Cùm tamen ex ipso Herodoto constet, *Dejocem* primum fuisse, *Cyaxaren* penultimum. In Excerptis Ctesiæ apud Photium, quædam de *Astyigâ* (ita Astyagem vocat) narrantur, οὐχ' οἷα Ἡρόδοτος: illum autem *Apandam* nominari, nemo dixit ante Diodorum.

[a] *Diod. p. 84. a.*

Ob incertitudines tantas, Ctesianæ *Assyriorum Medorumque Regum* successiones ad scientiam Temporum parùm conducere videntur. De *Assyriis* dubium est, utrùm editio *Castoris*, quam retinet *Eusebius*, an ista *Syncelli* auctior adhiberi debeat. Neutram verò ad calculos vocare licet, priusquàm *Arbacis* (si modò is sit Sardanapali successor) statuatur Epocha; quam nemo veterum, nedum recentiorum, adhuc stabilivit: non *Eusebius* quidem, aut *Syncellus*; cum διγλώσσης & fictitius sit eorum laterculus: non *Diodorus*, qui regibus aliis rotundos annorum numeros, aliis Herodotæos, aliis omninò nullos attribuit. Sed admittantur Epitomatoris anni CCCI; qui *Dejocis* initium antevertunt annis CC! Quid inde lucri faciemus præter annorum totidem παρεγχρονισμόν? Cum enim certissimum sit, *Assyriorum Reges* sedes suas, tam in urbe *Nino*, quàm *Babylone* tenuisse, post *Dejocis* ætatem; nihil interest *Medorum* tempora plùs in anteriora protrudere. Actum est ilicèt de *Arbacis*; actum de *Nini* epochâ.

Cùm verò inveterata hæc *Ctesiæ* doctrina altas in mentibus hominum nec facilè euellendas radices egerit: sit eâ de re suum cuique judicium. Nobis quidem non tanti est Regum Ctesianorum series, ut illis locum in nostro Canone concedamus. *Æra*

Æra Templi.

PARS prior duplicem habuit Regum ſucceſſionem: altera hæc, ſingularem; quæ tamen cum Nabonaſſari ærâ (maximè in Nabuchodonoſori Primi temporibus) adeò concinnè quadrat; ut utraque mutuò ſanciatur chronologia.

Templi | Nabon.

272 | 12 Regnum Samariæ à Salmanaſſaro Aſſyriorum Rege exciſum eſt anno decimo *Achazi*, anno quarto *Ezechiæ*.

277 | 17 [a] *Regnavit Achaz in Hieroſolymis annos* XVI. Eo mortuo, *Ezechias* regnabat ſolus, qui decem annis Patris conſors fuerat. Hic [b] *in anno primo, quo regnavit* ſolus, repurgavit Templum: celebravit Paſcha; aliaque inſtituit, quæ in S. literis plenè traduntur. Porrò [c] *Ezechias rebellavit contra Regem Aſſyriorum, & non ſervivit ei. Ipſe percuſſit Philiſtæos uſque ad Gazam, & omnes terminos ejus à turre cuſtodum uſque ad civitatem munitam.* Quod forsàn poſt deceſſum Senacheribi factum.

[a] II *Reg.* 16. 2.
[b] II *Chron.* c. 29, 30, & 31.
[c] II *Reg.* 18. 7. v. 8.

280 | 20 *Anno decimo quarto Ezechiæ Regis, Senacherib rex Aſſyriorum aſcendit ad univerſas Judæ urbes munitas, & cepit eas.* v. 13.

287 | 27 Anno 21° Ezechiæ, *Jugæo* in regno Babylonis ſucceſſit *Mardok-empadus*, qui regnavit annos 12. Hujus Regis initium duabus Lunæ eclipſibus confirmatur, apud [d] Ptolemæum. Octo illius anni *Ezechiæ* contemporanei fuerunt. Ex ſynchroniſmo liquet, hunc Regem eundem eſſe, qui dicitur [e] *Merodak-bal-adan, filius Bal-adan, Rex Babylonis; qui miſit literas & munera ad Ezechiam.* [f] Joſepho ὁ Βαλάδας dicitur; meminit etiam [g] Beroſus τῦ Βαλάδα *Babyloniorum Regis*: verùm id nomen in Canone non legitur: neque conſtat, quo anno hæc legatio contigerit. Apud Babylonios, [h] *Merodoc* idoli nomen fuit; ut & *Baal*, ſive Bel; *Adan*, ſive Adonis.

[d] *Almagiſt.* l. 4. c. 6.
[e] II *Reg.* 20. 12, & *Eſai.* 39. 1.
[f] *Antiq.* l. 10. c. 3.
[g] *Ib.* p. 331.
[h] *Jer.* 50. 2.

295 | 35 Cùm [i] *regnaſſet Ezechias annos* 29, *ſucceſſit illi filius Manaſſes, qui regnavit annos* 55.

[i] II *Reg.* 18. 2. 21. 1.

320 | 60 Anno *Manaſſis* 26, poſt *Meſeſſi-Mordaci* quadriennium, in Babylone contigit *Interregni* octennium; quo peracto,

68 | 328 anno *Manaſſis* 34, Ἀσαρ-Αδὶν Regnum obtinet per an. 13. Rex hic *Babylonis* idem eſt cum *Aſar-Adone*, Rege *Aſſyriorum*: De quo [a] deſeruimus.

[a] *Suprà*, p. 483.

		Templi	Nabon.
	Anno *Manaſſis* 47, *Aſar-adoni* ſucceſſit *Saoſduchinus* in utroque regno. De illo, nihil extat literis proditum.	341	81
	Anno *Manaſſis* 55, illi in regno Judæ ſucceſſit filius	349	89
II *Reg* 21. 23.	*Amon*, qui *regnavit annos duos* incompletos. Hic domeſticorum proditione domi occiſus eſt; & *Joſias* ejus filius (puer octennis) *Rex* conſtituitur à populo.	350	90
	Anno Joſiæ XII, *Chyniladanus* ſucceſsit *Saoſduchino*: Horum nomina ab oblivione vindicat Canon.	361	101
[b] *Jer.* 25. 3.	*Anno XIII Joſiæ Regis*, [b] *Jeremias prophetare* cœpit.	362	102
	(Seculum XVIII.)		
[c] II *Reg.* 22. 3. 8.	[c] *Anno XVIII Joſiæ, Templum* inſtauratum; Liber *Legis*	367	107
Ib. 23. 21.	inventus; & Feſtum *Paſchatis* celebratum eſt.		
v. 29,	Anno XXXI Joſiæ, *aſcendit Pharao Nechao, Rex Ægypti, contra Regem Aſſyriorum; & abiit in occurſum ejus Rex*	380	120
30,	*Joſias; qui occiſus eſt in Mageddo. Populus Joahaz, filium Joſiæ, unxerunt in Regem: cum regnaſſet tribus menſibus,*		
33,	*vinxit eum Pharao Nechao; Regemque conſtituit Eliakim,*		
34.	*filium Joſiæ; & vertit nomen ejus Jehojakim. Joahaz abductus, in Ægypto diem obiit.*		
[d] *Jer.* 25. 1.	[d] *Annus quartus Jehojakim filii Joſiæ, Regis Judæ, fuit primus Nabu-chodon-oſori Regis Babylonis*; qui in Canone *Nabo-pol-aſſarus* vocatur, *Chyniladani* ſucceſſor. Eodem	383	123
[e] *Ib.* 46. 2.	[e] *anno quarto Jehojakim Regis Judæ, copiæ Pharaonis Nechonis, quæ fuerunt in Carchemiſho ad Euphratem, percuſſæ ſunt à Nabuchodonoſoro Rege Babylonis.*		
[f] *Ptol. Syntax. l.* 5. *p.* 125.	Annus [f] *Quintus Nabopolaſari* Lunaris defectûs cha-	387	127
[g] II *Chron.* 36. 6.	ractere inſignitus eſt. Is erat annus VIII *Jehoiakimi*; quo [g] *Nabuchodonoſor Rex Babylonis aſcendit contra eum, & vincivit eum catenis, ut abduceret eum Babylonem.* Sed datâ		
[h] II *Reg.* 24. 1.	obſequii fide, Babylonius illum regno reſtituit. [h] *Et Jehojakim factus eſt ei ſervus annis tribus.* Ab hoc renovati		
[i] *Dan.* 1. 1.	regni exordio, [i] *annum tertium Jehojakimi* numerat Daniel.		
	Anno ſeptimo Nabopolaſſari, cœpit obſidio Tyri.	389	129
	Annus octavus Nabopolaſſari (ſive Nabochodonoſori)	390	130
[k] II *Reg.* 24. 1.	erat XI, & ultimus [k] *Jehojakimi*; *qui poſtquam triennio ſervierat Regi Babylonis; averſus, rebellavit contra eum*; &		
[l] *Ib. v.* 7.	ab eo trucidatus eſt. [l] *Et regnavit Joachin filius pro eo*;		

qui

Temp. Nabon.

qui *Jechonias* vocari ſolet. [a] *Regnavit ille in Jeruſalem tribus menſibus* ([b] *& decem diebus*) *& cepit eum Rex Babylonis, anno Regni ſui Octavo; & protulit inde omnes theſauros Domus Dei, & domus Regiæ; & tranſtulit* 10000 *in captivitatem, & Regem & matrem regis, & Principes, in Babylonem: & conſtituit Mattaniam patruum ejus pro eo, eique impoſuit nomen Zedekiam.* [a] II *Reg.* 24. *v.* 8. ([b] II *Chron.* 36. 9.) *v.* 12, 13, 15, 17.

Hic Templi [c] *Annus trecenteſimus & nonageſimus* (ab Ezechiele impensè celebratus) tres habuit Hieroſolymorum Reges: miſerè periuntem; perpetuò captivum; & expilati Regni adminiſtratorem. Ab hâc ſuâ deportatione, annorum paſſim numeros deducit Ezechiel. [d] *Annus*, ait, *XXV Captivitatis noſtræ eſt annus XIV poſt excidium Urbis*, anno XI Zedechiæ. [c] *Ezech.* 4. 5. [d] *Ib.* 40. 1.

398 138 Anno octavo Zedechiæ, [e] *Rex Edom, rex Moab, rex Ammon, rex Tyri, & rex Sydonis ad Zedechiam nuncios* miſerunt; ut ſollicitarent eum ad defectionem à Chaldæo: [f] *Receſſitque Zedechias à rege Babylonis*; qui [g] *adjuraverat eum per Deum.* [e] *Jer.* 27. 3. [f] II *Reg.* 24. ult. [g] II *Chron.* 36. 13.

399 139 [h] *Anno IX regni Zedechiæ, decimâ die Menſis decimi, venit Nabuchodonoſor* (Magnus, Primi filius) *rex Babylonis cum exercitu, & circumvallavit Hieroſolymam.* [h] II *Reg.* 25. 1. *Jer.* 52. 4.

400 140 [i] *Anno* X *Zedechiæ Regis Judæ, qui eſt XVIII Regis Nabuchodonoſori* (Patris, in Babylone adhuc regnantis) fervebat obſidio. Inſignis eſt hic Regum ſynchroniſmus. [i] *Ib.* 32. 1.

401 141 [k] *Urbs obſeſſa eſt uſque ad XI annum Regis Zedechiæ: & prævaluit fames. Quarti menſis die nonâ capta eſt Urbs: Zedechiam fugientem duxerunt in Reblatha: Rex Babylonis filios ejus, & principes Judæ, ipſo inſpectante, jugulari juſſit; dein oculos Zedechiæ eruit; eumque vinctum compedibus abduxit in Babylonem; ubi incarceratus eſt uſque ad diem mortis.* [k] II *Reg.* 25. 2. *Jer.* 52. 5.

Ejuſdem anni [l] *Menſis Quinti die ſeptimâ* (*qui eſt annus XIX Regis Babylonis*) *venit Nabuzaradan Magiſter Militiæ regis Babylonis in Jeruſalem; & ([m] die decimâ) incendit Domum Domini*; cum ſtetiſſet annos integros CD. [l] *Ib. v.* 8. [m] *Jerem. ib.*

Ab eodem anno incipiunt anni LXX Captivitatis Babylonicæ.

Primus Cyri annus, *Babylone* regnantis (quo soluta est Septuagenaria Judæorum captivitas) Chronologiæ Ebraicæ fundamentum est; eamque cum rebus Extraneis connectit. 210

Dejoces Rex.

PRæter *Assyrios* & *Babylonios* (XVII hoc Seculo) in Asiâ regnabant etiam *Lydi* atque *Medi*: illorum quidem Regnum vetustum fuit; horum autem, recens. Namque anno 39 post conditum à Nabonassaro *Babylonis* regnum; dum *Mardoc-empado* successit *Arkianus*; dum in urbe *Nino*, ob cædem *Sennacheribi*, à filiis suis interempti, eorumque fugam, res Assyriorum intestinis turbis confusæ fuerunt; [a] *Primi ab Assyriis defecerunt Medi, & in libertatem se asseruerunt*; & cum aliquandiù manssissent αὐτόνομοι, *Dejoces in Regem* electus est. Τῆς αὐτονομίας tempus intra 53 Dejocis annos facilè comprehendi potest. Rex hic [b] *Ecbatana*, in Medorum Regum sedem, condidit; Urbemque mœniis splendidissimis ornavit. Ctesias urbem hanc à *Semiramide* exornatam; & *Arbacis* regiam fuisse comminiscitur.

[a] *Herod. l. 1. c. 95.*

[b] *Ib. c. 98.*

Diod. l. 2. p. 72. b. & p. 81. d.

Dejoces primùm [c] *Solis Medis imperavit: eorum gentes sunt Busæ, Paretaceni, Struchates, Arizanti, Budii, Magi:* Posteà, anno Nabon. 60 (qui est à Medorum epochâ 22) Regnum novum per Armeniam & Cappadociam protulit, usque ad Halym fluvium: & ab illo tempore [d] *Medi Asiæ dominati sunt omni, supra Halym fluvium, per an.* 128 (*excepto tempore, quo Scythæ dominati sunt*) donec Astyages à Cyro victus fuit. [e] *Fluvius iste, qui fuit Medici Lydique Imperii terminus, ex Armeno monte per Cilicas profluens, ad dextram Matienos, ad sinistram Phrygas; dein versùs Boream tendens, illinc Syro-Cappadoces, hinc Paphlagones interfluit.*

[c] *Herod. l. 1. c. 101.*

[d] *Ib. c. 130.*

[e] *Ib. c. 72.*

Anno Nabon. 92 Dejoci, in regno Medorum, successit ejus filius *Phraortes*. Sicut Pater regnum versùs Occidentem prolataverat; ita Filius, versùs Orientem: [f] *Persis bellum intulit, eosque in Medorum potestatem redegit: Dein alias Asiæ gentes: donec exercitum duxit contra Assyrios illos, qui, Ninum tenentes, quondam omnibus imperârunt, tunc autem soli relicti sunt, per auxiliarium gentium defectionem; alioquin per se benè habentes. Ab his victus, cum magnâ exercitûs parte interiit, postquam regnasset annos* 22. Quod Seculo proximo contigit.

[f] *Ibid. c. 102.*

Lydorum

Lydorum Reges.

MEdis contermini ſunt *Lydi*: apud quos, *Atyadis* in regno ſucceſſerunt *Heraclidæ*; Heraclidis, *Mermnadæ*, paulò ante Medorum initia.

Atyadarum nomen ab *Aty* Rege, *Cotyis* filio, *Manis* nepote. [a] *Primus in Mæoniâ regnabat Manes, ex Jove & Tellure natus; qui ex Callirhoâ Oceani filiâ genuit Cotym: Hic ex Haliâ Tulli indigenæ filiâ ſuſcepit Aſiem* (à quo [b] *Aſia* dicta eſt) *& Atym* (à quo poſteri *Atyadæ* dicti) *Atys ex Callitheâ Choræi filiâ ſuſtulit Lydum* (*à quo, in paternum regnum ſuccedente, terra Lydia nominata eſt*) *& Tyrrenum, qui coloniam in Italiam deduxit.* In Atyadis annumerandus eſt [c] Ἕρμων ὁ Λυδῶν βασιλεύς, *Hermon Lydorum Rex; à quo* (ſecundùm quoſdam) *Adramyttium Myſiæ urbs ad Caicum*: ἀφ' οὗ Ἕρμωνα Λυδοὶ ἄδραμυν καλοῦσι, Φρυγισὶ, *Hermon enim Lydis & Phrygibus vocatur Adramys.* In eorum etiam numero fuit Κάμβλης, ſive *Camblitas* rabioſæ voracitatis; [d] *Xanthus* (*in Lydiacis*) *refert, Cambletem Lydorum regem fuiſſe edacem, bibacem, guloſum; eumque noctu uxorem ſuam in fruſta ſectam voraſſe: deinde craſtino mane repertâ conjugis manu, quæ ad ejus os hæſerat, re in vulgus ſparsâ, ſeipſum jugulaſſe*: [e] *Ipſe ſe veneficiis appetitum credens, in foro confertiſſimo ſtans ſtricto gladio, Jupiter, inquit, ſi meâ ſponte id facinus feci, ipſe mei ſceleris dem pœnas: ſin veneficiis appetitus, in venificos recidat pœna. His dictis, in conſpectu omnium ſemet interfecit: aliis, ut belluonem, ridentibus; aliis, ut mentis non compotem, miſerantibus. Suſpicabantur autem Jardanum, ob inimicitias, quas cum Camblitâ exercebat, maleficii auctorem fuiſſe.*

[f] *Jardani filia fuit Omphale, Lydorum Regina; cui Tmolus conjux moriens regnum reliquit.* Huic Hercules (ob cædem Iphiti, ex oraculo, venditus) in triennium ſerviebat. [g] *Erat Herculi* (χρόνος τῆς δουλείας καιρὸν) *tempore ſervitutis, natus Cleolaus ex ancillâ* Jardani. [h] *Omphale, Herculis virtutem admirata, illum in libertatem vindicatum, thori conſortem fecit, & Lamon ex eo natus eſt*; qui Apollodoro *Agelaus* dicitur. Ἐξ Ὀμφάλης δ' Ἀγέλαος, ὅθεν καὶ τὸ Κροίσου γένος, Herculi natus eſt *ex Omphale Agelaus; unde & Cræſi genus.* Ipſi enim *Mermnadæ* quoque fuerunt Heraclidæ: Atyadis autem ſucceſſerunt [i] *Heraclidæ, ex ancillâ Jardani & Hercule geniti, regnum ex Oraculo adepti. Horum primus fuit Argon, Alcæi filius,* Cleolai nepos,

[a] *Dionyſ. Hal. l. 1. p. 21.*
[b] *Sup. p. 316.*
[c] *Steph. Ἀδραμ.*
[d] *Athen. Deipn. l. 10. p. 415. c.*
[e] *Nic. Damaſc. Excerpt. Valeſ. p. 445.*
[f] *Apollodor. l. 2. p. 135.*
[g] *Diod. Sic. l. 4. p. 165 c.*
[h] *Ibid.*
Apoll. l. 2. p. 151.
[i] *Herod. l. 1. c. 7.*

[a] *Suprà, p.315.*

[a] anno Per. Jul. 3491 : Regnarunt *annos DV, per generationes XXII.* Quatuor posteriorum Regum nomina habet Eusebius : Regnabat

[b] *Chron. n.1239.*

[b] *Ardysus annos* 36 ; *Alyattes*, 14 ; *Meles*, 12 ; *Candaules*, 17. Non erat autem *Lydorum Rex primus Ardysus* ; sed ex Heraclidis, XIX. De annis 505, colliguntur tantùm 79. Quippe Eusebius *Lydorum* regum seriem à

[c] *Sup p.461.*

[c] Primâ Olympiade deduxit.

In Heraclidarum numero (quorum desiderantur nomina) fuerunt forsàn *Andramytys* & *Alcimus*.

[d] *Athenæ, Deipn.l.12. p.515. d.*

[d] *Xanthus* (*Lydiacorum* lib.2) *ait Andramytyn Lydorum Regem fœminas primum castraviße* ; *illisque, eunuchorum loco, usum fuisse.* Suidas ad *Gygem* rem transfert :

[e] *Suid. in Ξανθ.*

[e] *Xanthus*, ait, *Candaulis filius, Lydus ex Sardibus, historicus fuit, quo*

[f] *Herodot. l.5 c.100.*

tempore Sardes captæ sunt (ab [f] Jonibus & Athenienſibus , regnante Dario) *Scripsit Lydiacorum* lib.4. *in* 2 *narrat quomodo Gyges Lydorum Rex, primus γυναῖκας ἐνόχλησεν, ὅπως αὐτῷ χρῆτο ἀεὶ νεαζούσαις,*

[g] *Suid. ibid.*

fœminas castrâvit, ut iis ætate semper florentibus uteretur. [g] *Idem Xanthus refert Alcimum quendam in eâ regione regnâße, virum religioßißimum & manßuetißimum ; quo regnante, quilibet in pace, & divitiis securè vixit. Quâ de causâ, anno regni ejus septimo, tota Lydorum gens vota fecit, ut ad Lydorum bonum, totidem anni Alcimo adderentur. Neque defuit eventus ; & gens ißa in multâ felicitate vixit.* [h] *Xanthus* (lib. 4. *Lydiacorum*) *refert, Ascalum Hymenæi filium, Tantali fratrem, sub Aciamo Lydorum Rege, exercitum in Syriam duxiße ; & virginis cujusdam amore captum, urbem condidiße ; quam ex suo nomine Ascalonem vocavit.*

[h] *Steph in Ἀσκάλ.*

[i] *Herod. l.1. c.84.*

[i] *Meles* (sive is Heraclidarum penultimus ; sive) *ὁ πρόπερ βασιλεὺς Σαρδίων, prior Rex Sardium, cui Leo ex pellice* (partu prodigioso) *genitus fuerat, ex Telmißensis* oraculi responso didicit, *Sardes inexpugnabiles fore quâcunque murorum parte Leo ißle circumduceretur : Meles itaque per cæteram murorum partem, quacunque arx oppugnari poterat, Leonem circumtulit : per eam autem partem, quæ ad Tmolum vergit, tanquam præcisam & inexpugnabilem, Leonem ducere prætermisit. Ab hâc parte urbs demùm à Cyro capta est. Meles autem tyrannide expulsus est à* [k] *Moxo Lydo.*

[k] *Nic. Damasc. in excerptis Valerii, p.412. Suid. in Μόξος.*

Heraclidarum itaque primus, apud Lydos, fuit *Argon* ; ultimus *Candaules* ; *Mermnadarum* primus, *Gyges* ; postremus, Crœsus. A Candaule ad Gygem regnum hoc modo devolutum est.

[l] *Justin.l.1. c.7. Herod. 1.8.*

[l] *Candaules uxorem, quam propter formæ pulchritudinem deperibat, prædicare omnibus solebat ; non contentus voluptatum suarum tacitâ conscientiâ,*

vißi

niſi etiam matrimonii reticenda publicaret: prorsus quaſi ſilentium damnum pulchritudinis eſſet. At poſtremum ut affirmationi ſuæ fidem faceret, nudam ſodali ſuo Gygi oſtendit. Quo facto, & amicum, in adulterium uxoris ſolicitatum, hoſtem ſibi fecit; & uxorem, veluti tradito alii amore, à ſe alienavit. Namque brevi poſt tempore cædes Candauli nuptiarum præmium fuit; & uxor, mariti ſanguine dotata, Regnum viri & ſe pariter adultero tradidit. [a] *Gyges in regno ex oraculo Delphico confirmatus fuit: ſed prædixit Pythia, Heraclidarum ultionem in Gygis atnepotem venturam eſſe.* De hâc cæde, S. [b] Hieronymus: *Juſtam cauſam Regis occidendi putavit uxor, quam maritus nudam amico ſuo, & ignorantem monſtraverat.* Neque aliter *Agathias.*

[a] *Herod l. 1. c. 13.*

[b] *Jovinian. l. 1. p. 500.*

[c] Κανδαύλε τόδε σῆμα· Δίκη δ' ἐμὸν οἶτον ἰδοῦσα,
Οὐδὲν ἀλιτροσύνην σ' ὤφελ' ἔφη, &c.

[c] *Epigram. Græc. l. 3. c. 7.*

Candaulis hoc ſepulcrum: Juſtitia verò, meam mortem videns, dixit Uxorem non injuſtè egiſſe. De fabuloſo *Gygis annulo,* [d] Plato; & ex illo, [e] Cicero.

[d] *De Repub. l. 2. p. 592.*

[e] *De Offic. l. 3. p. 392.*

Memoratu dignum eſt Pingendi artem priſcis hiſce temporibus in pretio fuiſſe. [f] *In confeſſo eſt Bularchi pictoris tabulam, in quâ erat Magnetum prælium, à Candaule rege Lydiæ (Heraclidarum noviſſimo, qui & Myrſilus vocitatus eſt) repenſam auro. Tanta jam dignatio Picturæ erat. Id circà ætatem Romuli acciderit neceſſe eſt: Duo enim de viceſimâ Olympiade interiit Candaules; aut (ut quidam tradunt) eodem anno, quo Romulus: Niſi fallor, manifeſtâ jam tum claritate artis, atque abſolutione: quod ſi recipi neceſſe, ſimul apparet multò vetuſtiora principia eſſe;* &c. Annus primus XVIII Olympiadis eſt an. Nab. 40. Regnabat *Mermnadæ* annos 170; [g] *Gyges,* 38; *Ardys,* 49; *Sadyattes,* 12; *Alyattes,* 57; *Cræſus,* 14, uſque ad Sardes à Cyro captas, an. 1. Olymp. LVIII; qui eſt annus Nabon. 200. Deme 170: habes an. Nabon. 30; quo regnare cœpit *Gyges.* Differentia eſt decennii.

[f] *Plin. l. 35. c. 8.*

[g] *Herod. l. 1. c. 15.*

GYGES, regno potitus primus barbarorum (poſt Midam Phrygiæ regem) Delphos miſit donaria, cum argentea plurima, tum aureas ſex pateras pondo talentorum XXX; quæ in theſauro Corinthiorum (vel Cypſeli potiùs) collocata fuerunt. Civitates enim Græcæ in Apollinis Delphici templo donaria ſua ſeparatim condebant. *Theſauri Sicyoniorum; Siphniorum (qui aurifodinarum decimam Apollini obtulerunt) Thebanorum; Athenienſium (ob victoriam Marathoniam) Potidæatarum, in*

Ibid. c. 14.

Thraciâ; & Syracuſanorum à [a] Pauſaniâ memorantur. [b] Captis Veijs, ex decimâ prædæ conflatus, crater aureus Delphos miſſus, in Romanorum & Maſſilienſium θησαυρῷ repoſitus fuit. Neque aliter Olympiæ, [c] in Alti eſt crepido tophacea, ſuper quâ ſunt Theſauri (quales Græci Delphico Apollini conſtruxerunt) Sicyoniorum, Syracuſanorum, Epidamniorum; ædificârunt etiam Sybaritæ theſaurum ſuum; & Cyrenæi, Selinuntii, Metapontini, Megarenſes & Gelenſes. Polemo (apud [d] Athenæum) hos theſauros vocat νεὼς, ædiculas. In Olympiâ, ait, νεὸς Μεταπονλίνων; in quo argenteæ phialæ 132; νεὸς Βυζανλίων, &c. Sublatis demùm donariis, [e] Inſcriptiones in theſauris manebant incolumes; quibus dedicatores indicantur Gyges, Cræſus, Sybaritæ, Spinetæ, alii.

Porrò [f] Gyges Rex Mileto & Smyrnæ arma intulit; & expugnavit Colophonem urbem: Veruntamen [g] illius permiſſu Abydus à Mileſiis condita eſt. Regnavit annos 38.

[h] ARDYS, ejus filius ſucceſſit ei. Hic vi cepit Prienen urbem Ionicam; & Miletum invaſit. Illo regnante, Cimmerii, à Scythis ſedibus ſuis ejecti, & Aſiam ingreſſi, Sardeis ceperunt, præter Arcem.

Migrationis cauſas alibi narrat Herodotus. [i] Fertur, ait, Scythas, qui Aſiam incolunt, quum à Maſſagetis bello vexarentur, tranſmiſſo Araxe, in Cimmeriam abiiſſe. Illa enim regio, quam nunc Scythæ incolunt, fertur olim Cimmeriorum fuiſſe. Scythis autem Cimmerios invadentibus, Regum Populique ſententiæ diverſæ fuerunt: Populus, ſine prælio demigrandum; Reges, pro regione dimicandum cenſuerunt: diſſentientes inter ſe pugnarunt. Qui ceciderunt ſepulti ſunt ad Tyrem flumen, ubi eorum ſepulcrum adhuc conſpicitur. Sic Cimmeriorum populus è regione migravit; quam deſertam occuparunt Scythæ. Extant adhuc in Scythiâ Cimmerii muri, Cimmeria portoria; Regio appellatur Cimmeria, & Boſphorus Cimmerius. Cimmerii autem, fugientes Scythas, in Aſiam venerunt, & Cherſonneſum condiderunt (ubi nunc Sinope, urbs Græca, ſita eſt) iter ſemper ſecundùm Mare tenentes. Inde [k] Ligdamis, Cimmeriorum dux, uſque ad Lydiam & Ioniam progreſſus eſt; ac Sardeis cepit: periit in Ciliciâ, unà [l] cum exercitu, ut cecinit [m] Callimachus: poſtquam [n] Dianæ Epheſinæ Templum incendiſſet. Cæteroqui hæc [o] Cimmeriorum expeditio in Ioniam, non fuit ſubverſio urbium, ſed prædatio per incurſionem. Strabo hanc eorum excurſionem [p] ad Homeri ætatem, aut paulò ante, retulit. Alyattes, Ardyis nepos, illos tandem ex Aſiâ pepulit, Seculo proximo.

[a] *In Phocicis, p.628.*
[b] *Appiani excerpt. Valeſii, p.546.*
[c] *Pauſan. Eliac. 2. p.378*
[d] *L. IX. p.479. f.*
[e] *Strab. l.9. p.421.*
[f] *Herod. l.1. c.14.*
[g] *Strab. l.13. p.590.*
[h] *Herod. l.1. c.15.*
[i] *Herod. l.4. c.11.*
c.12.
[k] *Strab. l.1. p.61. c. & l.14. p.648. a*
[l] *Hymn. in Dianam.*
[m] *Heſych. in Αὐγδαμ.*
[n] *Herod. l.1. 6.*
[o] *Lib. 13. p.149. b.*

ΔΩΔΕΚΑΡΧΙΑ *Ægypti.*

USque in hoc Seculum commoratus est in Ægypto *Sabacon Æthiops*; [a] *qui quum regnasset ibi annos* 50, *ultrò abiit*; somnio monitus. Post illius decessum, Ægyptus rursùm inter Regulos dispertita est; quorum numerus ab Herodoto definitur. [b] *Ægyptii, libertatem adepti, Reges* XII *constituerunt. Nam sine Rege nullo temporis momento vivere poterant. Illi omnem Ægyptum in* XII *partes diviserunt, & (ἐπιγαμίας ποιησάμενοι) junctis inter se affinitatibus, amicè regnarunt* aliquandiú. Ex illo, Diodorus: [c] Οἱ μέγιστοι τῶν ἡγεμόνων δώδεκα, συνεδρεύσαντες ἐν Μέμφει, ἀνέδειξαν ἑαυτῶν βασιλέας· *XII præcipui Præsidum* (Νομάρχας [d] alibi vocat) *Concilium Memphi habentes, seipsos Reges creant.* Ante Sabaconis invasionem, Milites Inferioris Ægypti, nomos jure hæreditario obtinentes, Monarchiam detrectârunt, & in diversis partibus diversa Dominia constituerant; quæ ab Æthiopibus dissipata sunt: Illis cedentibus, renovati sunt Regulorum istorum principatus; qui tamen non erant diuturni. Primùm externâ vi oppressi sunt; dein domesticâ; & Ægyptus tandem omnis sub unius imperium iterùm redacta est.

[a] *Herodot. l.2.c.137.*
[b] *Ib.c.147.*
[c] *Diod. l.1. p.41.d.*
[d] *P.35.a.*

Ex XII istis Regulis quorundam nomina conservantur: duo quidem Æthiopicâ clade superstites. Alter [e] *Anysis cæcus*, qui sub adventum Sabaconis, *in palustria fugerat, ex Elbo insulâ* jam rediit iterúmque regnavit. Alter [f] *Psammitichus Nechi filius, qui Sabaconem fugerat in Syriam, & ab Ægyptiis, qui sunt nomi Saitani, reductus est.* Memoratur etiam [g] *Tementhes Rex Ægypti, quem Psammitichus sustulit: qui Ammonis Oraculum de regno consuluit.* His annumerari potest [h] *Sethon, Vulcani Sacerdos, qui post Anysin regnabat* (vel potiùs, cum illo) in Arabicis Inferioris Ægypti partibus (*Reges* autem è *Sacerdotibus* eligi, usitatum erat.) Hujus regis *Murem manu tenentis* statuam vidit Herodotus: Quòd Rex hic, in urbe [i] *Pelusio à Senacharibo Assyriorum rege obsessus*, ope *Murium* liberatus esset.

[e] *Herod.l.2. c.137.*
[f] *Ib.c.152.*
[g] *Polyen. Strattag. l.7 §.3.*
[h] *Herod.ib. c.141.*
[i] *Sup p.482.*

Cùm *Pietatem* suadeat ista Regis imago, mysterium aliquod præ se ferre videtur. [k] Ægyptii Ἀφάνισμὸν δηλοῦντες μῦν ζωγραφοῦσι, ἐπειδὴ πάντα ἐσθίων μιαίνει καὶ ἀχρηστοῖ, *Destructionem significantes Murem pingunt; quia omnia consumens inquinat & deperdit.*

[k] *Hor. Apol. l.1.c.47.*

[a] Περσικ. p. 25. d. Similem ob cauſam religione tenebantur Phryges (Apud [a] Clementem Alexandrinum) *Polemo refert, incolas Troadis mures indigenas (quos σμίνθους vocant) colere, quòd arcuum hoſtilium nervos corroſiſſent.*

[b] Strab. l. 13. p. 604. c. *Et Apollinem ab his Sminthium nuncupari.* [b] Strabo (ex Callino & Heraclide Ponticò) rem aliter narrat.

[c] Ib. p. 613. b. Erat autem [c] *Mus ſub pede Apollinis.*

Quinque Paleſtinæ principes, cum Arcâ Dei, remiſerunt (ex

[d] 1 Sam. 6. 4. hariolorum ſententiâ) cum totidem mariſcis aureis [d] *Quinque Mures aureos*, tanquam *culpatorium*, vel *expiationis oblationem.* Et Eſaias, inter luſtrationes idololatricas, *Muris* eſum increpat.

[e] Eſai. 66. 17. [e] *Sanctificantes & luſtrantes ſe in medio hortorum poſt Unum* (id eſt, ponè templum [f] *Dei, quem ſummum maximumque venerantur Aſſyrii, cui Adad nomen dederunt: Ejus nominis interpretatio eſt UNUM*) *comedentes carnem ſuillam, & abominationem, & Murem.* Eſus *muris* cum *ſuillâ carne* conjungitur: utrumque animal *immundum*, &

[f] Macrob. Saturnal. l. 1. c. 23. * Levit. 11. 29. [*] Lege vetitum; utrumque tamen in Oriente inter Februa: de *Mure*, hinc conſtat; de *Suis* eſu apud Ægyptios, ex Herodoto, [†] diximus. Februatio iſta etiam in Occidente: *Suovetaurilia* in columnâ Trajani deſcripta ſunt.

† Suprà, p. 205.

Jamblicus Syrus (in amoribus Rhodanis & Sinonidis) apud

* Cod. XCIV. p. 822. [*] Photium, *Magiæ ſpecies recenſet; Locuſtarum, Leonum*, καὶ Μυῶν, ἐξ ὧν καλεῖσθαι καὶ τὰ Μυστήρια ἀπὸ τοῦ μυῶν. πρώτιον γὰρ εἶναι τοῦ Μυῶν μαγικὸν, *& Murium; unde Myſteria dicuntur, cùm Murium magia ſit prima*, &c. Plutarchus autem animalculum hoc Magis inviſum eſſe docet, tàm Sympoſiac. l. 4. c. 5. quàm in comment.

† Plin. l. 9. c. 57. περὶ φθόνου καὶ μίσους. Et [†] *Soricum occentu auſpicia dirimi, Annales referunt.* Immò Magi

[g] l. 30. c. 3. [g] *animalium cunctorum Talpas maximè mirantur: nullis æquè credunt extis: nullum religionis capacius judicant animal.* Utcunque ſuperſtitionem iſtam ſerò duraſſe innuit Philaſtrius Brixienſis, *Muroſitæ*, ait, *ſunt quidam nomine, qui ſorices colunt.* Hæc, olim arcana, hodiè obſcura ſunt. Revertamur itaque.

[h] Diod. 1. p. 42. d. [h] *Cùm XII illi Reges per annos quindecem imperâſſent Ægypto* (ortis jurgiis turbiſque civilibus) *ſumma rerum ad unum devoluta eſt.* Has

[i] Eſai. 19. 2. Regulorum diſcordias reſpicit Eſaias Propheta [i] *Committam Ægyptios cum Ægyptiis, ut quiſque pugnet in fratrem ſuum, & quiſque in amicum ſuum; Civitas in Civitatem, Regnum in Regnum.* Νομὸς ἐπὶ Νομὸν, benè verterunt LXX, *Nomus in Nomum*: Sed malè in excuſis, diverſo accentu, νόμος ἐπὶ νόμον, *Lex in Legem.* Nomarchæ, Reges: Reges iſti, quaſi Nomarchæ.

Pſammiticbus

Pſammitichus Rex.

REX hic inter Ægypti præcipuos numerandus eſt; qui patriam à tyrannide liberavit, & Monarchiam reſtituit.

[a] *Reſponſum erat ab Oraculo, Illum totius Ægypti regno potiturum, qui in Vulcani templo æreâ phialâ libaret.* [b] *Cùm quodam tempore Reges* XII *ſacrificaſſent, Pontifex eis, aberrans numero,* XI *phialas porrexit. Ibi Pſammitichus, qui ſtabat eorum poſtremus, phialam non habens, æreâ galeâ ſibi detractâ libavit: neque id tum dolo malo factum. Cæteri tamen illum, maximâ ſuæ potentiæ parte exutum, in paluſtria relegârunt.*

[a] *Herod. l. 2. c. 147.* [b] *c. 151.*

[c] *Ille, conſulto Latonæ oraculo, reſponſum accepit,* ὡς τίσις ἥξει ἀπὸ θαλάσσης, χαλκέων ἀνδρῶν ἀμφανέντων, *Ultionem ei affuturam è Mari, viris æneis apparentibus. Non longo poſt tempore, prædatores quidam Iones & Cares, ære armati, in terram exierunt: Pſammitticho nuncius affertur, Viros æneos è mari egreſſos campeſtria populari. Ille agnoſcens Oraculum, cum Ionibus & Caribus amicitiam fecit, iiſque, ut ſecum maneant, magnis pollicitationibus perſuaſit. Ita demùm cum auxiliariis, iiſque Ægyptiis qui ei favebant, Reges ſuſtulit.*

[c] *c. 152.*

[d] *Cum reſpondiſſet deus Ammon Temenithi Regi oraculum de Regno conſulenti,* φυλάξασθαι ὑπὸ ἀλεκτρυόνας, *Caveret à gallis; Pſammitichus, Pigrete Care familiariter utens, ab eo cognovit, Cares primos criſtas galeis impoſuiſſe. Hinc intellectâ Oraculi mente, magnam Carum multitudinem conduxit.*

[d] *Polyæn. Strateg. l. 7. §. 3.*

Sed miſſis oraculis; [e] *Pſammitichus Saites, unus ex* XII *Regibus, orâ maritimâ potitus, Phœnicibus Græciſque negotiatoribus mercium copiam fecit; unde ille & magnas opes collegit, & Exterorum amicitiam comparavit. Reges cæteri invidiâ impulſi, bellum illi intulerunt. Pſammitichus milites ex Arabiâ, Cariâ, & Ioniâ conduxit; & ad urbem Momemphin, collatâ acie, victor evaſit: Regum alii ceciderunt; alii in Libyam fugêrunt: Pſammitichus toto Regno potitus eſt.*

[e] *Diod. l. 1. p. 42. b.*

In Æthiopiam etiam non pauci ſe contulerunt. Eſt enim ibi (ut [f] *Ariſtocreon tradit*) *Libyæ latere, à Meroë dierum 12 itinere, Eſar, Ægyptiorum oppidum: qui Pſammeticum fugerint in eo produntur annis trecentis habitaſſe. Bion autem Sapon vocat, quod ille Eſar, & ipſo nomine Advenas ait ſignificari.* Iiſdem in locis eſt [g] *Teneſis regio; quam Ægyptii habent, qui Pſammitichum fugerunt: Vocantur Sebritæ, id eſt, Advenæ. Reginam habent, ſub quâ eſt Meroë.* Neque diverſa eſt

[f] *Plin. l. 6. c. 30.* [g] *Strab. l. 16. p. 770. d.*

illa [a] *Suprà Meroen insula, quam incolunt Ægyptiorum exules, qui desciverunt à Psammitichо. Vocantur Sabritæ, id est, advenæ. Reginam habent; regi Meroes parent.* Sed redeamus in Ægyptum.

Psammitichus Caribus & Ionibus, de se benè meritis, [b] *fundos dedit ad utrumque Nili latus, propè mare, infrà urbem Bubastin, ad ostium Pelusiacum. Locus Castra vocabatur. Manebant adhuc* (ait Herodotus) *navalium & domorum rudera. Nam Rex Amasis illos Memphin transtulerat, in sui satellitium contra Ægyptios:* Et [c] *ab illis pars Memphidis Caro-Memphitæ dicta est.*

Herod. ib. Πρῶτοι ἔτοι ἐν Αἰγύπτῳ ἀλλόγλωσσοι κατοικίσθησαν, *Hi primi habitabant in Ægypto eorum qui essent linguæ diversæ. Illis traditi sunt pueri Ægyptii Græcâ linguâ imbuendi; à quibus, Græcam linguam edoctis, oriundi sunt ii, qui in Ægypto nunc sunt Interpretes. His in Ægypto habitantibus, & cum Græcis commercium habentibus, Nos* (ait [d] Herodotus) *res Ægypti à Psammitichi tempore, ac deinceps* (ἀπ' Ψαμμίθου ἀτρεκέως) *certò cognoscimus.* Quod ad illius auctoritatem non parum facit. Vetustiora enim ex [e] Sacerdotum fide tradidit.

Posteà, [*] *Psammitichо regnante, quo tempore Cyaxares erat Rex Medorum* (regnare cœpit ille Olymp. XXXVI, circà finem Psammitichi) *Milesii cum 30 navibus in Bolbiticum ostium appulerunt; ibique* τὸ Μιλησίων τεῖχος, *Milesiorum Murum condiderunt.*

Psammitichus autem ad hunc modum rerum summam adeptus, urbem *Saim*, Minervæ templo celebrem, Regiam suam & Ægypti Metropolim constituit. Ille [f] pueros summo cum silentio alendos curavit, ut de Gentium vetustate cognosceret. Ille [g] Nili fontes explorare voluit. [h] Eudoxus tradidit, Psammitichum cœpisse Vinum bibere, cum reges, quatenus Sacerdotes, neque bibissent ante, neque Diis libassent vinum.

Asar-haddon Rex Babylonis (per [i] Tarthanem ducem suum) Azotum urbem non ita pridem à Judæis eripuerat. Urbs illa Ægypto imminebat: [k] *Psammitichus igitur Azotum, magnam Syriæ urbem, obsidebat annos* XXIX, *oppugnavitque eam, donec expugnavit. Hæc urbs omnium, quas novimus, diutissimam obsidionem sustinuit.* Neque suppetias ei attulit *Saosduchinus Rex Babylonis*, qui post *Asaradonem* regnavit annos 20; neque *Chiniladanus*, ejus successor. Durabat autem Obsidio in Seculum proximum.

Migremus interim in Græciam.

Bellum

[a] *Strab. l. 16. p. 786. b.*

[b] *Herodot. c. 154.*

[c] *Polyan. loc. cit.*

[d] *Ibid.*

[e] *Supr. p. 49.*

[*] *Strab. l. 17. p. 801. d.*

[f] *Herod. l. 2. c. 2, & Sup. p. 455.*

[g] *Ib. c. 28, & Athen. l. 8. p. 345. e.*

[h] *Plut. Iside, p. 333. b.*

[i] *Sup. p. 484.*

[k] *Herodot. c. 157.*

Bellum Meſſeniacum.

CIrcà initium hujus Seculi, exarſit in Peloponneſo bellum internecinum, quod Lacedæmonii Meſſeniis finitimis & conſanguineis intulerunt; cujus ſemina [a] ſuprà narrata ſunt. [a] P. 428.

Jam verò anno Attico 840, [b] *anno ſecundo Olympiadis* IX; *quâ Xenodochus Meſſenius ſtadium vicit, qui* (juxtà Pauſaniæ calculos) *eſt annus Quintus Æſimedis Decennalis archontis apud Athenienſes; regnantibus apud Lacedæmonios Alcamene & Theopompo; apud Meſſenios, Euphae; Alcamenes Amphiam, Meſſeniorum oppidum Laconiæ finitimum, non indicto bello, occupavit, & poſt demicationes quaſdam reverſus eſt.* [b] Pauſan. l. 4 p. 225,

Anno ſecundo Olymp. X, [c] *Anno quarto poſt captam Amphiam, Euphaes exercitum eduxit: prælium nox diremit: Euphae autem caſtra ſua muniente, deceſſerunt Lacedæmonii.* [c] Ib, p. 228.

Anno proximo (ejuſdem Olympiadis tertio) *Rex uterque Theopompus & Polydorus, Alcamenis qui deceſſerat filius, Meſſenios iterùm invadunt. Pugnatum eſt æquo Marte: ſed Meſſenii, calamitatibus oppreſſi, Ithomen muniunt, in eamque ſe recipiunt.* Ib. p. 229,

Oraculum Delphicum juſſit; ut virgo ex Æpytidarum familiâ immolaretur: Lyciſci filia ſorte ducta eſt; ſed dum vates illam populo denunciat fuiſſe ſuppoſititiam, ipſa cum patre Spartam profugit. Ariſtodemus itaque filiam ſuam immolandam ultrò obtulit: ejus autem ſponſus negabat eam eſſe in poteſtate patris; quâ ratione cum parùm proficeret, puellam à ſe vitiatam & jam gravidam eſſe affirmabat: Filiâ autem ab irato patre protinùs occiſâ, ejuſque utero exciſo, conſtabat eam non fuiſſe prægnantem. Vates eâ cæde ex Oraculo litatum eſſe negabat: ſed Euphaes perſuaſit, populum nullâ ampliùs religione teneri; neque intereſſe, à quo virgo cæſa ſit. Ib. p. 233,

Anno ſecundo Olympiadis XII, id eſt, *anno ſexto poſt Lyciſci fugam, Lacedæmonii Ithomen petunt: prælium nox iterùm diremit. Euphaes autem vulneratus paulò pòſt è vitâ exceſſit orbus; cum regnaſſet annos 13, totos bello cum Lacedæmoniis conſumptos. Ariſtodemus populi ſuffragio regnum obtinuit. Ille* (anno tertio Olymp. XIII) *anno regni ſui quinto, Lacedæmonios prælio vicit: Meſſeniis auxilio fuerunt Arcades, Argivi, Sicyonii: Lacedæmoniis, Corinthii ſoli. Lacedæmonii, ſpe conficiendi belli jam ereptâ, ad aſtum ſe convertunt, ſuadente Pythiâ* Ib. p. 234

Oracula recitat [d] Pauſanias. 6 N 2 Eodem [d] Ib. p. 238.

Eodem tempore, vel potiùs, *anno belli decimo* (ut Ephorus apud [a] Strabonem) Lacedæmonii *virgines* omnes proſtituunt; unde Παρθενίαι, *Virginum filii, patribus incertis, generati ſunt*; qui poſteà Tarentum Italiæ occuparunt.

[a] *Lib. 6. p. 279. d.*

[b] *Aderat jam Viceſimus hujus Belli annus, cum Ariſtodemus, viſâ per quietem filiâ, ad illius ſepulcrum ſibi mortem conſcivit; cum regnaſſet annos ſex & menſes aliquot. Meſſenii autem, menſes propè quinque obſeſſi, urgente fame, Ithomen deſeruêre; anno belli* XX *penè exacto; anno primo Olympiadis* XIV, *quâ Daſmon Corinthius ſtadium vicit; exacto anno quarto Hippomenis archontis: Nam Medontidæ Athenis Decennalem magiſtratum adhuc tenebant.*

[b] *Pauſan. p. 241.*

[c] *Meſſenii, quibus vel Argis, vel Sicyone, vel in Arcadiâ fuerunt hoſpitia, in eas urbes dilapſi ſunt. Lacedæmonii Ithomen ſolo æquarunt: Urbes reliquas facilè expugnarunt. Impoſitum eſt Meſſeniis* manentibus *Spartam deportare (ut cecinit Tyrtæus)*

Ἥμισυ πάνθ' ὅσων καρπὸν ἄρουρα φέρει·

Dimidium frugum quas ſua terra ferat:

Viros inſuper mulieresque Regum & optimatum funera, veſte pullâ, proſequi.

[c] *Ib. p. 241.*

Bellum Thyreaticum.

Pauſan. l. 3. p. 170.

Theopompo regnante, etiam inter Argivos & Lacedæmonios de Thyreatûm finibus dimicatum eſt. Ipſe Theopompus ei negotio non interfuit, ſenio & animi ægritudine implicitus: nam, eo vivente, Archidamus filius mortuus eſt. Euſebius[d], ad annum quartum Olymp. XIV, *Bellum*, ait, *quod in Thyreâ inter Lacedæmonios & Argivos geſtum eſt, hoc tempore fuit.* Minùs rectè [e] Solinus; *Thyrea locus dicitur, in quo anno 17 regni Romuli, inter Laconas & Argivos memorabile fuit bellum.* Is eſt an. primus Olymp. XI; quâ cum Meſſeniis flagrabat bellum. In hoc Bello [f] *conventum eſt, ut utrinque, diſcedente exercitu, viri* CCC *dimicarent; & utri ſuperiores eſſent, eorum regio foret. Ex ſexcentis pugnantibus, interventu noctis, tres omninò reliqui fuerunt: Alcinor & Chronius Argivi; qui tanquam victores Argos curſu contenderunt: ex Lacedæmoniis, unus Othryades; qui ſpoliatis Argivis eorum arma ad ſuorum caſtra detulit, & in ſuo ordine ſeipſum tenuit.* Ex hoſtium ſcutis [g] *tropæum erexit, ſuoque vulnerum ſanguine id inſcripſit.*

[d] *Chron. n. 1296.*

[e] *Cap. 13.*

[f] *Herod. l. 1. c. 82.*

[g] *Plutarch. Parallel. p. 306. a.*

[h] Διὶ Τροπαιούχῳ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀργείων,

[h] *Stobæus de Fortitud.*

JOVI TROPHÆALI LACEDÆMONII DE ARGIVIS.

Cum

Cum duo illi, qui superstites erant, de victoriâ contenderent, Amphictyones αὐτόπλαγ *litem secundùm Lacedæmonios dederunt.* Herodotus dicit, [a] *ex eâ contentione iterùm pugnatum esse, & Lacedæmonios vicisse.* Verùm posteriorem pugnam diù post priorem contigisse oportet, ut res ista ad Crœsi tempora protrahatur.

[a] L. 1. c. 82

SUB eodem Theopompo Ephori Lacedæmone inducti sunt. [b] *Cum Lycurgus regimen publicum temperaßet, qui tamen successerunt ei, videntes Oligarchiam inflatam & impetus plenam, Ephororum autoritatem ei, tanquam frænum, imposuerunt; annis circiter 130 post Lycurgum; Elato constituto primo Ephoro; regnante Theopompo. Cui uxor (ut aiunt) exprobavit, quòd Regiam potestatem minorem, quàm acceperat, filiis suis traditurus erat. Imò, inquit, majorem, utpote durabiliorem.* Herodotus, [c] τοὺ ἐφόρους, ait, καὶ γερουσίας ἔστησε Λυκοῦργος, *Ephoros ac Senatores instituit Lycurgus.* Vocem ἐφόρους in textum irrepsisse suspitio est. Eusebius *Primum Ephorum* conjicit in annum quartum Olymp. IV; neque Lycurgi, neque Theopompi ætatem respiciens.

[b] *Plutarch. in Lycurgo, p. 43. d; & Ad indoctum Principem, p. 779. c.*

[c] *L. 1. c. 65.*

Chron.

Lacedæmoniorum Rex alter [d] *Polydorus à Polemarcho quodam viro audaci occisus est. Ei autem mortuo Lacedæmonii, præ cunctis aliis Regibus, honores eximios tribuerunt: erat enim ille Spartanis omnibus æquè charus, ob spectatam virtutem, summam comitatem, & justitiam.* Inter alia, decretum est, ut *Magistratus instrumenta publica Polydori imagine obsignarent. Illius domus, de uxore ejus publicè empta,* Βοώνη *dicta; quòd boves pretium fuere. Nondum enim erat nummus argenteus, aut aureus.* Ac licèt Pheidon in Æginâ nummum [†] jampridem percusserat, ejus tamen usus Lacedæmone à Lycurgo vetitus est. Polydorum Heroicis honoribus cultum fuisse suadet [e] Nummus æneus ΛΑΚΕΔαιμονίων, in quo ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ Regis caput laureatum; aversâ parte, Eques hastatus hosti prostrato insultans. *Leges Lycurgi* [*] οὐχ ὡς ἀνθρώπους ἀλλ' ὡς ἥρωας τοὺ Λακεδαιμονίων βασιλεῖς θεραπεύσαι, *non hominum, sed Heroum cultum tribuunt Lacedæmoniorum Regibus* defunctis.

[d] *Pausan. l. 3. p. 162.*

Ib. p. 181, p. 182.

[†] *Sup. p. 421.*

[e] *Goltz. Gr. tab. XI.*

[*] *Xenoph. Polit. Laced. fine.*

Theopompo successit ejus nepos *Zeuxidamus* Archidami (ante patrem mortui) filius: Polydoro autem [f] *Eurycrates ejus filius; sub quo Messenii Lacedæmoniis æquo animo parebant; neque Argivi res innovabant.*

[f] *Pausan. p. 162.*

[a] Pausan. p. 162. [a] *Polydoro regnum susçipiente, Lacedæmonii in Italiam coloniam deduxerunt Crotonem; alteramque Locros ad Zephirium promontorium.* Cum verò aliæ sint plurimæ Græcorum coloniæ, hisce temporibus in Italiam deductæ, operæ pretium sit eas paucis percurrere.

Magna Græcia.

DE *Oenotro Lycaonis filio, ætatibus* XVII *ante bellum Trojanum, ex* Arcadiâ; *De Pelasgis ex Hæmoniâ (quæ Thessalia postea dicta est)* in Italiam trajicientibus; aliisque Mythici temporis migrationibus, legendus est Dionysius [b] Halicarnassensis, accuratissimus harum rerum indagator.

[b] L. 1.

[c] Strab. l. 6. p. 253. c. [c] *Græci magnam Italiæ partem occupârunt; & in tantum crevit eorum potentia,* ὥστε τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα ταύτην ἔλεγον καὶ τὴν Σικελίαν, *ut hanc regionem & Siciliam vocarent Magnam Græciam.* Alii Italiam tantùm eo nomine intelligunt: [d] *Major Græcia dicta est Italia; quòd in eâ multæ magnæque civitates fuerunt ex Græciâ profectæ.* Seneca, partem Italiæ: [e] *Totum Italiæ latus, quod Infero mari alluitur, Major Græcia fuit.* Servius (in Æneid.) magis explicatè: *Italia* Μεγάλη Ἑλλὰς, *id est, Magna Græcia est adpellata, quia à Tarento usque ad Cumas, omneis civitateis Græci condiderunt.*

[d] Fest. Pomp.

[e] Consol. ad Helv.

Augustus demum Italiam in Regiones divisit: ut autem de Græcis urbibus hic distinctiùs agamus, istam Australioris Italiæ partitionem prolepticè adhibeamus.

Prima Italiæ regio (*Campania* dicta) à *Tiberi* fluvio extendebatur ad *Silarum*, Picentinorum amnem: in hoc tractu, effodiuntur numismata (certissima Græcæ originis jndicia) ΚΥΜΑΙΩΝ, ΠΥΤΕΟΛΙΤΩΝ, ΝΕΟΠΟΛΙΤΩΝ, ΣΙΝΤΕΣΣΑΝΩΝ (id [e] *oppidum extremum in adjecto Latio*) & in mediterraneis, ΚΑΠΥΑΝΩΝ, ΝΩΛΑΙΩΝ, ΣΤΕΣΑΝΩΝ, ΚΑΛΕΝΙΤΩΝ, ΤΙΑΝΕΩΝ, [f] ΚΑΛΑΤΙΑΣ, ΑΤΕΛΛΑΝΩΝ, ΝΟΥΚΕΡΙΩΝ, & ΠΙΚΕΝΤΙΕΩΝ.

[e] Plin. l. 3. c. 5.

[f] Goltz. Asia tab. II.

[g] Strab. l. 5. p. 245, [h] 246. [g] *Cumani agrum habuerunt Campaniæ fertilissimum, & portus circà Misenum opportunissimos.* Eorum [h] *navale fuit Dicæarchia (à Samiis condita) quàm Romani, deductâ eò coloniâ, Puteolos vocarunt. Post Dicæarchiam est Neapolis, Cumanorum* colonia; *ubi plurima institutorum Græcorum vestigia.* Cumæ autem Chalcidensium colonia fuerunt,

ex

ex Eubœâ insulâ; ante Bellum Trojanum (si Virgilio fides) deducta. Æneas enim —[a] *Euboicis Cumarum allabitur oris.* Ibique tunc fuit Sibyllæ Cumanæ [a] Æneid. l. 6. v. 2.

[b] *Excisum Euboicæ latus ingens rupis in antrum.* [b] Ib. v. 42.

Tertia Italiæ Regio (*Lucania & Bruttium dicta*) ab amne *Silaro* porrecta ad Leucopetram promontorium, atque inde in Sinum Tarentinum reflexa, [c] *ad fluvium Bradam* à Secundâ regione disjungitur. Tota hæc olim à Græcis occupata fuit. [c] Anton. Itiner.

Prima occurrit ΠΟΣΕΙΔΩΝΕΑΤΑΝ urbs, *Posidonia*, sive *Neptunia*; à [d] *Dorienſibus conſtituta:* [e] *Sibaritæ autem condiderunt mœnia ad mare.* Romanis (coloniâ anno U. C. 380 deductâ) *Pæstus* vocabatur. *Rosaria Pæsti* à poetis celebrantur. [d] Solin. c. 8. [e] Strab. l. 5. p. 251. b.

Proxima est ΥΕΛΗΤΩΝ urbs, *Hyela*; quæ & *Helia*, & *Elea*, & tandem *Velia* dicta est. Hanc [f] *condiderunt Phocæenses, quo tempore Harpagus Cyri dux Phocæam cepit.* Palinurus itaque ad Æneam prolepticè dixit — [g] *Portusque require Velinos.* Vide Au. Gellii, l. 10. c. 16. [f] Herod. l. 1. c. 167, & Strab. l. 6. p. 252. [g] Virg. Æn. l. 6. v. 366.

Est etiam [h] *in Lucaniâ Laius urbs, Sybaritarum colonia: à Laio, prima Brettiæ urbs est Temese (quam Tempsam nunc vocant) ab Ausonibus primùm condita; deinde ab Ætolis, qui Thoantem sequuti sunt.* Ejus meminit [i] Homerus; Ἐς Τεμέσσην μετὰ χαλκόν; *Ad Temesen propter æs. Hos Brettii ejecerunt: Brettios Annibal juxtà & Romani attriverunt.* Tempsa Romanorum colonia fuit anno U. C. 560. [h] Strab. ib. [i] Odyss. l. 1.

BRETTIΩN numismata non rara sunt: Inclaruit eorum respublica [k] ab Olympiade CVI. [k] Diod. Sic. l. 16.

In finibus urbs est vetustissima ΠΑΝΔΩΣΙΕΩΝ: [l] *Pandosia olim Regum Oenotriæ regia fuit.* Dein [m] *Platæensium colonia.* Periit ibi Alexander Molossus, Rex Epiri. [l] Strab. l. 7. [m] Scylax.

Sequitur ΤΕΡΙΝΑΙΩΝ urbs. *Terina*, à Crotonienſibus condita, in [n] *ſinu ingenti Terinæo* sita est. [o] *Intus in peninsulâ fluvius Acheron; à quo oppidani Acherontini.* ΑΧΕΡΩΝΤΑΝ extant numismata. [n] Plin. l. 3. c. 4. [o] Ibid.

Inde urbs ΙΠΠΟΝΙΕΩΝ. [p] *Hipponium à Locris conditum: Agathocles Siculorum tyrannus, quum potiretur urbe, Navale extruxit. Romani, Bruttiis ademptum, Vibonem Valentiam nominarunt*; Coloniâ deductâ, anno U.C. 515. Unde in recentioribus eorum nummis VALENTIA legitur. [p] Strab. l. 6.

Intus est MAMERTINΩN oppidum: *Mamertum*; cujus cives, cum sub Agathocle præsidio urbis Messanæ in Siciliâ contra Pœnos recepti essent, ipsi Messanam occuparunt.

Denique ad fretum Siculum est PHΓINΩN oppidum.

[a] *Plin. l. 3. c. 8.* [a] *Ab discisçendi argumento, Rhegium Græci nomen dedere oppido in margine Italiæ sito.* [b] *Strab. l. 6.* [b] *Rhegium autem à Chalcidensibus conditum; quibus se adjunxerunt Meßenii, qui virgines Spartanas in Limnis stupraverant.*

Istæ Græcorum urbes ad Occasum: quæ verò ad Ortum positæ sunt, huic dissertationi potiùs ansam præbuerunt.

Ultrà promontorium sunt *Locri Epizephyrii*: πόλιν Λοκρῶν Ζεφυρίων vocat [c] Pindarus. Reperiuntur tam ΛOKPΩN, quàm ZEΦYPIEΩN numismata. Eusebius urbis conditum refert ad an. 2 Olymp. XXIV. Virgilius longè vetustiorem facit. Helenus ad Æneam ait [d] *Hic & Narytii posuerunt mœnia Locri:* [e] *Prius Narix, Opuns postea dicta.* Hi igitur Locrorum *Opuntiorum*, sive *Epicnemidiorum* coloni fuerunt, juxta Ephorum & [f] Plinium: at Strabo, *Ozolarum.* [g] *Locri Epizephyrii colonia Locrensium, qui Crißæum sinum accolunt, deducta ab Euanthe; haud multò post Crotonem & Syracusas conditas. Quum tres quatuorve annos in Zephyrio habitassent, transtulerunt inde urbem ad Esopin.* Apud hos Locros inclaruit [h] Zaleucus Legislator: Etiam EVTYMIVS [i] *pycta, semper Olympiæ victor* (scilicèt Olympiade LXXIV, LXXV, LXXVI) *qui vivus sentiensque consecratus est oraculi jussu; cui & vivo sacrificatum est, & mortuo.* In horum [k] nummis (posterioris ævi, & cœlaturæ rudioris) legitur EVTYMIVS; Auriga in quadrigis, cum flagro & palmâ: parte alterâ, TRAJANVS; cujus in honorem Ludi celebrati, & nummus ibi est percussus. In aliis est [l] Neronis effigies; *Neronia* denotans. Nam [m] *certamen id Gordianus firmavit & auxit.* Urbs hæc sub Romanis libera fuit.

[c] *Olympic. Odâ X.*
[d] *Æn. l. 3. v. 399.*
[e] *Servius ib.*
[f] *Plin. 4. 7.*
[g] *Strab. ib.*
[h] *Ælian. Var. 13. 24.*
[i] *Plin. 7. 47.*
[k] *Penès me.*
[l] *Erizzo, p. 113.*
[m] *Victor Schotti in Gordiano.*

Vicina autem urbs KAYAΩNIATAN, *Caulonia*, [n] *Achæorum opus*, post bellum Punicum II, in perfidiæ ultionem, à Romanis ad internecionem deleta est. Virgilius, de sinu Tarentino: — [o] *Attollit se Diva Lacinia contrà,*
Caulonisque arces, & navifragum Scylacæum.

[n] *Strab. ib.*
[o] *Æn. l. 3. v. 552.*

Fuit urbs ΣKYΛΛATIΩN, [p] *Scyllatium, colonia Athenienßium, qui Menestheum sequebantur: nunc autem Scylacium dicitur.* Lacinium promontorium est agri Crotonienßis; in quo magnificum [q] *Junonis Laciniæ templum.*

[p] *Strab. ib.*
[q] *Liv. l. 24*

Proxima

Proxima est KPOTΩNIATAN urbs celeberrima atque saluberrima, ad Æsarum fluvium. Eusebius, ad an. 2 Olymp. XIX, *Croton & Sybaris conditæ.* [a] *Myscelus* (ait Dionysius) *Crotonam condidit anno tertio Olympiadis XVII.* At Strabo (ex Antiocho) [b] *Archiam, qui Syracusas condidit, Myscello Achæo in condendâ Crotone adjumento fuisse* refert. [c] *Opulenta armis virisque, urbs Croto, murum in circuitu patentem XII millia passuum habuit, ante Pyrrhi in Italiam adventum.* Urbis gloriam auxit *Pythagoras*, qui floruit Olymp. LX; Pythagoræorumque multitudo: etiam *Milo* athletarum celeberrimus, sexies in Olympia victor; Olymp. LXII. Romani tandem (deductâ anno U.C.560 coloniâ) *Crotonam* appellârunt.

[a] *Dionys. Hal. l. 2.*
[b] *Lib. 6. p. 262.*
[c] *Livii, l. 23, 24.*

Rursùs occurrit *Lucania*, ab altero mari extensa; in quâ urbs *Sybaris*, ab Achæis etiam condita, [d] *inter fluvios Crathim & Sybarim à quo urbi nomen.* Sybaritæ veteres luxu & mollitie infames erant. Anno quarto Olymp. LXVII, *Eduxerunt in prælium* 300000 *armatorum millia, qui à* 100000 *Crotoniatis, duce Milone athletâ, fusi sunt, & urbs aversa.* Post annos 58, collectis Sybaritarum reliquiis, Thessalus Sybarim eodem loco instauravit; illi autem post sexennium à Crotoniatis ejecti sunt. Anno tertio Olymp. LXXXIII, Athenienses urbem iterùm instaurârunt, propè Sybarim antiquam, ad scaturiginem quæ *Thuria* vocabatur; unde urbs Θούριον dicta est: hi initâ cum Crotoniatis amicitiâ, rempub. benè administrârunt. A Romanis (deductâ anno U. C. 560 coloniâ) *Copiæ* nomen habuit. Unde, in eorum nummis, tam ΣΥΒΑΡΙΣ, & ΘΟΥΡΙΩΝ legitur, quàm COPIA, cum cornucopiæ.

[d] *Diod. l. 12, Ib. l. 11.*
Goltz. tab. 29, 33.

Erat & *Siris* oppidum, ad Syrin fluvium: sed anno quarto Olymp. LXXXVI, [e] *Tarentini illius oppidi incolis migrare coactis, suorumque coloniâ deductâ, urbem condiderunt Heracleam,* [f] *paulum supra mare: posteà Siris Heracleotarum navale facta est. Ferunt Sirim à Trojanis conditam; Iliacæ Minervæ simulacrum ibi dedicatum proferunt, quasi ab Ilio allatum: Quod etiam Romæ, & Lavinii, & Luceriæ haberi dicitur.*

[e] *Diod. l. 12.*
[f] *Strab. l. 6.*

Dein METAΠοντίων urbs clara, [g] *condita à Pyliis qui cum Nestore ab Ilio navigarunt. Agricultura eorum adeò fœlix, ut messem auream Delphis dedicaverint*: & eorum nummi spicâ signantur, in honorem Cereris. [h] *Metapontini, in templo Minervæ, ferramenta quibus Epeus, à quo conditi sunt, Equum Trojanum fabricavit, ostentant.*

[g] *Ibid.*
[h] *Justin. l. 20. c. 2.*

[a] *Plin. l. 3. c. 11.* Horum agro [a] *Tertia Italiæ Regio finitur. Connectitur Secunda Regio (Apulia & Calabria dicta) complexa* etiam *Salentinos & Hirpinos*, usque ad *Tifernum* fluvium.

ΣΑΛΑΝΤΙΝΩΝ urbs primaria *Tarentum*; quam Taras Neptuni filius condidisse perhibetur: & in Tarentinorum nummis, ΤΑΡΑΣ delphino insidet. Celebratur autem maximè [b] *Sup. p. 508.* *Partheniorum* Laconum (quorum modò [b] meminimus) colonia, sub Phalantho deducta, anno 1 Olymp. XVIII, juxtà Eusebium.

[c] *Flor. l. 1. c. 18.* Fuit urbs hæc aliquando [c] *Calabriæ & Apuliæ totiusque Lucaniæ caput; magnitudine, & muris, portuque nobilis.* Colonia Romana facta est anno U.C. 631.

Plin. ib. Post *Japygium promontorium, quo longissimè in maria excurrit Italia*, urbs est ΤΑΡΩΝΤΙΝΩΝ, *Hydruntum*; *quà in Græciam brevissimus transitus:* non magni nominis.

ΒΡΕΝΔΗΣΙΝΩΝ urbs *in primis Italiæ portu nobilis, certiore transitu* in Græciam Asiamque. *Brundusium longæ finis chartæque Viæque* scilicet *Appiæ*; quæ hùc tandem perducta fuit, per Primam [d] *L. 1. Sat. 5.* & Secundam Italiæ regiones: quod iter [d] Horatius facetè de- [e] *Strab. l. 6. p. 282.* scripsit. [e] *Urbs à Cretensibus habitari dicitur, qui cum Theseo è Gnoso venerint; dein ab iis qui cum Japige è Siciliâ accesserint.* His autem, *Ibid.* de quibus agimus, temporibus, *Brundusium Regem habuit, cui multum agri ademptum est à Spartanis qui cum Phalantho Tarentum* [f] *Justin. l. 3. c. 4.* *venerant.* [f] *Brundusini nihilominùs Phalanthum posteà exulem receperunt, mortuumque splendidâ sepulturâ dignati sunt.*

[g] *Strab. ib. p. 383. d.* ΑΡΠΑΝΩΝ urbs, [g] *quæ nunc Arpi, principio Argos Hippium, deinde Argyripa nominata fuit: Hanc Diomedes fertur condidisse*, cum post captam Trojam, uxoris conspiratione, regno pulsus esset. *Ibid.* Urbs hæc, quondam inter *Italicarum maximas*, in Apuliæ *planitie sita est, non procul ab Ionio mari: ejus navale fuit Salapia.*

In cæteris Italiæ regionibus longè rariora sunt originis Græcæ vestigia. Regio IV (*Samnium* dicta) *in orâ Superi maris, à Tiferno ad* *Plin. l. 3. c. 13.* *Aternum amnem* porrecta, prætereunda est. Regio V (*Picenum* dicta) ab Aterno ad Aesem amnem, habet *Anconam coloniam, in ipso flectentis se oræ cubito*: unde in nummo, ΑΓΚΩΝ & *Brachium*, Anconæ symbolum. Regio VI (*Flaminia*, à viâ dicta) habet ΠΙΣΑΥΡΙΩΝ coloniam', *Pisaurum*. Regio VIII (*Æmilia*, à viâ itidem dicta) habet ΑΡΙΜΕΙΝΕΩΝ coloniam, *Ariminum*.

Regio

Regio VII (*Tuscia* dicta) ΦΑΛΕΙΩΝ, & ΚΟΣΩΝ urbes habuit.

[a] *Damaratus, Tarquinii regis nostri pater, tyrannum Cypselum quòd ferre non poterat, fugit Tarquinios Corintho, & ibi suas fortunas constituit, ac liberos procreavit.* [a] Cic. Tusc. l. 5.

Ultrà, in Liguribus, est ΜΑΣΣΑΛΙΗΤΩΝ urbs celeberrima; & ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΩΝ urbs, Massilienſium colonia; Massilia autem à Phocæenſibus condita est, diù antequàm Phocæenſes, [b] *Persarum adventu fugati, Olympiade XLIV*, ex Asiâ illuc se contulerunt: Quod ex Aristotele, docet [c] Harpocratio. [b] Solin. [c] In Μασσ.

Ex istis constat Græcos in Australiore Italiâ maximè versatos fuisse. De Græcis Italorum originibus, si plura velis, [*] Justinum adeas, & [†] Solinum. [*] L. 20. c. 1. [†] C. 8.

SED neque in Italiam tantùm Siciliamque, sed & in alias Europæ Asiæque partes Græci hoc seculo deduxerunt colonias. Corinthii, [d] *anno primo Olymp. XVIII, Corcyram* insulam colonis occupârunt. Corcyræi posteà ([e] *duce Phalio Corinthio, stirpe Heraclidarum, ex metropoli, prisco more, accersito*) *Epidamnum urbem in Illyrico condiderunt*; cujus navale fuit Dyrrachium. Eusebius hujus urbis conditum refert ad [f] an. secundum Olymp. XXXVIII, sub initia *Periandri* Regis: Verùm, ex supputatione Thucydidis, prælium navale, quod diù post Epidamnum conditam, inter Corinthios & Corcyræos commissum est, incidit in an. 1. Olymp. XXIX; sive *annum 260 ante belli Peloponnesiaci finem.* [d] Euseb. Chron. [e] Thucyd. l. 1. p. 17. [f] Chron. n. 1390.

Megarenses, [h] *anno tertio Olymp. XVII, Astacum condiderunt* in Bithyniâ; in eodem Propontidis sinu, eodemque loco, aut propè eum, in quo posteà *Nicomedia*, à rege dicta, condita fuit. Iidem, [i] *an. 2 Olymp. XXVI, Chalcedonem* condiderunt; atque *an. 3 Olymp. XXX*, [*] *Byzantium* ex opposito, in Thraciâ; duce *Byzante*, à quo nomen. [h] Euseb. n. 1307. [i] Strab. l. 12. [*] Euseb. n. 1342. n. 1359. n. 1313.

Milesii, *an. secundo Olymp. XIX, Parion* urbem, in orâ Hellesponti extruxerunt, vel potiùs instaurarunt. Urbs enim [k] κληθεῖσα ὑπὸ Παρίδος τοῦ Ἰασόνωϛ. Ammianus: *Parion, quam condidit Jasonis filius Parius.* De nummis ΠΑΡΙΑΝΩΝ [l] diximus. In deducendâ hâc coloniâ, [m] *Milesiis* adfuerunt *Erythræi, & Parii* ex insulâ. [k] Steph. [l] Sup. p. 143. [m] Strab. l. 13.

Juxtà Parium etiam à [n] Milesiis *Cyzicus condita est, an. 3 Olymp. VII*, vel 2 *Olymp. XXIV*; utrobique Eusebius, diversos auctores secutus: Ex alterâ parte etiam *Lampsacus condita, Olymp. XXXI* à [*] Milesiis. Hæc autem Stephano est Φωκαέων κλίσμα. [n] l. 14. p. 635 [*] l. 13. p. 589.

Porrò Milesii hisce temporibus Pontum Euxinum coloniis frequentarunt. [a] *Istrus* oppidum ab iis conditum est Olymp. XXXI, non procul à Sacro Istri fluminis ostio; & *Borysthenes urbs*, à magno flumine cognominata; *quæ & Olbia dicitur*. Herodotus [b] Ὀλβιοπολίτας à *Borysthenitis Græcis* diversos facere videtur. Ab iisdem etiam, [c] *an.* 2 *Olymp.* XXXVII, *Sinope condita*, in Paphlagoniâ; πόλις Παφλαγονίης Σινώπη, *urbs Ponti illustrissima*; & regni tandem Mithridatici caput. *Phlegonti* autem apud Stephanum est [d] χίσμα Μακρίδος Κώος. Sanè *Miletus propter coloniarum multitudinem* celebratur; [e] *super* LXX *urbium, per cuncta maria, genitrix.*

In Ægæo etiam mari, quædam hoc seculo deductæ sunt coloniæ: [f] *Olymp.* XXXI, *Acanthus condita, & Stagira*, in isthmo utrinque montis Atho. De [g] *Acantho à barbaris desertâ, & contentione inde ortâ inter Andrios & Chalcidenses*, Plutarchum adeas. Eodem tempore, in *Thracia*, *Abdera* à Teiis & Clazomeniis; dein Olymp. XLII, *Perinthus* à Samiis instaurata est: urbs utraque Herculis opus fuisse dicitur. Anno 4 Olymp. XXV, quo [h] *in Siciliâ Gela* urbs, ab Antiphemo; eodem *in Pamphyliâ*, *Phaselis condita* est à Lacio Lindio, illius fratre.

Neque omittenda est *Cyrenarum* colonia; de quâ duplex est Eusebii sententia: ad annum 3 Olymp. V, *Theræi Cyrenem condiderunt, Oraculo sic jubente: Conditor urbis Battus, cujus proprium nomen Aristoteles.* Rursùs ad an. 2 Olymp. XXXII, *Battus condidit Cyrenem.* Posterior hæc verisimilior videtur: quia [i] *Tradunt Anchionin cum Batto Theræo in Africam classe profectum, Coloniam Cyrenem deduxisse; eique in ejiciendis finitimis socium fuisse.* Anchionis ille, sive *Chionis Lacedæmonius* palmam quartùm tulit Olymp. XXXI; de quo, mox.

Battus autem primò [k] *Urbem condidit in Platæâ insulâ, Libyæ adjacenti; dein locum Libyæ* Ἀζίριν (*vel* Ἄζιριν) *vocatum, amœnissimis collibus inclusum, sex annis incoluit: Septimo autem in Locum, cui* Ἴρασα *nomen, transiit, ubi Fons Apollinis.* Fons iste indigenis Κυρῆ vocabatur; cujus Callimachus Cyrenæus meminit.

[l] Οἱ δ' ὅπω πηγῆς Κυρῆς ἐδιψήλυζο πελάσσαι
Δωρίεες, πυκινὴν ὑπὸ νάπαις Ἄζιριν ἔναιον.
Ad fontem Cyren nondum penetrare dabatur,
Umbrosam sed adhuc Azirin Dores habebant.

A fonte, urbi nomen. [m] Κυρήνη, πόλις Λιβύης, ἀπὸ Κυρήνης τῆς Ὑψεως

[a] *Strab. l. 7. p. 319. Ib. p. 306.*
[b] *Herod. l. 4. c. 18.*
[c] *Strab. l. 12. p. 545.*
[d] *Steph. in* Σινώπη.
[e] *Plin. l. 5. c. 29.*
[f] *Euseb. n. 1360.*
[g] *Quæst. Græc. §. 30. p. 298.*
[h] *Euseb. n. 1340.*
[i] *Pausan.*
[k] *Herod. l. 4. c. 156. & deinceps.*
[l] *Hymno in Apollinem.*
[m] *Stephan. in* K.

Ὑψεως, ἢ Κυρῆς πηγῆς ἐγχωρίας, *Cyrene, urbs Libyæ, vel à Cyrene Hipsei filiâ, vel à Cyre fonte indigena.* Fabulam, *de Hypsei Thessaliæ regis filiâ*, sequutus est Trogus; in cujus epitome, pro [[a] *condita fuit ab Aristæo, cui nomen Battos*] lege, *ab Aristotele*: pro [*Cyrnus*] lege, *Grinus*: neque fuit is *pater*, sed consanguineus: pro [*Theramene*] lege, *Thera*: pro [*Cyran*] lege, *Azirin*: & pro [*Speo*] lege, *Hypsæo.* [a] *Justin. l.13.c.7.*

Arcesilaus Batti filius in Cyrenarum regno successit patri: illi *Battus* Secundus; sub quo colonia magnum accepit incrementum.

[b] Ἐπὶ ᾧ δὲ τρίτου (Βάττεω δὲ Εὐδαίμονος καλεομένου) Ἕλληνας πάντας ὤρμησε χρήσασα ἡ Πυθίη πλέειν, οἰκιοῦσθαι Κυρηναίοισι Λιβύην, *Sub Rege tertio (qui Battus Fœlix nominatus est) Pythia oraculo suo Græcos cunctos ad navigandum in Libyam cum Cyrenæis habitatum induxit.* [b] *Herod. l.4. c.159.*

Solinus Secundum hunc Battum intellexisse videtur, cum dixerit: *Cyrenas Battus Olympiade XLI condidit.* Sed de his satis, ex quibus manifestum est Græcos hoc Seculo admodum floruisse.

Bellum Messeniacum Secundum.

ANNO post Ithomes excidium XXXIX; *anno quarto Olymp.* XXIII, *quâ Icarus Hypereſiensis stadium vicit (cum jam apud Athenienses Archontes Annui facti sunt; & Tlesias tunc archon fuit: apud Lacedæmonios autem regnarunt Anaxander Eurycratis filius, Polydori nepos; & Anaxidamus Zeuxidami F. Archidami N. Theopompi pronepos) Messenii à Lacedæmoniis defecerunt.* *Pausan. l.4. p.243.*

Inter juventutem Messeniam eminebat Aristomenes, Andaniæ educatus; *cujus cum matre Nicoteleâ Genius quidam, draconis specie, concubuisse fertur. Hic igitur ætate atque animis vigens, aliique ex optimatibus Messenios ad defectionem instigabant. Neque apertè res statim agebatur; sed Argivos & Arcadas clàm explorabant; utrum illi, sicut priore bello, auxilium sibi laturi essent; qui in societatem eò paratiores erant, quòd cum Lacedæmoniis inimicitias apertas jam exercerent.*

Anno igitur primo post defectionem (anno 1 Olymp. XXIV) *Messenii signa cum Lacedæmoniis contulere ad Deras, in Messeniâ: neutris aderant socii; neque liquet penès quos fuerit victoria. Aristomenes, ob præclara facinora, post pugnam Rex salutatus est (Erat enim ex Æpyti-* p.242.

darum genere) Sed recusantem στρατηγὸν αὐτοκράτορα, Imperatorem eum elegerunt.

Hic ut initio belli hostes perterrefaceret, noctu Lacedæmonem veniens, ad Minervæ Chalciœcæ templum affixit scutum, in quo inscriptum fuit

Ἀριστομένη ὑπὸ Σπαρτιατῶν διδόναι τῇ θεῷ.

ARISTOMENEM DE SPARTANORUM MANUBIIS DICASSE DEÆ.

Lacedæmonii autem, cum iis è Delphis responsum esset, ut consiliarium Athenienſem adsciſserent, Athenas miserunt. Athenienses, ut neque Deo ipsi non parerent; neque Lacedæmonii optimam Peloponnesi partem obtinerent sine magno periculo, miserunt Tyrtæum. Erat is, διδάσκαλος γραμμάτων, Ludimagister, qui non sanæ mentis videbatur, & altero pede claudicabat. Ille ubi Spartam venit, elegos & anapæsta carmina decantans, & principes & plebem edocuit. [a] Tyrtæus ipse nullum belli munus obibat: tantùm cohortationibus extremos agminis ad pugnandum accendebat. Postmodò [b] cuidam quærenti, cur Spartani Tyrtæum poetam civitate donassent, respondit Pausanias Cleombroti filius, Ὅπως μηδέποτε ξένου φαίνῃ ἡμῖν ἡγεμὼν, Ne videremur unquam usi peregrino duce.

[a] Pausan. p. 245.

[b] Plutarch. Apotheg. Laconi. p. 230. d.

Pausan. ib. Anno post prælium ad Deras (anno 2 Olymp. XXIV) cum jam socii sui utrisque præstò essent, convenêre ad Apri monumentum (locus hic, qui dicitur Κάπρου σῆμα, in eâ parte fuit agri Messenici qui Stenyclerus vocatur; ubi Hercules olim, ἐπὶ τομίων κάπρου, super extis capri, cum Nilei liberis fœdus iciſse fertur.) Huc Messeniis Elei, Arcades, Argivi, Sicyonii auxilia miserunt: Lacedæmoniis præstò fuerunt Corinthii, & è Lepreatis nonnulli, Eleorum odio ducti.

Ib. p. 246. Aristomenes, quem lectissimi è Messeniis juvenes octoginta stipabant contra Anaxandri cohortem in acie stetit; quam tandem difficulter fudit: fusam persequi alios jubet: ipse cum suis ordines integros dare terga coegit, mox alios aliosque adoritur, donec totum Lacedæmoniorum exercitum in fugam vertit. Cum palantes ageret Aristomenes, scutum amisit: dum in eo quærendo cunctatur, Lacedæmoniis fugientibus datum est elabendi spatium. Aristomenes, Andaniam reversus, tæniis & carminibus à matronis gratulabundis receptus est.

Scutum postea recepit, cum Delphos primùm venisset, atque inde Pythiæ jussu, in Trophonii adytum, apud Lebadæam Bœotiæ, descendisset. p. 247. Clypeum hunc ipse pòst Lebadæam detulit, ibique affixit: Ejus δὲ σῆμα insigne fuit Aquila alis expansis ad extremos clypei margines.

Aristomenes,

Aristomenes, collectis Messeniis, assumtâque juvenum manu quos circum se habere solebat, sub vesperam ad Pharas contendit Laconiæ oppidum: Quo direpto, Anaxander Rex illum cum prædâ redeuntem à tergo urgebat. Aristomenes Regem iterùm fudit, & insequutus est, donec natium alterâ jaculo trajectâ, retrocedere cum prædâ coactus sit. Sanato vulnere, ipsam Spartam adoriri in animo habuit: sed Helenæ & Dioscurorum specie per visum oblatâ deterritus est. Pausan. p. 247.

Virgines, Dianæ choros in Caryis agitantes, interdiu ex occulto comprehendit; à juvenum libidine vindicavit; integrasque parentibus, magnâ pecuniâ acceptâ, reddidit.

Matronas, in Ægilis agri Laconici festum Cereris agentes, frustrà adortus est. Illæ enim ope Numinis fretæ, & cultris verubusque armatæ, quibus ad mactandas hostias & torrendas carnes usæ fuerant, vim repulerunt. Ipse Aristomenes, facibus percussus, captus est; sed eâdem nocte ad suos rediit. Archidamia Cereris sacerdos, non precio sed amore p. 248. *adducta, eum dimisisse dicitur: simulavit autem eum vinculis exutis, aufugisse.*

Tertio belli anno defectionis autem quarto (anno 3 Olymp. XXIV) *cum prope esset, ut prælium,* Ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Τάφρῳ, *ad Magnam Fossam committeretur, & Arcades ex omnibus urbibus auxilia Messeniis tulissent; Aristocrates Hicetæ filius, patriâ Trapezuntius, Rex Arcadum, eorumque tunc exercitûs Dux, à Lacedæmoniis pecuniâ corruptus,* p. 249. *suis terrorem fecit; edixitque ut dato à se signo, quisque fugâ suæ saluti consuleret. In utrâque agminis parte consliterunt Arcades, cum neque Elei, neque Argivi, neque Sicyonii pugnæ interessent. Quare cum jam iniretur prælium, & Aristocrates Arcadas abduxisset, Messeniis lævum cornu & acies media nudata est. Illos itaque destitutos Spartani agmine circundato cingunt, & periculo minimo victoriam sibi vindicant.*

Aristomenes reliquias prælii collegit; & Andaniâ, oppidisque mediterraneis relictis, ἐς Εἶραν, *in Eiran montem se recepit. Pylii &* p. 250. *Mothonæi oram maritimam Messeniis incolumem præstiterunt: ex reliquo ipsorum agro, non minùs quàm ex Laconico, prædas agebant. Aristomenes cohortem 300 virorum coegit; cum quibus hostilem agrum undequaque infestum reddidit: ipse nocte egressus, Amyclas* (XX stadiis à Lacedæmone) *diluculo diripuit.* Tandem verò, anno tertio post cladem ad Fossam, anno defectionis septimo, anno 2 Olymp. XXV, *Aristomenes cum ambobus Lacedæmoniorum Regibus congressus, &*

percuſso ictu lapidis capite corruens, cum 50 de ſuis captus eſt, & Spartam
Pauſan. p. 349. *pertractus*: reliqui in Eiran aufugerunt. Σωκελαμίδαις δὲ ἐς τὸ τεῖχος προσκαθίζουσι οἱ Λακεδαιμόνιοι πολιορκίᾳ, σφᾶς αὐτίκα ἁλωσόμενα νομίζοντες. Ἀντίσχεσις δὲ ὅμως οἱ Μεσσήνιοι, καὶ μετὰ τὴν ἐν Τάφρῳ συμφορὰν ἐνί τε καὶ δέκα ἔτεσι ἀμυνόμενοι, *Lacedæmonii illos in hunc locum coactos obſidione cingebant, exiſtimantes locum illicò capi poſſe: Veruntamen Meſſenii reſiſtebant tàm poſt cladem ad Foſſam, quàm undecim annos ſe defendentes*, cùm jam obſeſſi eſſent. Undecennalis enim obſidio, non à clade ad Foſſam (ut interpres) ſed ab Ariſtomenis captivitate numeranda eſt: quod ex ſequentibus ſatis liquet.

p. 250. *Lacedæmonii Ariſtomenem cæteroſque captivos* ἐς τὴν Κεάδαν *dejecerunt.* (Ea eſt fovea altè dehiſcens, *in quam ſceleratiſſimi quique damnati præcipites dantur.*) *Reliqui periêre: Ariſtomenem, ut alias,*
p. 251. *tunc quoque ſervavit Deorum aliquis. In imo ſpecu, veſte obvolutus, cum extremam vitæ horam triduò expectaſſet, audito ſtrepitu, facie retectâ, per ſubluſtres tenebras vidit vulpem cadavera appetentem. Cogitans itaque beſtiam per oſtiolum aliquod illuc penetraſſe, & opperiens donec ea propiùs accederet, alterâ manu feram prehendit, alterâ chlamidem objiciebat mordicùs prenſandum quoties illa ſe convertiſſet; eique obſequutus, per invia trahendum ſe præbebat. Tandem cuniculum vidit, non ampliorem quàm quo vulpes evadere poſſet; & per eundem aliquid lucis. Ariſtomenes vulpem dimiſit & cavernulam manibus aperiens, ad ſuos tandem evaſit in Eiram*, jam obſeſſam.

Ariſtomenes Corinthios, Spartanis ad Eiræ obſidionem miſſos, noctu adortus, duces occidit, caſtra deripuit; & Jovi Ithomatæ Εὐαγγελιστήρια
p. 252. *iterùm fecit: Prima ab eo peracta ſunt poſt prælium ad Apri monumentum. Id ſacrum, veteri inſtituto, ab iis Meſſeniis fiebat, qui centum hoſtes in pugnâ occidiſſent. Tertia etiam ab eodem facta referunt.*

a Athenæi, l. 4. *Spartani, quòd Hyacinthia* (feſtum a triduanum) *aderant, dierum 40 inducias cum Meſſeniis pepigerunt. Ariſtomeni, inducirum fiduciâ ſecuriùs vaganti, ſeptem ſagittarii Cretenſes inſidias faciunt; captumque pharetrarum loris vinciunt, & quòd nox appeteret, in tigurium agri Meſſenici pertrahunt; in quo habitabat virgo cum matre viduâ. Virgo hæc per ſomnium nocte priore viderat, Lupos illùc pertrahentes Leonem vinctum, ungues non habentem: ipſam verò vinculis exoluiſſe Leonem, unguibuſque armaſſe; & ſic Lupos à Leone laniatos fuiſſe.*

Puella,

Puella, Aristomenis nomen à matre edocta, somnium intellexit. Itaque vinum Cretensibus largiter fudit; cumque somno vinoque sepulti essent, illa maximè consopito pugionem eripuit, quo Aristomenis vincula abscidit: Ille liberatus insidiatores interfecit: & pro navatâ saluti suæ operâ, Virginem Gorgo filio suo uxorem dedit, licèt ille decimum octavum ætatis annum nondum impleverat.

Undecimo obsidionis anno; cum Aristomenes, accepto nuper vulnere, Pausan. *vigilias pro more circumire non poterat; & milites qui excubabant per* p.253. *effusissimos imbres stationem deseruerent; bubulcus quidam adulter, ab uxore militis præsidiarii occultus, rem audiebat Lacedæmoniisque indicabat, Arcem præsidio nudatam esse. Illi protinùs per imbres tenebrasque,* p.255. *admotis scalis, muros transcendunt. Diù pugnatum frustrà. Tandem* p.257. *Aristomenes, uxoribus liberisque in medios ordines receptis, hostibus signum dedit se discessionem petere; quam quidem facile impetravit. Hoc modo afflictæ Messeniorum reliquiæ servatæ sunt; ipsi autem suis sedibus ejecti. Eirâ captâ, Secundum hoc Messeniorum & Lacedæmoniorum bellum* p.259. *finem habuit, Archonte Athenis Autosthene, anno primo Olymp. XXVIII, quâ stadium vicit Chionis Lacon;* anno obsidionis XI, defectionis XVIII, Anno Attico 915.

Arcades Messeniis, qui evaserunt, ad Lycæum montem occurrêre, p.257. *eosque per urbes hospitio comiter diviserunt. Aristomenes autem homines* p.258. *quingentos selegit, cui etiam Arcades trecenti in societatem facinoris se obtulerunt, Spartam invadendi consilio, dum Lacedæmoniorum pars magna rapiendis Messeniorum rebus adhuc occupata esset; Verùm Aristocrates Arcadum Rex, Lacedæmoniis, eorum pecuniâ delinitus, consilium patefecit: ex rescriptâ Anaxandri R. epistolâ interceptâ, tam indicium hoc, quàm fugæ ad Magnam Fossam detecta sunt. Arcades itaque* p.259. *Aristocratem lapidibus obrutum, & insepultum, extra fines abjecere.*

Messenii, quotquot ad Eiran, aut alibi relicti, à Lacedæmoniis in publicorum servitiorum numerum conscripti sunt. Pylii, & Mothonæi, aliique maris accolæ Cyllenen, Eleorum navale, classibus se receperunt; & cum iis qui in Arcadiam profugerant, de novis sedibus communi classe quærendis consilium ineunt: Aristomenem omnes deducendæ coloniæ ducem poscebant. At ille (se cum Lacedæmoniis bellaturum, quamdiù viueret, affirmans) duces illis Gorgum & Manticlum dedit. Nomen dederunt omnes, quos aut senectus aut egestas non detinuit.

Pauſan. p. 260. [a] Vide Strab. l. 6 p. 257.

Interea Anaxilas, Rhegii tyrannus (quartus ab Alcidamidâ, qui [a] poſt Ariſtodemi regis mortem, Iſthmo expugnatâ, è Meſſeniâ Rhegium commigraverat) Meſſenios in Italiam accerſet. Erat illi cum Zanclæis bellum, quibus ager opimus, urbs opportuna: hanc ſe Meſſeniis traditurum dixit, ſi ſecum hoſtem conſeciſſent. Conſentientes Anaxilas in Siciliam traduxit. Zanclæos Anaxilas navali, terreſtri prælio Meſſenii fudere: dein hinc à Rheginis, illinc à Meſſeniis terrâ marique obſeſſi, dejecto muro, ad aras deorum & templa confugiunt: ſupplicibus conceſſa eſt impunitas; & fide ultrò citróque datâ, domicilium utriſque commune fuit: Urbem verò pro Zancle Meſſenen appellari placuit. Hæc geſta ſunt Olympiade XXIX, quâ Chionis Lacon iterùm vicit, Archonte Athenis Miltiade.

Paus. p. 261.

Ibid.

Ariſtomenes filiam ſuam ad virum deduxit Rhodum. Damagetus enim Rhodius, Jalyſi rex, ex oraculo ſciſcitans, unde illi uxor ducenda eſſet: reſpondit Pythia, ut illius filiam duceret, qui eſſet πρῶτος Ἑλλήνων ὁ ἄρξας. Ille igitur hanc uxorem duxit. Ariſtomenes inde, cum Sardeis ad Ardyn Gygis filium, & Ecbatana ad Phraortem Medorum regem tranſmittere cogitaret, morbo oppreſſus, diem extremum obiit.

[b] Pauſan. l. 8. p. 519.

Lacedæmonii, Meſſeniâ potiti, [b] Arcadas bello adorti ſunt, & in Phigalenſium fines exercitum duxêre: incolis prælio victis, urbem obſidione cinxerunt; cumque parum abeſſet quin muri expugnarentur, Phigalenſes, certis conditionibus dimiſſi, effugere. Illis ejectis, exciſa eſt Phigalia, Archonte Athenis Miltiade (iterùm) anno ſecundo Olympiadis XXX, quâ Chionis Lacon tertiùm vicit.

[c] Ibid. l. 6. p. 366. [d] Ib. l. 3. p. 186.

Chionis iſte etiam Olympiade XXXI palmam quartùm retulit: Ejus victoriæ in duabus ſtelis, alterâ [c] Olympiæ, alterâ [d] Lacedæmone inciſæ erant. [d] Χίονις (ſive Ἀνχίονις) ἀνὴρ Λακεδαιμόνιος δρόμου νίκας ἀνείλετο, ἄλλας τε καὶ Ὀλυμπιάσιν. ἐνταῦθα μὲν ἑπτὰ ἐγράφοντο νῖκαι· τέτταρες μὲν σταδίου, δίαυλος δὲ λοιπαί, Chionis Lacedæmonius palmas tulit tum alias, tum Olympicas: numerantur ibi VII: De Stadio, IV; de curriculo iterato, reliquæ. In Olympionicarum

[f] Græc. p. 216

catalogo (cum [f] Euſebianis edito) tres tantùm palmæ Chionidi tribuuntur: primam ejus victoriam, Olympiade XXVIII, Χάρμις quidam injuſtè uſurpat. Reponendus eſt Χίονις, ὃς τὸ ἅλμα ποδῶν

Ibid.

νβ̄, Cujus ſaltus erat pedum 52. Singularis ſaltûs prodigioſus modus. Hunc cum Batto ad Africam proficiſci [*] dixi-

[*] P. 516.

mus.

Hæc

Hæc Pausanias per *Olympiadas Archontesque*, juxtà recentiorem Græcorum Chronologiam, satis accuratè tradidit: Hujusmodi computationem nondum obtinuisse[a] monuimus. Olympiadum ratio, cum sint illæ numeris ordinalibus digestæ, longè certior est temporum norma, quàm ἡ τῶν Ἀρχόντων ἀναγραφὴ; quæ instabilis est, neque per se satis consistit. Cum verò Pausanias, in ponendâ Archontum Annuorum Decennaliumque Epochâ, tam à Dionysio, quàm à Marmore Arundeliano discrepet, res ista in disquisitionem veniat.

[a] *Suprà, p. 459.*

Epochæ Marmoreæ.

Ἀφ' οὗ καὶ ἐνιαυτὸν ἦρχεν Κρέων, ἔτ. ΗΗΗΗΔΔ.	*Ex quo Creon fuit Annuus Archon, an.* 420.	899
Ἀφ' οὗ . . . . . ἔτη ΗΗΗΗΔΠΙΙΙ, ἄρχοντος Ἀθηνῄσι Λυσιᾶ.	*Ex quo . . . . an.* 418, *archonte Athenis Lysiâ.*	901
Ἀφ' οὗ Τέρπανδρος ὁ Δερδένεος ὁ Λέσβιος, θεὸν νόμους τὸ . . . . α . . .ων δ . . . ὃς . .αὶ αὐλῆι . . λησε κὴ τὴν ἐμπροσθέμιδα δίκην μετέσησεν, ἔτ. . ΗΗΗΙΔΔΔΔΙ, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Δροπίδου.	*Ex quo Terpander Lesbius, Derdenei fil. Nomos . . . . . anni* 381, *archonte Athenis Dropide.*	938

Archontes Annui.

Postquam Medontidæ VII singula sua Decennia (vel mirâ eorum fortunâ, vel chronologorum consensu) impleverant; visum est Athenis *Annuos* creari *Archontes*. Præfuerunt Reipub. IX ἄρχοντες annui; ὁ μὲν ἐνιαυτὸς ἐπώνυμος, ὁ Βασιλεὺς, ὁ Πολέμαρχος, οἱ ἓξ Θεσμοθέται. Primùs ἐπώνυμος *Creon* factus est, anno Attico 899; qui est primus Olympiadis XXIV. Ita posuit sagacissimus Marmoris illustrator; quem libentèr sequor. *Jul. Poll. l. 8. c. 9 § 1.*

Athenienses Eponymorum Archontum nominibus signabant instrumenta publica; ut Lacedæmonii, Ephororum. Politica primùm fuit χρονολογία; demùm chronologica. [b] Demetrius Phalereus, ipse ἄρχων an. 4 Olymp. CXVII, primus contexuit τὴν τῶν Ἀρχόντων ἀναγραφὴν; in usum, ni fallor, Chronologicum. Marmor Arundelianum, exaratum *Diogneto archonte*, id est, anno 4 Olymp. CXXVIII, Epochas Græcas *Athenienſium archontibus* signat. *Thucyd. l. 5.*

[b] *Diog. Laert. in Thaletis.*

Neque extat quiſquam vetuſtior qui ἀρχοντας in chronologiam adhibuit. Inde etiam conſtat *Archontes* in chronologorum auxilium priùs accerſitos fuiſſe, quàm *Olympionicas*; quos Marmor omninò non agnoſcit. Cum verò Archontum chronologia non ſatis fixa eſſet, prudenter Timæus [a] *Archontes cum Olympionicis contulit.*

[a] *Sup. p.* 495

De Archontum Annuorum epochâ non ſatis convenit inter veteres.[b] Euſebius eorum inſtitutionem ponit ad an. 2 Olymp. XXIV. Dionyſius Halicarnaſſenſis ſingulis Regum Romanorum initiis, & poſt Regifugium, ſingulis Olympionicis confert Athenienſes Archontes, uſque ad finem operis, ſive Olympiadem LXXXIV: & (in Dinarcho) archontes LXX continuos recitat, uſque ad Olymp. CXXII. Hic *Primum* Archontem *Annuum* poſuit ad annum *Tertium* Olympiadis XXIV: Quod ſic colligitur. De Româ conditâ agens, dicit, [c] *Annum primum VII Olympiadis fuiſſe annum primum Charopis Decennalis archontis.* Charops itaque, Decennalium primus, cœpit anno Attico 831, juxta Dionyſium. VII Decennales obtinent annos LXX. Ita primus Annuorum incidit in annum Att. 901; qui eſt tertius Olymp. XXIV.

[b] *Chron.*

[c] *Antiq. Rom. l.* 1. *p* 57, & 61.

Diodori Siculi Decas Secunda eſt locuples Archontum theſaurus: Ab Olympiade LXXV Archontes continui cum Olympionicis conferuntur, uſque ad Olympiadem CXX. Horum pars poſterior, ab Olympiade CIV, ex Dionyſii Dinarcho confirmatur; alicubi ſuppletur; & duarum Olympiadum archontibus augetur. Ex iſtis tamen non eſt colligere Annuorum Archontum initium; cum quinque libri poſteriores Primæ Diodori Decadis deſiderentur. Verùm cùm Dionyſio ubique benè conveniat cum Diodoro; verſimile eſt utrumque eandem ſequutum fuiſſe ἀναγραφήν:

Africanus numerat [d] *A Creonte primo archonte ad Philinum* ἄρχοντας 903, *ad Olymp.* CCL; *quum Gratus Severianus & Claudius Seleucus conſulatum Romæ geſſerunt, anno tertio Antonini Aug.* Elagabali: Quò chronicon ſuum perduxit Africanus. Si Philinus eſſet archon an. primo Olymp. CCL, & 903 à Creonte; certè Creon archon fuit anno tertio Olymp. XXIV.

[d] *Syncel. p.* 212. *b.*

Ab his omnibus longè diſcrepat Pauſanias; qui pro re natâ paſsim Annuorum archontum meminit, & Olympiadum annos aſſignat. Ac licèt, apud eum, *Hybrilides* (archon an. 2 Olymp. LXXII) & poſteriores, qui obiter occurrunt, *Archidemides*, *Diophantus*, *Aſteius*,

Asteius, Phrasiclides, Dyscinetus, Agathocles, Theophilus, in assignatis Olympiadum annis, cum Dionysio & Diodoro optimè conveniant: nihilominùs certum est Pausaniam, in statuendo Archontum Annuorum Decennaliumque initio, Dionysium toto quinquennio excessisse. Dionysius, à Primâ Olympiade Vulgari, ad primum archontem Annuum, numerat annos 95, id est, ad annum tertium Olymp. XXIV: Pausanias autem numerat annos tantùm 90, id est, ad annum secundum Olympiadis XXIII. Ipse sui calculi tria exempla exhibet.

I. *Amphia capta est anno secundo Olymp. IX, anno quinto Æsimedis archontis decennalis.* Is est annus à primâ Olympiade 34. Adde reliquos Æsimedis annos quinque; & successorum V an. 50: habes annum Olympiacum 89, & anno proximo, Primum Archontem. *Messen.* p. 225.

II. Rursùs, Ithome capta est *anno primo Olymp. XIV, cum Hippomenes decennalis magistratus annum quartum ageret.* Is est annus Olympiacus 53: adjice residuos Hippomenis annos sex; & successorum III, annos 30; fit numerus annorum 89: sequitur πρῶτος ἄρχων. p. 241.

III. Denique, Bellum Messeniacum Secundum cœpit *an. XXXIX post Ithomes excidium*; *anno quarto Olympiadis XXIII, cum Tlesias esset Athenis archon annuus.* Primus annus Olymp. XXIII, est annus Olympiacus 89, & (juxtà rationes Pausaniæ) postremus Decennalium Archontum; Anno secundo, iis successit Creon, primus archon Annuus; *Anno quarto, Tlesias*, archon tertius. In Marmore, ἄρχων tertius *Lysias* vocatur. p. 243.

Hæc Pausaniæ inter se sunt satis congrua; neque emendatore indigent: Ex quibus manifestum est, diversas olim fuisse Annuorum archontum epochas, dispares eorum numeros. Pausanias, in suâ vetustiorum Archontum serie, quinque plures numerat, quàm Dionysius & Africanus: quinam verò illi fuerint, aut quos locos in catalogo habuerint, haud liquet.

In Marmore, duorum Archontum discrimen est initio: posteà, unius usque ad *Lachetem*, archontem Olymp. XCV: deinde verò nullum. *Laches* ibi archon est an. Att. 1182: *Aristocrates* an. 1184: interstitium est unius archontis. At verò Diodorus *Lachetem* habet archontem, anno 1 Olymp. XCV; *Aristocratem*, ejus successorem, an. secundo. Diodorum sequutus est Aristides; cui *à Lachete septimus archon Eubulides:* inter quos Diodorus archontes quinque recenset. *Sup.* p. 462. *Tom. III. Platonic. II.* p. 474.

Apud Diodorum igitur (ſi Marmori fides) archon unus eò loci deſiderari videtur. Ultrà non quæro. Archontes enim, qui ante tranſitum Xerxis ſparſim ſuperſunt, adeò rari ſunt, & malè cohærentes, ut chronologico calculo prorsùs ſint inutiles. Neque mirum, ſi de vetuſtioribus ſit controverſum, cum eorum nomina (ut & Olympionicarum) à chronographis ſerò congeſta fuerint.

Corinthi Reges.

Thucyd. l. 1. p. 10.

Corinthus urbs, ad Iſthmum ſita, ſemper ferè fuit emporium; utrinque terrâ, utrinque mari commercia exhibens: unde antiquis poetis ἀφνειὸς, *Locuples dicitur. Amenocles Corinthius, Græcorum primus, Triremes Corinthi & Sami ædificavit.* Priùs Græci, πενηκοντόροις καὶ πλοίοις μακροῖς, *navibus quinquaginta remigum & navigiis longis uſi ſunt. Exinde Græci rebus maritimis operam ſtudioſiùs dederunt; & latrocinia ſuſtulerunt.* Circà annos 40, poſtquàm *Amenocles ad Samios venerat, Navale prælium (omnium quæ novimus vetuſtiſſimum) inter Corinthios & Corcyræos commiſſum eſt. Sunt autem anni 260 ab eo prælio uſque ad finem belli Peloponneſiaci.* Id bellum finem habuit anno primo Olympiadis XCIV, anno Per. Jul. 4310. Deme annos 260; habes annum 4050, qui eſt primus Olympiadis XXIX; quo tempore, *Prytanes Annui* magiſtratum adhuc Corinthi gerebant. Circà idem tempus, etiam *Anoxilas*, rex Rhegii, *Zanclæos* navali prælio ſuperavit: Iſtis autem prior erat [a] Salmanaſari & Tyriorum naumachia.

[a] *Sup. p. 480.*

De Heraclidis Corinthi Regibus, Diodorus apud Syncellum.

[b] *Syncell. p. 179.*

[b] *Sub Heraclidarum reditum, Aletes Corinthum obtinuit, vir inſignis qui urbem auxit, & regnavit annos 38. Poſt quem è poſteris maximus natu ſemper in regnum ſucceſſit. Regnavit Ixion an. 38: Agelas, 37: Prumnes, 35: Bacchis, 35; qui cum eſſet eorum qui præceſſerunt illuſtriſſimus; qui ſequuti ſunt non ampliùs Heraclidæ, ſed Bacchidæ nominati ſunt. Poſt hunc, Agelas regnavit an. 30: Eudamus, 35: Ariſtomedes* (Ariſtodemus Pauſaniæ, & Euſebio) *an. 35; qui Teleſten puerum reliquit, cujus regnum Agemon, ejus avunculus & tutor, adminiſtravit annos 16: poſt quem Alexander regnum occupavit an. 25: Hunc Teleſtes, regno patrio privatus, ſuſtulit, & regnavit annos 12. Eo autem à cognatis ſublato; Automenes regnavit in annum: Bacchidæ autem omnes, ab Hercule genus ducentes, imperium retinuerunt, cum eſſent plures*

quàm

quàm ducenti, & communi jure præsiderunt Urbi: Ex iis autem unum Prytanin, qui loco Regis esset, annuatim elegerunt, per annos XC; *usque ad tyrannidem Cypseli, à quo ejecti sunt.* Eusebio ferè convenit cum Diodoro: paulò aliter [a] Pausanias. *Aletes*, ait, *ejusque posteri regnarunt*, ἐπὶ γενεὰς πέντε, *per generationes quinque, usque ad Bacchin Prumnidis filium: Bacchiadæ qui vocantur, regnarunt*, πέντε ἄλλας γενεὰς, *quinque alias generationes, usque ad Telesten Aristodemi filium; quem ob simultatem Arieus & Perantas sustulerunt. Nullus deinceps Rex erat: sed Prytanes, ex Bacchiadarum gente, annuum magistratum gerebant; donec Cypselus Eetionis filius, occupatâ tyrannide, Bacchiadas expulit.* Pausanias Genealogiam; Diodorus regni successionem respicere videatur. [a] *L. 2. p. 92.*

Cum verò Pausanias *ætates quinque*, Diodorus *Reges quatuor* tantùm ante Bacchin numerent; cum collecti Regum XI Prytanûmque anni (qui sunt 417) initium Cypseli non attingant; verisimile est Regem unum, qui ante Bacchin regnaverit annos circiter 30, apud Diodorum desiderari. Computemus tempora: Heraclidarum Reditus fuit an. Attico 476 [b]: adde Regum XI annos 326; habes an. Atticum 802, & Olympiadem illam quæ præcessit Corœbi victoriam; in quâ [c] *Automenes Prytanis* ab Eusebio ponitur: adjice Prytanûm annos 90; habes an. Att. 892, & Olympiadem XXII. Hæc autem manca sunt: quia Cypselus tyrannidem non arripuit ante Olympiadem XXXI. Defectum hunc ipse agnoscit Diodorus; qui κατ' ὀμφάδα 30 annos plures numerat, quàm κατὰ πλάτος. Dicit enim *Cypseli tyrannidem* τῶν κατόδου Ἡρακλειδῶν ὑστερεῖν ἔτεσι ΧΧΧ, *Heraclidarum reditu posteriorem fuisse annis* CDXLVII. Syncellus etiam Regibus istis adjicit annos 24; dicens, [d] *Corinthiorum Reges duravisse annis* CCCL; *post quos Annui Prytanes.* [b] *Sup. p. 335.* [c] *Chron. n. 1238.* *Syncell. p. 179.* [d] *Ib. p. 186. a.*

Cypselus Rex.

CYPSELI fortuna, ab Oraculo prædicta, illi adhuc infantulo insidiarum causa fuit; sed à Labda matre in *cypselâ* (mensurâ frumentariâ) absconditus, periculum evasit. Inde ei nomen. *Ob servatum parentem, ejus posteri Arcam in Olympiâ dedicarunt*, affabrè cœlatam, & [e] βυσσοφόνδην inscriptam; quam graphicè descripsit Pausanias. *Herod. l. 5. c. 92.* [e] *Sup. p. 120.*

Quo ſtratagemate Cypſelus Bacchiadas Corintho expulerit, refert [a] Polyænus. Ælianus ait, [b] Διὰ τὴν τρυφὴν *per luxuriam immoderatam Bacchiadarum principatum apud Corinthios, quùm ad ſummam potentiam perveniſſet, diſſolutum eſſe.*

[a] *Lib.* 5.
[b] *Var. l.* 1. *c* 19.

[c] *Cypſelus Corinthius, cùm votum feciſſet Jovi, Si civitate illâ potitus fuiſſet, ſe dedicaturum univerſas Corinthiorum facultates; juſſit Cenſum deſcribi: illiſque profeſſis, Decimam bonorum partem à ſingulis abſtulit, de reliquis juſſit eos negotiari & rem facere: annoque vertente, idem fecit. Ita evenit annis decem, ut & ipſe haberet omnia Corinthiorum bona, eaque conſecraret; & Corinthii intereà quærerent alia.*

[c] *Ariſtot. Oecono n. l.* 2 *p.* 389. *c. init.*

Ἡ μὲν δὴ Κυψελιδῶν τυραννὶς διετέλεσεν ἔτη τρία καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἓξ μῆνας. Κύψελος μὲν γὰρ ἐτυράννησε ἔτη τριάκοντα. Περίανδρος δὲ τεσσαράκοντα (καὶ τέσσαρα· Vox hæc redundare videtur) Ψαμμήτιχος δὲ ὁ Γορδίου, τρία ἔτη, *Cypſelidarum tyrannis firma permanſit an.* LXXIII *& ſex menſes. Cypſelus enim regnavit annos* XXX: *Periander, an.* XL: *& Pſammitichus Gordiæ filius, annos tres. Cauſa durationis erat; quòd Cypſelus quidem δημαγωγὸς ἦν, καὶ τὴν ἀρχὴν διετέλεσεν ἀδορυφόρητος, blandus erat populi ductor, & in imperio cuſtodes corporis nunquam adhibuit: Periander autem, licèt tyrannicus, tamen bellicoſus erat.*

Ib. Pol. l. 5. *c. ult.*

Oraculum prædixerat.

Κύψελος Ἠετίδης βασιλεὺς κλεινοῖο Κορίνθου·
Αὐτὸς, καὶ παῖδες· παίδων γε μὲν οὐκέτι παῖδες.
Cypſelus Eetides claræ Rex eſto Corinthi;
Ipſe, & eo nati; ſed nulli deinde Nepotes.

Herod. l. 5. *c.* 92. §. 5.

Periander duos habuit filios; *Cypſelum*, ἄφρονα, mente captum, & rebus gerendis inidoneum; & *Lycophrona*, à Corcyræis interfectum. Illi igitur ſucceſſit *Gordiæ filius*. Quis autem Gordias ille? Non ſanè Periandri frater: refragatur Oraculum. Sententiæ tamen Ariſtotelis ſuffragatur Strabo [d]. *Cypſelus*, ait, *tyrannidem occupavit, & μέχρι τριῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ συνέμεινε, & ad hæredem tertium propagavit.* Ælianus [e] obſervat, *tyrannidem rarò ultrà tertiam ad nepotes propagatam eſſe: Cypſelidarum autem Corinthi εἰς ἐκγόνους ad poſteros permanſiſſe.*

[d] *Lib.* 8. *p.* 378. *c.*
[e] *Var. l.* 6. *c.* 13.

Initia Cypſeli ab exitu Periandri inveſtiganda ſunt. *Ille mortuus eſt (ut refert Soſicrates,* apud [f] Laertium) *annis quadraginta ante Cræſum; & ἑνὶ μὲν τῷ πρὸ τῆς ἐννάτης Ὀλυμπιάδος, Uno autem anno ante* XLIX *Olympiadem*, id eſt, anno quarto Olymp. XLVIII.

[f] *In Periand.*

Regnavit

[a] *Regnavit annos* XL. Ergò, *Periander* ἤκμαζε *inclaruit* (poſt obitum patris) *circà Olympiadem XXXVIII*; anno ſcilicet quarto. Euſebius autem ad *an. primum Olymp. XXXVIII. Apud Corinthios tyrannidem exercuit Periander*: annos 44 illi attribuiſſe videtur. [b] *Regnabat Cypſelus annos* XXX. Conſurgit igitur illius initium ex anno ſecundo Olympiadis XXXI, qui eſt annus Atticus 928, & Per. Jul. 4059.

[a] *In Periandro.* *Chron. n.* 1389. [b] *Herod. l.* 5. *c.* 92.

Ad SECULUM XVIII.

ASIA, ab Ægyptiis derelicta, in Regna diverſa diſpertita fuit: Ineunte itaque hoc Seculo, hic erat in Oriente rerum ſtatus. Anno Nabon. 104, *Pſammitichus*, rex Ægypti, Azotum adhuc obſidione premebat: Hieroſolymorum rex *Joſias* reparando Templo, & pietatis operibus occupatus erat: Babylonis ac Nini rex erat *Chiniladanus*, ignaviâ obſcurus: Lydorum rex *Ardys*, à Cimmeriis oppreſſus; & Medorum rex, *Phraortes*, victoriâ Perſicâ ſuperbus. Qui motus, quæ immutationes inſequutæ ſint (donec Aſia in Monarchiam redacta fuerit) ordine enarrabuntur.

PHraortes *exercitum duxit contra Aſſyrios, Ninum tenentes; quibus victus, cum magnâ exercitus parte interiit, cùm regnaſſet annos* 22; Anno Nabon. 114. Illi, in *Medorum regno, ſucceſſit filius* *à Herod. l.* 1. *c.* 102.

Cyaxares:

QUI *majoribus bellicoſior, milites Aſiaticos primus in turmas decuriavit, & Haſtatos, Equites, Sagittarios (anteà confuſos) in ſuos ordines diſtribuit. Hic collectis omnibus intrà Halym copiis, Aſſyrios prælio ſuperaverat, & Ninum obſidione tenebat; quum ingens Scytharum exercitus in Mediam penetravit.* *Ib. c.* 103.

Scytharum incurſio.

CImmerios *inſequuti ſunt Scythæ: illi juxtà mare iter tenebant, hi autem aberrantes viâ, Caucaſum ad dextram habentes, in mediterranea converſi, Mediam intrârunt.* [c] *Duxit eos Madyes Protothyæ filius, Rex Scytharum. A Meotide lacu ad Phaſin fluvium & Colchos, iter eſt triginta dierum: inter Colchos & Medos una gens Saſpires inter-* *Ib. l.* 4. *c.* 12. [c] *l.* 1. *c.* 104.

jacet, neque longum est iter. Scythæ autem non hàc intrârunt, sed viâ superiore & multùm longiore, Caucaso monte ad dextram relicto. Hìc Medi (solutâ Nini obsidione) *cum Scythis congressi, & prælio fusi, Imperium amiserunt; & Scythæ omni Asiâ potiti sunt.*

[a] *Herod. l. 1. c. 105.* [a] *Hinc illi rectà in Ægyptum contendunt; sed Syriam Palæstinam ingressis occurrit Psammitichus rex Ægypti, qui muneribus precibusque effecit, nè ulteriùs progrederentur.*

Pauci aliquot ex regredientibus Scythis, vetustissimum Uraniæ Veneris templum, quod in Ascalone urbe Syriæ est, spoliarunt; quibus eorumque posteris Dea morbum immisit fœmineum.

[b] *Strab. l. 15. p. 687.* Fertur etiam [b] *Idanthyrsus Scytha excursionem fecisse in Asiam, usque ad Ægyptum*: quo autem tempore, non liquet.

Psammitichus autem, post 29 annorum obsidionem, *Azotum* cepit. Et excisa quidem videtur urbs illa, cùm non ita multò [c] *Jerem. 25. 20.* post, [c] *Reliquium Ashdodi* à Jeremiâ dicatur.

Non diù post, *Psammitichus* grandævus fato concessit, anno [e] *Herod. l. 2. c. 157.* Nabon. 118; [e] *cum regnasset annos* 54. [f] *Sepultus est in urbe Sai, Ægypti Inferioris Metropoli, in templo Minervæ*; [g] *proximè Palatium ad lævam manum intranti. Nam Saitani intra Templum sepelierunt Reges, qui sunt ex eo nomo, omnes.*

[f] *Strab. ib. p. 802. a.*

[g] *Herod. ib. c. 169.*

Nechos Rex.

Ibid. c. 158. NEchos, *Psammitichi filius, patri successit in regno Ægypti.* Rex hic elati fuit & magna spirantis animi: pristinæ Ægyptiorum gloriæ æmulus, Imperium Asiæ, quod Pater lentè [b] *c. 159.* tentaverat, recuperare suscepit. [b] *Comparavit copias bellicas, & construxit triremes, tam in mari Septentrionali, quàm in sinu Arabico ad Mare Rubrum; quarum navalia adhuc cernuntur.*

A tempore deportati Manassis, Judæorum Reges sub Babyloniorum clientelâ fuisse videntur. *Chiniladanus* jam annum regni vicesimum agebat, Princeps ignavus; ergà quem tamen *Josias Rex*, Dei observantissimus, fidem servandam, transitumque hosti ejus non concedendum censuit; sed in occursu exercituum, occisus est in Magiddo, vel *in valle Magidduntis*. Planitiei meminit [a] Zacharias: [a] *C. 12. v. 11.* Est autem *Magiddo* urbs in viâ, quâ ex Ægypto itur in Syriam, non procul à mari Phœnicico; semitribui *Manassis* assignata; sed à [b] *Judic. 1. 27.* [b] Cananæis possessa; quam inter eas [c] recensuimus, quas Israelitæ [c] *Suprà, p. 226.* expugnare non potuerunt.

Nechos

[d] *Nechos terreſtri acie congreſſus cum Syris in Magdolo, victoriâ potitus eſt. Poſt pugnam, cepit Cadytin, magnam Syriæ urbem.* [d] *Herod. l. 2. c. 159.*

[e] *Cadytis urbs eſt Aſſyriorum eorum qui Palæſtini vocantur, in tranſitu à Phœniciâ in Ægyptum.* [e] *Ib. l. 3. c. 5.*

Statio quarta Iſraelitarum in deſerto fuit [f] ἀνὰ μέσον Μαγδώλου, καὶ ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης, *inter Magdolum, & mare*; & illi *caſtra poſuerunt* ἐπὶ τῆς θαλάσσης *juxtà mare.* Magdolum itaque ad Mare Rubrum; Magiddo autem ad Mediterraneum. Herodotus nominum ſimilitudine decipi videtur. [f] *Exod. c. 14. v. 2.*

Rex Ægypti, omiſſis Hieroſolymis, [g] *properavit, ut oppugnaret Carcemiſhum ad flumen Euphratis.* Urbs illa Aſſyriacæ ditionis (cujus meminit [h] Eſaias) videtur eſſe *Cercuſium*, ultra Euphratem ad confluentem *Aborræ* poſitum. Vetuſtam hanc urbem *Diocleſianus* tandem inſtauravit; cum eſſet eo tempore [i] *exigua & immunita.* [g] *II Chron. 35. 21.* [h] *C. 10. v. 9.* [i] *Am. Marc. l. 23.*

Nechos, eâ urbe captâ & præſidiis munitâ, omnique Syriâ ſub poteſtatem redactâ, poſt tres menſes regreſſus eſt.

Cùm verò Rex Ægypti veniſſet [k] *Riblam, quæ eſt in terrâ Emath,* (Reblata poſteà *Antiochia* vocata eſt) evocavit *Joahaz* quem Populus unxerat in Regem, *cùm regnaſſet tribus menſibus*, & (quòd inconſulto victore regnum uſurpaverat) *vinxit eum, ne regnaret in Jeruſalem; & impoſuit mulctam Terræ centum talentis argenti, & talento auri. Regemque conſtituit Eliakim filium Joſiæ*; quem nominavit *Jehoiakim.* [k] *II Reg. 23. 33.* *Ib. v. 34.*

Joſephus (commentis Cteſianis imbutus) refert, [l] *Nechum* copias duxiſſe *contra Medos & Babylonios, qui Aſſyriorum Imperium everterant.* Dixerat enim, *Merodachi* tempore, [m] *Aſſyriorum Imperium à Medis* καθῃρῆσθαι. Verùm Rex Ægypti profectus eſt *contra Regem Aſſyriorum* Babylone regnantem. *Medi* jam à Scythis graviter oppreſſi ſunt. Dicit *Joſiam* vulneratum fuiſſe ἐν Μεγδῶ πόλει, *ad urbem Mendem, quæ erat intra regnum Joſiæ.* S. Hieronymo, [n] *Mendes eſt oppidum, juxtà civitatem Gazam*; olim [o] *Medmana*, in tribu Judâ. Itaque *Mageddo*, Μάγδολος, *Mendes*, aut eadem erant, aut vicina. [l] *Antiq. l. 16. c. 6.* [m] *Ib. c. 3.* [n] *De locis Ebr.* [o] *Joſua, 15. 31.*

Quamdiù *Chyniladanus* Babylone regnabat, tamdiù *Nechos* Syriâ quietè potitus eſt; Et in Ægyptum reverſus, Pacis operibus operam dedit. Cùm conſtruxiſſet triremes in ſinu Arabico, etiam [p] *Foſſam à Nilo ad ſinum illum ducere aggreſſus eſt*; *in quâ fodiendâ perierunt Ægyptiorum* 120000. De incepto hoc (ad [q] *Seſoſtrim*) diximus. [p] *Herod. l. 2. c. 158.* [q] *Sup. p. 377.*

Periplus Africæ.

*Herod. l. 4. c. 42. REX hic * eorum primus fuit, qui Africam περίπλουτον esse monstravit. Postquam is destitit à Fossâ; Phœnices quosdam ad Africam circumnavigandam misit; qui, Mari Rubro solventes, in mare Australe abierunt, ac tandem anno tertio, per Columnas Herculis transvecti, in Ægyptum redierunt. Adeò vetusta est, de circuitu Africæ, fides.

Ib. c. 43. Posteà ex sermone Carthaginiensium fertur, Sataspem quendam ab Achæmene oriundum, Libyam non circumnavigasse (quum esset ille ad hoc ipsum missus) sed navigationis longitudine & solitudine deterritum rediisse. Egressus ille Columnas Herculis, & circumvectus Africæ promontorium nomine Syloes, cursum in meridiem tenebat, & cum multos menses multum maris emensus esset, rediit. Quod verò Africam non penitùs circumnavigasset, hanc causam Xerxi afferebat; τὸ πλοῖον τὸ πρόσω δυνατὸν ἔτι εἶναι πλεῖν, ἀλλ' ἐνίσχειν. Quòd navigium ulteriùs procedere non posset, sed retineretur. Compertum quidem est experientiâ nuperâ, circà Bonæ Spei promontorium, flare ventos Orientales, per sex menses continuos.

c Plin. l. 2. c. 67. d Mela, l. 3. c. 9. c Hanno (Carthaginis potentiâ florente) circumvectus à Gadibus ad finem Arabiæ, navigationem eam prodidit scripto. d Hanno Carthaginensis exploratum missus à suis, cum per Oceani ostium exisset, magnam partem Africæ circumvectus, non se mare, sed commeatum defeciße retulit. Huic Occidentale Africæ littus legenti occurrebat *Mons altus* (ut Græci vocant) Θεῶν ὄχημα, *perpetuis ignibus flagrans*, noctu præsertim. Mons idem videtur esse, qui à rugitu, *Sierra Liona* Lusitanis vocatur. Exaudiuntur enim fulmina & tonitrua continua; cum vertex nebulis perpetuis cincta sit. Ulteriùs

Ibid. e Ibid. (tridui navigatione) e grandis litoris flexus grandem insulam includit; in quâ fœminas esse narrat toto corpore hirsutas, Γορίλλας vocat: Neque ultrà navigavit Hanno. Sanè periplus Africæ veteribus longè difficilior erat ab Occidente, quàm ab Oriente. Posteà enim, f Eudoxus quidam, cum Lathurum Regem Alexandriæ profugeret, Arabico sinu egressus, per hoc pelagus (ut Nepos affirmat)

f Ibid. g Plin. l. 2. c. 67, & l. 5. c. 1. Gades usque pervectus est. Addit Plinius. g Multòque ante eum Cælius Antipater, vidisse se, qui navigasset ex Hispaniâ in Æthiopiam, commercii gratia. Vox *Æthiopia* olim latè sumpta; neque circumnavigationem innuit. Tam occidui, quàm Orientales sunt Æthiopes.

Strabo

[a] Strabo (ex Posidonio) Eudoxi navigationes recitat; sed pro fabulosis rejicit. Sanè Romanorum temporibus, [b] *dubium fuit caperetne Africa circuitum, an sine fine se extenderet.* [a] *L.2.p.98.* [b] *Mela, l.3. c.9.*

Arriani periplus maris Erythræi (dicatus Hadriano Aug.) Australis navigationis terminum habet *Menuthesian* insulam, & *Rhaptum* promontorium: ulteriora innavigabilia, esse dicit ob Syrtes innumeras. Ptolemæo etiam ultrà *Raptum* est [c] *Terra incognita & Mare Asperum, propter brevia & Syrtes*: *Raptum* circà Quiloæ regnum putat [d] Maffeius. Syrtes istæ, quæ sunt inter Madagascar insulam & Africæ continentem, Lusitanorum naufragiis nobis innotuerunt. Solomonis classem, versus Austrum, *Zophalam* usque navigasse [e] diximus. [c] *L.4.c.9.* [d] *Hist. Indic. l.1.p.17.b.* [e] *Sup.p.349.*

Nabo-pol-assarus Rex.

ANNO Nabonassari 123, anno Templi 383, anno quarto *Jehojakim* (quem constituerat Necho) *Chyniladano* (cum regnâsset annos 22) in regno Babylonis & Nini, successit *Nabopolassarus*; qui Nabuchodonosorus vocatur in historiâ Sacrâ.

Hujus Regis anni, in Babylonico Canone constituti, cum Judæorum Regum annis in S. Scripturâ comparati, optimè conveniunt, & Chronologiam sanciunt.

An. Temp.	Nabon.				
383	123	Ejus	*Primus* ——	est	IV *Jehojakimi.* — *Jer.25.1.*
390	130		*Octavus* ——		I *Zedechiæ*, quo Jeconias deportatus. — II *Reg.24.12*
400	140		*Decimus octavus*		X *Zedechiæ*, quo fervebat Obsidio. — *Jer.32.1.*
401	141		*Decimus nonus*		XI *Zedechiæ*, quo Hierosolyma excisa. — II *R.25.12.*
	210	Inde	*Septuagesimus*,		I *Cyri*, quo soluta est Captivitas. — *Jer.29.10.*

Rex hic bellicosissimus ea, quæ Rex Ægypti in Syriâ obtinuerat, recuperare properat, & sub initiis regni, exercitum duxit contra Ægyptiorum præsidium. [f] *Anno quarto Jehojakim Regis Judæ, copiæ Pharaonis Nechonis, quæ fuerunt in Carchemisho ad Euphratem, percussæ sunt, à Nabuchodonosoro Rege Babylonis.* Josephus adjicit, [g] *Nechonem cum magnis copiis ad Euphratem se opposuisse Nabuchodonosoro, & collatis signis victum fuisse*: *Babylonium trajicientem Euphratem, totam Syriam usque ad Pelusium redegisse, exceptâ Judæâ.* [f] *Jer.46.2.* [g] *Antiq.l.10 c.7.*

An. Nabon. 127, anno octavo *Jehojakimi* [h] *Nabuchodonosor vincivit eum catenis, ut abduceret eum Babylonem*; sed mutatâ sententiâ, illùm regno restituit; [i] *& Jehojakim factus est ei servus annis tribus*, id est, ut ait Josephus, [k] *Persolvit ei tributum imperatum tribus annis.* [h] II *Chron. 36.6.* [i] II *Reg.24.1.* [k] *Antiq.10.7.*

Jechoniæ deportatio.

ANNO Nabon. 130, qui fuit Templi CCCXC (numerus is ab [a]Ezechiele ſummoperè celebratur) *Nabopolaſſari* autem ſive *Nabocodonoſori Octavus*, rebellavit *Jehojakimus* anno regni ſui undecimo, *poſtquam triennio ſervierat Regi Babylonis.*

[a] C.4 v.5.

II *Reg.* 24.1.

[b] *Anno tertio, cùm audiſſet Ægyptios expeditionem facere contra Babylonium, & tributum illi non ſolviſſet, expectatione ſuâ fruſtratus eſt. Nam Ægyptii bellum inſtaurare non auſi ſunt: quod Jeremias propheta quotidiè prædixit, eos ſpem fruſtra in Ægyptiis ponere. Non multò pòſt Regem Babylonis cum exercitu venientem excepit, nihil ſibi ab eo timens; neque excluſit, neque ad bellum ſe paravit. Rex autem, Urbem ingreſſus, fidem non ſervavit; ſed Hieroſolymitanorum præſtantiſſimos interfecit, cum Rege Joakimo; quem inſepultum extra mœnia projici juſſit. Regem autem Urbis regioniſque conſtituit Joachinum ejus filium.* (Qui *Jechonias* vocari ſolet; etiam [c]*Conias.*) *Hunc finem habuit Rex Jehojakim, cum vixiſſet annos* 36, *regnaſſet* XI. *Pœnituit ſtatim Regem Babylonis ſe Regnum dediſſe Joachimo, Verebatur enim ne memor patris per injuriam occiſi regionem ſuam ad defectionem incitaret: miſſis itaque copiis obſedit illum in Hieroſolymis.* [d]*Cum regnaſſet Jehojachim in Jeruſalem tribus menſibus, egreſſus eſt ad Regem Babylonis, ipſe, & mater ejus, & ſervi ejus, & principes ejus, & eunuchi ejus: Et ſuſcepit eum Rex Babylonis, anno regni ſui Octavo: & tranſtulit* 10000 *in captivitatem; nihilque relictum eſt, exceptis pauperibus terræ: Et conſtituit Mattaniam patruum ejus pro eo, eique impoſuit nomen Zedechiam.*

[b] *Joſeph Antiq. l.* 10. *c.* 6

(c *Jer.* 37.1.)

Joſeph. ib. c. 9.

[d] II *Reg* 24. 8. *v.* 12. 13. 14. 17.

[c] *Ezechiel propheta, adhuc puer,* deportatus eſt *Octavo* hoc Babylonii Regis anno: & *Daniel* hoc [f] *Jehojachimi anno, tertio* poſt reſtitutionem Babylonicam, *Undecimo* autem poſt conſtitutionem Ægyptiacam: Etiam [g] *Mardochæus tranſportatus de Jeruſalem cum Jechoniâ*, poſt annos 81 [h] reverſus eſt.

[c] *Joſeph.* 10.7.

[f] *Dan.* 1.1.

[g] *Eſt.* 2.6.

[h] *Neh.* 7.7.

Ad hunc modum Nechos totam amiſit Syriam, quam non ita pridem nullo negotio acquiſiverat: [i] *Neque amplius egreſſus eſt* (ille) *Rex Ægypti è terrâ ſuâ: quia Rex Babylonis ceperat quicquid fuit Regis Ægypti à fluvio Euphratis uſque ad flumen Ægypti.*

[i] II *Reg.* 24. 7.

Fluvius Ægypti fuit Iſraelitidis [k] terminus: idem qui dicitur [l] *Shihor ſuper faciem Ægypti.* Nilus Ebraicè *Sihor*: unde quidam *Nilum* intelligunt; LXX verò torrentem ad Rhinocoruram.

[k] *Num.* 34. 5.

[l] *Joſua* 13.3.

Juxtà

Juxtà Herodotum, [a] *Ægyptum Syriamque disterminat mons Casius*, id est, Mons Terminalis. [a] *Herod. l. 2. c. 158.*

Hierosolymorum excidium.

ANNO Nabon. 138, qui fuit Templi 398, Zedechias cum per annos octo paruisset Babylonio, contra illum fœdus iniit cum [b] Regibus vicinis. [b] *Sup. p. 497.*

Defectionis hujus participem fuisse docet Berosus Satrapam illum; quem Nabuchodonosorus non ita pridem devictæ Syriæ præposuerat; & cui obsidendæ Tyri (quæ ab an. Nabon. 129 circumvallata fuerat) curam demandaverat. Berosi locum habet

Josephus contra Apionem, l. 1. p. 1044, & *Antiq.* l. 10. c. 11. p. 349.

Ἀκούσας δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ναβο-
λάσαρος, ὅτι τεταγμένος σατράπης
ἔν τε Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς περὶ Συρίαν
καὶ Κοίλην καὶ Φοινίκην τόποις ἀπο-
στάτης γέγονεν, ὑπὸ ἀσθενείας ἤδη κατε-
παθεῖν, συστήσας τῷ υἱῷ Ναβυχοδονο-
σόρῳ ὄντι ἔτι ἐν ἡλικίᾳ μέρη τινὰ τῆς
δυνάμεως, ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτόν.
Συμμίξας δὲ Ναβυχοδονόσορος τῷ
ἀποστάτῃ καὶ νικήσας ἐκράτησέ τε
αὐτοῦ, καὶ τὴν χώραν ἐξ ἀρχῆς πάλιν
τὴν αὑτοῦ βασιλείαν ἐποίησε.

Cùm audivisset pater ejus Nabo(po)-laßarus satrapam (Ægypti, Cœlosyriæ, Phœniciæque locis præfectum) rebellâsse; nec jam labores ipse ferre posset; copiarum parte Nabuchodonosoro filio, ætate adhuc vigenti, traditâ, contra eum misit. Nabuchodonosorus cum rebelli congressus, illum in potestatem redegit, & regionem denuò ipsorum imperio restituit.

Pater, qui hìc decurtatè vocatur *Nabolaßarus*, [c] Eusebio, & [d] Syncello (eadem repetentibus) nuncupatur Ναβοπαλάσαρος. [c] *Pr. Evang. l. 9. c. 40.* [d] *P. 220.*

Josephus autem alibi hæc [e] *Berosi* aliter legit Ὁ πάλιν αὐτοῦ Ναβυ-
χοδονόσορος—συστήσας τῷ Ναβυχοδονοσόρῳ, *Nabuchodonosorus Pater tradidit Nabuchodonosoro* filio partem exercitus. Quod κατ' ἐρμηνείαν interpolatum. Ebræis enim tam Pater, quàm filius, vocatur *Nabuchodonosorus*. In libro [f] *Juchasin* distinguuntur. *Ætas Quinta. Deportatio Israelis in Babel per Nebuchadnezarum filium Nebuchadnezari.* Pater, [g] *Primus* denominatur; Filius, *Magnus*. In Canone satis diversa sunt eorum nomina. [e] *Antiq. l. 10. c. 11. p. 349.* [f] *P. 136.* [g] *D. Gantz. II Chron. l. 2. n. 285.*

Filius cum potestate Regiâ bellum gerens, licèt Pater adhuc in vivis esset, *Regis* titulum in Scripturâ obtinet. Josephus & Eusebius, locis citatis, legunt, ἀπὸ τῆς αὐτοῦ βασιλείας; non αὐτοῦ, ut hìc, & apud Syncellum.

[a] *Jer.* 34.7. Porrò [a] *Regis Babylonis exercitus pugnabat contra Hierosolymam, & contrà omnes civitates Judæ, quæ erant reliquæ: contrà Lachin, & contrà Azecham. Hæ enim urbes munitæ supererant de civitatibus Judæ.* Denique ipsam Hierosolymam obsidebat. Cum verò Ægyptii

[b] *Ib.* 37.5. essent defectionis socii, [b] *Tunc exercitus Pharaonis egressus est de Ægypto; & Chaldæi qui obsidebant Hierosolymam, ejus rei nuncium*

[c] *Antiq. l.* 10. *c.* 10. *audientes, recesserunt ab Hierosolymâ.* Josephus refert, [c] *Ægyptios prælio fusos & totâ Syriâ expulsos fuisse.* Itaque [d] *Exercitus Pharaonis*

[d] *Jer.* 37.7. *reversus est in Ægyptum, & Chaldæi ad obsidionem redierunt*; Anno

[e] II *Reg.* 25. 1. Nabon. 139; Templi 399, [e] *Anno nono regni Zedechiæ; extruxerunt in circuitu munitiones & clausa est civitas atque vallata*

[f] *Ibid.* 25.2. & *Jer.* 52.5 [f] *Usque ad* XI *annum Regis Zedechiæ: & prævaluit fames in civitate,*

[g] *Lament.* 4.9. *nec erat panis populo.* [g] *Melius fuit occisis gladio, quàm interfectis fame. Manus mulierum misericordium coxerunt filios suos: facti sunt cibus earum.*

[h] *Joseph.* 10. 11. Anno igitur Nab. 141 (*cùm* [h] *durâsset obsidio menses* 18) anno undecimo Zedechiæ, anno decimo nono Nabuchodonosori, [i] *Mensis*

[i] *Jer.* 52.6. & II *Reg.* 25.4. *Quarti die nonâ, capta est Urbs, & viri bellatores nocte fugerunt. Zedechiam apprehensum in planitie Jericho duxerunt Chaldæi ad Regem Babylonis in Riblath; qui judicio condemnavit eum; filios ejus, jugulari jussit; Zedechiam excæcatum abduxit Babylonem.*

Ib. v. 8. *Mense* V, *Nabuzaradan incendit Domum Domini, & Domum Regis & domos Jerusalem omnemque domum magnam combussit igni: & exercitus Chaldæorum destruxit muros Jerusalem in circuitu: & deportati sunt*

[k] *Jer.* 52.28. *Judæi de terrâ suâ.* [k] *Nabuchodonosor* (Pater, veniens) *anno septimo, transtulit Judæos* 3023; *Filius venit anno* XVIII, *& de Jerusalem deportati sunt* 832. *In anno* XXIII *Nabuchodonosori, Nabu-zar-adan Magister militiæ transtulit Judæos* 745. *Omnes abducti* 4600. In libro Regum plus decem millibus abductos legimus. Annus iste Na-

[l] *L.* 10. *c.* 11. *p.* 345. *d.* buchodonosori XXIII est *annus quintus Captivitatis*, Josepho. [l] Τῷ πεμπτῷ τῆς Ἱερουσαλύμων πορθήσεως ἔτει, ὃ ἦν κεῖτον καὶ εἰκοστὸν τοῦ Ναβυχοδονοσόρου, *Anno quinto excidii Hierosolymitani, qui est Nabuchodonosori* XXIII, *rursùm Babylonem abduxit captivos Judæos qui erant in Ægypto*; id est, reliquias Judæorum, qui, occiso Gedaliâ, in Ægyptum migraverant. Quintus iste captivitatis annus, est æræ Nabonassari 145; & secundus *Nabocolassari* sive Nabuchodonosori Filii: sed continuando Patris Filiique annos, XXIII dicitur.

[m] I *Reg.* 14. 20. Sic [m] *Jeroboami* anni XX cum duobus *Nadabi* filii conjunguntur.

Supr. p. 384.

Exustum

Exuſtum eſt *Templum*, cùm ſtetiſſet annos integros CD. Hic fuit Regum Davidicorum exitus; qui poſt Saulem ſucceſſivè numerantur XX, & regnârunt annos 444.

Exciſis Hieroſolymis, Regnum Judæ fit Provincia Tertia, *Judæa* dicta. Coloniæ autem in Judæam non ſunt deductæ, ſicut in Samariam.

Ab excidio Urbis conſurgit [a] *Numerus annorum, de quo factus eſt ſermo Domini ad Jeremiam prophetam, ut complerentur deſolationis Jeruſalem Septuaginta Anni.* Prædixit Jeremias [b] (*anno quarto Jehojachimi filii Joſiæ Regis Judæ, qui erat primus Nabuchodonoſori Regis Babylonis*, id eſt, ante annos 18.) [c] *Erit univerſa terra hæc in ſolitudinem & in ſtuporem; & ſervient omnes gentes iſtæ Regi Babylonis LXX annis.* Ebræi numerabant annos iſtos per *Sabbata*, ſive *Hebdomadas*. [d] *Expectavit terra Sabbata ſua: omnibus diebus Deſolationis ſabbatizavit, uſque dum complerentur LXX anni.* Daniel tempus illud in III & VII *Hebdomadas* diſtinxit; de quibus ſuo loco.

[a] *Dan.* 9. 2.
[b] *C.* 25. *v.* 1.
[c] *v.* 11.
[d] II *Chron. ult.* 21.

Excidium Tyri.

TYRUS (condita [e] Seculo XI) exciſa eſt poſt Hieroſolymam: [f] *Pro eo quòd dixit Tyrus de Jeruſalem. Euge! confracta eſt, periit: quæ fuit plena, deſerta eſt.* Obſeſſa erat à Chaldæis anno Nabon. 129. Joſephus (*ex commentariis Phœnicum*) [g] *Sub Ithobalo Rege Nabuchodonoſorus obſedit Tyrum.* Subjicit, Ἑβδόμῳ μὲν γὰρ ἔτει τῆς Ναβουχοδονόσορ βασιλείας ἤρξαλο πολιορκεῖν Τύρον, *Septimo ſiquidem anno regni ſui Nabuchodonoſor cæpit obſidere Tyrum.* Verſio eſt Ruffini; ex quâ, pro ἔτει ſcribendum ἔτεσι. [h] Idem (*ex Indicâ & Phœnicicâ Philoſtrati hiſtoriâ*) *Rex ille obſedit Tyrum per annos tredecim, quo tempore Ithobalus fuit Rex Tyri.*

[e] *Sup. p.* 290.
[f] *Ezech.* 26. 2.
[g] *con. Apion. p.* 1046. d.
[h] *Antiq. l.* 10. *c.* 11.

Fuit autem Tyrus emporium totius Orientis nobiliſſimum, ditione non tàm terreſtri, quàm per mare latè ſparsâ, opibus copiiſque florentiſſimum. Illius [i] ſplendorem, rem nauticam, vires conductitias, mercatumque uberrimum graphicè deſcripſit Ezechiel, Babylone degens [k] *menſem primum anni undecimi* à deportatione Jechoniæ. id eſt, anno Obſidionis 13.

[i] *Ezech.* 27.
[k] *c.* 26. *v.* 1.

Violentum obſidionis impetum exprimit Propheta. [l] *Ecce Ego adducam ad Tyrum Nabuchodonoſorum Regem Babylonis ab*

[l] 26. 7.

Aquilone (à Reblata, ad Orontem) *Regem Regum cum equis & curribus*
Ezech.26.7 *& equitibus & cœtu populoque magno: filias tuas quæ sunt in agro*
8, *interficiet gladio; & circundabit te munitionibus, & comportabit agge-*
v.9, *rem in gyro, & elevabit contra te clypeum; & vineas & arietes tempe-*
rabit in muros tuos, & destruet turres tuas in armatura sua: Equorum
ejus inundatione operiet te pulvis eorum; à sonitu equitum & rotarum
10, *& curruum movebuntur muri tui.*

Expugnationem persequitur Propheta.

11, *Cùm ingressus fuerit portas tuas, quasi per introitum dissipatæ urbis,*
ungulis equorum suorum conculcabit omnes plateas tuas, populum tuum
gladio cædet; & statuæ tuæ nobiles in terram corruent: vastabunt
12, *opes tuas, diripient negotiationes tuas; & destruent muros tuos, & domos*
tuas præclaras subvertent; & lapides tuos, & ligna tua, & pulverem
tuum ponent in medio aquarum. Et faciam quiescere multitudinem canti-
13, *corum, & sonitus citherarum tuarum non audietur amplius.*

Denique Excidium expressìm denunciat.

14, *Et dabo te in limpidissimam petram. Siccatio sagenarum eris; nec*
18, *ædificaberis ultrà.* Paulò pòst: *Turbabuntur insulæ in mari* (ἀπὸ τ῀ς
19, ἔξοδίας σου) *in Exitu tuo. Cum dedero te urbem desolatam, sicut civi-*
tates quæ non habitantur, & adduxero super te abyssum, & operuerint
20, *te aquæ multæ; & detraxero te cum his qui descendunt in lacum ad*
populum sempiternum, & collocavero te in terrâ novissimâ sicut solitudines
21. *veteres, & non habiteris. In nihilum redigam te; & non eris; &*
[a] C.27 ult. *requisita non invenieris ultrà in sempiternum.* Rursùs: [a] *Ad nihilum*
redacta es; non eris usque in perpetuum.

Hæc cum tam plenè sint planèque dicta; vix tamen quisquam est, qui Tyrum à Babylonio destructam fateatur. Hieronymus in
[b] In Ezech. 26.p.841. d. locum. [b] *Qui huic historiæ contradicunt, Græcas & Phœnicum, maximè*
Nicolai Damasceni, & alias barbarorum aiunt se legisse historias, & nihil
super oppugnatione à Chaldæis inveniisse Tyriæ civitatis. Cùm probare
possimus, multa dici in Scripturis facta, quæ in Græcis voluminibus non
[c] Ib.p.842. *inveniantur.* Post alia: [c] *Tyrum fuisse insulam, & nullum habuisse de*
terrâ introitum, in Græcis Latinisque & Barbaris historiis legimus:
sed posteà à Nabuchodonosoro (vel, ut nonnulli, ab Alexandro) jactos esse
aggeres, ac de insulâ factam esse peninsulam. Alii itaque prophetiam
[d] Id in c 27. p.845.c. (de *Nabuchodonosoro* nominatìm editam) ad [d] *Alexandrum Magnum*
referunt; *qui sex mensibus ipsam urbem obsedisse & cepisse narratur,*
postquàm Darium vicit in Lyciâ.

Bonus

Bonus Hieronymus aggerem Alexandri M. Nabuchodonoſoro attribuit. [a] *Nabuchodonoſor*, ait, *cum oppugnaret Tyrum, & arietes, machinas, vineaſque (eò quòd cincta eſſet Mari) muris non poſſet adjungere; infinitam exercitus multitudinem juſſit ſaxa & aggeres comportare, & expleto medio mari, imo freto anguſtiſſimo, vicinum littus inſulæ fecit continuum.* Alii alia excogitârunt. [a] *In c.* 29.19. p. 871.

Mirum, nemini in mentem veniſſe, Obſidionem hanc intelligendam eſſe de *VETERE TYRO*, in continente poſitâ: præſertìm cum Propheta ☩ Ἰεζεκίας meminerit. De *Exitu* illo, Hieronymus (forsàn ex Judæorum traditione) [b] *Cum viderent Tyrii, quòd percuſſione arietum murorum fundamenta quaterentur, quicquid pretioſum in auro, argento, veſtibuſque & variâ ſupellectili nobilitas habuit, impoſitum navibus ad inſulas* (Inſulam potiùs) *aſportavit; ita ut, urbe captâ, nihil labore ſuo dignum inveniret Nabuchodonoſor.* Quid multa? *Palætyrus* à Nabuchodonoſoro capta eſt, & exciſa; neque unquam in dignitatem Regiam priſtinamque fortunam rediit. Tyrii, antiquâ ſede pulſi ([c] Aradiorum exemplo) tranſmigraverunt in Inſulam: Deſtructio *Veteris Tyri*, fuit origo Novæ. [b] *Ib.* p. 871. [c] *Sup.* p. 481.

Nec quicquam eſt à Prophetâ dictum, quod *inſularem* Tyri ſitum denotare poſſit, licèt in Hieronymi verſione nonnulla ſint, quæ in iſtum ſenſum planè adaptantur. [d] *Quæ habitas in Mari*: In Ebræo eſt, *Habitata à Maribus*, id eſt, cujus advenæ ab omni Mari. Rursùs; [e] *In corde maris ſita*: In Ebræo; *In corde marium termini tui*; id eſt, Imperium Maritimum. Quod autem toties dictum eſt: [f] *In corde Maris*, vel *in medio maris*, id quidem allegoricè intelligendum eſt. Dicit, Tyrum perductam eſſe in Mare valdè fluctuoſum: Urbem navi, bellum mari comparat. [d] *Ezech.* 26. 17. [e] 27. 4. [f] *Ibid. v.* 25, 26, 27, 32, 34.

Circumvallatio, Machinæ, Equitatus, quid ad *inſulam?* Illud Prophetæ [g] *Quæ habitat in introitu Maris* (ſive, ad portum Maris) indicat Urbem, non in inſulâ, ſed in orâ maritimâ poſitam. Quintæ Sortis limites, in libro [h] Joſuæ, ſunt *Sidon* & *Tyrus*: ſortis *exitus ad mare*, vel terminatur mari. Tyrus olim non magis inſularis, quàm Sidon. [g] 27. 2. [h] *Cap.* 19. *v.* 28, 29.

Duplicem *Tyrum* agnoſcunt Strabo, Plinius, Ptolemæus; *Inſularem* & *Palætyrum*. [i] Stephanus eas non ſatis diſtinguit. Scylax de Inſulari Tyro, antequam peninſula fieret, Βασίλεια Τύρος καὶ λιμένες, ὅσον ἡμιστάδιον ἀπὸ γῆς, *Regia Tyri & portus VIII circiter ſtadiis à terrâ diſtans.* De Palætyro deinde, Ἄλλη πόλις Τύρου λιμένα ἔχουσα ἐντὸς τείχους [i] *In* Τύρ. p. 39. p. 40.

(αὕτη δὲ ἡ νῆσος βασίλεια Τυρίων) καὶ ἀπέχει σταδίους ἀπὸ θαλάττης τρεῖς, Παλαίτυρος πόλις, καὶ ποταμὸς αὐτὴν μέσην ῥεῖ, *Alia urbs Tyrus portum habens intra muros (ipsa autem Insula est Regia Tyrii* regis) *& abest à mari stadiis III.* Vocatur hæc *Urbs Palætyrus; quam fluvius mediam perlabitur.*

[a] *Arrian. l.2.p.42,49.* Expugnatâ jam *Palætyro*, regnatum est in Insulâ ab *Ithobalo* ad [a] *Azelmicum Regem*; sub quo Tyrus ab Alexandro continenti adjecta est.

[b] *Ezech.28. 8,10,19.* Ithobalus ipse, *quo regnante Tyrus obsessa est*, ex Prophetæ [b] diris, periisse videtur. Ejus successores, ex *Annalibus Phœnicum*, recitat *Josephus con. Apionem*, p. 1046.

Μετὰ δὲ τοῦτον ἐβασίλευσε Βαὰλ ἔτη δέκα.

Μετὰ δὲ τοῦτον Δικασταὶ κατεστάθησαν καὶ ἐδίκασαν αὐτοὶ, Ἐκνίβαλος Βασλάχου μῆνας δύο, Κέλβης Ἀβδαίου μῆνας δέκα, Ἄββαρος ἀρχιερεὺς μῆνας τρεῖς.

Μύτγονος καὶ Γεράστρατος οἱ Ἀβδελίμου δυνασταὶ ἔτη ἓξ, ὧν μεταξὺ ἐβασίλευσε Βαλάταρος ἐνιαυτὸν ἕνα.

Τούτου τελευτήσαντος, ἀποστείλαντες μετεπέμψαντο Μέρβαλον ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη τέσσαρα.

Τούτου τελευτήσαντος, μετεπέμψαντο τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Εἴρωμον, ὃς ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσιν.

Ἐπὶ τούτου Κύρος Περσῶν ἐδυνάστευσεν.

Post Ithobalum regnavit Baal an. decem.

Post hunc Judices constituti sunt: & judicârunt Ecnibalus Baslachi menses duos; Chelbes Abdæi menses decem; Abbarus Pont. Max. menses tres.

Mytgonus & Gerastratus Abdelimi erant Judices annis sex: inter quos Balataros regnavit anno uno.

Eo moriente, mittentes evocârunt Merbalum ex Babylone, & regnavit ille annos quatuor.

Illo moriente, evocârunt fratrem ejus Iromum, qui regnavit annos viginti.

Hujus temporibus Cyrus Persarum imperator erat.

Josephus colligit Tyriorum *annos* 54 *& tres menses*; numeratis *Ithobali* 13, & *Iromi* 20.

Cùm verò Tyrii Insulares ex Babylone Reges suos peterent; liquet, nonnullos sanguinis Regii captivos abductos fuisse: maxima autem pars Tyriorum, cum summis opibus, evasit in Insulam; in quâ novam Veteris Regni sedem posuerunt.

Ezech. 29. 18. Ad hunc modum *Nabuchodonosor Rex Babylonis servire fecit exercitum suum servitute magnâ adversùs Tyrum: omne caput decalvatum, & omnis humerus depilatus est, & merces non est reddita ei, neque exercitui ejus de Tyro. Propterea dicit Dominus, Dabo Nabuchodonosor* *v.19.* *Regem Babylonis in terrâ Ægypti: accipiet multitudinem ejus, & deprædabitur manubias ejus, & diripiet spolia ejus, & erit merces exercitui ejus.*

Clades

Clades Ægypti.

RUinam Tyri excepit Ægyptus: Historia utraque obscura est, ac præter *Prophetas* à nemine tradita. Clades *Ægypto* illata in S. Literis pleno ore denunciatur; ut mirum sit, apud exteros tantum esse de eâ silentium; & *Nabuchodonosori* nomen totiès repetitur, ut de auctore cladis nullum sit dubium.

Herodotus Saitas Reges exhibet; quem secutus est totus Chronographorum chorus, non sine aliquâ (ut solet) discrepantiâ.

Herodotus, l.2.c.151.	an.	*Diodor. Siculus.*	an.	*Africanus*, *Sync.p.75.*	an.	*Eusebii Chron.*	an.	*Syncellus*, p.210.	an.
PSAMMITICHUS,	54	*Psammitichus* —	00	*Psammiticus*,	54	*Psammetichus*,	44	*Psammitichus*,	14
NECHOS———	16	(*Quatuor ætates.*)		*Nechao* II. —	6	*Nechao* II ——	6	*Nechao* B ——	9
PSAMMIS———	6			*Psammuthis* —	6	*Psammites* ——	12	*Psammuthis*—	17
APRIES———	25	*Apries* ———	22	*Vaphris* ——	19	*Vaphres* ——	30	*Vaphres* ——	34
AMASIS———	44	*Amosis* ———	55	*Amosis* ———	44	*Amasis* ——	42	*Amasis*——	50
		Legislator.							

Amasis diem obiit, sub adventum *Cambysis* Persæ in Ægyptum, anno Nabon. 223. *Nechos*, sub initium regni sui, *Josiam* prælio interemit, anno Nabon. 120. Intervallum, ab hujus primo ad illius ultimum, est annorum 102. Herodotus quatuor istis Regibus attribuit annos tantùm 91. Desiderantur igitur anni XI ἀβασίλευτοι, nulli Regi assignati; sive, totidem annorum interregnum. Neque Herodotus, etsi à *Psammitichi* tempore res Ægypti sibi probè cognitas esse profiteatur, sanos de temporibus hisce calculos posuisse videtur.

[a] *Cum regnasset Nechos annos XVI, mortuus est, Regnum relinquens Psammi filio*, circà annum Nabon. 137. [b] *Psammis, quum regnasset in Ægypto sex tantùm annos* (ἕξ μῆνας καὶ ἡμέρας) *expeditionem faciens in Æthiopiam, mox vitâ defunctus est*, anno Nabon. 143. Intrà hoc sexennium contigêre Defectio Zedechiæ, Hierosolymorum Tyrique excidia, & Ægypti devastatio per Nabuchodonosorum; adeò ut *expeditio Æthiopica* de Regis fugâ intelligi possit.

[a] *Herod. l.2. c.159.* [b] *c.161.*

Josephus asserit, Regem Ægypti à Babylonio occisum fuisse. [c] *Nabuchodonosor*, ait, *subactâ Cœlosyriâ, contra Ammonitas & Moabitas bellum gessit; quibus perdomitis, Ægyptum hostiliter ingressus est; & occidit Regem qui tunc erat, aliúmque constituit. Denuò Judæos ibi repertos Babylonem abduxit captivos.* Neutrum Regum nominat; sed Prophetas auctores sibi proposuit. [d] *Rex* (vel *prælatus*) *de terrâ Ægypti non erit amplius.*

[c] *Antiq. l.10. c.11. p.345. d.*

[d] *Ezech 30. 13.*

[a] Jer. cap. 44. ult. Magis expresè: [a] *Tradam Pharaonem Hophra, Regem Ægypti, in manum inimicorum ejus, & in manum quærentium animam ejus, sicut tradidi Zedechiam Regem Judæ in manum Nabuchodonosori Regis Babylonis inimici sui & quærentis animam ejus.* Chaldæus vertit, *Pharaonem Fractum*: & Syrus, *Pharaonem Claudum*: ironicè forsàn, quòd in ferendo Judæis auxilio claudicaverit. Græci autem nomen Proprium agnoscunt, vertuntque Δίδωμι τὸν Ουαφρῆ βασιλέα Αἰγύπτου, *Dabo Vaphrem Regem Ægypti in manus.* Lectionem istam retinent tum Clemens Alexandrinus, tum Africanus, Eusebius, Syncellus, qui *Apriem* Herodoti intelligunt. Latina Vulgaris legit *Pharaonem Ephree, Regem Ægypti.* Scaliger [b] vocem Ebræam non *Hophra* (ut Masoritæ) sed *Haprea* pronunciandam censet; ut sit Ἀπρίης, *Hapries*, qui (ut refert Herodotus) in potestatem venit *Amaseos* inimici sui.

[b] *In Euseb. p. 82. b. Can. Isag. p. 288, & 312.*

[c] *Herod. l. 2. c. 161.* Verùm *Apries*, ante infortunium illud, prosperè [c] *regnârat an. 25; Bellum Sidoni intulit, & navali pugnâ cum Tyro dimicavit; & post Psammitichum avum suum, fuit* (εὐδαιμονέστατος τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων) *regum ante eum fortunatissimus.* Reges igitur, qui inter *Psammitichum* & *Apriem* infortunati fuerunt.

Neque extrà dubium est, *Apriem* ab *Amasi* exutum fuisse. [d] Hellanicus, apud [d] Athenæum, rem aliter narrat. *Partamidi*, ait, *diem natalem celebranti Amasis adhuc privatus coronam è floribus elegantissimè contextam donavit; ob quam ad cœnam vocatus, & in amicorum numerum deinde adhibitus, tandem contra deficientes Ægyptios missus est Dux exercitûs; à quo Rex creatus est, propter odium in Partamidem.*

[d] *Deipn. l. 15. p. 680. b.*

Non *Apries*, sed *Partamis* Amasi præcessisse dicitur: neque nominis tantùm, sed viri videtur esse differentia: adeò ut suspicari sit, plures Reges, plures annos huic intervallo competere, quàm quos ponit Herodotus: De quo, non immeritò dictum est, [e] *Quod perspicuè indicatur Jeremiæ id Herodotus ignoravit: quia Sacerdotes illi Ægyptii, qui ei sciscitanti de rebus Ægyptiacis respondebant, ea, quæ ad laudem gentis faciebant, tantùm docuerunt, cætera quæ ad illorum ignaviam, servitutem, & tributa, quæ Chaldæis pendebant, tacuerunt. Atqui ex Beroso & Jeremiâ constat, illos Reges Ægyptios precariò regnasse, & Babyloniis vectigales fuisse.* Idem vir Magnus, de hâc re, alibi aliter. [f] *Quæ ab Ezechiele dicuntur de Ægypti desolatione, ita ut in desertum redigenda sit, hoc Dei misericordiâ remissum fuisse, neque*

[e] *Scalig. in Fragm. p. 11.*

[f] *Can. Isag. p. 312.*

neque contigisse certissimum est: Quemadmodum neque Niniven delevit, ut per Jonam & Nahum interminatus erat. Et multa sunt ejusmodi apud Ezechielem, Esaiam, & Jeremiam.

Interregnum (quod jam collegimus) annorum XI à quibusdam Herodoti assectis quodammodò suppleri videtur. Diodorus *Amasi* largitur annos 55, id est, XI plures, quàm Herodotus. Eusebius *Psammi* dat annos 12, *Vaphri* 30, id est, XI plures, quàm iis impertitus est Herodotus. Hiatus iste, sive annorum XI ἀναρχία, cum calamitatibus Ægypto à Nabuchodonosoro illatis convenienter se habet. Audiamus Prophetas:

[a] *Dabo terram Ægypti in solitudines, gladio dissipatam à Turre Syenes usque ad terminum Chus.* [b] *Non transibit per eam pes hominis, neque pes jumenti; neque habitabitur XL annis.* [c] *Dabo terram Ægypti desertam in medio terrarum desertarum, & civitates ejus in medio urbium subversarum, & erunt desolatæ XL annis: & dispergam Ægyptios in nationes, & ventilabo eos in terras.* Alia sunt ejusmodi summatim dicta de Ægypto: Sed ut calamitas particulatim innotescat, minæ Urbibus præcipuis nominatim intenduntur. [a] Ezech. 29. 10, [b] 11, [c] 12.

[d] *Effundam indignationem meam super Sin, robur Ægypti.* Sin est *Pelusium* in ipso Ægypti aditu, à Sennacheribo non ita pridem conatu irrito obsessum. Οἱ LXX, uno puncto mutato, vertunt Ἐπὶ Σαΐν. Erat autem *Sais* temporibus hisce Ægypti Metropolis. [d] 30. 15.

[*] *In Taphnis nigrescet dies, cum contrivero ibi (vectes) sceptra Ægypti, & defecerit in eâ superbia potentiæ ejus.* Prædixit Jeremias (cùm esset ipse *in Taphnis*, id est, in Daphnis Pelusiis, in quibus *domus Pharaonis*) [c] *Solium, tentorium Nabuchodonosori regis Babylonis ibi statuendum esse.* In eo loco fortasse Rex Ægypti prælio victus, & fugatus erat. [*] Ib. 18. [c] Jerem. 43. 10.

[f] *Dabo ignem in Zoan.* Græci Ἐπὶ Τάνιν (minùs rectè, *in Taphnis.*) De [g] *Tanitarum* dynastiis diximus. [f] Ezech. 30. 14. [g] Sup. p. 240.

Juvenes Aven (quod legi potest *On*, id est, *Heliopoleos*) *& Pibeseth* (Bubasti) *cadent gladio: & ipsæ captivæ ducentur.* Jeremias dixerat, [h] *Conteret statuas Domûs Solis*; Græcis Ἡλιουπόλεως. Ezech. 30. 17. [h] Jer. 43. 13.

[i] *Disperdam idola de Noph.* Et *erunt in Noph angustiæ quotidianæ.* [k] *Noph erit in solitudinem, & deseretur, & inhabitabilis erit.* Noph est Memphis, olim Regni caput, adhuc inter urbes maximas. [i] Ezech. 30. 13, 16. [k] Jer. 46. 19.

Deprædatio Babyloniorum ab Ægypto progressa est in Thebaida.

[a] *Ezech.* 30. 14,15,16. [a] *Disperdam terram Pathros, & faciam judicia in No. Interficiam multitudinem No. Et No erit dissipata.* Jeremias, [b] *Visitabo super tumultum No, & super Pharaonem, & super Ægyptum, & super Deos ejus, & super Reges ejus, & super eos qui confidunt in eo: & dabo eos in manus Nabuchodonosori regis Babylonis & in manus servorum ejus.* Pathros est Thebais; cujus metropolis *No*, quæ & Διόσπολις, & Thebæ Ægyptiæ.

[b] *Jer.* 46. 25.

[c] *In Ezech.* c. 30. p. 874. *Nos*, ait [c] Hieronymus, *pro No Alexandriam posuimus, per anticipationem (quæ Græcè προλῆψις appellatur.)* Existimabat ille, Alexandriam Ægypti *pristinum nomen habuisse No: quod Aquila, Symmachus, & Theodotio, sicut in Hebræo est, transtulerunt. Pro quo* LXX *dixere Diospolim, quæ Ægypti parva civitas est.*

[d] *Geogr. l.* 4. c. 5. p. 121, 122. Apud Ptolemæum, *Diospolis* in Thebaide duplex est: [d] *Magna, quæ Nomi Thebarum metropolis*, in Arabico latere, quæ est Ebræorum *No-Ammon*; & in Libyco, *Parva, quæ Diospolitani Nomi metropolis.* Alexandria autem in longinquo ad Mare Mediterraneum diù posthàc condita est, in loco ubi priùs fuit *Rhachotis* viculus.

[e] *Ezech.* 30. 6. Sed nec Ægyptus solùm usque [e] *ad Syenen*, in Æthiopiæ confinio positam; verùm etiam Gentes Ægypto fœderatæ (quæ cum

[f] *Jer.* 46. 9. [f] Pharaone Necho ascenderunt contra Hierosolyma) depopulatæ

[g] *Ezech.* 30. 5. sunt. [g] *Chus* (Arabia) *& Put* (Libya) *& (Lud* Æthiopia) *& omne vulgus* (οἱ Ἐπίμικτοι, miles mercenarius) *& Chub* (in Mareotide *Cubii* Ptolemæo) *& filii terræ Fœderis* (Judæi) *corruent fulcientes Ægyptum.*

[h] *C.* 3. *v.* 8. Concinit Nahum propheta: [h] *No populorum habitat in fluminibus; aquæ in circuitu ejus, cujus divitiæ mare, aquæ muri ejus* (διώρυχας intelligo quas fecit Sesostris.) *Æthiopia fortitudo ejus, & Ægyptus, & non est finis. Africa & Libyes fuerunt in auxilio tuo. Sed & ipsa in transmigratione ducta est in captivitatem: parvuli ejus elisi sunt*, &c. Tantæ cladi convenit illud Virgilii.

[i] *Æneid.* 8. *v.* 705. —[i] *Omnis eo terrore Ægyptus, & Indi,*
Omnis Arabs, omnes verterunt terga Sabæi.

[k] *Ezech.* 29. 13, 14, 15. Porrò desolationis durationem indicat Propheta. [k] *Post finem* XL *annorum, congregabo Ægyptum de populis in quibus dispersi fuerunt, & reducam captivitatem Ægypti, & collocabo eos in terrâ Pathros, in terrâ nativitatis suæ. Et erunt ibi in Regnum humile: Inter cætera regna erit humillimum, & non elevabitur ultrà super nationes: & imminuam eos, ne imperent Gentibus.*

Jeremias

Jeremias dixerat: [1]*Posthàc habitabitur, sicut diebus pristinis.* [a] *Jer.* 46 26. Principium calamitatis fuit gravissimum; Rege sublato, populo abducto, libertate amissâ, & concursu negotiatorum cessante. Posteà vero, turbatis Babyloniorum rebus, & inclinatâ eorum fortunâ, Ægyptus reflorescere cœpit, libertatem recuperavit, & commercia; & instauratum est Regnum: Syriam quidem nunquam recuperavit; sed [b] *Cyprum* obtinuit *Rex Amasis. Quadraginta anni*, posteriora Nabuchodonosori Secundi tempora spectant. [b] *Herod. l. 2. fine.*

Nabo-col-assarus Rex.

ANNO Nabon. 144, regnare cœpit, jure proprio, *Nabo-col-assarus*, Nabo-pol-assari filius, qui Ebræis *Nabuchodonosorus Magnus*, vel *Secundus* vocatur. Cùm jam, post excidium Hierosolymorum, ille in Phœniciâ & Ægypto biennium victoriosè transegisset (pergit

Berosus, apud *Josephum Antiq.* l. 10. c. 11. p. 349.)

Τῷ τε πατρὶ αὐτοῦ συνέβη Ναβο-λασσάρῳ τὸν τοῦτον τὸν καιρὸν ἀρρωστήσαντι ἐν τῇ Βαβυλωνίων πόλει μεταλλάξαι τὸν βίον, ἔτη βεβασιλευκότι εἴκοσι ἕν.

Aἰσθόμενος δὲ μὲν ὁ πολὺ τοῦ πατρὸς πεπολεμωμένου Ναβουχοδονόσορος καταστήσας τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον πράγματα καὶ τὴν λοιπὴν χώραν, καὶ σὺν αἰχμαλώτοις Ἰουδαίων τε καὶ Φοινίκων, καὶ Σύρων, καὶ τῶν κατὰ Αἴγυπτον ἐθνῶν συναξας τοὺς τοῦ φίλων καὶ τῆς διυνάμεως, καὶ τὰ λοιπῆς ὠφελείας ἀναλαμβάνειν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, αὐτὸς ὀλιγοστὸς παρεγένετο διὰ τῆς ἐρήμου εἰς Βαβυλῶνα.

Καταλαβὼν δὲ τὰ πράγματα διοικούμενα ὑπὸ τῶν Χαλδαίων, καὶ διαδεξαμένου τὴν Βασιλείαν ὑπὸ τοῦ βελτίστου αὐτῶν, κομισάμενος ἐξ ὁλοκλήρου τὴν πατρικὴν ἀρχὴν, τοῖς μὲν αἰχμαλώτοις ἀπαγενόμενος, κατῴκισεν αὐτοῖς οἰκίας, ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις τῆς Βαβυλωνίας τόποις ἀπέδειξε.

Contigit, ejus patrem Nabopolassarum eo tempore in Babyloniorum urbe morbo correptum vitam finire, cùm regnasset annos XXI.

Cognito paulò post patris obitu, Nabuchodonosorus rebus Ægypti aliarumque gentium constitutis, captivos ex Judæis, Phœnicibus, Syris, & Ægypti populis, una cum exercitu, aliisque rebus servari dignis, quibusdam ex amicis Babylonem deportandos commisit: Ipse cum paucis, per Desertum, Babylonem properat.

Assumens verò res à Chaldæis administratas, & Regnum ab eorum optimo servatum, paterno imperio (quod priùs cum Patre divisum habuit) *ex asse potitus est. Assignavit captivis adductis colonias in opportunissimis Babyloniæ locis.*

Αὐτὸς δ' ἀπὸ τ ἐκ τ πολέμου λαφύρων, τό τε Βήλου ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ κοσμήσας φιλοτίμως.

Τὴν τε ὑπαρχοῦσαν ἄχρι τότε πόλιν καὶ ἑτέραν ἔξωθεν περιχαρακώσας καὶ ἀναλαβών, ὡς μὴ ἔτι διὰ τοῦτο τοὺς πολιορκοῦντας, τ ποταμὸν ἀναχέαντας ἐπὶ τ πόλιν καταβυάζειν, ἐκυκλώσατο τρισὶ μὲν τ ἔνδον πόλεως περιβόλοις, τρισὶ δὲ τοῖς ἔξω τούτων, τοὺς μὲν ἐκ πλίνθου καὶ ἀσφάλτου, τοὺς δὲ (αὐτ) πλίνθου.

Καὶ τείχισας ἀξιολόγως τ πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας κοσμήσας ἱερατικῶς περικατεσκεύασε τοῖς πατρικοῖς βασιλείοις ἕτερα βασίλεια ἐχόμενα ἐκείνων ὑπερφυᾶ ἀνάστημα, καὶ τ πολλοῦ πολυτελῆ. Μακρὸν ἴσως ἔσται, ἐάν τις ἐξηγῆται.

Πλοῦ ὄντα γε ὑπερβολὴν ὡς μεγάλα καὶ ὑπερήφανα συνετελέσθη ἡμέραις δεκαπέντε.

Ἐν δὲ τοῖς βασιλείοις τούτοις ἀναλήμματα λίθινα ὑψηλὰ ἀνοικοδομήσας καὶ τ ὄψιν ἀπόδοξον ὁμοιοτάτην τοῖς ὄρεσι καταφυτεύσας δένδρεσι παντοδαποῖς ἐξεργάσατο.

Καὶ καταβυάσας τ καλούμενον Κρεμαστὸν Παράδεισον, διὰ τὸ τ γυναῖκα αὐτῷ ἐπιθυμεῖν τῆς ὀρείας διαδέσεως, ὡς τεθραμμένην ἐν τοῖς κατ' Μηδίαν τόποις.

Μετὰ τὸ ἀρξαμένου τ περιφερομένου τείχους, ἐμπεσὼν εἰς ἀῤῥωστίαν, μετηλλάξατο τ βίον, βεβασιλευκὼς ἔτη τεσσαράκοντα τρία.

Ipse ex manubiis, & Beli templum & alia magnificè exornavit.

Urbem quæ jam erat, novâ alterâ additâ, cùm exornaſſet & reſtauraſſet, ne hoſtes, averſo flumine, Urbem aggredi poſſent, tres muros urbi interiori, totidemque exteriori circundedit, partim ex cocto latere & bitumine, partim ex latere ſolo.

Urbe egregiè munitâ, portiſque magnificè ornatis, ad paternam Regiam, novam adjecit, ſupereminentem & altitudine & omni ſplendore. Longum eſſet omnia enarrare.

Opus tam ingens, tamque ſuperbum diebus quindecim perfectum eſt.

In hoc palatio ambulacra ex lapide ſublimia extulit, ſpeciemque dedit montibus perſimilem, & omnis generis arboribus conſevit.

Hortum hunc, Penſilem vocatum, extruxit, quòd uxor ejus, in Mediæ locis educata, aſpectu montium delectaretur.

Poſt inchoatum murorum opus, incidens in morbum *vitam finivit, cum regnaſſet annos* XLIII. (Anno Nabon. 186.)

De initio hujus Regis, Beroſo benè convenit cum Canone Babylonico. Etiam Joſephus illius patri tribuit [a] annos εἴκοσι ἐν. Quam lectionem ſecuti ſunt Euſebius, Ruffinus, Syncellus; & ex Canone quidem confirmatur iſte numerus. Alibi tamen Joſephus Patri vitiosè aſcribit [b] annos εἴκοσι ἕννεα.

[a] *Antiq. l.* 10. *c.* 11.

[b] *con Apion. p.* 1044.

Rex

Rex autem, confectis jam bellis, ad pacis opera se contulit; in quibus splendidus erat, & impensè magnificus. Nam & alia opera, præter hæc à Beroso relata, recenset, ex *Magasthene*,

Abydenus ἐν τῇ πρὸ Ἀσσυρίων γραφῇ, apud [a] Eusebium.

Ναβουχοδονόσορος ὁ παραδεξάμενος τὴν ἀρχὴν, Βαβυλῶνα μετὰ ἐπείχισε τριπλῷ περιβόλῳ ἐν πεντεκαίδεκα ἡμέρησι.

Τόν τε Ἀρμακάλιν ποταμὸν ἐξήγαγεν ἐντὸς νέρας Εὐφρήτου, τὸν δὲ Ἀκρόκανον.

Ὑπὲρ τῆς Σιππαρηνῶν πόλεως λάκκον ὀρυξάμενος περίμετρον μετὰ παραφήνας τεσσαράκοντα σταδίων, βάθος ὃν ὀργυιῶν εἴκοσι, πύλας ἐπέστησε τοῖς ἀνοίγουσιν ἄρδεσκον τὸ πεδίον. Καλέσαι δὲ αὐτὰς ὀχετογνώμονας.

Ἐπετείχισε δὲ καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης τὴν πρόκλυσιν. Καὶ Τερηδόνα πόλιν ἔκτισε κατὰ τὰς Ἀράβων ἐσβολάς.

Τά τε βασιλήια δένδρεσι ἤσκησε, Κρεμαστοὺς παράδεισος ὀνομάσας.

Nabuchodonosorus regnum suscipiens Babylonem triplici muro circundedit diebus quindecim.

Naarmalcham amnem deduxit, qui cornu est Euphratis; & Acracanum condidit oppidum.

Prope Sippara urbem, effodit Lacum habentem in ambitu parasangas quadraginta (id est, stadia 1280) *altum viginti ulnas; & apposuit clausira; quibus apertis, irrigatur ager. Ea septa vocantur Aquæductuum normæ.*

Aggeres munivit contra proluviem Rubri maris, & Teredonem urbem condidit contra incursiones Arabum.

Ædes Regias arboribus ornavit; quas vocavit Hortos Pensiles.

[a] *Pr. Evang. l. 9. c. 41. p. 457. c.*

Hæc Berosus, Sacerdos Babylonius; hæc *Megasthenes* Beroso senior qui à [b] *Seleuco Nicatore* † *Legatus missus est ad Sandrocottum Regem Indiæ, & peregrinationis suæ commentarios reliquit:* ex quibus liquidò constat, quanta fit Ctesiæ vanitas, qui immensam ementitus vetustatem, non tantùm Urbis conditum, sed etiam Opera ista Semiramidi attribuit.

[b] *Clem. Alex. Strom. l. 1 p. 305. d*
† *Strab. l. 1. p. 70. d.*

Sita est urbs [c] *Teredon infrà confluentem Euphratis & Tigris: læva fluminis Chaldæi obtinent, dextra Nomades Scenitæ.*

[c] *Plin. l. 6. c. 28.*

Rex hic, ad coercendum Euphratis impetum, duo divertigia, suprà Babylonem, effodi curavit. [d] *Scinditur Euphrates (à Zeugmate octoginta tribus millibus passuum) circà vicum Massicen: & parte lævâ in Mesopotamiam vadit per ipsam Seleuciam; circà eam præfluenti insusus Tigri*, versùs Orientem: *dexteriore autem alveo Babylonem (quondam Chaldææ caput)* versùs Austrum *petit; mediamque permeans, distrahitur in paludes. Increscit autem & ipse, Nili modo, statis diebus, paulùm differens; ac Mesopotamiam inundat, Sole obtinente*

[d] *Ib. l. 5. c. 26.*

vicesimam partem Cancri; minui incipit, in Virginem à Leone transgresso: in totum verò remeat in vigesimâ nonâ parte Virginis.

[a] *Herod. l. 1. c. 184.* Jampridem [a] *Semiramis aggeres spectabiles exstruxerat per planitiem illam, quàm flumen anteà restagnare solitum erat*: Agricolarum quidem emolumento; Civium autem periculo. Nam cursus Fluminis inde rapidior Urbi nimiis aquis infestus erat. Duo itaque jam facta sunt Fluminis diverticula: alterum versùs Orientem, infusum Tigri; quod *Naarmalcha* dictum est; alterum versùs Occasum, Lacum influens; quod *Narraga* (vel *Naar-aga*, id est, *Fluvius Stagni*) etiam *Pallacopas* vocatum fuit.

[b] *Plin. l. 6. c. 26.* [b] *Sunt qui tradunt Euphratem Gobaris præfecti opere deductum, ubi eum diximus findi, ne præcipiti cursu Babyloniam infestaret: ab Assyriis verò universis appellatum Armalchar* (Naar-malcha) *quod significat Flumen Regium. Quà derivatur, oppidum fuit Agrani* (Ἀχεράγανον, Abydeno) *è maximis, quod diruêre Persæ.* Ex Ammiano, [d] *Amm. l. 4.* verum Fluminis nomen: [d] *Fossile flumen Naar-malcha nomine, quod Amnis Regum interpretatur.*

[e] *Herod. ib. c. 193.* [e] *Babylonia omnis, sicut Ægyptus, in fossas dissecta est: quarum maxima* (Naar-malcha) *navigabilis est; ad solstitium hybernum vergens, pertingit ab Euphrate in Tigrim.* Nimirùm, media erat inter [f] *Ptol. l. 5. c. 18.* duos Euphrates alveos: [f] ὀχίζεται εἰς τε τὸν ἀπὸ Βαβυλῶνος ῥέοντας καὶ τὸν ἀπὸ Σελευκείας, ὧν ὁ μεταξὺ καλεῖται Βασίλειος ποταμὸς, Euphratis *scinditur in eum alveum, qui per Babylonem fluit; & eum, qui per Seleuciam: inter quos qui medius est, vocatur Regius fluvius:* De Euphrate exit infra *vicum Massicen*: quà Tigrim influit, à *Ibid.* Macedonibus posthàc condita est Ἀπάμεια· ὑφ' ἣν ὁ Βασιλείος ποταμὸς ῥεῖς τὸν Τίγριν συμβολὴν, *Apamia; sub quâ est Regii fluvii commixtio cum Tigri.*

Alterum Euphratis *cornu*, sive divertigium, ad exemplum [g] *Sup. p. 229.* [g] *Mœridis* in Ægypto effossum fuisse, & duplex emolumentum exhibuisse videtur: tùm ut esset, æstivæ inundationis tempore, redundantis aquæ receptaculum; tùm ut aquas tempestivas [h] *Herod. l. 1. c. 185.* posteà agricolis suppeditaret. Stagno enim, undequaque [h] *Lapidibus* munito, *portæ* appositæ fuerunt, sive ὀχλοστόμους; quibus apertis, fiticulosa versùs Arabiam loca irrigabantur. Ingentis hujus Lacus quadrati unumquodque latus erat decem parasangarum, sive sta- [i] *Ibid.* diorum 320 (juxtà [i] Herodotum, 420; juxtà Diodorum, 300) Megasthenes

Megasthenes hoc opus *Nabuchodonoſoro* attribuit; Herodotus autem *Nitocridi*: à Rege forsàn inchoatum; à Reginâ abſolutum. De hoc rivo [a] Arrianus (in rebus Alexandri) *Pallacopas amnis à Babylone diſtat ſtadiis firmè 800. Eſt autem foſſa ex Euphrate ducta, non fluvius ex fonte ortus.* Eundem forſan intellexit Plinius: [b] *Ad Pellacontam flumen, Bura oppidum; Salmani & Maſei Arabes.* Et paulò poſt: *Sunt etiamnum in Meſopotamiâ oppida, Hipparenum (Chaldæorum & hoc, ſicut Babylon) juxtà flumen Narragam, qui dedit civitati nomen: muros Hipparenorum Perſæ diruêre.* Abydeno, Σιππαρηνῶν πόλις poſita eſt ad *Flumen Stagni.*

[a] *Lib. 7. p. 162. f.*

[b] *L. 6. c. 26.*

Opus hoc, magnificum licèt utiliſſimumque, erat tamen inauſpicatum: Quippe Cyrus non ita multò pòſt, obſeſsâ Babylone, ut per vacuum Euphratis alveum intraret Urbem, totum flumen immiſit in Pallacopam: unde ruptis repagulis deſtructiſque ſtagni aggeribus, Babyloniæ planicies versùs Arabiam paludoſa facta eſt & deſerta: neque Perſis unquam, Macedonibuſve curæ fuit Pallacopæ reparatio.

Urbs autem Babylon ejuſque ornamenta quadrata erant; Muri, Horti, Templum. [c] *Unumquodque Urbis latus erat ſtadiorum CXX: totus ambitus ſtadiorum CCCCLXXX.* Id Plinio eſt *millia paſſuum LX.* Cteſias, apud [d] Diodorum, mœnibus aſſignat ſtadia tantùm CCCLX, id eſt, millia paſſuum XLV. Clitarchus, ibidem, numerat ſtadia CCCLXV. Q. Curtio, [e] *Totius operis ambitus CCCLVIII ſtadia complectitur*; Straboni, CCCLXXXV; Dioni Caſſio CCCC.

[c] *Herod. l. 1. c. 178.*

[d] *L. 2. p. 68.*

[e] *Lib. 5.*

[f] *Muri craſſities eſt cubitorum regiorum L, altitudo CC. Regius cubitus tribus digitis major eſt vulgari.* Cteſiæ, τὸ πλάτος τοῦ τείχους ἐξ ἅρμασι ἐπωφέσιμον, *Latitudo murorum ſex curribus excipiendis idoneum.* Altitudo πεντήκοντα ὀργυιῶν, *quinquaginta orgyiarum*; quarum ſingulæ ſunt ſenûm pedum, vel cubitorum quatuor: Ita huic cum Herodoto convenit. Plinius utrobique pro cubitis *pedes* habet. Straboni altitudo eſt *quinquaginta* tantùm *cubitorum*, ἡ δ' ὅλη περίοδος ἔστι τοῦ τείχους, ὡς τέτρασι ἁρμασὶν εὐνομίσθαι ἀλλήλοις ῥαδίως. Idem Curtius, de latitudine; duplicata altitudine. *Muri ſpatium XXXII pedum latitudinem amplectitur: quadrigæ inter ſe occurrentes, ſine periculo commeare dicuntur: Altitudo muri C cubitorum eminet ſpacio. Turres denis pedibus, quàm murus, altiores ſunt.* Ex omnibus conſtat quidem magnitudo, ſed incerta. [g] *Singulorum ſtadiorum*

[f] *Herod. ib.*

Curtius ib.

[g] *Ibid.*

ſtructuram ſingulis diebus perfectam eſſe memoriæ proditum eſt. Quâ ratione, ſi ambitus eſſet ſtadiorum 365, totus murus anno abſolutus erat. Quod veriſimilius videtur, quàm quod Abydenus ait *Urbem triplici muro circundatam eſſe diebus* XV. Beroſus XV dierum ſpatium Novi Palatii ſtructuræ adſcripſit.

[a] *Sup. p.* 478. *Nabon-aſſar* [a] pridèm Urbem munivit, arces extruxit, palatia condidit: *Nabo-col-aſſar* jam Urbem ampliavit ad alterum Euphratis interfluentis latus. Palatia duplo majora, & triplici muro

[b] *Q. Curt. l.* 5. cincta, extruxit, & ponte veteribus junxit, [b] *Super arcem (vulgatum Græcorum fabulis miraculum) Penſiles Horti ſunt, ſummam murorum altitudinem æquantes, multarumque arborum umbrâ & proceritate amœni. Saxeæ pilæ, quæ totum onus ſuſtinent, inſtructæ ſunt. Super pilas lapide quadrato ſolum ſtratum eſt, patiens terræ, quam altam injiciunt, & humoris, quo rigant terras: adeóque validas ſuſtinent arborum moles, ut ſtipites earum octo cubitorum ſpatium craſſitudine æquent, in* L *pedum altitudinem emineant, & frugiferæ æquè ſint,* ac *ſi terra ſua alerentur. Et cùm vetuſtas non opera ſolùm manufacta, ſed etiam ipſam naturam paulatim exedendo perimat, hæc moles, quæ tot arborum radicibus premitur, tantique nemoris pondere onerata eſt, inviolata durat. Quippe* XX *lati parietes ſuſtinent* XI *pedum intervallo diſtantes; ut procul viſentibus Sylvæ montibus ſuis imminere videantur.* De

[c] *L.* 16. *init.* his hortis, ſimilia habet Diodorus; diſſimilia [c] Strabo, quem videas.

Porrò Rex hic belli Syriaci Ægyptiacique manubiis exornavit

[d] *Herod. l.* 1. *c.* 181. Jovis Beli templum: quod [d] *in alterâ urbis parte ſitum, æneis portis, figurâ quadratâ, duorum undecunque ſtadiorum amplitudine; cujus in medio turris ſolida extructa eſt* ςαδίου ϗ τὸ μῆκος, ϗ τὸ βάθος *longa & lata ſtadium, cui alia rurſùs turris impoſita eſt, & huic ſubinde alia, ad octavam uſque: in ultimâ hâc fuit* νηὸς μέγας *fanum ingens, in quo lectus ſplendidè ſtratus, & menſa aurea; ſtatua autem nulla.*

c. 182. *In inferiore autem fano magnum fuit Jovis ſimulacrum ſedens ex auro, & magna menſa aurea, cujus ſcamnum & ſella ex auro ſunt; quæ Chaldæi*

c. 183. *æſtimant* DCCC *talentis auri. Erat Statua* XII *cubitorum ex ſolido auro, quàm Xerxes (interfecto ſacerdote) abſtulit.* De hoc templo Arrianus,

[e] *Arrian. l.* 7. *p.* 159. *c.* in rebus Alexandri. [e] *Beli templum in media Babyloniorum urbe ſitum erat, magnitudine atque opere ex lapide cocti & bituminato præclarum.* Τοῦτον τὸν νεὼν, ὥσπερ ϗ ἄλλα ἱερὰ τῆς Βαβυλωνίων, Ξέρξης κατέσκαψεν, ὅτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος ὀπίσω ἀπενόστησεν. Ἀλέξανδρος ὁ

ἐν

ἐν νῷ εἶχεν ἀνοικοδομεῖν, *Hoc templum, ut & cætera Babyloniorum loca ſacra, Xerxes ſubverterat, quum ex Græciâ reverteretur: Alexander verò in animo habebat templum inſtaurare.* Anteà ſcripſerat: [a] *Alexander Babylonem ingreſſus, Babyloniis juſſit inſtaurari* τὰ ἱερὰ, ἃ Ξέρξης κατεῖλεν, *templa quæ Xerxes ſubverterat, & in his templum Beli, quem præcipuè deum Babylonii colunt.* [a] *Arr. l. 3. p 63. d.*

Mirum eſt, Herodotum, Xerxi diu ſuperſtitem, everſi Templi non meminiſſe; maximè cum *ſtatuæ aureæ ab illo è templo ſublatæ* meminerit. Dicit [b] Διὸς Βήλου ἱρὸν χαλκόπυλον, καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἐὸν, *Jovis Beli templum æreis portis quod etiam meâ nunc ætate exiſtit.* Xerxes reverſus eſt anno Nabonaſſari 268; interemptus eſt, poſt annos 15, anno 283: quo tempore Herodotus annos tantùm 19 natus erat (Nam ex Pamphilâ dicit [c] A. Gellius, illum initio belli Peloponneſiaci annos 53 natum fuiſſe.) Ipſe ſe hiſtorias poſt inceptum illud bellum ſcripſiſſe teſtatur, non ſemel iſtius belli mentionem faciens. Alibi enim refert [d] *Lacedæmoniorum legatos, in Aſiam miſſos, ab Athenienſibus necatos fuiſſe*: quod anno belli Peloponneſiaci ſecundo factum eſt. Alibi, [e] *Lacedæmonios Atticam populantes à Deceleâ temperaſſe.* Quod anno ejuſdem belli 19 contigiſſe, docet Thucydides. Plinius tamen ſcripſit, illum [f] *Thurii in Italiâ condidiſſe hiſtoriam* ante iſtius belli initium. Herodotus res Xerxis uſque ad ejus reditum diffusè narrat: quicquid poſteà ab eo domi geſtum eſt, Græcis ſerò innotuit. [b] *Herod. l. 1. c. 181.* [c] *L. 15. c. 23.* [d] *Herod l. 7. c. 137.* [e] *l. 9. c. 72.* [f] *Plin. l. 12. c. 4.*

Prætereà Nabuchodonoſorus Rex, non tantùm Syriam, Ægyptum, & *magnam Libyæ partem* ſubegit, versùs Auſtrum; ſed etiam versùs Septentrionem, exercitum in *Iberiam* duxit, & tranſmiſſo Caucaſo monte, per Sarmatiæ ſolitudines pervagatus eſt. *Megaſthenes*, ait [g] Joſephus, ἐν τῇ περσικῇ τῶν Ἰνδικῶν, *monſtrare contendit; hunc Babyloniorum Regem fortitudine & rerum geſtarum magnitudine præceſſiſſe Herculem. Dicit enim, illum & magnam Africæ partem, & Iberiam ſubjugaſſe.* Libyæ [h] meminimus, in Ægyptiacâ hujus Regis expeditione: de Ibericâ, intelligendus [i] Strabo; qui, ex *Megaſthene*, refert Ναβοκοδρόσορον τὸν παρὰ Χαλδαίοις διαβοητότερον Ἡρακλέους μάλλον, καὶ ἕως Στηλῶν ἐλάσαι, *Nabocodroſorum à Chaldæis celebrari magis quàm Herculem, & uſque ad Columnas proceſſiſſe.* Columnas illas intelligo (quarum meminit Ptolemæus) quæ in Sarmatiâ, ſub Alexandri Magni nomine, erectæ ſunt, ipsâ [g] *con. Apion. l. 1. p 1045. c & Antiq. l 10. c. 11. p. 350. a.* [h] *P. 544.* [i] *Geogr l. 15. p. 687. a.*

Megasthenis ætate, πολιτικῶς loquentis: & Abydenus *Iberiam* εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Πόντου Euxini collocat.

Non satis constat Aquilonaris hujus expeditionis causa: Num rex hic Cyaxari opem tulerit, in expellendis Scythis, quos Asiam & Mediam duodetriginta annos superbè tenuisse diximus?

Herodotus eorum reditum non nisi obiter tetigit; sed non est verisimile, illos sine vi & armis ejectos fuisse. An potiùs eidem auxilio fuerit in expugnandâ Nino, juxtà Ebræorum sententiam? Hi Reges affinitate conjungi videntur: Hujus enim uxor fuit Meda. Verùm tota rei fides est penès unum Megasthenem: ex quo, *Abydenus* (apud [a] Eusebium) etiam Coloniam in istas partes deductam, & Regem futura prædixisse tradit. Exscribatur locus.

[a] *Præp. l. 9. c. 41. p. 456. d.*

Μεγασθένης δέ φησι Ναβουχοδονόσορον Ἡρακλέους ἀλκιμώτερον γεγονόσαι, τήν τε Λιβύην καὶ Ἰβηρίαν στρατεῦσαι. ταύτας τε χειρωσάμενον, ἀποδασμὸν αὐτέων εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Πόντου κατοικίσαι.

Megasthenes (ait) *auctor est Nabucodrosorum Hercule fortiorem fuisse; & exercitum in Africam & Iberiam duxisse: quibus subactis, eorum partem ad dexteriora Ponti habitare fecit.*

Vaticinium autem Regis, mente capti, his verbis refert.

Μετὰ τὴν, λέγεται πρὸς Χαλδαίων, ὡς ἀναβὰς ἐπὶ τὰ Βασιλήϊα κατακεῖσθαι θεοῦ ὅτεω δή. φθεγξάμενον τὴν εἶπεν ὅτως.

Posteà, à Chaldæis dicitur in Palatium suum conscendisse, & divino numine afflatum, hæc magnâ voce dixisse.

'ΕΓΩ' Ναβουχοδονόσορος, ὦ Βαβυλώνιοι, τινὰ μέλλουσαν ὑμῖν πρόσαγγέλλω συμφορὴν, ἣν ὅτε Βῆλος, ἐμὸς πρόγονος, ὅτε βασίλεια Βῆλτις ἀποτρέψαι μοίρας πεῖσαι δύνασι.

'*EGO Nabucodrosorus vobis, ô* 'Babylonii, *calamitatem futuram præ-* 'nuncio; *quam nec progenitor noster* 'Belus, *nec Regina Beltis, ut avertent,* 'Parcis *persuadere poterunt.*

Ἥξει Πέρσης ἡμίονος, τοῖσι ὑμετέροισι δαίμοσι χρεώμενος συμμάχοισι, ἐπάξει τὴν δουλοσύνην. ὃ δὴ συναίτιος ἔσται Μήδης, τὸ Ἀσσύριον αὐχημα.

'*Veniet Perses Mulus, qui vestrorum* 'dæmonum *auxilio usus, Servitutem* 'vobis *afferet: Ejus verò adjutor erit* 'Medus, *Assyriorum gloriatio.*

Ὡς εἴθε μὲν πρόσθεν, ἢ δοῦναι σφᾶς πολίτας, χάρυβδίν τινα ἢ θάλασσαν εἰς δεξαμενὴν αἰῶνα πρόρριζον, ἢμὲν ἄλλας ὁδὸς στραφέντα φέρεσθαι διὰ τ ἐρήμου, ἵνα ὅτε ἄστεα, ὅτε πάτος ἀνθρώπων, θῆρες τὴν νόμον ἔχουσι, καὶ ὄρνιθες πλάζονται), ἔνθε πέτρησι καὶ χαράδρησι μοῦνον ἀλώμενον.

'*Utinam priùs quàm cives dediti* 'fuerint, *ille quâdam charibdi aut ma-* 'ri *absorptus periret radicitùs; aut aliàs* 'abreptus *in solitudinem (ubi neque ur-* 'bis, *neque hominis vestigium, sed feræ* 'pascuntur, *& aves circumvolant) solus* 'inter *scopulos & voragines erraret:*

ἐμέ *Mihique*

ἐμέ τε, πρὶν ἐς νόον βαλέσθαι ταῦτα, τέλεον ἀμείνονα κυρῆσαι. — *Mihique meliore exitu frui liceat, priusquàm hæc ei in mentem venerint.*

Ὁ μὲν δὴ ταῦτα εἰπὼν αὐτίκα ἠφάνισο. — *Hæc effatus ille protinus disparuit.*

Herodotus (Megasthene longè senior) refert, Oraculum à Pythiâ datum *Cræso* Lydorum Regi; ut sibi caveret,

—[a] ὅταν ἡμίονος βασιλεὺς Μήδοισι γένηται. — *Quando Rex Mulus apud Medos genitus fuerit.* [a] *Herod l.1. c.55.*

Pythia ipsa responsum sic interpretata est. [b] *Mulus hic est Cyrus, duarum gentium parentibus ortus: mater Meda erat, Astyagis filia; pater autem Persa, Medis subjectus.* Sanè Cyrus *Medopersarum* Rex erat *tertius*: primus autem *Darius Medus*; de quibus, mox. [b] *Ibid. c.91.*

Ex Daniele notum est [c] *Nabuchodonosorum in Aulâ Babylonis deambulâsse, & illicò mente alienatum fuisse.* Verisimile est, ex istis obscurè perceptis, historiolam hanc Regis vaticinantis & imprecantis à Megasthene, vel Abydeno, vel à Chaldæis consarcinatam fuisse. [c] *C.4.v.26.*

Septennis erat phreneticus iste Regis morbus: [d] *Vox de cælo ruit: Tibi dicitur Nabuchodonosor Rex; Regnum tuum transibit à te; & ab hominibus ejicient te; & cum bestiis & feris erit habitatio tua: fœnum quasi bos comedes; & septem tempora mutabuntur super te.* Daniel hìc (ut & [e] alibi) per *VII tempora* intelligit totidem annos. [d] *Dan. 4. 28* [e] *Ib. 12.7.*

Verisimile est Evilmerodachum filium, dum Pater mente captus erat, Regni administrationem suscepisse. S. [f] Hieronymus (ex Judæorum traditione) *Evilmerodach*, ait, *qui (patre suo Nabuchodonosoro vivente per septem annos inter bestias) ante regnaverat, postquam ille restitutus regno est, usque ad mortem Patris cum Jechoniâ rege Judæ in vinculis fuit: Quo mortuo, rursùs in regnum successit.* Bis itaque regnavit Evilmerodach: Patre insaniente; iterumque eo mortuo. [f] *Lib.5. in Esai,c.14. v.19.p.101. d.*

[g] *Anno XXXVII transmigrationis Jechoniæ Regis Judæ, Evilmerodach Rex Babylonis, in anno regnandi ejus, sublevabit caput Jechoniæ regis Juda de carcere.* Jechonias abductus est an. Nabon. 130; annus captivitatis ejus 37 est annus Nabon 166; qui fuit an. regni Nabuchodonosori 23. Adjecto insaniæ septennio, habes an. regni 30. Regnavit itaque post restitutionem annos 13. [g] *II Reg. 25. 27. Jer. 52.31.*

Nabuchodonoſori Succeſſores.

DE cæteris Babylonis Regibus, non optimè convenit inter Veteres; peſſimè autem inter recentiores. Sed Canon Ptolemaicus hoc quodcunque caliginis diſcuſſit, lucemque oſtendit, per quam certus numerus non Regum modò, ſed & annorum perſpici poſſit. Ad hanc amuſſim comparemus Veteres; miſſis recentiorum jurgiis.

Canon. Ptol.	an.	*Beroſus.*	an.	*Megaſthenes.*	*Joſephus,* l. 10. c. 12.	an.
NABOPOLASSARUS	21	Ναζο-λάσαρος	21			
NABOCOLASSARUS	43	Ναβυχοδονόσορος	43	Ναβυκοδρέσορος	Ναβυχοδονόζορος	43
ILVARODAMUS	2	Ἐυιλμαραδοῦχος	2	Ἐυιλμαλάρυχος	Αβιλαμαρώδαχος	18
NERICASSOLASSARUS	4	Νηριγλισσόορος	4	Νηριγλισάρης	Νιγλίσαρος	40
. . . . .		Λαβοροσοάρχοδος,	m. 9	Λαβασσοάρσκος	Λαβοσόρδαχος,	m. 9
NABONADIUS	17	Ναβόννηδος	17	Ναβαννίδοχος	Ναβοάνδηλος, ὁ καὶ Βαλτάσαρος	17
CYRUS	9	Κῦρος		Κῦρος	Κῦρος	

De *Nabopolaſſaro* ſive Nabuchodonoſoro Patre, & de *Nabocolaſſaro* ſive Nabuchodonoſoro filio (ex Beroſo) diximus. De Succeſſoribus etiam eundem audiamus.

Beroſus, l. 3. apud *Joſeph. con. Apion.* l. 1. p. 1045. d. & *Euſeb. Præp. Evang.* l. 9. c. 40. p. 455.

Ναβοχοδονόσορος μὲν οὖν, μετὰ τὸ ἄρξασθαι τοῦ προειρημένου τείχους, ἐμπεσὼν εἰς ἀῤῥωστίαν μετηλλάξατο τὸν βίον, βεβασιλευκὼς ἔτη μγ.

Τῆς δὲ βασιλείας κύριος ἐγένετο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐυιλμαραδοῦχος. Οὗτος προϊσχόμενος τὰ πραγμάτων ἀνόμως καὶ ἀσελγῶς, ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ τοῦ τὴν ἀδελφὴν ἔχοντος αὐτοῦ Νηριγλισσορόορου ἀνῃρέθη, βασιλεύσας ἔτη δύο.

Μετὰ δὲ τὸ ἀναιρεθῆναι τοῦτον, παραδεξάμενος τὴν ἀρχὴν ὁ ἐπιβουλεύσας αὐτῷ Νηριγλισσορόορος ἐβασίλευσεν ἔτη τέσσαρα.

Τούτου υἱὸς Λαβοροσοάρχοδος ἀνεῤῥύη μὲν τῆς βασιλείας παῖς ὢν μειρακίου ἐννέα, ἐπιβουλευθεὶς δὲ, διὰ τὸ πολλὰ ἐμφαίνειν κακοήθη, ὑπὸ τῶν φίλων ἀπεδιπανίσθη.

Nabuchodonoſor itaque poſtquam inchoavit Murum prædictum, incidens in languorem, de vita migravit, cum regnaſſet annis 43.

Ejus filius Evilmaraduchus, regni dominus effectus, & res injuſtè, atque protervè adminiſtrans, inſidias paſſus à Nerigliſſoroore, ſuæ ſororis marito, peremptus eſt, cum regnaſſet annis duobus.

Illo ſublato, Nerigliſſoroor, qui ei inſidias fecit, regnum ſumpſit, & regnavit annis quatuor.

Hujus filius Laboroſoarchodus, puer exiſtens, principatum tenuit menſibus novem; ſed quòd maligno ingenio fuiſſe videretur, Amicorum inſidiis interfectus eſt.

Ἀπο-

Hoc

Ἀπολομένου δὲ τούτου συνελθόντες οἱ ἐπιβουλεύσαντες αὐτῷ κοινῇ τινὶ τῶν βασιλείων ἐπέδωκαν Ναβοννήδῳ τινὶ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος, ὁνὶ ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχάσεως.

Hoc perempto, conjuratores convenientes regnum communi ſuffragio tradidere Nabonnedo cuidam qui fuit ex eadem Babyloniorum conjuratione.

De iiſdem, *Megaſthenes*, apud *Euſeb. Præpar.* l. 9. c. 41.

Ναβουχοδρόσορος μὲν θεασάμενος ἄφαντον ἠφάνισε. ὁ δὲ οἱ παῖς Ἐυλμαλούχος ἐβασίλευε.

Τὸν δὲ ὁ κηδεστὴς ἀποκτείνας Νηριγλισάρης. λείπει παῖδα Λαβασοάρασκον.

Τούτου δὲ ἀποθνόντος βιαίῳ μόρῳ, Ναβαννίδοχον ἀποδείκνυσι βασιλέα, φθόνον οὐδὲν. Τῷ δὲ Κύρος, ἑλὼν Βαβυλῶνα, Καρμανίης ἡγεμονίαν δωρέεται.

Nabuchodroſorus, cum vaticinatus eſſet, repente evanuit: & filius ejus Evilmaluruchus regnavit.

Hunc Neriglisares, ſororis ejus vir, interfecit: & fil. Labaſſoaraſcum reliquit.

Illo etiam nece violentâ ſublato, Regem creant Nabannidochum, nullâ cum eo affinitate conjunctum: Cui Cyrus, Babylone potitus, Carmaniæ præfecturam conceſſit.

EVilmerodamus (qui Jeremiæ, & Beroſo dicitur *Evilmerodach*) poſt obitum patris, regno & licentiâ ad omnia abuſus eſt. [a] *Narrant Hebræi hujuſcemodi fabulam. Evilmerodach, patre mortuo, cum rursùs in regnum ſuccederet, & non ſuſciperetur à Principibus; qui metuebant ne viveret qui dicebatur extinctus: ut fidem patris mortui faceret, aperuit ſepulchrum, & cadaver ejus unco & funibus traxit.* [a] *Hieron. in Eſai.* 14. 19.

Rex hic (ni fallor) idem eſt qui Danieli *Baltaſar* vocatur; qui *eâdem nocte interfectus eſt, quâ magnum convivium fecit optimatibus ſuis. Baltaſar enim Nabuchodonoſori* [b] *filius*; & *Nabuchodonoſorus* viciſsìm [c] *pater Baltaſari* ſæpe appellatur. Evilmerodacho & Baltaſaro idem regnandi tempus, idem exitus aſſignantur. *Baltaſari regnum completum*, abſolutum eſt; id eſt, In eo deſiit Nabuchodonoſori poſteritas. Occiſo Baltaſaro, ſive Evilmerodocho (qui fuit *Magni* Nabuchodonoſori filius, *Primi* nepos) impleta eſt Prophetia Jeremiæ. [d] *Servient gentes Nabuchodonoſoro regi Babyloniæ, Filioque ejus, & Filio filii ejus.* Quod autem alibi adjicitur, [e] *Donec imperaret Rex Perſarum*, intelligendum eſt de Servitutis duratione, non de proſapiæ. [b] *Dan.* 5. 22. [c] *Daniel.* 5. 2, 11, 13, 18. *v.* 26. [d] *Jer.* 27. 7. [e] II *Chron.* 36. 20.

Baltaſar, *appenſus in lance* divinæ æquitatis, repertus eſt *levis* & improbus: Evilmerodachi iniquitas in causâ fuit tam brevis ſibi regni. Baltaſari *Regnum diviſum eſt* vel *abruptum*, avulſum à domo ſuâ, in alienam tranſlatum. *Dan.* 5. 27. *v.* 28.

Evilmerodach, ex Nabopolaſſari poſteris rex ultimus, Dynaſtiæ *Aſſyriorum*, Babylone regnantium, finem impoſuiſſe videtur: & *Nericaßolaſſar*, ſive *Nerigliſſoroor*, qui illum ſuſtulit, eique in regno ſucceſſit, primus videtur eſſe *Medorum*, qui Babylone regnârunt. Hanc Babyloniorum Regum diſtinctionem præ ſe fert Canonis Epigraphe; Κάμων βασιλέων Ἀσσυρίων καὶ Μήδων; quibus numeratis, ſequitur Περσῶν ſeries, quorum primus *Cyrus*.

Nabuchodonoſoro uxor erat Meda: Ejus filiam, Evilmerodachi ſororem, viro Medo nupſiſſe veriſimile eſt. Non autem diuturna fuit hæc *Medorum* Dynaſtia: Pater regnabat annis 4; Filius menſibus tantum 9; qui quòd annum integrum non compleverit, locum in Canone nullum habuit. Hic, initâ ὑπὸ τῶν Φίλων *ab Amicis* Regiis, ſive optimatibus Babyloniis, conjuratione, ἀπελυμπανίσθη, id eſt, ἀνῃρέθη, vel ἀπέθανε βιαίῳ μόρῳ: Regnumque delatum eſt *Nabonnedo* Babylonio τινὶ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος ὄντι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιβουλῆς, *cuidam qui fuit unus ex Babyloniis illis, qui conjurationem iſtam fecerunt*: οὐθενὶ προσῆκον οὐδὲν, qui nullo ſanguinis jure cum *Laboroſoarchodo*, quem ſuſtulit, conjunctus erat; utpote Babylonius, non Medus. Ille autem, anno regni 17, à *Cyro* Persâ exutus eſt.

[a] *Dan.* 5. 28. His modis, Baltaſari [a] *Regnum datum eſt Medis*, dein *Perſis*.

Nini excidium.

QUaſi *Seculum hoc everſionis Urbium curreret*; Hieroſolymorum ruinam excepit Tyrus; Tyrum, Ægyptus; Ægyptum, Ninus. Urbem Ninum à *Medis* ſubverſam fuiſſe tradunt Græci;

[b] *Sup. p.* 493. tàm Cteſias, quàm Herodotus. Cteſiæ commentum [b] retulimus, meritóque rejecimus. Nam ex inſano illius παραχρονισμῷ, urbs ſolo æquata eſt diu antequàm in eâ regnaret eorum Regum quiſquam, quorum fidem nobis facit hiſtoria Sacra. Longè ſanior eſt

[c] *Herod. l.* 1. *c.* 160. Herodoti ſententia, qui Ninum à [c] *Cyaxare*, Medorum Regum tertio, ſubverſam narrat; poſtquam ſcilicet Rex ille à *Scythis* annos 28 oppreſſus fuiſſet.

Euſebius (more ſuo) utramque ſententiam in Canonem retulit:

[d] *Num.* 1197 ad mentem Cteſiæ, [d] *Arbaces Medus*, ait, *Aßyriorum imperio deſtructo, Regnum in Medos tranſtulit.* Dein (poſt annos 213) ex auctoritate

[e] *Nu.* 1410. Herodoti, [e] *Cyaxares Medus ſubvertit Ninum.* Iſta autem ἀσύγκλητα ſunt.

Neque

Neque de tempore tantùm, ſed etiam de loco urbis ab Herodoto diſſentit Cteſias. Herodotus Ninum ad *Tigrim* ponit; [a] Diodorus autem, ex Cteſiâ, Ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, *ad fluvium Euphratem.* [b] Strabo, ex Cteſiæ ſententiâ, Ἡ μὲν δὴ Νῖνος πόλις ἠφανίσθη παραχρῆμα μετὰ τὴν τῶν Σύρων κατάλυσιν, *Ninus Urbs ſtatim deleta eſt poſt ſubverſionem Syrorum*; id eſt, Ciſeuphratenſium. Ex Syriacâ hac Nino oriundus erat *Damis* Apollonii Tyanei ſocius; cum quo [c] *Antiochiâ diſcedens pervenit ad Veterem Ninum*— inde *in Meſopotamiam.* Suidas, ex Philoſtrato, Δάμις ἀνὴρ οὐκ ἄσοφος τῶν Ἀρχαίου οἰκῶν Νῖνον, *Damis, vir non indoctus, Veteris Nini incola.* Ammianus denique rem extra dubium ponit. *Comagena (nunc Euphratenſis) clementer aſſurgit: Hierapoli, Veteri Nino, & Samoſatâ, civitatibus amplis illuſtris.* Neque memoriâ lapſum putemus, cùm etiam alterius Nini meminerit. *In Adiabenâ Ninus eſt civitas.* Ninus itaque Ciſeuphratenſis ab Aſſyriacâ, quæ ad Tigrim, diverſa eſt: & Παλαιλικῶς appellatur *Vetus*; quia *Ninus* Cteſiæ multis ſeculis vetuſtior habebatur, quàm *Ninus* Herodoti.

[a] *L. 2. p. 65, & 80.*
[b] *Lib. 16. p. 737. c.*
[c] *Philoſtrat. l. 1. c. 13, 14.*
* *L. 14. p. 20.*
L. 23. p. 251.

Expulſis Scythis, [d] & *recuperato regno priſtino, Medi* κὴ τὴν τε Νῖνον εἶλον, κὴ τὸν Ἀσσυρίους ὑπηκόους ἐποιήσαντο, πλὴν τῆς Βαβυλωνίης μοίρης, *& Ninum expugnaverunt, & Aſſyrios ſubegerunt, exceptâ portione Babylonicâ*, id eſt, Regno Babylonico, à Nabonaſſari temporibus diſtincto; ubi jam regnabat *Nabocolaſſer.* Deſiderantur illa quæ de Nini obſidione Herodotus in [e] *Aſſyriacis* tradidit. Sola *Aſſyriorum* [f] *Regia fuit Babylon, poſt everſam Ninum.* Anteà ab *Aſſaradonis* tempore, qui Regna conjunxit, [g] *Aſſyrii Babylone ac Nini regiam habuerunt.*

[d] *Herod. l. 1. c. 106.*
[e] *Ibid.*
[f] *Ib. c. 178.*
[g] *Strab. l. 16. p. 737. b.*

Urbs autem Ninus, ut vetuſtior, ita [h] *Babylone multò major erat*; cujus tamen [i] *ambitus, erat ſtadiorum* 385. Nini autem mœnibus Diodorus attribuit [k] *ambitum ſtadiorum* 480, id eſt, milliarum 60; vel (ut Jonas Propheta, 3.3.) *Urbs erat magna itinere trium dierum.*

[h] *Ibid. c.*
[i] *Ibid.*
[k] *Diodor. l. 2. p. 65.*

Euſebius conjicit excidium Nini in *annum* XXII *Cyaxaris*; Minùs rectè. Depravati ſunt apud eum *Medorum* anni. Cyaxares Ninum aggreſſus eſt poſt expulſos Scythas; illi autem, eo regnante, dominati ſunt annos 28. Rectiùs itaque ponendus eſt ejus annus XXXII, qui eſt Nabon. 145, & *Nabocolaſſari* ſecundus, & Babylonicæ captivitatis quintus.

Ninivitica clades Dioſpolitanâ poſterior. Propheta Nahum
[a] C.3.v.8, 10. alloquitur Ninum : [a] *Numquid melior es No-Amon ſedente inter flumina ? Sed & ipſa in tranſmigrationem ivit, in captivitatem*, per Nabuchodonoſorum ducta ; quod modò dictum eſt.

[b] C.2 v.13. Certum urbis exitium denunciat Sophonias Propheta. [b] *Extendet manum ſuam ſuper Aquilonem & perdet Aſſyrium, & rediget Ninivem in deſolationem ſiccam, quaſi deſertum. Accubabunt in medio ejus greges omnium ferarum*, &c. Exciſam teſtatur Herodotus : *Naarmalcha*, ait, *ab Euphrate pertingit Tigrim*, ἐς ὃν Νῖνος πόλις οἴκησο, *ad quem urbs Ninus ſita erat.* Ita MS. in margine, meliùs quàm οἰκέσθαι *ſita eſt.* Tacitus, de expeditione *Meherdatis* (ſub Claudio) minùs accuratè
[c] Annal.l.12. p.189, anno U.C.802. quàm ſolet, [c] *Tranſmiſſo*, ait, *amne Tigri, permeant Adiabenos : ſed capta in tranſitu urbs Ninos, vetuſtiſſima ſedes Aſſyriæ.* Neque ſana ſunt, quæ ibi ſequuntur. Plinius autem (Tacito paulùm ſenior)
[d] Plin.l.6. c.23. [d] *Fuit*, ait, *Ninus impoſita Tigri ad Solis occaſum ſpectans, quondam clariſſima.* Quâ Urbs ad Occaſum ſpectat, Tigre alluitur, id eſt, ad Ortum fluvii ſita eſt. Lucianus etiam Samoſatenus (Tacito
[*] In Ἔπσκ. p.346. paulò junior, ſub Hadriano Aug.) [*] ἡ Νῖνος μὲν ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἐπὶ λοιπὸν αὐτῆς, οὐδ' ἂν εἴπῃς ὅπου ποτ' ἦν, *Ninus quidem ita periit, ut nullum ejus veſtigium ſuperſit ; neque dicas ubi fuit unquam.*

Poſteà verò ſub Perſis, qui poſt Parthos (anno Chriſti 230) rerum in Oriente potiti ſunt, Urbs hæc inſtaurata eſt. De hâc
[e] In 1 Cap. Jonæ. Cyrillus, [e] Περσικὴ ἦν πόλις αὕτη, *Perſica urbs erat*, id eſt, à Perſis inſtaurata. Floruit itaque Ammiani ævo (anno Chriſti 370)
[f] Am. Marcell.l.22. [f] *In Adiabenâ*, ait, *Ninus eſt civitas, quæ olim Perſidis regna poſſederat :*
Ibid. l.18. alibi, [g] *Ninive Adiabenes ingens civitas.* Et Heraclius Aug. in Orientem proficiſcens (anno Chriſti 620) caſtra metatus eſt [i] *juxtà*
[g] Paul. Diac. [h] In Dionyſ. p.125. *Ninivem.* Euſtathius dicit, [k] hanc urbem ἀφανισθῆναι καθαιρεθέντων τῶν Περσῶν, *exciſam fuiſſe, cum Perſæ ſubverſi ſunt*, à Saracenis ſcilicet, anno Chriſti 632.

Ruinam hanc poſteriorem agnoſcunt recentiores, Benjamin Tudelenſis (qui ſcripſit Itinerarium, anno Chriſti 1173) *Inter*
P.62. *Almozal*, ait, & *Niniven pons tantùm intercedit : Hæc devaſtata eſt ; attamen multos pagos & arces habet.* At verò Haiton Armenius
[i] De Tartar. c.11.p.406. (anno 1300) [l] *Iſta civitas* (Ninive) *ad præſens eſt totaliter devaſtata.* Utrum verò Ninus hæc *Perſica* eodem loco poſita fuerit, quo

Aſſyriaca

Assyriaca quondam, non est hìc inquirendum. Quò enim ferimur? Est igitur (in veterum scriptis) *Ninus* triplex, *Syriaca*, *Assyriaca*, & *Persica*. Ad *Assyriacam* revertamur.

Græci Medos Nini eversores faciunt; Ebræi autem Nabuchodonosorum ad commilitium accersunt. *Tobias junior* [a] ἀπέθανεν ἔτη δὲ ἐκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας. Καὶ ἤκουσε πρὶν ἢ ἀποθανεῖν αὐτὸν τὴν ἀπώλειαν Νινευῆ, ἣν ἠχμαλώτισε Ναβουχοδονοσὸρ καὶ Ἀσύηρος. Καὶ ἐχάρη πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν, ἀπὸ Νινευὴ, *mortuus est annorum* 127, *in Ecbatanis Mediæ: & audivit priusquam ipse moreretur perditionem Ninives, quàm captivavit Nabuchodonosor & Asuerus; & gavisus est, antequam moreretur, propter Niniven.* Tobias itaque, non deportatus cum patre, sed anno quinto captivitatis Samaritanæ natus est. Urbs autem junctis viribus capta est. Rex *Asuerus* est *Cu-Axares*; juxtà [b] Scaligerum. Josephus etiam conjungit, [c] Τὲς Μήδους καὶ τὸν Βαβυλωνίους, οἱ τὴν Ἀσσυρίων κατέλυσε δυναστείαν, *Medos & Babylonios, qui Assyriorum Imperium perdiderunt.* Cum verò priùs dixerit, Imperium illud *à Medis καθαιρεθῆναι*, *Merodachi* temporibus; non tam *Cyaxarem*, quàm *Dejocem* respexisse videtur: Sic Diodorus (ex Ctesiâ) *Arbaci Medo* in expugnandâ Nino adjutorem adhibet *Belesum* quendam *Babylonium*.

[a] *Tobit. c. ult. v. ult.*

[b] *Emend. l. 6. p. 587.*

[c] *Antiq. l. 10. c. 5.*

Ib. c. 3.

Seder Olam Rabba solo Nabuchodonosoro rem attribuit, & tempus ponit. [d] *Anno primo Nabuchodonosor subegit Niniven*, id est, non diù post mortem patris. Ebraicum hoc Chronicon sequuti sunt [e] S. Hieronymus, Theodoretus, Beda, recentiores. Vetusta autem *Assyriaci* Imperii gloria in *Medos*, non in *Babylonios*, derivata est. [f] Ἡ ὑπὸ Μηδικὴν ἀρχὴν καθελεῖσα τὴν Ἀσσυρίων, καὶ μείζονα διωτάτην ἀφεθαλομένην, χρόνον δὲ πολιὸν κατέσχε, *Medicum Imperium, everso Assyrio, partam majorem potestatem diu non retinuit*; id est, post annos 44, cessit Cyro. Et Herodotus modò dixit, *Medos subegisse Assyrios* (omnes) *exceptis Babyloniis*.

[d] *Ib. c. 24. & Genebrard. p. 26.*

[e] *In Nahum. 2. 12.*

[f] *Dionys. Hal. initio.*

Quid igitur dicendum: An Assyrios Ninum tenentes à Babyloniis (sub *Saosduchino*, aut sub *Chiniladano*, ignavis principibus) defeciisse? An illos, post *Asar-adonis* tempora, integro regni jure, proprium sibi Regem constituisse; contra quem Nabuchodonosorus Cyaxari (affinitate sibi conjuncto) suppetias tulerit? Neque magis certi sumus, quis sit postremus ille *Assyriorum Rex*, quem sine nomine interpellat propheta [g] Nahum.

[g] *C. 3 v. 18.*

Sardanapalum, qui Assyriorum ultimus vulgò habetur nimis in anteriora protrudi diximus. Neque fide digna sunt, quæ (ex Alexandro Polyhistore) narrat [a] Syncellus de *Saraco, qui seipsum in urbe Nino cum regiâ absumpsit igne.*

[a] *Syncell. p.* 210. b.

Apandas (qui Diodoro est *Astyages*) ultimus est in Ctesianâ serie: parili ratione, *Astibares*, ejus pater, est *Cyaxares*. Nabuchodonosor autem pater (quod dicit idem [b] *Alexander*) Ἀστιβάρην Ἀσιβάρου τῆς Μήδων βασιλέα συλλαβὼν ἀπῆγε, *vocavit Astibarem Medorum regem ad commilitium.* Pater Medorum auxilio usus est ad expeditionem Syriacam; Filius vicissìm Medis suppetias tulit; aut in Scythis expellendis; aut in expugnandâ Nino. Frustrà autem conjecturas adhibemus in rebus oblivione obrutis.

[b] *Euseb. Pr. l.* 9. *c.* 39.

Alyattes Rex.

ARDYI, Gygis filio, [c] *cum regnasset annos* 49, in regno Lydorum *successit Sadyattes qui regnavit annos* 12. Hic (licèt Cimmerii nondum essent Asiâ expulsi) [d] *bellum habuit cum Milesiis sex annos.*

[c] *Herod. l.* 1. *c.* 16.

[d] *Ib. c.* 18.

Illi successit *Alyattes filius,* [d] *qui bellum cum Milesiis à patre traditum intentiùs administravit; in quo Milesii duas magnas clades accepêre, unam in Limeneio, alteram in campo Mæandri. Sed nec Urbem obsidione premebat (Milesii enim mare obtinebant) nec agros vastabat, sed destructis terræ fructibus, se recipiebat.* [e] *Thrasibulus tunc Milesiorum Rex erat, qui à Periandro Cypseli filio admonitus, Milesios jussit frumenti abundantiam simulare, & inter se commessari coràm caduceatoribus à Lydo missis: eâ rè deceptus Alyattes fœdus pepigit cum Thrasibulo; anno post inceptum bellum duodecimo.* De *Biante* & *Priene* simile quid refert Diogenes Laertii. [f] *Alyatte Prienen obsidente, Bias duos mulos benè saginatos ad castra immisit: rex, videns etiam bruta apud eos benè valere, nuntium intromisit: Bias ei ostendit acervos arenæ, tritico opertos: inde pax facta est.* Porrò [g] *Alyattes ex Asiâ Cimmerios exegit. Smyrnam à Colophoniis conditam cepit. Clazomenas etiam invasit, sed conatu irrito.*

[*] *Ib. c.* 17.

[e] *Ib. c.* 20.

[f] *In V. Bian.*

[g] *Herod. ib. c.* 16.

Fuit etiam [h] *Alyatti bellum cum Cyaxare Dejocis nepote & Medis.* Causa belli quòd Alyattes Scythas quosdam profugos excepisset. Cyaxares Scythas illos domo pulsos, ob venandi peritiam, benignè habuit: illi die quodam prædâ carentes, carnes pueri (quem

[h] *Ib. c.* 73.

(quem linguâ Scythicâ & ſagittandi arte inſtituendum acceperant) in morem ferinæ paratas Cyaxari apponunt, & ad Alyattem fugiunt: neque illos impetravit Cyaxares, ad ſupplicium repoſcens. Inde [a] *bellum quinquennale inter Medos Lydoſque conflatum, eventu vario: ſemel etiam noctu pugnatum eſt. Sexto demum anno ſignis collatis quum æquo Marte certarent, inter pugnandum contigit, ut dies repentè in noctem verteretur. Hanc diei immutationem futuram Thales Mileſius Ionibus prædixit, annum hunc ipſum præfiniens quo mutatio illa facta eſt.* [a] *Herod. l.1. c.74.*

Tàm Lydi quàm Medi, diem nocteſcere videntes, à pugnando deſiterunt, & ad pacem propenſi, interventu Syenneſis Cilicis & Labyneti Babylonii, fœdus ſanxerunt: & Alyattes filiam Aryenin Aſtyagi Cyaxaris filio nuptum dedit. Mutuum delingendo ſanguinem, ſancitum eſt fœdus inter hos Reges.

Plinius hanc eclipſin χτ μεσαχρονισμὸν poſuit. [b] *Rationem,* [b] *L.2.c.12.* ait, *defectus utriuſque apud Græcos inveſtigavit primus omnium Thales Mileſius, Olympiadis* XLVIII *anno quarto, prædicto Solis defectu, qui Alyatte rege factus eſt.* Illo autem tempore regnabat apud Medos Aſtyages, Cyaxaris filius. Hinc ἀνισογονίαι Euſebii, qui ad eandem Olympiadem collocans [c] *Solis defectionem, quam Thales prædixit,* [c] *Chronic. n.1430.* adjicit, *Alyattes & Aſtyages demicârunt*; hujus anno 13, illius 26. Solinus dicit, [d] *Alyattem & Aſtyagem fœdus ſanciſſe Olympiade* XLIX. [d] *Cap.20.* Neque enim is bellum aliud intellexiſſe videtur. Apud Clementem, [e] *Eudemus refert, Thaletem prædixiſſe defectum Solis, regnante in Mediâ Cyaxare Aſtyagis patre, Alyatte autem Cræſi, in Lydiâ: Cui cum Herodoto convenit.* Subjungit ſive Eudemus, ſive Clemens, Εἰσὶ δ' οἱ χρόνοι ἀμφὶ τὴν πεντηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, *Tempus incidit in* L. *circiter Olympiadem.* Quod magis procul abeſt à vero. Chronologos recentiores Aſtronomoſque prætereo. [e] *Strom.l.1. p.302. a.*

Dionyſius Petavius, [f] ex ſuis Tabulis (penès quas ſit calculi fides) obſervat Novilunium eclipticum in Cappadociâ contigiſſe nonâ die Julii, anno Per. Jul. 4117; qui fuit quartus Olymp. XLV. Sanè id cum hiſtoriâ Herodotæâ, & cum Thaletis ætate ſatis congruit. Ille enim, natus [g] *Olympiade* 35 *Archonte Damaſiâ* primo, jam agebat annum ætatis ſuæ 43. [f] *D.Temp. l.8.p.780. lib.10.c.1.* [g] *D.Laert. ex Apoll.*

His conceſſis, Cyaxares bellum intulit Alyatti, an. regni ſui 33, anno Nabon. 146. Pax facta eſt, deficiente Sole, anno regni 38, anno Nabon. 151.

[a] *Herod. l. 1. c. 106.* Post biennium, [a] *Cyaxares, cum regnasset annos* XL *(comprehensis illis quibus imperabant Scythæ) vitâ functus est. Cui successit ejus filius Astyages,* anno regni Alyattis 26, anno Nabon. 154.

[b] *Ib. c. 25.* Alyattes autem [b] *confecto cum Milesiis bello, posteà quum regnasset annos* 57, *vitâ excessit; eique successit ejus filius Crœsus,* qui Patri [c] *c. 93.* [c] *sepulcrum mirandum* extruxit.

Medopersarum Regnum.

REgni *Medopersici* nemo veterum recentiorumve meminit; cum tamen apud auctores tàm Sacros, quàm prophanos egregia sint ejusdem vestigia. Primus Rex fuit *Darius Medus,* Danieli sæpè memoratus; qui non Babyloniis (quod enixè contendunt viri docti) sed Persis imperavit. Neque in sacris, neque in exteris literis occurrit quicquam de Babylonico Darii Medi regno. Non est successionis argumentum; quòd post narratam *Dan. 5. ult.* Baltasari cædem, *Darius* dicatur *suscepisse regnum.* Verba ista nec electionem sapiunt, nec successionem: sunt historiæ introductio sequentis, non conclusio præcedentis; & in editione Junii, VI Capiti rectè præfiguntur.

[d] *In Μηδ.* De Persico ejus regno, Suidas. [d] Μῆδος, ὁ Περσῶν βασιλεὺς, *In Δαρ.* *Medus, Persarum rex.* Atque alibi: Εἰσὶ μὲν χρυσοῦ στατῆρες οἱ Δαρεικοὶ· οὐκ ἀπὸ Δαρείου τοῦ Ξέρξου πατρὸς, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου τινὸς παλαιοτέρου βασίλεως ὠνομάσθησαν, *Darici sunt stateres aurei; non à Dario Xerxis patre, sed ab alio quodam antiquiore rege denominati.*

[e] *In Ecclesiaz. p. 741. g.* Eadem habet [e] Scholiastes Aristophanis. Inter Cyrum & Histaspis filium nullus erat *Darius:* fuit igitur ejus nominis rex aliquis Cyro antiquior. Cambyses moribundus obtestatur Persas *præsentes, Herod. l. 3. c. 65.* *maximè Achæmenidas, ne permittant imperium rursùs redire ad Medos.* Ante Cyrum Achæmenidem regnabant Medi. Cyrus quidem vulgò Persarum rex primus habetur, non sine auctoritate veterum: verùm duos reges, in regno Persico, antecessisse Cyrum & Æschylus docet, & Xenophon, auctores vetustissimi, qui ipsis Persarum temporibus vixerunt. Æschylus, sub personâ Darii Histaspidæ (contra quem ipse Marathone pugnaverat) sic effatur.

[f] *In Pers.*

[f] Μῆδος γὰρ ἦν ὁ πρῶτος ἡγεμὼν στρατοῦ
Ἄλλος δ' ἐκείνου παῖς τὸ δ' ἔργον ἤνυσε
Τρίτος δ' ἀπ' αὐτοῦ Κῦρος, εὐδαίμων ἀνήρ.

Medus

MEDUS erat primus dux exercitus.
ALTER ejus filius opus perfecit.
TERTIUS ab illo CYRUS, fælix Vir.

Reliquos inde Perſarum Reges recenſet, uſque ad Xerxem, nonum. *Primus* itaque cognominatur *Medus*; ſecundus eſt anonymus; *Tertius Cyrus*. Xenophon ſecundum regem appellat *Cyaxarem*; primum, ejus patrem, *Aſtyagem*: hunc à Dario Medo non diverſum fuiſſe obſervârunt quidam veterum; à quibus [a] Syncellus, qui tamen duos Aſtyages non ſatis diſtinguit: & Cedrenus, Μῆδος Δαρεῖος ὁ Ἀσυάγης ἐλέγετο· πάππος δὲ ἦν Κύρου, *Darius Medus etiam dictus eſt Aſtyages; erat autem avus Cyri.* Eadem ferè Chronicon Alexandrinum. [a] *P.* 232. a. *Cedren. p.* 142.

Fuerunt igitur hiſce temporibus duo Aſtyages; duo Cyaxares. Apud Herodotum, *Cyaxares*, Phraortis filius, tertius Medorum rex, ſucceſſorem habet *Aſtyagem* filium, qui à Cyro exutus eſt. Apud Xenophontem, *Aſtyages*, primus Perſarum rex ſucceſſorem habet *Cyaxarem* filium. Aſtyagem hunc, ſive Darium Medum, fuiſſe Cyaxaris Medi filium teſtatur Daniel; cui dicitur *Darius filius Aſſueri, de ſemine Medorum.* Cu-axarem enim eſſe *Aſſuerum* docet Scaliger. Credibile eſt Cyaxarem Medorum regem, Scythicarum graſſationum jam ſatagentem, Perſas, quos ſubegerat Phraortes, καὶ πάλαι δὴ νὸν πιθυμένους ὑπὸ Μήδων ἄρχεσθαι, *& jampridem dedignatos parere Medis*, Dario filio, cum poteſtate tituloque Regio, coercendos tradidiſſe. S. Hieronymus & rem, & tempus reſpexiſſe videtur, cum dixerit, [b] *Scythas, ſub Dario rege Medorum, Orientem tenuiſſe captivum.* Et Suidas, [c] *Thaletem ſub Dario Solis eclipſin prædixiſſe.* Utrumque enim ſub Cyaxare Medorum rege contigiſſe diximus. *Cyrop. ed. l.* 1. *p.* 22. *Dan.* 9. 1. *Herod. l.* 1. *c.* 127. [b] *In Epitaphio Fab.* [c] *In* Θαλ.

Ad initia Medo-perſica pertinet etiam illud [d] *Verbum Domini, quod factum eſt ad Jeremiam prophetam adverſus Elam, in principio regni regis Zedechiæ.* Cœpit Zedechias anno Templi 391, anno Nabon. 131, anno Cyaxaris regis 18; cum Scythæ Aſiam per annos aliquot tenuiſſent; cum regnum Perſidis recens adhùc eſſet, & nullius nominis. Tunc dixit Dominus, *Ponam ſolium meum in Elam. Meum* eſt regum à me electorum ad perdendam Babylonem; de quibus, mox. Propheta non vaticinatus eſt de regno nondùm exiſtente; ſed de rebus magnis, per reges ſolii novi & adhùc [d] *Jer.* 49. 34. *v.* 38.

obſcuri gerendis. *Elam* eſt Perſis, & cum Mediâ ſæpiùs con-
†Jer 25 25. jungitur. †*Regibus Elam, & regibus Medorum* idem fatum.
a C. 21 2. Et apud Eſaiam, [a] *Aſcende Elam, obſide Madai.* Rursùs; [b] *Elam*
b 22. 6. *ſumpſit pharetram, & Kir eduxit clypeum.* [c] Kir eſt Media, ut ſuprá.
c II Reg. 16. 9. In Danielis & Heſteris libris, paſsìm conjunguntur *Medi & Perſæ*, vel *Perſæ & Medi.* Vertendum autem *Medo-Perſæ*, & *Perſo medi.*
d In Zw. Sic [d] Suidæ Zoroaſtres Περσο-μήδης dicitur. Ebræis enim ἓν διὰ δυοῖν proferre uſitatiſſimum eſt, & cum compoſitas voces vix ullas habeant, coguntur uti circumlocutione.

Primi igitur Perſarum reges erant natione Medi: unde regio ipſa, cum eſſet Medicæ ditionis, Xenophonti, Joſepho, aliis dicta
Vide Strab. l. 11. p. 525. d. eſt *Media.* Et Strabo docet, Medos Perſis ἀρχηγέτας eſſe; planéque oſtendit, eadem eſſe Perſarum inſtituta, quæ olim Medorum.

Perſarum nomen, ante captivitatem Babylonicam, obſcurum
Ezech. 27. 10, & 38. 5. fuit. Ezechiel primus, inter bellicoſas gentes, illos recenſet, quum nondùm innotuerant res Cyri. A Cyro demùm, natione Perſâ, & victoriis inclyto, Perſarum gloria increbuit.

Suſa expugnata.

VIdeamus jam quomodo *Darius Medus* ἐβασιλεύθη ὑπὲρ Χαλδαίων. Anno Nabon. 161 (quùm deſolationis Hieroſolymitanæ præteriiſſent tres hebdomadæ, ſive anni XXI;
c Dan 9. 1. quod mox monſtrandum) contigit [c] *Annus primus Darii, filii Aſſueri, de ſemine Medorum, quo regnavit ſuper regnum Chaldæorum:* Non quo fuit rex primùm inſtitutus; ſed quo Chaldaici territorii ditione primùm potitus eſt. Eulæus amnis inter Suſianem Babylonicæ & Elymaïdem ditionis Medo-perſicæ terminus erat. Ad hunc amnem ſita erant Suſa, maximum Chaldaici imperii propugnaculum. Urbe illâ à Dario Medo expugnatâ, Chaldæi totâ Suſianâ exuti ſunt, & Darius Medus *regnavit ſuper regnum Chaldæorum.*

Urbem autem à Dario Medo expugnatam eſſe docet Æſchylus; docent Prophetæ.

Μῆδος γὰρ ἦν ὁ πρῶτος ἡγεμὼν στρατοῦ·
Τὸ δ' ἄστυ Σούσων ἐξεκένωσε πεσὸν.
Medus erat primus Dux exercitus:
Urbem autem Suſorum evacuavit cadentem.

Verſiculum

Verſiculum hunc ſuo loco reſtituit Scaliger. Suſa à Medo vaſtata, à filio inſtaurata, dicit Æſchylus. Rem, vix alibi legendam, confirmant Prophetæ. In prophetiâ illâ, [a] *Ponam ſolium meum in Elam*, Judæi duos reges innui putant; Darium Medum, & Cyrum: quod ex ipſius prophetæ verbis colligitur. *Suſcitavit Dominus ſpiritum Regum Medorum.* Rursùs, *Expedite in eam Reges Mediæ.* Non ab uno rege, non uno tempore impletæ ſunt diræ in Chaldæos. Apud Danielem, [b] *Arietis* (id eſt, *regum Medo-perſarum*, v. 20) *duo ſunt cornua*; *unum altius altero*: *quod altius* (Cyrus) *aſcendit poſteriùs*, id eſt, poſt Darium. Primùm Suſa capta ſunt à Medo; ipſa dein Babylon à Cyro.

Emend. l. 6 p. 592

[a] *Jer. 49. 38.*

51. 11.

28.

[b] *Dan. 8. 3.*

Suſorum expugnationem non obſcurè indicat Propheta. [c] *Curſor occurret curſori, nuncius occurret nuncio ad narrandum Regi Babylonis captam eſſe urbem ejus à fine*, vel *ab extremitate*, id eſt, extremam, vel in confinio regni poſitam: *Et tranſitus occupatus eſt, & paludes combuſſerunt igne.* Tranſitum appellat [d] *Suſidas Pylas, arctiſſimas montium fauces*, Perſidi objectas. *Paludem* autem, ſive *Arundinem* appellat caſtrum Suſianum; quia ſtabat in aquâ, in medio fluminis. *Suſianem ab Elymaide diſterminat amnis Eulæus*; *circuit arcem Suſorum.* Collocatur etiam *Caſtrum in Suſis* ſuper *Eulæi portam*, vel [e] *paludem*: (eadem utrobique vox Ebraica) ubi Daniel reges Medo-perſidis arietantes vidit.

[c] *Jer. 51. 31.*

v. 32.

[d] *Q. Curt. l. 5. p. 145.*

Plin. l. 6. c. 37.

[e] *Dan. 8. 2, 3.*

Notatur etiam à Prophetâ temporis diverſitas, quâ Babylon capta eſt poſt Suſorum ἅλωσιν. *Filia Babylonis quaſi area*: venit *tempus trituræ ejus*: *adhuc modicum, & veniet tempus meſſionis ei*; id eſt, Babyloni. Suſa, *filia Babylonis*, urbs Babyloniæ ſecunda; de quâ loquitur hiſtoricè, tanquam de re præteritâ; de Babylone autem, propheticé.

Jer. 51. 33.

Neque aliter intelligendum illud. *Quemadmodum capta eſt Seſach* (vel *Suſach*, addito tertio puncto, ut fiat Kibbuts; quæ Danieli eſt [f] *Suſan*; unde [g] Ortelio *Suſa, quæ Seſach*) *etiam capienda eſt inclyta univerſæ terræ*; id eſt, Babylon, Orientis decus. Sic Chaldæorum [h] *fractum eſt regnum, & datum Medo-perſis*: pars Dario, pars deinceps Cyro.

Ib. v. 41.

[f] *Dan. 8. 2.*

[g] *Tab. Geogr. Sacr.*

[h] *Dan. 5. 28.*

Suſis itaque à Dario captis, à filio inſtauratis; urbs illa poſthàc accenſebatur Perſidi. In Samaritanæ coloniæ cenſu diſtinctæ fuerunt gentes [i] *Suſancæi*, atque *Elymæi.*

[i] *Eſdr. 4. 9.*

[a] *Dan.* 8. 2. Jam vero Susa sunt urbs Persica. [a] *Eram*, inquit Daniel, *Susis, in regione Elam.* [b] Josephus vertit, ἐν Σούσοις, ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Περσίδος. Strabo, ex sententiâ vulgari, ad Cyrum rem defert.

[b] *L.* 10. *c.* ult. *p.* 354. b.

[c] *Strab. l.* 15. *p.* 727. d. [c] *Susis*, ait, *pars Persiæ, inter eam & Babyloniam posita, Susa urbem habet insignem. Nam Persæ & Cyrus, Medis superatis, in eâ collocârunt regiam.*

Daniel III *vir.*

DANIEL, cum Jechoniâ abductus, non tantùm sub Babylonico vixit imperio, sed etiam sub Medo-persico.

[d] *Dan.* 2. 1. [d] *Anno secundo Nabuchodonosori* Magni (post mortem patris, qui fuit Nabon. 145) cum jam annum captivitatis suæ 16^tum. ageret, interpretatus est somnium Regis. A Nabuchodonosoro itaque

[e] *Ib. v.* 49. primùm præpositus fuit Magis Chaldæis: dein [e] *Portæ Regis*,

[f] 8. 2. quæ est [f] *Porta Eulæi*, sive telonium Susianum. Captis Susis,

[g] *Joseph. l.* 10. *c.* 12. *p.* 352. b. [g] *Darius Danielem prophetam assumptum secum duxit in Mediam; eumque in maximo honore apud se habuit.*

Liber Danielis in duas partes distinctus est: priora VI capita sunt historica; posteriora VI, prophetica. Utrobique Daniel narrat, primùm quid sub regibus Babylonicis, dein quid sub Medo-persicis sibi contigit. Post recitatos honores à Nabucodonosoro & Baltasaro in se collatos, capite VI transit ad Triumviratum à se gestum in Medo-persîde.

Darius, inquit, *Medus, cum esset LXII annos natus, suscepit regnum*; id est, regni sui rationem: juvenis ampliavit imperium; senex,

Dan. 6. 1. vectigalia. *Placuit Dario & constituit super regnum Satrapas* (præfectos, sive procuratores Regis) CXX, *ut essent in toto regno suo.*

v. 2. *Et super eos* III *principes* (tribunos ærarii) *ex quibus Daniel unus erat; ut Satrapæ* (procuratores) *illis rationem redderent, & rex non sustineret molestiam*, ne rex pateretur damnum. Reliqui invidiâ moti

v. 4. accusationem contra Danielem frustrà quærebant, *propterea quòd fidus esset, & nullus error aut vitium inveniretur in eo*, dum ex auctoritate regis rationes regni à procuratoribus exigeret.

8. Illi itaque à Dario impetrant *interdictum, secundùm jus Medo-persarum.* Daniel autem, à leonibus illæsus, *prosperè egit in regno Darii, & in regno Cyri Persæ.*

Quâ

Quâ arte hoc factum sit, docet Polymæus. [a] Δαρεῖος Ὑστάσπου φόρους ἔταξε τοῖς ἔθνεσιν, &c. *Darius Priimus tributa gentibus imposuit. Verùm ne molestè ferrent, non ipse exegit, sed Satrapas constituere jussit. Quibus ingentia tributa describentibus, ipse subscripsit, dimidiam partem remittens subditis; qui libentibus animis dimidium pependerunt, quasi magno jam beneficio ab rege affecti.* [a] *Strateg. l.7.c.11. p.487.*

Post mortem Darii, Daniel Babylonem repetiit, vixitque ibi sub [b] Baltasaro rege. Quam ob causam, ille secundi Medo-persarum regis non meminit. Ac licèt dicat se fuisse *Susis, anno tertio Baltazari*; id quidem, ἐν ὑπαίθρῳ, intelligendum est. [b] *Dan.5.11, 12,13. c.8.v.1,2.*

Assuerus, Esteris maritus.

COnstat *Darium fuisse filium Assueri*, sive Cyaxaris Medi: constat illum *patrem fuisse Cyaxaris*, sive Assueri Medo-persæ. Assuerus hic junior, Darii F. Cyaxaris N. qui patri successit in regno Medo-persarum, Esteris maritus fuit, à Judæis celebratus.

Contigit certè Esteris historia intrà hæc Babylonicæ captivitatis tempora. Ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ταύτῃ γενεᾷ Αἰσθὴρ καὶ Μαρδοχαῖος. Nam [c] *Mordochai, qui cum Jechonia transportatus fuerat de Jerusalem*, numeratur inter [d] *Seniores* reduces. [*] *Cl. Alex. Str.1.p.329 c.* [c] *Est 2 6.* [d] *Neh.7.7.*

[e] *Assuerus ille regnabat ab Indiâ usque ad Chus, super* CXXVII *provincias: regni solium in Susan metropoli.* Urbem Susa à Medi filio instauratam esse diximus. Regnum hoc Indiam (versùs Orientem) & Babyloniam Arabiamque (versùs Occidentem) interjacuit. *Chus* enim est Arabia; cui accensetur [f] *Mesopotamia.* Regni limites erant Indi fluminis, & Tigridis ostia: ultrà Persidem, Carmaniæ & Gedrosiæ imperabat. *Imposuit rex Assuerus tributum terræ, & insulis maris*, scilicet Erythræi, sive Sinus Persici: inter quas *Ogyris, clara Erythra rege ibi sepulto.* Darius tributum CXX provinciis imposuerat; Cyaxares insulares VII provincias regno suo adjecisse videtur. Quid multa? Proceres regni, eorumque conjuges sunt *Perso-medi*; & Assueri hujus *edictum inter leges Perso-medorum scribitur.* [e] *Est.1.1.* [f] *Xenoph. Anab.l.1.* *Est.10.1.* *Plin. l.6. c.28.* *Ester.1.3. 18. 19.*

Hebdomadæ Danielis.

PRophetica pars libri Danielis, ſive poſteriora VI capita, quatuor illius Viſiones continent; quibus res quidem una eademque, ſed diverſis modis, indicatur. Idem Angelus ſæpius apparet, & rem eandem iterùm iterúmque denunciat. Idem penè eſt Viſionum omnium ſubjectum; quæ mutuam invicèm lucem ſibi afferunt. Quæ priùs breviter, deinceps clariùs & particulariùs explicantur: quælibet poſterior quaſi ἐπεξήγησις eſt præcedentis. Hoc innuitur c.9.v.21, & 11.2: ſed ex comparatione meliùs illuceſcet.

Primam, Secundam, & Quartam Viſionem de Antiochi Epiphanis temporibus intelligunt ferè omnes qui, poſt [a] Joſephum, de eâ re ſcripſerunt. Illæ hiſtoriam futuram prænunciant; Tertia Viſio etiam Chronologiam exhibet.

[a] *Antiq.l.*12. *c.*11.*p.*415.f.

Daniel. Cap. IX.

1. *Anno primo Darii, filii Aſſueri de ſemine Medorum, qui regnavit ſuper regnum Chaldæorum.*
2. *Ego Daniel, intellexi in libris numerum annorum, de quo factum eſt verbum Domini ad Jeremiam prophetam, ut complerentur deſolationis Jeruſalem* LXX *anni.*
3. *Et poſui faciem meam ad Dominum Deum meum, rogare & deprecari in jejuniis, ſacco, & cinere.*
4. *Et oravi Dominum, & confeſſus ſum, & dixi. Obſecro,* &c.

Sequitur Danielis oratio (uſque ad comma 20) In quâ (ut in diuturni exilii luctu neceſſe erat) Deum laudat, ejus miſericordiam implorat, peccata populi (unus è populo) enumerat, & deprecatur. Quæ quidem maximè obſervatu digna ſunt; quia Angelus mox ſingulis Danielis petitionibus ſigillatim reſpondet.

20. *Cumque adhuc loquerer, & orarem, & confiterer peccata mea, & peccata populi mei Iſrael, & proſternerem preces meas in conſpectu Dei mei, pro monte Sancto Dei mei:*
21. *Adhuc me loquente in oratione, ecce vir Gabriel, quem videram jam ante in viſione, celeriter advolans tetigit me in tempore ſacrificii Veſpertini.*
22. *Dixitque: Daniel, nunc egreſſus ſum, ut me docente intelligas.*
23. *Simul atque precari cœpiſti, exiit Verbum, ut veniens tibi indicarem, quia vir gratioſus es: Tu intellige verbum & viſionem.*

24. LXX

24. LXX *hebdomades definitæ ſunt ſuper populum tuum, & ſuper Urbem Sanctam tuam, ad conſummandum prævaricationem, ad obſignandum peccatum, ad expiandum iniquitatem, ad adducendum Juſtitiam ſeculorum, & ad ſigillandum viſionem & prophetiam, & ad ungendum Sanctitatem ſanctitatum.*

25. *Scito ergò & intellige: Ab exitu verbi, ad reverti faciendum, & ad ædificandum Jeruſalem, uſque ad unctum ducem, hebdomades* VII.

Interlinearis Pagnini editio σιγμὼ hic rectè poſuit, propter accentum Athnac, qui diſtinguit periodos. A ſequentibus enim hæc ſeparanda ſunt: diſtincti omninò ſunt iſti numeri & res diverſas, aliquot ſeculis inter ſe diſſitas, deſignant. Prior numerus Cyri tempora; poſterior Epiphanis indigitat. Diſtinctionis hujus rationem habuit [a] Euſebius, cenſuitque μὴ μάτην, μηδὲ ὡς ἔτυχε, τιὼ διαίρεσιν πεποιῆσθαι τὸν λόγον τῶν ἑβδομηκοντὰ ἑβδομάδων. Hanc LXX hebdomadarum diviſionem maximè conſiderandam exiſtimat ad τῆς ζητηθείσης ἀκριβῆ λύσιν, *ad exquiſitam quæſtionis ſolutionem.* [a] *Demonſt. Evang. l. 7. p. 391. a.*

Totius negotii cardo eſt VII harum Hebdomadarum epocha. Tertullianus (qui Patrum primus prophetiam hanc Judæis intorſit) [b] *A primo*, ait, *anno Darii debemus computare, quando hanc vidit viſionem Daniel*: Perperàm tamen ille ſub initium *Darii Notbi*, id eſt, annos 115 poſt ſolutam captivitatem, viſionem hanc oſtendi putat. *Darium Medum* fuiſſe nullus dubito, de quo multa diſſeruimus. Sed de Chaldaico Darii hujus initio jam inquirendum. Incidit id proculdubiò in tempus hujus Viſionis. Viſio autem hæc obtigit Danieli poſt [c] *orationem & jejunium*. Orationis atque jejunii ſui diuturnitatem teſtatur ipſe Daniel. [d] *Lugebat Daniel dies trium hebdomadarum*; id eſt, Orare & jejunare ſolebat à deſolatione Hieroſolymorum uſque ad diem hujus Viſionis, per tres integras annorum hebdomadas, ſive per annos XXI: ab anno ſcilicet Nabon. 141 (quo conflagravit Templum) ad an. Nab. 162; quo Angelus Danieli comparuit; quo etiam Darius Medus Suſiano Chaldæorum territorio potitus eſt. [b] *con. Judæos.* [c] *C. 9. v. 3, 4.* [d] *C. 10. v. 3.*

In Quartæ quidem Viſionis enarratione illud dicitur: ſed eadem ſunt, quæ hìc & ibidem idem Angelus prænunciat: luctus ille Danielis Viſionem hanc potiùs, quàm illam reſpicit: ipſe Angelus hoc tempus indicat. Ait enim ſe pro Judæis [e] *ſtetiſſe ab* [e] *C. 11. v. 1.*

anno primo Darii Medi; id est, ab hoc anno, quo ad preces (quæ hoc Capite referuntur) responsum à Deo datum est. Neque aliter forsàn intelligendi sunt [a] *Dies* XXI. Nam [b] *Dies pro anno* sumi potest, juxtà Propheticum loquendi morem, atque Hebdomadarum harum analogiam. Assiduis itaque pii viri precibus tandem respondit Deus, anno excisi Templi XXI.

[a] *Dan.* 10. 13.
[b] *Num.* 13. 14, & *Ezech.* 4. 6.

Angelus autem, ut Danieli majorem fiduciam præstrueret; & ut ille pro comperto haberet, nihil à Deo inauditum fuisse; illius postulata recitat. Prima responsionis Angelicæ pars est ἀνάληψις eorum, quæ à Daniele petita sunt.

Daniel *ex recogitatu* (ut Tertullianus) *prædicatorum temporum ab Hieremiâ* intellexit Hierosolymam desolatam fore annos LXX. Angelus respondit [*Hebdomadas LXX definitas esse super populum & civitatem.*] Rotundè dicit, omisso Hebdomadis dimidio. Jeremias annos Captivitatis LXX prædixit: Ego, ait, de septies septuaginta annis enunciaturus venio. Τὴν ὁμάδα Vaticiniorum ponit. Quomodò autem numerus iste dividendus, quomodo computandus sit, mox ipse indicat.

Dan. 11. 24.

Super populum tuum] id est, cujus tu pars es, quem tantoperè amas: Daniel questus est (v. 5.) *Viros Judæ, habitatores Jerusalem, & omnes Israelitas in omnes terras ejectos esse:* & (v. 15, & 19) pro *Populo* precatus est.

Et super Urbem Sanctam] Daniel oravit pro *Monte Sanctitatis* (v. 16) pro *Monte Sancto Dei* (v. 20) & *Civitate vocatâ de nomine Dei.* (v. 18) *Sic Urbs Dei* dicitur: Psal. 48. 2, 9, & 101. 8.

Ad consummandum prævaricationem] De *prævaricatione Judæorum; quâ prævaricati sunt in Deum*, vide v. 7, & deinceps. Sensus est: ut exilium, quo Deus puniit Judæorum contumaciam, finem accipiat. Vide II Reg. 24. 4, 5.

Ad obsignandum peccata] Daniel *peccata* fassus est (v. 5, & deinceps.) Sensus: ut peccatorum pœna finem habeat: Obsignari solent quæ completa sunt. Sic in computo Judaico, *Ad obsignatam Misna: Ad obsignatum Talmud*, id est, ad absolutum.

Ad expiandum iniquitatem] Ut luatur iniquitas; ut *avertat se ira Dei* (v. 16) ut *condonet Deus* (v. 19) & Judæis reconcilietur.

Ad adducendum Justitiam seculorum] Æternam, Dei scilicèt; cui tribuitur *Justitia ipsa* (v. 7) & deprecatus est iràm Dei contra Hierosolymam, *secundum omnes suas justitias*, v. 16. *Ad*

Ad ſigillandum Viſionem & Prophetiam] Ut impleatur *Prophetia* Jeremiæ, de Captivitatis fine; qui in hâc *Viſione* certo annorum numero, rursùs confirmatur.

Et ad ungendum Sanctitatem Sanctitatum] Templum & Sacerdotium Sancti Sanctorum titulo inſigniuntur. Daniel queſtus eſt (v. 17) de *Sanctuario Dei deſolato*. De *unctione* mox, ad v. 26.

Scito & intellige: Ab exitu verbi, ad reverti faciendum, & ad ædificandum Jeruſalem] Tertullianus vertit, *Et intellige, & conjice à profætatione ſermonis, reſpondete me tibi hæc.* Cùm Daniel, *ſub tempus Veſpertini ſacrificii*, ad preces ſe contuliſſet (v. 23) *exiit Verbum*; id eſt, Angelus mandatum à Deo accepit, ut reſponderet Danieli de quæſitis. Idem utrobique vocabulum, res eadem. Intelligitur itaque tempus præſens, & dies ille, in quo Angelus Danielem allocutus eſt; annus autem vaſtitatis Hieroſolymitanæ viceſimus primus: ab eo tempore, uſque ad tempus illud, quo licentia concedetur Judæis redeundi ex Babyloniâ, & antiquas ſuas ſedes inhabitandi, primum conſtituitur Hebdomadarum intervallum. *Dan.* 11.25.

Uſque ad unctum Ducem] Ad Babylonicum Cyri initium. Deus [a] *Cyrum unctum ſuum* vocat; quia ad populi ſui libertatem illius operâ uti decreverat. Vel uſque quò populus Judaicus ſub Zorobabele Duce, & Joſuâ Pontifice redibit: Zacharias illos appellat [b] *duos filios olei*, quos Dominus unxerat ad Eccleſiam Judaicam inſtaurandam: *Candelabrum* ibi deſignat Templum. De iis, qui *Uncti* titulo inſigniebantur ab Ebræis, ſuprà [c] diſſeruimus. [a] *Eſai.* 45.1. *Ib. v.* 4. [b] *C.* 4. *v.* 14. [c] *P.* 326.

Hebdomades VII] Sunt anni 49. Si Judæi annos ab hac Viſione numeraverint, in eorum Reditu complebitur Jubilæus quidam. Indubitatiſſimum eſt quod Jeremias prædixit de annis LXX Captivitatis Judaicæ. Sunt illi Hebdomades X. Benè novit Daniel annos XXI, ſive III hebdomadas præteritas fuiſſe, quando hæc ab Angelo audivit: Angelus illum jam certiorem facit Judæos redituros fore poſt *hebdomadas VII* alias, ſive poſt annos XLIX. Tres hebdomadæ elapſæ Septemque manentes ſunt X hebdomadæ, ſive Anni LXX, à Jeremiâ definiti. Neque novum eſt Viſionem hanc ad hujuſmodi calculos vocare. Nam *Hippolytus* (apud [d] S. Hieronymum) *Septem Hebdomadas ante Reditum populi ſupputat.* [d] *In locum.*

Hebdomadarum pars altera.

CUM jam ſatis datum ſit *deſideriis* & ſuſpiriis Danielis; & Judæorum Reditus tempore præſtituto confirmatus ſit; Angelus ad revelationem novam tranſit; omnibus, præterquam uni Danieli, hactenùs inauditam; cui res eadem bis anteà (cap. VII & VIII) poſtea ſemel (cap. X) repetita eſt. Ex illis locis, huic (quem damus) aliquantum lucis adhibere ſperamus.

Daniel Cap. IX.

25. *Et hebdomadæ* LXII *redibit & ædificabitur platea & foſſa in anguſtiâ temporum.*

26. *Et poſt hebdomadas* LXII *excidetur unctus, & non ei; & Civitatem & Sanctitatem corrumpet populus ducis venturi; & finis ejus in inundatione; & uſque ad finem belli deciſæ deſolationes.*

27. *Et confirmabit Pactum multis hebdomadâ unâ: & dimidio hebdomadæ ceſſare faciet ſacrificium & oblationem, per expanſionem abominationum deſolantem; donec conſummatio deciſa effundet ſe ſuper deſolatum.*

Angelus, in hac Viſione, duos Templi ἐγκαινισμοὺς prænunciat: Prior, poſt captivitatem Babylonicam, à Joſuâ & Zerobabele; poſterior, poſt alteram *Unctionis exciſionem* (nunc primùm Danieli revelatam) à Judâ Maccabæo celebratus eſt. Priori aſſignantur anni 70, ad Reditum; & anni inſuper 22, ad annum Darii Regis ſextum, quo Templum Secundum abſolutum eſt. Poſteriori hìc *Eſdr.* 5. attribuitur æra *hebdomadarum* LXIII, *cum dimidio*; quæ conficiunt Annos 444, cum dimidio anni. Utriuſque computi eadem eſt epocha; ab excidio ſcilicet Templi Solomonis. Neque aliter [a] *Strom. l.* 1. *p.* 330. b. Clemens Alexandrinus calculos ſuos poſuiſſe videtur. [a] Πεπλήρωϑ) ἐκ τ αἰχμαλωσίας, τῆς ἐπὶ Ἱερεμίου τ προφήτου, εἰς Βαβυλωνα γλυομένης τ ὑπὸ Δανιὴλ τ προφήτου εἰρημένα, ὅτως ἔχοντα. Ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες, &c. *A deportatione in Babylonem (quæ fuit tempore Jeremiæ prophetæ) impleta ſunt ea quæ à Daniele prophetâ dicta ſunt, his verbis.* LXX *hebdomadæ*, &c.

Ad amuſſim quadrat Chronologia. Templum exciſum eſt anno Nabon. 141, ſive Per. Jul. 4107. Adjice annos 444, habes annum Per. Jul. 4551. Is erat Principatus Aſſamonæi annus ſecundus. Sic colligo. Anno demùm Per. Jul. 4677, *Agrippâ & Gallo Coſs.*

Hieroſolyma

Hierosolyma capta sunt ab *Herode & Sosio*; & Παύε῀ ἡ ᾿Ασαμωναίου ἀρχὴ, μ῀ ἔτη ρκε, *Desiit Asßamonæi principatus, post annos* 126. Cœpit itaque anno Per. Jul. 4550; quo Judas *devicit Apollonium*: Anno proximo, Principatus secundo, Judas repurgavit Templum, & Encœnia celebrata sunt. *Joseph. l. 14. in fine.* 1 *Maccab.* 3. 11. 4. 52.

Hujus autem intervalli tres sunt partes, sive termini: Pars prima continet *hebdomadas* LXII, id est, annos 434; illius terminus est initium regni Antiochi Epiphanis. Secunda pars est *unius hebdomadæ*, sive septennii; cujus terminus est secunda *unctionis excisio*. Pars tertia habet *dimidium hebdomadæ*, sive tres annos cum dimidio anni; ejus terminus est Templi repurgatio.

Et hebdomadæ LXII *redibit & ædificabitur platea & fossa, in angustia temporum*] Viri doctissimi interpretati sunt: *Intra quod spatium*, vel *Postquàm jam rursùs ædificata fuerit urbs, & ejus mœnia*; non sine molestiâ, præ dolo [a] *Sanballati*. Sub Templo Secundo, ritus sacri diù se benè habebunt. Anno 70 redibit populus, & urbs ædificari incipiet; post annos inde 22, absoluto Templo, instaurabitur juge sacrificium; Quod cum duraverit annos 342, Antiochus Epiphanes (alterum Judæorum flagellum) in Syriâ regnabit. [b] *Regnavit Antiochus Epiphanes anno Græcorum* 137. Eusebius, ad Olympiadem CXVII, sive *Seleuci Nicanoris* initium, [c] *Ab hoc loco Edesseni sua tempora computant. Maccabæorum Hebræa historia hinc Græcorum supputat Regnum.* Est igitur *Edessenorum* Epocha eadem, quæ *Græcorum*. Sanè *Edeßenorum* æra (in [d] Pithæano Eusebii codice, septemque Vaticanis) initium habet ab *anno tertio* istius Olympiadis. Et in [e] Alexandrino Chronico, æra *Syromacedonum*, sive *Apamenensium*, ab eodem anno incipit; *Rullo & Rutilio Coss.* id est, C. Marcio Rutilo, & Q. Fabio Rulliano. Annus tertius Olympiadis CXVII (quo *Rutilus & Rullianus* Romæ consulatum gesserunt) qui *Græcorum* primus, est Per. Jul. 4404: annus Græcorum 137, est Per. Jul. 4540. [a] *Nehem.* 3, & 4. [b] 1 *Maccab.* 1. 11. [c] *Chronic. n.* 1705. [d] *Arn. Pont. in Euseb.* [e] *P.* 256.

Et post hebdomadas LXII *excidetur unctius, & non ei.*] Id est, circà finem hebdomadæ illius, quæ LXII proximè sequitur. Antiochus enim *confirmabit pactum multis hebdomadâ unâ*: non statim, regno inito, prophanabit Templum; sed post annos penè septem. *Ver.* 26.

Excidetur unctius, & non ei. Græci, Ἐξολοθρευθήσε῀ χρίσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔσαι ἐν αὐτῷ. Tertullianus, *Exterminabitur unctio, & non erit.*

Latini inſerunt, *Non erit ejus populus, qui eum negaturus eſt*; cujus οὐδὲ χρὺ in Hebræo. *Perdetur Unctio*, extinguetur. Illa *Unctio* quæ jam ceſſat, ſed ad Reditum inſtauranda eſt; illa (inquam) unctio iterùm ab Epiphane interrumpetur. Euſebius dicit [a] Danielem præſignificaſſe, Ἀξολοθρευθήσεσθαι τὸ παρὰ Ἰουδαίοις χρίσμα, *Unctionem apud Judæos abolendam eſſe*: Quod [b] alibi ſic interpretatus eſt. Χριστὸν οὐκ ἄλλον εἶναι ἢ τὸν καθάλου Ἀρχιερέων, οὓς χριστοὺς ἔθος ἦν ἀποκαλεῖν τῇ γραφῇ, *Unctum nihil aliud eſſe quàm ſucceſſionem Pontificum, quos Unctos nominare S. Literæ conſueverunt.* Theodoretus per *unctionem* intelligit τὴν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἐπομθοῦσαν χάριν. Sacerdotes *uncti*, Exod. ult. 13, Levit. 4. 5.

[a] *Eccleſ. Hiſt. l. 1. c. 6.*

[b] *Demonſt. Evang l. 8. p. 391.*

Excidi autem de quâlibet abolitione uſurpatur, quando ceſſat res priùs uſitata: Joel. 1. 9. De *Regno* dicitur: I Reg. 2. 4, & 9. 5. II Chron. 7. 16, Jer. 33. 17: quibus locis reſpicitur illud II Sam. 7. 16. De *Sacerdotio*, I Sam. 2. 33, *Excidi de altari*; Jer. 33. 18, *Non de ſacerdotibus Levitis excidetur homo coram me.*

Ut autem Viſionem hanc illuſtremus ex cæteris: *Excidetur unctus* hìc idem eſt, quod de Antiocho Epiphane dictum eſt c. VII. v. 25. *Sanctos altiſſimorum abolebit*: & VIII. 11. *Uſque ad principem exercitus cœli* (id eſt, Sacerdotum) *magnificabit ſe*; *ab eo ablatum eſt juge ſacrificium, & abjectum ſanctuarium.*

Et Civitatem & Sanctitatem corrumpet populus ducis venturi.] *Populus* eſt exercitus; *Venturi* eſt advenæ. Sic, *inter venientes*, id eſt, peregrinos, Geneſ. 42. 5. Judæis habitantibus opponuntur *Venientes Iſraelitæ*, II Chron. 30. 25. Et *Venientes Gentilium* opponuntur indigenis Judæis, Nehem. 5. 17. *Dux venturus* eſt Epiphanes; qui hìc *Uncto Duci* opponi videtur; præcipuè ſi Zorobabelem intellexeris: hic nativus, ille peregrinus. Idem c. XI. v. 21, eſt *Deſpectus ille*; & c. VII. v. 8, & VIII. 9. vocatur *Cornu parvulum*; quod, v. 24, (ut hìc) *corrumpet populum ſanctorum.* Lege I Macc. 1. 23, & II Macc. 5. 15.

Et finis ejus in inundatione] De eodem Antiocho idem Angelus eâdem voce utitur, c. XI. v. 22. *Inundatio*, magnæ copiæ. Hoſtilis adventus comparatur [c] *Fluvio*: & Deus protectio contra [d] *inundationem.* Antiochus, ex Ægypto redux, *aſcendit in Hieroſolymam* ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, I Macc. 1. 21.

[c] *Eſai. 59. 19*

[d] *25. 4.*

Et

Et uſque ad finem belli deciſæ deſolationes.] C.VII. v. 21. *Cornu bellum gerebat cum ſanctis, & prævalebat eis.* De *deſolatione* ab Epiphane illatâ, lege libros Maccabæorum, & Joſeph.l.12.c.11.

Et confirmabit pactum multis hebdomadâ unâ.] Diximus hanc hebdomadam eſſe primum Epiphanis ſeptennium, quum nondum Templum prophanaverat. Ejuſdem temporis obſcura eſt mentio c. XI. v. 18. Sed VIII. 14. non annos tantùm, ſed & dies nobis indigitatur. Quærenti Angelo de tempore, ab *egreſſu modici Cornu* (id eſt, ab initio Epiphanis) reſponſum eſt, *Uſque ad* νυχθήμερα (dies) *bis mille & trecentos juſtificabitur Sanctuarium*; vel, *mundum erit Sanctuarium*; Salvum erit. *Ver.27.*

Confirmatio pacti de conſervatione & exemptione à calamitate publicâ intelligi poteſt. Deus [a] (*omne animal deſtructurus*) Noæ, inquit, *confirmabo pactum meum.* Eſai.7.8. *Vos, niſi credideritis, non confirmabimini.* Pactum hoc, c.XI. v.28,30, vocatur *pactum ſanctitatis*, & I Macc.1.66, Διαθήκη ἁγία. [a] *Gen.6.17, 18.*

Et dimidio hebdomadæ ceßare faciet ſacrificium & oblationem.] De ceſſatione ſacrificii, ab Epiphane illatâ, Vide c.VIII. v.11, & XI.31, & I Macc.1.47. *Dimidium hebdomadæ*, c.VII.v.25, & XII.7, deſcribitur per *Tempus, tempora, & dimidium temporis.* Et c. XII. 11, per 1290 *dies*; qui efficiunt aliquantò plus quàm tres annos cum dimidio; & numerandi ſunt ab urbe captâ, & interdictis ritibus. Quia tres tantùm anni erant, ex quo Idolum collocatum fuerat, I Macc.1.62, & 4.52. *Joſeph l.12. c.11.p.415.C*

In Kalendario Judaico, ad diem XVII, Menſis IV. *Jejunium: ceſſat* ἐνδελεχισμὸς, ſive, juge ſacrificium prioris Templi. Ad Menſis V diem nonum [b] (*decimum* potiùs) *Jejunium. Deſolatio Templi.* (Jejunia hæc, inter quatuor iſta, quæ poſt captivitatem [c] *ſolennia* erant.) Urbs capta eſt à Nabuchodonoſoro, & deſiit juge ſacrificium, menſe IV: Templum autem conflagravit V. Judas repurgavit Templum Secundum, & Encœnia celebrata ſunt, [d] *die XXV menſis IX, Caſleu.* A die decimo ſeptimo Menſis Quarti ad diem viceſimum quintum Menſis Noni, non eſt ſemeſtre intervallum: deſiderantur quidem dies XX. Sed tantillum μεσεγχρονισμὸν non curat Hebdomadalis annorum computus. [b] *Jer.52.12.* [c] *Zach.8.19.* [d] *I Macc.4. 52.*

Per expanſionem abominationum deſolantem] Græcis hìc βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως. Cap. XI. v.31. βδελύγματα τῆς ἠφανισμένης·

& c.XII.v.11, βδέλυγμα τ ἐρημώσεως. Eo autem nomine appel-
1 *Macc.*1. 54. latur Idolum illud Jovis Olympii, quod Antiochus in Templo Hieroſolymitano collocavit.

Hæc Danielis verba, ad ultimum Hieroſolymorum excidium,
a *Mat.*24. 15. à Chriſto applicantur. a Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τ ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τ προφήτου. Eſt autem παρωδία. Cujuſmodi alluſiones apud Matthæum occurrunt plurimæ; ſenſu typico intelligendæ, non hiſtorico. Illud τὸ ῥηθὲν διὰ τ προφήτου non innuit peculiarem à Daniele editam fuiſſe prophetiam, de calamitate à Tito inferendâ; ſed ſignificat verba Danielis rei, de quâ ſermo eſt,
Mat. 2.15. optimè convenire. Sic, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν, ὑπὸ τ Κυρίου, διὰ
*Hoſ.*11.1. τ προφήτου: Illud Hoſeæ [*Evocavi filium*] ad Jeſum puerum transfertur, quod *dictum* de egreſſu populi Iſraelitici ex Ægypto.
Mat. 2.17. Sic, τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τ προφήτου: Infanticidio
*Jer.*31.1. quadrat [*Vox in Ramâ*] *quod dictum eſt à Jeremiâ*, de captivitate Samaritanâ. Longum eſſet ſingulas in Evangelio propheticorum locorum applicationes explicare. Videnda quæ annotârunt viri docti in Matt. I.22, IV.14, VIII.17, XIII.14,35, XV.7, & imprimis U. Cl. Danielis Heinſii Exercitatio ſacra in II. 15. In Evangelio
b *C.*13.*v.*14. b Marci, Latini illa verba non agnoſcunt; Græci ex Matthæo adjeciſſe videntur.

Donec conſummatio deciſa effundet ſe ſuper deſolatum] Uſque ad liberationis tempus à Deo conſtitutum; de quo c.VII.v.21, VIII.19, & XI.36. Iſta Encœnia à Judâ Maccabæo celebrata ſunt. Tunc Judæis iterùm recuperata libertas ſua, & ritus ſacri; quibus fruituri erant tam diù, quàm bene uſuri.

Ex tantâ itaque Viſionum quatuor harmoniâ, veriſimile eſt Prophetiam hanc fuiſſe μονοτέλεσμον. An ultra Epiphanem proſpexerit Daniel, viderint alii: nobis revertendum eſt.

Cyropædia.

c *L.*1.*c.*107. *ad finem.* DE Cyro multa narrat c Herodotus: Xenophon Κύρου παιδείας ἱστορίων, *hiſtoriarum de inſtitutione Cyri*, libros octo conſcripſit.

d *Leg. l.*3. *p.*815.*c.* Plato d Μαθήσομαι δὴ (ait) νῦν ὡς ἔστι γε Κύρος ἄλλο μὲν ἀλλ' αὐτ στρατηγὸν γ' ἀγαθὸν εἰς τὰ φιλόπολιν, παιδείας ἧς ὀρθῆς οὐκ ἥφθαι τὸ παράπαν, οἰκονομίας τε οὐδὲν τ νῦν προσηκούσης, *Conjicio Cyrum cæteroquì bonum*

bonum Ducem fuisse, & vitæ civilis studiosum; rectam autem Disciplinam nullo pacto attigisse, nec ad rei familiaris administrationem animum unquam applicuisse. Quippe qui *filios mulieribus tradidit educandos.* Sunt qui ex his verbis colligunt, Platonem Xenophonti fidem auferre. Athenæus, [a] Περὶ δὲ Κύρου ἓν ὁ μὲν λέγει ὡς ἐκ πεῴτης ἡλικίας ἐπεπαίδευτο πάνυ ἃ πάτρια, ὁ δὲ Πλάτων, ὥσπερ ἐνδυπόμενος, ἐν τρίτῳ Νόμων φησί. Μανθάνομαι, &c. *Xenophon dicit Cyrum à tenerâ ætate omninò educatum fuisse secundùm instituta patria: Plato autem, quasi contradicens ei, sic ait libro tertio de Legibus. Conjicio,* &c. ut suprà. Diogenes Laertii (de Platonis & Xenophontis æmulatione agens) [b] ὁ μὲν Πολιτείαν· ὁ δὲ Κύρου παιδείαν. ἢ ἐν δὲ τοῖς Νόμοις ὁ Πλάτων πλάσμα φησὶν εἶναι τὴν παιδείαν αὐτοῦ· μὴ γὰρ εἶναι Κῦρον τοιοῦτον, *Ille Politiam scripsit; hic Cyri institutionem. Plato in Legibus ait hujus Institutionem fictitiam esse: neque enim Cyrum talem fuisse.*

[a] *Deipnos. l.11. p.504. f.*

[b] *In Platone p.78.a.*

Sanè hoc, quodcunque est contradictionis, non de rebus à Cyro gestis, sed de illius educatione & moribus intelligendum est. Neque satis æqua est Ciceronis censura, de Cyropædiâ. [c] *Cyrus ille à Xenophonte non ad historiæ fidem scriptus est, sed ad effigiem justi imperii.* Quasi boni principis exemplum ab historiâ verâ abhorreret: aut Xenophon à veritate tantum discederet, quantum ab Herodoto. Ctesias etiam de Cyro scripsit οὐχ οἷα Ἡρόδοτος. Sanè *Herodotus* in eo est, ut admirationem auditoribus incutiet: hinc [d] Thyestææ istæ epulæ; omniaque non vulgaria. *Xenophonti* propositum est lectorem erudire: unde pleniores illæ dissertationes; nihilque inconsultò aut indecorè dispositum. Utrique res historica est eadem; licèt diversa sint historiæ ornamenta: neque fidem elevat ejusmodi discrepantia. Nos, quod verisimile est, ex Herodoto, Xenophonte, Ctesiâ delibabimus.

[c] *Epist.1. ad Q. fratrem, p 403.*

Photii excerpt. Ctes.

[d] *Herod. c.119.*

NATUS est Cyrus anno Nabon. 149. Nam [e] *ad annum septuagesimum pervenit, quùm quadraginta annos natus regnare cœpisset.* Medis imperavit (devicto Astyage) anno 1 Olymp. LV, qui est Nabon.189. Diem obiit, anno Nabon. 219.

[e] *Cic. de Divin.l. 1. p.263.*

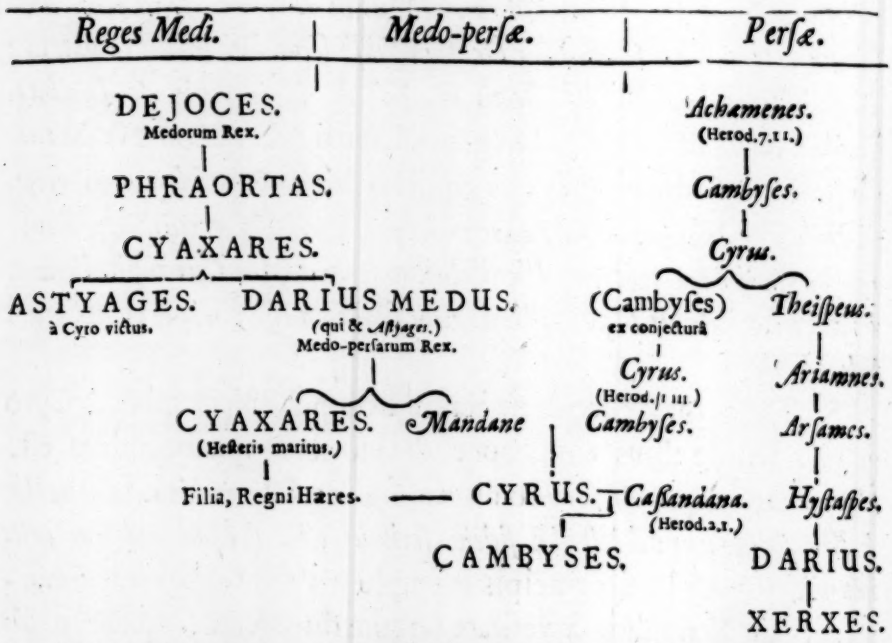
Patrem habuit *Cambysem Persam,* [f] *Cyri filium,* [g] *bonâ familiâ ortum;* scilicèt, ex [h] *tribu Achæmenidarum. Cambyses* (honoris ergò) *Rex* Xenophonti dicitur. Cyri mater fuit Meda *Mandane, Astyagis filia:*

[f] *Herodot. c.111.*
[g] *c.107.*
[h] *125.*

ita quidem [a] Herodotus; ita [b] Xenophon: Verùm idem Aſtyages utrique non intelligitur. Duos eſſe [c] modò ſtatuimus. [d] Cteſias negat, Aſtyagem Cyro propinquitatis jure conjunctum fuiſſe: Quod de Herodotæo *Aſtyage* accipiendum; de Xenophontæo autem, rectè Syncellus, [e] *Darius, qui Aſtyages dictus, fuit avus Cyri.*

[a] C. 107.
[b] P. .
[c] *Pag.* 563.
[d] *Photii excerpt.*
[e] P. 232. a.

Ecce autem Stemma.

Puerilis Cyri inſtitutio *agreſtis* eſt Herodoto; Xenophonti autem, tota *ſecundùm diſciplinam Perſicam*: uterque narrat illum, adhuc puerum, *ab avo accerſitum*, ad patrem deinde dimiſſum fuiſſe. Athenæus, ex Dinone, refert; [f] *Aſtyagem* (Herodotæum, ſcilicet) *Angaris Muſici* cantilenâ monitum, iſtius dimiſſionis pœnituiſſe.

[f] *Deipnoſ. l.* 14. *p.* 633.

[g] *Cyrus (filius Cambyſis & Mandanæ, Aſtyagis Medorum regis filiæ) fortitudine, & prudentiâ reliquiſque virtutibus eminentiſſimus ſeculi ſui fuit.* Βασιλικῶς γὰρ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἦγε παιδεύων, ζῆλον ἐμποιῶν τῆς κρατίστων, *Quippe pater eum Regiâ inſtitutione formaverat; illum ad ſumma quæque incendens. Jamque etiam tum adoleſcens ſatis oſtendebat, ſe res maximas quandoque aggreßurum eſſe, cùm illius virtus ultra ætatem eluceſceret.* Adultâ autem ætate, [h] *non ſolùm in bello fortis, verumetiam in ſubditos clemens fuit & humanus. Quapropter Perſæ eum Patrem appellaverunt.*

[g] *Diod. in excerpt. Val. p* 238.
[h] *Ibid.*

Quum, in regno Medo-perſarum, [i] *Aſtyagi defuncto ſucceſſiſſet ejus filius Cyaxares, matris Cyri frater*; & Cyrus jam exceſſiſſet *ex ephebis*:

[i] *Xenoph. l.* 1. *p.* 22. b.

(circa

(circà an. Nab. 177) in Perſarum concilio, Cyrus (vivente patre) ducibus ὁμοτίμοις mille, militibus 30000 præpoſitus eſt. In primâ hâc expeditione, Cyrus avunculo Cyaxari commilitavit, contra *Regem Aſſyriorum*. [a] Ὁ δὴ Ἀσσύριος ὁ Βαβυλῶνά τε ἔχων καὶ τλλὰ τὴν ἄλλην Ἀσσυρίαν, Rex hic *Aſſyrius, qui & Babylonem & reliquam Aſſyriam habet*, à Xenophonte non nominatur. *Gobrias Aßyrius* transfuga refert, illum [b] *prælio occiſum eſſe, ejuſque filium in regno ſucceſſiſſe*. Quod tamen è Babyloniorum Regum ſerie (quam ex Beroſo dedimus) non ſatis liquet.

[a] *Xen. l. 2. p. 39. b.*

[b] *L. 4. p. 111. c.*

Bellum autem hoc, quod Medo-perſis interceſſit cum Babyloniis, reſpexit Herodotus. [c] *Nitocris*, ait, *Babylonis Regina, fœmina ſolers,* τὴν Μήδων ὁρῶσα δύναμιν μεγάλην τε καὶ οὐκ ἀτρεμίζουσαν, ἀλλά τε δραστηρίους ἄρχεα αὐτοῖσι, ἐν τοῖσι δὴ καὶ τὴν Νῖνον, πρόσφυλάξατο ὅσα ἐδυνάλο μάλιστα, *animadvertens Medorum imperium magnum eße & benè ſtabilitum; urbeſque multas ab illis ſubactas, & inter illas Ninum* (Suſa potiùs) *præmunivit ſe quàm potuit maximè*. Paulò poſt: Ἐξεργάζελο τὴν χώρης, τῇ αἵ τε ἐσβολαὶ ἦσαν, καὶ τὰ σύντομα τῆς ἐκ Μήδων ὁδοῦ, ἵνα μὴ ἐπιμισγόμενοι οἱ Μῆδοι ἐκμανθάνοιεν αὐτῆς τὰ πρήγματα, *Munivit regionem, quâ parte aditus erant, & viæ, quæ ex Medis ducit, compendia; ne Medi commercio ipſius negotia cognoſcerent*. Herodotus, & Xenophon *Medo-perſas* vocant *Medos*.

[c] *L. 1. c. 185.*

Primæ hujus Cyri militiæ tempus ex [d] *Tyriorum annalibus* colligi poteſt. Tyrus capta eſt an. Nabon. 141. Inde Annales numerant annos 36, & tres menſes, ad 14 annum *Iromi* Regis Tyri: ἐπὶ τούτου Κύρου Περσῶν ἐδυνάστευσε· *cujus temporibus Cyrus, apud Perſas, Imperatoriâ poteſtate functus eſt*. Joſephus annum deſignat. *Anno*, inquit, *Iromi regis decimo quarto, Cyrus Perſa* τὸ κράτος ἐλάβε, *exercitum accepit*. Is eſt annus Nabon. 177, & duodecimus ante Olympiadem LV; quâ Cyrus debellavit Aſtyagem.

[d] *Sup. p. 540.*

[e] *Joſeph. c. Ap. p. 146. c.*

Cyri Victoria prima.

SEſoſtris pridem; *Cyrus* jam omnem Aſiam in ſuam poteſtatem redegit: Ille, unâ expeditione; Hujus autem tres celebrantur Victoriæ.

Primum Cyri bellum, ſui ipſius auſpiciis geſtum, fuit contra *Aſtyagem* Cyaxaris filium, quartum *Medorum Regem*, Ecbatanis regnantem. Hujus belli non meminit Xenophon: incongruum

fortaſſe exiſtimabat, Cyrum pro Medis contra Medos pugnaturum: neque enim, poſt Cyri tempora, obvia erat Medoperſarum à Medis diſtinctio. Herodotus autem (quem ſequutus eſt Trogus) narrat bellum hoc ſuſceptum à *Perſis*; quibus [a] στρατηγὸς & ἡγεμὼν erat *Cyrus*: cohortante *Harpago*, Medo; cui Aſtyages filium epulandum tradiderat: hic Medorum [b] *exercitum Cyro per deditionem tradidit, Regiſque crudelitatem perfidiâ defectionis ulſciſcitur. Aſtyages, contractis undique auxiliis, ipſe in Perſas proficiſcitur; & repetito alacriùs certamine, capitur: cui Cyrus nihil aliud quàm regnum abſtulit*; quum regnaſſet Aſtyages [c] *annos triginta quinque*. Cteſias refert illum poſt fugam [d] *Ecbatanis dilituiſſe*; *& Amytin ejus filiam Cyro nupſiſſe*. Polyænus [e] tradit, Cyrum ter victum diſceſſiſſe; & quartum prælium Paſargadis commiſiſſe; Medoſque, novo Perſicarum mulierum ſtratagemate, ibi ſuperatos, Aſtyagem etiam captum fuiſſe. [f] *Cyrus Paſargadis honorem habuit, quòd ibi Aſtyagem Medum ultimo prælio ſuperavit & Aſiæ imperium in ſe tranſtulit, urbe conditâ, & regiâ conſtructâ ad victoriæ memoriam*. Exinde [g] *Paſargadæ Perſarum nobiliſſimi habebantur; in quibus Achæmenidarum tribus, unde oriundi Perſarum Reges*.

a *L.* 1. *c.* 125. & 127.
b *Juſtin. l.* 1. *c.* 6.
c *Herod. l.* 1. *c.* 130.
d *Excerpt. Photii.*
e *Stratag. l.* 7.
f *Strab. l.* 15. p. 730. d.
g *Herod. l.* 1. *c.* 125.

Ad hunc modum Medi ([h] *omni ſupra Halym fluvium Aſiæ dominati annos* 128, ab anno ſcilicet 22do Dejocis primi Regis; qui etiam *Aſſyriam*, [i] *præter Babylonis portionem, omnem ſubegerant*, & exciſâ Nino, Imperii iſtius gloriam non ita pridem in ſe tranſtulerant) ipſi jam Perſis ſubjecti ſunt.

h *Ib. c.* 130.
i *Ib. c.* 106.

De tempore, magnus eſt Chronologorum veterum conſenſus. De hâc enim Cyri victoriâ intelligendus eſt Africanus, apud Euſebium. [k] Κῦρος, ait, Περσῶν ἐβασίλευσεν, &c. *Cyrus Perſis* (Medis potiùs) *imperare cœpit anno quo Olympias* LV *celebrata eſt; ut in Bibliothecis Diodori, Thalli atque Caſtoris hiſtoriis, nec non Polybii & Phlegontis ſcriptum reperies; ſed & apud alios, qui Olympiadas deſcripſerunt. De tempore enim inter omnes convenit*. Perperàm verò Africanus hoc Cyri initium ſtatuit, πληρωθείσης τῆς ἑβδομηκονταετίας, *expletis annis* LXX, captivitatis Judaicæ. Annus primus Olympiadis LV eſt annus Nabon. 189, & Per. Jul. 4155, & Septuagenariæ ſervitutis annus 49. Non in Mediâ exulabant Judæi, ſed in Babyloniâ. Cyrus Babylone demùm potitus eſt anno Nabon. 210: ab initio Babylonico (quo Judæorum reditus) regnavit

k *Præp. l.* 10. *c.* 10 *p.* 488. *c*
Ibid. d.

Cyrus

Cyrus annos tantùm novem; ab hoc autem annos triginta; ſicut illi prædixerunt Magi. [a] *Nam cùm dormienti ei Sol ad pedes viſus eſſet, ter eum ſcribit* (Dinon, Perſicis libris) *fruſtrà appetiviſſe manibus, cùm ſe convolvens Sol elaberetur, & abiret: ei Magos dixiſſe (quod genus ſapientûm & doctorum habebatur in Perſis) ex triplici appetitione Solis, XXX annos Cyrum regnaturum eſſe, portendi. Quod ita contigit. Nam ad ſeptuageſimum pervênit, cum XL natus annos regnare cœpiſſet.* Cyrus jam regnare incipit, an. Nabon. 189: deſiit an. 218.

[a] *Cicero de Divinat. l. 1. p. 263.*

[b] *Sed civitates, quæ Medorum tributariæ fuerant, mutato imperio, etiam conditionem ſuam mutatam arbitrantes, à Cyro defecerunt: quæ res multorum bellorum Cyro cauſa & origo fuit.* [b] *Juſtin. l. 1. c. 7.*

Altera Cyri Victoria.

CYRUS eâdem felicitate, quâ contra *Medos*, etiam contra *Lydos* demicavit. Prioris victoriæ præmium fuit Aſia, uſque ad Halim fluvium; hujus autem, Aſia reliqua, quæ inter Euximum Pamphyliumque mare, uſque ad Ægæum protenditur; in quâ ſunt Æolum, Ionum, Dorumque civitates Græcæ; à Crœſo primùm; à Cyro iterùm tributariæ factæ. Res Crœſi, bellumque hoc prolixè narrant [c] Herodotus, & [d] Xenophon; neque id omiſit Cteſias.

Herod. l. 1. c. 28. *Ibid. c. 26.* [c] *L. 1. c. 75 ad 90.* [d] *L. 6, & 7, p. 158. ad 188*

Poſt biennii luctum, ob fortuitam [e] Atyis filii necem, Crœſus de Perſarum potentiâ (jam debellatis Medis creſcente) ſubvertendâ ſatagebat. Oracula itaque conſuluit omnia: Delphos dona tranſmiſit ampliſſima, quaſi Apollinem muneribus corrupturus. Reſponſum eſt; μεγάλεν ἀρχὴν καταλύσει, *ut magnum imperium everteret, ſi Perſis arma inferret. Tertiùm conſulenti;* [f] *Caveret à Mulo apud Medos regnante.* Crœſus autem, ἀμαξητὸν δ' χρησμὸν, Halym trajiciens, *exercitum in Cappadociam duxit, & Pteriorum urbem (prope Sinopem) expugnavit. Cyrus cum Crœſo æquo marte conflixit. Die poſtero, cum Cyrus Crœſum non invaderet, ille Sardes regreſſus eſt; & per hyemem quieſcere inſtituens, auxiliarios dimiſit, ſocioſque ad quintum menſem Sardibus convenire juſſit. Cyrus autem cum ſuis inopinatò ſupervenit: Crœſus, equitatu confiſus, Lydos eduxit: Cyrus contra equitatum inſtruxit camelos; quorum odorem cùm equi non poſſent ferre, retrò ſe avertunt: Equites autem deſilientes cum Perſis pedites confligunt; tandemque in fugam verſi, muris incluſi ſunt. Poſt 14 dierum obſidionem,*

[e] *Herod. l. 1. c. 46.* *Ib. c. 50.* *c. 53.* [f] *Sup. p. 553.* *c. 55.* *c. 71.* *c. 76.* *c. 77.* *c. 79.* *c. 80.* *c. 84.*

[a] Sup. p. 500. [b] Nic. Damascen. in excerpt. Val. p. 454. Herod. l. 1. c. 86, 90. [c] Plutarch. Solon. p. 93. b

urbs Sardis capta est, quâ parte ad [a] Tmolum vergit. [b] Crœsus incendio damnatus, ter inclamato SOLONIS nomine (qui ex viventibus neminem beatum esse dixerat) à Cyro liberatus est; & deinceps à consiliis habitus. Compedes autem suos, quasi belli primitias, Delphos misit.

[c] Nonnulli Solonis cum Crœso congressum (δοκεῖσι τοῖς χρόνοις, ὡς πεπλασμένον, ἐλέγχειν) ut commentitium, temporibus refellere se posse putant. Nimirum Solon, Athenis Archon an. 3. Olymp. 46, post

[d] Ib. p. 92. a. [e] Solin. c. 7. [f] Chron. 1469.

leges latas, & [d] peregrinationem decennalem, rediit senex, Olymp. 49. Crœsus regnare cœpit Olymp. 54; & [e] Olympiade LVIII, victor Cyrus intravit Sardes, ubi tunc Crœsus latebat. Eusebius expresse: [f] Anno primo Olympiadis LVIII, anno XV regni ejus, Crœsus à Cyro captus est; & Lydorum regnum destructum est.

Annus primus Olymp. LVIII est Nabon. 200; Æræ Att. 1035; Per. Jul. 4166. [g] Pausan. l. 10. p. 618.

[g] Erxiclides Athenis archon erat anno primo LVIII Olympiadis, quâ palmam tulit Diognetus Crotoniates; quo tempore conflagravit Templum Delphicum.

Annus iste Chronologiæ Lydicæ fundamentum est: Detrahe annos integros XIV, habes initium Crœsi, an. Nab. 186. Demptis 170, habes initia Gygis & Mermnadarum, an. Nabon. 30.

Supr. p. 315, 505.

Ambigua sunt quæ de Crœso profert Diogenes Laertii (in vitâ Periandri) Soscrates, ait, refert Periandrum πρότερον Κροίσου τελευτῆσαι ἔτεσι τεσσαράκοντα, καὶ ἑνὶ πρὸ τῆς τεσσαρακοστῆς ἐννάτης Ὀλυμπιάδος, ante Crœsum obiisse annis quadraginta, & uno ante Olympiadem XLIX. Ex Soscratis itaque sententiâ. Periander diem obiit

Diog. p. 25.

[h] Sup. p. 528. [i] Herod. l. 3. c. 34.

[h] anno quarto Olymp. XLVIII: Crœsus (post annos 40) anno quarto Olymp. LVIII. Verùm constat Crœsum apud Cyrum consenuisse; & Cambysi, [i] Ægyptum invadenti, adfuisse. Sunt qui Soscratem, non cœdem, sed Crœsi calamitatem intellexisse volunt: πρότερον Κροίσου exponunt πρὸ ἁλώσεως, ante captivitatem Crœsi, & Imperii Lydorum finem. Nobis satius est *Eusebium* & *Solinum* sequi.

Alyattis, & *Crœsi* meminit marmor Arundelianum: sed obscura sunt temporis vestigia. Qualiacunque, mox dabimus inter Epochas Græcas.

Tertia

Tertia Cyri Victoria.

CONtigit quidem Victoria hæc Seculo XIX; ſed Fortunæ ſeries non eſt interrumpenda. Ineunte Seculo, an. Nab. 204, *Cyrus* Victoriis inclytus Medis Lydiſque imperabat: Ultrà Tigrim fluvium, Medo-perſarum Rex erat *Cyaxares*, Cyri avunculus: cis Tigrim, *Nabonadii* Regis Babylonii agebatur annus XII; atque *Amaſis*, in Ægypto, regnaverat annos XXIV.

De Babylonis Rege, *Beroſus*, apud Joſephum, c. Apion. p. 1045.

Ἐπὶ τούτου δὲ φησὶ τὸ περὶ τὸν ποταμὸν τεῖχος τῆς Βαβυλωνίων πόλεως ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατεσκευάσθη.

Sub hoc (Nabonnedo, p. 555) Babyloniis mœnia, quæ ſunt ad Fluvium, cocto latere & bitumine conſtructa ſunt.

Οὗτος ὃ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ ἔτει, πρόσφατος ἐληλυθὼς Κύρου ἐκ τῆς Περσίδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ καταστρεψάμενος τὴν λοιπὴν Ἀσίαν πᾶσαν, ὥρμησεν ἐπὶ Βαβυλωνίας.

Anno autem regni ejus XVII, Cyrus (qui ex Perſide cum magno exercitu venerat, & omnem Aſiam ſubegerat) Babyloniam invaſit.

Αἰσθόμενος δὲ Ναβόννηδος τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, ἀπαντήσας μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ παραταξάμενος, ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ καὶ φυγὼν ὀλιγοστὸς, συνεκλείσθη εἰς τὴν Βορσιππηνῶν πόλιν.

Adventu ejus cognito, Nabonnedus cum exercitu occurrit, prælioque facto victus, cum paucis fugit, & Borſippenorum oppido ſe incluſit.

Qui hìc *Nabonnedus*, in Canone *Nabonadius* vocatur: Herodoto eſt *Labynitus* [a] *filius Nitocridis Reginæ & Labyneti Babylonii* (qui cum Syenneſi Cilice pacem conciliavit inter Cyaxarem & Alyattem, temporibus Nabuchodonoſori.) *Labynetus rex Babyloniorum cum Cræſo fœdus percuſſerat*: unde forsàn belli anſa.

[a] *Herod. l. 1. c. 181. c. 74. c. 77.*

Mœnia (à Nabuchodonoſoro inchoata) ἐπὶ τούτου κατεσκευάσθη, *eo regnante, ſplendidè conſtructa ſunt.* Atqui Herodotus hoc opus illius matri, *Nitocridi Reginæ*, attribuit: Quæ fortaſſe non alia eſt quàm Nabuchodonoſori uxor illa *Meda*; cujus gratiâ horti Penſiles extructi ſunt; quæ ex ſecundis nuptiis, ultimum hunc Babyloniorum regem peperit: quæ [b] *Semiramide Reginâ ſolertior*, inter alia præclara opera, ὤρυξε ἕλυτρον λίμνης, *effodit lacûs receptaculum, multò ſuprà Babylonem, paulò ſeorſum à flumine*; cujus [c] meminimus. Ex nimiâ iſtius fœminæ in Babylone potentiâ factum videtur, ut *Medi* cum *Aſſyriis*, in Babyloniorum Regum ſucceſſione, immiſceantur.

[b] *Ib. c. 184.*

[c] *Sup. p. 584.*

Cyrus autem, fusis Babyloniis, Urbem obsidione premebat.

Herod. l. 1. c. 190. *Illis commeatus erat multorum annorum; unde Cyrus, cum res ejus diù nihil proficerent.* Euphrate obstructo, *flumen per fossam immisit in Staynum* (Pallacopam) *pristinumque alveum, fluvio abscedente, pervium reddidit. Persæ, ad hoc instructi, tam quâ fluvius Urbem ingreditur, quàm quâ egreditur, per alveum jam vadosum, mediorum femorum tenùs ad summum, fortiter Babylonem introierunt. Ex inopinato illi Babyloniis supervenerunt; qui illos ab ingressu prohibuissent, modò præmoniti fuissent, & malè multassent. Nam obseratis omnibus quæ ad Flumen ferebant portulis, conscensisque septis, Babylonii pro ripis stantes Persas progressos veluti in caveâ excepissent. Tanta autem erat Urbis magnitudo, ut (quemadmodum narrabant accolæ) quum jam capti essent qui extremas urbis partes incolebant, ii qui mediam habitabant urbem id non animadverterent. Forte enim dies festus illis erat: itaque exercendis choreis atque oblectationibus operam dabant, donec hoc planè resciverunt.* Ctesias (quantùm liquet) hujus belli non meminit: Xenophon autem refert Babylonem urbem,[a] *averso flumine*, captam; Regemque (quem non nominat) occisum fuisse.

[a] *L. 7. p. 190.*

[b] *Sup. p. 548.* Quantum detrimenti latissimæ, nuperque [b] cultissimæ, Assyriorum planitiei inundatio ista attulerit, satis testantur submersa Assyriorum Regum sepulcra. Rem narrat Arrianus (in expeditione Alexandri) [c] *Euphrates fluvius, ex montibus Armeniis oriens, hyberno tempore non multum aquæ trahens, intra ripas labitur. Ineunte autem vere, multóque magis sub solstitium æstivum, grandis exit; ripisque superatis, Assyriorum campos inundat. Tunc enim nives in Armeniis montibus liquatæ, aquas ejus in tantum augent; ut regionem* (etiam Orientalem) *obrueret; nisi esset* (versùs Occasum) *laxatio quædam ad Pallacopam, quâ in stagna & paludes se exoneret; quæ ab hâc fossâ* (jam, Alexandri temporibus) *incipientes, usque ad regionem Arabiæ proximam, per loca vadosa, tandemque per occultos meatus in mare, feruntur. Nivibus autem solutis, præcipuè circa occasum Virgiliarum, Euphrates minor labitur: at nihilominùs magna ejus pars* (à temporibus Cyri, qui repagula perfregit) *per Pallacopam in lacus derivata, Euphratem ita evacuat; ut Assyriorum campi ab eo irrigari nequeant: nisi quis* (ut Nabuchodonosorus pridem) *Pallacopam rursùs ita obstruat, ut aqua per canalem ad ripas usque ascendat.*

[c] *L. 7. p. 163.*

Exitus

Exitus enim hic Euphratis ad Pallacopam olim obſtructus fuit à quodam Babyloniorum (Regum) *præfecto; non ſine immenſo labore (licèt non difficulter aperiatur) quòd terra illa, cum ſit limoſa, aquam non facile avertat: adeò ut ſuper* XM *Aſſyriorum, in hoc opere, tres menſes conſumpſerint.*

Alexander itaque, ut beneſaceret Aſſyriis, quâ in Pallacopam divertitur Euphrates, illic ejus exitum firmiter obſtruere inſtituit: progreſſo autem ad ſtadia triginta occurrit terra petroſa, & quaſi interciſa: quæ (εἰ ξιωαφὴς ἐγγύελο) *ſi clauderetur, ob terræ firmitatatem, aquam per veterem Pallacopæ alveum nequaquam tranſmiſſura eſſet; neque tamen diverſio aquæ, ſtatis anni temporibus, eſſet difficilis. Alexander per Pallacopam vectus, per lacus navigavit uſque in Arabum regionem; rurſumque per paludes navigans, & Babylonem habens à ſiniſtrâ, dum ipſe eſſet triremis ſuæ gubernator, ventus abortus eſt, qui pileum & diadema ei alligatum abripuit: Diadema hæſit arundini cuidam, ex iis quæ Sepulcris Veterum Regum adnatæ erant.* Τῶν βασιλέων τ῀ Ἀσσυρίων ϑὺ ζᾴφυς ἐν ζοῖς λίμναισιν εἶ) ϑὺ πολλὰς κ᾽ ἐν τοῖς ἕλεσι δεδομημένους, *Multa Aſſyriorum Regum Sepulcra in iis paludibus extructa eſſe,* temerè & fortuitò contigit, per infauſtum illud diluvium, quod induxit Cyrus; cui nullum unquam repertum eſt remedium. Alexandrum mors præripuit: neque multò poſt, ipſa [a] *Babylon in ſolitudinem rediit, exhauſta vicinitate Seleuciæ, ob id conditæ à Nicatore.* Euphrates itaque [b] *primùm Syros, tum Arabas ingreſſus, non perdurat in pelagus; verùm ingens modò & navigabilis, inde tenuis rivus, deſpectus emoritur, & nuſquam manifeſto exitu effluit (ut alii amnes) ſed deficit.*

[a] *Plin. l. 6. c. 26.*

[b] *Mela, l. 3. c. 8.*

Pergit *Beroſus*, apud Joſephum c. Apion. p. 1045.

Κῦρος ὁ Βαβυλῶνα καταλαβόμενος καὶ σωζάξας ζὰ ἔξω τ῀ πόλεως τείχη καθασκάψαι, διὰ τὸ λίαν ἀπῆ πραγματικὴν, καὶ δυσάλωτον φανεῖσαι τ῀ πόλιν, ἀνέζευξεν ἐπὶ Βόρσιππον, ἐκπολιορκήσων τ῀ Ναβόννηδον.

Cyrus autem, Babylone captâ, exteriora ejus mœnia dirui juſſit; quòd videret cives ad res novas admodum mobiles, urbem autem captu difficilem. Inde Borſippum caſtra movit, Nabonnedum obſeſſurus.

Τὸν ὁ Ναβοννήδης οὐχ ὑπομείνας τ῀ πολιορκίαν, ἀλλ᾽ ἐγχειρίσαντος αὐτὸν πρότερον, κρατήσας Κῦρος φιλανθρώπως, καὶ δὸς οἰκητήριον ἀπῆ Καρμανίας, ἐξεπέμψεν ἐκ τ῀ Βαβυλωνίας.

Cùm vero Nabonnedus obſidionem non ſuſtineret, ſed priùs ſeipſum traderet, Cyrus eum humaniter accepit, & pro habitaculo Carmaniam concedens, illum emiſit ex Babyloniâ.

Ναβόν-

Ναβόννηδος μὲν οὖν τὸ λοιπὸν ἐς χρόνους ἀγαγόμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ, κατέστρεψε τὸν βίον. *Nabonnedus igitur reliquum vitæ tempus in eâ regione transegit.*

Cyrus autem consilium de diruendis mœnibus mutasse videtur. Id à Dario primùm fuisse factum testatur Herodotus. [a] Δαρεῖος ὃ ἐπείτε ἐκράτησε τῶν Βαβυλωνίων, ἔστο μὲν σφέων τὸ τεῖχος ὠφέλεε, καὶ τὰς πύλας πάσας ἀπέσασε. Τὸ γὰρ πρότερον ἑλὼν Κῦρος τοῦτο Βαβυλῶνα, ἐποίησε τοὐτέων οὐδέτερον, *Darius, Babylone captâ, ejus muros undequaque diruit, & omnes portas amolitus est. Cyrus enim qui Babylonem priùs cæperat, neutrum eorum fecerat.* Nisi putemus, Cyrum *exteriora mœnia*, Darium etiam interiora diruisse.

[a] *Herod. l. 3. c. ult.*

Ad hunc modum *Nabonnadius*, qui in Babyloniorum Regum canone *Assyriorum Medorum*que postremus censetur, anno regni XVII, anno Nabon. CCX, cessit *Cyro*, *Persarum* primo; qui jam tandem, Babylone potitus, inter illius Urbis Reges numerari cœpit.

Judæorum Reditus

ABsque Canone Babylonico Primus Cyri annus nobis non magis notus esset, quàm Veteribus; quorum Chronologia Sacra (utpote fundamentum habens initium Cyri) tota est deportationis Judaicæ πρεσβυτισμῷ vitiata. Illi enim Judæos anno primo Olympiadis LV rediisse putârunt.

Cyrus autem anno primo Regni Babylonici, anno Nabon. 210, anno 3 Olympiadis LX, an. Per. Jul. 4176, Judæis (annum septuagesimum Babylone exulantibus; cùm jam expletæ essent Hebdomadæ X, à Jeremiâ; VII, à Daniele prædictæ) Reditum in patriam Edicto concessit. Regressi autem sunt *Zorobabele* duce, *Josue* pontifice; & Altari extructo, oblatum est juge Sacrificium. Primus hic Cyri annus non solùm solutæ Captivitatis sed etiam totius vetustioris Chronologiæ basis est; & res Ebraicas cum extraneis connectit.

Esdr. c. 1.

c. 3.

c. 3. v. 8. *Anno secundo adventus Judæorum*, anno Nabon. 211, jacta sunt TEMPLI SECUNDI fundamenta: opus autem adversariorum calumniis impeditum est usque ad [b] *annum secundum Darii*, Hydaspis Filii, an. Nabon. 228. Dedicatum est Templum [c] *anno Darii sexto*, an. Nabon. 232.

[b] *Haggai 1. 5*

[c] *Esdr. 6. 15.*

Imperium

Imperium Perſicum.

CYRUS, compoſitis Babylone rebus, in patriam profectus eſt; & *Cyaxaris* avunculi, Medo-perſarum Regis, filiam unicam & hæredem in matrimonium duxit, acceptâ dotis nomine *Regni Medo-perſici* hæreditate. Neque multò poſt diem ſuum obiit Cyaxares ſocer; & Cyrus, anno regni Babylonici tertio, anno Nabon. 212, in avitum Orientis regnum, jure uxorio, ſucceſſit; quod [a] *ab Indiâ uſque ad Arabiam* extendebatur; & in *provincias* 127 diviſum erat. *Xen. l. 8. p. 228.* [a] *Eſther. 1.*

His gradibus [b] *Deus Cœli dederat Cyro omnia Regna terræ*; [c] Τὰ πάντα ὑπ' ἐκείνῳ· *omnem Aſiam* ab Indiâ uſque ad Ægæum mare. Ille autem (poſthabitis vetuſtis *Aſſyriorum, Medorum, Lydorum, Babyloniorum*que nominibus) *Perſarum Regis* titulum ſibi induit, poſteriſque tradidit: apud Græcos tamen obtinuit *Medorum* nomen. [b] *Eſdr. 1, 2.* [c] *Herod. l. 1. p. 177.*

[d] *Cyrus Tertius* quidem Rex erat *Perſarum*, ſive Perſo-medorum. *Primus enim Medus* Darius; Secundus, *Cyaxares*. Veruntamen Cyrus natione Perſa, & imperio latè acquiſito illuſtris, *Perſarum Rex Primus* vulgò exiſtimatur. *Æſchyl. in Perſis, v. 713.*

Quemadmodum Canon Ptolemaicus, à Babylonico Cyri initio ad ejus mortem, numerat annos IX: ita ultimus Cyri annus Xenophonti *Septimus* dicitur, ab hâc epochâ Perſicâ dinumeratus. [e] Μάλα δὴ πρεσβύτης ὢν ὁ Κῦρος ἀφικνεῖται εἰς Πέρσας τὸ ἕβδομον ἔτος τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς. *Cyrus, valdè ſenex, in Perſiam venit, anno Septimo regni ejus:* mox, ſomnio admonitus, *diem obiit*; anno ſcilicèt ætatis ſuæ LXX; anno Imperii Medici (ſive Aſſyriaci) XXX; Lydici, XIX; Babylonici, IX; Perſici, VII; Anno Nabon. CCXIX, qui fuit an. 4 Olympiadis LXII, & Per. Jul. 4185; quo ei ſucceſſit *Cambyſes*. [e] *Xenoph. ib. p. 233.*

De morte Cyri non convenit inter autores. Xenophon ἐνθανασίαν in patriâ narrat. Certè, ex Alexandri Magni parentatione, manifeſtum eſt Cyrum Paſargadis conditum fuiſſe. Cteſias illum bello contra Derbicas ſauciatum, rebus ad voluntatem diſpoſitis, tertio die mortem obiiſſe refert. Herodotus (quem ſequuti ſunt Trogus, Valerius Maximus, alii) tradit Cyrum bello contra *Maſſagetas occiſum* eſſe, cœſique *caput à Tomyri reginâ* contumeliosè habitum. Diodorus autem illum [f] *à Scytharum Reginâ prælio captum, crucique affixum*. Hæc autem Græcorum commenta eſſe videntur. *Excerpta, p. 639. Herod. l. 1. c. 214.* [f] *Diod. Sic. l. 2. p. 90 c.*

Polyænus Τόμυριν, sive Τάμυριν, *Sacarum Regem* fuisse perhibet: & Xenophon, & Ctesias, *Sacas* Cyro contra Lydos jamdudum auxiliares fuisse scribunt. Neque omittendum est quod, ex Onesicrito, refert Lucianus: Cyrum, centesimum ætatis annum agentem, quum amicos desideraret à Cambyse filio sublatos, præ mœrore vitam finivisse. Ab his omnibus longissimè abit Joannes Malela Antiochenus MS. qui ex Pythagorâ quodam Samio, Cyrum in pugnâ navali à Samiis interfectum fuisse prodidit.

In Macrob. p. 637.

Neque mirum est tantas esse Græcorum ἀντιλογίας. Illi enim Persarum res vetustiores non satis perspectas habuerunt; sed variis incertisque rumoribus edocti, scripserunt. Herodotus profitetur [a] *se de Cyri rebus, ex Persarum relatione, scripsisse*; Πεπειράμην δὲ Κύρου κῆ πεφασίας ἄλλας λόγων ὁδὸς φλῦαι, *non ignarus triplicem aliam esse de Cyro narrandi viam.* Et [b] *de Cyri morte,* πολλῶν λόγων λεγομένων, *cum varii sint rumores,* quisque eum, qui *sibi* ὁ πιθανώτατος *maximè verisimilis videtur*, commemorat.

[a] *L. 1. c. 95.*

[b] *Ib. c. 214.*

Amasis Rex.

BABYLONE captâ, Cyrus omnem Syriam, usque ad mare Phœniceum, & Ægyptum, ditioni suæ adjecit. Xenophon addit, [c] *Illum subegisse omnes Gentes extra Syriam* μέχρις Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, *usque ad mare Erythræum* (quo nomine, etiam sinus Persicus continetur) Μετὰ ταῦτα, ἡ εἰς Αἴγυπτον στρατεία λέγεται γενέσθαι, καὶ κατασχέσθαι Αἴγυπτον, *Posteà expeditio fertur in Ægyptum susceptа, quâ Ægyptum subegerit.* Et in præfatione operis, Καταβὰς ἐπὶ θάλατταν, καὶ Κυπρίων, καὶ Αἰγυπτίων ἐπῆρξε, *Descendens ad Mare Cyprios & Ægyptios in potestatem suam redegit.* Veruntamen dubitare liceat: Herodotus, neque in rebus Cyri, neque in Amasidis, *Ægyptum* captam agnoscit: hunc autem *Cyprum* cepisse refert.

[c] *Xenoph. l. 8. p. 233.*

P. 2. c.

Amasis quidem, ut anteà, ita post Cyri tempora regnabat in Ægypto: Regnum adeptus, [d] *initio Ægyptiis non magni fuit; cum plebeius fuisset: ille autem eos solertèr ad se perduxit. Ex pelvi aureâ Numinis simulacrum fecit, & in publico posuit; quod cùm venerarentur Ægyptii; illos convocatos edocuit; simulacrum illud ex pelvi factum esse, in quâ Ægyptii priùs pedes abluere,* ἐνεμεῖν, καὶ ἐμεῖν evomere, *& immingere solebant: sibi perinde, cum jam Rex esset, honorem deberi.*

[d] *Herod. l. 2. c. 172.*

Hic

Hic templum Minervæ in Saï; & Vulcani, in Memphi ornavit; Isidis etiam ædificavit. Sub hoc, Ægyptus maximè floruit; in quâ urbes [a] *tunc habitatæ sunt* 20000. Herod. l 2. c. 175. [a] Sup p. 397.

Hic legem tulit, unumquemque Ægyptiorum quotannis apud Nomarcham demonstrare, unde vivat: qui id non fecerit, aut qui justam vitæ rationem non monstraverit, hunc morte mulctandum. Solon Athenienſis hanc legem, ex Ægypto sumptam, Athenienſibus promulgavit; quâ illi semper usi sunt, cum Lex sit inculpata; de quâ, mox.

Amasis Φιλέλλην, *Græcorum amicus erat; iisque Naucratin in emporium conceſſit. Et quidem antiquitùs sola Naucratis erat emporium, neque aliud in Ægypto ullum. Quòd si quis in aliud Nili ostium applicuiſſet, oportebat eum dejerare se invitum veniſſe, datoque jurejurando eâdem navi ad Canobicum navigare; sin per ventos contrarios id non poſſet, onera circùm Delta cymbis ferenda erant, donec Naucratim perventum eſſet. Adeò in honore fuit Naucratis.* Herod. ibid. c. 178, c. 179.

De hujus autem Emporii tempore non conſentiunt auctores. Euſebius, ad an. 4 Olymp. VI; [b] *Mare obtinent Mileſii; conſtruxerunt-que urbem in Ægypto Naucratim.* [c] Athenæus Naucratites, ex *Polycharmo Naucratite* refert, *Heroſtratum Naucratitem* χθ' ἢ τρίτῳ πρὸς ταῖς εἴκοσιν Ὀλυμπιάδα, *Olymp.* XXIII, *Veneris Paphiæ imagunculam Naucratim attuliſſe & conſecraſſe.* Strabo autem urbem longe recentiorem facit. [d] *Mileſii*, ait, *in nomum Saiticum navigantes, cum Inarum navali prælio superâſſent, Naucratim urbem condiderunt, non multò supra Schediam.* Inarus (sub Artaxerxe Longimano) victus & in crucem actus eſt, circà finem Olymp. LXXX. Stephanus (ex Strabone) *Naucratim*, ἀπὸ Μιλησίων τότε θαλασσοκρατούντων, *à Mileſiis, tunc Mare obtinentibus*, conditam dicit; tempus non ponit. [b] *Chron.* n. 1264. [c] *Lib.* 15. p. 675. f. [d] *Lib.* 17. p. 801. d. *In* Naucr.

Porrò [e] *Amasis primus mortalium Cyprum cepit, tributariamque fecit.* [f] *Adverſus Arabas bellum gerens, Deorum Ægyptiorum ſimulacra exercitum à tergo sequi juſſit; quô milites alacriùs pugnarent; arbitrantes, se & Deos habere ſpectatores; & nefarium eſſe, illos hoſtibus prodere.* [e] Herod. l. 1. c. 182. [f] Polyæn. l. 7. c. 13.

[g] *Amasis* autem, *quum regnaſſet an.* 44 (*per quos nihil expertus eſt calamitatis*) *mortuus eſt*, anno 3 Olymp. LXIII; anno Nabon. 222. Diodorus illi attribuit annos 55. [g] Herod. l. 3. c. 14.

Vidimus quibus modis (poſt receſſum Ægyptiorum) Regna in Oriente pullulârunt plurima; quæ demùm in Monarchiam redacta ſunt omnia. Utriuſque ſtatûs Synopſin accipe: Dein revertamur ad Græcos.

Sec.	Æra Temp.	Reges Judæ.	Æra Nabon	BABILONIORUM Ἀσσυρίων καὶ Μήδων.		Num. Coll.	Assyriorum.
XVII.	264		4	NABONASSAR,	14.	14	SALMANASSER
	267	EZECHIAS, *cum patre*	8	8.			
	272	6. Samaria *capta.*	12	12.			
			15	NADIUS,	2	16	
	277	11. *Solus.*	17	CHINZIRUS & PORUS,	5	21	SENACHERIB.
	280	XIV. Senacherib *Syriam infestat.*	20				
			22	JUGÆUS,	5	26	
	287	21. *(Legati à Rege Babylonis.)*	27	MARDOK-EMPADUS,	12	38	
			30				
	295	MANASSES, *an.* 55	35	9.			
	299	5.	39	ARKIANUS,	5	43	
	304	10.	44	*Interregnum* I.	2	45	ASARHADDON. (incerti initii.)
	306	12.	46	BELIBUS,	3	48	
	309	15.	49	APRANADIUS,	6	54	
	315	21.	55	REGEBELUS,	1	55	
	316	22.	56	MESESSI-MORDACUS,	4	59	
	320	26.	60	*Interregnum* II.	8	67	
	328	34. *Coloniæ Samariam deductæ. Rex ducitur Babyl. revertitur.*	68	ASSAR-ADINUS,	13	80	*Babylone potitus. Azotum capit.*
	341		81	SAOSDUCHINUS,	20	100	
	349	AMON, *an.* 2.	89	9.			
	350	JOSIAS, *an.* 31.	90	10.			
	352		92	12.			
	361	12.	101	CHYNILADANUS,	22	122	
	362	XIII. Jeremias *Prophet.*	102	2.			
XVIII.	364		104				
	367	18. *Reparatio Templi.*	107	7.			
	374	25.	114	14.			
	380	31. JEHOJAKIM.	120	20.			*REGES*
	383	IV.	123	NABO-POL-ASSARUS,	21	143	*Medo-persarum.*
	387	8, *Servit* Nabochodonosoro, *an.* 3.	127	5.			I. DARIUS MEDUS. (circà hæc tempora)
	389	10.	129	7. *Tyrus obsessa.*			
	390	XI, JECHONIAS *deportatur.*	130	VIII.			
	391	ZEDECHIAS.	131	9.			
	398	8. *Rebellat.*	138	16.			
	399	IX. *Hierosolyma obsessa.*	139	17.			
	400	X *Fervet obsidio.*	140	XVIII.			
	401	XI. *Urbs capta; & Templum excisum.*	141	XIX. *Tyrus excisa.*			
	Captiv.		144	I. NABO-COL-ASSARUS,	43	186	*(Cyrus natus.)*
	10		150	7.			
			154	11.			
	21	*Angelus Danieli apparet.*	161	18.			*Susa expugnata.*
	30		170	27.			II. CYAXARES.
	40		180	37.			
			187	I. ILVARODAMUS,	2	188	
			189	I. NERICASSOLASSAR,	4	192	
	50		190	2.			
			193	I. NABONADIUS,	17	209	
	60		200	8.			
XIX.	64		204	12. (Πεγεῶν.)			
	LXX	*Judæorum Reditus.*	210	I. CYRUS,	9	218	
			212	3.			III. CYRUS, *an.* 7.
			219	I. CAMBYSES,	8	226	

Medorum.	Lydorum.	Ægypti.	Per. Jul.	Æra Attic.	Olymp.	Græca.
	MELES, 12		3970	840	IX.	2. *Amphia à Lecedæmoniis capta.*
		Ad Soum *legatos misit Hoſea.*	3974	844	X.	
	CANDAULES, 17 Heraclidarum ultimus.		3978	848	XI.	3. CLIDICUS, 10
			3982	852	XII.	
		Taracus *contra Senacheribum.*	3986	856	XIII.	
			3990	860	XIV.	1. HIPPOMENES, 10
			3994	864	XV.	2. *Ithome excisa Belli finis.*
	GYGES, 38 Mermnadarum primus.		3998	868	XVI.	3. LEOCRATES, 10
			4002	872	XVII.	
			4006	876	XVIII.	1/4 APSANDER, 10
DEJOCES, *an.* 53 Rex primus.		Δωδεκαρχία.	4010	880	XIX.	
			4014	884	XX.	
			4018	888	XXI.	3. ERIXIAS, 10
			4022	892	XXII.	
			4026	896	XXIII.	4. *Meſſenii defecerunt.*
22. *Regnum extendit. ad Halym fl.*		PSAMMITICHUS *an.* 54.	4030	899	XXIV.	1. CREON, *Annuus Archon.*
			4034	904	XXV.	2. *Eira* 11 *annis obſeſſa.*
	ARDYS. 49		4038	908	XXVI.	
			4042	912	XXVII.	
		Azotum obſidet an. 29.	4046	915	XXVIII.	1. *Belli Meſſeniaci* II *finis.*
			4050	920	XXIX.	2. *Zavola, Meſſenæ dicta.*
			4054	924	XXX.	2. *Phigalia excisa.*
PHRAORTES II, 22			4058	928	XXXI.	
10.			4062	932	XXXII.	
11. *Perſas ſubegit.*			4066	936	XXXIII.	*Terpander.*
			4070	940	XXXIV.	2.
16.			4074	944	XXXV.	
CYAXARES III, 40	SADYATTES, 12	NECHO, *an.* 16	4078	948	XXXVI.	*Cylonium piaculum.*
7. *à Scythis victus.*			4082	952	XXXVII.	
10.			4086	956	XXXVIII.	
14.			4090	960	XXXIX.	2. DRACO *Legiſlator.*
			4094	964	XL.	
16.	ALYATTES, 57		4098	968	XLI.	
17.		PSAMMIS, *an.* 6	4102	972	XLII.	
			4106	976	XLIII.	
18.			4110	980	XLIV.	2.
25.			4114	984	XLV.	
26.			4118	988	XLVI.	1. *Epimenides Athenas luſtrat.*
27.			4122	992	XLVII.	3. SOLON *Legiſlator.*
28. *Scythæ expulſi*	*Bellum ſexennale cum Medis.*	(*Anni* XI. *à Cæſ. additi.*)	4126	996	XLVIII.	1. Thales obiit.
31. *poſt an.* 28.			4130	1000	XLIX.	2.
37.		APRIES, *an.* 25	4134	1004	L.	
1. ASTYAGES IV, 35			4138	1008	LI.	
7.			4142	1012	LII.	
8.			4146	1016	LIII.	
17.		AMASIS, 44	4150	1022	LIV.	
27.			4154	1024	LV.	3/4 PISISTRATUS tyran.
34.	CROESUS, 14		4158	1028	LVI.	1. Solon obiit.
1. CYRUS *Rex* 30			4162	1032	LVII.	
			4166	1036	LVIII.	
	CYRUS, 19	24.	4170	1040	LIX.	2.
			4174	1044	LX.	
			4178	1048	LXI.	
			4182	1052	LXII.	
		40	4185	1055	4	Obiit Piſiſtratus.

Cylonium piaculum.

POstquam Athenis majestas Regia, primùm imminuta, dein sublata esset; urbs illa intestinis discordiis & crebris seditionibus laborabat.

[a] *Thucyd. l.1.p.81.* Circà initium hujus Seculi, affectabat Regnum [a] *Cylon Atheniensis; qui ludis Olympiacis vicerat* δίαυλον, Olympiade XXXV: *hic veteri nobilitate opibusque florens, filiam Theagenis, qui tunc Megaris regnabat, uxorem duxit. Sciscitanti huic Delphis oraculum respondit Deus; ut* ἐν τῇ ἁ Διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ, *maximo Jovis festo, Athenarum arcem occuparet. Acceptis itaque à Theagene copiis, & amicis persuasis,* [b] *Herod. l.5. c.71.* *ille* [b *ὡς παρασκευάμενος ἐταιρηίου τοῦ ἡλικιωτέων, simulato juvenum coætaneorum sodalitio*] *ubi Olympia in Peloponneso celebrata advenerunt, Acropolin occupavit, ut sibi tyrannidem pararet. Cæterùm Athenienses, Maximum Jovis Milichii festum,* Διάσια, *Jovialia, extra urbem celebrant; ubi totius populi conventu, plerique non victimis sed libamentis faciunt: ille autem oraculum rectè intellexisse sibi visus, opus aggressus est. Re perspectâ, Athenienses ex agris universos in auxilium vocabant, positisque castris, obsidebant eos: sed cùm protraheretur tempus, plerique Athenienſium diuturnâ obsidione attriti discesserunt, custodiâ & imperatoriâ rei gerendæ, prout illis optimum visum fuerit, potestate* τοῖς ἐννέα ἄρχουσι, IX *Archontibus commissâ. Eo enim tempore* IX *Archontes* [c] *Herod. ib.* *maximè Rempublicam administrabant* (c qui Herodoto sunt οἱ πρυτάνιες τοῦ Ναυκράρεων) *Qui autem cum Cylone obsidebantur, cibi & aquæ inopiâ premebantur: Cylon quidem cum fratre aufugit: cum verò nonnulli fame necarentur, cæteri ad aram, quæ est in Arce, supplices sederunt. Illi quibus obsidionis cura commissa fuerat, cum in Templo ipsos morientes viderent, surgere jusserunt nihil mali passuros: abductos autem interfecerunt; nonnullos etiam ad aras Eumenidum sedentes interemerunt. Hinc illi eorumque posteri vocati sunt* ἐναγεῖς, καὶ ἀλιτήριοι τοῦ θεοῦ, *impiati, & ob scelus in Deam commissum vitandi. Illos igitur, piaculo obnoxios, Athenienses in exilium pepulerunt.*

Hujus sceleris auctor præcipuus fuit *Megacles*, ex Alcmæonidis, qui genus à Nestore ducebant. Heraclidis enim in Peloponnesum redeuntibus, [d] *Alcmæon, Silli filius, Thrasimedis nepos*, cum reliquâ Nestoris progenie, *è Messeniâ pulsus, Athenas venit; à quo Alcmæonidarum genus inclaruit.*

[d] *Pausan. l.2.p.117.*

Jam

Jam verò: [a] *Megacles ille Archon conjurationis Cyloniæ consortes, Minervæ supplices, ad causam dicendam discendere compulit. Illi* κρόκην κλωστὴν *filum, Deæ simulacro annexum, manu tenentes, in descensu Eumenidum aris appropinquârunt; quum stamine supplicatorio suâ sponte rupto, Magacles & qui cum eo Archontes erant, quasi Deæ supplices rejecissent, trucidârunt eos, tam qui extrà erant, quàm qui ad aras confugerant: soli evaserunt qui ad uxores ipsorum supplices manus tetenderunt. Inde illi, ἐναγεῖς dicti, detestabiles habebantur.* Inde [b] Οἱ μὲν Ἀλκμαιωνίδαι ἔσχον αἰτίαν ἔτι φόνου τούτου, *Alcmæonidæ hujus cædis reatum ferebant*; ac licèt illi jam damnati, & in exilium missi essent; nihilominùs [c] τὸ Κυλώνιον ἄγος οὐκ ὀλίγα διετάραξε τὴν πόλιν, *Cylonium piaculum Urbem diutissimè perturbavit.* Nam non tantùm hoc seculo Cyloniis qui supererant perpetuæ cum posteris Megaclis fuerunt discordiæ; sed etiàm seculo proximo, *Clisthenes*, hujus Megaclis pronepos, [d] *cum 700 Athenienstium familiis, quasi piaculo contaminatis, expulsus est:* [e] *& defunctorum ossa extra fines ejecta sunt. Redierunt tamen postea; & eorum genus in Urbe fuit*, initio belli Peloponnesiaci, Olympiade 87; tunc iterùm [f] *Lacedæmonii piaculum hoc exterminari jusserunt; quia sciebant Periclem Xantippi filium, per genus maternum,* ἐνέχοντα τὸ ἄγος, id est, ἔνοχον τῷ ἄγει, *obstrictum huic piaculo.*

[a] *Plutar. Solon. p. 84.*

[b] *Herod. l. 5. c. 71.*

[c] *Plutarch. p. 84.*

[d] *Herod. ib. c. 66.*

[e] *Thucyd. l. 1. p. 83.*

[f] *Ibid.*

Propter tàm diuturnum hujus sceleris reatum, benignè capiendi sunt Grammatici. Scholiastes Thucydidis. [g] Τὰ περὶ Κύλωνα ἐπράχθη πρότερον ἐπὶ τῶν ἐν Μαραθῶνι μάχης. Pugna Marathonia contigit Olymp. 72, & intelligenda videntur *Clisthenis* tempora, quem ejecit Lacedæmoniorum Rex Cleomenes. Suidas, de Cylone, Αὐτὸν οἱ φίλοι τοῦ Περικλέους Ἀθηναῖοι ἀπέκτειναν, *Illum interemerunt Athenienses, qui Periclis majores fuerunt*, ex materno genere. Neque satis rectè Chronologi recentiores Piaculum hoc ad Olymp. 45 referunt: Tempus illud non tam supplicum cœdem, quàm Urbis expiationem respicit. Certè Cylon, [h] *victor Olymp. XXXV*, non ita multò post, cum *juvenibus coætaneis*, Regnum aggressus est.

[g] *p. 82. n. 17.*

[h] *Euseb. Gr. p. 217.*

Draco Legislator.

QUandoquidem neque tumultus Cylonius benè sedatus; neque Democratia Athenienstis ullis dum legibus astricta esset; nihil

mirum si turbæ, tàm de Religione, quàm de Republicâ, crebrò subortæ fuerint. Necesse igitur visum est, viro alicui justo ac prudenti summam rerum & potestatem Legislativam tradere.

[a] *Aul. Gell. l. XI. c. 18.*

[a] *Draco Athenienſis vir bonus, multâque eſſe prudentiâ exiſtimatus eſt; juris divini & humani peritus fuit. Is Draco leges, quibus Athenienſes uterentur, primus omnium tulit.* Draconis magistratus in Olympiadem XXXIX confertur à Tatiano; quem sequuti sunt Clemens [b] Alexandrinus, & [c] Eusebius: Suidas etiam, *Olympiade triceſimâ nonâ, Draco jam ſenex Athenienſibus leges tulit.* [d] *Neque eſt ulla apud Græcos tabula Publica his Legibus antiquior.*

[b] *Strom. l. 1.*
[c] *Chron. n. 1393.*
[d] *Joſeph. con. Apion. p. 1033.*

Verùm id munus Draconi non satis feliciter cessit. Illius enim Leges non diù in honore fuerunt, [e] *Διὰ τὴν χαλεπότητα καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐπιμίων, propter asperitatem & pœnarum atrocitatem. Ipse causam interrogatus, cur delicta pene omnia capitis ſupplicio perſecutus eſſet;* respondit, *τὰ μὲν μικρὰ ἀδικήματα θανάτου ἄξια νομίζειν, ſe exiſtimare, exigua peccata morte digna;* τοῖς δὲ μεγάλοις οὐκ ἔχειν μείζονα, *ſed pro magnis ſe non habere majus ſupplicium.* Putabat scilicet, Peccata fuisse æqualia: turpi nil turpius; aut honesto honestius. Quæ posteà erat Stoicorum doctrina; [f] *quibus placuit,* ἴσα ἡγεῖσθαι τὰ ἁμαρτήματα, *peccata esse æqualia. Ut enim nec vero quidquam verius, nec falso magis falsum est; sic neque fraus fraudè, nec peccatum peccato* majus est. *Nam & qui à Canobo centum ſtadiis abeſt, & qui uno, uterque æquè Canobi non eſt; sic etiam* ὁ πλεῖον καὶ ὁ ἔλαττον ἁμαρτάνων ἴσους οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ κακοῦργον, *qui majùs minúſve peccat, æquè uterque non rectè facit.* Ita disseruit Zeno Cittieus, Stoicorum princeps; [g] qui diem obiit Olymp. 129. Sed ad rem. [h] *A Draconе peccatis ferè omnibus unum ſupplicium, capitale ſcilicet, conſtitutum eſt. Adeò ut, & qui ocii damnarentur, & qui olus aut poma ſurripuerent, morte multarentur, non ſecùs ac ſacrilegi atque homicidæ. Hinc Demades poſteà ſcitè dixit; Draconem Leges ſanguine, non atramento, ſcripſiſſe.*

[e] *Plutar. Solon. p. 87. c*
Ibid.
[f] *D. Laert. Zeno p. 192. f.*
[g] *Euſeb. Chron.*
[h] *Plutar. Solon. ibid.*

Herodotus dixit hanc τῆς Ἀγυίας *Legem,* [i] *de otioſis morte mulctandis, ex Ægypto à Solone advectam eſſe;* & ex illo, [k] Diodorus. Cæterùm *Solon* leges Athenienſibus promulgavit, antequam in Ægypto regnaret *Amaſis:* neque Solon, sed *Draco* statuit mortem esse ocii pœnam: quamvis neque de pœna istâ satis convenit. [l] Τῆς δὲ Ἀγυίας ἐπὶ μὲν Δράκοντος, ἀτιμία ἦν τὸ πίμημα. ἐπὶ δὲ Σόλωνος, εἴ τις ἀλίσκοι, ἠτιμοῦτο, *Juxtà Draconem, ocii pœna*

[i] *Sup. p. 589.*
[k] *Lib. 1.*
[l] *Pollux l. 8. c. 6. p. 386. lin. 34.*

erat

erat infamia: juxtà Solonem, tertiò reus ocii infamis erat. [a] *Lysias* (ἐν τῷ κατὰ Νικίου) *dicit Draconem legem scripsisse:* Ὁ λῆρος ὄνομα θεῖναι ὅτῳ ἐθέλει τῷ βουλομένῳ γράφεσθαι, *Ocioſi nomen deferre cuivis liceat.* Solon itaque non legis autor fuit; ſed [b] τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν ἔταξεν ἐπισκοπεῖν ὅθεν ἕκαστος ἔχοι τὰ πρὸς τὴν διατροφήν, καὶ οὐ λῆρος καλάζειν, *Areopagitis negotium dedit, ut viderent unde quiſque viveret, & in ocioſos animadverterent.* [c] *Sed & Theophraſtus tradidit; non Solonem, ſed Piſiſtratum,* τὸν τῆς ἀργίας νόμον *legem de Ocioſis tuliſſe; quâ & agrum cultiorem, & urbem infrequentiorem redderet.*

[a] *D. Laert. Solon.*

[b] *Plut. Sol. p. 90. c.*

[c] *Ib. p. 96. d.*

Lex etiam *de Furtis* immutata eſt. [d] *Draco, in illis Legibus, Furem cujuſmodicunque furti ſupplicio capitis pœniendum eſſe, & alia pleraque nimis ſeverè cenſuit ſanxitque. Ejus igitur Leges, quoniam videbantur impendiò acerbiores, non decreto juſſoque, ſed tacitò illiteratoque Athenienſium conſenſu oblitteratæ ſunt. Poſteà Legibus aliis mitioribus à Solone compoſitis uſi ſunt. Is ſuâ lege in fures, non (ut Draco antea) mortis, ſed dupli pœnâ vindicandum exiſtimavit.* In Dupli autem pœnâ erant conditiones quædam (aut in hâc lege expreſſæ, aut poſteà adjectæ) quæ non ſunt hujus loci.

[d] *Au. Gell. l. XI. c. 18.*

[e] *Draco (poſt Hyettum, qui primus de Adulterio pœnam ſumpſit) de Adulteris quoque pœnas ſumi poſſe promulgavit.*

[e] *Pauſan. l. 9. p. 598.*

[f] *Draco* Ἐφέτας *conſtituit* ἀριστίνδην αἱρεθέντας *ex Optimatibus lectos, numero* LI; *qui de rebus capitalibus judicarent, in* V *tribunalibus. Solon autem illis antepoſuit ſenatum Areopagiticum. Pene autem in ridiculo habitum eſt Ephetarum tribunal. Dicti autem videntur, quià priùs Rege cædis fortuitæ reos judicante, Draco Ephetis tribunal conceſſit,* ἐφέσιμον ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, *tranſlatitium à Rege* annuo.

[f] *Pollux. l. 8. c. 10. p. 407.*

Apud Athenienſes δικαστήρια, *fora*, ſive *tribunalia*, erant varia: [g] Pauſanias decem enumerat, quæ non ſunt hujus ætatis omnia. Quinque vetuſtiora, in quibus *Ephetæ* περὶ φονικῶν πραγμάτων judicabant, à Polluce deſignantur. [h] I. Ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, in quo *cædes voluntariæ*, ἐκ προνοίας, judicabantur. II. Τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ, *Tribunal juxtà Palladium*, in quo jus dicebatur περὶ τῶν ἀκουσίων φόνων, *de cædibus fortuitis.* III. Τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ, *ab Ægeo inſtitutum, in quo Theſeus primus judicatus eſt, cædem Latronum & Pallantidarum expians; quos quidem occidiſſe faſſus eſt, ſed meritò.* IV. Τὸ ἐπὶ Πρυτανείῳ, *in quo, de ignotis homicidis agebatur;* & περὶ τῶν ἀψύχων τῶν ἐμπεσόντων, καὶ ὑποκλινάντων, *de rebus inanimatis quarum caſu cædes facta ſit*

[g] *In Attic. p. 52.*

[h] *Pollux. l. 8. c. 10. p. 405.*

[a] Pausan. Eliac. II. p 364. [a] Draco enim ἐκφώρησε καὶ τὰ ἄψυχα, εἴγε ἔμπεσόν τι ἐξ αὐτῶν ἀποκτείναι ἄνθρωπον, *etiam inanimata finibus ejecit, si quid forte eorum corruens hominem peremisset.* Præerant huic judicio, ὁ Βασιλεὺς, &

[b] Pollux. l. 8. c. 10. p. 405. [b] οἱ Φυλοβασιλεῖς· *Hos inanimatum incidens ejicere oportebat.* V. Τὸ ἐν Φρεατθοῖ, *in quo jus dicebatur de homicidis, qui cædis imprudentis damnati, exulabant, & alterius cædis voluntariæ postulabantur. Erat hoc tribunal ad mare: reus ex navigio, neque retinaculo, neque anchorâ terram attingente, causam perorabat.* Φρεατθὺς locus erat in Piræeo.

[c] In Epitau. [c] Harpocratio quatuor, tantum Ephetarum tribunalia recenset. Οἱ δικάζοντες τὰς ἐφ' αἵματι κρίσεις ἐπὶ Παλλαδίῳ, καὶ ἐπὶ Πρυτανείῳ, καὶ ἐπὶ Δελφινίῳ, καὶ ἐν Φρεατθοῖ, Ἐφέται καλοῦντο, *Ephetæ vocantur, qui de sanguine judicant in Palladio, in Prytanæo, in Delphinio, & in Phreatty.* [d] Aristoteli (omisso de inanimatis judicio) recensentur

[d] Politic. l. 4. c. 16. quatuor ista φονικῶν εἴδη, *capitalium causarum genera*: περὶ ἐκ προνοίας· καὶ περὶ τῶν ἀκουσίων· καὶ ὅσα μὲν ὁμολογεῖται, ἀμφισβητεῖται δὲ περὶ τὸ δικαίως· τέταρτον δὲ, ὅσα τοῖς φεύγουσι φόνου ἐπὶ καθόδῳ ἐπιφέρει). οἷον Ἀθηναῖοι λέγει τὸ ἐν Φρεατθοῖ δικαστήριον, [1] *& quæ de industria; [2] & quæ inconsultò patrantur; [3] & quæ conceduntur quidem, sed jure facta defenduntur; quartò quæ iis qui de cæde exulant in reditu objiciuntur. Quale Athenis dicitur forum quod in Phreatty.*

[e] Ælian. Var. l. 8. c. 10 [f] Poll. l. 8. c. 9. [e] *Draconis leges* θεσμοὶ *Sanctiones vocabantur*: ex IX Archontibus annuis, VI Θεσμοθέται dicti sunt; [f] *qui jurabant* συμφυλάξειν τοὺς νόμους, καὶ μὴ δωροδοκήσειν, *observare leges, & munera non accipere*: καὶ κοινῇ μὲν ἔχουσιν ἐξουσίαν θανάτου, *& mortis potestatem communiter habent.* Alia eorum munia apud Pollucem legas. Jusjurandum

[g] Plut. Sol. p. 92. b. autem illud à Solone fuit institutum. [g] *Senatus communiter jurârunt, se Solonis leges stabilituros; & singuli Thesmothetæ, si quam violassent legem, ipsos statuam paris sibi ponderis auream Delphis dicaturos.*

Epimenides.

[h] Ib. p. 84. b. REcruduêre demùm turbæ civiles: καὶ τῶν Κυλωνείων οἱ καθεγλυόμενοι πάλιν ἦσαν ἰσχυροὶ, καὶ στασιάζοντες ἀεὶ διετέλουν πρὸς τοὺς τότε τοῦ Μεγακλέους, *Et Cyloniorum qui supererant denuò potentes erant; & cum posteris Megaclis discordias perpetuas exercebant. Quo autem tempore seditio maximè flagrabat, & populus in partes decesserat; Solon, qui jam aliquo in honore erat, intercessit cùm Athenienſium optimatibus; & rogando monendoque induxit eos, qui vocantur* ἐναγεῖς; *ut causam dicerent,*

dicerent, & judicium subirent. Τριακοσίων χειρίνδην ἀναζόντων, CCC *viri ex Optimatibus judicabant:* (Is adhuc erat Senatûs Athenienſis numerus: Solon mox CCCC; Cliſthenes D inſtituit) *poſtulabat Myron Phlyenſis. Illi autem damnati ſunt; qui in vivis, acti ſunt in exilium; defunctorum cadavera effoſſa, & extrà fines projecta ſunt. Inter hos motus, ingruêrunt Megarenſes; & Niſæa, Salamiſque iterùm amiſſæ ſunt.*

Sed neque ſic civitas religione ſoluta eſt. [a] *Ex ſuperſtitione terrores quidam & viſiones civitati oblatæ ſunt: vates extis portendi piacula quædam, pollutioneſque expiandas denunciârunt.* Præterea, [b] *Athenienſibus eo tempore peſtilentiâ laborantibus, Pythia juſſit, Urbem luſtrari. Itaque, Niceâ Nicerati filio cum nave in Cretam miſſo, acciverunt Epimenidem; qui cum veniſſet Olympiade XLVI, Urbem luſtravit; & peſtilentiam avertit, hoc modo: Oves nigras & albas in Areopagum duxit: illinc eas, quò vellent, ire permiſit; eis qui ſequebantur præcipiens, ut ubi quæque recubuiſſet, ibi mactaretur* τῷ προσήκοντι Θεῷ, *Deo cui conveniret,* ſive *Loci proprio. Atque peſtilentiam ita deſiiſſe ferunt. Unde etiam nunc* (ait Laertius) κατὰ δήμους τοὺς Ἀθηναίων, *Aræ, nullo inſcripto nomine, inveniuntur, memoriam ejuſdem placationis ferentes.* [c] Βωμὸν Ἀγνώστῳ Θεῷ, *Aram Ignoto Deo inſcriptam* agnoſcit Apoſtolus. Erat etiam [d] *in Olympiâ* Ἀγνώστων Θεῶν βωμός. *Quidam Peſtilentiæ cauſam* τὸ Cylonium ἄγος *dixiſſe aiunt, σημαίνοντα τὰ πελλαγιὼ, portendens interitum: ideoque duos juvenes, Cratinum & Cteſibium, mortem obiiſſe; & ſic Calamitatem finem habuiſſe.* Athenienſes, [e] *Cylonio ſcelere expiato, Epimenide Crete ſuadente, fecerunt Contumeliæ fanum, & Impudentiæ;* Ὕβρεως καὶ Ἀναιδείας. Quod quidem *vitioſum. Virtutes enim, non Vitia, conſecrare decet.*

[f] *Athenienſes talentum Epimenidi decreverunt; & navem, quâ veheretur in Cretam:* [g] *ille autem diſceſſit, nihil accipiens præter ſurculum ex oleâ ſacrâ.*

Epimenides *Cliniæ Cretenſi* (apud [h] Platonem) ἀνὴρ θεῖος, *Vir divinus* dicitur. [i] *Cretenſes ei, tanquam Deo, ſacrificaverunt.* Nam [k] γνωστικώτατος *divinandi peritiſſimus*; & θεοφιλέστατος, *Diis amiciſſimus* habitus eſt. Apuleius illum, [l] *inclutum fatiloquum & poetam* vocat. Neque alius eſt is, qui [m] Apoſtolo (ex Cretenſium ſententiâ) ἴδιος αὐτῶν προφήτης, *proprius ipſorum propheta* nuncupatur. *Quidam* [n] *Epimenidem Phæſtium ſeptimum recenſent in numero Sapientum,*

[a] *Plut. Sol. p. 84. b.*
[b] *D. Laert. in Epimen.*
[c] *Act. 17. 23.*
[d] *Pauſan. l. 5. p. 314.*
[e] *Cicer. de Leg. l. 2. p. 336.*
Ibid.
[f] *Laert.*
[g] *Plut. Solon*
[h] *De Leg. l. 1. p. 780. e.*
[i] *D. Laert. p. 30.*
[k] *Ib. p. 29.*
[l] *Florid. l. 2.*
[m] *Ad Titum c. 1. v. 12.*
[n] *Plut. Sol. p. 84. d.*

rejicientes Periandrum: ἐδόκει ὃ τὶς ἦ Θεοφιλὴς καὶ σοφὸς καὶ θεῖα, καὶ ἐνθουσιαστικὴ καὶ τελεστικὴ σοφίᾳ, *habebatur is vir Deo charus, & in rebus Sacris præcellens sapientiâ, tùm fanaticâ, tùm mysticâ. Unde illius ætatis homines illum nymphæ, Baltæ nomine, filium; & Novum Cureta appellabant.* De eo, [a] Aristoteles: Ἐπιμενίδης ὁ Κρὴς οὐ περὶ τῶν ἐσομένων ἐμαντεύετο, ἀλλὰ περὶ τῶν γεγονότων μὲν, ἀδήλων δέ, *Epimenides Cres de futuris non vaticinabatur; sed de præteritis quidem, at obscuris.* Cicero [b] *iis assentitur, qui duo genera Divinationis esse dixerunt: unum quod particeps est artis; alterum, quod arte careret. Est enim ars in iis, qui novas res conjecturâ persequuntur, veteres observatione dedicerint: carent autem arte ii, qui non ratione aut conjecturâ observatis ac notatis signis, sed concitatione quâdam animi, aut soluto liberoque motu futura præsentiunt. Quod & somniantibus sæpe contingit, & nonnunquam vaticinantibus per Furorem; ut Bacis Bœotius, ut Epimenides Cres, ut Sibylla Erythræa.* Sanè illum singulari quâdam res Futuras intelligendi vi præditum fuisse exempla docent.

[a] *Rhetor. l. 3. c. 17. p. 466. f*

[b] *Divinat. l. 1. p. 261.*

[c] *Fertur hic, cum Munychiam vidisset* (ad quam Themistocles archon *Piræum* navale fecit: adhuc enim Athenienses *Phalero* portu utebantur) *diuque considerasset, ad astantes dixisse. Homo ad futura quàm cæcutit? Athenienses suis ipsorum dentibus hunc locum peresuri essent, si præviderent quantùm is civitatem fatigaturus fuerit.* Dictum est hoc Olympiade 46. Macedonum præsidium in Munychiâ ab Antipatro impositum est an. 2 Olymp. 114. [d] ταῦτα ἔλεγε τοσούτοις πρότερον χρόνοις, *Tot ante temporibus hæc prædicebat.*

[c] *Plut. Sol. p. 84. c.*

Diod. Sic. l. 18.

[d] *Diog. Laert. Vita.*

[e] *Cretensibus etiam prædixit cladem, quam Lacedæmonii ab Arcadibus acceperunt ad Orchomenum.* [f] *Leonte* (Eurycratis f. Anaxandri n.) *& Hegesicle* (Archidami f. Anaxidami n.) *Spartæ regnantibus, Lacedæmonii à Tegeatibus prælio superati sunt.* Epimenides hanc cladem prædixisse videtur. Nam sub insequentibus [g] *Spartæ regibus, Anaxandride & Aristone, Lacedæmonii iisdem bello superiores fuerunt.* Postquam scilicet *Oresti ossa, Tegeæ reperta, ab iisdem oraculo monitis Spartam adducta fuerint.* Ea autem [h] *Olympiade LVIII Tegeæ inventa sunt.*

[e] *Ibid.*

[f] *Herod. l. 1. c. 65*

[g] *Ib. c. 67.*

[h] *Solin. c. 5.*

Apud Platonem [i], Clinias ait Epimenidem Athenas *venisse decem annis* πρὸ τῶν Περσικῶν, *ante bellum Persicum; & Athenienses, classem Persicam formidantibus, dixisse, Persas decennio non venturos, & cum venerint, re infectâ discessuros, plura mala perpessos, quàm fecerint.*

[i] *De Leg. l. 1. p. 780.*

Epimenides

Epimenides Athenas lustrat Olymp. XLVI. Pugna Marathonia contigit an. 3 Olymp. LXXII. Transitus Xerxis an. 1 Olymp. LXXV. Sunt igitur qui de Cyri in Lydiam adventu interpretantur; verùm ista Persarum impressio neque Athenienſibus terrori fuit, neque infeliciter gesta. In chronologicis, Plato non semper rem acu tetigit.

Quæ de [a] *somno Epimenidis* feruntur fidem æquè habent, ac ea quæ de [b] *Aristeæ Proconnesii* animâ; quæ quoties vellet corpore exire, atque redire solita est.

[a] *Laert. in vitâ.*
[b] *Herod. l. 4. c. 13.*

VII *Sapientes.*

HOC tandem seculo philosophari cœpit Græcia, & Sapientum benè dicta admirari. Septem autem fuerunt hisce temporibus celeberrimi Virtutis magistri, ἄνθρωποι τελέως πεπαιδευμένοι; quos *Plato* hoc ordine recenset. [c] *THALES Milesius, PITTACUS Mitylenæus, BIAS Prieneus, SOLON Athenienſis, CLEOBULUS Lyndius, MYSON Chenæus, & CHILON Lacedæmonius. Hi omnes Laconicæ breviloquentiæ studioſi fuerunt; & ex communi consensu, ῥήματα βραχέα ἀξιομνημόνευτα, verba brevia memorabilia ab unoquoque dicta, Sapientiæ primitias, Apollini Delphico dedicârunt; quæ templo inscripta ab omnibus celebrantur.* ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ, *Nosce teipsum*: ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ *Nequid nimis.* Cui autem quæque sententia tribuenda sit [d] non consentiunt auctores.

[c] *In Protagorâ, p. 238. c.*
[d] *Vide Cl. Alex. Strom. I. p. 300.*

Græci VII (ait [e] Cicero) *fuisse dicuntur uno tempore, qui Sapientes & haberentur & vocarentur. Hi omnes, præter Milesium Thalem, civitatibus suis præfuerunt.* [f] *Solon quidem Athenienſibus; Pittacus verò Mitylenæis* ἐνομοθέτησε *leges tulerunt.* [g] *Chilon Ephorus erat* Lacedæmone, *Olymp.* 56. Sunt qui *Periandrum* inter VII numerant, loco [h] *Myſonis*; διὰ τὴν ἀδοξίαν αὐτοῦ, *propter obscuritatem ejus.* [i] *Erat Myſo Malienſis, in pago degens cui Chenæ nomen; in agro ut plurimùm versabatur, hominibus ferè ignotus.* Malienses ad Oetam montem positi erant. [k] Κῶμαι δὲ ἐν τῇ Οἴτῃ τῷ ὄρει ὠκέατο αἱ Χλιαῖαι, *Chenæ vicus in monte Oetâ.* Myſonis & *Anacharsidis* (qui ut & *Epimenides, Pherecydes*, alii, in Sapientum numerum, non autem septenarium, conscripti sunt) meminit Maximus Tyrius. *E Scythiâ in Græciam venit Barbarus quidam (quales ibi sunt) Sapientiam profeſſus non verbosam aut*

[e] *Orat. l. 3. p. 194.*
[f] *Clem. ibid.*
[g] *D. Laert.*
[h] *Id. in Myſon.*
[i] *Diod. Sic. excerpt. Valeſ. p. 235.*
[k] *Pauſan. l. 10. p. 655.*

Initio Diſſert. XV.

loquacem; ſed cujus finis erat accurata vitæ ratio, mens ſana, ſermo brevis, ſed acutus; non peltatis illis ſimilis, qui in exorcitu ſine ordine diſcurrunt, ſed militi cataphracto, qui lentè & cum curâ incedit. Hic cum veniſſet Athenas, tales nullos invenit; non tales, multos; quorum diſcurſus & tumultus Anacharſis nullo modo probare poterat. Quare totam Græciam luſtrare ſtatuit, ſicubi videret ſtabilem fixamque Sapientiam: an alibi id potuerit invenire, neſcio. Invenit autem in Chenis, parvo & ignobili oppidulo, virum bonum, cui nomen erat Myſon. Hic nihil aliud noverat quàm familiam rectè adminiſtrare, terram peritè colere, cum uxore caſtè vivere, liberos liberaliter educare. Suffecit hoc Scythæ, nec Sapientiam verboſam ſibi quærendam putavit, cùm inveniſſet Opera; in quorum contemplatione aliquandiù defixus hæſit: cùmque jam ſatis perſpexiſſet ſingula, Myſon illi dixit: Hæc ſunt, mi Anacharſi, quorum cauſâ (neſcio quàm verè) homines nos Sapientes vocant: quodſi his Sapientis nomen mereor, non video quid non Sapiens dici debeat. Anacharſis utrumque in homine Græco valdè miratus eſt, & abundantiam operum, & paucitatem verborum.

Ut Epimenides, ita etiam ex VII viris illis quidam ob Divinandi peritiam celebrantur. *Thales*, philoſophorum Græcorum vetuſtiſſimus (qui [a] *Solis defectionem prædixit*; & exercitum Croeſi [b] Halyn ſine ponte trajecit) [c] *Se fato functum vili & contempto quodam agri Mileſii loco tumulari juſſit; prædicens locum iſtum fore aliquandò Mileſiorum Forum.* Mortuus eſt an. 1 Olymp. 58, an. ætatis ſuæ 92.

[a] *Sup. p. 561.*
[b] *Herod. l. 1. c. 75.*
[c] *Plutar. Solon. p. 84. f.*

Chilon Lacedæmonius dixit [d] προνοιαν τε τῶν μέλλοντων, λογισμῷ περιληπτὴν, καὶ ἀνδρὸς ἀρετὴν, *Providentiam rerum futurarum, ratiocinatione comprehenſibilem, eſſe viri virtutem.* [e] *Ipſe apud Græcos celebratur maximè ob prædictionem de Citheris, inſulâ Laconicâ. Ejus enim naturam intuens, Utinam, inquit, non extitiſſet, aut poſtquam extitit, abſorpta eſſet. Et benè prævidit. Nam* [f] *Damaratus, Lacedæmoniorum exul, Xerxi conſilium dedit, ut eam inſulam navibus occuparet: & capta fuiſſet Græcia, ſi Xerxes ei credidiſſet. Poſtea etiam, bello Peloponneſiaco, cùm Nicias, redactâ in poteſtatem inſulâ, Athenienſium præſidium in eâ collocaſſet, Lacedæmonios multis incommodis affecit.*

[d] *Diog. Laert. Chil.*
[e] *Ibid.*
[f] *Vid. Herod. l. 7. c. 235.*

Hic etiam Piſiſtrati, nondum nati, tyrannidem prævidit. [g] *Hippocrati* (illius patri) *cum privatus eſſet, & Olympia ſpectaret, magnum contigit prodigium. Nam cum ipſe ſacra faceret, abena quæ adſtabant, carne & aquâ plena, abſque igne efferbuerunt & redundarunt.*

[g] *Herod. l. 1. c. 59.*

Chilon

Chilon Lacedæmonius, qui forte aderat, portentum conſpicatus, Hippocrati ſuaſit, primùm nè fœcundam uxorem duceret; deinde ſi jam duxiſſet, ut dimitteret; ac ſi filium genuiſſet, abdicaret. Sed Hippocrates, Chilonis conſilio non perſuaſus, poſtea Piſiſtratum genuit.

Solon.

ETſi Athenis tumultus Cylonius jam ſopitus eſſet, & qui eo ſcelere contacti eſſent exterminati: Urbs nihilominùs ſeditione veteri rurſùs agitabatur, ὑπὲρ τῆς πολιτείας, *de adminiſtratione Reipublicæ.* Ὅσας ἦν χώρας διαφορὰς εἶχε, τοσαῦτα μέρη τῆς πόλεως διέστασαν, *Quot erant Regionis diſcrimina, in tot partes diſtracta eſt ſeditioſa Civitas.* Ἦν γὰρ τὸ μὲν τῶν Διακρίων γένος δημοκρατικώτατον, *Nam qui ex Diacriorum genere erant regimini Populari quàm maximè favebant:* Ὀλιγαρχικώτατον δὲ τὸ τῶν Πεδιέων, *Qui autem ex Pedieorum erant, favebant Paucorum regimini:* τρίτοι δ' οἱ Παράλοι, *Tertii Parali, medium quendam & miſtum Reipublicæ tenorem eligentes, cæteris impedimento erant, & ne dominarentur, utroſque impediebant.* Plutar. Solon p. 84. Ib. p. 85.

De Atticâ à Pandione II in [b] quatuor partes diviſâ; in unum Prytanæum à [c] Theſeo redactâ; & de [d] *Megaridè*, à Peloponneſiis occupatâ diſſeruimus. Deinceps tres tantùm fuerunt Atticæ partes; Quot jam (temporibus Solonis) erant Athenis Factionum nomina; ſcilicèt Διακρίων, Παράλων, Πεδιέων. Hos Herodotus ὧδε ὀνομάζει; [d] Ariſtoteles, Παραλίους; [e] Suidas, Παραλίους vocat. Sunt autem pars mediterranea, ab Urbe versùs Cithæronem montem, Ægeo olim attributa, quæ nec euripum, nec mare attingit. [f] *Diacrii* Herodoto dicuntur *Hyperacrii*, id eſt, qui ὑπὲρ ἀκρῶν, *ultrà* Sunium, Atticæ *promontorium*, erant. Laertius, de [g] Solone, Τῆς στάσεως θορυβούσης, ὅτε μὲν τῶν ἀπὸ ἄστεως, ὅτε μὲν τῶν Πεδιέων, ἀλλ' ὅτε μὲν Παραλίων ἐπράχθη, *Seditione ortâ, neque cum Urbicis, neque cum Pedieis, neque cum Paraliis ſtetit.* Quaſi ſoli *Diacrii* eſſent οἱ ἀπὸ ἄστεως. Perperàm quidem; cum factiones omnes eſſent urbanæ. Ulpianus (in Midianam Demoſthenis) omiſſis *Pedieis*, duas tantum factiones memorat. Ὁ μὲν Μεγακλῆς, τῆς μιᾶς στάσεως· ὁ δὲ Ἱπποκράτης, ὁ Πισιστράτου πατὴρ, τῆς ἑτέρας ἦν στασιώτης, *Megacles unius factionis* (Paraliorum;) *Hippocrates, Piſiſtrati pater, alterius* (Diacriorum, ſive τῶν Παραλίων) *dux erat.* [b] *Sup. p. 276.* [c] *p. 284.* [d] *p. 337.* [e] *Politic. l. 5. c. 5.* [f] *Suid. in* Παραλ. [g] *P. 14. c.*

Athenis jam quidem obtinebat Democratia: verùm tanta erat
Plut. Sol. p. 85. *pauperum inæqualitas cum divitibus, ut urbs prorsùs in lubrico versaretur. Plebs enim tota ære alieno à divitibus oppressa, aut illis arabant, sextantem fructuum pensitantes* (unde, ἑκτημόριοι καὶ θῆτες, *Sextantuli & capite censi vocabantur*) *aut nexu corporis versuram facientes, creditoribus addicti, partim ibi serviebant, partim peregrinis venundabantur: multi etiam liberos suos vendere* (*neque enim lex vetabat*) *aut urbem deserere, propter fœneratorum crudelitatem, compellebantur. Coierunt itaque civium pars maxima & validissima, statueruntque rebus præficere virum unum fidelem; qui sublevaret τοὺς ἀποκτημένους, eos qui judicatum non fecissent ad diem; qui Agros divideret; qui Rempub. in totum temperaret.*

Plut. ib. *Solon, ut locuples, divitibus pergratus fuit; pauperibus, ut probus. Ille igitur,* anno proximo *post Philombrotum, electus est Archon,* anno tertio Olymp. XLVI, ὁμοῦ καὶ Ἀθηναίων καὶ νομοθέτης, *simul etiam controversiarum Arbiter, & Legislator.*

Ib. p. 86. d. *In illius actis hoc primum fuit.* Ἐπὶ τοῖς σώμασι μηδένα δανείζειν· *Pecuniam mutuam ne danto sub nexu corporis,* in servitutem adducendi.

a Sup. p. 454. Hanc legem [a] Bocchoris pridem Ægyptiis dederat.

Altera pars hujus legis, quæ Σεισάχθεια blandè dicta est, id est,
Plutar. ib. *Oneris excussio,* jussit τὰ ὑπάρχοντα τῶν χρέων ἀνεῖσθαι, *æs alienum, quod erat, remitti,* & novas tabulas fieri. *Dicunt* autem, οὐκ ἀποκοπῇ χρεῶν, ἀλλὰ τόκων μετριότητι, *non æris alieni remissione, sed usurarum moderatione, pauperes allevatos esse:* Eadem lege & *Mensurarum modum auxit, & Monetæ pretium.* Quippe *Minam fecit C drachmarum quæ anteà erat* LXXV OE (non OT LXXIII, ut in editis) Itaque Talentum constabat LX novis minis, LXXX veteribus, id est, sex
b Ibid. millibus drachmarum. [b] *Hoc modo cum obærati redderent summam numero quidem æqualem, sed valore minorem, ipsi multum lucri faciebant, at creditores nihil lædebantur.* Accipiebant à debitoribus drachmas eodem quidem numero, qui in syngraphâ ferebatur, eâdemque puritate atque æstimatione; sed non eodem pondere.

Ibid. Lex eadem, τῆς προϋποκειμένης γῆς ὅρους ἀνεῖλε, *terræ anteà oppignoratæ indices sustulit.* Agri & domicilia, quæ ære alieno obstricta, & Danistis oppignorata essent, à creditoribus ὅροις signari
c Harpocrat Ορ. p. 219. solebant. [c] Ὅρος, ὅτι ἐκάλουν οἱ Ἀττικοὶ τὰ ἐπὶ τοῖς ὑποκειμένοις οἰκίαις καὶ χωρίοις χρήμασι, δηλοῦντα ὅτι ὑπόκειται) δανείῃ,

Ita

Ita vocabant Attici tabellas ædibus & prædiis affixas, indicantes ea creditori oppignorata esse. [a] "Ορος ἐφεστάναι χωρίων· λίθος δ' ἐστίν, ἢ στήλη τις, δηλοῦσα ὡς ἔστιν ὑπόχρεων τὸ χωρίον, *Titulos aut tabellas agris apponere: erat autem lapis aut columna quædam, indicans locum esse creditori obligatum.* [b] "Ορος ἐστὶ σανίδιον, &c. *est tabella ædibus apposita, &c.*

[a] *Jul. Poll. l.3.c.9.*

[b] *Etymolog. M. ὅρος.*

Solon autem [c] γῆν δὲ κινεῖν *agros movere* noluit; contrà pauperum expectationem, qui γῆς ἀναδασμὸν *legem Agrariam* spe devorârunt, & (exemplo Lycurgi) æquales undequaque fortunas: Mox autem deliniti, *Athenienses sacrificium, quod* ἀποκλήδην *nuncupârunt, publicè fecerunt.*

[c] *Plut. Sol. p.87.a.*

Solonis Respublica.

SOLONEM etiam constituerunt [d] τῆς πολιτείας διορθωτὴν καὶ νομοθέτην, *Reipub. Emendatorem, & Legislatorem*; *eique permiserunt omnia*, ἀρχὰς, ἐκκλησίας, δικαστήρια, βουλὰς, *Magistratus, Conciones, Judicia, Curias*; *ut horum cujusque censum, numerum, & tempus definiret*; *ut instituta præsentia pro arbitrio vel abrogaret, vel confirmaret.*

[d] *Ib. p.87.c.*

Theseus olim, [e] *quò civitatem magis amplificaret*, ἐκάλει πάντας ἐπὶ τοῖς ἴσοις, *invitavit omnes, pari jure proposito. Non tamen permisit, ut Respub. popularis ab indiscretâ colluvie affluente incondita & confusa evaderet: Sed primus* seorsùm discrevit Εὐπατρίδας, καὶ Γεωμόρους, καὶ Δημιουργοὺς, *Patricios, Agricolas, Artifices. Patriciis quidem concessit jus Sacrorum, & Magistratuum*, id est, *Legum, & Sacrorum interpretes esse. De cætero cives quasi adæquavit: quòd Patricii dignitate, Agricolæ utilitate, Artifices numero præcellere viderentur. Homerus, in catalogo navium, solum* Ἀθηναίων δῆμον *vocans, testari videtur, Theseum (ut ait Aristoteles) in Plebem propensum fuisse, & Monarchiam deposuisse.*

[e] *Plutar. Theseo, p.11. c.* (*Sup. p.284*)

Solon deinde, cum statueret penès Divites Magistratus omnes, ut erant antea, relinquere; sed reliqua Reipub. munia promiscua facere, quorum Plebs adhuc exors erat; Censum civium egit. Primæ classis eos fecit, quorum facultates aridorum simul & liquidorum fructuum mensuras quingentas redderent; eosque vocavit Πεντακοσιομεδίμνους. *Secundæ classis, eos qui trecentas efficere valerent, & Equum alere; eosque* ἱππάδα τελοῦντας, *Equestrem ordinem vocavit. Tertiæ classis ii erant, quibus erat utriusque simul generis* [f] Διακοσίων *ducentarum modus*;

Plut. Sol. p.87.f.

([f] *ita Pollux l.8.c.10*)

& Ζευγῖται, *quasi opifices, dicti sunt. Reliqui omnes nuncupantur* Θῆτες, id est, *capite censi: His nullum permisit magistratum: Reipub. participes erant tantummodò τῷ συνεκκλησιάζειν καὶ δικάζειν, suffragium ferendo in Concione, & calculum in Judiciis. Quod quidem initio nullius momenti, tandem verò quàm maximi esse comparuit; postquam controversiarum pars maxima ad Judices recidit. Nam & Provocatio cuilibet concessa est à Magistratibus ad Judices; & Judiciorum auctoritatem amplificatam fuisse dicunt, ex eo quòd Leges non essent verbis planè liquidis conscriptæ, sed multas haberent ἀνθιλήψεις, perceptiones* (sive *reprehensiones*) *Cum enim controversiæ per leges decidi non possent, evenit ut opus haberent Judicibus, ad quos* (*legum quodammodò dominos*) *lites deferrent.*

Suid. in Ἄρχων. Ante hanc constitutionem, IX *Archontes Annui* κύριοι ἦσαν, ὥστε τὰς δίκας αὐτοτελεῖς ποιεῖσθαι· ὕστερον δὲ, Σόλωνος αὐτοῖς νομοθετήσαντος, οὐδὲν ἕτερον αὐτοῖς ἐπελείπετο, ἢ μόνον ἀναφέρειν (non ἐπαναφέρειν) τοὺς ἀντιδίκους, *erant summi judices, & sententias absolutè pronunciabant: post Solonis autem Leges nihil aliud iis relictum est, præter examen litigantium.*

Soloni quidem mens erat, æquam omnibus civibus libertatem constituere: Democratiam itaque cum Aristocratiâ & Oligarchiâ miscuit. [a] εἰ γὰρ, ἡ μὲν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ, ὀλιγαρχικὸν· τὸ δὲ τὰς ἀρχὰς αἱρεῖσθαι, ἀριστοκρατικὸν· τὰ δὲ δικαστήρια, δημοτικὸν, *Senatum Areopageticum, Oligarchicum; magistratuum electiones, Aristocraticum; judicia autem Democraticum* esse existimabat. Sed temperamentum illud in Democratiam tandem recidit: quod tamen, [b] *non ex Solonis consilio, sed casu potiùs evenisse videtur.*

[a] *Aristot. Politic. l.2.c.12.*

[b] *Ibid.*

[c] *Plutar. Sol.p.88. d.* *Solon* [c] *constituit* ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ ἐκ τῶν καθ' ἑνιαυτὸν ἀρχόντων, *Senatum Areopagiticum, ex iis qui Annuum magistratum gesserant. Ipse, quòd Archon esset, ejusdem erat concilii.* Exinde [d] οἱ ἐννέα ἄρχοντες, οἱ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, μὴ τὸ δεῦναι τὰς εὐθύνας, ἀεὶ τοῖς Ἀρεοπαγίταις προσετίθεντο, IX *Archontes Annui, post datam magistratûs gesti rationem, in Senatum Areopagiticum semper conscribebantur,* si innocentes apparerent; neque movebatur quisquam hoc senatu, nisi ob peccatum grande. Erant itaque Areopagitæ perpetui; sed incerti numero. Senatum Areopagiticum vetustissimum fuisse [e] diximus.

[d] *Pollux. l.8. c.10.p.405.*

[e] *P.114.*

[f] *D. Laert. ex Apollodor.* [f] Solon πρῶτος ἡ συναγωγὴν τῶν ἐννέα Ἀρχόντων ἐποίησεν, εἰς τὸ συνεπεῖν, *primus Novem Archontes considere jussit, ut simul dicerent.*

Ante

[a] *Antè Solonis leges*, IX *Archontibus unà jus dicere non licebat*: *ſed* ὁ μὲν Βασιλεὺς *Rex quidem ſedebat ad Bucoleum, quod erat prope Prytaneum*: ὁ δὲ Πολέμαρχος, *in Lycæo*: καὶ ὁ Ἄρχων, παρὰ τοὺς Ἐπωνύμους, *Archon ſedebat juxtà Eponymorum ſtatuas*: οἱ Θεσμοθέται, ad *Theſmotheſium*. Κύριοί ἦσαν, ὥστε τὰς δίκας αὐτοτελεῖς ποιεῖσθαι, *Erantque Judices ſupremi, à quorum ſententiis non erat provocatio*. Conceſſis autem Populo Judiciis, paulatim imminuta eſt illorum autoritas. [a] *Suid. in* Ἄρχων.

[b] *Solon, Lege octavâ Axonis* XIII, ſanxit, ἀτίμους, *eos qui infamiâ notati fuerant, ante ſe Archontem, integræ famæ reſtitui*, πλὴν ὅσοι ἐξ Ἀρείου πάγου, ἢ ὅσοι ἐκ τοῦ Ἐφετῶν, ἢ ἐκ Πρυτανείου ἀποδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Βασιλέων, ἐπὶ φόνῳ, ἢ σφαγαῖσιν, ἢ ἐπὶ τυραννίδι ἔφυγον, *præter eos, qui vel ab Areopagitis, vel ab Ephetis, vel à Regibus* (annuis in Bucoleo) *ad Prytaneum damnati cædis, aut latrocinii, aut affectati regni, in exilium iverant*. Ex iſtâ exceptione liquet, Draconem (*Ephetis* conſtitutis) neque *Areopagitarum*, neque IX *Archontum* imperia abrogaſſe: judicia reddiderunt utrique quamdiù & Draconis & Solonis legibus ſtetit Reſpublica: Draco *Ephetas*; Solon *Areopagitas* ſupremum fecit concilium, non tamen abſque provocatione ad Populum. [b] *Plutar. Solon. p.* 88. *f.*

Solon [c] τὸ ἄνω βουλεὺ ἐπίσκοπον πάντων καὶ φύλακα τῶν νόμων ἐκάθιτεν, *Supremum Senatum, omnium arbitrum, legumque cuſtodem conſtituit*. Areopagitæ olim de Cœde tantum jus dicebant: poſt Solonis νομοθεσίαν, omnia quæ eſſent alicujus momenti ex Areopagitici Senatûs auctoritate fiebant: Medicum [d] *bellum geſtum eſt conſilio Senatus ejus, qui à Solone erat conſtitutus*. [c] *Ibid. e.* [d] *Cic. de Offic. l. 1. p.* 361.

[e] *Ille inſuper, cum videret Populum ex remiſſione æris alieni inflatum ferocientemque, alterum conſcripſit Senatum*; *ex ſingulis Tribubus, quæ erant* adhuc tantùm *quatuor, eligens viros centenos*, id eſt, viros CD. *Hos* προβουλεύειν ἔταξε τῷ δήμῳ, *juſſit Decreta facere ante Comitia populi*: καὶ μηδὲν ἐᾶν ἀπροβούλευτον εἰς Ἐκκλησίαν εἰσφέρεσθαι, *ut Populus nullâ de re rogaretur, niſi ex Senatus conſulto*. Præſcribebant *Prytaneis*, de quâ re ſuffragia ferenda eſſent. Οἱ Πρυτάνεις προγράφουσι περὶ τῆς βουλῆς, καὶ περὶ τῆς ἐκκλησίας, ὑπὲρ ὧν δεῖ χρηματίζειν. Tam *ante Senatum*, quàm *ante Concionem de quibus deliberandum eſſet præſcribunt*. Ἔοικε δὲ Σόλων ἐκεῖνα μὲν ὑπάρχοντα πρότερον διακοσμῆσαι, τὴν δὲ Βουλὴν καὶ τὴν τοῦ Ἀρείου πάγου ἄρσιν· τὸν δὲ Δῆμον κατασῆσαι [e] *Plut. ib. d.* *Pollux. l. 8. c. 9. §. 7.* *Ariſt. Polit. l. 2. c. 11. t.*

καθεστῆσαι, τὰ δικαστήρια πεποίησεν ἐκ πάντων, *Solon autem ea, quæ antè fuerunt, non ſuſtuliſſe videtur, Senatum ſcilicet, & Magiſtratuum electionem: ſed Populum confirmaſſe, judicandi poteſtate omnibus conceſſâ.*

Iſte *Quadringentorum* Senatus annuus, non jam primitùs inſtitui, ſed numero tantùm amplificari videtur. Obtinebat priùs ἡ τῶν Τετρακοσίων βουλή; ex quibus οἱ Πρυτάνεις τῶν Ναυκράρων ſummæ quotannis præerant Reipublicæ. Ipſe Solon non ita pridem

[a] *Plut. Solon. p. 84. b.* [a] *Megaclis poſteris perſuaſit judicium ſubire*, Τριακοσίων ἀνδρῶν δικαζόντων, CCC *viris judicantibus ex Optimatibus*, non ex plebe; quod neque Solonis lege conceſſum, qui τοῖς Θητοῖς οὐδεμίαν ἀρχὴν ἔδωκεν ἄρχειν, *Capite cenſis nullum magiſtratum gerere permiſit.*

[b] *Herod. l. 5. c. 71.* Aliquantò antè, [b] *Cylonem obſidebant* οἱ Πρυτάνεις τῶν Ναυκράρων· illi autem [c] Thucydidi ſunt οἱ ἐννέα Ἄρχοντες. *Tunc enim* IX *Archontes maximè adminiſtrabant Rempublicam.* Aliquantò poſt, *Cleomenes, ejecto Cliſthene,* ἐβουλήν (D) καταλύειν ἐπεχείρησε· πειθομένοισι δὲ τοῖσι Ἰσαγόρεω κατιώτησι τὰς ἀρχὰς ἐνεχείριζε, *Senatum* (τὴν Πενταχοσίων, à Cliſthene nuper inſtitutum) *diſſolvere conabatur: & Magiſtratus mandare* CCC, *qui erant ex factione Iſagoræ.*

[c] *Thucyd. l. 1. p. 81.*

[d] *Schol. Ariſtoph. Neφ. ex Demetr. Phaler. p. 125. c.* [e] *Pollux. l. 8. c. 9 §. 30.* *Solon* [d] *Demarchos conſtituit*; [e] Δήμαρχοι οἱ κατὰ δήμους ἄρχοντες, ἐκαλοῦντο τότε Ναύκραροι, ſive Ναυκάριοι (non ναύκληροι) ὅτε καὶ οἱ δῆμοι ναυκαρίαι. Ναυκαρία δ' ἦν τότε φυλῆς δυοκαιδέκατον μέρος· καὶ δυώδεκα Ναυκάριοι ἦσαν, τέτταρες κατὰ τριττύν ἑκάστην, *Demarchi, qui Demis* (id eſt, pagis) *præſunt, aliquandiù dicti ſunt Naucrari; unde & Deni, Naucariæ. Erat autem Naucaria aliquandò duodecima pars Tribûs; eratque* XII *Naucarii; quatuor in unâquaque Tritty.* Δῆμος, ſive Ναυκαρία, erat quarta pars τριττύος: Τριττὺς tertia pars Tribûs: ita in unaquâque Tritty erant Naucarii IV, in unaquaque Tribu, XII; in IV Tribubus, Ναυκάριοι XLVIII.

Pollux. ibid. Erant illi ex Optimatibus: τὰς δ' εἰσφορὰς, τὰς κατὰ Δήμους, διεχειρότόνουν ὅτοι, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀναλώματα. *Hi tributa, κατὰ δήμους collata, adminiſtrabant; & ſumptus qui ex iiſdem fiebant. Quælibet Naucaria exhibebat, δύο ἱππέας καὶ ναῦν μίαν, duos Equites, & unam Navem; à quâ ſumptum eſt nomen.* Pollux ſpectat poſteriora hæc tempora, quæ (poſt exutam poteſtatem Regiam) præceſſerunt Solonis magiſtratum: Ex Solonis inſtituto, *Equites* in Secundam Cenſûs claſſem adſcripti ſunt: *Navium* autem ædificatio ad Primam, vel potiùs ad CD virorum Concilium, pertinere videtur; cum

cum munus illud ad τὴν τῶν Πεντακοσίων βουλὴν sit derivatum: quod ex Demosthene (in Androtianâ, & ex Ulpiano ad eandem) liquidò constat. Data est itaque rei Nauticæ opera, ante Themistoclis consilium, [a] *Veteres quidem Athenienſium Reges, cum à mari abſtrahere cives, & agriculturæ eos aſſuefacere vellent, fabulam de Minervâ edidiſſe dicuntur; ut Neptuno de regione Atticâ litem agente, illa olivam judicibus oſtendens, cauſam obtinuit.* Adhuc [b] *Athenienſes Phalero navali utebantur; inde Theſeus in Cretam, Meneſtheus ad Trojam ſolviſſe traduntur*: tandem [c] *Themiſtocles Archon Piræeum λιμένα fecit.*

[a] *Plutar. in Themiſtocl. p.121. c.*

[b] *Pauſan. Attic. initio.*

[c] *Ibid.*

Qualis esset ἡ τῶν Ναυκράρων πολιτεία; qualis ἡ τῶν Τεσσαρακοσίων: quibus modis ex IV Tribubus ductæ; aut quibus vicibus summæ rerum præfectæ, non docent Grammatici. De πολιτείᾳ τῶν Πεντακοσίων, quæ aucto à Cliſthene Tribuum numero, inducta est, ad Seculum proximum inquiremus.

Menſes Attici.

SOLON [d] *juſſit Athenienſes τὰς ἡμέρας κατὰ Σελήνην ἄγειν, ut Dies ſecundùm Lunam putarent*: & [e] *Primus τὰς τριακάδα vocavit ἕνην καὶ νέαν.* Plutarchus rem explicat: [f] *Solon, animadverſa Menſis inæqualitate, & curſum Lunæ neque orienti Soli, neque occidenti prorſus reſpondere; ſed Solem ſæpe eodem die illam & conſequi & prætergredi; hunc ipſum Diem juſſit ἕνην καὶ νέαν appellari*, id est, *Veterem Novamque: exiſtimans illam diei partem, quæ præcedit coitum, Menſi exeunti, partem alteram ineunti tribuendam eſſe. Et quidem primus videtur Homerum rectè intellexiſſe, canentem* Τῷ μὲν φθίνοντος Μηνὸς, τῷ δ' ἱσταμένοιο. *Diem autem inſequentem* Νουμηνίαν *vocavit: dies cæteros à Viceſimo, uſque ad Triceſimum, non augendo, ſed detrahendo & retexendo numeravit* (id est, ordine retrogrado nominavit) *prout lumina Lunaria paulatim minui videntur.* Menſis Atticus erat plenus, & τριακονθήμερος, *dierum* XXX; & in δεκάδας dividebatur; prima δεκὰς dicebatur μὴν ἱσάμενος, ſecunda μὴν μεσῶν, tertia μὴν φθίνων.

[d] *Diog. Laert. p.15.*

[e] *ibid.*

[f] *Plut. Sol. p.92. c.*

Dierum itaque appellatio erat hujuſmodi.

I. πρώτη		XI. πρώτη		XXI. δευτέρα	
II. δευτέρα		XII. δευτέρα		XXII. τριτάτη	
III. τρίτη		XIII. τρίτη		XXIII. ἑνδόμη	
IV. τετάρτη		XIV. τετάρτη		XXIV. ἐκδόμη	
V. πέμπτη	ἱσαμένου.	XV. πέμπτη	μεσῶντος.	XXV. ἕκτη	φθίνοντος;
VI. ἕκτη		XVI. ἕκτη		XXVI. πέμπτη	
VII. ἑβδόμη		XVII. ἐκδόμη		XXVII. τετάρτη	
VIII. ἑνδόμη		XVIII. ἑνδόμη		XXVIII. τρίτη	
IX. ἐνάτη		XIX. ἐνάτη		XXIX. δευτέρα	
X. δεκάς.		XX. εἰκάς.		XXX. ἕνη καὶ νέα.	τριακάς.

[a] *D Laert. p.6. d.* [b] *Ib.p.14.d.*

[a] *Thales primus ultimum menſis diem vocavit* τριακάδα ; [b] *Solon primus,* ἔνλειν καὶ νέαν.

Menſes Attici, Feſtorum plerumque cognomines, erant numero XII ; de iis (ante annos 200) Græcè ſcripſit *Theodorus Gaza*, vir de renaſcentibus in Occidente literis optimè meritus : ille menſes Vernos quidem atque Æſtivos rectè ordinat, non item Autumnales & Hybernos. [c] *Anni ait Attici principium erat ab æſtivo ſolſtitio ; ut Romani poſteà ab hyberno :* Primus itaque menſis ὁ Ἑκατομβαιών, τροπικὸς ὢν θερινός, *Hecatombæon, æſtivus cum ſit, & ſolſtitialis ; quo Athenienſes publicas ferias agebant, & Soli ſplendidè ſacrificabant, ut qui in ſolſtitio eſſet : unde & menſi Nomen.* [d] *Theſeus in patriam venit octavo die* Κρονίου μηνὸς, ὃν νῦν Ἑκατομβεῶνα καλοῦσι.

[c] *Gaza, c.5.*

[d] *Plutarch. p.5.d.*

[e] *Suidas, & Harpocrat.*

II. [e] Μεταγειτνιών, δεύτερος μὲν παρ' Ἀθηναίοις · ἐν ᾧ τούτῳ Ἀπόλλωνι Μεταγειτνίῳ θύουσιν, *Metagitnion, Athenienſium menſis Secundus ; in quo Apollini Metagitnio ſacrificabant.*

III. Βοηδρομιών. Apollinem etiam Βοηδρόμιον coluerunt ; & Βοηδρόμια, feſtum ; vel quòd [f] *Ion Xuthi filius (regnante Erechtheo) iis ἐβόησε contra Eumolpum ;* vel quòd [g] *Theſeus eo menſe, factâ Apollini re divinâ, Amazones profligaverit.* Hos menſes Gaza benè digeſſit, ex hoc Demoſthenis loco [h] διελθόντος δὲ ἐνιαυτοῦ τοῦ, Ἑκατομβαιῶν, Μεταγειτνιών, Βοηδρομιών. Τότε δὲ μηνὸς, μόγις μὲν Μυστήρια, δέκα ναῦς ἀπεστείλατε, *Hoc anno exacto,* labitur *Hecatombæon, Metagitnion, Boëdromion. Hoc menſe, vix tandem poſt Myſteria, decem naves miſiſtis. Monſtrat eorum ſocordiam in tertium uſque menſem ineuntis anni protractam.* A Gazâ jam pauliſper diſcedendum eſt.

[f] *Harpocr. in Βοηδ.*

[g] *Plutar. p.12.f.*

[h] *Olynthiac. III.*

IV. Πυανεψιών. Menſis Autumnalis. Plutarchus ait, [i] *Theſeum* εἰς ἄστυ ἀναβλεῦσαι τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Πυανεψιῶνος μηνὸς ἱσταμένου, *Urbem ingreſſum eſſe die ſeptimo menſis Pyanepſionis ;* & Ὠσχοφόρια *celebrari,* ὅτι συλλεγομένης ἐπώρας ἐπανῆλθεν, *quòd redierit eâ tempeſtate, quâ fructus Autumnales colliguntur.* Ὄσχη *palmes uvas appenſas habens.* [k] Eodem die celebrabantur Πυανέψια, Feſtum ἀπὸ τῶν πυάμων καὶ ἕψειν, *à fabis & coquere* dictum. Diverſa nomina ejuſdem feſti, à Theſeo inſtituti ; in quo & *palmites geſtabant ;* & *pultem coquebant.*

[i] *In Theſeo p. 10. a.*

Ibid.d.

[k] *Heſych.*

Harpocratio, & Suidas in Mαι.

V. Μαιμακτηριών, ὁ πέμπτος μὲν παρ' Ἀθηναίοις, *Quintus menſis apud Athenienſes :* dictus ἀπὸ Διὸς Μαιμάκτου. *Eſt autem* μαιμάκτης *furore percitus & turbulentus. Cùm enim Hyems hoc menſe incipiat, aer turbatur atque mutatur.*

VI. Πο-

VI. Ποσιδεών. Menſis hic περὶ τρόπων ante ſolſtitium brumale ut [a] Ariſtoteles, de partu Thynnidis. Ποσιδώνια, feſtum. [b] Μὴν Ποσιδεών, τὸ πάλαι Ληναιών.

[a] *Hiſt. Animal. l.* 5. *c.* 9.
[b] *Heſych.*

VII. Γαμηλιών. *Hoc menſe, viſus eſt cometes,* [c] περὶ τροπὰς ὄντος τῆς ἡλίου χειμερινὰς, *cum Sol circa Solſtitium hybernum verſaretur.* Et Theophraſtus [d] *ſecundæ arationis tempus* definit, μετ' ἡλίου τροπὰς χειμερινὰς, τοῦ Γαμηλιῶνος μηνὸς, *poſt ſolſtitium hybernum, menſe Gamelione.* Ante brumam Poſideon; poſt brumam Gamelion. A nuptiis nomen: [e] Γαμηλία τοῖς φράτορσιν ἡ τῶν γάμων διδομένη· & ἡ εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγωγὴ τῶν γυναικῶν, *Nuptiale munus Tribulibus datum eſt, cùm mulier ad Tribules induceretur.* Hæc nominis profeſſio jus Civitatis præſtabat. Civis enim non habebatur, niſi qui utriſque parentibus civibus natus eſſet.

[c] *Ariſtot. Meteor. l.* 1. *c.* 6.
[d] *De Plant. l.* 7. *c.* 1.
[e] *Harpocrat.*

VIII. Ἀνθεστηριών. [f] Ὄγδοος μὲν οὖν ἀπὸ τούτου Ἀθηναίοις, ἱερὸς Διονύσου, *Antheſterion menſis Octavus apud Athenienſes, Baccho ſacer.* Heſychius, Ἀνθεστήρια, Διονύσια. De quibus Thucydides, [g] Τὸ ἐν Λίμναις Διονύσου, ὧ τὰ ἀρχαιότερα Διονύσια τῇ δωδεκάτῃ πομπεῖται ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι. Templum eſt *Bacchi, in Limnis* dictum; *in cujus honorem Bacchanalia Vetuſtiora celebrantur duodecimo die menſis Antheſterionis.* Alia enim erant Athenienſium *Dionyſia,* [h] ἃ μὲν κατ' ἀγρούς, μηνὸς Ποσιδεῶνος· ἃ δὲ ἐν ἄστει, μηνὸς Ἐλαφηβολιῶνος. Verni autem hujus menſis nomen [i] ἀπὸ τοῦ πλείστα τῶν ἐκ γῆς ἀνθεῖν τότε, *quòd pleraque eorum, quæ ex terrâ naſcuntur, tunc floreant.*

[f] *Hapocrat.*
[g] *L.* 2. *p.* 110.
[h] *Heſych. Dion.*
[i] *Harpocrat. ex Iſtro.*

IX. Ἐλαφηβολιών. (Hinc iterum ſequendus eſt Gaza.) Hunc menſem priori ſubjungit Athenæus. [k] Καθ' ὃν καὶ τὰ Ἀνθεστηριῶνα καὶ Ἐλαφηβολιῶνα λέγουσι οἱ Ἀττικοί, &c. Idem: [l] Ἔλαφος, πλακοῦς ὁ τοῖς Ἐλαφηβολίοις ἀναπλασσόμενος ἀπὸ σησάμου, μέλιτος, καὶ σησάμου, *Elaphus, placenta ex adipe, melle, & ſeſamo; quæ in Elaphebolliis pinſebatur.* Τὰ Ἐλαφηβόλια, itaque Athenis Feſti nomen. Diverſa videntur [m] ἐλαφηβόλια *Phocenſium, in Hyampoli, Dianæ celebrata.* Hunc menſem poſt Hyemem locat Thucydides: [n] Τοῦ χειμῶνος διελθόντος ἅμα ἦρι ὃ ἐπιγιγνόμενον θέρος, εὐθὺς ἐκεχειρίαν ἐποιήσαντο. [o] Ἄρξειν δὲ τὴν μὲν τοῦ ἦρος, τελευτὰν δὲ τὴν τοῦ Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς, *Hyeme exactâ, ineunte autem ſequentis æſtatis Vere, ſtatim inducias fecerunt; quæ cœperunt ab eo die, qui fuit* XIV *Elaphebolionis menſis.* Rurſùs ἀτουδὰς initas eſſe, ait, [p] Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἐκλιπόντος φθίνοντος, τελευτῶντος δὲ χειμῶνος ἅμα ἦρι, ἐκ

[k] *Deipnoſ. l.* 8. *p.* 334. *e.*
[l] *Ib. l.* 14. *p.* 646. *c.*
[m] *Plutar. Virt. Mul. p.* 244. *d.*
[n] *L.* 4. *p.* 229.
[o] *Ib. p.* 331.
[p] *Ib. l.* 5. *p.* 357.

Διονυσίων ἐυθὺς Ἀσιχῶν, *Die* XXV *mensis Elaphebolionis, extremâ jam Hyeme, simul sub initium Veris; statim post Dionysia,* Τὰ ἐν ἄστει.

[a] περὶ Παραπρεσβείας.

X. Μυνυχιών. Æschines, [a] Ἐλαφηβολιών, ait, ὅτι Μυνυχιῶνος πρώτης, *Elaphebolion est Munychione prior.* Circà hunc mensem, [b] *Hist. Animal. l.* 5. *c.* 11.

ἰσημερία ἐαρινὴ, *Æquinoctium Vernum.* Aristoteles, de [b] *partu piscium* agens, tres menses Vernos conjungit; *Munychionem, Thargelionem, Scirophorionem*; suo quemque ordine. [c] *Harpocrat.* M.

[c] Μυνυχιών, ὁ δέκατος μὴν παρ' Ἀθηναίοις, *Munichion mensis decimus apud Athenienses; in quo Dianæ Munychiæ sacra faciebant*; die XVI, [d] *Plutar. Glor. Athen. p.* 349. *f.*

[d] *Tunc enim, Græcis apud Salaminam vincentibus, Luna pleno orbe apparuit.* Unde in iis sacris *placentæ* ἀμφιφῶντες, *facibus circumquâque affixis*, offerebantur.

[e] *Dionys. Halic. l.* 1. *p* 51.

XI. Θαργηλιών. [e] *Troja capta est; vergente jam æstate, diebus* XVII *ante Solstitium,* ὀγδόῃ φθίνοντος μηνὸς Θαργηλιῶνος, XXIII *die mensis Thargelionis. Supererant, ad hunc annum complendum, dies* XX *post solstitium*; *ab urbe captâ* XXXVII. Est igitur mensis iste penultimus anni, ab Hecatombæone incipientis. [f] *Etymolog.*

Θαργήλια δὲ εἰσι πάντες οἱ ἀπὸ γῆς καρποὶ, *fructus è terrâ nati:* inde festo nomen; in quo [g] *primitias circumferebant.* Hujus mensis [h] *die septimo Apollinem natum* putabant. [g] *Hesych.* [h] *Plut. Sympos* 8. *q.* 1.

XII. Σκιροφοριών. Æschines [i] *Senatus consultum* refert Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος, *ut comitia laberentur* Σκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱσαμένου, καὶ τρίτῃ. Et Aristoteles rursùs [k] *Thargelionem & Scirophorionem* conjungit. [l] Σκίρα ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις, ἀφ' ἧς καὶ ὁ μὴν Σκιροφοριών, *Scira festum apud Athenienses; à quo mensis Scirophorion. Aiunt autem* σκίρον *esse umbellam cum quâ ex Acropoli, in locum quendam nomine* Σκίρου, *eunt Minervæ sacerdos, etiam Neptuni, & Solis: eam autem gestant* Ἐλεοβοτάδαι. [i] *con. Ctesiphont.* [k] *Hist. Animal l.* 6. *c.* 21. [l] *Harpocrat.*

Atticorum Mensium seriem eodem ordine exhibuerunt pridem H. Stephanus, in Appendice Thesauri, ex veteri Lexico; & J. Seldenus, in Apparatu ad epochas Marmoreas, ex MS. ad calcem Almagisti Ptolemæi. Neque de eâ ampliùs ambigendum.

Annus Atticus.

MEnses XII τριακονθήμεροι conficiunt Annum, dierum 360. Qualis fuit olim Ægyptiorum annus, talis etiam Græcorum, ætate Solonis. Ipse Solon, cum Crœso differens, numerat [m] *annorum* 70, *dies* 25200. Istis per 70 divisis, prodeunt 360; qui juxtà Solonem, Annum faciunt. [m] *Herod. l.* 1. *c.* 32.

Cleobulus

Cleobulus Lindius (Solonis familiaris, & è VII Sapiens) eandem Anni formam ænigmate expressit. *Diog. Laert. in V.*

Εἷς ὁ πατὴρ, παῖδες δ' δυώδεκα· τῷδε δὲ ἑκάστῳ
Παῖδες τριήκοντα διάνδιχα εἶδος ἔχουσαι·
Αἱ μὲν λευκαὶ ἔασιν ἰδεῖν, αἱ δ' αὖτε μέλαιναι·
Ἀθάνατοι δὲ ἐοῦσαι ἀποφθινύθουσι ἅπασαι.

Est genitor, proles cui sit bissena; sed horum
Cuivis triginta natæ: sed dispare formâ:
Hæ niveis totæ; fuscis sed vultibus illæ:
Atque immortales quum sint, moriuntur ad unum.

Quid multa? Non alius erat Anni Attici modus, usque ad ætatem *Demetrii Phalerei* (qui Athenis Archon erat anno quarto Olymp. 117) cui Athenienses tot statuas posuerunt, quot Dies Annus habuit: [a] *Siquidem 360 statuere; nondum Anno hunc numerum dierum excedente.* Callippus demùm Cyzicenus (Demetrio coætaneus) [b] *Annum naturalem dies habere prodidit* 365, cum quadrante. [a] *Plin. l. 34. c. 6. p. 606.* [b] *Censorin. c. 19.*

Cæterùm vetus iste Anni modus neque verè *Solaris* erat, cum desiderarentur dies V cum quadrante; neque *Lunaris*, cum Luna minùs quàm XXX dies in mense conficiat: Nam annus Lunaris est dierum 354, non 360; adeò annus Solonis sex diebus major erat anno Lunari. Veruntamen Macrobius & Solinus annum Græcorum Lunarem fuisse prodiderunt; non quòd Menses Lunæ rationibus exactè congruerent; sed quòd Græci in observationibus suis, Lunæ potiùs quàm Solis rationem habuerint.

[c] Τὸ ἐκ τῶν νόμων καὶ τῶν χρησμῶν προσταττόμενον, τὸ θύειν κατὰ γ', ἤγουν τὰ πάτρια, μῆνας, ἡμέρας, ἐνιαυτόν. *Quod à legibus, & ab Oraculis præscriptum erat; ut secundùm Patria, vel secundùm Tria Sacrificarent*, id est, *Menses, Dies, Annos.* Τοῦτο δὲλαβον ἅπαντες οἱ Ἕλληνες τὸν μὲν ἐνιαυτὸν συμφώνως ἄγειν τῷ ἡλίῳ· τοὺς δὲ ἡμέρας, καὶ τοὺς μῆνας τῇ σελήνῃ, *Id Græci omnes ita acceperunt, ut Anni congruerent cum Sole; Menses autem & Dies, cum Lunâ. Est autem* κατ' ἥλιον ἄγειν τὸν ἐνιαυτὸν, *circà easdem anni tempestates eadem Diis sacrificia celebrari; utputa Vernum sacrificium semper verno tempore peragi; æstivum, æstate: similiter & in reliquas anni tempestates incidere sacrificia. Hoc enim Diis acceptum gratumque esse putabant. Id autem fieri non potuit, nisi Solstitia, & Æquinoctia in iisdem Zodiaci locis fierent. Est autem* κατὰ σελήνην ἄγειν τὰς ἡμέρας, *ut* [c] *Geminus, c. 6. p. 32.*

Dierum appellationes respondeant illuminationibus Lunæ. Subjicit contrariam fuisse, apud Ægyptios, Festorum rationem; quòd [a] monuimus. [b] Οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι τοὺ μῆνας τριακονθημέρους ἦγον· τοὺς δ' ἐμβολίμους οὐδ' ἐνιαυτοῦ, *Veterum Menses erat 30 dierum; intercalationes autem alterno quoque anno.*

[a] P. 237. [b] Gemin. p. 34. d.

[c] *Veteres in Græciâ civitates cum animadverterent, dum Sol annuo cursu orbem suum circuit, Lunam interdum terdecies exoriri, idque sæpe alternis fieri: arbitrati sunt Lunares* XII *menses & dimidiatum ad Annum Naturalem convenire. Itaque annos Civiles sic statuerunt, ut interkalando facerent alternos* XII *mensium, alternos* XIII. *Utrumque annum separatim, Vertentem; junctos ambos, annum Magnum vocantes; idque tempus* τριετηρίδα *appellabant, quod tertio quoque anno interkalabatur, quamvis biennii circuitus, & revera* διετηρὶς *esset. Unde mysteria, quæ Libero patri alternis fiunt annis, Trieterita à poetis dicuntur.* Neque tantùm Orgia Thebanorum, aut Dionysia ἐν Λίμναις, sed & Agon Nemeacus atque Isthmiacus anno tertio celebrabantur; id est, bis in quadriennio.

[c] Censorin. c. 18.

Hujusmodi erat interkalatio, temporibus Solonis. Ipse, cum Crœso differens, [d] *Annorum*, ait, 70 *sunt dies* 25200, *si mensis interkalaris non interveniat: Quod si velet alterum annum esse, quàm alterum, uno mense majorem, ἵνα αἱ ὧραι συμβαίνωσι τῷ αγινόμεναι ἐς τὸ δέον, ut Tempestates eòdem opportunè recurrant, per annos* 70 *fiunt menses interkalarii* 35: *ex his mensibus fiunt dies* 1050; *quibus adjectis, anni* 70 *habent dies* 26250. Neque Herodoti ætate, obtinuit alius interkalationis modus. [e] Ἕλληνες μὲν ἀπὸ τρίτου ἔτεος ἐμβόλιμον ἐπεμβάλλουσι, τῶν ὡρέων εἵνεκεν, Græci tertio quoque anno interkalarem mensem *introducunt, Tempestatum gratiâ*: Addit, *Ægyptii autem* XII *Mensibus tricenorum dierum, adjiciunt quotannis Dies* V. *In hoc illi prudentiùs agere videntur, quàm Græci.* Consuetudinem Græcam refert; Ægyptiacam laudat: non immeritò; cum ista Græcorum interkalatio sit nimis vitiosa. Menfis embolimus habet dies XXX, at verò biennio Græco desunt tantùm dies X cum semesse, ad explenda Solis ratiocinia: Supersunt itaque dies XIX cum semesse. Adeo rudis erat prima Græcorum Interkalatio.

[d] Herod. l. 1. c. 32.

[e] Id. l. 2. c. 4.

[f] *Postea, cognito errore, hoc tempus duplicârunt, & τετραετηρίδα fecerunt: sed & eam, quòd quinto quoque anno redibat,* πενταετηρίδα *nominabant. Qui annus Magnus ex quadriennio commodior visus est:*

[f] Censor. ib.

ut

ut annus Solis constaret ex diebus 365, *& diei parte circiter quartâ, quæ unum in quadriennio diem conficeret. Quare Agon in Elide, Jovi Olympio, quinto quoque anno redeunte celebratur.*

Ὀκταετηρὶς.

HOC *quoque tempus, quòd ad Solis modò cursum, nec ad Lunæ, congruere videbatur, duplicatum est, &* ὀκταετηρὶς *facta; quæ tunc* Ἐννεαετηρὶς *vocitata, quia primus ejus annus nono quoque anno redibat. Hunc circuitum verè annum Magnum esse pleraque Græcia existimavit; quod ex annis vertentibus solidis constaret, ut propriè in anno Magno fieri par est. Nam dies sunt solidi* [2922, menses] *uno minùs centum, annique vertentes solidi octo. Ob hoc multæ in Græciâ Religiones hoc intervallo temporis summâ ceremoniâ coluntur. Delphis quoque ludi, qui vocantur Pythia, post octavum annum olim conficiebantur.* Periodum hanc in usu vetustissimo fuisse docet *Minos Secundus*; [a] qui Leges suas κατ' ἐννεαετηρίδα promulgavit; & Athenienſibus constituit tributum, eodem annorum curriculo solvendum. Sed & diù anteà [b] *Cadmus* εἴδιον ἐνιαυτὸν ἐδήτευσεν Ἄρει. Ἦν δὲ ὁ ἐνιαυτὸς τότε ὀκτὼ ἔτη, *annum magnum Marti mercenarius fuit. Annus verò jam tum constabat annis octo.*

[a] *Supra*, p. 277, 281.

[b] *Apollodor. l.* 3. *p.* 169.

Ὀκταετηρὶς primùm *Religiones* spectabat: tandem Intercalationem, annique formam. Nimirùm veteres Græci (quæ fuit eorum in Astronomicis imperitia) aliquandiù existimabant, hanc Periodum fuisse cœlestium omnium motuum conversionis integræ mensuram, quandò Sol & Luna in eandem diem & horam recurrebant, in quâ fuerunt anteá. Sed non ita multò post Lunaris hujus periodi fides suspecta fuit; & ob brevitatem ejus, mendosa & fallax deprehensa est. Repererunt enim docti Neomeniam citiùs justo reduci.

[c] *Obliquitatem Signiferi intellexisse Anaximander Milesius traditur Olympiade* LVIII (id est, post Solonis tempora) *Signa deinde in eo Cleostratus; & prima Arietis & Sagittarii.* Hic etiam [d] *Hædos primus inter sidera ostendit.* Ante Anaximandrum, Thales *Eclipses* prædixit; quod sine *obliquitatis Zodiaci* notitiâ intelligere non potuit: Verùm Anaximander [e] *Scripsit de Naturâ, de Terræ ambitu, de Stellis fixis, de Sphærâ, & aliis:* primusque ausus est librum à

[c] *Plin. l.* 2. *c.* 8.

[d] *Hygin. l.* 2. *c. de Heniоc.*

[e] *Suidas* Ἀν.

[a] *Themistii, Orat. XX.* se scriptum in lucem edere; [a] cum anteà apud Veteres Græcos ignominiosum esset libros conscribere.

[b] *Diog. Anax.* [b] Εὗρε ὃ γνώμονα πρῶτος — τροπὰς καὶ ἰσημερίας σημαίνοντα.

[c] *Præpar. l. 10. c. ult. p. 504. a.* Magis explicatè Eusebius: [c] ὃς πρῶτος γνώμονας κατεσκεύασε πρὸς διάγνωσιν τροπῶν καὶ ἡλίου, καὶ χρόνων, καὶ ὡρῶν, καὶ ἰσημερίας, *Anaximander primus stilos ad dignoscendas Solis, temporum, tempestatum, & Æquinoctii conversiones elaboravit.*

Accuratiore itaque Astronomiâ instructus, [d] *Cleostratus Tenedius primus* Ὀκταετηρίδα *composuit* emendatiorem, quàm erat popularis. Quâ autem interkalationis dispositione ille Neomenias ad Lunares motus accommodaverit; quâ Olympiade scripserit, non constat.

[d] *Censorin. c. 18.*

[e] *Censor. ib.* [e] *Posteà alios aliter* hunc Cyclum tractâsse aiunt; *qui Mensibus variè interkalandis, suas* ὀκταετηρίδας *protulerunt: ut fecit Harpalus, Nauteles, Mnesistratus; item alii, in queis Dositheus, cujus maximè* ὀκταετηρὶς *Eudoxi inscribitur.* Quid autem quisque in castigatione suâ præstiterit, incertum est, neque ab auctoribus traditum.

[f] *Censor. ib.* Horum celeberrimus Eudoxus: unde [f] *hanc* ὀκταετηρίδα *vulgò creditum est ab Eudoxo Cnidio institutam.* Floruit ille [g] *anno tertio Olymp.* LXXXIX; vel potiùs, [h] *anno 1 Olymp.* XCVII: siquidem [i] *literas acceperit commendatitias ab Agesilao* πρὸς Νέκτανιν (Is *Nectanebis*, Africano; *Sebennitarum Regum primus*) qui [k] *an. 3 Olymp.* CI, *Persarum expeditionem in Ægyptum, sub Pharnabazo & Iphicrate Athenienſi, irritam reddidit.*

[g] *Euseb. n. 1595.* [h] *Ib. n. 1624.* [i] *D. Laert. in Eudox.* [k] *Diod. Sic. l. 15. p. 478. d.*

[l] *Strab. l. 17. p. 806. c.* [m] *Eudoxus, cum Platone, in Ægyptum profectus, à sacerdotibus didicit* τὰ ἥμισυ τέταρτα τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς μόρια ταῖς τριακοσίαις ἑξήκοντα πέντε ἡμέραις εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐνιαυσίου χρόνου, *diei ac noctis particulas supra 365 dies ad anni complementum excurrentes:* ἀλλ' ἠγνοεῖτο τέως ὁ ἐνιαυτὸς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὡς καὶ ἄλλα πλείω, *Tamdiù apud Græcos ignorabatur Annus; ut & alia permulta.* Intelligitur Diei pars quarta; de quâ nos, [n] ad Annum Ægyptiorum.

[m] *Suprà, p. 235.*

[n] *Diog. ib.* [o] *Hic cum annum & quatuor menses in Ægypto moratus esset (pube superciliisque rasis)* τὴν Ὀκταετηρίδα *scripsisse fertur. Versatus est cum Ichonuphy Heliopolitano. Apis vestem ejus linxit; unde Sacerdotes prædixerunt illum* ἔνδοξον, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον *illustrem futurum, sed non diù victurum. Mortuus est anno ætatis 53.* Erat autem hujusmodi Octaeteridis dispositio.

Octaeteris

Octaeteris habet menses 99, in quibus 3 sunt intercalares; dies 2922 ; Gemm. p. 35. a.
annos 8. Cum annus Solaris sit dierum $365\frac{1}{4}$; *Lunaris, dierum 354:*
excessus est dierum $11\frac{1}{4}$ *qui octies multiplicati, efficiunt dies 90, menses*
verò 3: qui in Octaeteride intercalantur, ut defectus repleatur qui fit
singulis annis à Sole. Menses isti, ut ex æquo collocentur, interkalantur
anno III, & V, & VIII: neque refert si in aliis annis fiat eorum dispositio:
Lunaris annus cum sit dierum 354, putârunt Mensem Lunarem esse
dierum $29\frac{1}{2}$ *& bimestre tempus, dierum 59. Unde per vices mensem*
agunt Cavum, & Plenum; ut sint in anno sex pleni menses, & sex cavi:
colliguntur autem dies 354.

Annus Solaris est dierum $365\frac{1}{4}$. *Octo anni Solares continent dies 2922.* Ibid. p. 36.
Mensis Lunaris, præcisè sumptus, est dierum $29\frac{1}{2}$ *&* $\frac{1}{33}$. *Quibus multiplicatis in Octaeteridis menses 99: fiunt dies* $2923\frac{1}{2}$. *Ita in quavis Octaeteride, à Lunâ defectus est unius diei cum dimidio: & in annis 16, defectus est trium dierum. Quamobrem in quavis heccædecaeteride* (sive post duas Octaeteridas) *ad Lunæ cursum,* γ' ἐπάγον᾽ ἡμέραι, *tres adjiciuntur dies; ut Anni, secundùm Solem; Menses & Dies, secundùm Lunam agantur.* Alias Octaeteridis emendationes Geminus diligenter explicat: ipsum adeas. Illius ætate, in usu civili locum habuisse videtur Octaeteris, quæ dies haberet $2923\frac{1}{2}$, mensesque alternatim plenos cavosque. Aliæ Octaeteridum, aliorumve Cyclorum formæ, ab Astronomis excogitatæ, penès eruditos reservatæ, non usu civili receptæ fuisse videntur: qualis forsàn *Metonis* periodus; quam recensuit *Calippus* Cyzicenus.

Ἐννεακαιδεκαετηρὶς.

ANNO 4 Olympiadis LXXXVI *Athenis Meton, Pausaniæ filius,* Diod. Sic. l. 12. p. 305. c.
Astrologicâ scientiâ clarus, periodum, *quàm* Ἐννεακαιδεκαετηρίδα, *Novendecennalem vocant, promulgavit: Epocham sumens à* XIII *die mensis Scirophorionis.* Quod supra Solis rationes Octaeteridi supererat, id huic deest. De modo hujus cycli, Censorinus.
[a] *Præterea sunt anni Magni complures: ut Metonicus, quem Meton* [a] Cens. c. 18.
Athenienses ex annis undeviginti constituit; eóque Ἐννεακαιδεκαετηρὶς *appellatur: & interkalatur septies: in eoque anno sunt dierum sex millia & DCCCCXL;* [a] μεῖναι δὲ σὺν τοῖς ἐμβολίμοις ἔτεσι, *Menses* [a] Gemin. c. 6. p. 37. d.
verò 235, cum intercalaribus mensibus septem. Itaque annus fit dierum $365\frac{1}{19}$. *Et in Mensibus 235, cavos posuerunt 110, plenos 125: neque*

agitur alternatim cavus & plenus; ſed aliquandò duo pleni continuantur. Hoc enim in apparentiis natura admittit ad Lunæ rationem (ut duo pleni continuarentur;) *quod in Octaeteride non inerat. Menſes autem* CX *Cavi fiunt ob hanc cauſam. Menſes* 235 *finguntur omnes* πλιακονθήμεροι, 30 *dierum: unde colliguntur dies* 7050; *qui cum ſuperent Enneadecaeteridis dies* 6940, *diebus* 110; *menſes* 110 *Cavi fiunt, ut in menſibus* 235 *compleantur dies iſti* 6940, *ut autem* ἀφ' ἑξαιρεσίμων ἡμερῶν παραμερείας *iſta dierum exemptilium* (ſive cavorum menſium) *diſtributio ex æquo fieret, ſummam dierum* 6940, *per* 110, *partiti ſunt: unde prodeunt* 63 (& $\frac{1}{11}$.) *Itaque poſt dies* 63, *in hâc periodo, unus dies auferendus eſt*; & pro 64 die, numerabitur 65: niſi quod in undecimâ ἑξαιρέσει (quia dies unus ex fractione $\frac{1}{11}$ jam accrevit) exemptio fiet poſt dies 64; & pro 65, numerabitur 66. Hæc autem partitionis progreſſio τεχνικῶς & methodi causâ deſignata eſt. Non enim illis ipſis diebus vulgò ἑξαίρεσις uſurpari ſolita eſt; neque de illius loco ſatis convenit inter eruditos.

Sed neque Cyclum hunc Novendecennalem in uſum vulgarem receptum fuiſſe; Neque Octaeteridis anomaliam, in feſtis celebrandis, adhuc deſiiſſe conſtat ex Ariſtophanis Νεφέλαις: acta eſt fabula (Ἀμυνίᾳ ἄρχοντος) anno 2 Olymp. 89; in quâ, ipſa Minerva in Athenienſes increpat, illos [b] οὐκ ἀγαθὰς ἡμέρας

Οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' ἄνω τε κἀμπὼ κυδοιδοπᾶν, &c.

—Nullos dies rectè tranſigere;
Sed ſurſum & deorsùm omnia confundere.

[b] *Sub finem Act.* 1.

Neque multò poſt, anno belli Peloponneſiaci 19, an. 4 Olymp 91, Nicias Athenienſium dux in Siciliâ, Lunæ defectu ſuperſtitiosè territus, unà cum exercitu periit. Ex cœleſtium motuum ignorantiâ, ſuperſtitio.

Thucyd. l. 8.

Ἑξαγεδδομηκονταετηρίς.

[c] *Geminus, p.* 38. c.

METonis, ſive [c] *Euctemonis, annus (in periodo Decennovennali) conſtabat diebus* $365\frac{1}{19}$: *ſed annus Solaris (quod plurium annorum obſervatione conſtabat) erat dierum* $365\frac{1}{4}$. *Numerus alter hunc ſuperat* $\frac{1}{76}$. Ita ut in 19 annis ſuperſit diei pars quarta; in quatuor Decennovennalibus, dies integer. *Quam ob cauſam Calippus exceſſum diei caſtigavit; & conſtituit Periodum annorum* LXXVI, *conſtantem ex quatuor Decennovennalibus; quæ continet menſes* 940, *è quibus* 28 *ſunt intercalares;*

Dies

Dies autem 27759 : Cum quatuor periodi Metonicæ essent dierum 27760. *Ordine autem Embolimorum similiter usus est*, ac pridem Meto. *Atque hæc periodus omnium maximè cum apparentiis congruere videtur.* In hâc igitur anni Græci emendatione acquievit Geminus. Initium autem Periodi Calippicæ (ut & Metonicæ) ab æstivo Solstitio deducitur anni Nabon. 419, anno 3 Olymp. 112, anno Per. Jul. 4384. Quod ex Ptolemaicis observationibus colligitur.

Hipparchus autem Calippicam periodum justò longiorem esse docuit. *Ipse* (apud [a] Ptolemæum) *Ostendo*, ait (*in libro de Anni tempore*) *quòd Annus Solaris* (*id est, tempus in quo Sol à solstitio ad idem solstitium redit, vel ab æquinoctio ad idem æquinoctium*) *contineat dies* 365. *& minus quàm quadrantem*, πεντηκοστῷ ἐλάσσα μέρει μιᾶς ἡμέρας καὶ νυκτὸς, *tricentesimâ parte ferè unius diei ac noctis*: id est quantitatem anni veram, præter dies 365, esse hor. 5, scrup. 55′, 12″: deesse quadrantis scrup. 4′, 48″. Et in alio libro (*de mensibus & diebus interkalaribus.*) [b] *Nos*, ait, *in* XIX *annis totidem menses integros invenimus, quot illi* (Meton, & Calippus:) *Annum autem quadrante paulo minus obtinere: adeò ut in* 300 *annis desint, secundùm Metonem, dies quinque; secundùm Calippum, dies una.* Censorinus autem constare ait annum magnum [c] *Hipparchi ex annis* CCCIV; *in quo interkalatur centies deeies bis.* Hipparchus anni Tropici modum definiit: Censorinus autem ὠθήγησιν σελαναϊκὴν respexisse videtur. De anno Græco hæc tradiderunt Veteres: sit excursioni venia.

[a] Συναγ. M. l. 3. c. 2. p. 63 edit. Græc.

[b] Ptol. ib.

[c] Censorin. c. 18.

Epochæ Marmoreæ.

Ἀφ' ἧς Α. . .Λυδὸ . . . σήλυσε . . . ΔΔΔΙ, Ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀριστοκλέους.

Ex quo Alyattes Lydorum Rex . . . anni 341, *Archonte Athenis Aristocle.*

Ἀφ' ἧς Σάπφω ἐγ Μιτυλήνης εἰς Σικελίαν ἔπλυσε φυγοῦσα . .ολ . . .ϑ. . . . . ος Ἀθήνησιν μὲν Κριτίου πρότερον· ἐν Συρακούσαις δὲ Γεωμόρων κατεχόντων τὴν ἀρχήν.

Ex quo Sappho ex Mitylene in Siciliam trajecit fugiens . . . Archonte Athenis Critia priore; Syracusis autem Geomoris rerum potientibus.

. . . . .ονίες Κύρραν, καὶ ὁ ἀγὼν ὁ γυμνικὸς ἐτέθη χρηματίτης ἀπὸ τῶν λαφύρων, ἔτη ΗΗ..ΔΔΠΙΙ, Ἄρχοντος Ἀθήνησι Σιμωνος.

Ex quo Amphyctiones ceperint Cyrrham, & certamen Gymnicum editum est, quo præmia præbenda ex spoliis, annì 327, *Archonte Athenis Simone.*

Æræ Atticæ.
978
992

		Æræ Atticæ.
Ἀφ' ἧς . . . . ἀγὼν πάλιν ἐτέθη ἔτη ΗΗΗΗΔΠΙΙΙ, Ἄρχοντος Ἀθηνῄσι Δαμασίου τὸ δεύτερον.	*Ex quo certamen iterùm Coronarium factum est anni* 318, *Archonte Athenis Damasiâ secundo.*	1001
Ἀφ' ἧς ἐν Ἀθ. .αις Κώμων . . ς . . . ἔθη . . . σαν . . ἥβδ Ἰκαρικέων ἡύρεντων Σουσαρίων καὶ Δόλον . . τεθ. .πων ἀπὸ Ἰκα . . δρασχρ. .ν οἴνου.	*Ex quo Athenis Comœdia* primùm acta est scenâ tabulatâ, *inventoribus Susarione & Dolone Icarienſibus* (à pago dictis.)	
Ἀφ' ἧς Πεισίστρατος Ἀθηνῶν ἐτυράννευσεν, ἔτη ΗΗΓΔΔΔΔΠΙΙ, Ἄρχοντος Ἀθηνῄσι Κωμίου.	*Ex quo Piſiſtratus Athenis tyrannidem exercuit, anni* 297, *Archonte Athenis Comiâ.*	1022
Ἀφ' ἧς Κροῖσος . . Ἀσίας . . Δέλφους α . . . . ΔΔΔΔΙΙ, Ἄρχοντος Ἀθηνῄσι Εὐθυδήμου.	*Ex quo Cræſus ex Aſiâ Delphos miſit, anni* 292, *Archonte Athenis Euthydemo.*	1027
Ἀφ' ἧς Κῦρος ὁ Πέρσων βασιλεὺς Σάρδεις ἑλαβε, καὶ Κροῖσον ἐκ . . ης σφαλ. . . .	*Ex quo Cyrus Perſarum Rex Sardes cepit, & Cræſum.*	
Καὶ Ἱππώναξ κατ' ἔτον Ἰαμβοποιὸς.	*Eo tempore Hipponax Iambos ſcripſit.*	
Ἀφ' ἧς Θέσπις ὁ ποιητὴς . . .αχε . . . ὃς ἐδίδαξεν Ἀλκ..σιν . . . ἐτέθη ὁ τράγος, ἔτη ΗΗΓΔ(ΔΔΔ), Ἄρχοντος Ἀθ. . . αγὸς τὸ πρωτέρου.	*Ex quo Theſpis poeta . . . edidit Alceſtim*; cujus præmium *proponebatur hircus, anni* 280, *Archonte Athenis Alcæo priore.*	1039

Ultimi *Lydorum* Regis, atque penultimi hìc meminit Marmor: de utroque [a] diximus, non fine hæſitatione; neque lux major ex obliterato hoc lapide. Prior Epocha ab interprete legitur Ἀφ' ἧς Ἀλυάττης Λύδοις ἐβασίλευσε, ἔτη ΗΗΗΔΔΔΔΙ, *Ex quo Alyattes regnavit in Lydiâ, anni* 341, id eſt, anno Attico 978. Numerus iſte [b] Euſebio magis favet, qui *Alyatti* attribuit annos tantùm 49; quàm Herodoto, qui refert illum [c] *regnâſſe annos* 57. Quæ de *Cræſo* obſcurè dicuntur, non illius initia, ſed dona ab eo *Delphos* miſſa innuunt: ex reliquiis numeri colligitur annus Atticus 1027. Eo anno [d] *Euthydemus erat Archon Athenis*; & *Lacedæmone, Chilon Ephorus primus*, ſive ἐπώνυμος, *Olymp.* LVI. Non autem hinc liquet de quo Regni Cræſi anno intelligendum ſit Marmor; neque de quâ legatione. Ille enim [e] ἐχρηστηριάζετο τὸ τρίτον, *Oraculum ter conſuluit. Sapphûs*, & Γρωμόρων mentionem [f] fecimus.

[a] *P.* 561, 582.
[b] *Chron. n.* 1405.
[c] *L.* 1. *c.* 25.
[d] *Diog. Laert. in Chil.*
[e] *Herod. l.* 1. *c.* 55.
[f] *Sup. p.* 466.

Pythia.

Pythia.

LUdorum Panegericorum vetuſtiſſimâ *Pythiâ*; ab ipſo Apolline dicata. *Ephorus*, apud [a] Strabonem, *ait Pythonem latronem fuiſſe, cui à maleficio Draconis nomen inditum; quem Apollo ſagittis confecit.* Unde Delphi, tantâ peſte ſoluti, ludos celebrandos curavêre. [a] *Lib. 9. p. 422.*

[b] *Diomedes à Trojâ redeuns tempeſtate elapſus Apollini Epibaterio delubrum dedicavit; & in Apollinis honorem ludos Pythios primus omnium inſtituit:* [c] Καὶ Πυθίῳ Ἀπόλλωνι τὸ καλὸν τρίποδα ἀνέθηκεν, ὃν ἐν τῷ ἆθλῳ τῷ Πατροκλῷ ἀγῶνι ἔδωκεν Ἀχιλλεύς, *Et Apollini Pythio tripodem æneum dicavit, quem Achilles ei dederat in agone ad Patrocli tumulum:* teſtante inſcriptione. [b] *Pauſan. Corinth. p. 146.* [c] *Euſtath. ad Iliad. Ψ.*

Χάλκεός εἰμι τρίπους, Πυθοῖ δ' ἀνακείμαι ἄγαλμα·
Καὶ μ' ἆθλ' Πατρόκλῳ θῆκεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Τυδείδης δ' ἀνάθηκε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
Νικήσας ἵπποισι τῷδε πλατὺν Ἑλλήσποντον.
Æreus ſum Tripos, Apollini donarium maneo;
Et me ad funus Patroli poſuit pedibus celer Achilles:
Me autem dicavit Tydides bonus vociferator Diomedes
Cum viciſſet equis propè latum Helleſpontum.

Ibid.

Cæterùm, ex poſterioribus horum carminum partibus, ſatis conſtat epigramma hoc eſſe Homero recentius.

[d] *Antiquiſſimum* in Pythicis ludis *certamen fuiſſe memorant, Hymnum in Apollinem canere; eique certamini ἆθλα præmia primò propoſita fuiſſe: In eo ceciniſſe, & cantu viciſſe Chryſothemin Cretenſem, cujus pater Carmanor Apollinem de cæde purgaſſet; poſt quem, Philammonem cantu viciſſe memorant; & poſt hunc, Thamyrin Philammonis filium. Heſiodum tradunt repulſam tuliſſe, quòd non didiciſſet unà cum cantu citheram pulſare.* [e] *Sub Eurylocho autem Amphyctiones Equeſtrem & Gymnicam concertationem inſtituerunt,* στεφανῖτιν, *Coronariam; & Pythia nominaverunt.* [d] *Pauſan. Phoc. p. 620.* [e] *Strab. l. 9. p. 421.*

[f] *Delphis ludi, qui vocantur Pythia, poſt Octavum annum olim conficiebantur.* Neque diſſentire videtur Marmor. Anno Attico 992, *archonte Athenis Simone*, id eſt, anno ſecundo Olymp. 47, *ex ſpoliis Cirrhæ* direptæ, Pythius *agon Gymnicus factus eſt* χρηματίτης. Rursùs anno Attico 1001, *archonte Damaſiâ II*, anno 3 Olymp. 49, [f] *Cenſorin. c. 18.*

Agon, iterùm actus, fit Coronarius. Interceſſit novennium: adeò ut Pythia adhuc, etiam poſt Cirrham exciſam, ἀγὰ ἐννεαετηρίδος celebrari videantur. Verùm ne id temerè concedamus, monet Pauſanias. [a] *Anno*, ait, *tertio Olympiadis* XLVIII, ἆθλα ἔθεσαν οἱ Ἀμφικτύονες κιθαρῳδίας μόνον, κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς· προσέθεσαν δὲ τῇ αὐλῳδίας ἀγώνισμα, τὴν αὐλῶν, *Amphyctiones inſtituerunt certamen cantûs ad citharam, ut pridem; ſed & addiderunt cantum ad tibiam; etiam ipſarum tibiarum* per ſe.

[a] *Phocic. p.621.*

Olympiade XLVII, Agon fit χρηματίτης: Olymp.XLVIII, adjicitur Αὐλῳδία· Olymp.XLIX, fit στεφανίτης: *Pythia* igitur, ſaltèm poſt Cirrhæ cladem, fuerunt *pentaeterica*; quemadmodum Olympia. Et *Pythiadum* epocha rectiùs forsàn dinumerari poteſt ab Olympiade XLVII; quàm à XLIX, ut [b] Euſebius; aut à [c] XLVIII, ut Scaliger in ſuâ συναγωγῇ; Pauſaniam ſequutus; qui δευτέραν Πυθιάδι, στεφανίτην τ' ἀγῶνα, *Secunda Pythiade, certamen Coronarum ſubmotis præmiis, ab Amphyctionibus* factum eſſe ſcribit, & *Aulœdiam ſublatam.*

[b] *Chron. num.*1435.
[c] *In Euſeb. p.*320.

Comœdia, Tragœdia.

QUO tempore *Sapientia* primùm apud Græcos in honore fuit; eodem agi cœperunt Ludi Loquentes; *Comœdia* ſcilicet, atque *Tragœdia*: illa priùs inventa: hæc priùs expolita: illius inventor *Suſarion*; hujus, *Theſpis*. Eſt autem vox Dorica: Dores κώμας dicunt, quod Attici δήμους; quod hi πρόπολιν, illi δᾶν; unde *Dramata*. Comœdia itaque primùm agreſtis cantio erat, & in *pagis* uſitata; ſerò in urbem recepta. Tam [d] *Theſpis* quàm *Suſarion* fuerunt Icarienſes: [e] *Icaria* autem δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς, ἀπὸ Ἰκαρίου τοῦ πατρὸς Ἠριγόνης (ὁ δημότης, Ἰκαριεύς) *Pagus in Ægeide tribu, dicta ab Icario Erigones patre.*

[d] *Suid.*Θ.
[e] *Steph.*Ἰκα.

[f] *Quemadmodum olim in Tragœdiâ, Chorus quidem ſolus agebat priùs; poſteà verò Theſpis* (ἕνα ὑπωκριτὴν ηὗρεν) *unum biſtrionem adinvenit, ut Chorus interquieſceret*; & [g] *Æſchylus, ſecundum*; *Sophocles autem, tertium*: *& ſic expleverunt Tragœdiam*: ita etiam Comœdia initio monoproſopos fuiſſe videtur. Quod ex fragmento *Suſarionis* hujus, apud [h] Stobœum, colligitur. Ille, in *Dionyſiorum* celebritate, hos quatuor ſenarios de *Fœminis* ceciniſſe traditur:

[f] *D. Laert. in Platone p*82.f.
[g] *Ariſtot. Poet.c.*3.
[h] *Serm.* 67.

Ἀκούετε

Ἀκούετε λεὼς, Σουσαρίων λέγει τάδε.
Κακὴν γυναῖκες· ἀλλ' ὅμως ὦ δημόται,
Οὐκ ἔστιν οἰκεῖν οἰκίδιον ἄνδρι κακῷ.
Καὶ γὰρ τὸ γῆμαι, κὴ τὸ μὴ γῆμαι, κακόν.
Audite populus, Susarion hæc dicit
Malum sunt mulieres; sed tamen ô populares,
Non est domum invenire sine malo.
Uxorem enim ducere, & non ducere, malum.

Sanè tenue fuit nascentis Comœdiæ choragium; Veruntamen sacrum, & in honorem Bacchi. [a] Ἀπὸ μέθης κὴ ἡ τ κωμῳδίας κὴ ἡ τ τραγῳδίας σύστασις, ἐν Ἰκαρίᾳ τ Ἀττικῆς σύστασις κὴ καὶ αὐτὴ τ τ τρύγης καιρὸν, *A temulentiâ Comœdiæ & Tragœdiæ origo, in Icariâ Atticæ pago, ipso Vindemiæ tempore.* [a] *Athen. l. 2. p. 40.*

[b] *Ignotum Tragicæ genus invenisse camœnæ*
Dicitur, & plaustris vexisse poemata Thespis;
Quæ canerent agerentque peruncti fœcibus ora.
Post hunc, personæ pallæque repertor honestæ
Æschylus, & modicis instravit pulpita tignis,
Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno. [b] *Horat de arte Poet. v. 275.*

Thespis scenam ambulatoriam, in quâ fabulas egit, vehiculis circumvexit; & pro larvâ, nondum inventâ, faciem histrionis sui fœce vinaceâ perunxit, ne agnosceretur. *Hircus*, à quo Tragœdiæ nomen, Victori datus; ut Baccho rem sacram faceret; cujus in honorem fabula acta est: illius enim victima erat hircus.

[c] *Cum jam cœpisset Thespis tragœdiam movere, reique novitas retineret multitudinem (nondum autem εἰς ἆθλον ad certamen agebatur) Solon (quòd audiendi discendique studio teneretur, & in senectute jam in otium ludumque, etiam in convivia & musicam seipsum magis remitteret) Thespin ipsum (ut erat mos veterum) agentem spectavit. Peracto ludo, conveniens eum, interrogavit, annon puderet ipsum in tantâ coronâ adeò mentiri? Ubi respondit Thespis, Non indignum esse per Ludum ea dicere vel facere: Solon (terrâ baculo graviter percussâ) At verò, inquit, qui ludum hunc nunc probamus & amplectimur, brevi eum etiam in contractibus reperiemus.* [c] *Plut. Solon. p. 95. b.*

Ἐδίδαξε, *docuit Thespis* [d] *Olympiade* LXI: quod primæ illius fabulæ non competit. Neque enim *Alcestim* inter ejus dramata recensetSuidas. [d] *Suid. in Θ.*

[a] *Stron. l. p. 308. d.*

De Poetis hujus ætatis, Clemens: [a] *Iambum excogitavit Archilochus Parius:* χωλὸν ἢ ἴαμβον, *claudum Iambum, Hipponax Ephesius: Tragœdiam, Thespis Athenienſis: Comœdiam, Syſarion Icarieus.*

[b] *Plin. l. 36. c. 5.*

[b] *Hipponactem certum eſt* LX *Olympiade fuiſſe; cui notabilis fœditas vultus erat: quamobrem imaginem ejus laſcivia jocorum Bupalus & Anthermus Chii (clariſſimi in eâ ſcientiâ) propoſuere ridentium circulis. Quod Hipponax indignatus, amaritudinem carminum diſtrinxit in tantum, ut credatur aliquibus ad Laqueum eos compuliſſe. Quod falſum eſt: complura enim ſimulacra poſteà fecere.*

Piſiſtratus.

Herod. l. 1. c. 59.

Σταπαζόντων τῶν Παραλίων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πεδίου Ἀλκμαίων, &c. *Cum ſeditio orta eſſet inter Athenienſes Paralios & Pediæos; atque illis præerat Megacles Alcmæonis filius; his, Lycurgus Ariſtolaidis: Piſiſtratus, tyrannidem animo agitans, factionem Tertiam incitavit; contractiſque qui ab eâ parte ſtarent, ipſe ſpecie Hyperacriis præerat; rem autem hujuſmodi machinabatur.*

(**Solon. ep. ad Epimen.*)

Cùm ſeipſum muloſque vulneraßet, actio in Forum (ἐπ' Ἡλιαίᾳ) vehiculo, tanquam ex hoſtibus elapſus, qui rus proficiſcentem ipſum interimere voluiſſent, rogat Populum (cui Solon jus Suffragii conceſſerat) *ut cuſtodiam aliquam darent. Ille enim pridem in magnâ æſtimatione fuerat, captâ in Megarenſi expeditione Niſæâ, aliiſque editis præclaris facinoribus. Ergò Populus Athenienſis, fraude inductus, cives aliquot delectos ei dedit, qui κορυνηφόροι, clavis ligneis armati, non haſtis, penè ipſum ſequerentur. Iſti autem, cum Piſiſtrato concitati, occupârunt Arcem.*

Piſiſtratus Soloni συγγενὴς erat materno genere: quomodo ille ſe geſſerit, in tantâ rerum mutatione, operæ pretium erit dignoſcere. Solon, poſt leges latas, [c] *Decennalem peregrinationem ſuſceperat:* [d] *Eo abſente, omnes Athenis in ſeditionem exarſerant. Pediæis præerat Lycurgus, Paraliis Megacles, Piſiſtratus Diacriis* (ſive *Hyperacriis;*) *in quibus erant* (ὁ θητικὸς ὄχλος) *capite cenſi, divitibus ſummoperè infeſti. Obtinebant quidem adhuc in civitate Solonis Leges; ſed omnes ad res novas ſpectabant, aliumque Reipub. ſtatum deſiderabant; ſperantes, non, quod æquum erat; ſed in mutatione, ſe aliena aſſequuturos, & partem adverſam undequaque oppreſſuros.*

[c] *Plutar. in Solone, p. 92. e.*

[d] *P. 94. e.*

In hoc rerum ſtatu, Solon Athenas regreßus, apud omnes in magnâ erat reverentiâ atque honore; verùm ob ſenectutem, neque vires illi

aderant

aderant ad dicendum vel agendum in publico, neque alacritas : cæterùm seorsùm compellans Factionum capita, tentabat discordias discutere, eosque reconciliare ; Pisistrato maximè, ut videbatur, auscultante. Ille enim blandum quiddam & amabile habebat in sermone ; pauperibus subvenire promptus ; in simultatibus æquus ac moderatus. Si quæ verò à natura non haberet, ipsi ea imitanti magis etiam credebatur, quàm illis qui his præditi essent, ceu pudenti sanè viro & modesto, qui æqualitatem maximè adamaret, ac indignaretur adeò, si quis præsentem rerum statum moveret, aut res novas affectaret. Quippe his artibus plebi imposuit. At Solon ejus ingenium citò deprehendit, ac insidias subesse primus vidit : nec tamen propterea odio eum habuit, sed demulcere & ad saniorem mentem revocare conatus est : quin & ipsi aliisque affirmabat, quòd si quis, τὸ φιλόπρωτον, primatûs studium ipsius animo eximeret, ac dominandi libidini mederetur, nullum alium magis ad virtutem à natura factum, neque meliorem civem. Postquam verò Pisistratus, inflictis sibi vulneribus, in forum venit curru vectus ; populumque concitavit, tanquam, ἀπὸ τῶν πολεμίων, Reip causâ ab inimicis insidiis petitus esset ; multosque haberet indignantes & clamantes ; Solon propiùs accedens adsistensque ; Non rectè, inquit, fili Hippocratis, immitaris Ulissem Homericum. Tu enim eadem facis ad decipiendos Cives, quibus ille, se flagris concidens, imposuit hosti. Cum verò plebs inde ad defendendum Pisistratum parata esset, & populus in concionem veniisset ; sciviſsetque Ariston, ut clavigeri Quinquaginta Pisistrato in satellitium darentur ; Solon ad id dissuadendum surrexit : Cum verò videret Pauperes in Pisistrati gratiam impetuosos, & tumultuantes ; Divites verò fugientes timentesque ; ipse recessit, dicens : Equidem his sum prudentior, illis fortior : prudentior istis qui non capiunt quid agatur ; fortior his qui capiunt quidem, sed tyrannidi obstare reformidant. Postquam Populus decretum confirmasset ; de numero clavigerorum cum Pisistrato non anxiè disceptavit ; sed alentem quotquot vellet, & apertè colligentem, insuper habuit ; donec Arcem occuparet. Eo facto, & turbatâ civitate, illicò profugit Megacles aliique Alcmæonidæ. Solon autem, etsi jam valdè senex esset, neque adjutores ullos haberet, in forum tamen progressus, pro concione, populum stultitiæ & ignaviæ incusavit ; eosque ne libertatem desererent, hortatus est. Antè, dixit, expeditius fuisset tyrannidem nascentem reprimisse ; nunc verò majus est & illustrius adultam excindere. At cum nemo, propter metum, auscultaret, domum abiit ; sumptisque armis & in vico ante fores collocatis ;

Plut. Solon. p. 95. a.

(De ejus eloquentiâ, Cic. Orat. l. 3. p. 194.)

Plut. Sol. ib. d.

Plutar. Sol. p. 96.

collocatis; *Equidem, inquit, quantum potui, Patriæ Legibusque opem tuli; ac deinceps in otio se tenuit. Super his, cum multi ipsum admonerent à tyranno cæsum iri; quererentque, quâ re fretus adeò dementiret; respondit, Senectute. Atqui Pisistratus, rerum potitus, ita Solonem observavit, honore eum & benevolentiâ complectens, & ad se accersens ut consilio adjuvaret, laudaretque. Etenim plurimas Solonis Leges & retinuit, iisque primus immansit, & amicos idem facere cœgit. Phanias Ephesius refert, Solonem minùs duobus annis superstitem fuisse, postquam Pisistratus tyrannidem occupavit.* [a] *Siquidem Pisistratus dominari cœpit Comia Archonte; Solon autem obiit, Hegestrato Archonte, cujus magistratus Comiæ proximus erat.* Juxtà Marmor, Pisistratus dominari cœpit, *Comiâ archonte*, anno Attico 1022, is est annus 4 Olymp. 54. Tatianus [b] autem χρονογραφικὸν ponit *Onomacritum Athenienſem* (qui Ὀρφέως scripsit) ἐπὶ τῆς Πεισιστρατιδῶν ἀρχῆς, καὶ τῆς πεντηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, *sub principatu Pisistratidarum, circà quinquagesimam Olympiadem.* Eumque sequutus est [c] Clemens Alexandrinus; & Scaliger in [d] suâ Olympiadum Descriptione.

[a] *Plut. Sol. p. 97.*

[b] *contr. Græc.*

[c] *Strom. l. 1.*

[d] *cum Euseb. Græcè editâ.*

[e] *Herod. l. 1. c. 59.* [e] *Pisistratus verò, ubi Athenienſium principatum consecutus est, nec turbatis magistratibus, neque Legibus mutatis, inhærebat iis quæ statuta erant, Urbem benè & honestè administrans.* Ipse aliquando [f] *cædis apud Areopagum accusatus, jam tyrannide potitus, modestè adfuit, causam dicturus; quam tamen deseruit accusator.* Plurima ejus modestiæ & æquitatis exempla apud autores memorantur. [g] *Cæterùm non multò post, qui Megaclis & Lycurgi partes sequebantur, inter se consentientes, ejecerunt ipsum: atque ita Pisistratus primùm Athenas obtinuit; & tyrannidem, nondum validè firmatam, amisit.*

[f] *Plut. Sol. p. 96. c.*

[g] *Herod. ib.*

[h] *Herod. ib. c. 60.* [h] *Qui verò Pisistratum ejecerunt iterùm seditionem inter se concitârunt; quâ cum Megacles vexaretur, Pisistrato nunciat, si filiam suam uxorem ducere vellet, se tyrannidem redditurum: cumque hac conditionem illam acciperet, & annueret, rem de reditu valdè stultam machinati sunt. Erat in populo Pæanienſi mulier, nomine Phya; quæ statura cubitos quatuor, minus digitis tribus, æquaret, alioqui formosa. Hanc tota armatura induentes, & in currum imponentes, quo habitu maximè decora videri posset, in Urbem agunt; præmissis præconibus, qui præcurrerent, & cum in Urbem venissent, quæ mandata nuntiarent, istis verbis: O Athenienses, bonâ mente accipite Pisistratum; quem Minerva ipsa, summo eum inter homines honore afficiens, in Arcem suam reducit.*

Et

Et hi quidem passim hæc, quacunque transirent, dictitabant; ac confestim fama Populos pervagata est, ac si Minerva Pisistratum reduceret: & qui in Urbe erant, persuasi hanc mulierem esse Deam, & adorârunt eam, & Pisistratum receperunt; cum in exilio transegisset annos quinque.

Cum Pisistratus, quo dixi modo, tyrannidem recuperasset, sicut promiserat Megacli, uxorem duxit ejus filiam (cujus nomen erat [a] Κοισυρα.) *Sed cùm & ipsi essent filii ætate florentes, & Alcmæonidæ piaculo obnoxii dicerentur, nolens è novâ conjuge liberos tollere, illicitè cum eâ congrediebatur. Et initio ista occultabat mulier; deinde cum matre consultat, an enunciaret, an porrò celaret: hæc autem marito indicat. Ille ægrè ferens contumeliâ affici à Pisistrato, irâ percitus, inimicitias cum adversâ factione posuit. At Pisistratus, cum intelligeret quæ in ipsum agitarentur, è regione prorsùs decedit.* Herod. l. 1. c. 61. ([a] *Suidas in* Ἐγκεκοισυρωμένων.)

Tandem *cum Eretriam* (Eubœæ urbem) *venisset, unà cum filiis deliberat: & cum Hippiæ sententia de tyrannide recuperandâ prævaluisset, munera collegerunt ex urbibus antea sibi utcunque cognitis; & cum aliæ complures multum pecuniæ contulerunt, tum verò Thebani plurimum. Posteà verò, ut paucis dicam, tempus extitit, omniaque ad reditum ipsis parata fuerunt. Nam & ex Peloponneso Argivi aderant, mercede conducti; & Naxius quidam, nomine Lygdamis, ultrò adveniens, pecuniis copiisque adductis, multum alacritatis addidit.*

Eretria autem profecti, ἀφ' ἑνδεκάτου ἔτεος, anno undecimo (regni, an exilii?) *redierunt, & in Attica Marathonem primùm occupârunt. Hìc cum castra metati essent, multi ex Urbe factionis suæ socii conveniebant, aliique passim è Populis confluebant, quibus Tyrannis Libertate potior erat: atque sic congregabantur. Cæterùm Athenienses qui in Urbe degebant, quamdiu Pisistratus pecunias colligebat, posteaque Marathonem occupabat, nihili planè faciebant; sed ubi acceperunt, eum Marathone versus Urbem copias ducere, demùm ad se defendendos obviam ibant, & cum omnibus copiis in redeuntes contendebant. Ac Pisistratus Marathone digressus, cum in urbem iter caperet, cum suis convenit* (in Pallene pago) *pergensque ad Minervæ Pallenidis fanum, ex adverso arma posuit. Hìc Amphilytus Acarnan, vir ariolus, pompam Deæ celebrans, Pisistrato adfuit; eumque accedens, hexametro carmine vaticinatus est, ita inquiens.* Herod. ibid. c. 62.

Verriculum jactum est, expansaque retia; nocte
Mox aderunt thynni claro sub sidere Lunæ.

Herod.l.1. c.63. *Hæc vaticinatus eſt ille, divinitùs afflatus. Piſiſtratus verò, percepto oraculo, hoc ſe accipere affirmavit, copiaſque in Athenienſes duxit. Illi autem tunc ad prandium converſi erant; & ab eo, hi ad aleas, iſti ad ſomnum: Eos itaque Piſiſtratus in fugam vertit; & cum fugerent, conſilium prudentiſſimum excogitavit, ne diſperſi Athenienſes, ampliùs conglobarentur. Filios equis impoſitos præmiſit, qui fugientes aſſecuti, dicerent ipſis; Bono animo eſſe vellent, & ad ſua quiſque abiret.* Stratagema hoc paulò aliter refert Polyænus.

a Stratagem. l.1. [a] *Piſiſtratus ab Eubœâ copias in Atticam duxit ad Pallenidis Minervæ fanum; primoſque hoſtium, in quos incidiſſet, omnes cecîdit: in progreſſu aliis pluribus obviam factus, mandat ſuis, ut ſe ſertis coronarent; & ab obviis occidendis abſtinerent; verùm dicerent, Fœdus ſeſe cum prioribus iniiſſe: qui cum fidem his haberent, ipſi quoque fœdus faciunt, ac Piſiſtrato urbem tradunt.*

b Herod.ib. c.64. [b] *Hunc in modum Piſiſtratus, tertiùm Athenis potitus, firmavit tyrannidem ſociis multis, & pecuniarum proventibus, partim indidem, partim à Strymone flumine comparatis; tum obſidibus item captis liberis Athenienſium (qui permanſerunt, neque ſtatim fugâ ſibi conſuluerant) & in Naxum tranſportatis. Hanc enim Piſiſtratus bello ſubegerat, ac Lygdamidi commiſerat.* [c] *Sigeum Archæanax Mitylenenſis, ex ruderibus Trojæ, muro circumdederat:* [d] *Piſiſtratus oppidum armis à Mitylenæis eripuit; & Hegeſiſtratum, filium nothum ex Argivâ muliere, tyrannum illìc conſtituit.*

c Strab.l.13. p.599. d Herod.l.5. c.94. e Ib.1.64. [e] *Itaque Piſiſtratus tyrannidem nactus eſt, Athenienſium aliis in prælio cæſis, aliis unà cum Alcmæonidis domo profugis;* & [f] τριάκοντα τρία ἔτη τυραννήσας, γηράσας ἀπέθανεν, *poſt triceſimum tertium tyrannidis annum, jam ſenex obiit.* Illius autem tyrannis [g] οὐκ ἐγένετο συνεχής. Δὶς γὰρ ἔφυγε Πεισίστρατος τυραννῶν· ὥστε ἐν ἔτεσι τριάκοντα καὶ τρισὶν, ἑπταικαίδεκα τούτων ἐτυράννευσεν, *non fuit continua: Siquidem bis ejectus eſt Piſiſtratus poſt adeptam tyrannidem; ita ut ex annis triginta tribus, ſeptendecim tantùm tyrannidem tenuerit.* Cœpit Piſiſtratus anno Attico 1022: dominatus eſt annos 33: Obiit itaque an. Att. 1055, qui eſt annus quartus Olymp. 62; & in Seculum XIX excurrit.

f Heraclid. de Rebuſp. g Ariſtot. Politic. l.5. c.12.

Suprà. Piſiſtratus, poſt ejectionem ſecundam, rediit ἀγὰ ἑνδεκάτου ἔτους *anno undecimo:* in primâ igitur, quinque annos tranſegiſſe videtur; ut ſint XVI Exiliorum anni. XVII Tyrannidis annos partiri non adeò promptum eſt.

Epilogus

Epilogus.

PRæteritis jam obſcuriorum temporum intervallis, luculentior hinc conſurgit Chronologia, per Annales (quàm commodè poterit) deducenda. *Imperium Perſicum* (à morte *Cyri* ad mortem *Alexandri*) ducentorum ampliùs annorum hiſtoriam obtinet; cujus norma eſt Æra Nabonaſſari: concomitantur *Græcorum* res variæ, per Olympiadas digerendæ. *Romanorum* autem res, adhuc tenues, extra anguſtos eorum limites nondùm innoteſcunt.

Terminus mihi [a] aliquandò propoſitus fuit *Tranſitus Xerxis*: Verùm quæ hactenus, forsàn tàm mihi, quàm tibi (lector) ſatis ſunt ſuperque. Saltem reliqua paululùm comperendinare liceat.

[a] *Supr. p. 24.*

Alius alio plura invenire poteſt; nemo, omnia.

Auſonius.

Canonis tabula { I. *p.* 18. II. *p.* 94. III. *p.* 388. IV. *p.* 590.

F I N I S.

INDEX.

A

ABantes. 124
Abaris. Ἄβαρις, Avaris, inde Auritæ, Pithom, Peluſium, Typhonis urbs, Sethron, Sin, in Nomo Sethroite. 105, 106. 142. 305. 308
Abaſſenum regnum 80
Abdemonus Tyrius Solomonis ænigmata ſolvit. 351
Abdera. 516
Abrahamus natus anno patris 130 (non 70.) 13. 68
in Ægyptum. 70
Rex à N. Damaſc. dictus. 74
—mi pietas, peregrinationis æra. 69
——cauſa, religio. 70
Abrota, Niſi ux. 276
Abydus Memnonis regiâ, Oſiris templo, Oſiris & Magnatum ſepulchris inclyta. 27. 380
Acanthus. 516
Ace urbs, poſteà Ptolemais. 480
Achemœnidæ. 377, 578
Acherontini. 511
Acheruſia lacus. 259
Achivi, Achaia. 334
Acragas condita. 465
Acriſius. 285
Adad i. unus : nomen Dei. 504
nomen Regibus Syriæ Sophenæ & Damaſcenæ commune. 329
—ezer & Adrazarus idem. 330
Adar II. in annos Ebræos non admiſſus ſtante Templo I. 184
Ader. Adezer, Ador, Ben-Adad idem. 331
Ἄδης [Materia] penes quem Mors. ſtatus defunctorum. 255
v. Amenthes
Adonis .i. Dominus. 31, 483
v. Cham. v. Mater Deorum.
Adramys. 499
Adramytys R. 500
Adraſtus. Pythia inſtituit. ejus ἱερῶον. 287
Adventus Aug. in Numiſmatibus. 53
Adulterium. 176, 178.
—rii pœna.
Æa urbs Colchorum. 364
Ægæ, Ediſſa urbs. 423
Ægæus R. 275
Ægyptus, v. Menes.
triplex { latè dicta continet Thebaidem. 24
propriè dicta duplex, Miſraim hinc dicta 25. 103
Superior } cujus Metrop. { Memphis 379
Inferior } { Heliopolis. 374
& ſub Paſtoribus, Tanis.

A

Ægyptus à Seſoſtre in Nomos diviſa. 106. 372
Nili fl. nomen. 238. 438
Ægypti calamitates. 44
clades. 541
Διδασκαλία. 446
Dii. lege Moſaicâ interdicti. 156
Dynaſtiæ, v. Africanus. 1
Fœcunditas. 230
imperium à Seſoſtre incœptum. v. Seſoſtris.
—nulli ſecundum. 394
per ſeſquiſeculũ circiter duravit. 386
in πολυκοιρανίᾳ deſiit. quæ à Sabacone oppreſſa, eo cedente rediit, ſed Pſammitticho ceſſit. 503. 543
incolarum & urbium numerus. 397
militia, hominum genera. 370
Oracula. 62
πολυκοιρανίη ab ipſis incunabulis. 24, 25
πολ. II. 443
religio, licèt circumſpecta, apud exteros malè audivit. 57
Θαλασσοκρατία. 361
—acarum rerum ſcriptores. 1, &c.
Ægyptii primi aras, templa & ſtatuas poſuerunt. 56
Immortalitatis animæ, tranſmigrationiſq; & circuitus in 3000 annis, auctores. 46. 217
cultus deorum, auctores. 34
omni conſuetudine cum exteris abſtinebant. 208
ante Pſammitichum. 506
mare oderunt. 356
Philoſophiæ omnes auctores. 149
Sorores ducunt. 67
Ægyptiorum Arithmetica & Aſtronomia non ab Abramo. 71
Aſtronomia & Theologia ex Mercurii libris. 11
3^x Characterum ratio. 37
coloniæ in Babyloniam & Atticam. 107
Colchidem. 363
equos alendi ſtudium. 324. 360, 370
prima expeditio extra ſuos fines. 349
Feſta. 186, 189
funebris apologia. 150
—ritus. 259. 261
Judices. 301
Philoſophia & ſacra proceſſio. 232
præfecturæ juridicæ. 301
Ælæa urbs. 345
Æneadæ. 317
Æoles qui. 342
—lica migratio. 342
—cæ urbes 342

INDEX.

Ægytidæ. 333
Æsculapii Gr. tres apud Cicer. ex Μυθολόγων inconstantia. 43
—æas, v. Tosorthres. 28.84
inventa. 40
—us Gr. mille annis recentior Ægyptio. 43
Æternitas. 8
Æthiopia *pro* Thebaide. 89,136,406
—non ante seculum XIII. 136
late sumpta. 532
—pum ab Indo fl. in Ægyptum migratio. 320
circumcisio. 73
Aëtia, Potomia, Æthiopia, Thebais. 136.321. 322
Africanus. 4.476
—ni XVII. dynastiæ examinantur. 92
—dynastiæ Thebanæ. 439
VI. sequentes. 444
Africæ periplus. 349.532
Agamemnon. 311
—nis mors. 316
Agapenor. 317
Agdistis, v. Mater Deorum.
Agenor. 84
Ἀγγαρίου Persarum. 128
Ἀγιώων διῶν κώμη. 597
Agnus loquens sub Bocchori R. 455
Agrariæ leges apud Ebræos. 226
Agraulos Cecropis fil. ejus templum. 128,129
Ailath urbs. 348
Albæ vestes in sacris. 210
Alcimus R. 500
Alcmæonidæ. 592
Alcmenæ sepulcrum, cum inscriptione Ægyptiaca. 118
Alexandria. 230
Ἀλιάρχης in Olympiis Antiochenis. 251
Alyattes R. 560
Amasis R. 542.588
Amenophis R. 318
—es tres. 400
—Memnon; ejus expeditio in Asiam; statua vocalis; sepulchrum. 401,402
Amenthes Ægyptiis, quod Græcis Ἅιδης, χθόνιος πόλος. 257
Ammenemes. 437
Ammon, v. Cham.
Ammonæi *pro* Thebanis. 30.234
v. Hamon-No.
Amorræi. 223
Amosis R. Theb. 300
Anthropothysian sustulit. 301
sepulchrum in urbe Saï. 47
Ἀμφικτάλης in Olympiis Antiochenis. 251
Ἀμφικτιονία triplex: Thessalica, quæ antiquissima; ejus participes gentes XII. 116
in Calauria insula. 117
Delphica, hujus participes urbes XII, postea plures, &c. ab Acrisio instituta. 116.286
Amphion. 286
Anacharsis. 599
Anathema. 162
Anaximander. 613
Ancona. 514
Ἀνεῖς, v. ἀφεῖς.
Animalis viventis membrum non comedendum. 180
—um distinctio in Pura & Impura Noacho nota. 205
ab impuris abstinentia. 23.212
vitia in Sacrificiis. 206
per dimissionem consecratio. 200
Animæ Immortalitas, & transmigratio Ægyptiorum inventum. 46.217.257,258.266.268
Ebræi de eâ minus solliciti. 217
eam hinc Græci. 263,&c.
Annus Magnus (v. ἀποκατάστασις) 9.295.612.615
Ebraicus. 182
Atticus. 610
—ni reformatio Ægypti inventum. 235,236
Antaradii. 223
Anthesteria. 609
Antiochia olim Hamath Magna. 223.330
priùs Reblata, Riblam. 531
Antiochus Epiphanes, v. Hebdomad. Danielis.
Antisthenes. 271
Antrum Nympharum ab Homero excogitatum in Symbolum corruptibilis hujus regionis. 258
Ἀνδροποδυσία. 76.301
Saturno auctore. 77.303
in Arcadia. 275
Chio & Tenedo. 180
Compitalibus. 304
Cypro. 110
Laodicea. 303
Messenia. 507
ad sepulchr. Osiridis Rufi occisi. 78.302
Phœnicia. 289
Rhodo insula. 118
sublata. 301,&c.
Anubis latrator. (v. Thoth.) 38
vicus. 304
Anysis R. 445.503
Apamia urbs. 548
Apaturia festum Ath. 331
Ἀφεῖς de Animalibus per dimissionem consecratis. 200
Ἀφροδίτη, v. Νεφθύ.
Apia, Peloponnesus. 83,285
Apis, bos Memphi nutritus, Osiridi sacer, v. Mneuis. 41.59
ejus oraculum. 62
cultus. 202
—Memphi instauratus. 229
Græcè Epaphus. 206
Phoronei F. non Memphim condidit. 41
—non Rex; sed advena. 83

Ἀπαγ-

Ἀποκατάστασις minor seu Zodiaci, Annus Magnus secundùm Ægyptios, Cyclus Cynicus dictus. 9.295
—major, seu Mundi. 10,11
Apollo deus Ægyptius, v. Orus. Herculis F. Semideorum IV. 11.42.436
Ἄγυιεὺς. 56
Ἀρχηγέτης. 466
Βουδρόμιος. 608
Carnius. 336
Delius. 338
Delphicus. 285
Didymæus. 338
Ἑβδομαγέτης & Ἑπαφδόγυς βασιλεὺς. 449
Epibaterius. 619
Ismenius. 119
Lycius. 125
Μισαγύρτης. 608
Sminthius. 504
Temenites. 467
Triopius. 341
Apollodorus. 298
Apollonia, Cydonia. 242
Ἀποστομὴ, ἀποφυή. 197.201
Ἀποσωάγων. 163
Ἀποθέωσις à Bonorum cum Diis contubernio. 262
quàm antiqua. 330.437
Apries R. 542
Apteras R. & urbs. 242
Arabægyptii. 310
Arabum nobilitas & imminuta libertas: tonsura. 102
—bici catalogi Regum Ægypti. 21
Aradii. 223.481
Arbaces R. 492
Arca fœderis. 346,347
siluit post Davidem. 622
Archilochus. *ibid.*
Architecturæ inventio. 43
Archontes Athen. 340
annui. 523
ἀναγραφὴ à Demetrio Phaler. compilata. 458 523
in Chronologiam recepti ante Olympionicas. 458
Ardys R. 502
Areopagus. 114.604,605
Argiva æra ex fide Castoris Rhodii. 15
prochronismi annorum XXXVI. 81
duo gradus & ratio. 82.112.125.335
—vorum nummi cum Lupi φολιᾷ. 125
Reges. 82.285
regni divisio. 287.311
—varum Sacerdotum anni ab Hellanico collecti ad usum Chronologicum, 15.458
—vi, v. Pelasgi.
Aries, v. Jupiter.
Ariminum. 514
Aristobulus Peripateticus Seleucidarum anno 188 obiisse Ptolemæi Physconis. 145
Aristomenes. 513
Arkæi. 223
Armais qui Danaus creditur. 127.367
Almarchar Naar-malcha. 546
Ἄρκτοι 237
Arpi urbs. 514
Arrhephoria, v. Hersephoria. 129
Ἄρτεμις, Bubastis, v. Diana,
Artifices habiti illiberales. 271
Arvadæi. 223
Arundelianum Marmor, v. Attica Æra. 15
Ascalon condita. 500
Asiæ reguli. 74
nomen. 316
Asima. 484
Asinus à Coptitis cur præcipitatus. 199
Asiongeber. 348
Asmonæi principatus. 572
Aspis in honore. 455
Assar-haddon R. 483.495
Asordan & Asnappar idem. 484
ejus expeditio in Syriam. 484
Assuerus, Cyaxares. 563
II. Esteris maritus. 567
Assyriorum Reges. 479
series Ctesiæ suspecta & expensa. 75. 104.309.322.359.394.476.479. 546,547.560
juxta Herodotum. 489,490
Astacus, Nicomedia. 515
Astarte Phœnicum dea, v. Isis. 41
Ἀστερούν, v. Isis.
Astrologia ab Ægyptiis. 236.448
quàm vana. 453
—nomica periodus. 8
—cæ observationes Babyloniorum. 474
—æ antiquitas. 474
vicissitudo. 475
Astyages duo. 563
Asychis R. 445
Asyli jus apud Judæos. 161
Græcos. 337
alios. 338,339
—la tria in Cypro. 317
Athenæ plures. 111
Athenæa. 128
Athenienses Ægyptiorum coloni. 128
—sium bellum cum Atlanticis, allegoria. 115
Archontes. 340
διοκρατία. 340
factiones. 601
reges.
Senatus. 597
tribunalia. 595
Athothes Menis F. v. Thoth.
II. Mercurii F. 34

INDEX.

Attica æra ex Marmore Arundeliano. 15
prochronismus annorum XXVI. 82
fragmenta ejus. IX, X, XI, XII, XIII, XV, 112.242.252.310.433.409. XVI, XVII, XVIII. 462. 523. 617.
Atticæ XII. urbes à Cecrope congregatæ. 111
partes IV. 275,276.284
in unam contractæ à Theseo. 111,284
—partes III. 601
—ci menses. 607
—cus annus. 610
Attis, Sol, ἄψις ☉. 131
Jupiter, v. Mater Deorum. 131
Atyadæ. 315,499
Avaris, v. Abaris.
Aven. 543
Averrunci. 197,198
Auritæ, v. Abaris.
Axieros, Ceres. } inter Cabiros. 36
Axiokersa, Proserpina. }
Axiokersos, Pluto. }
Azazel. 197
Azizus, Mars. 331
Azoti obsidio. 506.530
Azymorum festum. 185

B

BAal, Beel, Bel .i. dominus. (v. Cham.) 33
Baaltis, Dione. 126
Babylon condita. 476
urbs quadrata. ejus magnitudo, muri, &c. 549
capta. 584
—nii Ægyptiorum coloni. 107.138.279.477
—orum æra. 473
—ca captivitas. 497.536
Bacchus inter Cabiros. 36
Osiris. 121.253
Mænoles, ὠμάδιος. 180
—chi cultus in Græcia. 121
πλυνητήρια. 32
plures ex gentium lite de ejus natalibus. 121
Bætylia, à Bethel. 55.157
Baltasar R. 555
Baltheus Sacerdotis. 211
Baptismus in regeneratione Proselyti. 191,192
ab exemplo forsan Ægyptiorum. 193
ad purgationem Sordium, ad Peccatorum ablutionem. 191
ceu lavatio quotidiana munditiei causa. 209.213,214
hospitum. 278
seu lustratio duplex in Græciâ. 253
Orestis. 316
Athenarum. 597
Pythagoræ. 247
—mi seu Purificationis tria requisita, Lavare, Jejunare, In Casto esse. 213,214.253
Barbarismus. 54
Beelsamen. 33
Beli plurimi in Phœnicia. 33
Babylonii origo ab Ægyptio. 107,108.477
templum. 550
—lus Ἄρης, v. Jupiter Enyalius. 108
Belli jura apud Ebræos. 221
causa satis idonea imperii libido apud eos. 222
—um antiquissimum. 75
—navale. 280
Ben-Adad, Ader, Adezer, Ador idem. 331
Berosi ætas. 474
Bibliorum translatio Gr. 147,148
Βίβλος. 119
Blasphemia peccatum non solum in Legem sed & mores sanctiores. 159
—maledictio Nominis divini —— negatio Majestatis divinæ ex consequentiâ. 159
lapidatione luenda. 160
Bochoris R. ejus mors. 445
σοφὸς dictus. 453
agnus sub eo locutus. 455
Bœotia dicta anno LX. post casum Trojæ. prius Cadmeis. 123
Bonorum cum Diis contubernium. 261
Borsippeni. 477.583,585
Borysthenes urbs. 516
Boves & mares & fœminæ, tam simulachra quàm viva animalia ab Ægyptiis colebantur. 61.156
Βυτεγουδὸν scribere quid. 120
Brachmani. 271
Brettii. 511
Brundusium. 514
Bubastis, ἄρτεμις, Diana, felis specie. 65
urbs. 45
—titæ. 445
Buchananus notatus. 425
Busiris non Rex, sed tumulus Osiridis. 49.70
ibi ἀνδρωποθυσία. 78
urbs. 61,186
Byblus. 126
Byzantium. 515

C

CAbiri Dii sive potes VII. horum templum Memphi. 35,36.39.123.244
simulachra eorum. 35
Mysteria. 123.224
Corybantes, Samothraces, Dioscuri. ib.
Cabo de *Guar da fuy*. 356
Caccabe, Carthago. 399
Cadmus coloniam ex Ægypto in Græciam duxit. 117
Neptuni cultum & ἀνδροποθυσίαν in Rhodum. 117

Literas

Literas in Græciam, quæ ultra Trojani belli tempora obtinebant. 118
Bacchi cultum. 121
Samothraciam appulit. 122
Libyam insedisse dicitur. 400
Cadmeia. 123
Cadmeis, Bœotia. *ibid.*
Cadmia, Carthago. 400
Caduceus. 38.245
Cadusii. 493
Calasiries. 370
Calippus. 611.616
Cambles, *vel* Camblitas R. 499
Camillus, *v.* Casmilus.
Campania. 510
Candaulis cœdes. 500
Candelabrum Tabernaculi. 203
Canis, *v.* Mercurius, *v.* Isis.
Canicularis Cyclus, *v.* Κατατάσεις Zodiaci.
Cantor in processione Ægypti. 232
Caper, *v.* Hircus.
Capitalis pœna apud Ebræ. 172
Caput victimæ. 200,201
Carnia festum Laced. 336
Carnis esus Noacho permissus. 179
abstinentia. 212,213
ex animalium cultu. 66
Caromemphitæ. 506
Carthago condita. 287.298
—ginense imperium. 398
Caryatæ. 83
Casius mons. 525
Casmilus, Deorum minister, *v.* Thoth.
Castitas in Purificationibus requisita. 213,214, 253
Castratio omnis lege Mosaicâ vetita. 73
Κατακλυσμὸς Mundi. 10,11
Catana. 468
Καθαρμὸς. 252,253
Caulonia urbs. 512
Cecrops ex Ægypto oriundus. Διφυὴς dictus. 108,109
è Phœniciâ solvit. 110
ἀνθρωποθυσίαν, & Minervæ cultum in Cyprum introduxisse videtur. 110
Minervæ & Jovis cultum in Græciam. *ibid.*
corporis humandi morem. 111
populum in XII. urbes congregavit. 111
ab ejus adventu æra Attica. *ibid.*
Celmis. 246
Cenezei ad Orientem forsan *pro* Hevæis. 224
Cercusium fortè Carcemishum. 531
Ceræ victimæ *pro* ἀνθρωποθυσίᾳ substitutæ. 303
missitatæ. *ibid.*
Cerealia ab Ægyptiis instituta, *v.* Eleusinia. 186
Cereris initiatio in Peloponneso. 126
Ceres Achæa. 124
Amphictyonis. 116
v. Axieros, & Isis.
Gephyræa. 124
Naturam significat. 256
Certaminum Gr. institutio. 274
Κηρύκων gens. 250
Chæremon apud Porphyrium illustratus. 234
sub Augusto scripsit. 218
—nis fragmentum. 211
Chalcedon. 515
Chaldæi, *v.* Babylonii.
—orum contra Phœnices expeditio. 322
Cham, Ham, Ἄμμων, Chamus, Thamus, Menes, Adonis, Osiris, Osiris-Adonis, Baal, Beel, Bel, Belus, Ζεὺς, Ζεὺς Ἐνυάλιος, Jupiter, Saturnus II. 23.30,31,32,33
Sydyk, Sadycus, Cabirorum primus. 35, 36,39
Chananæorum XI. populi ab XI. filiis Chanaan. 222
gentes damnatæ VII. 224
——næi specialiter, cujus familiæ incertum. 224,225
—an regio ad Meridiem Hamath. ejus termini. 224
per contractionem Chna apud Sanchuniath. 226
ejus divisio triplex. 225
Charræ, *v.* Haran. 74
Charon. 259,261
Chemia, Tentoria Cami, Regio Chami, Ham, Ægyptus. 23,31
Chemmis, Panopolis. 125,381
Chenephres R. 306
Chilon Laced. 600
Chionis Olympionica. 522
Chna contractè *pro* Chanaan. 226
Chonuphis. 119
Christiana æra. 457
Chronologiæ Græci operam non dederunt, nisi post eversum Imperium Persicum. 139
Chrysaor, *v.* Jupiter.
Chub, Cubii. 544
Chus, Arabia. 544.567
Cimmeriorum incursio in Asiam. 502
Cingulum Sacerdotis. 211
Cinnamomifera regio. 355
Cippi, *v.* Bœtilia.
Circumcisio. 72.168
ab Ægyptiis, munditiei causa. 72.207
cultro lapideo. 72.74
incircumcisi immundi, hinc nulla consuetudo cum exteris. 208
Cleostratus. 614
Κληρυχία triplex. 225
Cneph. 157
Cnossus Minois II. Regia. 277

Cocalus Siciliæ R. 278
Cocyti & Lethes portæ. 259,261
Codrus. 337
Coitus illiciti. 164
Colchi Ægyptiorum coloni. 73.143.363
Columbæ, Sacerdotes. 63
de iis lex. 175
Comœdiæ origo. 620
Compitalia. 304
Conchylii inventio. 228
Concubitus illicitus. 164
Conflagrationis Universi amuletum. 10
Connubii jus. 164
Consanguinitatis gradus prohibiti. 165
Consentes Dii XII. 453
Convivia in sacrificiis. 201
Copia urbs, v. Sybaris
Corcyra. 515
Corinnus Iliensis poeta. 411
Corinthiorum Reges, &c. 334.461.526
Corœbus non Olympionicarum primus, sed eorum qui continuâ serie numerantur. 460
Corona sacra, v. Lamina aurea. 211
Coronis, Salamis. 110
Corybantes Phryges. 123
—Idææ Matris; tales in Cretâ Idæi Dactyli Jovis. utrique Curetes. v. Cabiri. 247
Κοσμὸς pro Universitate à Pythagorâ primùm dictus. 257
Cotturnices in deserto. 142
Cretense regnum. 242
—sium Nummi. 245
Cræsus R. 581
Κρητὴς, v. Noah.
Crotona. 513
Crudivora festa. 180
Ctesias non fide dignus. 75.104.476.485
v. Assyr.
Cuma condita, φευκαΐς dicta. 342
—æ in Campania Chalcidensium colonia ex Eubœâ insulâ. 510
Κύφι, suffitus genus, mixtura XVI. rerum. 203
Curetes Cretenses, Idæi Dactyli Jovis. 123
Phryges, Corybantes Idææ Matris 123
Cyaxares R. 529
duo. 563
Cybele, Deorum Mater, ἀπὸ τῦ Κυβέλου Phrygiæ monte. 123
Cydonia, prius Apollonia. 242
Cyllastis, panis subacidus Ægyptiorum. 450
Cylonium piaculum. 593
Cynopolis. Cynopolites Nomus. 38
Cypri Reges. 317
Cypselus R. 527
Cyrenæ. 516
Cyropædia. 576
Cyrus. 577
ejus tres victoriæ. I. 579 II. 581 III. 583
mors variè narratur. 587
Cyzicus. 515

D

Δαΐδης in Eleusiis. 250,251
Dædalus. 278
Dagon, Ζεὺς ἀξίφιος. 33
Damasci reges. 330.359
defecerunt. 443
v. Syria Damascena
Damnum illatum. 172
Danaus tertiam coloniam ex Ægypto in Græciam duxit. 125
Minervæ Lindiæ statuam Rhodi dedicat. 125
Navem primus advexit. ibid.
Apollinis Lycii templum. ib.
—i filiæ. ib.
earum dolium ex Ægypto. 263
adventus XXXVI. annis prius in Marmore, quàm in Eusebii Canone. 82 125
Danai, v. Pelasgi.
Daniel III. vir. 566
ejus Hebdomadæ. 568
Daphnæ. 543
Daphne poeta. 411
Dares Phrygius, ejus Ilias Phrygiæ. ib.
Darius Medus. 562
David. 328
ejus divitiæ. 323
Dejoces R. 498
Deliastæ. 250
Delphicum oraculum. 285
Thesauri separati. 501
Δημήτηρ, v. Ceres.
Demetrius Phalerius Archontum ἀναγραφὴν compilavit. 458
Demiurgus. 250,251
Democritus. 271
Deorum Dynastiæ. 11.234
πολυωνυμία. 32
natales. 237
Derceto, Dercetadæ. 486
Deucalionis diluvium. 114
sub Cranao. 115
Devovendi mos. 163
Διοσπολίτης. 192
Diana culta in urbe Bubasti (v. Bubastis.) 128
Coloene. 318
Κόρδαξ. 287
Leucophryena. 339
Persica. 200,338

Suada, Πειθώ. 126
—æ festum. 45
Διάνοια. 592
Dicæarchia Cumanorum navale. 510
—chus Messenius, Aristotelis auditor, ejus fragm. 233
Dictys Cretensis. 411
Dido. 399
Dierum distinctio. 185
in septimanâ ordinis ratio. 190
Dii *pro* Planetis. 130
VIII. facti XII. 453
Dione. 126
Dionysia. 609
—us Mænoles. 180
Διόσκοροι, *v.* Cabiri.
Diospolis, *v.* Thebæ.
Divortium. 167
Dius rerum Phœnicicarum scriptor. 351,352
Docana, trabica, apud Spartanos Castorum vetusta simulachra. 56
Dodonæum oracului. 63.115
Dolus malus. 171
Dorienſium Reges, tribus, tetrapolis. 332, 333
Hexapolis. Pentapolis. Tripolis. 341
migratio in Rhodum & Cretam. 341
Draco Æsculapio Gr. non Ægypt. dicatus. 42,43
v. Ophiuchus.
Draco legislator. 593
Dramata. 620

E

Ἑβδομαγίται. 449
Ebræi in Ægyptum. 87
Judæi dicti post reditum. 192
Europæi. 154
de statu post mortem non solliciti. 217
ab expeditione Alexandri Græcis noti. 208
animarum μετεμψυχώσιν crediderunt. 274
exodus. 133
iter in Deserto. 140
Philosophia & multa ex antiquis moribus Ægypti. 149,& passim.
Chronologia. 12.291
Interpretum discrepantia. 13
annus. 182
leges agrariæ ex Gemara Babylonica. 227
politia. 292
opes in agris. 226
Schisma. 292,293.328.350
Judices. 293
Regnum. 322.441
Jus regium. 322
tres deportationes. 441
reditus è captivitate Babylonica. 586
nulla consuetudo cum exteris. 147
Sectarum origo sub principatu Jonathæ ex Scholâ Antigoni Sochæi. 151
—orum servitus. 104
Literarum inversio. 105
v. Moses.
Ἑκάτης Σκιπάς templum. 259
Ἐκβολιμόνια. 520
Ecbatana condita, 493.498
Edessa. 223
—ssenorum epocha eadem quæ Gr. 573
Edgarus Anglo-Saxonum R. 280
Εἰλειθυία, Ἐλευθὼ, Lucina, Juno. 302
—æ urbs & Templum. 302
ἀνδεσποδυσία. *ib.*
Elam. 75
Persis. 564
Elaphebolia. 609
Elea. 511
Elephantini Reges. 85
—tis insula urbs. (*v.* Philæ.) 86
Eleusine condita. 83
—nia ab Erectheo ex Ægypto Athenas tradueta. 193.248
statum post mortem respexerunt. 254
Cereri & Baccho communia. 253
Mysteria majora. 504
minora. 193.250,251.
Initiati in vitâ, & post mortem honoratiores & feliciores habebantur. 123.254,255
ad meliorem vitam abstricti, & nascientiâ instructi, &c. 255
Τέλεται.
certamen Gymnicorum primum. 274
v. Cerealia.
Elisari. 75
Elis tota Jovi sacra. 423
Elissa. 399
Elysium locus prope Memphin. 259,260
Emeseni. 223
Empedoclis doctrina. 267
Ἐμπύρωσις Mundi ab Ægyptiis tradita. 10
πυρωτὸν ἀλεξητήριον. *ib.*
Enem assar. 479
Enguium urbs Siciliæ, &c. 53
Ἐννεακαιδεκαετηρὶς. 615
Ἐννεακαιδεκαετηρὶς Minois. 277,613
Enochi liber apocryphus. 137
Ἐπαγόμεναι V. dies additæ per Mercurium II. 235
Epaphus, *v.* Apis.
R. 315
Ἐφέται 595 605

Ephod ſummi pontificis. 211
Ephori Laced. inducti. 509
Ephori hiſtoria à reditu Heraclidarum per γενεὰς. 314,458
Epidamnus. 515
Epigenis ætas. 474
Epimenides. 247,597
Epiphania urbs. 53
olim Hamath parva. 223
—æ deorum. 53
—es cognomen. ib.
Epiri regnum à Pyrrho inchoatum. 317
Ἐπόπται & ἔφοροι, initiati poſt annum ſic dicti. 256
Ἑπτάφθογγος VII Planetarum harmonia. 499
Equus audaciæ ſymbolum. 370
Er. 139.271
Eratoſthenis ſeries Thebanorum Reg. XXXVIII. 3.26.239.298
canones temporum. 459
—nes primus ex R. R. Laced. ſerie tempora ſupputavit. 314
Erechtheus. 248
Ἡρωΐδες, Junonis Argivæ ſacerdotes. 127
Erichthonius. 129
Erythræum mare, v. Rubrum.
Eſar opp. 505
Eſmunus .i. Octavus, v. Toſorthrus.
Eſſeni ſive Eſſæi à ſanctitate dicti. πραχτικοὶ. κωμηδὸν οἰκοῦσι, nullus Rabbinorum eorum Ebraice meminit ante Zachuthium. anno 1502. 151,152.274
Eſter. 567
Evagoras Cypri R.
Eudoxus. 614
Evilmerodach. 555
Eumolpidæ, ἱεροφάνται, antiſtites Eleuſiniorum. 249
ab Eumolpo. 250
ejus poſteritas. 250
Euphrates fl. 547.584.
Eupolemus. 351
Euſebius. 6.134.135. paſsim.
Eutymius πύκτης. 512
Ἑξακοσιεβδομηκοντατρίς. 616
Excidi. 574
Excommunicatio. 163
Exodus. 133
—di æra. 291
immanis Joſephi & ex eo veterum Chriſtianorum προχρονισμὸς, uti aliarum μεταχρονισμὸς rejicitur. ib.
Ezechielis conſpectus Templi. 347
deportatio. 534

F

à Fabis abſtinentia. 213
Facularum feſtum. 126.128
v. Lucernarum accenſio.
Faunus, v. Hircus.
Februa. 504
Felis, v. Bubaſtis.
Femoralia ſacerdotum. 211
Ferrum inventum in Idâ. 246
Feſta ſolennia tria apud Ebræos. 185
primùm apud Ægyptios celebrata. 186
VI. Ægyptiorum ab Herodoto numerata. 186
Feuda militaria à Seſoſtre donata. 354.371
an maturo conſilio? 371.446
Filius annorum. 327
Fœminæ caſtratæ. 500
Fœnus, v. Uſura.
Fragmentum Beroſi. 545.554.583.585
Dicæarchi. 238
Dii. 251
Manethonis. 98.305.359
Megaſthenis. 547.552.555
Menandri Epheſii. 350.387.480 540
Nicolai Damaſceni. 74.329
Philonis Byblii. 76
Porphyrii. 247
Thraſylli. 281
Fratriam, liberis non relictis, ducendi jus apud Ægyptios & Ebræos. 166
Funebris apologia apud Ægyptios. 150
—es ritus. 259.262
Furtum. 170
—ti pœna apud Ebræos. 173
Athen. 595
licentia apud Ægyptios. 170

G

Gabaonitæ gens Hevæorum. 223
Galilæa. 442
Gaza opp. 244
Theodorus Gaza. 608
Gela urbs. 516
Gelanor. 125
Gemara [πλείωσις. ſc. Miſnæ] Hieroſolymitana, circa an. 370 à R. Jochanan; Babylonica, circa an. 370 à Rabbi Aſe ſcripta.
cum Miſna dicitur Talmud [Doctrinale] illud Hieroſolimytanum, hoc Babylonicum. 154
Genitale membrum in ſacris. 65
Geographia & Geometria à Seſoſtre. 365 372
—inventa à Mercurio I. 37
—inſtaurata à Mercurio II. 231

Geometria

Geometria à Mœride. 231
Geomori, ſive Gamori Archiæ poſteri. 466
Georgius Monachus. 1. 7. paſſim.
Gephyræi. 124
Gergeſæi. 223
Gezer urbs Solomoni data pro dote uxoris. 350
Ghoſen in inferiore Ægypto. 88
Græcia Magna.
Græci ſerò res ſuas mandarunt literis; Chronologiam ſerius adhibuerunt. 14. 146. 239. 361
—æ veteris ſtatus. 311
—corum coloniæ. 340
in Italiam. 510
in alias partes. 515
literæ. 119
philoſophia ex Ægypto. 149
duces in bello Trojano. 311
regni æra. 573
γραμματεὺς in Olympiis. 36. 251
Gymnoſophiſtæ. 321
Gyges. 500
ejus annulus. 501

H

HAdes. 254
Halys fl. 498
Hæmonia, poſt Theſſalia. 115
Ham, *v.* Cham.
Hamath regio Chanaani ad ſeptentrionem. 224
2ª { Magna. { Antiochia. 330
Parva. { Epiphania. 223
—thæi. 223
Hammon, *v.* Cham.
cornutus. 38. 65
ejus oraculum unde. 63
Hamon-No, Thebæ. 30. 234
Haran, Charræ. 74
Harmonia ſacra. 132
Haſmini [Octavus] *v.* Toſorthrus.
Hebdomadæ Danielis. 568
Hebem, ſeu Juventutem uxorem ducere, intelligendum de ævo ſempiterno. 262
Hecatæus Abderita. 403
Mileſius. *ib.*
Hecate, Tenebricoſa. 259
Trivia. 339
Hecatompolis, *v.* Thebæ.
Helena poeta. 411
Helia. 511
Heliadæ. 117
Heliopolis. 25. 29. 106. 301. 543
Hellanicus. 127. 458
Helleniſmus. 54
—niſtæ. 143
Hemerobaptiſtæ apud Judæos. 216
Heptanomis, Ægyptus ſuperior. 379
Heracleopolis. 29
ejus dynaſtiæ. *ib.*
Heracliti philoſophia de animâ. 207
Heraclidarum reditus. 332
—dæ Lydorum reges. 499
Corinthi. 516
Lacedæmonis, &c.
Hercules primus. 288
Ægyptius. *ib.*
Semideorum tertius. 11
Heron. 436
Idæus. 246. 288
Tyrius. 288, 289
Salvator. 122
Melcarthus, Malic, Moloch, Deſanaus, Διώδυς, Ἥβδυς. 289
Indicus, Ἡρουνης. 288
Græcus. 119. 274. 282. 288
Myſteriis Eleuſiniis initiatus. 253
ejus nodus. 245
Hermes, Hermanubis, *v.* Thoth.
Hermippus Smyrnæus. 144. 159
Hermopolis urbs, Myrrhis non Meroe. 136
Hermon R. 499
Hermotybies. 370
Hero, Αἷμα, Heroopolis urbs. 105
Herodotus. 551
emendatur. 47. 373
—ti chronologia. 48. 228
v. Aſſyriaca & Medica.
Herſephoria, Arrhephoria. 129
Heſiodus ante Homerum annis aliquot. 409
Heterogenea impura Ægyptiis, Ebræis. 214, 215
Hevæi. 223
Hexametri carminis inventrix Phemonoe. 285
Hezion, *v.* Reſon.
Hieroſolyma à Chananæorum dynaſtâ condita non à Paſtoribus aut Judæis. 309
exciſa. 535
Himera condita. 464
Hipparchus. 617
Hipponax. 623
Hipponium urbs. 511
Hippopotamus, Crocodilus. 31
Hircus Mendeſius. 64
hinc Theologia de Pane, Fauno, Sylvano, Silenis, & Satyris. 65
hic cultus, inter alia piloſa numina prohibitus. 146
Ἱπποκρατῆς. 197
Hiromus R. Tyri. 350
Hitthæi. 222
Chananæi. 324
Gigantes filii Anak. 224

Hodiernus dies in S. S. *pro* ſcriptoris ætate. 291
Homerus floruit an. Att. 679. 412
de ejus ætate. 412
natalibus. 418
ejus de Inferis doctrina. 258, &c.
quibus gradibus in honorem. 413
illuſtratus. 438
—ejus ἀποθέωσις. 416
ſtatuæ. effigies. 417
D. Chryſoſtomi de eo judicium. 317
Homicidium. 160
V tribunalia in quibus judicabatur apud Athen. 595
Homo, vivus in vico Ambi colebatur. 304
Honor parentum. 180
Hordeum cibus antiquiſſimus. 274
Horeb, m. Sinai, aut ejuſdem jugum. 218
Horoſcopus in proceſſione Ægyptiaca. 232
Horti penſiles. 546.550
Horus, Priapus. 65
Hoſtanis ætas. 448
—næ *pro* Magis. *ib.*
Hyblæ tres Siciliæ, 469
Hycſos, Reges Paſtores. 101
Hydruntum. 514
Hyela. 511
Hypermneſtra. 126
Hyſſopo vim mundatricem Ægyptii attribuunt. hinc cum pane ſacerdotibus comedendus, &c. 204,205.212.451

I

Jacobus in Ægyptum. 87
Jalyſiæ, Jalyſius, urbs Rhodi, quam condiderunt Heliadæ. 117
Jannes & Jambres Magi Ægyptiaci, 138
Jaſus R. 83
Argus urbs. 84
Icaria. 620
Ida m. duplex. 246
Idæi Dactyli primi Cretæ incolæ ad m. Idam, ferrum ex fortuito Idæ incendio invenerunt. primique, ex Græcis, elaborarunt, eorum numerus varius à variis dicitur 246
v. Corybantes.
Idololatria ab Ægyptiis inventa, à Phœnicibus propagata. 33.56
ex occulta Symbologiâ orta. 38
Enoſi ætate cœpit. 54
ſub Serug, poſt diluvium. 54
in eâ Pictura primùm uſurpata. dein ſtatuæ à Tharâ artifice. 54
—quæ primum impolitæ columnæ rudeſque lapides. 55
—Templa ſtatuis priora. 56
ejus vetuſtas apud Ægyptios. 66
quæ animalia culta. 156,157
apud Ægyptios, quicquid Parentes non commonſtrarunt; Judæos, cujuſcunque creaturæ cultus. 155
crimen omnium graviſſimum. 156,157.160
Jebuſæi. 222
Jechoniæ deportatio. 534
Jejunia in cultu divino. 201.213,214.253
Jepthæ votum. 163
Jeroboami vituli aurei quo exemplo. 61
fuga ob affectatum regnum. 350
Schiſma.
Ἱερογλύφυκες. 250
Jeſurum *pro* Iſraele. 218
Ilethyia. 302
Illiberales. 271
Ilvarodamus R. 555
Ilus, Saturnus. 72.77
Iliſſus Atticæ fl. 193
Imago humana protuberans illicita Ebræis, non quæ in plano aut concavo.
rerum cœleſtium cujuſcunque generis, niſi docendi gratiâ. 158
Imandes, Iſmandes, Amenophis III, Memnon. 392.403
Impura animalia. 205
Inceſtus non eſt niſi ex matrimonio. 166
India *pro* Æthiopia, quare. 321
Inferorum doctrina ab Orpheo ex Ægypto. 254
ejus hiſtoria. 254, &c.
Initia, *v.* Eleuſinia, Cerealia.
Innuptarum licentia. 166.177
Interkalationis in S. Script. nullum veſtigium. 184
inſtitutio. 235
—tio Græcorum. 612
Io Græcorum, *v.* Iſis. 41
Jobus, VI præceptorum Noachidarum veſtigia apud eum. 178
Joſephi numeri ab emendatore aliquo corrupti. 14
παχυλογίαις. 4.47.71.74, 75. 89. 91. 101.132.144.240.244. 299.306.309.316.319
Iones ex Ægialio pulſi ab Athenienſibus recepti. 334
—nica migratio. 344
—cæ urbes. *ib.*
Iſaaci oblatio. 76
Iſia Romæ. 58
Iſis & Serapis, regio. 58

Isis, Σῶθις, Ἀστροχύων, Σιὼθ, Canis cœlestis. 8,9
ἀποθεώσεως causa. *ib.*
& Soror & conjux Osiridis. 67
Luna. 41
ejus simulacrum Βυκαφῶν. *ib.*
Quæ de *Iside*. ejusque erroribus Ægyptii; eadem ferè de *Astarte*, Phœnices; de *Ione*, Græci fabulantur. 41
Medicinæ inventrix, Græcis Ὑγιεία, Romanis Salus dea. 42
flava Ceres. 90.186
Δημήτηρ. 146.249.253
in urbe Busiri. 128.186.249
ejus cultus. 201
v. Mater Deorum.
Pharia. 148
ejus Natalis. 237
Naturam significat. 256
—dis navigium. 356
Israelitæ, *v.* Ebræi.
Istrus opp. 516
Jubilæi beneficia. 226
Judæa provincia facta. 537
—i *v.* Ebræi.
—daismus. 54
Lex de Judiciis in Marâ data Ebræis. nulla ante Exodum præfectura forensis. 176
quale jus Noachidarum de judiciis. 177.221
Judicum in deserto duplex constitutio. 218
Juno, Lucina, Εἰλειθυία, Ἕλειθω. 302
Lacinia. 512
—nis Argivæ Sacerdotes. 127
Jovialia. 592
—ves plures. 33
Jupiter. 11.436
Ægyptius. 32.244
Aratrius. 33
Dagon. *ib.*
Attis Phrygibus. 244
Bacchus Thracibus. *ib.*
Belus. 30.32
ejus templum Babylon. 550
Cabirorum primus. 36
Καρναΐος apud Bœotes, arietinus. 118
Κρηταγενὴς. 248
Cretensis, ejus Mysteria. 243, 244
Gazæus, Marnas dictus. 33. 244
ejus sepulchrum an Cretæ. 243
in Arcadiâ natus, in Cretâ educatus. 243
Chrysaor. 339
Demiurgus in Mysteriorum theologia. 251
Deus opifex. 257
Dodomæus, ejus oraculum unde. 63
Ἑλλάνιος. 468
Enyalius. 32
Belus ἄρειος. 108
Hammon. 30
arietis specie. 38.65
ejus oraculum unde. (*v.* Cham.) 63
Heliopolites. 33
Ithomates. 520
Latiaris. 304
Lycæus. 274,275
Μαιμάκλης. 608
Μίχος, πυρίπνοος, Machinator, Vulcanus. 33
Mileichius. 592
Λάπαι ejus fest. *ib.*
Olympius. 351.467
ejus oraculum. 286
ludi. *ib.*
Ὀμαγύριος. 311
Φράτριος. 331
Sabazius Cretensibus. 244
Salaminius. 317
Thalassius. 33
ejus cultus in Græciam à Cecrope. 110

K

Kinæi, filii Hobab, &c. 224
Kir, Media. 443.564

L

Labyrinthus Ægyptius. 278
in Nomo Arsenoites. 392
Memnonis sepulcr. 402
Creticus. 278
Lemnicus. *ib.*
Lacedæmon & ejus posteri. 124
—niorum reges. 428,461
Laius urbs. 511
Lamina aurea summi pontificis. 211
Lampadum ritus in Minervæ cultu Ægyptio & Græco. λαμπὰς. λαμπαδηδρομία. λαμπαδηφορία. 128
Lampsacus. 515
Lavacrum, *v.* Baptismus.
Lesa *vel* Lasa *pro* Callirrhoe. 224
Lesbus ins. 342
Leges Bocchoridis. 454
Ebræorum agrariæ. 227

Minois II. 227
Moſaicæ. 144,&c.
Noachidarum. 154
Orales. 153
Legumen Ebræis cibus lugentium. 213
Leontini. 468
Lepræ purificatio. 204
Lethes portæ & Cocyti. 259,261
Leviri jus. 166
Libertinus. 171
Limbus 7^ex Virgilii. 272
Lineæ veſtes Ægypt. Athen. 108.128.210
Linus Rhythmarum inventor, &c. 410
Literæ à Thoth (Mercurio) inventæ. 37
à Phœnicibus in Græciam ductæ. 119
Locri Epizephyrii. Opùntii, prius Naritii, ſive Epicnemidii. Ozolæ. 512
Λόγοι Platonicorum. 251
Lucania & Bruttium. 511
Lucernarum accenſio feſtum Ægypt. 126.128
in Saturnalibus. 303
Sabbati veſperâ. 204
Candelabrum Tabernaculi. 205
Lucina, Juno, Εἰλείθυια. 302
Luctus in cultu divino. 201
Lud, Æthiopia. 544
Ludi ſacri conviviorum in ſacrificiis appendices. 201
—dorum Gr. origo. 274
Luna, *v.* Sol.
Lupercalia. Lycæa, à *Lycaone* in Arcadiâ inſtituta, regnante Pandione II. 275
Lycurgi ætas. 424
Lycus. 276
Lydorum Reges 315.461.499
—Chronologiæ fundamentum. 582
Lyſimachi de Ebræorum exodo ſententia. 135

M

Macedonicum regnum. 421
regia. 423
Mæones Lydi. 315
Magdolum. 531
Magia. 142
factio vetuſtiſſima apud Ægypt. 137
ex Ægypto ad Babylonios. 138.477
hanc Perſæ poſt acquiſitam Babylonem & Ægyptum didicerunt, & Græcis tradiderunt. 139.329.448
omne genus Judæis vetitum, quædam morte plectenda. 138
Magi cum Matribus matrimonia contrahunt. 165
—ſub Cyro inclaruerunt. 447
Magiddo. 530
Maimonides. 154
Mamertum urbs. 512
Manetho. 2.440
fragmenta. 98.235
Manuum impoſitio in Pacificis & Expiatoriis ſacrificiis. 200
Manzer. 169
Mara. 141
Maritus apud Ægypt. γυναικοκρατούμενος. 67
Marmoreæ epochæ. 15
v. Attica Æra.
Marnas, Dominus hominum. 33
v. Jupiter Cret.
Maris imperium. 279,280
Maris, Herodoto Mœris & Myris. 228
Vulcani porticus condidit. *ibid.*
foſſam è Nilo in ſtagnum Mœris duxit. 229
Pyramides duas in medio lacu extruxit. 231
Geometriæ auctor ſecundum Græcos. 231
Memphim à Paſtoribus recuperat. 229
Marrubii. 143
Mars Secundus Semideorum. 11
Azizus. 331
Edeſſenus. 330
Maſſilia. 515
Mater Deorum. 130
Agdiſtis Peſſinuntiis.
Aſtarte.
Bellona.
Cecropia Minerva, Atticis.
Cybele, Cybelene. ejus prima ἱστορία in Cybelis Phrygiæ montibus, an. Att. 77.
Dictynna Diana, Cretenſibus.
Dindymene.
Europa. 132
Hecate.
Idæa.
Iſis vero nomine Ægyptiis. 378
Juno.
Magna Dea.
Paphia Venus, Cypriis.
Peſſinuntia. Peſſinûs emporio mons Dindymus imminet. hinc ejus ſimulachrum Romani acciverunt.
Phrygia.
Rhamnuſia.
Rhea.
Sipylene, ab urbe *Sipylo*. 130
culta Smyrnæ & Magneſiæ.
Stygia Proſerpina Siculis.
Vetuſta dea Ceres, Eleuſiniis.

non

Dea Syria, ſive Cœleſtis. 132
de eâ (quæ Terra habetur) & Attide, ſive Attine (qui Sol) Phryges; de Venere & Adonide Syri; de Iſide & Oſiride Ægyptii ſimilia narrant.
ejus Schema in Numiſmatibus. 131
Matrimonia licita & illicita, &c. 164
Matris connubium. 165
Materia prima per Haden intellecta. 256
Medicina inventa. 41
v. Toſorthrus.
Medontidæ. 339
Medo-perſarum regnum. 562
Medorum Reges, quantumque inter ſe differant Herodotus, & Cteſias. 490.498. 587
Gentes. 498
Megaris condita. 337
Agro Attico adjuncta à Theſeo. 284
Dorienſis facta. *ib.*
—ra Siciliæ. 469
Melampus ſacra Bacchi ad Græcos ex Ægypto. 121.186
—ad Argivos. 248
Melanthus. 331
Melcarthus, Hercules. 289
Meles R. ejus filius Leo. 500
Fl. Smyrnæ cultus. 417,418
Meliſander Mileſius. 411
Membrum animalis viventis non comedendum. 179
Memnon, Amenophis III. 401
Bello Trojano junior. 406
—nion ἄεν, &c. *pro* Sulis. 405
Memphis. 28.543
præſentiâ Æſculapii clara. 40.41
à Mene condita. 28.44
Paſtoribus capta. 98
inſtaurata. 229
—tarum regnum. 27
origo à Mene. 28
Thebano accrevit. 85.90
tam calce laborat quàm capite. 90
Menandri Epheſii fragmentum. 350
qui & Pergamenus Clementi Alex. dicitur. 352
Mendes urbs ῥῆ Δίλπα. 64
Hircus & Pan. 64.375
ſeu Mandes *pro* Iſmande. 402
Medmana juxta Gazam. 375
Menelaus an in Ægyptum? 438
Menes primus Ægypti R. temporibus diluvio proximis. 22
à Typhone fratre occiſus. 31
ejus poſteri LII regnarunt ante Seſoſtrim annos circiter MCCCC. 22
Cabirorum primus. (*v.* Cham.) 36
Meneſthei mors. 316
Menſa Domini *pro* altari. 202
Menſes ſacri Ebræorum, & Romuli, non à Luminarium cœitu, ſed à viſione. 183
Neomeniæ illic claſſico indicabantur. *ibid.*
Attici. 607
Menſuræ Phidonis inventum. 420
Mercurius. *v.* Thoth.
I canis ſpecie cultus. 30.38 65
ψυχοπομπὸς. 259
παιδὸς ψυχὴν. 260
II. 231
ejus libri XLII. 232
quinque dies anno addidit. 235
—rii plures. 34
Mermnadæ. 499
Merodoc. 495
Meſſeniacum bellum I. 507
II. 517
Metapontum urbs Italiæ. 513
Μεθύειν quia μὴ πεθύειν vino indulgebant. 202
Meton. 615
Minerva Ἀλαλκομενηΐς. 83
Chalciæca. 518
Iliaca. 513
Lindia. 125
Martia. 316
v. Neith. 89.110.118
Sais, Siga Ὄγγα. 118
culta in urbe Saï. 89.108.128
—valia Athenis. 110
—væ cultus in Græciam. 110
Minos I. ejus ſepulchrum *pro* Jovis creditum. 243
II legiſlatorum Gr. vetuſtiſſimus. 277
ejus ἐννεαέτηρις. *ibid.*
primus maris Imperator. 279
claſſis. 280
Mors. 278
—noa urbs. 244
Miſna [Δευτέρωσις] à Rabbi Jehuda ſcriptum, abſolutumque anno Dom CXC.
ne Majorum traditiones exciderent. 152
non innotuit an. 400. 153
Miſphragmuthoſis R. primus Paſtores vincit. 307
Mneuis, bos Heliopoli nutritus, Oſiridi ſacer, uti Apis Memphi. 59
Schiſma in ſacris ex Regnorum diviſione. 60
hoc Jeroboam imitabatur. 61
Moloch, Hercules. 289
Momimus. 331
Moneta res fiſci eſſe cœpit ſub Aureliano. 339
Moph, Noph, Memphis. 25

Morticinum non comedendum. 179
Moſes à *Moy*, aqua. 218
Oſarſyphus Manethoni. 196
eruditus in ſapientia Ægyp. 137
Rex in Jeſurun. 217,218
Διοκρατίαν inſtituit. 218
ſcripſit de Averruncis ſecundum Julianum. 199
ejus bellum (ut dicitur) Æthiopicum. 136
—ſaica lex ſapientiæ fons juxta Joſephum & Chriſtianos. 144
an recte? 146
Græcè verſa à LXX. 146,147
multa ex antiquis moribus. 149
duplex Judicum conſtitutio, Chiliarcharum, &c. Statione XII.
Presbyterorum, ſive Synedrii St. XIII. 219
—cus annus Lunaris. 183
v. Ebræi.
Moſſylites promontorium & portus. 355
Μνεῦις, Apis. 61
Muliebre regnandi jus apud Ægyptios. 67
ab exemplo Iſidis. 67
apud alios. 67
Mundi genitura Neceſſus inventum. 452
ἐμπύρωσις & κατακλυσμὸς. 10,11
Mundities res religioſiſſima apud Ægyptios. hinc Circumciſio, Tonſura, Lavatio, Veſtitus, Victus, Purificatio, 207
Interdicta de Heterogeneis. 214
Munimentum vetuſtiſſimum Peluſium. 107
Mures Senacheribi exercitum armis exuunt. 482
in Sacris. 503,504
deſtructionis ſigna. 503
Muroſitæ. 504
Muſæus Athenis Initiamentorum auctor. 248
Eleuſinius. ejus ὑμνήσεις.
Thebanus, Poeta Lyricus.
Grammaticus, de Leandro & Herone poema. 410
Muſici nomi. 132
—ca Phrygia. 113,287
in Græciam. 287
Myrrhis, *v.* Hermopolis.
Myſo Chenæus ſeu Malienſis. 599
Μύσαι, initiati primò ſic dicti. 256
Myſteria. 504
v. Cerealia, Eleuſinia.

N

Naar-aga. 548
Naar-malcha. *ibid.*
Nabo-col-aſſar R. 545
ejus expeditio in Iberiam. 551
vaticinium. 552
Phreneſis. 553
ſucceſſores. 554
Nabonaſſari æra. 473
Nabonnedus R. 556
Nabo-pol-aſſar R. 533
Naucrari. 606
Naucratis emporium Ægypti. 589
Navis prima in Græciam à Danao advecta. 125
Naumachiæ antiquæ. 526
Naupactum. 332
Naxus condita, exciſa. 465
Neapolis, *v.* Sichem.
Neapolis Cumanorum colonia. 310
Necepſos R. 447
Magos docuit. 447
Nechus R. 445.530.541
Νεκυομαντεῖα. 327
Νεφθὺ, πιλεπὶ, ἀφροδίτη, νίκη, Typhonis ux. ejus Natalis. 237
Neptunia urbs. 511
Neptunus nomen Ægypt. 33
Heliconius. 344
Neith, Minerva. 89
Nergal. 484
Nibchaz. *ibid.*
Νίκη, *v.* Νεφθὺ.
Nicomedia, *v.* Aſtacus.
Niger color in ſacris. 248
Nileus Ionum dux. 339.344
Nilus fl. ejus incrementum; incrementi cauſæ, pluviæ Æthiopicæ; earum cauſæ. 78,&c.
oſtia. 378
foſſæ. 376
Nilometrium. 78
Ægyptus dictus. 238
Sihor. 534
Deorum genitor. 260
Nilus R. Phruron. 238
Nimrod Babylonem non condidit. 478
Ninus condita. 478. 2ª 557, 3ª 559
ſubverſa. 493. 556
inſtaurata, iterumque everſa. 558
Niſan, menſis ſeptimus, ab exitu anni caput. 183
Niſus Pandionis F. Abrotæ maritus, &c. 276
Niſæa condita. 276
Nitocris Regina. 28.67
eadem Thebis Memphique. 89

Minerva victrix. 89
ejus vindicta ob fratris cædem. 90
Regina Babylon. 489.583
Niricassolasser. 556
No, Thebæ Ægypt. 544
Noachidarum VII præcepta. 151.154
—dæ gentes omnes præter Ebræos. 155
Noah, Κρόνος, Saturnus. 30
Nomen Dei *pro* Lege.
pro moribus sanctioribus. 159
—minis profanatio. *ib.*
Νόμοι Ægypti. 370,371,372.375,&c.
Noph, Memphis. 25.543
Νῦς Platonicorum. 251
Numerorum nomina *pro* Principiis & Diis. 264,265
—rus *pro* mente apud Pythagorum. 264
Nummus à Phidone primum percussus. 421
à Lycurgo vetitus, &c. 509
Adventus Aug. 53
Amastrianorum. 415.417
Anconæ. 514
Antinoi. 103
Antiochi Epiphanis. 8.53
Ἀντιπολίτων. 515
M. Antonii. 245
Antonini. 132
Ἀπολλωνιατῶν. 56
Argivorum. 125
Ἀρκάνων. 514
Ἀριμηνίων. 514
Ἀτελλάνων. 510
Augusti. 245
Ἀχαιῶν. 511
Βηλωνίνων. 514
Βρεττίων. 511
Caracallæ. 56.131
Carthaginensium. 132.399
Catanensium. 468,469
Κλαπίας. 510
Καλενίτων. 510
Καπυάνων. *ib.*
Καυλωνιατῶν. 512
Σεπίας. 513
Κόων. 515
Κρωτωνιατῶν. 513
Chiorum. 417
Claudii. 42
Cretensium. 130.245
Κυμαίων. 510
Elagabali. 56
Eutymii. 512
Γαλείων. 515
Hadriani. 8.60
Ἱππωνίων. 511
Isidis Fariæ. 148
Juliæ Domnæ. 131.416.417
Lacedæmoniorum. 509
Leontinorum. 468
Λοκρέων. 512
Macedonum. 130
Μαγνήτων. 131
Μαμερτίνων. 512
Μαρωνίτων. 103.122
Μασσαλιήτων. 515
Matris Deorum. 131
Μεταποντίνων. 513
Mitylenæorum. 417
Νεωκορίτων. 510
Neronis. 512
Nicomedis. 53
Νικαέων. 510
Νωλαίων. 510
Πανδοσίων. 511
Παριάνων. 143.515
Πεσσινουντίων. 131
Philadelphi & Arsinoes. 165
Πιτυντίων. 510
Πιζαωείων. 514
S. Pompeii. 468,469
Ποσειδωνιατῶν. 511
Provincialium. 339
Πυθιολίτων. 510
Φωκαίων. 131
Ῥηγίνων. 512
Σαλασσίνων. 514
Σκυλλαίων. 512
Severi. 132
Siculus. 469
Σινυσσέων. 510
Σμυρναίων. 122.131.416,417
Συνναέων. 510
Συβαρίτων. 513
Syracusiorum. 468
Ταυρομενιτῶν. 466
Tarentinorum. 514
Τιανέων. 510
Titi. 245.248.
Θαζίων. 122
Θυρίων. 513
Τερίναιων. 511
Trajani. 512
Valentiæ. 511
Τδρωτίνων. 514
Τελήτων. 511
Vespasiani. 8.245
Τραιπίνων. 132
Ζερυρίων. 512
Nuptiæ licitæ. 164

O

Obelisci duo Sesostris. 369
unus ab Augusto translatus. 369
& in Campo Martio locatus. ib.
duo ejus Successoris. 390
Rhampsis. 394
aliorum. 395
—cus maximus Rameſſis. 429
quem Constantius in Circo Maximo in media Caveâ locavit. 430
Sixtus V erexit ante ædem Lateranensem. 431
Psammis ab Augusto in medio Circi Maximi locatus. 369 431
à Sixto V erectus in viâ Rectâ ad Portam Populi. 369.431
Oblatio suaviſſimi odoris *pro* Holocausto. 202
Obsignare, absolvere, complere. 570
Oceanus, Nilus fl. 259,260
Ὀκλασπὶς. 613
Ὄγυγος, Minerva apud Phœnices & Thebanos. 118
Ogyges Phoroneo æqualis. sub eo diluvium. 83.111.114
Olbia. 516
Olea Minervæ Athenis. 110
ab Oleo abstinentia, 212
Oleum unctionis. 326
Olympiadum epocha duplex. 423
—onicæ à quibus collecti. 458
à Timæo primùm in usum Chronologicum adhibiti. 459.524
—pii Jovis Ludi. Oraculum. 246.274.286. 424
—pia Antiochiæ celebrata. 251
Om *pro* Heliopoli. 106.543
Ophir, Zophala, Æthiopici maris inf. 348
Ophiuchus signum Æsculapii Gr. in Sphæra. Gr. 42
nullus in Ægypt. astronomiâ. ib.
Oracula Ægypti. 62
—lum Delphicum. 285
Dodonæum ex Ægypto. 63.115
Hammonis ex Ægypto. 63
Judæorum. 347
Mercurii in Pharis. 62
Oratio *pro* defunctis. 111.150.261
Orcheni. 477
Orchomenus. 111
v. Athenæ.
Oreſtes Minervæ calculo absolutus, lustratur. 316
Orgia. 244
Orœbantius Trezænius. 411
Orpheus è Ciconibus Thraciæ. 243
ætas. 253,254
Pieriæ initiamentorum auctor. 248
Primus Gr. in Ægyptum. 253
hinc ἡ περὶ τὸν Ὀρφέα μυθολογία. 254.262
Bacchi cultum renovavit. 121.253
Medicinæ contra Venena peritus. 143
—phaica Pisistrati temporibus non vetustiora. 410
Orus primus Semideorum. 11
diversum numen ab Apolline & Sole. 11.436
Senior, Ἁρώηρις, Apollo, ejus natales. 42.237
—*vel* Or R. 52.238.319
Oschophoria. 608
Osiris, *v.* Cham.
numen incertiſſimum *pro* Deorum pleriſque. 31
Bacchus. 121.253
Bonus Genius. 198
in mare dejectus. 240
v. Mater Deorum.
—ridis anima in bovem transmigravit. hinc
Apis, & Mneuis. 59
Natalis. 237
ἀποῤῥοὴ. 356
Sacra. 188
fabulæ naturæ reciprocationes signantes. 256
Otii pœna apud Athen. 594

P

Pæstus, Posidonia priùs. 511
Παιδοθυσία à Saturni exemplo, Abrahamo antiquior. 76
Palamedes. poeta Thebanus. 411
Palæstina. 144.226
Palætyrus. 290.480
Παλιγγενεσία. 193
Pallacopas. 548,549
Pallas, Pandionis F. 276
Palmanothes R. 306
Palmyrenæ solitudines. 224,225.350
Pallium hyacinthinum summi Pontificis. 211
Pamphyliorum origo. 317
Pan. 64
v. Hircus.
Panathenæa festum ab Erichthonio commune factum omnibus Atticæ populis. 128.129
duplicia. ib.
Ludus curulis. 274
Παννυχὶς. 62
Pandion II. Atticam in IV partes dividit. 275
Pandosia urbs. 511
Pandrosos Cecropis filia, ejus templum. 129

INDEX.

à Pane abſtinentia. 212
Panionium XII urbium. 117.344
Panodorus Monachus Ægyptius ſub Arc. Aug. 12
Deorum annos apud Ægypt. fuiſſe Lunares & Scripturæ conſonos demonſtrare contendit. ib.
Panopolis, Chemmis. 381
Paphus, duæ Cypri urbes eo nomine. 317
Papremis urbs. 325
Paraſitus. 250
Parentum honor. 180
Parium urbs. 515
Partheniæ apud Laced. 508
eorum colonia. 514
Parthi Scytharum coloni, 362
Paſargadæ. 580
Paſcha primum apud Rameſſes, &c. 140
feſtum. 185
Paſtores, Reges Extranei Inferioris Ægypt. per Sarcaſmum ſic dicti. 93
in Ægyptum. 98
non Iſraelitæ, ut Joſephus. 100.309
eorum dynaſtia annis DXI. 101
ex Arabiâ. 102
templa Ægypti deſtruunt. 103
dynaſtiæ hujus continuatio, 240
expulſi. 305
quo profecti. 310
reditus. 318
Græci qui. 319
Pathros, Thebais. 24.544
Patriarchæ titulus. 148
Pectorale ſummi Pontificis. 211
Pelaſgus. 126
—gi, Danai, Argivi. 126
Pelopis adventus in Græciam, &c. 286
—ponneſi incolæ. 126.332
Peluſium 105
munimentum vetuſtiſſimum. 107.543
v. Abaris.
Penſiles horti, v. Horti.
Περιοικοι. 185
Peregrinationis æra. 69
Periander. 528.582
Perinthus. 516
Perſeus. 287
Perſicum Imperium. 587
Peſſinuntii. 130
Petavius. 1
Petiſonius R. 306
Petoſiris, ut videtur, Sacerdos Ægypt. Necepſûs coætanus. 450
Phaetontis incendium. 115
Phaleg nomen habuit à peculiari aliquâ terræ diviſione inter poſteros Semi. 23
Phantaſia poeta. 411
Pharao Rex ut Joſephus; Crocodilus ut Bochartus. 71
Phariæ ſacrum. 148
Phariſæi à ſeperatione dicti, ex Antigoni Sochæi ſchola. 151
Academicorum Philoſophiæ nova nomina impoſuere. 274
Phaſelitæ. 102
—lis. 516
Pherezæi cujus familiæ Chananæorum incertùm. habitatio. 224
Phemonoe prima Apollinis interpres, carminis hexametri inventrix. 285
Phidon R. 420
Philæ urbs, Elephantis; Phil, Elephas. 86
Philiſthæorum pentapolis. 226
Philippi æra. 473
Philoſophia omnis ab Ægyptiis, 149
quàm variè dicta.
Phiops idem qui Apappus Maximus. 89
Phœnices primi rei nauticæ operam dederunt. 109
à Mari Rubro in Mediter. mare. 109
—cia. 226
—cum literæ. 119
coloniæ. 225.398
Phœnix avis. 368
à Phoroneo Argivo rerum Gr. exordium. 16. 82
Phraortes R. 498
Φρικωδὶς, v. Cuma.
Phruron, Nilus R. 238
Phrygia. 315
Phul R. 479
Picturarum antiquitas. 54
pretium tempore Candaulis. 501
Piloſa numina. 156
Pindari doctrina de animâ. 268
Piorum ſtatuæ, campus. 469
Piſaurum. 514
à Piſcibus abſtinentia. 212.419
Piſiſtratus. 600.622
Pithom urbs, Peluſium, à Typhone dicta. 105
v. Abaris.
Planetæ in genethliacâ Ægypt. arte Dii dicti. 190.448
Platonis doctrina de animâ. 269,279
Purgatorii auctor. 279
Maximam œconomiæ Infernæ auctoritatem fecit. 269
in Chronologicis fallitur. 599
Plinius emendatus. 364
Plutarchus emendatus. 276
Pluto, v. Axiokerſos.
Pocula ahenea Ægypt. 210
Poetæ Gr. antiqui. 410
vetuſtiſſimi Theologi. 263
Polybus qui Thuoris. 306.437
Polycrates. 280
Polydorus R. heros. 509

Polygamia. 167.214
Πολυθέοτης gentium à Deorum πολυνυμίᾳ. 32
ab utilitate. 57,58
Pondera Phidonis inventum. 421
Porphyrius illustratus. 474
Posidonia urbs. 511
festum. 609
Postliminii jus. 193
Prætus Tirynthe regnavit. 285
Precationes in cultu divino. 201
Presbyteri in Ægypto ante Mosem. 219
Pretium impar. 173
Priapus apud Ægyptios Horus. 65
Primitiæ. 186
Principia duo secundum Ægyp. Osiris & Typho, Zoroastr. & Persas; Orgmazes & Aromanius.
Chaldæos; Planetæ dii benefici & malefici.
Græc. bona sors Jovis Olympii mala Ditis Averrunci.
Philosophos; Principia contraria. 198
hinc duplex deorum genus. 257
Processio sacra, apud Ægypt. 232
Procopius emendatus. 225
Prodigia comperta ab Ægypt. 45
Profanatio Nominis sancti. 159
Pronapides poeta. 411
Prophetiæ gradus. 220
—corum locorum applicationes in Evangelio. 576
—tæ & Pastophori in Processione Ægypt. 233
Proselytus Domicilii, qui coram III viris VII Præcepta Noachidarum in se suscepterit. licet nec circumcisus nec Baptizatus. 155
Justitiæ, ingenuus in Judaismum cooptatus. 169
ejus regeneratio. 191,192
Proserpina. v. Axiokersa.
Prota VIII pars δυναμεως, ponderans dimidium grani argenti puri. 172
Proteus R. 119.306.438
Provincialium tituli ambitiosi. 339
Proximus quis. 161.172
Psammis R. 541
Psammitichus R. 503.505.530
Psittaci Indici. 349
Ptolemæus emendatus. 378
Ptolemais. 480
Pueri vim divinandi habere ab Ægypt. creduntur. 62
Πυλαία, Amphictyona Thessalica; —λαγόραι, Assessores. 116
Puteoli olim Dicæarchia. 510
Purificatio, v. Baptismus.
Purgatorii origo à Platone. 270
Πυρσῶν, ἁψῖδ. 129
Put, Libya. 544
Pyanepsia. 608
Pyramides omnes in Memphitico territorio. 45
seculo II in Cochome conditæ. 45, 46
sepulchra. ib.
XVIII in planitie Libycâ hodiè conspiciendæ. ib.
—mis minor seculo III à Cephere R. VIII extructa in monte Saxeo. 47
maxima à Suphi R. describitur. 50
tertia à Nitocri Reg.
sua unicuique Regi Memphitico.
duæ in lacu à Mœride constructæ. 231
Pyrrhus regni Epir. auctor. 317
Pythagoras Samius. 144
inter captivos Ægypt. à Cambyse abductus DC ferme annos post Homerum. 140.264
doctrina de animâ. 264
Inferis. 265
numerorum nominibus Deos vocavit. 264
Philosophia. 212.264,&c.
Initiamenta. 73.247.248
Pythia instituta. 287,619
post octavum annum. 613.619
quartum. 620
Pythonissa, Ventiloqua, Pythia. 327.328

Q

Quaternarius numerus. 264

INDEX.

R

Rabbini in Europam præsertim Hispaniam anno 1040 circiter. 154
—norum deliria de jure Regio. 324
Rameses urbs. 106
Rex. 88 431
ejus Obeliscus, &c. 431
Rationale judicii. 211
Regeneratio apud Ebræos. 169
Proselyti. 169.191
ritus. 192
ritus Atticus. 192
hinc jus Postliminii apud Rom. 193
Regium jus secundum Mosen. 324
Rabbinos. 324
Calvinianos, refellitur. 325
Regna antiquissima. 74,75
Regnandi jus muliebre. 67
Rehob. 224
Religio, v. Idololatria.
—num intervalla IV. 54
Restitutio. 173
Revelatio Turpitudinis. 164
Rezon, Hezion. 330
Rhadamanthus judex Minois. 278
Rhamses, Rhampsinitus, Rhemphis, Rhapsaces, Ramses R. 393
ejus divitiæ & avaritia. ib.
fabula de ejus descensu ad Inferos lusuque cum Cerere. ib.
monumenta. 393,394
Rhapsodicum certamen. 415,417
Rhegium. 512
Rhodus insul. Doriensium colonia. 341
urbs condita. 342
Roma condita. 412.470
Romuli genesis. 472
menses. 183
Rubrum mare quàm late pateat. 348
transitus Israel. 141
Rufi boves cur solùm mactati. 199 204.206
—homines mactati, v. Typhon.

S

Σαβάζειν Barbaris quòd ἰωάζειν Gr. Orgia celebrare. hinc Jupiter Sabazius. 244
Sabbacon R. Sous, Sua, So, Sevechus, Soan, Segar. 445.456.503
Sabbatum I in Alusi parte deserti Sin celebratum. die XXII mensis II Jiar postea dicti. 187
Sacerdotes. 207
vestes lineæ. 210.211
vitia. 207
tonsura. 209
Lavationes. ib.
victus. 211
purificationes. 213
ordines. 216
[illegible]. 216
nuptiæ. 167.214
Symbola. 232
—tii jus. 215,216
Sacrificia. 178.186
non à Mose primum instituta, sed modus præscriptus. 194
—ciorum genera. 197
ritus. 186.200,201,202
Sadducæi à Sadoco duce, ex Antigoni Sochæi Sch. 151
Sadycus, v. Menes.
Sais. 89,103.108.118
—itarum numen Minerva. 108
Salamis in Cypro condita. 110.316
Coronis. 316
à Sale abstinentia. 212
Salman-assar, Enem-assar; non Nabonasser. 479
Salvator. 294,295
Salus dea. 42
v. Isis.
Saltationis tres species. 287
Samaræi. 223
—riæ captivitas. 447
coloni. 479,484
rituum origo. 484
Samothraces dii. 122
v. Cabiri.
Sanchuniathon. 234
Sanctificatio Nominis sancti quid. 159
Sanctuarium. 203
Sanguinis esus vetatur eadem formâ quâ immolatio filii Molocho. 179
Sapientes VII. 599
Sapon opp. 505
Sappho. 617
Sarapis. 58.148
Sar-chedon, Sargon, Assarhaddon. 483
Sardanapalus. 560
Sardes. 316
captæ. 581
Sardinia colonia Gr. 340
Saturnus, Il. 77
v. Noah, v. Cham.
—ni duo Phœnicibus. 30
—nus, Sidus malevolum. 190
—nalia. 363
Satyri, v. Hircus.
Saul. 326
Scaliger. 1
Schickardus notatus. 325
Scira, festum. 610
Scriba Sacrorum in processione Ægypt. 232
Scribendi ratio apud Ægypt. triplex. 37, 38

Scriptura siniſtrorſũ Orientalibus communis, à Græcis recepta; βουστροφηδὸν ſcripſerunt. 120
Scyllatium urbs. 512
Scytharum incurſio. 529
colonia in Parthiam. 362
—thiſmus. 54
Sebritæ, Sabritæ. 505,506
Senaar, Sinhar. 75
Senacherib. 481
ejus expeditiones. *ib.*
Senatus Athen. 597.605,606
Semiramis Babylonem non condidit. 476.489
nec hortos penſiles. 546,547
Atoſſa Belochi filia circa Trojam capt. 489
Sechnuphis Platonis præceptor. 119
Σεκενχθία. 455
Septimanæ an ab Ada inſtitutæ.
à Planetarum numero inter Ægyp. 189,190.449
—mus dies apud Aſtrologos Ater, ideo otio tranſigendus. 190
—tem agni offerendi. 205
—narii numeri uſus ſolennis. 188.449
LXX Interpretum tranſlationis auctoritas. 12
LXXI Virale Conſiſtorium. 219
Sepulturæ interdictæ pœna. 264
Serpens in ſacris Minervæ & Bacchi. 128,129, 130
Joves Sabazii, &c. 245
æreus. 142
—tum excantatio. (*v.* Draco.) 143
Servorum contubernium non conjugium apud Ebræos. 170
—vitutis cauſæ apud Ebr. 174
origo. 175
Seſach, Suſa. 565
Seſoſtris, Sethoſis, Seſac, &c. 22.353.358
Ægyptum in omnes Ægyptios divi-dit. 226
tempora à Gr. immani prochroniſ-mo traduntur. 127.239.363
educatio. expeditiones variæ. & victoriæ. 353, &c.
ſtelæ. 360
ſtatua. 362
feuda militaria inſtituit. 354.371
coloniæ. 362
currus regum cervicibus actus. 367
opera. 368
claſſis. navis Iſidi ſacrata. 356
cæcitate liberatus. 390
Obeliſci ejus duo. 390
Succeſſor. *ib.*
Seſonchoſis idem. 238.365.392
Seth, *v.* Iſis, *v.* Typhon.
Sethron R. 481.503
Sethron urbs. (*v.* Abaris.) 29
—ites nomus. 376
Shihor & Sihor fl. 534
Sichem, Neapolis. 74
Sichemitæ gens Hevæorum. 223
Siclus. 324
Sicilia. 278
—culæ coloniæ. 463
Sicyoniorum Reges rejiciendi. 16.336
Sidon condita. 222.290
parens Tyri. 290
—nii *pro* Phœnicibus. *ibid.*
Siga. 118
Sigillatores, Sacerdotes, &c. 206.303
—riorum celebritas. 363
Sileni, *v.* Hircus.
Sin urbs, Peluſium. 543
Sinæi. 223
Sinope. 516
Siphoos, *v.* Thoth. II.
Sipylus urbs. 131.286
—lene mater. 131
Siris opp. 513
Siſoe. (*v.* Theſeis) 102
Siſyphus Cous poeta. 411
Sminthi. 504
Smyrna. 342
Soba, Syria Sophena. 225.327.329.359
Sol & Luna deſignant æternitatem. 8
Solomonis templum. 345
res navalis. 348
divitiæ. 323
ædificandi ſtudium. 350
ænigmata. 351
Sol Vulcani F. ſecundus in dynaſtiis Deorum. 11.436
—les plures. 436
Solon. 582.601
Sonches Pythagoræ præceptor. 119
So, Soan, Sua, Sevechus, *v.* Sabbacon.
Sor, Tzor, Zor, Tyrus. 399
Soror quæcunque duci potuit apud Ægypt. 67.166
& Perſas. 167
ſola uterina vetita apud Ebræos, ante legem; & Athenienſes;
ſola germana paterni ſanguinis apud Laced. 164
Sortes, ſive Genituræ præſides quot & quæ. 451
Σῶθις, *v* Iſis. 9 237
Sothiaca Periodus. 9 295
Spiritûs notiones. 219
Spectra ab animæ exiſtentia poſt mortem. 258
Σφραγισταὶ, Sacerdotes. 206.303
Spurius. 169
Stagira. 516
Statuarum origo. 55
progreſſus. 279
Stelæ Mercurii. 39,40.41
Diis poſitæ. 55
Seth. 39.231

Stephanus

Stephanus emendatus. 477
Stoliſtes in proceſſione Ægypt. 233
Strabo emendatus. 130,332,342,379
Succoth Benoth. 484
Suffetes, Vindex, Judex. 294
Suffitus confectio.
curioſa ſuper altare intra Tabernaculum. 203
Suffocatum non comedendum. 179
Συνοικία. 284
Suphis R. φιλόθεος εἰς θεούς. 51
Suovetaurilia. 504
Sus animal impurum Ægyptiis, Peſſinuntiis, Ebræis. 205
inter Februa. 504
Suſa expugnata. 564
facta urbs Perſidis. 565
Suſach, Suſa. 565
Suſarion Comœdiæ inventor. 620
Syagrus poeta. 411
Sybaris urbs, Thurium, Copia. 513
Sydon urbs. 222
Sydyk, Jupiter. 35
v. Cham.
Sylvanus, v. Hircus.
Syncelli ſeries regum inferioris Ægypt. 7.29
Synedria à tempore Κληρυχίας nulla; donec à Jehoſophato inſtaurata. 184. 292
duo Minora. 221
—drii conſtitutio, per Moſem. 219
—um Ægypt. 301
Syria Damaſcena olim Hamath. 224
v. Damaſcus.
Syringes. Συριάδικὴ γῆ. 39.231
—gicæ ſtelæ. 39.41
Syriæ Reges. 329
v. Soba.
Syracuſæ conditæ, &c. 466

T

Taautes, v. Thoth.
Tabernaculum Moſis. 346
——lorum feſtum. 185
Tabulæ Chronologicæ. I. II. III. IV. 18.94 388.590
Taciti ſententia de Judæis. 135.155
Talmud [Doctrinale] continet Miſnam cum Gemarâ. 153
pro Gemarâ. (v. Gemara) 153
Tanis. 25.29.103,106.240
—nitæ. 93.240
v. Paſtores.
Taphnæ. 543
Tarentum. 514
Tartara 260
Tarthac. 484
Tauromenium urbs. 465
Teglat-Phul-Aſſar. 479
Telegonus R. 319
Τελετὴ, v. initia.
Telchinis. 83.117
Τελώνη, v. Νεφθὴ.
Temeſa vel Tempſa urbs. 511
Templi Ægyptiaci 4 partes: Δισδόρατον, Πεσπύλαια, Πρόναον, Νάος. 203
Ebraici partes. 202,203
æra. 383.345 495
—pla ſtatuis priora. 56
—plorum vetuſtiſſima mentio. 103
—plum Solomonis. 345
exuſtum. 536
——II. 586
Teneſis regio. 505
Teredon urbs. 547
Τεραλοσκοπία in uſu antiquiſſimo apud Ægypt. 45
Terra Sancta. 223
——ctæ termini. 224,225,226
κληρυχία triplex. 225
non ſubactæ. 226
Tertullianus emendatus. 193
Τέτραδον anno Ægyptii addiderunt. 235
Τετράκτυς myſticum ſummi Opificis nomen. non numerus quaternarius, ſed duo quaterniores. 265
quatuor ῥιζώματα. 267
Τετράπολις. 111
Teucer Salamina condidit. hinc Cypri Reges 316,317
Θαλασσοκρατία. 279
Thaletis doctrina de animâ. 263
prædictio Eclipſis Sol. 561
Mors. 600
Thamyris poeta, Thrax, de Titanorum bello. 410
Thamus, v. Cham. ejus planctus, &c. 31
Thaſus. 122
Thebanorum regnum. 26
diviſum. 44
auctum. 85
regum ſeries ex Eratoſthene. 26
continuatio ex Manethone. 297
Dynaſtiæ ex Africano. 439
Thebæ, Hammon-No, Hecatompolis, Dioſpolis. 26.30.395.514
Θεοκρατία Ebræorum. 218.340
Theodolianus codex emendatus. 131
Theologia, v. Idololatria.
Theoptia. Videns pro Propheta, &c. ejuſmodi. interloquendi formulas, tam ab Ægyptiis quam Ebræis uſitatas. 51,52,&c.
Theophaniæ, v. Epiphaniæ.
Thera Græcorum colonia. 341

Θρόνις. 103.124
Theſei ætas. 281
heroica. 283
politica. 284.603
Theſmothetæ. 596
Θεσμοφόρια. 126
Theſpis Tragœdiæ inventor. 620
Theſſalia. 114
prius Hæmonia. 115
This. 26.44
—nitarum regnum. 26
———ni initium. 44
finis. 84
Thebano acrevit. 27.85
Thmuis urbs. 64
—ites Nomus. 375
Thonis. 438
Thoth, Θωύθ, Athothes, Taautes, Ἑρμῆς, Mercurius. 30.34
cum Mercurio Arcade confuſus ab Homero & Cicerone. 35
inter Cabiros. *ib.*
Caſmilus & Camillus dictus. 36
Saturni γραμματεύς. 36
ejus inventa. 36.40
Anubis, Ἑρμάνυβις, Caniformis. 38
Stelas exaravit. 39
II à Manilio male Cyllenius dictus. 35
Mercurii I libros tranſtulit. Hermes Triſmegiſtus. 231
Thraſylli Chronographium apud Cl. Al. 281
Thummim Ebræorum, Veritas Ægypt. 302
Thuoris. 437
Polybus Homeri. 437
Thurium urbs, *v.* Sybaris.
Thymetes poeta. de Bacchi geſtis. 410
Thyreaticum bellum. 508
Tiara Sacerdotis. 211
Timæus Olympionicis in Chronologia primus uſus eſt. 459
Tingis, Phœnicum colonia; Rom. provinciæ Metropolis; à Gergeſais Joſuam fugientibus (ut Gemara Hieros:) condita. ibi duæ columnæ Phœniciis characteribus inſcriptæ, ut Procopius. 225
Tiphſach, *pro* Thapſaco. 225
Tirhaka, Taracus, Tearco, Tharciſes R. 482
Toi, *vel* Thou R. Syriæ. 330
Tonſura Ægyptior & Ebræor. 209
Toſorthrus, Æſculapius. 39
Εσμουν (Ebr. Haſmini, i. Octavus) Jovis F. 39
artis Medicæ, Anatomicæ & ædificandi auctor. 40.43
Regiam Memphi condidit. 44
Anatomicam artem Syringicis ſtelis exoravit. 41
Traditionum continuatio apud Judæos. 153 154
Tragœdia. 65
ejus origo. 620
Tribunalia Athen. 595
Tributa prima. 394
Trieterica. 612
Triopium Dorienſe ex VI urbibus. 117.341
Triptolemus. 249
Troas, Phrygia. 315
Trochilus. 84
Trojæ ἅλωσις quas mutationes produxerit. 316, 317
quàm varie cum rebus Ægypt. componitur. 239,240
captæ Epocha. 313.462
Trojanum bellum. 310
regio poſtea Phrygia dicta. 315
Trophonius Bœotia initiamentorum auctor. 248
Tunica Sacerdotis. 211
Turpitudinum revelatio. 164
Tuthmoſis R. Paſtores depellit. 308
Typho Hippopotami ſeu Crocodili ſpecie formatus, fratris Oſiridis occiſor. 31
Malus Genius. 198
—nis urbs. 105
natalis. 237
Sacrificium. 78.105.199
—nii ſacrificati. 78.90.302
Tyrus condita. 298. 2ᵃ. 290
—ri reges. 350.387.540
judices. 294.540
Veteris excidium. 537
Novæ ſeu Inſularis origo. 539
Tzemack, David. 154

U

VAcca Rufa. 204
Valentia, *v.* Vibo Valentia.
Velia. 511
Ventriloqua, Pythia. 327
Venus Amathuſia, 127,317
Aphacitis. 55
Architis. 223
Dionæa. 126
Encheos, Haſtata. 127
Paphia. 126.317
Stratonicis. 338
Victrix. Νικηφόρος. 126
Urania. 127.530
v. Mater Deorum.
Veritas de collo ſummi Sacerdotis Ægyptii pendens. 302
Vettius Valens. 451
Vetus Chronicon. 2
Τυχὴ Dea. 42
v. Iſis.
Via fœlicium, via Domini. 149
Vibo Valentia prius Hipponium. 511
Videns, Propheta. 51,52,53
Victus Sacerdotum. 211
Vindex Sanguinis. 161
à Vino abſtinentia. 212
Virago. 399
Virgilii doctrina de animâ & Inferis. 272
Vitulus aureus Judæorum quo exemplo. 61
Vitulus in Horeb. 61
Unctio. 326.571
Uſura cum Gentili permiſſa non cum Iſraelitâ. 175
Utilitas mater Deorum. 58
Vulcani plures. 436
templum in urbe Memphi à Mene conditum. 229
à Mari, & Rhampſinito inſtauratum. 228.393
—nus primus in Dynaſtiis deorum. 11.436

X

Ξοὶ urbs. 307
—tarum Dynaſtia. 92.306,307
Ξωοίκια. 284

Z

ZAbii, Ægyptii præcipue Mendeſii. 156, 195
Zacuth Rabbi. 154
Zelotarum jus apud Ebr. ab exemplo Phinees. 162
—tæ excidio fuere Reip. Ebr. 325
Ζεὺς deus opifex. 257
Zoba, *v.* Soba.
Zodiaci diviſio, unde. 452
Zona Sacerdotis. 211
Zophala, Ophir. 349
Zor Tyrus. 399
Zoroaſtres non Bactrianus. 139
incerta de ejus ætate. *ib.*
Perſo-Medus, Cyro non vetuſtior. 140.448
Cambyſæ ſuperfluit ſecundum Apuleium. 140
Er Armenii f. 139

Corrigenda.

pag.lin.	lege
9. 8.	ortum
—26.	quadrienniis
12. 1.	unicuique
18.35.	hic erexit
26. 25.	Dioſpolit.
33. 18.	Ægyptiorum
35. 14.	Mercur.
—33.	inacceſſ.
38. 20.	Αἰγύπ.
40. 7.	Solus
46. 13.	Almarougi
49. 25.	*dele* in
50. 31.	409
53. 16.	ἀργὸν
57. 16.	ſubobſcura
59. 7.	abierit
72. 25.	circumcidit
79. 9.	Διξὶν
90. 3.	probris
98. 15.	καταθηρᾷ.
108. 24.	Ἀθλωαίοις
109. 28.	ἠγνόησθ.
121. 7.	-φοίνικ-
—28.	honeſtaretur
131. 25	capite
138. 16.	Memphim
139. 9.	ſeniorem
142. 8.	collegiſſet
145. *ult.*	Ariſtot.
149. 13.	prepiùs
151. 17.	ſeparatione
151. 9.	quaſdam
157. 25.	adoratio
159. 25.	Nominis
163. 18.	Separatus
164. 32.	ὁμοσυφ.
165. 27.	Πυθόμενείον
170. 3.	non
173. 26.	deſperâſſe
181. 35.	philoſophus
183.19.	inæqualis
188. 10.	Vergilias
192.25.	ἀπαλάβῃ
197.27.	Ægyptiac.
200.26.	ταυτὸν
—27.	de die
201.15.	πάτρῳ
—16.	Διονυσιαίοις
205.12.	quadrupedes
207 *ult.*	προσ.
208.32.	ἐπήνετο
220.27.	illam
222.10.	gerere
224. 9.	attingunt
226.32.	Hitthæos
227. 1.	-tati Reip.
229. 3.	adventum
233.15.	ἐχθετα
—29.	Ἑρμῆ
235.28.	appoſitè
238.26.	Ὀλυμπ.
243.25.	odoratus
246. 9.	effoſſum
—32. *p.* 473	
251.11.	eburneum
—17.	fabrefact.
252. 5.	Cecropis
253. 9.	ſimillima
256. 8.	ſimul
257.15.	*l.* 1. *c.* 4.
—17.	γενίδος
258.14.	αἱ δίεξοι
261.25.	conſident
262.21.	ἀδδῶλα, ἀρχὴν
267.12.	alteram
271.29.	ἀφῆμερ.
273.35.	παλιγ'ιν
274.28.	Πηλείᾳ
—33.	mortuo
—35.	propter Athenorum
276.29.	mortuæ
287. 9.	meminit
—15.	ἐποίησεν
288.34.	προσήκαγε
289.26.	in S. literis
290.27.	quadrageſimus
296.9.10.	cœpiſſe
302.11.	confectam
—21.	Ilithyian
306. 1.	deſperâſſet
314. 4.	diſſenſio
316.19.	Ego
324.33.	obnoxius
325.24.	deſcribere
329.20.	πάτρῳ
330.27.	πομπεύσῃ
332.29.	triennium
333.33.	Æpyto
435.2.	Rurſus
339.7.	Aſyla
340.20.	Principes, quo
345.25.	P. J 3706
351. 1.	Hic
—31.	λίσσοντα
356.25.	obviam factos
358. 7.	Rehoboami
—13.	cum eo
360.11.	20000
366.32.	utpote
370. 2.	Ægyptus
372. 5.	alveo
385. 19.	anno
—27.	& Uzz.
387.13.	Μανὰ
390.24.	Sanatus
397.22.	πότε
399.17.	Ἄνεκ
—24.	Ὀυεχάγω
403.23.	plethrorum
404 31.	contra
409.18.	conſter, quod
411.32.	recenſetur
415. 9.	ἀδὼν
—14.	ἦσαν
416.24.	ἀδεήσιον
423.15.	Cleoſthenes
424.15.	ab Olymp.
425. 1. *p.* 425, &c.	
—29.	anni admodùm
427.26.	perperàm
428.31.	delerâ
443.10.	coegit
445.18.	ὕστερον
448.14.	excogitatum
—18.	inter homines
— 27.	initiatus
455. 2.	in corp.
—14.	bicipitem
458. 6.	obierit
460. 1.	-ıata ſunt
—14.	Græcis
464. 2.	ἀλγαλόντες
—13.	ὕπνον
- 18.	γυαλον
- 19.	ξύλεον
- 35.	Ἰπποκράτης
465.15.	Romanam
468.15.	-miſmata
469. 5.	apluſtre
—3.	indicant
- 17.	memoriâ
470.17.	initum
472. 2.	indagavit
473. 3.	CC.
—12.	cœpit
474.22.	Euſebius
478.33.	quaſi dicat
480. 11.	Ἄλυ
—33.	deſciviſſe
481.17.	cepit
482. 5.	offuſa
—7.	(ait Herod.
-24.	Joſephus
487. 9.	-dorus
492 *ult.*	Ecbatana
493.10.	tentatam
—18.	πάις
- 31.	ceu
495. 7.	XII Ach. VI Ez.
—*ult.*	differuimus
497.10.	pereuntem
501.26.	regnabant
502.29.	Cherſoneſum
507.10. 508.21.	dimicat
512. 5.	dehiſcendi
513. 17.	everſa
517. 15.	dixit
520.26.	ditipuit
—33.	tugurium
521. 9.	deſererent
527. 12.	videntur
531. 31.	Μαγδώλος
533.6.	-gabilia eſſe dicit,
535.14.	ὡ τῇ
544.21.	Lud (Æth.)
548. 21.	Euphratis
—23.	Euphrates
549. 4.	ſermè
552. 25.	averſant
555. 6.	Nabucod.
556. *ult.*	ἀσίγατα
557.30.	milliarium
558.21.	fuerit
560. 8.	-ſcegr.
566. 2.	Joſephus
—20.	contigerit
567. 1.	Polyænus
569. 16.	ἀκεσβῆν
571. 9.	reſpondentre
—31.	redituros poſt
574. *ult.*	ὄγλω
575. 7.	annus
576. *ult.*	προπορεύναι
577.23.	incuriat
581.14.	dimicavit
—16.	-num Pamph.
25.	fore, ut
582. 4.	ſuas
—24.	-tiâ, Peri-
583.11.	reliquam Aſiam
584. 3.	-cerent; Euph.
—31.	Verg.
585.14.	obortus
—15.	adhæſit
587.24.	regni ſui
589. *penult.*	pullulârint
593. 2.	deſcendere
—5.	Megacles
594.28.	ſurriperent
596. 24.	ἀξυσίαν
598. 11.	didicerint
—32.	fuiſſent
607. 7.	obtinuerit
608.17.	Erechtheo
—18.	ἰβεκόθου
609. 5.	χιμαιρίδες
610. 21.	haberentur
612. 20.	velis
—32.	ſemiſſe
617.33.	κατεχ.
620. 15.	Coronarium
623. 19.	imitaris
— 35.	repteſſiſſe

Hebdomadas Danielis ex ipso Daniele computamus. Qui volunt calculos nros argtum eripere Xtianis, ijdem eos p̄bare videntz, fatentz n illos genuinos ee & veriores ojbg illis rationibus, qua hebdomadarus finis ultra mensura sua extendunt ut ὁσκορυσίαν Xti attingat. Nisi veriores sint, nihil destruunt, si veriores sint, prævaleat veritas —

Alij dicunt hoc ee argtus luculentissimus, qd Ecclia Xtiana ab ej antiquite intorsit Judæis. Sane Ecclia Xtiana nihil vngm statuit de nris Danielis. Neqs Patrus Vetustissimi ab istâ ꝓphetiæ pte redarguerunt Judeos: qd ex Justini Martyris cu Tryphone colloquio planè apparet. Tertulliang primg hoc telus intorsit Judæis, sed o satis sana e illig Chronologia —. S. Hieronymg octo veterus de eâ re sententias accuratè retenset, neqs suam adjecit mentis dubig. Ghisonte, cu Seculij, opinionus discrepantiâ, tandem Ben: Devering refutatis XV aliorus Sentijs, suam (o melioris notæ) XVI am ptulit. Postea Scaliger, suâ & (o sine rixâ) Petavig suam ediderunt, & præterea multj diversa —, quorus ipsa dissentio incertus ee declarat —

Dissentionis in caâ e imparitas temporus. a reditu Babylone ad Natalem Xti effluxerunt anni 5. . Hebdomadæ VII. LXII & vna cu dimidio conficiunt annos 493. Defectus hunc alij ab initio hebdomadarus, alij ab exitu, alij aliunde. diversis modis oes supplere satagunt: & ung qsqs se veritem enucleâsse existimat.

Equidem tantâ ambiguite vacillans (dus sub disquisitione nrâ ee Daniel) o importunus ee putabam exprire, utrus hujg Prophetiæ nrj ad res ptinerent, in eâdem ꝓphetiâ prædictas; & an temporus intervalla, adeò signanter dicta, ex ipso ꝓpheta (optimo sui ipsius interprete) verisimilj aliquâ interpretatione explicarj poterint. pdijt concinnitas o stemmenda, & visionus cordantia. neqs adhuc me meæptj pœnitet. Cùm vero plurimi sint veterj præjudicio fascinatj, sit sua cuiqs eâ de re sententia —

O. a. 2. 22.

This was found in Matthew's Chronicus Canon W.g. 3.19

July 1886